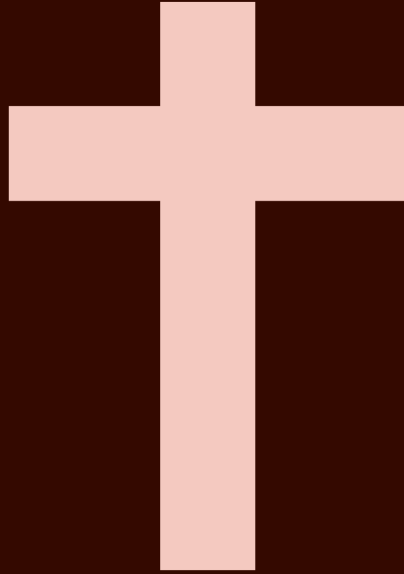

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cagua

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacia

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacia

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacia

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	71
San Lucas	113
San Juan	185
Hechos	237
Romanos	299
1 Corintios	330
2 Corintios	358
Gálatas	379
Efesios	391
Filipenses	401
Colosenses	408
1 Tesalonicenses	415
2 Tesalonicenses	421
1 Timoteo	424
2 Timoteo	431
Tito	437
Filemón	440
Hebreos	442
Santiago	464
1 Pedro	471
2 Pedro	479
1 Juan	484
2 Juan	490
3 Juan	491
Judas	492
Apocalipsis	495

SAN MATEO

Dios wááh, Jesucristo, ã nɔowãji ï wãtna
(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ã jumatijidih wã daácna caá. Jesucristo ã nɔowãji ï wãtnadih wã jwíih naóhbiipna caá. ã nɔoji jon jãtíh bóo David wüt jumni át jumap wüt jĩ. Caán ã jumati pínah jãtíh ã nɔoji Abraham wüt jumniat át jumap wüt jĩ.

² Abraham Isaac íip
át jumap wüt jĩ.
Isaacboó Jacob íip
át jumap wüt jĩ.
Jacobboó Judá ã déewãjĩh
ï íip át jumap wüt jĩ.

³ Judáboó ã weh chénewã
ít jumap wüt jĩ.
Fares, Zara ít wüt jumap wüt jĩ. ï
ín Tamar
mit wüt jumap wüt jĩ.

Faresboó Esrom íip
át jumap wüt jĩ.
Esromboó Aram íip
át jumap wüt jĩ.

⁴ Aramboó Aminadab íip
át jumap wüt jĩ.
Aminadabboó Naasón íip
át jumap wüt jĩ.
Naasónboó Salmón íip
át jumap wüt jĩ.

⁵ Salmónboó Booz íip
át jumap wüt jĩ. ã ín Rahab
mit wüt jumap wüt jĩ.
Boozboó Obed íip
át jumap wüt jĩ. ã ín Rut
mit wüt jumap wüt jĩ.

Obedboó Isaí íip
át jumap wüt jĩ.

⁶ Isaíboó David íip
át jumap wüt jĩ.
David wüt jíí judíowã
ï chah maáh
át jumap wüt jĩ.

Davidboó Urías wüt jumni ãadih
jwááb áa jumati táttimah, Sa-
lomóndih

át weh jumap wüt jĩ.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
át jumap wüt jĩ.
Roboamboó Abías íip
át jumap wüt jĩ.

Abíasboó Asa íip
át jumap wüt jĩ.

⁸ Asaboó Josafat íip
át jumap wüt jĩ.
Josafatboó Joram íip
át jumap wüt jĩ.

Joramboó Uzías íip
át jumap wüt jĩ.

⁹ Uzíasboó Jotam íip
át jumap wüt jĩ.

Jotamboó Acáz íip
át jumap wüt jĩ.

Acázboó Ezequías íip
át jumap wüt jĩ.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
át jumap wüt jĩ.

Manasésboó Amón íip
át jumap wüt jĩ.

Amónboó Josías íip
át jumap wüt jĩ.

¹¹ Josíasboó Jecónías ã déewãjĩh ï
íip át jumap wüt jĩ.

Queét jum láa Israel baácđih
moondíh míic mao yap yohnit,
Babilonia baácđih moónboó
queéđih íih baácna ít ab bejep
wüt jĩ.*

¹² Babilonia baácna ï jwibíát
táttimah,

Jecóníasboó Salatieldih
át weh jumap wüt jĩ.

Salatielboó Zorobabel íip
át jumap wüt jĩ.

¹³ Zorobabelboó Abiud íip
át jumap wüt jĩ.

Abiudboó Eliaquim íip
át jumap wüt jĩ.

Eliaquimboó Azor íip
át jumap wüt jĩ.

¹⁴ Azorboó Zadoc íip
át jumap wüt jĩ.
Zadocboó Aquim íip

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

ât jumup wut jĩ.
 Aquimboó Eliud íp
 ât jumup wut jĩ.
 15 Eliudboó Eleazar íp
 ât jumup wut jĩ.
 Eleazarboó Matán íp
 ât jumup wut jĩ.
 Matánboó Jacob íp
 ât jumup wut jĩ.
 16 Jacobboó José íp
 ât jumup wut jĩ.
 Joséboó María áa
 ât jumup wut jĩ.
 Mariáboó Jesús ín
 mit jumup wut jĩ.
 Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ĩ ni-
 ijni ât jumup wut jĩ.
 17 Abrahamjidih jwĩ jenah
 jwĩhichah, púú Davidji jum
 láa jwĩ jenah péanachah, nihat
 ĩ juménájĩh jumna, catorce
 poómp ĩt jumup wut jĩ.
 Davidjidih jwĩ jwúub jenah
 jwĩhichah, púú Babilonia
 baácna judíowãdih ĩ ub bej láa
 jwĩ jenah péanachah, nihat
 ĩ juménájĩh jumna, catorce
 poómp ĩt jwúub jumup wut jĩ.
 Babilonia baácna ĩ jubí láa jwĩ
 jwúub jenah jwĩhichah, púú
 Cristo ã cáac jum láa jwĩ jenah
 péanachah, nihat ĩ juménájĩh
 jumna, catorce poómp ĩt jwúub
 jumup wut jĩ, páant muntih.

*Jesucristo ã cáac jummat
(Lc 2.1-7)*

18 Nin pah Jesucristo ât cáac jumup
 wut jĩ. Á ín Mariáboó Joséjĩh téihya
 chéonih pínah mit jumup wut jĩ. ĩ
 téihya chéwat pínah jãtĩh Túini Espíritu
 ã wêpatjĩh caántdih ã wudhdanachah,
 mit wudu jumup wut jĩ.* 19 Páant
 mi wudu jumuchah jéihna, Joséboó
 yoobópdih chãjni jumna, cáacwã ĩ
 encahjah, caántdih yohat túut ãtĩh
 chãjap wut yuh jĩ. 20 Pánih jenah joí
 ñonit, ã oo jumuchah, Dioih ángelboó
 caandih jíghnit, “José, Davidji jumma,
 Túini Espírituboó ã teo wáacatjĩh

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

María mi wudu jumna caá. Pánihna,
 tíccanjeh caántjĩh ma téihya chéweé.
 21 Caánt newé weépdih mi túuhbipna
 caá. Caanjéh tigaá ãih cáacwã
 iiguípna bejnit déejidih túi ubni ã
 jumnipna caá. Páant cáacwãdih túi
 ubni pínah ã jumuchah, Jesús ma wut
 búudhdup”, ángel Josédih ât niijíp wut
 jĩ.*

22 Jon jãtĩh Dios naáwãtdih naóh ya-
 pani nin ã daacãtji pahjah ât yapap
 wut jĩ:

23 “Jáap wili wébít bid jumínih newé
 weépdih mi túuhbipna caá.
 Caandih ‘Emanuel’, ĩ niijbípna
 caá”, ât niij daacãp tajĩ. (Is
 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwĩjeéh ã
 jumna caá”, niij naóhna ĩt chãjap wut
 jĩ.

24 Dioih ángel caandih ã naáwãt
 túttimah, ã niiját pahjah José
 Mariádih ât téihya chéwep wut jĩ.
 25 Obohjeéhtih, mi weh jummat pínah
 jãtĩh, José mijeéh ât jumcap wut
 jĩ. Pánihna, caánt mi weép jummat
 túttimah, Joséboó mi wúuhdih Jesús
 ât wut búudhdup wut jĩ.*

2

*Yeó aáb jumwápmant moón Jesúsdi
enedih ĩ jumyát*

1 Herodes Judea baácdih moón
 ĩ maáh jum láa, caán baácdih
 jumni Belén tútchidih Jesús ât
 cáac jumup wut jĩ. Á cáac jummat
 túttimah, cáiwãdih bohénit yeó aáb
 jumwápmant moón jumóhnt, Jerusalén
 tútchina ĩt jumyáp wut jĩ. 2 Pánih jumínit,
 caanjĩh moondih nin pah ĩt niij úubh
 joyóp wut jĩ:

—¿Judíowã ĩ chah maáh pínah
 dedjĩh tigaá ã cáac jummat? Yeó aáb
 jumwápmant jumna, chah iigni cúi ã
 jáap jíghochah enna, ‘Maáh ã cáac
 jumna caá’, jwĩ niij jéihyep jĩ. Páant
 ã jíghochah enna, caandih weñedih
 jumóhna caá jwĩ chãjap, cáiwãdih
 bohénit ĩt niijíp wut jĩ.

³ Páant, ĩ wábh joyát doonádih joinít, Herodesboó bádí át jenah joyóp wut jĩ. Nihat Jerusalén tútchidih moonbát biíc yoobó bádí ĩt jenah joyóp wut jĩ. ⁴ Pánihna, Herodesboó sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitdihbut át bid wáacap wut jĩ. Páant ĩ míic wáac jwí beedéchah ennit, queétdih nin pah át niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Dedboo tígaá Cristo ā cāac jummat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit ĩt niij daác jĩ? át niijíp wut jĩ.

⁵ —Judea baácboó jumni Belén tútchidih Cristo ā cāac jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajĩ:

⁶ Judea baácboó jumni Belén tútchimant judíowādh wutni pínah ā jūóhbpna caá. Caán queétdih táí en daoní ā jumbipna caá. Pánihna, Belénboó ā cāac jumni pínah tútchi ā jumachah, oboh jumni tútchi nihcan caá, át niij daacáp tajĩ, *(Mi 5.2)*

Herodesdih ĩt niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ĩ niiját túttimah, cāac wihchah, yeó aáb jūwápmant moondíh Herodes át jwúub bid bojop wut jĩ. Ā pebh ĩ jwíbnachah ennit, débólih caán cúí ā jwíh jíghatjidih queétdih át wábh joyóp wut jĩ. Páant ā wábh joyóchah, caán cúidih ĩ jwíh enatjidih ĩt naáwáp wut jĩ. ⁸ Páant ĩ naáwát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Caandíh ĩi táí bidbi jwuhú. Bid jwinít, weemdíh naáwádh ĩi jwúub jūwá, weembát caandíh weñedih wā bejat pínah niijná, át niijíp wut yuh jĩ.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, queét ĩt bejep wut jĩ. Páant ĩ bejehah, yeó aáb jūwápmant ĩ jwíh enni cúijeh muntih queétdih át jwúub waáwáp wut jĩ. Pánihna, wébít ā jumni mūcháh pohba caán cúí át chāwáp wut jĩ. ¹⁰ Páant ā chāwáchah ennit, bádí ĩt weñep wut jĩ. ¹¹ Pánihna, wébít ā jumni mūdhíh waád jwíbnit, caandíh beh

wili biícđih ĩt enep wut jĩ. Pánih ennit, wébítđih wēina, bódicha ĩt caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih wēi péanit, ĩ wá jūóhni paihnadih wātnit, bádí jíib jumni oro, táí chej jumni cáwat pínah, mirra wut jumni chej jumnidihbut caandíh ĩt wāhup wut jĩ. ¹² Caandíh wāh péanit, āwadh ĩt bejep wut jĩ. Pánih ũonit, ĩ oo jumachah, Dios queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Herodes pebhboó ĩi jwúub bejca bojó”, át niijíp wut jĩ. Páant ā niijíchah joinítji jáanit, ĩih baácna jwúub bejna, biíh namáboó ĩt bejep wut jĩ.

Joséwā Jesúsđih Egipto baácboó ĩ numah jwei béjat

¹³ Páant ĩ jwúub bejat túttimah, José jwuh ā jwúub oo jumachah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Ma jáa bojó. Bainídih ĩ mawat pínah niijná, Herodes āih soldadowādh wahna caá ā chājap. Pánihna, bainídih, ā índihbut Egipto baácboó waícanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wā niiját pah bóo ĩi jum jwuhú”, ángel Joséđih át niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainídih ā ĩn biícđih José át numah jwei béjep wut jĩ. ¹⁵ Caán Egipto baácna jwíbnit, Herodes ā báadh jwuhat pah bóo caánboó ĩt jum jwuhup wut jĩ. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani nin ā daacátji pah át yapap wut jĩ: “Egipto baácboó jumni wā wādhđih wā bid bojbpna caá, Dios ā niijíp be”, át niij daacáp tajĩ.*

Herodes neoná weépdih ā mawat tútat

¹⁶ Cúiwādh bohénit biíh namáboó ĩ jwúub bejat doonádih joinít, Herodesboó bádí át ĩijip wut jĩ. Pánih ĩjnit, Belén tútchidih moón neoná weépdih, caán tútchi jwéejdih moondíhbut át mawat tútat wut jĩ. Cúiwādh bohénit débólih caán cúí ā jwíh jíghatjidih ĩ naáwáchah joinítji Herodes ā mawíhniboó chéne jópchi dée ā bíbohatđih át jéihyep

* 2:15 Os 11.1

wut jĩ. Pánih jéihna, chéne jópchi namp bíbohnit nihat neoná weépdih át mao yohat tútup wut jĩ. ¹⁷ Páant ã mawat tútuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Jeremías ã daacátji pah át yapap wut jĩ.

¹⁸ “Ramá wūt jumni tútchidih moón búdí ñaacátdih ĩ joiná caá. Búdí jĩgahnit, ĩ ñaac jũñát búdí ã yána caá. Raquel mi jaimená yaádh, judíowã ĩ weha mána yaádh, ĩ wehdih ĩ mao yohochah ennit, búdí ĩ ñaac jũiná caá. ĩ weh ĩ wihcatdih enna, ĩ jĩgahat ã yaicán niit”, át niij daacáp tajĩ. (Jer 31.15)

Joséwã Egipto baácmant ĩ jwúub jũwát

¹⁹ Herodes ã wunat túttimah, Joséwã Egipto baácboó páantjeh ĩt jum jwuhap wut jĩ. Pánih jumnit, bíic chei José ã oo júmchah, Dioih ángel caandih jĩgohnit, nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ: ²⁰ “Wébitdih mawíhntji maátaboó ĩ wan beedáh bejep be. Pánihna, caandih ã ĩnjih Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant mantih”, át niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niiját túttimah, jáanit, wébitdih ã ĩn bíicdih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yuh jĩ. ²² Obohjeéhtih, Herodes ã buudát túttimah, ã wũuh Arquelaoboó Judea baácđih moondih át jwúub tút nũm maáh waadáp wut jĩ. Páant ã jummat doonádih joinit, José caanná ã jwúub bejat pínahdih át um jenah joyóp wut jĩ. Pánih um jenah joinit, ã jwúub oo júmchah, Dios caandih Judea baácboó át chãwát tútcap wut jĩ. Páant ã chãwát tútcah joinit, Judea baácđih yap bejnit, púú Galilea baácna ĩt juibínap wut jĩ. ²³ Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wūt jumni tútchiboó ĩt jumap wut jĩ. Caanná ĩ jumchah, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji pah Jesús át jumap wut jĩ. “ ‘Nazaret tútchidih bóo caá’,

cãacwã Dios ã wahnidih ĩ niijbípna caá”, ĩt niij daacáp tajĩ.*

3

Juan Daabáni cãacwãdih ã bohéat (Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cãacwãdih daabána át chãjap wut jĩ. Judea baácđih mú wihcapboó ã pebhna juibínitdih Dios naáwátdih át bohé jwíhip wut jĩ. ² Nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: “ĩÑi yéj chãjatdih cádahnit, túiniboodih ĩi tút nũmú! Nihat baácđih moondih Dios ã maáh jummatdih ã jũtat pínah bahnijeh ã jedhna caá”, át niijíp wut jĩ.*

³ Jon jãtih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasboó Juan ã bohéat pínahdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Mú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohé bipna caá: ‘Jwĩ Maáh ã jũwát pínah jãtih ĩi yéj chãjatdih cádahnit, túiniboodih tút nũmnit, caandih ĩi túi páñaá’, ã niijbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (Is 40.3)

⁴ Juanih yégueh chóo camello wūt jumni nũup yoócjĩh nóomnit, ĩ yacni chóo wut jĩ. Āih juyáat tōp momo jiwĩ chóo tōp wut jĩ. Wũuc joowãdih jeémpnit, belo macđihbut apĩ déebep wut jĩ.*

⁵ Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácmant, Jordán muj jwějmantbut dawá caandih joyódih ĩpĩ juibínap wut jĩ. ⁶ Pánih juibínit, ã bohénachah joinit, ĩ yéj chãjatdih Diosdih ĩpĩ naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah joinit, Jordán mujboó Juan queétdih át daabánap wut jĩ.

⁷ Dawá fariseowã, saduceowãbut daabáat tútũdih ĩ juibínachah ennit, Juan queétdih nin pah át jípónih niijíp wut jĩ: “ĩMaiwã panihnit yeejépwã jumna, peéh chãjat pínahdih um jweíhntjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ĩi yéj chãjatdih ĩi cádahíhcat júb Dios yeebdih ã peéh chãjachah, ĩi

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15 * 3:4 2R 1.8 * 3:7 Mt 12.34; 23.33

jéih jweicán niít.* 8 Yéej chājatdih yoobópdih cádahnit, túiniboodíh chājat caá yeebdíh náahap. 9 Nin pah ñi niíj jenah joicá bojoó: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiít judíowā jwī nwo át jumap wut jī. Pánihna, ā jūimená jumna, Dioíhwā caá jwī jumap’, ñi niíj jenah joicá bojoó. Yeebdíh nin pah wā niijná caá: Abraham jūimená ñi jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadih túut nūmnít, Abraham jūimená pínahdih ā jéih chājna caá. Abraham jūimená ñi jumat nin oboh jumni jee dáhna ā nihah pahjeh tigaá.* 10 Nin pah ā jumna caá: Yeeb máa nah panihni ñi jumachah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ā jumap. Yeejépdahna quehnidih tib yoh bojnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáwat pah caandíh jepahcannitdih iiguípna ā wahbipna caá.* 11 Wā túttimah jūóhni wā chah wēpni caá. Páant ā jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niíj jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nūmúchah, yeebdíh wā daabána caá. Páant wā daabáát panihni, caánboó yeebdíh Túini Espíritu ā wēpatdih búdí ā wūhbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihniñi ñi yéejatdih cáwat pah ā chājipna caá, jwūub yéej chājihatdih ñi jenah joicát pínah niijná. 12 Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán tíbna yoobátidihjeh wuh wūhboó júi yacnit, áih mūboó ā ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ā caóh cajni chóonaboodíh ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah wā túttimah jūóhni caandíh jepahnitdih ā túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguípna ā wahbipna caá. Caán iigát dedé ā noón dūbcan niít”, Juan át niijíp wut jī.

*Juan Jesúsdi h ā daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

* 3:9 Jn 8.33 * 3:10 Mt 7.19 * 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35
* 4:1 He 2.18; 4.15

13 Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumniñi bejnit, Juandih ā daabáát tútat tút niijná, Jordán mājna át dei jūibínap wut jī. 14 Obohjeéhtih, daabáihcan, nin pah Juan caandíh át niíj jepahap wut jī:

—Meémboó chah wēpni jumna, weémboodíh ma daabána áta túi tagaá. Meemdíh daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdi h át niijíp wut jī.

15 —Páant niijcánjeh, weemdíh ma daabánaá. Pánih daabánit, Dios áihwādi h ā chājat tútat pahjeh tigaá jwī chājip. Páant jwī chājachah ennit, cáacwāboó Dios ā wahni wā jumatdih ĩ jéihbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

—Caán láa bácah, ā túimi nacaá, Juan át niíj jepahap wut jī.

16 Páant niíj jepahnit, Jesúsdi h át daabánap wut jī. Á daabá péanachah, Jesús mājna ñuhniñi át aab ñúhup wut jī. Pánih aab ñúhniñitjeh, Jesús ā enechah, jeá át jéweah bejep wut jī. Páant ā jéweah bejchah, jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jūóhniñit, caandíh át júi jaamáp wut jī. 17 Páant ā júi jaamáchah, “Nin wā wūh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, Dios jeámant át niijíp wut jī.*

4

*Nemépwā ĩ maáh Jesúsdi h ā yéejatdih
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

1 Páant ā daabáát túttimah, Túini Espíritu Jesúsdi h mū wihcapboó át nūmah bejep wut jī, nemépwā ĩ maáh, Satanás, caandíh yeejépdah wútat pínah niijná.*

2 Caánboó jumna, Diosdi h túi wúbat tút niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcap wut jī. Pánih jeémcap, Jesús nūgúp wūna át chājap wut jī. 3 Páant ā nūgúp wūnuchah enna, Satanásboó ā pebhna jūibínit,

—Meém Dios wūh jumna, nin jee dáhnadih ‘Pan dahna ma jumú’, ma niijí, át niijíp wut yuh jī.

4 —Páant wã chãjcan niít. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají:

‘Jeémát dihjeh pohba í jeéméchah, cãacwãih caolih túi booni panihni ã jumcan niít. Íih caolih túi booni ã jummat pínah niijná, Dios naáwát dih túi joyát caá náahap’, át niíj daacáp tají, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih át niíj jepahap wut jí.

5 Páant ã niíj jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioíh tátchi”, í niijní tátchina Satanás Jesús dih át numah bejep wut jí. Caanná numah jubínit, Dioíh muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesús dih át ñuhat tútup wut jí. **6** Pánih ñuhat tútutnit, nin pah át niíj naáwáp wut yuh jí:

—Meém Dios wũuh jumna, meemdíh ã wapat pínahdih júutat tút niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ã niíj daacátjidi ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwãdih meemdíh ã en dawát tútutbipna caá. Pánihna, queét meemdíh í jíponih teobipna caá, jee dáhboó míih jíthca ã buug lájcat pínah niijná’, át niíj daacáp tají, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesús dih át niijíp wut jí.

7 —Páant wã chãjcan niít. Dios naáwát dih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají:

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidi “¿Yoobóp dihi niít?” niíj jéihíhna, caandíh ñi chãjat tútca bojóó’, át niíj daacáp tají, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niíj jepahap wut jí.

8 Páant ã niíj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesús dih Satanás át numah púh laab béjep wut jí. Caán jeejína púh laab jubínit, nihat cãacwã í jummat yoobó Jesús dih át júutap wut jí. Dawá íih bií déedihbut át júutap wut jí. **9** Pánih júutnit, nin pah caandíh át niijíp wut yuh jí:

—Wã pebh bódicha caj yoh ñajnit, weemdíh ma weñeé. Páant

ma weñechah, nihat nin tátchina ã jummatdihbut meémboodíh wã wãhbipna caá, Jesús dih át niijíp wut jí.

10 —Satanás, weemdíh ma cádah bejeé. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wëinit, ã wutadidih ma jepahaá’, át niíj daacáp tají, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niíj jepahap wut jí.

11 Páant ã niijíchah joinít, Satanás caandíh át cádahap wut jí. Páant ã cádahat túttimah, Dioíh ángelwãboó Jesús pebh jubínit, caandíh í teo wáacap wut jí.

Galilea baác dihi moondíh Jesús ã bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Túttimah, Juandih nemat muúboó í nemat doonádih joinít, Jesús Galilea baácna át jwúub bejep wut jí.* **13** Caanjíh jumni Nazaret tátchimant bejnit, Capernaum tátchina át jubínap wut jí. Caán tátchi Galilea ím jwëejdih Zabulón, Neftalí í jwimenáih baácji jumni tátchi át jumap wut jí. Caanná jubínit, Jesús át jumap wut jí.* **14** Páant ã jumuchah,

Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin ã daacátji pah Jesús át yapap wut jí: **15** “Zabulón, Neftalí í jwimenáih baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wãt jumni baác dihi dawá judíowã nihcannit í jumna caá.

16 Caanjíh moón dupánapboó jumnit panihnit Diosdih í jéih jwuhcap taga. Pánih jéihcan, iiguípna bejnit déeji í jumap taga. Obohjeéhtih, Dios ã wahní, yeh iigát panihni, ã túi chãjatdih júutnit, queétdih caandíh át jéihyanap taga buca”, Isaías át niíj daacáp tají. (Is 9.1-2)

17 Caanná jumna, nin pah Jesús át niíj naóh bohé jwíhip wut jí: “Ni-hat baác dihi moondíh Dios ã maáh jumadidih ã júutat pínah bahnijeh ã

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 4:13 Jn 2.12

jũdhna caá. Pánihna, ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih ñi táut numá”,
ãt niijíp wut jĩ.*

Queéj jũut maonitdih ãjeéh Jesús ã bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Túttimah, Galilea ímna dei jũibí, pãud bejnit, Simón, ã úud Andrésjĩh queéj jũut maona, ñih ñuodih í yoh báhanachah, Jesús queétdih ãt enep wut jĩ. Simónboó Pedro í niijní ãt jumap wut jĩ. Pánih ennit, nin pah queétdih ãt niijíp wut jĩ:

¹⁹ —**Weemdih ñi pej jam jũúwá. Páant ñi jũúwáchah, yeebdih wã bohébična caá. Páant wã bohénachah joinít, queejwãdih ñi bidat pah, cãacwãboodih bidnit, wñih doonádih ñi naóhbipna caá, weemdih jepahna, wñihwã í jumat pínah niijná**, ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ Páant ã niijíchah joinítjeh, ñih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ãt bejep wut jĩ.

²¹ Pánih chibít yuáp queétdih numah bejnit, Santiago ã úud Juandihbut Jesús ãt enep wut jĩ. Queét í íp Zebedeo bíicdih ñih jãáj chóodih chúudnit, ñih ñuonádih ámohna ãt chãjap wut jĩ. Pánih ennit, queét chénewãdihbut ãt bid bojop wut jĩ, caandih í pej jumat pínah niijná. ²² Páant ã bid bojochah joiná, queétdih bíicmantjeh niihat í tewatdih, í ípdihbut cádahnit, Jesúsjeéh ãt bejep wut jĩ.

Dawá cãacwãdih Jesús ã bohéát
(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, niihat Galilea baácdih moon dih Jesús ã bohénitdih ãt numah bohé jibip wut jĩ. Jwiít judíowã jwĩ míic wáacat muná jumat pah waadnit, Dios ã maáh jumat táini doonádih ãt bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, det wunnitdihbut ãt boonap wut jĩ.* ²⁴ Páant ã chãjat doonádih niihat Siria baácdih moonbút ãt joyóp wut jĩ. Pánih joinít, dawá mácah wunat jumnit, búdí tabanit,

nemép caolih jumnit, wãá wunat jumnit, jéih wálicannitdihbut ãt ub jũibínap wut jĩ. Niihat í ub jũibínitdih Jesús ãt boonap wut jĩ. ²⁵ Páant ã chãjat doonádih joinít, Galilea baácdih moón, Diez Tútchinadih moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih ãt péé bejep wut jĩ.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ã wéi enatdih Jesús ã bohéát
(Lc 6.20-23)

¹ Dawá ã pebh í jũibínachah ennit, jéé ñaj yacapboó pãuh laáb jũibínit, Jesús caanjĩh ãt chúudap wut jĩ. Páant ã chúuduchah, ã bohénitbut ã pebhna ãt jũibínap wut jĩ. ² Páant í jũibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah ãt niij naóh jwíhip wut jĩ:

³ “**Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wéi enna caá. Pánih wéi ennit, queétdih ã teo wáacbična caá, Dios ã maáh jumapboó í táí jumat pínah niijná.**

⁴ “**Det í yéejatdih jĩgahnit, bita í yéejatdihbut jĩgahnitdih Dios ã wéi enna caá. Pánih wéi ennit, queétdih táí teo wáacnit, í yéejatdih ã yohochah, í jĩgahat ã yaibipna caá.***

⁵ “**Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wéi enna caá. Pánih wéi ennit, nin baác jáap ã jumuchah, queétdih maáta pínah ã waadábipna caá.***

⁶ “**Det nuagáp wan babhbíhnit panihnit yoobópdih chãjat pínahdih bidnitdih Dios ã wéi enna caá. Pánih wéi ennit, Dios queétdih ã teo wáacbična caá, caandih í táí jepahat pínah niijná.***

⁷ “**Det bitadih jĩgah en teo wáacnitdih Dios ã wéi enna caá. Pánih wéi ennit, Diosbut queétdih ã jĩgah en teo wáacbična caá.**

* 4:17 Mt 3.2 * 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39 * 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2

8 “Det Diosdihjeh bidnit, yoobópdih jenah joinít dih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih ï enbipna caá.*

9 “Det bitadih míic jēihñat túatcan, túi biíc dih chājat túatnit dih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ‘Wã weh caá’, queétdih ã niijbípna caá.*

10 “Det Dios ã náahat pah ï chājat jíib bitaboó queétdih yeejép ï chājachah yuhna, caandíh cádahcannit dih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó ï jumbipna caá.*

11 “Wíihwã ñi jumat jíib bita yeebdíh ï jūihñachah, yeejép ï chājachah, ï yee naóh yacachah, yeebdíh wēi ennit, wã teo wáacipna caá.*

12 Dios naáwátdih naóh yapanitjidi biíc yoobó yeejép ítát chāj waáwáp tají. Pánihna, queétdih ï chājatji pahjeh bita yeebdíhbut yeejép ï chājbipna caá. Obohjeéhtih, jeáboó ñi jūibínachah, Dios yeebdíh búdí ã túi chājbipna caá. Páant ã túi chājat pínahdih jéihnit, bita yeebdíh yeejép ï chājachah yuhna, ñi túi weñeé”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jí.*

Núumni, jiiát panihnít Jesúhwã ï jumat

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijíh ñipí bwiná caá, jeémát ã nuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wíihwãboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ñi túi teo wáacna caá, ï túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá. Páant ã buicáh, caandíh yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwã jéihcanjeh, ï wid chūibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat

dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

14 “Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi túi chājachah ennit, bitabut biíc yoobó Dioíh namáboó ï jéih bejna caá. Jeejíh jumni tútchidih dedé jāhat wihcah, nihat cáacwã ï túi enat pah, yeéb ñi túi chājatdihbut nihat ï túi enna caá.*

15 Jiiát dahdih jiiínit, pamap dahjíh cáacwã ípí páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ípí jíi cáagna caá, nihat muú díitboó jumnit ï túi enat pínah niijná.*

16 Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebút bitadih ñi túi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, ñi íp jeámant bóodih cáacwã ï wēi naóhbipna caá”, queétdih Jesús ãt niijíp wut jí.*

Moisés ã wutatji

17 “Nindihbut yeebdíh wã jéihyaat túatna caá: Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátjidihbut yohodih wã jūóhcan beé. Queét ï daacátjidih yoobópdih cáacwãdih jéihyanit, ï niijátji pah biíc yoobó chājat túat niijná, wã jūúwáp be. 18 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap jätih, Moisés ã wutatji ã buudcán níit. Nihat ã daacátji pah ã yap beedáat pínah jätih, nin baác, jeábut ã buudcán níit.*

19 Ded biíc wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadihbut yap yohat túatni, Dios ã maáh jumapboó oboh jumni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wutatdih túi jepahna, bitadihbut jepahat túatni, Dios ã maáh jumapboó maáh ã jumbipna caá.

20 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowábut ‘Dios ã wutatdih jwí túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ï túi chājcan caá. Pánihna, Dios ã wutatdih yeébbodíh queét chah túi jepahat

* 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52
* 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5 * 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33 * 5:16 1P 2.12
* 5:18 Lc 16.17

caá náahap. Pánih jepahcan, Dios á maáh jumapboó ñi juibícan niít”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Íijat
(Lc 12.57-59)

21 “Ñi ñowādhin nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: ‘Cāacwādhin ñi mao yohca bojoó. Ded cāacdhin mao yohnidih peéh chājat ā jumbipna caá’, ī niijátjidih ñit joiijí tagaá.* 22 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ded biíhdih ijna, cāacdhin mao yohnidih ī peéh chājat pah, caandíhbat peéh chājat ā jumbipna caá. Ded biíhdih jūihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ā niijátji jīb, peéh chājat túatnit pehbóó ī ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépbah caá’, niijní iiguípna bejni pínah ā jumna caá.

23 “Diosdhin weñedih juibína, sacerdotedih ñañúpdih ñi mao wūhat tútat pínah jātihbitjeh, biíh yeebdíh ā ijatdhin náhninit, nin pah ñi chājaá: 24 Ñi wāhni pínah ñañúpdih jwej jwūhñit, ā pebhna jwūub bej, ñi míc ámoahoó. ‘Páant wā chājatjidih wā jīgahna caá. Chéneji wā jwūub chājcan niít, páant muntih. Pánihna, weemdíh ma ij jenah joyátdih ma cádaahaá’, ñi niijí. Páant ñi míc ámohat túttimah, Dioíh munná caandíh weñedih ma jwūub bejeé, buca.

25 “Biíhdih ma jīb buadáátdih bidnit, cāacwādhin peéh chājat túatni maáh pebhna naóh yacadih meemdíh ā ub bejchah, ājeéh ijcanjeh ma bejeé. Peéh chājat túatni pehbóó ñi juibíat pínah jātih, meemdíh ā naóh yaccat pínah niijná, caanjíh ñi míc ámoahoó. Páant ñi chājcah nihna, yeebdíh āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacachah joinít, peéh chājat túatniiboó meemdíh nemat muúboó āta nemat túat tagaá. 26 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jīb chāj beedáat pah bóo ñi jum jwūhbipna caá. Caán jīb chājat

túatnidih jīb chāj péanit, ñi bacbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Bitaweha mánajíh yeejép chājcat

27 “Ñi ñowādhin nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: ‘Bitaweha mánajíh yeejép ñi chājca bojoó’, ī niijátjidih ñit joiijí tagaá.*

28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded yad wiljíh yeejép chājcan yūhna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejép átát chāj péanap taga. Pánihna, yaddihbat biíc yoobó muntih ā yapna caá.

29 “Ma jéihyepmant bóo quíibjīh en ñinahnit, yeejép chājna, caan dáhdih wāat yohat pah, caán yéj chājatdhin ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdhin ma wāat yohochah, caan dájhéh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjíh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejép chājatdhin cádahat caá náahap.*

30 “Míih jéihyepmant bóo téihyajíh yeejép chājna, caán téihyadhin ma dúuc bóod yohat pah, caán yéj chājatdhin ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadhin ma yohochah, caán téihyajéh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajíh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chājatdhin cádahat caá náahap”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Yaddih yohcat
(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi ñowādhin nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: ‘Yaddih yohíhna, ñi yohat pínah papélahdhin wāhñit, caántdih ñi jéih yohna caá’, it niijíp wut yūh jī.* 32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ájeéh bóli biíh newéjīh yeejép mi chājat jībbeh, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yūhna, ā yohat túttimah, biíhjīh mi jwūub áa jumna, caanjíh

* 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17 * 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18 * 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4

yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjīh jwúub áa jumna, yeejép ī chājna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Ded pah yoobópdih jwī naáwát pínah

33 “Jon jātih moondih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá: “Dios ā enechah, wā niiját pah wā chāj bipna caá. Páant wā chājcah, weemdih ā peéh chāja naáh”, niijnít, ñi niiját pahjeh chājat caá náahap’, it niijíp wut jī.* 34 Obohjeéhtih, yeebboó ñi niiját pah chājihcan, Dios ā wūtjīh niijcánjeh, ‘weemdih peéh chājna’, niijná, biih wūtjīhjih ñipī niijná caá. Yoobópdih nin pah yeebdih wā naóhna caá: ‘Jeá túini ā jummat pah, wā niiját biic yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niijná yahna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wūtdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājav. 35 ‘Nin baác túini ā jummat pah, wā niiját biic yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yahna, nin baác diih moondih Dios maáh ā jumachah, ā wūtdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājav. ‘Jerusalén tātchi túini ā jummat pah, wā niiját biic yoobó wā chāj bipna caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwī Maáh chah wēpni ā ñioni, caandih jwī weñat pínah tātchi, oboh jumni tātchi nihcah, biic yoobó muntih niijná caá ñi chājav.* 36 ‘Wā báadhna, wā niiját pah yoobópdih wā chāj bipna caá’, ñi niijichah, biic yoobó ā túican caá. Diosjeh yeebdih ā jéih báadhdāt túutna caá. Caanjéh ñih waó yoócdih jéih baabána, ā jéih jwúub eyana caá. Yeéb āihwā jumna, ñih báhahjīh niijná yahna, āih wūtjīh niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājav. 37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wā chāj bip caá’, niij, ‘Páant wā chājcan niit’, ñi niijí. Chah dawá jacna ñi niijichah, ā túican caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jwī peéh chāj jwúubacat
(Lc 6.27-36)*

38 “Ñi ñowādh nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá. ‘Biih míh quíib dahdih ā búuh mawat pahjeh, meembút caandih búuh mao jwúubanaá. Míih maó doóbhdih ā daj mawat pahjeh, meembút caandih daj mao jwúubanaá’, it niijíp wut jī.* 39 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Meemdih yeejép chājnidih yeejép ma chāj jwúubaca bojóo. Ded meemdih íjnit, míh jéihyepmant bóo púo tíbdih ā mawachah, biámantbut ma júutú, mawíhna, ā jwúub mawat pínah niijná.* 40 Biihboó ded pah ma chājatji jíib meemdih ā naóh yacachah, peéh chājat túutniboó míh camisadih meemdih naóh yacnidih ā wūhat túutuchah, caandih wūhñit, ma duoní jih bóo chóodihbut ma wūhú. 41 Biihboó āih bií déedih namá tacdih meemdih ā duo wáhat túutuchah, meémboó ā juibiát pínahna ma duo wáhaá. 42 Ded ā náahatdih meemdih ā úubúchah, ma wūhú. Biih meemdih ā waíhichah, caandih ma wayaá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jwítdih eníhcannitdih Jesús ā oyat tútat
(Lc 6.27-28,32-36)*

43 “Ñi ñowādh nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joiij tagaá: ‘Ñijeéh jumnitdih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdih eníhcannitdih eníhcat caá náahap’, it niijíp wut jī.* 44 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Yeebdih eníhcannitdih oinit, ñi túi chājaá. Det yeebdih yeejép ī chājachah, Diosdih ñi úubú, queétdih ā túi chājat pínah niijná. 45 Pánih chājna, jwī íp jeámant bóo ā weh ñi jum bipna caá. Diosboó nihat cáacwādh biic yoobó ā túi chājna caá. Yeejépwādh, táinitdihbut yeó ā túi chāhat túutna

* 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11
48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21

* 5:39 Lm 3.30

* 5:35 Sal
* 5:43 Lv 19.18

caá. Æ wutatih jepahnitdih, jepahcannitdihbat mah ã buugát túutna caá. Cãacwãdih biíc yoobó Dios ã túi chãjat pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi chãjaá. ⁴⁶ Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta ì úbát túutni dinerodih úbhñitboó tubit yéejnit jamna yuhna, páant ì chãjna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíhwãboó nihatdih oinit, biíc yoobó teo wáacat caá náahap. ⁴⁷ Yeéb ñi déewãdihjeh míc jwãáhnit, ñi wëi naóh úbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yuhna, biíc yoobó ì chãjna caá. Obohjeéhtih, yeébboó nihatdih ñi túi wëi jwãáá. ⁴⁸ Jeámant bóo jwí íp nihatdih túi chãjni ã jamat pah, ã weh jamna, biíc yoobó yeebbát nihatdih túi chãjnit ñi jamúú”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

6

Ded pah caá jwí túi chãjat

¹ “Dios túinidih ã chãjat túutachah jepahnit, ‘ñi enee! Dios ã wutah pah wã túi chãjna caá’, bitadid ñi niijcá bojoó. Pánih bita ì wëi enat pínahdihjeh bidna, ì wëi naáwátjeh ñi túi chãjat jíib wãát jamna caá. Dios jeámant bóo yeebdíh ã wãhcan níit.*

² “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadid ñi jútca bojoó. Túi chãjnit pah jígohnitboó nihat ì wëi enatdih bidna, ded pah ì chãjat pah ñi chãjca bojoó. Queét namánaaboó jamnitdih, jwiít judíowã jwí míc wáacat múnáaboó jamnitdihbat ípí wãhna caá, dawá queétdih ennit, ì wëi naáwát pínah niijná. Queétdih ì wëi naáwáchah, ì túi chãjatjí jíib dée ì bíbohna caá. Diosboó ì túi chãjatjí jíib queétdih ã jwúub wãhcan níit. ³ Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, bíih ma chéen yoobát ã jamúchah yuhna, caandíh jútcanjeh, ma wãhúú. ⁴ Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cãacwã ì encah yuhna, Diosboó ã enna caá. Pánih enna,

caanjéh ñi túi chãjatjí jíib yeebdíh ã wãhbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Ded pah caá jwí úbát (Lc 11.2-4)

⁵ “Diosdih úbhna, túi chãjnit pah jígohnitboó nihat ì wëi enatdih bidna, ì úbát pah yeébboó ñi úbhca bojoó. Queétboó úbhna, jwiít judíowã jwí míc wáacat múnáaboó, namánaaboóbút ñuhnit, Diosdih ì úbhna caá, dawá queétdih ennit, ì wëi naáwát pínah niijná. Páant cãacwã ì wëi enatjeh caá ì úbát jíib dée.* ⁶ Obohjeéhtih, yeébboó Diosdih úbát túut niijná, ñíih tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwí íp jwí jéih enca naáhdih ñi úbú. Pánihna, cãacwã ì encah yuhna, jwí ípboó yeebdíh ennit, ã túi joibípna caá. Pánih joinít, ñi úbúchah, yeebdíh ã túi teo wáacbipna caá.

⁷ “Dawá láa nin jacnajíhjih wã úbúchah, Dios weemdíh ã túi jepahbipna caá’, caandíh jéihcannitboó ì níj jenah joiná yuh caá. ⁸ Pánihna, queét ì úbát pah ñi úbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi úbát pínah jãtíh, jwí ípboó ded pah ñi náahatdih ã jéihna caá. ⁹ Pánihna, yeébboó nin pah jwí ípdih ñi níj úbú:

‘Paá, meém jeáboó jamni, chah túini ma jamúchah, meemdíh jwí wëina caá. Ma wut chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá.

¹⁰ Nihat meém maáh ma jamatdih jéihnit, ì jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jamnit ì túi jepahat pah, nin baácdih moonbát ì jepaha naáh.

¹¹ Yeó jáap jamat pah jwí jeémát pínahdih ma wãhúú.*

¹² Bita jwiítidih ì yéej chãjatdih jwí yohat pah, meembát jwí yéej chãjatdih ma yohóo.

¹³ Nemépwã ì maáh jwiítidih ã yéejáihichah, ma teo wáacá, jwí yéej chãjcat pínah niijná. Páant jwí úbúchah, meém jwí Maáh chah wëpni jamna, ma

* 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

* 6:1 Mt 23.5

* 6:5 Lc 18.10-14

* 6:11 Pr 30.8-9

jéih jepahna caá. Páant ma jumuchah, yeó jáap jumat pah nihat meemdih í wēi naáwát caá náahap. Páant tíi á jumu nah',

Diosdih ñi niij uúbá.

14 "Bitá yeebdih í yéej chājatdih ñi yohochah ennit, jwī íp jeáboó jumni but yeéb ñi yéej chājatdih á yohbipna caá. 15 Obohjeéhtih, bitá yeebdih í yéej chājatdih ñi yohcah, jwī íp but ñi yéej chājatdih á yohcan niit", Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwī uúbát

16 "Diosdih táu uúbát táut niijná, jeémp jwuhcan, jīgahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaá táu chājnit pah jígohnitboó ípí chājap. Cāacwā queédih í wēi naáwátidih bidna, queét ñih móotdih jīgahni pah í chājna caá. Páant í chājachah, jeémp jwuhcannit í jumatdih nihat ennit, 'Queét túinit caá', í niij wēina caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá: Cāacwā queédih í wēi naáwátjeh í jeémp jwuhcat jíib dée á jumna caá. Diosboó queédih á wēi naóhcan niit. Queét í chājat pah ñi chājca bojoó. 17 Obohjeéhtih, yeéboó jeémp jwuhcan, ñíh móotdih táu chocnit, yeó jáap jumat pah ñi táu míc ámohat pah ñi chājaá. 18 Yeéb páant ñi chājachah, ñi jeémp jwuhcatdih cāacwā í jéihcah yuhna, jwī ípboó á jéihbipna caá. Jwī íp, jwī jéih enca naáh, ñijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ñi uúbúchah, á enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan, ñi uúbát jíib yeebdih á táu chājibipna caá", Jesús át niijíp wut jī.

Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwī bíbohat

(Lc 12.33-34)

19 "Nin baácboó jum jwuhna, 'Wíih pínahjeh caá', niij jenah joinít, bíí déedih dawá ñi ub ámohca bojoó. Nin baácboó jumni á moopáh bejbipna caá. Bíih moópcannidih bitaboó í nūmbípna caá. Pánihna, nin

baác dih bóo bíí dée buudní pínahjeh á jumuchah, caandih ñi en ñinahca bojoó.* 20 Obohjeéhtih, bíí déedih ñi en ñinahat pah Dios á weñat pínahdih táu jenah joí chājnit, búdí jíib jumni panihnidih jeáboó ñi bíboh bípna caá. Caán ñi bíbohniboó á moópcan niit. Nūmnít í jéih ub bejcan niit. Pánihna, caanná ñi bíbohat pínah á buudcán niit. 21 Dios pehbboó ñíh búdí jíib jumni panihni á jumuchah jéihnit, Dios á weñat pínahdih ñi táu jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíh búdí jíib jumnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá", Jesús át niijíp wut jī.

Ded pah jwī jenah joyátdih jwī chājat

(Lc 11.34-36)

22 "Jiát á táu yeh iiguíchah, jwī táu jéih enat pah, Dios á weñat pínahdih táu jenah joinít, táunidih ñi chājibipna caá. Ded pah ñi jenah joyátdihjeh ñi chājibipna caá. Túunidih jenah joinít, táunidih ñi chājibipna caá. 23 Obohjeéhtih, táucannidih jenah joinít, yeejépdih ñi chājibipna caá. Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah, tabit yeejép ñi chājat á jumbipna caá", Jesús át niijíp wut jī.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodih ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

24 "Ded Diosdih oini á weñat pínahdih chājna, tabit pohba dinerodih á jenah joicán niit. Obohjeéhtih, ded dinerodihjeh búdí jenah joiníboó Diosboodih á oican caá. Dinerojíhjih wēini jumna, Diosboodih á náahcan niit. Pánihna, Diosdih, dinerodih but bíic yoobó ñi jéih bidcan caá", Jesús át niijíp wut jī.

Dios á wehdih á táu en dawát

(Lc 12.22-31)

25 "Nin pah yeebdih wā jwúub naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínah yéguehnadibut ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandih bidat

* 6:15 Mr 11.25-26 * 6:19 Stg 5.2-3

chah Diosjeéh ñi túi jummat pínahboodíh ñi bidíi. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ã wãhbipna caá, ñi túi jummat pínah niijná. ²⁶ Jwébehwãdih ded pah Dios ã en dawát dih ñi jenah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát ï ámohat mæunádihbut ï bíbohcah yuhna, jwí ïpboó queétdih túi en daoná, ï jeémát pínahdih ãpí wãhna caá. ;Obohjeéhtih, jwébehwãdih ã oyat chah yeébbodíh Dios ã oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbut ã túi en daobípna caá. ²⁷ Nindih ñi túi jenah joyoó: Búdí náhni dahwana yuhna, ñi wãnat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut næumcán niít. Pánihna, búdí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi dawát pínah yéguenadidihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdih ãpí teocan caá. ²⁹ Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji áih túini yéguéh chóodih ðæonít, ã túi jíghat chah cháanaboó ã túi jíghona caá.* ³⁰ Caán cháanadih Diosboó ã túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó bæu déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cáacwã ïpí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jumachah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni ã chãjna caá. Caán cháanadih túini yéguéh dée pah ã wãhat chah yeébbodíh Dios yéguéhdi ã wãhbipna caá. Pánihna, caandíh búdí jenah joicánjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó. ³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. ³² Diosdih jéihcannitboó bií déedih tãbit ïpí jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí ïp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh jadhdatdih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ã teo wáacat pínahdih ñi túi jenah joyoó. ³³ Bií déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jummatdih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih

túini doonádih bitadih ñi naáwá, queébtut caandíh ï jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihát ñi náahatdih ã wãhbipna caá. ³⁴ Cheibit dedé ã yapat pínahdih búdí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdíh ã teo wáacipna caá. Bæu ded pah ñi chãjatdihjeh jenah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih tãbit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, ã túi teo wáacipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

7

“Yeejép wã caá”, bitadih niij jãihcat (Lc 6.37-38,41-42)

¹ “ ‘Meém yeejép caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niít. ² Bitadih ‘Ápí túi chãjcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdíhbut biíc yoobó ã niij enbipna caá.* ³ Nin pah yeéb ñipí chãjna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumachah, caanbít dih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéj chãjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ã jumachah yuhna, caandíh ñi encan caá. Caandíh ñi encat pah, búdí yeejép chãjna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chãj? ⁴ Yeebdíh búdí quíib becát panihni ã jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becát dih weémboó meemdíh wã póoj yohbipna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéj chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tãbit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandíh ma cádahaá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chãjnit jumna yuhna, búdí ñi yéj chãjatdih jenah joicánjeh, bita bainí ï yéj chãjatdihjeh ñi jenah joí? ⁵ Páant niijnít, túinit pah jíghonit ï chãjat pahjeh muntih yeebbát biíc yoobó ñi chãjna caá. Yeebdíh búdí quíib becát panihnidih ñi jwíh póoj yohat pah, ñi yéj chãjatdih jwíh cádahat caá

* **6:29** 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6 * **6:34** Sal 55.22; 1P 5.7 * **7:2** Mr 4.24

náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi dééih bainí quíib becát panihnidih táí jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, ã yéej chãjatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá.

⁶ “Mujjiowã panihnit yeejépwã Diosdih náahcannitdih áih táini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandíh joí íjnit, yeebdíh tubit yeejép ita chãj taga. Momo mawã panihnit, íí náah chãjnitdih Dioíh táini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joíhcan, búdí jíib jumni jeé tíbnadid momo mawã bepédih í wid chũñat pah, caán táini doonádih ita yoh tagaá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Diosdih jwĩ wúbúchah, ã jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷ “Diosdih wúbhna, ñi wúbh cádahca bojoó. Páant ñi wúbúchah, ded pah ñi wúbátidih Dios yeebdíh ã wúhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wúhbipna caá. Jēc panihnidih wúmp mao cádahcah, Dios ã wátbipna caá. ⁸ Det Diosdih táí wúbhnit, í wúbátjidih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwãáhbipna caá. Det í wúmp mawachah joinít, jēc panihnidih Dios queétdih ã wátbipna caá. Pánihna, yeó jáap jummat pah Diosdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã jepahbipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wúh yeebdíh ã wúbúchah joinít, jee dáhboodíh caandíh ñita wúh taniít? Ñita wúhcan tagaá. ¹⁰ ¿Queejdih ã wúbúchah, búcđih ñita wúh taniít? Ñita wúhcan tagaá. ¹¹ Yeeb yéejnit jumna yahna, ñi wehdih táinidih ñipí wúhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yéejcani jumna, táini ñi wúhat chah caandíh wúbhnitdih ã wúhbipna caá.*

¹² “Bita yeebdíh í táí chãjat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadid ñi táí chãjaá. Queét yeebdíh í táí chãjcah yahna, yeéboó queétdih ñi táí chãjaá. Páant tigaá Moisés ã wutatji, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibut

ã niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Bainí jęc naáwát
(Lc 13.24)

¹³ “Jeáboó bejihna, Diosdih táí jenah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, ã weñat pínahdih ñi chãjbiipna caá. Pánih chãjnit, bainí jęc panihni ã jumachah yahna, ã pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñáan bejbipna caá. Obohjeéhtih búdí jęcđih waadnit, búdí namádih ñi bejchah, dedé buwat ã wihcan niít. Páant ã buocah, dawá jenah joicánjeh iiguípna bejni namádih bejna, buadnit í jumbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jęcđih waadná, bainí namáboó ñi ñáan bejchah, táí jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pebhboó yeéb ñi bejihichah, ã buwachah yahna, caandíh táí jenah joinít jumna, ñi jéih buujábipna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pebhboó juibínit, páantjeh ájeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit táí jenah joinítjeh caán namáboó í jéih ñáan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Cãacwã ded pah í chãjatdih ennit,
ded pah í jummatdih jwĩ jéihyat
(Lc 6.43-44)

¹⁵ “Ñi táí chãja chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét táinit pah jíghna yahna, í jenah joyátboó yeejép ã jumachah, yeebdíh í yéejaíhbipna caá. ¹⁶ Queétdih beh enat túut niijná, ded pah í chãjatdih ñi táí eneé. Yeejép í chãjachah enna, yeejépwã í jummatdih ñi jéihbipna caá. Í táí chãjachah enna, táinit í jummatdih ñi jéihbipna caá. Nin pah caá ã jumap: Ded óot nah iguúh pihana apí quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna apí quehcan caá. ¹⁷ Táini nah táini dahna ã quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ã quehna caá. ¹⁸ Táini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut táini dahna

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13 * 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15 * 7:12 Lc 6.31 * 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

āpī quehcan caá. ¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cāacwā īpī cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnitdih Dios ā yohbipna caá.* ²⁰ ‘Dios naáwátdih naóh yapani wā jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbipna caá: Ded pah ī chājatdih enna, yeenit ī jummatdih ñi jéihbipna caá’, Jesús āt niijíp wut jī.*

“Meemdih wā jéihcan caá”, Jesús ā niiját

(Lc 13.25-27)

²¹ “Dawá weemdih ‘Maá’, niijnít jumna yuhna, jeáboó ī juibícan niit. Wā íp jeáboó jumni ā weñat pínahdih chājnitjeh ā maáh jumapna ī juibítipna caá. ²² Péeni yeó jáapnadih wā íp ā maáh jumapna waádihnit, dawá weemdih jepahcannitjibat nin pah ī niijbipna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátdih jwiit jwī naóh yapanap jī. Ma wēpatjīh nemépwādh jwī bacat túutap jī. Cāacwājeh ī jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj júutap jī’, ī niijbipna yuh caá. ²³ Obohjeéhtih, ‘¡Yeebdih wā jéihcan caá! ¡Yeejép chājnitjeh ñi jumna caá! Pánih jumnit, wā pebhna ñi waád jūóhca bojoó’, queétdih wā niij jepahbipna caá’, Jesús āt niijíp wut jī.*

Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)

²⁴ “Ded wā bohéatdih joí jepahna, muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Túi jenah joiní jwumúp baácđih numah baád waadánit, āih jagápdih ā túi dodhdop be. ²⁵ Caán muúdh ā péaat túttimah, búdí mah jūóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ā jūúwúp be. Páant tubit ā johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ā āaccap be. ²⁶ Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, táí jenah joicánni muú chājni panihni caá ā jumap. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, āih jagápdih ā dodhdop be. ²⁷ Caán muúdh ā péaat túttimah, mah búdí jūóh, muj daab béj, búdí johlitbut ā jūúwúp be. Pánih búdí ā johochah,

caán muú āacna, búdí ā yáanap be”, Jesús āt niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niij naáwáchah joiná, cāacwā ít joí wúhi bejep wut jī. ²⁹ “Caán túi jéihni pah jwiitdih ā niij bohéna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit páant īpī niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdih tigaá maáh ā jumap”, ít míc niijíp wut jī.*

8

Bácah moópndih ā booaat
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Páant niij naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó chúudniiji ā bohénitdih āt numah dei bejep wut jī. Ā dei bejehah ennit, dawá ājeéh ít péé bejep wut jī. ² Páant ī bejehah, bácah moópni jwāáhnit, bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdih ma jéih booaana caá, Jesúsđih āt niijíp wut jī.

³ —¡Júu! Wēinit meemdih wā booaana caá, caandih teo jāhanit, āt niijíp wut jī.

Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā moopát āt ñumáh bejep wut jī.

⁴ —Meemdih wā booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádh ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ā ñumátjidih ma júutá. Moisés ā wutatji pah sacerdotewā ī cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuú, Dios meemdih ā booaatjidih ī jéihyat pínah niijná. Túttimah, ma déewájeéh ma jwáub jumachah, ā táibipna caá,* Jesús caandih āt wēp niijíp wut jī.

Soldadowā ī maáhdih teo wáhnidih Jesús ā booaat
(Lc 7.1-10)

⁵ Túttimah, Jesús Capernaum tútchina ā juibínachah, Romano cien soldadowā ī maáh ā pebh juibínit, nin pah caandih āt niijíp wut jī:

* 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9 * 7:20 Mt 12.33 * 7:23 Sal 6.8 * 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32 * 8:4 Lv 14.1-32

6 —Maá, weemdih ma teo wáacá. Weemdih teo wāhni bádí wāna, wīh mūboó ā lajna caá. Āih bācāh jwioní ā jumuchah, bádí tubanit, ā jéih bejcan caá, Jesúsdiĥ āt niijíp wāt jī.

7 —Caandih boanadiĥ wā bejmi caá, Jesús caandih āt niij jepahap wāt jī.

8-9 —Obohjeéhtih, Maá, wīh mūná ma bejcaĥ, ā túimi nacaá. Weem cháĥ wēpni ma jumuchah, ‘Wīh mūdih ma waád jūwá’, niijní dée nihcan caá. Ma naáwāchahjeh, weemdih teo wāhni ā boobipna caá. Wā chah jumnit bita maáta weemdih ī wātna caá. Weembút soldadowādih wātni caá. Biícđih ‘Ma bejeé’, wā niijichah, āpī bejna caá. Biíhđih ‘Ma jūwá’, wā niijichah, āpī jūóhna caá. ‘Nindih ma chājaá’, wā niijichah, páant ā chājna caá. Weém wātni jumna, meembút wātni ma jumatiđih wā jéihna caá. Ma wātāt pahjeh weemdih teo wāhni ā boobipna caá, soldadowā ī maáh Jesúsdiĥ āt niijíp wāt jī.

10 Páant ā niijichah joí wēinit, Jesús ājeéh péenitđih nin pah āt niijíp wāt jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nin soldadowā ī maáh judío nihcan yūhna, Diosdiĥ ā túi jenah joiná caá. Caandih teo wāhniđih wā booaat pínahđih āt jéihyep taga. Weemdih caán ā túi jenah joyát pah, ded judío biíc yoobó jenah joiníđih wā en jwāhcan caá. ¹¹ Yeebdih wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, nihāt baácđih moón Diosdiĥ túi jenah joinít, jeáboó Dios ā maáh jumapna dawá ī juibíipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob biícđih ī jeémpipna caá.* ¹² Obohjeéhtih, judíowā Dios ā maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dupúnarboó ā wahbipna caá. Caanná ā wāhniđih bádí jīgahnit, ĩih maodih ī néeh chāác juibíipna caá, Jesús āt niijíp wāt jī.*

¹³ Páant queéđih niij péanit, soldadowā ī maáhđih nin pah āt jwāub niijíp wāt jī:

—Míih mūná ma jwāub bejeé. Meemdih teo wāhni booni ā jumna caá. ‘Jesús caandih ā boobipna caá’, ma niij jenah joyát pahjeh ā yapna caá, Jesús caandih āt niijíp wāt jī.

Páant ā niijichahjeh, āih mūboó jumni caandih teo wāhni āt boonap wāt jī.

Pedro chudđih Jesús ā booaat (Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Páant niij péanit, Jesús ā bohénitđih āt jwāub namah bejep wāt jī, páant muntih. Pánih bejna, Pedroih mūná juibínit, ĩt waad béjep wāt jī. Pánih waad béjnit, Pedro chudđ bádí pahāt wāna, mi űajāt chóoboó mi űajachah, Jesús āt enep wāt jī. ¹⁵ Pánih ennit, míih téihyadiĥ ā teo jāhanachahjeh, pahāt āt dúucaĥ bejep wāt jī. Páant ā dúucaĥ joinít, caántboó űah űahnit, Jesúsdiĥ jeémāt mit wāhup wāt jī.

Dawá wānnitđih Jesús ā booaat (Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Tōo űáh jūwāchah, dawá nemép caoliĥ jumnitđih ī chéenwā Jesús ā jumni mū jóocmant ĩt ub juibínap wāt jī. Páant ī ub juibínachah ennit, Jesús wā ĩt bac bejep wāt jī. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemépwāđih ā bac bejat túutuchahjeh, cāacwāih bācāhmant ĩt bac bejep wāt jī. Bitā tubáp chūhniđihbut Jesús āt booa beedánap wāt jī. ¹⁷ Páant ā chājachah, Dios naáwātđih naóh yapani Isaías ā niijátji pah āt yapap wāt jī. “Jwī tubáp chūátđih, jwī wānatđihbut jīgah ennit, āt boonap taga”, Isaías āt niij daacáp tajī.*

Biquína Jesúsdiĥ ĩ péehat (Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh ī juí űahuchah ennit, Jesús ā bohénitđih nin pah āt niijíp wāt jī:

—Chóbe conanaáboó jwī chūuh bejjīh, āt niijíp wāt jī.

¹⁹ Páant niijní, jēlitna ī dei bejcaĥ, Moisés ā wātātjidiĥ bohéni

* 8:11 Lc 13.29 * 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

* 8:17 Is 53.4

Jesúsdih jwāáhnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, deyoób ma bejechah, weembát majeéh wā bejmi caá, át niijíp wut jĩ.

20 —Jia mujjiowā ñih mūú pínah íitnadih í bíbohna caá. Jwébehwābut ñih yécanadih í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó nihat cāacwā úud jeñé, wñih mūujéh pohba wā bíbohcan caá. Pánihna, wājeéh ma jūúwáchah, búdí bwat meemdíhbut ã jambipna caá, Jesús caandíh át niij jepahap wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, biíh jwah nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, majeéh weembát wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah jãtíh wā íp ã wñuchah, ãih bácahdih wā yohat pínah niijná, ‘Ma chāo jwáhúú’, weemdíh ma niijí. ã wñuchah yoh péanit, majeéh wā bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

22 —Weemdíh náahcannit wñnnit panihnit jamna, queétoó wñnnitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh jamni pínah buu ma jūúwá, Jesús caandíh át niijíp wut yuh jĩ.

Búdí johlit nolihatdihbut ã yayáát (Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Páant niij péanit, jélitboó dei juibínit, búdí jāj chóodih ã bohénitdih át numah waadáp wut jĩ. **24** Íimdih í chūuh bejechah, Jesúsboó át úwah bejep wut jĩ. Pánihna, ím tac yoób í buug lājachah pohba, Jesús ã úwat pónih, búdí johlit át jūúwáp wut jĩ. Páant búdí nolihat ã jamuchah, ít daábíhip wut jĩ.

25 —¡Maá, jwiít dih ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwí chājap! ít niij wucap wut jĩ.

26 Páant í niij wucuchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? **Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá, át niijíp wut jĩ.**

Páant niijnít, ñah ñuhnit, johlit, nolihatdihbut jühnit, “**Ma yayaá**”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, johlit nolihatbut biícmantjeh át yayáh bejep wut jĩ. **27** Páant ã yapachah, en wáhi

bejnit, queétdih nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—¿Dedé cāac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít niijíp wut jĩ.

Gadara baácdih moón nemép caolih jamnitdih Jesús ã booaat (Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Páant ã yapat túttimah, Gadara baácna ít chūuh juibínap wut jĩ. Caanná í chūuh juibínachah, chéne neoná cāac yohopmant Jesúsdih ít jwāáh dei jūúwáp wut jĩ. Queét nemép caolih jamnit, tubit tac behnit í jamuchah, caanná cāacwā ípí bejcap wut jĩ. **29** Pánihna, Jesúsdih jwāáh dei juibínit, nin pah ít niij ñaacáp wut jĩ:

—¿Meém Dios wūúh, dépanih chājadih jūóh tigaá ma chāj? ¿Dios ã peéh chājat pínah ã judh jwahuchah yuhna, jãtíh jwiít dih peéh chājadih jūóh nit beé ma chājap? ít niijíp wut jĩ.

30 Yúupbit dawá momo mūuwā bid jeempna ít chājap wut jĩ. **31** Pánihna, queétdih ennit, nemép wā nin pah Jesúsdih ít niijíp wut jĩ:

—Jwiít dih bacat túutna, cot mūuwādih ma waadát túutá, ít niijíp wut jĩ.

32 —Júu, caán láa bácah ñi bejeé, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, queét cāacwāíh bácahmant bacnit, mūuwādih nemép wā ít waadáp wut jĩ. Páant í waadáchah, wépép ñáo dei bej, ímna buúg báah bejnit, mūuwā ít chíic wñ beedáh bejep wut jĩ.

33 Páant í yapachah enna, búdí úumnit, queét mūuwājidih en daonítboó ñih tútchina ít ñáo jweí jwúb bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúb juibínit, mūuwā ded pah í yapatjidih, nemép caolih jamnitdihbut ded pah Jesús ã booaatjidih ít naóh peeté wut jĩ. **34** Páant í naáwáchah joinít, nihat caán tútchidih moón Jesúsdih enedih ít bejep wut jĩ. Pánih juibínit, caandíh náahcan, ñih baácmant Jesúswādih ít jwúb bejat túutap wut jĩ.

9

*Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Páant ã jwúub bejat túutachah joinít, ñih jááj chóona waadnit, Jesús wã ã jwúub chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh bejnit, Jesús ãpĩ juibíni tútchina ã jwúub juibínap wut jĩ.

² Caanná ã juibínachah, caanjĩh moón jéih yoocannidih ã ñajat chóojĩh Jesús pebhna ã beo juibínap wut jĩ. “Jesús nindih ã jéih boobipna caá”, ã níj jenah joyóp wut jĩ. Páant ã níj jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús ãt níjíp wut jĩ:

—**Ma weñeé. Ma yéejatdih meemdih wã yohna caá**, ãt níjíp wut jĩ.

³ Páant ã níjíchah joinít, biquína Moisés ã wutatjidih bohénit nin pah ã níj jenah joyóp wut yuh jĩ: “Dios-jeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cáacjeh jumna yuhna, páant níjina, ‘Dios wã jumna caá’, níj yeena caá ã chãjap”, ã níj jenah joyóp wut jĩ.

⁴ Páant ã níj jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih ãt níjíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jenah joí? ⁵ ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã níjíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ñah ñuhnit, ma yáac chãi bejeé’, wã níjíchah, caán ã bejchah ennit, wã níjít yoobópdi ã jumati ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã bíbohati ñi jéihbipna caá.

⁶ Weém nihat cáacwã úud jeñé, nin baácdih moondih jéih boonit, ã yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdih ã wah deyanap jĩ, cáacwã ã yéejatdih wã yohat pínah níjina. Pániha, caán wēpatdih wã bíbohati yeé ñi jéihyat pínah níjina, nin pah wã chãj júatbipna caá, ãt níjíp wut jĩ.

Páant níj péanit, jéih yoocannidih nin pah ãt níjíp wut jĩ:

—**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé**, ãt níjíp wut jĩ.

⁷ Páant ã níjíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, ãih muúboó ãt jwúub bejep wut jĩ. ⁸ Páant ã boonachah ennit, cáacwã ãt en wáhi bejep wut jĩ. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdih búdi wēpat ã wáhatdih jéihnit, Diosdih búdi ãt wēi naáwáp wut jĩ.

*Jesús Mateodih ã júúwát túutat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)*

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ã bohénitdih ãt jwúub numah jib bejep wut jĩ. Pánih bejnit, caanmánt júóhni, weém Mateo pebh ã juyáp jĩ. Romanowã ã maáta ã úbát túatni dinerodih úbh wáhi wã jumap jĩ. Pániha, caán láa wíh tewat túlihboó wã chúudap jĩ. Caanjĩh wã chúuduchah ennit, nin pah weemdih Jesús ã níjíp jĩ:

—**Wájeéh ma péé júúwá**, ã níjíp jĩ.

Páant ã níjíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ájeéh wã bejep jĩ.

¹⁰ Túttimah, Jesús wádih wíh muúboó numah jeémédih wã bejep jĩ. Weém páh dawá dinerodih úbh wáhitdih, bita “Yeejép wã caá”, ã níjnitdihbut wã numah jeémép jĩ.

¹¹ Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowã jwiít Jesús ã bohénitdih nin pah ã níj júihñap jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñíh bohéni dinerodih úbh wáhit, yeejép chãjnit bícdih ã jeémp? ã níjíp jĩ.*

¹²⁻¹³ Páant ã níjíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowádih nin pah ã níj jepahap jĩ:

—**Tubúp chãhcanit cohndih ãpĩ bidcan caá. Wunnitjeh caá caandih ã bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, níj jenah joinít, teo wáacni pínahdi ãpĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih jĩgahnit, wã túut nuúmíhna caá’, níj jenah joinít caá teo wáacni pínahdi ã bidip. ‘Jwiít yeejép wã caá’, níj jenah joinítjeh teo wáacadih wã júúwáp be, ã yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih ã túut nuumát pínah níjina. Dios naáwátdih naóh yapani ã níj daacátjidih yeebdih**

* 9:11 Lc 15.1-2

jéihyat caá náahap. ‘ “Nuñápwādh ñi mao cáo wāhatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadh ñi jġah en teo wáacatdih caá yeebdíh wā náah yacap”, Dios ã niijná caá’, ãt niij daacáp tajġ. *Caán ded pah ã daacátjidih jéihyat túut niijná, ñi jwáub bohénaá. Caán ã daacátji pah, jġah ennit, weém cáacwādh teo wáacadih wā jūúwáup be, ã niijíp jġ.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdiġ ĩ wábh joyát

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Túttimah, Juan Daabáni ã bohénitboó jwġ pebh jainít, nin pah Jesúsdiġ ĩ niij wábh joyóp jġ:

—Jwiit Juan ã bohénit, jwġ nuowā ĩ wutat pah jwġpġ jeémp jwuhcan caá. Fariseowābut biic yoobó ĩpġ chājna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ĩ jeémp? Jesúsdiġ ĩ niijíp jġ.

15 —**Nin pah caá ã jumap:** Téihya chéoni ã numah jeémpnit biicdih ã jum jwuhchah, jġahcan, ĩpġ táu wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ĩ ub bejat túttimah, jġahnit, ĩta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jumna caá. Pánihat pah tigaá wā bohénit wājeéh jumna, wēinit, páantjeh ĩ jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh ĩ ub bejat túttimah, wā bohénitjeéh wā wihcah, caán láa jġahnit, ĩ jeémp jwuhcan niit, Jesús queétdih ã niijíp jġ.

16 Pánihna, ded pah jwġ nuowā ĩ wutatji áih jáap bohéatjġh fariseowā ĩ widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij bohénap jġ: “**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġh máa yégueh chóodih nah wai búudhdat ã náahcan caá. Páant ñi chājachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jġint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwġ nuowā ĩ naáwátjidih wġih jáap bohéatjġh wid naóhcat caá náahap.** 17 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguġh macdih nuñáup chóojġh ĩ chājnjiji máa wuh wáuhdih yáacat ã náahcan caá. Páant

ñi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wáuh jéih yúuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta búud tagaá. Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wáuhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguġh mac, caandíh yáacni chóobut ã táu jumnipna caá. Pánihat pah, wġih jáap bohéat jwġ nuowā ĩ naáwátjġh wid naóhcat caá náahap”, ã niijíp jġ.

Áih yégueh chóodih jaí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ã booaat

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Wġih muúboó páantjeh jwġ jumachah, jwiit judíowā jwġ míic wáacat muudíh en daonít ĩ maáh ã waád juyúp jġ. Waád jainít, Jesús pebh bódiġa caj yoh ñajnit, nin pah ã niijíp jġ:

—Wā nuúm jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut niijná, wājeéh ma jūúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwáub boobipna caá, Jesúsdiġ ã niijíp jġ.

19 Páant ã niijíchah joinít, Jesús wġih muúboó jeémp chúdniji, ñah ñuhnit, ájeéh ã bac bejep jġ. Jwiit ã bohénitbut ĩjeéh jwġ bejep jġ. 20-21 Pánih bejnit, namádih jwġ bejchah, cáacwā cātíh biíh wili wunnih mit jumap tajġ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih, “Jesúh yégueh chóodihjeh jaíbí teona, wā boobipna caá”, mit niij jenah joyóp wut jġ. Páant niij jenah joinít, Jesús táahmant jūóhnit, áih yégueh chóo yapatbitdih mit jaí tewep tajġ. 22 Páant mi jaí tewatdih jéihna, tac púud ennit, Jesús caántdih nin pah ã niijíp jġ:

—**Nuumá, ma weñeé. Weemdíh táu jenah joinít, ma boona caá, ã niijíp jġ.**

Páant ã niijíchahjeh, mit boonap tajġ.

23 Túttimah, jwiit Jesús biicdih maáih muuná jwġ waád jaíbínap jġ. Pánih waád jaíbínit, chíó póojnitdih, dawá ñaác jainítidihbut jwġ enep jġ. 24 Páant ĩ jūúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jġ:

* 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

—Yeéb ñi bac bejeé. Mi wuncan caá. **Ɔona caá mi chājap**, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, “Nih yána caá ã chājap”, niijnít, cāacwā caandih ã dehwep jĩ. ²⁵ Pánihna, queét ã bac bejat túttimah, wunnih pebhna waad béjnit, miíh téihyadh Jesús át tewep wut jĩ. Páant ã teweçahjeh, boonit, mit ñah ñuhap wut jĩ. ²⁶ Jóocmant ñuhnit caántdih ã booaat doonádih joinít, caán tatchidih moondih ít naóh peetép tajĩ.

Chénewã jéih encannitdih Jesús ã booaat

²⁷ Caanjĩh jumnitji jwúub jibidih jwĩ bejechah, chénewã jéih encannit neoná jwiít dih péé bejnit, nin pah ã niij ej ñaacáp jĩ:

—¡David juma, Dios ã wahni, jwiít dih ma jĩgah enee! ã niijíp jĩ.

²⁸ Páant ã niij ej ñaacáchah, jwiít Jesús biíc dih biíh múbóó jwĩ waad béjep jĩ. Páant jwĩ waad béjechah, queét jéih encannitbut ã ñuán waád juyúp jĩ. Páant ã waád juyúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—‘Jwiít dih ã jéih booami nacaá’, **¿weemdíh ñi niij jenah joí niit?** ã niijíp jĩ.

—Páant tigaá jwĩ niij jenah joyóp, caandih ã niij jepahap jĩ.

²⁹ Páant ã niij jepahachah joinít, ñih quíib dih teo jáhanit, nin pah ã niijíp jĩ:

—‘Páant ã chājbipna caá’, ñi niij jenah joyát pahjeh tigaá wã chājbip, ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchahjeh, ã jéih enep jĩ, buca. Pánih boonit, Jesús nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Weém buutéh yeebdíh wã booaat dih bitadih ñi naóhca bojóó, ã niijíp jĩ.

³¹ Páant ã niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ã booaatjidih niihat pebhboó ít naóh peetép tajĩ.

Jéih wéhecannidih Jesús ã booaat

³² Páant ã bac bejechah, Jesús pebh nemép jumnidih bita ã ñahwat ub waád juyúp jĩ. Caán nemép caandih

át jéih wéheat tútcap tajĩ. ³³ Páant ã ub juyúchah ennit, Jesús nemépdih ã bacat tútup jĩ. Páant ã bacat tútuchahjeh, jéih wéhecanniji ã jwúub wéhenap jĩ. Caandih ennit, niihat ã en wáhi bejep jĩ.

—¡Nin pah yapatdih niihat jwiít Israel baác dih moón jwĩpĩ encan jĩ! ã míc niijíp jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowã mácah ã míc niij wéhenap jĩ.

—Nemépwã ã maáh ã wépatjĩh caá nemépwá dih ã bacat tútup, ã míc niijíp jĩ.*

Jesús cāacwā dih ã jĩgah enat

³⁵ Pánihat túttimah, niihat botoni tatchina, dahwani tatchinadihbut bohé jibidih bejna, Jesús jwiít dih ã numah bejep jĩ. Tatchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judíowã jwĩ míc wáacat munná waadnít, Jesús apĩ bohénap jĩ. Dios ã maáh jumat túini doonádih naóh nit, niihat caanjĩh moón tubúp chūh nit dihbut apĩ boonap jĩ.* ³⁶ Pánih bejna, dawá cāacwā ovejawá dih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit ã jumachah ennit, Jesús queétdih bádí át jĩgah enep jĩ.* ³⁷ Pánih jĩgah ennit, jwiít ã bohénit dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Jóo dajat láa bídí tewat ã jumachah yuhna, teonitboó daocánnitjeh ã jumna caá. Pánihat pah, túini doonádih joinít pínah dawá ã jumachah yuhna, queétdih naóh nit pínahboó daocánnitjeh ã jumna caá. ³⁸ Pánihna, túini doonádih chah dawá bohénit dih ã wahat pínah niijná, Dios dih ñi úbú, ã niijíp jĩ.*

10

Jesús doce ã naáwát tútnit pínah ã wáina
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Túttimah, jwiít doce ã bohénit dih bid bojnit, nemépwá dih bacaat pínah wépat, niihat wunnit dih booaat pínah wépat dihbut jwiít dih ã wúhup jĩ.

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * 9:38 Lc 10.2

2 Nin caá jwiít Jesús ã bohénit, ã naáwát túutnit pínah jwĩ wāt: Simón ã jumap jĩ. Caandih Pedro Jesús ã wāt búudhdap jĩ. ã úud Andrésbut ã jumap jĩ. Santiago, ã úud Juanjĩhbut ã jumap jĩ. Queét chénewã Zebedeo weh ã jumap jĩ. 3 Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwĩ jumap jĩ. Weémboó Romanowã ã maáta ã úubát túutni dinerodih úubh wũhni wã jumap jĩ. Biĩh Santiago, Alfeo wúuhbut ã jumap jĩ. Tadeo, Lebeo ã niij wāt búudhnibut ã jumap jĩ. 4 Biĩh Simón, Celote wāt jumni poómpdih bóobut ã jumap jĩ. Judas Iscariote, Jesúsdi enihcannitdih duó wáini pínahbut ã jumap jĩ.

*Jesús doce ã bohénitdih ã wahat
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)*

5 Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wũh, biĩh tútchinaboó wahna, ded pah jwĩ chãjat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: “Judíowã nihcannit pebhna ãi bejca bojoó. Samaria baácboobút ãi bejca bojoó. 6 Diosdih jéihcannit jumna, búudnít ovejawã panihnit ãi jumachah, judíowã pebhboojéh ãi bejeé. 7 ‘Dios maáh ãi jumatiidih ãi júutat pínah bahniijeh ãi judhna caá’, queétdih ãi niij naáwá. 8 Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubáp chũúhnit, wunah bejnitdihbut ãi booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwãdih ãi bacanaá. Páant ãi chãjat pínah wēpatdih yeebdih wã wũhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdih wã wũhat pah muntih, yeebbút biic yoobó jíib náahcanjeh cáacwãdih ãi teo wáacá.

9 “Pánih bejna, dinerodih ãi ub bejca bojoó. 10 Wuh wúuh, túut numát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ãi ub bejca bojoó. ãi dawát chóojeh ãi duo bejeé. ãi bohénit pínahboó yeebdih ãi numah jeémpbipna caá. ãi duoní chóo ãi moopóchah, queétboó ãi túut numát pínah chóodihbut ãi wũhbirna

caá. Queétdih ãi teo wáacat jíib, páant caá yeebdih ãi chãjbipna caá.*

11 “Caán tútchina jubínit, caán tútchidih jum jwũhna, yeebdih wēi jwãáhnitih múudihjeh ãi chão jwáhuú. 12 ãi ih múuná waad béjnit, ‘Dios ãi túyat ãi ãi jeéh ãi jumã naáh’, caán múudih moondih ãi niijí. 13 Páant ãi niijíchah, táinit ãi jumãt jíib, Dios ãi túyat ãi jeéh ãi jumãchah, páant ãi niijíchah yũhna, Dios ãi túyat ãi jeéh ãi wihcan niit. 14 Yeebdih náahcan, ãi joíhcah, caán múumánt ãi bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios ãi yohat pínahdih júutat túut niijná, ãi ih zapatosdih too dugnit, caán jumni becchídih ãi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tútchidih moón yeebdih ãi náahcah, biic yoobó muntih queétdihbut ãi chãj júutá.* 15 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Peéh chãjni yeó jáapdih Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moondihbut Dios búdí ãi peéh chãjbipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ãi peéh chãjat chah, yeebdih náahcannitboodih ãi peéh chãjbipna caá”, jwiítidih ãi niijíp jĩ.*

Jesúhwãdih bita yeejép ãi chãjat pínah

16 “¡Weemdih ãi tái joyoó! Yeéb ovejawã panihnitdih jiwã panihnit pebhboó wã wahna caá. Pánihna, jopwã pah tac behcannit, maiwã pah ãi tái yap náhninaá.* 17 ¡Ñi tái chãja chaáh! Yeebdih enihcannit ãi maátadih ãi wũhbirna caá. Jwiít judíowã jwĩ míic wáacat múúboó waadnít, yeebdih ãi pũibipna caá. 18 Wíhwã ãi jumãt jíib, caán tútchinadih moón ãi maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhna but yeebdih ãi ub bejbipna caá. Caanná ãi ub bejchah, queét maátadih, judíowã nihcannit maátadihbut wíh táini doonádh ãi naóhbipna caá. 19 Páant maátadih ãi wũhachah, ‘Ded pah wã niiját pínahdih wã jéihcan niit’, ãi niij jenah joicá bojoó. Yeebdih ãi úubh joyóchahjeh, ãi niiját pínahdih Dios yeebdih ãi jéihyabipna caá. 20 Páant

* 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18

* 10:14 Hch 13.51

* 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24

* 10:15 Lc 10.4-12

* 10:16 Lc 10.3

ã jéihyanachah, queétdih jepahna, yeeb ñi jenah joyátjìhjah ñi jepahcan niít. Dios jwĩ íp ã jenah joyáttdih Túini Espírituboó yeebdíh ã naáwát túutbipna caá.*

21 “Caán láa, det wíihwã ï jumat jíib, biíc weh jumna yahna, maátadih naóh yacnit, ã déedih ã mao yohat túutbipna caá. Ì mána ï wehdih, ï wehboó ï mánadihbut ï mao yohat túutbipna caá.* 22 Pánihna, yeeb wíihwã ñi jumat jíib, nihat yeebdíh ï eníhcan niít. Páant ï eníhcah, yeebdíh yeejép ï chājachah yahna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeebdíh wã táí ubbipna caá, wã íp pebhboó ñi táí jumat pínah niijná.* 23 Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib, biíc tútchidih moón yeebdíh ï yéej chājachah, biíh tútchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ñi naáwá. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tútchinadih moondíh ñi naóh beedáát pínah jãtíh, weém nihat cãacwã úd jeñé nin baácboó wã jwúb dei jãóhbiipna caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wãhniibut ã maáh chah nihcan caá.* 25 ‘Ded pah weemdíh bohénidih ã yapat pah muntíh weemdíhbut ã yapbipna caá’, jáap jéihnidih niij jenah joyát caá náahap. Teo wãhniibut ‘Ded pah wã maáhdih ã yapat pah muntíh weemdíhbut ã yapbipna caá’, niij jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wã maáh chah jumna, caandíh yeejép ã yapat pah weémboodíh ã yapcan niít’, niij jenah joicát caá náahap. Weém mæú mínah panihni, yeéboó wã pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cãacwã weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeeb wíihwãdihbut biíc yoobó yeejép ï niijbípna caá”, Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.*

*¿Deddih tigaá úumat náah?
(Lc 12.2-7)*

26 “Buu láa cãacwãdih wíih túini doonádih ñi naáwácah yahna, joíhcan, bita ï encah, yeebdíh yeejép ï chājbiipna caá. Pánih yeejép ï bih chājachah yahna, túttimah nihat ï táí jéihbiipna caá. Yeebdíh yeejép chājnitdih ñi úumca bojoó.* 27 Pánihna, buu ded pah yeebdíhjah wã bohéatdih túttimah dawá cãacwã cãtíh úumcanjah ñi naáwá. 28 Cãacwã yeebdíh maona, ñíh bácahdíhjah ï mao yohna caá. Obohjeéhtih, ñíh caolihdih ï jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíhniitdih ñi úumca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úumat náahap. Caanjéh tigaá ñíh bácahdíh, ñíh caolihdihbut iiguípna ã jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwãbit bainíbitjeh ï jíib jumachah yahna, biícbitdih Dios ã buudácan caá. Dios ã wãtcah, caanbít ã wãncan niít. 30 Ñíh waó yoócnadih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumatdihbut ã táí jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ã táí jéih en daoná caá. 31 Jwébehwãdih ã oyat chah, yeéboodíh ã oina caá. Pánih oinit, ã en dawáttdih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ã niijíp jĩ.

*“Weém Jesúih caá”, úumcanjah, niiját
(Lc 12.8-9)*

32 “ ‘Weém Jesúih caá’, ded bitadih ã niijíchah, weembút caandíh ‘Caán wíih caá’, wã íp jeáboó jumnidih wã niijbípna caá. 33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yahna, ‘Weém Jesúih nihcan caá’, bitadih ã niijíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembút wã ípdih wã niijbípna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Jesús cãacwãdih chéne poómp ã chãjat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

34 “¿Ded pah tigaá yeeb weemdíh ñi niij jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihat cãacwã táí biícidih ï jumbipna caá’, ¿ñi niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, pánihnca caá. Cãacwã wã bohéatdih ï

* 10:20 Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15

* 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16

* 10:22 Mt 24.9,13; Mr

13.13; Lc 21.17

* 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20

* 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

* 10:26

Mr 4.22; Lc 8.17

* 10:33 2Ti 2.12

joyát túttimah, biquína wā naáwátdih
 ĩ túi wēi joyóchah, bitaboó caandih
 jepahcan, queétdih ĩ en jūihbipna caá.
³⁵ Biquína behnit wā naáwátdih ĩ túi
 joyát jūib ĩ weh queétdih ĩ eníhcan niít.
 Behnit yaádh wā naáwátdih ĩ túi joyát
 jūib ĩ weh yatá queétdih ĩ eníhcan niít.
 ĩ chudhna yaádh wā bohéátdih ĩ túi
 joyát jūib, ĩ weh áana yaádh queétdih ĩ
 eníhcan niít. ³⁶ Ded weemdih jepahni-
 dih ā déewā yoobát ĩ eníhbican nacaá.*

³⁷ “Ded weemdih ā oyat chah ā
 mánadih, ā wehdih oina, wīh nihcan
 niít. ³⁸ Pánihna, cruzboó wāna,
 yeejép wā yapat pínah pah, ded
 wīh ā jumat jūib yeejép ā yapbipna
 caá. Pánih yeejép yapatdih úmmit,
 jweiná, wīh nihcan niít.* ³⁹ Ded
 weemdih túi jenah joicán, bií déedih
 en ĩinahnit, ā náahatdihjeh chājna,
 iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih,
 ded āih pínahdih jenah joicánjeh, wā
 weñat pínahdih chājniboó páantjeh
 wājeéh ā túi jumbipna caá”, Jesús ā
 niijíp jī.*

Jwiútdih jūib wāhat panihni
 (Mr 9.41)

⁴⁰ “Det yeéb wīhwādh túi náahna,
 weemdihbut ĩ náahna caá. Pánihna,
 weemdih túi náahni weemdih wah-
 nidihbut ā náahna caá.* ⁴¹ Dios
 naáwátdih naóh yapani ā tewat jūib
 Dios caandih ā túi chājnipna caá. Ā
 naáwátdih naóh yapani ā jumachah
 enna, ded caandih túi náahna, naóh
 yapanidih ā túi chājat pah Dios
 caandihbut biíc yoobó ā túi chājnipna
 caá. Ded táini ā jumat jūib, Dios
 caandih ā túi chājnipna caá. Táini
 ā jumachah ennit, biíhboó caandih
 túi náahna, túinidih Dios ā túi chājat
 pah, caandih náahnidihbut biíc yoobó
 ā túi chājnipna caá. ⁴² Ded wīh moh
 yéejni ā jumachah enna, caandih
 ā babhbat pínah, bainí mahjeh ā
 wūhachah yahna, ā teo wáacatbit jūib,
 Dios caandihbut ā túi chājnipna caá”,
 Jesús jwiútdih ā niijíp jī.

11

Juan Daabáni ā úbh joyát tútat
 (Lc 7.18-35)

¹ Páant jwiít ā bohénitdih ā naóh
 péaat túttimah, caán baácdih bóo
 tútchinadih moondih Jesús āih táini
 doonádh bohénadih ā bejep jī.
 Jwiútdih biíh tútchinadih moondih
 bohénadih jwī bejep jī. ² Pánih bejnitji
 jwī jwúub juyúchah, Jesús ded pah ā
 chājat doonádh Juan Daabáni nemat
 muúboó jumni át joyóp tajī. Pánih
 joiníji ā bohénitdih Jesús pebhna át
 wahap tajī, caandih ĩ úbh joí enat
 pínah niijná. ³ Páant ā wahachah,
 jwī pebh jwinít, nin pah Jesúsdiĥ ĩ niij
 úbh joyóp jī:

—Juan jwiútdih nin pah ā niij úbh
 joí enat tútatup be: ‘ “Wā túttimah
 biíh ā jūóhbipna caá”, ¿wā niijníji niít
 meém? ¿Wā niijníji ma nihcah, biíhdih
 páñat náah niít?” ā niijíp be, Jesúsdiĥ ĩ
 niijíp jī.

⁴ Páant ĩ niij úbh joyóchah joinít,
 Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap
 jī:

—Buu ded pah ĩi joyátji, ĩi
 enatjidihbut Juandih nin pah niij
 naáwádh ĩi bejeé: ⁵ ‘Jéih encannitji,
 jéih joicannitji, jéih bejcannitjidihbut
 ā booana beé. Bácah moópnitji,
 wānah bejnitjidih yah buca ā booana
 beé.* Moh yéejnitdih ā túi ubat pínah
 doonádhbut naóhna ā chājav be.*

⁶ Pánihna, “Ded weemdih túi jenah
 joí cádhcannidih Dios ā wēi enna
 caá”, Jesús ā niijíp be’, Juandih niij
 naáwádh ĩi bejeé, ā niijíp jī.

⁷ Páant ā niijíchah joinít, Juandih
 naáwádh ĩ jwúub bejep jī. Páant
 ĩ jwúub bejehah, Juan ded pah
 ā jumatdih dawá jwījeéh péenitdih
 Jesús nin pah ā niij naáwáp jī:
 “¿Dedédih enedih bej tigaá ĩipī
 chāj, muú wihcapboó bejna? ¿Jwi
 jeémp yílip déedih johlit ā joh jwejni
 panihnidih enedih ĩi bejnit beé?
 Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det

* **10:36** Mi 7.6 * **10:38** Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * **10:39** Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24;
 17.33; Jn 12.25 * **10:40** Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20 * **11:5** Is 35.5-6 * **11:5** Is 61.1

biáboó ì naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanjeh, yoobópdih ãpĩ naáwáp wut jĩ. ⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonít maátaih muúboó ìpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ⁹ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwát dih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumna. Bitanaóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰ Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajĩ:

‘Á wãúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwát dih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cáacwã ì jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumna ded oboh jumniboó Juan chah ã jambipna caá.

¹² “Juan ã bohé jwíih láa buu láana, Dios ã maáh jumna boó dawá ì waadát pínahdih búdí ì bidna caá. Pánih bidna, Diosdih túi jenah joinít, yeó jáap jummat pah chah dawá waadná caá ì chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ì waadát dih íjnit, queétdih ì jáhna yuh caá. ¹³ Juan ã jũúwát pínah jãtíh, nihat Dios naáwát dih naóh yapanitboó daácna, Moisésbut daácna, Dios ã maáh jummat pínahdih ìt naóh daacáp tajĩ. Juanbut caandíhjuh muntíh ã naóh bohénap be.* ¹⁴ ‘Dios ã wahni ã jũúwát pínah jãtíh, Elías panihni ã jũóhbirna caá’, jon jãtíh ì niijní tigaá Juan ã jumna. Pánihna, ‘Yoobópdih tigaá Juan ì niijní Elías panihni ã jumna’, yeebdíh niij jenah joyát caá náahap.* ¹⁵ ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!

¹⁶ “Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih

tíohnit wébít pah caá ñi jumna. Tíoh chúdnit, nin pah ìpĩ niij míic jũihna caá: ¹⁷ ‘Jwĩ pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi búadíhcan beé. Wunnitdih jwĩ jũí tíhwichah yuhna, ñi jũí wáaquíhcan beé’, ì niij míic jũihna caá. ¹⁸ Páant ì chãjat pah, yeebbút bíic yoobó ñipĩ chãjna caá. Juan Daabáni cáacwãjeéh jeémpan, poonidihbut ãpĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjcah enna, ‘Nemép caolíh jumna caá’, niij jũihnit, ã bohéatdih ñi jóíhcap jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwã úud jeñé, cáacwãjeéh jeémpanit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpani, babh máihni caá ã jumna. Romanowã ì úubát túutni náodih úubh wãhnit, yeejép chãjnit bíicdih ãpĩ pej jumna caá’, niij jũihnit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant niij jũihna, wébít pah caá ñi jumna. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wã túi chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jummatdih ñi jéihbirna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Biíh tútchinadih moón ì jepahcat (Lc 10.13-15)

²⁰ Túttimah, biíh tútchinadih moón caandíh ì jepahcatji jíb, Jesús queétdih ã jũihñap jĩ. Caán tútchinadih moón biíh tútchina chah Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãj júutap yuh jĩ. Páant ã chãj júutachah yuhna, ì yéejatdih ì cádahcap jĩ. Páant ì cádahcatji jíb nin pah queétdih ã niij jũihñap jĩ: ²¹ “¡Corazín tútchidih moón yeejép ñi yapbirna caá! ¡Betsaida tútchidih moonbút yeejép ñi yapbirna caá! Níih tútchinadih Dios ã wēpatjĩh búdí wã chãj júutap yuh be. Páant ã wēpatjĩh wã chãj júutachah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbút ì yéejatdih cádahnit, túiniboodíh ìta túut num tágaá. Jígahna dúwát chóo duonít, ì jígahatdih júutna, tuu jóóhjíh ìta míic waáh tagaá.* ²² Nin pah yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá: Peéh chãjat

* **11:13** Lc 16.16 * **11:14** Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13 * **11:21** Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4

yeó jáapdih Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbat ã peéh chãjat chah yeébbodíh búdí ã peéh chãjbipna caá. ²³ Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwí jumna caá’, ¿ñi míc niíj jenah joi níit? Páant niíj jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá.* Níih tútchidih Dios ã wēpatjīh dawá láa wã chãj júutuchah yuhna, yeéb weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tútchidih Dios ã wēpatjīh páant wã chãj júutuchah nihna, caán tútchidih moón ï yéejatdih ïta cádah tagaá. Páant ï cádahachah, caán tútchi páantjeh áta jum tagaá.* ²⁴ Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Peéh chãjat yeó jáapdih Dios Sodoma tútchidih moondíh ã peéh chãjat chah yeébbodíh búdí ã peéh chãjbipna caá”, Jesús ã niijíp jī.*

“Wã pebh ñi choó jũúwá”, Jesús ã niiját

(Lc 10.21-22)

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwí ípdih ã niíj uúbup jī: “Paá, meém nihat baácdih moón, nihat jeádih moondíhbat ï maáh ma jumachah, meemdíh búdí wã wēina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niijnítdih wã bohéatdih ma beh joyát tútcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chãjachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wã niijná caá. ²⁶ Páant tígaa, Paá, mapí wēi chãjar”, ã niijíp jī.

²⁷ Páant niíj uúbh péanit, cáacwāboodíh nin pah Jesús ã niíj naáwáp jī: “Dios wã íp nihat ã wēpat bíc yoobó weemdíhbat ã wūhup be.* Ded pah wã jummatdih wã ípjeh caá ã jéihyep. Bíih jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wã íp ã jummatdihbat weemjéh caá wã jéihyep. Det wã ñionitdihbat wápí bohéna caá. Jwiítjeh caá caandíh jwí jéihyep.* ²⁸ Yeéb nihat teo wēejníit, chodóp ðonít panihnit wã pebh ñi jũúwá. Páant ñi jũúwáchah, yeebdíh wã chooát tútchipna caá. ²⁹ Weém

biícdih túi bejnit, wã naáwátidih jenah joinít, ñi wēi jepahaá. Weém cáacwāidih jīgah ennit, oboh jumni pah queétdih túi teo wáacni wã jumna caá. Páant wã jummatdih en yacnit, wã naáwátidih túi jenah joiná, túi choonít panihnit ñi jumbipna caá.* ³⁰ Pánih choonít jumna, wã weñat pínahdih ñi chãjachah, yeebdíh ã buocan níit. Búdí chodat panihnidih ðuwát tútcan, ñi buujáca naáhdih yeebdíh wã wutcan níit”, ã niijíp jī.

12

Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigodih ï úuc jeémát

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Bíih chooát yeó jáapdih Jesús jwiítidih bohé bejna, trigo wáapdih ã numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ã bohénit numgúp wunna, trigodih jwí úuc jeémép jī.* ² Páant jwí úucuchah enna, jwíjeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesúsdih nin pah ï niíj jãihñup jī:

—Jwiítidih ma joi jwáhuá. ¿Dépanih tígaa jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ï teo? Pánih teona, Dios ã wutdatdih yap yohna caá ï chãjar, ï niijíp jī.

³⁻⁴ Páant ï niijíchah joinít, “Wã bohénit ï yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queét fariseowāidih nin pah ã niíj bóod chuñup jī:

—Davidji ã pej jumnitjīh numgúp wunna, Dioíh muná waadníit, sacerdotewā Diosdih ï wãhniiji pandih íit jeémép wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ï jeémát pínah át jumup wut jī. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát tútcap wut jī. ¿Davidwã páant ï chãjatjidih Dios naáwátidih ï daácní núdih ñi bohécannit jīi? Caán pandih ï jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chãjcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbat Diosdih ï yap yohcan caá.* ⁵ Nindihbat ñi

* **11:23** Is 14.13-15 * **11:23** Gn 19.24-28 * **11:24** Mt 10.15; Lc 10.12 * **11:27** Jn 3.35 * **11:27** Jn 1.18; 10.15 * **11:29** Is 30.15; Jer 6.16 * **12:1** Dt 23.25 * **12:3-4** 1S 21.1-6; Lv 24.9

náhninaá: Dioíh m̄úboó teonit sacerdotewā jwī chooát yeó jáapdih ípī choocán caá. Páant í choocán yuhna, Dios ā w̄tatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ā w̄tatjdih ñi bohécannit jī? * 6 Yeebdíh nin pah niíj naóhna caá wā chājap: Dioíh m̄údíh wēina, caán m̄úboó teonit í choocáh enna yuhna, ‘Ā táina caá’, ñipī niijná caá. Obohjeéhtih, caán m̄údíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap. 7 Dios naáwát nin pah ā niijná caá: ‘N̄ñ̄p̄wādih mao cáo wūhat wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jīgah en teo wáacat caá wā náahap’, Dios ā niijná caá. * Páant ā niijátjdih beh joiná nihna, wā bohénitdih ñita jūihcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémpna, yap yohna í chājcan caá. Pánihna, queétdih ñi jūihñat ā táican caá. 8 Nihat cāacwā úd jeñé, weemjéh tigaá chooát yeó jáapdih cāacwā ded pah í chājat pínahdih w̄t̄ni wā jumna caá, Jesús ā niijíp jī.

*Téihya ágahnidih Jesús ā booaat
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)*

9 Páant niíj péa, bejnit, jwī míc wáacat m̄uná jwiítdih Jesús ā namah waád j̄ibínap jī. 10 Caanjīh téihya ágahni ā jumap jī. Pánihna, fariseowāboó Jesúsdiñ naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah í niíj w̄bh joyóp jī:

—¿Ma jenah joyóchah, jwī chooát yeó jáapdih Dios ā booaat túut niít? í niijíp jī.

11 —¿Ñíih oveja íitboó ā b̄ug yácachah ennit, ñita jw̄ub w̄bc̄an taniít? * 12 Obohjeéhtih, oveja chah caá cāacboó ā jīb jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cāacwādih Dios ā teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

13 Páant niíj péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ā niíj w̄t̄ap jī:

—Míih téihyadiñ ma yoo d̄w̄w̄á, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, āih téihyadiñ ā yoo d̄w̄w̄p jī. Páant ā yoo d̄w̄w̄chahjeh, āih téihya ā túyah bejep jī. 14 Páant Jesús ā boanachah ennit, fariseowā í íj bac bejep jī. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesúsdiñ í mao yohat tútat túut niijná, ít míc wéhenap w̄t̄ jī.

Jesús ded pah ā jum̄at pínahdih Isaías ā daacátji

15 Pánihna, fariseowā caandíh í mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiítdih biáboó ā namah bejep jī. Páant jwī bejchah ennit, dawá jwiítdih í péenap jī. Páant í péenachah, nihat í w̄b jūóhñit w̄nnitdih Jesús ā boanap jī. 16 Pánih boonit, ded pah ā chājatdih bitadiñ ā naáwát túutcap jī. 17 Queétdih boana, jon jātih Isaías nin pah ā daacátji biíc yoobó ā chājap jī:

18 “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Nin wā wahní, wā oini, weemdíh ā táí teo w̄h̄chah, búdí wā wēina caá. Caandíh Túini Espíritudih wā w̄hbipna caá, wā wēpat biíc yoobó caanbút ā bíboh̄at pínah niijná. Pánih jum̄nit, yoobópdiñ wā chājat doonádiñ nihat baácdih moondíh ā naóhbipna caá.

19 Pánih naóhna, míc jūihcan, bitadiñ íjacan, túinijeh ā naóhbipna caá.

20 Moh yéejnit paníhñitdih jūihcanjeh, ā táí teo wáac̄bipna caá. Bitá jīgahñitdihbat ā weñabipna caá. Pánih jum̄na, cāacwā í míc yéej chājatdih ámohñit, túinijeh ā chājat túutbipna caá.

21 Āih túini doonádiñ joinít, nihat baácdih moón caandíh í táí jepahbipna caá. Páant í táí jepahachah, queétdih ājeéh ā táí jum̄at túutbipna caá’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī. (Is 42.1-4)

“Nemép ā wēpatjīh Jesús ā boana caá”, í niiját

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Biíh yeó jáap nemép jum̄nidih jwī pebhna cāacwā í w̄b j̄uȳp jī.

* 12:5 Nm 28.9-10 * 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

Nemépwā caandíh enat túutcan, ít wéheat túutcap tajī. Páant ī ub juyúchah, Jesús caandíh ā boonanap jī. Páant ā boonanachahjeh, ennit, ā wéhenap jī. ²³ Pánihatdih ennit, nihat ī wáhi bejep jī. Pánih wáhinit, “¿Nin David juma, Dios ā wahni, jwī maáh pínahna niít?” ī míc niij wábh joyóp jī.

²⁴ Obohjeéhtih, páant ī niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah ī niijíp jī: “Nihcan caá. Nemépwā ī maáh Beelzebú ā wēpatjīhjah caá nemépwādih ā bacanap”, ī míc niijíp jī.*

²⁵ Páant ī niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī: “**Det biíc baácdih moonjéh yahna, míc maona, ita wun beedáh bej tagaá. Det tútchidih moón biícwā yahna, míc maona, queébtut ita jweí peét bej tagaá.** ²⁶ Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh áihwādih ā bacanachah, biíc yoobó muntih āta yap tagaá. ²⁷ Obohjeéhtih, ‘nemépwādih bacanit, ī maáh ā wēpatjīh ā watna caá’, nī niiját yoobópdih ā jumachah nihna, nījeéh jamnitboó ¿déhe ā wēpatjīh tiguaá ipī baca? Páant ī bacanachah ennit, ‘Í túi chājna caá’, nīpī niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Á túi chājcan caá’, nī jéih niijcán caá. ²⁸ Dios ā wēpatjīh nemépwādih wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat nī cātīh ā jumna caá.

²⁹ “Nin pahbut ā jumna caá: Wēpép newéih munná ded nuúmíhna yahna, ā jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéo péanit, áih bií déedih ā jéih ubna caá”, Jesús á niijíp jī. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chājap wat jī: Nemépwā ī maáh wēpép ā jumachah yahna, Jesúsboó caandíh chah wēpni jumna, ā jéih yap yohna caá.

³⁰ “**Ded wājeéh teocanni, weemdíh en jāihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá.** Pánih jumna, weemdíh

jepahíhnitdih nūun yóhna caá ā chājap.*

³¹⁻³² “Nin pah yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: **Det yéej chājna, Diosdih yeejép wéhena yahna, ī jwáub túut nuumúchah, Dios ī yéejatdih ā yohbipna caá. Det weém nihat cāacwā úud jeñédihbut yeejép wéhenit, ī túut nuumúchah, yeejép ī wéheatjidih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espíritubodíh yeejép ī wéhenachah, ī yéejatdih ā yohcan niít. Páant ī yéej chājatdih quíib buadcán, Dios queétdih iiguípna ā wahbipna caá”, Jesús queétdih ā niijíp jī.***

Máa quehe ded pah ā jumat naáwát (Lc 6.43-45)

³³ “Ded máa nah túini dahna ā quehechah ennit, túini nah ā jumatdih nī jéihna caá. Obohjeéhtih, biíh nah túicanni ā quehechah ennit, caan nah yeejép ā jumatdih nī jéihna caá. Pánihat pah, cāac ded pah ā jumatdih jéihíhna, ā chājatdih enat caá náahap.* ³⁴ Yeéb maiwā panihnit tabit yeejépwā jumna, yoobópdih nī wéhecan caá.* Cāacwā ded pah ī jenah joyát pah biíc yoobó ipī wéhena caá.*

³⁵ Pánih jumna, ded túi jenah joiní āpī túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jenah joiníboó yeejép āpī wéhena caá. ³⁶ Pánihna, Dios ā peéh chāj láa ded yeejép wéhenidih ā peéh chājipna caá. ³⁷ Túi wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ā niijbípna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéheniboodíh ‘Meemdíh peéh chājat ā náahna caá’, ā niijbípna caá”, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Jwíit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Jesúsdi h chāj jútut túutat (Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Biíh láa mūú díitboó jwī jumachah, biquína fariseowā, Moisés ā watatjidih bohénitjīh waád joinít, nin pah Jesúsdi h ī niijíp yah jī:

* **12:24** Mt 9.34; 10.25 * **12:30** Mr 9.40 * **12:31-32** Lc 12.10 * **12:33** Mt 7.20; Lc 6.44 * **12:34** Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7 * **12:34** Mt 15.18; Lc 6.45 * **12:38** Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16

—Bohéní, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ma chãj júutú, meém Dios ã wahni yoobópdihi ma jumatihi jwĩ jéihyat pínah niijná, ã niijíp jĩ.*

³⁹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét maátadihi nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yeéb yeejépwã Diosdih náahcannit ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ã wēpatjĩh ñipĩ chãj júutat túutna yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wã chãj júutcan niít. Dios naáwátidih naóh yapani Jonásjidih Dios ã wēp chãjat pah muntih weemdíhbut chãjnit, ã wēpat yeebdíh ã júutbipna caá. Páant bóojeh ã wēpat júutat ã jumbipna caá.*

⁴⁰ Pánihna, Jonásjidih búdí queéj ã jeéméchah, biíc peihcanni yeó jáap ãih wudah diítboó át jumap wut jĩ. Pánihat pah weém nihat cãacwã úud jeñéboó wunnit, jeé íitboó ã yohat túttimah, biíc peihcanni yeó jáap caánboó wã jumbipna caá. Pánihat túttimah, wã jwáub boo pud jãúwúchah, Jonás ã yapatjidih náhnit, Dios ã wēpatdih ñi jéihbipna caá.*

⁴¹ Jonás Nínive tútchidih moonjidih Dios queétdih ã peéh chãjat pínah doonádihi ã naáwáchah, ã yéejatdih cádahnit, ã túut nuúm beedép wut jĩ. Pánihna, cãacwãdih ã peéh chãjat yeó jáapdih queét Nínive tútchidih moondíh Dios ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wã jumap. Páant wã jumachah yahna, yeéboó weemdíh ñi jepahcan caá. Páant ñi jepahcat jíib Dios yeebdíh búdí ã peéh chãjbipna caá.*

⁴² Chóop yapapboó jumni baácdihi moón ã maáh wili maáh Salomón túi jéihni ã jumati doonádihi joinít, ã naáwátidih joyát túut niijná, yuúpmant mit jãúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ã jumati chah weémboó wã jumna caá. Páant wã jumachah yahna, yeéboó weemdíh ñi joíhcan caá. Páant ñi joíhcat jíib cãacwãdih ã peéh chãjat yeó jáapdih Dios yeebdíh búdí ã peéh chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Bacaniji nemép ded pah ã jwáub

waadát

(Lc 11.24-26)

⁴³ “Nemép ã bacaniji, muú wihcap-boó jibna, ã jumati pínah biíh muú pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yahna, ã jéih bid juicán caá.

⁴⁴ Pánih bid juicán, ‘Weemdíh ã bacaniji muúná wã jwáub bejbipna caá, páant muntih’, ã míic niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã jwáub juí enechah, ãih muuji túi toódh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cãacboó ã túut numcáh, ãih jéc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá. ⁴⁵ Páant ã jumachah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép ã wutachah, ã waadni cãac chah yeejép chãjni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwãdih ã yapbipna caá”, Jesús cãacwãdih ã niijíp jĩ.

Jesús ã déewã caandíh ã bidat

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandíh míic wéheat túut niijná, ã ín ã úudwã biícdihi jóocmant ãt juyáp wut jĩ. ⁴⁷ Páant ã juyúchah ennit, jwíjéeh jumni Jesúsdihi nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ma enee! Meemdíh míic wéheat túut niijná, ma ín ma úudwã biícdihi jóocmant ã pãina caá, ã niijíp jĩ.

⁴⁸ —Ma niiját túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wã ín? ¿Det tigaá wã úudwã? ã niijíp jĩ.

⁴⁹ Páant niijnít, jwiít ã bohénitdih júutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit caá wã ín, wã úudwã panihnit. ⁵⁰ Det wã íip Dios ã náhat pah chãjnitjeh wã úud, wã jwan, wã ín panihnit ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

13

Waáh momni naáwát

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú diítboó jumni ã bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, ím jwéejna jwiítidih ã numah dei bejep jĩ. Pánih dei

* 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12 * 12:40 Jon 1.17 * 12:41 Jon 3.5 * 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

bej, caanná juibínit, jwĩ ch́udup jĩ.
 2 Páant jwĩ ch́uduchah ennit, dawá ćacwā ã pebh míic wáac juyáchah, búdí jááj ch́odih waadnít, ã ch́udup jĩ. Jwiítboó bita bíicdih jwĩ ñuhup jĩ.*
 3 Æ jenah joyátjĩh queétdih bohéna, nin pah ã níj naáwáp jĩ:

“Bíic newé, waáh momodih ã bejep be. 4 Páant ã waáh bojochah, biquí tíbna namádih ã buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh jüóhñit, jwébehwā caán tíbnadih ã jeémp beedánap be. 5 Bíih tíbna jeejĩh yewéni baác jumupboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ã chíih jüúwáp yuh be. 6 Pánih chíihna yuhna, yeó tubit ã ch́ahachah, ñeh bainíjeh jumna, ã diib téhah bejep be. 7 Bíih tíbna nemép óot ćatĩh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandih ã chíih yap bejehah, momniboó mánahñit, ã wunah bejep be. 8 Obohjeéhtih, bíih tíbna táini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihñit, ã táí quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih cien tíbna, bíih wawánadih sesenta tíbna, bíih wawánadih treinta tíbna ã jumup be. 9 ¡Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” queétdih ã níijíp jĩ.

Æ bohénit beh joicán, Jesúsdiħ ã wábh joyát

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Páant ã níiját túttimah, jwiít ã bohénit ã bohéatdih beh joicán, ã pebhna juibínit, nin pah jwĩ níj wábh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ćacwādiħ bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? jwĩ níijíp jĩ.

11 Páant jwĩ níijíchah joinít, Jesús nin pah jwiítidih ã níj jepahap jĩ:

—Dios jwĩ maáh yoobát jumna, niħat ćacwādiħ ã teo wáacat pínah dooná, jwĩ déewā jon jãtĩh moondih ã jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wā bohénitdih Dios ã jéihyaat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadiħ

páantjeh ã jéihya jwuhcan caá. 12 Det caán doonádih táí joinítidih chah ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det táí joicánnitboodih bainí ã jéihyatdih ã dúuc wáyat pah ã ch́ajbipna caá.*

13 Ćacwā quíib wihcannit dée, ded pah ã enatdih ã beh encan caá. Molít wihcannit dée, ã joiná yuhna, ã jéih beh joicán caá. Páant ã jummatdih jéihna, wā jenah joiní naáwátjĩhjah queétdih wā bohéna caá. 14 Jon jãtĩh Isaías ã daacátji pah caá ã jumup.

‘Nin pah caá Dios ã níijíp: “Wā naáwátidih maatápdih joiná yuhna, caandih ñi beh joicán níit. Ded pah wā ch́ajidih enna yuhna, ñi beh encan níit.

15 Ded pah wā naáwát, wā ch́ajidihbut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdih joíhcan, ñih molítidih ñi nem teona caá. Wā ch́ajidih eníhcan, ñi quíib ãona caá. Páant ñi ch́ajcan nihna, táí enna, táí joiná, táí beh joinít ñita jum tagaá. Pánih táí beh joinít jumna, túut numñit, weemdih ñita bid tagaá. Páant weemdih ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípna ñi bejat déedih wāta táí wá tagaá”, Dios ã níijná caá’, Isaías at níj daacáp tajĩ. (Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihíhñit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdih ã wēi enna caá. 17 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Buu ñi enatdih jon jãtĩh moón Dioíhwā, Dios naáwátidih naóh yapanitbut búdí eníhna yuhna, ã encap jĩ. Buu ñi joyátidihbut búdí joíhna yuhna, ã joicáp jĩ”, Jesús jwiítidih ã níijíp jĩ.*

Waáh momni naáwátidih Jesús ã beh joyáat

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 “Waáh momni naáwátidih beh joyát túut níijná, nindih wā naáwáchah, ñi táí joyoó. 19 Wíih

* 13:2 Lc 5.1-3

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

* 13:17 Lc 10.23-24

túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó b̄uug ñájni panihni ì j̄mna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, ì jepahcan caá. Pánihna, caandíh ì joyát túttimahbitjeh, nemépboó j̄uóhnit, jwébehwā caán tíbnadih ì jeémát pah-jeh, queét ì joyátjidih ā quíib b̄udána caá. ²⁰ Bita joinítboó, jeej̄ih yewéni baácđih b̄uug ñájni panihni ì j̄mna caá. Caandíh joinít, búdí ì wēi jwuhna yuh caá. ²¹ Obohjeéhtih, wēi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ì j̄mna caá. Pánihna, yeej̄ép ā yapachah, w̄ihwā ì j̄mat jíib bita queéđih ì yéj ch̄jachah, waícanjeh w̄ih túini doonáđih ì cáđahna caá. ²² Bita joinítboó nemép óotna c̄tíh b̄uug ñájni panihni ì j̄mna caá. Caandíh joinít, ì jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baácđih bóodih búdí jenah joinít, bí déedihbut búdí ì bidna caá. Páant ì jenah joyóchah, ì joiní túini dooná pácahi panihni ìih caolihboó ā jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túiniboodíh ì jéih ch̄jcan caá. ²³ Obohjeéhtih, bitaboó w̄ih túini doonáđih joinít, túini baácboó b̄uug ñájni panihni ì j̄mna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, ì túi jepahna caá. Pánih jepahnit j̄mna, Dios ā náahat pahjeh ì túi ch̄jna caá. Biquína, cien tíbna ā quehat pah, chah túini yoobát ì ch̄jna caá. Bita, sesenta tíbna ā quehat pah, túini ì ch̄jna caá. Bitaboó, treinta tíbna ā quehat pah, n̄mp túini ì ch̄jna caá”, Jesús jwiítđih ā niij̄ip j̄i.

Trigo c̄tíh yeej̄ép ȳlip ā chíhat naáwát

²⁴ “Dios ā maáh j̄mat nin pah ā j̄mna caá: Wápchi mínah āih wápchiboó trigodih ā momop yuh be. ²⁵ Obohjeéhtih, caán, nihat ājeéh moonbút ì ūwat pónih, caandíh eníhcanniboó āih wápchina j̄mínit, ā momat̄ji c̄tíh yeej̄ép ȳlipđih ā momop be. Mom péanit, ā bejep be. ²⁶ Túttimah, trigo chíhnit, ā jáap quehe j̄uáwáchah, yeej̄ép ȳlip ā j̄matđihbut teo w̄hñit ì enep be. ²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna

j̄uibínit, nin pah ì niij̄ uúbh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yuhna, dépanih tigaá míih wápchidih yeej̄ép ȳlipbut ā chíih?’ ì niij̄ip be. ²⁸ ‘Weemđih eníhcanni caandíh āt momop taga’, ā niij̄ jepahap be. ‘¿Caán j̄aoni ȳlipđih jwī w̄i yóh j̄iíh?’ ì niij̄ uúbh joyóp be. ²⁹ ‘Ñi w̄i yóhca bojoó. Caandíh w̄iná, trigodihbut ñita w̄i yóh tagaá. ³⁰ Trigo ȳlip bícđih ā beh jwuhna naáh. Caán trigo ā behechah, yeebđih nin pah wā niij̄b̄ipna caá: “Yeej̄ép ȳlipđih ñi jwīh w̄ȳuá. Pánih w̄i, nah chéo péanit, caandíh ñi cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodíh ñi bóod ūb̄uá. Pánih bóod ūb̄ beedánit, caandíh wā ámohat n̄uuná ñi ámohoó”, wā niij̄b̄ipna caá’, caandíh teo w̄hñitđih wápchi mínah ā niij̄ip be”, Jesús ā niij̄ip j̄i.

*Mostaza tíb naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)*

³¹⁻³² “Dios ā maáh j̄mat nin pahbut ā j̄mna caá: Mostaza tíb c̄o tíbih pah bóo ā j̄mna caá. Pánih bainí tíbih j̄mna yuhna, caandíh ì momochah, chíihna, ā túi behna caá. Páant ā behechah, āih c̄canaboó dawá jwébehwā ìp̄i jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh j̄mat. Áihwā daocánnit jwīh j̄mñit̄ji, túttimah ì dao béjb̄ipna caá”, Jesús ā niij̄ip j̄i.

*Pan paááni naáwát
(Lc 13.20-21)*

³³ “Dios ā maáh j̄mat pan paááni panihni ā j̄mna caá. Pandih ch̄j̄ihna, yad wili trigo ojđih pamapđih yacnit, mahj̄ih wid, caandíh paááni pínahđihbut mip̄i túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ā túi paab̄ipna caá. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh j̄mat doonáđih joinít, c̄acwā ì túut n̄uumb̄ipna caá. Queét joinítboó bitadih ì jw̄uub naáwáchah, dawá joinít, queéđbut ì túut n̄uumb̄ipna caá”, Jesús jwiítđih ā niij̄ip j̄i.

*Jesús ā jenah joiní naáwátñaj̄ihjeh c̄acwāđih ā bohéat
(Mr 4.32-34)*

³⁴ Căacwădih bohéna, ā jengah joiní naáwátjłhjuh Jesús āpı bohénap jı. ³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwátđih naóh yapani nin ā daacátji pahjeh biíc yoobó āpı bohénap jı:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Wā jengah joiní naáwátjłh wā bohébična caá. Nin baácđih wā chājat túttimah, căacwădih wā naóh jwuhca naáhđih wā naóhbična caá’, ā niijná caá”, āt niij daacáp tajı. (Sal 78.2)

Trigo cătłh yeejép yłip naáwátđih ā beh joyáát

³⁶ Pánih naóh péanit, jāáj chóodih chúđniji aáb jūóhñit, caandłh joinítđih “Jwı bejna caá”, niijnít, munná Jesús jwiítđih ā numah jwúb aab béjep jı. Pánih munná aab juibínit, jwiít caandłh nin pah jwı niijıp jı:

–Trigo cătłh yeejép yłip chíhat naáwátjłh ma bohénachah, jwı beh joicán beé. Pánihna, jwiítđih ma jéihya naáwá, jwı niijıp jı.

³⁷ Páant jwı niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niij jepahap jı:

–Weém, nihat căacwă úđ jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ā wahni jumna, trigodih momni panihni wā jumna caá. ³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosđih jepahnit trigo panihnit ĩ jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwā ĩ maáhđih jepahnitboó trigo cătłh chíhni yeejép yłip panihni ĩ jumna caá. ³⁹ Nemépwā ĩ maáh wápchi mínahđih enihcanni yeejép yłipđih momni panihni caá. Caán trigo ā behechah, ĩ bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwā caán trigodih yeejép yłipđihbut bóod ubnit panihnit ĩ jumna caá.

⁴⁰ Trigodih ubnit, yeejép yłipboodłh ĩ wuí cáwat pah péeni yeó jáapđih nemépihwădih iiguıpboó ĩ yohbična caá. ⁴¹ Weém nihat căacwă úđ jeñé, włih ángelwăđih nin baácboó wā wahbična caá, włih căacwă cătłh yeejép chājnit, yéj chājat tútnitđihbut ĩ ub bejat pínah niijná. ⁴² Pánih ub bejnit, queéđđih iiguıpboó ĩ yohbična

caá. Caán iiguıpboó jumna, jłgahnit, queéťjeh ĩ múic néeh chāác juibípna caá. ⁴³ Diołhwăboó jwı íp Dios biícđih ā maáh jumupboó ĩ jumbična caá. Caanjłh jumna, yeo pah túi yeh iigní panihnit, maáta ĩ jumbična caá. *jDed molít jumna, ā túi joyó naáh! Jesús jwiítđih ā niijıp jı.

Búđi jłib jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ “Dios ā maáh jummat wápchiboó búđi jłib jumnidih ĩ baad bíhñiji panihni ā jumna caá. Biíc newé caán wápchi mínahđih teo wáhna, caán búđi jłib jumnidih bid jwinít, búđi wéina, ā jwúb bihip be, páant muntih. Pánihna, caandłh búđi náahna, āih bií déedih jłib chāj beedánit, caán jıbjłh wápchidih ā jłib chājar be. ‘Buu caán wápchi włih ā jumuchah, caánboó wā bid jwiníjibut włihjuh ā jumna caá’, wéinit, ā múic niijıp be. Dios ā maáh jumupboó ĩni waadát pínah caán búđi jłib jumni panihni ā jumna caá”, Jesús ā niijıp jı.

Búđi jłib jumni perla wăt jumni naáwát

⁴⁵ “Dios ā maáh jummat nin panihnitbut ā jumna caá. Búđi jłib jumni jeé tíb dée perlas wăt jumni tíbnadih jłib chājniboó chah jłib jumni perlas tíbnadih nihat pebhboó ā bid bejep be. ⁴⁶ Chah búđi jłib jumni tíbdih bid jwinít, caandłh jłib chājłhna, nihat āih bií déedih jłib chāj wáhđih ā bejep be. Pánih jłib chāj wáh beedánit, caán búđi jłib jumni tíbdih ā jłib chājar be. Caán tíbdih búđi ā náahat pah, Dios ā maáh jumupboó waadát pínahđih chah bidat caá náahap”, Jesús ā niijıp jı.

Ñúó naáwát

⁴⁷ “Dios ā maáh jummat nin pahbut ā jumna caá. Căacwă queejwăđih jút maona, ñúodłh ĩ yoh báahanachah, queejwă jummat yoobó ĩpı chūúhna caá. ⁴⁸ Páant dawá ĩ chūúchah, nihat queejwăđih íim jwéejna ub ñáan juibínit, túnitđihjuh ĩ ñíona caá. Pánih ñíonit, łih wahnaboó

* 13:43 Dn 12.3

Īpī mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeémpca naáhwāboodih Īpī yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Pánihat pah, péeni yeó jáapdih ángelwāboó cāacwādih Ī nīobipna caá. Yeejépwādih nīonit, iiguípna Ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétjeh Ī míic néeh chāác jūibípna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

Máa bohéat, jáap bohéat

⁵¹ Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah ā niij wābh joyóp jī:

—¿**Butéh wā bohéatdih nī beh joinít beé?** ā niijíp jī.

—Jwī beh joiná beé, caandih jwī niij jepahap jī.

⁵² Páant jwī niij jepahachah joinít, jwiítidih nin pah ā jwūub niij naáwáp jī:

—**Det Moisés ā wutatjidih bohénit Dios ā maáh jummatdihbut bohéna, máadih, jáapdihbut cāacwādih Ī jéih bohéna caá. Queét bohénit mūú mínah panihnit caá Ī jumap. Caán, bitadidih teo wáacat túut niijná, āih mūudih jumni táinidih ub bacanit, jáapdih, máadidihbut queétdih ā jéih wāhna caá, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.**

Nazaret tátchiboó ĩ bejat (Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Páant ā jenah joiní naáwátnajih bohé péanit, Jesús jwiítidih ā numah bejep jī. ⁵⁴ Pánih bejnit, ā behni tátchina jwī jūibínap jī. Caanná jūibínit, jwiít judíowā jwī míic wáacat mūuná waadnit, caanjih jumnitdih ā bohénap jī. Páant ā bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah Ī míic niij wābh joyóp jī:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih āt joí? ¿Dépanih tigaá ā túi jéih beedá? Dios ā wēpatjih jwiít cāacwā jwī chājca naáhdih āpī chājna caá. ⁵⁵ ¿Nin máa teoni wūúh nihcan niít? ¿Ā ín María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ā úudwā nihcan niít? ⁵⁶ ¿Yad jupuna yaádh nin tátchidih jwījeéh jumnit nihcan niít? Pánihna, jwiít jwī jummat pahjeh jumni tigaá

ā jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéatdih dee tigaá āt joí? Ī niijíp jī.

⁵⁷ Páant niij jenah joinít, iijna, caandih Ī náahcap jī. Páant Ī náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ā niijíp jī:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih bita Īpī wēi joiná caá. Páant Ī wēi joyóchah yuhna, āih tátchidih moón, ā déewāboó caandih Īpī joíhcan caá. Pánihna, ninjih wā behechah ennitji, weemdih nī joíhcan caá, ā niijíp jī.***

⁵⁸ Caandih Ī joíhcan enna, caán tátchidih Dios ā wēpatjih daocáni láajeh Jesús ā chāj jūutap jī.

14

Juan Daabáni ā wunat (Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Caán láa Herodes, Galilea baácidih moón Ī maáh, Jesús ded pah ā chājat doonádih āt joyóp wut jī. ² Pánih joinít, caandih teo wāhnitdih nin pah āt niijíp wut yuh jī: “Wā maoniji Juan Daabáni āt jwūub boo pud jūóh tagaá. Pánih jwūub booní jumna, jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih āt chājap taga”, āt niijíp wut jī. Jesúsdi “Juan tigaá”, āt niij jenah joyóp wut yuh jī.

³⁻⁵ Juandih ā mao yohat túutat pínah jātih, Herodes ā úud Felipe áadidih āt bíbohop wut jī. Páant ā chājat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodesdih nin pah āt niij jūihñup wut jī: “Ma úud áadidih dúuc wái áa jumna, Dios ā wutatdih yap yohna caá ma chājap”, āt niijíp wut jī.*

Páant ā niiját jíib Herodes caandih āt mao yohíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani ā jumna caá’, judíowā Ī niij jenah joiná caá. Pánihna, caandih wā mao yohat túutuchah, queét weemdih ĩta íj tagaá”, niij jenah joinít, queétdih āt úumap wut jī. Pánih úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat túutnit, nemat mūúboó āt nemat túutap wut jī. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant āt chājap

* 13:57 Jn 4.44 * 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

wut jĩ.* ⁶ Pánihat túttimah, Herodes ã cáac jumni yeó jáapjidih náhnit, numah jeémát át chãjap wut jĩ. Pánih chãjnit, caanjĩh jumnit ì enechah, ã aá num mit eo júutap wut jĩ. Páant mi eo júutachah enna, Herodesboó búdí át weñep wut jĩ. Pánih wēnit, caántdih nin pah át niijíp wut jĩ:

⁷ —Dios ã enechah, meemdih yoobópdi wã naóhna caá. Dedé ma náhatdih weemdih ma wãbúchah, meemdih wã wãhbipna caá, caántdih át niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, mi ín ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wut jĩ.

—Juan Daabánih wao dáhdih dúuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih ãih wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wãhúú, caán ã wunatdih wã jéihyat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

⁹ Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí át jĩgahap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caanjĩh míic wáacnitdih tíicnit, “Meemdih wã wãhcan niit”, caántdih át jéih niijáp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, Juaníh wao dáhdih át dúuc bóodat tútup wut jĩ, bũca.

¹¹ Pánih péanit, pamapjih ãih wao dáhdih cáagnit, ìt ub júúwúp wut jĩ. Pánih ub júóhnit, Herodías numdih ì wãhuchah, caántboó mi índih mit teo yapanap wut jĩ.

¹² Páant ì chãjat túttimah, Juan ã bohénitji júóhnit, ãih bácahjidih ubnit, cáac yohop íitboó ìt yohop wut jĩ. Pánih yoh péanit, queét jéinít, Jesúsdi naáwádih ì júyúp jĩ.

Cinco mil cáacwãdih Jesús jeémát ã wãhat

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Páant ì niijní doonádih joí péanit, jááj chóona waadnit, cáac wihcapboó Jesús jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ. Jwiít Jesús biíc dih jwĩ chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwãáát túut niijná, dawá ìih tútchinamant júóhnit, ím jwēejmant ìt púud bejep tajĩ. ¹⁴ Jwiít jwĩ chúuh jubíát pínah jãtĩh, queét ìtát jubínap tajĩ. Pánihna, dawá cáacwã ì páñachah ennit, Jesús

queétdih át jĩgah enep jĩ. Pánih jĩgah enna, ì ub júóhnit wannitdih ã boonap jĩ. ¹⁵ Cheyeh jumachah, jwiít ã bohénit caandih nin pah jwĩ niijíp yah jĩ:

—Cheyeh caá. Nin pehbbit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yúúpbit jumni tútchina ma wahaá, jeémát dih ì jíib chãjat pínah niijná, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁶ —**Ì bejca bojo naáh. Yeebjéh queét ì jeémát pínahdih ñi wãhúú,** Jesús jwiít dih ã niij jepahap jĩ.

¹⁷ —Obohjeéhtih, biícjĩh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwãbitdihjeh jwĩ bíbohna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁸ —**Caán ñi bíbohndih weemdih ñi ub júúwú,** ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, ub júóhnit, caandih jwĩ wãhup jĩ. Páant jwĩ wãhat túttimah, ylipboó cáacwãdih ã chúudat tútup jĩ. Páant ì chúudachah, biícjĩh bóo téihya pan dahna chéne queejwãdihbut ubnit, chéi ennit, **“Túina caá, Paá”**, Diosdih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, pan dahna, queejwã biíc dih jwiít dih ã daj wãhup jĩ. Páant ã daj wãhuchah, jwiítboó niihat cáacwãdih jwĩ pãáap jĩ. ²⁰ Páant jwĩ pãáachah, niihat ì túi jeémp wud jumap jĩ. Pánihna, ì judh jeémpnidih doce wãhna jwĩ ub yac yáwanap jĩ. ²¹ Caandih jeémpnit neonádihjeh jwĩ jenah enechah, cinco mil ì jumap jĩ. Yaádh, ì wehbut ì jeémép jĩ.

Jesús ímjih ã yáac chãi bejat, Pedrobot ã bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Páant jwĩ jeémp péanachah, jwiít ã bohénitdih Jesús ã chúuh bej páñat tútup jĩ. Pánih chúuh bejat tútnt, cáacwãdihbut ìih tútchina át jwãub bejat tútup wut jĩ. ²³ Pánih wah péanit, ã ípdih wãbát túut niijná, jeéboó át púuh laab béjep wut jĩ. Pánih púuh laab béjnit, tóo ñáh júúwúchah, biícjeh caánboó át jum jwãhup tajĩ. ²⁴ Caánboó Jesús ã jum pónih, ím tac yoób jwiítboó jwĩ bũug lájachah, jwĩ wawápmant johlit, nolihatbut

búdí ã jũúwúchah, maatápdi meenná yuhna, jwí jéih bejcap jĩ. ²⁵ Pánihna, johlit páantjeh búdí ã johochah, baáb aabá bojat pínah jãtíh, Jesús jwí pebhna ímjih ã yáac chũi jũúwúp jĩ. ²⁶ Jwí pebhna ã jũúwúchah ennit, búdí jwí úmmap jĩ.

—¡Cãaquíh dadah caá! jwí niú ñaacáp yuh jĩ.

²⁷ Páant jwí úmmapchah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Weemjéh tigaá! ¡Weemdíh ñi en úmca bojó! ã niijíp jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, yoobópdi meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chũi bejat tútú, ã niijíp jĩ.

²⁹ —**Ma jũúwú**, Jesús ã niú jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pedro jãáj chóodih jumniji ímjih dei ñahnit, Jesús pebhna ã yáac chũi bejep yah jĩ. ³⁰ Obohjeéhtih, johlit nolihatbut búdí ã jumachah enna, át úmmap jĩ. Pánih úmna, daab béjnajeh, Jesús dih nin pah ã niú ejep jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ã niijíp jĩ.

³¹ Páant ã niijíchahjeh, ãih téihyadih teonit, Jesús caandíh ã wái ñahanap jĩ.

—¡Bainíjeh wã wēpatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma túi jenah joicán? Pedrodih ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niiját túttimahjeh, jãáj chóona queét í waadáp jĩ. Páant í waadáchahjeh, johlit ã yayáh bejep jĩ. ³³ Páant ã yapachah ennit, jwiít ã bohénit Jesús dih jwí wēi naáwáp jĩ.

—¡Yoobópdi meém Dios wũúh tigaá ma jummap! jwí niijíp jĩ.

Genesaret baácdih moón wñnitdih Jesús ã booaat

(Mr 6.53-56)

³⁴ Pánih ímdih chúuh bejnit, Genesaret wüt jumni baácna jwí chúuh juibínap jĩ. ³⁵ Páant jwí juibínachah, caán baácdih moón Jesús dih beh ennit, caán tútchinadih moondíh ã juyát doonádh ít wahap tajĩ. Pánihna, caán doonádh joinít, dawá í chéenwã tabúp

chũúh nitdih Jesús pebhna í ub juyáp jĩ. Pánih ub joinít, nin pah Jesús dih í niijíp jĩ:

³⁶ —Míih yégueh chóodihjeh nit wñnitdih ma tewat tútú, í niijíp jĩ. Pánihna, ãih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jĩ.

15

Cãacwã ded pah í míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

¹ Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénit biíc dih, Jesús pebhna joinít, caandíh nin pah í niú wũbh joyóp jĩ:

² —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwí nuowã í wutatji pah í chãjcan? Jwiít jwípĩ téih chocat pah, queét í jeémát pínah jãtíh í téih choccan caá, í niijíp yah jĩ.

³ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queédih ã niú wũbh joí jwũbanap jĩ:

—¿Yeéboó dépanih tigaá Dios ã wutatdih jepahcan, jwí nuowã í wutatboodíhjeh ñi jepah? ⁴ Nin pah caá Dios ã wutap: ‘Ñi mánadih túi wēnit, ñi teo wáacá.* Pánihna, ded ã mánadih yeejép ã niijíchah, cãac dih mao yohnidih peéh chãjat pah muntih caandíhbut peéh chãjat ã jumbipna caá’, Dios át niijíp tajĩ.*

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, yeéboó ded ã mánadih teo wáaquíhmidih nin pah caá ñipĩ niú wutap: ‘Ma mánadih teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wũhũú’, ñipĩ niú wutna caá. ⁶ Pánih wutna, ã mánadih ñi túi chãjat tútcan caá. Pánih chãjat tútcan, Dios ã wutatdih jepahat tútcanjeh, jwí nuowã í wutatjiboodíh caá ñi jepahat tútcan. ⁷ ‘Jwiít táinit caá’, niijná yuhna, cãacwã í encapboó yeéb yeejép chãjnit caá. Dios naáwát dih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumatdih yoobópdi át niú daacáp tajĩ:

⁸ ‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nit weemdíh túi wēi naóhna

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16 * 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

yahna, yoobópdih í jepahcan caá.

⁹ Pániha, weemdíh í wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Í jenah joyátjeh wətnit, ‘Nin pah caá Dios ā wətat’, í niíj yee naóh bohéna caá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át niíj daacáp tají, (Is 29.13)

Jesús ā niijíp jī.

¹⁰ Páant niíj péanit, caanjíh jəmnitdih ā pebhna jəúwát túətnit, queétdih nin pah ā niíj bohénap jī:

—Nin wā naáwát dih ní tái joyoó.

¹¹ Dios ā enechah, ní jeémát yeebdíh ā yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ní niijátboó yeebdíh ā yéejana caá, ā niijíp jī.

¹² Páant ā niiját túttimah, jwiítboó caandíh nin pah jwí niijíp jī:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowā bádí í íjna beé, jwí niijíp jī.

¹³ —Obohjeéhtih, queét fariseowā wā íp Dios ā momca naáh panihnit í jəməchah, queétdih ā yoh beedábipna caá. ¹⁴ Pániha, queétdih páantjeh ní enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdih í jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, bita jéih encannit panihnitdihbut í bohéna yah caá. Pánih jéih encannit míc jəmna, íitdih í bəug yácat pah, queét nihat iiguípna í bejbipna caá, jwiít dih ā niíj jepahap jī.*

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ā niijíp jī:

—Jwiít dih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ā niijíp jī.

¹⁶ —¿Yeebbát páantjeh ní beh joi jwáhcan níit? ¹⁷ Dedé ní jeémátji níih wədah díitboó jəmnijidih níipí jont yohna caá. Caán níih caolihdih, ní jenah joyát dihbut chəúhcan, Dios ā enechah, yeebdíh ā jéih yéejacan caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, ded pah yeejép ní jenah joyát pah ní niijíchah, caán caá Dios ā enechah, yeebdíh ā yéejanap.*

¹⁹ Nindih ní tái náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ní áa nihcannitjīh yeejép chājat, nəumát, yeeat, yeejép míc niiját pínahdihbut níipí jenah joiná

caá. ²⁰ Páant ní jenah joyátjeh caá, Dios ā enechah, yeebdíh ā yéejanap. Obohjeéhtih, ní téih chocochah, ní choccahbut yeebdíh bíic yoobó ā enna caá, ā niijíp jī.

Judío nihcannih Jesús dih mi jepahat (Mr 7.24-30)

²¹ Páant niíj bohé péanit, Jesús Tiro tútchi, Sidón tútchi jəmni baácna jwiít dih ā nəmah bejep jī. ²² Caanná jwí jəibínachah, caán baác dih bóli Jesús pebh joinít, nin pah mi niíj nāacáp jī:

—íDavid jəima, Dios ā wahni, weemdíh ma jígah eneé! íWā nəumdíh nemép jəmna, caánt dih bádí ā moh yéejana caá! mi niijíp jī.

²³ Páant mi niijíchah joiná yahna, caánt dih ā jepah jwəhcap jī. Páant ā jepahcatdih enna, jwiít ā bohénitboó caandíh nin pah jwí niijíp jī:

—Páantjeh jwiít dih mi nāac péenachah, ma jwəub bejat tútá, jwí niijíp jī.

²⁴ —Judíowā bəudnít ovejawā panihnit í jəməchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ā wahap jī, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó ā pebh bódicha caj yoh nájnit, nin pah mi niijíp jī:

—íMaá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jī.

²⁶ —Wébít í jeémát pínahdih ubnit, níh məjjiowádih jwí wəhəchah, ā táican caá. Pánihat pah judíowā í jeémát panihnidih bíih baác dih moondíh wā wəhəchah, ā táican caá, Jesús caánt dih ā niijíp jī.

²⁷ —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét í jeémp jéenanidih məjjiowā ípí jeémpna caá, mi niíj jepahap jī.

²⁸ —Meémboó weemdíh tái jenah joiníh ma jəməchah, ma niiját pah wā chājna caá, Jesús caánt dih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, mi nəum mit boonap wət jī.

Jesús dawá cāacwādih ā booaat

* 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

29 Pánihat túttimah, Jesús jwiít dih caanmánt Galilea íim jwěejna ã numah dei bejep jĩ. Caanná dei juibínit, íim jwěejdih jumni jeená ã numah púuh laab béjep jĩ. Pánih púuh laáb juibínit, biíc dih jwĩ chúudup jĩ. 30 Páant jwĩ chúuduchah enna, dawá cãacwã Jesús pebhna ít jũwáp tajĩ. Pánih jũóhna, í chéenwã wunnitdih í jui jwejep jĩ. Queét nihát mácah wunat jumnit í jumup jĩ. Jéih bejcanit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wunat jumnitbut í jumup jĩ. Páant í jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ã boanap jĩ. 31 Páant ã boanachah, jéih wéhecannitji í wéhenachah joinít, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha í jumuchah ennit, jéih bejcanitji í bejchah ennit, jéih encannitji í enechah ennit, cãacwãboó búdí í en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judíowã jwĩpĩ wěini Dios búdí ã wěpatjĩh jwiít dih ã túi teo wáacna caá”, í niij wěi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wáhat
(Mr 8.1-10)

32 Pánih booa péanit, Jesús jwiít dih ã pebh jũwát túttnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Queét jwĩjeéh biíc peihcanni yeó jáap í jumuchah, íih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queétdih búdí wã jĩgah enna caá. ‘Queét nuugúp wun buugná’ niijná, queétdih íih munáboó wã jwáub bejat tútcan niít, ã niijíp jĩ.

33 —¿Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumuchah, dedboo tígaá í jeémát pínahdih jwĩ jíb chãj bií? Jesús dih jwĩ niij úabh joyóp jĩ.

34 —¿Débói pan tígaá ñi bíboh? Jesús ã niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwãbit, páant bóojeh jwĩ bíbohna caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.

35 Páant jwĩ niijíchah, Jesús cãacwãdih ã chúudat tútup jĩ. 36 Páant í chúudat túttimah, Jesús caán siete

pan dahna, queejwãbit biíc dih úbnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih niij péa, jwiít dih ã daj wáuhup jĩ, cãacwãdih jwĩ pãáat pínah niijná. 37 Páant queétdih jwĩ pãáat túttimah, í túi jeémp wud jumup jĩ. Páant í jeémp péanachah, í judh jeémpnidih úbnit, siete wáhdih jwĩ úb yac yáwanap jĩ. 38 Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwĩ jenah enechah, cuatro mil í jumup jĩ. Yaádh, í wehbat í jumup jĩ. 39 Páant í jeémp péanachah, Jesús queétdih íih munáboó ã jwáub bejat tútup jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnít, Mágdala tútchi jumni baácna jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowã, saduceowãbut Dios ã wěpatjĩh Jesús dih í chãjat tútup
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Biíh láa fariseowã, saduceowã biíc dih Jesús pebhna í juibínap jĩ. Cãacwã í jéih chãjca naáhdih Jesús dih í chãjat tútup yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját tútup niijná.* 2 Páant í wutachah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ: “Yeó ã buug yácna, jeá dũni ã jumuchah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. 3 Baáb jéenna, mah tólihna dũni ã jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Ded pah jeá ã jumad dih túi beh enna yuhna, Dios ã wěpatjĩh wã chãj jútatboodíh ñi beh encan caá. 4 Bũ láa moón yeejépwã, Diosdih náahcannit, Dios ã wěpatjĩh wã chãjatdih í eníhna yuh caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani Jonás ded pah ã yapatjidih ñitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ã wěpatjĩh caandíh ã chãjatji pahjeh mantih ã jwáub chãjbipna caá, weém ã wahni wã jumad dih ñi jéihyat pínah niijná”, ã niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiít dih ã jwáub numah bejep jĩ.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16 * 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1-2.10

Fariseowā, saduceowā yeejép ī bohéat

(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ímdih chúuh bejna, jwī jeémát pínah pandih ubat jwīt quíib buudúp tajī. ⁶ Páant jwī chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—*Ī Ńi túi chāja chaáh! Fariseowā, saduceowābut ī bohéat pan paáat panihni caá. Páant ī bohéat yeebdíh ā tobohna caá, ā niijíp jī.**

⁷ Páant ā niijíchah, joí wūhi bejna, jwiítjeh nin pah jwī míic niijíp jī:

—Pandih jwī ub jāóhcah enna, jwiít dih páant ā niijná caá, jwī míic niijíp jī.

⁸ Páant jwī míic niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jī:

—*¿Dépanih tigaá pan ā wihcatdih Ńi náhni dahwa? ĩwā wēpatdih bainíjeh caá Ńi jenah joyóp! ⁹ ¿Páantjeh Ńi jéih jwuhcan niít? ¿Cinco mil neoná yaádh bíicdih cinco pandihjeh wā pāáátjidih Ńi náhnican niít? ¿Ī judh jeémpni doce wuhna Ńi ub yac yáwaatjidihbut Ńi náhnican niít? ¹⁰ ¿Buu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh bíicdih wā wūhatdihbut Ńi náhnican niít? ¿Débói wuhnadih Ńi yáwaatdih Ńi náhnican niít? ¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wā niijíchah, ¿dépanih tigaá Ńi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wā chājcan caá. Fariseowā, saduceowābut ī bohéat pan paáat panihni ā jumuchah, Ńi túi chāja chaáh. Ī bohéat yeebdíh ā tobohna caá, ā niijíp jī.*

¹² Páant ā niij naáwáchahna, jwiít jwī beh joyóp jī buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ā chājcap jī. Páant niijná, “fariseowā, saduceowābut ī bohéat dih Ńi joicá bojoó”, niijná ā chājap jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahní caá”, Pedro ā niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipino wūt jumni tátchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niij wūbh joyóp jī:

—*¿Weém nihát cāacwā úud jeñédih ded pah tigaá bita ī niij? ā niijíp jī.*

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwát dih bíih naóh yapani nacaá’, ĩpī niijná caá, caandíh jwī niij jepahap jī.*

¹⁵ —*Queét páant ī niijíchah, ¿yeebboó ded pah tigaá Ńi niij jenah joí? jwiít dih ā niijíp jī.*

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ā wahní caá. Dios báadhni wūh yoobát caá, Pedroboó ā niij jepahap jī.*

¹⁷ —*Simón, Jonás wūh, meemdíh wā wēina caá. Cāacwā meemdíh ĩt naóhcap taga. Dios wā ĩp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga. ¹⁸ Pánihna, meemdíh nin pah wā niij naóhna caá: Meém Pedro wūt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ā chājap jī.) Nin jeejích bádí muá wā chājat panihni dawá wíhwā pínahdih wā chājbipna caá. Queét dawá ĩ jumuchah, nemépwā queéd dih jéih yap yohcan, queét iiguípna ĩ bejcan niít. ¹⁹ Dios ā maáh jumupdih bóo llave panihnidih meemdíh wā wūhbipna caá. Páant wā wūhni panihnijh, cāacwādih wíh túini doonádih naóhnit, weemdíh jepahnitdih Dios ā maáh jumupna wāt waadáat pah ma chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih nemat pah ma chājbipna caá,* Jesús Pedrodih ā niijíp jī.*

²⁰ Páant niij péanit, jwiítboodíh nin pah ā niijíp jī: “ ‘Nin Jesús Dios ā wahní Cristo caá’, bitadih Ńi niij naóh jwuhca bojoó”, ā niijíp jī.

Ā wunat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Páant ā niiját túttimah, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niij naóh bohé jwíhip jī:

* 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

* 16:16 Jn 6.68-69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdih bejat caá náahap. Caanná jwī jubínachah, jwī maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdih yeejép ī chājbipna caá. Pánih chājnit, weemdih ī mao yohat tútbitipna caá. Páant tigaá weemdih yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwáub boo pad jūóhbiipna caá, jwiítidih ā niijíp jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó Jesúsdi h chibít yúpbít numah bejnit,

—¡Maá, ma niiját pah yapcan, meemdih queét ī mao yohca bojo naáh! át niijíp wut yah jī.

²³ Páant ā niijíchah joinít, Jesús tac púud ñuhnit,

—Pánih naóhna, Satanás ā náahat pah naóhna caá ma chājap. Cāacwā ī jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ā jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ā náahacat pah wā chājat pínahdih ma jāhíhna caá, át niijíp wut jī.

²⁴ Páant niij pēanit, jwiítboodih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Ded wíh jumíhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodih chājat caá náahap. Wíh ā jumat jíib yeejép yapna yuhna, weemdih páantjeh cádahcat caá náahap.* ²⁵ Ded weemdih jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdih cádahcanniboó bita caandih yeejép ī chājachah yuhna, páantjeh wājeéh ā jumbipna caá.* ²⁶ Cāac nin baácboó jum jwuhna, dawá bíí déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat ā bíbohat dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ā jéih jíib chāj baccan niít. ²⁷ Weém nihat cāacwā úud jeñé wā íp ā yeh iigátjīh áih ángelwā bíicdih nin baácboó jwáub dei jūóhni,* nihat cāacwā ded pah ī chājatji jíib wā jíib wáuhbiipna caá. Túi chājnitjidih wā túi chājbipna caá.

Obohjeéhtih, túi chājcannitjiboodih wā peéh chājbipna caá.* ²⁸ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñuhnit ñi wunat pínah jātih, weém nihat cāacwā úud jeñé chah maáh wā jumattidih ñi enbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

17

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñuhat (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, ā úud Juan queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ā numah púuh laab béjep jī. ² Caanná ī púuh laab jubíat túttimah, ī enechah, ā jígo hat át túut numáp wut jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, áih yéguébut bíic yoobó túi baabní át yeh iiguíp wut jī. ³ Páant ā yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasji bíicdih Jesús pebh jígo hnit, caandih ít míc wéhenap wut jī. ⁴ Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdi h nin pah át niijíp wut yah jī:

—¡Maá, ninjīh jwī jumachah, ā túina caá! Ma náahachah, bíic peihcanni muu dáhna jwī chājbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwī chāj wáuhbiipna caá, át niijíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, túi yeh iigní mah pōh panihni queétdih át dei juyúp wut jī. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wut jī: “Nin wā wáuh wā oini caá. Caandih búdí wā wéina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandih ñi túi joyoó”, át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niij wéhenachah joinít, úumna, ā bohénit ít páah yoh ñajap wut jī. ⁷ Páant ī páah yoh ñajachah ennit, Jesús ī pebhna juí, queétdih teo jāhanit,

—Ñi ñah ñuhuu. Butéh ñi ennidih, ñi joiníidihbut ñi úumca bojoó, át niijíp wut jī.

* **16:24** Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * **16:25** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * **16:27** Mt 25.31

* **16:27** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18

⁸ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñahna, Jesúsdiheh ít enep wut jĩ. Bitá ï enitjiboó ít wihcap wut jĩ.

⁹ Táltimah, jeemánt dei jũóhna, Jesús queétdih nin pah át niij wutap wut jĩ:

—Butéh ñi enatjidih bitadih ñi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wanniji wã jwúub boo pad jũúwát túttimah, caandih bitadih ñi naáwáchah, ã táibipna caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandih nin pah ít niij úubh joí enep wut jĩ:

—‘Dios ã wahni, ã jũúwát pínah jãtih, Elíasboó ã jũóhbipna caá’, Moisés ã wutatjidih bohénit ïpĩ niij bohéna caá. ¿Dépah niijih tigaá queét páant ï niij? ít niij úubh joyóp wut jĩ.*

¹¹ —Yoobópdih tigaá ï niij naáwáp. Elíasdih Dios ã jwíih jũúwát túutap jĩ, nihatdih ã ámohat pínah niijná.

¹² Páant niijnít, nin pah yeebdih niijná caá wã chãjap. Elías wãát jui péanap be. Páant ã juyúchah yuhna, yeebdih bohénit caandih ít beh encap jĩ. Pánih beh encan, ded pah ï náahat pahjeh caandih ít chãjap taga. Páant ï chãjat pahjeh muntih, weemdihbut ï chãjbipna caá. Páant ï chãjachah, weém nihat cáacwã úud jeñé, yeejép wã yapbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.*

¹³ Páant ã niij naáwáchah joinít, “‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ã chãjap”, niijnít, queét ít beh joyóp wut jĩ.

*Wãá wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Pánih míic wéhe dei jũóhni, jeé ñaj deyepboó Jesús biíc peihcannit ã pej jumnit biíc dih ã jwúub dei juyáp jĩ. Páant ï jwúub dei juyúchah, dawá cáacwã cáatih jũóhni, biíc newé Jesús pebh jwinít, ã bódicha caj yoh ñajap jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdiheh ã niij naáwáp jĩ:

¹⁵ —Maá, wã wũúhdih ma jĩgah eneé. Caandih wãá wunat ã ñahachah, yeejép ãpĩ yapna caá. Dawá láa tuu cáutboó ãpĩ buúg cáona caá. Biíh láa mujboó ãpĩ daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandih ï booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandih wã úb juyáp yah be. Obohjeéhtih, queét caandih ï jéih boocap be, ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Yeéb yeejépwã weemdih jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdih táí jenah joicán, ñi tac buugábi? Wã pebh caandih ñi úb jũúwá, ã niijíp jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebh ã wũúhdih ï úb juyáp jĩ. Páant ï úb juyúchah, caandih wunat túutni nemépdih Jesús ã bacat túutap jĩ. Páant ã wutuchahjeh, ã bacachah, wannijiboó ã táí boonap jĩ.

¹⁹ Páant ã yapat túttimah, jwiít ã bohénit míicjeh jumna, Jesúsdiheh nin pah jwí niij úubh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwí wutuchah yuhna, át baccan? jwí niijíp jĩ.

²⁰ —Wã wēpatdih yeebdih wã wãhuchah yuhna, caandih náhnican, weemdih ñit táí jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Mostaza túbih ã jumat pah, yeéb Dios ã wēpatdih bainíjeh ñi táí jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Nin jeedih ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, ã bejbipna caá. Pánih táí jenah joiná, nihatdih ñi jéih chãjna caá.*

²¹ Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacaat túut niijná, Diosdih búdí úubát caá náahap. Pánih úubhna, jeémp jwuhcan, Dios ã wēpatdih chah ñi táí jenah joibipna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihni nemépwáidihbut ñi jéih bacat túutbipna caá, jwiít dih Jesús ã niijíp jĩ.

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

* 17:10 Mal 4.5 * 17:12 Mt 11.14 * 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

22 Galilea baácboó Jesús biícđih jwĩ bejechah, caán jwiítđih nin pah ā jwǎub niń naáwáp jĩ:

—Weém nihat cǎacwǎ úud jeñédih cǎacwǎ teonit, bitadih ĩ wǎhbična caá. 23 Páant ĩ wǎhat túttimah, queétboó weemdih ĩ mao yohbična caá. Páant ĩ maoniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wǎ jwǎub boo pad jǎóhbična caá, ā nińjíp jĩ.

Páant ā niń naáwáchah joiná, búdí jwĩ jǎgahap jĩ.

Jesús queejh jacmant dinerodih ā bidat tútat

24 Capernaum tútchina jwĩ juibínachah, Dioih mǎudih ĩ en dawát jíib ǎbnitboó Pedro pebhna juibínit, caandih nin pah ĩt niń ǎbh joyóp wǎt jĩ:

—¿Yeebdih bohéniboó Dioih mǎudih en dawát jíib pínahđih ā jíib chǎjcan nińt? ĩt nińjíp wǎt jĩ.*

25—Ā jíib chǎjbipna caá, Pedro āt niń jepahap wǎt jĩ.

Páant ā nińját túttimah, jwĩ jumni mǎuná Pedro ā waadáchah, Jesúsboó caandih nin pah ā niń ǎbh joyóp jĩ:

—¿Simón, depah tigaá ma niń jenah joí? ¿Nin baácđih moón ĩ maáta detboodih tigaá ĩ jíib ǎb, ma jenah joyóchah? ¿Īh baácđih moondih nińt? ¿Bíih baácđih moónboodih nińt ĩ jíib ǎbap, ma jenah joyóchah? Pedrodih ā nińjíp jĩ.

26—Bíih baácđih moondih tigaá ĩpĩ jíib ǎbap, Pedro ā niń jepahap jĩ.

—Pánihna, maáta ĩih baácđih moónboodih ĩpĩ jíib ǎbcan caá. 27 Páant ĩ jíib ǎbcah yǎhna, queét jíib ǎbnitđih ĩjajhcan, jwĩ jíib chǎjbipna caá. Ímboó queej wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejđih ǎbnit, āih jacna dinero júđđih ma bid juibípna caá. Caán júđu jwiít chénewǎih jíib pínahđih ǎbnit, jwĩ jíib bǎudáatđih jíib chǎjadih ma bejeé, Jesús Pedrodih ā nińjíp jĩ.

* 17:24 Ex 30.13; 38.26 * 18:1 Lc 22.24 * 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

18

“Déhe tigaá ĩ maáh panihni”, Jesús ā nińját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Caán láa jwiít ā bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandih jwĩ niń ǎbh joyóp jĩ:

—¿Dios ā maáh jumǎpboó jwĩjeéh jumni déhe tigaá jwĩ maáh panihni ā jambi? jwĩ nińjíp jĩ.*

2 Páant jwĩ nińjíchah joinít, Jesús wébítđih júúwát túatnit, caandih jwĩ cǎtíh ā ĩhahat túatp jĩ. Páant ā ĩhahachah, jwiítđih nin pah ā niń naáwáp jĩ:

3—Yoobópdih yeebdih wǎ naóhna caá. ĩni jenah joyátđih túat nǎumnit, wébít oboh jumnit ĩ jenah joyát pah jenah joinít, Dios ā maáh jumǎpboó ĩni jéih waadbípna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ĩni jenah joicán, Dios ā maáh jumǎpboó ĩni jéih waadcán nińt.*

4 Pánihna, det wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinít, Dios ā maáh jumǎpboó chah wǎtnit ĩ jambipna caá. 5 Det wíihwǎ jumna, wǎ wǎtat pah bita nin wébít panihnidih wēi jwǎáhnit, weemdihbat ĩ wēi jwǎáhna caá, Jesús ā nińjíp jĩ.

Jwĩ yéej chǎjat tútat ā tobohat
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Nin wébít panihni weemdih túi jenah joinidih ded ā yéej chǎjat tútatjĩ jíib, Dios caandih yeejép pohba ā peéh chǎjbipna caá. Pánihna, caandih ā yéej chǎjat tútat pínah jǎtih, āih batđih búdí jeé júđđih chéu búđhnit, búdí majna caandih ĩ yohochah, āta túi taga. Páant ĩ chǎjachah, caán wébít panihnidih ā yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih āta peéh chǎjcan taga. 7 Ded bitadih yéej chǎjat túatnidih Dios búdí ā peéh chǎjachah, tubit yeejép ā yapbipna caá. Bitadih yéej chǎjat túatnit páantjeh ĩ jambipna caá. Obohjeéhtih, queétboó yeejép yoobát ĩ yapbipna caá.

8 “Míih téihyǎih, jítchǎih yéej chǎjna, caandih ma bóod yohat pah, caán

yéj chājatdih ma cádaaá. Caandih cádahcan, iiguipna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caandih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta bũud tágaá. Meémboó pánihni cólohjeh jumna yũhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih bóod yohcan nihna, chénat pah dahjĩh iiguipna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.* 9 Pánihat pah mũntih, míih quíibjĩh ennit, yéj chājna, caan dáhdih ma wáat yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaaá. Caandih cádahcan, iiguipna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dũbcan niít. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta bũud tágaá. Biícjĩh quíib wihcan yũhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib chénat pah dahjĩh iiguipna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéj chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Bũudní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

10 “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét wébít dih ded pah ã yapachah Diosdih naáwát túut niijná, queétdih en daonít ángelwã wã íp pebhna ípĩ bejna caá.* 11 Weém nihat cãacwã úud jeñé, nin baác dih moón yeejép chājnit, iiguipna bejnit déedih túi mũbdih wã jũúwáp jĩ. 12 Queét iiguipna bejnit, bũudníit ovejawã panihnit ã jumna caá. Pánihnit ã jumũchah, nin wã naáwát dih ñi túi jenah joyoó: Cien ovejawãdih bíbohni biíc oveja ã bũudũchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chājbi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bitã noventa y nueve ovejawãdih ã jeémát ylip jumũpboó jwejnít, caán bũudnídih bididih ã bejbipna caá. 13 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caán bũudnídih ã bid jumũchah, ã jwejnít noventa y nueve bid ã weñat chah caán ã bid jumĩniboodih ã wẽibipna caá. 14 Pánihat

pah wã íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni bũudníit ã jummatdih ã náah yaccan caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

*Bitã Jesúhwã meemdih ã yéj chājachah, ded pah chājat
(Lc 17.3)*

15 “Ded weemdih jepahni meemdih ã yéj chājachah, míic ámohat túut niijná, bitã ã joicápboó caandih míic wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ã jepahachah, ñi jwũub míic pej jumbipna caá, páant mũntih.* 16 Obohjeéhtih, meemdih ã jepahcah bácah, Dios ã wutat pah, bitã chénewãdih ma mũmah bejeé, queét ã joyóchah, caandih míic wéheat túut niijná.* 17 Yeéb biíc peihcannitdih ã jepahcah enna, wĩhwã nihat ñi míic wáacapna caandih ñi mũmah bejeé, ã yéj chājatdih ma naáwáchah, queét nihat ã joyát pínah niijná. Pánihna, míic wáacnitdihbut ã jepahcah enna, Diosdih náahcan, ã yéjatdih cádahícat peéh, caandih ñi pej jum cádaaá.

18 “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ded ã yéj chājatdih cádahcat júb, ‘Meém yéjatdih yohcanni ma jumna caá’, yeéb wĩhwã ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã niijbípna caá. Ded ‘Wã yéj chājatdih jĩgahnit, wã cádahna caá’, niijníidih ‘Meém yéjatdih yohni ma jumna caá’, ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã niijbípna caá.*

19-20 “Chénewã, biíc peihcannit wĩhwã ñi míic wáacachah, ñijeéh wã jumna caá. Pánihna, det chénewã Diosdih ñi mũbát pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wã íp jeáboó jumni ñi mũbát pah ã chājbiipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

21 Páant Jesús ã niijíchah joiníji Pedro ã pebh juibínit, nin pah caandih ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdih ã yéj chājachah, débóí láa tigaá caán ã yéj chājatdih wã íj cádahbi? ¿Siete láa

* 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15
* 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23

cádahat ã náah niít? ã niíj wúbh joyóp jĩ.

22 —¡Ma joyoó! Biíh meemdíh dawá láa ã yéej chājachah yuhna, siete láajeh íj cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéej chājachah yuhna, meemboó caandíh ma jwúb náhnica bojoó, Pedroh Jesús ã niíj jepahap jĩ.*

Teo wāhni biíh ã jíb bũdáátdih ã quíib bũdcát naáwát

23 “Bita í yéej chājatdih quíib bũdátdih jenah joinít, nin wā naáwátdih ñi túi jenah joyoó: Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá. Biíc baácdih moón í maáh ã pebh moón caandíh í jíb bũdánachah, í jíb bũdáátdih ã jíb chāj beedáát túutap be. 24 Í jíb bũdáátdih ã jenah enechah, biíc caandíh teo wāhni boó búdí yoobát ã jíb bũdánap be. Búdí ã jíb bũdáátdih jéihnit, caandíh ã pebh ã bid bojop be. 25 Æ jéih jíb chājcah enna, ã maáhboó caandíh, yad, ã weh, nihat áih bií dée biíc dih bitaboodíh ã jíb chājat túutap be, queét í jíibjĩh ã jíb bũdáátdih ã jíb chājat túut niijná. 26 Páant ã jíb chājat túutachah joinít, caán búdí jíb bũdániboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã wúbap be. ‘Maá, weemdíh jĩgah ennit, ma pã jwuhú. Meemdíh wā jíb bũdáátdih wā jíb chāj beedábipna caá’, ã niijíp be. 27 Páant ã niíj wúbúchah joinít, caandíh jĩgah ennit, ‘Weemdíh ma jíb bũdáát ã jumna naáh’, ã maáh caandíh ã niijíp be.

28 “Páant ã niiját túttimah, búdí jíb bũdánijiboó bac bejnit, biíh caán biíc dih í maáhdih teo wāhni dih ã jwāáap be. Pánih jwāáhnit, caánboodíh bainí ã jíb bũdáátdih íjnit, áih but nahdih jōp teonit, ‘¡Weemdíh ma jíb bũdáátdih waícanjeh ma jíb chājaá!’ caandíh ã niijíp be. 29 Páant ã niijíchah joinít, caán bainí jíb bũdániboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh búdí ã wúbap yuh be. ‘Weemdíh jĩgah ennit, bainí ma pã jwuhú. Meemdíh wā

jíb bũdáátdih wā jíb chāj beedábipna caá’, ã niijíp yuh be. 30 Obohjeéhtih, páant ã niíj wúbúchah yuhna, caandíh jĩgah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wāhni dih nemat múbóó ã nemat túutap be. Æ jíb chāj beedánachahna, caandíh áta baca tagaá.

31 “Pánihna, búdí jíb bũdániji bainí jíb bũdánidih páant ã chājachah enna, íjnit, bita teo wāhni boó í maáhdih naóh yacadih í bejep be. 32 Páant í naóh yacachah joinít, í maáh í naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandíh ã niíj jáihñap be: ‘¡Meém yeejép pohba caá! Meém weemdíh búdí ma wúbúchah, “Búdí ma jíb bũdáátdih ã jumna naáh”, wā niijíp yuh be. 33 Obohjeéhtih, meemdíh páant wā niijíchah yuhna, bac bejnit, meemdíh bainí jíb bũdánidih meemboó mat jĩgah encap wut be. Ma jíb bũdáátdih wā náhnicat pah mantih, caánboó meemdíh ã jíb bũdáátdih ma náhnicah, áta túi tagaá. ¿Dépanih tibeé caandíh jĩgah encanjeh, páant ma chāj?’ ã maáh caandíh ã niijíp be. 34 Páant niijnít, búdí íjnit, nemat múbóó caandíh ã nemat túutap be. Æ jíb chāj beedánachahna, áta baca tagaá.

35 “Caan páh tigaá Dios yeebdíh ã chāj bipna caá. Yeéb nihat ñi déewā yeebdíh yeejép í chājatjidih ñi quíib bũdcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéej chājatjidih but biíc yoobó ã quíib bũdcán niít”, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.

19

*Í weha mána yaáhdih í yohcat
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

1 Páant niíj naóh péanit, caán Galilea baáboó jumniiji Judea baácna Jesús jwiítdih ã namah bejep jĩ. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih chúh bejnit, conanaamánt jwĩ juibínap jĩ. 2 Pánih caanná juibínit, jwĩ jib bejehah, dawá cāacwā jwiítdih í péenap jĩ. Páant í péenachah

* 18:22 Lc 17.3-4

ennit, ñjeéh bejnit wannitdih Jesús ã booanap jĩ.

³ Páant jwĩ bejchah, jwiít dih jwãáhnit, biquína fariseowã nin pah Jesús dih ñ niíj wábh joyóp jĩ, ded pah ã jepahachah joinít, caandíh naóh yacat túut niijná:

—¿Jwĩ weha mána yaáhdih jwĩ yohochah, áta túi taniít? ¿Dios ã wutatóboó páant niít ã chãjat túutap, ma jenah joyóchah? ñ niíj wábh joyóp jĩ.

⁴ —¿Moisés nin pah ã niíj daacátjidih ñi bohé jwãhcannit jĩ? ‘Dios biíh mah nin baác dih chãjni newé yaddihbut ãt chãjap wut jĩ’, ãt niíj daacáp tajĩ.*

⁵ Páant niíj daácniit, nin pahbut ãt jwáub niíj daacáp tajĩ: ‘Páant ã chãjachah, newé ã mánadih cádahnit, yadjĩh biíc dih ã jumbipna caá. Pánih jamma, queét chénewã jamma yahna, biíc bácah panihnit caá ñ jamma’, ãt niíj daacáp tajĩ.* ¿Páant ã niíj daacátjidih ñi bohé jwãhcannit jĩ? ⁶ Páant ã daacátji pah queét chénewã jannitji biíc bácah pah ñ jamma caá. Pánihna, ñ téihya chéwechah, Diosjeh tigaá queétdih biíc dih ã jumat túutna caá. Páant biíc dih ã chãjachah, queétjeh ñ míic cádahcat caá náahap, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queét fariseowã nin pah ñ jwáub niíj wábh joyóp jĩ, páant mantih:

—Meém páant ma niijíchah yahna, Moisésjeh nin pah ãt niíj daacáp tajĩ: ‘Majeéh bólidih yohíhna, “Meém ma túicat enna, meemdíh wã yohna caá”, niíj daácniit, caánt dih ñi wãhú. Páant niíj daác wãhniit, majeéh bólidih ma yohochah, ã túina caá’, Moisés ãt niíj daacáp tajĩ.* ¿Páant ma niijíchah yahna, Moisésboó dépanih tigaá páant ãt niíj daáci? ñ niijíp yah jĩ.

⁸ —Ñi nuowã Dios dih ñ yap yohochah enna, Moisés nin pah ãt niíj daacáp tajĩ ‘Ñi weha mánadih yohna, páant tíi ñ chãj dáhwa naáh’, ãt niíj daacáp tajĩ. Páant ã niijíchah yahna,

biíh mah pohba páant ãt nihcap tajĩ. ⁹ Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wã naóhna caá: Ded ãjeéh bólidih yohna, biíh jĩh mi yeejép chãjcah yahna, biíh wilidih jwáub áa jamma, caántjĩh yeejép chãjna caá ã chãjap. Pánihna, ã yohnihjidih áa jannibut caántjĩh yeejép ã chãjna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwiít ã bohénit caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páant newé yadjĩh ñ míic yohat ã túicah, áa wihcah áta túi tagaá, jwĩ niijíp jĩ.

¹¹ —Yeéb ñi niiját pahjeh tigaá ã jamma. Dios biquína ã ñionitdihjeh ã áa jumat túutcan caá. ¹² Biquína neoná yaáhdih náahcannit pínah ñ cáac jamma caá. Bitadih ñih quehli tíbnadih ñ íb yohochah, yaáhdih náahcannit ñ jamma caá. Bitaboó Dios dih teo wãhniit jumat túut niijná, yaáhdih ñ bidcan caá. Pánihna, ded túi joiní jamma, Dios dih teo wãhat túut niijná, páant tigaá jumat náahap, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Jesús wébít dih ã wábat

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Páant jwiít dih ã naáwát túttimah, Jesús queétdih ã teo jãha wábat pínah niijná, cáacwã ñ wehdih ã pebhna ñ wã juyúp jĩ. Páant ñ wã juyúchah ennit, jwiít ã bohénitboó queétdih jwĩ jipónih jãihñap jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ jãihñachah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Wébít wã pebh ñ jãwáwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wã maáh caá’, niijnít, queét wébít caá túi jenah joinít ñ jamma. Pánihna, Dios ã maáh jamma waadníitboó nit wébít ñ jenah joyát pah jenah joinít ñ jamma caá, ã niijíp jĩ.

¹⁵ Páant niijnít, queét wébít dih ã teo jãha wábup jĩ. Pánih wábh péanit, jwiít dih ã jwáub numah bejep jĩ.

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

Dawá bií dée bíbohni Jesúsdiḥ ã wábh joyát

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Páant jwiítidih ã numah bejehah, biíc newé Jesús pebh jwinít, nin pah caandih ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá táinidih wá chājbi? ã niijíp jĩ.

¹⁷ —¿Dépanih tigaá táí chājat pínahdih weemdih ma wábh joí? Diosjeh caá túini. Páantjeh Diosjeéh jumíhna, ã wutat pah ma chājaá, caandih Jesús ã niij jepahap jĩ.

¹⁸ —¿Ded wutatdih niij tigaá ma chāj? ã niij jwúub wábh joyóp jĩ.

—Cāacwādh ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijih ma yéej chājca bojoó. Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó. ¹⁹ Ma mánadih ma táí chājaá.* Meemjéh ma míic oyat pah bitadihbət ma oyoó.* Nin wutatdih jepahat caá náahap, Jesús caandih ã niij jepahap jĩ.

²⁰ —Caán wutatdih weém wāpĩ yap yohcan caá. ¿Diosjeéh táí jummat túut niijná, ded panihat tigaá weemdih páantjeh ã jadh? Jesúsdiḥ ã jwúub niij wábh joyóp jĩ.

²¹ —Meém yéejat wihcanni jumíhna, nihat míih bií déedih jíib chāj wāhūdh ma bejeé. Pánih jíib chājnit, nihat ma jíib teonidih moh yéejnitdih ma jwúub wāhū. Páant ma wāhūchah, nin baácboó ma bíbohatji chah táini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Pánih queétdih wāh péanit, wājeéh ma jūúwá, Jesús caandih ã niijíp yuh jĩ.

²² Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohni jumna, āih bií déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ã jīgahap jĩ. Pánih jīgahnit, jepahcaneh, ã jwúub bejep jĩ.

²³ Páant ã bejehah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Yoobópdiḥ yeebdih wā naóhna caá. Ded dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã bejihichah yuhna, caandih ã b̄ona caá. ²⁴ Camelloboó

awí íitbidih ã yabac bejihichah nihna, āta b̄o tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waádihichah yuhna, búdí ã b̄ona caá, ã niijíp jĩ.*

²⁵ Páant ã niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesúsdiḥ jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán niit, jwĩ niijíp jĩ.

²⁶ —Cāacwā ded pah ĩ jenah joyátjīhjih ĩ táí chājīhna yuhna, Dios pebhboó ĩ jéih bejcan niit. Diosjeh caá iiguipna bejnit déedih ã táí ubur. Caanjéh tigaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, weemdih ma joí jwáhu. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihatdih jwĩ cádahap jĩ. ¿Páant jwĩ chājat jíib, dedédih tigaá jwiitdih ma wāhbi? ã niijíp jĩ.

²⁸ —Yoobópdiḥ yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihat jáap míic ã túut numbipna caá. Caán láa weém nihat cāacwā úud jeñé, jeáboó maáh wā jumbipna caá. Páant maáh wā jumachah, yeéb wā bohénitboó judíowā doce poómpnadh wājeéh watnit ñi jumbipna caá.*

²⁹ Ded weemdih teo wāhat túut niijná, āih muú, ã mána, ã déewā, ã weh, āih wápchidih yuh b̄uca ã cádahachah, Diosboó caandih chah ã jwúub wāhbipna caá. Pánih cádahnit, weemdih teo wāhñitboó Diosjeéh páantjeh ĩ táí jumbipna caá.

³⁰ Obohjeéhtih, nin baácboó dawá maáta panihnitji Dios pebhboó oboh jumnit ĩ jumbipna caá. Nin baácboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta ĩ jumbipna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20 * 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 19:19 Lv 19.18 * 19:24 Pr 11.28

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30 * 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

1 “Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá: Iguíha mínah cheibit-jeh ãih iguíhadih teo wāhñit pínahdih bididih ã bejep be. 2 Pánih bejnit, jwāáhna, queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhadih ñi teo wāhat jíib jwīpī jíib chājat pah yeebdíh wā wāhbipna caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, tewedih ã bejep be. 3 Las nueve dée, jíib chājat tólihna pebhboó ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjíh ñahñitdih ã enep be. 4 Pánih enit, queétdihbut nin pah ã niijíp be: ‘Yeebbút wíih iguíhaboó tewedih ñi bejeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíib wā wāhbipna caá’, queétdih ã niijíp be. 5 Páant ã niijíchah joinít, queétdihbut tewedih ã bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita ñahñitdih jwāáhñit, biíc yoobó queétdihbut ã niijíp be. Las tres dée bita ñahñitdih jwāáhñit, biíc yoobó queétdihbut ã niijíp be. 6 Las cinco dée bita ñahñitdih jwāáhñit, nin pah queétdih ã niijíp be. 7 ‘Jwiítidih tewat watni ã wihcan caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, iguíha mínah queétdih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, ñi teobi jwāhú’, queétdih ã niijíp be.

8 “Cheyeh caán iguíha mínah caandíh teo wāhñi maáhdih nin pah ã niijíp be: ‘Queét teonitdih jwāwát túutnit, ã tewat jíib ma wāhú.*Pée jwinítidih ã tewat jíib ma jwíih wāhú. Páant queétdih ma wāhat túttimah, ã jātíh jwinítidih ma wāhú. Pánih queétdih jíib chāj péa, bita ã jātíh jwinítidih ma wāhú. Queétdih wāh péa, bita ã jātíh jwinítidihbut ma wāhú. Queétdih wāh péa, waóh jwinítidih ma jíib wāhú’, ã niijíp be. Pánihna, ã niiját pah queétdih ã jíib chājap be. 9 Las cinco dée tewedih jwinítidih nihat yeó jáap ã tewat jíib pah bóo ã wāhup be. 10 Queét nihat teonitdih biíc yoobó ã wāhup be. Queét waóh tewedih jwinítboó ‘Jwiítidih chah ã jíib wāhbipna caá’, ã niijíp be. 11

yeó be. Obohjeéhtih, queétdihbut biíc yoobó ã wāhup be. 11 Queétdih biíc yoobó míic ã jíib chājachah enna, caandíh búdí íjnit, nin pah ã niijíp be: 12 ‘Jwiítboó nihat yeó jáap, tabit ã chāhachah, búdí jwí tewe chah, queét pée jwinítboó biíc horabitjeh ã tewe chah yāhna, jwiít nihatdih biíc yoobó ma jíib wāhat, ã táican caá’, caandíh ã niijíp be. 13 Páant ã niijíp be: ‘Meemdíh wā niijátjeh pah tigaá wā jíib chājap. Ñi tewat jíib wāhñit, meemdíh wā yeecan caá. 14 Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wā náahat pahjeh queét bainí teonitdihbut meemdíh wā wāhat biíc yoobó wā jíib wāhup be. 15 Ded pah wíih dinerojíh chājna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jīgah ennit, búdí wā jíib wāhuchah enna, ¿yeébboó íj niit, páant ñi niijíp?’ iguíha mínah queétdih ã niijíp be.

16 “Pánihat pah tigaá det waóhñitjeh péenit ã jumbipna caá. Péenitjiboó waóhñit ã jumbipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jī.*

Jesús ã wānat pínahdih ã jwāwát naáwát
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Páant niijíp péenit, dawá cáacwā jwíjeéh ã péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádih jwí bejep jī. Pánih bejna, chibít ywāp jwiítidih numah waóh bejnit, jwiítidihjeh nin pah Jesús ã niijíp naáwát jī:

18 –Jerusalén tútchina bejna caá jwí chājap. Caanná jwí jwíbiát túttimah, weém nihat cáacwā úd jeñédih eníhcanniboó sacerdotewā ã maátadih, Moisés ã watatjidih bohénitdihbut ã dúo wáibipna caá. Páant ã dúo wáyachah, weemdíh teonit, ã mawat túutbipna caá. 19 Pánih mawat túutnit, judíowā nihcannitdih ã jwāwát wāh yapabipna caá. Queétboó weemdíh deohñit, ã puñat túttimah, cruzboó ã péoh dodh

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15 * 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30

mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā íp weemdih ā jwáub boobipna caá, ā niijíp jī.

Santiagowā in Jesúsdih mi úbát
(Mr 10.35-45)

²⁰ Pánihat túttimah, Zebedeo ā weh ínboó mi weh biícđih Jesús pebh joinít, caandih úbát túut niijná, mi bódicha caj yoh ñajap jī. ²¹ Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—¿Ded pah wā chājatdih tigaá ma náah? ā niijíp jī.

—Maáh waadná, nit chénat pah wā weh meém biícđih í wútat pínah niijná, biíc ma jéihyepmant bóo búwámant, biíhđih wáyámant bóo búwámant ma chúdat túutú, mi niijíp jī.

²² —Ded pah ñi úbátđih ñi jéihcan caá. Ded wā maáh jumapboó jumíhni, weemdih yeejép ā yapat pínah, biíc yoobó caandihbut ā yapachah yuhna, weemdih cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wā maáh jumapboó wājeéh ā wutbipna caá. ¿Yeebđihbut páant yeejép ā yapachah yuhna, ñi cádahbican naniit? mi wehđih Jesús ā niijíp jī.

—Jwí cádahcan niit, í niij jepahap jī.

²³ —Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Yeejép wā yapat pah yeebbát biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wājeéh wutnit pínahđih weémboó wā jéih ñiocan caá. Wā ípboó queéđđih átát ñíwip taga, Jesús queéđđih ā niijíp jī.

²⁴ Páant í niij úbúchah joinít, jwiit diezboó queéđđih jwí íjip jī. ²⁵ Páant jwí íjatdih ennit, Jesús jwiit nihatdih ā míic wáacat túutap jī. Páant jwí míic wáacachah, nin pah jwiitdih ā niij naawáp jī:

—Judíowā nihcannit í maátaboó íh cáacwāđih túbit wutnit í jumatdih ñi túi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queéđ wutnit í jumat pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeébbó maáta jumíhna, bitadih túi teo wáacnit ñi jumá.* ²⁷ Waóhñit

jumíhna, teo wáhñit pah jumat caá náahap.* ²⁸ Weém nihat cáacwā úd jeñéboó cáacwā weemdih í teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wā jūóhcap jī. Obohjeéhtih, cáacwāđih teo wáacat túut niijná, queéđ iiguípna í bejat déedih wun wáhđđih wā jūúwáp be, Jesús ā niijíp jī.*

Jesús chénewā jéih encannitdih ā booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jwiit Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchidih jwí chóop yap bejep jī. Páant jwí chóop yap bejechah, dawá cáacwābut jwiitdih í péenap jī.

³⁰ Jericó wáihyat júdu jēcdih bac bejnit, chénewā jéih encannit namá jwējđih í chúduchah, jwí enep jī. “Jesús, Nazaret tútchidih bóo caá ā yap bejep”, bita í niijíchah joinít, nin pah í niij ñaac ejep jī:

—¡Maá, David juma, Dios ā wahní jwiitdih ma jīgah en teo wáacá! í niijíp jī.

³¹ Páant í niij ñaacáchah joinít, cáacwāboó queéđđih jaihnit,

—¡Páant bóojeh! Ñi ñaac cádaahá, í niijíp yuh jī.

Obohjeéhtih, páant í niij jaihnúchah yuhna, queéđboó joicánjeh, chah í ñaacáp jī:

—¡Maá, David juma, Dios ā wahní jwiitdih ma jīgah en teo wáacá! í niijíp jī.

³² Páant í niij ñaacáchah joinít, Jesús chāo ñúh, ā pebhna jūúwát túutnit, queéđđih nin pah ā niijíp jī:

—¿Ded pah wā chājatdih tigaá ñi náah? ā niijíp jī.

³³ —Maá, jéih enatdih caá jwí náahap, í niijíp jī.

³⁴ Páant í niijíchah joinít, Jesús queéđđih jīgah ennit, íh quíibđih ā teo jáhanap jī. Páant ā teo jáhanachahjeh, í yoób enep jī, búca. Pánih ennit, caandih í péenap jī.

* 20:26 Lc 22.25-26

* 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

21

Jesús wã Jerusalénna ï waadát

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén tãtchina tóah jãibínit, Olivo wãt jamni pácahi jamni jeéboó jwĩ jãibínap jĩ. Pánih jãibí, púuh laab béjna, Betfagé wãt jamni tãtchibitdih jwĩ tóah jãibínap jĩ. Caanná jãibínit, Jesús chénewã jwĩjeéh jamnitdih caán tãtchina ã wahap jĩ. ² Pánih wahnit, nin pah queétdih ã niij wutap jĩ:

—**Con tãtchina waadnít, burroma mi wúuh biícđih ñi enbipna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdih ñi ub jũóh wãhuú.** ³ Páant ñi ub jũúwãchah ennit, cãacwã yeebdih ï úbh joyóchah, nin pah ñi niij jepahaá: ‘Jwĩ maáh queétdih ã náah jwũhup be. Péanit, queétdih ã jwũbabipna caá’, ñi niijí, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapani Zacaríasji nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

⁵ “Jerusalén tãtchidih moondih nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdih nin pah ã niiját túutap be: “Ñi eneé, ñi Maáh ñi pebhna ã jũóhna caá. Caán oboh jamni pah burro wũhjih chãudni ã jũóhhipna caá”, Jerusalén tãtchidih moondih ma niijí’, weemdih ã niijíp be”, Zacarías ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ã wahnitboó bejnit, ã niijátji pah ãt chãjap wãt jĩ. ⁷ Burroma, mi wúuh biícđih ï ub juyúchah, jwĩh jih bóo yéguehdih tóo dagnit, burromajih mi wũhjihbut jwĩ cáagap jĩ. Páant jwĩ cáagat tãttimah, Jesús caán burro wũhjih ã púuh laáb chãudap jĩ. ⁸ Pánih chãudnit, Jerusalén tãtchina jwiítdih ã numah bejep jĩ. Páant ã bejchah ennit, dawá cãacwã ïh jih bóo yéguehdih tóo dagnit, Jesúsdi wëina, namáboó ï jwej waáwáp jĩ. Bitaboó ï bóodniji táam náonadih ubnit, queétdih Jesúsdi wëina, namáboó ï jwej waáwáp jĩ.

Páant ï jwejniji chóona, náonajih Jesús ã bejep jĩ. ⁹ Páant Jesús ã bejchah, ã waáwáp mant moón, ã méimant péenitbut caandih wëinit, biícđih nin pah ï niij ñaacáp jĩ:

—¿David jãima, Dios ã wahnit, jwiítdih ma túi ubúú! ¿Meém jwĩ maáh pínahdih búdí jwĩ wëina caá! ï niij wëi ñaacáp jĩ. *

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tãtchina jwĩ waadáchah, caanjih jamnitboó en wãhi bejnit, nin pah ï niij míic úbh joyóp jĩ:

—¿Nin déhe tigaá? ï niijíp jĩ.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tãtchidih bóo, Dios naáwãtdih naóh yapani caá, bita queétdih ï niij jepahap jĩ.

Jesús Dioih munná ã waadát

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

¹² Jerusalén tãtchina waadnít, Dioih munná jóocmant bóo jũhdih Jesús jwiítdih ã numah waad bejep jĩ. Pánih waad bejnit, caánboó jãib chãjnitdih ã ñunn yóh bacanap jĩ. Dinerodih túut numnít ï cáagat naanãdih ub yoh ãacanit, jopwãdih jãib chãjnitih chãudat naanãdihbut ã ub yoh ãacanap jĩ. ¹³ Pánih ub yoh ãacanit, Jesús nin pah queétdih ã niij jũhñap jĩ:

—**Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘ “Wĩh munná cãacwã weemdih ï úbát pínah munná caá”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajĩ. Obohjeéhtih, cãacwã Diosdi úbdih ï juyúchah yahna, yeéboó queétdih yeenit, munná caá ñi chãjap. Pánih numnít, Dioih munná yéjanit, numnít ï jumat pínah munná chãjna caá ñi chãjap, ã niijíp jĩ.**

¹⁴ Páant Dioih munná Jesús ã jumat pónih, dawá jéih encannit, wúuat nahjih bejnitbut ã pebhna ï juyáp jĩ. Páant ï juyúchah ennit, queétdih ã boonanap jĩ. ¹⁵ Obohjeéhtih, queétdih ã boonachah ennit, caanjih jamnit sacerdotewã ï maáta, Moisés ã wutãtjidih bohénitbut Jesúsdi búdí ï

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

íijip jĩ. Jwĩjeéh péenit wébítboó “¡David jaima, Dios ã wahni, jwiít dih túi ubni pínah, meemdíh búdí jwĩ wěina caá!” ĩ níj ñaac cádahcah joiná, chah ĩ íijip jĩ. ¹⁶ Pánih íjnit, Jesús dih nin pah ĩ níj jãihñup jĩ:

—Meemdíh páant ĩ níj ñaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant ĩ níjca bojo naáh, Jesús dih ĩ níjip jĩ.

—Wã joiná caá. **Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ã níj daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit jĩ?**

‘Wébít dih, bita ĩ túhñitdihbut meém ma wěi naáwát tút na caá’, Dios dih wěinit, David át níj daacáp tajĩ, (Sal 8.2)

Jesús queétdih ã níj jãihñup jĩ.

¹⁷ Páant níj péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwiít dih ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejna, Betania tútchidih jãibnit, caan chéi caanjĩh jwĩ wup jĩ.

Higuera nahdih Jesús ã wunat tútat
(Mr 11.12-14,20-26)

¹⁸ Cheibit bóo yeó jáapdih, Betania tútchiboó ñonitji Jerusalén tútchina jwúb bejna, Jesúsboó át numgúp wunup tajĩ. ¹⁹ Pánih numgúp wunna, namá jwéejdih lajni higuera nahdih ennit, ãih quehedih jeémíhna, caan náh pebh enedih ã bejep yah jĩ. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, túini wawájuh pohba ã jumup jĩ. Páant ã quehcatdih enna,

—¡Ma jwúb quehcan níit! caan náhdih ã níjip jĩ.

Páant ã níjíchahjeh, ãih núona ã diib téhah bejep jĩ.

²⁰ Páant ã wunuchah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ en wáhi bejep jĩ.

—¿Dépanih tigaá waícanjeh ã wunah bej? Jesús dih jwĩ níj wúbh joyóp jĩ.

²¹ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios ã wēpatdih túi jenah joiná, nin nahdih wã chãjat pahjeh muntih yeebút ñi jéih chãjbipna caá. Páant wã chãjat chahbut ñi jéih chãjbipna caá. Con jeedíh ‘Conmant bejnit,

búdí mujna ma buég báahá’, ñi níjíchah, ñi watat pah ã yapbipna caá.*

²² Dios dih túi jenah joinit, ded pah caandíh ñi wúbat pah ã chãjbipna caá, Jesús jwiít dih ã níj jepahap jĩ.

Jesús ã wēpat

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Pánih bejna, Jerusalén tútchina jãibí, Dioíh meudíh waad béjnit, Jesús cáacwādih ã jwúb bohénap jĩ. Páant ã bohéat pónih, sacerdotewã ĩ maáta, jwiít judíowã jwĩ maátabut ã pebh joinit, nin pah caandíh ĩ níj wúbh joyóp jĩ:

—¿Deíh wēpatjĩh tibeé jwíin páant ma chãj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wat? ĩ níjip jĩ.

²⁴ —Yeebdíh wã jwíh wúbh joibipna caá. Weemdíh ñi túi jepahachah, weembút yeebdíh wã jepahbipna caá. ²⁵ Juan Daabánidih ¿déhe tigaá át watji? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át watjican taniit? ¿Cáacwáboó níit caandíh ĩt daabáat tútjip? yeéb ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ã níj wúbh joyóp jĩ.

Páant ã níj wúbh joyóchah joinit, queétjeh nin pah ĩt míic níjip wat jĩ: “¿Ded pah tigaá jwĩ níj jepahbi? ‘Dios caá Juandih át watjip taga’, jwĩ níjíchah, ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tijí caandíh ñi jepahcan?’ jwiít dih ã níj jãihbipna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani yoobát ã jumup jĩ’, ĩ níj jenah joiná caá. Páant ĩ níj jenah joyóchah, ‘Cáacwájuh caandíh ĩt daabáat tútjip taga’, jwĩ níj jepahachah, jwiít dih búdí ĩ íjbipna caá”, ĩt míic níjip wat jĩ. ²⁷ Pánih míic wéhe péanit, nin pah Jesús dih ĩ níj jepahap jĩ:

—Jwiít jwĩ jéihcan caá, ĩ níjip jĩ.

—Caán láa bácah weemdíh watnidih weembút yeebdíh wã naóhcan níit, Jesús queétdih ã níjip jĩ.

Biíc newé ã weh ded pah ĩ chãjat naáwát

²⁸ Páant níj péanit, jwĩ maátadih Jesús nin pah ã jwúb níj naáwáp jĩ:

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

—Nin wā naáwátdih ¿ded pah ñi niúj jenah joí? Biíc newé chénewā ã weh í jumap be. Pánihna, biíc yeó jáap í ípboó weép jeñédih, ‘Wāuhú, buu wíih iguíhaboó tewedih ma bejeé’, ã niújip be. ²⁹ ‘Wā bejcan caá’, ã niúj jepahap be. Páant niujná yuhna, jwúub jenah joinít, tewedih ã bejep be. ³⁰ Táltimah, ã úddihbut biíc yoobó ã niújip be. ‘Wā bejmi caá’, ã niúj jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant niujná yuhna, ã bejcap be. ³¹ ¿Ded tigaá ã ípdih ã túi jepah? Jesús queétdih ã niújip jĩ.

—Weép jeñéboó ã túi jepahap be, queét í niúj jepahap jĩ.

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Romano maátadih núo úbh wūhnit, deoh nah jumnit yaádh biíc dih yeéb jātih Dios ã maáh jumati dih í waadná caá. ³² Juan Daabáni cāacwādi h bohénadi h juná, ded pah ñi túi chājat pínadi h yeebdí h át naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, yeéboó caandí h ñit jepahcap tajĩ. Obohjeéhtih, queét núo úbh wūhnit, deoh nah jumnit yaádhbut ít túi jepahap tajĩ. Páant í jepahachah enna yuhna, yeéboó túut nuúmihcan, ñit jepahcap tajĩ, Jesús queétdih ã niújip jĩ.*

Jiwá iguíhadi h yeejép teo wūhnit naáwát

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Nin biíh wā naáwát pínadi h ñi túi joyoó. Biíc newé jiwá iguíhadi h ã momop be. Pánih mom péa, wáihyat júdudih chāj péa, iguíhadi h í buuh chuñat pínah muúdi hbut ã chājap be. Pánih chāj péa, caán iguíhadi h í túi en dawát pínah niujná, jap bóo muúdi hbut ã chājap be. Páant ni hat di h chāj péa, bitadi h en dawát túutnit, biáboó jib jwuhadi h ã bejep be.* ³⁴ Táltimah, iguíh ei láa, ãih iguíh jíbdih í úbát pínah niujná, iguíha mínah caandí h teo wūhnit di h ãih iguíhana ã wah bojop yuh be. ³⁵ Obohjeéhtih, caandí h teo wūhnit caanná í juibínachah, biíc di h pūi, biíh di h mao yoh, biíh di h jeejĩ í

yoh mawap be. ³⁶ Pánihat táltimah, bita caandí h teo wūhnit di h ãih iguíhaboó ã jwúub wahap be, páant mantih. Chah dawá ã wahachah yuhna, queét en daonít biíc yoobó mantih queétdihbut yeejép í chājap be.

³⁷ “Táltimah, ‘Wā wūúh di h caá í jepahmi dée caá’, niujnit, caandí h ã wahap be. ³⁸ Páant ã wahachah yuhna, caandí h ennit, en daonítboó nin pah í míc niújip be: ‘Iguíha mínah ã wānat táltimah, nin ã wūúhboó ã túut nuumbípna caá. Pánihna, caandí h jwí mao yohochah, iguíha jwíh ã jumbipna caá’, queétjeh í míc niújip be. ³⁹ Páant niúj, ã wūúh di h teonit, iguíhamant ub bac bejnit, í mao yohop be.

⁴⁰ “Páant í chājat dooná di h joinít, iguíha mínahboó ãih iguíhana jwúub junít, ¿queétdih ded pah tigaá ã chājbi?” Jesús queétdih ã niúj úbh joyóp jĩ.

⁴¹ Páant Jesús ã niújichah joinít, queét caandí h nin pah í niúj jepahap jĩ:

—Queét yeejépwā di h peéh chājna, ã mao yohat túutbipna caá. Táltimah, bitaboodí h ãih iguíhadi h ã en dawát túutbipna caá, ãih iguíh di h caandí h í túi dic wūhat pínah niujná, í niújip jĩ.

⁴² Páant í niújichah joinít, Jesús nin pah ã jwúub niújip jĩ:

—Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ã niúj daacátjidi h ¿yeéboó ñi bohécannit beé?

‘Muú teonit túini jee dáhnadi h ñionit, í náahcanni dah di h í yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét í yohni dah di h jeh tigaá Dios ã níwip. Caandí h ñionit, ãih muu pánihni di h chājna, caán muúdi h ã túi jenah enat túut niujná, choójboó caan dáh di h ã jwíh jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah tigaá. Páant ã chājachah ennit, jwíitboó caandí h búdi jwí wēina caá’, át niúj daacáp tajĩ. (Sal 118.22-23)

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30 * 21:33 Is 5.1-2

43 Páant ã nihat pah tigaá yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Dios ãihwã pínah yeebdíh ã jwíh ñíonitji ñi jumachah yuhna, weém Dios ã wahnidih ñi náahcah, bita weemdíh táí jepahnit pínahboodíh ã ñíobipna caá, páantjeh ãjeéh ã jumat pínah niijná. 44 Pánihna, weemdíh jepahcannitboó caán jee dáhdih tóoc buggnit panihnit ã jumbipna caá. Weemdíh ã jepahcatji jíib caán jee dáh ã néehat pah, peéh chãjna, iiguipna Dios queétdih ã wahbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

45 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáta, fariseowãbut “Jwiítidih niijná caá ã chãjap”, ã niij jéihyep wat jĩ. 46 Páant niij jéihnit, caandíh ded pah ã tewat pínahdih ã bidip wat yah jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã caandíh “Dios naáwátidih naóh yapani caá”, ã niij jenah joyóchah jéihnit, queétdih umna, tewíhna yuhna, ã jéih teo jwahcap wat jĩ.

22

Téihya chéona ã numah jeémát pínah naáwát

(Lc 14.15-24)

1 Páant ã niiját táttimah, Jesús nin ã jenah joiní naáwátjĩh queétdih ã jwúub niij naóh bohénap jĩ:

2 “Dios ã maáh jumat nin pah caá ã jumap: Maáh wúuh ã téihya chéwat túut chãjachah, ã íip ã numah jeémát pínahdih ã chãjap be. 3 Pánih ámoh péanit, ã numah jeémpnit pínahdih júúwát túutna, caandíh teo wãhndih ã wahap yah be. Obohjeéhtih, caandíh ã jepahcap be. 4 Táttimah, bita caandíh teo wãhndihbut wahnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwã, ã in débehanitdih mao púubnit, nihatdih ámoh péa, yeebdíh ã júúwát túutap be’, wã bidnitdih ñi niij naáwá.

5 Páant ã watuchah joinít, ã bejep yah be, páant mantih. Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, queétdih ã joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biíc ãih wápchiboó bej, biíc ã tewat múúboó ã bejep be. 6 Bitaboó queét ã naáwáchah

joíhcan, yeejép páinit, queétdih ã mao yohop be. 7 Páant ã chãjat doonádih joinít, búdí íijnit, maáhboó ãih soldadowãdih ã wahap be, queétdih mao yoh beedánit, ãih tãtchidihbut ã cáwat pínah niijná. 8 Pánihat táttimah, bita caandíh teo wãhndih nin pah ã niijíp be: ‘Wã wúuh ã téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cãacwãdih wã bidichah yuhna, queét yeejépwã ã jepahcap taga. 9 Pánihna, tãtchi tac yoób jumni júuhna bejnit, det ñi jwãáhndih ñi numah júúwá’, queétdih ã niijíp be. 10 Páant ã niijíchah joinít, bejna, biquína táí chãjnitdih jwãáh, bita táí chãjcannitdihbut jwãáhnit, nihatdih ã numah jwúub júúwáp be. Pánihna, ã maáih munná jwúub juibínit, ã numah jeémát tólihndih ã yáwap yah be.

11 “Obohjeéhtih, maáhboó queét joinítidih enedih joiná, téihya chéwechah enna ã dúwát chóodih biíc newé ã duocáh, ã enep be. 12 Pánih ennit, ‘¿Íin wúúá, dépanih tibeé wã dúwát túutni yégueh duocán yuhna, ma waád júúh?’ caandíh ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, caánboó ã jéih jepahcap be. 13 Páant ã jepahcah enna, maáh caandíh teo wãhndih nin pah ã niijíp be: ‘Chéonit, caandíh ñi ã bac bejeé. Pánih ã bac bejnit, weemdíh ã jepahcat jíib, dupánapboó ñi yohoo, wã pebh ã jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit, tubit jĩgahna, ãih maonádih néeh chãác joinít ã jumbipna caá’, caandíh teo wãhndih ã niijíp be.*

14 “Buu wã naáwát pah, dawá cãacwã wíh táini doonádih joiná yuhna, daocannitjeh ã jepahna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Romano maáta ã úúbat túutni dinero júdu

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Páant ã niijíchah joinít, íjna, Dioíh mummánt bac bejnit, fariseowã nin pah ã míc niij úúbh joyóp wat jĩ: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí niij úúbh joibí, mácah ã jepahachah, caandíh

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

naóh yacat túut niijná?” it míc niijíp wut jī. ¹⁶ Páant niijnít, biquína ijeéh jumnit, Herodes ã j̄imenádih maáh waadáihnitdihbat Jesús pebhna it waphap tajī, Jesúsdi h i úbh joyát pínah niijná. Páant i wahnitboó waád j̄uinít, nin pah Jesúsdi h i niijíp jī:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiitdih ã ch̄ajat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwī jéihna caá. Ded pah c̄acwā i niijíchah, maáta i jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapī naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátdih jwiitdih ma naáwá. ¿Roma baácđih moón i maáh César ã úbát tútñi núodih caandíh jwī wuhuchah, ã táí niit? i niij úbh joyóp yuh jī.

¹⁸ Páant i niij úbh joyóchah, i yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih ã niij úbh joí jwúubanap jī:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat túut? ¹⁹ Césardih ñi w̄ahat pínah júđudih weemdíh ñi júutá, ã niijíp jī.

Páant ã niijíchah joinít, biíc júđudih caandíh i júutap jī.

²⁰ —¿Caán júđudih deih móot, deih w̄at tigaá ã jam? queétdih ã niij úbh joyóp jī.

²¹ —Césaríh móot, ãih w̄atbat ã jumna caá, i niij jepahap jī.

—Caán láa bácah caán júđu Césaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumuchah, caandíh w̄ahat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah ã jumuchah, Diosboodíh ñi w̄uhú, queétdih ã niijíp jī.

²² Páant ã niij jepahachah, i joí w̄uhi bejep jī. Pánih joí w̄uhi bejnit, i bac bejep jī.

C̄acwā i jwúub boo pud j̄úwát (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Páant queét i bac bejat túttimah, biquína saduceowā jwuh, Jesúsdi h i úbh joyát túut niijná, caán muná muntih i waád juyúp jī. Queét saduceowā “C̄acwā wunna, i jwúub boo pud j̄úhcan niit”, niijnít i jumap

jī.* ²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdi h i niijíp jī:

—Bohéní, nin pah Moisés ãt niij bohénap tajī: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã údboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã údboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úd jeñé báadhda weh pah i weh jumat pínah niijná’, jwiitdih Moisés ãt niijíp tajī.* ²⁵ Biíc weh sietewā i jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be. Pánihna, ã údboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbút ã wunap be. ²⁶ Páant mícjeh queét nihat i buúd beedép be. ²⁷ Páant mi weha mána i wun beedát túttimah, i áajibat mi wunap be. ²⁸ Pánihna, queét nihat i áa jumnihji, nihat c̄acwā i jwúub boo pud j̄úwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? Jesúsdi h i niij úbh joyóp jī.

²⁹ Páant i niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jī:

—iDios naáwátđih jéihcan, ã wēpatdihbat jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá! ³⁰ Wunnitji i jwúub boo pud j̄úwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit i jumbipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, wunnitji i boo pud j̄úwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá. ¿Moisésdi h Dios nin pah ã niijátjidi h ñi encannit jī? ³² ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob i Maáh caá’, ãt niij naáwáp wut jī. Queét i wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios ãt niijíp wut jī. ‘Í Maáh caá’, ã niijátjidi h joinít, báadhnit i jumati h jwī jéihna caá. Dios báadhni tđihjeh maáh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wunnitji i jwúub boo pud j̄úhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, Jesús ã niijíp jī.*

³³ Páant ã niijíchah joinít, nihat c̄acwā ã bohéatdih i joí w̄uhi bejep jī.

* 22:23 Hch 23.8 * 22:24 Dt 25.5 * 22:32 Ex 3.6

Chah jenah joyát wut
(Mr 12.28-34)

³⁴ Páant Jesús saduceowādh ã táí jepahachah joinít, fariseowāboó ï míic wéhenap jĩ. ³⁵ Pánih míic wéhe péanit, biíc ïjeéh jumni, Moisés ã wutajidih táí jéihniboó caandíh nin pah ã niij úubh joyóp yuh jĩ:

³⁶ —¿Bohéní, Dios jwiít dih ã wut deddih tigaá chah jenah joyát náah? ã niijp jĩ.

³⁷ —Nin wut caá chah ã jumap. ‘Diosdih chah jenah joí, táí jepahnit, wēnit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.* ³⁸ Caán wutajij caá jwíh jumni. ³⁹ Caán wut pahjeh muntih, nin biíh wutatbut biíc yoobó ã jumna caá: ‘Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó’, ãt niij daacáp tajĩ.* ⁴⁰ Pánihna, Diosdih oinit, bitadihbut oinit, Dios ã náahat pah ñi chājipna caá. Pánih chājnit, nihat Moisés ã wutajidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ï niijátjidihbut ñi táí jepahbipna caá, Jesús queétdih ã niijp jĩ.*

¿Ded jumna tigaá Cristo?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjíh jumnit fariseowādh nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

⁴² —¿Dios ã wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jenah joí? ¿Ded jumna tigaá? queétdih ã niijp jĩ.

—David jumna caá, ï niij jepahap jĩ.

⁴³ —Páant ã jumachah yuhna, ¿Dépanih tigaá Túini Espiritu nin pah caandíh ã naáwát túutachah, Davidjiboó caandíh ‘Maá’, ãt niijp?

⁴⁴ ‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niijp be: “Wã jéihyepmant bóo bawámant ma chúudá. Pánih chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdíh en jéihnitdih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijp be’, Davidji ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

⁴⁵ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, ãt niijp wut jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá Cristo David jumna ãt jumji? Jesús queétdih ã niij úubh joyóp jĩ.

⁴⁶ Páant ã niij naáwáchah joinít, nihat ï jwúub úubh joíhna yuhna, ï úubh joí cádahap jĩ.

23

Fariseowā, Moisés ã wutajidih bohénitbut ï táicat
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih, jwiít ã bohénitdihbut Jesús nin pah ã niij naáwáp jĩ: ² “Moisés ã wutajidih bohénit, fariseowābut caán ã wutatdih chah táí jéihnit jumna, yebdíh ï wutna caá. ³ Páant yebdíh ï wutachah, ï niiját pahjeh chājat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ï niij bohéna yuhna, ïpĩ chājcan caá. Páant ï táí chājcatdih yeébbó ñi en yacca bojoó. ⁴ Queét yebdíh búdí wái náah jumnidih chājat túutna, bainíbitjeh ñi yapachah ennit, yebdíh jígah encanjeh, ïpĩ peéh chājna caá. ⁵ Ded pah chājna, cāacwā ï wēi enat pínahdihjeh ïpĩ bidna caá. Dios naáwátdih ï daácnit náonabit áih átna yacnit, ñih móot chah, ñih muj nahboobút búdí bawá jumni tōpjíh ïpĩ nah chéona caá. Úubhna dúwát chóona ã yapat waanadih maátni ïpĩ chājat túutna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih táí jepahnit caá’, niijnít, cāacwā ï táí wēi enat pínah niijná.* ⁶ Numah jeémépboó bejnit, waáwápna chúudnit, ïpĩ wēina caá. Jwí míic wáacat muúboó bejnit, cāacwā ï táí enepboó ïpĩ chúudna caá. ⁷ Tútchi tacboó bií déedih jíib chājat jumna ï bejchah, cāacwā queétdih wēinit, muj teonit, ‘Ma jóh, Bohéní’, ï niij úubáchah joinít, ïpĩ wēina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéní’, yeébbó cāacwādh ñi niiját túutca bojoó. Weemjéh caá yebdíh bohéni. Yeé nihat biíc yoobó jumna, ‘Bohéní’,

* 22:37 Dt 6.5 * 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28 * 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

cãacwãdih ñi niiját túutuchah, ã túican caá. ⁹ Pánihat pah, cãacwã míicjeh ‘Túini Paá’, ñi niijíchah, ã túican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi íip túini yoobát ã jumna caá. ¹⁰ Pánihat pah mantih, yeéb míicjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojóó. Weém, Dios ã wahni Cristojeh, ñi maáh wã jumna caá. Pánihna, cãacwã míicjeh páant ñi niijíchah, ã túican caá. ¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdíh teo wãhni ã jumna naáh.* ¹² Caanjéh míic maáh waadánidih Dios oboh jumni ã chãjbipna caá. Obohjeéhtih, teo wãhni panihniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitdihbut Jesús ã niij jũihñup jĩ:

“¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumna. Dios ã wutatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ã maáh jumna boó cãacwã íjéh waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjébut waadcán, queét í waadíhichah yuhna, ñipí jãhna caá.

¹⁴ “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumna. Diosdih túi maatápdih wãbhna yuhna, éemp wãnnitíh munnádih ñipí dúuc wáina caá. Pánih yeenit ñi jumna jíib búdí peéh chãjat yeebdíh ã jumna caá.

¹⁵ “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumna. Yúup jib bejnit, dawá cãacwãdih ñipí bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh í túut nãmát pínah niijná. Páant í túut nãmúchah, yeejép ñi chãjat chah queétdih ñi chãjat túutna caá.

¹⁶ “¡Yeéb bohénit, bitadih waóhna, jéh encannit panihnít ñi jumna caá!

Yeena, nin pah ñi niij bohéna yuh caá: ‘ “Dioíh múú túini ã jumna pah, wã niiját biic yoobó wã chãjbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioíh múúdíh jumni oroboó túini ã jumna pah, wã niiját biic yoobó wã chãjbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátjeh pahjeh chãjat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

¹⁷ ¡Yeéb jenah joicánnit, jéh encannit panihnít ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Dioíh múú chah niit? ¿Caán múú díitboó jumni oroboó niit chah ã jumna? Caán múú díitboó oro jumna, Dioíh caá ã jumna. Obohjeéhtih, biih pebhóó jumna, Dioíh áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioíh múú ã jumna caá. ¹⁸ Yeéb nin pahbat ñipí niij bohéna yuh caá: ‘ “Dioíh múúboó jumni nũúpdih mao cáo wãhat naá túini ã jumna pah, wã niiját biic yoobó wã chãjbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wãhni boó túini ã jumna pah, wã niiját biic yoobó wã chãjbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátjeh pah chãjat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

¹⁹ ¡Yeéb jéh encannit panihnít ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ã jum? ¿Diosdih cáo wãhni niit chah ã jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ã jum? Caán naajíh ñi cáagna, Diosdih ñi wãhuchah, áih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wãhni áta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ã jumna. ²⁰ Páant ã jumuchah, ‘Jwí cáagat naá túini ã jumna pah, wã niijátjeh biic yoobó wã chãjbipna caá’, niijnít, caán naá caanjíh ñi cáagnibut ã túyatdih ñi jenah joiná caá.

²¹ Pánihat pah, Dioíh múú ã túyatdih jenah joiná, áih múú díitboó jumni ã túyatdihbut ñi jenah joiná caá. ²² ‘Jeá túini ã jumna pah, wã niijátjeh biic yoobó wã chãjbipna caá’, niijnít, Dios maáh jumna ã chãudatdihbut jenah joinít, Dios, caanjíh chãudni ã túyatdihbut ñi

* **23:11** Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26 Mt 5.34

* **23:12** Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

* **23:22** Is 66.1;

jenah joiná caá.*

23 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhñit caá ñi jumap. Dios ã wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohna, biíc náodih Diosdih ñipí wūhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wūhna yuhna, biíh ã wutatna chah jenah joyát pínah ã jumuchah yuhna, caandíh ñipí joyáh bojna caá. Cāacwādih túi chājatboodíh ñi jenah joicán caá. Queétdih ñipí jīgah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chājcan caá. Pánihna, Dios ã wutat pah, chej jumni náonadih caandíh wūhna, ã túina caá. Obohjeéhtih, biíh ã wutatdihbut jepahat caá náahap. 24 ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihñit ñi jumna caá! Ñi wutatdih, oboh jumni ã jumuchah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ã wutatboodíh ñipí jepahcan caá.

25 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhñit caá ñi jumap. Ñíh pamapnadih, ñíh babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipí chocna caá, ã túi jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochoh yuhna, diítboó bádí queí ã jumna caá. Caan pámap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeebbát biíc yoobó ñi jumna caá. Túi jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājñit, tūbit en ñinahñitbut ñi jumna caá. 26 ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihñit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyát dih túut ñuumñit, táiniboodíh ñi chājaá. Pánih chājna, yoobópdih táinit ñi jumbipna caá.

27 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhñit

caá ñi jumap. Cāac yohopdih bóo mau dáhnabit túi baabní chítahjīh ĩ ñáini panihñit ñi jumna caá. Cāacwā caán yohopdih ĩ enechah, túi jígohni ã jumna caá. Páant jiiimant túini ã jígohochah yuhna, ĩ yohni bácahji ã moopát dih queét ĩ jéih encan caá.*

28 Páant ã nihat pahjeh man tigaá yeebdíh cāacwā ĩ enechah, táinit pah ñipí jígohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó bádí yeeat jum yapna, yeejép ã jumuchah, moópni dée pah caá ñi jumap.

29 “¡Yeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhñit caá ñi jumap. Tūbit yeenit jumna, Dios naáwát dih naóh yapanitji, túi chājñitjidihbut ñi oyatdih jútat túut niijná, queétdih ĩ yohopjidih ámohñit, táini ñipí chājna yuh caá. 30 Pánih chājñit, nin pah ñipí niijná caá: ‘Jon jātīh jwī ñuowā ĩ chājatji pah jwítboó jwīta chājcan tagaá. Dios naáwát dih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwīta mao yohcan tagaá’, ñipí niijná yuh caá. 31 Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapanitdih mao yohñit ĩ jui mená jumna, biíc yoobó tigaá ñi chājap. 32 Pánihñit ĩ jui mená jumna, ñi ñuowā ĩ yéej chājatji pahjeh mantih ñi chāj péanaá.

33 “¡Yeéb maiwā pah yeejép wā ñi jumna caá! Pánihna, ñi yéej chājatdih ñi túut ñuumcátji jíib, Dios yeebdíh peéh chājna, iiguípna ã wahachah, ñi jéih jweicán níit.* 34 Páant niijná, nin pah níj naóhna caá wā chājap: Dios naáwát dih naóh yapanitdih, bita āih túini doonádih túi jéihñitdih, bita ã naáwát dih bohénit pínahdihbut yeebdíh wā wahbipna caá. Páant wā wahachah yuhna, yeébbó biquínadih cruzboó péoh dodhñit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi míc wáac juyápboó pānit, tútchimant bacanit, queétdih mawat túut niijná, ñi ñuún péebipna caá. 35 Pánih chājna, jon jātīh jumñit túi chājñitjidih ĩ

* 23:23 Lv 27.30 * 23:27 Hch 23.3 * 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7

mawatji jíb yeébbodíhbut Dios ā peéh chājbipna caá. Pánihna, túi chājni Abeljidih Caín ā mawatji jíb púúúú Zacaríasjidih ñi ñowā ī mawatji jíb tigaá yeébbodíh Dios ā peéh chājbipna caá. Caán Zacarías Berequíasi wūh āt jamap tajī. Dioíh muú juúhboó jamni ñañúpdih mao cáo wāhat naa pébh ā jamuchah yuhna, caandíh īt mawap tajī.* ³⁶ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét nihadíh ī mawatji jíb buu láa moondíhbut Dios ā peéh chājbipna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Jerusalén tátchidih moondíh Jesús bádí ā oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjíh jamnitdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

“¡Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh bádí wā jīgahna caá! Dios naáwát dih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ā wah bojnitdihbut jeejīh yohnit, yeéb ñipī maona caá. Ñi ñowābut biíc yoobó īt chājap wat jī. Pánihnit ñi jamuchah yuhna, yeebdíh bádí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jamat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá.* ³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíh tátchidih Dios ā wap cádahbipna caá. ³⁹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúub encan niit. Táltimah bóo láa nin baácna wā jwúub dei juúwáchahjeh, weemdíh ñi jwúub enbipna caá. Pánih ennit, ‘¡Dios ā wahni, meemdíh bádí jwī wēina caá!’ ñi niijbípna caá”, Jesús queédíh ā niijíp jī.*

24

Dioíh muúdíh bita ī yohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioíh muumánt Jesús jwiít dih ā ñumah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Dioíh muúdíh wēi enna, ā túi jíghatdih Jesús dih jwī

naáwáp yuh jī. ² Obohjeéhtih, páant jwī naáwáchah joinít, nin pah jwiít dih ā niijíp jī:

—Caandíh ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wēinidih ī boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ā wihcan niit, ā niijíp jī.

Péeni yeó jáap jātíh ded pah ā yapat pínah

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij míc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwī chājap jī. Pánih bejna, caán jeená púuh laáb juibínit, Jesús ā chúudup jī. Páant ā chúuduchah ennit, jwiítboó ā pebh juibínit, nin pah caandíh jwī niij úbh joyóp jī:

—Maá, jwiít dih ma naáwá. ¿Débólih tigaá ma niiját pah ā yapíh? ¿Meém ma jwúub dei juúwát pínah jātíh, péeni yeó jáap jātíhbut ded pah ā jwíh yapachah tigaá jwī enbí? jwī niijíp jī.

⁴ —Yeéb ñi túi chāja chaáh. Bitá ī yeeatdih ñi joicá bojoó. ⁵ ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ī juóhbipna caá. Páant ī niij yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant ni-ijnítboodíh dawá ī péebipna caá. ⁶ Pebhbit jamnit ī míc mawat, yúup jamnit ī míc mawat doonádihbut ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandíh bádí ñi úum jenah joicá bojoó. Páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā judh jwúhbipna caá. ⁷ Caán láa biíc baác dih moón biíh baácna bejnit, ī míc maobipna caá. Nihat baácboó bádí míc mawat ā jambipna caá. Dawá pebhboó ñuugúp láa, baác méméatbut ā jambipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah ā judh jwúhbipna caá.

⁹ “Táltimah, bita yeebdíh teonit, maátadíh ī wúhbipna caá, yeejép ī chājat pínah, ī mao yohat pínahbut niijná. Wíihwā ñi jamat júb, nihat

* **23:35** Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * **23:37** 1R 19.10; Jer 2.30 * **23:39** Sal 118.26 * **24:9** Mt 10.22

baácdih moón yeebdíh ì eníhbian nacaá.* ¹⁰ Caán láa, wíihwā j̄mna yuhna, dawá weemdíh ì cádahbipna caá. Pánih cádahnit, bita wíihwādh eníhcan, maátadih ì naóh yacbipna caá, queétdih ì peéh chājat pínah niijná. ¹¹ ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani wā j̄mna caá’, niij yeenit dawá ì j̄mbipna caá. Ded pah ì yee naáwáchah joinít, dawá queétdih ì jepahbipna caá. ¹² Caán láa cāacwā chah yeejép ì chājbipna caá. Pánih yeejép chājnit, dawá bitadih ì oi cádahbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdíh cádahcanniboó wājeéh páantjeh jeáboó ã j̄mbipna caá.* ¹⁴ Pánihna, Dios ã maáh j̄mat doonádih nihát baácdih moondíh naáwát caá náahap. Páant naáwát túttimah, péeni yeó jáap ã j̄óhbian caá.

¹⁵ “Bita ì pāpnidih Diosdih weñat m̄ú díitboó jwejnít, cāacwā caánboodíh weñaat túutna, caán m̄ú ã túyatdih ì yéjanachah, ñi enbipna caá. Dios naáwátdih naóh yapani Danielji páant ã yapat pínahdih át daacáp tají. Caán ã daacátjidih ennit, ñi túi beh joyoó.* ¹⁶ Caanjíh yeejép ì pāpni ã j̄m̄chah ennit, Judea baácboó j̄m̄nit jeéboó ì jwei p̄uh laab béje naáh. ¹⁷ Caán láa cāacwā tabit yeejép ì yapachah, waícanjeh ì jwei ñáo p̄uh laab béje naáh. Ded m̄ú chahmant bóo coahboó j̄m̄ni dei bejna, áih bí déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jwei béje naáh. ¹⁸ Wárchiboó j̄m̄ni áih yéguenadhíh ubudih ã jwúb bejca bojo naáh.* ¹⁹ Caán láa w̄du j̄m̄nit, weh túhñitbut ì jweyéchah, queét yaáhdih chah ã buobipna caá. ²⁰ Nin pah Diosdih ñi niij ubú: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapdihbut páant yeejép ã yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah niijná’, ñi niijí. ²¹ Caán yeó jáapnadhíh cāacwā tabit yeejép ì yapbipna caá. Nin baácdih Dios ã chājat túttimah, cāacwā yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadhíh chah

yeejép pohba ì yapbipna caá.* Páant yeejép yapat túttimah, bíic yoobó ã jwúb yeejép yapcan niít. ²² Pánihna, tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã chājbipna caá, ã ñíonitboó ì jéih bujáát pínah niijná. Páant ã chājcah nihna, ded áta bujácan tagaá.

²³ “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi enee. Ninjíh caá Cristo ã j̄m̄p’, ì niijíchah, bitabut ‘Conjíh caá Cristo ã j̄m̄p’, ì niijíchah, ñi joyáh bojoó. ²⁴ Caán láa dawá yeenit ì j̄mbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niij yeenitbut ì j̄mbipna caá. Queét úm náah j̄m̄nidih ì chāj j̄utbipna caá, cāacwā ì en wáhi bejat pínah niijná. Páant ì chājatdih ennit, Dios ã ñíonitboó ì yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ì péeat pínahdih ì náahbipna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínah j̄tíh, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wā naáwátjidih náhnít, yeebdíh yeenitdih ñi joicá bojoó. ²⁶ Pánihna, caán láa ‘M̄ú wihcapboó Cristo tigaá ã j̄m̄p’, det yeebdíh ì niijíchah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojoó. ‘Caán m̄ú díitna j̄m̄ni tólihboó ã jwei ñáhna caá’, ì niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó. ²⁷ Yeó aáb j̄úw̄pmant ã buug yácapna wedoát ã yeh iigát ã jígohochah, nihát cāacwā ì jéih enat pah, weém, nihát cāacwā úud jeñé, wā jwúb dei j̄úw̄chah, nihát ì enbipna caá.* ²⁸ Jóopwā wanni bácahjidih ã j̄matdih jéihnit, caanjíh ípí wáac j̄iná caá. Pánihát pah wíihwā wā jwúb dei j̄úw̄chah ennit, wā pebh ì wáac j̄ibipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.*

Nihat cāacwā úud jeñé ã jwúb dei j̄úw̄át

(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

²⁹ “Caán láa cāacwā yeejép ì yapat túttimah, yeó, widhbut ã túi yeh iigcán niít. Páant ã túut n̄m̄chah, jeá ã méménachah, cúiwā ì yúug jéen

* 24:13 Mt 10.22

* 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11

* 24:18 Lc 17.31

* 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

* 24:27 Lc 17.23-24

* 24:28 Lc 17.37

bejbipna caá.* 30 Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, mah tólihjih wã dei jũóhbipna caá. Búdí wēpatjīh, túi yeh iigni wã jwúub dei jũúwúchah, nihat baácđih moón weemdíh ĩ enbipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, ĩ jũibípna caá.* 31 Páant wã dei jũúwát pónih, póojat nah búdí ã yáanachah, wīh ángelwáđih nihat baácboó wã wahbipna caá, wã ñíonitđih ĩ ub wáacat pínah niijná.

32 “Higuera nah ded pah ã jummatđih ñi túi náhninaá. Caan nah jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jũúwátđih ñi jéihna caá. 33 Páant ã jummat pah, nihat wã niijátji biíc yoobó ã yapachah enna, wã jwúub dei jũúwát pínah bahni ã jũđhdátđih ñi jéihbipna caá. 34 Yoobóđih yeebđih wã naóhna caá. Nihat wã niijátji pah ã yapat pínah jãtīh, caán láa moón ĩ bũđcán niít. 35 Nin baác, jeábut ã bũđúchah yuhna, wã naáwátboó ã bũđcán niít. Nihat wã niijátji pahjeh wã péabipna caá.

36 “Obohjeéhtih, wã jwúub dei jũóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihat ĩ jéihcan caá. Cãacwã, ángelwã, weem yáh bũca nihat jwī jéihcan caá. Wã ĩp Diosjeh caá caandíh ã jéihyep.

37 “Noé jum láa cãacwã ded pah ĩ jummatji pahjeh mun tigaá wã jwúub dei jũúwúchah, biíc yoobó ĩ jumbipna caá.* 38 Pobyit ã jũúwát pínah jãtīh cãacwã jeémp babhñit, téihya chéonit, ĩ weđih téihya chéwat túutna ĩt chãjap wat jī. Noéboó jãáj chóona ã waadáchah, ĩpī jummat pah, páantjeh ĩt jumap wat jī. 39 Pánih jumna, pobyit ã jũúwúchah, queét nihat ĩ wun beedáát pínahđih ĩt jéihcap wat jī. Pánihat pah biíc yoobó muntih wã jwúub dei jũúwúchah, cãacwã ĩ jumbipna caá.* 40 Pánih jumñit, chéne neoná ĩh wápchi pínahđih ĩ tewat pónih, weemdíh jepahñidih ángelwã ĩ ub bejchah, biíhboó ã chãóbipna caá. 41 Chénewã yaáđh biícđih ĩ tewechah, weemdíh jepahñidih ĩ ub

bejchah, weemdíh jepahcannihboó mi chãóbipna caá.

42 “Páant ã yapat pínahđih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jwúub dei jũóhni yeó jáap pínahđih jéihcan, yeó jáap jummat pah túi pãinit ñi jumúú. 43 Nin wã naáwátđih ñi túi jenah joyoó: Nũmñi dedé hora ã waadát pínahđih jéihna, múú mínahboó áta túi en dao tágaá, ã jéih waadcát pínah niijná. 44 Pánihat pah weém, nihat cãacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei jũúwúchah, yeebbát biíc yoobó túi pãinit jummat caá náahap”, Jesús jwiítđih ã niijíp jī.*

Túi teo wãhni, túi teo wãhcanni naáwát

(Lc 12.41-48)

45 “Biíc teo wãhni túi jenah joinít, ã maáhđih túi jepahni ã jumap be. Páant ã jumuchah ennit, ã maáh ã bejat pínah jãtīh, nihat bita caandíh teo wãhñit ĩ maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét ĩ jeémát pínahđih yoobóđih ã wũhat pínah niijná. Pánih maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhap be. 46 Pánih bejniji áih muná ã jwúub juyúchah, caandíh teo wãhni ã wutatji pah ã chãjachah ennit, caandíh búdí ã wēibipna caá. 47 Yoobóđih yeebđih wã naóhna caá. Caandíh wēinit, nihat ã bíbohatđih en daoní maáh ã waadábipna caá. 48 Obohjeéhtih, biíh caandíh teo wãhni túicanni jumna, nin pah áta niij jenah joi tágaá: ‘Wã maáh maatáđih jíghcan, bũtéh ã jwúub jũóhcan niít’, niij jenah joinít, 49 bita teo wãhñitđih pãinit, babh máihñit biícđih áta jeémp babh máih tagaá. 50 Pánihna, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadih ã maáhboó ã jwúub jũibípna caá. 51 Pánih jwinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tubit ã pũibipna caá. Pánih pãí péanit, túi chãjñit pah jíghñit biícđih, iiguípna ã wahbipna caá. Caánboó jumna, tubit jíghñit, maonáđih ĩ míc néeh chãác jũibípna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jī.

* 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13 * 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24 * 24:44 Lc 12.39-40

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

¹ “Péeni yeó jáapdih Dios ã maáh jumat nin pah ã jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei ñih jiiát páhanadih ãbnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ã jüóhni pínah horadih jéihcanjeh, caandíh páñadih ñ bac bejep be.* ² Biícjñh bóo téihya jenah joicánnit yaádh ñ jumap be. Bitá biícjñh bóo téihya túi jenah joinít yaádh ñ jumap be. ³ Pánihna, jenah joicánnit yaádh ñih jiiát páhanadih pohba ñ ãbup yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, ñ jwáub puhwat pínahboodíh ñ ãb bejcap be. ⁴ Bitá túi jenah joinít yaádhboó ñih jiiát páhana ã yíi beedéchah, ñ jwáub puhwat pínah yíidihbut ñ ãbup be. ⁵ Téihya chéoni pínah ã jíghochah enna, quíib chei ã jüúwáchah, queét nihat ñ ãwah bejep be. ⁶ Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jüúwáchah, ãjeéh jüóhni ñ wéi ejat ã yáanap be: ‘ñi joyoó, téihya chéoni pínah ã jüóhna caá! ñCaandíh wéi jwááádih ñi jüúwá!’ ñ niij wéi ejep be. ⁷ Páant ñ niij wéi ejechah joiná, túi jenah joinít yaádh ñih jiiát páhanadih ñ jwáub yíi puhwap be, ã túi iigát pínah niijná. ⁸ Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó túi jenah joinít dih nin pah ñ niij ãbup yah be: ‘Jwñih jiiát páhana ãbna caá ã chãjap. Pánihna, ññih yíidih jwiít dihbut ñi wãhú’, ñ niij yah be. ⁹ ‘Jwñih yíi nihatdih ã jãibican niit. Yíi bíbohnitdih yeebjéh jíib chãjadih ñi bejeé’, túi jenah joinít queétdih ñ niij jepahap be. ¹⁰ Páant ñ niijichah joinít, yíi jíib chãjadih ñ bejep be. Páant ñ bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyap be. Páant ã juyáchah ennit, ñih jiiát páhanadih jiiít, túi jenah joinít yaádh caandíh jwááádih ñ bejep be. Caandíh jwááahnit, ã téihya chéona numah jeémátdih jeémát túut niijná, ãjeéh ñ waad béjep be. Nihat ñ waad beedéchah ennit, teo wãhniitboó

jécdih ñ nemep be. ¹¹ Páant ñ nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwáub joinít, ‘ñMaá, jwiít dihbut ma wãt jüúwá!’ ñ niij ejep yah be. ¹² Obohjeéhtih, ‘Yeebdíh wã jéihcan caá’, téihya chéoni queét yaádh dih ã niij jepahap be.*

¹³ “Yeebbút queét túi jenah joinít yaádh panihnit ñi jumá. Wã jwáub dei jüóhni yeó jáapdih, caán horadihbut jéihcan, ñih jiiát páhanadih túi ámohnit, yíidihbut túi bíbohnit, ñ páñat pah, yeebbút túi jenah joinít, táinijeh chãjnit, weemdíh ñi páñáá”, Jesús jwiít dih ã niij yah be.

*Dinero júduna naáwát
(Lc 19.11-27)*

¹⁴ “Dios ã maáh jumat nin pahbut ã jumbipna caá: Biíc newé biáboó jíbidih ã bejat pínah jãtñh, caandíh teo wãhniitdih ã bid wáacap be. Páant ñ wáac juyáchah, dinero júdunadih queétdih ã wãhup be, ñ jíib tewat pínah niijná. ¹⁵ Pánih wãhna, biíc dih biícjñh bóo téihya júdu ã wãhup be. Biíhdih chéne júdu ã wãhup be. Biíhboodíh biíc júdajeh ã wãhup be. Pánih wãhna, chah jéihnidih chah ã wãhup be. Pánih queétdih wãh péanit, biíh baácboó jíbidih ã bejep be. ¹⁶ Páant ã bejat túttimah, biícjñh bóo téihya júdu bíbohni jíib chãjadih ã bejep be. Pánih jíib chãjna, biíh biícjñh bóo téihya júdu ã jwáub jíib tewep be. ¹⁷ Chéne júdu bíbohnitbut jíib chãjnit, biíh chéne júdu ã jwáub jíib tewep be. ¹⁸ Obohjeéhtih, biíc júdu ã wãhniitboó caán júdudih páantjeh ã baad jwéjep be.

¹⁹ “ñ maáh bejniiji maatápdih jíghochan, biíh yeó jáap ãñh muná ã jwáub juyap be. Pánih jwáub joinít, ded pah ñ jíib tewatjidih queétdih ã ãbñ joyóp be. ²⁰ Páant ã ãbñ joyóchah joinít, biícjñh bóo téihya júdu ã wãhniiji ã jíib tewatjidih ã wãhniit, nin pah ã maáhdih ã niij yah be: ‘Maá, ma enee. Weemdíh biícjñh bóo téihya júdu ma wãhniijñh jíib chãjnit, biíh biícjñh bóo téihya júdu wã jwáub jíib

* 25:1 Lc 12.35 * 25:12 Lc 13.25

tewep be', ã niijíp be. ²¹ 'Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wũhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, dawá wĩih bíí déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná', ã maáh caandíh ã niijíp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júdu ã wũhniiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, ma enee. Weemdíh chéne júdu ma wũhniijĩh jíib teonit, bíih chéne júdu wã jwúub jíib tewep be', ã maáhdih ã niijíp be. ²³ 'Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdíh wã wũhuchah yuhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, meemdíh dawá wĩih bíí déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná', ã maáh caandíhbut ã niijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, bíic júdu ã wũhniiboó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: 'Maá, meém úum náah jumni ma jummatdih wã jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih wutnitjeh, ì tewat jíib mapĩ bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jummatdih jéihnit, meemdíh úumna, ma wũhni júduhdih páantjeh wã baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdih ma bíbohoó', ã maáhdih ã niijíp yah be. ²⁶ 'Meém yeejép tewíhcanni ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih wutnitjeh ì tewat jíib wã bíbohatdih ¿ma jéihnit beé? ²⁷ Pánih jéihna, cãacwã ìih núo ámohopboó ma jwejechah, ãta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah ã jíib aab béjechah, chah wãta bíboh tagaá', ã maáh caandíh ã niijíp be. ²⁸ Páant caandíh jũih péanit, bitadih nin pah ã niijíp be: 'Caán ã bíbohni júduhdih dúuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohnihoodíh ñi wũhú. ²⁹ Ded ã bíbohatjĩh ã túi chãjachah ennit, caandíh chah ì wũhuchah, chah búdí bíbohni ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni "Weém wã bíbohcan caá", niijníboodíh ã bíbohatdih ì dúuc

wáibipna caá.* ³⁰ Pánih dúuc wáí péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dupánapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, ìih maonádih ì míic néeh chãác jũibípna caá', ì maáh ã niijíp be", Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

Peéh chãjat pínah

³¹ "Weém nihát cãacwã úud jeñé, túi yeh iigátjĩh nihát ángelwã bíicdih wã jwúub dei jũóhbipna caá. Pánih jũóhni, maáh waadná, túi yeh iiguípboó chúudnit, wã wutbipna caá.* ³² Páant wã chúuduchah, ángelwã nihát cãacwãdih wã pebhna ì ub jũóhbipna caá, ded pah ì chãjatji jíib wã naáwát pínah niijná. Páant ì ub juyúchah ennit, chéne poómp queétdih wã ñiobipna caá. Ovejawãdih en daoní áih ovejawã cabrawã bíicdih ì jumuchah ennit, queétdih ã ñíwat pahjeh weembút cãacwãdih wã ñiobipna caá. ³³ Pánih ñiona, ovejawã panihnit táinitdih wã jéihyepmant bóo buwámant wã ñuhát túutbipna caá. Cabrawã panihnit yéejnitdih wã wáyámant bóo buwámant wã ñuhát túutbipna caá. ³⁴ Pánih ñio péanit, weém nihát cãacwã ì maáh wã jéihyepmant bóo buwámant ñuhnitdih nin pah wã niij naóhbipna caá: 'Yeéb wã íp ã wéi ennit ñi jũúwá. Nin baácđih ã chãj láa ájeéh wutnit ñi jumát pínahdih jenah joinít, buu láa yeebdíh maáta ã waadána caá. ³⁵ Weém wã nuugúp wunuchah, yeébboó weemdíh jeémát ñi wũhup jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wũhup jĩ. Ñi pebh wã jib bejechah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi túi wéi jwãáap jĩ. ³⁶ Yégueh wihcanni wã jumuchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jĩ. Tubúp chũhni wã jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jĩ. Nemat muúboó wã jumuchah, weemdíh enedih ñi juyúp jĩ', táinitdih wã niijbípna caá.* ³⁷ Páant wã niij naáwáchah joinít, queét weemdíh nin pah ì niij úubh joibípna caá: '¿Maá, débólih tijí meém ma nuugúp

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

* 25:36 He 13.3

wunachah, jeémát jwī wāh? ¿Débólih tijí meemdíh ã taca jootóchah, babhbat jwī wāh? ³⁸ ¿Débólih tijí meemdíh beh encan yahna, jwī táí wēi jwāáh? ¿Débólih tijí yégueh ma wihcah enna, jwī yégueh yac? ³⁹ ¿Débólih tijí ma tubáp chūúchah, meemdíh enedih jwī juibí? weemdíh ã níj úbh joibírna caá. ⁴⁰ Páant ã níj úbh joyóchah joinít, weém queétdih nin pah wā níj jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíih cāacwājeéh jumni, oboh jumni ã jumachah yahna, caandíh yeéb pánih chājna, weemdíh tijí páant ñi chājar’, queétdih wā niijbipna caá.*

⁴¹ “Páant táinitdih níj péanit, wā wáyámant bóo bawámant ñahnitboodíh nin pah wā niijbipna caá: ‘Dios ã peéh chājnit pínah caá yeéb ñi jumap. Wā pebh chāocánjeh, iiguípna ñi bejeé. Nemépwā ã maáh bícdih caán iiguípboó ã jumat pínahdih Dios ã chājar jī. Pánihna, caandíh jepahnitbat ájeéh ã bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ã noón dabcan niit. ⁴² Weém wā nuugúp wunachah, yeébboó jeémát ñi wāhcap jī. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wāhcap jī. ⁴³ Weemdíh jéihcannit, wēi jwāáhcan, páantjeh ñi enah bojop jī. Yégueh moh yéejni wā jumachah enna yahna, weemdíh ñi yégueh yaccap jī. Wā tubáp chūúchah, nemat muúboó wā jumachah, weemdíh ñi en daocáp jī’, yeejépwādh wā niijbipna caá. ⁴⁴ Páant wā niijichah joinít, queét weemdíh nin pah ã níj úbh joibírna caá: ‘Maá, ma nuugúp wunachah, meemdíh ã taca jootóchah, jwī jéihcanni ma jumachah, yégueh ma moh yéejchah, ma tubáp chūúchah, nemat muúboó ma jumachah, ¿debólih tijí jwiitboó meemdíh jwī teo wáaccan?’ weemdíh ã níj úbh joibírna caá. ⁴⁵ Páant ã níj úbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wā níj jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna

caá. Nin wíih cāacwājeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdíh tijí páant ñi teo wáaccap jī’, queét yeejépwādh wā niijbipna caá.* ⁴⁶ Queétdih Dios ã peéh chājachah, iiguípboó páantjeh ã jumbipna caá. Queét táinitboó wā íp bícdih ã pebhboó páantjeh ã jumbipna caá”, Jesús jwiitdih ã niijíp jī.*

26

Jwiit judíowā jwī maáta Jesúsdi h ã mawíhat

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant níj péanit, nin pah Jesús jwiitdih ã jwúub níj naáwáp jī:

² —Oveja wúhdih jwī jeémát yeó jáap, Pascua ã niijni, chéne yeó jáap ã judhdadidh ñi jéihna caá. Caán yeó jáapdih weemdíh eníhcannitboó teonit, weém nihat cāacwā úud jeñédih bitadidh ã wāhbiipna caá, weemdíh cruzboó péoh dodhniit ã mao yohat pínah niijná, ã niijíp jī.*

³ Túttimah, sacerdotewā ã chah maáh, Caifás wát jumni pebhna bita jwī maáta bícdih ã míc wáacap wát jī.

⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesúsdi h teonit, ã mawat tútat pínahdih nin pah ã níj míc wéhenap wát jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadidh, dawá cāacwā ã jumachah, Jesúsdi h jwī tewat tútuchah, nihat tubit ã ita íj tagaá. Pánih íjnit, jwiitdih ã ita míc mao tagaá. Pánihna, ã encah, jwī tewat tútáp, ã míc niijíp wát jī.

Yad wili mi h chej jumni jh Jesúsdi h mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén tútchiboó ã míc wéheat pónih, jwiit Betania tútchiboó jumna, bácah moópniji Simónih muná jeémpna jwī chājar jī. ⁷ Páant jwī jeéméchah, bíc yad wili táí chej jumni bádi jíib jumni yí quiitdih mi úb waád jayúp jī. Caán quiit alabastro ã niijni jeejñ ã chājni quiit ã jumap jī. Pánihna, Jesús pebh joinít, caán yíjñ ãih wao dáhdih mi puhwap jī.*

* 25:40 Ez 18.7 * 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2 * 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 26:7 Lc 7.37-38

8 Páant mi puhwuchah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ íjip jĩ. Pánih íjnit, nin pah jwiítjeh jwĩ míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yíi búdí jíib jumnidih páant mi puoh peét? 9 Caandíh jíib chāj wāhñit, mi jíib teonidih moh yéejnitdih mi wūhuchah, chah āta tái taga, jwĩ niijíp jĩ.

10 Páant jwĩ míic niijíchah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá caántdih páant ñi niij jāih? Weemdíh caántboó mi tái chājna caá. 11 Moh yéejnit ñijeéh páantjeh í jumnipna caá. Débólih teo wáaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacnipna caá. Obohjeéhtih, weemboó ñijeéh nin baácboó bahnibit wā jum jwuhbipna caá.* 12 Pánihna, wunniíh báhajidih jwĩpĩ puhwat pah, weemdíh chej jumni yíijih puohna, wā wunuchah weemdíh í yohat pínahdih mi ámohna caá. 13 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat baácboó wíih táini doonádih naóhna, nint bñu weemdíh mi chājatjidihbut í naóhnipna caá. Páant í naáwáchah joinít, caántdih dawá í náhnibipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Judas Jesúsdiñ ã duó wáyat pínahdih ã naáwát
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Páant ã niijíchah joinít, jwĩjeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewā í maáta pebhna bejnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

15 —Jesús pebhna yeebdíh wā duó wáyat pínah jíib ¿débóo ñi wāhbi? át niijíp wut jĩ.

—Páant jwiítidih ma duó wáyachah, treinta platajĩh í chājñiji júdnadih jwĩ wāhñipna caá, wēinit, ít niijíp wut jĩ.*

Páant niijnít, Judasdiñ ít jíib chājap wut jĩ. 16 Páant í jíib wāhñidih ñbnit, Judasboó débólih queétdih ã duó wáyat pínahdih át jenah joyóp tajĩ.

Jesús ã bohénit biícđih ã péjeémát
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Paacáñni pandih jwĩ jeémát yeó jáapna jwíih waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsdiñ nin pah jwĩ niij ñubh joyóp jĩ:

—¿Ded muúboo tigaá Pascua jeémátidih jwiítidih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwĩ chājbi? jwĩ niijíp jĩ.

18 —Jerusalén táchina ñi bejeé. Caanná jubínit, biíc newédih jwāáhnit, caandíh nin pah ñi niijí: ‘Wā wunat pínah bahnijeh ã jedhna caá. Pánihna, míih muúboó Pascua jeémátidih wā bohénitdih wā numah jeémpbipna caá’, Bohéni ã niijná be’, caandíh ñi niijí, Jesús jwiítidih ã niij jepahap jĩ.

19 Páant ã niijíchah joinít, biquína jwĩjeéh jumnit í bejep jĩ. Caanná jubínit, í jwāáhni newé ã waóh bejni muúná waadni, jwiítidih Jesús ã numah jeémát pínahdih ít chājap tajĩ.

20 Táttimah, tōo ñáh jūwúchah, Jesús jwiítidih caán muúná numah waadni, Pascua jeémátidih biícđih jwĩ jeémép jĩ. 21 Páant jwĩ jeémát pónih, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—Yoobópdiñ yeebdíh wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ñi cātíh ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihat biquínajeh caandíh nin pah jwĩ niij ñubh joyóp jĩ:

—¿Weém nihcan níit? jwĩ niijíp jĩ.

23 —Pandih weém biícđih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ã jumna caá.* 24 Páant yeejép wā yapat pínahdih jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani át daacáp tajĩ. Pánihna, weém nihat cāacwā úud jeñé caán ã daacátji pahjeh yeejép wā yapbipna caá. ¿Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniñi yeejép pohba ã yapbipna caá! Caán ã cāac jumcah, chah āta tái tagaá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

* 26:11 Dt 15.11 * 26:15 Zac 11.12 * 26:23 Sal 41.9

25 Páant ã niijíchah joinít, Judas, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínah, Jesúsdih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, weém nihcan niít? ã niijíp jĩ.

—**Ma niiját pah meemjéh tigaá,** Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

26 Páant ã niiját túttimah, Jesús pandih ubnit, “**Táina caá, Paá**”, niij, caandíh dajnit, jwiít dih ã wáhpap jĩ.

—**Nin pan wíih bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé,** ã niijíp jĩ.

27 Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih ubnit, “**Táina caá, Paá**”, niijnít, caandíhbut jwiít dih ã wáhpap jĩ.

—**Yeéb nihat nindih ñi babhbaá.** 28 **Nin wíih meép panihni caá. Wíih meépjih í yéejat jíib buudáátdih jíib chájna, dawá cáacwádh wá wun wáhbipna caá, Dios biíc dih í táí jummat pínah niijná.*** 29 **Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Nin baáboó jum jwáhpna, jiwá iguúh macdih wá jwáub babhcan niít. Túttimah, wá íp biíc dih maáh jumnajeh, yeebdíh wá jwáub namah wéi babhbipna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.**

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdih jwí wéi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén tútchimant ã namah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádh ã namah bejep jĩ. 31 Pánih bejna, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—**Buu cheijeh yeéb nihat úmna, weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon játi Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘“Ovejawádh en daonídh wá mawachah, nihat ovejawá í jweí peét bejbipna caá”, Dios ã niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tají.*** Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wá jéihna caá. 32 **Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah yáhpna, Dios weemdíh ã jwáub booaat**

túttimah, Galilea baácna yeebdíh wá waóh bej páibipna caá, ã niijíp jĩ.*

33 —Queét nihat í cádahachah yáhpna, weémboó wá cádahcan niít, Pedro ã niijíp yáhp jĩ.

34 —**Yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Búu cheijeh májbai ã ewat pínah játi biíc peihcanni láa ‘íCaandíh wá jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

35 —Majeéh weemdíhbut í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wá niijcán niít, Pedro chah ã jwáub niijíp jĩ.

Jwiít nihatbut biíc yoobó jwí niijíp yáhp jĩ.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ã úbát

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Olivo jeená páhp laab béjnit, Getsemaní í niijní pácahi jumapna jwí jubínap jĩ.

—**Conboó Diosdih úbúdh wá bej jwáhpachah, ninjih ñi chúud páñaá,** Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ

37 Páant niij péanit, Pedrodh, Zebedeo ã weh chénat pahdihbut yáhpbit ã namah bejep jĩ. Pánih bejnit, ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, át jígah jwíhip wat jĩ.

38 —**Túbit jígahnit, wunni pah caá wá jumap. Pánihna, yeebút úocanjeh, ninjih ñi úbh páñaá, queétdih át niijíp wat jĩ.**

39 Páant niij péanit, chibít yáhpbit bej, baáboó páah yoh ñajnit, “**Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat tútca bojó. Obohjeéhtih, weém wá wuníhcah yáhpna, meémboó páant ma náah yacachah, wá wun wáhbipna caá**”, Jesús Diosdih át niijíp wat jĩ.

40 Páant niij úbh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ã bohénit í páhpapboó át jwáub juyúp wat jĩ. Páant ã jwáub juí enechah, úona ít chájap wat jĩ.

—¿Pedro, biíc horabit úocanjeh, ma noón páicannit beé? 41 **Táí jáanit, Diosdih yeebdíh úbát caá náahap, yéj chájat jenah joyátdih ñi yap yohat tút niijná. Táí chájihna yáhpna, jáacan,**

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 26:31 Zac 13.7 * 26:32 Mt 28.16

uúbhcan, páant ñi jéih buujácan niit, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant niij péanit, jwúub uúbúdih bejnit, nin pah át niijíp wut jĩ: “Paá, cáacwádih wá wun wúhat pínahdi ma náah yacachah, wá yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdíh á yapa naáh”, Diosdih át niijíp wut jĩ.

⁴³ Páni uúbh péanit, biíc peihcan-nit páinit pebhboó á jwúub juyúchah, jwúub ñona ít chājap wut jĩ. Tubit quíib chei jumuchah, ít jwúub úwah bejep wut jĩ. ⁴⁴ Páant í ñwuchah ennit, jwúub uúbúdih át bejep wut jĩ. Páni bejnit, biíc yoobó át uúbúp wut jĩ. ⁴⁵ Páni uúbh péanit, á bohénit pebhna jwúub jainít, nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niit ñi chājap? Páant bóojeh tiguaá. Butéh yeejép wá weemdíh tewedih jainá caá í chājap. ⁴⁶ Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwá í páñapboó jwí bejjih. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini á jainá caá, queédih Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesúsdih eníhcannit caandih í tewat (Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Páant á niijíchahjeh, á bohéniji Judas á juyúp jĩ. Judasjeéh dawá cáacwábut í juyúp jĩ. Íbat naaná, máa quiítnadihbut í bíbohó jĩ. Sacerdotewá í maáta, bita jwí maátabut queédih ít wahap tajĩ, Jesúsdih teonit, í pebhna í ub bejat pínah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna í júuwát pínah jātih, Judasboó queédih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jĩ: “Páo tíbdih nomnit, wá uúbhndih ñi teweép”, át niijíp wut jĩ. ⁴⁹ Pániha, jwí pebhna jainít, Judasboó Jesús pebh á juyúp jĩ.

—¿Ma jum, Bohení? niij uúbhnit, Jesús páo tíbdih á nomop jĩ.

⁵⁰ Páant á niij uúbúchah enna, Jesús caandih nin pah á niijíp jĩ:

—Wá chéen, ma jenah joyátji pah ma chājaá, á niijíp jĩ.

Páant Judas á uúbúchah ennit, Jesúsdih tewedih júóhni caandih

í tewep jĩ. ⁵¹ Páant í tewe chah ennit, biíc jwíjeéh jumniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewá í maáhdih teo wáhníh moli chóodih á dúuc bóod yohop jĩ. ⁵² Páant á dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandih nin pah á niijíp jĩ:

—Míih íbat naadíh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajih mic maonitboó íbat naajih í wunbipna caá. ⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wá íp á teo wáacatdih wá uúbúchah, cien mil ángelwádih áta wah taga, weemdíh í ub bejat pínah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant á chājachah, á naáwát dih naóh yapanit í niij daacátji pah áta yapcan tagaá. Pániha, wá íp weemdíh á náah yacat pah, jon jātih í niij daacátji pahjeh tiguaá weemdíh yapat náahap, Jesús á niijíp jĩ.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandih tewedih jainítboodih nin pah á niijíp jĩ:

—¿Nuumnídih tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ñi júóhni beé? Yeó jáap jumap pah Dioih muúboó ñijeéh wá jumuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátji pah buu weemdíh yapat á náahna caá, á niijíp jĩ.

Páant á yapachah enna, jwiít nihat á bohénit jwí jweí peét bejep jĩ.

Judíowá í maáta Jesúsdih í uúbh joyát (Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Jesúsdih teonitboó sacerdotewá í maáh Caifáih muúná ít ub waad béjep wut jĩ. Jesúsdih naóh yacat túut niijná, áih muúboó jumni mic wáacat tólihboó sacerdotewá í maáh, caandih nump jumnit maáta, Moisés á wútatjidih bohénit, bita jwí maátabut ít mic wáac juibínap wut jĩ. ⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuúpjeh át en péenap wut jĩ. Pániha, sacerdotewá í maáih muú wáihyat júduboojéh át waad juibínap wut jĩ. Páni waad juibínit, ded pah Jesúsdih í chājachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu

* 26:55 Lc 19.47; 21.37

cúut jwëejdih, mæúdíh wapnit biíc dih, át méé chúudup wut jī.

⁵⁹ Sacerdotewā ī maáta, ni hat bita maáta biíc dih Jesús dih mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih ít bidíp wut jī. ⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóh nit ī jumuchah yuhna, chénewā biíc yoobó niijnít dih ít bid jüicáp wut jī. ⁶¹ Maatápdih ī bidat túttimah, chénewā waád jüibínit, nin pah ít niij yee naóh yacap wut yah jī:

—Caán nin pah ā niijíchah, jwī joyóp be: ‘Dioih mæúdíh wā yoh beedábipna caá. Pánih yoh nit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap mæú wā chāj péabipna caá, páant muntih’, ā niijíp be, ít niijíp wut yah jī.*

⁶² Páant ī niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh ñah ñuh nit, Jesús dih nin pah át niij úubh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chāj, meemdih páant ī niij naóh yacachah? át niijíp wut jī.

⁶³ Páant ā niijíchah joiná yuhna, Jesús át jepahcap wut jī. Páant ā jepahcah enna, sacerdotewā ī maáh nin pah caandih át niij úubh joyóp wut jī:

—Meemdih wā wutna caá. Dios ā enechah, yoobópdih jwiitdih ma naáwá. ¿Meém Dios wáúh, ā wahní Cristo níit ma jumup? át niijíp wut jī.

⁶⁴ —**Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Yeéb ni hatdih nin pah wā naóhna caá: Weém ni hat cáacwā úud jeñé Chah Wëpni ā jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wā wutuchah, mah tólihjih wā jwúub dei jüúwúchahbut, ñi enbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

⁶⁵ Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáh búdí át íjip wut jī. Á íjít júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Nin newé ‘Weém Dios wáúh caá’, ā niij yeenachah, yeéb ni hat ñi joiná beé. Pánihna, bita ī naáwát dih jwī

naáhcan caá. ⁶⁶ ¿Yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jī.

—Caandih peéh mao yohat caá naáhap, ít niij jepahap wut jī.*

⁶⁷ Páant niijnít, Jesús dih móotdih coí jáhanit, téihyajih ít póocop wut jī. Bitabut téihyajih áih móotdih ít mawap wut jī.* ⁶⁸ Pánih maonit, nin pah caandih ít niij deoh naáwáp wut jī:

—Dios ā wahní Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdih mao? ít niijíp wut jī.

Pedro ā yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Páant ī chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méé chúuduchah, teo wáhnih ā pebh jüibínit, nin pah mit niij úubh joyóp wut jī:

—¿Meembát Jesús Galilea baác dih bóojeéh péeni nihcan níit? mit niijíp wut jī.

⁷⁰ —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chāj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jī.

⁷¹ Páant niijnítjeh, túu cúut jwëejmant bejnit, jécna át jwei béj ñuhup wut jī. Páant caánboó ā jwei ñuhuchah, biih wili jwuh caandih mit enep wut jī. Pánih ennit, caanjih jumnitdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jumni caá, mit niijíp wut jī.

⁷² —Dios ā enechah, yoobópdih wā naóhna caá. ¡Ma niijni newédih wā jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yah jī.

⁷³ Páant ā niiját túttimah, caanjih ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém íjeéh péeni mun tigaá. Míih wéheat Galilea baác dih moón ī wéheat pah caá ā jumup. Ni hat caandih pej jum bejnit Galilea baác dih moón ī jumuchah, meembát íjeéh jumni mun tigaá, ít niijíp wut jī.

⁷⁴ —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yebdíh wā naóhna caá. ¡Ñi niijnít dih weém wā jéihcan caá!

* 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

Páant yoobópdih wā naóhcah, ¡Dios weemdíh ã peéh chāja naáh! át niijíp wut yuh jī.

Páant ã niijíchahjeh, mǎjbai át ewep wut jī. ⁷⁵ Páant ã ewechah joinít, “**Mǎjbai ã ewat pínah jǎtih, biíc peihcanni láa ‘Caandíh wā jéihcan caá’, ma niijbípna caá**”, Jesús ã niijátjidih át náhninap wut jī. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át juñáp wut jī.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdih ã ǎb bejat

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Túttimah, baáb jéenechah, sacerdotewā ã maáta, jwiít judíowā jwī maáta biíc dih míc wáacnit, Jesúsdih ã mawat tútat pínahdih ãt míc wéhenap wut jī. ² Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdih chéonit, Maáh Pilato pebhna ãt wahap wut jī. Pilato Romano maáta ã maáh waadáni jumna, jwíih baác dih moondíh wutni ã jumap jī.

Judas Iscariote ã wǎnat

³ Judas, Jesúsdih eníhcannit dih duó wáinijiboó, caandíh ã mao yohat pínahdih jéihnit, búdí át jǐgahap wut jī. Pánih jǐgahnit, ã jíb wǎhniji treinta júdnadih sacerdotewā ã maáta, jwī maátadihbut át jwǎubaíhip wut yuh jī. ⁴ Pánih jwǎubaíhnit, nin pah queétdih át niijíp wut yuh jī:

—Weém wā túi chǎjcap be. Yeebdíh wā duó wáiniboó yoobópdih yéej chǎjcani át jumap taga, át niijíp wut jī.

—Meemjéh tigaá páant mat náahap taga. Pánihna, jwíih pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ãt niij jepahap wut jī.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Judasboó ã wǎhni júdnadih Dioíh mǎúboó át yoh waadá bojop wut jī. Pánih yoh waadá péanit, biáboó bejnit, át míc jōp wái wǎnap wut jī.

⁶ Páant ã yoh waadá bojniji júdnadih ǎbnit, nin pah sacerdotewā ã maáta ãt míc niijíp wut jī:

—Nin júdna, cǎac dih mawat náahna, jwī jíb wǎhni beé. Páant ã jumachah, Dioíh mǎúboó jwī jéih jwejcan caá, ãt niijíp wut jī.

⁷ Páant niij míc wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chǎjniíh bainí baác dih ãt jíb chǎjap wut jī, biámant moón caán tútchina jib joinít ã wǎnachah, ã yohat pínah niijná. ⁸ Páant ã chǎjachah, caán baác dih “Meép jumni baác”, jwiít jwǐpǐ niijná caá.* ⁹ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit Jeremíaswā nin pah ãt niij daacáp tají: “Judíowā ã maáta caandíh ã mawat pínah jíb treinta platajǐh ã chǎjniji júdnajeh ã jumap jī. ¹⁰ Pánihna, caán jíb jǐh wáam dah chǎjniíh baác dih Dios weemdíh ã wutat pah ãt jíb chǎjap tají”, ãt niij daacáp tají.*

Maáh Pilato Jesúsdih ã ǎbh joyát

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

¹¹ Páant ã chǎjat pónih, sacerdotewā Jesúsdih ã ǎb juibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah át niij ǎbh joyóp wut jī:

—¿Meém yoobópdih judíowā ã maáh niit? át niijíp wut jī.

—**Ma niiját pah tigaá**, Jesús át niij jepahap wut jī.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewā ã maáta, jwī maáta biíc dih caandíh ã jwǎub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queétdih át jepahcap wut jī.

¹³ Páant ã jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī:

—Páant meemdíh ã niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queétdih ma jéih jepahcan niit? át niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, dedé ã naóh yacat dih Jesús át jepahcap wut jī. Páant ã jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át joí wáhi bejep wut jī.

Jesúsdih ã mao yohat tútat

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Pascua jumap pah Maáh Pilato biíc cǎac nemat mǎúboó jumni, cǎacwā ã bacaat tútnidih ǎpǐ bacanap wut jī. ¹⁶ Caán láa búdí yéej

* 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13

chãjni, chah wût yáani, Barrabás wût jumni, nemat muúboó át jumap wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, dawá cãacwã ã pebhna ĩ jubínachah enna, Pilato queétdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Deddih tigaá yeebdih wã baca wũh bií? ¿Barrabásdih ñi náah niít? ¿Jesús, Dios ã wahni Cristo ĩ niijníndih niít ñi náahap? át niijíp wut jĩ. ¹⁸ Dawá cãacwã Jesúsdih ĩ weñechah, sacerdotewã ĩ maátaboó caandih tubit ijna, caandih ĩt mawat túutap wut jĩ. Pánihatdih jéihnit, Pilato cãacwãdih páant át úubh joyóp wut jĩ.

¹⁹ Pilato peéh chãjat pínahdih naóhni chũdatdih ã chũdat pónih, ájeéh bóli papélah náojĩh caandih nin pah mit niij daác wahap wut yuh jĩ: “Buu chei oo júmna, caandih búdí úum náah jumnidih wã oo jumap be. Caánboó yéej chãjcani caá. Pánihna, ma mawat túutca bojóó”, mit niijíp wut jĩ.

²⁰ Cãacwã Jesúsdih ĩ náahachah yuhna, sacerdotewã ĩ maáta Barrabásdih bacaat túutnit, Jesúsboodih ã mao yohat túutat pínah ni-ijná, queétdih ĩt jac wutap wut jĩ. ²¹ Túttimah, cãacwãdih Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Deddih tigaá wã bacaat pínahdih ñi náah? át niijíp wut jĩ.

—¿Barrabásdih ma bacaat túutú! cãacwã ĩt niij jepahap wut jĩ.

²² —¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ã wahni Cristo ñi niijníndih ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túutú! niihat ĩt niij jepahap wut jĩ.

²³ —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijíp wut jĩ.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túutú! chah ĩt niij ñaacáp wut jĩ.

²⁴ Páant ĩ niij ñaacáchah joinít, queétdih jéih yap yohcan, chah ĩ íjatdihbut enna, mah pamapdih ubnit, niihat ĩ enechah, át téih chocop wut jĩ. Pánih téih chocnajeh, queétdih nin pah Pilato át niijíp wut jĩ:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ñi mawat túutap. Páant ñi wutat jíb yeebdihjeh peéh chãjat ã jumna naáh. Weémboodih peéh chãjat ã wihcan niít, cãacwãdih át niijíp wut jĩ.*

²⁵ —¿Caandih mawat jíb jwiútdih, jwĩ juménadibbut caán peéh chãjat ã jumna naáh! niihat cãacwã ĩt niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ĩ niiját túttimah, ĩ wutat pah Barrabásdih át bacaat túutap wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboodih áih soldadowãdih át ub bejat túutap wut jĩ, caandih pũinit, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat pínah niijná.

Soldadowã Jesúsdih yeejép ĩ deoh naáwát

²⁷ Pánih ub bejnit, Pilatoih muú diitna Jesúsdih ĩt ub waad béjep wut jĩ. Pánih ub waad béjnit, caanjĩh wapnit soldadowã Jesús pebh ĩt ñuh pũuda bojop wut jĩ. ²⁸ Pánih ñuhna, Jesúh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ã dúwát pah jígohni dúuni chóodih caandih ĩt yacap wut jĩ. ²⁹ Maáh ã dúwát júdu pah chãjnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúh wao dáhdih ĩt yacap wut jĩ. Maáh ã wēpat pah ã júutat pínah máa doóbhdih áih jéihyepmant bóo téihyajĩh ĩt tewat túutap wut jĩ. Pánih chãj péanit, maáhdih ĩpĩ chãjat pah ã pebh ĩt bóodicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bóodicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih ĩt niij dehwep wut jĩ:

—¿Ma túi jumúú, judíowã ĩ maáh! ĩt niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant niij deoh, caandih coí jãhana, ã bíbohni máa doóbhdih jwúub ubnit, caán doóbhjĩh áih wao dáhdih dawá láa ĩt puñap wut jĩ. ³¹ Pánih deoh naóh péa, ĩ yacniji yéguehdih too dugnit, áih yéguehdihjeh ĩt jwúub yacap wut jĩ, páant muntih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat túut niijná, caandih ĩt ub bac bejep wut jĩ.

* 27:24 Dt 21.6-9

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ï mawat
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Ì mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácdih bóodih ït jwááap wut jì. Pánih jwááhñit, caandih Jesúh cruzdih ït bewat túutap wut jì.

33 Pánih bejnit, Gólgota wüt jumapna ït jaiánap wut jì. “Gólgota”, niijná, “Waó iidíp jeé”, niijná ït chájap wut jì. 34 Pánih caanná jaiáñit, bijniñh widnit, ï ub bejni jiwá iguñh macdih Jesúsdih ït tóihyop wut yuh jì. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, át babhcrap wut jì.

35 Caandih cruzboó ït péoh dodhdop wut jì. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deñh tigaá ã jumbi?” míic niijnít, tíhwat júdunabitjñh ït yoh tíhwip wut jì.*

36 Pánih cháj péanit, pái chúdnit, caandih ït wapap wut jì, bita caandih ï ub bejcat pínah niijná. 37 “JESÚS JUDÍOWÁ Ì MAÁH CAÁ”, bita ï niñj daácniji naadih Jesús wao cháh cruzdih soldadowá ït nah péoh búdhdup wut jì.

38 Chénewá nuumnítdihbut mao yohat túut niijná, biñh cruznadih Jesús pebh ït péoh dodhdop wut jì. Biícdih ã jéihyepmant bóo búwámant, biñhdih ã wáyámant bóo búwámant péoh dodhñit, queét tac yoób Jesúsdih ït péoh dodhdop wut jì. 39-40 Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdih nin pah yeejép ït niñj deoh naáwáp wut jì:

—¡Eneéh búca! ¿Dioñh muedíh yohñit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muedíh jwáub chájni pínah niít? Pánihni jumna, Dios wáuh yoobát jumna, wuncat túut niijná, caán ï péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jüúwá, ït niñjíp wut jì.*

41 Sacerdotewá ï maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, jwñ maátabut biíc yoobó ït deoh naáwáp wut jì.

42 —Bitadih táí teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ã jéih míic teo wáaccan caá. ‘Judíowá ï maáh caá’, niijná, caán míicjeh ã dei jüúwáchah enna, caandih jwñ jepahbipna caá. 43 ‘Weém Dios wáuh caá. Caandih wá táí jenah joiná caá’, ã niñját júb, Dios caandih oina, ã táí uba naáh, ït niñjíp wut jì.*

44 Ájeéh ï péoh dodhñit nuumnítdit biíc yoobó caandih ït deoh naáwáp wut jì.

Jesús ã wunat
(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó ï péoh dodhni ã ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ã dupááh bejep jì. Nihat baác dupániji, biíc peihcanni horas túttimah, ã jwáub baáb jwáub bejep jì, páant muntih.

46 Páant ã jwáub baabát pínah jätihbit, Jesús nin pah át wëp niñj ñaacáp wut jì: “**Elí, Elí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wñh Dios, wñh Dios, dépanih tigaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át niñj ñaacáp wut jì.*

47 Páant ã niñjíchah joinít, biquína caanjñh ñuhñit nin pah ït míic niñjíp wut jì:

—Dios naáwátdih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chájap, ït niñjíp wut jì.

48 Biíc ïjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chái déedih ubnit, bijni jiwá iguñh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búadh, júut ñahanit, Jesúsdih át wái nomat túutap wut yuh jì.*

49 Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah ït niñjíp wut jì:

—¡Á jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ã jüúwáchah, jwñ en jwuh jñh, ït niñjíp wut jì.

50 Páant ï niñját túttimah, tubit ñaacñit, Jesús át wunah bejep wut jì. 51 Páant ã wunuchahjeh, Dioñh muá diítboó ï jäh yañni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át cháwáp wut jì. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah

* 27:35 Sal 22.18 * 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19 * 27:43 Sal 22.8 * 27:46 Sal 22.1 * 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14

bejep wut jī.* ⁵² Pánihichah, cāacwāih bācahjidih ī yohopji jeéboó ā búuh bejehah, Diosdih jepahnitji jwúub boo pud jūóhñit, dawá it bacap wut jī. ⁵³ Pánihna, Jesús ā boo pud jūúwát túttimah, Jerusalén tútchina ī jwúub waad béjehah, dawá queédih it enep wut jī.

⁵⁴ Páant baác méméatdih nihat biih ā yapachah enna, Jesúsdiw wapnit soldadowā ī maáh, ājeéh jamnitbut bádí úamnit, nin pah it míc niijíp wut jī:

—Yooópdiw nin Dios wūh tigaá āt jamap! it niijíp wut jī.

⁵⁵ Chibít yúpbit dawá yaádhbut it en ñahap wut jī. Queét yaádh jwiit biíc diw Galileamant jūóhñit, Jesúsdiw teo wáacnitji it jamap wut jī. ⁵⁶ Ijeéh jamnit, Mágdala tútchidih bóli María, biih wili Mariábut mit jamap wut jī. Caánt José, ā úud Santiago ī in mit jamap wut jī. Biih wili Zebedeo ā weh in mit jamap wut jī. Queét biíc peihcannit yaádh it jamap wut jī.*

Jesús bācahjidih ā yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Jesús ā wunat túttimah, caan chéyeh tōo ñáh jūúwát pínah jātih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdiw jepahni, āih bācahjidih ub deyanit, yohat túut niijná, cruzboó āt juibínap wut jī. ⁵⁸ Caanjih jamniji Pilatodih úubúdiw āt bejep wut jī. Páant ā úubúchah joinít, Jesús bācahjidih Pilato āih soldadowādiw caandih āt wūhat túutap wut jī. ⁵⁹ Páant ā jepahachah joinít, José cruz jamapna jwúub juibínit, Jesús bācahjidih ub deya, lino wāt jamni quei wihcanni yégueh chóojih āt pinip wut jī. ⁶⁰ José ā wunachah, caandih ī yohat pínah jeé itdih ātát baadát túutap wut jī. Caán itdih Jeh Jesús bācahjidih āt yohop wut jī. Páant ā yohat túttimah, caandih nemat túut niijná, caán itdih waadápboó bádí jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán itdih āt nemep wut jī. Pánih nem péanit, āih munná āt jwúub

bejep wut jī. ⁶¹ Páant ā chājachah, Mágdala tútchidih bóli María, biih Mariábut caandih ā yohatji jeé it pebh it en chúudap wut jī.

Jesús bācahjidih ā yohniji itdih soldadowā ī wapap

⁶² Ā wunniiji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwípí amohni yeó jáap ā jamap jī. Túttimah bóo yeó jáapdiw sacerdotewā ī maáta, fariseowābut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah it niij úubúap wut jī:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwíjeéh jam jwahna, ‘Wunna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúub boo pud jūóhbipna caá’, ā niijátjidih jwí náhnina caá.* ⁶⁴ Pánihna, caandih ī yohopji jeé itdih biíc peihcanni yeó jáapna ā nematdih míh soldadowādiw ma túi wapap túutú, ā bohénit āih bācahjidih ī numcát pínah niijná. Pánih numnít, cāacwādiw ā boo pud jūúwát diw ita naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ā jwíh yeeatji chah ī pée yee naáwát āta jam tagaá, Pilatodih it niijíp wut jī.

⁶⁵ Páant ī niijíchah joinít, Pilato nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Biquína soldadowādiw numah bejnit, yeebjéh ñi jéihyat pah caán itdih nemnit, queédih ñi túi wapap túutú, Pilato āt niijíp wut jī. ⁶⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowādiw numah bej, caán itdih José ā nemniji jeé júdudih buajcán nah chéonit, soldadowādiw it wapap túutap wut jī. Pánih chāj péanit, queét maáta it jwúub bejep wut jī.

28

Jesús ā boo pud jūúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judíowā jwí chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, biih wili Mariábut Jesús bācahdiw José ā yohopji jeé itboó enedih it bejep wut jī. ² Páant caanná ī juibínachah, Dioih ángel jeámant ā dei jūúwúchah, baác bádí āt méménap

* **27:56** Lc 8.2-3 * **27:63** Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

wut jĩ. Pánih dei jũóhnit, José ã nemniji jeé jádudih pátú dodhnit, caanjĩh át chũdũp wut jĩ. ³ Caán ángel wedóát pah jíghni ã jumachah, ãih yéguehbut táí yeh iigní át jumap wut jĩ. ⁴ Pánihna, caandih enna, caán jeé ítdih wapnit soldadowã búdí úmna, méménit, wannit pah ít bũug ñájap wut jĩ. ⁵ Caanjĩh chũdũni ángel queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ñi úmca bojoó! Cruzboó ĩ péoh dodh mao yohniji Jesúsdiñ ñi bidatdih wã jéihna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ninjĩh ã wihcan caá. ã niijátji pah jáantjeh ã boo pud jũúwup be. ã lajapjiboó ñi en jũúwá. ⁷ Caandih en péanit, waícanjeh ã bohénitjidih nin pah ñi niij naóhbi jwuhú: ‘Jesús át boo pud jũúwup tabeé. Galilea baácna yeebdih waóh bej páina caá ã chãjap. Caanná bejnit, caandih ñi enbipna caá’, queétdih ñi niijí. Páant beé yeebdih niij naáwádh wã jũúwup be, ángel queét yaáhdih át niijíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít ñáo jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub bejnit, úmna yuhna, búdí wēnit, ã bohénitjidih naáwádh ít bejep wut jĩ. ⁹ Páant ĩ bejchah, Jesús jwuh queét yaáhdih át jíghop wut jĩ.

—¿Ñi jũóhca beé? át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih jítcha pebh páah yoh ñajnit, ãih wúudih pin teonit, caandih ít weñep wut jĩ. ¹⁰ Páant ĩ chãjachah enna, queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ñi úmca bojoó. Wã úudwã panitdih nin pah ñi niij naóhbi jwuhú: ‘Waícanjeh nin tútchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiñ ñi jwááhbipna caá’, queétdih ñi niijí, Jesús át niijíp wut jĩ.

Wapnit soldadowã ded pah ĩ yapatjidih ĩ naáwát

¹¹ Queét yaádh tútchina ĩ jwúub bejat pónih, biquína caán ítdih wapnit soldadowãboó sacerdotewã ĩ maáta pebhna ít bejep wut jĩ. ĩ pebhna

juibínit, ded pah ĩ yapatjidih queétdih ít naáwáp wut jĩ. ¹² Páant ĩ naáwáchah joinít, caán ã yapatjidih míic wéheat túut niijná, jwĩ déewã maátadihbut ít míic wáacat túut wut jĩ. Pánih míic wéhe péanit, queét soldadowãdih búdí ít jíib chãjap wut jĩ, ded pah ã yapatjidih yoobópdiñ ĩ naóhcat pínah niijná. ¹³ Pánih jíib chãjnit, nin pah queétdih ít niij wutap wut jĩ:

—Bitadiñ nin pah ñi niijí: ‘Chei jwĩ úwat pónih, ã bohénitjiboó jũóhnit, ãih bácahjidih ít nũumáp tabe’, ñi niijí. ¹⁴ Páant ã yapatji doonádh Maáh Pilato ã joyóchah, jwiítboó caandih jwĩ ámoh naóhbipna caá, yeebdih ã peéh chãjcat pínah niijná, soldadowãdih ít niijíp wut jĩ.

¹⁵ Páant ĩ niijíchah joinít, ĩ jíib chãjatdih ubnit, ĩ niijátji pah soldadowã ít naóh peeté wut jĩ. Páant ĩ niij naáwáchah joinítji, bũ láabut páantjeh nihat jwĩ déewã ĩ yee naáwátjidih ĩpĩ jenah joiná yuh caá.

Jesús ã bohénitjidih ã péé wutap
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ã niiját tútatji pah jwiít ã bohénitjidih ĩ naóh yapanap jĩ. Páant ĩ naóh yapanachah joinít, jwiít once ã bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiít dñi ã bejat túatniñi jeená jwĩ juibínap jĩ.* ¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsdiñ ennit, Dios wúuh ã jumad dñi jéihna, caandih jwĩ weñep jĩ. Obohjeéhtih, biquína jwĩjeéh jumnit “¿Yoobópdiñ Jesússeh niit?” ít niij jenah joi jwáhup tajĩ. ¹⁸ Jwĩ pebh joinít, Jesús nin pah jwiít dñi ã niijíp jĩ:

—Niñat wēpatdih wã íp weemdih ã wáhup be. Páant ã wēpat wáhni jumna, niñat jeáboó jumnit, niñat nin baácboó jumnitdñi but wutni wã jumna caá. ¹⁹ Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdih wã naóhna caá: Wíih túini doonádh niñat baác dñi moondih ñi táí naáwá, jepahnit, weemdih ĩ táí péeat pínah niijná. Páant ĩ jepahachah ennit, wã íp ã

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

wēpatjīh, wā wēpatjīh, Táiini Espiritu
ã wēpatjīhbut queétdih ñi daabánaa.*

²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi tái bohénaá,
yeebdíh nihat wā wātatjidih queétdih
ĩ jepahat pínah niijná. Páant ñi
chājachah, yeó jáap jumat pah púúú
péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wā
jumbipna caá. Páant wā naáwátidih ñi
tái náhninaá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Mateo wā
daacát.

SAN MARCOS

Juan Daabáni ã bohé jwíhat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjĩh Dios wúh Jesucristo, ded pah ã chãjatjidih, ãih túini doonádhbut wã naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ãt daacáp tajĩ. Páant ã niij daacátji pahjeh tih Jesúh túini dooná ãt jwíhip tajĩ.

² Nin pah Malaquíás, Isaíasjĩh ãt niij daacáp tajĩ:

“ã wúhdih Dios nin pah ã niijná caá: ‘Ma jãtih meemdih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah mûú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohéhipna caá: “Jwĩ Maáh ã jûúwát pínah jãtih ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih túut nûmnít, caandih ñi túi páñaá”, ã niijbipna caá, ã wúhdih Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswã ã niij daacátji pah mûú wihcapboó jumna, nin pah cãacwãdih ãt niij naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nûmú. Pánih túut nûmnít, ñi daabáát túutú. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá”, ãt niij wut jĩ. ⁵ Nihat Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moonbát caandih joyát túut niijná, ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Pánih joinít, Diosdih ã yéejatdih ã naáwáchah, Juan Jordán majboó queédih ãt daabánap wut jĩ.

⁶ Juaníh yégueh chóo camello wut jumni nuñup yoócjĩh nóomnit, ã yacni chóo wut jĩ. ãih juyáát töp momo jiwí chóo töp wut jĩ. Wúác joowãdih jeémpnit, belo macdihbut ãpĩ déebep

wut jĩ.* ⁷ Juan cãacwãdih bohéna, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Wã túttimah jûóhni wã chah wëpni caá. Páant ã jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebdih mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã daabáát panihni caánboó yeebdih Túini Espíritu ã wëpatdih búdí ã wãhhipna caá”, ãt niij wut jĩ.

Juan Jesúsdi ã daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cãacwãdih ã daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Páant ã juibínachah, Juan caandihbut Jordán majboó ãt daabánap wut jĩ.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús majna ñuhniiji ãt aab ñúhup wut jĩ. Pánih aab ñúhnitjeh, Jesús ã enechah, jeá ãt jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehah, jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jûóhni, caandih ãt jui jaamáp wut jĩ. ¹¹ Páant ã jui jaamáchah, “Meém wã wúh, wã oini caá. Meemdih búdí wã wëina caá”, Dios jeámant ãt niij wut jĩ.*

Nemépwã ã maáh Jesúsdi ã yéejatdih
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandih ã daabáát túttimah, Túini Espíritu Jesúsdi mûú wihcapboó ãt numah bejep wut jĩ. ¹³ Páant ã numah bejehah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús ãt jumup wut jĩ. Páant ã jumachah, nemépwã ã maáh, Satanás, Jesúsdi ãtih yeejép chãjat tútup wut yuh jĩ. Pánihna, Jesús mûú wihcapboó nuñupwã biícdih ã jumachah, ángelwã caandih ãt túi en dawáp wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jwíhat
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat mûúboó ã nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ã maáh jummat túini doonádh naáwádh ãt bejep wut jĩ: ¹⁵ **“Nihat baácdih moondih Dios ã maáh jummatdih ã jútat pínah bahnijeh ã judhna caá. Pánihna, túini doonádh joinít, ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut**

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22 * 1:15 Mt 3.2

numá", cãacwãdih ãpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.*

Queéj júut maonitdih ãjeéh Jesús ã bejat tútat

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Páant niij bohé bejna, Galilea íimdih dei juibí, púud bejnit, Simón, ã úud Andrésjĩh queéj júut maona, ñih ñuodíh ñ yoh báhanachah, Jesús ãt enep wut jĩ. Pánih ennit, nin pah queédih ãt niijíp wut jĩ:

17 **—Weemdíh ñi pej jam jũwá. Páant ñi jũwáchah, yebdíh wã bohé bipna caá. Páant wã bohénachah joinít, queejwãdih ñi bidat pah, cãacwãboodih bidnit, wĩh doonádih ñi naóh bipna caá, weemdíh jepahna, wĩhwã ñi jumat pínah niijná, ãt niijíp wut jĩ.**

18 Páant ã niijíchah joinítjeh, ñih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ñt bejep wut jĩ.

19 Chibít yuúp queédih numah bejnit, Santiago, ã úud Juandihbut Jesús ãt enep wut jĩ. Queét ñi íip Zebedeo biícđih ñih jãáj chóodih cháudnit, ñih ñuonádih ámohna ñt chãjap wut jĩ. 20 Pánih ennit, Jesús queédih ãt bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojochah joiná, biícđantjeh ñi íipđih, caandíh teo wãhñit biícđih jãáj chóomant cádahnit, queébtut Jesúsjeéh ñt bejep wut jĩ.

Judíowã ñi míic wáacat mũboó nemép caolih jamnitdih Jesús ã booaat

(Lc 4.31-37)

21 Túttimah, Jesús wã Capernaum tútchina ñt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáapđih Dios naáwãdih bohéát túut niijná, jwĩ míic wáacat mũboó Jesús wãbut ñt waadáp wut jĩ. Waadnit, caanjĩh míic wáacnitdih Jesús ãt bohénap wut jĩ. 22 Pánih bohéna, Moisés ã wutajidih bohénit chah Jesús ãt wẽp naáwáp wut jĩ. Páant ã wẽp naáwáchah joinít, cãacwãboó ñt joi ñũhup wut jĩ.* 23 Cãacwã cãtĩh nemép caolih jamnibut ñũhñit, nin pah Jesúsđih ãt niij ñaacáp wut jĩ.

24 —¿Jesús, Nazaret tútchidih bóo, ded pah jwiítđih ma chãjbi? ¿Meém jwiítđih bacanadih ma jũóhñit beé? ¿Bacanit, jwiítđih ma mao yohmi niit? Meemdíh jwĩ táí jéihna caá. Meém caá Dioíh Túini, ãt niijíp wut jĩ.

25 **—Ñi laihca bojóo! ¡Caán newémant ñi bac bejeé! Jesús queét nemépwãdih ãt niijíp wut jĩ.**

26 Páant ã niijíchah joinítjeh, nemépwã caán newédih túbit méméanit, ñaacna, ãih bácahmant ñt bac bejep wut jĩ. 27 Páant ã yapachah ennit, cãacwã búdí ñt joi ñũhup wut jĩ.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¡Maáh yoobát pah ã wẽp naóhna caá! ¡Á wutuchah joinít, nemépwã yuh buca jepahnit, ñ bac bejna caá! queétjeh ñt míic niijíp wut jĩ.

28 Páant ã chãjatji doonádih joinít, waícanjeh Capernaum tútchidih moón, nihat Galilea baácđih moonbút ñt míic naóh peetép wut jĩ.

Simón chũdhđih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jwiít judíowã jwĩ míic wáacat mũmánt Jesús wã bac bejnit, Simónĩh mũná ñt juibínap wut jĩ. Simón, ã úud Andrésjĩh mũú monó wut jĩ. Pánihna, ñih mũná Jesús, Juan, Santiagodihbut, ñt numah waadáp wut jĩ.

30 Simón chũdh búdí pahat wãna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jĩ. Jesús wã ñ waadáchah, mi wãnatđih caandíh ñt naáwáp wut jĩ. 31 Páant ñ naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caántđih ãt wái pud cháud jwejep wut jĩ. Páant ã chãjachahjeh, pahat ãt dúucah bejep wut jĩ. Páant ã dúucah bejchah, queédih jeémát mit wãhup wut jĩ.

Dawá wãnnitdih ã booaat

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Tõ ñáh jũwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, wãnnitdih, nemép caolih jamnitdihbut ñt ab juibínap wut jĩ. 33 Nihat caán tútchidih moón caán mũú jęc pebh ñt wáac juibínap wut jĩ. 34 Dawá wãnnitdih booaanit, dawá nemépwãdihbut Jesús ãt bacat tútup

* 1:22 Mt 7.28-29

wut jĩ. Pánih bacat túutna, nemépwā caandíh ĩ jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat túutcap wut jĩ.

*Jesús Galilea baácboó ā bohé jibat
(Lc 4.42-44)*

³⁵ Chei buugjéh jáanit, chibít dupú jwuhuchah, cáac wihcapboó Jesús Diosdih úúbúdih át bejep wut jĩ. ³⁶ Túttimah, ā wihcah ennit, Simónwā caandíh ĩt bid bejep wut jĩ. ³⁷ Pánih bidna, caandíh jwāáhnit, nin pah caandíh ĩt niijíp wut jĩ:

—Nihat cáacwā meemdíh bidna beé, ĩ chājap be, ĩt niijíp wut jĩ.

³⁸ —**Nihat tútchidih moondíh túini doonádih naáwádih wā jūúwáp be. Chóbe ninjĩhjah bóo tútchinadih jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh jumnitdihbut túini doonádih weemdíh naáwát caá náahap,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

³⁹ Pánih bej, nihat Galilea baácboó jib, jwiít judíowā jwĩ míic wáacat munná jumat pah waadnit, Jesús át bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, nemépwādi h ā bacat túutuchahjah, cáacwāíh bácahmant ĩt bac bejep wut jĩ.*

*Bácah moópnidih Jesús ā booaat
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Bíic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Pánih juibína, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, caandíh bádí jĩgah enna, teo jáhanit,

—**júú! Wēinit, meemdíh wā booana caá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant Jesús ā niijíchahjah, ā moopát át ñumámah bejep wut jĩ.

⁴³ Páant ā ñumámachah, sacerdotewā ĩ pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yuh jĩ:

⁴⁴ —**Meemdíh wā booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjah naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ā ñumátjidih ma júutú. Moisés ā wutatji pah sacerdotedih ma wūhúú,**

booni ma jumatdih nihat ĩ jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jĩ.

⁴⁵ Páant ā niijíchah yuhna, nihat ā jwāáhnitdih át naáwáp wut jĩ. Páant ā naáwáchah joinít, chah dawá Jesúsdi h enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ. Tūbit dawá ĩ jumuchah, tútchina Jesús át jéih waadcáp wut jĩ. Pánihna, daocánnit ĩ jumapboojéh āpĩ jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, caánboó ā jumuchah yuhna, dawá biíh tútchinadih moón Jesúsdi h enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ.

2

*Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)*

¹ Daocánni yeó jáap túttimah, Jesús wā Capernaum tútchiboó ĩt jwúub juibínap wut jĩ. Āpĩ juibíni mūdíh ā jwúub juibínachah, ā jumat doonádih joinít, cáacwā ĩt míic naáwáp wut jĩ. ² Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ā jumni munná ĩt juibínap wut jĩ. Jēc yehmant ĩt ñuh péenap wut jĩ. Pánih juibínitdih Jesús Dioíh túini doonádih át naáwáp wut jĩ.

³ Jesús queétdih ā naáwát pónih, chéne na míic neoná jéih yoocannidih ĩt beo juibínap wut yuh jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ā jumni munná juibínit, dawá ĩ jumuchah enna, Jesús pebh ĩt jéih waád juibícap wut jĩ. Páni h jéih waadcán, jéih yoocannidih mū chah bóo coahna beo pūuh laab béjnit, ĩt íit chājap wut jĩ. Páni h íit chāj péanit, jéih yoocannidih ā ñajni chóojĩh Jesús pebh ĩt cádah deya bojop wut jĩ.

⁵ ĩ cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwĩ chéendih ā booaipna caá”, ĩ niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wā yohna caá,** át niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ā niijíchah joinít, caanjĩh chúudnit Moisés ā wutatjidih bohénitboó ĩih caolihjĩhjah nin pah ĩt niij jenah joyóp wut yuh jĩ: ⁷ “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cáacjah páant niijná, ‘Dios wā jumna

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

caá', niij yeena caá ã chãjap", ït niij jenah joyóp wat jĩ.

⁸ Queét páant ï niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih ãt niijíp wat jĩ:

—Yeéb páant ñi niij jenah joyát ã túican caá. ⁹ 'Ma yéejatdih wã yohna caá', wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, 'Yeeni caá', ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, 'Ma ñah ñuhúú. Ma ñajatdih ãbnit, ma yáac chãi bejeé', wã niijíchah, caán ã bejchah ennit, wã niiját yoobópdih ã jummatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá. ¹⁰ Weém niihat cãacwã úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih boonanit, ï yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj júatbipna caá, ãt niijíp wat jĩ.

Páant niij péanit, jéih yoocanniboodíh nin pah ãt niijíp wat jĩ:

¹¹ —Ma ñah ñuhúú. Ma ñajat chóodih ãbnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, ãt niijíp wat jĩ.

¹² Jesús páant ã niijíchahjeh, caán newé ãt ñah ñuhup wat jĩ, buca. Ñah ñuhnit, ã ñajat chóodih ãbnit, ãt bac bejep wat jĩ. Páant ã bac bejchah, niihat ït en wáhi bejep wat jĩ. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēnit, nin pah queéjtjeh ït míc niijíp wat jĩ:

—¡En yuh buca! Búdí náhníat pínahdih buu jwĩ enna caá. Játi pánihatdih jwĩ en jwuhcan jí, ït míc niijíp wat jĩ.

*Jesús Levídih ã júúwát tútat
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)*

¹³ Túttimah, íim jwējdih Jesús wã ït jwúub bejep wat jĩ. Pánih bejnit, dawá caan pébh ï míc wáac juyúchah ennit, queétdih Jesús ãt bohé bejep wat jĩ. ¹⁴ Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáhdih ã tewat tólihdih ã chúuduchah, ãt enep wat jĩ. Leví, jwĩ dée jumna yuhna, Romanowã maáta ï úúbat túatni dinerodih úúbh wáhni ãt jumap wat jĩ. Caandíh ennit, Jesús nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Wãjeéh ma péé júúwá, ãt niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñuh, ãih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh ãt bejep wat jĩ.

¹⁵ Túttimah, Levíboó ãih muuná numah bejnit, Jesús wãdih ãt numah jeémép wat jĩ. Páant ã numah jeéméchah, caán ã niihat pah dawá dinerodih úúbh wáhnit, bita "Yeejépwã caá", ï niijnítbut, Jesús wãjeéh bejnit, queét bícdih ït jeémép wat jĩ. ¹⁶ Páant queét bícdih Jesús wã ï jeémp chúuduchah, Moisés ã watatjidih bohénit fariseowã queétdih ït enep wat jĩ.

—¿Dépanih tigaá yeejépwã, dinerodih úúbh wáhnit bícdih Jesús ã jeémp? ã bohénitdih ït niij úúbh joyóp wat jĩ.

¹⁷ —Tubáp chãúhcannit cohndih ípĩ bidcan caá. Wúnnitjeh caandíh ï bidna caá. Pánihat dée 'Weém yéejat wihcanni caá', niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, 'Wã yéejatdih cádahnit, wã túat nuúmíhna caá', niij jenah joinítboó teo wáacni pínahdih ï bidna caá. Pánihna, 'Yeejépwã caá jwiit', niij jenah joinítjdihjeh teo wáacadih wã júúwáp be, ï yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh ï túat nuumát pínah niijná, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdih ï úúbh joyát

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Caán láa Juan ã bohénit, fariseowãbut jwĩ nuowã ï watat pah ït jeémp jwuhcap wat jĩ. Obohjeéhtih, queét ï jeémp jwuhcah yuhna, Jesús wã páantjeh ït jeémép wat jĩ. Páant ï jeéméchah ennit, biquína Jesúsdih nin pah ït niij úúbh joyóp wat jĩ:

—Juan ã bohénit, fariseowã ï bohénitbut, ï jeémp jwuhcan caá, Dios queétdih ã wēi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ï jeémp? Jesúsdih ït niijíp wat jĩ.

¹⁹ —Nin pah caá ã jumap: Téihya chéoni ã numah jeémpnit bícdih ã jum jwuhchah, jíghacan, ípĩ táí wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wãjeéh jum

jwuhna, wā bohénit ī tái wēi jeémpna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bita caandíh ī ub bejat túttimah, ā chéenwā jīgahnit, ī jeémp jwuhcan niít. Pánihat pah bita weemdíh ī ub bejat túttimah b́acah, wā bohénitjeéh wā wihcah, queébtut ī jeémp jwuhcan niít, Jesús āt niij jepahap wut jī.

²¹ Ded pah jwī n̄owā ī wutatti āih jáap bohéatjīh fariseowā ī widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah āt jwúub niij bohénap wut jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah teo wai búudhdad ā náahcan caá. Páant n̄i chājachah nihna, caandíh n̄i chocat túttimah, jīnt bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá jwī n̄owā ī naáwátjī wīih jáap bohéatjīh widcat caá náahap. ²² Pánihat dée, pah jwuhcanni iguīh macdih n̄uh̄ap chóojīh ī chājniji máa wuh wúuhdih yáacat ā náahcan caá. Páant n̄i yáacachah nihna, iguīh mac pahna, máa wuh wúuh jéih yúuhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta búud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wúuhboó yáacat caá náahap. Páant n̄i yáacachah, iguīh mac, caandíh yáacni chóobut ā tái jumbipna caá. Pánihat pah wīih jáap bohéat jwī n̄owā ī naáwátjīh widcat caá náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.

Chooát yeó jáapdih Jesús ā bohénit trigo quehedih ī úuc jeémát (Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Biíc chooát yeó jáapdih Jesús ā bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih āt n̄amah chóop yap bejep wut jī. Pánih bejna, ā bohénit trigodih īt úuc jeémp bejep wut jī.* ²⁴ Páant ī úucachah enna, ījeéh bejnit fariseowā íjnit, nin pah Jesúsdih īt niij jūih̄ap wut jī:

—Jwiít dih ma joi jwáhuú. ¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénitboó ī teo? Pánih teona, Moisés ā wutattjidih yap yohna caá ī chājap, īt niijíp wut jī.

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

²⁵⁻²⁶ Páant ī niijíchah joinít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah āt niij bóod chuñap wut jī:

—Davidji ā bohénit biíc dih n̄ugúp w̄anna, Dioíh m̄uná waadnít, sacerdotewā Diosdih ī wāhniiji pandih āt jeémép wut jī. Pánih jeémpna, ā pej jumnitdihbut āt wāhap wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ī jeémát pínah āt jumap wut jī. Dios wutna, bitadih caán pandih āt jeémát túutcap wut jī. Caán láa Abiatar wut jumni sacerdotewā ī maáh āt jumap wut jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwát dih ī daacni núodih n̄i bohécannit jī? * Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘N̄i tái chājcan beé’, āt niijcáp tajī. Pánihat pah, búu nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá, Jesús āt niijíp wut jī.

²⁷ Páant niijnít, nin pah Jesús queétdih āt jwúub niijíp wut jī:

—Dios chooát yeó jáapdih cāacwādih ā jwejep jī, teo chuunít, ī chooát pínah niijná. Caán yeó jáapdih dawá wutattnadih ī jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ā teo wáacat pínahdihjeh āt jenah joyóp tajī. ²⁸ Pánihna, weém niihat cāacwā úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ī chājat pínahdih wā jéih wutna caá, āt niijíp wut jī.

3

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jwī míic wáacat m̄uná j̄uibínit, Jesús wā īt waad béjep wut jī. Caán m̄udíh téihya ágahnibut āt jumap wut jī. ² Caán m̄udíh jumnitboó Jesúsdih īt en n̄unap wut jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ā boanachah, eníhna īt chājap wut jī, caandíh naóh yacat túut niijná. ³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—N̄ah n̄uhnit, wā pebhna ma jūúwá, āt niijíp wut jī.

4 Páant niijnít, caán muudíh jumnitboodíh nin pah át niij wábh joyóp wut jĩ:

—Ñi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá ã wut? ¿Túí chãjatdih niit ã wutap? ¿Yeejép chãjatdih niit ã wutap? ¿Cãacdiñ ã booaat túut niit? ¿Cãacdiñ ã mao yohat túut niit? queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, queét it jéih jepahcap wut jĩ. 5 Páant ã jepahcah enna, cãacwãdih ã jĩgah encatdih jéihnit, Jesús queétdih át íjip wut jĩ. Queétdih íjna yuhna, búdí át jĩgahap wut jĩ. Páñih jĩgahnit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Míih téihyadih ma yoo dawwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih téihyadih át yoo dawwáp wut jĩ. Páant ã yoo dawwáchahjeh, ãih téihya át túyah bejep wut jĩ. 6 Páant Jesús ãih téihyadih ã boanachah ennit, fariseowã it íj bac bejep wut jĩ. Páñih íj bac bejnit, Herodeíh cãacwã biícdiñ míic wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdiñ jwĩ jéih mao yohbi?” queétjeh it míic niijíp wut jĩ.

Dawá cãacwã íim jwëejdih ã jummat

7-8 Jesús ã bohénit biícdiñ íim jwëejdih it jwáub bejep wut jĩ. Páant ã bejchah enna, Galilea baácdiñ moón dawá queétdih it péce bejep wut jĩ. Ded pah ã wëp chãjat doonádiñ joinít, Judea baácdiñ moón, Jerusalén tútchidih moón, Idumea baácdiñ moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wut jumni tútchidih moón, caan pébh jumni Sidón wut jumni tútchidih moonbút dawá ã pebhna it juibínap wut jĩ. 9-10 Dawá jumna, Jesús pebh it túi yáo ñuh juibínap wut jĩ. Dawá wannitdih ã boanachah enna, bita wannitbut Jesúsdiñ chũúhñit, búdí it míic tóonap wut jĩ. Páant ã míic tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjĩh ñajni jãáj chóodih át too deya pahaat túutap wut jĩ, caán chóodih waad páhñit, queétdih bohéat túut niijná.*

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3

11 Jesúsdiñ ennit, nemép caolih jumnitboó ípĩ páah yoh ñajap wut jĩ. Páñih páah yoh ñajnit, nin pah it niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Meém Dios wáuh caá! it niijíp wut jĩ.

12 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah apĩ niij wutap wut jĩ:

—Dios wáuh wã jummatdih bitadih ñi naóhca bojoó, át niijíp wut jĩ.

Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih ã ñíwip

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Jeéboó páuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna át bejat túutap wut jĩ. ã bejat túutuchah joinít, ã pebhna it juibínap wut jĩ. 14 Doce ã naáwát túutnit pínah biíh tútchinaboó wahna, ãih túini doonádiñ naóh jibnit pínahdih át ñíwip wut jĩ. 15 Páñih ñíonit, nemépwãdih ã bacaat pínah wëpatdihbut queétdih át wãhap wut jĩ. 16-19 Jesús nit docewãdih át ñíwip wut jĩ: Simón, Santiago, ã úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wáuh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit it jumap wut jĩ. Páñihna, Jesús Simóndih Pedro át wut búudhdap wut jĩ. Santiago, ã úud Juanjĩh Zebedeo weh it jumap wut jĩ. Queét waícanjeh íjñit ã jumuchah enna, queétdih Boanerges Jesús át wut búudhdap wut jĩ. “Boanerges” niijná, “Énoh panihnit”, niijná át chãjap wut jĩ. Judas Iscariote Jesúsdiñ eníhcannitdih duó wáini pínah át jumap wut jĩ. Páñih queétdih ñío péanit, Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih át namah jwáub dei bejep wut jĩ.

“Nemép ã wëpatjĩh Jesús ã booana caá”, ã niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Jwáub dei bejnit, Jesús ã bohénit biícdiñ muuná it waad béjep wut jĩ. Páant ã waadát túttimah, dawá cãacwã míic wáac juibína, caan muudíh it yáwap wut jĩ. Páant ã míic wáac juibínachah ennit, Jesús wã it jéih jeémpcap wut jĩ. 21 Páñihna, dawá

ĩ míc wáacat doonádih joinít, caán muaná jaibínit, Jesús ã déewã caandih wapat túut niijná, ãt ub bejíhip wut yah jĩ. “Jesús déhena caá ã chãjap”, queét ãt niijíp wut jĩ.

22 Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit Jerusalén tútchimant dei jaibínitboó nin pah ãt míc niijíp wut jĩ: “Nemépwã ã maáh Beelzebú ã wēpatjĩhjah caá nemépwãdih ã bacat túutap”, ãt niijíp wut jĩ.*

23 Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queédih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Nemépwã mícjeh ã míc bacacan caá. Nemépwã ã maáh ã wēpatjĩh nihcan, Túini Espiritu ã wēpatjĩh queédih wã bacana caá. 24 Nin pah ã jamna caá: Det biíc baácđih moonjéh yuhna míc maona, queét nihát ãta wun beedáh bej tagaá. 25 Pánihat pah, biíc yoobó, biíc muidih moonjéh yuhna, míc maona, ãta jweí peét bej tagaá. 26 Satanás, nemépwã ã maáh ãihwãdih bacana, biíc yoobó mantih páant ã yapachah, ã wēpatbut ãta buud tagaá.

27 “Nin pahbut ã jamna caá: Wēpép newéih muaná ded nuúmihna yuhna, ã jéh waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéó péanit, ãih bií déedih ã jéh ubna caá.

28 “Yoobóđih yeebđih wã naóhna caá. Det yéj chãjna, Diosđih yeejép wéhena yuhna, ã jwúub túut nuumúchah, Dios ã yéjatđih ã yohbipna caá. 29 Páant ã yéjatđih ã yohochah yuhna, Túini Espiritubodih yeejép ã wéhénachah, caandih bácah ã noón quíib buadcán niít. Páant ã niijátji jíib, peéh chãjat páantjeh ã jambipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

30 Jesús Túini Espiritu ã wēpatjĩh nemépwãdih ã bacanachah yuhna, “Caán nemépwã ã maáh ã wēpatjĩh nemépwãdih ã bacana caá”, Moisés ã wutatjidih bohénit ã niijíchah joinít, Túini Espiritudih ã yéj wéheatji jíib Jesús queédih páant ãt niij naáwáp wut jĩ.

Jesús ã déewã caandih ã bidat (Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Páant ã naáwát pónih, Jesús ã ãin ã úudwã biícđih ãt jaibínap wut jĩ. Pánih jaibínit, jóocmant páinit, Jesúsđih ãt bid baca bojat túutap wut jĩ. 32 Pánihna, ã pebh chãdnitboó caandih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Ma ãin, ma úudwã biícđih jóocmant meemdih bidna wuat ãt chãjap, ãt niijíp wut jĩ.

33 —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wã ãin? ¿Det tigaá wã úudwãbut, yeéb ãni jenah joyóchah? Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

34 Páant niijnít, ã pebh chãdnitđih jáutnit, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Nit caá wã ãin panihnit, wã úudwã panihnitbut ã jamap. 35 Pánihna, ded Diosđih túi jepahni wã úud, wã jwan, wã ãin panihni ã jamna caá, ãt niijíp wut jĩ.

4

Waáh momni naáwát (Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Pánih bohé péanit, bac bej, ãim jwéeđih dei jaibí ãhñnit, Jesús cáacwãđih ãt jwúub bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, dawá ã pebh ã jaibí ãhñchah, ãimđih pahni jááj chóodih Jesús ãt waad páhap wut jĩ. Queét ãim jwéeđih ãt túi yáo ãhñap wut jĩ.*

2 Pánih waad páhñit, dawá ã jenah joiní naáwátñajĩ bohéna, Jesús nin pah queédih ãt niij naóh bohénap wut jĩ:

3 “Nin naáwátđih ãni túi joyóo! Biíc newé waáh momodih ã bejep be. 4 Páant ã waáh bojochah, biquí túbna namáđih ã buug ãájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh jáóhñit, jwébehwã caán túbnađih ã jeémáh bojop be. 5 Biíh túbna jeejĩh yewéni baác jamapboó ã buug ãájap be. Pánih buug ãájñit, waícanjeh ã chíih jáúwáp yah be. 6 Pánih chíihna yuhna, yeó tabit ã chãhachah, ãneh bainjeh jamna, ã diib téhah bejep be. 7 Biíh túbna nemép óotna cátiñ ã buug ãájap

* 3:22 Mt 9.34; 10.25 * 3:29 Lc 12.10 * 4:1 Lc 5.1-3

be. Pánih bugg ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejechah, momniboó mánahna, ã quehcap be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tíibna túini baácboó ã bugg ñájap be. Pánih bugg ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíib, biíh wawánadih sesenta tíib, biíh wawánadih cien tíib ã jamap be”, cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

⁹ Páant niij péanit, “¡Ded molít jamna, ã túi joyó naáh!” Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Ã bohénit beh joicán, Jesúsdi h ñúbh joyát

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Queét joinítji ã jwúb bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biícđih caandíh nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá cãacwãdih bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? caandíh ãt niijíp wut jĩ.

¹¹ —Dios jwĩ Maáh yoobát jamna, niहत cãacwãdih ã teo wáacat pínah dooná, jwĩ déewã jon jãtĩh moondíh ã jéihya jwuhca naáh doonáđih bugg yeéb wã bohénitđih Dios ã jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ã jéihya jwuhcah, wã jenah joiní naáwátjĩhjah queétdih wãpĩ bohéna caá. ¹² Pánihna, wã chãjatđih enna yuhna, ã beh encan caá. Wã naáwátđih joiná yuhna, ã beh joicán caá. Páni h beh encan, beh joicán, ã yéejatđih cádahcan, wã pebh ã tac páud jũóhcah, ã yéejatđih wã yohcan niit,* Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátđih ã beh joyáát

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ “Yeéb butéh wã naóhniđih beh joicán, biíh wã naáwát pínahđihbut ñi beh joicán niit”, Jesús ã bohénitđih ãt niijíp wut jĩ.

Túttimah, ã jenah joiní naáwátđih ã jéihyat pínah niijná, queétdihjah nin pah ãt jwúb niij naóh bohénap wut jĩ:

¹⁴ “Wĩih túini doonáđih naóhni, waáh momni panihni caá. ¹⁵ Biquína joinít namáboó bugg ñájni panihni ã jamna caá. Caandíh ã joyát túttimahbitjeh, Satanás jũóhnit, jwébehwã caán tíibnadih ã jeémát pahjah, queét ã joyátjidi h ã quíib bũdána caá. Páant ã quíib bũdánachah, ã joyátjidi h náhnican, ã jéih jepahcan caá. ¹⁶ Bitá joinítboó jeejĩh yewéni baácđih bugg ñájni panihni ã jamna caá. Caandíh joinít, búdí ã wéi jwuhna yuh caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ã jamna caá. Yeejép ã yapachah, wĩihwã ã jumat jíib bita queétdih ã yéej chãjachah, waícanjah wĩih túini doonáđih ã cádahna caá.

¹⁸ Bitá joinítboó nemép óotna cáti h bugg ñájni panihni ã jamna caá. Caandíh joinít, ã jepahna yuh caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, nin baácđih bóodi h búdí jenah joinít, dinerodi h, bií déedi hbut búdí ã bíbohíhatđihjah ã jenah joiná caá. Páant ã jenah joyóchah, ã joiní túini dooná pácahi panihni ã ih caoli hboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, táiniboodí h ã jéih chãjcan caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bitaboó wĩih túini doonáđih joinít, túini baácboó bugg ñájni panihni ã jamna caá. Caandíh joiná, túi jepahnit, táinidi h ã jéih chãjna caá. Queét treinta tíibna ã quehat pah ã jamna caá. Bitá túi jepahnit, búdí túi chãjna, sesenta tíibna ã quehat pah ã jamna caá. Bitá túi jepahnit, chah búdí túi chãjna, cien tíibna ã quehat pah ã jamna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Jiát dah naáwát

(Lc 8.16-18)

²¹ Páant niij péanit, nin pah queétdih ãt jwúb niij naóh bohénap wut jĩ: “Wã bohéát jiát panihni caá. Jiát dahđih jíi péanit, wáam dahjĩh ñipĩ páah jwe-jcan caá. Caan dáđih chũdat páha numpboobút ñipĩ jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, ã túi yeh iigát pínah niijná, jappoó ñipĩ jíi cáagna caá.* ²² Jiát dah ã yeh iiguíchah jwĩ túi enat pah, jãtĩh ã beh joicátjidi h túttimah cãacwã

* 4:12 Is 6.9-10 * 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2

ĩ jéihbipna caá.* 23 ;Ded molít jumna, ã túi joyó naáh! 24 Páant ñi túi jepahachah ennit, Dios yeebdíh ã túi teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh bojochah enna, yeebdíh ã teo wáaccan niít. Páant ã teo wáaccah, ñi beh joicán niít.* 25 Ded túi jepahni túi beh joiní ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanniboó ‘Bainí wã beh joiná caá’, niijná yuhna, beh joicánni ã jumnipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

Trigodih momat naáwát

26 “Dios ã maáh jummat, trigodih momat panihni caá. 27 Mom péanit, chei jummat pah ño, yeó jáap jummat pah ãpĩ jáana caá. Páant ã chãjat pónih, ã jéihcah yuhna, ã momni ã behna caá. 28 Baácboó momnidih Diosjeh ã behana caá. Páant ã behanachah, caán pínah ã jwíh chíihna caá. Caán ã behechah, ãih wawá pínah ãpĩ yabacna caá. Caán wawá behnit, ã búuhuchah, ãih quehena ã jíghna caá. 29 Caandíh ub láa caan quéhena ã behechah ennit, cãacwã ãpĩ bóod ubna caá.* ã momni ded pah ã behatdih ã beh joicát pah, cãacwã ded pah Diosdih ã jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Mostaza tíb naáwát (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 “¿Dios ã maáh jummat ded pahna tigaá, ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandíh wã naóhbi? 31 Mostaza tíb ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Caán tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá. 32 Pánih bainí tíbih jumna yuhna, caandíh ã momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, ãih cãcanaboó jwébehwã yeó chãhatdih ãpĩ jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jummat. ãihwã daocánnit jwíh jumnitji, túttimah ã dao béjbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

* 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 Jl 3.13

Naáwátñajíh ã bohéat (Mt 13.34-35)

33 Caán dée naáwátñajíh cãacwã ã jéihyat pah bóo Jesús queétdih ãpĩ bohénap wut jĩ. 34 Naáwátña ã wihcah, queétdih ãpĩ bohécap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã bohénitdihjeh ã bohéatjidih Jesús ãpĩ jwúub naáwáp wut jĩ, ã túi beh joyát pínah niijná.

Búdí johlit nolihatdihbut Jesús ã yayaát

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Pánih cãacwãdih bohé péanit, tõe ñáh jũúwáchah,

—Chóbe ímdih jwí chúuh bejjíh, Jesús ã bohénitdih ãt niijíp wut jĩ.

36 Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, ã bohénit bíicdih, caandíh joinítidih ãt éemp chúuh bejep wut jĩ. Bitabut bíih jááj chóonajíh íjeéh ãt chúuh bejep wut jĩ. 37-38 Páant ã chúuh bejehcah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, ãt ãwup wut jĩ. Páant ã ãwat pónih, búdí johlit nolihatbut ãt jũúwáp wut jĩ. Búdí nolihat ã jumuchah, ãih jááj chóo ãt daábíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jáacap wut jĩ.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ãt niij wucup wut jĩ:

—Bohéní, daabná caá jwí chãjap. ¿Jwí chíic wunat pínahdih ma úumcan niít? ãt niij ñaacáp wut jĩ.

39 Páant ã niij wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaát! ãt niij jũihñup wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh ãt yayáh bejep wut jĩ.

40 Páant ã niiját túttimah, ã pej jumnitdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh túi jenah joiná, ñita úumcan tagaá, ãt niijíp wut jĩ.

41 Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétdiboo nin pah ãt míic niijíp wut jĩ:

—¿Dedé cãac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ãt niijíp wut jĩ.

5

*Gadara baácdih bóo nemépwã
jumnidih Jesús ã booaat
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)*

¹ Jesús johlitdih yayániji ã bohénit biícđih Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jĩ. ² Pánih chúuh juibínit, Jesús wã í aab béjehchah, cáac yohopmant nemépwã jumni newé Jesúsđih át jwááh dei bejep wut jĩ. ³ Caán newé cáac yohopboó jeé íitna ãpĩ jumap wut jĩ. Cáacwã caandih chéona yuhna, ít jéih teocap wut jĩ. ⁴ Dawá láa ítah tōpjĩh ãih téihya colóhnadiah í chéwechah yuhna, ãpĩ púud wái daj yohop wut jĩ. ãih jítcha colóhnadiahbut ítah tōpjĩh í chéwechah yuhna, ãpĩ daj maoyohop wut jĩ. Pánih wēpni ã jumachah, cáacwã caandih ít jéih teocap wut jĩ. ⁵ Cáac yohop jeé íitnaboó chei jumat pah, yeó jáap jumat pahbut caán mícjeh jee dáhjih ãpĩ míc maoyaacáp wut jĩ.

⁶ Pánihna, Jesús yuúp ã jūwáchah ennit, caandih át jwááh ñáo dei juibínap wut jĩ. Jesús pebh juibínit, ã wēpatdih jéihna, át bódicha caj yoh ñajap wut jĩ.

⁷⁻⁸ Páant ã chājachah enna,

—jNemépwãá, nin newémant ñi bac bejeé! Jesús át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã ít niij ñaacáp wut jĩ:

—Jesús, Dios chah wēpni wáuh ¿Dépanihat túut tigaá jwiítđih páant ma chāj? Dios ã enechah, meemđih jwĩ uúbhna caá. Jwiítđih ma peéh chājca bojoó, Jesúsđih ít niijíp wut jĩ.

⁹ —¿Dedé tigaá ma wāt jum? Jesús át niijíp wut jĩ.

—Dawá caá jwiít jwĩ jumap. Pánihna, Legión caá wã wāt, Jesúsđih át niijíp wut jĩ. “Legión” niijná, “Dawá” niijná át chājap wut jĩ.

¹⁰ —Jwiítđih biíh baácboó ma wahca bojoó, nemépwã ít niijíp wut jĩ.

¹¹ Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo muuwã í bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwã Jesúsđih ít niijíp wut jĩ:

¹² —Queét muuwáđih jwiítđih ma waadát túutú, ít niijíp wut jĩ.

¹³ —Ñi waad béjeé báciah, Jesús át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, caán newéih bácahmant bac bejnit, muuwáđih ít waadáp wut jĩ. Páant í waadáchah, ímna ñáo dei bej, buúg báahnit, muuwã ít chíic wanup wut jĩ. Dos mil muuwã ít wanup wut jĩ.

¹⁴ Páant í buúg báah chíic wanuchah ennit, queétđih en daonítji íih títchiboó ít jweí jwúub bejep wut jĩ. Jweí jwúub bejnit, niihat í jwááhnitđih ít naáwáp wut jĩ. Queét í jumni títchidih jwúub juibínit, caánboobút ít naóh peetép wut jĩ. Páant í naáwáchah joinít, caán títchidih moón Jesús ded pah ã chājatjidih enedih ít bejep wut jĩ. ¹⁵ Jesús pebh juibínit, nemépwã jumni caánboó táinijeh ã chúudachah, ít enep wut jĩ. Pánih chúudna, yégueh đeonít, túi jenah joinít át jumap wut jĩ, buca. Obohjeéhtih, queét juibínitboó caandih enna, búdí ít úumap wut jĩ. ¹⁶ Jesús ã chājatjidih ennitji jáap jwinítboodih Jesús ded pah nemépwáđih bacat túutnit, muuwáđih ã waadát túutatjidihbut ít naáwáp wut jĩ. ¹⁷ Caán doonáđih joinít, Jesúsđih náahcan, caán baácdih moón íih baácmant Jesús wáđih ít jwúub bejat túutap wut jĩ.

¹⁸ Jesús wã jááj chóodih í waadáchah, nemépwã jumni nin pah át niijíp wut yuh jĩ:

—¿Majeéh weembút wã bej jíh? át niijíp wut jĩ.

—¿Majeéh weembút wã bej jíh? át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Wájeéh ma jūwáchah, áta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemđih jígah ennit, ded pah wã teo wáacatjidih ma déewáđih naáwát túut niijná, í pebhna ma jwúub bejeé, Jesús caandih át niij jepahap wut jĩ.

²⁰ Páant ã niij jepahachah joinít, jwúub bejna, nemépwã jumni ã déewáđih át naáwáp wut jĩ. Chénat Pah Téihya Títchi wāt jumni baácboó Jesús ded pah ã chājatjidih nihatđih naóh jibidih át bejep wut jĩ. Páant ã

naáwáchah joi ñáhnit, nihat Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī.

*Ǽih yégueh chóodih jaí, teonih, Jairo
nũũmdíhbut Jesús ā booaat
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

21 Táltimah, Gadara baácmant Jesús wā ít jwáub chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh bejna, íim jwěejdih í ñáan jaibínachah, dawá Jesús dih enedih ít jaibínap wut jī. Pánih jaibínit, Jesús dih ít wáac ñuh páuda bojop wut jī. 22 Páant í ñuh páuda bojochah, queét cātíh Jairo Jesús pebh át jaibínap wut jī. Jairo jwiít judíowā jwí míc wáacat mũdíh en daonít maátajeéh jumni wut jī. Jesús ā wēpatdih jéihnit, áih jítcha pebh páah yoh ñajnit, nin pah át niijíp wut jī:

23 –Wā nũm mi wunat túut chājachah ennit, ma pebh wā jũwáp be. Caántdih teo jáha booaat túut niijná, wíih mũná wájeéh ma jáuwá, át niijíp wut jī.

24 Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep wut jī. Páant í bejechah, cāacwābut íjeéh ít bejep wut jī. Páant cāacwā cātíh ā bejechah, dawá caandíh tabit ít too péenap wut jī. 25 Cāacwā cātíh bíih wili wũnnihbut mit jumap wut jī. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wũnnih mit jumap wut jī. 26 Dawá cohnit caántdih ítíh cohóp wut yuh jī. Obohjeéhtih í cohochah yuhna, chah mit tubanap wut jī. Nihat míih dinero í cohat jíib wuhna yuhna, mit boocap wut jī. Chah yeejép wut jī mi wunat.

27-28 Pánihna, cāacwā Jesús íh doonádih í míc wéhenachah, mitát joyóp wut jī. Joinít, caántjeh nin pah mit níj jenah joyóp wut jī: “Jesús íh yégueh chóodihjeh jaibí teona, wā boobipna caá”, mit niijíp wut jī. Páant níj jenah joiná, cāacwā cātíh Jesús tãahmant jaibínit, áih yégueh chóodih chaíhbitjeh mit jaibí tewep wut jī. 29 Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayátdih míih bácahjíl mit joyóp wut jī. 30 Páant mi jaibí tewechah, ā booaat wēpat caántdih ā chũátdih Jesúsbut át joyóp

wut jī. Pánih joiná, cāacwā cātíh tac páud ñáhnit, nin pah át niijíp wut jī:

–¿Déhe tígáá wíih yégueh chóodih ā jaí teo? át niijíp wut jī.

31 –¿Páant, dawá cāacwā meemdíh í too péenachah jéihna yuhna, páant ma níj wáub joí? ā bohénitboó Jesús dih ít niijíp wut jī.

32 Obohjeéhtih, yégueh chóodih jaí, teonidih jéihíhna, Jesús át en bidip wut jī. 33 Pánihna, mi booaatdih jéihnit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wut jī. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesús dih táí yoobópdiheh mit naáwáp wut jī. 34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jī:

–Nũmú, wā wēpatdih táí jenah joiná, ma boona be. Wéinit, ma bejeé. Caán wunat meemdíh ā jwáub jáóhcan níít, páant mantíh, át niijíp wut jī.

35 Jesús caántdih páant ā niijíchahjeh, Jairoíh mũmánt bejnit, ā déewā ā pebh ít jaibínap wut jī.

–Jáantjeh ma nũm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat túutú, Jairodih ít niijíp wut jī.

36 Obohjeéhtih, í niijátdih joyáh bojnít, Jesús nin pah Jairodih át niijíp wut jī:

–¡Ma úmca bojoó! ¡Wā wēpatdih páantjeh ma táí jenah joyoó! át niijíp wut jī.

37 Táltimah, ájeéh péenitdih “Ninjílh ñi páñaá”, niijnít, Jesús Jairojeéh áih mũná ít béjep wut jī. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úud Juan, queét bíic peihcannitdihjeh át nũmah bejep wut jī. 38 Jairoíh mũná jaibínit, wũnnidih dawá tabit ñaác jáinítidih át enep wut jī. 39 Pánih enna, caán mũdíh waadnít, queétdih nin pah át niijíp wut jī:

–¿Dépanihna tabit ñaác jái tígáá ñi chāj? Nint wébít wũnnih nihcan caá. Úona caá mi chājap, át niijíp wut jī.

40 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, caandíh ít dehwep wut jī. Páant í dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat túutap wut jī. Páant í bac bejechah, Pedro, Santiago, Juan,

wannih mi mánadihbut wébít mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jī. ⁴¹ Pánih waád juibínit, miih téihyadih teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át ni-ijíp wut jī. Páant niijná, “Bainíhmaá, ma ñah ñuhú”, niijná át chājap wut jī.

⁴² Páant ā niijichahjeh, ñah ñuhnit, mit yáac chāi bejep wut jī. Caánt doce jópchi mit bíbohop wut jī. Páant mi bootdih ennit, caán tólihdih ā numah waad béjnit búdí ít joi ñuhap wut jī. ⁴³ Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi bootdih naáwát túutcan, jeémátdih át wūhat túutap wut jī.

6

Nazaret tútchidih moón Jesúsdih ī náahcat

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jairoíh mummánt bac bejnit, Jesús ā bohénit biícđih ā behni Nazaret tútchina át jwúub juibínap wut jī. ² Pánih juibínit, chooát yeó jáapđih jwī míc wáacat muedíh Jesús wā ít waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Jesús caanjīh jumnitdih át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, dawá caandíh ít joi wúhi bejep wut jī. Pánih joi wúhi bejnit, nin pah ít míc niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jesús dedjīh tigaá, nin bohéátdih át joijí? ¿Ded pah tigaá ā túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih āpī chāj jútna caá. ³ Maa teonijeh caá. María wūh ā jumuchah, Santiago, José, Judas, Simón ā údwā ī jumna caá. Ā jwanna yaádhbut jwī pebh ī jumna caá. Caán jwiít panihni mun tigaá ā jumap, ít míc niijíp wut jī.

Páant niijnít, ded pah ā jummatdih jéihcanjeh, caandíh ít náahcap wut jī. ⁴ Páant ī náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih cāacwā ipī wēina caá. Páant ī weñechah yuhna, áih tútchidih moón, ā déewā, áih muedíh jumnitboó, caandíh ipī wēican caá. Pánihna, ninjīh**

behni wā jumuchah, weemdíh ñi náahcan caá, át niijíp wut jī.*

⁵ Caán tútchidih jumna, Jesús Dios ā wēpatjīh át jéih chāj jútcap wut jī. Pánih chājcan yuhna, biquína wannitdih teo jáhanit át boonanap wut jī. ⁶ Caanjīh moón caandíh ī jepahcah, át en wúhi bejep wut jī. Pánihna, caan pébh jumni tútchinadih Jesús wā bohénadih ít bejep wut jī.

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce ā bohénitdih ā pebh bid bojnit, ā wēpatdih queétdih wūhna, chénewā, chénewā, chénewā míc Jesús át wahap wut jī, biih tútchinadih moondíh teo wáacnit, nemépwādi h ī bacat túutat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—**Bií dée, pan, wūh wūh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi ub bejeé. ⁹ Ñi túut numát pínah yégueh, zapatosdihbut ñi ub bejca bojoó. ¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi juibíni tútchinadih moón yeebdíh úwat tólih ī wūhuchah, caán muedíh ñi chāo jwūhú. Caán tútchimant bejnajeh, caán muedíh ñi cádah bejeé. ¹¹ Ded tútchidih moón yeebdíh náahcan, ī joiíhcah, caán tútchidih yap bejna, ñíh zapatosdih bóo becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ā yohat pínahdi h ī jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moonbút tabit yeejép chājnit ī jumuchah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdíh náahcannitjiboodíh chah peéh chājat ā jumbipna caá, át niijíp wut jī.***

¹² Pánihna, queét doce ā wahnitboó Jesús h túini dooná naáwádi h ít bejep wut jī, cāacwā ī yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ī túut numát pínah niijná. ¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwādi h bacat túutnit, wannitdihbut yíjīh ñái, úbhnit, ít boonanap wut jī.*

* **6:4** Jn 4.44 * **6:11** Lc 10.4-11; Hch 13.51 *

6:13 Stg 5.14

Juan Daabánidih i mawat
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús ã bohénit i bohé jibichah, ded pah Jesús ã chãjat doonádih dawá it joyóp wut jĩ. Maáh Herodesbut ãt joyóp wut jĩ. Pánih joinít, “¿Juan Daabáni ã wunat túttimah, ãt jwúub boo pud jũóh niit ãt chãjap? Pánih boo pud jũóhni jumna, jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih ã jéih chãjna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

¹⁵ Bitá “Elías caá”, niij, bitabut “Jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapani dée ã jumna caá”, it niijíp wut yuh jĩ.*

¹⁶ Páant i niijíchah joinít, Herodes-boó

—Juanjidih waó wã bóod yohat túutniij ãt jwúub boo pud jũóh tagaá, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih i mawat pínah jãtíh, Herodes ã úud Felipe áa Herodíasdih ãt dúuc wái áa jumup wut jĩ. Páant ã dúuc wái áa jumap peéh Juan caandíh nin pah ãt niij jũihñep wut jĩ: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios ã wutãtdih yap yohna caá ma chãjap”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niiját peéh yad Herodías Herodesdih nemat muúboó Juandih mit nemat túutap wut jĩ. Páant mi wutãtdih jepahnit, Herodes caandíh chéwat túutnit, nemat muúboó ãt nemat túutap wut jĩ.*

¹⁹ Herodías Juandih tubit eníhcan, mit mao yohat túutíhip wut yuh jĩ.

²⁰ Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwãtdih naóh yapani ã jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ã peéh chãjatdih úumna, caandíh ãt mao yohat túutcap wut jĩ. Ded pah ã túi chãjat pínahdih Juan caandíh ã naáwáchah, Herodes búdí ãt jenah joyóp wut jĩ. Pánih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandíh ãpĩ túi wéi joyóp wut jĩ. ²¹ Páant ã wéi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandíh wã mawat túutbi”, páantjeh mit niij jenah joyóp wut jĩ. Páant mi niij jenah joyóchah, ã cãac jumap yeó jáapdih wéina, mi áa

Herodes ãih cãacwãdih míic wáacat túutnit, búdí ãt numah jeémép wut jĩ. Caán nump jumnit maáta, ãih soldadowã maáta, Galilea baácdih moón maátabut, ã numah jeémãtdih enedih it juibínap wut jĩ. ²² Biícdih i jeéméchah, Herodías numboó queétdih mit eo júutap wut jĩ. Páant mi eo júutachah ennit, Herodes, ã bid bojnitbut, búdí it weñep wut jĩ.

—Dedé ma náahãtdih weemdíh ma úubúchah, meemdíh wã wãhbirna caá. ²³ Dios ã enechah, yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ma úubát pah bóo tac yoób wã maáh jumãtdih meemdíh wã wãhbirna caá, mi íbi Herodes caãntdih ãt niijíp wut jĩ.

²⁴ Páant ã niijíchah joinít, mi íin pebhna bejnit, nin pah caãntdih mit niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé déedih tigaá wã úubhbi? mit niijíp wut jĩ.

—Juan Daabániíh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdíh i wãhna naáh, mi numdih mit niij jac wutap wut jĩ.

²⁵ Páant mi niij jac wutachah joinít, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandíh mit niijíp wut jĩ:

—Juan Daabániíh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ã wunãtdih wã jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemdíh i wãhna naáh, mit niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant mi niijíchah joiná, maáh Herodesboó búdí ãt jĩgahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã i enechah, “Dedé ma náahãtdih meemdíh wã wãhbirna caá”, ãtát niijíp wut jĩ. Pánihna, ã niijátjidih cãacwã i joyóchah, tíicna, “Meemdíh wã wãhcan niit”, caãntdih ãt jéih niijcáp wut jĩ. ²⁷ Biícmantjeh Juaníh wao dáhdih dúuc bóodat túutnit, soldadodih ãt ub júúwát túutap wut jĩ.

²⁸ Páant ã wutachah joinájeh, bejnit, ãih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, ãt ub júúwáp wut jĩ. Pánih ub júúhñit, Herodías numdih ãt wãhup wut jĩ. Páant ã wãhachah, ãih wao dáhdidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jĩ.

* 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19 * 6:17-18 Lc 3.19-20

29 Pánihna, caandíh ì mawatji doonádih joinít, áih b́acahjidih ub́udih j́uib́init, Juan á bohénitji ćaac yohop-boó ìt yohop wut j́i.

Cinco mil ćaacwádh Jesús jeémát á wáhat
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesús á wah bojnitji á pebh jwáub j́uib́init, ded pah ì ch́ajajtidih, táini dooná ì naáwátjidihbut Jesúsdih ìt naáwáp wut j́i.

31 T́attimah, queét ì jumapboó dawá ćaacwá jwáih j́uib́initji bita ì j́uib́inachah, ìpí ñahwat jwáub bejep wut j́i. Páant dawá ì jumachah, Jesús wá ìt jéih bid jeémpcap wut j́i. Pánihna, á bohénitdih biáboó át namah bejep wut j́i.

—Chóbe ćaac wihcapboó jwí choo jwáhj́ih, queétdih át niijíp wut j́i.

32 Páant á niijíchah joinít, queét j́aj ch́oodih waadnit, ćaac wihcapboó ìt ch́uuh bejep wut yuh j́i.

33 Obohjeéhtih, queét ì ch́uuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, ìm jwéejdih ìt ñuún ñáo púud bejep wut j́i. ìm pebh bóo t́atchidih moonb́at ìt ñuún ñáo púud bejep wut j́i. Pánihna, Jesús wá ì j́uib́iat pínah j́atih queétdih ìtát j́uib́inap wut j́i. Jesús wá ì ch́uuh j́uib́inachah, dawá queétdih ìt ṕai ñuhap wut j́i. 34 Queétdih bohéni á wihcah, en daoní wihcanni ovejawá panihnit ì j́umatdih ennit, Jesús queétdih b́adí át j́igah enep wut j́i. J́igah ennit, queétdih át t́ai bohénap wut j́i.* 35 Cheyeh á jumachah, á bohénit Jesúsdih nin pah ìt niijíp wut yuh j́i:

—Cheyeh caá. Ninj́ihbitjeh t́atchi wihcan caá. 36 Pánihna, nitdih pehb́it jumni t́atchinadih ma wahaá, ì jeémát j́ib ch́ajaj pínah niijná, ìt niijíp wut j́i.

37 —Yeebjéh queétdih jeémát ñi wáhuú, Jesús queétdih át níj jepahap wut j́i.

—Páant, ocho widh tewat j́ibj́ih jeémát dih jwí j́ib ch́ajachah yuhna,

queét nihatdih áta j́aicán tagaá, Jesúsdih ìt niijíp wut j́i.

38 —¿Débói pan dah tigaá á jum? J́eihyat t́ut niijná, ñi bidbi jwáhuú, Jesús queétdih át niijíp wut j́i.

Páant á bidat t́utnitji jwáub j́uinít, —Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut á jumna caá, ìt niijíp wut j́i.

39 —Ćaacwádh can t́ai j́aihni ýilpdih ñi ch́uudat t́utá. Biíc poómp ninboó, biíc poómp canboó, biíc poómp conboó, ñi ch́uudat t́utá, Jesús át niijíp wut j́i.

40 Páant á niijíchah joinít, nihatdih ìt ch́uudat t́utap wut j́i. Biquí poómpna cincuenta, biíc poómpna cien, nihat ì dawát yoobó páant ìt ch́uud peetép wut j́i. 41 T́attimah, caán biícj́ih bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhbut ubnit, Jesús jeáboó át chéi enep wut j́i. Chéi ennit, “Jeémát ma wáhat t́aina caá, Paá”, Diosdih át niijíp wut j́i. Pánih wábh péanit, pan dahnadih át dajap wut j́i. Dajnit, nihat ćaacwádh á bohénitdih át jwáub daj wáhat t́utap wut j́i. T́attimah, queejwádhbut ì wáhat pínah niijná, át daj wáhap wut j́i. 42 Páant ì wáhachah, jeémpnit, nihat ìt t́ai wud jumap wut j́i. Nihat ì t́ai wud jumachah, páantjeh ì j́udh jeémpni ìt bíbohop wut j́i. 43 Páant ì j́udh jeémpni pan, queéj déepj́ih doce wáhnadih á bohénit ìt ub yac yáwanap wut j́i. 44 Queejd́ih pandihbut jeémpnit neonájeh cinco mil ìt jumap wut j́i. Yaádh, ì wehjeéh chah ìt jumjip tagaá.

Ímjih Jesús á yáac ch́ai bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Páant ì jeémp péanachah, j́aj ch́oona waadát t́utnit, Betsaida t́atchina á j́atih Jesús á bohénitdih át ch́uuh bej páñat t́utap wut j́i. Páant ì ch́uuh bejchah, caandíh joinítjidih jwáub bejat t́utnit, 46 caanjéh jeéboó Diosdih wábd́idih át púuh laab béjep wut j́i. 47 T́attimah, cheina á bohénit ìm tac yoob ì ch́uuh bejchah, Jesús biícjeh caánboó wábhna, át ch́ao

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

jwáhup wut jĩ. ⁴⁸ Pánih wúbhna, queétdih át en chúuha bojop wut jĩ. Ī wawápmant queétdih johlit búdí ā jūwúchah, ā bohénit ĩ meenná yuhna, ĩ wēp bejcatdih át enep wut jĩ. Pánihna, baabát pínah jãtihbit, ĩ pebh bejna, ímjihjeh Jesús át yáac chã bejep wut jĩ. Pánih bejna, queétdih átihip yap bejhip wut yuh jĩ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Obohjeéhtih, ā yap bejihichah yuhna, caán ímjih ā bejechah enna, “Wannih caolih caá”, níj jenah joi, en wáhi bejnit, queét tubit ĩt ñaacáp wut jĩ. Páant ĩ en wáhi bejechah ennit,

—**¡Weemdih ñi en úmca bojoó! ¡Weemjéh tigaá!** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant níj péanit, ĩjeéh jãáj chóona át waadáp wut jĩ. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jĩ. Páant ā yayáh bejechah ennit, queétboó ĩt joi ñáhup wut jĩ. ⁵² Jesús nihat ā wēp chãj jútatjidih enna yuhna, ĩ táí beh joicátji jīb, dawá pandih ā jígohaattjidihbut ĩt beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ĩt joi ñáhup wut jĩ.

Genesaret baácđih moón wannitdih ā booaat

(Mt 14.34-36)

⁵³ Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jãáj chóodih caán jēlitdih ĩt chéo pahanap wut jĩ. ⁵⁴ Pánih chéo pahanit, jãáj chóomant ĩ aab béjechahjeh, cãacwãboó Jesúsđih ĩt beh enep wut jĩ. ⁵⁵ Pánih beh ennit, nihat ĩh munnáboó ñáo aab béjnit, wannit ĩ ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna ĩt ub dei bejep wut jĩ. Jesús ā jumat doonáđih joinít, nihat caanná ĩt bejep wut jĩ.

⁵⁶ Ded ĩ juibíni tútchinaboó, dahwani tútchidih moón, botoni tútchinadih moonbút, bíí dée ĩ jīb chãjat muú jóocmant bóo yoahđih ĩ chéenwã wannitdih ĩpĩ ub juibí jwejep wut jĩ. Páant ĩ juibí jwejnitboó Jesúsđih yéguéh chóodih tewíhna, caandih búdí ĩt wúbup wut jĩ. Pánihna, det wannit caandih teonitboó ĩt boonap wut jĩ.

* **7:10** Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

7

Cãacwã ded pah ĩ míc yéjeaat
(Mt 15.1-20)

¹ Jerusalén tútchimant bejnit, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesús pebh ĩt míc wáac juibínap wut jĩ. ²⁻⁴ Jwĩ nuowã ĩ wutatji pahjeh, jeémát pínah jãtih fariseowã, nihat bita jwĩ déewābut jwĩpĩ téih chocop jĩ. Bíí dée jīb chãjadih bejnitji munná jwúb juibínit, ĩ wutatji pahjeh téih choccan, jwĩpĩ jeémcap jĩ. Pamařna, pũbátna, jwĩ lajtjinadihbut jwĩpĩ chocop jĩ. “Dios páant caá ā náahap”, níj jenah joinít, jwĩ nuowã dawá bíih ĩ wutatjidihbut jwĩpĩ chãjap jĩ. ⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh ĩ jeéméchah ennit, fariseowã Jesúsđih nin pah ĩt níj wúbh joyóp wut jĩ:

—Jwĩ nuowã ĩ wutatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh ĩ jeémna caá. ¿Dépanih tigaá caandih ĩ jepahcan? Jesúsđih ĩt niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**‘Jwiit túnit caá’, niijná yuhna, cãacwã ĩ encapboó yeéb yeejép chãjnit caá. Dios naawáđih naóh yapani Isaíasđi ded pah ñi jumatdih yoobóđih át níj daacáp tajĩ:**

‘Dios nin pah ā niijná caá: “Nit weemdih túi wēi naóhna yuhna, yoobóđih ĩ jepahcan caá.

⁷ **Weemdih wúbhna yuhna, ĩ yee wúbhna caá. ĩ jenah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ā wutat’, ĩpĩ níj yee naóh bohéna caá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át níj daacáp tajĩ. (Is 29.13)**

⁸ **Páant ā níj daacátji yoobóđih tigaá. Dios ā wutatđih yap yohnit, ñi nuowã ĩ wutatboodihjeh ñi chãjna caá. ⁹ Pánih chãjnit, Dios ā wutatđih cáđahna, ñi déewã ĩ wutatboodih ñi jepahna caá. ¹⁰ Dios Moisésđih nin pah át níj naawát tãutap tajĩ: ‘Ñi mánadih oinit, ñi táí chãjaá. Ded ā mánadih yeejép naóhniđih peéh mao yohat ā**

jumbipna caá', át niijíp tajī.* ¹¹ Páant Moisésji ā niiját pah, ded ā mánadih ā teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ñi teo wáacat tútcan caá. Ā mánadih ā wúhat déejidih Diosboodíh ñi wúhat tútca caá. ¹² Pánih bohéna, ā mánadih caandíh yeéb ñi túi chājat tútcan caá. ¹³ Jwī déewā ī wutatdih jepahna, Dios ā wutatboodíh yap yohna caá ñi chājap. Dawá biíh ñi wutat pahjeh chājat tútca, Dios ā wutatdih ñipī yap yohat tútca caá, Jesús át niijíp wut jī.

¹⁴ Páant fariseowādih niij péa, bita ājeéh péenitdih ā pebh bid bojnit, nin pah át niijíp wut jī:

—Yeéb nihāt wā naáwátidih túi joinít, ñi beh joyoó. ¹⁵ Dedé jeémát ñíh jacdih ā waadáchah, ñi téih chocochah, ñi téih choccahbat, Dios yeebdíh biíc yoobó ā enna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej wéheatboó ñíh jacmant ā bacachah joiná, 'Caán yeejép cāc caá', ā niij enna caá. ¹⁶ ¡Ded molít jumna, ā túi joyoó naáh! Jesús át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant niij péanit, Jesús wā munná īt waad béjep wut jī. Pánih waád juibínit, ā bohénit ā naáwátjidih īt wúbh joyóp wut jī. Páant ī wúbh joyóchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij jepahap wu jī:

¹⁸ —¿Páantjeh yeéb ñi beh joi jwáhcan níit? Ñíh jacdih waadníit, ñíh jeémátboó ñi jenah joyátidih ā jéih yéejacan caá. ¹⁹ Dedé ñi jeémátji ñíh wudah diitboó jumnijidih ñipī jont yohna caá. Caán ñíh caolihdih, ñi jenah joyátidihbat chūhcan, Dios ā enechah, yeebdíh ā jéih yéejacan caá, át niijíp wut jī.

Páant niijná, "Nihat jeémát táini caá", niijná át chājap wut jī.

²⁰ Nin pahbat át jwúub niij naáwáp wut jī:

—Ñi yéej wéheatboó ñíh jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ā jumatdih ā júutna caá. ²¹⁻²² Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjīh yeejép chājna, bií déedih numná, cāc mao yohna, bitaíh bií déedih tabit en ñinahna,

bitadih yéejáh jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdih wéhena, biíh cāc ā jummat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, 'Weém chah jéihni wā jumna caá', niij jenah joiná, túi jenah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yéej chājat ñi jenah joyátmant ā jūóhna caá. ²³ Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, 'Queét táicannit caá', Diosboó yeebdíh ā niij enna caá, Jesús át niijíp wut jī.

Judío nihcannih Jesúsdi mi jepahat (Mt 15.21-28)

²⁴ Tiro tátchi, Sidón tátchi pebh juibínit, caanjīh jumni mūdih Jesús wā īt waadáp wut jī. Caán mūboó ā jummatdih bitadih át naáwát tútcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ā naáwát tútcah yuhna, ā jummatdih jéihnit, dawá ī juibínachah, queétdih át jéih jweicáp wut jī. ²⁵ Caán tátchidih biíc yad wili mi numbít nemép jumnih mit jumap wut jī. Pánihna, Jesús ded pah ā chājat doonádih joí, caanjīh ā jummat doonádihbat joinít, ā pebhna mit juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdih wēina, áih jítcha pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. ²⁶ Caánt Siria baác Fenicia wūt jumni tátchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jī. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, mi numdíh jumni nemépdih ā bacat tútat pínahdih mit wúbup wut jī.

²⁷ Páant mi wúbúchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jī:

—Wébít ī jeémát pínahdih ubnit, íih majjiowādih jwī jwíih wūhuchah, ā táican caá. Pánihat pah, judíowā ī jeémát panihni biíh baácdih moondíh wā jwíih wūhuchah, ā táican caá, át niijíp wut jī.

²⁸ —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, majjiowā jeémát cáagat naá nump páinit, wébít ī jeémp jéenanidih ipī jeémpna caá. Pánihna, biíh baácdih bóli wā jumuchah yuhna, weemdíhbat ma teo wáacachah, ā táina caá, Jesúsdih mit niij jepahap wut jī.

29 —Páant ma niij jepahachah, ma nuumdíh jumniiji nemép wáát bac bejna caá. Enedih ma bejeé, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, miíh munná jwúub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jĩ.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ã booaat

31 Jesús wã Tiro tútchi jumni baácmant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea ím conanaamánt jwúub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wát jumni pebhboó ít juibínap wut jĩ. 32 Páant í juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwã ít ub juibínap wut jĩ, caandih ã booaat pínah niijná.

33 Jéih joicánnidih chibít yuáp Jesús át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, newéih molítidih Jesús áih téih tíibjĩh chibít át taj waadánap wut jĩ. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíibidih coí cáagnit, newéih nuúcdih át teo jãhanap wut jĩ.

34 Pánih teo jãha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéena bojnit, “¡Efatá!” át niijíp wut jĩ. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wãtaá!” niijná át chãjap wut jĩ. 35 Páant ã niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbut ã wilahachah, át túi jéih wéhenap wut jĩ. 36 Páant ã chãjatjidih ájeéh péenitdih Jesús át naáwát túutcap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwát túutcah yahna, queétoó chah ít naóh peetép wut jĩ. 37 Páant í naáwáchah joinít, cáacwã ít joí wáhi bejep wut jĩ. “Nihatdih caán ã túi chãjna caá. ¡Jéih joicánnidih ã joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ã wéheat túutna caá!” ít niijíp wut jĩ.

8

Cuatro mil cáacwãdih Jesús jeémát ã wãhat (Mt 15.32-39)

1 Biíh yeó jáap dawá cáacwã Jesús pebh ít míc wáac juibínap wut jĩ, páant muntih. Páant ájeéh jumna,

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

jeémát beednit í jumuchah enna, Jesús ã bohénitdih bíd bojnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ.

2 —Queét jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap í jumuchah, íih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queétdih bádí wã jĩgah enna caá. 3 Bitá íjeéh jumnit yuáp jãóhniitji ‘Queét nuugúp wan buugná’, niijná, íih munnáboó wã jwúub bejat túutcan níit, át niijíp wut jĩ.

4 —Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumuchah, ¿dedboo tígaá í jeémát pínahdih jwí jíib chãjbi? Jesús dih ít niijíp wut jĩ.

5 —¿Débói pan dah tigaá ñi bíboh? queétdih át níj uúbh joyóp wut jĩ.

—Siete dah caá, ít níj jepahap wut jĩ.

6 Cáacwãdih baáboó chúudat túutnit, siete pan dahdih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih Jesús át niijíp wut jĩ. Páant níj péanit, caan dáhnadidh dajnit, ã bohénitdih wãhnit, cáacwãdih át pááat túutap wut jĩ. Páant ã wutuchah, ã bohénitboó cáacwãdih pandih ít pááap wut jĩ. 7 Biquína queejwãdihbut ít bíboh wut jĩ. Pánihna, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niijnít, queejwãdihbut át pááat túutap wut jĩ. 8 Í pááh péanachah, jeémpna, queét ít túi wud jumap wut jĩ, buca. Í judh jeémpnidih siete wãhna ít ub yac yáwanap wut jĩ. 9 Queét jeémpnit neonádihjeh í jenah enechah, cuatro mil ít jumap wut jĩ. 10 Páant í jeémp péanachah, Jesús cáacwãdih át wah jwúubanap wut jĩ. Pánih wah jwúuba péanit, ã bohénit biícidih jãáj chóodih át waadáp wut jĩ. Waadnit, Dalmanuta wut jumni baácna ít chúuh bejep wut jĩ.

Fariseowã Dios ã wẽpatjĩh Jesús dih í chãj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

11 Páant í chúuh juibínachah, fariseowã Jesús dih jwãáhnit, caanjĩh ít míc wéhenap wut jĩ. Dios ã wẽpatjĩh Jesús dih ít chãj júutat túutap wut yuh

jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.* 12 Páant ï wutachah joinít, Jesús íijnit, caolih jwí jéena bojnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ã wēpatjĩh chãj jútatdih ñi enih? Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Buu jumnitdih Dios ã wēpatjĩh weém wã chãj jútcan niít, át niijíp wut jĩ.*

13 Páant niij péanit, ã bohénitdih jãáj chóona numah jwúub waadnit, bitadidh ít yoh chúuh bejep wut jĩ.

Fariseowã, Herodesbut yeejép ï bohéatdih Jesús ã naáwát

(Mt 16.5-12)

14 Pánih jwúub chúuh bejnit, ã bohénit ï jeémát pínah pandih ít quíib buudúp wut jĩ. Biíc pan dahjeh caán jãáj chóoboó át jumap wut jĩ. 15 ï jeémát pínahdih tubit ï jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—¿Ñi túi chãja chaáh! Fariseowã, Herodesbut ï yee bohéat yeebdih ã tobohna caá. ï yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat nihat pan pínahdih ã chúuhna caá. Páant ã chúúat pah, det ï yee bohéatdih joinít ï yeej bejna caá. Pánihna, ï yee bohéatdih ñi túi chãja chaáh, át niijíp wut jĩ.*

16 Páant ã niijíchah joinít, “Pandih jwí ub júohcah enna, páant niijná caá ã chãjap”, ít míic niijíp wut yuh jĩ.

17 Páant ï míic niijíchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb pandih tubit ñi jenah joí? Caandih tubit jenah joinít, ded pah wã naáwátidih ñi beh joi jwáhcan caá. 18 Pánih tubit jenah joiná, quíib ñi bíbohna yuhna, molít jumna yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* 19 ¿Cinco pan dahbitjĩh cinco mil neonádih wã wúhatjidih ñi náhnican niít? ¿Í jadh jeémpnidih débóih wuh tijí ñi ub yac yáwa? át niijíp wut jĩ.

—Doce wuh jíi, ít niij jepahap wut jĩ.

20 —Weém siete pan dahdih cuatro mil cáacwādh wã wúhat túttimah, ¿débóih wuh tijí ï jadh jeémpnidih ñi ub? Jesús át niijíp wut jĩ.

—Siete wuh jíi, ít niij jepahap wut jĩ.

21 —¿Pánih enna yuhna, páantjeh wã wēpatdih ñi túi jenah joicán niít? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat

22 Queét Betsaida tútchina ï chúuh juibínachah ennit, cáacwã jéih encannidih Jesús pebh ít ub juibínap wut jĩ.

—Caandih teo jãhanit, ma booanaá, Jesúsdihtubít ít niij úubh wut jĩ.

23 Jéih encannidih áih mujmant teonit, tútchi jwējboó caandih Jesús át wái bejep wut jĩ. Caanná numah juibínit, áih téih tiibnadih coí cáagnit, caán newéih quíibnadih át teo jãhanap wut jĩ.

—¿Ma enechah, jígoth niít? Jesús caandih át niij úubh joyóp wut jĩ.

24 —Cáacwādh wã enna yuh caá. Obohjeéhtih, wã enechah, queét máa nahna bejni pah caá ï jígoth, át niij jepahap wut jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, Jesús áih quíibnadih át jwúub teo jãhanap wut jĩ, páant mantih. Páant ã jwúub teo jãhanachah, nihatdih át túi enep wut jĩ, buca. 26 Pánihna, Jesús caandih áih muná wah bojnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Túttichiboó jwúub bejcanjeh, batéh meemdih wã chãjatjidih bitadidh ma naóh peétca bojoó, át niijíp wut jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro Jesúsdihtubít niiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Jesús ã bohénit bíicdih Cesarea Filipo wut jumni tútchi pebh jumni tútchinaboó ít bejep wut jĩ. Pánih namádih bejnit, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Weemdih ded pah tigaá cáacwã ï niij? át niijíp wut jĩ.

28 —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Dios naáwátidih naóh yapanit bíicdih bóo

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29 * 8:15 Lc 12.1 * 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12 * 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

nacaá', i niijná beé, ã bohénit caandíh ït niij jepahap wut jĩ.*

²⁹—Queét páant i niijchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joi? queétdih át niijp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahni caá, Pedroboó át niij jepahap wut jĩ.*

³⁰—Weemdíh 'Caán Cristo caá', bitadih ñi niij naóh peét jwahca bojó, Jesús queétdih át niijp wut jĩ.

*Ã wunat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)*

³¹ Jesús queétdih nin pah át niij naóh bohé jwíhip wut jĩ: “Weém, nihat cáacwã úud jeñédih tabit yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwí ñowã, sacerdotewã i maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut weemdíh i mawat tútbipna yah caá. Obohjeéti, páant i mawachah yahna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwáub boo pad jũóhbirna caá”, át niijp wut jĩ.

³² Páant niij naóhna, i túi beh joyátjeh queétdih ã naáwáchah, Pedroboó chibít yúpbít caandíh ñamah júbí ñuhnit, páant át niiját tútcap wut jĩ. ³³ Páant ã niiját tútcah joinít, Jesús ã bohénitdih tac púud ennit, Pedrodih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

—Satanás ã náah yacat pah wéhena caá ma chãjap. Ma jenah joyát cáacwã i jenah joyátjeh caá. Dios ã jenah joyát nihcan caá, Pedrodih át niijp wut jĩ.

³⁴ Páant niij péanit, cáacwãdih, ã bohénit bíicdih ã pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih át niij naóh bohénap wut jĩ:

—Ded wãjeéh péehna, ded pah caanjéh ã wëi chãjihatdih cádahnit, weém wã weñat pínahboodíh caá chãjat náahap.* ³⁵ Ded ã weñat pínahdihjeh chãjni, iiguipna ã bejbipna caá. Obohjeéti, wã weñat pínahboodíh chãjni, wã bohéatdih túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah wãjeéh ã túi jumbipna caá.* ³⁶ Nin

baácdih jumni dawá bíi déedih bíbohna yahna, iiguipna ã bejehchah, ã bíbohatji caandíh dedé pínah nihcan niit. ³⁷ Æih caolih iiguipna ã bejehchah, ded pah tigaá Æih caolihjidih áta jwáub júb chãj baca. ³⁸ Bwã yeejépã, Diosdih náahcannit, i weñat pínahdihjeh chãjnit i jumna caá. Páant queét yeejépã i joyóchah, biquína weemdíh, wã bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandíh wã jéihcan caá’, i niijbipna caá. Pánihna, weém nihat cáacwã úud jeñé, táinit ángelwã bíicdih, wã íp ã yeh iigátjĩh jwáub dei jũóhna, queét weemdíh i tíic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queétdih wã jéihcan caá’, weembút wã niijbipna caá, Jesús át niijp wut jĩ.

9

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih át jwáub niij naáwáp wut jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biquína yeéb ninjĩh jumnit ñi wunat pínah jãtĩh, Dios nihat maáh jumna, ã wëpatdih ã jútuchah, ñi enbirna caá, át niijp wut jĩ.

*Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

² Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús át ñamah púuh laab béjep wut jĩ. Caanná i púuh laab júbíát túttimah, i enechah, ã jígohat át túut ñumúp wut jĩ. ³ Æih yégueh chóo túi baáb yeh iigni át jígohop wut jĩ. Nin baácdih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní i jéih choccan caá. ⁴ Páant ã yeh iiguíchah, Elías, Moisésji bíicdih Jesús pebh jígohnit, caandíh i míic wéhenachah, queét bíic peihcannit ã bohénit ït enep wut jĩ. ⁵⁻⁶ Páant i jígohochah ennit, queét tabit ït úumap wut jĩ. Pánih úumna, ded pah ã niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsdi át niijp wut yah jĩ:

—¡Maá, jwiit ninjĩh jwí jumachah, ã túina caá! Bíic peihcanni mww dáhna jwí chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséh

* 8:29 Jn 6.68-69

* 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

pínah, Elíah pínahdihbut jwĩ chāj bipna caá, át niijíp wut yuh jĩ.

⁷ Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queédih át dei juyúp wut jĩ. Páant ā dei juyúchah, caanmánt Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Nin wā wūúh, wā oini caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandíh ñi táí joyoó”, át niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant ā niij péanachah, Pedrowā jwúub enna, Jesús dihjeh ít enep wut jĩ. Í ennitjiboó ítát jwúub buudáh bejep wut jĩ.

⁹ Pánihna, jeemánt jwúub dei bejnit, Jesús queédih nin pah át niijíp wut jĩ: **“Butéh páant ā yapatdih bitadih ñi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cāacwā úud jeñé, wānniji wā jwúub boo pud jūúwát túttimah, caandíh bitadih ñi naáwáp baca”,** át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, ā niijátji pahjeh queét í enatjidih bitadih ít naóh jwuhcap wut jĩ. Queétjeh nin pah ít míc niij úubh joyóp wut jĩ: “‘Wānniji wā jwúub boo pud jūúwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tígaá páant ā niij?” ít míc niijíp wut jĩ. ¹¹ Páant niij míc wéhenit, Jesús dih nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—‘Cristo, Dios ā wahní, ā jūúwát pínah jātíh, Elías ā jwíh jūóh bipna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípĩ niijná caá. ¿Ded pah niij tígaá páant í niij? caandíh ít niijíp wut jĩ.*

¹²⁻¹³ —Yoobópdih tígaá. Elías jwíh jūóhni, nihatdih ámohni ā jumna caá. Dios naáwát dih naóh yapanit í naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cāacwā úud jeñé, dawá láa yeejép wā yap-bipna caá. Bitá weemdíh náahcan, yeejép í chāj bipna caá. ¿Páant í niij daacátjidih yeéb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindih yeebdíh wā naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wáát jui péana beé. Páant ā juyúchah, queét í náahatji pahjeh caandíh yeejép ít chājap wut jĩ. Páant jí caandíhbut ít niij daacáp tají, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

Wāá wunat jumnidih Jesús ā booaat

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Páant ā niiját túttimah, jeejiboó jumnitji jwúub dei bejna, dawá cāacwā ā bohénit pebh í jumuchah, Jesús wā ít enep wut jĩ. Moisés ā wutatjidih bohénitboó ā bohénit biíc dih míc jūih ñaácna ít chājap wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, Jesús wā í dei juibínachah, nihat caandíh wēi ennit, Jesús dih jwāáádih ít ñáo ñah bejep wut jĩ. ¹⁶ Á pebh í juibínachah, nin pah queédih Jesús át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih yeéb míc jūih ñaác tibeé ñi chāj? át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ā niij úubh joyóchah joinít, cāacwā cātíh ñahni nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Bohéní, wā wūúh nemép jumnidih meemdíh wā ub jūúwáp yuh be. Nemépboó caandíh déheanit, āpĩ wéheat túutcan caá. ¹⁸ Wā wūúhdih déheat ā jūúwáchah, baácboó buugnít, maojĩh nah chāácnit, āpĩ jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tabit āpĩ bacna caá. Páant ā jumuchah, ma pej jumnitdih nemépdih wā bacaat túutap yuh be. Obohjeéhtih, queét í jéih bacacap be, Jesús dih át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Maatápdih yeebdíh wā bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi táí jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tígaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébít dih ma ub jūúwá, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

²⁰ Páant ā niijíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ít ub bejep wut jĩ. Í ub juibínachah, Jesús dih ennit, nemépboó wébít dih baácboó numah buugúchah, át ñaj tūpánap wut jĩ. Páant ā ñaj tūpánachah, jacmant moj chej búdí át bacap wut jĩ.

²¹ —¿Débólíh maatápdih tígaá nin wébít páant āpĩ jum? Jesús behedih át niij úubh joyóp wut jĩ.

—Wébítjeh ā jumuchah, ā jwíhip be. ²² Nemépboó caandíh tau cáutboó numah buug cáwíhnit, mujboobát

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

numah buug báahnit, dawá láa ã mao yohíhip jĩ. Ma jéihna, jwiít dih jĩgah ennit, ma teo wáacá, Jesús dih ãt niijíp wut jĩ.

23 –Weemdíh ma túi jenah joyóchah, Dios nihat túi jéihni meemdíh ã teo wáac bipna caá, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

24 –Meemdíh wã túi jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wã túi jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, ãt niijíp wut jĩ.

25 Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, ã míic wáac juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah ãt niijíp jũhñap wut jĩ:

–Meém wéheat tútcanni, joyát tútcanni nemép nin wébít dih jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwúub tac buugáca bojóó, ãt niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíp jũhñachah joinít, ñaácnit, wébít dih baácboó jwúub numah buugnít, ñaj tãpúánit, nemép ãt bac bejep wut jĩ. Páant ã chãjachah, wébítboó wunni pah ãt ñajap wut jĩ. “Caán ã wunah bejna caá”, dawá ãt niijíp wut yuh jĩ. **27** Páant ã niijíp chah yuhna, Jesúsboó caandíh ãh mäj nahdih ãt teo wái ñahanap wut jĩ. Páant ã teo wái ñahanachah, wébít ãt ñah ñuhap wut jĩ.

28 Túttimah, Jesús wã muúboó ã waád juibínachah, bita wihcah, ã bohénitjeh caandíh nin pah ãt niijíp wut jĩ.

–¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwĩ jéih bacacan? ãt niijíp wut jĩ.

29 –Pánihni nemépdih yohíhna, jeémp jwuhcanjeh, Dios dih búdí wúbát caá náahap, Jesús queétdih ãt niijíp jephahap wut jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Túttimah, ã jumni jĩ túttchimant Galilea baácna Jesús wã ãt bejep wut jĩ. Capernaum túttchina bejni namádih

bejna, Jesús ã bohénitdih ãt bohé bejep wut jĩ. Pánih queétdih bohé bejna, ã bohénitdihjeh ã túi bohéát túut niijná, dedboó ã bejat pínahdih bita ã jéihyatdih ãt náahcap wut jĩ. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih ãt niijíp naáwáp wut jĩ:

–Weém nihat cáacwã úud jeñédih teonit, jwĩ déewã bitaboodíh ã wũhbipna caá. Páant ã wũhachah, weemdíh ã mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, ã mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boó pud jũóhbipna caá, páant mantih, ãt niijíp wut jĩ.

32 Páant ã niijíp chah joiná yuhna, queét ãt túi beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, úumna, ãt jwúub wũbh joicáp wut jĩ.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baác dih bejna, Jesús wã Capernaum túttchiboó ãt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, ã chéenwáih muúdíh waadnít, Jesús ã bohénitdih nin pah ãt niijíp wut jĩ.

–Namáboó jũóhnit, ¿Dedédih míic wéhe tibeé ñi chãj? ãt niijíp wut jĩ.

34 Páant ã niijíp chah joinít, ãt jephahcap wut jĩ. Namádih bejna, nin pah queétdih ãt niijíp míic wéhenap wut jĩ: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wã jumna caá”, ãt míic niijíp wut jĩ.* **35** Páant ã míic niijátjidih tíicna, Jesús dih ãt jephahcap wut jĩ. Páant ã jephahcah ennit, juibí chúudnit, ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdihjeh ãt niijíp naáwáp wut jĩ:

–Ded waóhni jumíhna, péeni jumát caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wũhni jumát caá náahap, ãt niijíp wut jĩ.*

36 Páant niijnít, wébít dih bid bojnit, queét cátiñ ãt ñuhat túttup wut jĩ. Ñuhat túttnit, caandíh pin teonit, Jesús nin pah queétdih ãt niijíp wut jĩ:

37 –Ded wã náah yacatdih chãjat tútt niijná, biíc nin panihni wébít dih

* **9:34** Lc 22.24 * **9:35** Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26

wēi jwāáhna, weemdíhbut ã wēi jwāáhna caá. Pánih weemdíh wēi jwāáhna, wã íp, weemdíh wahni-dihbut ã wēi jwāáhna caá, ãt niijíp wut jĩ.*

“Ded jwiútdih en jãihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját (Lc 9.49-50)

³⁸ Táltimah, Juan Jesúsdiñ nin pah ãt niijíp wut jĩ:

–Bohéní, jwĩ enechah, biíc newé ma wēpatjĩh nemépwãdih ã bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwĩjeéh jumni ã nihcah, caandíh páant jwĩ chãjat túutcap be, ãt niijíp wut jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

–Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded wã náah yacatdih chãjat túut niijná, wã wēpatjĩh chãj júatna, táltimah weemdíh yeejép ã jéih niijcán niit.
⁴⁰ Ded jwiútdih en jãihcanni jumna, jwĩjeéh ã jumna caá.* ⁴¹ Yoobópdiñ yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã ñi jummat jíib, ded yeebdíh ã túi teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ã túi chãjbipna caá. Ñi babhbat pínah mahbitdíhjuh yeebdíh ã wãhuchah, páant ã chãjat jíib caandíhbut Dios ã túi chãjbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Bitadiñ jwĩ yéj chãjat túutuchah, jwiútdih búdí peéh chãjat ã jummat (Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinídiñ ded yeejép ã chãjat túutatjí jíib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Caán ã yéj chãjat túutat pínah jãtíh, ãih butdíh búdí jeé júdjĩh chéu búudhniñ, búdí mujna caandíh ñi yohochah, ãta túi tagaá. Páant ñi chãjachah, caán wébít panihniñ ã yéjacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh ãta peéh chãjcan tagaá. ⁴³⁻⁴⁴ Ñiñ téihyadíh yeejép chãjna, caán téihyadíh bóod yohat pahjuh caán ñi yéj chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan,

iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyíwãbut wũncannit ñi jumbipna caá. Ñiñ téihyadíh ñi bóod yohochah nihna, caán dájhéh ãta búud tagaá. Yeebboó panihni cóloh jumna yuhna, táltimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéñat pah téihyadíh iiguípna ñi bejehcah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéj chãjatdih cádahat caá náahap.*

⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yoobó ñiñ jíthchãjĩh yeejép chãjadíh bejna, caán jíthchadíhbut bóod yohat pahjuh caán ñi yéj chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyíwãbut wũncannit ñi jumbipna caá. Ñiñ jíthchadíh ñi bóod yohochah nihna, caán dájhéh ãta búud tagaá. Yeebboó panihni cólohjuh jumna yuhna, táltimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéñat pah jíthchãjĩh iiguípna ñi bejehcah, búdí yeejép ñita yap tagaá.

⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yoobó ñiñ quíibjĩh enniñ, yeejép chãjna, caán dáhdíh ñi wãat yohat pah caán ñi yéj chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dũbcan, coyíwãbut wũncannit ñi jumbipna caá.* Caán quíibdíh ma yohochah nihna, caán dájhéh ãta búud tagaá. Pánihna, biíc búwá quíib wíhcani yuhna, táltimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéñat pah quíibjĩh iiguípna ñi bejehcah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹ “Nin baácdíh jum jwuhna, niñat cáacwã yeejép yapat caá náahap, ñi yéj chãjatdih cádahniñ, túiniñeh ñi túut núumát pínah niijná. Jwĩ jeémátdíh núumni ãpĩ náahna caá, ã túi núñat pínah niijná. Pánihat pah, cáacwãdihbut yeejép yapat ã náahna caá, túut núumniñ, ñi túi chãjat pínah niijná. ⁵⁰ Núumni búiná, jeémátdíh ã túi núñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã búyát beedéchah, ñi jéih jwũub búyácan caá. Pánihna, ñi jeémátdíh núumniñ ñi túi búyát pah, yeeb

* 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23 * 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24

bitajeéh biícđih ñi táí jumát túút niijná, táiniñeh ñi chājaá”, Jesús queéđđih át niijíp wut jī.*

10

*Ī weha mánadih ĩyohcat
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)*

1 Capernaum táťchimant bejnit, Judea baácna juibínit, Jordán muj conanaáboó Jesús wā ĩ chūuh juibínachah, dawá Jesús pebh ĩt míc wáac juibínap wut jī, páant muntih. Páant ā pebh ĩ míc wáac juibínachah ennit, āpī bohéátji pahjeh muntih át jwúub bohénap wut jī. 2 Páant ā bohéát pónih, fariseowābut ĩt juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsđih nin pah ĩt niij úubh joyóp wut jī, ded pah ā jepahatđih joinít, caandíh ĩ naóh yacat túút niijná:

—¿Jwī weha mána yaáđđđih jwī yohochah, ā táimi naniít? ¿Dios ā wutatboó páant niít ā chājat túútup, ma jenah joyóchah? ĩt niijíp wut jī.

3 —¿Ded pah tigaá Moisés át niij wutji? Jesús queéđđih át niij úubh joi jwúubanap wut jī.

4 —‘Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma táicat enna, meemđih wā yohna caá”, niij daácnit, caántđih ñi wūhú. Páant niij daác wūhñit, majeéh bólidih ma cádahachah, ā túina caá’, Moisés át niij daacáp tajī, fariseowā ĩt niij jepahap wut jī.*

5 —Diosđih ñi nūowā ĩ jepahíhcah enna, páant Moisés át niij daacáp tajī.

6 Páant ā niij daacátji ā jumuchah yuhna, jon jātih nin baácđih chājnit, newé yad biícđih Dios át chājap wut jī.* 7 Pánih biícđih ā chājachah, newé ā mánadih cáđahnit, yad biícđih āpī jumna caá. 8 Queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ĩ jumap.* 9 Pánihna, Dios queéđđih biíc bácah panihnit ā chājachah, queétjeh míc cáđahcat caá náahap, Jesús queéđđih át niijíp wut jī.

10 Páant ā niiját túttimah, muúboó jumna, páant ā naáwátjidih ā bohénit caandíh ĩt úubh joyóp wut jī. 11 Páant ĩ úubh joyóchah, nin pah queéđđih át niij jepahap wut jī:

—Ded ājeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwúub áa jumna, ā yohnidih yeejép ā chājna caá. 12 Yad wilibut newéđih yohnit, biíhđih jwúub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chājna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

*Jesús wébítđih ā úubát
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

13 Cāacwā ĩ wehđih ā teo jāha úubát pínah niijná, Jesús pebhna ĩ mána ĩt úub juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih, ā bohénitboó queéđđih ennit, ĩt jípónih jūihñap wut jī. 14 Páant ĩ jūihñuchah ennit, Jesús ĩjnit, ā bohénitboodíh nin pah át niij jūihñap wut jī:

—Wébít wā pebh ĩ jūúwá naáh. ‘Ñi bejca bojó’, queébtđih ñi niijcá bojó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébít caá táí jenah joinít ĩ jumap. 15 Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinít ĩ jumna caá. Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Nitbit Diosđih ĩ náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan niít, át niijíp wut jī.*

16 Páant niij péanit, wébítđih úub túuh teo jāhanit, nin pah Diosđih át niij úubúp wut jī: “Nitbitđih ma táí teo wáacá, Paá”, át niijíp wut jī.

*Dawá bií déedih bíbohni Jesúsđih ā úubh joyát
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

17 Jesús wā namáđih ĩ bejchah, biíc newé ñáo ñah bej, Jesús pebh bóđicha caj yoh ñajnit, caandíh wēina, nin pah át niij úubh joyóp wut jī:

—¿Tái Bohení, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? át niijíp wut jī.

18 —¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemđih ma niij? Diosjeh caá táini. 19 Dios ā wutatđih ma jéihna caá. ‘Cāacđih ma

* 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35 * 10:4 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 10:6 Gn 1.27; 5.2 * 10:8 Gn 2.24
* 10:12 Mt 5.32; 1Co 7.10-11 * 10:15 Mt 18.3 * 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17 * 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18

mao yohca bojoó.*Ma áa nihcanni-hjĩh ma yéej chãjca bojoó.*Ma nũmca bojoó.*Ma yeeca bojoó.*Bitadiah yee naóhnit, ñih bií déedih ma ubca bojoó. Ma mánadiah túinijeh ma chãjaáp',*Dios ã niijíp jĩ. Caán ã wutadiah jepahat caá náahap, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

20 —Bohéní, wébít jumna, wã yap yohcatji pah, bũubut biíc yoobó wã yap yohcan caá, Jesúsdiã át niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joí, en jãhanit, Jesús caandih át oyop wut jĩ.

—Diosjeéh ma túi jummat pínah, baini caá meemdih ã judhdup. Nihat míh bií déedih jíib chãjadih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, caán jíibdiã moh yéejnitdiã ma wãhũú. Páant ma wãhũchah, nin baácboó ma bíbohãtji chah túini míh pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chãj péa, wãjeéh ma pée jũúwá, Jesús át niijíp wut yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yahna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, ãih bií déedih jíib chãj wũhĩhcan, búdí át jĩgahap wut jĩ. Pánih jĩgahnit, jepahcanjeh, át jwũub bejep wut jĩ.

23 Páant ã jwũub bejehchah, ã bohénitdiã tac pũud ennit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jĩ:

—Dawá bií dée bíbohniã Dios ã maáh jumapna ñ waadát ã buona caá! át niijíp wut jĩ.

24 Páant ã niijíchah joinít, queétboó ñt joí wáhi bejep wut jĩ. Páant ñ wáhi bejehchah ennit, queétdih Jesús nin pah át jwũub niij naáwáp wut jĩ:

—Némewãá, det Diosdiã túi jenah joicán, 'Nihat wĩh bií déejĩh wã túi yapbipna caá', niij jenah joinít, Dios ã maáh jumapna ñ jéih waadcán caá. 25 Camelloboó awí íitbitdiã ã yabac bejihchah nihna, ãta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií dée bíbohniã Dios ã maáh jumapboó ã waádihchah yahna, búdí ã buona caá, át niijíp wut jĩ.*

* 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19

* 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20

* 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16

* 10:25 Pr 11.28

* 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30

26 Páant ã niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétjeh nin pah ñt míic niijíp wut jĩ:

—Páant ã niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán niít, ñt niijíp wut jĩ.

27 —Cãacwã ded pah ñ jenah joyátjĩhjih ñ túi chãjihna yahna, Dios pebhboó ñ jéih bejcan niít. Diosjeh iiguipna bejnit déedih ã túi ubna caá. Caanjéh tigaá nihadiah jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

28 —Maá, weemdih ma joí jwũhũú. Majeéh péeat túat niijná, jwiitboó nihadiah jwĩ cádahap jĩ, Pedroboó át niijíp wut jĩ.

29-30 —Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Det wĩh túini doonádiã jepahnit, wã weñat pínahdiã chãjat túat niijná, nihad ñih bií déedih cádahnit, páant ñ chãjat jíib búdí túinidih ñ bíbohbiã caá. ñih mũunádiã, ñ úudwãdiã, ñ mánadiah, ñ weha mána yaádhdiã, ñ wehdiã, ñih wápchidih yah buca cádahnit jumna, nin baácboó jum jwũhna, chah dawá ñ bíbohbiã caá. Obohjeéhtih, pánih túini jumna yahna, yeejérbut ñ yapbipna caá. Túttimah bóo láabut páantjeh Dios biícdiã ñ jumbipna caá. 31 Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwũhnit, dawá cãacwã búdí bií dée bíbohniã, Dios pebhboó moh yéejnit ñ jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yéejnitji jeáboó maáta ñ jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Jesús ã wũnat pínahdiã ã jwũub naáwát

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ã bohénitdiã át nũmah aab bejep wut jĩ. Caán tútchina ã nũmah bejehchah ennit, ã bohénitboó ñt wáhi bejep wut jĩ. Bitã ñjeéh péenitbut búdí ñt úumap wut jĩ. Pánihna, Jesús doce ã bohénitdiãjih bitadiah yũpbit nũmah bejnit, ded pah cãacwã caandih ñ

chājat pínahdih queétdih át jwáub naáwáp wut jī: ³³ “**Jerusalén tútchina aab béjna caá jwī chājap. Caanná jwī juibíat túttimah, weém, nihat cāacwā úud jeñédih caanjīh moón ī teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit biícđih ī wāhbična caá. Pánih wāhñit, judíowā nihcannitboodih ī jwáub wāh yapabipna caá, weemdih ī mao yohat pínah niijná. ³⁴ Páant ī mao yohat tútuchah, queétoó deoh naóh, mao mácjīh coí jāhanit, weemdih ī pāibipna caá. Páant ī chājat túttimah, weemdih ī mao yohbična yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jāap túttimah, wā jwáub boo pud jūóhbična caá, páant muntih**”, át niijíp wut jī.

Santiago, Juanjīh Jesúsđih ī wābh joyát
(Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queétdih ā niij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjīh Jesús pebhna juibínit, caandih nin pah ít niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī niiját pah jwiítđih ma chāj wāhú, ít niijíp wut jī.

³⁶ —¿Ded pah wā chājat tigaá yeéb ñi náah? Jesús queétdih át niij wābh joyóp wut jī.

³⁷ —Nihat cāacwā ī maáh waadná, meém biícđih jwiítđihbut ma chúdat tútú, majeéh maáta jwī jumat pínah niijná. Weemdih ma jéihyepmant bóo bawámant chúdat tút, wā úudboodih wáyámant bóo bawámant ma chúdat tútú, Jesúsđih át niijíp wut jī.

³⁸ —Ded pah yeéb yeejép ñi yapat pínahđih jéihcan yuhna, páant weemdih ñi niij wābhna caá. ¿Buu weém yeejép wā yapat pínahđih biíc yoobó yeebbát yeejép yapnit, ñi jéih buujámi naniít? queétdih át niij wābh joyóp wut jī.*

³⁹ —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwī jéih buujámi nacaá, ít niij jepahap wut jī.

—Weém yeejép wā yapat pah-jeh yeebbát yeejép ñi yapbična caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ñi jumuchah yuhna, wājeéh chúdnit pínahđih wā jéih ñiocan caá. Caandih wā ípboó átát ámoh jwej péa tagaá. Pánihna, caán ā ñionitjeh wā jéihyepmant bóo bawámant, wáyámant bóo bawámantbut ī chúdbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴¹ Santiago Juanjīh ī wābátjidih joinít, bita ā bohénitboó queétdih ít íjip wut jī. ⁴² Páant ī íjichah ennít, nihat queétdih bid bojnit, Jesús nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Diosđih jéihcannit maátaboó íih cāacwāđih wutna, nihat jéihñit dée pah queétdih ípī wēp wutna caá. ⁴³ Yeéboó páant ñi jumca bojóo. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondih teo wāhni panihni jumat caá náahp.*

⁴⁴ Ded nihatđih wutíhna, bitadih teo wāhni ā jumna náah.* ⁴⁵ Weembát oboh jumni panihni wā jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cāacwā úud jeñé jumna yuhna, nin baácboó jūóhna, cāacwā weemdih ī teo wāhatđih wā bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wāacadih wā jūúwáp be. Dawá ī yéjap jíib iiguípna bejnit déejidih túi ubat tút niijná, queétdih wun wāhđih wā jūúwáp be, Jesús át niijíp wut jī.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ā booaat
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús ā bohénit biícđih Jericó tútchiboó ít juibínap wut jī. Juibínit, ī waad yábac bejchah, queétdih dawá ít péenap wut jī. Páant ī yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wut jumni, namá jwéejdih dinero wābh chúdna át chājap wut jī. Caán Timeo ā wāh wut jī.

* **10:38** Lc 12.50 * **10:43** Lc 22.25-26 * **10:44** Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26 * **10:45** Lc 22.27; Jn 13.12-15

⁴⁷ Pánih chúudnit, Jesús wā ī yap bejechah joinít, Bartimeo nin pah át niíj ej jwíhip wut jī:

—¡Jesús, David juma, Dios ā wahní, weemdíh ma jīgah en teo wáacá! át niíj ejep wut jī.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ā niíj ejechah joinít, cāacwā caandíh ít jūihñap wut jī:

—Pánih ejcan, ma laihca bojoó, ít niijíp wut yah jī.

Obohjeéhtih, páant ī niíj jūihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wēpép át ejep wut jī.

—¡David juma, Dios ā wahní, weemdíh ma jīgah en teo wáacá! át niijíp wut jī.

⁴⁹ Bartimeo páant ā niíj ejechah joinít, bejna yuhna, chāonít, nin pah Jesús át niijíp wut jī:

—**Caán ā jūúwá naáh**, át niijíp wut jī.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhúú. Meemdíh ‘Jūúwá’, ā niijná caá, caandíh ít niijíp wut jī.

⁵⁰ Páant ī niijíchah joinít, āih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéena, ñah ñahnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wut jī.

⁵¹ Páant ā pebhna juibínachah, Jesús caandíh nin pah át niíj úubh joyóp wut jī:

—¿Dedé dée tigaá meemdíh wā chājbi? át niijíp wut jī.

—Bohéní, búdí wā eníhna caá, át niíj jepahap wut jī.

⁵² —**Ma bejeé. Weemdíh ma táí jenah joyát jib enni ma jumna caá**, Bartimeodih át niijíp wut jī.

Jesús páant ā niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wut jī, buca. Pánih ennit, Jesús ā bejechah, Bartimeobut ājeéh át bejep wut jī.

11

Jesús wā Jerusalénna ī waadát (Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimant bejnit, Jesús ā bohénit biícđih Jerusalén tátchina ít bejep wut jī. Caán tátchidih ī juibíat

pínah jātih, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbbit ít juibínap wut jī. Olivo dah jeé púujđih bóo tátchina wut jī. Caánboó juibínit, chénewā ā bohénitđih caán bainí tátchina Jesús át wahap wut jī.

² —**Con pehbbit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wūúhđih ñi enbípná caá. Cāacđih đuo jwúhcanni caá. Caandíh ñi wataáp. Watnit, ñi ub jūúwá. ³ Bitá ñi watatđih ennit, ‘¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat?’ ī niijíchah, ‘Jwí Maáh caandíh ā ub jwuhat túutap be. Ā náhatđih chāj péa, ā jwúubabipná caá, queéđih ñi niijí**, Jesús át niijíp wut jī.

⁴ Jesús páant ā niijíchah joinít, ít bejep wut jī. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wūúhđih ít enep wut jī. Ennit, caandíh ít watap wut jī. ⁵ Caan pébh en ñahnit, nin pah ít niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat? ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niíj úubh joyóchah joinít, Jesús ā niijátji pah queéđih ít jepahap wut jī.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, ít niijíp wut jī. Páant ī niijíchah joinít, Jesús ā páñapboó ít ub bejep wut jī.

⁷ Pánih ub juibínit, ñih jih bóo yégueh chóodih too đugnit, burrodih ít cáagap wut jī. Cáag péanachah, burrodih púuh laabnít, yéguehjih Jesús át chúudap wut jī. Pánih chúudnit, Jesús wā Jerusalén tátchina ít bejep wut jī.

⁸ Dawá cāacwā ñih jih bóo yégueh chóodih namáboó ít jwej waáwáp wut jī. Bitabut tátchi jwēejđih ī bóodniji táam núonadih ub jūóhñit, namáboó ít jwej waáwáp wut jī. Ğih yégueh, táam núonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús ī maáh pínah ā jumatđih júatna ít chājap wut jī. ⁹ Páant Jesús wā ī bejechah, ā waáwápmant, ā méimant péenitbut nin pah ít niíj ejep wut jī:

—¡Diosđih jwí wēi naóh jīh! ¡Hosana, nin Dios ā wahní jwiít judíowāđih teo wáacni pínah ā táí jumá naáh!* ¹⁰ Jwí ñuo David ā maáh jumátji pah nin

* 11:9 Sal 118.25-26

júohni ã jwúub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ã maáh jumat pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! ni-ijná ìt chājap wut jī.

¹¹ Pánih bejna, Jesús wā Jerusalén tútchina juibínit, Dioíh munná ìt waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih ãt táoh en jibip wut jī. Táoh en péanit, tōo ñáh jūúwúchah, Betania tútchina Jesús doce ã bohénit biíc dih úwudih ìt jwúub bejep wut jī.

Jesús higuera nahdih ã wunat tútat
(Mt 21.18-19)

¹² Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tútchidih ãonitji Jerusalén tútchina ìt jwúub bejep wut jī. Pánih bejnit, nūgúp wunna, higuera táí wawá jumni nahdih yúap en bojnit, Jesús ãih quehedih bididih ãt bejep wut jī. ¹³ Obohjeéhtih, táini wawá jumna yuhna, quehcat láa ã jumuchah, ãih quehe ãt wihcap wut jī. ¹⁴ Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih ãt niijíp wut jī:

—¡Ma quehcah, cāacwā míh quehedih ì jwúub jeémpcan niít! ãt niijíp wut jī.

Caan náhdih páant ã niijíchah, ã bohénit ìt joyóp wut jī.

Jíib chājnitdih Dioíh munnánt Jesús ã jūih ñūn bácaat
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Páant niij péanit, Jerusalén tútchina ìt bejep wut jī. Caanná juibínit, Dioíh mūú jóocmant bóo jūúhdih ìt jwúub waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, bíí dée jíib chājnitdih Jesús ãt jūih ñūn bácanap wut jī. Dinero túut nūmnít cāacwāíh cáagat naanádih, jopwādh jíib chājnitíh chúudat naanádihbut ãt ub yoh áacanap wut jī. ¹⁶ Pánihna, bíí déedih jípónih ub yabac bejnitdih Jesús ãt jūih jwúuba bojop wut jī.

¹⁷ Pánih jūih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah ãt niij bohénap wut jī:

—Dios naáwát dih naóh yapani jon jātih nin pah ãt niij daacáp tajī: ‘ “Wíih mūú nihat baácmant moón weemdíh úbát pínah mūú caá”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajī. * Obohjeéhtih, cāacwā Diosdih úbúdh ì juyúchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit nūmná caá ñi chājap. Pánih chājnit, Dioíh mūúdh yéejana, nūmnít ì jumat pínah mūú chājna caá ñi chājap, * Jesús queétdih ãt niijíp wut jī.

¹⁸ Páant Jesús ã niij bohéatdih joinít, dawá cāacwā búdí ìt joí wáhi bejep wut jī. Ì joí wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewā ì maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut cāacwāboó queétdih cádahnit, Jesúsboodíh ì jwúub péeat pínahdih ìt úmup wut jī. Jesús Dioíh mūúdh páant ã niijíchah joinít, caandíh úmna, nin pah ìt míc niijíp wut jī: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí jéih mao yohbi?” ìt niijíp wut jī.

¹⁹ Tōo ñáh jūúwúchah, Jesús wā Jerusalén tútchimant ìt jwúub bac bejep wut jī, páant muntih.

Higuera nah ã wunat
(Mt 21.20-22)

²⁰ Túttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tútchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih ìt enep wut jī. Caan náh átát wunah bejep wut jī. ²¹ Caan náh ã wunatdih ennit, Jesús ã niijátjidih náhnit, Pedroboó caandíh nin pah ãt niijíp wut jī:

—¡Bohéní, ma eneé! Higuera nah ma wunat tút ni jáantjeh ãt wunah bejep tagaá, ãt niijíp wut jī.

²² —Dios ã wēpatdih ñi táí jenah joyoó. ²³ Yoobóp dih yeebdíh wā naóhna caá. Diosdih táí jenah joinít, ‘Weém wā úbát pahjeh ã yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá. Dios ã wēpatdih táí jenah joiná, nin jeedíh búdí mūjna ñi bejat tútuchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá. * ²⁴ Nin pah yeebdíh wā jwúub naóhna caá. Diosdih úbhna, ‘Wā úbát pahjeh

* 11:17 Is 56.7 * 11:17 Jer 7.11 * 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2

tigaá weemdih ā wāhup', niij jengah joinit, ñi wābātđih ñi bíbohbična caá.
²⁵ Obohjeéhtih, Diosdih ñi wābāt pínah jātih, yeebdih bita yeejép ī chājatđidih ñi ij yayaá. Páant ñi ij yayáchah ennit, yeebboó ñi yéej chājatđidih jwī ip jeáboó jumnibut ā ij yaibípna caá.* ²⁶ Obohjeéhtih, yeebdih yeejép chājnitđidih ñi ij yaicáh ennit, jwī ip jeáboó jumni biíc yoobó ñi yéej chājatđidih ā ij yaicán niít, Jesús queéđdih āt niijíp wut jī.

Jesús ā wēpat

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Páant niij béjna, Jerusalénna Jesús wā it juibínap wut jī. Pánih juibínit, Dioih múú jóocmant bóo jūúhdih it táoh enep wut jī, páant muntih. Páant Jesús ā táoh enechah, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutajđidih bohénit, jwiít judíowāđidih waóhñit biícđidih ā pebh juibínit, ²⁸ nin pah caandih it niij wābh joyóp wut jī:

—¿Deih wēpatjīh tibeé jwīn páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ā wut? it niijíp wut jī.

²⁹ —Yeebdih caá wā jwīh wābh joibíp. Weemdih ñi túi jepahachah, weembát ñi wābh joyátđidih wā jepahbična caá. ³⁰ ¿Juan yeebdih ā daabánachah, déhe tibeé caandih āt daabáát tútjī? yeeb ñi jengah joyóchah. ¿Dios āt wutjican taniít? ¿Cāacwāboó niít caandih it daabáát tútjī? ñi jengah joyóchah, Jesús queéđdih āt niijíp wut jī.

³¹ Páant ā niijíchah joinit, queétjeh nin pah it múic niijíp wut jī: “¿Ded pah tigaá jwī niij jepahbi? ‘Dios Juandih āt wutap tajī’, jwī niijíchah, ‘Páant ā jumnachah yuhna, ¿dépanih ti-jī caandih ñi jepahcan?’ jwiítđidih ā niij jūihbična caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátđidih naóh yapani yoobát ā jumnap jī’, ī niij jengah joiná caá. Páant ī niij jengah joyóchah, jwiítboó ‘Cāacwājeh caandih it daabáát tútjīp taga’, jwī niij jepahachah, queét jwiítđidih ī ijibipna caá”,

* 11:25 Mt 6.14-15 * 12:1 Is 5.1-2

it múic niijíp wut jī. Pánihna, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutajđidih bohénit, jwiít judíowāđidih waóhñitbut cāacwāđidih it wāmap wut jī. ³³ Pánih wāmnit, Jesúsđidih nin pah it niij jepahap wut jī:

—Juandih daabáát tútñidih jwī jéhicn caá, it niijíp wut jī.

—Caán láa bácah weemdih wutñidih weembát yeebdih wā naóhcan niít, Jesús queéđdih āt niijíp wut jī.

12

Jiwá iguíhadih yeejép teo wāhñit naáwát

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ā jengah joini naáwátjīh cāacwāđidih āt niij bohénap wut jī: “**Biíc newé jiwá iguíhdih ā momop be. Mom péanit, wáihyat júđđidih chāj péa, caán iguíhdih ī búuh chūñat pínah mūúđihbut ā chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo mūúđihbut ā chājap be, caán iguíh wáapđidih ī en dawát pínah niijná. Caandih chāj péa, bitadih en dawát tútñit, caán biíh baácboó jib jwuhđidih ā bejep be.**” ² Túttimah, iguíh ei láa caandih teo wāhñidih āih iguíh wáapna ā wah bojop yuh be, āih iguíh jibđidih ā wābāt pínah niijná. ³ Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguíhadih en daonítboó caandih teonit, ī maáhdih jīb wahcanjeh, ī pūi ñūun yóh jwūba bojop be. ⁴ Túttimah, iguíha mínah biíh caandih teo wāhñidih ā jwūb wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, ā juibínachah, caandihbut yeejép niijnit, āih wao dáhdih ī dúuc mawap be. ⁵ Páant ī chājat túttimah, biíhdih ā wah bojochah, wápchi en daonít caandih ī mao yohop be. Dawá bitadihbut ā wahachah, biquínadih mao yohñit, bitadih ī yeejép chājap be.

⁶ “Caán iguíha mínahđidih ā wūúh, búdí ā oinijeh ā jūdhđap be. Pánihna, ā wūúh ā oinidih ā wahap be, búca. Pánih wāhñit, nin pah ā niij jengah joyóp yuh be: ‘Wā wūúhboodih

ĩ túi chãjbipna caá', ã niijíp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah ĩ míc niij wéhenap be: 'Nin wápchi mínah wáuh caá. Caandih jwĩ mao yoh jĩh, behe ã wunat túttimah, nin jwĩh wáap ã jummat pínah niijná', queétjeh ĩ míc niijíp yah be. ⁸ Páant niijná, caandih mao yohnit, wápchi jwëejboó ãih bácahjidih ĩ yohop be.

⁹ "¿Wápchi mínah jwáub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonítidih ã chãjbipna? Nin pah queétdih ã chãjbipna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodih caán wápchidih ã en dawát túutbipna caá. ¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátjidih yeéb ñi bohécannit jĩ? Nin pah át niij daacáp tajĩ:

'Múú teonit táini jee dáhnadidh ñíonit, ĩ náahcanni dahdih ĩ yohop yah be. Obohjeéhtih, caán ĩ yohni dahdihjeh tigaá Dios ã ñíwip. Caandih ñíonit, ãih múú pánihnidih chãjna, choójboó caan dáhdih ã jwĩh jwejep be, caán múúdíh túi jenah enat túut niijná. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah Cristo tigaá. Páant ã chãjachah ennit, jwiitboó caandih búdí jwĩ wëina caá', át niij daacáp tajĩ", (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, jwiit judíowã jwĩ maáta bícdih nin pah ĩt niij jenah joyóp wut jĩ: "Jesús iguĩhadidh en daonít naáwátjĩh jwiitdih jũihna caá ã chãjap", ĩt niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, Jesúsdi ĩt tewíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, cãacwãdih úmnnit, caandih teocanjeh, ĩt bejep wut jĩ.

Romano maáta ĩ úúbat túutni dinero júdu
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Pánih bejniti fariseowã ĩ maátaboó biquína ĩjeéh moondih Herodesjeéh moondihbut, Jesús pebhna wahna, caandih ĩt úúbh joyát

túutap wut jĩ, Jesús mácah ã jepahachah, caandih naóh yacat túut niijná. ¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandih nin pah ĩt niij úúbh joyóp wut yah jĩ:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiitdih ã chãjat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwĩ jéihna caá. Ded pah cãacwã ĩ niijíchah, maáta ĩ jumuchah yahna, úumcanjeh yoobópdih mapĩ naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwĩ úúbh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácdih moón ĩ maáh César ã úúbat túutni núodih caandih jwĩ wühuchah, ã túi niit? ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁵ Páant ĩ niij úúbh joyóchah, ĩ yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat túut? Ñi bíbohni dinero júduđih weemdih ñi wáhuú, wã en jwuhat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, caandih bíic júdu ĩt wáhuap wut jĩ. Páant ĩ wáhuuchah, caán júduđih ennit,

—¿Nin júduboó deih móot, deih wut tigaá ã jum? queétdih át niijíp wut jĩ.

—Cesaríh móot, ãih wutbut ã jumna caá, ĩt niij jepahap wut jĩ.

¹⁷ —Caán láa bácah nin júdu Cesaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumuchah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wáhuú, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij jepahachah, ĩt joí wáhi bejep wut jĩ.

Cãacwã ĩ jwáub boo pud jũúwát
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Páant queétdih ã jepahat túttimah, biquína saduceowã jwuh Jesús pebh ĩt juibínap wut jĩ. Queét saduceowã "Cãacwã wanna, ĩ jwáub boo pud júóhcan niit", niijnit ĩ jumap jĩ.* ¹⁹ Páant niij jenah joinít, nin pah Jesúsdi ĩt niijíp wut jĩ:

* 12:18 Hch 23.8

—Bohéní, nin pah Moisésji át niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni ã jumuchah, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, Moisésji át niij daacáp tají.* 20 Biíc weh sietewã í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be. 21 Æ úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbát ã wunap be. Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbát weh wihcanjeh ã wunap be. 22 Páant mícjeh queét nihat í buúd beedép be. Páant mi weha mána í wun beedát túttimah, í áajibut mi wunap be. 23 Pánihna, queét nihat siete í áaji, nihat í jwúub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesúsdiht ít niij úubh joyóp wut jí.

24 Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jí:

—Dios naáwátdih jéihcan, ã wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá. 25 Wunnitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwã pah áa wihcannit í jumbipna caá. 26 Obohjeéhtih, wunnitji í boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyátdih náah yacna, nin pah wã naóhna caá: Moisésji iigni chálihdih ã enatjidih nin pah át niij daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdíh ã niijíp jí: “Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá”, ã niijíp jí’, Moisés át niij daacáp tají.* 27 Í wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wut jí. ‘Í Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhniht í jumatdih jwí jéihna caá. ¿Dios báadhnihtdihjeh maáh ã jumna caá! Pánihna, ‘Wunnitji í jwúub boo pud júúhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijíp wut jí.

* 12:19 Dt 25.5 * 12:26 Ex 3.6 * 12:30 Dt 6.4-5 * 12:31 Lv 19.18b * 12:32 Dt 4.35 * 12:33 Os 6.6 * 12:34 Lc 10.25-28

Chah jenah joyát wutat (Mt 22.34-40)

28 Moisés ã wutatjidih bohénitjeéh jumni Jesúswã pebh juibínit, í míc wéhenachah, át joyóp wut jí. Jesús ã táí jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijíp wut jí:

—¿Dios jwiútdih ã wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wut jí.

29 —Nin wutat caá chah ã jumap: ‘Yeéb judíowã nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, biícjeh tigaá ã jumap. 30 Páant ã jumuchah, chah jenah joí, táí jepahnit, wēinit, caandíh bádí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tají.* 31 Caán wutat nump, nin biíh wutat ã jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah mantih, bitadihbut bádí ma oyoó’, át niij daacáp tají.* Caán chéne wutatna nihat biíh wutatnadih chah jenah joyát pínah ã jumna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jí.

32 —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios biícjeh tigaá báadhni. Biíh wihcan caá.* 33 Páant ã jumuchah, caandíh chah jenah joí, táí jepahnit, wēinit, oyat caá jwiútdih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadihbut oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwí weñechah, ã táina caá. Páant ã túyuchah yuhna, Diosdih, cáacwādhbut jwí oyat caá chah ã náahap. Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdiht át niijíp wut jí.*

34 —Dios ma maáh ã jumat pínah bainí caá meemdíh ã jwdhdup, Moisés ã wutatjidih bohénidih Jesús át niijíp wut jí.

Páant ã niijíchah joí úumnit, bita ít úubh joicáp wut jí.*

¿Cristo déhe ã juma tigaá? (Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Dioíh mūdih waadnít, Jesús nin pah át niij bohénap wut jí:

—‘Dios ã wahni pínah Cristo David juma ã jumbipna caá’, Moisésji ã

wutatdih bohénit ï níj naóhna caá. ¿Páant níj naóhna, ded pah níj bohé tigaá ï chāj? ³⁶ Davidjijeh Túini Espíritu ā wutachah, nin pah āt níj daacáp tajī:

‘Diosboó wā Maáhdih nin pah ā niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo bawámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdíh en jūihnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā niijná caá’, Davidji āt níj daacáp tajī. (*Sal 110.1*)

³⁷ Páant níj daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿ded pah tigaá Cristo David juma āt jumjī? Jesús queétdih āt níj wábh joyóp wut jī.

Páant ā níj bohénachah, dawá caandíh ït táí wēi joyóp wut jī.

Moisés ā wutatjidih bohénit ï táicat (Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Páant níj péanit, Jesús nin pah queétdih āt jwáub níj naóh bohénap wut jī: “Moisés ā wutatjidih bohénit ï yéj chājatdih ñi táí eneé. Páant queét ï chājat pah ñi chājca bojoó. Queét maátni yégueh túini chóo dñonít, cāacwā ï enepdih ïpī táoh jib bejna caá. Bíí dée jíib chājapboó bita queétdih túi wēi jwāáh wábatdih ïpī náahna caá. ³⁹ Jwiít judíowā jwī bohéat mūdúh waáwápboó ïpī chúudna caá, nihat queétdih ï táí wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ïpī wēina caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaadíh munnádh ïpī dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih dúuc wáina yuhna, cāacwā ï enepdih Diosdih maatápdih ïpī wábhna caá, queétdih ï wēi enat pínah niijná. Páant ï chājat jíib Dios queétdih bádí ā peéh chājbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Éemp wunnih Diosdih mi wáhat (Lc 21.1-4)

⁴¹ Judíowā ï wáhni dinero ámohat pah pebh Jesús āt chúudap wut jī. Pánih chúudna, cāacwā caan páihdih dinero ï yacachah, āt enep

wut jī. Caán dinero Dioíh mūdúh ï ámohochah, ï jíib chājat pínah āt jumap wut jī. Dawá bíí dée bíbohnt caan páihdih bádí dinero ït yacap wut jī.

⁴² Obohjeéhtih, éemp wunnih moh yéjnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júduna cobrejīh ï chājnijidih mit yacap wut jī. Caán júduna numap bainí jíib jumni āt jumap wut jī.

⁴³ Caán júdanadih mi yacachah ennit, ā bohénitdih ā pebhna jūúwát túutnit, nin pah Jesús queétdih āt niijíp wut jī:

—Yoobópdih yebdíh wā naóhna caá. Nint éemp wunnih moh yéjnihboó bita nihat ï wáhat chah mi wúhup be. ⁴⁴ Bita dawá bíí dée bíbohnt, bádí ï wáhuchah yuhna, queétboó páantjeh bádí ï bíbohna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéjnihboó nihat mi jeémát pínahdih mi jíib chājat déejibitdih mi wáh beedánap be, āt niijíp wut jī.

13

Dioíh mūdúh bita ï yohat pínah (Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant níj péanit, Dioíh mummánt ï bac bejchah, bíic ā bohéni nin pah āt niijíp wut jī:

—¡Bohéní, ma eneé! Nin mūdú bádí jee dáhnajīh ï chājni ¿túini mūdú nihcan niít? āt niijíp wut jī.

² —Túttimah, jwiít judíowādh eníhcannit jainít, nin jwī enni bádí mūdú, nin jee dáhnadibut, ï yoh beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ā wihcan niít, Jesús caandíh āt niijíp wut jī.

Péeni yeó jáap jātih ded pah ā yapat pínah

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Túttimah, Jesús wā Olivo jeená púh laab béjnit, Dioíh mūdú ā túi jíghopboó ït juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesús yuápbít ā chúuduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ā pebh juibínit, nin pah caandíh ït niijíp wut jī:

⁴ —Ma naáwá jwiítidih. ¿Débólíh tigaá meém ma niiját pah ā yapbi? ¿Péeni yeó jáap jātih ded pah tigaá ā

jwíih yapachah, jwí enbi? ït niij wábh joyóp wut jĩ.

5 –Yeéb ñi túi chãja chaáh. Bitá ï yeeatdih ñi joicá bojoó. 6 ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ï jũóhbipna caá. Páant ï yeenachah joinít, Diosdih cádahna, túut nũmnít, páant niijnítboodih dawá ï péebipna caá.

7 “Pebhbit jumnit ï míic mawatdih, yúup jumnit ï míic mawat doonádihbut ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandih búdí ñi jenah joicá bojoó. Páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ã jedh jwuhbipna caá. 8 Caán láa biíc baácđih moón biíh baácđih moonjĩh ï míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat ã jumvipna caá. Dawá pebhboó nũgúp láa, baác méméatbut ã jumvipna caá. Páant ã yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép ï yapat pínah ã jedh jwuhbipna caá.

9 “Páant ã yapachah ennit, yeebjéh ñi túi chãja chaáh. Bitá yeebdih teonit, maátadih ï wũhuchah, jwiít judíowã jwí míic wáacat mũboó ï pũibipna caá. Páant ï chãjachah, wíhwã ñi jummat jíib, tútchidih moón maátadih, queét chah maátadihbut bita yeebdih ï naóh yacvipna caá, ï peéh chãjat pínah niijná. Páant queét pebh ñahnit, wíih túini doonádih queédih ñi naóhbipna caá. 10 Péeni yeó jáap jãtíh túini doonádih nihat baácđih moondih naóh bohéat caá náahap. 11 Yeebdih peéh chãjat túutni pebhna ï ub bejechah, ‘¿Caandih ded pah wã naóhbi?’ ñi niij jenah joicá bojoó. Caanná ñi jumuchahjeh, ñi naáwát pínahdih Túini Espírituboó yeebdih ã jéihyabipna caá. Páant ã niijátđih joinít, ñi naóh yapanaá. Pánih naóhna, ñi jenah joyátjĩh ñi niijcán niít.* 12 Caán láa biíc ã úuddih, biíhboó ã úud jeñédih mao yohat túutna, ï wũhbipna caá. Íip ã wehdih,

ï wehboó ï mánadihbut mao yohat túutna, ï wũhbipna caá. 13 Pánihna, wíhwã ñi jummat jíib nihat yeebdih ï eníhcan niít. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdih ñi cádahcah, péeni yeó jáapđih yeebdih wã túi ubbipna caá.*

14 “Bitá ï pãpnidih Diosdih weñat mũú diítboó jwejnit, cãacwã caánboodih weñaat túutna, caán mũú ã túyatdih ï yéjanachah, ñi enbipna caá. Diosdihjeh cãacwã ï wúbát mũú ã jumuchah, caán pãpnidih caánboó jweycat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji, caandih át naóh daacáp tajĩ.* Caán ã daacátjídih ennit, ñi túi beh joyoó. Caanjĩh yeejép ï pãpni ã jumuchah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó ï jweí pũuh laab béje naáh. 15 Caán láa cãacwã tũbit yeejép ï yapachah, waícanjeh ï jweí ñáo pũuh laab béje naáh. Ded mũú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnit, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jweí béje naáh. 16 Wãpchiboó jumni áih yéguehnadih ubudih ã jwúub bejca bojo naáh.* 17 Caán láa wudu jumnit yaádh, ï wehdih túhñitbut ï jweyéchah, queét yaádhđih chah ã buobipna caá. 18 Nin pah Diosdih ñi niij wúbú: ‘Mah noój láa ã jumuchah, páant yeejép ã yapca bojo naáh’, caandih ñi niijí. 19 Caán yeó jáapnadih cãacwã tũbit yeejép ï yapbipna caá. Nin baácđih Dios ã chãjat túttimah, cãacwã yeejép ï yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba ï yapbipna caá. Páant yeejép ï yapat túttimah, ï jwúub yeejép yapcan niít.* 20 Tũbit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã jweí jwuhbipna caá, ã ñíonitboó ï jéih buujáát pínah niijná. Páant ã chãjcah nihna, ded áta buujácan tagaá.

21 “Caán láa det yeebdih ‘Ñi eneé. Ninjĩh caá Cristo ã jumup’, ï niijíchah, ‘Conjĩh caá Cristo ã jumup’, bitabut ï niijíchah, ñi joyáh bojoó.

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12
* 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

* 13:13 Mt 10.22

* 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11

* 13:16 Lc

22 Caán láa dawá yeenit ì jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitbut ì jumbipna caá. Căacwă ì en wăhi bejat pínah niijná, úum náah jumnidih ì chăj jútbiipna caá. Páant ì chăjatdih ennit, Dios ă ñíonitboó ì yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ì péeat pínahdih ì náahbipna caá. 23 Páant ă yapat pínah jătih, yeebdih wăát naóhna caá, caandih ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wă naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih joicát túut niijná, ñi túi chăja chaáh”, Jesús ăt niijíp wut jĭ.

Nihat căacwă úud jeñé ă jwúub dei júúwát pínah

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

24 “Caán láa căacwă yeejép ì yapat túttimah, yeó, widhbut ă túi yeh iigcán niit.* 25 Pánih túut nuumná, jeá ă méménachah, cúiwă ì yúug jéen bejbipna caá.* 26 Páant ă yapachah, weém nihat căacwă úud jeñé, mah tólihjih wă dei júóhbipna caá. Búdĭ wēpatjĭh, túi yeh iigni wă jwúub dei júúwáchah, nihat căacwă weemdih ì enbipna caá.* 27 Pánih dei júóhna, wĭih ángelwădih nin baácboó wă wahbipna caá, nihat pehbboó wă ñíonitdih ì ub wáacat pínah niijná.

28 “Higuera nah ded pah ă jummatdih ñi jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ă jumuchah ennit, jópchi ă júúwátidih ñi jéihna caá. 29 Páant ă jummat pah, nihat wă niijátji ă yapachah enna, wă jwúub dei júúwát pínah bahni ă judhdadidihbut ñi jéihbipna caá. 30 Yoobópdih yeebdih wă naóhna caá. Caán láa moón ì wunat pínah jătih, wă niijátji pah biíc yoobó ă yapbipna caá. 31 Nin baác, jeábut ă buudúchah yuhna, wă naáwátboó ă buudcán niit. Nihat wă niijátji pahjeh wă péabipna caá.

32 “Obohjeéhtih, wă jwúub dei júóhni pínah yeó jáap, horadidihbut

nihat ì jéihcan caá. Căacwă, ángelwă, weem yuh buca nihat jwĭ jéihcan caá. Wă íp Diosjeh caá caandih ă jéihyep.*

33 “Pánihna, yeebbút caán yeó jáapdih jéihcannit jumna, weemdih túi pánit jummat túut niijná, jáanit pah Diosdih ñi túi úubú. 34 Ded pah pánit ñi jummat pínahdih nin naáwátjĭh wă bohébiipna caá: Múú mínah yúup ă jib bej jwúhat pahjeh tigaá. ă bejat pínah jătih, ă pebh moondih ăih muudih ă túi en dawát túutur be. Biquínadidih ă tewatdih ă jwejep be. Jěcdih wapniboodih ă jwúub júúwát pínahdih ă túi páñat túutur be.* 35 Yeebbút ñi túi jenah joí páñaá. Múú mínah ă jwúub júúwáchah, queét ì jéihcat pah, weém ñi Maáh wă jwúub dei júóhni pínah yeó jáapdih yeebbút ñi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wăta dei juyúp tagaá. 36 Páant wă jwúub dei júúwát pínahdih jéihcan, wă wutatdih páantjeh ñi chăjaá. Pánih chăjnit, báadhdajeh wă jwúub dei juyúchah, úonit pah ñi jumcan niit. 37 Pánihna, yeebdih wă niiját pah mantih, nihatdidihbut naóhna caá wă chăjap: jJáanit pah, túi teo pánit ñi jumúú!” Jesús queétdih ăt niijíp wut jĭ.

14

Sacerdotewă ì maáta, Moisés ă wutatjidih bohénit biícđih Jesúsđih ì mawĭhat

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Oveja wúúhdih jwĭ jeémát yeó jáap, Pascua ì niijní,* chéne yeó jáap jătih paacánni pandih jwĭ jeémát yeó jáapna ăt jumur wut jĭ. Sacerdotewă ì maáta, Moisés ă wutatjidih bohénitbut Jesúsđih mawĭhna, caandih ĩt tewat túutĭhip wut jĭ. Căacwă ì encah, caandih ì tewat pínah niijná, nin pah ĩt míic niij wéhenap wut jĭ:

2 –Pascua yeó jáapnadidih, dawá căacwă ì jumuchah, Jesúsđih jwĭ tewat túutuchah, nihat tubit ĩta ĩj

* 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 7.13; Ap 1.7 * 13:32 Mt 24.36 * 13:34 Lc 12.36-38

* 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13

* 13:26 Dn

* 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

tagaá. Pániñ íjnit, jwiít dih ìta míc mao tagaá. Pániñna, cáacwã ì encáh, jwí tewat túatáp, ìt niijíp wut jì.

Yad wili chej jumniñh Jesúsdih mi puhwat

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Queét Jerusalén tútchiboó ì míc wéheat pónih, Jesúswã Betania tútchiboó bácah moópniji Simónih munná jeémpna ìt chãjap wut jì. Páant ì jeémát pónih, biíc yad wili táí chej jumni quiít dih mit ab waád jwibínap wut jì. Caán alabastro jeejñh ì chãjni quiít díitna nardo ì niijni chej jumni yí ãt jumap wut jì. Caán yí búdí jíib jumni ãt jumap wut jì. Pániñna, caán quiít yapatdih dajnit, Jesúh wao dáhdih mit puhwap wut jì.* ⁴ Páant mi puhwachah ennit, biquína caánboó jumnit ìt íjip wut jì. Pániñ íjnit, nin pah ìt niijíp wut jì:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí búdí jíib jumnidih páant mi puoh peét? ⁵ Caandih mi jíib chãj wãhna, ãta táí tagaá. Pániñ jíib chãjna, biíc jópchi tewat jíib pah bóo mita jíib tewep tagaá. Caán jíib dih moh yéejnitdih mita jéih wãh tagaá, ìt niijíp wut jì. Páant niijnít, queét caántdih ìt jũhñap wut jì.

⁶ Páant ì niij jũhñachah joinít, Jesús queétdih nin pah ãt niij naáwáp wut jì:

—Páant caántdih ñi niijcá bojóo. Weemdih caánt mi táí chãjna caá.

⁷ Moh yéejnitboó ñijeéh páantjeh ì jumbipna caá. Débólih ñi teo waaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahnibit wã jum jwãhbirna caá.* ⁸ Nint mi bíbohat pah bóo weemdih páant mi chãjna caá. Wunniñh bácahjidiñ jwĩpĩ puhwat pah, weemdih chej jumni yijñh puohna, ì yohat pínahdih mi ámohna caá.

⁹ Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Nihat baácboó wíh táini doonádih naóhna, nint bæ mi chãjatjidihbut ì naóhbipna caá. Páant ì naáwáchah joinít, caántdih dawá ì náhnibipna caá, Jesús ãt niijíp wut jì.

* 14:3 Lc 7.37-38 * 14:7 Dt 15.11

Jesúsdih eníhcannitdih ã duó wáyat pínahdih Judas ã naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ã bohénitjeéh bóo, Jesúsdih eníhcannit sacerdotewã ì maátadiñ ã duó wáyat pínahdih naáwádih ãt bejep wut jì. ¹¹ Caandih joinít, maáta ìt weñep wut jì. Pániñ wéinit,

—Meemdih dinero jwí wãhbirna caá, queét Judasdih ìt niijíp wut jì. Pániñna, Jesúsdih eníhcannitdih duó wáyat túat niijná, Judas ãt jenah joi bídip wut jì.

Jesús ã bohénit biíc dih ã pée jeémát
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna jwíh waadní yeó jáap, oveja wehdih jwí mawat yeó jáap, Jesús ã bohénit caandih nin pah ìt niij wãbh joyóp wut jì:

—¿Ded munníh tigaá Pascua jeémát dih jwiít dih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwí chãjbi? Jesúsdih ìt niijíp wut jì.

¹³ Páant ì niijíchah, Jesús chénewã ã bohénitdih wahnit, nin pah ãt niijíp wut jì:

—Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná ñi jwibínachah, wáam dahjñ mah beoni yeebdih ã jwãáhbipna caá. Caandih péenit, ded munníh ã waadáchah, yeebbát ñi pée waadá.

¹⁴ Waadní, caán munníh mínahdih nin pah ñi niij wãbh joyóo: “¿Dedboo tigaá wã bohénit biíc dih Pascua jeémát dih wã numah jeémát pínah tólih ã jum?” Bohéni ã niijná be’, ñi niijí munníh mínahdih. ¹⁵ Páant ñi niijíchah joinít, nihat jwí náahat jum beední búdí chah bóo tólihdih ã jwãt birna caá. Caán tólihboó jwí jeémát pínahdih ñi chãjaá, ãt niijíp wut jì.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ìt bejep wut jì. Caanná jwibínit, nihat Jesús ã niijátji biíc yoobó ìt jwãáap wut jì. Queétdih ã jwãt ni tólihdih waadní, Pascua jeémát pínahdih ìt chãjap wut jì.

Nihat chāj péanit, Jesús ā páñapboó ït jwúub bejep wut jĩ. ¹⁷ Tõo ñáh jũúwáchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ā bohénit biícđih caán chah bóo tólihna waád jũibínit, Pascua jeémátdih queétdih át ñamah jeémép wut jĩ.

¹⁸ Páant ï jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yeebdíh yoobópđih wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitđih đúo wáini pínah ñi cātíh ā jumna caá. Caánboó wājeéh jeémpni caá, át niijíp wut jĩ.*

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, búdí náhni dahwanit, nihat biquínajeh nin pah Jesúsđih ït niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Weém nihcan niít? ït niijíp wut jĩ.

²⁰ —Biíc ñijeéh jumni, pandih weém biícđih neéh jeémpni caá.* ²¹ Páant yeejép wā yapat pínahđih jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani át daacáp tajĩ. Pánihna, weém, nihat cāacwā úud jeñé, caán ā daacátji pahjeh yeejép wā yapbipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitđih đúo wáini yeejép pohba ā yapbipna caá! Caán ā cāac jumcah, chah āta tái tagaá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ā niijíchah joinít, Jesúsđih eníhcannitđih đúo wáini pínah át bac bejep wut jĩ.

²² Ā bac bejat túttimah, queét páantjeh ï jeéméchah, Jesús pandih úbnit, “Nin jeémát ma wūhat túina caá, Paá”, Diosđih niij péanit, ā bohénitđih át daj wūhup wut jĩ.

—¡Dáa, ñi jeémé! Nin pan wĩih bácah panihni caá, át niijíp wut jĩ.

²³ Túttimah, jiwá iguúh mac jumni babhbat dahđih úbnit, “Nin babhbat ma wūhatbut túina caá, Paá”, niij péanit, queétdih át wūhup wut jĩ. Páant ā wūhuchah, queét nihat ït babhbap wut jĩ. Páant ï babhbachah, queétdih nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

²⁴ —Nin babhbat wĩih meép panihni caá. Nin babhbatđih yeebdíh wā wūhat pah, wĩih meépđih yohnit, wā wun wūhbipna caá, dawá cāacwā

Dios biícđih ï tái jummat pínah niijná.* ²⁵ Yeebdíh yoobópđih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwuhna, jiwá iguúh macđih wā jwúub babhcan niít. Túttimah, Dios maáh ā jumapboó wā jwúub babhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

Pedro ā yeeat pínahđih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Pascua jeémátdih jeémp péanit, Diosđih ït wēi ewep wut jĩ. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ā bohénitđih Jesús át ñamah bejep wut jĩ.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Ovejawāđih en daonídih wā maobipna caá. Páant wā mawachah, nihat ovejawā ï jweí peét bejbipna nacaá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tajĩ.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahđih wā jéihna caá. ²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh ï mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ā jwúub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej pãibipna caá, át niijíp wut jĩ.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wut yah jĩ:

—Queét nihat ï cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan niít, át niijíp wut jĩ.

³⁰ —Yoobópđih meemdíh wā naóhna caá. Bũu cheijeh mũjbai chéne ā ewat pínah jātih biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wā jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrođih át niijíp wut jĩ.

³¹ —Majeéh weemdíhbut ï mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niít, Pedro Jesúsđih chah át jwúub niijíp wut yah jĩ.

Queét nihatbut biíc yoobó ït niijíp wut jĩ.

* 14:18 Sal 41.9 * 14:20 Sal 41.9 * 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 14:27 Zac 13.7

* 14:28 Mt 28.16

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús á uúbát

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Túttimah, Olivo jeená jubínit, Getsemaní í niijní pácahi jumapna Jesúswā ít jubínap wut jī.

—Diosdih wā uúbát pónih, ninjīh ñi cháud páñaá, Jesús á bohénitdih át niijíp wut jī.

³³ Páant niij péanit, yuúpbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbut Jesús át namah bejep wut jī. Pánih bejnit, cáacwādhíh á wun wāhat pínahdih búdí jenah joinít, át jīgah jwíhip wut jī.

³⁴ —Tubit jīgahnit, wanni pah caá wā jumap. Pánihna, yeebbát ũocanjeh, ninjīh ñi uúbh páñaá, queétdih át niijíp wut jī.

³⁵ Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baácboó páah yoh ñajnit, ³⁶ “Paá, meém nihardih jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdíh ma wunat túutca bojoó! Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wāhbirna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jī.

³⁷ Páant niij uúbh péanit, biíc peihcannit á bohénit í páñapboó Jesús át jwúub bejep wut jī. Páant á jwúub jubí enechah, ũona ít chājap wut jī.

—¿Ma ũo niít, Simón? ¿Biíc horabit-jeh ũocanjeh, ma noón páicannit beé?

³⁸ Túi jáanit, yeebdíh Diosdih uúbát caá náahap, yéj chājat jenah joyátdih yap yohat túut niijná. Túi chājīhna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant ñi jéih buujácan niít, Jesús át niijíp wut jī.

³⁹ Páant queétdih niij péa, jwúub bejnit, á jwíh uúbátji pahjeh muntih biíc yoobó át jwúub uúbáp wut jī. ⁴⁰ Pánih uúbh péa, biíc peihcannit páinit pehbhoó á jwúub jubínachah, jwúub ũona ít chājap wut jī. Tubit quíib chei jumachah, ít jwúub ũwup wut jī. Jesús queétdih á wucuchah, tíicna, caandíh ít jéih jepahcap wut jī. Túttimah, jwúub uúbúdhíh bejniji, páinit pehbhoó Jesús át jwúub jubínap wut jī.

⁴¹ Biíc peihcanni láa uúbhnit, páinit pehbhoó át jwúub jubínap wut jī.

—¿Yeéb páantjeh ũonit, choó niít ñi chājap? ¡Páant bóojeh tigaá! Butéh yéjnit weemdíh tewedih jubíná caá í chājap. ⁴² Ñi jáa bojoó. Chóbe. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini á jubíná caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Jesúsdih eníhcannit caandíh í tewat
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Páant Jesús á niijíchahjeh, á bohéniji Judas át jubínap wut jī. Judasjeéh dawá ít jubínap wut jī. Íbat naaná, máa quiítnadibbut ít bíbohó wut jī. Sacerdotewā í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, jwiít judíowādhíh waóhnitbut queétdih ít wahap wut jī, Jesúsdih teonit, í pebhna í ub bejat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús pebh í bejat pínah jātih, Judas ájeéh bejnit pínahdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Púo tíbdih nomnit, wā uúbhndih ñi teweép. Teonit, ñi cátih ñi ub bejeé, á jweicát pínah niijná”, át niijíp wut jī.

⁴⁵ Pánihna, Jesúswā pebhna jubínit, Judas Jesús pebh át jubínap wut jī.

—¿Ma jum, Bohení? niij uúbhnit, Jesúh púo tíbdih át nomop wut jī.

⁴⁶ Páant Judas á uúbúchah ennit, Jesúsdih tewedih jūóhnit caandíh ít tewep wut jī.

⁴⁷ Obohjeéhtih, pehbbit ñuhni Jesús á bohéniboó íbat naadhí jwāat wái ubnit, sacerdotewā í maádhíh teo wāhniíh moli chóodih át dúuc bóod yohop wut jī. ⁴⁸ Caandíh tewedih jubínitdih nin pah Jesús át niijíp wut jī:

—¿Nuumnídih tewat pah íbat naaná, máa quiítnadibbut ubnit, weemdíh tewedih ñi jūóhnit beé?

⁴⁹ Yeó jáap jumap pah Dioíh muúboó ñijeéh wā jumachah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani á daacátji pahjeh buu weemdíh á yapa náah, át niijíp wut jī.

Pánihna, Jesúsdih teonit, ít ub bejep wut jī. ⁵⁰ Páant í teo bejchah enna,

* 14:49 Lc 19.47; 21.37

nihat ā bohénit caandíh ít éemp jwei béjep wut jī.

⁵¹ Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ñoniji wíih ñajapdih bóo chóojíhjih míic bainit, Jesús wā í bejat túttimah wā ñuán péenap jī. Páant wā ñuán péenachah ennit, Jesús dih teonitboó weemdíhbut í tewep yah jī. ⁵² Obohjeéhtih, páant í tewechah yahna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wā ñáo jwei béjep jī.

Judíowā í maáta Jesús dih í wábh joyát (Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Pánih Jesús dih ub bejnit, sacerdotewā í maáih muaná ít ub waad béjep wut jī. Áih muáboó jamni míic wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewā í maáta, jwiít judíowā dih waóhnit, Moisés ā wutatjidih bohénitbut juibínit, Jesús dih naóh yacat túut niijná, queét nihat ít míic wáacap wut jī. ⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesús dih yáupjeh át ñuán péenap wut jī. Pánih ñuán péenit, sacerdotewā í maáih muá wáihyat júduboojéh át waád juibínap wut jī. Pánih waád juibínit, Pedro tuu cúut jwéejdih, muádih wapnit biíc dih, át méé chúudup wut jī.

⁵⁵ Sacerdotewā í maáta, nihat bita maáta biíc dih wáac juibínit, “Jesús yeejép chājna beé”, niijnít dih bidna ít chājar wut jī. Jesús dih peéh mawíhna, chénewā biíc yoobó naóh nitdih bidna ítih chājar wut yah jī. Obohjeéhtih, ít bid jaicáp wut jī. ⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah míic ít naáwáp wut jī. ⁵⁷ Biquína ñah ñuáhnit, nin pah ít niij yee naáwáp wut jī:

⁵⁸ —Nin pah ā niijíchah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioíh muá cāacwā í chājnijidih wā yéeja beedábipna caá. Biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap muá, cāacwā í chājca naáh muádih wā chāj bipna caá’, ā niijíp be, ít niijíp wut jī.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yahna, mácah míic ít niijíp wut jī.

⁶⁰ Sacerdotewā í maáh cāacwā cātíh ñah ñuáhnit,

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chāj, meemdíh páant í niij naóh yacachah? Jesús dih át niijíp wut jī.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut jī. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā í maáh

—¿Meém Dios ā wahni níit? ¿Dios, jwí wēini, ā wūúh níit? Jesús dih át jwáub niijíp wut jī.

⁶² —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Weém nihat cāacwā úud jeé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wā wutuchah, ñi enbipna caá. Mah tólihnajih wā jwáub dei júúwáchahbut ñi enbipna caá,* Jesús át niij jepahap wut jī.

⁶³ Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā í maáh búdí át íjip wut jī. Á íjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáanit,

—¿Dépanih tigaá bita naóh nit pínah jwíta bid? ⁶⁴ ‘Weém caá Dios wáúh’, Jesús jeh ā niijíchah, yeéb nihat ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandíh ñi niij jenah joí? ájeéh jamnitdih át niijíp wut jī.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, queét nihat ít niijíp wut jī.*

⁶⁵ Páant niijnít, biquína Jesús dih ít coí jáha jwíhip wut jī. Coí jáhanit, quíib nem chéo póocnit,

—Dios wáúh jamna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ít niij deoh naáwáp wut jī.

Túttimah, Dioíh muádih wapnit soldadowā dih í wuhchah, queétdih Jesús dih ít pañup wut jī.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant í chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méé chúuduchah, sacerdotewā í maáhdih teo wáhnih mit juibínap wut jī. ⁶⁷ Juibínit, Pedro tuu cúutdih ā méé chúuduchah ennit,

* 14:58 Jn 2.19 * 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

—¿Meembát Jesús Nazaret tútchimant bóojeéh péeni nihcan niít? mit niíj úúbh joyóp wut jĩ.

⁶⁸—Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijní Jesúsdi wā jéihcan caá. ¿Ded pah niij tígaá ma chãj? Pedro át niíj yee jepahap wut jĩ.

Páant niijnítjeh, tũu cúut jwěejdih chũudniiji bejnit, jęcna át jwei bėj űuhup wut jĩ. ⁶⁹ Páant caánboó ā űuhuchah, teo wũhni Pedrodih mit jwũub enep wut jĩ. Páni ennit, mi pebh en űuhnitdih nin pah mit jwũub niijíp wut jĩ:

—Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niijíp wut jĩ.

⁷⁰—Nihcan caá. Weém ājeéh péeni nihcan caá, Pedro át jwũub niíj yeenap wut jĩ.

Túttimah, bita caanjĩh en űuhnit jwuh

—Ājeéh péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Meembát Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pániha, meembát ājeéh péeni nacaá, Pedrodih ĩt niijíp wut jĩ.

⁷¹—Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdi yeebdih wā naóhna caá. ĩNi niijní newédih wā jéihcan caá! ĩPáant yoobópdi wā naóhcah, Dios weemdih ā peéh chãja naáh! Pedro át jwũub niíj yeenap wut jĩ.

⁷² Páant ā niijátjeéhjeh, mǎjbai át jwũub ewep wut jĩ. Páant ā jwũub ewechah joinít, “**Mǎjbai chéneji ā ewat pínah jãtih ‘Caandih wā jéihcan caá’, meém biíc peihcanni láa ma ni-ijbípna caá**”, Jesús ā niijátjidih Pedro át náhninap wut jĩ. Páni náhninit, Pedro búdí át jũũp wut jĩ.

15

Maáh Pilato Jesúsdi ā úúbh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewā ĩ maáta, jwiít judíowā jwĩ maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita maátabut ĩt míic wáac juibínap wut jĩ. Páni míic wáac juibínit, Jesúsdi ded pah ĩ chãjat pínahdih ĩt míic wéhenap

wut jĩ. Páni míic wéhe péanit, Jesúsdi ĩt chéwat túutap wut jĩ. ĩ chéu péaat túttimah, maáh Pilato pebhboó ĩt ub bejat túutap wut jĩ. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondih wutni át jumap wut jĩ. ² Páant ĩ ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdi nin pah át niíj úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópdi judíowā ĩ maáh niít? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pah tígaá**, Jesús át niíj jepahap wut jĩ.

³ Pániha, sacerdotewā ĩ maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdi yeejép ĩt naóh yacap wut jĩ.

⁴ Páant ĩ naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdi át niijíp wut jĩ:

—¿Páant meemdih ĩ naóh yacachah joiná yuhna, ma jéih jepahcan niít? át niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús át jwũub jepahcap wut jĩ. Páant ā jepahcatdih ennit, Pilato búdí át wáhi bejep wut jĩ.

Jesúsdi ĩ mao yohat tútat
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowā queét judíowádih ĩ maáh jumatdih ĩjnit, biguína judíowā Romanowádih ĩt míic mawap wut jĩ. Páni míic maona, cãacwádih ĩt mao yohop wut jĩ. Páant ĩ mawachah, ĩ teonitji nemat mũúboó dawá ĩt jumap wut jĩ. Barrabás wũt jumribut ĩjeéh nemat mũúboó át jumap wut jĩ. Pascua jumat pah Pilato biíc cãac nemat mũúboó jumni, cãacwā ĩ bacaat tútnidih āpĩ bacanap wut jĩ. ⁸ Pániha, cãacwā Pilato pebh juibínit, biíc nemnidih ā bacaat pínahdih ĩt úúbup wut jĩ.

⁹ Páant ĩ úúbúchah joinít, Pilato queétdih nin pah át niíj úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judíowā ĩ maáhdih wā baca wũh jĩh? ¿Caandih niít ĩ náahap? át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Dawá cãacwā Jesúsdi ĩ weñechah, sacerdotewā ĩ maátaboó caandih tubit ĩjna, ĩt mawat túutap wut jĩ. Pániha, queét Jesúsdi ĩ ĩjatdih jéihnit, cãacwā ĩ weñatdihbut

jéihnit, Pilato queétdih páant át wúbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Obohjeéhtih, cãacwã Jesúsdiĥ ĩ náahachah yahna, sacerdotewã ĩ maátaboó queétdih jac wutnit, Barrabásboodih ã bacaat pínahdih ĩt jepahat tútup wut jĩ.

Páant ĩ jac wutachah joinítji,

—¡Barrabásdih caá jwĩ náahap!
¡Caandih jwiútdih ma baca wúhúú!
Pilatođih cãacwã ĩt niúj jepahap wut jĩ.

¹² —¿Yeéb judíowã ‘jwĩ maáh’, ĩni niijníđih dedé tigaá wã chãjbi? Pilato át niújip wut jĩ.

¹³ —¡Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ĩt niúj ñaacáp wut jĩ.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá ã yéejatji, páant ĩni niújichah? Pilato át niúj wúbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah ĩt jwúub niúj ñaacáp wut jĩ.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ĩt niújip wut jĩ.

¹⁵ Pánihna, cãacwã caandih ĩ iijcat pínah niujná, Pilato Barrabásdih queétdih át baca wúhup wut jĩ. Pánih bacanit, soldadowãđih momo jiwí chóo coóh jumni tōpnajĩh Jesúsboodih át puñat tútup wut jĩ. Pánih puñat tútupnit, Pilato caandih át ub bejat tútup wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat pínah niujná.

¹⁶ Páant ã ub bejat tútuchah joinít, Pilatođih muú diítina Jesúsdiĥ ĩt ub waad béjep wut jĩ. Pánih ub waad béjnit, caanjĩh wapnit soldadowã ĩt míc wáacap wut jĩ. ¹⁷ Pánih míc wáacnit, Jesúsđih yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, maáh ã dawat pah jíghni duni chóodih caandih ĩt yacap wut jĩ. Maáh ã dawat júdu pah chãjnit, óot pihđih péeb wao péanit, Jesúsđih wao dáđđih ĩt yacap wut jĩ. ¹⁸ Maáhđih ĩpĩ chãjat pah Jesúsđih nin pah ĩt niúj deoh naáwáp wut jĩ:

—¡Ma túi jumúú! ¡Meém caá judíowã ĩ maáh! ĩt niúj deoh naáwáp wut jĩ.

¹⁹ Pánih deoh naóhnit, máa doóbhjĩh ãih wao dáđđih maonit, ĩt cói jãhanap

wut jĩ. Pánih mao cói jãhanit, maáhđih weñat pah Jesús pebh ĩt bóđicha caj yoh ñajap wut jĩ. ²⁰ Páant niúj deoh naóh péanit, duni chóodih tóo dugnit, ãih yégueh chóodihjeh ĩt jwúub yacap wut jĩ. Pánih yacnit, ĩt ub bac bejep wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat tútup niujná. Pánih ub bejna, ãih cruzđih bewat tútupnit, ĩ mao yohat pínah jeéboó caandih ĩt ub bejep wut jĩ.

Jesúsđih cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ ĩ mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácđih bóodih ĩt jwááap wut jĩ. Simón Jerusalén tútchiboó juibína át chãjap wut jĩ. Caán Simón ã wehboó jwĩjeéh jumnit Alejandro, Rufojĩh ĩ jumna caá.* Pánihna, queét ĩ ĩp Simóndih jwááhnit, soldadowã caandih Jesúsđih cruzđih ĩt bewat tútup wut jĩ.

²² Pánih bejnit, Gólgota wut jumapna ĩt juibínap wut jĩ. “Gólgota” niujná, “Waó ĩđíp jeé”, niujná ĩt chãjap wut jĩ. ²³ Pánih caanná juibínit, mirra wut jumni macjĩh widnit, ĩ ub bejni jiwá iguúh macđih Jesúsđih ĩt tóihyop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caan mácđih Jesús át babhcap wut jĩ. ²⁴ Túttimah, cruzboó Jesúsđih ĩt péoh dodhdop wut jĩ. Pánih péoh dodh péanit, ãih yégueh chóojidih “¿Deđh tigaá ã jumbi?” míc niujnit, túhwat júđunabitjĩh soldadowã ĩt yoh túhwip wut jĩ.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó ã jumachah, Jesúsđih cruzboó ĩt péoh dodhdop wut jĩ. ²⁶ ã yéejatđih naóhna, cruzboó ãih wao cháh, nin pah ĩt niúj daác búđhdap wut jĩ. “JUDÍOWã ĩ MAÁH”, caán naadih ĩt niúj daacáp wut jĩ. ²⁷ Chénewã nuumníđihbut biđh cruznadih Jesús pebh ĩt péoh dodhdop wut jĩ. Biícđih ã jéihyepmant bóo bawámant, biđđih ã wáyámant bóo bawámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesúsđih ĩt péoh dodhdop wut jĩ. ²⁸ Jon jãtđih Dios naáwátđih

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18

naóh yapani ã daacátji biíc yoobó Jesús át yapap wut jĩ: “Wutatdih yap yohnitjeéh jumni caá’, cãacwã caandih ĩ niij jenah joibípna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

²⁹ Cruz pebh en yap bejnit Jesús dih nin pah yeejép ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ.*

—ĭEneéh bũca! ĭDioih mũdih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán mũdih jwũub chãjni pínah niit?*

³⁰ Pánihni jumna, ĭcaán ĩ péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jũúwá! ĩt niijíp wut jĩ.

³¹ Páant ĩ niiját pah sacerdotewã ĩ maáta, Dios ã wutatdih bohénitbut biíc yoobó caandih nin pah ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Caán bitadidih táı teo wáacni jumna yũhna, caanjéh ã jéih míc teo wáaccan caá. ³² ‘Judíowã ĩ maáh caá’, ni-ijná, cruzmant ã dei jũúwáchah enna, caandih jwĩ jepahbipna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

Ājeéh ĩ péoh dodhnitbut yeejép ĩt niijíp wut jĩ.

Jesús ã wũnat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesús cruzboó ĩ péoh dodhni ã ñũhuchah, yeó jáap tac yoób ã dũpúáh bejep jĩ. Nihat baácboó dũpú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ã jwũub baáb jwũub bejep jĩ, páant muntih. ³⁴ Páant ã jwũub baabát pínah jãtĩhbit, Jesús nin pah át niij wẽp ñaacáp wut jĩ: “**Eloí, Eloí, ĭlemá sabac-tani?**” niijná, “ĭWĩih Dios, wĩih Dios, dépanih tigaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jĩ.*

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh ñũhnit,

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chãjap, ĩt míc niijíp wut yah jĩ.

³⁶ Biíc ĩjeéh jumni boó ñáo ñah bejnit, páab chũı déedih ubnit, bijni jiwá

iguíh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesús dih át wái nomat túutup wut yah jĩ.* Pánih wái nomat túutnit, caanjéh nin pah át míc niijíp wut jĩ:

—ĭĀ jumũ naáh! Elíasji nindih teo wáacadidih ã jũúwáchah, jwĩ en jwũh jĩih, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ã niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wũnah bejep wut jĩ.

³⁸ Páant ã wũnuchahjeh, Dioih mũú diitboó ĩ jãh yaĩhni búdí wũpni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chãwáp wut jĩ.* ³⁹ Caán ã wũnuchah ennit, Jesús pebh ñũhni soldadowã ĩ maáh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih nin Dios wũáh ta tigaá”, át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Chibít yũpbit biquína yaádh Jesús dih ĩt en ñũhup wut jĩ. Queét yaádhjeéh Mágdala tútchidih bóli María mit jumup wut jĩ. Biĩh wili Mariabut mit jumup wut jĩ. Caánt José, ã úud Santiago ĩ ĩn mit jumup wut jĩ. Biĩh wili Salomébut mit jumup wut jĩ. ⁴¹ Jesús Galilea baácboó ã jum jwũhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit ĩt jumup wut jĩ. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbut ãjeéh ĩt péenap wut jĩ.*

Jesúih bácahjidih ĩ yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwĩ chooát yeó jáap jãtĩh bóo, jwĩ chooát pínahdih jwĩ ámohni yeó jáapdih, Jesús át wũnup wut jĩ. Caan chéyeh tóo ñáh jũúwát pínah jãtĩh, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúih bácahjidih Pilatodih úúbúdíh át bejep wut jĩ. Caán José jwiit judíowã jwĩ maátajeéh ã jumuchah, caandih bita maáta ĩpĩ táı joyóp wut jĩ. Dios ã maáh jumát pínahdih táı pãini át jumup wut jĩ. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúih bácahjidih úúbúdíh át bejep wut jĩ, jwĩ chooát yeó jáap ã waadáchah, ãih bácahji páantjeh cruzboó ã ñũhcat

* 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25 * 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19 * 15:34 Sal 22.1 * 15:36 Sal 69.21 * 15:38 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * 15:41 Lc 8.2-3

pínah niijná. ⁴⁴ Jesús jãtìh ã wunat doonádih joinít, Pilato ãt joí wáhi bejep wut jì. Pánìh joí wáhi bejnit, soldadowã ì maáhdìh ãt bid bojop wut jì. Æ pebh ã juibínachah, nin pah caandìh ãt niij úubh joyóp wut jì:

—¿Jesús wãát wunah bejnit beé? ãt niijíp wut jì.

—Wãát wunah bejna beé, soldadowã ì maáh ãt niij jepahap wut jì.

⁴⁵ Páant ã niij jepahachah joinít, Pilato ãih soldadowãdìh Jesúh bácahjìdìh ùb deyanit, Josédìh ãt wúhat túutap wut jì. ⁴⁶ Páant ã niiját joinít, táì baabní yégueh chóodìh jíib chãj, cruzna jumapboó jwúub bejnit, Josédìh Jesúh bácahjìdìh ì ùb deya wúhuchah, ãt ùbap wut jì. Pánìh ùbñit, caán yéguehjìh pin péanit, jeedìh ì baadníji íitboó caandìh ãt yohop wut jì. Yohnit, búdí jeé júdudìh tóo pátú bejnit, caán íitdìh ãt nemep wut jì. ⁴⁷ Páant ã yohochah, Mágdala tãtchimant bóli Maríá, bíih wili Maríabut ìt enep wut jì. Caánt Maríá bíih José ìin mìt jumap wut jì.

16

*Jesús ã boo pud jũúwát
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

¹ Jwiit judíowã jwí chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jũúwúchah, bíic peihcannit yaádh chej jumnidìh jíib chãjadìh ìt bejep wut jì, Jesúh bácahjìdìh ì ñãñat pínah niijná. Mágdala tãtchimant bóli Maríá, bíih wili Maríá Santiago ìin, Saloméjìh, queét bíic peihcannit yaádh jíib chãjadìh ìt bejep wut jì. ² Túttimah bóo yeó jáap baáb jéenechah, chej jumnidìh ùbñit, queét yaádh Jesúh bácahdìh yohopji jeé íitboó ìt bejep wut jì.

³ —¿Déhe tigaá jwiitdìh jeé júdudìh ì pátú yoh wãhbi? queétjeh ìt niij míic wéhe bejep wut jì.

⁴ Pánìh juibína, José ã nemniji jeé júdu caán íit jwéejdìh ã ñuhuchah ìt enep wut jì. Caán búdí júdu ã jumuchah, cãacwã ì tóo pátú dodhdat pah ãt lajap wut jì. ⁵ Pánìhna, caán

ítidìh waád juibínit, jáap behni pah jíghoni ángeldìh ìt enep wut jì. Caán ángel táì baabní yégueh chóo ðonít, ì jéihyepmant bóo bawámant ãt chúudap wut jì. Caandìh ennit, búdí ìt úumap wut jì.

⁶ Páant ì úumuchah ennit, caán ángel queét yaáhdìh nin pah ãt niijíp wut jì:

—¿Ñi úumca bojóo! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tãtchidìh bóo cruzboó ñuhnit, wunnijidìh bid niit ñi chãjap? Obohjeéhtìh, ninjìh ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jũúwáp be. Caandìh ì cáagatjidìh ñi eneé. ⁷ Úumcanjeh, ã bohénitdìh naáwádìh ñi bejeé. Pedrodìhbut ñi táì naáwá chaáh. ‘Jáantjeh ã naáwátji bíic yoobó Jesús yeebdìh Galilea baácna ã waóh bej páina caá. Caánboó caandìh ñi jwãáhbipna caá’, ã bohénitdìh ñi niijí, ángel ãt niijíp wut jì.*

⁸ Páant ã niijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé íitmant ìt ñáo jwúub bejep wut jì. Ñáo jwúub bejnit, úumna, méménit, bitadìh ìt naóhcáp wut jì.

*Mágdala tãtchidìh bóli Maríadìh
Jesús ã jíghat
(Jn 20.11-18)*

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jũóhni Mágdala tãtchidìh bóli Maríadìh ãt jwíh jíghop wut jì. Caánt siete nemépwã jumnihjidìh Jesús ã boonih mìt jumap wut jì. ¹⁰ Jesús ã bohénitji caandìh ì jũúuchah, Maríaboó caandìh mì enatjidìh queétdìh naáwádìh mìt juibínap wut jì. ¹¹ “Cristo ãt jwúub boo pud jũóh tabeé. Caandìh weém wã enna be”, queétdìh mìtìh niijíp wut yah jì. Obohjeéhtìh, páant mì niijíchah yahna, ìt joyáh bojop wut jì.

*Chénewã Jesúsjeéh péenitdìh ã jíghat
(Lc 24.13-35)*

¹² Túttimah, chénewã Jesús wãjeéh jibnitji mú wihcapboó ì jib bejchah, Jesús queétdìh ãt jíghop wut yah jì. Obohjeéhtìh, mácah ã jíghochah, jwíh beh encan yahna, túttimah, caandìh ìt beh enep wut jì. ¹³ Pánìh beh ennitji

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

jwúub bejnit, ï chéenwãdih Jesúsdih ï enatjidih ït naáwáp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ï naáwáchah yahna, queétdihbut ït joyáh bojop wut jĩ.

jumap”, niijnít, Diosdih ït táí jepahap wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wã daacát.

Ãih túini doonádih ã bohénitjidih Jesús ã naáwát tútat

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ã bohénitji ï jeéméchah, queétdih Jesús ãt jígohop wut jĩ. Caán ã naáwátjidih túí jehnah joicán, jwúub booni bitadih ã jígohatdih ï naáwáchah yahna, ï joyáh bojatji jíib queétdih ãt jũihñup wut jĩ. ¹⁵ Pánih jũih péanit, queétdih nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Nihat baácboó wĩih túini doonádih nihat cãacwãdih naáwádih ñi bejeé.*** ¹⁶ Weemdíh jepahnit, daabáát túutnit, iiguípna ï bejat déejidih Dios ï yéejatdih ã yoh wãhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípna ï bejbipna caá. ¹⁷ Det weemdíh jepahnitboó wã wēpatjĩh nin pah ï chãjbipna caá: Nemépwã cãacwãih bácahmant jumnitdih ï bacat túutbipna caá. Mácah wéheatjĩh ï wéhebpna caá. ¹⁸ Maidih ï tewechah, ï chãacáchah yahna, dedé ebépdih ï babhbachah yahna, queétdih ã chũúhcan níit. Wannitdih ï teo jãha wúbáchah, ï táí boobipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Páant níj naóh péanit, jwĩ Maáh Jesús jeáboó ãt púuh laab béjep wut jĩ. Pánih púuh laab juibínit, maáh waadná, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ãt cháudup wut jĩ.* ²⁰ Pánihna, Dios cãacwãdih ã táí ubat pínah doonádih Jesús ã bohénitji nihat pebhboó naáwádih ït bejep wut jĩ. Pánih naóhnit, jwĩ Maáh queétdih ã teo wáacachah, ã wēpatjĩh cãacwã ï jéih chãjca naáhdih ït chãj júutap wut jĩ. Páant ï chãj júutachah, ã naáwátidih joinítboó, “Í naáwát yoobópdih caá ã

* 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ã daác jwíihat

¹ Wã dée Teófilo, weém Lucas meemdih bainí wã naóh daácipna caá. Jwí cãtíh Jesús ã chãjatjidih dawá cãacwã ít daác jwíhip tají. ² Jesús ã cãac jumni yeó jáapdih púú ã péani yeó jáapna ãjeéh jumnitji, ded pah ã chãjatdih ennitji, ã naáwátidibut joinítji, jwiítidih í bohénap jĩ. ³ Páant í bohéatdih joiníji weembút buu wã jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wã daác wãhuchah, ã túibipna caá”, wã niíj jenah joyóp be.* ⁴ Páant niíj jenah joinít, meemdih wã daác wahna caá, ma joiníji doonádih túi yoobópdi ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ã cãac jummat pínahdih ángel ã naáwát

⁵ Jesucristo ã cãac jummat pínah jãtíh, Herodes Judea baácđih moón í maáh jum láa, Zacarías wút jumni sacerdote át jumup wut jĩ. Caán Abías wút jumni sacerdotewã poómpdih bóo wut jĩ. Yad Elisabetbut Aarón jumma mit jumup wut jĩ.* ⁶ Queét chénewã Dios ã enechah, nihát ã wutatjidih túi jepahnit ít jumup wut jĩ. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wut jĩ. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ít chãjap wut jĩ.

⁸ Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewã poómp Dioíh mæúđih ñahwat en daonít pínah ít túut nuumup wut jĩ. ⁹ Biíc yeó jáapdih sacerdotewã ípĩ chãjat pah, Zacaríasdih ít ñíwip wut jĩ, Dioíh mæúđih waadnít, chej jumnidih ã cáwat pínah niijná. ¹⁰ Chej jumnidih í cáwat horadih waad béjnit, ã cáwachah, tãahmant bóo tólihdih dawá cãacwã Diosdih úbh pãina ít chãjap wut jĩ. ¹¹ Zacarías chej jumnidih ã cáwachajeh, Dios ã wahni ángel át jíghop wut jĩ. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant

át ñuhup wut jĩ. ¹² Pánihna, Zacarías caandih en wáhi bejnit, búdí át úumup wut jĩ.

¹³ Páant ã úumuchah ennit, ángel caandih nin pah át niíj naáwáp wut jĩ:

—Zacarías, ma úumca bojoó. Ma úúbatdih Diosboó át joiná wut be. Yeebdih ã túi chãjachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wút búudhdáp. ¹⁴ Ñi wúúh ã cãac jumuchah enna, búdí ñi wëibipna caá. Dawá cãacwãbut biíc yoobó í wëibipna caá. ¹⁵ Dios ã enechah, caán oboh jumni nihcan niít. Æ ñíoni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidibut ã babhcan niít. Beh wiliíh wudah diítmah jum jwuhna, Túini Espiritu ã wëpatdih ã bíbohbiipna caá.* ¹⁶ Ma wúúh behna, dawá quíib buúdnít judíowádih Diosdih ã jwúub jepahat túutbipna caá. ¹⁷ Dios ã wahni ã júúwát pínahdih naóh waóhni pínah ã jumbipna caá. Dios ã wëpat búdí bíbohna, Elíasji ã wëp naáwátji pah muntih ma wúúhbut biíc yoobó wëp naóhni ã jumbipna caá. Páant ã naáwáchah joinít, behnitboó túut nuumnít, í wehdih í túi oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut nuumnít, túi chãjnit í jenah joyát pah muntih í jwúub jenah joibipna caá. Pánihna, Cristo ã júúwát pínah jãtíh, cãacwã túut nuúm pãinit í jumbipna caá, caandih í túi jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih át niíjip wut jĩ.*

¹⁸ Páant ã niíjíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah át niíj úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wã jéihbi? Weém behe caá. Wãjeéh bólibut beh wili caá, át niíjip wut jĩ.

¹⁹ —Weém Gabriel, Diosdih teo wáhni caá. Weém ãjeéh jumnidih ã wahap be, nin túini doonádih meemdih wã naáwát pínah niijná.* ²⁰ Wã naáwátidih ‘Yoobópdi nihcan caá’, ma niíj jenah joyát jíib, meém jéih wéhecanni ma jum jwuhbiipna caá. Wã

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21

niiját pah ã yapachahjeh, ma jwúb wehebipna caá, páant mantih, ángel caandih át niijíp wut jĩ.

21 Zacarías maatápdih ã jígochah, tãahmant bóo tólihdih úbh páinitboó ít náhni dahwanap wut jĩ. 22 Pánihna, jwúb bac jüóhni, jéih naóhcanjeh, queétdih áih téihyajĩh át jenah júut naáwáp wut jĩ. Á jéih wéhecah ennit, “Oo júmat déedih át en tagaá”, ít niij jéihyep wut jĩ.

23 Túttimah, Zacaríaswã í teo péanachah, áih muúboó át jwúb bejep wut jĩ.

24 Páant ã jwúb bejat túttimah, ájeéh bóli Elisabet mit wudu jumap wut jĩ. Wudu jumnit, biícjĩh bóo téihya widh mit míic júutcap wut jĩ.

25 Pánih wudu jum wěina, nin pah mit míic niijíp wut jĩ, “Weém weh wihcannihji tíic náah jumnihdi h jígh ennit, Dios weemdih át teo wáacap taga. Weemdih newé weép át wuhap taga, cáacwã weemdih yeejép dooná í jwúb naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jĩ.

Dioih ángel Maríadih ã naáwát

26 Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Maríadih naáwát náahna, Dios áih ángel Gabrieldih át jwúb wahap wut jĩ. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tútchidih jubínit, María pebhna át jubínap wut jĩ. 27 María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jĩ. José Davidji jumna wut jĩ. Caán David judíowã í chah maáh át jumap wut jĩ.*

28 Gabriel Maríadih naáwádh jubínit, nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ã jumna caá, át niijíp wut jĩ.

29 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, María búdí mit joí wúhi bejep wut jĩ. Pánih joí wúhinit, caántjeh nin pah mit míic niij úbh joyóp wut jĩ: “¿Ded pah ã niihat pínahdi h niij tígaá ã chãj, páant niijná?” mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—¿Ma úmca bojoó, María! Dios meemdih búdí ã wěi enna caá.

31 Ded pah meemdih yapat pínahdi h naáwádh wã júóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ã cáac jumuchah, Jesús ma wut búhdhdúp.* 32 ‘Dios chah wěpni wúh caá’, caandih í niijbípna caá. David jumna, David maáh ã jumati pah Dios caandih maáh ã waadábipna caá. 33 Pánihna, ma wúh niihat judíowádh maáh ã jumbipna caá. Niihat bitadihbut maáh ã jumuchah, jwúb túut numni pínah ã wihcan niit, át niijíp wut jĩ.*

34 Páant ã niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígaá wã wudu jumbi? mit niijíp wut jĩ.

35 —Táini Espíritu meemdih ã waadáchah, Dios ã wěpatjĩh ma wudu jumbipna caá. Pánihna, ma wúh táini, yéejat wihcanni ã jumbipna caá. ‘Dios wúh caá’, caandih í niijbípna caá. 36 Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Bú biíc peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumap pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji bú wudu caá búca. 37 Dios niihat jéihni dedé ã búwacan caá, ángel Maríadih át niijíp wut jĩ.*

38 Páant ã niijíchah joinít, María caandih nin pah mit niij jepahap wut jĩ:

—Weém Dioih wili caá. Ma niijátji pah weemdih ã yapa naáh, mit niijíp wut jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwúb bejep wut jĩ.

María Elisabetdih enedih mi bejat

39 Ángel páant ã niiját túttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jĩ. Caánt

* 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

mijeéh bóo Zacaríasjĩh Judea baác jeé cãtĩh bóo tãtchidih ãt jumap wat jĩ. ⁴⁰ Pãnihna, ãih mũũná waád jubínit, Elisabetdih mit uúbúp wat jĩ. ⁴¹ Caãntdih mi uúbúchah joinítjeh, Túini Espíritu mi weépdih ã weñanachah, tubit ãt wãlínap wat jĩ. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbut Túini Espíritu búdí ãt weñanap wat jĩ. ⁴² María mi wãúh pínahdih ã jéihyanachah, búdí wëinit, nin pah Elisabet mit niij wëp naáwáp wat jĩ:

—María, nihat yaáhdih en beedánit, meemdĩh wëi ennit, Dios ãt túi chãjap taga. Ma wãúhdihbut ã túi chãjbipna caá. ⁴³ Oboh jumnih wã jumachah yahna, wã Maáh ín pínah weemdĩh enedih ma juyúchah, baini wã wëican caá. ⁴⁴ Ma wíhenachahjeh, wã weép wëina, ãi wëp wãlínap be. ⁴⁵ Pãnihna, Dioih ángel ã naáwátji pahjeh ã yapat pínahdih jenah joiná, meemdĩh ã túi chãjachah, baini ma wëican niit, mit niijíp wat jĩ.

⁴⁶ Páant mi niijíchah joinít, Mariabut nin pah mit wëi niij naáwáp wat jĩ:

“Jwĩ Maáh Diosdih búdí wã wëina caá.

⁴⁷ Caán weemdĩh túi ubnidih baini wã wëican caá.*

⁴⁸⁻⁴⁹ Caandih oboh teo wãhnih wã jumachah yahna, jĩgah ennit, weemdĩh ãt teo wáacap taga. Dios wëpni, túini yoobát jumna, weemdĩh chah túini ãt chãjap taga. Páant ã chãjachah jéihnit, nihat cãacwã, bũũ jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ã chah túi chãjnih wat jĩ’, weemdĩh ã niijbípna caá.

⁵⁰ Det caandih jepahnitdih jĩgah ennit, ãpĩ teo wáacna caá. Jon jãtĩh jumnit, bũũ jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ã teo wáacnipna caá.

⁵¹ Ded pah náahna, ã wëpatjĩh ãpĩ chãjap wat jĩ. Pãnih chãjnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítteoh teo wáaccan, búdí ã wëpatjĩh ãt wah peetép wat jĩ.

⁵² Yeejépwã ã maáh wëpatdih ãt dúuc wáyap wat jĩ. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítteoh teo wáacnit, maáta dée ãt waadánap wat jĩ.

⁵³ Moh yéejnitdih táinidih ãt wãhup wat jĩ. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohnitboodih wãhcanjeh, biáboó ãt wahap wat jĩ.

⁵⁴ Jwiit caandih teo wãhnit judíowãdih jĩgah ennit, ãt teo wáacap wat jĩ.

⁵⁵ Biíc yoobó mũntih jwĩ nuo Abraham ã jubimenádih jĩgah ennit, ãt teo wáacap wat jĩ. Pãnih jĩgah ennit, ã teo wáacat pínahdih jwĩ nuowãjidih ãt naáwáp wat jĩ”,* María mit niij wëi naáwáp wat jĩ.*

⁵⁶ Pãnih jubínihji Elisabetjeéh biíc peihcanni widh mit jum jwãhup wat jĩ. Túttimah, miih tãtchina mit jwãub bejep wat jĩ.

Juan Daabáni ã cãac jumãt

⁵⁷ María mi jwãub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumap wat jĩ. Newé weépdih mit túhup wat jĩ. ⁵⁸ Miĩh mũũ pébh jumnit mi déewãbut Dios caãntdih jĩgah ennit ã teo wáacat doonádih joinít, mijeéh búdí ãt weñep wat jĩ. ⁵⁹ Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewãdih caandih quehli nah yapat chóodih ãt bóodat túutap wat jĩ. Páant judíowã ãpĩ chãjap wat jĩ. Caandih beheih wãtjeh ãt búudhdihip wat yah jĩ.* ⁶⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, ã ínboó nin pah mit niijíp wat jĩ:

—Zacarías nihcan caá. Juan caá ã wãt pínah, mit niijíp wat jĩ.

⁶¹ —Obohjeéhtih, ãi déewã poómpdih Juan wãt jumni ã wihcan caá, cãacwã caãntdih ãt niijíp wat jĩ.

⁶² Páant niij péanit, queét Zacaríasdih téihyajĩh ãt júutap wat jĩ, “¿Dedé tigaá wãt ma búudhbi?” niijná. ⁶³ Páant ã júutachah ennit, Zacarías ãih téihyajĩh daacát naadĩh júut uúbhnit, “Juan caá ã wãt”, ãt niij daacáp wat jĩ. Páant ã daacáchah en wãhi bejnit,

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9 * 1:59 Lv 12.3

queét nihat ìt joí yai ñúh bejep wut jì. ⁶⁴ Pánih daácnejeh, wéhecanniji át jwúub wéhenap wut jì, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jì. ⁶⁵ Pánihna, nihat ì pebh jumnit búdí ìt wúhi bejep wut jì. Páant ã yapat doonádih joinít, nihat cãacwã, Judea baácboó jumni jeé cãtíh jumni tãtchinadih moón ìt míc wéhenap wut jì. ⁶⁶ Pánih míc wéhenit, Dios caandíh ã túi chãjachah jéihnit, “¿Caán wébít ded pah chãjni pínahna tigaá?” búdí ìt niíj jenah joyóp wut jì.

Zacarías Diosdih ã wēi naáwát

⁶⁷ Túini Espíritu Zacaríasdih ã weñanachah, ã wēpatjìh nin pah Diosdih át niíj wēi naáwáp wut jì:

⁶⁸ “Jwiít judíowã jwípí wēini Diosdih búdí wã wēina caá! Jwiít ãih cãacwãdih teo wáacadih jũóhnit, chéonit panihnit jwí jumcat pínah niijná, nemépwã ì maáh ã wēpatdih ã dúuchipna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapanitji nin pah ìt niíj daacáp tají: ‘Diosdih teo wúhni David jumma chah wēpni jumna, jwiít ãihwãdih teo wáacnit, iiguípna jwí bejat déedih túi ubni pínahdih Dios ã wahbipna caá,

⁷¹ jwiít dih eníhcannit ì wēpatdih ã dúuchah, jwí túi jummat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwí ñowãdih ã naáwátji pahjeh muntih, jìgah ennit, jwiít dih ã teo wáacipna caá. Nin pah jwí ñuo Abrahamjidih át niijíp wut jì:

⁷⁴ “Ma jummenádih eníhcannit ì wēpatdih wã dúuchipna caá, úumcanjeh, weemdíh ì weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, wã enechah, túinitjeh wíhwã ì jumhipna caá”, Abrahamdih át niijíp wut jì, Dios naáwát dih naóh yapanit ìt niíj daacáp tají”, Zacarías Diosdih át niíj wēi naáwáp wut jì.

⁷⁶ Diosdih páant niíj péanit, ã wúúhdih jwuh nin pah át jwúub niíj naáwáp wut jì:

“Wúuhá, jwí Maáh jwiít dih túi ubni pínah ã jũúwát dih naóh waóhni ma jumhipna caá. ‘Dios naáwát dih naóh yapani caá’, meemdíh ì niijbipna caá.*

⁷⁷ Jwiít ãihwãdih jwí yéejat dih yohnit, iiguípna jwí bejat déedih ã túi ubat pínahdih ma naóhhipna caá.

⁷⁸ Jìgah en teo wáacnit, jwiít dih túi ubni pínahdih Dios jeámant ã wahbipna caá, baabát panhipboó jwí jummat pínah niijná.

⁷⁹ Wunatdih úumna, dupúat panhipboó jumnit dih jiiát déedih ã wúhhipna caá, túini namádih ì jii en bejat pínah niijná”,* Zacarías át niíj wēi naáwáp wut jì.

⁸⁰ Pánihna, Zacarías wúúh át behep wut jì. Dios ã túi teo wáacachah, caolíh jútíhni, caandíh túi jepahni át behep wut jì. Pánih behnit, judíowãdih ã bohéat pínah jãtíh múú wihcapboó át jummap wut jì.

2

Jesucristo ã cãac jummat

(Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jummat pínah jãtíh, Cirenio Siria baác dih moón ì maáh jum láa, César Augusto Roma tãtchimant jumna, nihat baác dih moondíh wutni át jummap wut jì. Démoón cãacwã ì jummatdih jéihyat túut niijná, nihat cãacwãdih ìh wãtnadih át daacát túutur wut jì. Caandíh náahna, nihat cãacwãdih ã daácni núodih át wahap wut jì. Páant ã chãjat túutni yeó jáap ì jwíh wut daacát yeó jáap wut jì. ³ Páant ã wutuchah joinít, nihat cãacwã ì ñowãji ì cãac jumni tãtchina yoobó wut daacádih ìt bejep wut jì. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjìh ìt bejep wut jì. María wudu jumna yahna, Galilea baác Nazaret tãtchimant, púú Judea baác Belén tãtchina mit bejep

* 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

wut jī. Belén tútchidih Davidji át cāac jumap wut jī. Pánihna, David jumma jumna, José yadjih Belén tútchina wut daacadih it bejep wut jī.

6-7 Queét chénewā Belén tútchiboó jubínit, dawá cāacwā ī jumachah, ūwat munná ā yáwachah, momo jiwā ūwat tólihboó Joséwā it ūwap wut jī. Caánboó jumna, María mi jáap bācahdih bóodih mit weh jumap wut jī. Pánih weh jum péanit, mi wūhdih yéguehjīh túi pin bojnit, momo jiwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jī.

Ovejawādh en daonít Jesúsdi enedih ī bejat

8 Páant mi weh jumni chei, Belén tútchi jwējdih ovejawādh en daonít fih ovejawādh en daoná it chājap wut jī. 9 Páant ī en dawáchah, Dioih ángel queétdih át jíghop wut jī. Pánih jíghnit, bádí ā yeh iiguíchah ennit, bádí it ūwap wut jī.

10 Páant ī ūmāchah ennit, ángel queétdih nin pah át níj naáwáp wut jī: “¡Ní ūmca bojó! ¡Ní joyó! Bádí ní weñat pínah túini doonádh yebdih naáwádh jūhna caá wā chājap. Caán doonádh joinít, nihat cāacwābut bádí ī wēbipna caá. 11 Butéh Davíh tútchidih cāacwādh túi ūbni pínah ā cāac jumap be. Caán Dios ā wahní Cristo, nihat cāacwā ī maáh pínah caá. 12 Wā níjndih ní bid juyáchah, momo jiwā jeémát yacat paihdih yégueh chóojīh pin bojni, ā lajbipna caá”, át níjip wut jī.

13 Ángel queétdih páant ā níjíchahjeh, dawá ángelwā ājeéh jíghnit, Diosdih nin pah it níj wēi naáwáp wut jī:

14 “¡Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih ī weñe naáh! ¡Nin baácoó ā oinít ī túi jum naáh!” it níjip wut jī.

15 Ángelwā queétdih páant níj naóh péanit, Dios ā jumapboó it jwūb bejep wut jī. Í jwūb bejat túttimahbitjeh, ovejawādh en daonít nin pah it míc níjip wut jī:

—Chóbe, Belén tútchina Dioih ángel jwiútdih ā níjátdih enjīh, it níjip wut jī.

16 Páant níjnit, Belén tútchina wēpép caandih enedih it bejep wut jī. Pánih bej, caanná jubínit, María, José, wébitdihbut it enep wut jī. Wébit momo jiwā jeémát yacat paihdih át lajap wut jī. 17-20 Pánih bid joinít, ángel ded pah ā níjátdih Maríawādh it naóh yapanap wut jī. Pánih en péanit, fih ovejawā pebhboó it jwūb bejep wut jī. Pánih bejnit, ángel queétdih ā níjátji pahjeh ennitji Diosdih bádí it wēi naáwáp wut jī. Nihat ī jwāáhdihbut it naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, cāacwā it jói wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébitdih páant ī níjátjdih caántjeh bádí mipī jenah joyóp wut jī.

Dioih mūboó Jesúsdi ūb bejat

21 Jesús ā cāac jumni ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādh āih quehli nah yapat chóodih it bóodat tútup wut jī. Páant judíowā ípī chājap wut jī.* Pánih bóod péanit, ā íin wūdh jumat pínah jātih ángel ā níjátji pahjeh caandih Jesús it wut báudhdap wut jī.*

22 Biíc widh túttimah, Moisés ā wutatji pah chāj péanit, mi wūhdih Diosdih wūhat tút níjná, Jerusalénna it ūb bejep wut jī. 23 Pánih wūhnt, Dios nin ā wutatjdih it jepahap wut jī: “Jáap bācahdih bóo newé weép ā jumachah, weemdih ní wūhū. Caán wīh, weemdih teo wūhni pínah caá”,* Dios át níj wutap tajī. 24 Pánihna, Jerusalénna Dioih mūdhí jubí, jopwādh júb chājnit, sacerdotewādh it wūhap wut jī, Diosdih ī cáo wūhat pínah níjná. Pánih chājnit, Dios nin ā wutatjdih it jepahap wut jī: “Chénewā jopwādh ní wūhū weemdih, jáap bācahdih bóodih tút nūmná”, Dios át níj wutap tajī. Pánih chājna, ī weh jumat túttimah, nihat Dios ā wutatjdih it chāj péanap wut jī.*

* 2:21 Lv 12.3 * 2:21 Lc 1.31 * 2:23 Ex 13.2,12 * 2:24 Lv 12.6-8

25 Caán láa Dios naáwátdih táí jepahni, Simeón wāt jumni, Jerusalén tútchidih át jumap wāt jī. Caán Diosdih táí wēini jumna, Dios ā wahní judíowādhí táí ubni pínahdih pāina āt chājap wāt jī. Caandíh Túini Espírítu ā wēpat búdí át jumap wāt jī. 26 Pánih jumna, nin pah caandíh átát níj jéihyanap wāt jī: “Ma wunat pínah jātíh Dios ā wahní Cristo, āih cāacwādhí táí ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, át níjíp wāt jī. 27 Pánihna, caandíh Dioíh munná Túini Espírítu āt bejat tútup wāt jī. Joséwā Jesúsdhí ĩ ub waad béjehah, Dios ā wutatjí pah chājat túat níjíná, Simeón queétdih át jwāáap wāt jī. 28 Pánih jwāáhnit, Túini Espírítu caandíh ā jéihyanachah, wébít dih át ub túuhup wāt jī. Úb túuhnit, nin pah Diosdih át níj wēi naáwáp wāt jī:

29-30 “Maá, meém ma níjátjí pah-jeh míh cāacwādhí táí ubni pínahdih ma wahnidih buu wā enna caá. Weém, meemdíh teo wūhni, buu wā wunuchah, ā túibipna caá, buca.

31 Nihat cāacwā ĩ enechah, meém nindih mat wahap taga, cāacwā iiguipna ĩ bejat déedih ā táí ubat pínah níjíná.

32 Nin tigaá nihat judíowā nihcannidih ded pah Dios ā jumatdih ā jéihyabipna caá. Páant ā jéihyanachah, judío ā jumuchah jéihnit, bitaboó míh judíowādhí ĩ táí wēibipna caá”,* Simeón āt níjíp wāt jī.

33 Páant ā níjíchah joinít, Joséwā búdí ĩt wēi jenah joyóp wāt jī.

34 Túttimah, Simeón queétdih wēinit, “Dios yeebdíh ā táí chāja naáh”, níjínít, Mariádhí jwuh nin pah āt jwáub níj naáwáp wāt jī:

—Nin wā naáwátdih ma táí joyoó. Nin wébít Dios ā wahní caá. Dawá judíowā caandíh ĩ náahcatjí peéh ĩ buudbípna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandíh náahnit, ĩ táí jumbipna caá. Caán Dios ā weñat

pínahdih jéihyani ā jumuchah yuhna, dawá caandíh yap yohnit, yeejép ĩ naóhbipna caá. 35 Nihat cāacwā ded pah ĩ jenah joyátdih jéihyani pínah Dios nin wébít dih át wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jīgahbipna caá, Simeón caántdih át níjíp wāt jī.

36 Caanjíh beh wili Ana wāt jumnihbut mit jumap wāt jī. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wāt jī. Caánt Fanueljí nuúm, Aserjí jaimená poómpdih bóli wāt jī. Caánt jáap beh toáhnih jumna, mit áa jumap wāt jī. Obohjeéhtih, siete jópchíh caántdih bíbohnit, mijeéh bóo āt éemp wunap wāt jī. 37 Pánih éemp wunnih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohnit, Dioíh muá díitboó mipí jumap wāt jī. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jeémp jwuhcan, Diosdih mipí wēi úbh jáanap wāt jī. 38 Caán horadhí pohba Joséwā pebhna mit jubínap wāt jī. Pánih jubí, Jesúsdhí enna, Túini Espírítu ā jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wāt jī. Dios ā wahní, queétdih táí ubni pínahdih judíowā ĩpí páñap wāt jī. Pánihna, Jesús ĩ bidni ā jumatdih nihat queét páinitdih mit naáwáp wāt jī.

Nazaret tútchiboó ĩ jwáub bejat

39 Joséwā nihat Dios ā wutatjí pah chāj péa, jwáub bejnit, Belén tútchidih ĩt jum jwuhup wāt jī. Túttimah, Galilea baác ĩ jumníj Nazaret tútchina ĩt jwáub bejep wāt jī.* 40 ĩ wáuh táí behnit, caolíh júutíhníh jumna, Dios ā weñat pínahdih át táí jéihyep wāt jī. Pánihna, Dios caandíh táí wēi ennit, búdí āt teo wáacap wāt jī.

Jesús doce jópchi ā bíbohochah, Dioíh munná caandíh ĩ numah bejat

41 Oveja wáuhdhí ĩ mao jeémát yeó jáap, Pascua ĩ níjíní, paacánni pandihbut ĩ jeémp wēi láa, Dios ā wutatjidih jepahnit, nihat judíowā jópchi jumap pah, Jerusalén tútchidih ĩpí míc wáac jubínap wāt jī. Jesús

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10 * 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

mánabut jópchi jummat pah Jerusalénna ìpĩ aab béjep wut jĩ.* 42 Jesús doce jópchi bíbohnit, caanbút ã mánajeéh át bejep wut jĩ. 43 Pánih juibínit, ì wēi jeémát ã beedéchah, ì chéénwã biícđih Joséwã Nazaret tútchina ìt jwúub dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã mána ì jéihcah yuhna, Jesús Jerusalénboojéh át chāwáp wut jĩ. 44 “Dawá jwĩ be-jechah, jwĩ wūúh jwĩ déewājeéh ã jumna nacaá”, ìt niíj jenah joyóp wut jĩ. Páant niíj jenah joiná, nihat yeó jáap bejnit, cheyeh caandíh ìtih bidip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ìt bid juicáp wut jĩ. 45 Pánih bid juicán, Jerusalén tútchina bididih ìt jwúub bejep wut jĩ.

46 Jerusalénna jwúub juibínit, caanná ì wūúhdih búdí ìt bidip wut yuh jĩ. Chéne yeó jáap táí bid, biíh yeó jáapdih ìt bid juyáp wut jĩ, b̄ca. Dioíh m̄ú díitna Moisés ã wutatjidih bohénit cātíh chúndnit, queétdih joiná, wūbh joí enna át chājap wut jĩ. 47 Beh joinít, ã táí jepahachah, nihat caandíh joinít búdí ìt joí wúhi bejep wut jĩ. 48 Pánihna, ã mána Dioíh m̄uná waád juibínit, caanná behnitjeéh ã chúndachah ennit, queébtut búdí ìt wúhi bejep wut jĩ. Páant ã chājachah ennit, ã ìin nin pah mit niíj wūbh joyóp wut jĩ:

—¿Wūhú, dépanih tigaá jwiútdih páant ma nih chāj? Ma joyoó, ma ìbijíh meemdíh búdí jwĩ bidip be. Meemdíh bid juicán, búdí jwĩ náhni dahwanap be, mit niíjip wut jĩ.

49 —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi bid? ¿Wã ípíh m̄úboó ã náahatdih chājni wã jummatdih ñi jéihcannit beé? Jesús queétdih át niíj jepahap wut jĩ.

50 Obohjeéhtih, ded pah ã niíj átdih ìt beh joicáp wut jĩ.

51 Caandíh bid joinít, Nazaret tútchina ìt namah jwúub dei bejep wut jĩ. Caanná jwúub dei juibíniji behna, ã mánadih ãpĩ táí jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant ã chājatjidih búdí mipĩ jenah joyóp wut jĩ. 52 Jesús táí jéihnijeh át behep wut jĩ. Páant ã jumachah, Dios caandíh

búdí át wēi enep wut jĩ. Cāacwābut biíc yoobó caandíh ìt weñep wut jĩ.*

3

Juan Daabáni m̄ú wihcapboó Dios naáwátdih ã naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Túttimah, Zacarías wūúh Juan behna, m̄ú wihcapboó ã jumachah, Dios caandíh át jwíh naáwát tútutap wut jĩ. Caán láa Roma tútchidih moón ì maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumap wut jĩ. Poncio Pilato Judea baácđih moón ì maáh át jumap wut jĩ. Herodes Galilea baácđih moón ì maáh át jumap wut jĩ. ã úud jeñé Felipe Iturea baácđih moón, Traconite baácđih moón biícđih ì maáh át jumap wut jĩ. Lisantias Abilinia baácđih moón ì maáh át jumap wut jĩ. Páant ì maáh jumachah, Anás Caifásbut sacerdotewã ì maáta ìt jumap wut jĩ.

3 Caán láa, Juan m̄ú wihcapboó ã jumachah, Dios caandíh át naáwát tútutap wut jĩ. Pánihna, Dios ã naáwát tútutachah joinít, Juanboó Jordán muj pebh dei juibínit, át táoh naóh jibip wut jĩ. Nin pah ãpĩ niíj naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh ñi tút n̄umá. Páant ñi tút n̄umúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wã daabábipna caá, ñi yéejat yohat jútat pínah niíjná”, cāacwādih át niíjip wut jĩ.

4 Jon jātíh Dios naáwátdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ã chājat pínahdih át niíj naóh daacáp wut jĩ.

“Dios naáwátdih naóh yapani m̄ú wihcapboó jumni nin pah ã niíj ñaác bohéipna caá: ‘Jwĩ Maáh ã jūúwát pínah jātíh ñi yéej chājatdih cádah, táiniboodíh tút n̄umnít, caandíh ñi táí páñáa.

5 Det jĩgah náah jumnitdih ã teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihat jéihni, dedé weemdíh judhdah wihcan caá”, niíj jenah joinítidih ì wēpatdih

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4

Ƶwĩ Maáh ã dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinít ï jenah joyátdih ã yoobábipna caá.

⁶ Pánihna, nihat cáacwã yoobópdiñ ï jenah joibípna caá, iiguípna ï bejatji déedih Dios ã túi ubatdih ï jéihyat pínah niijná', ã niij naóhbipna caá", Isaías ãt niij daacáp wut jĩ. (Is 40.3-5)

⁷ Dawá cáacwã Juan pebhna ït juibínap wut jĩ, queétdih Juan ã daabáát pínah niijná. ã pebhna juibínitdih nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ.* "¡Yeéb yeena caá ñi chãjap! ¡Maiwã panihnit yeejépwã jumna, peéh chãjat pínahdih úum jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chãjatdih ñi cádahíhcat jíib, Dios yeebdíh ã peéh chãjachah, ñi jéih jweicán niít. ⁸ Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumát caá yeebdíh náahap. 'Abrahamjidih Dios ãt wéi enep wut jĩ. Pánihna, ã juiená jwĩ jumachah, jwiítidibut ã túi wéi enna caá', ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chãjachah ennit, ã wéican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ã juiená pah nin jee dáhnadih ã jéih túut nuumná caá.* ⁹ Wápchi mínah ãih wápchidih en dawát pah, yeebdíhbut Dios ã en daoná caá. Biquí nahna yeejép ã quehechah enna, tib yohnit, ãih náatnadibut ã pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, ãih náatnadibut ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah muntih, yeejép ñi chãjachah enna, Dios yeebdíhbut iiguípna ã wahbipna caá", Juan ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, cáacwã Juandih nin pah ït niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ túut nuumbí? ït niijíp wut jĩ.

¹¹ —Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ã wãhu naáh.

Jeémát bíbohñibut jeémát wihcannidih ã wãhu naáh, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

¹² Romanowã maáta ï úubát túutni dinerodih úubh wãhñitbut daabáát túut niijná, Juan pebhna juibínit, nin pah ït niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Bohéní, jwiítboó ded pah tigaá jwĩ túut nuumbí? ït niijíp wut jĩ.*

¹³ —Ñi maáta ï wutat pah bóojeh ñi úubáp. Chah ñi úubátidih ñi cádaháá, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

¹⁴ Biquína soldadowãbut caandíh nin pah ït niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Jwiítbut ded pah tigaá jwĩ túut nuumbí? ït niijíp wut jĩ.

—Biíh pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojoó. Dawá láa núo náahna, cáacwãdih yee naóh úumanit, nemat muúboó bejíchcan ï jíib chãjatdih ñipĩ wutna caá. Páant ñi chãjatdih ñi cádaháá. Ñi tewat jíibidihjeh wéinit, ñi teweeé, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁵ Nihat judíowã Dios ã wahni queétdih túi ubni pínahdih ït bidip wut jĩ. Pánihna, Juan páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ït niij jenah joyóp wut jĩ: "¿Nin Dios ã wahni jwĩ páini naniít?" ït niijíp wut jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah ãt niijíp wut jĩ: "Weém yeebdíh mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jũóhni, chah wépni ã jumna caá. Páant ã jumachah jenah joinít, 'Weém oboh jumni caá', wã niij jenah joiná caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni, yeebdíh Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wãhbipna caá. Caán ã wēpat tuu iigát panihñijĩh ñi yéejatdih cáwat pah ã chãjbipna caá, jwúub yéej chãjihatdih ñi jenah joicát pínah niijná. ¹⁷ Trigo teoni panihni caá. ãih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobátidihjeh wãh wãhboó júi yacnit, ãih muúboó ã ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodíh ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, wã túttimah jũóhni caandíh jepahñitdih ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh

* 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19 * 3:12 Lc 7.29

jepahcannitboodih iiguípna ã wah-bipna caá. Caán iigát dedé ã noón dubcan niít”, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant niijnít, biih naáwátjĩhbut Juan cãacwãdih ãpĩ bohénap wut jĩ, túut nuumnít, iiguípna ã bejcat pínah niijná. ¹⁹ Galilea baácđih moón ã maáh Herodes ã úud Felipe áa Herodíasđih ã dúuc wái áa jumatji peéh Juan ãt jũihñap wut jĩ. Nihat biih yeejép ã chãjatjidiđhbut ãt jũihñap wut jĩ. ²⁰ Páant ã niij jũihñatji jĩb Herodes Juandih joíhcan, ãt nemat túutap wut jĩ. Pániđ chãjna, chah ãt yoób yéej bejep wut jĩ.*

Juan Jesúsđih ã daabáát
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nemat muúboó Herodes ã nemat pínah jãtĩh, Juan cãacwãdih ã daabánachah, Jesúsđih ã pebhna daabáát túutđih ãt juibínap wut jĩ. Páant ã daabáát túttimah, Jesús Diosđih ã úbúchah, jeá ãt jéweah bejep wut jĩ. ²² Páant ã jéweah bejechah, jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jũóhñit, caandĩh ãt juí jaamáp wut jĩ. Páant ã juí jaamáchah, jeámant Dios Jesúsđih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:
—Meém wã wũúh, wã oini caá. Meemđih búdí wã wẽina caá, ãt niijíp wut jĩ.*

Jesús ã nuowã ã wũt
(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espíritu ã dei jũúwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohñit, cãacwãdih ãt bohé jwĩhip wut jĩ.

Nit wut jĩ Jesús ã nuowã: “José ã wũúh caá”, cãacwã ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

José Elí ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁴ Elíboó Matat ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Matatboó Leví ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Levíboó Melqui ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Melquiboó Jana ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Janaboó José ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁵ Joséboó Matatías ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Matatíasboó Amós ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Amósboó Nahúm ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Nahúmboó Esli ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Esliboó Nagai ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁶ Nagaiboó Maat ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Maatboó Matatías ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Matatíasboó Semei ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Semeiboó Josec ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Josecboó Judá ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁷ Judáboó Joanán ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Joanánboó Resa ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Resaboó Zorobabel ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Zorobabelboó Salatiel ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Salatielboó Neri ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁸ Neriboó Melqui ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Melquiboó Adi ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Adiboó Cosam ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Cosamboó Elmadam ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Elmadamboó Er ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

²⁹ Erboó Josué ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Josuéboó Eliezer ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Eliezerboó Jorim ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

Jorimboó Matat ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

³⁰ Matatboó Leví ã wũúh
ãt jumap wut jĩ.

* **3:20** Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * **3:22** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Judáboó José ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 31 Eliaquimboó Melea ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 32 Natánboó David ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Davidboó Isái ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Isáiboó Obed ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 33 Naasónboó Aminadab ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Aminadabboó Admin ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Isaacboó Abraham ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Abrahamboó Taré ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.

Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Ragauboo Peleg ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Arfaxadboó Sem ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Semboó Noé ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Noéboó Lamec ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 37 Lamechoó Matusalén ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Matusalénboó Enoc ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Enocboó Jared ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Jaredboó Mahalaleel ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Mahalaleelboó Cainán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 38 Cainánboó Enós ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Enósboó Set ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Setboó Adán ã wũúh
 ãt jumup wut jĩ.
 Adánboó Dios wũúh,
 ã jwíih chãjniji,
 ãt jumup wut jĩ.

4

*Nemépwã ã maáh Jesúsdiã ã yéjaíhat
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)*

1-2 Juan Jesúsdiã ã daabánachah,
 Túini Espíritu caandíh ã yáwachah,
 Jesús Jordán mujmant ãt jwúub aab
 béjep wut jĩ. Jwúub aab béjnit, Túini
 Espíritu caandíh muú wihcapboó
 ãt numah bejep wut jĩ. Caánboó
 cuarenta yeó jáap ã jumachah, Sa-
 tanás, nemépwã ã maáh, caandíh ãtih
 yeejép chãjat túutup wut yuh jĩ. Páant
 bóí yeó jáap caánboó jumna, Jesús
 jeémpan, numgúp wanna ãt chãjap
 wut jĩ.

³ Páant ã nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah át niij naáwáp wut yuh jĩ:

–Meém Dios wūúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma niij, át niijíp wut jĩ.

4 –Páant wã chājcan niít. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Jeémátdihjeh pohba ĩ jeéméchah, cāacwāih caolih túi booni panihni ã jumcan niít’, át niij daacáp tajĩ, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wut jĩ.

⁵ Páant ã niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdi h Satanás át numah páuh laab béjep wut jĩ. Caán jeejina páuh laáb juibínit, ni hat cāacwā ĩ jummat yoobó Jesúsdi h át júutap wut jĩ. Ni hat biícdi h ñaáp jígo h, át buudáh bejep wut jĩ. ⁶ Páni h júutnit, nin pah caandíh át niijíp wut yuh jĩ:

–Ni hat baácboó jumnit ĩ maáh wēpat weemdi h wāhni ji caá. Ded wã wūhíhni di h wã jéih wāhna caá.

⁷ Páni hna, meém bódi cha caj yoh ñajnit, ‘Meém ni hatdi h chah maáh caá’, weemdi h ma niijíchah joinít, ni hat ĩ maáh wēpatdi h meemdi h wã wūhbipna caá. Ni hat míh pínah ã jumvipna caá, Satanás Jesúsdi h át niijíp wut jĩ.

8 –Páant wã chājcan niít. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Ma Maáh Diosdi h jeh wēinit, ã wutátdihjeh ma jepahaá’, át niij daacáp tajĩ, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niiját túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh muúboó Satanás Jesúsdi h át numah bejep wut jĩ. Dioíh muú jap bóo muu wut jĩ. Caanná numah juibínit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdi h át ñahat túutap wut jĩ. Páni h ñahat túutnit, nin pah át niij naáwáp wut yuh jĩ:

–Meém Dios wūúh jumna, meemdi h ã wapat pínahdi h júutat túut niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejee.

¹⁰ Davidji nin pah ã niij daacátjidi h ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwādi h meemdi h ã en dawát túutbipna caá.

¹¹ Páni hna, meemdi h ĩ jíponi h teo-bipna caá, jee dáhboó míh jí tcha ã buug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp tajĩ, (Sal 91.11-12)

Satanás caandíh át niijíp wut jĩ.

12 –Páant wã chājcan niít. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajĩ:

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidi h “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, caandíh ñi chājat túutca bojó’, át niij daacáp tajĩ, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niij jepahap wut jĩ.

¹³ Páni h yee naóh péanit, Satanás Jesúsdi h cádah jwúub bejnit, ã jwúub yéjeaat pínah yeó jáapdi h át páñap wut jĩ.

Galilea baácdi h moondi h Jesús ã bohé jwíhat

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ã chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdi ã wēpatjĩh át táoh bohé jwíhip wut jĩ. Páant ã bohéat doonádi h cāacwā ĩt naóh peetép wut jĩ. ¹⁵ Páni h táoh bohénit, judíowā ĩ bohéat muuná waadni t, queétdi h āpĩ bohénap wut jĩ. Páant Dios naáwátdi h ã bohénachah, ni hat caandíh joinít ĩt wēi naáwáp wut jĩ.

Nazaret tútchiboó Jesús ã jwúub juibíat

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Páni h bohé jibnit, Nazaret, ã behni tútchina át jwúub juibínap wut jĩ. Páni h jwúub juibínit, judíowā ĩ chooát yeó jáapdi h, āpĩ chājat pah caanbút ĩ míc wáacat muudi h át waadáp wut jĩ. Páni h waád juibí chúudni ji ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdi h en naáwát túut niijná, naóhni t ĩ ñuhupna át juibí ñuhup wut jĩ. ¹⁷ Caanjĩh ã juibí ñuhachah, Isaías ã daácni tóli h jidi h ĩt wāhup wut jĩ. Páni hna, caán tóli h di h pah teonit, ã

naáwát pínahdih bid joinít, nin pah át niij en naáwáp wut jĩ:

18 “Wā Maáh Dios Túini Espíritu ã wēpatdih weemdíh bádí ã wūhup be, cãacwãdih wã teo wáacat pínah niijná. Pánih wūhnit, jĩgah náah jumnit panihnitdih ãih táini doonádih ã naáwát túutap be. Chéonit panihnitdih ã watat pínah doonádihbut ã naáwát túutap be. Jéih encannitdih ã booaat túutap be, ã jéih enat pínah niijná. Nihat cãacwã wēicannit, yeejép yapnitdihbut ã teo wáacat túutap be.

19 Pánihna, ‘Buu jwuh caá, Dios jĩgah ennit, cãacwãdih bádí ã teo wáac jwíihbipna caá’, weemdíh ã niij naáwát túutap be, Isaías át niij daacáp tajĩ”, (Is 61.1-2a)

Jesús át niijíp wut jĩ.

20 Pánih en naóh péanit, caán tólihdih jwáub nah teo, sacerdotedih jwáubanit, át jwáub chúudap wut jĩ. Páant ã chãjachah, nihat caánboó jumnit ã en ñuunáp wut jĩ.

21 Pánih chúudnit, Jesús queédih nin pah át niij bohé jwíhip wut jĩ:

—Páant ã niij daacátji buu caá buca ñi cãtíh ã yapap. Weemdíh caá páant át niij daacjip taga, át niijíp wut jĩ.

22 Páant ã táni naáwáchah joinít, nihat caandíh wēi naóhna yuhna, bádí ã it wáhi bejep wut jĩ. Pánih wáhi bejnit, nin pah ã it míc niij úbh joyóp wut jĩ:

—¡Joyóo buca! ¿Nin José wūhjhéh nihcan niit? ã it míc niijíp wut jĩ.

23 Páant ã míc niij úbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queédih át jwáub niij naáwáp wut jĩ:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc niiját pah weemdíh ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum tátchiboó ma wēp chãjat pah muntih ninjĩh ma behni tátchiboobát biic yoobó ma chãjaá, Dios meemdíh ã wahatdih jwí jéihyat pínah niijná’, weemdíh ñi niijná yuh caá. 24 Obohjeéhtih, ñi

joyóo. Ded Dios naáwátidih naóh yapanidih ã pebh jumnitboó ãpĩ joíhcan caá. Pánihna, yeéb weemdíhbut biic yoobó ñi joíhcan niit.* 25 Dios naáwátidih naóh yapani Elíasji jum láa, biic peihcanni jópchi táni beéd, biih jópchi tacdih mah buugcán, nuugáp láa, Israel baácboó dawá éemp wunnit yaádh ãt jumap wut yuh jĩ.*

26 Obohjeéhtih, ñi nuowã Diosdih ã jepahcatdih jéihnit, biih baácidih bóli éemp wunnidih teo wáacat túut niijná, Dios Elíasdih át wahap wut jĩ. Pánihna, Sidón tátchi pebh Sarepta tátchibitdih bólidihjeh át teo wáacap wut jĩ.* 27 Dios naáwátidih biih naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baácboó dawá bácah moópniit ãt jumap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ñi nuowã Diosdih ã jepahcatdih jéihnit, queédih booaat túutcan, Naamán Siria baácidih bóodihjeh Eliseodih át booaat túutap wut jĩ.*

Páant caán láa ã jepahcat pah, buu yeebbút weemdíh ñi jepahcan niit, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

28 Páant ã niijíchah joinít, nihat caanjĩh chúudnit tabit ãt ãijip wut jĩ.

29 Pánih ãij ñah ñuh, Jesúsdihtéonit, ã míc wáacat muumánt caandíh ãt wái bac bejep wut jĩ. Nazaret tátchimant wái bac bejnit, tátchi jwējdih bóo jeé túláhna ãt ãb bejep wut jĩ, caandíh tóo yoh yac bojat túut niijná. 30 Obohjeéhtih, Jesúsboó queét cãtíh tac páud ñuhnit, biáboó át bejep wut jĩ.

Judíowã ã míc wáacat muúboó nemép jumnidih Jesús ã booaat (Mr 1.21-28)

31 Nazaret tátchimant Jesúsdihtéonit ã ba-caat túttimah, Capernaum tátchina át dei bejep wut jĩ. Capernaum tátchibut Galilea baácidih bóo tátchi wut jĩ. Capernaum tátchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judíowã ã míc wáacat muuná át juibínap wut jĩ. Caán muudíh waád juibínit, caanjĩh jumnitdih Dios naáwátidih át bohénap

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16 * 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

wut jĩ. ³² Pánihna, ã wēp bohénachah, búdí ít joí wáhi bejep wut jĩ.*

³³ Caanjĩh chũdnit biícđih, nemép jum̄nibut át jum̄up wut jĩ. Pánihna, Jesús ã bohénachah joinít, nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tútchidih bóo jwiítđih tac buugáca bojoó! ¿Jwiítđih dedé tiguaá ma chãjbi? ¿Yoh bacanadih nit beé ma jũwáp? Weém meemđih wã jéihna caá. Dios ã wahni, chah túini caá meém, Jesúsđih át niij ñaacáp wut jĩ.

³⁵ —**¡Ma laihca bojoó! ¡Caandih cáđahnit, ma bac bejeé!** Jesús nemépđih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij wutuchah joinít, cãacwã cãtĩh nemépboó caandih duó buugnít, át bac bejep wut jĩ. Pánih duó buugná yuhna, caán newédih át yéejacap wut jĩ. ³⁶ Páant Jesús ã chãjatđih nihat cãacwã búdí ít en wáhi bejep wut jĩ.

—¡En yuh buca! ¡ã naáwát wēpép caá! ¡ã naáwáchahjeh, nemép wã yuh buca caandih i jepahna caá! ít míc niijíp wut jĩ.

³⁷ Jesús páant ã chãjatđih nihat Capernaum tútchi pebh jum̄nit ít míc naóh peetép wut jĩ. Búdí át wut yáanap wut jĩ.

Simón Pedro ã chũdhđih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ã chãjat túttimah, judíowã i míc wáacat m̄umánt Jesúswã ít bac bejep wut jĩ. Bac bejnit, Simónih m̄uná ít juibínap wut jĩ. Caanná i waád juibínachah, mi iindih tabit ã pahachah, Simón áa Jesúsđih mit naáwáp wut jĩ. Páant tabit ã pahachah, mit lajap wut jĩ. “Caántđih ma booanaá”, caán m̄udih jum̄nit Jesúsđih ít niijíp wut jĩ. ³⁹ Páant i niijíchah joinít, Jesús mi pebh juibí ñuhnit, **“Ma yayaá”**, pahatđih át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, pahat át dúucup wut jĩ. Páant ã dúucuchah, ñah ñuhnit, i jeémát pínahđih mit cáagap wut jĩ.

Dawá w̄nnitđih Jesús ã booaat

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tõo ñáh jũwáchah, dawá tubúp chũhñitđih Jesús pebhna ít ub juibínap wut jĩ. Dawá mácah w̄nat queéđih át jum̄up wut jĩ. Nihat i ub juibínit w̄nnitđih Jesús át teo jãha booaanap wut jĩ. ⁴¹ Dawá nemép wãđihbut át bacat túutup wut jĩ. Páant ã bacat túutuchah,

—¡Meém Dios wãh caá! tabit ít niij ñaacáp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, Jesús queéđih jũhñit, “Dios ã wahni caá”, át niiját túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jibat

(Mr 1.36-39)

⁴² Daa jũwáchah, ã iipđih w̄bát túut niijná, Jesús cãac wihcapboó át bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã caandih bid bejnit, ít jwãáap wut jĩ. Jwãhñit, caandih ijeéh jum̄at náahna, ít chãwát túutup wut yuh jĩ.

⁴³ —**Ñijeéh wã jéih chãocán caá. Biĩh tútchinadih moondihbut Dios ã maáh jum̄at doonáđih weemđih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemđih ã wahap be,** Jesús queéđih át niijíp wut jĩ.

⁴⁴ Pánihna, nihat Galilea baácboó jib bejnit, judíowã i míc wáacat m̄uná waadnít, Jesús ãpĩ bohénap wut jĩ.

5

Queéj jũut maonitđih ãjeéh Jesús ã bejat tútat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Biĩh yeó jáap, Jesús Genesaret ím jw̄ejđih ñuhñit, dawá cãacwãđih Dios naáwátđih naóhna át chãjap wut jĩ. Caán ã bohéátđih búdí joíhna, Jesúsđih ít too péenap wut jĩ. ² Páant tabit caandih i tóonachah, Jesús chéne búdí jãáj chóonadih át enep wut jĩ. Caanjĩh queéj jũut maonit i aabní chóona át pahap wut jĩ. Queét iih jãáj chóona pebh iih ñuonáđih chocna ít chãjap wut jĩ. ³ Pánihna, biíc chóodih Jesús át waadáp wut jĩ. Caán chóo mínah Simón wut jĩ ã wut. Caán chóodih waadnít, **“Weemđih**

chibít ma tóo páud baca pahanaá”,
 át niijíp wut jĩ. Páant ã tóo páud
 baca pahanachah, Jesús caán chóodih
 cháudnit, cáacwādh át bohénap wut
 jĩ.*

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús
 Simóndih át niijíp wut jĩ:

—**Ím tac yoób páud bac bejnit,**
queejwādh mawat túut niijná, ñih
ñhonádh ñi yoh báhanaá, át niijíp
 wut jĩ.

⁵ —Bohéní, nihat chei jwĩ júut
 mawachah yuhna, queejwā í wihcan
 beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah
 joinít bácah, jwĩih ñhonádh jwĩ yoh
 báaha enmi caá, Simón át niijíp wut
 jĩ.*

⁶ Páant niij péa, ím tac yoób
 páud bac bejnit, ñih ñhonádh ít
 yoh báahanap wut jĩ. Páant í yoh
 báahanachah, dawá yoobát queejwā
 waadná, ñih ñhonádh boloh waina
 ít chājap wut jĩ.* ⁷ Páant í boloh
 wáyachah ennit, í pej jumnit queét
 pebh pahnitdih Simón át ejep wut jĩ:
 “jwiítidih ñi teo wáac jūwá!” át niijíp
 wut jĩ.

Pánih teo wáacadih jaibínit, chénat
 pah chóo queejwādh ít ub yac
 yáwanap wut jĩ. Dawá queejwā jumna,
 ñih jāáj chóona át daábíhip wut jĩ.

⁸⁻¹⁰ Páant dawá queejwādh ennit,
 Jesús ã wēpatdih jéihna, Simón búdí
 át úumap wut jĩ. Pánih úumna, Jesús
 pebh bódhica caj yoh ñajnit, Jesúsdi
 nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, meém chah wēpni, túini
 caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá.
 Pánihna, meemdíh wā úumachah,
 biáboó ma bejeé, át niijíp wut jĩ.*

—**jMa úumca bojó!** **Buu meém**
queejwādh bid jwuhni caá. **Obo-**
hjeéhtih, meemdíh wā túut nuumúchah,
queejwādh ma bidat pah mantih,
cāacwāboodíh bidnit, wíih doonádh
ma naóhbična caá, weemdíh jepahna,
wíihwā í jumat pínah niijná, Jesús
 caandíh át niijíp wut jĩ.

Simón ã úumat biíc yoobó ã pej
 jumnitbut ít úumap wut jĩ. San-
 tiago, Juan wut jĩ ã pej jumnit.
 Queét chénewā Zebedeo weh wut jĩ.
¹¹ Pánihna, jwúub ñáan jaibínit, queét
 nihat ñih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh
 ít bejep wut jĩ.

Bácah moópndih Jesús ã booaat
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesús biíh tútchiboó ã jumachah,
 bácah moópni ã pebh át jaibínap wut jĩ.
 Pánih jaibínit Jesúsdi ennit, ã wēpatdih
 jéihna, páah yoh ñajnit, nin pah át niij
 úubap wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma
 jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús
 caandíh teo jāhanit,

—**júu! Wéinit, meemdíh wā booana**
caá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, moopát nihat át
 ñuumáh bejep wut jĩ. ¹⁴ Pánihna, Jesús
 caandíh nin pah át wēp niij naáwáp
 wut yuh jĩ:

—**Bitadh naóhcanjeh, sacerdote-**
dih míih bácah ã jwúub ñuumátdih
júutdih ma bejeé. **Moisés ã wutatji**
pah sacerdotewā í cáo wūhat pínah
niijná, chéne jopwādh ma wūhuá,
Dios meemdíh ã booaatjidih í jéihyat
pínah niijná,* át niijíp wut jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah
 joiná yuhna, bejnit, dawá cáacwādh
 át naóh peetép wut jĩ. Páant Jesús ã
 chājat dooná chah át wūt yáanap wut
 jĩ. Caán doonádh joinít, ã naáwátdih
 joyát túut niijná, í wēnatdihbut
 ã booaat pínah niijná, dawá ã
 pebhna ípí wáac jaibínap wut jĩ.
¹⁶ Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó,
 ã ípdih úubúdh ãpí bejep wut jĩ.

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Biíh yeó jāap Jesús cáacwādh
 ã bohénachah, fariseowā, Moisés ã
 wutatjidih bohénitbut ít joí cháudap
 wut jĩ. Queét Galilea baácmant, Judea
 baácmant, Jerusalén tútchimantbut
 bejnit, ítát jaibínap wut jĩ. Jesús ã

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6 * 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5

* 5:14 Lv 14.1-32

bohénachah, dawá joiná ït chãjap wut jĩ. Dios cãacwãdih booaat wẽpatbut Jesúsdi h búdí ãt jamap wut jĩ. ¹⁸ Pãant ã bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih ã lajat chóojĩh Jesús pebh ïtih beo waad béj jwejíhip wut yuh jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, dawá muúdíh ï yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh ït beo páuh laab béjep wut jĩ. Pánih páuh laáb jubínit, biquína jeé naanádih ub jwej, ït chãjnit, jéih yoocannidih ã lajat chóojĩh Jesús pebh ït cádah deyanap wut jĩ. ²⁰ Pánihna, caán ã booaat wẽpatdih ï jenah joyátdih jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá**, ãt niijíp wut jĩ.

²¹ Pãant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut íjnit, queétjeh nin pah ït niij jenah joyóp wut jĩ: “¿Dedé cãac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cãacjeh jamna yuhna, ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, niijná, ‘Dios wã jamna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, queétjeh ït niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

²²⁻²⁴ Pãant ï niij jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niij jenah joí? ‘**Ma yéejatdih wã yohna caá**, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘**Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chãi bejeé**’, wã niijíchah, caán ã bejehchah ennit, wã niiját yoobópdi h ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wẽpat wã bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá. Weém niihat cãacwã úud jeñé, Dios ã wahni nin baácdih moondíh jéih boanit, ï yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Pãant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãjút bípna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

* **5:30** Lc 15.1-2

Pãant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé**, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

²⁵ Pãant ã niijíchahjeh, niihat ï enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ã ñajat chóodih ubnit, ãih muúboó ãt jwúub bac bejep wut jĩ. Pánih bejnit, Diosdi h búdí ãt wẽi naáwáp wut jĩ.

²⁶ Pãant ã bac bejehchah, niihat en wáhi bej, búdí jenah joinít, queétdih biíc yoobó Diosdi h ït wẽi naáwáp wut jĩ.

—¿En yuh buca! Búdí náhnit pínahdih buu jwí enna caá, ït míic niijíp wut jĩ.

Jesús Levídi h ã jãúwát tútat (Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wã caán tútchidih jamnitji bac bejnit, biíh tútchina ït bejep wut jĩ. Caán ï bejni namá jwéejdih Leví wát jamni ã tewat tólihboó ãt chãudap wut jĩ. Caán Romanowã maáta ï úubát túttni núodih úubh wãhni ãt jamap wut jĩ. Pánihna, Levídi h ennit, nin pah caandíh Jesús ãt niijíp wut jĩ:

—**Wãjeéh ma péé jãúwá**, ãt niijíp wut jĩ.

²⁸ Pãant ã niijíchah joinít, ñah ñuh, ãih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ãt bejep wut jĩ.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví ãih muúboó Jesús wãdih ãt numah jeémép wut jĩ. Caán ã niihat pah dawá núodih úubh wãhndih, bita ã chéenwãdihbut ãt numah jeémép wut jĩ. ³⁰ Pãant Jesús wã ïjeéh ï jeéméchah ennit, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut queétdih ït íjip wut jĩ. Íjnit, Jesús ã bohénitdih nin pah ït niij jũihñap wut jĩ:

—¿Dépanihna queét dinero numnítjeéh, yéej chãjnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi chãj? ït niijíp wut jĩ.*

³¹ Pãant queétdih ï niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

–Tubúp chũhcannit cohnidih ìpĩ bidcan caá. Wunnitjeh caá caandih ì bidip. ³² Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ìpĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih jìgahnit, wã túut nuámíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ì bidip. Pánihna, ‘Yeejépwã caá jwiít’, niij jenah joinítidihjeh teo wáacadih wã jũwáp be, ì yéej chãjatdih jìgahnit, túiniboodih ì túut nuumát pínah niijná, Jesús át niijíp wat jĩ.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi ì wúbh joyát

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queédih ã niiját túttimah, queét Jesúsdi nin pah ìt jwáub niij wúbh joyóp wat jĩ:

–Dios ã watat pah jwĩ nuowã ìpĩ jeémp jwuhcap jĩ. Juan ã bohénitbut, fariseowã ì bohénitbut páant ì chãjna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ì jeémp? ìt niij wúbh joyóp wat jĩ.

³⁴ –Nin pah caá ã jumup: Téihya chéoni ã numah jeémpnit biícidih ã jum jwuhchah, jìgahcan, ìpĩ túi wéi jeémpna caá. Páant tigaá, wãjeéh jum jwuhna, wã bohénit ì túi wéi jeémpna caá. ³⁵ Obohjeéhtih, bita caandih ì ub bejat túttimah, ã chéenwã jìgahnit, ì jeémp jwuhcan niít. Pánihat pah bita weemdih ì ub bejat túttimah bácah, wã bohénitjeéh wã wihcah, queébut ì jeémp jwuhcan niít, Jesús queédih át niij jepahap wat jĩ.

³⁶ Ded pah jwĩ jeémp jwuhcatdih jwĩ nuowã ì watatdih, ãih jáap bohéatjìh fariseowã ì widíhichah enna, Jesús queédih nin pah át jwáub niij bohénap wat jĩ:

–Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojìh máa yégueh chóodih nah wai búhdhdát ã náahcan caá. Páant ñi chãjachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jìint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwĩ nuowã ì naáwátjidih, wíih jáap bohéatjìh wid naóhcat caá náahap.

³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguìh macdih nuñúp chóojìh ì chãjniji máa wuh wúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguìh mac pahna, máa wuh wúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tagaá. ³⁸ Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguìh mac, caandih yáacni chóobut ã túi jumbipna caá. ³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguìh macdih ã babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhbíhcan, ‘Máa mac chah túini beé’, ã niijbípna caá. Pánihat pah cãacwã wã jáap bohéatdih náahcan, ‘Jwĩ nuowã ì bohéatjiboó chah ã túyup be’, ì niijbípna caá, Jesús queédih át niijíp wat jĩ.

6

Chooát yeó jáapdih ded pah ì chãjat pínahdih Jesús ã bohéat

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Biíc chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wat jĩ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih úcnit, ãih chóodih jéqué yohnit, ìt jeémp bejep wat jĩ.* ² Páant ì chãjachah ennit, biquína ìjeéh bejnit fariseowã ìjnit, Jesúsdi nin pah ìt niij jãihñap wat jĩ:

–¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénit ì teo? Pánih teona, Dios ã watatdih yap yohna caá ì chãjap, ìt niijíp wat jĩ.

³⁻⁴ Páant ì niijíchah joinít, “Wã bohénit ì yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queédih nin pah át niij jepahap wat jĩ:

–Davidji ã bohénit biícidih nuugúp wanna, Dioìh muuná waadnit, sacerdotewã Diosdi ì wãhniji pandih át jeémép wat jĩ. Pánih jeémpna, ã bohénitdihbut át wãhap wat jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ì jeémát pínah át jumup wat jĩ. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát tútcap wat jĩ. ¿Davidwã páant ì chãjatjidih Dios naáwátidih ì daácn

* 6:1 Dt 23.25

núodih ñi bohécannit jĩ? Caán pandih ï jeéméchah yahna, Diosboó ‘Ñi tã chãjcan beé’, át niijcáp tajĩ. *Pánihat pah, bæ nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih ï yap yohcan caá.* ⁵ Weém, nihat cãacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ï chãjat pínahdih wã jéih wãtna caá, Jesús queétdih át niijíp wãt jĩ.

*Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)*

⁶ Biíh chooát yeó jáapdih Jesús judíowã ï míc wáacat munná waadnít, ã bohénachah, caandíh joinít cãacwã cãtíh téihya ágahni át jumap wãt jĩ. Áih jéihyepmant bóo muj nah át ágahap wãt jĩ. ⁷ Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut Jesúsdiht ït en ñunnáp wãt jĩ. Chooát yeó jáapdih yahna, Jesús téihya ágahnidih ã booaachah, caandíh naóh yacat túut niijná, eníhna ït chãjap wãt jĩ. ⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant ï jenah joyátdih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wãt jĩ:

—Ñah ñahnit, nit cãtíh ma jaí ñuhúú, át niijíp wãt jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñah ñahnit, queét cãtíh át juibí ñuhup wãt jĩ. ⁹ Pánihna, caandíh naóh yaquíhntdih nin pah át niij úubh joyóp wãt jĩ:

—Yeéb ñi jenah joyóchah, ¿jwĩ chooát yeó jáapdih Dios jwiitdih ded pah tigaá ã wãt? ¿Túí chãjatdih niit ã wãtup? ¿Yeejép chãjatdih niit ã wãtup? ¿Wunnidih ã booaat túut niit? ¿Cãacdiht ã mao yohat túut niit? Jesús queétdih át niijíp wãt jĩ.

¹⁰ Páant niijnít, ï jepahatdih pãina, Jesús queét nihatdih át en behap wãt jĩ. ï jepahcah ennit, téihya ágahnihoodíh nin pah át niijíp wãt jĩ:

—Míih téihyadiht ma yoo dawwúú, át niijíp wãt jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadiht át yoo dawwup wãt jĩ. Páant ã yoo dawwúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wãt jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdiht naóh yaquíhntboó caandíh ã booaatdih ennit, bádí ït íjip wãt jĩ. Pánih íjnit, nin pah ït míc niij úubh joyóp wãt jĩ: “¿Ded pah tigaá caandíh chãjat náah?” ït míc niijíp wãt jĩ.

*Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih
ã ñíwãt
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)*

¹² Pánihat táttimah, biíh yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih úubádh át bejep wãt jĩ. Niht chei át úubh daa jãwãp wãt jĩ. ¹³ Daanachah, ã naáwãtdih joí péenitdih bid bojnit, doce ã bohé bejnit pínahdih át ñíwip wãt jĩ, áih doonádh naóhnt ï jumãt pínah niijná. ¹⁴ Nit wãt jĩ ã ñíonit: Simóndih ñíonit, Pedro ã wãt át búudhdap wãt jĩ. Simón úud Andrésdiht át ñíwip wãt jĩ. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomásdiht át ñíwip wãt jĩ. Biíh Santiago Alfeo wãúhdih ñío, biíh Simón Celote poómpdih bóodih ñío, ¹⁶ Judas biíh Santiago wãúhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsdiht eníhcannitdih dúo wáini pínahdiht át ñíwip wãt jĩ.

*Dawá cãacwãdih Jesús ã bohéát
(Mt 4.23-25)*

¹⁷ Pánih ñío péã jwúub dei jãóhnt, jeé ñaj yacapboó át chão ñuhup wãt jĩ. Páant ã chão ñuhupboó ã naáwãtdih dawá joí péenit jum, dawá bitabut ït jumap wãt jĩ. Queét jumnit Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moón, bádí muj jwéejdih jumni Tiro tútchi, Sidón tútchidih moonbát ït juibínãp wãt jĩ, ¹⁸ Jesús ã bohénachah joyát túut niijná, ï wãnatnadiht ã booaat pínah niijná. Nemép jumnitbut ït juibínãp wãt jĩ, nemépwãdih ã bacat túutat pínah niijná. ¹⁹ Booaat túut niijná, queét niht Jesúsdiht ït juibí tewíhip wãt jĩ. Caandíh ï juibí teonitdih ã wãpat ã chãúúchah, niht ït boonãp wãt jĩ. Pánihna, wãnnitjibut, nemép jumnitjibut ït tãí jumap wãt jĩ, bæca.

Dioih cāacwā ded pah ī jumat pínahdih ā bohéat

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesús ā bohénitdih ennit, nin pah queétdih āt niij bohénap wut jī:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ā teo wáacatdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ā teo wáacbpna caá, Dios ā maáh jumapboó ñi túi jumat pínah niijná.

²¹ “Yeéb buu nuugúp wunnit panihnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ā teo wáacbpna caá, wud jumnit pah ñi túi jumat pínah niijná.

“Buu yeéb jāinítidih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ā teo wáacbpna caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²² “Weém nihat cāacwā wud jeñédih ñi jepahat jíib bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhnt, íih poómpmant ī bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ā teo wáacbpna caá.* ²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíib Dios pebhboó ñi jāibínachah, túinidih ā wāhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahnit, búdí ñi weñeé. Pánih chājnit ī nuowābut Dios naáwátidih naóh yapanitjidih biíc yoobó yeejép it chājap wut jī. Páant queétdih ā yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ā yapachah yuhna, ñi weñeé.*

²⁴ “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohnt, Dios ā teo wáacatdih bidcannt, buu nin baácboó jumna pohba ñi wēina yuh caá. Túttimah, Dios ā peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵ “Bita yeebbát buu dedé ñi náahatdih bíbohnt, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ā peéh chājachah, tub nuugúp wunnit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbát ñi weñat pínahdihjeh chājnit, buu búdí wēi jwuhnitji, Dios ā peéh chājachah, búdí ñi jāibípna caá.

²⁶ “Diosdih jepahcannitboó yeebdíh ī túi wēi naáwáchah, jñi túi

chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih ī nuowābut ‘Dios naáwátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhntboodíh ípí túi wēi naáwáp wut jī. Pánihna, ñi túat nuumcáh, Dios yeebdíhbut ā peéh chājbpna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

“Yeebdíh eníhcannitdih ñi túi oyoó”, Jesús ā niij bohéat

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinítidih nin pah wā naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi túi chājaá. ²⁸ ‘Meemdíh yeejép ā yapa naáh’, yeebdíh niijnítidih, ‘Dios meemdíh ā túi chāja naáh’, ñi niij jwúbanaá. Yeebdíh yeejép chājnitdih, Diosdih ñi úbú, queétdih ā teo wáacat pínah niijná. ²⁹ Yeebdíh íjnit, biíc buwá púo tíbdih maonidih, biíh buwámantbut ñi júutá, mawíhna, ā jwúb mawat pínah niijná. Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáinidih, ā náahachah, níih japih bóo chóodihbut ñi wūhú. ³⁰ Ded moh yéejni ā náahatdih ā úbúchah, ñi wūhú. Ded níih bií déedih dúuc wáinidih, ñi jwúubaat tútca bojoó. ³¹ Bita yeebdíh ī túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbát bitadih ñi túi chājaá. Queét yeebdíh ī túi chājcah yuhna, yeébbóo queétdih ñi túi chājaá.*

³² “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ípí oi jwúbana caá. Pánihna, queét ī oyat chah yeébbóodíh bitadih oyat caá náahap. ³³ Yeebdíh túi chājnitdihjeh ñi túi chāj jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó ī chājna caá. ³⁴ ‘Wā wayát pah bóo ā jwúubabipna caá’, niij jenah joinít, núodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejép wā yuhna, bitadih páant ípí wainá caá. ³⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih ñi oyoó. Í túi chāj jwúubaat pínahdih bidcanjeh, túinidih ñi chājaá. Núodih náahnt

ĩ wúbúchah, ĩ jwúbaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumuchah, ‘Ma túi chājna beé’, niijnít, caanboó yeebdíh túini ã wúhbirna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niijcánnitdih, yeejép chājnitdihbut Diosboó ã túi chājna caá. Páant ã chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdíh ã wátna caá. ³⁶ Dios jwĩ íp yeebdíh jígah ennit, ã teo wáacat pahjeh muntih, yeebbút bitadih jígah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niijíp wát jĩ.

“Yeejépwā caá”, bitadih niij jūihcat (Mt 7.1-5)

³⁷ “ ‘Meém yeejép caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niít. Bitá ĩ yéej chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijíchah nihna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó ãta niij tágaá. Bitá ĩ yéejatdih ñi náhnica bojoó. Páant ñi náhnicah, Diosbut ñi yéejatdih ã náhnican niít. ³⁸ Bitadih ñi túi wúhúú. Ñi túi wúhuchah, Diosbut yeebdíh ã túi wúhbirna caá. Búdí béguepdih becchidih jai cáj waó bíi chājat dée ã wúhbirna caá. Ded pah yeéb bitadih ñi wáhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdíh ã wúhbirna caá.

³⁹ “Jéih encanni biíh jéih encannidih ã duó wáyachah, íit jumapboó bejna, queét chénat pah biícđih ĩ buug yácbirna caá* ⁴⁰ Jáap bohéni caandíh bohéni chah ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, niihat ã jéihyat pínahdih ã bohé péanit, caandíh bohénidih biíc yoobó ã jéihbirna caá. Pánihna, yeéb bitadih duó wáihna, wā naáwátđih jwíh túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niijná. Pánihna, wā naáwátđih túi jéihnit, wā bohéat pah muntih bitadihbut ñi túi jéih bohébirna caá.*

⁴¹ “Nin pah yeéb ñipĩ chājna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumuchah, caanbítđih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumuchah yuhna, ñi enat

pah, ñi dée ã yéejatbitđih ñipĩ enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ã jumuchah yuhna, caandíh ñi jéih encan caá. Caandíh ñi jéih encat pah, búdí yeejép chājna yuhna, ñi míic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chāj? ⁴² Yeebdíh búdí quíib becát panihni ã jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátđih weémboó meemdíh wā póoj yohbirna caá’, ñipĩ niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chājna caá ma chājap. Caandíh ma cádaahá’, ñipĩ niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chājnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chājatđih jenah joicánjeh, bita bainí ĩ yéej chājatđihjeh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwāá, ñi yéej chājatđih jwíh cádahat caá náahap. Páant ñi túut numát túttimah, ñi dée ã yéejatđih ñi jéih cádahat túutbirna caá”, Jesús át niijíp wát jĩ.

Máa quehe ded pah ã jummat (Mt 7.17-20; 12.33-36)

⁴³ “Ded túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut túini dahna ãpĩ quehcan caá ⁴⁴ Pánihna, ded pah máa nahna ã jumatđih jéihíhna, áih quehe dahnadih enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wát jumni dahnadih ñipĩ bidcan caá. Ei náhdih iguúh ñipĩ bidcan caá.* ⁴⁵ Pánihat dée pah túini cáac ã túi jenah joyát jíib, túinijeh ã naóhbirna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ã jenah joyát jíib, yeejépjeh ã wéhebirna caá. Pánihna, cáac ded pah ã jenah joyát biíc yoobó ã naóhbirna caá”, Jesús át niijíp wát jĩ.*

Chéne muú teonit naáwát (Mt 7.24-27)

⁴⁶ “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdíh niijná yuhna, wā wútatđih ñi jepahcan? ⁴⁷ Ded wā bohéatđih joinít, jepahna, nin pah ã jumna caá: ⁴⁸ Muú chāj pooni panihni ã jumna caá. Túi jenah joiní jwumúp baácđih numah baád waadánit, áih jagápđih ã túi dodhdop be. Pánih chāj péaat túttimah, muj

* 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20 * 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

daabáchah yuhna, áih m̄ú t̄i ch̄jni jumna, ã mónócap be. ⁴⁹ Obohjeéhtih, ded wã bohéátdih joiná yuhna, jepahcanni t̄i jenah joicánni m̄ú ch̄jni panihni caá ã jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be. Pánihna, caán m̄údíh ã péaat túttimah, m̄j ã jwíih daabáchah, áih m̄ú t̄i ch̄jni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, ã boto peetáh bejep be”, Jesús queétdih át niijíp wut j̄i.

7

Soldadowã ã maáhdih teo wãhndih Jesús át booaat
(Mt 8.5-13)

¹ Páant cãacwãdih bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut j̄i. ² Romano cien soldadowã ã maáh Capernaum tútchidih át jumap wut j̄i. Caandíh teo wãhni ã oini búdí wãnna át ch̄jap wut j̄i. ³ Pánihna, Jesús ã juibíat doonádih joinít, judíowã ã maátadih Jesús pebhna át wahap wut j̄i, caandíh teo wãhndih boonadih ã bejat pínah niijná. ⁴⁻⁵ Páant ã wahachah, judíowã ã maáta Jesús pebhna juibínit, búdí úbhna, nin pah ít niij naáwáp wut j̄i:

–Jwiít dih wãhni táini caá. Jwiít judíowãdih táini oinit, jwí míc wáacat m̄údíh ch̄jat pínah dinero ã wãhap j̄i. Páant ã t̄i ch̄jat jíib, caandíh ma teo wáac j̄úwú, ít niijíp wut j̄i.

⁶⁻⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ãjeéh át bejep wut j̄i. Pánih bejnit, cien soldadowã ã maáh pebhna ã toáh juibínachah, caán bita ã chéenwãdih wãhnt, nin pah át niij naáwát túutap wut j̄i: “Maá, weem cháh wẽpni ma jumachah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih m̄údíh ma waád j̄úwú’, niijní dée nihcan caá. Meemdíh wã tac b̄ugáihcan caá. Pánihna, yúpmahjeh jumna, ma wẽpatj̄ih weemdíh teo wãhndih ma boanaá. ⁸ Wã chah jumnit bita maáta weemdíh ã wutna caá. Weembút soldadowãdih wutni caá. Bíicdih ‘Ma bejeé’, wã niijíchah, ãp̄i bejna caá. Bííhdih ‘Ma j̄úwú’, wã niijíchah, ãp̄i j̄óhna caá. ‘Nindih ma

ch̄jaá’, weemdíh teo wãhndih wã niijíchah, ãp̄i ch̄jna caá. Pánihna, ma wut wẽpatdihbut wã t̄i jéihna caá. Ma wutachahjeh, weemdíh teo wãhni ã boobipna caá”, cien soldadowã ã maáh ã chéenwã Jesúsdiht ít niij naóh yapanap wut j̄i.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán soldadowã ã maáh “Jesús caandíh ã boobipna caá”, ã niij jenah joyátdih jéihnt, Jesús búdí át weñep wut j̄i. Pánih wẽinit, ãjeéh péenitdih tac páud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut j̄i:

–Caán soldadowã ã maáh judío nihcan yuhna, weemdíh ã t̄i jenah joyát yeéb judíowãboodíh ã yapna caá, át niijíp wut j̄i.

¹⁰ Pánihna, soldadowã ã maáh ã wãhntj̄i áih m̄údíh ã jwúub juibínachah, caandíh teo wãhni booni átát jumap wut j̄i.

Éemp wãnnih mi wãúhjdih Jesús ã booaat

¹¹ Túttimah, Naín wãt jumni tútchina Jesús wã ít bejep wut j̄i. Dawá cãacwãbut ãjeéh ít péenap wut j̄i. ¹² Pánih bejnit, Naín tútchi j̄ec pebh ã toáh juibínachah, caán tútchidih moón wãnni bácahdih yohat túat niijná, caandíh ã úb bac j̄úwúchah, Jesús wã queétdih ít jwãáap wut j̄i. Beh wili éemp wãnnih mit jumap wut j̄i. Mi wãúh bíic jumni át wunap wut j̄i. Dawá cãacwãbut mijeéh ít ñun b̄ac j̄úwú wut j̄i. ¹³ Páant ã j̄úwúchah ennit, Jesús caántdih j̄gah ennit, nin pah át niijíp wut j̄i:

–Ma j̄áicá bojó, át niijíp wut j̄i.

¹⁴ Páant niijnít, wãnni áih bácahji lajni naadíh ã tewe chah, caandíh beonit ít ch̄o ñúh wut j̄i. Pánih teonit, “¡Némé, ma boo pud j̄úwú!” wãnnidih át niijíp wut j̄i.

¹⁵ Páant ã niijíchahjeh, wãnniji jwúub boo pud chúdnit, át wéhenap wut j̄i. Páant ã boonachah, Jesús beh wilidih nin pah át niijíp wut j̄i:

–Dáa, ma wãúh ã jwúub boona caá, páant m̄ntih, át niijíp wut j̄i.

16 Páant ã boanachah enna, nihat cãacwã wúhi bejnit, Diosdih búdí ít weñep wut jĩ.

–Dios naáwátdih wēp naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít ãih cãacwãdih teo wáacadih át jui tágaá, ít míc niijíp wut jĩ.

17 Páant ã chãjatji doonádih nihat Judea baác, pehbbit jumni baácnadihbut ít naóh peetép wut jĩ.

Juan Daabáni ã wábh joyát tútat (Mt 11.2-19)

18 Jesús páant ã chãjatji dooná Juan Daabánidihbut át juibínap wut jĩ. Caán nemat múbóó ã jumachah, ã bohénit caandih ít juibí naáwáp wut jĩ.

19 Páant ã naáwáchah joinít, chénewã ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap wut jĩ. “¿Meém Dios ã wahni, jwiít judíowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” queétdih át niij wábh joyát tútat wut jĩ.

20 Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebhna ít bejep wut jĩ. Caanná juibínit, Jesúsdiñ nin pah ít niijíp wut jĩ:

–Juan Daabáni jwiít dih wahnit, nin pah ã niij wábh joyát tútat be: ‘¿Meém Dios ã wahni, jwiít judíowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?’ jwiít dih ã niiját tútat be, Jesúsdiñ ít niijíp wut jĩ.

21 Ì juibínachahjeh, Jesús dawá cãacwãdih boona át chãjap wut jĩ. Nemép jumnitdihbut booa, dawá jéih encannitdihbut át boonap wut jĩ.

22 Juan ã wahnit ã niijíchah joinít, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ:

–Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwátdih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bej-cannitjidihbut ã boona beé. Bácah moópnitji, wánah bejnitjidih yah bca ã boonap be.* Moh yéejnitdih ã túi ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.*’ 23 “¿Ded weemdih táj jenah joí cádahcanidih Dios ã wēi enna caá!” Jesús ã niijíp be’, Juandih niij

naáwátdih ñi bejeé, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

24 Juan ã wahnitji ã jwúb bejat túttimah, Juan ded pah ã jumátdih cãacwãdih nin pah Jesús át niij naáwáp wut jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipí chãj, múb wihcapboó bejna? ¿Jwi jeémp yílip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pániñcan beé. Det biáboó ã naáwáchah yahna, caánboó jweéhcanjeh yoobópdih ãpí naáwáp wut jĩ. 25 Pániñ jumnidih bidcan, ¿túini yégueh ðonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh ðonít, dawá bií dée bíbohñit, maátah múbóó ãpí jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. 26 Pániñ jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumap. Bita naóh yapanit chah ã jumna caá. 27 Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtñ nin pah ít niij naóh daacáp tajĩ:

‘Á wáhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtñ wã naáwátdih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ã jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

28 “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, baa láa páant ã jumachah yahna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

29 Juandih ã nemat pínah jãtñ, ã bohéátdih joinít, nihat cãacwã, Romano maáta ã wábat túatni núodih wábh wáhnitbut, Juandih ítát daabáat tútat wut jĩ. Páant Diosdih jepahñit ã jumachah, Jesúsboó ã niijíchah joinít, “Dios ã wátat yoobópdih caá”, ít niijíp wut jĩ. 30 Obohjeéhtih, fariseowã, Moisés ã wátatjidih bohénitbut, Juandih daabáat tútatcan,

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1 * 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ït náahcap wut jĩ.*

31 Páant ï jumatdih jéihnit, Jesús nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ: **“Buu láa moón weemdih jepahcannit, nin pah ñi jumna caá: 32 Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúdnit, nin pah ïpĩ míic niij jũihna caá: ‘Jwĩ pelat póoj tíhwichah yahna, yeéboó ñi búdíhcan beé. Wunnitdih jwĩ jũí tíhwichah yahna, ñi jũí wáaquíhcan beé’, ï míic niij jũihna caá. 33 Páant ï chãjat pah, yeebút biíc yoobó ñipĩ chãjna caá. Juan Daabáni cãacwãjeéh jeémpcan, poonidihbut ãpĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjcah enna, ‘Nemép jumna caá’, niij jũihnit, ã bohéatdih ñi jepahcap jĩ. 34 Obohjeéhtih, weém, nihát cãacwã úud jeñé cãacwãjeéh jeémpnit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ã jumap. Romanowã ï úubát túutni núodih úubh wãhnit, yeejép chãjnit biíc dih ãpĩ pej jumna caá’, niij jũihnit, weemdihbut ñi jepahcan caá. Páant niij jũihna, wébít pah caá ñi jumap. 35 Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wã túi chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

Yad wili chej jumnijth Jesús dih mi pahwat

36 Biíh yeó jáap biíc fariseo, Simón wut jumna, Jesús dih át namah jeémép wut jĩ. Áih muná juibínit, Jesús ájeéh át jeémép wut jĩ. 37 Simónih muudih Jesús ã jumat doonádih joinít, queét ï jeéméchah, caán tútchidih bóli, deoh nah jumnih, túi chej jumna yíi quiít dih mit ub waád juibínap wut jĩ. Caán quiít alabastro ï niijni jeejth ï chãjni quiít át jumap wut jĩ. 38 Pánih ub waád juibínit, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih mi oyat júutna, áih jítchanadih miíh quíib macjth jãí chócni, miíh waó yoócjth mit jõp wiwip wut jĩ. Pánih chãj péa, áih

jítchanadih nomnit, mi ub jũóhni túi chej jumna yíidih pahohnit, mit ñáñap wut jĩ.* 39 Páant mi chãjachah ennit, Jesús dih namah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niij jenah joyóp wut jĩ: “Nin newé Dios naáwát dih naóh yapani jumna, caandih teonih yeejép mi jumatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caánt dih áta tawat túatcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ã chãjcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niij jenah joyóp wut yah jĩ. 40 Páant ã niij jenah joyát dih jéihnit, nin pah Jesús caandih át niijíp wut jĩ:

—Simón, meemdih bainí wã naáwát túat caá, ded pah mi chãjatdih ma jéihyat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandih át niijíp wut jĩ.

41 —Biíc newédih chéne neoná dinerodih ï wayáp be. Biícboó chéne jópchi ã tawat júb dih pohba waí, biíhboó chéne widh ã tawat júb bitdih ã wayáp be. 42 Queét chénat pah ï wayátjidih ï jéih júb chãjcah ennit, queétdih wãhniboó ‘Jumna naáh. Ñi júb chãjcah, ã túina caá’, queét chénat pah dih ã niijíp be. Páant ã chãjachah, ¿ded tigaá caandih chah ã oibi? Jesús Simóndih át niijíp wut jĩ.

43 —Búdí núo wainíboó caandih chah ã oibipna caá, Simón át niij jepahap wut jĩ.

—Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

44 Páant niijnít, yad wilidih júut jáhanit, Simóndih nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—Ma jenah joyoó. Ma chéne yoobát wã jumachah nihna, miíh muná wã waád juyúchah, wíih jítchanadih wã chocat pínah niijná, mah weemdih mata wãh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih miíh quíib macjth jãí chócni, miíh waó yoócjth mi jõp wiwip be. 45 Wã juyúchah, meém weemdih páo tíbdih nomcanjeh, ma túi úubhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdih mi oyat júutna, wíih jítchanadih mi nom cádahcan

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

caá. ⁴⁶ Wā juyáchah, wíih wao dáhdih yíijih puoh jáha ñáicanjeh, ma táí uúbhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih táí chej jamni yíijih puohnit, mi ñáñap be. ⁴⁷ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Búdí mi yéej chājatjidih Dios át yoh wāh tagaá. Páant ā chājatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wā yéej chājap jī’, niij jenah joinít, ā yéejat yohat uúbhniiboó bainíjeh Diosdih ā oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niijíp wat jī.

⁴⁸ Caandíh páant niij péanit, caántdih jwuh nin pah át jwúub niijíp wat jī:

—Meém yéejat yohnih caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Weemdíh ma táí jenah joyát jib, ma yéejat peéh iiguipna ma bejatji déedih, meemdíh Dios át táí ub tagaá. Pánihna, táí wéinit, ma bejeé, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, ājeéh jeémpnit nin pah queétjeh ít míc niij uúbh joyóp wat jī:

—¿Dedé newéna tigaá nin? ¡Yéejat yohat wēpatbat ā bíbohna caá! ít míc niijíp wat jī.

8

Jesús wādh biquína yaádh ít teo wáacat

¹ Táltimah, Jesús tútchina yoobó cāacwādh át táoh bohé jibip wat jī. Dios ā maáh jumat doonádh át naáwáp wat jī. Doce ā bohénitbut ājeéh ít jib bejep wat jī. ² Biquína yaádhbut íjeéh ít pej jam bejep wat jī. Jesús ā booanit yaádh, nemép jamnitdih ā booanitbut ít jamap wat jī. María, Mágdala tútchidih bólidih siete nemépwādh Jesús ā bacat túutnihji jam, ³ Juana, Maáh Herodesdih teo wūhni Chuza áabat jam, Susana wāt jamnihbut mit jamap wat jī. Dawá bita yaádhbut íjeéh ít pej jam bejep wat jī. Queét yaádh íih dīnerojíh Jesús wādh ít teo wáacap wat jī.*

* **8:3** Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49 * **8:10** Is 6.9-10

Waáh momni naáwát (Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Biíc yeó jáap dawá cāacwā ít jamni tútchinamant bejnit, caandíh enat túut niijná, Jesús pebhna ít juibínap wat jī. Dawá páant ít wáac juibínachah ennit, ā jenah joinít naáwátjīh queétdih bohéna, Jesús nin pah át niij naáwáp wat jī: ⁵ “Biíc newé waáh momodih ā bejep be. Páant ā waáh bojochah, biquí tībna namádh ā buug ñájar be. Namádh buug ñájni tībndih cāacwā ít néeh chuñap be. Biíh tībndih jwébehwā jūóhnit, ít jeémp beedánap be. ⁶ Biíh tībna, jeejīh yewéni baác jamapboó ā buug ñájar be. Buug ñájnit, chíih jūóhna yuhna, mac ā jōpah bejehah, ā wunah bejep be. ⁷ Biíh tībna nemép óot cātíh ā buug ñájar be. Pánih buug ñájni ā chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandíh ā chíih yap bejehah, momniiboó mánahnit, ā wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tībna túini baácboó ā buug ñájar be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ā táí quehep be. Pánih quehnit, wawána jumat pah cien tībna ā quehep be”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Caán naáwátjīh bohé péanit, “¡Ded molít jamna, ā táí joyó naáh!” át niij ej ñaacáp wat jī.

¿Dépanih tigaá ā jenah joyátjīh át naóhji?

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Páant naáwátjīh ā bohénachah joiná yuhna, beh joicán, ā bohénit ā bohéátjidih ít uúbh joyóp wat jī.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiítidih ma chāj? ít niij uúbh joyóp wat jī.

¹⁰ Páant ít niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jī:

—Ded pah Dios maáh ā jumatdih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdíhjah wā naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjīhjah wāpí bohéna caá, weemdíh enna yuhna, ít beh encat pínah, wā naáwáchah joiná yuhna, ít beh joicát pínah niijná.

Weemdíh ì jepahíhcat jíib páant ì jamna caá,* queétdih Jesús át niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátdih Jesús ã beh joyáát

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹Túttimah, waáh momni naáwátjidih ì beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih át jwúub niijíp wut jĩ: “Nin pah niij naóhna wã chãjap be: Waáh momni tíbna Dios naáwát panihni caá. ¹²Biçuína joinít namáboó bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátdih ì joyóchahjeh, nemépwã ì maáh ì joyátjidih ã jenah joyát túutcan caá, jepahcanjeh iiguípna ì bejat pínah niijná. ¹³Bitá joinít jeejih yewénibit baácboó bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátdih joiná, ì túi wëi jwuhna yuh caá. Obohjeéhtih, ìih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ã jumuchah, bitaboó queétdih deohnit, ì yéej chãjat túutuchah, Diosdih jepah cádahnit, ì jwúub yéej chãjna caá. ¹⁴Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh bugg ñájni panihni ì jamna caá. Dios naáwátdih joinít, ì jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ì chãjat pínahdih queét tãbit ì náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohatdihjeh ì wëina caá. ì weñat pínah chãjatdihjeh ì jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jamna, Dios naáwátdih jenah joicánjeh, queétdih behat dée wihcan caá. ¹⁵Obohjeéhtih, bitá joinítboó táini baácđih bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátdih túi joinít, jwúub náhnina, caandíh ì cádahcan caá. Pánih jamna, Dios ã náahat pah ìpĩ túi chãjna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jiát dah naáwát

(Mr 4.21-25)

¹⁶“Wã bohéat jiiát panihni caá. Ded ãih jiiát dahdih jíi péanit, pũbát dahjĩh ãpĩ páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút ãpĩ jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, japboó ãpĩ jíi cáag jwejna caá, ã yeh iiguíchah,

nihat waadnít ì túi enat pínah niijná.*

¹⁷Caán ã yeh iiguíchah, dedé ì bihniji ã jígohbipna caá. Dedé ì bih chãjatjidihbut nihat cáacwã ì enbipna caá. Wã naáwátdih ì bohénachah, cáacwã ded pah ìih caolih ã jumatdih ã jéihyana caá.*

¹⁸“¡Ñi túi chãja chaáh! Ded pah wã naáwátdih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wã naáwátdih túi joiní ã jwúub náhninachah, Dios caandíh chah ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, ã jwúub náhnicah, ã jwíh joyátjidih Dios ã dúuc wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Jesús ìin, ã údwãbut caandíh ì bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹Caán láa Jesús ìin ã údwãbut ã pebhna ìtih jwibínap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, dawá cáacwã ì jumuchah, Jesúsđih ìt jéih jwãáhcap wut jĩ. ²⁰Pánihna, bitá caanjĩh jamni Jesúsđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ma ìin ma údwãbut meemdíh bidnit, jóocmant ì pã ñuhna caá, át niijíp wut jĩ.

²¹—Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wã déewã yoobát ì jamna caá. Dios naáwátdih wã bohénachah, joí jepahnit wã ìin panihnit, wã údwã panihnitbut ì jamna caá, Jesús caandíh át niijíp jepahap wut jĩ.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús ã yayáát

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²²Biíh yeó jáap Jesús ã bohénitdih jááj chóodih namah waadnít,

—Chóbe conanaáboó ìmdih jwĩ chúuh bejjĩh, át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ìt chúuh bejep wut jĩ.

²³Páant ì chúuh bejchah, Jesúsboó át úwup wut jĩ. ã úwat pónih, búdí johlit át jwúwup wut jĩ. Pánih búdí nolihat ã jumuchah, ìih jááj chóo át daábíhip wut jĩ. ²⁴Páant ã tobohochah, ã bohénit Jesús pebh jwibí wacnit, caandíh nin pah ìt niijíp wut jĩ:

* **8:16** Mt 5.15; Lc 11.33 * **8:17** Mt 10.26; Lc 12.2 * **8:18** Mt 25.29; Lc 19.26

—¡Bohéní, Bohéní, daabná caá jwí chājap! ¡Jwí b̄uudbípna caá! caandíh ít niijíp wat jī.

Páant ī niij wucuchah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihtdihbut **“Ma yayaá”**, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchahjeh, johlit, nolihtbut biicmantjeh át yayáh bejep wat jī.

25 —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi táí jenah joicán? Jesús ā bohénitdih át niijíp wat jī.

Páant ā yayánachah en wáhi bejnit, búdí ít úum̄ap wat jī. Pánih úum̄na, búdí jenah joinít, queétjeh nin pah ít míic niij úub̄h joyóp wat jī:

—¿Dedé cāacna tigaá nin? Ā naáwáchahjeh, johlit, nolihtbut ā yayáh bejna caá, ít míic niijíp wat jī.

Gadara baácđih bóo nemép j̄um̄nidih Jesús ā booaat (Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Páant ā yapat táttimah, Gadara baácboó Jesús wā ít chúuh j̄uibínap wat jī. **27-29** Caanná chúuh j̄uibínit, Jesús wā ī aab béjehah, caán tátchidih bóo nemép j̄um̄ni Jesús dih át jwāáh dei j̄úwáp wat jī. Caán maatápđih yégueh đucán, m̄uudíh jéih j̄um̄canjeh, cāac yohopboó āp̄ī j̄um̄ap wat jī. Maatápđih nemépwā caandíh ít déheanap wat jī. Páant ī déheanachah, cāacwā āih téihya colóhnadih, āih jítcha colóhnadihbut ítah tōpj̄h ít chéwep wat jī. Pánih chéonit, nemat m̄uúboó ítih nemep wat yah jī. Obohjeéhtih, ī chéwatjidih p̄úud wái daj yohnit, queét nemépwā m̄uú wihcapboó caandíh ít n̄mah jwei b̄ac bejep wat jī. Pánihna, Jesús wā dih jwāáh dei j̄uibínit, nemépwā dih Jesús ā bacat tátuchah joinít, Jesús dih nin pah ít niij ñaacáp wat jī:

—¿Jesús, Dios chah wēpni w̄úh, dépanihat tát tigaá weemdíh páant ma chāj? ¡Weemdíh ma peéh chājca bojoó! át niij ñaacáp wat jī.

30 Páant ā niij ñaacáchah joinít,

—¿Dedé tigaá ma wāt? Jesús caán nemépdih át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, dawá nemépwā j̄um̄na, nin pah át niij jepahap wat jī:

—‘Dawá’ caá wā wāt. **31** ¡Búdí iigní ítboó jwiítđih ma wahca bojoó! ít niij wēp úub̄ap wat jī. **32** Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo m̄uúwā ī bid jeéméchah ennit, —Jwiítđih queét m̄uúwā diítna ma wahaá, nemépwā Jesús dih ít niijíp wat jī. Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétđih át bejat tátutap wat jī. **33** Páant ā bejat tátuchahjeh, nemépwā newéih b̄acahmant bac bejnit, m̄uúwā dih ī waadáchah, ñáo dei bej, b̄uug b̄áhnit, m̄uúwā ít chíic w̄n beedáh bejep wat jī.

34 Páant ā yapachah ennit, m̄uúwā dih en daonítjiboó íih tátchina ít jwei jwúub bejep wat jī. Jwei jwúub bejna, ī jwāáhnitdih naóhnit, íih tátchidih moondíhbut páant ā yapat doonádih ít naáwáp wat jī. **35** Páant ī naáwáchah joinít, cāacwāboó íih tátchimant Jesús ā chājatjidih enedih ít bejep wat jī. Pánih bej, Jesús wā ī j̄um̄apna j̄uibínit, nemépwā j̄um̄niji yégueh đúó, túinijeh jenah joinít, Jesús pebh ā chúuduchah enna, búdí ít úum̄ap wat jī. **36** Jesús nemépwā j̄um̄nidih ā boanachah ennitjiboó, jáap j̄uinítđih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wat jī. **37** Páant ī naáwáchah joinít, niht Gadara baácđih moón búdí úum̄nit, íih baácmant Jesús dih ít jwúub bejat tátutap wat jī. Páant ī bejat tátuchah joinít, Jesús wā íih jāáj chóona ít jwúub dei bejep wat jī. **38** Páant ī jwúub dei bejehah, nemépwā j̄um̄nijiboó Jesús dih búdí átiht pej j̄um̄íhip wat yah jī.

39 —Wājeéh ma j̄úwáchah, áta táí ta yah caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh j̄igah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewā dih naáwát tát niijná, ī pebhboó ma jwúub bejeé, Jesús caandíh át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, nemépwā j̄um̄niji jwúub bej, niht āih tátchidih moondíh caandíh Jesús búdí ā teo wáacatjidih át naóh peetép wat jī.

*Āih yéguéh chóodih juí teonih, Jairo
nũũmdíhbut Jesús ā booaat
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wā ī jwúub chũuh juibínachah, dawá míic wáac páinit cáacwā wēinit, queédih ít jwāáap wat jī. ⁴¹ Jairo wāt jamni, judíowā ī míic wáacat mũũdíh en daonít ī maáh, Jesús pebh át juibínap wat jī. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús áih mũũboó ā bejat pínahdih búdí át uúbup wat jī. ⁴² Ā nũũm biíc wilijeh wat jī. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wũnuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesús dih áih mũũná át bejat túutup wat jī. Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ā bejehah, dawá cáacwā caandih ít tóo néeh péenap wat jī.

⁴³ Pánihna, queét cātíh biíh wili mácanihat panihat wũnnihbut mit jamup wat jī. Doce jópchi caán wũnatdih mi bíbohochah, ī cohochah yuhna, át yaicáp wat jī. ⁴⁴ Pánih jamna, Jesús ih yéguéh chóo yapat waadih tãahmant mi juibí tewecheh-jeh, mi mácanihat panihat wũnat át yayáh bejep wat jī. ⁴⁵ Páant mi tewecheh, Jesús cáacwā dih nin pah át niij uúbh joyóp wat jī:

—¿Déhe tigaá wíih yéguéh dih juí teoni? át niijíp wat jī.

—Weém meemdih wā teocan beé, niihat ít niijíp wat jī.

—Páant Bohéní, dawá meemdih ī tóo néeh péena caá, Pedroboó át niijíp wat jī.

⁴⁶ Páant ā niijíchah joinít, Pedro dih nin pah át jwúub niijíp wat jī:

—Obohjeéhtih, wũnni weemdih juí tewecheh, booaat wēpat wíih bácahmant áí bejep be, Jesús át niijíp wat jī.

⁴⁷ Páant ā niijíchah joinít, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wat jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, niihat cáacwā ī enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booaatjidih caandih mit naáwáp wat jī. ⁴⁸ Páant mi naáwáchah joinít,

—Némá, weemdih táí jenah joiná, mat boonap tagaá. Ūumcanjeh, wēinit ma jwúub bejeé, Jesús caántdih át niijíp wat jī.

⁴⁹ Páant ā niijíchahjeh, Jairo ih mũũmánt bej, Jesús wā pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah át niijíp wat jī:

—Jáantjeh ma nũũm mi mũũjáh bejep be. Páant mi wũnuchah, bohénidih ma jwúub bejat túutú, Jairo dih át niijíp wat yuh jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít,

—Ma úumca bojoó. Wā wēpatdih ma táí jenah joyóchah, ma nũũm mi boobipna caá, Jesús Jairo dih át niijíp wat jī.

⁵¹⁻⁵³ Táltimah, Jairo ih mũũná juibínit, ī jātíh juibínitji wũnnihdih búdí jīgahnit, ī juñúchah, Jesús át enep wat jī.

—Ñi juí cádahaá. Caánt wũnnih nichan caá. Ūona caá mi chãjap, Jesús queédih át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, mi wũnatdih jéihnit, caandih ít dehwep wat jī. Queédih páant niij naóh péanit, Jairo ih mũũdíh waadnít, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át chāwát túutup wat jī. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wũnnihji mi mánadih pohba ájeéh át waadát túutup wat jī.

⁵⁴ Pánih waadnít, Jesús wũnnihíh téihyadih teonit,

—¡Bainíhmaá, ma ñah ñahhuú! caántdih át niijíp wat jī.

⁵⁵ Páant ā niijíchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñahup wat jī. Mi jwúub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wáhat túutup wat jī.

⁵⁶ Páant ā boanachah, mi mána búdí ít en wáhi bejep wat jī. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús át naáwát túutcap wat jī.

9

*Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)*

¹ Biíc yeó jáap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit,

nemépwādhī bacaat pínah, wunnitdihbut 10 Túttimeh, Jesús ā wahnitji ā
 ī booaat pínah niijná, ā wēpatdih pebhna jwáub juibínit, ded pah ī
 queétdihbut āt wūhup wut jī. 2 Pánih chājatjidih caandih ít naáwáp wut
 wūh péanit, queétdih āt wahap wut jī, jī. Páant ī naáwáchah joinít, ā
 Dios ā maáh jumatdih ī naáwáchah, bohénitjīhjuh jamíhna, cāacwādhī āt
 cāacwā ī jepahat pínah, cāacwādhībut cādah bejep wut jī. Pánih cādah bejnit,
 ī booaat pínah niijná. 3 Pánih wahnit, Betsaida tātchina ít bejep wut yuh jī.
 Jesús queétdih nin pah āt niij naáwáp 11 Obohjeéhtih, cāacwāboó ī bejatdih
 wut jī: jéihnit, queétdih ít ñuñn béjep wut
 jī. Ī ñuñn jwāááchah, Jesús queétdih
 wēinit, Dios ā maáh jumatdih āt
 bohénap wut jī. Wunnitdihbut āt
 booaat wut jī.

–Bejna, dedé bií déedih ñi ub bejca
 bojoó. Íoh caját nah, wuh wuhúh,
 jeémát, dinerodih yuh buca ñi ub
 bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjuh
 ñi duo béjeé. 4 Caán tātchidih
 moondih bohéna, ded ñi jwíh waadni
 muudihjuh ñi ũwuhú. Caanjīh moondih
 bohé péanitjuh caán muudih ñi cādah
 bejeé. 5 Det tātchidih moón yeebdih
 náahcan, ñi naóhni doonádih ī joíhchah,
 bac bejna, ī enechah, queétdih Dios
 ā yohat pínahdih ī jéihyat pínah niijná,
 ñih zapatosdih too dagnit, becchídih
 ñi péoh mao jéenanaá, āt niijíp wut jī.*

6 Páant ā niijíchah joinít, nihat
 tātchibitna yoobó ít bejep wut jī.
 Pánih juibínit, Dioíh táini doonádih ni-
 hat cāacwādhī naóhni, wunnitdihbut
 ít booaat wut jī.

*Maáh Herodes tūbit ā ũumat
 (Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)*

7 Caán láa Maáh Herodes Jesús ā
 bohénitbut ded pah ī chājat doonádih
 jwáub joiná, búdí āt ũumap wut jī.
 “Juanji āt jwáub boo pud jāóh tagaá”,
 biquína niij, 8 “Elías āt jwáub jígoh
 tagaá”, bita niij, “Dios naáwátdih biíh
 naóh yapaniji āt jwáub boo pud jāóh
 tagaá”, bitabut ít niijíp wut yuh jī.*

9 Páant ī niijíchah joinít, Herodes-
 boó nin pah āt niijíp wut jī: –
 Weemjéh tijí Juandih wā waó bóod
 yohat túutap jī. ¿Pánihna, deíh
 doonádih tiguaá wā jwáub joí, páant
 muntih? āt niijíp wut jī. Páant niijnít,
 Herodes Jesúsdihtūbit āt eníhip wut jī.

*Cinco mil cāacwādhī Jesús jeémát ā
 wāhat
 (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)*

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

10 Túttimeh, Jesús ā wahnitji ā
 pebhna jwáub juibínit, ded pah ī
 chājatjidih caandih ít naáwáp wut
 jī. Páant ī naáwáchah joinít, ā
 bohénitjīhjuh jamíhna, cāacwādhī āt
 cādah bejep wut jī. Pánih cādah bejnit,
 Betsaida tātchina ít bejep wut yuh jī.
 11 Obohjeéhtih, cāacwāboó ī bejatdih
 jéihnit, queétdih ít ñuñn béjep wut
 jī. Ī ñuñn jwāááchah, Jesús queétdih
 wēinit, Dios ā maáh jumatdih āt
 bohénap wut jī. Wunnitdihbut āt
 booaat wut jī.

12 Cheyeh doce ā bohénit nin pah
 Jesúsdihtūbit āt niijíp wut yuh jī:

–Nin pehbbit tātchinaboó nitdih
 ma bejat túutá, ī ũwat tólih pínah, ī
 jeémát pínahdihbut ī bidat pínah ni-
 iijná. Ninjīhbitjuh pohba muuná ā wi-
 hcan caá, ít niijíp wut jī.

13 –Yeebjéh queétdih jeémát ñi
 wāhuhú, Jesús āt niij jepahap wut jī.

–Páant, cinco botoni pan dahna,
 chéne queejwābitdihjuh jwí bíbohna
 caá. ¿Queét ī jeémát pínahdih júb
 chājadih jwí bejmi naniít? ā bohénit ít
 niij ũbh joyóp wut jī.

14 (Cinco mil neonájuh ít jumap wut
 jī. Yaádh ī weh biícđih chah ít jumap
 wut jī.)

–Cāacwā poómp jumap pah cin-
 cuenta ñi chūdat túutá, ā bohénitdih
 Jesús āt niijíp wut jī.

15 Páant ā niijíchah joinítjuh,
 queétdih ít chūdat túutap wut jī.
 16 Páant ī chūduchah, Jesúsboó cinco
 pan dahnadih, chéne queejwādhībut
 ũbnit, chéi ennit,

–Nin pandih, queejwādhībut ma
 wāhat táina caá, Paá, ā lípdih āt niijíp
 wut jī.

Páant niij péanit, pan dahnadih
 queejwādhībut dajnit, cāacwādhī ī
 pāáat pínah niijná, ā bohénitdih āt
 wūhup wut jī. 17 Pánihna, nihat ít túi
 jeémp chūúup wut jī. Ī judh jeémpnidih
 doce wūdhīh ít ũb yac yáwanap wut jī.

*“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”,
Pedro Jesúsdiñ ã niiját*

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Biñh láa Jesús Diosdiñ uúbh péanit, ã bohénitdiñ nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cãacwã ã niij? át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jãtíh Dios naáwátđiñ naóh yapaniji át jwúub boo pud jũóh tagaá’, bitabut ã niijná beé, Jesúsdiñ ãt niij jepahap wut jĩ.*

²⁰ —Queét páant ã niijíchah joiná, ¿yeebboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queéđiñ át niijíp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahni caá, Pedroboó át niij jepahap wut jĩ.*

*Ã wunat pínahdiñ Jesús ã naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)*

²¹ Páant Pedro ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdiñ nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—Dios ã wahni wã jumat doonáđiñ bitaboodíh ñi naóhca bojoó. ²² Weém niñat cãacwã uúđ jeñéđiñ tubit yeejép yapat caá náahap. Jwĩ maáta, sacerdotewã ã maáta, Moisés ã wutatjidiñ bohénitbut weemdíh náahcan, ã mao yohat túutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ã mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud jũóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdíh náahap, Dios ã jenah joyátjidiñ biíc yoobó ã yapat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

²³ Túttimah, queét niñatdiñ nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Ded wĩñ jumíhna, ã weñat pínahdiñ jenah joicán, wã weñat pínahboodíh jenah joinít, ã jepaha naáh. Bita caandíh ã wẽi encañ yuhna, caandíh tubit yeejép ã chãjachah yuhna, ã mao yohíhichah yuhna, weemdíh jepah cáđahcat caá náahap.*

²⁴ Ded ã weñat pínahdiñjenah joí chãjni iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdiñ

joyáh bojni, wã weñat pínahboodíh chãjni, ã buúdcán niit.* ²⁵ Ded ã weñat pínahdiñjenah chãjni, búđi dinero ã bíbohochah yuhna, caandíh dedé pínah niñcan caá. Wã weñat pínahdiñ ã chãjcatji jíb, iiguípna ã bejbipna caá. ²⁶ Páñihna, weém maáh jumna, wã íp ã yeh iigátjĩh, ãñh túñit ángelwã ã yeh iigátjĩhbut jwúub dei jũóhna, ded weemdíh náahcan, wã naáwátđiñbut joíhñcannidih wã wẽpatjĩh wã yohbipna caá. ²⁷ Yeebđiñ yoobópđiñ wã naóhna caá. Biquína niñjĩh ñuhñit ñi wunat pínah jãtíh, Dios ã maáh jumattđiñ ã júutuchah, ñi enbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

*Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)*

²⁸ Biíc semana túttimah, Diosdiñ uúbat túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdiñjenah jap bóo jeená Jesús át numah páuh laab béjep wut jĩ. ²⁹ Caanná ã páuh laab juibíñit, Jesús ã uúbúchah, ã jígoñat át túut numúp wut jĩ. ãñh móot yeó ã yeh iigát pah yeh iíg, ãñh yégueñbut biíc yoobó túi baabñi át yeh iiguíp wut jĩ. ³⁰ Páant ã yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđiñ ã pebh ãt jígoñop wut jĩ. ³¹ Queéťbut Jesús biíc yoobó ãt yeh iiguíp wut jĩ. Páñih jígoñit, Dios ã jenah joyátjidiñ biíc yoobó ã yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchiboó ã wunat pínahdiñ ãt míc wéhenap wut jĩ. ³² Páant ã yapachah, Pedro ã chéenwã biícđiñ chunít jumna, queéđiñ quíib chei át jumup wut jĩ. Obohjeéhtih, jwúub jáanit, Jesús búđi ã yeh iiguíchah, ã pebh ñuhñitdiñbut ãt enep wut jĩ. ³³ Páñih ñuhñitji ã jwúub buúđ júúwúchah, Pedro Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jĩ:

—¡Bohéní, niñjĩh jwĩ jumuchah, ã túina caá! ¿Biíc peihcanni mũú dáñnadiñ, míh pínah, Moiséñh pínah, Elíáñh pínahdiñbut jwĩ chãj jĩñh? át niijíp wut yuh jĩ. Páant niijná, át jenah joicáp wut jĩ.

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8 * 9:20 Jn 6.68-69 * 9:23 Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24

* 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

34 Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queédih át dei juyúp wut jī. Páant ã dei juyúchah, búdí ít úumap wut jī. 35 Mah pōh cātíh Dios queédih nin pah át niijíp wut jī:

—Nin wā wūúh, wā oini caá.* ã naáwáchah, caandíh ñi táí joyoó, Dios queédih át niijíp wut jī.*

36 Páant ã niiját túttimah, Pedrowā jwúub enna, Jesús biícjeh ã ñuhuchah, ít enep wut jī. Páant ã enatjidih bitadih ít naoh jwahcap wut jī.

Wāá wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Cheibit Jesús wā ã jwúub dei juibínachah, dawá cāacwā caandíh ít jwāáap wut jī. 38 Páant ã jwāáachah, queét cātíh biíc newé Jesúsdi h ejnit, nin pah át niij úubúp wut jī:

—Bohéní, meemdíh wā úubhna caá. Wā wūúh biíc jumnidih jīgah ennit, ma teo wáacá. 39 Dawá láa nemép caandíh ãpī déheana caá. Páni h déhe buug ñájnit, tubit mémé ñaácnit, chūi bid ñajnit, ãpī jac moj chej bac ñaj bejna caá. Páni h chājna, wā wūúhdih dedé ã noón yaicán caá. Páni hna, ãih bácahdih tubit yéejana caá ã chājap. 40 Páant ã chājachah, nemépdih ã bacat pínah niijná, ma bohénitdih wā úubúp yuh be. Obohjeéhtih, queétboó caandíh ã jéih bacacap be, Jesúsdi h át niijíp wut jī.

41 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét ni hatdih nin pah át niij jūihñap wut jī:

—¡Yeéb yeejépwā weemdíh jenah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólí h tigaá weemdíh táí jenah joicán, ñi tac buugábi? át niijíp wut jī. Páant ni-ijnít, —Ma wūúhdih wā pebhna ma ub jūúwá, behedih át niijíp wut jī.

42 Páant ã niijíchah joinít, ã wūúhdih Jesús pebhna ã ub jūúwáchah, nemépboó déhea ub yoh buugánit, tubit caandíh át méméanap wut jī. Páant ã chājachah ennit, Jesús

nemépdih át jūih bacanap wut jī. Páni h baca péanit,

—Dáa, ma wūúh ã táí boona caá buca, behedih át niijíp wut jī. 43 Páant ã bacaatdih ennit, Dios ã wēpatdih ni hat cāacwā ít en wáhi bejep wut jī.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépdih ã bacaatjidih cāacwā búdí ã jenah joyóchah, Jesúsboó ã bohénitdihjeh nin pah át niij naáwáp wut jī:

44 —Ñi táí joyoó. Weém yeebdí h bainí wā naáwát túut caá. Weém ni hat cāacwā úud jeñédih cāacwā teonit, bitadih ã wāhbi pna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.

45 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Dios queédih ã beh joyát túutcah, ít táí beh joicáp wut jī. Páni h beh joicán, ã jwúub úubh joyátji déjei ít tíiquip wut jī.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Páant Jesús ã niiját túttimah, ã bohénitboó nin pah queétjeh ít míc niijíp wut jī: “¿Déhe tigaá jwí cātí h jwí maáh panihni?” ít míc niij jūihñap wut jī.*

47 Páant ã míc niij jūihñatdih jéihnit, biíc wébít dih Jesúsboó ã pebh át wái boj dodhdop wut jī.

48 —Det wūihwā jumna, nin wébít panihni, oboh jumnidih wēi jwāáhnit, weemdí hbut wēi jwāáhnit caá. Det weemdí h wēi jwāáhnit, weemdí h wahnijidihbut wēi jwāáhnit ã jumna caá. Páni hna, ded nin wébít dée oboh jumni boó ñi maáh panihni ã jumna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

“Ded jwúútdih en jūihcanni jwúútdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját

(Mr 9.38-40)

49 Páant ã niijíchah joinít, Juanboó Jesúsdi h nin pah át niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí enechah, biíc newé ma wēpatjī h nemépwādh ã bacat

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22
10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

* 9:35 2P 1.17-18

* 9:46 Lc 22.24

* 9:48 Mt

túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ã nihcah, caandíh páant jwí chãjat túutcap be, ãt niijíp wut jĩ.

50 —Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded yeebdíh en jãihcanni jumna, ñijeéh ã jumna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Samaria baácđih moón Jesúsđih ĩ náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó ã púuh laab béjat yeó jáap pínah tóah jũúwáchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí ãt niij jenah joyóp wut jĩ. **52** Páant niij jenah joinít, biquína ã bohénitđih Samaria baácđih bóo tútchina ĩ ũwat pínah pebhboó ĩ ámoh páñat pínah niijná, ĩ jãtíh ãt wah waáwá bojop wut jĩ. **53** Obohjeéhtih, caán tútchiboó ĩ jãibínachah yuhna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejat doonáđih joinít íjna, caán tútchidih moón caandíh ĩt náahcap wut jĩ. **54** Páant ĩ náahcat doonáđih joinít, Jesús ã bohénit Santiago Juanjĩh nin pah Jesúsđih ĩt niij ũbħ joyóp wut jĩ:

—¿Maá, meemdíh ĩ náahcatji peéh, queét ĩ iig beedáát pínah niijná, jeámant iigátđih jwí dei jũúwát túut jĩh? ĩt niijíp wut yuh jĩ.*

55 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—Yeéb íjnit, ñi peéh chãjíchah, ã túican caá. **56** Weém, nihat cãacwã úud jeñé cãacwãđih yohat túut niijná, nin baácboó wã dei jũóhcap jĩ. Obohjeéhtih ĩ yéjat peéh iiguípna ĩ bejat déejidih queétdih túi ubat túut niijná, wã dei jũúwáp jĩ, Jesús queétdih ãt niij jãihñup wut jĩ.

Páant niijnít, biíh tútchina ĩt bejep wut jĩ.

Biquína Jesúsđih ĩ péelhat
(Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wã namáboó ĩ bejehah, biíc ĩjeéh péeni Jesúsđih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Deyoób ma bejehah, weembút majeéh wã bejmi caá, ãt niijíp wut jĩ.

58 —Jia mujjiowã ĩih muú pínah íitnadih ĩ bíbohna caá. Jwébehwãbut ĩih yécanadih ĩ bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém nihat cãacwã úud jeñé wĩih muujéh pohba wã bíbohcan caá. Pánihna, wãjeéh ma jũúwáchah, búdí buwat meemdíhbut ã jãmbipna caá, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

59 Páant ĩ bejehah, Jesús biíh ĩjeéh péeniboodíh

—Wãjeéh ma jũúwá, ãt niijíp wut jĩ.

—Wã bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtíh wã íp ã wãñuchah, ãih bácađih wã yohat pínah niijná, ‘Ma chão jwúhũú’, weemdíh ma niijí. ã wãñuchah, yoh péanit, majeéh wã péebipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

60 —Weemdíh náahcannit wãnnit panihnit jumna, queét wãnnitđih ĩ yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wãjeéh jumni pínah buu ma jũúwá. Wĩih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh ã jummat dooná, bitadidih naáwáđih bejat caá meemdíh náahap, Jesús caandíh ãt niijíp wut yuh jĩ.

61 Páant ĩ bejehah, biíh ĩjeéh péenibut nin pah Jesúsđih ãt niijíp wut yuh jĩ:

—Maá, majeéh wã bejmi caá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtíh ‘Wã bejna caá’, wã pebh moondíh wã niij babhbat pínah niijná, weemdíh ma wahaá. Pánih chãj péanit, majeéh wã péebipna caá, ãt niijíp wut jĩ.*

62 —Ded wã wutni tewatđih teo jwúhna yuhna, ã weñat pínahđih jwúub jenah joí chãjnit, Diosđih teo wãhni pínah ã jéih jumcan caá, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

10

Jesús setenta y dos ã bohénitđih ã wahat

1 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ãjeéh péenitđih ñíonit, ãt wahap wut jĩ. Pánih wahna, ã bejat pínah tútchinadidih ã jãtíh ĩ naóh waáwát pínah niijná, chénewã míic ãt wahap wut jĩ. **2** Queétdih ã wahat

* 9:54 2R 1.9-16 * 9:61 1R 19.20

pínah jãtîh, nin pah ãt niij naáwáp wut jî: “Wîih doonádîh jepahnit pínah dawá î jumna yuh caá. Obohjeéhtîh, daocánnit naóhntî î jumachah, queét jepahîhntî î joi jwáhcan caá. Pánîhna, yeéboó Diosdîh ñi úbú, chah dawá naóhntî pínahdîh ã wahat pínah ni-ijná.* 3 Pánîhna, naáwádîh ñi bejeé. Bejnit, nin pah ñi táî jenah joyoó: Diosdîh jepahcannit, jiowã cãtîh ovejawãdîh wahat pah, yeébdîh wã wahna caá.* 4 Pánîh bejna, dinerodîh úbcan, wuh wuhúhdîhbut úbcan, biîh zapatosdîhbut úbcanjeh, wêpép ñi bejeé. Dawá cãacwãdîh táî naáwát túut niijná, deddîh jwãáh úbhna, chãocãnjeh, bejat caá náahap. 5 Ded ñi jwîih waadni mûdîh moondîh ‘Dios ã táyat ñijeéh ã jumna naáh’, ñi niijî. 6 Táînit jumna, páant ñi niijîchah joinít, î táî jepahbipna caá. Obohjeéhtîh, táîcannit jumna, páant ñi niijîchah yuhna, î jepahcan niít. Páant î jepahcah, caán mûdîh moondîh Dios ã táyat ã wihecan niít. 7 Yeébdîh jwîih jepahnitjeéh ñi jum jwuhúp. Queét yeébdîh jeémát, babhbatdîhbut î wuhachah, ñi táî jeémp babhbaá. Yeébdîh queétdîh teo wáacnit bohénachah, queétboó ñi teo wáacat jîib jeémát babhbat î wuhachah, ã túina caá. Caán tátchidîh moondîh ñi bohé jwuhna, ñi jwîih jûibîni mûdîhjeh ñi jum jwuhúp.* 8 Ded tátchidîh ñi jûibínachah, yeébdîh jepahnit, dedé jeémátîh î wuhachah, ñi táî jeémé. 9 Caán tátchidîh moón wunnitdîh boonit, queétdîh nin pah ñi niijî: ‘Dios yeébdîh búdí caá ã bidip, áihwã ñi jummat pínah niijná. Wunnitdîh ã booana, Maáh jumna ã wêpatdîh yeébdîh ã jútna caá. Páant ã wêpatdîh jéihntî, ñi yéejatdîh cádahna, túiniboodîh túut nûmnít, caandîh ñi jepahaá’, queétdîh ñi niijî. 10 Obohjeéhtîh, ded tátchidîh jûibî, bohéna, wunnitdîh ñi boonachah yuhna, î jepahcah, ñîh namádîh bejnit,

nin pah queétdîh ñi niijî: 11 ‘Dios maáh jumna, ã wêpat yeébdîh ã jútachah yuhna, yeéboó caandîh ñi jepahcap jî. Pánîhna, ñîih tátchî becchídîh jwîih jítchamant jwî pit yohna caá. Páant jwî chãjat pah, ñi jepahcatjî jîib Dios yeébdîhbut ã yohbipna caá’, ñi niijî.* 12 Yeéboó nin pah wã niijátîh ñi táî náhninaá: Sodoma tátchidîh moonjî tabit yeéjép chãjnit ît jumap wut jî. Obohjeéhtîh, queétdîh Dios ã peéh chãjat chah, ã peéh chãjat pínah yeó jáapdîh ñi bohéatdîh jepahcannitboodîh ã peéh chãjbipna caá”, Jesús queétdîh ãt niijîp wut jî.*

*Biîh tátchidîh moón î jepahcat
(Mt 11.20-24)*

13 “¡Yeébdîh Corazín tátchidîh moón, Betsaida tátchidîh moondîhbut Dios búdí ã peéh chãjbipna caá! Weém ñîih tátchinadîh jumna, Dios ã wêpatjîh búdí wã teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jî. Tiro tátchidîh moón, Sidón tátchidîh moondîhbut Dios ã wêpatjîh páant wã teo wáacachah ni-hna, queétboó jáantjeh î yéejatdîh búdí jûinít, îta túut nûm tágaá.* 14 Pánîhna, Tiro tátchidîh moón, Sidón tátchidîh moondîhbut Dios ã peéh chãj láa, Corazín tátchidîh moón, Betsaida tátchidîh moondîhbut chah ã peéh chãjbipna caá. 15 Yeébdîh Capernaum tátchidîh moondîhbut peéh chãjna, maáta panîhntî chãjcanjeh, yeébdîh moh yéejnit Dios ã chãjbipna caá.*

16 “Ded yeébdîh joi jepahni, weemdîhbut jepahni caá. Obohjeéhtîh, ded yeébdîh jepahcanni, weemdîhbut jepahcanni caá. Weemdîh jepahcanni, wã íp weemdîh wahnidîhbut jepahcanni caá”, ãt niijîp wut jî. Páant ã niij péanachah joinít, ã wahnitboó ît bejep wut jî.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitjî î jwúub juyát

* 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16 * 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51 * 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24 * 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15 * 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20

17 Pánih bejnitji wēinit, queét se-tenta y dos Jesús ā wahnitji ā pebhna ĩt jwáub juibínap wut jī. Pánih jwáub juibínit, nin pah Jesúsdiĥ ĩt niijíp wut jī:

—jMaá, ma wēpatjīĥ jwī wutuchah, nemépwā yuh buca jepahnit, ĩt bac bej tagaá! ĩt niijíp wut jī.

18 —Japmant wedóát pah ā be-jechah, nemépwā ĩ maáh ā buúg jéen jūúwáchah, wā enep jī. 19 jNi joyoó! Wā wēpat yeebdíĥ wāát wāhup be, maiwādiĥ, dúowādiĥbut jwāáhnit, ĩi jéih chañat pínah niijná. Nemépwā ĩ maáh ā wēpatjīĥ yeejép ā chājat déediĥ jāhat wēpat wā wāhup be. Páant wā wāhuchah, āih nemépwā yeebdíĥ ĩ jéih yéejacan niit.* 20 Pánihna, nemépwādiĥ yeéb ĩi wutuchah, ĩ jepahatdiĥ ennit, búdí ĩi wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdí ĩi weñat pínah pohba: Yeéb Dioíhwā ā pebhboó bejnit pínah ĩi jumachah, āih papélah tólih panihniboó ĩi wātna daácní ā jumna caá, Jesús queétdiĥ āt niijíp wut jī.

Jesús ā weñat
(Mt 11.25-27)

21 Páant niij naóĥ péanit, Jesús Túini Espíritu ā wēpatjīĥ búdí wēinit, Diosdiĥ nin pah āt niijíp wut jī: “Paá, meém niĥat baácdiĥ moón ĩ maáh, niĥat jeádiĥ moonbút ĩ maáh ma jumachah, meemdíĥ búdí wā wēina caá. ‘Jwiit túi jéihnit caá’, niijnít diĥ wā bohéatdiĥ ma beh joyát túatcap be. Obohjeéhtih, jéih jwāhcannitboodíĥ mapí jéihyanap be. Páant mapí wēi chājna caá”, ā ípdih āt niijíp wut jī.

22 Páant ā ípdih niij uúbh péanit, ā pébh joi ĩhñitdiĥ nin pah āt jwáub niij naáwáp wut jī: “Dios, wā íp niĥat ā wēpat biíc yoobó weemdíĥbut ā wāhup be. Ded pah wā jumatdiĥ wā ípjeh caá ā jéihyep. Bíih páant jéihni ā wiĥcan caá. Ded pah wā íp ā jumatdiĥbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ĩñonitdiĥbut caandíĥ

wāpí bohéna caá. Pánihna, jwiitjeh caá caandíĥ jwī jéihyep”, āt niijíp wut jī.*

23 Páant cáacwādiĥ naóĥ péanit, ā bohénitdiĥ tac páud ennit, queétdiĥjeh nin pah āt niijíp wut jī: “Yeéb wā wēpatdiĥ ennit, Dios weemdíĥ ā wahatjidiĥ ĩi túi jéihna caá. Pánihna, bitabut páant wā jumatdiĥ jéihnit, queétdiĥbut túi wēinit ĩ jumna caá.

24 ĩi jenah joyoó. Jon jātiĥ Dios naáwát diĥ dawá naóĥ yapanitji, dawá maátajibut yeéb ĩi ennidíĥ búdí eníhna yuhna, ĩt encap wut jī. ĩi joinídiĥbut búdí joíhna yuhna, ĩt joicáp wut jī”, āt niijíp wut jī.

Samaria baácdiĥ bóo ā túi chājat naáwát

25 Bíih láa, Moisés ā wutatjidiĥ bohénit poómpdiĥ bóo Jesús pebh āt juibínap wut jī. Pánih juibínit, nin pah āt niij uúbh joyóp wut jī:

—jBohéní, Dios pebhna bejihna, ded pah wā chājbi? āt niijíp wut jī.

26 —jMoisés ded pah tigaá āt niijíj? Caandíĥ enna, jdepah tíi mapí niij jenah joí? Jesús āt niijíp wut jī.

27 —jDiosdiĥ chah jenah joí, túi jepahnit, wēina, caandíĥ búdí ĩi oyoó.* Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadiĥbut búdí ma oyoó,* Moisés āt niij daacáp tají, āt niijíp wut jī.

28 —jYoobópdih ma jepahna caá. Pánih chājnit, wanna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandíĥ āt niijíp wut jī.*

29 Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā wutatjidiĥ bohéni ā túi chājatdiĥ júutat túat niijná, nin pah āt jwáub niij uúbh joyóp wut jī:

—jObohjeéhtih, Bohéní, deddiĥ tigaá wā oibi? āt niijíp wut jī.

30 Páant ā niijíchah joinít, nin ā jenah joiní naáwátjīĥ Jesús āt niij naóĥ bohénap wut jī:

—Bíic newé Jerusalén tútchimant Jericó tútchina ā dei bejchah, namá tacdiĥ nuumnít cáacwā caandíĥ

* 10:19 Sal 91.13 * 10:22 Jn 3.35; 10.15 * 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5

* 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

jwãáhnit, nihat áih bíí dée, ã ðuoní chóodihbut dáuc wáyat túut niijná, ï wun mao jwejep be. Páant ï wun mao jwejni namáboó ã ñajap be. ³¹ Páant ï chãjat túttimah, bíic sacerdote caán namádih dei bejna, ï wun mao jwejnijidih ã enep yuh be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chãocánjeh, ã bóod páud yap bejep be. ³² Túttimah, Leví ã jwimená poómpdih bóobut ã bejep be. Caán ñajni pebh jwibí ennit, chãocánjeh, caanbút ã bóod páud yap bejep be. ³³ Obohjeéhtih, páant ï yap bejat túttimah, ñi eníhcanni Samaria baácdih bóo caán namádihjeh muntih ã dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih jwibí ennit, caandíh ã jǵgah enep be. ³⁴ Pánih jǵgah ennit, ã pebh jwibínit, yíi, iguáh mac bíicdih áih yahwítnadiah ã cohóp be. Coh péanit, yégueh chóojíh ã chéwep be. Chéo péanit, caandíh ðuoníji burrodih ub túuh cáagnit, úwat tólihna jumni muuná ã numah bejep be. Caanná ub jwibínit, nihat chei ã en dao dáa júúwáp be. ³⁵ Cheibit, úwat muú mínahdih caandíh ã en dawát pínah niijná, ã jíib chãjap be. Pánih jíib chãjnit, nin pah caandíh ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwúhuá. Caandíh ma en dawát pínah jíib wã wúhna caá. Pánihna, chah ma jwúub jíib náahachah, jwúub jwinít, wã jwúub jíib chãj jãhabipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo muú mínahdih ã níj naáwáp be, Jesús át níj bohénap wut jí.

³⁶ Páant níj naóh bohé péanit, Moisés ã wutátjidih bohénidih nin pah át níj úbh joyóp wut jí:

—Queét bíic peihcannit bíí déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jum? át niijíp wut jí.

³⁷ —Caandíh jǵgah en teo wáacni ã túi oyop be, át níj jepahap wut jí.

—Pánihna, meembút bejna, bíic yoobó meemdíh eníhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandíh át níj naáwáp wut jí.

Martawãjééh Jesús ã jumát

* 10:39 Jn 11.1 * 11:3 Pr 30.8-9

³⁸ Túttimah, Jesús wã Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ït jwibínap wut jí. ï jwibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wut jumnih, Jesús wãdih miíh muúboó mit chão jwúhat túutap wut jí. ³⁹ Mi jwan, María wut jumnihbut mit jumap wut jí. Mariáboó Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí cháudap wut jí.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wut jí. Pánih íjnit, Jesús pebh jwibínit, nin pah mit niijíp wut yuh jí:

—Maá, wã jwan weemdíh mi teo wáacah, weém bíic wilidihjeh wái náah jumni tewat ã jumna caá. ¿Páant mi teo wáacah, weemdíh ma jǵgah encan níit? Weemdíh ma teo wáacat túutá, Marta mit niijíp wut jí.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdih meém tubit jenah joinít, ma míic íjana caá.

⁴² Obohjeéhtih, wã bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariáboó chah táinidih mi ñíwichah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih dáuc wáican níit, Jesús Martadiah át niijíp wut jí.

11

Ded pah caá jwí úbát
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Bíih yeó jáap Jesús ã ípdih ã úbúchah, ã bohénitbut ït jumap wut jí. Páant ã úbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah ï úbát pínahdih át bohénap wut jí. Caán ã bohéat pah muntih jwiítidihbut ma bohénaá, ït niijíp wut jí.

² Páant ï niijíchah joinít, nin pah queétdih át níj jepahap wut jí:

—Yeéb Diosdih úbhna, nin pah ñi níj úbú:

‘Paá, meém chah túini ma jumachah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wut chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumátidih jéihnit, nihat cáacwã ï jepaha naáh.

3 Yeó jáap jummat pah jwĩ jeémát pínahdih ma wũhúú.*

4 Bita jwiít dih í yéej chājatdih jwĩ yohat pah, meembát jwiít jwĩ yéej chājatdih ma yohoó. Nemépwā í maáh jwiít dih ā yéej aihichah, ma teo wáacá, jwĩ yéej chājcat pínah niijná’,

Diosdih ñi niij úúúú, ā bohénitdih Jesús āt niijíp wut jĩ.

5 Páant niijnít, ded pah í úúúú pínahdih nin pahbut āt niij naóh bohénap wut jĩ:

—Ded chei tac yoób ā dée pebhna bejnit, ‘Némé, bainí jeémát dih weemdih ma wũhúú. 6 Wā chéen yúúú jũóhni ā juyúchah, caandih wā wũhat pínah jeémát wā bíbohcan caá’, ā niijichah, 7 ā dée muú diítmant nin pah ā niij jepah bacacan niit. ‘Weemdih tac buugáca bojoó. Jáantjeh jęc nem péanit, wā wehdih wáat namah úwup be. Meemdih jeémát wũhat déedih, queédih wā wuquihcan caá’, ā dée úúúúndih ā niij jepahcan niit. 8 Yeebdih wā naóhna caá. Ā dée tíccanjeh ā úúúúchah, jáanit dedé ā náahatdih ā wũhbipna caá. 9 Pánihna, nindih ñi túi náhninaá: Tíccanjeh ñi úúúúchah, ded pah ñi úúúúndih Dios yeebdih ā wũhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdih ā wũhbipna caá. Jęc panihndih wuúmp mao cádahcah, Dios ā wātbiipna caá. 10 Det Diosdih túi úúúúndih, í úúúúndih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwāáhbipna caá. Det í wuúmp mawachah joinít, jęc panihndih Dios queédih ā wātbiipna caá. 11 ¿Ñi wũúh yeebdih queejdih ā úúúúchah, bucdih ñita wũh taniit? Ñita wũhcan tagaá. 12 ¿Mujbai típdih ā úúúúchah, dúodih ñita wũh taniit? Ñita wũhcan tagaá. 13 Yeéb cáacwā yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih túinidih ñipĩ wũhna caá. Pánihna, Diosboó túini yoobát jumna, det Túini Espiritu ā waadát pínahdih í úúúúchah,

ñi íip jeáboó jumni caandih ā waadát túutbiipna caá, Jesús āt niijíp wut jĩ.*

“Nemépwā í maáh ā wēpatjĩh Jesús ā booana caá”, í niiját
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Biíh yeó jáap biíc newé wéheat túutcani nemép jumni Jesús pebh āt juibínap wut jĩ. Páant ā juibínachah, Jesús caán nemépdih áih bácahmant āt bacat túutap wut jĩ. Páant ā bacat túutachah, caán newé āt jwúúú wéhenap wut jĩ, páant mantih. Páant ā jwúúú wéhenachah joinít, nihat en wáhi bejnit, búdí it jenah joyóp wut jĩ. 15 Obohjeéhtih, bita nin pah it niij naáwáp wut jĩ: “Nemépwā í maáh, Beelzebú wut jumni, ā wēpatjĩh caá Jesús nemépwādih āpĩ bacat túutap”, it niijíp wut yuh jĩ.*

16 Bitaboó, “Dios ā wēpatjĩhneh nit ā yoób chājap”, niijná, biíh ā wēp chāj júutatdih itih bidip wut yuh jĩ.*

17 Obohjeéhtih, “Beelzebú ā wēpatjĩh nemépwādih ā bacat túutna caá”, í niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queédih āt niij naáwáp wut jĩ:

“Det biíc baácdih moonjéh yuhna míc maona, ita wan beedáh bej tagaá. Ded tútchidih moón biícwā yuhna, míc maona, queébut ita jweí peét bej tagaá. 18 Pánihna, Satanás, nemépwā í maáh áihwādih ā bacanachah, biíc yoobó mantih ita yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, áihwādih wāta bacacan tagaá. Ñi naóh yacat yoobópdih nihcan caá. 19 Nemépwādih bacanit, í maáh Beelzebú ā wēpatjĩh wā wutachah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ā wēpatjĩh tigaá ípĩ baca? Páant í bacat túutachah ennit, ‘Í túi chājna caá’, ñipĩ niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Ā túi chājcan caá’, ñi jéih niijcán caá. 20 Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjĩh nemépwādih wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat ñi cātih ā jumna caá.

* 11:13 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 11:15 Mt 9.34; 10.25

* 11:16 Mt

12.38; 16.1; Mr 8.11

21 “Wēpép newé nihat ãih tua nah déenadih bíbohni ãih m̄udíh ã wapachah, nihat ãih bíí dée ã túi jumbipna caá. 22 Obohjeéhtih, bíih caán chah wēpniboó júí míic mao yap yohnit, nihat ã wēp ñuhah tua nah déenadih dúuc wái, bíí déedihbut dúuc wáinit, ã pej jumnitdih ã pāáhbiipna caá. Pánihat pah weém chah wēpni jumna, nemépwā ã maáhdih wā jéih yap yohna caá. Yap yohnit, ãihwādh wā dúuc wáibipna caá, wíihwā ã jumat pínah niijná.

23 “Ded wājeéh teocanni, weemdíh en jūihni, nemépwā ã maáhjeéh ã jumna caá. Pánih jumna, weemdíh jepahíhnihdih ã ñuhun yóhna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jī.*

Bacaniji nemép ded pah ã jwáub waadát
(Mt 12.43-45)

24 “Nemép ã bacaniji m̄ú wih-capboó jibna, ã jumat pínah bíih m̄uh pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid juicán, ‘Weemdíh ã bacaniji m̄uná wā jwáub bejbipna caá, páant m̄untih’, ã míic niijjenah joiná caá. 25 Páant niijjenah joinít, ã jwáub júí enechah, ãih m̄uhjí túi tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Obohjeéhtih, caán cāacboó ã túut n̄umcáh, ãih jēc páantjeh pāa lajni panihni ã jumna caá. 26 Páant ã jumachah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwā chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã n̄umah waadná caá. Páant yeejép ã wutuchah, ã waadni chah yeejép ã jumbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jī.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

27 Jesús páant ã niiját pónih, cāacwā cātíh jumnih nin pah mit niij ejep wut yuh jī:

—jMeemdíh weép jum noma behanah mi wēina nacaá! mit niij ejep wut jī.

28 —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ã wēina caá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jī.

Cāacwā Jesús ã wēpatdih ã jūttat túttat

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Páant ã bohénachah, chah dawá cāacwā Jesús pebh ã míic wáac juibínachah, nin pah queétdih ãt niij naóh bohénap wut jī: “Yeéb b̄uh láa moón tubit yeejépwā ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ã wēpatjīh ñipí chāj jūttat túttat yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wā chāj jūttatcān niit. Jonásjidih Dios ã wēp chājat pahjeh m̄untih weemdíhbut chājnit, ã wēpat yeebdíh ã jūttbipna caá. Páant bóojeh ã wēpat jūttat ã jumbipna caá.* 30 Jonásjidih búdí queéj ã jeéméchah, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandíh jwáub ub bacanit, Nínive tútchidih moondíh ãt wahap wut jī.* Pánihna, ded pah caandíh ã yapatjidih ã naáwáchah joinít, Dios caandíh ã wahatjidih queétdih ãt jéihyep wut jī. Páant ã yapatji pah m̄untih weém nihat cāacwā úud jeñé w̄unnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah wā jwáub boo pud jūwáchah, Dios weemdíh ã wahatjidih yeebbút ñi jéihbipna caá.

31 Jon jātih Salomónji ã túi jéihyat doonádih joinít, Sabá baácdih moón ã maáh wiliji, yuúp míih baácmant ã naáwátdih joyódih mit juibínap wut jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wā jumachah yuhna, yeébbóo weemdíh ñi joíhcan caá. Pánihna, Dios nihat cāacwā ã yéejatji peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb bíicdih ñuhnit, yeebdíh nin pah mi niij naóh yacbipna caá: ‘Wā joiníji Salomóndih chah jéihni Jesús ã jumachah yuhna, ¿dépanih tibeé yeébbóo caandíh ñi jepahcan?’ mi niijbípna caá.*

32 Jonásji Nínive tútchidih moondíh Dios naáwátdih ã naóh yapanachah, queétdih ã yéejatdih búdí jūinít, ãt túut n̄umúp wut jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjīh wā jumachah yuhna, weemdíh joíhcan, yeébbóo ñi túut n̄umcáp be. Pánihna, ñi túut

* 11:23 Mr 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

nɯmɯcátji jíib, peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tátchidih moonjí yeéb bíicdih ñahnit, queébtut yeebdíh í naóh yacbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

*Jesús jiiát déedih ã bohéát
(Mt 5.15; 6.22-23)*

³³ “Ded jiiátdih jiiínít, jāh cáagcan, pamap dahjĩhbut ãpĩ páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ãpĩ jii cáagna caá, nihat caán tólihboó waadnít í túi enat pínah niijná.*

³⁴ Ñíih quíib dahna ñíih jiiát dah panihni caá. ã túi jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi túi enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúát dée ã jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶ Pánihna, ñíih quíib dah panihni ã túyuchah, wã naáwátdih túi jenah joinít, táinidihjeh ñi chājbipna caá. Obohjeéhtih, ã túicah, wã naáwátdih jenah joicán, yeejépboodíh ñi chājbipna caá. Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Wã naáwátdih túi jenah joinít ñi jepahaá”, át niijíp wut jĩ.

*Fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut í túicac
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)*

³⁷ Jesús queétdih ã naóh péanachah, bíic fariseo Jesúsdiñh ãih muúboó numah jeémédih át bejep wut jĩ. Caanná waád juibínit, í jeémát túut niijná, Jesús wã ít juibí chúudup wut jĩ. ³⁸ Dios queétdih ã túi wéi enat pínah niijná, queét judíowã í jeémát pínah jãtíh í nuowã í wutatji pah ípĩ téih chocop wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnít, queét í wutatji pah téih choccanjeh ã jeéméchah enna, caandíh numah jeémpni fariseoboó búdí át en wúhi bejep wut jĩ. ³⁹ Páant ã en wúhi bejchah ennit, Jesús nin pah caandíh át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb fariseowã ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipĩ chocna caá, ã túi jíghat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diítboó búdí queí ã jumna

caá. Caan pamap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeebbút bíic yoobó ñi jumna caá. Ñi túi jíghona yuhna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājnit, tãbit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ⁴⁰ ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jiiimant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pamap diítboó dée, jwíih caolihdihbut chājni nihcan niít? Pánih chājnit, jwiítidih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pánihna, pamap diítboobút chocat pah, ñíih caolihdih túut nɯmɯnít, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pánih chājnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ã enechah, ñi túi jumbipna caá.

⁴² “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios ã wutatdih jepahna, ded chéñat pah téihya chej jumni núonadih bíbohnit, bíic núodih caandíh ñipĩ wãhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih wãhna yuhna, bíih ã wutatnadih ñipĩ joyáh bojna caá. Cãacwãdih túi chājatboodíh ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñipĩ jenah joicán caá. Dios ã wutat pah, chej jumni núonadih caandíh ñi wãhuchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, bíih ã wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Jwiít judíowã jwí míc wáacat muúboó waád juibínit, waáwápna ñipĩ chúudna caá, nihat cãacwã yeebdíh í wéi enat pínah niijná. Tútchi tacboó bíí dée jíib chājat juuhna bejnit, cãacwã yeebdíh í wéi jwãáátdih ñipĩ náahna caá.

⁴⁴ “¡Yeéb fariseowã búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cãac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cãacwã baác diítboó jéih en waadácan, caán tacchianajih yáac chãi bejna, í yohniji yagáp ã jummatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cãacwã ñi bohéátdih joinít, ñíih caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ã jummatdih í jéihcan caá”, Jesús queét fariseowãdih át niij jũihñap wut jĩ.

* 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16 * 11:42 Lv 27.30

45 Páant fariseowādh Jesús ā niij jūihñuchah joinít, Moisés ā wutatjidih túi jéihni jwuh nin pah Jesúsdiĥ āt ni-ijíp wut jī:

—¿Bohéní, queétdih páant niij jūihna, jwiítidihbut jūih niit ma chājap? āt niijíp wut jī.

46 Páant ā niijíchah joinít, Jesús queét Moisés ā wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah āt jwúub niij jūihñap wut jī:

—¡Yeebbát búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cāacwādhíh búdí wái náah jamnidih chājat túutna, bainíbitjeh ī yapachah ennit, queétdih jīgah encanjeh, búdí ñipí peéh chājna caá.

47 “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwátdih naóh yapanitjidih ñi ñuowā īt mao yohop wut jī. Pánihna, queétdih ñi weñat júutat túut niijná, ñih tacchianadih ñi túi ámohna caá. 48 Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, ī bohéatjidih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, ñi ñuowā ī chājatji biic yoobó ñi chājna caá.

49 “Dios, niĥat jéihni jamna, nin pah āt niij naáwáp wut jī: ‘Weém wā naáwátdih naóh yapanit pínahdih, wā naáwátdih bohénit pínahdihbut cāacwādhíh wā wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cāacwāboó biquína queétdih ī mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép ī chājbipna caá’, Dios āt niijíp wut jī. 50-51 Niĥat Dios naáwátdih naóh yapanitdih ī mao yohatji peéh yeéb ñuú láa moondíh caán waó jíib ā jambipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih ā mao yohatji jíib, púú sacerdote Zacaríasdih, Dioíh muú coah tac yoób ī mao yohatji jíibbut, yeéb ñuú láa moondíh Dios ā peéh chājbipna caá. Queét ī jepahcatji pahjeh, yeéb biic yoobó weemdíh ñi jepahcatji jíib yeebdíhbut ā peéh chājbipna caá.*

52 “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiít Dios ā wutatdih bohénit caá’, niijná yuhna, ā naáwátdih cāacwā

ī jéihyat déedih ñi jāhna caá. Pánih jāhna, Dios pebhboó ñi wāt waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ñi wāt waadacán caá. Pánih chājna, yeebbát waadcán, queétdihbut ñi waadát túutcan caá”, Jesús queétdih āt niij jūihñap wut jī.

53-54 Queétdih páant niij jūih péanit, Jesús āt bac bejep wut jī. Páant ā bac bejehah, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénit biicdih Jesúsdiĥ naóh yacat túut niijná, yeejép ā jepahachah joíhna, tubit caandíh īt uúbh joí ñuún pée bac bejep wut jī.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

1 Páant ā bohéat pónih dawá cāacwā Jesús pebh míc wāac juibínit, ī míc tóo néeh chāi bejehah, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij naóh bohénap wut jī:

“¡Yeéb ñi túi chāja chaáh! Fariseowā ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. ‘Weém túinijeh caá’, ī niijíchah yuhna, ñih caolih yeejép ā jamna caá. Páant ī jamat pah yeébboó ñi jamca bojoó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni ā jamna caá. Jwíih jígohcanni ā jamachah yuhna, túttimah ā jamatdih niĥat ī jéihbipna caá.*

2 Pánihat pah, ded pah caolih diitboó jamna, jwíih jígohcan yuhna, túttimah ā jígohbipna caá. Ded ñi bih chājnidihbut túttimah cāacwā ī jéihbipna caá.*

3 Ded pah ñupúnapboó ñi niijátjidih baabápboó cāacwā ī joibipna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjidih, túttimah dawá ī míc wāacapboó ī jwúub wēpép naóh yapabipna caá, āt niijíp wut jī.

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

4 “Wā chéenwāá, yeebdíh nin wā naáwátdih ñi túi náhninaá: Níih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ī chājat túttimah, yeebdíh chah yeejép ī jéih chājcan niit. 5 Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wā naóhna caá. ¡Diosboodíh búdí

* 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15 * 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17

úumat caá náahap! Caanjéh ñi wunat túttimah, yeebdíh peéh chājna, iiguipna ã jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjuh caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ã quíib buudcán niít. Cinco jwébehwādih chéne júdabit yeéb ñipí jíib teona caá. Botonit ñi jumuchah yuhna, Diosboó bíic jwébehdíhjuh ã quíib buudcán niít. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwā chah yeebdíh Dios ã oina caá. Búdí oinit, ñíih waó yoócnajeh débóí ã jummatdih Dios ã túi jéihna caá. Páant ã oyatdih jenah joinít, ñi náhni dahwaca bojoó”, ãt niijíp wut jī.

“Weém Jesúih caá”, úumcanjeh, ni-iját

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “Căacwā ñi joyóchah, ded ‘Weém Jesúih caá’, ã niijíchah, weembát wā ípíh ángelwā ñi joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wā niijbípna caá. ⁹ Obohjeéhtih, căacwā ñi joyóchah, ded ‘Weém Jesúih nihcan caá’, ã niijíchah, weembát wā ípíh ángelwā ñi joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcan caá’, wā niijbípna caá. ¹⁰ Ded weém nihat căacwā úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ã túut numáchah, yeejép ã wéheatdih Dios ã yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép wéhenit, ã jéih túut numacát jíib, Dios ã yéejatdih ã yohcan niít.*

¹¹ “Wíihwā ñi jummat jíib căacwā yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míic wáacat muúboó, peéh chājat túutnit pebhboó, bita ñi maáta pebhboobút ñi ub bejehchah, ‘¿Ded pah wā niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná ñi juibínachah, Túini Espíritubodíh ded pah ñi jepahat pínahdih ã jéihyabipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jī.*

Dawá bíi dée bíbohat ã tobohat

¹³ Páant ã niij naóh péanachah, ñi cātíh jumni Jesúsdih nin pah ãt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí íp báadhda áih bíi dée jwiítidih ã wúhuchah yuhna, wā úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih

ã wúhcap jī. Páant ã chājachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wúhat túutá, ãt niijíp wut yuh jī.

¹⁴ —Weém bíi déedih pāáhni maáh nihcan caá. Pánih chājat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús ãt niij jepahap wut jī.

¹⁵ Páant caandíh niijnít, nihat ájeéh péenitdih nin pah ãt jwúub niij naáwáp wut jī:

—ñi túi chāja chaáh! Dawá bíi déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bíi dée bíbohna, wā túi jumbipna caá’, ñi niijná yuh caá. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohat jíib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, ãt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niij naóhñit, ñi túi beh joyát pínah niijná, nin ã jenah joiní naáwátjīh ãt jwúub bohénap wut jī:

“Bíic newé dawá bíi dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi ã momochah, dawá ã quehep be. ¹⁷ Dawá ã quehechah ennit, nin pah ã míic niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wā chājbi? Wíih pácahi wā ámohat pínah muú bainí ã jumuchah, ã yáo yapbipna caá. ¹⁸ Nin pah wā chājbiipna caá: Caandíh ámohat munádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah munádih wā chājbiipna caá. Pánih chājnit, nihat wíih pácahidih, wíih bíi déedihbut wā ámohbipna caá. ¹⁹ Pánih ámoh péanit, nin pah wā míic niijbípna caá: “Dawá jópchina túi jummat túut niijná, dawá bíi déedih buu wā bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wā wēibipna caá”, wā míic niijbípna caá’, caán newé ã niij jenah joyóp yuh be. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah jéihñit, Dios caandíh nin pah ã niijíp be: ‘ñi jenah joicánniabeh! Buu cheijeh ma wunuchah, míih caolih ã buudbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihat ma ámohniji bíi dée deíh pínah tigaá ã jumbi? Meémboó caandíh ma jéih ub bejcan niít’, Dios caandíh ã niijíp be. ²¹ Pánihna, ded áih pínahjuh dawá bíi déedih en ñinah ub jwejnít, Dios ã weñat pínahdih

* **12:10** Mt 12.32; Mr 3.29 * **12:12** Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

bidcanjeh, buudní ã jum̄bipna caá”, Jesús cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

*Dios ãihwãdih ã túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

²² Páant niij péanit, nin pah ã bohénitboodih ãt jwúub niij naóh bohénap wut jĩ: “Ded pah ñi jum̄atdih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi d̄uwát pínah yéguéhdiht̄, ñi náhni dahwaca bojoó. ²³ Caandih bidat chah Diosdih túi biicdih ñi jum̄at pínahboodih ñi bidií. Páant ñi bidichah, caán yeebdih oina, ñi jeémát pínah, ñi d̄uwát pínahdiht̄ ã wãh̄bipna caá, ñi túi jum̄at pínah niijná. ²⁴ Jwébehwãdih ñi jenah joyoó. Queét ñih jeémát pínahdiht̄ ñi momcan caá. Ñih jeémát̄dih ámohat pínah m̄uná ñi bíbohcan caá. Pánihnit ñi jum̄achah yuhna, Dios queétdih ñi jeémát pínahdiht̄ ãp̄i wãhna caá. Jwébehwãdih oina, ã en dawát chah, yeebdih oinit, Dios ã túi en daoná caá. ²⁵ Yeéb bádí náhni dahwana yuhna, ñi wanat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut n̄umcán niit. ²⁶ Pánih jéih túut n̄umcán, bádí ñi náhni dahwana yuhna, biih pínahdiht̄ ñi jéih túut n̄umcán niit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Cháanadiht̄ ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdiht̄ ãp̄i teocan caá. Pánih teocan yuhna, Maáh Salomónji ãih túini yéguéh chóo d̄onít, ã túi jíghat̄ji chah, cháanaboó ã túi jíghona caá.*

²⁸ Caán cháanadiht̄ Dios ã túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum̄, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cãacwã ñi cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jum̄achah yuhna, Dios caán cháanadiht̄ túi jíghoni ã chãjna caá. Caán cháanadiht̄ túini yéguéh dée pah ã wãhat chah, yeébbodih Dios yéguéhdiht̄ ã wãh̄bipna caá. Pánihna, caandih náhni dahwacan-jeh, Diosboodih ñi túi jenah joyoó. ²⁹ Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdiht̄ tubit náhni

dahwa joi bídca bojoó. ³⁰ Nihat Diosdih jéihcannit bií déedih tubit ñi náhni dahwa joi bídca caá. Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi d̄uwát pínahdiht̄ ded pah yeebdih jum̄datdih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdih ã teo wáacat pínahdiht̄ túi jenah joiná, bádí ñi náhni dahwaca bojoó. ³¹ Pánihna, bií déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jum̄atdih bidnit, caandih ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini doonádiht̄ bitadiht̄ ñi naáwá, queétdih ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihat ñi náhatdih ã túi wãh̄bipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

*Jeáboó bádí jíib jum̄ni panihnidih
jwĩ bíbohhat
(Mt 6.19-21)*

³² “Yeéb wãhwã daocánnit jum̄na yuhna, Diosdih túi jenah joinít, ñi úumca bojoó. Páant ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdih bádí oinit, wẽinit, túinidih ã wãh̄bipna caá. Pánihna, yeebdih ã pehbboó ã ub bejbipna caá, ãjeéh ñi túi jum̄at pínah niijná. ³³ Ñih bií déedih jíib chãj wãhna, caán jíibdiht̄ ubnit, tubit moh yéejnitdih wãhat caá náahap. Páant ñi chãjat̄ji jíib, Dios ã jum̄apboó ñi juibínachah, yeebdih túini yooát̄dih ã wãh̄bipna caá. Páant ã wãh̄ni pínah ã buudcán niit. Ded n̄umcán caandih ã jéih n̄umcán niit. Póloh̄wãbut ñi jéih jeémp yéejacan niit. ³⁴ Pánihna, Dios pehbboó ñih bádí jíib jum̄ni panihni ã jum̄achah, Dios ã weñat pínahdiht̄ ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñih bádí jíib jum̄nidih bíbohhat, ñi weñat pínahdiht̄ ñi jenah joibípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Jesúsdiht̄ túi jenah joí páñat

³⁵ “Weemdih ñi jenah joyát̄dih ñi túi míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin baini naáwát̄dih yeebdih wã naóhna caá.* ³⁶ Biic newé ã chéeniht̄ téihya chéwat weñatdih numah jeémédih ã bejep be. Páant ã bejat túttimah,

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6 * 12:35 Mt 25.1-13

chei ã jwúub juyát pínahdih pãina, jêcdih wêpép ï jéih wãtadiah bejat túut niijná, caandíh teo wãhntiboó ïih yéguéh chóodih wái aabá chéonit, ïih jiiát dahnadihbut ï jii cáag pãina caá. Páant ï chãjat pah, wã jwúub dei jüúwát pínahdih yeebbút ñi jenah joyátdih ñi túi míc ámoh páñaá.* 37 ï maáh ã jwúub juyúchah, caandíh teo wãhntit túi pãinit, búdí ï wëibipna caá. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Páant ï túi páñat jíib, ï maáhboó teo wãhntit ï dëwát dée chóodih dëó péa, queétdih chüúdat túutnit, jeémát ã wãhbirna caá. 38 Chei tac yoób, daa jüúwúchah, caán ã juyúchah yuhna, túi pãina, queét baini ï wëican niít. 39 Nin biíh baini naáwátidibut yeebdíh wã naóhna caá: Nindihbut ñi túi jenah joyoó. Débólih nuumní cãac nuumáidih ã juyát pínahdih muú mínahboó jéihna, nuumní ã jéih waadcát pínah niijná, túi jáanit, ãih muúdíh áta túi wap tagaá. 40 Pánihat pah, weém, nihat cãacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei jüóhbirna caá. Pánih jéihcan, weemdíh túi jwãáát túut niijná, ñi jenah joyátdih túi túut nuúm páñat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jï.*

Túi teo wãhni, túi teo wãhcanni naáwát

(Mt 24.45-51)

41 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdiñ át niij úúbh joyóp wut jï:

—Maá, páant niij naóhna, ¿jwíih pínahjeh niít? ¿Nihat cãacwãih pínah niít? át niijíp wut jï.

42 Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjñh queétdih Jesús át jwúub bohénap wut jï: “Biíc teo wãhni túi jenah joini, ã maáhdih túi jepahni ã jumap be. Páant ã jumachah ennit, ã maáh ã bejat pínah jãtñh, nihat bita caandíh teo wãhntit ï maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét ï jeémát pínahdih yoobópdih ã wãhat pínah niijná. Pánih waadá péanit, biíh baácboó ã bejep be. 43 Pánih

bejniñi ãih muúná ã jwúub juyúchah, caandíh teo wãhni ã wutajti pah ã chãjachah ennit, caandíh búdí ã wëibipna caá. 44 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Caandíh wëinit, nihat ãih bií déedih en daoní maáh ã waadábipna caá. 45 Obohjeéhtih, biíh caandíh teo wãhni túi jepahcan, ‘Wã maáh maatápdih jigohcan, buutéh ã jwúub jüóhcan niít’, niij jenah joinít, bita teo wãhntit neoná yaáhdihbut pãinit, ã jeémp babh máihñap be. 46 Æ náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadiñ ã maáhboó ã jwúub juibipna caá. Pánih joinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tubit ã pëibipna caá. Pánih pëi péanit, Diosdih jepahcannit biícđih iiguípna ã wahbirna caá. 47 Pánihna, ded teo wãhni ã maáh ã weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, ã maáhdih jepahcah, ã maáh caandíh peéh chãjna, búdí ã pëibipna caá. 48 Obohjeéhtih, ded teo wãhniiboó ã maáh ã weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ã chãjachah, ã yéj chãjat jíib búdí áta peéh chãj tagaá. Obohjeéhtih, ã túi jéihcatdih ennit, caandíh peéh chãjna yuhna, nump ã pëibipna caá. Pánihna, deddih túi chãjat pínahdih Dios búdí ã jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cãacwã búdí wutaj wëpatdih ï wãhuchah, táinijeh wutaj caá caandíh náahap”, Jesús át niijíp wut jï.

Jesús cãacwãdih chéne poómp ã chãjat

(Mt 10.34-36)

49 “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéj chãjnitdih peéh chãjna, iiguípna ã yohat pínah niijná, nin baácboó wã dei jüúwúp jï. jãtñh páant ã chãjachah nihna, wãta wëi tagaá! 50 Obohjeéhtih, páant ã peéh chãjat pínah jãtñh, weémboó búdí yeejép wã yapbirna caá. Pánih yeejép wã yapat pínahdih jéihntit, tubit wã jñgahna caá.*

51 ¿Ded pah weemdíh ñi niij jenah joí? ‘Áih doonáidih joinít, nihat cãacwã

* 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44 * 12:50 Mr 10.38

túi biíc dih í jumbipna caá', ¿ñi niíj jenah joí niít? Obohjeéhtih, páant ã nihcan niít. ⁵² Cãacwã wã naáwát dih í joyát túttimah, biícwãjeh jumna yuhna, biíc peihcannit weemdih jepahnit dih chénewã jepahcannitboó í míic jũihbipna caá. ⁵³ Behe ã wũúhdih ã jũihñuchah, ã wũúhbut behedih ã jũihbipna caá. Beh wili mi nũumdih mi jũihñuchah, mi nũumbút beh wilidih mi jũihbipna caá. Beh wili mi wũúh áadih mi jũihñuchah, mi wũúh áabut mi chudhdih mi jũihbipna caá. Biquína weemdih í jepahachah, biquína í jepahcat jíb páant tũbit í míic jũihbipna caá", Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Ded pah ã yapat pínahdih í beh joicát (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Páant ã bohénit dih naóh péanit, nin pah Jesús íjeéh péenit dih jwuh ãt jwuhub niíj naáwáp wut jĩ: "Yeéboó yeó dei bejepmant mah tólihna ã jũúwáchah enna, 'Mah bũgát túut caá', ñipí niijná caá. Ñi niiját pah ãpí bũgná caá. ⁵⁵ Mah bũgcáp bũwámant johlit ã jũúwáchah enna, 'Cháih chãhat túut nihcan caá', ñipí niijná caá. Ñi niiját pah tũbit ãpí chãhna caá. ⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwã, 'Wã jéih beedána caá', niíj jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumap. Baácdih, jeádihbut ennit, ded pah ã yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wã chãjatdih ennit, wã naáwát dih joiná yuhna, ded pah túttimah ã yapat pínahdih ñi jéihcan caá", Jesús queét cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

Yeebdih eníhcannitjĩh míic ámohat (Mt 5.25-26)

⁵⁷ "Ded pah ñi chãjat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi túi chãjaá. ⁵⁸ Yeebdih naóh yacni peéh chãjat túutni pehbóo ã nũmah bejehah, '¿Majeéh túi jummat túut niijná, ded pah tigaá wã chãjbi?' caandih ñi niijí, yeebdih peéh chãjat túutni pehbna ã ub bejcat pínah niijná. Páant caanjĩh ñi míic ámohcah, peéh chãjat túutniboó

yeebdih nemat mũúboó ã nemat túutbipna caá. ⁵⁹ Páant ã nemechah, nihát ñi jíb bũudáát dih ñi jíb chãj péaat pínah jãtih, yeéb ñi baccan niít. Pánihat pah, Diosdih '¿Majeéh túi jummat túut niijná, ded pah tigaá wã chãjbi?' niijnít, caandih ñi jepahaá, yeebdih ã peéh chãjcat pínah niijná", Jesús ãt niijíp wut jĩ.

13

Yéej chãjatdih cádahnit, túut nũumát

¹ Caán láa biquína Jesús dih joinít nin pah caandih ít niíj naáwáp wut jĩ:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tútchidih Dioíh mũúboó ovejadih cáo wãhñit, Diosdih í wëi úbáchahjeh, Pilatoboó queéd dih ãt mawat túutap wut jĩ. Pánih maonit, oveja meép, cãacwã í maonitji meépjĩh ít widip wut jĩ. ¿Ded panih tigaá páant ít yap? queét Jesús dih ít niíj úbh joyóp wut jĩ.

² Páant í niíj úbh joyóchah joinít, nin pah ãt niíj jepahap wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niíj jenah joí? 'Páant queét tũbit yeejé yapna, nihát bita Galilea baácdih moón í yeejat chah niít ít yéej chãjap', ¿yeéb ñi niíj jenah joí niít? ³ Nihcan caá. Dedé yeejatdih biíc yoobó Dios ã peéh chãjbipna caá. Yeéboó ñi yeejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nũumcátji jíb ã peéh chãjachah, yeebút iiguípna ñi bejbipna caá.

⁴ Nindihbut ñi túi jenah joyóo: Siloé wãt jumni jap bóo mũú ãac jéennit, dieciocho cãacwãdih ãt tãjap wut jĩ. 'Pánih wãnna, bita Jerusalén tútchidih moón í yeejat chah ít yéej chãj tagaá', ¿ñi niíj jenah joí niít?

⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yeejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nũumcán, yeebút wãnna, iiguípna ñi bejbipna caá, queéd dih ãt niijíp wut jĩ.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶ Páant niíj péanit, nin naáwátjĩh queéd dih ãt jwuhub bohénap wut jĩ: "Biíc newé ãih wápchiboó higuera wãt jumni nah ã jumap be. 'Caan náh

* 12:53 Mi 7.6

ã quehna nacaá', niijnít, diquidih ã bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh ã quehcah, ã bid jaicáp be. ⁷ Pánih bid jaicán, ãih wápchidih teo wāhndih nin pah ã niijíp be: 'Weemdih ma joyoó. Biíc peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wā bidip yuh caá. Obohjeéhtih, ã quehcan caá. Páant ã quehcat jíib ma tib yohoó. Nin nah wāih wápchidih ã jumachah, biih nahdih wā jéih momcan caá. ã wihcah, biih nahdih momnit, caan náh quehedih wāta jeémp tagaá', caandih teo wāhndih ã niijíp be. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, caandih teo wāhni nin pah ã niij jepahap be: 'Maá, nin jópchidih pohba ã jum jwuh naáh. Nin nah páuj yehmant baád páuda péanit, nañup jónópdi wā yacbi na caá, míih higuera nah ã quehat pínah niijná. ⁹ Páant wā chājat túttimah, ã quehmi dée caá. ã quehcat ennit bácah, weemdih ma yoób tib yohat tútú', ã maáhdih ã niij jepahap be. Pánihat pah, yeéboó ñi tút nūmát pínahdih Dios ã páina caá. Maatápdih ã páina beé. Pánihna, ñi tút nūmcát ennit bácah, yeebdih ã yoób peéh chājbipna caá', Jesús ãt niijíp wut jī.*

Judíowā ñi chooát yeó jáapdi wāhndih Jesús ã booaat

¹⁰ Biih láa judíowā ñi chooát yeó jáapdi ñi míc wáacat mūdih Dios naáwát di Jesús ãt naóh bohénap wut jī. ¹¹ Caanjih nemép jumnih mit jumap wut jī. Nemépboó dieciocho jópchi caántdih ã jumachah, caántboó choyó bejnihjih mit jumap wut jī. ¹² Páant mi jumati di ennit, Jesús caántdih ãt jūwát tútup wut jī.

—Némá, meemdih wā booa na caá, ãt niijíp wut jī.

¹³ Páant niijnít, caántdih ã teo jāhanachahjih, yoobópdih mit ñuhap wut jī. Pánih boonit, Diosdih bádí mit wēi naáwáp wut jī.

¹⁴ Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdi caántdih ã booaat peéh, judíowā ñi míc wáacat mūdih en daoní

maáhboó ãt íjip wut jī. Pánih íjnit, caánboó míc wáacnitdih nin pah ãt niijíp wut jī:

—Biíc semanadih seis yeó jáap jwípí teona caá. Pánihna, yeéb tubup chūhñit booaat tútúdi jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihjih ñi jūwá. Jwiit jwí chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojoó, ãt niijíp wut jī.*

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah ãt niij jūihñup wut jī:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjébut chooát yeó jáapdi yuhna, ñiij jiwidih, burrodihbut ñi jeémát tólihmant watnit, mah ñi babhbat pínah niijná, ñipí wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tigaá ñi chājap. ¹⁶ ¿Nint Abrahamji ã jumadih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée ãt bíbohó be. Páant ã chéonihdih chooát yeó jáapdi wā watachah, ã táican niit? ãt niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, tícnit, queét ñi jepahcap wut jī. Pánihna, nihat cāacwā Jesús ã wēp chājatdih ennit, bádí ñi weñep wut jī.

Mostaza tíb naáwát
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Nin naáwátjih cāacwādi Jesús ãt jwūb bohénap wut jī: “¿Dios ã maáh jumati ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédi jenah joinít tigaá, wā naóhbi? ¹⁹ Mostaza tíb ded pah ã jumati di jenah joinít, Dios ã maáh jumati di ñi beh joibipna caá. Caán tíb cāo tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni ãih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. ã momati túttimah, chíhna, bádí nah ã behé be. Páant caan náh ã behechah, ãih cācanaboó jwébehwā ñi jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumati. Áihwā daocánnit jwíih jumati, túttimah ñi dao béjbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jī.

Pan paáani naáwát
(Mt 13.33)

²⁰ “¿Dios ã maáh jumati di ñi jéihyat pínah niijná, dedédi jenah

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13 * 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

joinít tigaá caandíh wã naóhbi?
 21 Pan paáát ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Pandih chājíhna, yad wili trigo ojdihi pamapdih yacnit, mahjíh wid, caandíh paááni pínahdihbut mipí tái widna caá. Pánihna, nihat mi widnihi ã tái paabípna caá. Páant ã jummat pah Dios ã maáh jummat doonádih joinít, cāacwã ã tūt nũmbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadihi ã jwúub naáwáchah, dawá joinít, queétbut ã tūt nũmbípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jí.

*Bainí jēc naáwát
 (Mt 7.13-14,21-22)*

22 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbut Jesús Dios naáwát dih naóh bejna ãt chājap wut jí. 23 Páant ã bejehah, biíc newé caandíh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jí:

—¿Maá, daocánnitjeh niit iiguípna bejnit déejidih Dios ã tái ubnit pínah ãt jumap? ãt niijíp wut jí.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjih Jesús ãt jwúub bohénap wut jí:

24 —Yeéb dawá Dios ã jumapboó ñi waádihna yah caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahíhcan, ñi jéih waadcán caá. Bainí jēc panihnidih waádihna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadát dih bidna, ñi yéejatdih cádahnit, Diosboodíh ñi tái jepahaá. 25 Ñi beh joyát pínah niijná, muú mínah ded pah ã jummatdih wã naóhbipna caá. Chei caán muú mínah áih jēcdih ã nemna caá. Páant ã nemat túttimah, yeéboó caán jēcdih juibí, wũmp maonit, nin pah ñi niij ejbipna caá, ‘Maá, jēcdih ma wāt jūúwú’, ñi niijíchah, muú mínahboó dítmant nin pah ã niij bábipna caá. ‘Dedmant ñi jūúwát dih wã jéihcan caá. Yeéb wã jéihca naáhwádih wã wātcan caá’, ã niijbípna caá. 26 Páant ã niijíchah joinít, yeéboó nin pah ñi jwúub

niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwí babhbat jí. Jwíh tútchiboó jumna, ma naáwát dih jwiitdih ma bohénap jí’, ñi niij ejbipna yah caá. 27 Yeéb páant ñi niijíchah yahna, caánboó nin pah ã jwúub niij jepahbipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeébdíh yoobópdih wã jéihcan caá. Pánihna, nihat yéejnit jumna, wã pebh jūóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, muú mínah ã niijbípna caá. Páant ã niiját pah Dios yeébdíh ã niijbípna caá.* 28 Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, nihat Dios naáwát dih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó ã jumuchah ennit, yeéboó jéih waadcán, tūbit jíghahna, ñih maodíh ñi néeh chāác juibípna caá. Pánih jíghahna, jóocmantjeh ñi chāóbipna caá.* 29 Caán láa nihat baácdih moón Dioíhwã ã pebhboó ã juibínachah, caánboó queétdih ã numah jeémpbipna caá.* 30 Nin baáboó oboh jumnitji Dios ã jumapboó maáta ã jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit ã jumbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jí.*

*Jerusalén tútchidih moondíh Jesús búdí ã oyat
 (Mt 23.37-39)*

31 Páant ã niij péanachahjeh, biquína fariseowã Jesús pebhna juibínit, nin pah ãt niijíp wut jí:

—Herodes meemdíh ã mawíh páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandíh ãt niijíp wut jí.

32 Páant ã niijíchah joinít, nin pah queétdih ãt niij jepahap wut jí:

—Nin pah caán yeejépehdih niij naáwádih ñi bejeé: ‘Jesús nemépwádih baca, wũnitdihbut booana caá ã chājap. Bũ yeó jáap, cheibitbut páant ã chājbipna caá. Pánihna, cheibit daani ã teo péabipna caá’, Herodesdih ñi niijí. 33 Bũ bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tútchina wã juibíbipna caá. Dios naáwát dih naóh yapanitjidih caán tútchidih mícjeh ípí mao yohop wut jí. Pánihna, caán tútchina

* 13:27 Sal 6.8 * 13:28 Mt 22.13; 25.30 * 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31

wā juibínachah, weemdíhbut ì mao yohbipna caá.

34 “Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh búdí wā jǐgahna caá. Dios naáwát dih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejǐh yohnit, yeéb ñipǐ maona caá. Ñi n̄owābut biíc yoobó ìt chājap wut jǐ. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh búdí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumat túutna yah caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. 35 Páant ñi náahcat peéh, b̄u ñih tátchidih Dios ã wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúb encan niít. Túttimah bóo láa nin baácna wā jwúb dei jūwáchahjeh, weemdíh ñi jwúb enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ã wahni, meemdíh búdí jwǐ wēina caá’, weemdíh ñi niijbípna caá”,* Jesús ãt niijíp wut jǐ.

14

Bácah chalanidih Jesús ã booaat

1 Biíh chooát yeó jáapdih fariseowá ì maáh ãih m̄uná Jesús dih ñumah jeémédih ãt bejep wut jǐ. “¿Ded pah caá ã chājbi?” niijná, caán m̄udíh moón caandíhjah ìt túi en ñ̄unáp wut jǐ. 2 Caán m̄udíh, bácah chalani ãt jumap wut jǐ. 3 Caandíh ennit, Moisés ã wutatjidih bohénitdih, fariseowādihbut nin pah Jesús ãt niij wúbh joyóp wut jǐ:

—¿‘Chooát yeó jáapdih tubáp chāúhntidih ñi booanaá’, Moisés ãt niijnít jǐ? ãt niijíp wut jǐ.

4 Páant ã niijíchah yuhna, queét ìt jepahcap wut jǐ. Ì jepahcat ennit, Jesús w̄annidih teo jáha booanít, ãt jwúb bejat túutap wut jǐ. 5 Pánih booa péanit, queét fariseowādih ãt jwúb wúbh joí jūihñap wut jǐ.

—Jwǐ chooát yeó jáapdih ñi wūh, ñih momo jiwibat ítna ã b̄ug yác bejchah, yeéb ñita ub púh laabácan

taniít. ¿Páant ñi chājat, tewat nihcan niít? ãt niijíp wut jǐ.*

6 Páant ã niijíchah, ded pah ìt jepahcap wut jǐ.

Téihya chéwat ñumah jeémát naáwát

7 Jesús fariseoíh m̄uná waadnít, bita ã ñumah jeémpnit pínahboó waád juibínit, waáwápna ì chūdat pínahdih ì ñiwichah, Jesús ãt enep wut jǐ. Páant ì ñiwichah ennit, queét nihadnih nin pah ãt niij naáwáp wut jǐ:

8 —Téihya chéwat ñumah jeémát yeó jáapdih yeebdíh ã bid bojochah, caanná juibínit, waáwápna ñi chūdca bojoó. Páant ñi chūdchah nihna, ñi chah maáh ã juyúchah, 9 ‘Ma chūdni páhadih nindih ma chūdat túutú’, yeebdíh ã niijbípna caá. Páant ã niijíchah joinít, jwéejboó juibí chūdna, ñita tíic tagaá. 10 Obohjeéhtih, m̄ú mínah yeebdíh ã bid bojochah, jwéejdih bóo páhadih ñi juibí chūdáp. Yeéb páant ñi chūdachah ennit, ‘Waáwápboó ñi chūd jūwú’, m̄ú mínah yeebdíh ã niijbípna caá. Pánihna, yeéb waáwápboó ñi bejchah, bita ã bid bojnit yeebdíh ì túi wēi enbipna caá.* 11 Ded caán mícjeh ‘Weemdíh dedé judhdah wihcan caá’, niijnídih Dios moh yéjni ã chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míc maáta ñi waadaca bojoó. Diosjeh maáta pínahdih ã jéh waadana caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús ãt niijíp wut jǐ.*

12 Páant niij péanit, Jesús m̄ú mínahboodíh nin pah ãt jwúb niij naáwáp wut jǐ:

—Ma ñumah jeémíhna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohntidih, ma déwādih, ma pej jumnitdihbut ma bidca bojoó. Meém queédih ma bidichah, ma túi chājat júb, queébut meemdíh biíc yoobó ì ñumah jeémpbipna caá. 13 Obohjeéhtih, bitadih ma ñumah jeémíhna, moh

* 13:35 Sal 118.26 * 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7 * 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitdihbut ma bidiip.
 14 Queétboó meemdih biic yoobó ï jéih numah jeémpcan niit. Páant ma túi chājatji jīb, túinit ï boo pud jūóhni yeó jáapdih Diosboó meemdih ã túi chājbipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jī.

*Búdí numah jeémát naáwát
 (Mt 22.1-10)*

15 Páant ã niijíchah joinit, biic ïjeéh chūudni Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jī:

—Dios pebhboó ded ã numah jeémpni búdí ã wēibipna caá, át niijíp wut jī.

16 —Búdí numah jeémát chājni dawá cāacwādiñ ã bidip be. Páant ã bidichah joinit, queét niñat ï túi wēi jepah jwuhap be. 17 Caán ã yoób numah jeémát yeó jáapdih queétdih naáwát náahna, caandih teo wūhndih wahnit, ‘Niñat jwī jeémát pínahdiñ ámoh péanit, yeebdih ã bidip be, buca’, ã niij naáwát túutap be. 18 Caandih teo wūhni páant ã niij naáwáchah joinit, queét ï jumat yoobó nin pah ï niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdih jīb chāj péanit, caandih enedih bejat túut caá wā chājap. Páñihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná’, ã jwīh bidni ã niijíp be. 19 Biñbut nin pah ã niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biicjīh bóo téihya máha jiwīwādiñ wā jīb chājap be. Páñih jīb chājñiji queétdih enedih bejat túut caá wā chājap. Páñihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná’, caanbút ã niijíp be. 20 Biñbut nin pah ã niijíp be: ‘Weém butéh wā téihya chéwep be. Páñihna, numah jeémátboó wā jéih bejcan caá’, ã niijíp be. 21 Páant ï niijíchah joinit, caandih teo wūhni ã maáh pebhna jwūub jūinít, queét ï niijátjidiñ ã jwūub naóh yapanap be. Páant ã naáwáchah joinit, ã maáhboó tabit iñnit, nin pah ã niijíp be: ‘Tútchi tac yoób búdí namánadiñ,

bainí namánadiñbut bejnit, moh yéejnit, jéih bejcannit, jéih encannit, wio wihcannitdihbut jwāáhnit, waicanjeh ma ub jūúwáp’, ã niijíp be. 22 Páñih naáwádiñ bejñiji jwūub jūinít, ‘Maá, ma niijátji pah wā chājap be. Páant wā chājachah yūhna, páantjeh chūudat ã jūdhna caá’, ã niijíp be. 23 Páant ã niijíchah joinit, ã maáh caandih ã jwūub wutap be. ‘Tútchi jwēejboó búdí namánaboó bejñitdih, bainí namánaboó bejñitdihbut ma jūúwát túutú, chūudatnadiñ ï túi yáwat pínah niijná. 24 Meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Queét wā jwīh bidnitboó wā numah jeémát diñ ï jeémpcan niit’, ã niijíp be. Páñihat pah, Dios áihwā pínahdiñ ã bidichah yūhna, det ï weñat pínahdiñjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh ï jūmcan niit. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ã pebhboó ájeéh ï jūmbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

*Jesúsjeéh jwī jūmíhichah, ã buwat
 (Mt 10.37-38)*

25 Biñh lāa dawá cāacwā Jesúsjeéh ït bejep wut jī. Páñihna, Jesús queétdih tac pūud ennit, nin pah át niij naáwáp wut jī: 26 “Ded wā bohéni jūmíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ïpdih, ã ïndih, ã áadiñ, ã wehdih, ã déewādiñ, ã déewā yaádhdiñbut ã oyat chah weémboodih oyat caá náahap.* 27 Ded wājeéh péé bohéni jūmíhna, ded pah ã weñat pínahdiñ jenah joicát caá náahap. Páñih chājna, wīih ã jumat jīb yeejép yapna yūhna, weemdih cádahcat caá náahap.* 28 Nindihbut ñi jenah joyoó: Mūú teoni jap bóo mūudih ã chājat pínah jātih, ã jīb juyátdih jéihyat túut niijná, caán mūú jīb pínahdiñ ã jwīh jenah enna caá. 29 Á jīb pínahdiñ ã jwīh jenah encan, áih mūudih ã jéih péacah enna, bitaboó caandih ï deohbipna caá. 30 ‘Nin pohba áih mūudih teona, át péa tagaá’, ï niij deohbipna caá. 31 Nindihbut ñi jenah joyoó: Maáh biñh maáhjīh ï míc mawat pínah jātih,

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

nin pah ã niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowã bíbohñit, caánboó veinte mil soldadowã ã bíbohochah, jwĩ míic maona, wãta jéih bũjã taniít?’ ã niij jenah joiná caá. ³² Páant niij jenah joinít, ã bũjãcat pínahdih jéihna, bíih maáh ãih soldadowãjĩh míic mawadih jũóhñit, yũpjuh í jum jwãhũchah, ‘Jwĩ míic maoca boj jĩh’, niiját túutñit, caandíh teo wãhñidih ã wah boj bipna caá. ³³ Pánihna, wĩhwã jumíhna, weemdíh ñi jepahat pínah jãtíh, ‘Nihat wã yéej chãjatdih wã cádahbipna caá. Wĩh bíi déedih jenah joicán, Jesúsboodíh jenah joiná, caandíhjuh wã jepahbipna caá. Páant wã jepahat jíib, yeejép yapna yahna, caandíh wã cádahcan niít’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joinít jumna, wĩhwã ñi jéih jumbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Bũicánni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Páant niij naóhñit, nin bíih naáwátjĩh Jesús queétdih ãt jwãub bohénap wut jĩ, ã jwĩh naáwátidih í beh joyát pínah niijná: “Núumni bũiná, jeémátidih ã túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã bũyát beedéchah, ñi jéih jwãub bũyácan caá. ³⁵ Pánih bũicánni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjuh caá náahap. Caán ã nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwátidih túi joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús ãt niijíp wut jĩ.

15

Bũudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)

¹ Bíih yeó jáapdih dawá cãacwã, Romanowã í maáta í uúbát túutñit dinerodih uúbh wãhñit, bita Moisés ã wutatjidih jepahcannit “Yeejépwã”, niijnítbut Jesúsdiuh joyódih ít jũibínap wut jĩ. ² Páant í jũibínachah ennit, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut íjñit, queéjtjuh nin pah ít míic niijíp wut jĩ:

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

—Nin newé yeejépwãdih túi wēi jwãáhñit, íjeéh ãpĩ jeémpna caá, ít ni-ijíp wut jĩ.*

³ Páant í niijíchah jéihñit, Jesús nin naáwátjĩh queétdih ãt bohénap wut jĩ: ⁴ “Cien ovejawãdih bíbohni, bíic oveja caandíh ã bũudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chãjbi? yeéb ñi jenah joyóchah. Bitá noventa y nueve ovejawãdih í jeémát yílip jumapboó jwejnít, caán bũudnídih bididih ã bejbipna caá. Pánihna, caandíh bid jũinítna, ã cádahbipna caá. ⁵ Caandíh bid jũi wēina, ãih daadjíh mao cáagnit, ãih mũuná ã ub jwãub bejbipna caá.* ⁶ Pánih ub jwãub jũibínit, ‘Wĩh oveja bũudnídih wã bid juyáp be. Pánihna, wãjeéh ñi wēi wáac jũúwú’, niijnít, ã pebh jumnitdih, ã déewãdihbut ã bid wáacbipna caá. ⁷ Páant ã weñat pah, ded bíic cãac ã yéejatdih cádahñit, ã túut nũumúchah, Dios pebhboó jumnit búdí í wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihñit ‘Weemdíh yéejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wãta túut núum?’ niij jenah joinítidih Dios pebhboó jumnit í wēican niít”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Bũudní dinero júdu naáwát

⁸ “Diez dinero júdu bíbohñih bíic júdu caántdih ã bũudúchah ennit, ¿ded pah tigaá mí chãjbi? Jíiát dahjĩh jijnít, mũudíh mí túi tóodh bid beedábipna caá. Caán júduidih bid jũinítna, mí cádahbipna caá. ⁹ Caán júduidih bid jũinít, ‘Weemdíh bũudní dinero júduidih wã bid jũiná beé. Pánihna, wãjeéh ñi wēi wáac jũúwú’, niijnít, mí pebh jumnitdih, mí déewãdihbut mí bid wáacbipna caá. ¹⁰ Yoobópdiuh yeebdíh wã naóhna caá. Páant mí weñat pah, bíic yéejni ã yéejatdih cádahñit, túiniboodíh ã túut nũumúchah, Dioíh ángelwãbut búdí í wēibipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Bũudní ã wũúh naáwát

¹¹ “Bíic newé chénewã ã weh jumap be. ¹² Udyiboó ã ípdih nin pah ã

niijíp be: ‘Wanna, meemdíh wā wāhbiḡna caá”, ma niijnídih bũ ma wūhũ, Paá’, ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, ā íp āih bíí déedih ā wehdih ā pāáap be. ¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, údyiboó nihat āih bíí déedih abnit, yúap bíih baácboó jibidih ā bejep be. Caán baácboó jumna, cheha náahdih jíib chāj, yaádh metat jíib wūh, numah jeémát jíib wūh, bádí ā jíib chājap be. Pánih jíib chājna, āih dinerodih ā yoh beedánap be. ¹⁴ Páant ā yoh beedáat túttimah, caán baácboó jeémát wihcah, numgúp láa ā jumap be. Caanbút numgúpjih diib wánna ā chājap be. ¹⁵ Páant jeémát ā wihcah, tewat bididih ā bejep be. Páant ā bid bejehah, bíic newé caandih íí náah jumni tewat wāhñit, āih momo muuwā jumni wáihyat júdaboó caandih ā wahap be, queétdih jeémát ā wūhat pínah niijná. ¹⁶ Pánih queétdih inna, queét muuwādih wāhni jeémátidih bádí ā jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, ā maáh caandih ā jeémát túutcah, bitabut caandih dedé jeémát í wūhcap be. ¹⁷ Páant ā yapat túttimah, ā jwúub náhninap be, ‘Nihat wā ípdih teo wāhñit jeémát bíboh, í jūdh jeémpni jeémátbut āpí jumna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jumna, weemdih jeémát wihcah, wanna caá wā chājap. ¹⁸ Pánihna, wā íp pebhna wā jwúub bejbipna caá. Caanná jwúub juibínit, wā ípdih nin pah wā niijbípna caá: “Diosdih bádí wā yéej chājna beé, Paá. Meemdihbut wā yéej chājna beé. ¹⁹ Pánihna, ‘Wūhú’, bũ weemdih ma niijcá bojó! Meemdih teo wāhñijeh wā jambipna caá”, wā ípdih wā niijbípna caá’, caán míicjeh ā níj, jenah joyóp be. ²⁰ Páant níj jenah joinít, ā íp pebhna ā jwúub bejep be.

“Pánih jwúub bejna, ā ípíh muudih ā toáh bejehah, ā ípboó caandih yúapmah ā jwāáh enep be. Pánih jwāáh enna, āih caolihjih bádí jgahnit, ā wūhhdih jwāáádih ā náo ñah bejep be. Jwāáhnit, caandih bádí wēina, ā pin tewep be. ²¹ Páant ā

pin tewechah, ā ípdih nin pah ā níj naáwáp be: ‘Diosdih bádí wā yéej chājap be, Paá. Meemdihbut wā yéej chājap be. Pánihna, “Wūhú”, weemdih ma niijcá bojó’, ā niijíp be. ²² Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yuhna, ā ípboó caandih teo wāhñitdih nin pah ā níj watap be: ‘Waícanjeh táini yégueh chóodih ab jūóhñit, wā wūhhdih ñi yacaá. Táini téihya yacat júdudih āih téih tíbidihbut ñi yacaá. Áih jítchadihbut táini zapatos ñi yacaá. ²³ Jwí táini in débehani momo jiwí wūhhdih ab jūóhñit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puubú. ²⁴ “Wā wūh ā wunah bejna nacaá”, wā níj jenah joyóp yuh be. Búdní déeji bũ ā táini jwúub jainá caá, bũca. Bádí wēinit, chóbe jeémpjih’, caandih teo wāhñitdih ā niijíp be. Pánihna, queét nihat bádí wēinit, í jeémép be.

²⁵ “Obohjeéhtih, údyi ā jwúub juyúchah, weép jeñéboó momo jiwí wā jumni wáihyat júdaboó ā jumap be. Pánihna, ā ípíh muudih toáh bejna, í wēi ewechah, ā joyóp be. ²⁶ Pánih joinít, teo wāhñidih nin pah ā níj wūbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í chāj?’ ā niijíp be. ²⁷ Páant ā níj wūbh joyóchah joinít, teo wāhñi caandih nin pah ā níj jepahap be: ‘Ma úd ā jwúub jainá beé. Á táini juyúchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wūhhdih ā mawat túutap be. Pánih maonijidih jwí puub péanachah, numah jeémp wēi eona caá í chājap’, caandih ā niijíp be. ²⁸ Páant teo wāhñi ā níj naáwáchah joinít, weép jeñé ā ípdih tubit ā íjip be. Íjnit, ā waádihcap be. Páant ā waádihcah enna, ā ípboó bac bejnit, ‘Wūhú, ma waád jūúwá’, caandih ā niijíp yuh be. ²⁹ Obohjeéhtih, ā ípdih nin pah ā níj jepahap be: ‘Maatápdih meemdih bádí teo wāhñit, ma naáwáchah wā yap yohcah yuhna, wā pej jumnitdih wā numah jeémát déedih cabra wūhbitdih weemdih mapí wāhcan beé. ³⁰ Obohjeéhtih, bũ yeejép ma wūh ā jwúub juyúchah,

yaádh metat jíib míih dinero yoh beedánidih búdí wēinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwĩ in débehani momo jiwi wūhhdih maonit, caandíh ma numah jeémpna caá', ā ípdih ā niij jūihñup be.

³¹ “Páant ā niij jūihñuchah joinít, ā íp caandíh nin pah ā niij jepahap be: ‘Wūhú, meém wājeéh mapĩ jumna caá. Nihat wĩih bií déedih míih mun caá. ³² Obohjeéhtih, ma úud wanni déeji buu ā túi jwúub juyúp be. Pánihna, wēinit, jwĩ numah jeémp ewechah, ā túina caá’, ā íp weép jeñédih ā niijíp be”, Jesús queédih āt niijíp wat jĩ.

16

Dinero en daoní ded pah ā chājat naáwát

¹ Biíh láa Jesús nin naáwátjĩh ā bohénitdih āt jwúub bohénap wat jĩ: “Biíc newé búdí dinerodih bíbohni, āih dinerodih en daoníboó ā túi en daocát ennit, biíh teo wāhniboó ĩ maáhdih ā naóh yacap be. ² Páant ā naóh yacachah, ĩ maáhboó āih dinerodih en daonídih ā bid bojop be. Páant ā bid bojni ā juyúchah, nin pah caandíh ā niijíp be: ‘Wĩih dinerodih ma túi en daocát doonádih wā joyóp be. Pánihna, wĩih dinerodih túi en daocát jíib weemdíh ma jwúub teo wūhcan níit. Ded pah wĩih dinerodih ma chājatjidih weemdíh ma naóh daác beedánaá’, ā maáh caandíh ā niijíp be. ³ Páant ā niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ā niij jenah joyóp be: ‘Wā maáh weemdíh yohat túut caá páant ā niijíp. Weém wēpcanni jumna, baác baadát tewatnadih wā bujácac níit. Weém bitadih dinero wā úbhna, tíic náah jumni wāta úbh tac buugá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdíh chājat náah? ⁴ Buu, wā chājat pínahdih wā jéihna caá, buca. Nin pah wā chājachah, wā teo cádahat túttimah, wā maáhdih jíib buudánit weemdíh ĩ oibipna nacaá. Pánih oinit, jĩgah ennit, weemdíh ĩ teo wáacipna caá’, caanjéh ā niij jenah joyóp be. ⁵ Páant niij jenah joinít,

nihat ā maáhdih jíib buudánit yoobó ā bid bojop be. Páant ā jwĩih bid bojni ā juyúchah, nin pah caandíh ā niij úbh joyóp be: ‘¿Wā maáhdih débóo tigaá meém ma jíib buudá?’ ā niij úbh joyóp be. ⁶ ‘Jeémát chājat yí cien dahwani quiítnadih caandíh wā jíib buudána caá’, ā niij jepahap be. ‘Ninboó ma jíib buudáátidih daácni núo ā jumna caá. Waícanjeh júi chúdnit, ma jíib buudáátidih jwúub deyanit, tac yoobjéh ma daacá’, teo wāhni ā niijíp be. ⁷ Páant niij péanit, biíh jíib buudánidih bid bojnit, nin pah caandíhbut ā niij úbh joyóp be: ‘¿Débóo tigaá wā maáhdih ma jíib buudá?’ ā niijíp be. ‘Cien trigo wuh wūhndih wā jíib buudána caá’, ā niijíp be. ‘Ninboó ma jíib buudáátidih daácni núo ā jumna caá. Ochentajeh ma daacá’, ā niijíp be. ⁸ Páant ā chājatdih jéihnit, ā maáhboó āih dinerodih en daoníjidih nin pah ā niijíp be: ‘Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jummat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ā niijíp be. Páant ā chājat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jummat túut niijná, bií déenadih ĩ túi jéih ubna caá. Ded pah ĩ bíbohat pínahdih Dioíhwāboodíh chah ĩ túi jéihna caá.

⁹ “Yeébboodíh nin pah wā naóhna caá: Moh yéejnitdih jĩgah ennit, ñih bií déejĩh queédih ñi túi teo wáacá. Páant ñi teo wáacachah, queébut Diosdih jepahnit, ā pebhboó ñi juibínachah, yeebdíh ĩ wēi jwááhbiipna caá.

¹⁰ “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjĩh bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjĩhbut ā túi teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ā bíbohatjĩh túi chājcan, túttimah búdí ā bíbohnabut, biíc yoobó ā túi chājcan níit.* ¹¹ Níih bií déejĩh ñi túi chājcat enna, Diosboó ā wēpatjĩh yeebdíh ā teo wáaccan níit. ¹² Pánihna, nin baácboó jum jwuhna, Dios yeebdíh ā wāhni bií déejĩh ñi túi chājcat enna, jeáboó ñi juibínachah,

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17

túini yoobátdih ã wāhcan niít. ¹³ Ded Diosdih túi jenah joiní jumna, áih bií dée pínahdih tubit ã jenah joicán niít. Obohjeéhtih, bií déedih tubit bidni jumna, Diosboodih ã jéih jenah joicán niít. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chénat pah biícđih ñi jéih jenah joicán niít. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jī.*

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, fariseowā dawá bií déedih bidnit jumna, caandih ít dehwep wut jī. ¹⁵ Páant ã dehwechah ennit, Jesús queédih nin pah át niijíp wut jī: “Cāacwā ã enechah pohba, yeéb túinit pah tiguaá ñi jíghop, ‘Nit túi chājnít caá’, yeebdih ã niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bií déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ã jéihna caá. ‘Nit túinit caá’, cāacwā ã niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwā caá’, ã niij enna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Moisés ã wutatjidih, Dios ã maáh jummatdihbut Jesús ã bohéat

¹⁶ “Juan Daabáni ã jummat pínah jātih, Diosjeéh túi jummat túut niijná, Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ã daacátjidihbut cāacwādh jepahat caá átih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ã maáh jummat túini doonádh cāacwādh ã jwíh naáwáp jī. Bū weem jwáh caán túini doonádh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, yeejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ã bawuchah, det jepahíhntboó Diosdih búdí bidat caá náahap.* ¹⁷ Jeá, nin baácbut ã buudúchah yuhna, Moisés ã wutatjiboó ã buudcán niít”, Jesús át niijíp wut jī.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ “Ded ájeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwúb áa jumna, yeejé ã chājna caá. Ded biíh áajidih jwúb túut nuúm áa jumna, caántjīh ã yéej chājna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bií déedih bíbohni naáwát

¹⁹ “Dawá bií déedih bíbohni, dinerobat búdí bíbohni newé ã jumap be. Búdí jíib jumni túini chítah jumni yégueh chóodih āpī dūwúp be. Yeó jáap jummat pah túini jeémátdih míc āpī jeémép be. ²⁰ Áih muú jēc pebh moh yéejni, Lázaro wāt jumni, āpī ñajap be. Nihat áih bácah áoh peétni ã jumap be. ²¹ Páant ã ñajachah, mujjiowā áih áhwatnadh déebedih ĩpī jubínap be. Dawá bií déedih bíbohniboó ã jeémp jéenanidih Lázaro ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, caandih āpī wāhat túutcap be. ²² Biíc yeó jáap, Lázaro ã wanap be. Abraham ã juima yoobát ã jumachah, Dioih ángelwā Abraham pebhna áih caolihdih ĩ ub bej wahap be. Cūbūcah, dawá bií dée bíbohniabut ã wanap be. Obohjeéhtih, ã wanat túttimah, cāacwā áih bácahjidih ĩ yohochah, áih caolih iiguipna ã bejep be. ²³ Caánboó jumna, tubit ã tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ã pebh ã ñuhuchah, ã enep be. ²⁴ Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ã niij ejep be: ‘Nuwá, weém nin iiguipboó wā jumachah, weemdih tubit ã tubna caá. Páant ã tubuchah, weemdih jīgah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih áih téih tībjiī mahdih taj daabánit, wíh nuúcdih ã cámahat pínah niijná, ma chíiaat túutú’, Abrahamdih ã niij ejep yuh be. ²⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, Abraham caandih nin pah ã niij jepahap be: ‘Juimá, meém baácboó jum jwuhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jī. Obohjeéhtih, Lázaro ã moh yéejep jī. Bū Lázaro ninjīh ã túi jumachah, meemdih caá tubit an tubap. ²⁶ Jwī cātīh jéih bejcat dée ã jumachah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb jūóhcan caá’, Abraham caandih ã niij jepahap be.

²⁷⁻²⁸ “Páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohni nin pah ã jwúb

* 16:13 Mt 6.24 * 16:16 Mt 11.12-13 * 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

niijíp be: ‘Nuwah Abraham, wã íp pehbóó biícjĩh bóo téihya wã údwã páantjeh í jũmũp be. Pánihna, wã údwãdih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtut nin iiguípna í jũóhcat pínah niijná’, Abrahamdih á niijíp yuh be. ²⁹ Obohjeéhtih, Abraham caandíh nin pah á niij jepahap be: ‘Dios naáwátidih Moisésji, bita á naáwátidih naóh yapanitji í daácsi núnadidibut ma údwã í bíbohna caá. Caán naáwátidih ma údwãdih jepahat caá náahap’, Abraham á niijíp be. ³⁰ Páant á niijíchah joinít, iiguípboó jũmni nin pah á jwũub niijíp be: ‘Yoobópdih tigaá ma niijíp, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, biíc wũnniji í pebhna á jwũub bejehah, queét caandíh joinít, íta túut nũm tágaá’, Abrahamdih á niijíp yuh be. ³¹ ‘Queét Moisés á daacátjidih táí joicán, bita naóh yapanit í daacátjididibut táí joicán, wũnniji á boo pud jũwũchah yuhna, queét caandíhbut í joibícan nacaá’, Abraham caandíh á niijíp be’, Jesús át niijíp wut jĩ.

17

*Jwĩ yéej chãjat tútat á tobohat
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)*

¹ Biíh láa, Jesús nin pah á bohénitdih át niij naáwáp wut jĩ: “Dawá yeebdíh yéej chãjat tútutnit í jũmbipna caá. Obohjeéhtih, í yéej chãjat tútatjji jíb, Dios queétdih búdí á peéh chãjbipna caá. ² Nin wébít panihni weemdíh jáap jepahnitdih ded á yéej chãjat tútatjji jíb Dios caandíh yeejép pohba á peéh chãjbipna caá. Pánihna, caán á yéej chãjat tútat pínah jãtĩh, áih butdih búdí jeé júdwjĩh chéó búdhnit, búdí mũjna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chãjachah, caán wébít panihnidih á yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chãjcan taga. ³ Ded pah ñi chãjat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Ñi dée yeebdíh á yéej chãjachah, ‘Páant ma chãjatdih ma cádaahá’, caandíh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, táinidih á túut

nũmúchah, yeebboó á yéej chãjatjidih ñi jwũub náhnica bojoó.* ⁴ Pánihna, ñi déeboó biic yeó jáapdihjeh siete láa yeebdíh yéej chãjnit, ‘Páant wã chãjatjidih wã jĩgahna caá. Chéneji wã jwũub chãjcan niit’, á niijíchah, páant bóo láa á yéej chãjatjidih ma jwũub náhnica bojoó”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Ded pah caá Diosdih táí jenah joyát

⁵ Páant á niijíchah joinít, Jesús á bohénit caandíh nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Meemdíh chah jwĩ jenah joyát pínah niijná, jwítdih ma teo wáacá, ít niijíp wut jĩ.

⁶ —Mostaza bainí tibih jũmna yuhna, chíihna, búdí nah á behna caá. Pánihat pah, Dios á wẽpatdih bainijeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Can búdí máa nahdih ‘Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí mũjna ma juibí ñũhũú’, ñi niiját pahjeh á bejbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Teo wũhni á tewat naáwát

⁷ “¿Yeebdíh teo wũhni wápchidih teo, ovejawãdih en daoníji á jwũub jũyúchah, ded pah tigaá caandíh ñita niij? ‘Ma jeémp jũwú. Ma jeémát pínahdih ninjĩh wã puúb páñap be’, ¿ñita niijtá niit? ⁸ Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandíh ñita niijíp: ‘Wã jeémát pínahdih ma puubbí jwũhũú. Wã jeémp babhbachah, weemdíh ma pãí jwũhũú. Wã jeémp péaat túttimah, meem jwúh jeémpnit ma babhbaá’, yeebdíh teo wũhnidih ñita niij tágaá. ⁹ Yeebdíh teo wũhni ñi wutatdih á chãjachah, caandíh ‘Túina caá’, ñita niijcán tagaá. Páant ñi niijátidih bidcan, á tewatdihjeh caá apĩ chãjap. ¹⁰ Pánihna, teo wũhni í jũmat pah mũn tigaá yeebbát ñi jũmũp. Dios á wutatdih jepahnit, ‘Túina caá’, á niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdíh niij jenah joyát caá náahap: ‘Meemdíh teo wũhni jeh mũn tigaá wã jũmũp. Ma wutatdihjeh tigaá wãpĩ tewep’, ñi niij jenah joyoó”, Jesús át niijíp wut jĩ.

* 17:3 Mt 18.15

Diez bácah moópnitdih Jesús ã booaat

¹¹ Biíh yeó jáapdih Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cãtíh ít bejep wut jĩ. ¹² Bainí tútchidih ì waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuáp caandíh ít en ñuhap wut jĩ. ¹³ Pánih ennit, nin pah ít niij ejep wut jĩ:

—Maá Jesús, jwiútdih ma jĩgah eneeé, ít niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ì niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Moisés ã wutatti pahjeh sacerdotewãdih ñíh bácahdih júutudih ñi bejeé, caán moopát ã ñuumátdih ì jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ì bejehahjeh, ñih bácah moopát át ñuumáh bejep wut jĩ. ¹⁵ Biíc ìjeéh jumni ãih bácah ã ñuumúchah ennit, Jesús pebhna át jwúub bejep wut jĩ. Pánih jwúub bejnit, Diosdih bádí át wēi ejep wut jĩ. ¹⁶ Pánih wēinit, Jesús íh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Túina caá, Maá”, át niijíp wut jĩ. Caán bácah moópni Samaria baácndih bóo judío nihcan wut jĩ.

¹⁷ —¿Yeéb boonit diez nihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih ì jwúub jũóhcan? ¹⁸ Nin biícjeh, judío nihcan yuhna, Diosdih “Túina caá”, niijídih ã jwúub jũúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita ì jũóhcan? Jesús át niijíp wut jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñuhnit, ma jwúub bejeé. Wã wēpatdih ma túi jenah joyát jíib ma boonap be, át niijíp wut jĩ.

Ded pah caá Dios ã maáh jummat
(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Biíh yeó jáapdih fariseowã Jesúsndih nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ã maáh jum jwíhbi? ít niijíp wut jĩ.

—Dios ã maáh jummatdih yeéb cãacwã ñi jéih encan caá. ²¹ ‘Jãaj, ninjĩh caá ã jumap’, ‘Jãaj, cõj caá ã jumap’, ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah, Dios ã maáh jummat ñi cãtíh ã jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

²² Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdih jwah nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Táttimah, bádí yeejép yap láa ã jumachah, nin baácboó wã jwúub dei jũúwát pínahdih bádí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtih, wã jíogh jwahcan niít. ²³ ‘Candih eneeé. Can Dios ã wahní Cristo caá’, niij, ‘Nin Cristodih eneeé’, bita yeebdíh ì niijbípna yuh caá. Páant ì niijíchah yuhna, yeéboó queétdih ñi joyáh bojóo. ²⁴ Wedónachah, nihát yuáp jumna yuhna, ì enat pah, weém nihát cãacwã úud jeñé, wã jwúub dei jũúwúchah, nihát ì enbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, páant wã jwúub dei jũúwát pínah jãtíh, buu láa moón weemdíh náahcan, tubit yeejép ì chãjbipna caá. ²⁶ Weém, nihát cãacwã úud jeñé wã jwúub dei jũúwúchah, Noéwã jum láa ì jummatji pahjeh cãacwã ì jwúub jumbipna caá.* ²⁷ Caán láa moón nihát jeémp babhnit, téihya chéona ít chãjap wut jĩ. Pánih chãjna, Diosdih ít jenah joicáp wut jĩ. Páant ì jumachah, Noéwãji bádí jãáj chóoboó ì waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wut jĩ. Páant ì jummatji pahjeh mun tigaá wã jwúub dei jũúwát pínah jãtíh cãacwã ì jumbipna caá.*

²⁸ Lot jum láa ì jummatji pahjeh, wã jwúub dei jũúwát pínah jãtíh, cãacwã ì jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chãj, wápchidih taj, muú ít chãjap wut jĩ. ²⁹ Páant ì chãjat pónih, Sodoma tútchimant Lotwãji ì jwei béjehahjeh, tuu ígát panihni ígní jee dáhna jeámant át buúg jénepep

* 17:14 Lv 14.1-32 * 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25

wut jī. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátdih át wahap wut jī.* ³⁰ Páant ī jumati pahjeh man tigaá weém nihat cáacwā úud jeñé, wā jwúub dei júúwúchah, cáacwā ī jumbipna caá.

³¹ “Caán yeó jáapdi ded áih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ā jwei béje naáh. Wápchiboó jumni but áih yéguenadih ubudih ā jwúub bejca bojo naáh.* ³² Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ā wutajidih jepahcan, miíh bií déedih oinit, tac púud enna, núumni nah mit wééep wut jī.* ³³ Pánihna, ded ā weñat pínahdihjeh jenah joí chājni, iiguipna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buadcán niít.*

³⁴ “Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Wā jwúub dei júóhni yeó jáapdi chénewā íih muú diítina bícdih ī úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Weemdíh jepahcan-niboó ā chāobípnā caá. ³⁵ Chénewā yaádh bícdih ī tewechah, weemdíh jepahnidihjeh wā ub bejchah, biíh wili chāobípnā caá. ³⁶ Wápchiboó chénewā teonit ī jumuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Biíh ā chāobípnā caá”, Jesús át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, ā bohénit caandíh nin pah it úubh joyóp wut jī:

—¿Dedboo tígaá páant ā yapbi? it niijíp wut jī.

—Jóopwā ī jii júuduchah ennit, nuñúp ā moopóboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjih wā jwúub dei júúwúchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

18

Éemp wunnih mi úubh tac buugáat naáwát

* **17:31** Mt 24.17-18; Mr 13.15-16

* **17:32** Gn 19.26

* **17:33** Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

¹ Túttimah, Diosdih ī úubh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ā bohénitdih át niij naáwáp wut jī: ² “Biíc tútchidih yéejat peéh chājat túutni ā jumap be. Caán Diosdih úumcan, cáacwādi but apí tui chājcap be. ³ Caán tútchidih éemp wunnih but mi jumap be. Pánihna, peéh chājat túutni pebhna jubínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chājnidih ma peéh chājat túutá’, mi niijíp be. ⁴ Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wā peéh chājcan niít’, caántdih ā niijíp be. Páant ā niijíchah yuhna, caántboó caandíh chah mi úubh tac buugánap be. Páant mi úubh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah ā niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwādi but wā úumcan caá. ⁵ Páant wā jumuchah yuhna, nintboó mi úubh tac buugána, weemdíh mi chuúábipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chājnidih wā peéh chājat túutbipna caá’, ā niijíp be”, Jesús át niijíp wut jī.

⁶ Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah át niij jéihyanap wut jī: “Caán yéejat peéh chājat túutni ded pah ā chājatdih ñi tui jenah joyoo. ⁷ Caán táicanni yuhna, caandíh úubh tac buugánidih ā teo wáacap be. Diosboó táini jumna, ā ñionit ā teo wáacat pínahdih búdí ī bidichah, queétdih maatápdih ā páñat túutcan niít. ⁸ Pánih tui teo wáacnit, queétdih yeejép chājnitdih waícanjeh ā peéh chājnipna caá. Pánih tui jepahni ā jumuchah yuhna, weém nin baáboó jwúub dei júóhna, daocánnit Diosdih tui jenah joinítdih wā bid jumí dée caá. Pánihna, yeéboó caandíh ñi tui jenah joí cádahca bojó”, át niijíp wut jī.

Chénewā Diosdih úubh nit naáwát

⁹ Páant niij péanit, “Jwiitboó táinit caá. Bitaboó yeejépwā caá”, niij jenah joinítdih Jesús nin pah át niij naáwáp wut jī: ¹⁰ “Chénewā Diosdih úubhna ī chājap be. Biíc fariseo ā jumap be. Biíh Romanowā ī maáh ā wutni dinerodih úubhni ā jumap be.

11 Pánihna, fariseo ñahnit, nin pah Diosdih ã niij úbúp be: ‘Weém bií déedih ñuuní, yaáhdih yéj chājni nihcan caá. Nin Romanowã ã maáh ã wutni dinerodih úbhni ã yéj chājat pahbut wã chājcan caá. Bitã ã yéj chājat pah wāpī chājcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdih wã niijná caá. 12 Weém semana jummat pah chéne yeó jáap jeemp jwahcanjeh, wāpī úbhna caá. Ded cien dinero júdudih wã jíib ubna, diez júdudih meemdih wāpī wāhna caá. Ma wutat pahjeh wāpī túi chājna caá’, fariseo ã niij úbúp be. 13 Obohjeéhtih, dinerodih úbhni boó ã yéj chājatdih jīgahna, yúpbít yaíh dno ñahnit, jap-boó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ã niij úbúp be: ‘Dios, weém yéjni caá. Weemdih jīgah ennit, ma teo wáacá’, ã niijíp be. 14 Yoobópdi yeebdih wã naóhna caá. Caán dinerodih úbhni áih muuná ã jwúb bejehah, ‘Caán túini caá’, Dios caandih ã niij enep be. Obohjeéhtih, fariseobodih ‘Caán túini caá’, Dios ã niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéjeh wihcanni caá’, niijnídi ‘Meém túicanni caá’, Dios ã niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéjni wã jumachah, weemdih ma jīgah en teo wáacá’, niijníboodih Dios ã wēi enna caá’, Jesús ãt niijíp wut jī.*

*Jesús wébít di ã úbát
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)*

15 Biíh láa, cáacwã ã túhndih ã teo jáha úbát pínah niijná, Jesús pebhna ít ub júbínap wut yuh jī. Obohjeéhtih ã bohénitboó queédih ennit, ít jípónih jūihñap wut jī. 16 Páant ã jūihñachah ennit, Jesús wébít di jūwát tútnit, ã bohénitboodih nin pah ãt niijíp wut jī:

—Queét wébít wã pebhna ã jūwá naáh. ã jūwát déedih ñi jáhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah ã túi jenah joiná caá. Páant moonájuh Dioíhwã ã jéh jumna caá. 17 Yoobópdi yeebdih wã naóhna caá. Nit Diosdih

ã túi jenah joyát pahjeh yeéboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ã nihcan niit, ãt niijíp wut jī.

*Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdi ã úbh joyát
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)*

18 Páant niijníji Jesús ã bohénit biíc di ã bejehah, judíowã ã maátajeéh jumni caandih úbh joyódih ãt júbínap wut jī.

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh túi jumíhna, ded pah tigaá wã chājbi? ãt niijíp wut jī.

19 —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdih ma niij? Diosjeh caá túini. 20 Dios ã wutatnadih ma jéhna caá. ‘Ma áa nihcannihjéh ma yéj chājca bojoó.* Cáac di ma mao yohca bojoó.* Ma ñumcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih túinijeh ma chājap’,* Dios ã niijíp jī. Caán ã wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús ãt niijíp wut jī.

21 —Wébít jumna, wã yap yohcatji pah, buubut biíc yoobó wã yap yohcan caá, Jesúsdi ãt niijíp wut jī.

22 —Diosjeéh ma túi jummat pínah, bainí meemdih ã júdhna caá. Nihat míh bií déedih jíib chājadih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, caán jíib di moh yéjnit di ma wāhú. Páant ma wāhuchah, nin baácboó ma bíbohatchi chah túini míh pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chāj péa, wājeéh ma péé jūwá, Jesús caandih ãt niijíp wut yuh jī.

23 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ãt jīgahap wut jī.

24 Páant ã jepahcat di ennit, Jesús nin pah ãt niijíp wut jī:

—Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdih ã jepahíhchah yuhna, caandih ã buona caá. 25 Camelloboó awí ítbit di ã waad yábac bejíhchah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11 * 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

ã waádíhichah, búdí ã buona caá, ãt niijíp wut jĩ.*

26 Páant ã niijíchah joinít, bita caandíh nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded ã jéih jamcan niít, ít niijíp wut jĩ.

27 —Cãacwã ded pah í jenah joyátjĩhjih í táí chãjĩhna yahna, Dios pehbóó í jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ã táí ubur. Caanjéh tigaá nihatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá, Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

28 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Weemdíh ma joi jwáhúú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihatdih jwí cádahap jĩ, ãt niijíp wut jĩ.

29-30 —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Diosdih jepahni áih muudíh, ã mánadih, ã déewãdih, yaddih, ã wehdih cádah bejnit, nin baácboó ã jam jwuhuchah, Dios chah dawá caandíh ã wãhbiipna caá. Pánihna, ã wunat túttimahbut, Diosjeéh páantjeh ã jambiipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Páant niij péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yurú búrúg ãt namah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jĩ: “Bainí yeebdíh wã naáwíhna caá. Búú Jerusalén tútchina bejna caá jwí chãjap. Caaná jwí juibínachah, Dios naáwátidih naóh yapanit jon jãtíh í daacátji biíc yoobó weém nihat cãacwã úud jeñé wã yapbiipna caá.

32 Weemdíh teonit, judíowã nihcanitdih í jwúub wãh yapabiipna caá. Páant í wãh yapanachah, queétdih weemdíh deoh naóhniit, mao mác coí jãha, yeejép wéhe, pãinit, í mao yohbiipna yah caá. 33 Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud júóhbiipna caá”, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

34 Páant ã niijíchah joiná yahna, ã bohénit ded pah ã naáwátidih ít beh joicáp wut jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jesúswã Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít toáh juibínap wut jĩ. Caanjíh jéih encanniboó namá jwwejdih chúudnit, dinero úúbhna ãt chãjap wut jĩ. 36 Pánih chúudnit, dawá ã pebh í yap bejchah joinít, queétdih nin pah ãt niij úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cãacwã í yap bej? ãt niijíp wut jĩ.

37 —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandíh ít niij jepahap wut jĩ.

38 Páant í niijíchah joinít, caán ãt ej jwíhip wut jĩ.

—Jesús, David juma, Dios ã wahni, weemdíh ma jĩgah enee! ãt niij ñaac ejep wut jĩ.

39 Páant ã niij ñaac ejechah joinít, Jesúsdih waóhniitboó, nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¡Ma laihca bojóó! caandíh ít niij jipónih jũihñur wut jĩ.

Páant í niij jũihñuchah yahna, caánboó chah ãt wẽp ejep wut jĩ.

—¡David juma, Dios ã wahni, weemdíh ma jĩgah enee! ãt jwúub niij ñaac ejep wut jĩ.

40 Páant ã niij ñaac ejechah joinít, Jesúsboó chão ñáhnit, caandíh ã pebhna ãt ub bejat túutur wut jĩ. Páant ã bejat túutuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna ít ub bejep wut jĩ.

Á pebhna í ub juibínachah, nin pah caandíh ãt niij úúbh joyóp wut jĩ:

41 —¿Ded pah wã chãjat tigaá ma náah? ãt niijíp wut jĩ.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, ãt niij jepahap wut jĩ.

42 —¡Ma enee! Weemdíh táí jenah joiná, ma buona caá, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

43 Páant ã niijíchahjih, jéih encanniji ãt yoób enep wut jĩ, búca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí ãt wẽi naáwáp wut jĩ. Pánihna, bita caán jéih

encanniji ã enechah ennit, queébtut Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jĩ.

19

Zaqueo Jesúsdiñ ã jwāáát

¹ Jesús wā Jericó títchina juibínit, bac bejat túut ít chājap wut jĩ. ² Caán títchidih Zaqueo wūt jumni ãt jamap wut jĩ. Caán Romanowā ĩ maáta dinerodih úbát túutnit ĩ maáh jumna, búdí dinero ãt bíbohó wut jĩ. ³ “Caán dedna tigaá”, niijnít, Jesúsdiñ ãt eníhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jamuchah, dawá cāacwā caandíh ít jāhap wut jĩ. ⁴ Pánihna, Jesús ã yap bejehchah, túi enat túut niijná, cāacwādiñ ñáo yap bejnit, sicómoro wūt jumni nahdih aab béjnit, caanjĩh Jesúsdiñ ãt pāi lajap wut jĩ. ⁵ Caanjĩh ã pāi lajachah, caan nāh páujdih Jesús juibí ñuhnit, Zaqueodih chéi ennit,

—jZaqueo, waicanjeh ma dei jūúwá! Būú míih mūúboó wā chāo jwūhbiñna caá, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, Zaqueoboó wēpép dei jūóh, búdí wēinit, ãih mūúná Jesúsdiñ ãt numah bejep wut jĩ. ⁷ Jesús caandíh ã pej jam bejehchah ennit, nihat cāacwā íjnit, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—Jesús tabit yéejniíh mūúná ã bejna caá, ít niijíp wut jĩ.

⁸ Āih mūúná numah juibínit, queétdih ãt numah jeémép wut jĩ. Pánih jeémp cháudniñi Zaqueoboó ñah ñuhnit, Jesúsdiñ nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Maá, meemdíh bainí wā naáwát túut caá. Wā yéejatdih cádah, túiniboodíh túut nūmnít, moh yéejnitdih nihat wíih bíí déedih tac yoób wā wūhbiñna caá. Ded dinero wā yee úbhndih cuatro láa wā jwūbabipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, nin pah caandíh Jesús ãt niijíp wut jĩ:

—Abrahamji Diosdih ã jepahat jíib, Dios caandíh ãt túi úbap wut jĩ. Būú meembát Diosdih ma jepahat jíib,

Abrahamji ã juma yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, ma-jeéh jamnitbut iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi úbna caá. ¹⁰ Weém nihat cāacwā úud jeñé, būudnít panihnitdih bidnit, túi úbat túut niijná, wā jūúwáp be, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Dinero júdná naáwát (Mt 25.14-30)

¹¹ Páant ã niijíchah joinítboó Jerusalén títchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh ã waadbípná nacaá”, ĩ niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih ãt niij bohénap wut jĩ: ¹² “Āih baácdih moondíh wutat túut niijná, ĩ maáh wūúh bíih baácbó maáh waad jwūhndih ã bejep be. ¹³ Ā bejat pínah jātih, chénat pah téihya caandíh teo wūhndih ã bid wáacap be. ĩ wáac juyúchah, queét nihatdih bíic yoobó búdí jíib jumni míc dinero júdnadih ã wūhup be. Wūhndih, ‘Wā jwūúb jūúwát pínah jātih, nin dinerojĩh ñi jíib chāj teo páñaá’, ĩ maáh pínah queétdih ã niijíp yuh be. ¹⁴ Obohjeéhtih, ãih cāacwā caandíh eníhcan, ã maáh jumatdih náahcan, biquínadih chah maáhdih naáwádih ĩ bejat túutap be. ‘Jwiitboó caán ã maáh jumatdih jwī náahcan caá’, ĩ niij naáwát túutap yuh be.

¹⁵ “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ã jwūúb juyúp be. Jwūúb joinít, ĩ tewatdih jéihyat túut niijná, caandíh teo wūhndih ã jwūúb bid wáacap be. ¹⁶ Jwíih waóh joiní nin pah ã niijíp be, ‘Maá, ma wūhni júdajĩh jíib chāj teonit, diez júdudih wā jwūúb jíib úbap be’, ã maáhdih ã niijíp be.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, ‘Ma túi chājap be. Weemdíh túi teo wūhni ma jumna caá. Bainíbitjĩhjah ma túi chājat jíib, diez títchinadih moondíh ĩ maáh meemdíh wā waadána caá’, ã maáh caandíh ã niijíp be. ¹⁸ Caán títtimah joiníboó ‘Maá, ma wūhni júdajĩh jíib chāj teonit, cinco júdudih wā jwūúb jíib úbap be’, ã maáhdih ã niijíp be.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém ma túi chājat jíib, cinco títchinadih moondíh

* 19:10 Ez 34.16

ĩ maáh meemdíh wā waadána caá', ā niijíp be.

20 “Obohjeéhtih, túttimah j̄uiníboó ‘Maá, ma enéé. Weemdíh ma wāhni júdudih yégueh chóoj̄ih wā túi tai jwe j̄amohop be. 21 Meém tubit úm náah j̄umni caá. Bitadih momat túut, dicat túutnit, meemjéh caán j̄ibidih map̄i ubna caá. Páant ma ch̄aj̄atdih j̄éhnit, meemdíh wā úm̄ap̄ be’, ā maáhdih ā niijíp be. 22 Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém weemdíh ma túi teo wāhcap be. Ma niijátj̄ihjeh meemdíh wā jwáub naóh yac̄ipna caá. ¿Weém úm̄ náah j̄umni niit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni niit? 23 Páant wā j̄umachah nihna, w̄ih dinerodih dinero jwejat m̄uná ma ámohochah, áta túi tagaá. Páant ma ch̄aj̄achah, caán m̄udíh teonit weemdíh chah ĩta wāh tagaá’, ā niijíp be. 24 Páant niij péanit, pehb̄it n̄uhnitdih nin pah ā niijíp be: ‘Caandíh wā wāhni júdudih dáuc wáinit, chénat pah téihya júd̄uj̄ih túi teoniboodíh n̄i wāh̄ú’, queétdih ā niijíp be. 25 Páant ā niijíchah joinít, ‘¡Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júd̄u jáantjeh ā bíbohna caá!’ caandíh ĩ niijíp be. 26 Páant ĩ niijíchah joinít, ‘Ded ā bíbohniij̄ih túi teonidih chah wā wāh̄ipna caá. Obohjeéhtih, ded ā bíbohna yahna, ā túi teocat j̄ib, ā bíbohniidih wā dáuc wáibipna caá.* 27 Weemdíh eníhcannit, ĩ maáh wā j̄umatdih náhcannitdih, ninna ub j̄úóh̄nit, wā enepdih n̄i mao yohoó’, ĩ maáh ā niijíp be”, Jesús át niijíp wat j̄i.

Jesús wā Jerusalénna ĩ waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Páant niij péa, c̄acwādh̄ih chibít ȳú̄p̄bit waóh bejnit, Jerusalén tútchina Jesús wā ĩt tóah p̄úh laab béjep wat j̄i. 29 Pánih tóah p̄úh laab béjnit, Betfagé wāt j̄umni, Betania wāt j̄umni tútchina pebh, Olivo Jeé p̄újd̄ih ĩt j̄uibínap wat j̄i. Pánih j̄uibínit, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wat j̄i:

30 —Con j̄íghni tútchibitdih n̄i bejeé. Waád j̄uibínitjeh, burro wāúh c̄acwādh̄ih dúo jwāhcannidih n̄i jwāáh̄ipna caá. Caandíh ĩ chéwat t̄opdih watnit, n̄i ub jwáub j̄úwá. 31 Yeebdíh enni ‘¿Dépanih caandíh watnit, ub bej tigaá n̄i ch̄aj̄?’ ā niij úbh joyóchah joinít, ‘Jw̄i Maáh ā náah jwāhna caá’, n̄i niij jepahaá, Jesús queétdih át niijíp wat j̄i.

32 Páant ā niijíchah joinít, ĩt bejep wat j̄i. Caanná j̄uibínit, Jesús ā niijátj̄i pahjeh ĩt jwāáap wat j̄i. 33 Pánihna, burro wāúhd̄ih ĩ watachah ennit,

—¿Dépanih caandíh wat ub bej tigaá n̄i ch̄aj̄? ā monó ĩt niij úbh joyóp wat j̄i.

34 —Nindih jw̄i Maáh ā náah jwāhna caá, ĩt niij jepahap wat j̄i.

35 —Páant ta tigaá. N̄i ub bej jwāh̄ú, ĩ niij jepahachah joinít, Jesús ā p̄añapboó ĩt ub jwáub bejep wat j̄i. Pánih ub j̄uibínit, Jesús ā chúdat pínah niijná, ĩh j̄ih bóo yégueh chóonad̄ih tóo dugnit, burro wāúhd̄ih ĩt cáagap wat j̄i. 36 Pánih p̄úh laab chúdnit, ā bejchahjeh, ā j̄atih waóh̄nit, caán ĩ maáh pínahd̄ih ĩ weñat j̄úatna, ĩh j̄ih bóo yégueh chóonad̄ih tóo dugnit, namádh̄i ĩt jwe jwāwáp wat j̄i. 37 Pánih bejnit, Jerusalén tútchina tóah j̄uibí, Olivo Jeé p̄újd̄ih dei j̄uibínit, Jesús ā w̄ep ch̄aj̄atj̄inad̄ih náhnit, Diosdih bádí w̄ina, nin pah ĩt niij ejep wat j̄i:

38 —¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jw̄i Maáh pínahd̄ih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jw̄i maáh ā j̄umachah, majeéh jw̄i túi j̄umbipna caá. ¡Nin baácdih j̄umnit jeáboó j̄umnitbut meém chah w̄epni Maáhd̄ih ĩ w̄ei naáwá naáh! ĩt niij w̄ei ejep wat j̄i.*

39 Páant ĩ niij w̄ei ejechah joinít, ĩjeéh péenit fariseowā nin pah Jesús d̄ih ĩt niij j̄aih̄up wat j̄i:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat túutú, ĩt niijíp wat yah j̄i.

* 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18 * 19:38 Sal 118.26

⁴⁰ Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Yoobópdiŋ yeebdíh wã naóhna caá. Queét ĩ yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wëi ej tagaá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Pánihna, Jerusalén tátchina toáh juibínit, caandíh enna, caán tátchidih moondíh jĩgahna, át jũñúp wut jĩ.

⁴² Pánih jũinít, nin pah át niijíp wut jĩ: “Yeéb Jerusalén tátchidih moón bũ yeó jáapna ded pah ñi táí jumat pínahdih jéihna nihna, áta táí tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcan, ñi táí jumat pínahdih ñi beh joicán caá.

⁴³ Maátcanjeh yeebdíh eníhcannit ñíih tátchidih ĩ táí bóod chũi ñũh páud bejbipna caá, yeéb tátchi diitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná.

⁴⁴ Pánih chãjna, ñíih tátchidih ĩ táí boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb diitboó jumnitdih, ñi wehdihbut ĩ mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdíh teo wáacni pínah weemdíh ã wahachah yuhna, ñi jepahcatji jíb páant yeejép ã yapbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jíb chãjnitdih Dioíh mũmánt Jesús ã ñũñ báciaat
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jerusalén tátchidih waád juibínit, Dioíh mũú jóocmant bóo jũúhdih Jesús wã ĩt waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Diosdih ĩ wũhat pínah ñũñúp wãdih jíb chãjnitdih Jesús át ñũñ báciaap wut jĩ. Pánih ñũñ báciaap, queétdih nin pah át niij jũihñup wut jĩ:

⁴⁶ —Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajĩ: ‘Wíih mũú weemdíh uúbát mũú pínah caá’, Dios ã niijná caá,* át niij daacáp tajĩ. Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih uúbádh jũóhndih yeenit, chah ñi jíb waadá uúbhna, ñũmñít ĩ wáac juyát mũú pínah ñit chãjap taga,* át niijíp wut jĩ. Queétdih jũih péanit, át bac bejep wut jĩ.

⁴⁷ Yeó jáap jumat pah Jesús Dioíh mũmána bohénadidh ãpĩ bejep wut jĩ.

Páant ã bohénachah ennit, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutajidih bohénit, bita maátabut caandíh ĩt mao yohíhip wut yuh jĩ.* ⁴⁸ Obohjeéhtih, ã bohénachah joinít, nihat cáacwãboó búdí ĩt weñep wut jĩ. Páant ĩ weñechah jéihnit, ĩ mao yohat túut niijná yuhna, ĩt jéih teo jwuhcap wut jĩ.

20

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biíh yeó jáap Jesús Dioíh mũú jóocmant bóo jũúhboó cáacwãdih át bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã wutajidih bohénit, bita maátabut caandíh nin pah ĩt niij uúbh joyóp wut jĩ:

² —Jwiítidih ma naáwá. ¿Deíh wēpatjĩh tibeé jwíin páant ma chãj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wut? ĩt niijíp wut jĩ.

³ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesúsbut nin pah át niij uúbh joí jwũubanap wut jĩ:

—Weembát yeebdíh wã uúbh joibípna caá. ⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáat túutji? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Cáacwãjeh niít ĩt daabáat túutjip? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ĩt míic niijíp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepah bií? ‘Dios caandíh át wutap taga’, jwí niij jepahachah, caánboó ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tíi caandíh ñi jepahcan?’ jwiítidih ã niij jũihbipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ã jumap jĩ’, nihat cáacwã ĩ niij jenah joiná caá. Páant ĩ niij jenah joyóchah, jwiítboó ‘Cáacwãjeh caandíh ĩt daabáat túutjip taga’, jwí niij jepahachah, queét jee dáhnajĩh yohnit, jwiítidih ĩ maobipna caá”, ĩt niijíp wut jĩ.

⁷ Pánih míic wéhe péanit,

—Jwí jéihcan caá, ĩt niijíp wut jĩ.

⁸ —Caán láa bácah weemdíh wutnididh weembát yeebdíh wã

* 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11 * 19:47 Lc 21.37

naóhcan niít, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jiwá iguíhadih yeejép teo wāhñit naáwát

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niij péanit, nin naáwátjĩh cāacwādh át bohénap wut jĩ: “Biíc newé jiwá iguíhdih ā momop be. Mom péanit, bitadih āih iguíhadih en dawá túutnit, biih baácboó jib jwāhñidih ā bejep be. Pānih bejniji maatápdih ā jíghcap be.* ¹⁰ Túttimah, iguíh ei láa, āih iguíh jíbdih náahna, caandih teo wāhñidih āih iguíhana ā wah bojop yah be. Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguíhadih en daonítboó caandih teonit, ĩ maáih pínahdih wāhcanjeh, ĩ pūi ññun yóh jwáuba bojop be. ¹¹ Túttimah, iguíha mínah biih caandih teo wāhñidih ā jwáub wahap yah be. Obohjeéhtih, ā juibínachah enna, caandihbut biíc yoobó yeejép niijnít, jíb wāhcanjeh, ĩ mao ññun yóh jwáuba bojop be. ¹² Páant ĩ chājat túttimah, biíhdih jwāh ā jwáub wahap yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, caandihbut biíc yoobó ĩ mao ññun yóh jwáuba bojop be.

¹³ “Páant ĩ chājatjidih ennit, iguíha mínah nin pah caanjéh ā niij jenah joyóp be, ‘Bññ biíc peihcanni láa wā wāhñitjidih ĩt yeejép chājap tagaá. ¿Bññ ded pah tigaá wā chājbi? Wā wāúh wā oinidih wā wahachah, caánboodih yeejép chājat úumnit, ĩ jepahmi nacaá’, ā niij jenah joyóp yah be. ¹⁴ Obohjeéhtih, iguíhadih teonitboó ĩ maáih wāúh ā juyúchah ennit, nin pah ĩ míc niijíp be: ‘Jwĩ maáh ā wānuchah, ninboó iguíha mínah ā jumbipna caá. Pānihna, nin iguíhadih jwiítjeh bíbohat túut niijná, ¿caandih jwĩ mao yoh jíih?’ ĩ míc niijíp be. ¹⁵ Páant niijnít, ĩ maáih wāúhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ĩ mao yohop be.

“Pānih mao yohat doonádih joinít, ĩ maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih ā chājbi? ¹⁶ Āih iguíhana jwáub juibínit, ā wāúhdih ĩ mawatji peéh

queét teonitdih ā mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, āih iguíhadih bitaboodih ā wāhñidih caá”, Jesús cāacwādh át niijíp wut jĩ.

Páant ā niijíchah joinít,

—ĩMa niiját pah ā yapca bojo naáh! cāacwā ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Obohjeéhtih, caan páh tigaá ā jumbipna caá. Caandihjeh muntih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajĩ:

‘Mññ teonit táini jee dáhnadh ññonit, ĩ náahcanni dahdih ĩ yohop yah be. Obohjeéhtih, queét ĩ yohni dahdihjeh tigaá Dios ā ññwip. Caandih ññonit, āih mññ pānihnidih chājna, caán mññdih táni jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdih ā jwíh jwejep be. Caán jee pānihni Dios ā wahni pínah tigaá’, át niij daacáp tajĩ. (*Sal 118.22*)

¹⁸ Pānihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih túoc bññgní āih bácah dajni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ā bññg jéen néehnit, ā boto yoh bojipna caá. Páant ā yapat dée, ded weém Dios ā wāhñidih jepahcan, bññdní ā jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁹ Jesús caán naáwátjĩh ā bohénachah joinít, “Jwiítidih niijná caá ā chājap”, Moisés ā wutatjidih bohénit, sacerdotewā ĩ maátabut ĩt niij jéihyep wut jĩ. Pānih jéihnit, Jesús ā naóh péanachahjeh, ĩtih tewíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, cāacwāboodih úumna, Jesúsdi ĩt jéih teo jwāhcap wut jĩ.

Romano maáta ĩ wáubát túutni dinero júdu

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Pānih jéih teo jwāhcan, débólih teonit, ĩ maátadih wāhat túut niijná, caandih encanni pahjeh, ĩt en ññún péenap wut jĩ. Pānihna, bita táinit pah jíghnitdihbut Jesús pebh ĩt wahap

* 20:9 Is 5.1

40 Páant ã jepahachah joinít, úumna, bitabat caandíh ít jwáub úúbh joicáp wat jĩ.

*¿Cristo déhe ã jũima tigaá?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

41 Jesús queédih nin pah át jwáub niij úúbh joyóp wat jĩ:

—‘Dios ã wahni pínah Cristo David jũima ã jumbipna caá’, í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá í chãj? 42 Davidjijeh Salmos í niijní tólihdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niijná caá: “Wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá.

43 Pánih chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdíh en jũihnitdih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

44 Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wat jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David jũima át jumji? Jesús át niijíp wat jĩ.

*Moisés ã wutatjidih bohénit í túicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

45 Páant niij péanit, nihat ájeéh péenit í joyóchah, nin pah ã bohénitboodíh Jesús át niij naáwáp wat jĩ: 46 “¿Moisés ã wutatjidih bohénitdih ñi túi chãja chaáh! Queét maátni yégueh túini chóo duonít, cãacwã í enepdih ípĩ táoh jib bejna caá. Bí dée jíib chãjapboó bita queédih túi wēi jwááh úúbatdih ípĩ náahna caá. Jwiít judíowã jwĩ bohéat mũdíh waáwápboó ípĩ chúudna caá, nihat cãacwã queédih í túi wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ípĩ wēina caá. 47 Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádíh munnádh ípĩ dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih í dúuc wáina yuhna, cãacwã í enepdih Diosdih maatápdih ípĩ úúbhna caá, queédih í wēi enat pínah niijná. Páant í chãjat jíib Dios queédih búdí ã peéh chãjbipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

21

*Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Mr 12.41-44)*

1 Jesús ã enechah, Dioíh mũdíh jumni dinero júduna ámohat paihdih búdí dinero bíbohntboó Diosdih í wāhni júdunadih ít yacap wat jĩ.

2 Páant í yacachah, éemp wunnihbut chéne júdubitdih mi yacachah, át enep wat jĩ. 3 Páant í yacachah ennit, nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jĩ:

—Nint éemp wunnihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wāhup be. 4 Queét búdí dinero bíbohnt, í náahcanni júdunadih Diosdih í wāhup be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohntih nihat bíih pah bóonadih mi jíib chãjat déedih Diosdih mi wāh beedánap be, át niijíp wat jĩ.

*Dioíh mũdíh bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)*

5 Biquína ã bohénit Dioíh mũdíh wēi ennit, nin pah ít niij míic wēhenap wat jĩ:

—Nin muú túini caá. Túini jee dáhnajĩh ít chãjjip taga. Nin díitboó cãacwã Diosdih í wāhnibat túini caá, ít niijíp wat jĩ.

6 Páant í niijíchah joinít, nin pah queédih Jesús át niijíp wat jĩ:

—Maátcanjeh, nihat buu ñi wēi ennidih yeebdíh eníhcannitboó í boto mao jéena beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan niít, át niijíp wat jĩ.

Péeni yeó jáap jãtíh ded pah ã yapat pínah

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ít niij úúbh joí enep wat jĩ:

—Bohéní, páant ma niiját ¿débólih tigaá ã yapbí? ¿Ded pah tigaá jwiít jwĩ jéihbi? ít niijíp wat jĩ.

8 Páant í niijíchah joinít, nin pah át niij jepahap wat jĩ: “¿Yeeb ñi túi chãja chaáh! Bitá í yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í jũóhbipna caá. ‘Yeejépwa ñi maáta í wēpat dúuc wáinit, yeebdíh

túi ubni pínah ã jumna caá', ã ni-ijíchah yuhna, yeebboó ñi joyáh bojoó. ⁹ Dawá baácđih moón ã míc mawat doonáđih joinít, biíh baácđih moón ã maátadıh yohíhna, ã míc mawat doonáđihbut joiná, ñi úmca bojoó. Péeni yeó jáap játih páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ã nihcan niít.

¹⁰ “Caán láa biíc baácđih moón biíh baácna bejnit, ã míc maobipna caá. Pánihna, nihat baácboó búdí míc mawat ã jumbipna caá. ¹¹ Dawá pehbboó búdí baác méméat, nuugáp láa, wépép wunat ã jumachah, dawá ã wunbipna caá. Nin baácboó tubit yeejép ã yapachah, jeámantbut úm náah jumni ã jígohbipna caá. ¹² Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép ã chājachah caá. Pánih chājnit, ñi míc wáacat muđđih moón maátadıh naóh yacnit, nemat muđboó ã nemat tútbitipna caá. Wíihwã ñi jumat jíib dawá baácđih moón ã maátadıhbut yeebdíh ã naóh yacbipna caá. ¹³ Yeebdíh páant yeejép ã chājachah, wíih doonáđih queéđih ñi naóhbipna caá. ¹⁴ Páant ã yapat pínahđih jéihnit, ã naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahđih játih ñi jenah joicá bojoó. ¹⁵ Weémboó ded pah ñi naáwát pínahđih wã jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit ã jéih níj jwúubacan niít.* ¹⁶ Ñi mána, ñi úudwã, ñi déewã, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadıh ã tewat tútbitipna caá, nemat muđboó ã nemat pínah níj. Biquínadıh nemat muđboó nem, bitadıh ã mao yohbipna caá. ¹⁷ Pánihna, wíihwã ñi jumat jíib, nihat yeebdíh ã en jūihbipna caá. ¹⁸ Páant ã chājachah yuhna, Dios yeebdíh ã túi wapbipna caá, ñi buđcát pínah níj. ¹⁹ Páant yeebdíh yeejép ã chājachah yuhna, Diosđih cádahcan, wunna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá.

²⁰ “Biíh baácđih moón soldadowã

Jerusalén tútchidih ã ñuh púuda bojipna caá, diítboó jumnit ã jéih jwei báccat pínah níj. Páant ã ñuh púuda bojochah ennit, ‘Nin tútchi buđná caá ã chājap’, ñi níj jéihbipna caá. ²¹ Pánih jéihnit, Judea baácđih jumnit jeená ã jwei béje naáh. Jerusalén tútchi diítna jumnitboó ã jwei bác beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina ã jwúub waad béjca bojo naáh. ²² Páant ñi jweicáh, caán láa Diosđih jepahcannit judíowáđih ã yap yohatji jíib ã peéh chājachah, yeebdíhbut ã chūuhbipna caá. Páant ã yéjat peéh ã chājachah, jon játih Dios naáwátđih naóh yapanit ã daacátjidih biíc yoobó ã jumbipna caá.* ²³ Dedh wudu jumniđih, weh túuhniđihbut jweyát chah ã buobipna caá. Caán láa Dios judíowã ã yéjatđih búdí íjnit, queéđih búdí ã peéh chājachah caá. Páant ã chājachah, nin baácđih moón tubit ã jígahbipna caá. ²⁴ Biquínadıh ã mao yohbipna caá. Bitaboodíh teonit, íih baácna jumat yoobó ã ub bejbipna caá. Jerusalén tútchidih moonđih beedánit, queét judíowã nihcannit caán tútchidih waadnit, maáta ã jumbipna caá. Túttimah, Dios ã jenah joyátji pah, maáta ã jumatđih ã jwúub dúuc wáibipna caá”, Jesús át níjip wat jí.

Nihat cāacwã úud jeñé ã jwúub dei jūúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap tóah jūúwáchah, yeó, widh, cúiwābut mácah ã jígohbipna caá, Dios ded pah ã chājat pínahđih cāacwã ã jéihyat pínah níj. Búdí muj ã nolihat yáat pah ã yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni mácah jígohatđih ennit, búdí yáatđihbut joiná, nihat baácđih moón tubit úmmit, búdí ã náhni dahwabipna caá.* ²⁶ Pánih úmmit, nin baác ded pah ã yapat pínahđih búdí jenah joinít, jeámant jumni ã tút nuumúchah enna, náhni joicánnit pah ã jumbipna caá. ²⁷ Páant ã yapachah,

* **21:15** Lc 12.11-12 * **21:22** Os 9.7 * **21:25** Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13

weém nihat cãacwã úd jeñé, maáh waadniji, mah tólihjih, búdí yeh iigátjihbut wã jwúb dei jũóhbiþna caá. Páant wã jwúb dei jũwáchah, nihat cãacwã ï enþiþna caá.* ²⁸ Pánihna, wã jwúb dei jũwát þinahdih ded pah ã jút waawát dih ennit, úmcan, ñi náhni dahwaca bojoó. Yeebdih tái ubni waicanjeh wã jũóhþiþna caá.

²⁹ “Higuera nah, biih nahbut ded pah ã þumatdih ñi náhninaá. ³⁰ Caan náh jáap wawá ã þumachah ennit, jórþhi ã tóah jũwát dih ñiþi jéihna caá. ³¹ Pánihat pah wã niijátji biic yoobó ã yapachah ennit, ‘Jesús nin baácboó maáh þumadh ã jwúb dei jũwát þinah bahniþeh ã þadhna caá’, ñi niij jéihþiþna caá.

³² “Yoobóþdih yeebdih wã naóhna caá. Wã niijátji biic yoobó ã yapat þinah jãtih, nihat caán jút waawát dih ennitboó ï wuncan niit. ³³ Nihat nin baác jeábut ã þuudþiþna caá. Obohjeéhtih, wã naawátboó þuudcánjeh, nihat biic yoobó ã yapþiþna caá.

³⁴ “¡Yeéb ñi tái jenah joyó chaáh! Búdí numah jeémát dih chãj, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohatdihjeh jenah joiná, wã jwúb dei jũwát þinahdih ñi jenah joicán niit. Pánih jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdih ñi yéejat peéh chãjadih wã jũóhþiþna caá. ³⁵ Nihat baác dih moonbút ï jenah joicát láa wã jwúb dei jũóhþiþna caá. ³⁶ Pánihna, yeó jáap þumat pah tái jenah joinit, Dios ã teo wáacatdih ñi úbú, yeejép ã yapachah yahna, weemdih ñi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdih cádahcan, weém nihat cãacwã úd jeñé pebh tíccanþeh ñi ñahþiþna caá”, Jesús át niijíp wut jï.

³⁷ Yeó jáap þumat pah Dioih muúboó bohénit, cheyeh þumat pah tútchimant jwúb bac beþnit, Olivo Jeéboó Jesúswã ñiþi þumap wut jï.* ³⁸ Pánihna, cãacwãboó Jesús ã naawáchah búdí joíhnit, cheibitþeh jáanit, Dioih muúboó ñiþi þuibí þáþap wut jï.

22

Judas maátajih ã míc wéheat
(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Paacánni þandih jeémát yeó jáap, Pascua ï niijni, bahniþit át þudhþap wut jï. Caán yeó jáapnadh dawá cãacwã Jerusalén tútchina ñiþi míc wáacap wut jï.* ² Caán láa sacerdotewã ï maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biic dih, Jesúsdih ï tewat þinahdih ït míc wéhenap wut jï. Obohjeéhtih, ï tewechah, nihat cãacwã ijnit, queédih ï míc mawat þinahdih ït úmþap wut jï. Pánih úmna, cãacwã ï encah, ded pah Jesúsdih teonit, ï mawat þinahdih ït biþip wut jï.

³ Páant ï bidat þonih, neméþwã ï maáh, Judas, Iscariote ï niijnidih át waadap wut jï. Caán Judas, Jesús ã bohéni ã þumachah yahna, áih jenah joyát dih át túut numap wut jï. ⁴ Pánih jenah joyát túut numniþi Jesús pebh queédih duó wáyat túut niijná, sacerdotewã ï maáta, Dioih muúdh wapnit ï maátadhbut naawádih át beþep wut jï.

⁵ Páant ã naawáchah wéi joinit,
—Cãacwã ï encah, ded pah soldad-owã Jesúsdih ï tewat þinah niijná, ma duó wáyat þinah júb, meemdih jwí júb chãjþiþna caá, Judas dih ït niijíp wut jï.

⁶ Páant ï niijichah joinit, jepahna, cãacwã ï encah, Jesús pebhna ã duó wáyat þinahdih Judas át jenah joi biþip wut jï.

Jesús ã bohénit biic dih ã péjeémát
(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Paacánni þandih jeémát yeó jáap, oveja wúhdih ñiþi maoni yeó jáap, Pascua ï niijni yeó jáapdih, ⁸ Pedro, Juandihbut ã numah jeémát þinah muúdh bidat túutna, Jesús át wahap wut jï. Pánih wahnit, nin pah queédih át niijíp wut jï:

—Pascua yeó jáapdih biic dih jwí jeémát þinahdih, ñi ámoþi þumhú, át niijíp wut jï.

* 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7 * 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

9 Páant ã niijíchah joinít,
—¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwĩ bejbi?
ĩt niij ʉúbh joyóp wut jĩ.

10—Jerusalén tátchidih ñi waadáchah,
wáam dahjĩh mah beoni yeebdíh
ã jwááhbična caá. Æjeéh bejnit,
ã waadni mʉudíh yeebbát ñi pé
waadá. 11 Waadnit, caán mʉú
mínahdih nin pah ñi niij ʉúbh joyóo:
“¿Deyoob tigaá Pascua jeémátidih wã
bohénitdih wã namah jeémát tólih
pínah ã jam?” Bohéni ã niijná beé,
caandíh ñi niijí. 12 Páant ñi niijíchah
joinít, bádí chah bóo tólih, nihat jwĩ
náahat jam beední tólihdih ã jʉutbična
caá. Caán tólihboó Pascua jwĩ jeémát
pínahdih ñi chãjaá, queét chénewáidih
ãt niijíp wut jĩ.

13 Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén
tátchina ĩt bejep wut jĩ. Caanná
jʉibínit, nihat Jesús ã niijátji pah ĩt
jwááap wut jĩ. Pánihna, queétdih jʉutni
tólihdih waadnit, Pascua ĩ jeémát
pínahdih ĩt chãjap wut jĩ.

14 ĩ jeémát hora ã jayúchah, ĩ ámohni
tólihna jʉibínit, Jesús ã bohénitdih ãt
namah jeémép wut jĩ. 15 Páant ĩ
jeéméchahjeh, nin pah queétdih ãt ni-
ijíp wut jĩ:

—jWã wʉnat pínah jãtjih, nin Pascua
jeémátidih yeebdíh bádí wã namah
jeémíhip be! 16 Yoobópdih yeebdíh wã
naóhna caá. Dios pehbóo jwĩ jamat
pínah jãtjih, chéneji nindih wã jwáub
jeémp jwʉhcan niít. Dios ã jenah
joyátji pah ã maáh jamʉpboó biíc-
dih jwĩ jwáub jeémpbična caá, queétdih ãt
niijíp wut jĩ.

17 Páant niij péanit, jiwá iguíh mac
jamni pamapdih ʉbnit, “Túina caá,
Paá”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih
ãt wʉhʉp wut jĩ.

—Dáa, yeebjéh ñi babhbaá. 18 Weém
páant bóojeh wã babh péa jwʉhna
caá. Dios ã maáh jamʉpboó biíc-
dih jwĩ jwáub babhbipna caá, Jesús ãt niijíp
wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ĩt bab-
hʉp wut jĩ.

19 Páant ĩ babhbat túttimah, pandih
ʉbnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih niij
péanit, ã bohénitdih ãt daj wʉhʉp wut
jĩ.

—Nin pan wĩh bácah panihni caá.
Nindih wã dajat pah, weemdíh ĩ ma-
bipna caá, yeebdíh wã túi ʉbat pínah
niijná. Pánihna, yeebdíh wã wʉn
wáhatdih náhnit, nindih ñi jeémé,
queétdih ãt niijíp wut jĩ.

20 Pascua jeémátidih jeémp péanit,
Jesús biíh pamapdih jwáub ʉbnit, nin
pah queétdih ãt niijíp wut jĩ:

—Nin iguíh mac wĩh meép pani-
hni caá. Wĩh meépjĩh ñi yéejat jĩb
bʉudáatdih jĩb chãjna, Dios biíc-
dih ñi túi jamat pínah niijná, yeebdíh wã
wʉn wáhbipna caá.* 21 Obohjeéhtih,
ñi joyóo. Weemdíh eníhcannitdih
duó wáini pínah wã pebh ã chʉudna
caá.* 22 Wã íp jon jãtjih weemdíh ã
wʉtatji biíc yoobó wã wʉnbipna caá.
Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih
duó wáiniboodíh Dios bádí ã peéh
chãjbipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp
wut jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinít, “¿Déhe
tigaá ã duó wáibi?” queétjeh ĩt míc niij
ʉúbh joyóp wut jĩ.

“¿Déhe tigaá maáh panihni ã
jʉmbi?” ĩ míc niiját

24 Pánih jeémpnajah, ã bohénitboó
nin pah ĩt míc niij ʉúbh joyóp wut
jĩ: “¿Jwĩjeéh jamni déhe tigaá maáh
panihni ã jʉmbi?” ĩt niijíp wut jĩ.*

25 Páant ĩ míc niijíchah joinít, Jesús
nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut
jĩ: “Judíowã nihcannit ĩ maáta ĩh
cáacwáidih tʉbit wʉtnit caá. Pánih
chãjna, ‘Yeebdíh wã túi teo wáacna
caá’, queétdih ĩpĩ niijná yʉh caá.
26 Obohjeéhtih, queét ĩ chãjat pah,
yeéb ñi chãjca bojóo. Ded chah
jamíhna, ʉudyi pah ã jamʉ naáh. Maáh
jamíhna, teo wʉhni pah ã jamʉ naáh.*
27 Jeémp chʉudnitdih teo wʉhnitboó
jeémátidih ĩpĩ cáagna caá. Pánihna,
jeémpnitboó maáta panihnit ĩ jamna

* 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9 * 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27;
23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15

caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yuhna, teo wāhni pah wā jumna caá.*

²⁸ “Yeéb wājeéh pée cádahcan, yeejép ā yapachah yuhna, ñi jwe-icáp be. ²⁹ Páant ñi jumachah, wā íp weemdíh maáh ā waadáat pah muntih, yeebdíhbut maáta wā waadábpna caá, ³⁰ doce judíowā poómp í maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bólihna yeebdíh wā jwáub numah jeémp babhbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)

³¹ Páant queétdih níj naóh péanit, Pedroodíh nin pah át jwáub níj naáwáp wut jī:

—Simón, Simón, meemdíh bainí wā naáwíhna caá. Yeéb nihat weemdíh ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át wáub wut yah be. ³² Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdíh búdí wā wáub be. Pánihna, jwáub túi jenah joinít, bita wíihwādih ma teo wáacá, queétdih biíc yoobó í jwáub túi jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jī.

³³ —Maá, majeéh weemdíhbut nemat mawáboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdíh wā cádahcan níit, Pedro át niijíp wut yah jī.

³⁴ —Pedro, meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Bwajeh mujbai ā ewat pínah jātih, biíc peihcanni láa ‘Caandíh wā jéihcan caá’, ma níj yeebipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Caandíh í tewat pínahdih Jesús ā naáwát

³⁵ Pedrodih páant níj péanit, nihat ā bohénitdih nin pah Jesús át jwáub níj wáub joyóp wut jī:

—Wíih doonádih naáwát túutna, yeebdíh wā wahachah, dinerodih wáubcan, bií déedih yacat pínah wuh wáuhdih wáubcan, zapatosdihbut wáubcah

yuhna, ¿náahat yeebdíh ā jumnit jī? át niijíp wut jī.*

—Jwíitdih náahat ā wihcan jīí, ít níj jepahap wut jī.

³⁶ —Obohjeéhtih, bwá láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh wáuhdih bíbohni but ā wá beje naáh. Íbat naadíh bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih jíib chāj wāhñit, caán jíibjīh íbat naadíh ā jíib chāja naáh. Tūbit tobohat láa jūóhna caá ā chājar. ³⁷ Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah weemdíh ít níj daacáp tají. ‘“Yeejép chājni caá”, niijnít, caandíh í peéh chājbipna caá’, ít níj daacáp tají.* Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Páant í níj daacátji biíc yoobó weemdíh eníhcannit í chājbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

³⁸ —Maá, ma enee! Ninjīh chéne íbat naá ā jumna caá, queét ít niijíp wut jī.

—Páant bóojeh! Caandíh ñi jenah joí cádahaá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā wáub

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Páant níj péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah āpí bejepboó Olivo Jeená át jwáub bejep wut jī. Á bohénitbut ájeéh ít bejep wut jī. ⁴⁰ Caanná juibínit, Jesús nin pah queétdih át jwáub niijíp wut jī:

—Yeebdíh Satanás ā yéjeaat túutachah, caandíh jepahcat túut niijná, Diosdih wáubát caá náahap, át niijíp wut jī.

⁴¹ Páant níj péa, chibít wáupbit bej, bódicha caj yoh ñajnit, ⁴² “Paá, ma náahna, weemdíh ma wáubat túutca bojóo. Obohjeéhtih, weém wā wáuhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wáub wáuhbipna caá”, át niijíp wut jī.

⁴³ Páant ā níj wáubachahjeh, Dios ā wāhni ángel caandíh jígohnit, át teo wáacap wut jī. ⁴⁴ Tūbit jígahñit, Jesús ā ípdih búdí át wáub wut jī. Pánih wáubhñit, búdí tūp bejna, meépjīh widni át chíinap wut jī.

* 22:30 Mt 19.28 * 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4 * 22:37 Is 53.12

⁴⁵ Pánih uúbh péa, jwúub ñah ñuhnit, ã bohénit pebh át jwúub juibínap wut jĩ. Páant ã jwúub juibínachah, búdí jĩgahnit, túbít chunná, ítát úwah bejep wut jĩ. ⁴⁶ Páant ĩ úwuchah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wucup wut jĩ:

—Ñi jáa bojoó. ¿Dépanih úo tigaá ñi chãj? Yéejatdih túi yap yohat túut niijná, Diosdih uúbát caá náahap, át niijíp wut jĩ.

Jesúsdi eníhcannit caandíh ĩ tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ã niijíchahjeh, dawá cãacwã ít juibínap wut jĩ. Judas, Jesús ã bohéniji, queétdih át duó wái juibínap wut jĩ. Pánih duó wái juibínit, Jesúsíh páo tíbdih nomnit, caandíh át uúbáp wut jĩ. ⁴⁸ Páant ã uúbúchah, Jesús caandíh nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Judas, weém nihat cãacwã úud jeñédih páo tíb nomnit uúbhna, weemdíh eníhcannitdih júut niit ma chãjap? át niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ã niijíchah, Jesús ã bohénit ded pah ã yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandíh ít niijíp wut jĩ:

—¿Maá, nin jwĩ bíbohni íibat naajĩh queétdih jwĩ mao jĩh? ít niijíp wut jĩ.

⁵⁰ Páant ĩ niijíchahjeh, biíc Jesús ã bohéniboó sacerdotewã ĩ maáhdih teo wũhniíh jéihyepmant bóo moli chóodih át dúuc bóod yohop wut jĩ. ⁵¹ Páant ã dúuc bóod yohochah ennit,

—Páant ñi chãjca bojoó, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, áih moli chóo jumapjiboó teo jáhanit, boanachah, jáap chóo át jíghop wut jĩ. ⁵² Pánih boonit, sacerdotewã ĩ maáta, Dioíh muúdíh wapnit soldadowã ĩ maáta, bita maáta biíc dih caandíh tewedih juibínitdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihna nuumnídih tewat pah íibat naaná, máa quiútnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ñi jũóh? ⁵³ Yeó jáap jumap pah Dioíh muúboó ñijeéh

wã jumachah yuhna, weemdíh ñi teo-cap be. Obohjeéhtih, buu nemépwã ĩ maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ã chãjat túutna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsdi teonit, sacerdotewã ĩ maáih muunná ít ub bejep wut jĩ. Páant ĩ ub bejehchah, Pedroboó yuúpjeh át en péenap wut jĩ. ⁵⁵ Maáih muunná waád juibínit, Jesúsdi teonitji soldadowã wáihyat júdu diítboó tau ít cáo jwejep wut jĩ. Pánih cáonit, ít mée chúud páuda bojop wut jĩ. Pedrobat ĩ cãtíh át mée chúudap wut jĩ. ⁵⁶ Páant ã chúudachah ennit, biíc teo wũhniíh queétdih nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Ninbat Jesúsjeéh jumni beé, mit niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin pah át niij yeenap wut jĩ:

—Caandíh wã jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

⁵⁸ Túttimah, biíh jwuh Pedrodih ennit,

—Meembát ĩjeéh jumni caá, át niijíp wut jĩ.

—Nihcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

⁵⁹ Biíc hora túttimah, biíh jwuh bitadih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih tigaá ninbat Jesúsjeéh jumni caá. Caandíh péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Ninbat Galilea baácdih bóo jumna, ájeéh péeni man tigaá, át niijíp wut jĩ.

⁶⁰ —¡Ma niijnídih wã jéihcan caá! Pedro át jwúub niij yeenap wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jĩ. ⁶¹ Páant ã ewechahjeh, Jesús Pedrodih át tac páud enep wut jĩ. “Buu chei mujbai ã ewat pínah játih, ‘Weém nin newédih wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa ma niij yeebipna caá”, Jesús ã niijátjidih Pedro át náhninap wut jĩ. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí át juñúp wut jĩ.

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

Jesúsdih deohnit, i pñat
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsdih wapnit soldadowā caandih yeejép deohnit, it pñap wut jī. ⁶⁴ Pánih pñinit, áih quíibdiñ nem chéonit, nin pah it niij úbh joí dehwep wut jī:

—¿Déhe tibeé meemdih pñi? it niijíp wut jī. ⁶⁵ Pánih chājnit, Jesúsdih yeejép it niij jūihñap wut jī.

Maáta Jesúsdih i naóh yacat
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jéenechah, judíowā i maáta, sacerdotewā i maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut it míc wáacap wut jī. Páant i míc wáacachah, soldadowā Jesúsdih it ub waad béjep wut jī. ⁶⁷ Caanná i ub waad juibínachah, queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsdih it niij úbh joyóp wut jī:

—Jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahní Cristo niit? it niijíp wut jī.

—**Yeebdih wā naáwáchah yahna, ‘Yoobópdih nihcan caá’, ñi niijbípna caá.** ⁶⁸ **Yeebdihbut wā úbh joyóchah, ñi jepahcan niit.** ⁶⁹ **Obohjeéhtih, Dios chah wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant weém nihát cáacwā úd jeñé chúdnit, nihátidih wā wutbipna caá,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jī.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wáuh niit? it niij úbh joyóp wut jī.

—**Caan tígáá weém,** Jesús át niij jepahap wut jī.

⁷¹ Páant ā niij jepahachah joinít, queétjeh nin pah it míc niij wéhenap wut jī:

—Nin Diosdih búdí ā yéej naáwáchah, jwí joiná caá. Pánihna, biíh naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, it niijíp wut jī.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdih i ub bejat
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míc wéhe péanit, Jesúsdih Pilato pebhna it ub bejep wut jī. ² Á pebhna ub juibínit, Jesúsdih nin pah it niij naóh yacap wut jī:

—Nin newé jwí déewādh ā yee naáwáchah, jwiit jwí joyóp be. Jwí maáh Césardih dinero ā wáhat tútcap be. ‘Weém Dios ā wahní Cristo ñi maáh caá’, āpí niijíp be, Pilatodih it niijíp wut jī.

³ Páant i niijíchah joinít, Pilato Jesúsdih nin pah át niij úbh joyóp wut jī:

—¿Meém judíowā i maáh niit? át niijíp wut jī.

—**Ma niiját pahjeh tígáá,** Jesús át niij jepahap wut jī.

⁴ Páant ā niijíchah joinít, Pilato sacerdotewā i maátadh, bita en ñuhnitdihbut nin pah át niijíp wut jī:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, át niijíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, queét chah it naóh yacap wut jī.

—Caán nihát ā bohénitdih yeejép ā chājat túttna caá. Galilea baácdih moondih jwíh bohénit, Judea baácdih moondih, nin tútchidih moondihbut yeejép āpí bohéna caá, it niijíp wut jī.

Herodes Jesúsdih ā úbh joyát

⁶ Páant i niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niij úbh joyóp wut jī:

—Galilea baácdih moondih jwíh bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo niit? át niijíp wut jī.

⁷ —Caán baácdih bóo tígáá, it niij jepahap wut jī.

Páant i niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondih Herodes maáh ā jumachah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdih át wahap wut jī. Pascua yeó jáapnadh Herodes Jerusalén tútchiboó juibíni át jum jawahap wut jī. ⁸ Páant ā wahní Herodes pebhna ā juibínachah, Herodesboó caandih ennit, búdí át weñep wut jī. Jesús ded pah ā chājat doonádh joiníji maatápdih Jesús ā wēp chājatdih búdí át eníhip wut jī. ⁹ Pánihna,

Jesús Herodes pebhna ã jubínachah, Herodes maatápdih átih úbh joí ñunáp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caandih Jesús át jepahcap wut jĩ. ¹⁰ Sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Herodes pebhna jubí ñuhnit, Jesúsdi h chah yeejép ít naóh yacap wut jĩ. ¹¹ Túttimah, Herodes áih soldadowã biíc di h yeejép niijnít, Jesúsdi h ít dehwep wut jĩ. Páni h deohnit, táini yégueh chóo, maáh ã dawat dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ít wah jwúba bojop wut jĩ. ¹² Páni hna, caán yeó jáapjeh Jesúsdi h í míc wah jwúba boj ñahna, Herodes Pilatojih ít míc wēi jwíhip wut jĩ. Páant í chājat pínah jātih ít míc enihcap wut jĩ.

Jesúsdi h í mao yohat tútat

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Jesúsdi h Pilato pebhna í jwúba ub jubínachah, Pilato boó sacerdotewã í maatadi h, judíowã í maatadi h, cāacwādi hbut át míc wāacat tútup wut jĩ. ¹⁴ Páant í míc wāacat túttimah, nin pah queédi h át niij naáwáp wut jĩ:

—Nindi h weemdi h ub jūóhni t, ‘Cāacwādi h yeejép chājat tút ni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandih wā úbh joí beedānap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandih ã wihcan caá.

¹⁵ Herodesbut caandih úbh joí ennit, dedé ã yéejatjidih bid juicānjeh, jwí pebhna át jwúba bojop taga.

¹⁶ Páni hna, caandih puñat tút ni t jeh, wā bacabipna caá, Pilato queédi h áti h niijíp wut yah jĩ.

¹⁷ Pascua jummat pah nemat muúboó jumni í náahni di h Pilato āpí bacānap wut jĩ. ¹⁸ Páni hna, “Jesúsdi h wā bacami caá”, ã niijichah joinít, ni hat cāacwā nin pah ít niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Caán newédi h bacānjeh, ma mao yohat tútú! ¡Barrabásboodih jwiít di h ma baca wūhú! ít niijíp wut jĩ.

¹⁹ Jerusalén tútchiboó jumni t Romano maatadi h ã yohíhatji jíb, bitadi h

ã mao yohatji jíbbut, Barrabás nemat muúboó át jumap wut jĩ. ²⁰ Páni hna, Pilato Jesúsboodih bacáhni t, cāacwādi h át jwúba úbh joyóp wut jĩ, páant muntih. ²¹ Obohjeéhtih, páant ã bacáhi chah joinít,

—¡Cruzboó péoh dodhni t, caandih ma mao yohat tútú! ít niij ñaacáp wut jĩ.

²² Páant í niij ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ã yéej chājatji jum? Obohjeéhtih, dedé ã yéejat peéh mawat ã wihcah, caandih wā mao yohat tútcan niít. Páni hna, puñat tút ni t jeh, wā bacabipna caá, Pilato queédi h át niij jepahap wut jĩ.

²³ Obohjeéhtih, páant ã niijichah joinít, chah ít yoób ñaacáp wut jĩ, buca.

—¡Jesúsdi h cruzboó péoh dodhni t, ma mao yohat tútú! ít niijíp wut jĩ.

Páant tubit í niij ñaacáchah joiná, Pilato ã jenah joyát tút numni t, ²⁴ í niiját pah át chājat tútup wut jĩ. ²⁵ Páni h jepahni t, cāacwādi h mao yohni, nemat muúboó jumni, cāacwā í úbhni Barrabásboodih Pilato át bacānap wut jĩ. Jesúsdi h cruzboó át yoób mao yohat tútup wut jĩ, buca.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhni t, í mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdi h soldadowã cruzdi h bewani t, caandih mao yohat tút niijná, ít ub bejep wut jĩ. Páni h ub bejni t, Simón wūt jumni, Cirene tútchidi h bóodi h ít jwāáap wut jĩ. Jerusalén tútchidi h ã waád jubínachah, caandih Jesúsdi h cruzdi h ít bewat tútup wut jĩ. Páni h bewat tút ni t, Jesús túttimah caandih ít péeat tútup wut jĩ.

²⁷ Jesúsdi h í ub bejehah, dawá cāacwā caandih ít en péenap wut jĩ. Yaádhbut caandih búdí ít ñaac jūí péenap wut jĩ. ²⁸ Páant í ñaac jūí péenachah, tac páud enni t, Jesús queé t yaádhdi h nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yeéb Jerusalén tútchidi h moón yaadá, weemdi h ñi juicá bojoó. Yeéb mícjeh, ñi wehdi hbut puñat caá

náahap. ²⁹ Biíh yeó jáap yeebdíh yeejép ã yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wēinit í jumna caá’, ñi niijbípna caá. ³⁰ Pánihna, úum jweíhna, ‘Jeená jwiít dih ma jáh jūúwá!’ ñi niijbípna caá.* ³¹ Ñi jenah joyoó. Weém táini wā jumuchah yuhna, weemdíh yeejép chājnít, yeéb yéejnitboodíh bácah, chah yeejép í chājbipna caá, át niijíp wut jī.

³² Jesús dih, chénewā yéej chājnitdihbut ãjeéh mao yohat túat niijná, Waó lidíp Dah wāt jumni jeéboó soldadowā ít ub bejep wut jī. ³³ Caán jeená juibínit, Jesús dih cruzboó péohnit, ít pud dodhdop wut jī. Yéejnitdihbut biíh cruznadih péohnit, ít pud dodhdop wut jī. Biíc yéejnidih Jesús ã jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant, Jesús dih tac yoób ít dodhdop wut jī. ³⁴ Páant í péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ã ípdih nin pah át niij wúbup wut jī: “Weemdíh mao yohnit í yéejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah í chājatdih í beh joicán caá”,* át niijíp wut jī.

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowā Jesús íh yégueh chóojidih “¿Deíh tigaá ã jumbi?” míic niijnít, tíhwat júdunabitjīh ít yoh tíhwip wut jī.

³⁵ Dawá cáacwā pehbít ít en ñuhup wut jī. Judíowā í maátabut en ñuhnit, Jesús dih nin pah ít niij deoh naáwáp wut jī:

—Cáacwādih táí teo wáacni jumna, Dios ã wahní Cristo nihna, caanjéhbut ã míic teo wáaca naáh, ít niijíp wut jī.

³⁶ Soldadowābut caandíh deoh naóhnit, ã pebh juibínit, bijni iguúh macdih Jesús dih babhbat túttna, ítih toonap wut yuh jī. ³⁷ Pánih toonit, queébut nin pah ít niij deoh naáwáp wut jī:

—jMeém judíowā í maáh jumna nihna, ma wēpatjīhjah ma míic táí teo wáacá! ít niijíp wut jī.

³⁸ “NIN JUDÍOWÁ Í MAÁH CAÁ”, í niij daácní náodih Jesús íh wao cháh cruzboó ít nah péoh búadhdup wut jī.

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesús dih nin pah át niij jūihñup wut jī:

—jMeém Dios ã wahní Cristo jumna nihna, ma wēpatjīh ma míic teo wáacá! jwiít dihbut ma teo wáacá! át niijíp wut jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij jūihnidih biíh yéejniboó nin pah át niij jūih jwúubanap wut jī:

—jCaandíh páant ma niijcá bojoó! Páant niijná, Dios dih ma úumcan niít? Meemdíh peéh mawat biíc yoobó caandíh ã jumna caá. ⁴¹ Jwiít yéej chājnitdih í peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ã yéej chājcah yuhna, caandíh í peéh maona caá, át niijíp wut jī.

⁴² Páant niij péanit, Jesús dih nin pah át niijíp wut jī:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma táí náhninaá, át niijíp wut jī.

⁴³ —Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Búu yeó jáapjah Táini Pebhboó wájeéh ma jumbipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Jesús ã wunat
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant í péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dupúáh bejep wut jī. Pánihna, nihat baác dupúniji biíc peihcanni horas túttimah át jwúub baabáh bejep wut jī, páant muntih. ⁴⁵⁻⁴⁶ Páant ã jwúub baabáh bejat pínah jātih, Jesús nin pah át niij ñaacáp wut jī:

—Wíih caolihdih ma ubúú, Paá, át niijíp wut jī.*

Páant niij péanit, át wunah bejep wut jī. Páant ã wunuchahjah, Dioíh múú díitboó í jáh yaíhni búdí wúpni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.*

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ã wunuchah ennit, pebh ñuhni soldadowā í maáhboó Dios dih wēinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jī.

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18 * 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59 * 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

48 Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús ã wunuchah ennit, búde jíghnit, ñih munáboó ñt jwúb bejep wut jĩ. 49 Obohjeéhtih, nihat Jesúsdiñ jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jéóhñit yaádhbut Jesúsdiñ yúpbit ñt en ñuhap wut jĩ.*

Jesúh bácahjidih ñ yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Caán láa José wut jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tatchimant Jerusalén tatchina juibínitji át jumap wut jĩ. Yoobópdih chãjni, Dios ã maáh jumatiñ páini wut jĩ. Judíowã ñ maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdiñ ñ mao yohat tãtatdih át náahcap wut yuh jĩ. 52 Pánihna, José Pilato pebhna Jesúsdiñ bácahjidih úbúdiñ át bejep wut jĩ. 53 Pánih úbh péanit, Jesúsdiñ bácahjidih úb deya, táini yéguéh chóojñ tainit, wannitdih ñ yoh jwahca naáh jeé íitboó át yohop wut jĩ. 54 Jesús ã wanni yeó jáap judíowã ñ chooát pínahdih ñ ámohat yeó jáap wut jĩ. Pánihna, ñ chooát pínah hora jãtíhbitjeh ã jumuchah, Jesúsdiñ bácahjidih táí ámohcanjeh át yohop wut jĩ. Chooát yeó jáap tãttimah át táí ámoh péalñip wut yuh jĩ.

55 Galilea baácmant Jesúsjeéh jéóhñit yaádh, ã yohat pínah íitboó Jesúsdiñ bácahjidih ã úb bejehah, Joséjeéh ñt en péenap wut jĩ. Pánihna, caán jeé íitna juibínit, áñh bácahjidih ã yohochah, ñt enep wut jĩ. 56 Pánih en péa, ññh muná jwúb bejnit, Jesúsdiñ bácahjidih ñ ñáñat pínah chej jumni náona, chej jumni macdihbut ñt ámohop wut jĩ. Pánihna, chooát hora ã juyúchah, Moisés ã wutatiñ pahjeh ñt choonáp wut jĩ.*

24

Jesús ã boo pud jéúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ñ ámohñi chej jumnidih úbnit, Jesúsdiñ bácahdih ñ yohopjiboó

caandih ñáñadiñ ñt bejep wut yuh jĩ. 2 Caandih ñ yohopji íitna juibínit, caán íitdih nematji jeé júdadiñ bita ñ pátú dodhdatiñ pah ã jumuchah, ñt enep wut jĩ. 3 Pánih ennit, caán íitdih waad béjnit, ñ Maáh Jesúsdiñ bácahjidih ñt bid júicáp wut jĩ. 4 Pánih bid júicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” ñt níj jenah joyóp wut jĩ. Páant ñ níj jenah joi ññuchah, chéne neoná yeh iigní yéguéh chóo dñonít, queét yaádh pebh ñt jígh ñuhap wut jĩ. 5 Páant ñ jígh ññuchah ennit, búde úmna, queét yaádh ñt páah yoh ñajap wut jĩ. Páant ñ páah yoh ñajachah ennit, ángelwã queétdih nin pah ñt níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá wannitdih ñ yohop-boó Jesúsdiñ ñi bid? 6 Caán nin-boó ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud júúwáp be. ¿Galileaboó ññjeéh jum jwahna, yebdih ã níjãtjidih ñi náhnican níit? 7 **‘Weém nihat cáacwã úd jeñédih yeejépwãdih ñ wñuchah, cruzboó péoh dodhñit, ñ mao yohbipna caá. Páant ñ mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap tãttimah, wã jwúb boo pud jéúhñipna caá’,** yebdih ã níj naáwãtjidih ¿ñi náhnican níit? ñt níjíp wut jĩ.*

8 Páant ñ níjíchah joinít, Jesús ã níjãtjidih ñt náhninap wut jĩ. 9 Pánih náhnit, Jesús once ã bohénitji, bita bíicdih ñ jumapna ñ enatjidih naáwãdih ñt jwúb bejep wut jĩ. 10 Queét yaádh María Mágdala tãtchidih bóli, Juana, bíñh wíli María Santiago ín, bita yaádhbut ññjeéh bejnit Jesús ã bohénitjidih ñt naáwáp wut jĩ. 11 Obohjeéhtih, ñ naáwãchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, níj jenah joinít, queét yaádhñih ñt joyáh bojop wut jĩ.

12 Obohjeéhtih, Pedroboó ñ naáwãchah joinít, Jesúsdiñ bácahjidih ñ yohopjina át ñáo ññah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jeé íit díitna péeb jéen ennit, Jesúsdiñ bácahjidih ñ pinni

* 23:49 Lc 8.2-3 * 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14

* 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31;

10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

chóojjeh ã ñajachah, ãt enep wut jĩ. Páni en, búdí jenah joinít, ãih muúboó ãt jwúub bejep wut jĩ.

Emaús tútchina bejnitdih Jesús ã jígohat

(Mr 16.12-13)

13 Caán yeó jáapjeh chénewã Jesúsjeéh péenitji Emaús tútchina ãt bejep wut jĩ. Jerusalén tútchimant Emaús tútchina once kilómetros wut jĩ. 14 Páni bejna, nihat Jesús ded pah ã yapatjidih queétjeh míc wéhe bejna ãt chãjap wut jĩ. Jesús cruzboó ñuhnit, ã wunatjidih, ã jwúub boo pud jũúwátji doonádihbut míc wéhe bejna ãt chãjap wut jĩ. 15 Páant ã míc wéhe bejchah, queétdih ñuún jwãáh juibínit, ãjeéh Jesússeh ãt bejep wut yuh jĩ. 16 Obohjeéhtih, caandíh ãt beh encap wut jĩ.

17 Páni ñuún jwãáh juibínit, Jesús queétdih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihatdih míc wéhe bej tigaá ñi chãj? ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah, chãonít, wëicanjeh, caandíh ãt en ñuhup wut jĩ. 18 Páni en ñuhnit, Cleofas caandíh nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—¿Meém Jerusalén tútchidih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tútchiboó ded pah ã yapatjidih ma jéihcan niít? ãt niijíp wut jĩ.

19 —¿Dedé ã yapatjidih niij tigaá ñi chãj? Jesús ãt niij úbh joyóp wut jĩ.

—Jesús, Nazaret tútchidih bóodih ã yapat. Caán Dios naáwát dih naóh yapani jumna, ã naáwát wëpni, ã chãjatbut wëpni beé. Páant ã jumatdih Dios ã enechah, nihat cáacwãbut ã enep be. 20 Túttimah, Dioíh muúdíh en daonít maáta, bita jwí maátabut caandíh peéh mawat pínah niijná, Romanowãdih ã wãhuchah, queét cruzboó péoh dodhnit, ã mao yohop be. 21 ‘Romanowã ã wutatdih Jesús jwiít judíowãdih ã túi ubbipna caá’, niij jenah joinít, búdí wëina jwí chãjap yuh be. Obohjeéhtih, ã wunup be. Buu ã wunat túttimah bíc peihcanni yeó jáapjeh ã yapna caá. 22 Biquína

jwiít bícdih Jesús báadhajeéh péenit yaádh jwiít dih ã naáwáchah, jwí joí wáhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesús dih ã yohopji jeé íitna juibínit, 23 ãih bácahjidih ãt bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pebhboó jwúub juinít, ángelwãdih ã enatjidih jwiít dih ã naáwáp be. ‘Jesús ã boo pud jũúwáp be’, ángelwã queétdih ã niij naáwátjidih jwiít dih ã jwúub naóh yapanap be. 24 Bitá jwíjeéh jumnitbut Jesús dih yohopji jeé íitna ãt bejep wut be. Caanná juibínit, queét yaádh ã naáwátji pah ãt enep wut be. Obohjeéhtih, Jesús dih ãt encap wut be, Emaús tútchina bejnit Jesús dih ãt niij naáwáp wut jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb túi jenah joicánnit jumna, Dios naáwát dih naóh yapanit nihat ã daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíib, ñi beh joicán caá. Túi joinít, ñi beh joyóchah, áta túi tagaá. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapanit ãt niij daacáp tají. 26 ‘Dios ã wahni pínahdih cáacwã búdí yeejép chãjnit, ã mao yohbipna caá. Páant ã mawat túttimah, Dios caandíh boonit, ã pebhboó maáh ã waadábipna caá’, naóh yapanit ãt niij daacáp tají, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

27 Túttimah, Dios ã wahni Cristodih ded pah ã yapat pínahdih nihat Dios naáwát dih naóh yapanit ã daacátjidih Jesús queétdih ãt beh joyánap wut jĩ. Moisés ã daacátjidih jwíh bohé, túttimah nihat bita naóh yapanit ã daacátjidihbut ãt bohénap wut jĩ.

28 Páant ã míc wéhe bejna, ã juibíát pínah tútchidih ã toáh bejchah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah ãt nihip wut jĩ. 29 Páant ã yap bejihichah ennit, “Jwíjeéh ma chão jwúhú. Tõo ñáh jũóhna caá ã chãjap”, Jesús dih ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãjeéh ãt chão jwúhup wut jĩ.

30 Páni hna, ã jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Dios dih nin pah ãt niij úbúp wut jĩ: “Jeémát ma wãhat túina

caá, Paá”, niij péanit, queétdih át daj wūhup wut jī. ³¹ Páant niij úbhñit, ā daj wūhuchahjeh, caandíh ít yoób beh enep wut jī, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buudáh bejep wut jī.

³² Ā buudáh bejehah ennit, nin pah ít míic niijíp wut jī:

—Namáboó jwiítidih jwāáhnit, Dios naáwátidih ā bohé jūúwúchah, jwíh caolih bainí ā wēican beé, ít míic niijíp wut jī.

³³ Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tátchina waícanjeh ít jwáub bejep wut jī. Caanná juibínit, Jesús once ā bohénitji bita í chéenwābut í míic wáacapoó ít juibínap wut jī.

³⁴ Jātih jwíh míic wáac juibínitboó queét chénewā jáap juibínitdih nin pah ít jíponih jwāáh naáwáp wut jī:

—jwī Maáh át boo pud jūóh tagaá! Pedroh át jíghop wut be, buca, ít niijíp wut jī.

³⁵ Páant í niijíchah joinít, queét jáap juibínitbut namádih í bejehah, queétdih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wut jī. Jesús pan dahdih úbhñit, ā dajachah, caandíh í beh enatjidihbut ít naáwáp wut jī.

*Jesús ā bohénitjidih ā jíghat
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Páant í naáwát tacjeh, í cātíh Jesús át jígho ñuhup wut jī.

—¿Ñi jum caá? Dios ā táyat ñijeéh ā jum naáh, queétdih át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwī chājap”, niij jenah joinít, tubit ít úmup wut jī.

³⁸ Páant í úmúchah, queétdih nin pah át jwáub niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá ñi úm? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niij jenah joí? ³⁹ Wíh téihyanadih, wíh jítchanadihbut í péhwatji ítnadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wā jumúchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant niijnít, áih téihyana, jítchanadihbut, queétdih át jútup wut jī. ⁴¹ Obohjeéhtih, páant ā jútuchah yuhna, búdí wēina, en wáhi bejnit, páantjeh ít túi jenah joi jwáhcup wut jī. Páant í túi jenah joicátdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan niít? Jesús át niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niij úbúchah joinít, di-ibáni queejdíh caandíh ít wūhup wut jī. ⁴³ Páant í wūhuchah ubnit, queét nihat í enechah, át jeémép wut jī.

⁴⁴ Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Ñijeéh jum jwahna, ded pah wā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáp jī. Moisés ā daacátji, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji, David Salmos í niijní ā daacátjidihbut bíic yoobó weemdíh yapat ā náahap be, át niijíp wut jī.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwátidih jwáub bohénit, nin pah át niij beh joyánap wut jī:

⁴⁶ —Dios naáwátidih daácnit nin pah ít niij naóh daacáp tají. ‘Dios ā wahni pínah Cristo yeejép yapnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, ā jwáub boo pud jūóhbipna caá.* ⁴⁷ Páant, ā boo pud jūúwát túttimah, cáacwā í yéejatdih cádahnit, táiniboodíh í túut numát pínah niijná, nihat baácdih moondíh áih túini doonádih í naóh peét bejbipna caá. Páant í túut numúchah, Diosboó í yéejatdih ā yoh wāhbipna caá. Jerusalén tátchidih moondíh í jwíh naóhbipna caá. Túttimah, nihat baácdih moondíhbut í naóh peét bejbipna caá’, ít niij daacáp tají. ⁴⁸ Pánihna, yeéboó ded pah weemdíh ā yapatdih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap. ⁴⁹ Dios ā niijníji yeebdíh teo wáacni pínah Túini Espiritudih weémboó yeebdíh wā wahbipna caá. Pánihna, wā wahni pínahdih nin tátchidih ñi pái jwáhuú, Jesús ā bohénitdih át niijíp wut jī.*

*Jesús jeáboó ā púuh laab béjat
(Mr 16.19-20)*

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2 * 24:49 Hch 1.4

⁵⁰ Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih át numah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, áih téihyajĩh júut ñahanit, “Dios yeebdih ã táí teo wáaca naáh”, queétdih át niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jĩ.* ⁵² Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandih ít wēi naáwáp wut jĩ. Túttimah, bádí wēinit, Jerusalén tútchiboó ít jwúuh bejep wut jĩ. ⁵³ Pánihna, caanjĩh jumna, yeó jáap jummat pah Dioih munná bejnit, Diosdih ípĩ wēi naáwáp wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wā daacát.

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cãac jumat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumap wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumap wut jĩ. ² Nin baác dih Dios ã chãjat pínah jãtjeh, Cristo Diosjeéh átát jumap wut jĩ. ³ Caan wát jĩ nin baác dih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandih át chãjat túutap wut jĩ. Pánih chãjat túutnit, cãacwãdihbut caandih át chãjat túutap wut jĩ. Páant ã wutachah, Cristo nihatdih át chãj beedánap wut jĩ. Bue jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, nihat áta wihcan tagaá.* ⁴ Cristo tigaá nihatdih báadhdani. Jiiátjeh jwĩ jii enat pah, jwĩ íip ded pah ã jummatdih caán jwiít cãacwãdih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dubacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahní Cristoíh doonádih át naóh waáwát túutap wut jĩ, cãacwã caandih joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatdih naóhni Juan át jumap wut jĩ. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihat cãacwã Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jüúwúp wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baác dih chãjna, caán Cristo biíc dih ít chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumachah yuhna, nin baác dih moónboó caandih í jéihcap jĩ. ¹¹ Nin ã chãjni baác dihjeh át cãac jumap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih,

páant ã cãac jumachah yuhna, ã chãjni baác dih jumnitboó caandih í náahcap jĩ. ¹² Páant í náahcah yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumap. ¹³ Páant niij naóhna, jwiít jwĩ weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jumat túttimah, jwíjeéh ã jumap jĩ. Páant ã jumachah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wáuh biícjeh jumna, Dios ã wépat ã túyatbut caandih ã jumap jĩ. Pánihni ã jumachah, jwĩ túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jüúwúchah ennit, nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jumat pínah jãtjeh, caán átát jumap wut jĩ. Nin baác ã jumat pínah jãtjehbut átát jumap wut jĩ. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijjip jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wépní jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ. ¹⁷ Dios ã wátatdih Moisésboodih áih cãacwãdih át naóh yapaat túutap wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jummatdihbut naóh yapanadih át jüúwúp tajj. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cãacwã jwí jéih encan caá. Pánihna, Dios wáuh biícjeh ájeéh jumni ní nin baácboó cãac jumnit, ded pah ã íip ã jummatdih jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

Juan Daabánidih bita í uúbh joyát (Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwí maátaboó sacerdotewãdih, Dioíh muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niij uúbh joyát túutna, ít wah bojop tajj. ²⁰ Páant í niij uúbh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

* **1:3** Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * **1:6-7** Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * **1:14** 1Jn 1.2 * **1:18** Mt 11.27; Lc 10.22

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niíj jepahap jĩ.

21 —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niít?* ï niíj wábh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queédih ã niíj jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwát dih naóh yapani ã jũóhbpna caá’, jwĩ n̄owã ï niijní niít?* ï niíj wábh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niíj jepahap jĩ.

22 —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih biíc mantjeh ma naáwá, jwiít dih wábh joyát tútnit dih jwĩ túi naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ï niíj wábh joyóp jĩ.

23 Páant ï niíj wábh joyóchah joinít, nin pah queédih ã niíj jepahap jĩ:

—Weemdíh jenah joiná, Isaíasji nin pah át niíj daacáp tajĩ: ‘Biíc cãac m̄ú wihcapboó nin pah ã niíj w̄ep naóhbpna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah jãt ih ñi yéj chãjat dih cádahnit, túiniboodíh túut n̄umnit, caandíh ñi túi páñaá”, ã niijbípna caá’, át niíj daacáp tajĩ.* Páant ã niíj daácniji caá weém, ã niijíp jĩ.

24-25 Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wábh joyát tútnit ï wahnitboó nin pah ï jw̄ub niíj wábh joyóp jĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwát dih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cãacwã dih ma daabá? ï niijíp jĩ.

26 Páant ï niijíchah joinít, Juanboó queédih nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Weém cãacwã dih mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, biíh ñi beh enca naáh ñi cãtíh ã jumna caá.

27 Caán wã túttimah jũóhni chah w̄epni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niíj jenah joiná caá, ã niijíp jĩ.

28 Betania tútchi Jordán m̄j conanaamánt Juan cãacwã dih ã

daabánap dih queét páant ï niíj míic wéhenap jĩ.

“Oveja wáúh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

29 Daanimant bóo yeó jáap dih Jesús ï niijní ã pebhna ã dei j̄uyúchah ennit, jwiít caandíh joinít dih Juan Daabáni nin pah ã niíj naáwáp jĩ: “Ñi eneé. Con jũóhni Dios ã wahni oveja wáúh panihni caá. Jwiít judíowã jwĩ yéejat yohat túut niijná, oveja wáúh dih sacerdotewã dih jwĩ mawat túutna caá. Páant ï chãjat dée panihni, con Dios ã wahnidíhbut cãacwã ï mao yohbpna caá. Pánih w̄annit, nihat baác dih moón jwĩ yéejat dih ã yoh wáhbipna caá. 30 Con caá yeebdíh wãpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cãac jummat pínah jãt ih jumniiji weem cháh ã jumbipna caá’, yeebdíh wãát niijíp jĩ. 31 Caán láa, weembát Dios wáúh ã jummat dih wã jéih jwuhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yahna, yeéb wã déewã caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdíh mahjĩh wã daabánap be”, ã niijíp jĩ. 32-33 Páant niíj péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jw̄ub niíj naáwáp jĩ: “Wã daabáat pínah jãt ih weembát caandíh wã jéih jwuhchah, weemdíh daabáat tútni nin pah ã niíj naáwáp jĩ: ‘Jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jũóhnit, biíc newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niíj jéihbpna caá. Caánboó mahjĩh daabáat panihni Túini Espiritu ã w̄epat dih búdí ã wáhbipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ. 34 Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jíghni, dei jũóhnit, caandíh ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jummat dih jéihna, ‘Yoobópdih Dios wáúh caá’, yeebdíh wã niíj naóhna caá”, jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíih bohénit pínah dih ã ñíwat

35-36 Daanimant bóo yeó jáap dih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán biíc dih jwĩ ñuhuchah, Jesús ã yap

* 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

bejehah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneeé. Con tigaá Dios ã wahni oveja wúúh panihni, ã niijíp jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwĩ ñúún péé bejep jĩ. ³⁸ Páant jwĩ ñúún péé bejehah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—**¿Júúh, dedédih tigaá ñi bid?** ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandih jwĩ niijíp jĩ.

³⁹ —**Wájeéh ñi júúwá,** jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jumat dih jéihyat túut niijná, ájeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwááhnitji caandih jwĩ pej jum túwup jĩ.

⁴⁰ Jwiít chénewá Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jumup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ. ⁴¹ Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahni dih jwĩ jwááap be, át niijíp wut jĩ. Griegowáboó Dios ã wahni niijná, ‘Cristo’ ípĩ niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át numah júúwáp tajĩ. Páant ã numah juyúchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wúúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wut búudhni ma jumbipna caá,** ã niijíp jĩ. Jwiít judíowá “Cefas” jwĩ niijníndih griegowáboó “Pedro”, ípĩ niijná caá. Páant niijníndih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chájap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wájeéh ñi júúwá”, ã niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáap dih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—**Wájeéh ma júúwá,** caandihbut ã niijíp jĩ.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wut jumni tútchidih bóo ã jumup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tútchidih moon mántih í

jumup jĩ. ⁴⁵ Páant Jesús caandih ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ã bejep jĩ. Caandih jwááhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut í daácnijidih jwĩ jwááhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wúúh caá, Felipe caandih át niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ã jumuchah, ded caán tútchidih bóo cáacwá dih teo wáacni pínah ã wihcan niit, át niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma júúwáp, Felipe át niij jepahap wut jĩ.

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús biíc dih jwĩ jumupna át numah júúwáp tajĩ. Páant, í júúwúchah ennit, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Con júóhni, yoobópdih túini judío cáac caá. Caandih dedé yeeat ã wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiít dih ã niijíp jĩ.

⁴⁸ Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdih ma túi jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdih Felipe ã naáwát pínah jätih, higuera nah páud dih ma chúuduchah, wáát enep be,** Jesús caandih ã niij jepahap jĩ.

⁴⁹ —Bohéní, meém Dios wúúh caá. Jwiít judíowá jwĩ Maáh pínah caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.*

⁵⁰ —**‘Higuera nah nump ma chúuduchah, wá enep be’, wá niijíchah joinít, ‘Dios wúúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant meemdih wá enatji chah wá chájachah, ma enbipna caá,** Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

⁵¹ Páant niijnít, nin pah jwiít nihat dih ã jwúub niijíp jĩ:

—**Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Jeáboó wátni pah ã jumuchah,**

* 1:49 Mt 16.15

weém nihat cãacwã úd jeñé namá panihni wã chãjnidih Dioíh ángelwã aab béjnit, ï jwúub dei jũwúchah, ñi enbipna caá,* Jesús ã niijíp jĩ.

2

Caná tátchidih moón ï téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tátchidih, téihya chéwat ã jumap jĩ. Pánihna, Jesúsdiñ ï bidichah, jwiítbat ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ïn jwĩ jãtĩh caán munná mitát juibínap tajĩ. 3 ï táí wëi babhbachah, ñih jiwá iguúh mac ãt beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ïn caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wũhú, jáantjeh ñih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 —Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wã tewat pínah ã juibí jwuhna caá, Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ïnboó queét teo wũhndidih nin pah mit niij wutji taga:

—Wã wũh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chãjáp, mit niijí taga.

6 Caanjĩh seis dahwani wáam dahna ã jumap jĩ. Biíc wáam búdí jãaj cómoh pah bóo ã jumap jĩ. Jwiít judíowã Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó jĩ. Pánihna, caán muddíh moonbút caan dáhnadidih ï bíbohó jĩ.

7 Pánihna, queét teo wũhndidih nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—Mahdih ub jũóhñit, caán wáam dahnadidih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wũhñit caán wáam dahnadidih mah ï táí yáac yáwanap jĩ. 8 Páant ï yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij wutap jĩ:

—Buu caandíh tóih ubnit, yeebdíh wutnididih ñi juibí wũhú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandíh tóih ubnit, ï maáhdih ï juibí wũhup jĩ.

9 Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ï yáacnijidih Jesús ã túut nũmáchah,

jiwá iguúh mac yoobát ãt bejep tajĩ. Pánihna, queétdih wũtniboó caan mácdih ã jwíh babh joyóchah, dedmant ï ubatjidih ãt jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo wũhñitboó mahjeh ï yáacatjidih ï jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wũtni babh joinít, téihya chéonidih ã jũwát túutap jĩ. 10 Caán ã juyúchah, teo wũhñit ï maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnididih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwíh wũhna caá. Pánihat túttimah, ï babh yáwachah ennit, juu macdih jwĩpĩ ñũn tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chãjat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, juu macboodíh mat jwíh tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát macboodíh mat wũhat túutap taga, teo wũhñit ï maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

11 Pánih chãjna, Galilea baác Caná tátchidih ã jwíh wëp chãj jútup jĩ, “Dios wũh caá”, cãacwã ï niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jwiít ã bohénit caandíh jwĩ niij jenah joí jwíhip jĩ.

12 Túttimah, Capernaum tátchina Jesús jwiítidih ã numah bejep jĩ. Páant ã numah bejehah, ã ïn, ã údwábut jwíjeéh biícidih ï bejep jĩ. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhup jĩ.*

Jíib chãjnitdih Dioíh mũmánt Jesús ã ñũn bácaat
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Pascua yeó jáapna ã tóah jũwúchah jéihñit, dawá jwĩ déewã Jerusalén tátchina ï bejep jĩ.* Jesúsbut jwiítidih caanná ã numah bejep jĩ. Caanná juibínit, Dioíh munná enedih jwĩ bejep jĩ. 14 Caán muddíh jiwíwã, ovejawã, jopwãdihbut jíib chãjnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabat dinero júdudih túut nũmñit ï chũdúchah, ã enep jĩ. Queét túut nũmñitboó cãacwãdih búdí nũmná ït chãjap tajĩ. 15 Pánihna, caanjĩh jumni tõpnadidih ubnit, caánboó jumnit cãacwãdih ñih nũñpãdihbut

* 1:51 Gn 28.12 * 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

ã pãi ñuun bácanap jĩ. Dinero túut nuunnit ï chũdat páhana, ñih cáagat naanádihtut ã too yoh áacanachah, ñih dinero júdna ã puo yoh ñajap jĩ. ¹⁶ Pániha, jopwãdih jĩib chãjnitdih nin pah ã niij jũihñup jĩ:

—Ñíih jopwãdih ñi ub bac bejeé. Nin wã ípdih uúbat muudíh jĩib chãjat muú ñi chãjca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwãdih naóh yapani ã daacãtjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wã Maáh, míh muudíh búdí wã oina caá. Pániha oina, caandíh yeejép ï chãjachah ennit, búdí wã íjna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

¹⁸ Jesús páant ã chãjachah ennit, jwĩ maáta caandíh nin pah ï niij jũihñup jĩ:

—¿Dépaniha queédih páant ma ñuun yóh baca? Meemdíh Dios páant ã chãjat túutuchah, cãacwã ï chãjca naáhdih ma chãj júutú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdi ï niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ï niijíchah joinít, Jesús queédih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Nin muudíh ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni muujídih wã jwúub ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.*

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandíh nin pah ï niij uúbh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin muudíh teona, ït péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? ï niijíp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, caán muudíhjih niijcán, ãih bácahdih niijná ãt chãjap tajĩ. Páant ã naáwãchah yuhna, maáta ï jéihcah, jwiítbut jwĩ jéih jwuhcap jĩ.

²² Pániha, wãnniji Jesús ã boo pud jũúwát túttimah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, buca. Dios naáwãdih ï daácnihi núodih, Jesús ã niijátjidihbut “Caán yoobópdih tigaá”, jwĩ niij jéihyep jĩ.

Cãacwã ï jenah joyátdih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén tútchiboó ã jumup jĩ. Pániha jumnit, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãjachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá ï niij jenah joyóp yah jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ï jenah joyátdih jéihnit, “Weemdíh yoobópdih ï jepahcan caá”, Jesús ãt niij jéihyep tajĩ. ²⁵ Pániha, caanjéh cãacwã ï jenah joyátdih túi jéih beedáni jumna, bita ded pah ï jenah joyátdih caandíh uúbh joyát ã wihcap jĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiít judíowã jwĩ maáta poómpdih bóo wut jĩ.

² Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi enedih ãt juibínap wut jĩ. Pániha juibínit, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Bohéní, Dios jwiítidih ma bohéat pínah niijná, meemdíh ã wahatdih jwĩ jéihna caá. Pániha wahnit, majeéh ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcah, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih mata jéih chãjcan tagaá, ãt niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded jáap cãac jumni panihni jwúub jumcan, ded pah Dios ã maáh jumatdih ã jéihcan niít, ãt niijíp wut jĩ.

⁴ —Páant cãac behe ¿ded pah jáap cãac jumni panihni ã jéih jwúub jumbi? ¿Ded pah ã íiníh wudahboó ã jéih jwúub waadbí? ¿Caandíh mi jwúub jéih weh jumca niít? Nicodemo ãt niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶ —Cãacwãjeh ï weh jumuchah, cãacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cãacwãñh caolih wãnni panihnidih ã boanachah, jwúub jáap cãac jumni panihnit ï jumna caá. Jáap

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

caolih jumni panihnitjeh Dios weh i jumna caá. Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espíritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáh jumapboó ã jéih waadcán niít. ⁷ Yoobópdih meemdih wã naóhna caá: Meemdihbut jáap cãac jumat panihni caá náahap. Caandih páant wã niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niij úbh joicá bojó. ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã júwápmant ma jéihcan caá. Æ bejep pínahboobát ma jéihcan caá. Æ joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnitdih Túini Espíritu ã booaachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yahna, cãac ã túut nuamátidih ma túi jéih enna caá,* Jesús ãt niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdiñ nin pah ãt jwúub niijíp wut jĩ: –¿Ded pah niij naóh tigaá ma chãj? Ma naáwátidih wã beh joicán caá, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ –¿Páant, meém judíowãdih bohéni yahna, ded pah wã naáwátidih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdihbut yeebdih jwĩ naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah ã jumatdih wã naáwáchah, ‘Yoobópdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pebhboó ded pah ã jumatdihbut wã naáwáchah, biíc yoobó ñi niij jenah joibípna caá.

¹³ “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwúub dei júóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cãacwã úud jeñé, caánboó wãpĩ jumap jĩ. Pánihna, caanmánt dei júóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobópdih wã jéih naóhna caá. ¹⁴⁻¹⁵ Jon jãtih, Moisésji jum láa, Dioih cãacwã tútchi wihcapboó jum jwuhna, caandih ã júihñachah, dawá maiwãdih wahnit, queétjĩh cãacwãdih ãt peéh chãjap wut jĩ. Mai pah jígohnidih ítahjĩh Dios Moisésdih ãt chãjat túutap wut jĩ. Caán mai pah

jígohnidih chãj péanit, máa nahdih búudhnit, ãt baad dóhdop wut jĩ. Pánihna, det Diosdih túi jenah joinít, caán ã baad dódhni mai pah jígohnidih ennit, ãt boonap wut jĩ.* Caán ã baad dóhdat pah, cruzboó péohnit, pud dodhnit, cãacwã weemdih ã maobipna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wã wunuchah, det weemdih túi jenah joinít, iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih ãt niijíp wut jĩ.

Dios nihat cãacwãdih búdí ã oyat

¹⁶ “Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queétdih ã peéh chãjat déedih túi ubat túut niijná, weém ã wúuh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdih jepahnit iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. ¹⁷ Dios cãacwãdih yéejat peéh chãjat túutna, weém ã wúuhdih nin baácboó ã wah deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna ã bejat déedih queétdih wã túi ubat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

¹⁸ “Weém ã wúuhdih det jepahnidih Dios ã yéejat jíib ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, det weemdih ã jepahcah, queétboodih ã yéejat jíib ã peéh chãjbipna caá. ¹⁹ Weém Dios wúuh baabát panihni nin baácboó júóhna, ded pah cãacwã Diosjeéh ã túi jumat pínahdih wã jéihyahna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cãacwã ã náahcap be. Æ chãjat yeejép ã jumuchah, dupúat panihnidihjeh ã náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ã jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. ²⁰ Nihat yéej chãjnit ã yéej chãjatdih cádahíhcan, páant ã chãjatdih bita ã encat pínah niijná, baabát panhipboó ã júuwíhcan caá.* ²¹ Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ã júuwíhna caá, Dios ã wēpatjĩh ã túi chãjatdih bita ã enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5 * 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

* 3:20 Job 24.13-17

Jesús ded pah ã jummatdih Juan Daabáni ã naáwát

²² Túttimah, jwiít ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã numah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ã jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ. ²³ Enón wát jumni pebh Salim wát jumupdih caan múj numahni ã jumuchah, Juanbut cáacwādh daabána át chājap wát jĩ. Queétdih ã daabáát pínah niijná, dawá ã pebhna ít juibínap wát jĩ. ²⁴ Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ã teo jwuhcap jĩ.*

²⁵ Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déejĩh ded pah jwiít judíowā jwĩpĩ daabáatdih míic wéhena ít chājap wát jĩ. ²⁶ Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ã bohénit caandih nin pah ít níj wábh joyóp wát jĩ:

–Bohéní, Jordán maj conanaajĩh majeéh jumniyi ‘Caán caá weemdih chah jumni’, ma niijníjiboó buu cáacwādh daabána caá ã chājap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ã chājap, Juandih ít níjíp wát jĩ.

²⁷ Páant ã níjíchah joinít, Juan nin pah át níj jepahap wát jĩ:

–Diosboó weemdih ã jwíh daabáát túutap jĩ. Pánihna, buu caandih jwuh daabáát túutnit, ã pebhna cáacwādh ã bejat túutna caá. ²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wā níjíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jātih weemdih Dios ã wahap jĩ.* ²⁹ Pánihna, ájeéh cáacwā ã bejchah enna, búdí wā wēina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi ájeéh mi bejchah ennit, ã pej jumniiboó búdí ã wēina caá. Páant ã pej jumni ã weñat pah man tiguaá, weembát Jesúsdihi ã túi péenachah ennit, búdí wā wēina caá. ³⁰ Pánihna, cáacwā weemdih pée cádahnit, Cristoboodih jwáub túi péeat caá náahap, Juan queétdih át níj jepahap wát jĩ.

Dios wáuh japmant jūóhni ã jummat

* **3:24** Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * **3:28** Jn 1.20 * **3:35** Mt 11.27; Lc 10.22 * **4:5** Gn 33.19; Jos 24.32

³¹ Páant níj naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih át jwáub níj naáwáp wát jĩ: “Jeámant jumniyi nin baácboó dei jūóhni nihatdih ã túi jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwā nin baácboó jumnit, nin baácđihjeh ded pah ã jummatdih jéihnit, jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiít cáacwā chah jéihni ã jumna caá. ³² Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiítidih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cáacwāboó ã naáwátidih ã joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jūóhni ã naáwáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, ã níj jéihna caá. ³⁴ Dios ã wahní Cristodih áih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wuhap be. Pánihna, Cristo Dios naáwátidih yoobópdih ápi naóhna caá. ³⁵ Dios ã wáuhdhíh búdí oinit, caandih nihat ã maáh ã jummat túutna caá.* ³⁶ Dios wáuhdhíh ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wáuhdhíh yap yohniboodih íjnit, Dios búdí ã peéh chājachah, ájeéh ã wihcan níit”, Juan át níjíp wát jĩ.

4

Jesús Samaria baácđih bólijĩh ã míic wéheat

¹ Juan chah dawá cáacwā Jesúsdihi péenitdih ã daabáát doonádh fariseowā ít joyóp wát jĩ. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiít ã bohénitboó jĩ cáacwādh jwĩ daabánap jĩ. ³ Fariseowā ã jéihyat doonádh joinít, Jesúsboó Judea baácđih jumniyi Galilea baácna jwiítidih ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baácđih yap bejat túut jwĩ chājap jĩ. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baácđih bóo Sicar tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nwo Jacob ã wáuh Josédh ã wáhníyi baácbít át jumup wát jĩ.* ⁶ Caanjĩh Jacobwāji ã mah tóihyat ít ã jumup jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuhap jūóhniyi chunná, yeó jáap tac

yoób caán íit pebh ã choó chúudap jĩ. ⁷⁻⁸ Páant ã choó chúudat pónih, jwiít ã bohénitboó tátchina jeémát jíib chãjadih jwĩ aab béjep jĩ. Caanjĩh Jesús ã chúuduchah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—**Weemdíh mah ma wãhúú,** át niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cãac caá. Weémboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdíh mah ma úbh? Jesús dih mit niij jepahap wut jĩ. (Jwiít judíowã Samaria baácdih moondíh jwĩpĩ eníhcap jĩ. Páניהna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—**Dios meemdíh ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdíh mahdih úbhnidihbut ma jéihcan caá.** Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wãhúú’, weémboodíh mata niij úbh tagaá. Caán wã wãhíhni mah panihnidih ma babhbachah, míih caolih áta túi boo tagaá, át niijíp wut jĩ.

¹¹ —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit namah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boocat túttni mah ma ubbi? ¹² Jwĩ nũ Jacobji, ã wehbut, íih nũñáp wã bíicdih nin íitdih mah ubnit, ít babhbap wut jĩ. Áihjidih jwiít ã jaimenádih át wãhup wut jĩ. ¿Páניהna, jwĩ nũ Jacobji chah wẽpni níit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwúub taca joótbipna caá, páant muntih.** ¹⁴ Obohjeéhtih, weém wã wãhni mah panihnidíh babhna, chéneji ã taca joótcán níit. Ded wã wãhni mah panihnidih babhna, Dios-jeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jõpcat pah wã wãhni mah panihni ã beedcán níit, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.*

¹⁵ —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wãhúú, jwúub taca joótcáh, ninboó yeó jáap jumap pah mah tóhyodih wã jũohcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

¹⁶ —**Majeéh bóodih ma bidbi jwũhúú,** Jesús át niijíp wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—**Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Bũ majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Páניהna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá,** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Meémboó Dios naáwát dih naóh yapani nacaá. ²⁰ Páניהna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdíh ma naáwá: Con jeená jwĩ nũowãji Diosdih ípĩ úbáp wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih úbúbdih bejat caá náahap’, yeéb judíowã ñipĩ niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

²¹ —**Yad wilí, weemdíh ma joi jwũhúú.** Nin wã naáwát yoobópdih caá. Túttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobút jwĩ ípdih ñi úbhcan níit. ²² Yeéb Samaria baácdih moón ñi úbhnidih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowãboó caandíh jwĩ jéihna caá. Dios ã wãhni, nihát cãacwãdih túi ubni, judíojeh tigaá ã jumap. Páניהna, jwĩ wẽini Diosdih jwiít judíowãboó jwĩ jéihna caá. ²³ Bũ láa, túttimahbut Túini Espíritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cãacwã Diosdih í túi wẽibipna caá. Páant caandíh túi wẽinitboodíh caá Dios ã bidip. ²⁴ Dios jíghocanni ã jumachah, cãacwã caandíh í jéih encan caá. Páניהna, dedboó jumna, caandíh jwĩ wẽi úbúchah, bíic yoobó ã táina caá. Caandíh wẽina, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

²⁵ —Mesías, ‘Cristo’, í niijní, ã jũúwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán jũóhna, jwiít dih nihát ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

* **4:9** Esd 4.1-5; Neh 4.1-2 * **4:14** Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

26 —**Weém ma niijní Cristo tigaá,** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

27 Páant caántdih ā míc wéhenachah, jwiít ā bohénitboó jeémát jíib chājadih bejnitji jwĩ jwúb juibínap jĩ. Pánih jwúb juibínit, Jesús yad wiliĩh ā míc wéhenachah ennit, jwĩ en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejna yahna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” niij úabh joinít déeji jwĩ niijcáp jĩ. 28 Pánihna, caántboó miíh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejnít, tútchina mi jwúb aab béj jwuhap jĩ. Pánih bejnit, miíh tútchidih moondíh nin pah mit niij naáwáp wut jĩ:

29 —Ded pah wā chājatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en júwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondíh Jesúsdi mi jwáápjina mit numah jwúb júwáp tajĩ.

31 Pánihna, ĩ juyát pínah jātih, jwiít Jesús ā bohénitboó jwĩ jíib chājni jeémátidih caandíh jwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp júwá, jwĩ niijíp yah jĩ.

32 —**Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdíh ā jumna caá,** Jesús jwiítidih ā niij jepahap jĩ.

33 —¿Bita caandíh jeémát ítát wāh taniít? jwiítjeh jwĩ míc niijíp jĩ.

34 Páant jwĩ míc niijíchah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ā jwúb niijíp jĩ:

—**Cāacwā jeémát ĩ bidat pah,** weemdíh wahni ded pah ā wutatdih chāj péaatdih búdí wā bidna caá. Pánihna, butéh caandíh jepahnit, caántjĩh míc wéhena, wíih jeémát panihni ā jumna caá. 35 ‘Chénena míc widh ā judhna caá jwĩ momni ā quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ā niiját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátidih jwĩ naáwát pínah ā judh jwahna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ā jumna caá. Bñ láa bācah cāacwā jwĩ pebhna ĩ

juyáchah, ñi túi eneeé. Queétboó pácahi ā quehat pah ĩ jumna caá. Pánihna, bñ cāacwādh wā bohénachah, ĩ joyát láa ā jumna caá. 36 Cāacwādh wíih túini doonádh jepahat túttni dicni panihni ā jumna caá. Queét jepahnit, caán ā dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. Pánihna, cāacwā ĩ túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni biícadh búdí ĩ wēibipna caá. Páant ĩ weñat ĩ tewatji jíib panihni ā jumna caá. 37 Cāacwā nin pah ĩ niijná caá: ‘Biíc ā jwíih momop be. Biíhboó ā momni ā quehechah ā diquip be’, ĩpñ niijná caá. Momni panihni wíih túini doonádh naóh jwíihni caá. Bita caandíh dicnit panihnit wíih túini doonádh jepahat túttnit caá. 38 Páant ā jumat pah, bitaboó cāacwādh ítát jwíih bohénap tajĩ. Queétdih jwíih bohénit ñi jumcah yahna, bñ yeebdíh jwah wā wahna caá, wíih túini doonádh jwúb joinít ĩ túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ā niijíp jĩ.

39 Páant Jesús jwiítidih ā míc wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wā chājatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítadh wā jwááap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi ĩ jepahat pínahdh ít jenah joyóp tajĩ.

40 Pánihna, queét jwĩ pebh joinít, “jwíjeéh ma chāo jwáhñú”, Jesúsdi ĩ niijíp jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, chéne yeó jáap ĩjeéh jwĩ jum jwuhap jĩ. 41 Jesússeh queétdih ā naáwáchah joinít, dawá caandíh ĩ jepahap jĩ. 42 ĩ dée wilidih nin pah ĩ niijíp jĩ:

—Ma jwíih naáwáchah joinájeh, jwiítbut Jesúsdi jepahíhat jwĩ jenah joyóp be. Bñ caanjéh ā naáwáchah joiná, jwĩ túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdih túi ubni caá’, jwĩ niij jéihna caá, ĩ niijíp jĩ.

Maáh wáhdih Jesús ā booaat

43 Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah chāo jwáhñiji, Jesús Galilea baácbó jwiítidih ā numah bejep jĩ.

44 “Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih áih baácdih moón ípĩ wēican caá. Páניהna, Galilea baácdih wā behechah ennitji, weemdih í tái jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant í jumuchah yuhna, caanná jwí jwúub bejna caá”, á niijíp jĩ.* 45 Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadih jwí jum láa, Jesús á chājatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumap tajĩ. Páניהna, íih baácna jwí juibínachah, queétoó á wēp chājatdih jwúub enihna, caandih í tái wēi jwāáap jĩ.*

46 Mahdihjeh jiwá iguáh mac Jesús á túut numniji Caná tútchidih jwí jwúub juibínap jĩ. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wūuh wunna át chājap tajĩ.*

47 Páניהna, Jesús Judea baáboó jumniji Galilea baácna á jwúub juyát doonádh joinít, jwí pebhna át aáb jūúwáp tajĩ: Páניה aáb junít, nin pah Jesúsdh á niijíp jĩ:

—Wā wūuh muujná beé á chājap be. Páניהna, caandih booaat túut niijná, wājeéh waícanjeh ma dei jūúwá, á wēp niij úubúp yuh jĩ.

48 Páant á niijíchah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah á niij jepahap jĩ:

—Dios á wēpatjĩh wā chāj júutachah encan, ‘Caán Dios á wahni Cristo caá’, weemdih ñi niij jenah joibícan nacaá, Jesús á niijíp jĩ.

49 —Obohjeéhtih, Maá, wā wūuh á wunat pínah jātih, waícanjeh ma booa wūh jūúwá, Jesúsdh á niijíp yuh jĩ.

50 Páant á niijíchah yuhna,

—Míih muná ma jwúub bejeé. Ma wūuh á boona caá, Jesús caandih á niijíp jĩ.

Páant á niijíchah joinít, “Á niiját pah tih wā wūuh á boona nacaá”, niij jenah joinít, áih muúboó á jwúub bejep jĩ. 51 Páant á jwúub juibínachah, á pebh moón caandih ít jwāáh naáwáp wut jĩ:

—Ma wūuh jáantjeh á jwúub boona beé, caandih ít niijíp wut jĩ.

52 —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán á boo? queétdih át niij úubh joyóp wut jĩ.

—Jwín yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat á dúucup be, ít niij jepahap wut jĩ.

53 Páant í niijíchah joinít, “Jesús weemdih ‘Ma wūuh á boona caá’, á niijíchahjeh, wā wūuh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdih yoobópdih tigaá át niijíp”, niijná, á déewá biícdih Jesúsdh “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jĩ.

54 Jesús Judea baácdih jumniji Galilea baácna jwúub juibínit, maáh wūuhdh booana, chéne láa jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjĩh á chāj júutap jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús á booaat

1 Túttimah, jwiít judíowā Diosdh jwí wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiítidih á numah juibínap jĩ, páant mantih. 2 Caanjĩh Ovejawā Bejni Jēc wūt jumni pebh jēehat júá á jumap jĩ. Jwiít judíowā jwíh wéheatjĩh niijná, caán júádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwējdih cinco nemat wihcanni jēcna á jum púud bejep jĩ. 3 Caán júádih muú wāap lap nump dawá tubúp chūúhñit ípĩ ñaj púud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnit, mah chibít á dácohatdih pái ñajna ít chājap tajĩ. 4 “Dioíh ángel dei junít, caán jēehat júádih á dácohanachah ennit, ded jātih jwíh buúg báahniboó dedé wunat jumni ápĩ boonap wut jĩ”, ít niij jenah joyóp tajĩ. 5 Páניהna, caanjĩh jumni biíc jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubúp chūúhñi á ñajap jĩ. 6 Caandih ennit, maatápdih á tubúp chūúátidih jéihna, Jesús caandih nin pah á niij úubh joyóp jĩ:

—¿Meém ma booíh niít? á niijíp jĩ.

7 —Wā booíhna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdih ded ub

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24 * 4:45 Jn 2.23

* 4:46 Jn 2.1-11

báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã buúg báah bejihichah yahna, bita wã jãtíh ípí júbí buúg báahna caá, Jesúsdiñ ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñahú. Ma ñajatdiñ ubnit, ma yáac chã bejeé,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bej-canniji ñah ñahnit, ã ñajatjidiñ ubnit, ã yáac chã bejep jĩ, buca. ¹⁰ Páant ã boonachah enna, jwĩ chooát yeó jáap ã jumachah, jwĩ maáta caandíh nin pah ít niij jũhñap wut jĩ:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidiñ beo bej tigaá ma chãj? Bũ jwĩ chooát yeó jáap ã jumachah, ma ñajatjidiñ ma beo bejchah, ã táican caá, ít niijíp wut jĩ.*

¹¹ —Obohjeéhtih, **‘Ma ñajatjidiñ ubnit, ma yáac chã bejeé’**, weemdíh boonani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidiñ ub bejna caá wã chãjap, át niij jepahap wut jĩ.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, boonani? queét ít niij ubh joyóp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwã cátiñ ã bejchah, caandíh boonidih át beh encap wut jĩ. Pánihna, ã wũtdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jĩ. ¹⁴ Túttimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwãáhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh ma joi jwúhú. Bũ ma túi jumna caá. Pánihna, ma jwúb yéj chãjca bojóo, páant mantih. Jwúb yéj chãjna, chah yeejé wunat meemdíh ã jũóhbipna caá,** Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁵ Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesúsdiñ át beh enep wut jĩ, buca. Pánih beh enniji jwĩ maátadiñ naáwádiñ át bejep jĩ.

—Jesús wãt jumni beé weemdíh át boonap tabe, queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdiñ ã booaatjidiñ jéihnit, jwĩ maátaboó caandíh yeejé í chãj jwíhip jĩ.

¹⁷ Páant caandíh í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã íp páantjeh teona caá ã chãjap. Pánihna, weembát wã teo jwuhna caá,** ã niijíp jĩ.

¹⁸ Jesús páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó chah í íjip jĩ. Jwĩ chooát yeó jáapdiñ caán tabúp chũhndih ã boonachah enna, queét í íj jwíhip jĩ. Pánih íjna, **“Wã íp”**, Diosdiñ ã niijíchah joiná, chah í yoób íjip jĩ. **“Wã íp”**, niijná, ‘Diosdiñ biic yoobó wã jumna caá’, Jesús caán mícjeh ã niij jenah joiná caá’, jwĩ maáta ít niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesúsdiñ í yoób mao yohíhip yah jĩ.*

Jesús ã íp ã wutachahjeh, jepahni ã jumat

¹⁹ Páant í niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúb niij naáwáp jĩ: **“Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wũh, wã jenah joyátjeh wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutachah, caandíh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chãjachah ennit, weém ã wũhbut biic yoobó wãpí chãjna caá.**

²⁰ **Wã íp weém ã wũhdih oina, ded pah ã chãjatdiñ weemdíh apí jéihyana caá. Bũ wã chãjatjeh chah, biíh wã chãjat pínahdiñ weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdiñ joinít, ã wēpatjñ yeebdíh wã chãj jútachah, ñi en wáhi bejbipna caá.** ²¹ **Wã íp ded pah wunah bejnitdiñ ã booaat pah, weembát ã booaat tútnitdiñ biic yoobó wã boonana caá.** ²²⁻²³ **Wã íp cáacwã í yéj chãjatdiñ peéh chãjni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéjat júb wã peéh chãjat pínah niijná, weemboodíh ã wutap be, niñat cáacwã caandíh í weñat pah, weemdíhbut biic yoobó í weñat pínah niijná. Wã íp caá weemdíh wahní. Pánihna, ded weém ã wũhdih wēicanni, wã ípdihbut ã wēican caá.**

²⁴ **“Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih joinít,**

* **5:10** Neh 13.19; Jer 17.21 * **5:18** Jn 10.30-38

weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ãjeéh ï túi jumbipna caá. Páant ãjeéh ï jumachah, queédih wã peéh chãjcan niít. Queét iiguípna bejnit déejidih túi abnit ï jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wũúhdih buu jepah jwíihna caá ï chãjap. Wã naáwátidih joí jepahnitboó Dios biícidih páantjeh ï túi jumbipna caá. ²⁶ Wã íp Dios páantjeh jumniboó cãacwãdih páantjeh ã jumat túutna caá. Pánihna, weém ã wũúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah ã chãjap jĩ. ²⁷ Weém nihat cãacwã úud jeñé wã jumachah, cãacwãdih wã peéh chãjat pínah niijná weémboodíh ã wutap jĩ. ²⁸ Páant wã naáwáchah joiná, ñi joí wúhi bejca bojoó. Cubucach nihat wunnit ïih bácah ï yohopjiboó jurna yuhna, wã ezechah, ï joibípna caá. ²⁹ Pánih joiná, nihat túi chãjnitji boopud jũóhni Dios pebhboó ï púuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitjiboó, ï yéj chãjatji jíib iiguípna ï bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wã weñat pínahdih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã wutatdihjeh wã chãjna caá. ã niiját pahjeh cãacwãdih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjachah, yoobópdih ã jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wũúh, ã wahní caá’, weemjéh wã niijíchah, ‘Ma nih yáana caá’, weemdíh ñita niij tágaá. ³² Obohjeéhtih, biíh caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘ã niijátji yoobópdih ã jurna caá’, wã niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ï úbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh ãt naáwáp jĩ.* ³⁴ ‘Nin Dios wũúh caá’, weemdíh niijnítdih wã bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wũúh caá’, Juanboó weemdíh ã niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdíh jepahnit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná, Juan ã niijátjidih

yeebdíh wã náhniana caá. ³⁵ Túi enat túut niijná, jiiát dahdih jwí jii cáagat pah, Juan ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh ãt naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túi wéi joi jwúhup jĩ. ³⁶ Obohjeéhtih, wã íp weemdíh ã wutachah, ã wēpatjĩh wã chãjachah ennit, yoobópdih Dios ã wahní wã jumatdih ñita túi jéih tagaá. ³⁷ Juan weemdíh ã daabánachah, wã ípjuhbut weemdíh wahní ‘Caán wã wũúh caá’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jurna caá.* ³⁸ Weém Dios ã wahnidih jepahcan, wã íp ã naáwátidihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tigaá weém ded pah wã jumatdih ã naáwáp. ⁴⁰ Caán tólih weemdíh ã naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi úbhcan caá.

⁴¹ “Weemdíh wéi naóhniidih wã bidcan caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátidih wã túi jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wã jéihna caá. ⁴³ Wã íp weemdíh ã wutat pah wã chãjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jútachah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bitá yeebdíh ï wéi naáwátidihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdíh ã wéi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahní Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá. ⁴⁵ Páant weemdíh ñi joíhcatji jíib ‘Jwí ípdih Jesús jwíútdih ã naóh yachipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdíh

* 5:29 Dn 12.2
30.15-20

* 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt 4.1; 8.1;

ã peéh chãjbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdíhjuh át naóh daacáp tají. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdihi tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdihi tigaá’, ñita niij jenah joi tãgaá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdihi tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdihi tigaá’, ñi niijcán niít”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

6

Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Tãttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiítdih ã ñumah chúuh bejep jĩ. Caán ímjeh muntih Tiberias ím ã wüt jumup jĩ. ² Jesús ã boanachah ennitji dawá cãacwã ít ñuún péenap tají. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñumah chúudup jĩ. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahniyeh ã judhdup jĩ. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cãacwã jwí pebhna í jãúwáchah, ã enep jĩ. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Dawá cãacwã jwí pebhna í jãóh jíghna caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwí jíb chãjbi? ã niijíp jĩ.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niij úubh joyóp jĩ.

⁷ Páant ã niij úubh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ocho widh tewat júbjĩh jeémátidih jwí jíb chãjachah yuhna, queétdih áta juibícan tagaá, ã niijíp jĩ.

⁸ Jwiít bíicdih jamni Simón Pedro úudboó, Andrés wüt jamni, Jesúsdihi nin pah ã niijíp jĩ:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan niít, Andrés ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Queétdih ñi chúudat túutá, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.

Caanjĩh túini yílíp ã jumup jĩ. Pánihna, jwí chúudat túutachah, yílíp jumupdih cãacwã í túi chúud beedép jĩ. Cinco mil neonájuh í jumup jĩ. Yaádh, í weh bíicdih chah í jumup jĩ. ¹¹ Páant í chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadihi ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, jwiít ã bohénitdih queét chúudnitdih pan, queejdihbut ã pãáat túutup jĩ. ¹² Páant jwí pãáachah, jeémpnit, cãacwãboó í túi wud jumup jĩ. Páant í wud jumuchah ennit, Jesús jwiítdih nin pah ã niij wutup jĩ:

—Í judh jeémpnidih ñi túi ubúá, í yoh peécat pínah niijná, ã niijíp jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut í judh jeémpnidih jwí ub yacachah, doce wuhna pohba ã yáwap jĩ. ¹⁴ Pánihna, jwiít cãacwã jwí jéih chãjca naáhdih Jesús ã chãjachah enna, cãacwã nin pah í míic niijíp jĩ:

—Yoobópdihi tigaá. Nin Dios naáwátidih naóh yapani, nin baácboó jãóhni pínahdih jwí pãini caá, queét í míic niijíp jĩ.

¹⁵ Páant míic niijnít, queét Jesúsdihi maáh pínah í waadáhhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, queét páant í niij jenah joyátdih jéihnit, bíicjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah bojop jĩ.

Jesús ímjih ã yáac chãi bejat

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ã púuh laab béjat tãttimah, tão ñáh jãúwáchah ennit, jwiít ã bohénit ímboó jwí dei bejep jĩ.

¹⁷ Caanná juibí, jãáj chóodih waadnít, Capernaum tãtchina chúuh bejat túut jwí chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwí pebhna ã juicáp jĩ. Páant ã jíghcah, caandih pãi chunít, jwí chúuh bejep jĩ. Páant jwí chúuh bejehah, ã tub tãoáh bejep jĩ. ¹⁸ Páant ã tãoáh bejat tãttimah, johlit bádí ã jãúwáchah, bádí nolihatbut ã ñahap jĩ. ¹⁹ Pánihna, caán ím tac yoób jwí bejehah pohba, Jesús ímjih jwí pebhna ã yáac chãi jãúwáchah, jwí enep jĩ. Páant ã jãúwáchah ennit, bádí jwí úumup jĩ.

20 Páant jwĩ úumuchah ennit, caán jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ñi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ã niijíp jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, búdí wēinit, caandíh jãáj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ã waadát túttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh jwabínap jĩ.

Cãacwã Jesús dih i bidat

22-23 Cheibit bóo yeó jáap dih Jesús Dios dih “**Túina caá, Paá**”, niijnít, queétdih jeémát ã wũhupjiboó dawá cãacwã páina ítih chãjap wat yuh jĩ. Jwĩ jwáub chúuh jũúwáchah, Jesús jwĩjeéh ã waadcát dihbut i enep jĩ. Caandíh páantjeh pái jwũhna ít chãjap wat yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jumniiji jãáj chóona i jumapboó át jwabínap wat jĩ. 24 Pánihna, Jesús ã wihcatdih ennit, queét caandíh bidna, caán jãáj chóonadih waadnít, Capernaum tútchina chúuh jũóh nit, jwiít dih i ñuún juyúp jĩ.

Jesús pan panihni ã jumatdih ã naáwát

25 Pánih ñuún chúuh jwinítji, Jesús dih jwááh nit, caandíh nin pah i níj wáubh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jũóh? i niijíp jĩ.

26 Páant i níj wáubh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ã níj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios búdí ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, weemdíh ñi níj jenah joicán beé. Páant níj jenah joicán yuhna, jwáub jeémp, wad jummatdihjeh ñit bid jũóh tagaá, páant mantih.

27 Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin baácdih bóo jeémát moopáh bejnijeh caá. Pánihna, caán déenadih jib chãjĩhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh túi jummat túttni jeémát panihnihoodíh bidat caá náahap. Weém nihat cãacwã úud jeñé caán jeémát panihnidih wã wũhna caá. Wã íp weemdíh

páant ã wũhat túutap be. Páant wã jummatdih yeeb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ã wēpatjĩh weemdíh ã chãj jútut túutachah, yeeb ñi enep be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

28 Páant ã niijíchah joiná yuhna, queét caandíh nin pah i jwáub níj wáubh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ chãjbi, Dios ã náahatdih chãjat túut niijná? i niijíp jĩ.

29 —Nindih Dios yeebdíh ã chãjat túutna caá: ‘Wã wahnidih túi jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ã níj wutap be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

30 —Meém Dios ã wahní yoobát jumna, ã wēpatjĩh ma chãj jútut en tigaá bácah, meemdíh jwĩ jepahat pínah niijná. 31 Jwĩ nuowáji jon jãtíh tútchi wihcapboó maná i niijníjdih ít jeémép wat jĩ.* Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wũhup wat jĩ, i túi jeémát pínah niijná’, át níj daacáp tají.* ¿Páant ã chãjatji chah meémboó mata jéih chãj taniit? caandíh i niijíp jĩ.

32 —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jũóhni jeémát dih ã wũhcap jĩ. Wã íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cãacwá dih apí wũhna caá.

33 Pánihna, Dios ã wãhni jeémát panihni japmant dei jũóh nit, nihat baácdih moondíh ã báadhdat túutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

34 —Maá, yeó jáap jummat pah ma niijní jeémát dih jwiít dih ma wũhuá, queét i niijíp jĩ.

35 —Weem tigaá báadhdat túutni jeémát panihni caá. Det weemdíh túi péenitboodíh jwáub nuugúp wunat panihat ã wihcan níit. Det weemdíh náhnit, wēi jenah joinitboodíh taca jootát panihatbut ã wihcan níit.

36 Obohjeéhtih, yeebdíh jãtíh naóhna, yoobópdih naóhna beé wã chãjap be. Yeebboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, ñi níj jenah joicán caá. 37 Nihat wã íp ã jepahat túutnitjeh weemdíh i péebipna

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

caá. Weemdih pánih péenitdih wā yohcan niít. ³⁸ Japmant jūóhna, wā náahatdihjeh chājcan, weemdih wahni ded pah ā weñat pínahboodih chājadih wā jūúwáp be. ³⁹ Nin caá weemdih wahni ā weñat pínah yoobát: Nihat weemdih ā jepahat túatnitdih buudácan, weemdih caán péeni yeó jáapdih queétdih wā jwúub booaat pínahdih ā náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ā wūúhdih jepahnit, páantjeh ājeéh ī jumat pínahdih wā íp, weemdih wahni, ā náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wā jwúub boobipna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴¹ “Weém japmant jūóhni jeémát panihni tigaá wā jumap”, Jesús ā niijíchah joinít, jwī maátaboó caandih íjnit, tabit ī míic niijíp jī.

⁴² —¿Nin Jesús José wūúh nihcan niít? Ā íp, ā índihbut jwiít jwī jéihna caá. Pánihna, jwiít panihnihjeh man tigaá. Pánihni jumna yahna, ¿dépanihna “Japmant jūóhni wā jumna caá”, ā niij? ī míic niijíp jī.

⁴³ Queét páant ī míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij jepahap jī:

—Weemdih yeejép ñi niijcá bojoó.

⁴⁴ Det ī jenah joyátjīhjih weemdih ī jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wā íp, weemdih wahniboó, ‘Caán Dios ā wahni Cristo yoobát caá’, queétdih ā niij jenah joyát túatna caá, wājeéh ī péeat pínah niijná. Páant ā chājcah, det wīihwā pínah ita jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdih jepahnitjidih wā jwúub boobipna caá. ⁴⁵ Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah it niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih ā bohébiipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, nihat wā íp ā bohéátdih joinít, weemdihbut ī jepahbipna caá. Pánih jepahnit wīihwā ī jumbipna caá.

⁴⁶ “Wā ípdih ded ā encan caá. Weém ā wahnijeh caandih wā enep jī. ⁴⁷ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det weemdih jepahnit páantjeh wā ípjeéh ī táí jumbipna caá. ⁴⁸ Weém

báahdani jeémát panihni wā jumna caá. ⁴⁹ Ñi nuowāji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yahna, it wunap wat jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jūóhni wā niijná jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguipna ā bejcan niít. ⁵¹ Weém japmant jūóhni báahdani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā ípjeéh páantjeh ī jumbipna caá. Caán báahdani jeémát panihni wīih bācah ā jumna caá. Pánihna, wīih bācahdih wā wūhbiipna caá, nihat baácdih moón wā ípjeéh ī táí jumat pínah niijná. Pánih wāhna, nihat cāacwādh wā wun wūhbiipna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, jwī maátaboó, queétjeh nin pah ī niij míic wéhenap jī:

—¿Nin dépanih tigaá āih bācahdih jeémát pínah panihni ā wūhbi? ī míic niijíp jī.

⁵³ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém nihat cāacwā úd jeñé wā jumachah, ded wīih bācah panihnidih jeémpcanni, wīih meép panihnidih babhcanni wā íp pehbhoó ā bejcan niít. ⁵⁴ Ded wīih bācah panihnidih jeémpni, wīih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdih wā jwúub boobipna caá. Caánboó wā ípjeéh páantjeh ā jumbipna caá. ⁵⁵ Wīih bācah ñi jeémát yoobát panihni, wīih meépbūt ñi babhbat yoobát panihni ā jumna caá. ⁵⁶ Det wīih bācah panihnidih jeémpnit, wīih meép panihnidihbut babhnit, weém biícdih ī táí jumbipna caá. Weembát queét biícdih wā jumbipna caá. ⁵⁷ Wā íp páantjeh jumni weemdih wahna, weemdihbut páantjeh jumni ā jumat túatna caá. Páant ā chājat dée, jeémátdih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandih wā ípjeéh páantjeh jumni wā jumat túatbipna caá. ⁵⁸ Batéh yeebdih wā naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jūóhni caá. Caán

* 6:45 Is 54.13

jeémát panihni jwī n̄owāji ī jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémátdih jeémpnitji īt w̄n̄ap wut jī. Obohjeéhtih, butéh wā naóhni jeémát panihniboodíh ded jeémpni wā ípjeéh páantjeh ā jumbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁹ Capernaum tátchidih moón ī míc wáacat m̄úboó Jesús queétdih páant ā niij naóh bohénap jī.

Jesúsdih jepahna, páantjeh ājeéh jwī t̄ái jumat

⁶⁰ Dawá jwījeéh péenit Jesús ā bohéatdih joinít, nin pah ī niij wéhenap jī:

—Jesús nin ā bohéat b̄oni yoobát ā jum̄chah, caandíh jwī joíhcan caá, queétjeh īt míc niijíp tajī.

⁶¹ Páant ī míc wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ā niij w̄bh joyóp jī:

—¿Nin wā bohéatdih joiná, ñi íj niít? ⁶² Weém, nihát c̄acwā úud jeñé, j̄atih wā jum̄p̄jiboó wā jw̄ub p̄uh laab béjehah enna, ¿ded pah ñita niij jenah joi? ¿Caandíhbut ñita íj taniít? ⁶³ Dios ā wahní Túini Espírítu c̄acwāíh caolihdih ā booana caá. C̄acwājeh íih caolihdih ī jéih booacan caá. Pánihna, wā naáwátdih ñi t̄ái jenah joyóchah, Túini Espírítuboó ñíih caolihdih ā boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ā jum̄chah yuhna, ‘Caán Dios ā wahní Cristo nihcan caá’, biquína ñi niij jenah joiná caá, Jesús ā niijíp jī.

Jesús páant niij jenah joinít dih j̄atih átát jéihyep tajī. Pánihna, caandíh eníhcannitdih d̄oó wáini pínahdihbut átát jéihyep tajī.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ā jw̄ub niij naáwáp jī:

—Nin pah yeebdíh wā niij naáwáp yuh be: ‘Wā ípboó c̄acwādih weemdíh ā jepahat t̄atcah, det w̄íhwā pínah íta jéih jum̄can tagaá’, wā niijíp be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁶⁶ Páant ā niijíchah joiná, dawá jwījeéh péenitji Jesúsdih w̄ican, ī cádahap jī. ⁶⁷ Páant ī cádahachah ennit,

Jesús jwiít docewā ā bohénitboodíh nin pah ā niij w̄bh joyóp jī:

—¿Yeebbát weemdíh ñi cádahmi naniít? ā niijíp jī.

⁶⁸ Páant ā niij w̄bh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ā niij jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih bíih bohéni ā wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwī jum̄at pínah niijná, ma naáwátjeh jwiít dih ā t̄ái jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túini, Dios w̄úh, ā wahní caá’, jwī niij jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwī cádahcan niít, ā niijíp jī.*

⁷⁰ Páant ā niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Weém yeéb docewādih wā ñíwip yuh jī. Obohjeéhtih, bíic ñíjeéh jum̄ni nemépíh pínah ā jum̄na caá, ā niijíp jī.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote w̄úhdih niijná át ch̄ajap tajī. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jum̄na yuhna, Jesúsdih eníhcannitdih d̄oó wáini pínah ā jum̄ap jī.

7

Jesús úudwā caandíh ī jepahcat

¹ T̄áttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih namah jibidih ā bejep jī. Judea baác dih moón jwī maáta caandíh ī mao yohíhatdih jéihna, Judea baácboó ā bejíh jw̄hcap jī. ² Jwiít judíowā w̄p̄chí dahna jwī ch̄ajajtidih náhniat yeó jáapna, bahni ā jadhd̄ap jī.* ³ Pánihna, Jesúsdih ā úudwā nin pah ī niijíp yuh jī:

—Ninjíh ch̄ocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh péelíhndih ma w̄epatjíl ma ch̄aj j̄úutú. ⁴ Ded ā w̄epatdih j̄úutíhna, bih j̄úutcat caá náahap. Pánihna, yoobóp dih w̄epni jum̄na, jwī míc wáac j̄uibíni t̄at̄chiboó ma w̄epatdih jwījeéh ma j̄úut j̄úúwá, Jeñé, ī niijíp jī. ⁵ Queét ā úudwājeh yuhna, ‘Caán Dios w̄úh caá’, Jesúsdih ī niij jenah joicáp jī. Páant niij jenah joicán, caandíh páant ī niijíp jī.

* **6:69** Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20 * **7:2** Lv 23.34; Dt 16.13

6 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—Wā wēpatdih cāacwādh jūtat pínah ā jūdh jwuhuchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadh eníhna, caán tútchina ñi enbi jwuhú. 7 Cāacwā yeebdíh ĩ ijcan caá. Obohjeéhtih, ĩ yéej chājatdih wā naáwáchah joinít, weémboodíh ĩ ijna caá. 8 Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jumuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā jūdh jwuhna caá, ā niijíp jĩ. 9 Páant niijnít, Galilea baácboó jwiítdih ā numah chāwáp jĩ.

Jesús fiestadh enedih ā bejat

10 Obohjeéhtih, ā údwā ĩ bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiítdih ā numah bejep jĩ. Pánih bejna, cāacwā ĩ encapmantbit jwĩ bejep jĩ. 11 Fiesta yeó jáapdh míc wáac jubínit, jwĩ maáta Jesúsdi búdí ĩt bidip wut yuh jĩ.

—¿Dee tígáá ā jum? ĩt niij úbh joyóp wut jĩ.

12 Pánihna, cāacwābut caandíh búdí jenah joinít, ĩt míc wéhenap wut jĩ. “Caán táini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cāacwādh yee naóhni caá”, bitaboó ĩt niijíp wut jĩ.

13 Páant niijná yuhna, jwĩ maátadh úmna, Jesús ded pah ā jumadh queétdih ĩt míc wéhenap wut jĩ.

14 ĩ weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih muná waád jubínit, cāacwādh ā bohénap jĩ. 15 Páant ā bohénachah, jwĩ maáta joí wúhi bejnit, nin pah queétdih ĩ míc niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tígáá bohéatdih ā táí jéih? ĩ míc niijíp jĩ.

16 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ā naáwát tútat caá. 17 Ded Dios ā weñat pínadh chājíhni ‘Páant ā bohénachah, ā jéihyathéh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ā niij jéihbipna caá. 18 Ded ā jenah joyátjeh naóhna, cāacwā

caandíh ĩ weñat pínadh bidna caá ā chājap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ā naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandíhjih ñi weñat pínadh yeebdíh wā náah yacna caá. Páant wā naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ā naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíh ā wútdih át jwúb naóh yapanap wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni caán ā wútdidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wā chājatji jíb tígáá weemdíh ñi mao yohíh?” jwĩ maátadh ā niij úbh joyóp jĩ.

20 —Meemdíh nemép ā jumna caá. ¿Déhe tígáá meemdíh mao yohíhni ĩ jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíh ĩ niij úbh joyóp jĩ.

21 —Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdh yeéb cāacwā ñi jéih chājca naádhíh weémboó yeebdíh wā chāj júttap be. Páant wā chāj júttachah ennit, búdí ñi en wúhi bejep be. 22 Jon játi Moisésji nihat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat túttap wut jĩ. Pánihna, nihat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdh yuhna, ā wúttatji pahjeh ñipí bóodna caá. *Obohjeéhtih, Moisés ā wúttatji pohba át nihcap wut jĩ. Jwĩ nwo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínadh át jwíh wúttap wut jĩ. *Pánihna, caán túttimah, jwĩ nwo wā páant ĩpí chājap wut jĩ. 23 Chooát yeó jáapdh yuhna, Moisés ā wúttatjidih yap yohíhcan, yeebbút ñi wehdih ñipí bóodat túttna caá. Páant ñi chājna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdh weémboó wúnnidih wā boanachah enna, ñipí íj? 24 Ded pah wā chājatdih táí jéihcan, ‘Caán yeejép ā chājna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatdih jéihna, weemdíh yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ā niijíp jĩ.

Jesús jeámant ā jūwátjidih ā naáwát

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

25 Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tátchidih moón nin pah í míc niij ñábh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta í mao yohíhni nihcanna niít? 26 Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cātíh bohéna caá ã chājap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah í niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahni caá’, queét í niijéhna caá. 27 Obohjeéhtih, Dios ã wahni Cristo dedmant ã jūwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni tátchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahni Cristo nihcanna caá, queét í míc niijíp jĩ.

28 Jesús Dioíh m̄á diítboó queédih bohénajeh, páant í míc niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúub niij ñaacáp jĩ:

—Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jumni tátchidihbut jwĩ túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjéhjinboó jūóhna wã chājcan jĩ. Wã íp jĩ weemdíh ã wahap jĩ. Pánih wahni yeecanni, yoobópdi h chājni caá ã jumap. Caandíh ñi jéihcan caá. 29 Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant jūóhni caandíh wã túi jéihna caá, ã niijíp jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandíh í tewíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh í mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhachah, caandíh í jéih teo jwuhcap jĩ. 31 Pánihna, dawá Jesúsdi h túi jenah joiná, nin pah í míc niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih dawá láa ã chāj jútup be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh áta chāj taniít? ¿Páant tih jūúh? ¿Pánih chājna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niít? í niijíp jĩ.

Jesúsdi h fariseowã í tewat tútíhat

32 Páant í niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã í maáta bíicdi h Dioíh m̄ádi h wapnit soldad-owãdi h Jesúsdi h í tewat pínah niijná, ít wahap wat yah jĩ.

33 Jesús queét cāacwādi h nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwuhbipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bah-nijeh ã judhna caá. 34 Wã jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niít. Weemdíh bidna yahna, ñi jéih bid júbican nacaá, ã niijíp jĩ.

35 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah í míc niij ñábh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat tút tigaá ã chāj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã í bej peétni baácna boó bejnit, jwĩ déewã nihcan-nitdi h ã bohémi naniít? 36 ‘Yeéb weemdíh bidna yahna, ñi jéih jwāáhcan niít’, niijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niít’, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? í míc niijíp jĩ.

Báadhani mah panihnidih Jesús ã naáwát

37 Fiesta péeni yeó jáap, chah jwĩ weñat yeó jáap yoobát ã jumachah,* Jesús caanjíh ñuhnit, t̄bit ã ñaac niij naáwáp jĩ:

—Ded taca joótni wã pebh ã jūúwá naáh. Æ juyúchah, túi báadhani mahdi h caandíh wã wuhbipna caá. Wã wuhni pínah mah panihnidih bab-hna, Diosjeéh ã túi jumbipna caá.* 38 Ded weemdíh jepahni pínahdi h Dios naáwát di h naóh yapanit nin pah ít niij daacáp tajĩ: ‘Ded weemdíh jepahna, áih caolihmant m̄j nooj b́acat panihni ã jumachah, wēnit wíh túini doonádi h bitadi h ã wēp naóhbipna caá’, ít niij daacáp tajĩ,* ã niijíp jĩ.

39 Páant niijná, Jesúsdi h jepahnitdi h Túini Espíritu jumna, ded pah ã teo wáacat pínahdi h naóhna ã chājap jĩ. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab b́j jwuhcah, Túini Espíritu ã dei jūóh jwuhcap jĩ.

Jesúsdi h judíowã bíic yoobó í jenah joicát

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

40 Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cãacwã nin pah ãt míc niij wéhenap wat jĩ:

—Nin yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani jwĩpĩ páini caá, ãt niijíp wat jĩ.

41 —Nin Cristo jwiítidih táí ubni nacaá, bita ãt niijíp wat jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ãt míc niijíp wat jĩ:

—Cristo jãóhna, Galilea baácboó ãta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjĩh bóo tigaá. 42 Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ. ‘Cristo David jumma yoobát ã jumbipna caá.* Pánihna, David ã cãac jumni Belén tãtchiboó ã cãac jumbipna caá’, ãt niij daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesús Belén tãtchidih bóo nihcan, Dios ã wahni yoobát nihcan caá, queétjeh ãt míc niijíp wat yah jĩ.

43 Pánihna, queét Jesúsdihihi biic yoobó ãt jenah joicáp wat jĩ. 44 Biquína Jesúsdihihi ãt teo nemíhip wat yah jĩ. Obohjeéhtih, ãt jéih teocap jĩ.

Jesúsdihihi jwĩ maáta ã jepahcat

45 Sacerdotewã ã maáta, fariseowã biicdihihi Jesúsdihihi ã tewat tãutnit soldadowã Jesús pebh jainítji, queétdih wahnit pebhboó ãt jwúub bejep wat jĩ. ã pebhna ã jwúub juibínachah, soldadowãdih queét nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdihihi ãi teocan? ãt niijíp wat jĩ.

46 —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánihihi wëp naóhni ã wihcan caá, queét soldadowã ãt niij jepahap wat jĩ.

47 Páant ã niij jepahachah joinít, fariseowãboó nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—¿Yeebdíh caán ã yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ãi niijnít beé?

48 Det jwĩ maáta Jesúsdihihi jepahcan, caandíh ã náahcan caá. Pánihna, jwiítbãt caandíh jwĩ náahcan caá.

49 Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ã watatjidih ã jéihcan caá. Caandíh ã jéihcat júb jwĩ íp queétdih peéh chãjna, iiguípna ã

yohbipna caá, fariseowã ãt niijíp wat jĩ.

50 Obohjeéhtih, biic fariseo, Nicodemo wat jumni, chei Jesúsdihihi wéhenadihihi juibíniji,* páant ã niijíchah joiná, bita caanjĩh jumnitdih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

51 —Jesús yeejép ã chãjachah, jwĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah ã chãjatdih caanjéh ã naóhcah, jwĩ jéih peéh chãjcan caá. Pánih jéihcan yahna, caandíh jwĩ peéh chãjachah, jwĩ watatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, ãt niijíp wat jĩ.

52 Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ãt niij juihñup wat jĩ:

—¿Meembút Galilea baácdihihi bóo niit, jwiítidih páant ma niij naóhna? Dios naáwátdih meemdíh táí bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwátdih naóh yapani ãtát wihcap tajĩ’, ma niij jéihbipna caá, Nicodemodih ãt niijíp wat jĩ.

53 Páant niij péanit, ãihihi munnáboó ãt jwúub bejep wat jĩ.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ã yohat

1 Dioíh munnáboó jumnitdih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiítidih ã numah púuh laab béjep jĩ.

2 Chebitjeh, jwúub dei jãóhnihihi, Dioíh munnádhjeh mantih jwiítidih ã jwúub numah waadáp jĩ. ã jwúub jayúchah ennit, nihihi cãacwã ã pebhna ã míc wáac juyúp jĩ. ã míc wáac jayúchah ennit, caanjĩh juibí chãudnit, Jesús queétdih ã bohénap jĩ, páant mantih.

3 ã bohéat tac jumachah, Moisés ã watatjidih bohénit, fariseowã biicdihihi deoh nah jumnihdih ãt ub jũwúp jĩ. Pánih ub jãóhnihihi, Jesús pebh cãacwã cãtíh caántdih ãt ub jui ãihihi jĩ. 4 Pánih ub jui ãihihi, Jesúsdihihi nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Nint mi áa nihcannijih yeejép mi chãjachah, jwĩ enep be. 5 Dios

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12 * 7:42 Mi 5.2 * 7:50 Jn 3.1-2

ã wutadnih Moisésji nin pah ãt niij daacáp tají. ‘Det í áa nihcannitjĩh yeejép í chãjachah ennit, jee dáhnajĩh ñi yoh mawaá’, ãt niij daacáp tají.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma niij naóhbi? í niijíp jĩ.

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesúsdi h mácah í naáwát túutap yah jĩ. Oboghjeéhtih, Jesús páant í niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjĩh baácboó ã daacáp jĩ. ⁷ Páant ã daác jwuhchah, queétboó caandíh úbh joí yójahna í chãjap jĩ. Páant í úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñahnit, queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjĩh ã jwíh yoh waáwá naáh, ã niijíp jĩ.

⁸ Páant niij péanit, jwúb páah jéennit, ã jwúb daacáp jĩ, páant muntih. ⁹ Páant ã niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó í yéej chãjatjidih náhnit, chah behnit biquína í jwúb beedáh bejep jĩ. Páant í bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñahnit, caandíh joinít cãtíh queét chénewãjeh í jumap jĩ. ¹⁰ Pánihna, caántdih úb jũhñitji í wihcah enna, jwúb ñah ñahnit, Jesús caántdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Deyoob tigaá queét í bej? ¿Meemdíh peéh chãjat túttnit í wihcanniboó? ã niijíp jĩ.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—Weembút meemdíh wã peéh chãjat tútcan niít. Ma jwúb bejeé. Ma jwúb yéej chãjca bojoó, páant muntih, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni ã jumadnih ã naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin pah ã jwúb niij naáwáp jĩ, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácđih moondíh wã íp Dios ded pah ã jumadnih wã jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupúát panhipboó bejcan, wã ípdih í jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh í

jepahachah, páantjeh Diosjeéh wã túi jumadnih túbipna caá, ã niijíp jĩ.*

¹³ Páant ã niijíchah joinít, fariseowãboó nin pah caandíh í niijíp jĩ:

—Meém ma túi jumadnih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chãjap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, í niijíp jĩ.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wã jũwátjidih wã jéihna caá. Wã bejat pínahđibut wã jéihna caá. Oboghjeéhtih, yeéboó caandíh ñi jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáni caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wã jumadnih yoobópdih yeedíh wã naóhna caá. ¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cãac ded pah ã jenah joyátdih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdíh ñipĩ niijná caá. Oboghjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cãacwã í jumadnih weémboó wãpĩ naóhcan caá. ¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cãacđih páant niij naóhni. Wã íp weemdíh wahní biícđih, páant jwĩ niij naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wã naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeedíh wutna, nin pah ãt niij daacáp tají: ‘Chénewã biíc yoobó í naáwáchah, í niiját yoobópdih caá’, ãt niij daacáp tají. ¹⁸ Weémboó ded pah wã jumadnih naóhna, weemdíh wahní, wã ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wã jumadnih chénewã naóhñit jwĩ jumachah, jwĩ naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah í niij úbh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tigaá ã jum? í niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Oboghjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.

²⁰ Páant niij bohéna, Dioíh muúboó cãacwã í wahní dinerodih í jwejat paihna pebh ã jumap jĩ. Oboghjeéhtih, caandíh í mao yohat pínahđih Dios

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24 * 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

ã jenah joyát ã jũdh jwũhũchah, caandíh tewíhñit pínahbut caanjíh jũmna yũhna, caandíh ã jéih teo jwũhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niít”, Jesús ã niiját

²¹ Páñih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ:

—Wã jũúwápjiiboó wã jwũub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéj chãjatdih ñi cádahcatji jíib, wũnna, ñih caolih iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niít, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, jwĩ déewã queétjeh nin pah ã míic niij wũbh joyóp jĩ:

—‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niít’, niijná, ¿caanjéh míic mao wunat túut niít ã chãjap? ã niijíp jĩ.

²³ Páant ã míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jũmna, Dioíhwã nihcannit ã jenah joyát biic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jũóhni jũmna, wã íp Dios ã jenah joyát biic yoobó wã jenah joiná caá. ²⁴ Wã íp ã wahní wã jũmatdih yeebdíh wã naáwáchah yũhna, ‘Á naáwát yoobópdi hihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Páñihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biic yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? ã niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwíh naáwátji pahjeh wã jũmna caá. ²⁶ Yeéb ñi túi chãjcatji jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã jũdhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túutnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túutat yoobópdi hihcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahní”, ã niijíchah joinít,

queét ã beh joicáp wut jĩ. ²⁸ Páant ã beh joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ:

—Weém niihat cáacwã úud jeñédih cruzboó péohñit, ã pud dodhbipna caá. Páant ã chãjachah, ‘Caán Dios ã wahní caá’, ñi niij jéihbipna caá. Páñih jéihñit, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéatjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá. ²⁹ Weemdíh wahníboó wãjeéh ã jũmna caá. Páñih wahní jũmna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jũmat pah wãpí chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát ã jũmna caá”, dawá ã niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéj chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwĩ déewã “Caán Dios ã wahní Cristo caá”, niij jenah joinít dih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwátdih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jũmna caá. ³² Páñih jũmna, yoobópdi hihcan caá. Yoobópdi hihcan jéihñit jũmna, watnit panihñit ñi jũmbipna caá. Páñih jũmna, ded yéj chãjat jenah joyát ã jũúwáchah yũhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh wutni panihni ã jwũub wihcan niít, queétdih ã niijíp jĩ.

³³ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Jwiítboó Abrahamji ã jũimená jwĩ jũmna caá. Páant jwĩ jũmũchah, ded jwiítboodíh wutni ã wihcan caá. Páant wihcah yũhna, ¿ded pah niij tigaá ‘yeebdíh wutni ã jwũub wihcan niít’, ma niij naóh? ã niijíp jĩ.*

³⁴ —Yoobópdi hihcan yeebdíh wã naóhna caá. Cáacwãjeh ã yéj chãjatdih ã jéih cádahcan caá. Páñihna, queétdih yéj chãjat túutni ã maáh panihni caá. Páñih yéj chãjnit jũmna, caandíh teo wãhñit panihñit ã jũmna caá. ³⁵ Ded

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8

teo wūhni ā maáh wūh pah nihcan caá. Bita caandih ī ubuchah, queétboodih teo wūhni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ā maáh wūhboó páantjeh ā wūh ā jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wūh jumna, deddih wā watachah, caanbút wā íp wūh ā jumbipna caá. Páant wā watachah, yéj chājatdih teo wūhni panihni ā jwūub jumcan niit.* ³⁷ Yeéb Abrahamji ā jūimená ñi jummatdih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ā jūimená jumna yuhna, wā naáwáchah joíhcan, weemdih ñi mao yohihna caá. ³⁸ Wā ípjeéh jumna, wā enatjidih yeebdih wāpī naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ī maáh, yeebdih ā watachah joinít, yeéboó ñipī jepahna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ —Jwī íp yoobát Abraham caá, queét ī niijíp jī.

—Abrahamji ā weh yoobát jumna, ded pah ā chājatji biíc yoobó ñita chāj tagaá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdih wā íp ā naáwátdih yoobópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeéboó weemdih ñi mao yohihna caá. Abrahamjiboó páant āta chājcan tagaá. ⁴¹ Pánihna, ñi íp panihni ā chājihat biíc yoobó man tigaá yeebút ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ā niijíp jī.

—Jwiít íp wihcannit pohba jwī nihcan caá. Dios biícjeh caá jwī íp, queét ī niijíp jī.

⁴² —Weém Diosjeéh jumniiji nin baácna wā jūúwúp jī. Pánihna, Dios ñi íp ā jumachah nihna, yeéb weemdih ‘jwī úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jī. Wā íp Dios ninboó weemdih ā wahachah, wā jūúwúp jī. ⁴³ ¿Dépanih tigaá wā naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jīb caandih ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi ípboó yeejép chājat túutnit ī maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahboodih ñipī chājna caá. Nin baác ā jwīh jumachah, buubut páantjeh cāacwādh mao yohat túutni caá. Caán biíc mant yeenijeh jumna, yoobópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih

yeeat buúhna, nih yáatdihjeh āpī naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdih yeeni ā naáwáchah joinítji weémboó yeebdih yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdih ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ā naáwátdih ī tui joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nihcannit, ā naáwátdih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ā jummat

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdi h ī niijíp jī:

—‘Meém Samaria baác dih bōo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwī niiját yoobópdih caá, ī niijíp jī.

⁴⁹ —Weemdih nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjīh yeebdih wāpī chāj júutna caá, caandih ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wā chājachah yuhna, yeéboó weemdih wēi naóhcanjeh, yeejép ñipī wéhena caá. ⁵⁰ Weemdih ñi wēi naáwátdih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cāacwā weemdih ī tui weñat pínahdih wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdih ī náahcatji jīb queétdih ā peéh chāj bipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det wā naáwátdih jepahnit, ī wuncan niit, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁵² —Buu bācah chah jenah joicānniabe h meém ma jummatdih jwī jéihna caá. Abrahamji, nih hat Dios naáwátdih naóh yapanitji pah mantih it wunup wat jī. ‘Wā naáwátdih jepahni ā wuncan niit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij? ⁵³ ¿Jwī nuo Abrahamji, Dios naáwátdih naóh yapanitjibut chah wēpni niit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét ī niijíp jī.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wā jéih niijcán caá. Wā ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdih

* 8:36 Gá 5.1,13

ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwĩ íp’, ñi niijníjeh wã íp ã jamna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihát pah yeeni wãta jam tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpĩ chãjna caá. ⁵⁶ Jwĩ nwo Abrahamji nin baácboó wã dei jũúwát pínahdih jéihnit, ã weñep jĩ. Pánihna, wã dei jũúwáchah ennit, bádí ã yoób weñep jĩ, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jãtíh bóo Abrahamjidih meém ma ennit jĩ? Jesús dih ñi niijíp jĩ.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jam láa, weém wãát jamap jĩ, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.*

⁵⁹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétoó jee dáhnadh ñbnit, Jesús dih ñi yohíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ñi yohíhichah, ñi encat pónih, Jesúsboó Dioíh mãmánt ã bac bejep jĩ.

9

Jesús jéih encannidih ã booaat

¹ Tãttimah, jwiítdih Jesús namáboó nãmah bejna, jéih encannidih jwĩ jwãáap jĩ. ² Caandíh enna, Jesús dih nin pah jwĩ niij úbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cãac jamnajeh jéih encanni átát jamji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniít? ¿Á mánaboó ñt yéej chãjji taniít? jwĩ niijíp jĩ.

³ —Nin ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. Á mánabut ñi yéej chãjatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jamuchah, wã íp ã wēpatjĩh caandíh wã teo wáacbpna caá. Páant wã boanachah ennit, wã íp ã wēpatdih cãacwã ñi túi jéihbpna caá. ⁴ Yeó jáap cãacwã ñi tewatdih ñi jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ñi jéih teocan caá.

Pánihna, bũ caá ã baab jwúhat panihchah, weemdíh wahni ã wutatdih jwiítdih chãjat ã náahna caá. Tãttimah, chei jwĩ teocat pah, caandíh jwĩ jéih chãjcan niit. ⁵ Pánihna, nin baácboó wã jam jwuhuchah, baabát panihni cãacwãdih ded pah Dios ã jamatdih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.*

⁶ Páant niij péanajeh, baácboó mao mác ã coí jéenanap jĩ. Pánih coí jéenanit, baácdíh wid teo, jéih encanniíh quíbnadh ã ñáñap jĩ. ⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Siloé wãt jamni jēehat júána quíib táñadh ma bejeé, ã niijíp jĩ. Siloé niijná, jwĩh wéheatjĩh “Wahni”, niijná ã chãjap jĩ.

Jesús páant ã niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadh ã bejep jĩ. Pánih quíib táiniji ennit, áih mãmna át jwúub bejjíp taga. ⁸ Páant ã jwúub juibínachah, ã chéenwã, caán dinero úbhniiji ã jamatdih jéihnitbut, enni-jeh áih mãmna ã jwúub juibínachah ñt enep wat jĩ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ñt míic niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Nin dinero ãpĩ úbhniiji nihcan niit? ñt niijíp wat jĩ.

⁹ —Caanjéh tigaá, biquína ñt niijíp wat jĩ.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jígonha caá ã chãjap, bitaboó ñt niijíp wat jĩ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji át niijíp wat jĩ.

¹⁰ —Jéih encanniji jamna yahna, ¿ded pah tibeé ma nih? bũ ma jéih enat pínahdih, ñt niij úbh joyóp wat jĩ.

¹¹ —Jesús wãt jamni áih mao mácjĩh baácdíh wid teonit, wĩh quíbnadh áí ñáñap be. Weemdíh ñái péanit, ‘Siloé wãt jamni jēehat júána quíib táñadh ma bejeé’, ã niijíchah joinít, caanna wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã jéih enep be baca, queétdih át niijíp wat jĩ.

¹² —¿Meemdíh pánih chãjni deyoob tigaá an jam? ñt niijíp wat jĩ.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19 * 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

—Jaóh jūh. Deh caá an jumupna caá, queétdih át niij jepahap wut jī.

Jéih encannijidih fariseowā ī wūbh joyát

¹³ Páant niij wūbh joí péanit, jéih encannijidih fariseowā maáta pebhboó it ub bejep wut jī. ¹⁴ Jwiit judíowā jwī chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ā boanap jī. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ā boanachah jéihnit, caán newédih fariseowā jwah it jwūbh wūbh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? it niijíp wut jī.

—Mao mácjīh baácdih wid teonit, wīh quíibnadih ái nāñap be. Pánih nái péanit, ā quíib táñat tūtuchah joinít, wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā yoób enep be, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, biquína queét fariseowā nin pah it niijíp wut jī:

—Caán jwī chooát yeó jáapdih át tewep taga. Páant chooát tūtutdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, it niijíp wut yah jī.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant āta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, it niijíp wut jī. Páant niijná, queét chénat pah poómp biíc yoobó it jenah joicáp wut jī. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah it jwūbh niij wūbh joyóp wut jī, páant muntih:

—Meemdíh míih quíibdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? it niijíp wut jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani nacaá an jumup, queétdih át niij jepahap wut jī.

¹⁸ Pánihna, jwī maáta nin pah it niij jenah joyóp wut yah jī: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, it niijíp wut jī. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih it bid bojop wut jī.

¹⁹ Pánih bid bojnit, ā mánadih jwah nin pah it niij wūbh joyóp wut jī:

—¿Nin yoobópdih ñi wūh niit ā jumup? ¿Biícmantjeh caán jwíh cáac jumna, jéih encanni nitjī wáat jumup? it niijíp wut jī.

²⁰ —Nin jwī wūh tigaá. Biícmant jéih encannijeh ā cáac jumup jī.

²¹ Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ā enatdih, caandíh boonidihbut jwī jéihcan caá. Jwī wūh wébít nihcan caá. Caandíhñi ñi wūbh joyoó. Caanjéh ā jéih naóhna caá, ā mána it niij jepahap wut jī.

²² Ded “Jesús Dios ā wahní Cristo caá”, niijnídh jwī maátaboó jwī míic wáacat mūdih ita waadát tūtucan tagaá. Páant ī chājat pinahdih jéihna, encanniji mána jwī maátadih it úmji tagaá. ²³ Pánih úmna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhñi ñi wūbh joyoó”, it niij jepahap wut jī.

²⁴ Páant ī niij jepahachah joinít, jwī maáta jéih encannijidih it jwūbh niijíp wut jī:

—Jesús yéejni ā jumatdih jwiitboó jwī jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēnit, jwiitdih yoobópdih ma naáwá, caandíh it niijíp wut jī.

²⁵ —Jesús yéej chājni ā jumatdih wā jéihcan caá. Nindihjeh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumup jī. Obohjeéhtih, buu wā enna caá, queétdih át niij jepahap wut jī.

²⁶ —¿Ded pah tíi meém ma enat pinahdih caán ái chāj? it jwūbh niij wūbh joyóp wut jī.

²⁷ —Caandíhñi tibeé yeebdíh wáat naáwáp be. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat tūt tigaá wā jwūbh naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbát áihwā ñi jumíh niit? queétdih át niijíp wut jī.

²⁸ —Meém Jesús ā bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji ā bohénit caá. ²⁹ Dios Moisésdih ā naáwátjidih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ā jūwátjidih jwī jéihcan caá, queét caandíh it niij jéihñap wut jī.

³⁰ —¡Páant! Dedmant ā jūwátjidih ñi jéihcah yuhna, ¿caán weemdíh enani Dios ā wahní āta nihcan taniit? ³¹ Yéejnit ī wūbúchah, Dios ā joicán caá. Caandíh bácah jwiit nihat jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ā watatdih jepahniboó

ã uúbúchah, Dios ã joiná caá.* ³² Jon jãtíh nin baác ã jwíh jumuchah, jwíh cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enaat doonádih jwí joicán jĩ. ³³ Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh áta jéih enacan tagaá, queétdih át niijíp wut jĩ.

³⁴ —Bíicmantjeh yéejni mat jumup wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiútdih meém ma bohéhíh níit? jwí maáta caandíh ít níj jãihñup wut jĩ. Páant níj péanitjeh, Dioíh muumánt caandíh ít bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah í jummat

³⁵ Jéih encannidih í bacaat doonádih Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannidih jwãáhnit, caandíh nin pah ã níj uúbh joyóp jĩ:

—¿Meém nihát cáacwã úud jeñédih jepahni níit? ã niijíp jĩ.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wã jepahbipna caá, Jesús dih ã níj jepahap jĩ.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁸ —Maá, meemdíh wã jepahna caá, ã níj jepahap jĩ. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cáacwãboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah táí chãjat, ded pah táí chãjcatdihbut cáacwã í jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Wã íp ded pah ã wutadíh jéihcan, jéih encannit panihnit í jumna caá. Det páant í jummatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jummatdih wã bohébipna caá, jéih ennit panihnit í jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiútdíh táí jéihnit caá’, níj jenah joinít dih wã bohécán níit, páantjeh jéih encannit panihnit í jummat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowã caandíh nin pah í jwúub níj uúbh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiútdih níj níit ma chãjat? Jesús dih í niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jummatdih ñi jéihyechah, yeebdíh peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Dios dih jwí táí jéihna caá’, ñi níj jenah joyát júb, yeebdíh peéh chãjat ã jumbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

10

Ovejawãdih en daonít

¹ Túttimah, bíih naáwátjĩh, bohéát túut niijná, nin pah Jesús cáacwãdih ã níj naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded ovejawãdih wáihyat júdu jécdih waadcánjeh, jéc wihcapmant aáb púud deini, numní tigaá ã jumup. ² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jécdihjeh waadníboó áih ovejawãdih en daoní yoobát ã jumna caá. ³ Ovejawã mínah wáihyat júdu dih ã juyúchah, caán jécdih wapni caandíh ã wãt wãhbipna caá. Páant ã wãtachah, queétdih en daoníboó íih wãtna yoobó ã ezechah, áih wéheatdih áih ovejawã ípĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ájeéh ípĩ péé bac bejna caá. ⁴ Nihat áihwã í bac beedéchah ennit, queétdih ã waóh bejna caá. Pánihna, ã wéheatdih táí beh joiná, caandíh jeh í táí péé bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, bíih í jéihca naáhdih ípĩ péé bejcan caá. Bitá í wéheatdih joiná, umnit, ípĩ jwei béjna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

⁶ Jesús páant ã niijíchah yuhna, queét ít beh joicáp jĩ.

Ovejawãdih en daonít naáwãtdih Jesús ã beh joyáat

⁷ Páant í beh joicãtdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub níj naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ovejawãdih wáihyat júdu jéc panihni tigaá weém wã jumup.

⁸ Nihat wã jãtíh jũóhnit, numní panihnit, cáacwãdih ít yee bohénap jĩ. Queét í wéhenachah yuhna, cáacwã,

* 9:31 Pr 15.29

ovejawā panihnit, queétdih ít joyáh bojop jī. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jēc panihni caá. Weemdih jepahnit jēcdih waadnit panihnit ī jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubna caá. Ovejawā úmcanjeh, ñih wáihyat júdumant jumnitji wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwúub waadnit, ipí túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cāacwāboó wājeéh jumna, ipí úmcanjeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah ī náahatdih ī bíbohna caá.

¹⁰ “Queét numnitboó ovejawā panihnit Dioih cāacwādih mao yohodih ī júohna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jumat pah wājeéh ī túi jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā júúwáp jī. ¹¹ Weémboó ovejawā panihnitdih túi en daoní wā jumna caá. Ded ovejawādih túi en daoní caandih ī mao yohat dée tobohat ā jumachah yuhna, ñih ovejawādih apí en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubat túut niijná, weémboó cāacwādih wā wun wāhbipna caá. ¹² Obohjeéhtih, ā maáih ovejawādih en daoníboó yoobópdih ā túi en daocán caá. Ñihwā nihcah, jió ovejawādih jeémédih ā júúwáchah enna, teo wāhniiboó ā en daonít ovejawādih ā yoh jwei béjna caá. Ā yoh jwei béjat túttimah, jió ovejawādih ā tewechah enna, queét ī jwei peét bejna caá. ¹³ Caán teo wāhniiboó ā jíib chājatdihjeh ā bidna caá. Ā maáih ovejawādih oican, queétdih ā túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawādih túi en daoní panihni tigaá wā jumap. Wā íp weemdih ā túi jéihna caá. Weembút caandih wā túi jéihna caá. Páant wā ípdih wā túi jéihyat pah, wíih ovejawā panihnit weemdihbut ī túi jéihna caá. Wā íp weemdih ā jéihyat pah, weembút queétdih wā túi jéihna caá. Pánih jéihna, wā ípjeéh ī túi jumat pínah niijná, queétdih wā wun

wāhbipna caá.* ¹⁶ Bíih wáihyat júdu diitboó jumnit ovejawā panihnitbut wíihwā ī jumbipna caá. Pánih jumnit, wā naáwáchah, queétdihbut ī joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwā bíicdih queétdihbut ī jumbipna caá.* Pánihna, weemjéh nihat wíihwādih wā túi en daobipna caá.*

¹⁷ “Wíihwā Diosjeéh ī jumat pínah niijná, queétdih páant wā wun wáhat pínah, wā jwúub boo pud júúwát pínahdihbut jéihnit, wā íp weemdih ā oina caá. ¹⁸ Ded ā náahat pah weemdih mao yohni pínah ā wihcan caá. Wā náahat pahjeh weemdih ī mao yohbipna caá. Pánihna, wā náahat pahbut wā jwúub boo pud júúhbipna caá. Páant wā íp weemdih ā chājat túutap jī”, Jesús ā niijíp jī.

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, queét jwí déewā bíic yoobó ít jenah joicáp jī.

²⁰ —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ā túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandih jwí jwúub joíih, páant mantih? dawá ī míic niijíp jī.

²¹ Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant āta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut āta jéih enacan tagaá. Pánih chājna, nemép jumni nihcan caá, ī míic niijíp jī.

Judíowā ī maáta Jesúsdihi ī náahcat

²²⁻²³ Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowā Jerusalén tútchidih bíih fiesta jwí jwúub chājap jī. Jon játihi Dioih mūdih chāj péanit, Diosdih ī wēi wáhatjidih jwí náhnat yeó jáapna ā jumap jī. Caán yeó jáapnadihi Dioih mūdih wāáp lap numpboó Salomón ā chājat túutni coahjidih Jesús ā en jibip jī. ²⁴ Caan cóahboó Jesús ā jumachah enna, jwí maáta caandih ñuh púda bojnit, nin pah ī níj úbh joyóp jī:

—Maatápdih jwiítidih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wāhni Cristo yoobát niit ma jumap? Jesúsdihi ī niijíp jī.

* **10:14-15** Mt 11.27; Lc 10.22 * **10:16** Ef 2.11-22 * **10:16** Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

25 –Yeebdíh jãtíh wãát naáwáp jĩ. Pãant wã naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan jĩ. Wã íp ded pah weemdíh ã wutuchah joinít, ã wēpatjĩh wãpĩ chãjna caá. Pãnih chãjna, weém Cristo yoobát wã jumatdih júut tigaá wã chãjap. 26 Pãant wã júutuchah yuhna, bitaíh ovejawã panihnit jumna, weémboodíh ñi joíhcan caá. 27 Ovejawã queétdih en daonídih í túi joyát pahjeh tih, wíhwã weemdíh í túi joiná caá. Queétdih wã jéihyechah, weemdíh í túi péna caá. 28 Pãantjeh Diosjeéh queétdih wã túi jummat túutuchah, iiguípna í bejcan níit. Pãnihna, queétdih wã túi en dawáchah, bitaboó weemdíh í jéih dúuc wáican níit. 29 Wã íp, wíih cáacwãdih weemdíh wãhni, nihatdih chah wēpni caá ã jumup. Pãnih jumna, wíhwãdih ã wapachah, bitaboó caandíhbut í jéih dúuc wáican níit. 30 Weém wã ípjĩh bíic pahjeh jwĩ jumna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

31 Pãant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih í wup jĩ. 32 Pãant í chãjachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã níj wãbh joyóp jĩ:

–Wã íp ã wēpatjĩh dawá láa yeebdíh wã chãj júutup yuh jĩ. ¿Dedé wã chãjatji jíib tigaá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohíh? ã niijíp jĩ.

33 –Dios ã wēpatjĩh ma chãj júutatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma níj yee naáwát jíib, meemdíh jee dáhnajĩh jwĩ yoh mawíhna caá, queét í níj jepahap jĩ.*

34 –Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ: ‘Yeéb wã naáwát túutnitdih “weem pãnihnit ñi jumna caá”, wã niijíp be’, Dios át níj daacát túutup tajĩ.* 35 Pãant ã níj daacátji yoobópdih ã jummatdih jwiít nihát jwĩ jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwĩ jéih niijcán caá. Dios naáwát dih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã níj

naáwáchah, yoobópdih caá. 36 Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jĩ. Pãnihna, ‘Weém Dios wãh caá’, wã niijíchah joinít, ¿dépanih tigaá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéej naóhna caá ã chãjap’, ñipĩ níj? 37 Wã íp ã náahat pah wã chãjcah bácah, wã bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcát caá náahap. 38 Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutuchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi níj jenah joicán caá. Pãant níj jenah joicán yuhna, wã chãj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjĩh chãjni caá’, níj jenah joyát caá náahap. Pãant níj jenah joiná, weém wã íp bíicdih wã jummatdih ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

39 Pãant ã niijíchah joí íjnit, queét chéneji í tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei bác bejep jĩ.

40 Pãnih bac bejniji Juan cáacwãdih ã daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ, pãant mantih. Caanná jubínit, jwiít dih ã numah jumup jĩ.* 41 Dawá cáacwã caanná caandíh enedih ípĩ jubínap jĩ. Nin pah queét míicjeh í niijíp jĩ:

–Juan Dios ã wēpatjĩh chãj júutcan yuhna, ded pah Jesús ã jummat pínahdih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, í míic niijíp jĩ.

42 Pãant níj jenah joinítji dawá Jesús dih í jepahap jĩ.

11

Lázaro

1-2 Lázaro, María, Marta queét bíic peihcannit, Betania tútchidih moon tájĩ. Queét yaádh í úud Lázaro bíicdih ípĩ jumup jĩ.* Caánt María, Jesús íh jítchanadih túi chej jumni macjĩh puohnit, míih waó yoócjĩh jōp wionih pínah mit jumup tajĩ.* Bíic yeó jáap Lázaro búdí át wunup wut jĩ. 3 Á wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesús dih dooná ít wahap tajĩ.

* 10:33 Lv 24.16 * 10:34 Sal 82.6 * 10:40 Jn 1.28 * 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

—Ma oini b́udí wunna beé ã chãjap be, Maá, ït niíj naáwát túutap tají.

⁴ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joinít, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã niíj naáwáp jĩ:

—Lázaro wunna yuhna, ã boobipna caá. Wunna, Dios ã wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ã wēpatdih júutnit, ã wáúh wã jumatdih, wēpni wã jumatdihbut cãacwãdih ã júutbipna caá, ã niijíp jĩ.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaáhdihbut Jesús b́udí ã oyop jĩ. ⁶ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joiná yuhna, caán yuúpbít bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ã namah jum jwuhup jĩ. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowã ï jumni tútchina, jwí jwúub bejjĩh, ã niijíp jĩ.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwí maáta meemdíh jee dáhnajĩh ï yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejjĩh, páant muntih? jwí niijíp jĩ.

⁹ Páant jwí niijíchah joinít, caandíh ï mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíih naáwátjĩh jwiítidih nin pah ã niíj jéihya naáwáp jĩ:

—B́udí ñi jenah joicá bojoó. Bíic yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwí túi enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwí buugcán caá. ¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwípĩ buugná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Páant niijná, nin pah niijná ãt chãjap jĩ: “Buu wã íp ded pah ã chãjat túutatdih wã chãj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh ã chãjat túutat jadh jwuhuchah, weemdíh ï jéih mao jwuhcan caá”, niijná ãt chãjap jĩ.

¹¹ Páant niíj péanit, jwiítidih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—Jwí chéen Lázaro, ñona caá an chãjapna caá. Páant ã ñwuchah, weém caandíh wucudih wã juibíipna caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã túi boobipna caá, jwí niijíp jĩ.

¹³ Páant jwí niíj jenah joyóchah yuhna, Jesús “**Ñona caá an chãjapna caá**”, niijná “**Muujáh bejna beé**”, niijná ãt chãjap jĩ. ¹⁴ Páant jwí niíj jenah joyátidih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdi ã niijíp jĩ:

—Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wēina caá. Buu bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdíh chah ñi túi jenah joibíipna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandíh ï yohopjina enedih jwí bejjĩh, ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwí niijní, nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwí en péejĩh. Caandíh maona, jwiítidihbut ï mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bíicdih jwí bejep jĩ.

Jesús cãacwãdih jwúub booani ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwí juibíát pínah jãtih, Lázaroíh bácahjidi jee íitboó ítat yohop tají. Bíicjĩh bóo téihya yeó jáap jãtih ãtat wunup tají. ¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic hora tacdih bejat ã jumup jĩ. ¹⁹ Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwí déewã María, Marta ï úuddih ï jĩgahat yayáát túut niijná, ï pebhna ït juibínap tají. ²⁰ Jwí juibíát doonádih joinít, muumánt bac jũóhni, Marta Jesúsdi jwãáadih mi juyáp jĩ. Obohjeéhtih, yad jupu muú díitboó mit jum jwuhup tají.

²¹ Pánihna, Jesúsdi jwãáhni, Marta nin pah caandíh mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud ãta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma úubúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

²³ —Ma úud ã boo pud jũóhbiipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cãacwã ï boo pud jũóhni yeó jáapdih,* wã úudbut ã jwúub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

* 11:24 Dn 12.2

25 —Weemjéh w^unⁿidih wā jéih jw^uub booana caá. Ded weemdíh jepahni w^unna yuhna, ã jw^uub boo pad jüóh^bipna caá. 26 Ded báadhⁿibut weemdíh jepahni, iiguípna ã bejcan niít. ¿Caandíh ma jengah joí niít? Martadih Jesús ã niijíp jĩ.*

27 —Maá, meém Cristo Dios w^uuh ma jum^at^dih wā túi jéihna caá. Nin baácboó meemdíh ã wahatjidihbut wā jéihna caá, Marta mi niij jepahap jĩ.

Jesús ã juñát

28 Páant Marta caandíh niij péanit, Mariadih naáwádih mi jw^uub bejep jĩ. Pánih jw^uub bejnit, mi jwandih mit juibí jéyé naáwáp w^ut jĩ.

—Bohéni át jui tábeé. ‘Mi jüúwá naáh’, meemdíh ã niijná beé, mit niijíp w^ut jĩ.

29 Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesús^dih jw^uáádih mit bac jüúwáp tajĩ. 30 Marta mi jw^uub bejat títimah, títchiboó waadcán, caanjíh^jeh jw^u páñap jĩ. 31 Jw^u déewá, Mariajeéh jumⁿit, wépép mi bac bejatdih ennit, “Mi úuddih yohopjiboó juñú^dih bejna caá mi chájap”, ít niij jengah joyóp tajĩ. Páant niij jengah joinít, caántdih ít péé jüúwáp tajĩ.

32 Jw^u pebhna juinít, Jesús^dih enna, ã pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jum^achah, wā úud áta w^uncan tagaá, mi niij jüúwáp jĩ.

33 Páant mi jüú naáwáchah ennit, mi-jeéh péenit jw^u déewá ã juñát^dihbut ennit, Jesús bádí ã jígahap jĩ. 34 Pánih jígahnit, Jesús queétdih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dee tíbeé caandíh ñi yoh? ã niijíp jĩ.

—Maá, caandíh jw^u yohopjiboó ma en jüúwá, ã niij jepahap jĩ.

35 Pánih jígahnit, Jesús^but ã juñáp jĩ.

36 Páant Jesús ã juñúchah ennit, mi-jeéh péenit jw^u déewá nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ:

—Jesús Lázaro^dih bádí át oi tagaá, ã míic niijíp jĩ.

37 Obohjeéhtih, bita caanjíh jumⁿit nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaro^j ã w^unat pínah jätih, caandíh át jéih booaji caá? ã niijíp jĩ.

Lázaro ã yohnijidih Jesús ã booaat

38 Páant ã niij míic wéheat pónih, Jesús bádí ã jw^uub jígahachah, Lázaro^dih ã yohopjiboó jwiútdih ã numah juibínap jĩ. Caán ít^dih bádí jee dáh^jh ít nemep tajĩ. 39 Páant ã nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Can jeé júdu^dih ñi pátú dodhdoó, ã niijíp jĩ.

—Maá, biícjíh bóo téihya yeó jáap jätih ã w^un^achah, jw^u yohop be. Pánihna, b^u ãih bácah an wíjna nacaá buca, Marta mi niijíp jĩ.

40 —Wā naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ã wēpatdih ma enat pínahdih meemdíh wāát naónna beé, caántdih ã niijíp jĩ.

41 Páant caántdih ã niij péanachah, queét jeé júdu^dih ã pátú dodhdop jĩ. Í pátú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Dios^dih nin pah ã niij úúbh jĩ:

—Weemdíh ma joyátji túina caá, Paá. 42 Wā úúbat pah ma joyát^dih wā jéihna caá. Pánihna, weemdíh ma wahatjidih nit jumⁿit ã jéihyat pínah niijná, b^u meemdíh páant wā niij úúbhna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

43 Páant niij úúbh péanit, Jesús nin pah ã niij wép ejep jĩ:

—¡Lázaro, ma bac jüúwá! ã niijíp jĩ.

44 Jesús páant ã niij ejechahjeh, Lázaro ã yohniji yuhna, jeé ít^mant ã bac jüúwáp jĩ. Pánih bac jüóhna, ãih bácah, ãih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpjíh ã pinatji pahjeh ã d^uo b^ac jüúwáp jĩ.

Páant ã bac jüúwáchah, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Caandíh ñi pinatji yégueh chóo tōpnad^dih ñi wataá, ã niijíp jĩ. Páant

* 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

ã niijíchah joinít, ï pinatji tōpnadih Lázarodih ï watap jĩ.

Jesúsdih ï tewat pínahdih ï míc wéheat

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Páant Lázarodih ã booanachah ennit, María pebh jainítji dawá jwí déewã, Jesúsdih ï jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcan-nitboó fariseowã pebhna juibínit, ded pah Jesús ã chājatjidih ït naáwáp wut jĩ. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewã ï maáta, fariseowã, bita jwí maáta bíicdih míc wáacnit, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wut jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjĩh ã chāj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojoó’, jwí niijcáh, nihat cáacwã ájeéh ï bejbipna caá. Páant dawá bíicdih ï jumuchah ennit, Jesúsdih maáh ï waadáát pínahdih jenah joinít, Romadih moón ï maáta ‘Jwiít dih yohna caá ï chājap’, niijnít, jwiít judíowãboodíh ï peéh chājbipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioíh mæudíh ï yohat pínah niijná, ïih soldadowãdih ï wahbipna caá. Jwíh baácdihbut ï dáuc wáibipna caá. Pánihna, ¿bæu ded pah tigaá jwí chājbi? ït míc niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ï niijíchah yuhna, bíic ïjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewã ï maáh yoobát Caifás wut jumni, queétdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdíh ñi joi jwúhæú. Páant niij míc wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowã jwí túi jummat pínahdih bíic cáac ã wun wúhuchah, ã táibipna caá. ã wun wúhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ï maáta ï yoh beedábipna caá. Caandíh yeéb ñi túi beh joi jwúhcan caá, Caifás ãt niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná ãt chājcap wut jĩ. Sacerdotewã ï maáh yoobát ã jumuchah, jwí déewã ï túi jummat pínah niijná, Jesús ã wun wúhat pínahdih Diosboó Caifásdih ãt naáwát túutap wut jĩ. ⁵² Obohjeéhtih,

pánih wænna, jwiít judíowãdihjeh pohba ãt wun wúhcap tajĩ. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah bíic weh pah jwí jummat pínah niijná, jwí yéejat jíib Jesús ãt wun wúhcap tajĩ. ⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwí mao yohbi?” queét ït niij míc wéhe jwíhip tajĩ.

⁵⁴ Pánihna, caandíh ï mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíchap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wut jumni bainí tútchibitna jwiít dih ã numah juibínap jĩ. Pánih juibínit, caanjíh jwí jum jwúhcap jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowã jwíipĩ wēini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã júhdhup jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwí weñat pínah játih túi míc ámohat apĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwí jummat pínah niijná. Pánihna, caandíh chājat túut niijná, dawá jwí déewã nihat tútchinadih moón Jerusalén tútchina ït aab béjep tajĩ. ⁵⁶ Caán tútchina juibínit, queét Jesúsdih bidna ïtih chājap ta yuh jĩ. Pánih bidna, Dioíh mæudíh jumnit, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wut jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã júohca naniít? ñi jenah joyóchah, ït niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ï maáta, fariseowãbut játih nin pah cáacwãdih ïtát niij watap wut jĩ: “Jesús dedboó ã jummat doonádh joinít, jwiít dih ñi naáwã”, ïtát niijíp wut jĩ. Caandíh tewat túut niijná, páant ït niijíp wut jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María miñ chej jumniñ mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã júhdhuchah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiít dih ã numah jwúub juibínap jĩ. Caanná juibínit, Lázaro wænñiji, Jesús ã booanih mæuná jwí juibínap jĩ. ² Páant

jwĩ juibínachah, jwĩ jeémát pínahdih ì chãj wũhup jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biícđih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj páuda bojop jĩ. Páant jwĩ laj páuda bojochah, Marta jwiítđih jeémát mi cáagap jĩ. ³ Mariaboó nardo wũt jumni chej jumni quiítđih, biíc kilo tac yoób Ʃb jũóhñit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Puhñit, miíh waó yoócđih mi jõp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihat muú ã túi chej jam chéyah bejep jĩ. ⁴ Páant mi chãjachah ennit, jwiít biícđih jumni Judas Iscariote wũt jumniaboó, Jesúsdih eníhcannitđih duó wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jíib chãj wũhcan? Caandíh jíib chãjna nihna, biíc jõpchi tawat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerodih moh yéejnitđih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitđih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yáana, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yuhna, biquí láana ãpĩ nũmũp tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caántđih páant ma niijcá bojoó. Mi ámohniji chej jumniđih wĩh bácahdih ì yohat pínah jãtíh ñãñat dée pah weemđih páant mi puhna caá. ⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ì jumbipna caá. Páant ì jumachah, débólih wãhíhna, queéđih ñi jéih wũhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatápđih wã jumcan niít, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ì maáta Lázarodihbut ì mao yohíhat

⁹ Jesús biícđih Betania tútchiboó jwĩ jumachah, dawá jwĩ déewã caandíh enedih ìt jũúwáp tajĩ. Obohjeéhtih, caandíhjuh pohba nihcan, ã booniji Lázarodihbut enedih jũóhna ìt chãjap tajĩ. ¹⁰ Páant enedih ì

juibínachah jéihñit, sacerdotewã ì maáta Lázarodihbut ìt mao yohíhip jĩ. ¹¹ Lázaro wũnnijidih ã booaat doonáđih joinít, dawá jwĩ déewã Jesúsdih ìt jepahap tajĩ. Pánih jepahñit, sacerdotewã ì bohéátboodíh ìt cádahap tajĩ. Páant ì cádahachah ennit, sacerdotewã ì maátaboó ìj yapnit, Lázarodihbut ìtih mao yohíhip ta yuh jĩ.

Jesúswã Jerusalénna ì waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ juibíni daanimant bóo yeó jáapđih dawá cáacwã Jerusalén tútchina juibínitji jwĩ juibíat pínah doonáđih ìtát joyóp tajĩ. ¹³ Pánih joinítji táam náonadih bóodnit, Jesúsdih ì Ʃb jwãáh dei jũúwáp jĩ. Pánih jwãáh dei jũóhñit, nin pah ì niij wēi ñaacáp jĩ:

—¡Diosdih jwĩ wēi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiít judíowãdih teo wáacni pínah ã túi jumna naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queét ì niij wēi ñaacáp jĩ.*

¹⁴ Burrodih bid jumínit, Jesús caanjíh ã chúudap jĩ. Pánih chúudna, Dios naáwátđih naóh yapaniji ã daacátji pahjeh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi úmca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wũhjih chúudnit, ã jũóhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.
(Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesúsdih niijná caá ãt chãjap’, jwiít ã bohénit jwĩ niij jéih jwũhcap jĩ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã pũh laab béjat túttimah, ã daacátjidih náhnit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naáwátđih ã daacátji biíc yoobó Jesúsdih ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoób jéihyep jĩ.

¹⁷ Jesús ã ezechah, Lázaroíh bácahdih ì yohatji ítmant báadñi ã bac jũúwáchah ennitjiboó bitadih ìt naáwáp tajĩ. ¹⁸ Caán doonáđih joinítji dawá cáacwã Jesúsdih ì jwãáh jũúwáp jĩ. ¹⁹ Páant dawá ì bejchah ennit,

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11 * 12:13 Sal 118.25-26

fariseowã queétjeh nin pah ìt míc niijíp wut jĩ:

—¡Eneé bũca! Nihat Jesúhwã mícjeh bũũ jumna caá ì chãjap. Queétdih jwĩ naáwáchah yũhna, ì joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwĩ jéih chãwácan caá, ìt míc niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesúsdih ì bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jũóhntjeéh, biquína griegowãbut ìt juyúp tajĩ. ²¹ Pánih joinít, jwĩjeéh jumni Felipe pebhna queét ìt juyúp tajĩ. Felipeboó Galilea baácdih jumni Betsaida wut jumni tútchidih bóo ã jumup jĩ. Caan pébh joinít, nin pah caandíh ìt niijíp wut jĩ:

—Jwiít Jesúsdih jwĩ eníhna caá, ìt niijíp wut jĩ.

²² Páant ì niijíchah joinít, Felipe Andrésdih naáwádih át bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesúsdih naáwádih ì juyúp jĩ. ²³ Páant ì naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úud jeñé wã wunat pínah, wã boo pud jũúwát pínah, jeáboó wã jwúub bejat pínahbut bahnijeh ã jedhna caá. ²⁴ Nin naáwátjĩh yeebdíh wã bohébična caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat túttimah, ãih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, ãih dítmant bóo tíb apĩ chíih jũóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wã boo pud jũúwát túttimah, dawá cãacwádih Diosjeéh wã tái jummat túutbična caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wãta jum tagaá.* ²⁵ Det ì weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodíh chãjĩhcan, iiguípna ì bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ì weñat pínahdih joyáh bojnít, Diosdih tái jepahna, páantjeh ãjeéh ì tái jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdíh teo wãhntit jumíhna, wã

naáwát dih tái joyát caá náahap. Pánih chãjna, queétdih wãjeéh ì jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wãhntidih búdí oina, wã ípbut ãjeéh ã tái jummat túutbična caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã naáwát

²⁷ “Bũũ búdí wã jĩgahna caá. ¿Wã ípdih ded pah tigaá wã niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij tániít? Caandíh páant wã niij wãbhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, bũũ weemdíh chah yeejép bwat ã jumbipna caá. ²⁸ Paá, bũũ ded pah wēpni ma jummatdih cãacwádih ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah ãi niijíp jĩ:

—Wã wēpatdih queétdih wãát júutup be. Pánihna, wã jwúub júutbična caá, páant muntih, ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joiná, dawá caanjĩh joi ñáhnit, ì joí wáhi bejep jĩ. Pánih joí wáhi bejnít, nin pah ì niijíp jĩ:

—Énoh niít páant yáani, biquína ì niijíp jĩ.

—Ángel Jesúsdih naóhna caá ã chãjap, bita ì niijíp jĩ.

³⁰ Queét páant ì niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jeámant wéheni wĩih pínah nichan, weém Dios ã wahni wã jummatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, páant ãi niijíp be. ³¹ Bũũ nin baácdih moón yeejép wã ì yéj chãjat jíib wã íp queétdih ã peéh chãjbipna caá. Queétdih wutni nemépwã ì maáhdihbut ã yohbipna caá. ³² Weemdíh cruzboó péoh dodhntit ì mawachah, dawá cãacwã wĩihwã pínah wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³³ Páant niijná, ded pah ã wunat pínahdih Jesús cãacwádih naóhna át chãjap tajĩ. ³⁴ Páant ã niijíchah joinít,

* **12:24** Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23 * **12:25** Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

căacwăboó caandih nin pah ĩ niúj
úúbh joyóp jĩ:

—Dios naáwátđih daácnitji nin pah
ĩt niúj daacáp tajĩ: ‘Dios ā wahn
Cristo páantjeh ā jambipna caá’, ĩt niúj
daacáp tajĩ.* ĴPáant ĩ niúj daacáchah,
meém nihát căacwă úúđ jeñé, Dios ā
wahnidih dépanihna pohba cruzboó ĩ
péoh dodh mao yohcan niút? ĴMeém
Dios ā wahn nihcan niút? ĩ niúj jĩ.

³⁵ Páant ĩ niújichah joinít, Jesús
queéđđih nin pah ā niúj jepahap jĩ:

—**Weémbó baabát panihni ded
pah wă íp ā jumatđih yeebđih
wă jéihyana caá. Obohjeéhtih,
maátcanbitjeh ñijeéh wă jambipna
caá. Pánihna, túi jumat túut niújna,
yeebđih wă bohéátđidih ñi quíib
búđcá bojóó. Ded đupánapboó jib
bejni dedboó ā bejat pínahđih ā en
jucán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát
panihni wă jamuchah, búu wă bejat
pínah jătih weemđih ñi jepahá.
Pánih jepahna, baabátboó jumnit
panihnit wăihwă ñi jambipna caá, ā
niúj jĩ.**

Páant niúj naóh péanit, jwiítđih ā
numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit,
queéđđih ā jwei béjep jĩ.

Judíowă Jesúsđih ĩ náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ā wēpatjĩh Jesús
queéđđih ā chăj júutachah yuhna,
dawá jwĩ déewă caandih ĩ joíhcap jĩ.

³⁸ Dios naáwátđih naóh yapani Isaiás ā
naáwátđi pahjeh queét ĩ chăjap jĩ. Nin
pah āt niúj daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwátđih wă bohénachah
yuhna, căacwă ĩ joíhcan caá.
Ma wēpatjĩh queéđđih wă chăj
júutachah yuhna, ‘Caán naáwát
yoobópdih nihcan caá’, ĩ niúj
jenah joiná caá”, Isaiás āt niúj
daacáp tajĩ. (Is 53.1)

³⁹ Páant ĩ joíhcat ennit, Dios queéđđih
ā jéihyat túutcan caá. Caandihbut
Isaiás nin pah āt niúj daacáp tajĩ:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios
queéđđih āt chăjap wut jĩ. Pánih
chăjnit, ā naáwátđih queéđđih āt
jéihyat túutcap wut jĩ. Pánihna, ā

wēp chăj júutatđih enna yuhna,
ĩ beh encan caá. Ā bohéátđih
joiná yuhna, ĩ beh joicán caá.
Ā bohéátđih jéihna nihna, ĩ
yéj chăjatđih ĩta cádahji tagaá.
Páant ĩ cádahachah, queéđđih
Dios āta túi úbji tagaá”, Isaiás
āt niúj daacáp tajĩ. (Is 6.10)

⁴¹ Páant niúj daácna, Isaiás Cristo ā
wēpat, búdí ā yeh iigátđihbut enni
jumna, ded pah Cristo ā yapat
pínahđih naóh daácna āt chăjap wut jĩ.

⁴² Obohjeéhtih, dawá căacwă,
biquína jwĩ maátabut “Caán Dios ā
wahn Cristo yoobát caá”, Jesúsđih ĩt
niúj jenah joyóp tajĩ. Páant niúj jenah
joiná yuhna, queét fariseowăđih
úmna, bita “Jesúsjeéh wă waadáp
be”, ĩt niúj naáwíhcap wut jĩ. Páant
ĩ naáwáchah nihna, jwĩ míic wáacat
muná fariseowăboó queéđđih ĩta
waadát túutjican tagaá. ⁴³ Queéđđih
Dios ā wēi naáwátđih náahna yuhna,
căacwăboó ĩ weñatđih chah ĩt bidip
wut jĩ. Pánihna, queét “Weém Jesúsđih
caá”, bitadih ĩt niúj naáwíhcap wut jĩ.

Jesús ā naáwátđih ĩ joíhcat júb peéh chăjat ā jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús căacwăđih nin
pah tabit ā niúj ñaác naáwáp jĩ:
“Ded weemđih jepahni weemđihjeh
pohba jepahna ā chăjcan caá.
Weemđih wahnidihbut ā jepahna
caá. ⁴⁵ Ded weemđih enni weemđih
wahnidihbut ā enna caá. ⁴⁶ Ded
đupánapboó jumniji, weemđih
jepahna, baabát panihpboó ā jwúub
jumat pínah niújna, weém baabát
panihni nin baácboó wă júúwáp jĩ.

⁴⁷ Obohjeéhtih, ded wă naáwátđih
joiná yuhna, ā jepahcah, weémboó
wă peéh chăjcan niút. Nin baácđih
moón weemđih jepahcannitđih peéh
chăjadih jăóhna wă chăjcan jĩ. Obo-
hjeéhtih, iiguípna bejnit déedih túi
ubat túut niújna, wă júúwáp jĩ. ⁴⁸ Ded
weemđih náahcanni, wă naáwátđihbut
joíhcannitđih peéh chăjat ā jambipna
caá. Wă naáwátđih ĩ joíhcatđi júb péeni
yeó jáapđih wă ípboó queéđđih ā peéh

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

chãjbipna caá. ⁴⁹ Weém wã jenah joyátjeh yeebdíh naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tigaá. ⁵⁰ Ded ã naáwát dih joí waadána, wã íp jeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát túutatdihjeh tigaá, yeebdíh wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13

Jesús ã bohénitih jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah jãtihbit, Jesús nin baác dih cádahnit, ã íp pehbboó ã bejat pínah bahni ã jũhdadit dih átát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baác dih moondíh búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwãdih ã wãh wãhup jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiít dih ã namah jeéméchah, Jesús dih eníhcannit dih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wãúhdih nemépboó át waád dée tajĩ. ³ Dios pebhmant ã jũwátjidih, ã jwúub púuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. ã íp caandíh chah maáh ã waadaát pínahdihbut átát jéihyep tajĩ. ⁴ Pánih jéihna, jwíjeéh jeémp lajniji ñah ñahnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, jõp wiwat pínah yégueh chóojih cháhlit yoób ã chéwep jĩ. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwíh jítchanadih ã choc jwíhip jĩ. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóojih jwíh jítchanadih ã jõp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã juibínap jĩ. Áih jítchanadih chocat túut ã chãjachajeh, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wíh jítchanadih chocodih jũóh níit ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷—Weém butéh yeebdíh ded pah wã chocatdih ma jéih jwahcan yahna,

túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁸—Obohjeéhtih, wíh jítchanadih meemdíh wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—Meemdíh wã choccah, wíh ma nihcan níit, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹—Pánihna, Maá, wíh jítchanadih jeh nihcan, wíh téihyanadih, wíh wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

¹⁰—Ded jéehna, nihát áih bácahdih ã túi chocna caá. Caandíh chéne jwúub chocat ã náahcan caá. Áih jítchanadih jeh chocat caá náahap. Pánihna, yeébboó jéehnit panihnit ñi jumuchah yuhna, biíc ñijeéh jumni jéhcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã jumna caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandíh eníhcannitdih dúo wáini pínahdih jéihnit, jwiít dih páant át niijíp tajĩ.

¹² Jwíh jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwúub dúonít, ã lajapjina ã jwúub júi lajap jĩ, páant mantih. Pánih jwúub júi lajnit, nin pah jwiít dih ã níj naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih níit? ¹³ Yeéb weemdíh ‘Bohéní’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih níj tigaá ñi chãjap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tigaá. ¹⁴ Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wãhni ipí chãjat pah ñíh jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chãjachah ennitji jumna, yeebbát ñíh jítchanadih míic chocat caá náahap. ¹⁵ Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã júutap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wã chãjatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wãhniiboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh wahní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wãhni pah ñíh jítchanadih yeebdíh wã choc wãhup be. Pánihna, wã chãjatjidih ennitji biíc yoobó ñi chãjaá.

* **13:15** Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * **13:16** Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

17 Páant wā wutatdih jéihnit, chājna, bádí ñi wēibipna caá.

18 “Obohjeéhtih, yeéb nihadidih páant wā niijcán caá. Det wā ñionitdih wā túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit ñi daacátji biic yoobó ã yapbipna caá. ‘Wājeéh jeémpnijeh tigaá weemdih yeejép ã chājipna caá’, ñi niij daacáp tají.* 19 Páant ã chājat pínah jātih yeebdih naóhna caá wā chājav, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahni Cristo ta tigaá’, ñi niij jéihyat pínah niijná. 20 Nindihbut yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Wā wahnidih ded túi wēi jwāáhni, weemdihbut ã túi wēi jwāáhna caá. Pánih weemdih wēi jwāáhni, weemdih wahnijidihbut ã wēi jwāáhna caá”, Jesús jwiitdih ã niijíp jí.*

Judas ã dnoó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Páant niij péanit, Jesús bádí ã jīgahap jí. Pánih jīgahnit, jwiitdih nin pah ã niijíp jí:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biic ñi cātíh jumni weemdih eníhcannitdih ã dnoó wáibipna caá, ã niijíp jí.

22 Páant ã niijíchah joinít, caandih júutni pínahdih jéihcan, jwiitjeh jwí míc en jāhanap jí. 23 Weém, Jesús bádí ã oiniboó caandih wā dodh jāah lajav jí. 24 Pánihna, Simón Pedro weemdih ãih téihyajíh jenah júutnit, nin pah ã niijíp jí:

—Caandih ma úubh joí enee dedna tigaá caandih dnoó wáini pínah, weemdih ã niijíp jí.

25 Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesúsdiw jwáub dodh jāah lajnit, caandih nin pah wā niij úubh joyóp jí:

—¿Maá, deddih niij tigaá ma chāj? wā niijíp jí.

26 —Nin pandih dajnit wā neéh wāhni pínah weemdih eníhcannitdih ã

dnoó wáibipna caá, weemdih Jesús ã niij jepahap jí.

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ub neéhnit, Judas, Simón Iscariote wāúhdih ã wāhup jí. 27 Páant Jesús ã daj neéh wāhni pandih Judas ã jeéméchah, nemépboó caandih yeejép ãt chājav túutap tají. Pánih jéihna, Jesús caandih nin pah ã niijíp jí:

—Ded pah ma chājav pínahdih waícanjeh chājadh ma bejeé, Judasdiw ã niijíp jí.

28 Páant Judasdiw ã niijíchah joiná yahna, jwiit nihad jwí jéihcap jí. 29 Pánih jéihcan, “Judas jwíh dinerodih en daoní ã jumachah, jwí jeémát pínahdih jíib chājav túutna, Jesús páant ã niij wahna caá”, biquína ñi niij jenah joyóp ta yah jí. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wāhat túutna caá ãt chājav”, ñi niij jenah joyóp tají. 30 Pánihna, Jesús ã neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejav jí. Páant ã bac bejavchah, chei wāát jumap jí.

Jesús jáap wutatdih ã naáwát

31 Páant Judas ã bac bejav túttimah, Jesús jwiitdih nin pah ã niij naáwáp jí:

—Buu láa bácah weém nihad cáacwā úud jeñé wā íp ã wahni wā jumadidih, wā wēpatdihbut cáacwādh ã jéihyabipna caá. Caán ã wēpatdih weembút queétdih wā jéihyabipna caá. 32 Páant wā íp ã wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbut waícanjeh ã jéihyabipna caá. 33 Yeéb wā weh panihnit, nindihbut wā naáwáchah ñi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wā jum jwahbipna caá. Wā bejav túttimah, weemdih bádí ñi bidbipna caá. Jwí déewādh wā niijátji pah yeebdihbut biic yoobó niijnít, ‘Wā bejav pínahna yeéboó ñi jéih bejav caá’, wā niijná caá.* 34 Pánihna, jáap wutatdih yeebdih wā naóhna caá. Yeebjéh ñi míc oyoó. Yeebdih wā oyatji pah, yeebjéhbut ñi míc oyoó.* 35 Páant ñi míc oyoachah

* 13:18 Sal 41.9 * 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16 * 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

ennit, wíihwā ñi jummatdih bita ī jéihbipna caá, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro Jesús dih nin pah ā niij úabh joyóp jī:

—¿Maá, dedboo tígaa ma bejbi, páant ma niijná? ā niijíp jī.

—Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwuhcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejan yuhna, túttimah wā pebhna ma jwibí bipna caá, Pedro dih Jesús ā niijíp jī.

³⁷ —¿Maá, dépanih tígaa buu ma jeéh wā jéih bejan? Weemdíh ī mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp jī.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wāhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mujbai ā ewat pínah jātih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadih ma niij yeebipna caá, Jesús Pedro dih ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jumat

¹ Túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī: “Butéh wā niiját dih náhnit, ñi jīgahca bojó. Wā ípdih táí jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ñi táí jenah joyoó. ² Wā íp ā jumapboó dawá jumat pínah muná ā jumna caá. Pánihna, caanná jwibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wā bejbipna caá. Wā naáwát pah biíc yoobó ā wihcah, páant yeebdíh wāta niij naóhcan tagaa. ³ Yeéb ñi jumat pínahdih táí ámoh péanit, yeebdíh ubudih wā jwúub dei jóóhbipna caá, wājeéh ñi jumat pínah niijná. ⁴ Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ā niijíp jī.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tígaa caán

namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesús dih ā niij úabh joyóp jī.

⁶ —Weemjéh tígaa namá panihni wā jumap, wā íp pebhboó ñi jwibíát pínah niijná. Weemjéh mun tígaa yoobópdih naóhni. Jeáboó jwibínit pínahdih weemjéh mun tígaa caolih booani wā jumna caá. Caolih wā booanit míicjeh wā íp pebhboó páantjeh ī jumbipna caá.* ⁷ Weemdíh táí jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih tagaa. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi táí jéihna caá buca, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, jwí ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tígaa jwí eníhip, ā niijíp jī.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wājeéh jumna yuhna, weemdíh ma táí jéih jwuhcan niít? Weemdíh enna, wā ípdihbut maát enep be. ‘Jwí ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tígaa weemdíh páant ma niij? ¹⁰ Weém wā ípjíh chénewā jumna yuhna, biícjeh caá. ¿‘Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátjīh wāpí naóhcan caá. Wā íp ā naáwát tútuchahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih jumna, ā wēpatjīh wāpí chāj júutna caá. ¹¹ Weém wā ípjíh chénewā jumna yuhna, biícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tígaa’, niij jenah joicán, wā íp ā wēpatjīh wā chāj júutatjidih náhnit, biícjeh jwí jummatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh táí jenah joinít wā chājat pah biíc yoobó ī chāj bipna caá. Buu wā íp pebhboó jwúub bejna, wā chājat chah pohba wā íp ā wēpatjīh ī chāj bipna caá. ¹³ Weemdíh táí jenah joinít ī úbát pah wā chāj bipna caá, wā íp ā wēpatdih cáacwā ī jéihyat pínah niijná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumachah, dedé ñi úbát biíc yoobó wā chāj bipna caá, Jesús ā niijíp jī.*

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

Túini Espíritu ã wahat pínahdih Jesús ã naáwát

15 “Yeéb weemdíh oina, wã wutatdih ñi jepahbipna caá.*

16 Yeebdíh Túini Espíritu ã wahat pínah niijná, wã ípdih wã uúbhbiipna caá, wã wihcah, ñijeéh ã jumat pínah niijná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh ã jumbipna caá. 17 Nin baácdih moón wã ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbut ï jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ï túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeéboó ñi túi jéihbipna caá.

18 “Yeebdíh wã éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ã juyúchah, weém wã jumat pahjeh muntih ñijeéh ã jumbipna caá. 19 Wã bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Páant wã bejat túttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ï jwúub encan niít. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pud júóhni wã jumat pah muntih, yeebbát jwúub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. 20 Jwí wahni Túini Espíritu yeebdíh jwinít, wã íp biícdih wã jumatdih yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp biícdih wã jumat pah muntih, yeéb biícdih wã jumatdihbut ã jéihyabipna caá. 21 Ded wã wutatdih joí waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wã ípbut ã oibipna caá. Weembát caandíh biíc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wã jumatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.

22 Jwíjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ã niíj uúbh joyóp jí:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ã niijíp jí.

23 —Ded weemdíh oini wã naáwátidih ã túi joí waadábiipna caá.

Páant ã túi joí waadánachah, wã íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp biícdih ãih caolihdih waadní, ãjeéh jwí jumbipna caá. 24 Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wã wutatdih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ãjeéh jwí wihcan niít. Butéh ñi joini weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutap be.

25 “Ñijeéh jum jwahna, páant yeebdíh wáát niíj naáwáp be.

26 Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã uúbúchah, Túini Espíritudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wã naáwátjidih ã náhniabipna caá.

27 “Yeebdíh wã túi jumat túutna caá. Weém wã túi jumat pah muntih yeebbát ñi túi jumbipna caá. Wã wáhni túi jumat pah nin baácdih moón ï jéih wáhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi úmca bojoó. 28 ‘Weém wã bej jwahbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wã jwúub dei júóhbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wã niíj naáwáchah, ñiát joiná jí. Páant wã niijíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wã ípboó weém chah wépní ã jumachah, ãjeéh jumnit, chah yeebdíh wã jéih teo wáacbiipna caá. Páant wã chájat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. 29 Weemdíh ded pah ã yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jí, wã niijátji biíc yoobó ã yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

30 “Yeebdíh wã míc wéhe jwahat pínah bahnibitjeh ã judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón ï maáh, weemdíh yeejép chájadih ã júóhbipna yuh caá. Nemépwã ï maáh wépní jumna yuhna, weemdíh ã jéih yap yohcan niít. 31 Obohjeéhtih, weemdíh wã íp ã wutap pahjeh wã chájbiipna

* 14:15 Dt 6.4-9; 11.1 * 14:21 Dt 6.4-9; 11.1

caá, nihat cáacwã caandih wã oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhuu. Chóbe bejjih”, Jesús jwiútdih ã niijíp yuh jĩ.

15

Jesús jiwá iguúh púuj panihni ã jummat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwiútdih ã jwúub niij bohénap jĩ, páant muntih: “Weém jiwá iguúh púuj panihni, wã ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíih cáacwã iguúh pihna panihnit í jumna caá.*

² Quehcanni pihdih iguúhadih en daoní ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah, det weemdih túi jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna caá. Ded túi quehni pihboodih ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíihwã í náahatdihjeh í chãjachah enna, wã íp queétdih ã cádahat túutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodih í chãjat pínah niijná. ³ Yeéboó wã naáwátdih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi bíicdih wãjeéh ñi jumuu. Páant wãjeéh ñi jumuchah, weembút yeéb bíicdih wã jumbipna caá. Ded iguúh pih ãih púujdih túi dúuj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebút weemdih túi joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chãjcan níit.

⁵ “Weém jiwá iguúh púuj panihni, yeéboó ãih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdih túi joiní wãjeéh túi bíicdih ã jumuchah, weembút ãjeéh túi bíicdih wã jumbipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih joicánnitboó, wã weñat pínahdih í jéih chãjcan níit.

⁶ Ded wan júóhni pihdih ã yohat pah, weemdih cádahni, wãjeéh túi jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat

pah, weemdih cádahnitdih Dios peéh chãjna, iiguípna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeéb weemdih cádahcan, wã naáwátdih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi úbúchah, bíic yooó wã chãjbipna caá. ⁸ Wã weñat pínahdih ñi chãjachah ennit, ‘Queét Jesúhwã caá’, bita í niij jéihbipna caá. Páant niij jéihnit, wã ípdihbut í wēbipna caá. ⁹ Wã íp weemdih ded pah ã oyat pah muntih weembút yeebdih bíic yooó wã oina caá. Páant yeebdih wã oyatdih ñi túi náhninaá. ¹⁰ Wã íp weemdih ded pah ã wutuchah, caandih jepahna, ã oyatjñh ãjeéh wã túi jumna caá. Páant wã chãjat pah, weem jwúh yeebdih ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjñh wãjeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdih wã naóhna caá, wãjeéh túi jumnit, búdí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wēican níit.

¹² Nin pah yeebdih wã niij watna caá: Yeebdih wã oyat pahjeh muntih, yeebjébut ñi míic oyoó.* ¹³ Ded ã chéendih búdí oina, caanjéh ã wanat pínah tobohochah yuhna, caandih ã túi teo wáacbipna caá. ¹⁴ Ded pah wã wutatdih jepahna, yeéboó wã chéenwã ñi jumna caá. ¹⁵ Wã chéenwã yooóat ñi jumuchah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdih wã niijcán caá. Í maáh ded pah ã chãjatdih ã pebh moón í jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumuchah, ded pah wã íp ã naáwátdih yeéboodih wáat naóh yapanap jĩ. ¹⁶ Yeéb weemdih ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdih wã níwip jĩ, wã ípíhwã jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi túi chãj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih í jepahat pínah niijná. Pánih túi chãj cádahcannit, wíihwã jumna, ded pah wã ípdih ñi úbúchah, yeebdih ã wūhbipna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdih wã jwúub watna caá: Yeebjéh ñi míic oyoó”, Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.

Jesúsdi, áihwádhbut nin baácdih moón í iiat

¹⁸ “Nin baácdih moón yeebdih í iináchah, weemdihbut í iiatjidih ñi túi

* 15:1 Is 5.1-7 * 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

náhninaá. ¹⁹ Diosdih jepahcannit ñi jumachah nihna, queétjeh ì míic oyat pahjeh, yeebdíhbut ìta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñíonit jumna, ded pah queét ì chãjat pah biíc yoobó ñi chãjcatdih ennit, yeebdíh ì eníhcan caá.* ²⁰ ‘Wíihwã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wã niijátjidih ñi túi náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép ì chãjat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ì chãjbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebbút queétdih ñi bohénachah, ì jepahbipna caá.* ²¹ Pánihna, nin baácđih moón weemdíh wahnidih ì jéihcat jíib, yeéb wíihwã ñi jumachah ennit, yeebdíhbut yeejép ì chãjbipna caá.

²² “Queétdih bohénadidih wã jüóhcah, weemdíh ì náahcatji jíib queétdih peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wã bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá’, queét ì jéih niijcán caá. ²³ Ded weemdíh eníhcanni wã ípdihbut eníhcanni caá. ²⁴ Wã íp ã wēpatjìh cãacwã ì jéih chãjca naáhdih wã chãj júutap be. Páant wã chãj júutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chãj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wã ípdihbut ì eníhcan caá. Páant ì eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. ²⁵ Pánih eníhcan, Dios naáwátđih naóh yapanit ì daacátji biíc yoobó chãjna caá ì chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcah yuhna, weemdíh ì eníhcan caá’, ìt niij daacáp tajì.*

²⁶ “Túttimah, wã ípjeéh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cãacwãdih wã bohé jwíihichah, yeéb wãjeéh ñiát jumap jí. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitji yeeb jwáh bitadidih naáwát caá náahap.

16

¹ “Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, biíc yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. ² Túttimah, wíihwã ñi jummat jíib, ñi maáta jwí míic wáacat maaná ì waadát túatcan níit. Biíh láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niij jenah joibipna yuh caá. ³ Wã ípdih, weemdíhbut ì jéihcat jíib páant ì chãjbipna caá. ⁴ Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwíitdih ã naáwáp jí’, ñi niij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, buu yeebdíh wã naóhna caá”, Jesús jwíitdih ã niijíp jí.

Túini Espíritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíih pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéatdih yeebdíh wã naóh jwuhcap jí. ⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pebhboó wã jwúub béjat pínah bahnijeh ã judhdachah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niij wábh joicán caá. ⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdí ñi jígahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jígahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi jumtipna caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jüóhcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei jumíná, nin baácđih moón ì yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chãjat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chãjnitdih ì yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espíritu cãacwãdih nin pah ã niij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbipna caá. ¹⁰ Wã íp pebhboó wã jwúub bejat túttimah, cãacwã

* 15:19 Jn 17.14-18

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

weemdih ï jwúb encah, Teo Wáacni jwah queédih ã bohébiþna caá, ded pah ï túi jumat pínahdih ï jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baácdih moón ï maáh neméþdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² “Búdi caá yeebdih wã naáwát pínah ã judhdur. Obohjeéhtih, buu caandih wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdih ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan niít. Obohjeéhtih, wã íp caandih ã naáwát túutuchah, yeebdih yoobóþdih ã naóh beedáþipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébiþna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinít, yeebboó weemdih búdi ñi wēibipna caá. ¹⁵ Wã íp ã jéihyat pah, weembút wã jéihna caá. Páant tigaá ‘Túini Espiritu ded pah wã jumatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdih wã niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnibitjeh weemdih ñi en jwahþipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwúb enþipna caá, páant mantih”, Jesús jwiítðih ã niijíp jï.

Buu jġahnit, túttimah wēinit jwī jumat pínah

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwī míic niij úbh jojóþ jï:

—‘Bahnibitjeh weemdih ñi en jwahþipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwúb enþipna caá, páant mantih’, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? ‘Wã íp pebhboó wã jwúb púuh laab béþipna caá’, niijná, ¿ded pah ã chãjat pínahdih niij naóh tigaá jwiítðih páant ã niij? ¹⁸ ‘Bahnibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tigaá ã chãj? Obohjeéhtih, jwī beh joicán caá, jwī míic niijíp jï.

¹⁹ Páant niijnít, caandih jwī úbh joíhatðih jéihna, Jesús nin pah jwiítðih ã niij naáwáp jï:

—‘Bahnibitjeh weemdih ñi en jwahþipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwúb enþipna caá páant mantih’, ¿wã niijátðih beh joicán, úbh joíh niít ñi chãjap? ²⁰ Yoobóþdih yeebdih wã naóhna caá. Wã wunat pínah bahnibitjeh ã judhna caá. Pánihna, wã wunuchah enna, búdi ñi jūibipna caá. Obohjeéhtih, weemdih enihcannitboó búdi ï wēibipna caá. Yeebboó búdi jġahnitji, túttimahbitjeh ñi jwúb wēibipna caá. ²¹ Nin pah ã jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jumuchah, búdi mi jġahna caá. Pánih jġahna yuhna, mi weép jumat túttimah, caántðih ã tabatjidiþ náhnican, wébít ã cãac jumuchah ennit, búdi mi wēina caá. ²² Páant mi jumat pah tigaá buu yeeb ñi jġahþipna caá. Túttimah, yeebdih wã jwúb enechah, yeebút búdi ñi jwúb wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdih ï jéih jwúb jġahacan niít.

²³ “Weemdih ñi jwúb enni yeó jáapðih túi beh joinít jumna, weemdih ñi úbh joicán niít. Yoobóþdih yeebdih wã naóhna caá. Wíihwã jumna, wã wēpatjih ñi úbúchah, wã íp yeebdih ã jepahþipna caá. ²⁴ Jãtih wã ípðih páant ñi úbh jwahcap jï. Obohjeéhtih, yeebdih wã wun wãhat túttimah, wíihwã jumna, páant caandih ñi úbú. Páant ñi úbúchah, ñi úbátðih ã wãhþipna caá, búdi ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatðih yap yohni ã jumat

²⁵ “Jãtih wã jenah joiní naáwátjihjeh yeebdih wã bohénachah, ñi túi beh joicán beé. Obohjeéhtih, wã boo þud jūwát túttimah, ded pah jwī íp ã jumatdih túi buocannijeh wã naóhþipna caá. ²⁶ Caán láa wíihwã jumna, wã wēpatjih yeebjéh wã ípðih ñi úbhþipna caá. Weémboó ñih pínahdih wã jwúb úbh wãhcan niít. ²⁷ Pánihna, wã íp pebhmant jãóhni wã jumuchah ‘Yoobóþdih tigaá’, niij

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

jenah joinít, weemdíh ñi oyochah ennit, wã ípboó yeebdíhbut ã oibipna caá. Páant ã oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi uúbhípna caá. ²⁸ Weém wã íp biíc dih jumni ji nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, buu nin baácboó jum jwuhni wã íp pebhboó wã jwúub púuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjijeh bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jummatdih buu jwuhna jwĩ jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jũóhni ma jummatdih jwĩ táí jéihna caá, jwĩ niijíp jĩ.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jũóhni tigaá át jumap’, ¿ñi niij niít buca? ³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nihát yeéb ñíh munáboó ñi jweí jwúub bejehchah, weém biícjeh wã chãóbipna caá. Obohjeéhtih, biícjeh pohba wã nihcan niít. Weemdíh ñi yoh bejehchah yuhna, wã ípboó wãjeéh ã jumbipna caá. ³³ Páant wã yapat pínah jãtíh yeebdíh naóhna caá wã chãjap, jãgahcanjeh ñi táí jummat pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón í yéej chãjatdih yap yohni wã jummatdih jéihnit, búdí ñi weñeé, jwiít dih ã niijíp jĩ.*

17

Jesús ãih pínahdih Diosdih ã uúbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij uúbáp jĩ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã jainá caá. Pánihna, weém ma wũúh wã jummatdih cáacwádih ma jéihyanaá, weemdíh í weñat pínah niijná. Páant ma chãjachah, weem jwúh meemdíhbut queétdih wã weñat túutbipna caá.

² Nihat cáacwã í maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdíh ma wũhndih majeéh wã jummat túutbipna caá. ³ Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japboó jwĩjeéh biíc dih páantjeh í táí jumbipna caá.

⁴ “Nin baácboó jum jwuhna, ma chãjat túutatjidih wã chãj péanap be. Pánih chãjna, ded pah ma jummatdih cáacwádih wã táí jéihyanap be, meemdíh í weñat pínah niijná. ⁵ Pánihna, nin baác dih jwĩ chãjat pínah jãtíh, majeéh biíc dih jum jwuhna, biíc yoobó jwĩpí wutat pah muntíh, weemdíh ma jwúub maáh waadánaá.

Jesús ã bohénitíh pínahdih jwuh Diosdih ã uúbát

⁶ “Paá, nit wíhwádih jwuh wã uúbhna caá. Nit weemdíh ma wũhndih nin baácboó yeejépwã cáti h í jumuchah yuhna, queétdih ded pah ma jummatdih wã jéihyanap be. Queét míhwádih weemdíh ma wũhuchah, queét ma wutat pah í chãjna beé. ⁷⁻⁸ Weemdíh ma naáwátjidih queétdih wã bohénachah, í táí wéi joyóp be. Pánih wéi joinít, ma pebhmant jũóhni wã jummatdih, ma wahní wã jummatdihbut í táí jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiít dih ã bohéatjidih, nihát ã chãj júutatjidihbut Dios át wutap taga’, í niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wã bohénitíh pínahdihjeh uúbhna caá wã chãjap. Bitáih pínahdih uúbhna wã chãj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wũhndih míhwã caá í jumap. Íih pínahdih meemdíh uúbhna caá wã chãjap. ¹⁰ Nit wíhwã nihát míhwã mun tigaá. Pánihna, míhwãboó wíhwã mun tigaá. Weemdíh jepahna, í túut munmúchah ennit, bitabut weemdíh í wéina caá.

¹¹ “Buu nin baácboó wã chãcán niít. Ma pebhna jwúub bejat túut caá wã chãjap. Páant ma pebhna wã jwúub bejehchah yuhna, nit weemdíh ma wũhndih nin baácboó í chãóbipna caá. Paá, meém táini jumna, nit weemdíh ma wũhndih ma wépatjéh,

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

weemdih ma wāhni wēpat biicdih, ma tui en dawaá. Páant ma tui en dawáchah, jwiit tui biicdih jwī jumat pah mantih nitbut tui biicdih i jumbipna caá. ¹² Ijeéh jum jwahna, ma wēpatjih nitdih wā tui en dawáp be, biicboó ā buecát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátidih i daacátji pahjeh tih, biic bácah iiguipna ā bejipna caá.*

¹³ “Bue ma pebhboó bejat túut caá wā chājap. Nin baáboó jum jwahna, iih pínahdih páant wā niij uúbup be, caandih joinit, weém biicdih búdí i weñat pínah niijná. ¹⁴ Ded pah ma jumatdih nitdih wāát naáwáp be. Weém yeejép wā chājcat pah nit wīhwāboó yeejép chājnitji i túut numup be. Páant i túut numúchah ennit, bita túut numcánnitboó queétdih i iiná caá.

¹⁵ ‘Nin baácdih jumnit wīhwādih ma ub bejee’, wā niij uúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácdih i jum jwuhuchah, ma tui en dawaá, Nemép queétdih ā yéjacat pínah niijná’, wā niij uúbhna caá. ¹⁶ Weém nin baácdih moón yeejép i jenah joyát pah wā jenah joicán caá. Páניה, weemdih jepahnit jumna, nin baácdih moón i jenah joyát pah queétdih i jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yoobópdih ā jumuchah, caandih nit wīhwādih ma tui bohénaá, meemdih chah i jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baáboó weemdih ma wahat pahjeh mantih, weembút nit wīhwādihtut wā wahna caá, ded pah jwī jumatdih queét jwuh bitadih i bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cáacwādih wā wun wūhbipna caá, míhwā jumna, ma weñat pínahdihjeh i chājat pínah niijná.

Jesús nihat āihwā pínahdihtut ā uúbát

²⁰⁻²¹ “ ‘Nit wīhwādihjeh ma teo wáacá’, wā niij uúbhcan caá. Bue queétdih bitadih wīh doonádih i bohénachah joinit, weemdih jepahnitdihtut ma teo wáacat pínahdih wā uúbhna caá, nihat wīhwā biicdih i

jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiit chénewā jumna yuhna, biicjeh caá. Páניה, jwiit biicjeh jwī jumat pah queétdih jwījeéh tui biicdih i jumna naáh, ma wahni wā jumatdih nihat cáacwā ‘Yoobópdih tigaá’, i niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdih ma wāhni wēpatdih wīhwādihtut wāát wūhup be, biicdih jwiit jwī jumat pah, queétdih tui biicdih i jumat pínah niijná. ²³ Weém queét biicdih wā jumuchah, meembút weém biicdih ma jumna caá. Páant biicdih jwī jumuchah, wīhwā yoobópdih biicwā pahjeh i jumbipna caá. Páant biicwā pah i jumuchah enna, ma wahni wā jumatdih cáacwā i jéihbipna caá. Páניה, weemdih ma oyat pah mantih, queétdih biic yoobó ma oyatdih i tui jéihbipna caá.

²⁴ “Paá, nin baácdih jwī chājat pínah jatih weemdih búdí oina, ma wēpat weemdih wāhni, biic yoobó maáta jwī jumup jī. Páניה, wīhwā jwī pebhboó wājeéh i jumat pínahdih queétdih wā náah yacna caá, weemdih maáh ma jwáub waadátdih i enat pínah niijná. ²⁵ Paá, meém táini yoobát chājni, nin baácdih moón yeejép wā meemdih i jéihcah yuhna, weémboó meemdih wā tui jéihna caá. Ma wahni wā jumatdih nit wīhwā i tui jéihna caá. ²⁶ Ded pah meém ma jumatdih queétdih wā jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wā jéihyanap caá, weemdih ma oyat pahjeh mantih queétdihbut ma oyatdih i jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, queétdihbut i míc oyochah, ijeéh biicdih wā jumbipna caá”, Diosdih ā niijp jī.

18

Jesúsdihtut enihcannit caandih i tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij uúbh péanit, Jesús jwiit ā bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wūt jumni majdih cháh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwī juibinap jī. ² Dawá láa caán pácahi jumupna

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

Jesúsji jwĩpĩ míic wáacap jĩ. Pánihna, Judas Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwĩ bejat pínahdih át jéihyep tajĩ. ³ Pánih jéihna, Jesúsdi jútat túut niijná, Romano soldad-owādi, Dioih mūdih wapnitdihbat át duó wái jūwúp tajĩ. Queédih sacerdotewā maáta, fariseowā maátabat it wahap tajĩ. Pánih jūóhna, iih jiát yuyú déejih jiinit, itah tóopna, íbat naaná, máa quiítnajih man jumnit, i juyúp jĩ. ⁴ Pánihna, jwĩ jumupdih i tóah jūwúchah ennit, yeejép ā yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queédih jwāáh bejnit, nin pah ā niij úbh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid jūóh tigaá ñi chāj? ā niijp jĩ.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jūóhna caá jwĩ chājap, queét i niij jepahap jĩ.

—Caan tigaá weém, Jesús ā niijp jĩ.

Queédih duó wáini, Judas, queét cātina ā jumup jĩ. ⁶ “Caan tigaá weém”, Jesús ā niij jepahachah joinit, caandih tewedih jūóhnitji tāahjih i chéi jwúb bej buugúp jĩ. ⁷ Páant i buugúchah ennit, queédih Jesús nin pah ā jwúb niij úbh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid tigaá ñi chāj? ā niijp jĩ.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwĩ chājap, queét i jwúb niij jepahap jĩ.

⁸ —‘Caan tigaá weém’, yeebdih wáát niij jepahap be. Pánihna, weemdih teona, nit wājeéh jumnitdih ñi teoca bojó, Jesús queédih ā niijp jĩ.

⁹ “Míhwā weemdih ma wāhndih biíc cāacdih wā buudát tútcap be”, Diosdih ā niij úbátji pah biíc yoobó ā yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojó”, ā niijp jĩ. ¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadih jwāat wáinit, sacerdotewā i maáhdih teo wāhni Malco wūt jumniih jéihyepmant bóo moli chóodih ā bóod yohop jĩ. ¹¹ Páant ā bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ā niijp jĩ:

—Míih íbat naadih ma jwúb yacaá. Wā íp ded pah weemdih ā náah yacat pah biíc yoobó yeejép wā yapbipna caá, ā niijp jĩ.*

Sacerdotewā i maáh pebhna Jesúsdi i ub bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant ā niij péanachah, soldad-owā, i maáhjih, jwiit judíowā jwĩ maátabat Jesúsdi teonit, caandih i chéwep jĩ. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna i ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wut jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā i maáh ā jumup jĩ. ¹⁴ “Nihat jwiit judíowā jwĩ túi jumat pínahdih biíc cāac ā wun wāhuchah ā táibipna caá”, niij naóhniiji Caifás ā jumup jĩ.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojih Jesúsdi yuúpbit jwĩ en péenachah, Anáih munná Jesúsdi i ub juibínap jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewā i maáh ā jéihni jumna, Jesús túttimah maáih muá wáihyat júdana weembát wā waad béjep jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wā waadáchah, Pedroboó wáihyat júda waadáp mahjeh ā chāwáp jĩ. Pánihna, jwúb bac jūóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wā waadát tútup jĩ. Páant mi waadát tútuchah joinit, weém Pedrodih wā numah waad béjep jĩ. ¹⁷ Páant wā numah waad béjehah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi niij úbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ā pej jumni nihcan níit? mi niijp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ā niij jepahap yuh jĩ.

¹⁸ Caan chéi tubit pohba ā cúbuhuchah, caanjih moón teo wāhndih tuu cáonit, i méé chūdup jĩ. Pánihna, jwiitbat Pedrojih íjeéh jwĩ méé chūdup jĩ.

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

Sacerdotewã ã maáh Jesúsdih ã wábh joyát

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Páant jwĩ méé cháudat pónih, sacerdotewã ã maáh ã jóon Anásboó Jesúsdih át wábh joyóp wut jĩ. Jwiít ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihbut át wábh joyóp wut jĩ. ²⁰ Páant ã wábh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Weém nihat ã joyóchah, jweéhcanjeh wãpĩ bohénap jĩ. Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mæúdíh, Dioíh mæúdíhbut wãpĩ bohénap jĩ. ²¹ Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma niij wábh joí? Ma jéihíhna, weemdíh joinítjidih ma wábh joyoó. Queétboó meemdíh yoobópdi h ã naóhbi pna caá, át niijíp wut jĩ.

²² —Sacerdotewã ã maáhdih páant ma niijcá bojoó, niijnít, caan pébh ñahni soldado téihyajíh Jesúh páo tíbdi h át mawap wut jĩ.

²³ —Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdi h yeebdíh wã naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdíh ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

²⁴ Páni h wábh joí péanit, Anásboó Jesúsdih páantjeh ã chéonijidih ã jí Caifás, sacerdotewã ã maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro ã jwáwb yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Jesúsdih páant ã wábh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojíh páantjeh tæ cúut pebh jwĩ méé cháudap jĩ. Páant jwĩ méé cháuduchah ennit, caanjíh moon jwáh Pedrodih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús ã pej jæmni nihcan niít? ã niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwáwb niij jepahap yuh jĩ.

²⁶ Páant ã niiját túttimah, sacerdotewã ã maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée

jwáh Pedrodih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jæmæpdih meemdíh nihcannit beé Jesús biícdi h wã enep? ã niijíp jĩ.

²⁷ —Weém ãjeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yuh jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mæjbaí áí ewep jĩ.

Pilato jwáh Jesúsdih ã wábh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

²⁸ Baáb jéenechah, Caifáih mæmánt Jesúsdih wá bac bejnit, caán tútchidih moón ã maáh Pilato wut jæmniíh mæuná caandíh ã wá bejep jĩ. Páni h wá bejna yuhna, queétjeh áih mæuná waadcán, soldadowádi h Jesúsdih ã wá waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, áih mæuná waadní t, jwĩ wutatdih yap yohna, Pascua jeémátidih íta jéih jeémpan tagaá. ²⁹ Páant ã waadcáh ennit, Pilato jécdi h bac jwá ñahnit, queétdih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta wá júóhcan tagaá, ã niij jepahap jĩ.

³¹ —Caandíh wá bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjaá, Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowádi h cáacwádi h ñi mao yohat tútcap jĩ, ã niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdih ã mawat tútatdih niijná ã chãjap jĩ.

³² Páant ã mawat tútuchah, Jesús cruzboó ã wunat pínahdi h, játi h ã naáwátji biíc yoobó ã chãjat tútup jĩ.*

³³ Páant ã niiját túttimah, Pilatoboó jwáwb waad béjnit, Jesúsdih át bid bojop wut jĩ. Páni h bid bojnit, caandíh nin pah át niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã ã maáh niít? át niijíp wut jĩ.

³⁴ —¿Meemjéh wábh joí en niít ma chãjap? ¿Bita ã naáwáchah joiníji niít, páant ma niij wábh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jĩ.

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, ñih sacerdotewā maátabut meemdih ñ wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chāj, páant ñ peéh chājihichah? Jesús dih át niij úabh joyóp wut jī.

³⁶ —**Weém nin baác dih moón ñ maáh nihcan caá. Páant wā jumuchah nihna, wā bohénit weemdih ñta teo wáac tagaá, jwī déewā ñ teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó nihcan caá,** Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jī.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh niit? páant niijná, Pilato át niijíp wut jī.

—**Ma niiját pah maáh tigaá wā jumap. Cáacwā ñ maáh jumat túut, queédih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wā jūúwáp jī. Pánihna, ded yoobópdih chājihni, weemdih ñ táí jepahna caá,** Jesús át niijíp wut jī.

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jī.

Judíowā Jesús dih ñ mao yohat túutat (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwúub bac jūóhnit, queét pái ñhñit judíowā dih nin pah ñ niij naáwáp jī:

—Ñi mawat túutni Jesús dih dedé peéh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáap dih biíc nemat muúboó jumnidih wāpī baca wūhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijndih yeebdih wā baca wūh jīh? Pilato jwī maátadih ñ niij úabh joyóp jī.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandih ma bacaca bojó. Barrabásboodih jwiít dih ma baca wūhú, Pilatodih jwī déewā ñ niij ñaac jepahap jī. Barrabásboó Romano maátadih yohíhñitjeéh ñ jumap jī.

19

¹ Páant ñ niij ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesús dih soldadowā dih át puñat túutap wut jī. ² Páant ñ puñat túttimah, queét óot tōpdih péeb waoni jádu chājnit, Jesús dih wao dáhdih ñt yacap tajī. Pánih yac péanit, maátaih yégueh

pah jíghni caandih yacnit, nin pah ñt niij deoh naáwáp wut jī:

³ —Ma táí jumúú, judíowā ñ maáh, niij deoh naóhñit, Jesús dih ñ dawát yoobó páina ñt chājap wut jī.

⁴ Páant ñ puñat túttimah, Pilato jwúub bac jūóhñit, caanjih pái ñhñit jwī déewā dih nin pah ñ jwúub niij naáwáp jī:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ñ wihcat dih ñi jéihyat pínah niijná, wā jwúub úb bac jūóhna caá, ñ niijíp jī.

⁵ Páant ñ niij péanachajeh, Jesús óot jádu duoní, maátaih yégueh pah jíghni ñ yacniiji muú diítmant ñ bac jūúwáp jī. Páant ñ bac jūúwáchah, Pilato queédih nin pah ñ niijíp jī:

—Ñi eneé. Nin caá, ñ niijíp jī.

⁶ Páant ñ niijíchah joinít, sacerdotewā ñ maáta, Dioíh muú dih wapnitbut Jesús dih ennit, búdí ñ jāih ñaacáp jī.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túutú! ¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat túutú! ñ niijíp jī.

Páant ñ niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queédih ñ jwúub niijíp jī:

—Caandih peéh mawat wihchah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh úb bejnit péoh dodhñit, ñi mawaá, ñ niijíp jī.

⁷ Páant ñ niijíchah joinít, jwī maáta nin pah ñ jwúub niijíp jī:

—**‘Weém Dios wūúh caá wā jumap’,** caanjéh ñ niijíp be. Páant ñ niijátji jīb jwī nuowā ñ wutatji pah caandih mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ñ niijíp jī.

⁸ Páant ñ niijíchah joinít, Pilatoboó chah ñ joí wúhi bejep jī. ⁹ Pánih joí wúhi bejna, Jesús dih jwúub numah waad béjnit, caandih nin pah át jwúub niij úabh joyóp wut jī:

—¿Dedjih bóo tigaá meém? át niijíp wut jī.

Páant ñ niijíchah yuhna, Jesús caandih át jepahcap wut jī.

¹⁰ Páant ñ jepahchah, Pilato nin pah át jwúub niij úabh joyóp wut jī, páant mantih:

—¿Weemdih ma jepahihcan niit? Weemboó meemdih wã jéih bacana caá. Cruzboobát wã jéih péoh dodh mawat túutna caá. ¿Caandih ma jéihcan niit? Jesúsdiñ át niijíp wat jĩ.

11 —Dios meemdih pánih wēpatdih ã wūhcah, weemdih ded pah mata jéih chājat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá, Jesús Pilatodih át niijíp wat jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandih átiñ baciahip wat yuh jĩ. Pánih baciahna, jwúub bac jūóhñit, queét jwĩ maátadih ã baciahat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewáboó chah íjñit, bádi ã jwúub niij jūih ñaacáp jĩ.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardiñ eníhcanni caá. Pánihna, caandih bacana, meembát Césardiñ yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ã niijíp jĩ.

13 Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdiñ jwúub bac jūúwát túutñit, caandih ded pah ã chājat pínahdih naáwát túut niijná, peéh chājat pínahdih naóhñit ípĩ chūudupboó Pilato ã yoób juí chūudup jĩ. Pilato ã chūudupboó jee dáhna ã jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiít judíowã jwĩih wéheatjĩh Gabatá ã wūt jumup jĩ. **14** Caán yeó jáapdiñ Pascua jeémát yeó jáap jātih jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih pūuh laáb juiní ã jumup jĩ.

Pánih juí chūudñit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh páñit jwĩ déewádh ã niijíp jĩ.

15 —¡Á wun dáhwa naáh! ¡Á wun dáhwa naáh! ¡Ub bejñit, cruzboó péoh dodhñit, caandih ñi mao yohoó! ã niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yuhna, caandih cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túut niit ñi chājap? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiítidih ã wihcan caá, sacerdotewã ã maáta ã niij jepahap jĩ.

16 Páant ã niiját túttimah, queét ã weñat pínah niijná, Jesúsdiñ cruzboó

mao yohat túutna, Pilato áih soldad-owádh ã ub bejat túutup jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoíh māmánt Jesúsdiñ ã ub bac jūúwáp jĩ.

Jesúsdiñ cruzboó péoh dodhñit, ã mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Pánih ub bac jūóhñit, Jesússeh áih cruzdih ã bewechah, Waó Iidíp wūt jumni jeejina caandih ã ub bejep jĩ. Jwĩih wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wūt jumup jĩ. **18** Pánihna, bita chénewádhbut caán biícidih ã mao yohat túut niijná, ájeéh ã ub bejep jĩ. Pánih ub bejna, caanná juibínit, queét biíc peihcannit ã beoniji cruznadh soldadowã ã nah péoh jwejep jĩ. Biícidih Jesús ã jéihyemant bóo buwámant péoh jwej, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant ã péoh jwejep jĩ. Pánihna, ã tac yoób Jesúsdiñ ã péoh jwejep jĩ. **19** Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadh Jesúsíh waó chahmant ã nah péoh búudhdup jĩ. Nin pah át niij daacát túutup tají:

“NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWÁ ã MAÁH CAÁ”, át niij daacát túutup tají. **20** Caán naadh páant ã niij daacát túutna, jwĩih wéheatjĩh, Roma tútchidih moónih wéheatjĩh, Grecia baácidih moónih wéheatjĩhbut páant át niij daacát túutup tají. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ã yoób pud dodhdop jĩ, buca. Queétdih cruzboó ã péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdih ã jumup jĩ. Dawá jwĩ déewã queétdih ã mawachah enat túut niijná, jwíjeéh ã péo bejep jĩ. Pánihna, caanná juibínit, Pilato ã daacát túutatjidih dawá jwĩ enep jĩ. **21** Páant ã niij daacát túutatjidih dawá jwĩ enechah íjñit, Pilato pebhboó jwúub bejñit, sacerdotewã ã maáta nin pah caandih ít niij watup wat yuh jĩ:

—‘Nin judíowã ã maáh caá’, ma niij daacát túutca bojoó. Caánboó jwĩ maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwúub niij daacát túutú: “**Judíowã ã maáh caá weém**”, ã niijíp

be', ma niij daacát túutú, ít niijíp wut yuh jĩ.

²² —Wā jwíh daacát túutat pahjeh ã jum̃ naáh, Pilato queétdih át niij jepahap wut jĩ.

²³ Jesúsdi h̃ péoh dodhdat túttimah, chéne na míc soldadowã Jesúh yéguehnajidih ĩ jum̃at yoobó ĩ ub̃ap jĩ. Āih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jum̃ap jĩ. ²⁴ Caán chóo, pánihni ã jum̃achah, nin pah queét mícjeh ĩ niijíp jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jĩh. Ded nin chóodih ub̃ni pínahdih jéihyat túut niijná, jwĩ yoh tíoh jwuh jĩh, ĩ míc niijíp jĩ. Páant niijnít, ĩh tíhwat naajĩh ĩ yoh tíhwip jĩ.

Pánih tíohna, Dios naáwát dih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant ĩ chãjap jĩ. “Wíh yégueh chóodih queét ĩ jum̃at yoobó ĩ ub̃bipna caá. Pánihna, wíh yéguehdih ub̃ni pínahdih jéih̃hna, tíhwat naajĩh ĩ yoh tíohbipna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

²⁵ Páant ĩ chãjachah, Jesúh cruz pehbit chéne na míc yaádh biíc di h̃ weém wã en ñuh̃ap jĩ. Jesús ín, ã cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwĩ en ñuh̃ap jĩ. ²⁶ Pánihna, ã ín biíc di h̃ weém búdí ã oinibut ã pebh wã en ñuh̃achah ennit, ã índih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wũh̃ pah ã jum̃bipna caá**, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, weemdíh jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Buu cant ma ín pah mi jum̃bipna caá**, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán yeo jáapjeh caánt di h̃ jwíh muúboó wã ub̃ waadánap jĩ.

Jesús ã w̃nat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “**Nihat Dios weemdíh ã wutnidih wã chãj péanap be**”, niij jéihna, Dios naáwát dih

naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh taca joót na caá**, ã niijíp jĩ.*

²⁹ Caanjĩh bijni jiwá iguáh mac jum̃ni wáam dahdih ĩ bíbohop jĩ. Pánihna, biíc soldado hisopo wut jum̃ni máa doóbhdih ub̃nit, páab chuí déedih chéu búdhnit, bijni macdih ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chãjachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yaíh duonít, ã wunah bejep jĩ.

Soldado Jesúh páwádih ã jwãagat

³¹ Caán ã w̃nni yeo jáap di h̃, Pascua yeo jáapna jwĩ chooát yeo jáap pínahdih jwĩ ámohat ã jum̃ap jĩ. Jwiít judíowã caán chooát yeo jáap di h̃ cruzboó páantjeh ĩ ñuh̃at di h̃ jwĩ náahcap jĩ. Pánihna, ĩh wuu nahnadi h̃ daj mawachah, waícanjeh ĩ wunat pínah niijná, jwĩ maátaboó Pilatodih ít daj mawat túutap wut jĩ. Páant ĩ daj mawat túttimah, ĩh bácahjidih waícanjeh ub̃ deyaat túut ít chãjap tajĩ. ³² Páant ĩ wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñuh̃nit di h̃ ĩh wuu nahnadi h̃ soldadowã di h̃ át daj mawat túutap wut jĩ. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñuh̃nit di h̃ daj mao péa, yap jũóh̃nit, Jesús játih ã wunatjidih enna, áih wuu nahnaboodíh ĩ daj maocap jĩ.

³⁴ Pánih daj maocan yahna, biíc soldado áih ítah tóopjĩh Jesúh páwá p̃ijmant ã jwãag aabánap jĩ. Páant ã jwãagachah, biíc mantjeh meép mahjĩh wid jum̃ni ã chíi jũúwáp jĩ.

³⁵ Páant ã chíi jũúwúchah, weemjéh wã enep jĩ. “Weém nin tólihdih páant wã niij daácna, yoobópdih naóhna caá wã chãjap”, wã niij jéihna caá. Pánihna, yeebdíhbut wã naóh yapana caá, yeebút Jesúsdi h̃ ñi túi jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. “Áih bácahdih ded iidípdih ĩ daj maocan niít”, ĩ niij

* 19:24 Sal 22.18 * 19:28 Sal 69.21

daacátji pahjeh, Jesúih wáa nahnadih ï daj maocap jĩ.* ³⁷ Dios naáwátdih biíh tólihdih nin pahbat ït niij daacáp tajĩ: “Queét ï jwãagnijidih ï enbipna caá”, ït niij daacáp tajĩ.*

Jesúih bácahjidih ï yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wáat tátimah, José Arimatea tátchidih bóo, áih bácahjidih ub deyaat túut niijná, Pilatodih úubúdih át bejep wut jĩ. Páant ã úubúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ub deyaat túut wut jĩ. Páant ã ub deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñahnit pebhna joinít, Jesúih bácahjidih ã ub deyanap jĩ. José jwĩ déewã maátadih úumna, Jesúsdih ã jepahatjidih át naáwíhcap tajĩ. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdih chei jwĩ wéhenijibut,* ãjeéh jãóhniit, mirra wut jamni chej jamni ah, áloe wut jamni chípéh déejíh widnidih ã ub juyúp jĩ, Jesúih bácahjidih ï yohat pínah jãtih ñáñat túut niijná. Caán ã ub jũóhni treinta kilos át chodop jĩ. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewã Jesúih bácahjidih ub deyanit, jwiít judíowã wánnitdih jwípĩ yohat pah, áih bácahjidih chej jamnijíh ñáinit, yéguehnajíh ï pinip jĩ. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdih ï mawap pebh pácahi ã jamap jĩ. Caán pácahi tac yoób cáac ï yohat pínah ï jáap baadni jeé íit át jamap jĩ. Caán ï baadni íitdih cáac yoh jwáhca naáh át jamap jĩ. ⁴² Pánihna, jwĩ chooát hora tóah jũúwáchah, áih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap tátimah caandíh táí ámoh péaat túut niijná, caán pehbbit jamni jeé íitdih yójahnitjeh ï yohop jĩ.

20

Jesús ã boo pud jũúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdi baab bójat pínah jãtih, María Mágdala tátchidih bóli, Jesúsdih ï yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná juibínit, caán íitdih ï nemniji jeé júdudih bita ï

pútú dodhdatji pah ã jamuchah, mit enep wut jĩ. ² Pánih ennihji weém, Jesús búdí ã oini, Simón Pedrojíh jwĩ jamapna mi ñáo juyúp jĩ. Pánih ñáo joinít, jwiítidih nin pah mi niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáih bácahjidih jáantjeh ït ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded ï jwúub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mi niijíp jĩ.

³ Páant mi niijíchah joinít, jwiítbut Jesúsdih ï yohopjiboó enedih jwĩ ñáo ñah bejep jĩ. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodi ñáo yapnit, ã jãtih caán yohopji jeé íitna wã waóh juibínap jĩ. ⁵ Pánih jãtih juibína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb jeén enna, Jesúsdih ï pinni chóonajijeh ã lajachah, wã enep jĩ. ⁶ Páant wã péeb jeén enechahjeh, Simón Pedro péeb joinít, chão ñúhcanjeh, caán íitna ã waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúih bácahjidih ï pinni chóonajijeh ã lajachah, caanbút ã enep jĩ. ⁷ Jesúih wao dáhdih ï pinni chóo chibít yuúp ã lajachah, caandíhbut ã enep jĩ. ï pinni chóona áih bácahdih áih wao dáhdihbut ï pinatji pahjeh ã lajap jĩ. ⁸ Pánihna, waad béjnit, ã en ñáhuchah ennit, weembút wã ñúún waad béjep jĩ. Pánih ñúún waadnit, Jesúih bácah ã wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúub boo pud jũóh tagaá”, weém wã niij jéihyep jĩ. ⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah jãtih, Dios naáwátdih naóh yapanit Cristo ã wáat pínahdih, ã jwúub boo pud jũúwát pínahdihbut ï daacátjidih jwĩ táí beh joi jwáhcap jĩ. ¹⁰ Pánih en péanit, jwíih munná jwĩ jwúub bejep jĩ.

María Mágdala tátchidih bólidih Jesús ã jíghat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítidih mi naáwát tátimah, María Mágdala tátchidih bóli jwĩ tátimah péeb bejnit, Jesúih bácahdih ï yohopji jeé íit jéc jípónih ñahnit, mit jui ñáhup wut jĩ. Pánih jui ñáhna, péeb jeénit, caán íitna

* **19:36** Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7

* **19:37** Zac 12.10; Ap 1.7 * **19:39** Jn 3.1-2

mit en waadá bojop wut jĩ. ¹² Páni en waadána, Dios ã wahnit ángelwã chénewãdih mit enep wut jĩ. Túi baabní yéguhna ðuonít, Jesúih bácah ã lajapjidih ít chúudup wut jĩ. Biíc ãih waó jumupjimant, biíc ãih jítcha jumupjimant ít chúudup wut jĩ. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétdih caántdih nin pah ít níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jũí? ít níj wut jĩ.

—Wã maáih bácahjidih ub bejnit, ded í jwúb jwejepjiboó wã jéihcan caá, mit níj jepahap wut jĩ.

¹⁴ Queétdih páant níjnít, tac páud enna, Jesús caanjĩh ã ñuhuchah, mit enep wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páni enna yahna, mit beh encap wut jĩ.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jũí? ¿Déhedih tigaá ma bid? át níj wut jĩ.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit níj jeh nah joyóp wut yah jĩ. Páant níj jeh nah joiná,

—¿Meemnit beé jwí maáih bácahjidih ma ub bejep? Úb bejna, ded ma jwúb jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwúb ubdih wã bejat pínah níjná, caandíh mit níj wut jĩ.

¹⁶ —**María**, át níj wut jĩ.

Páant ã níjichah jóí, tac páud ñuhnit, Hebreo wéheatjĩh nin pah mit níj wut jĩ.

—Raboni, níjnít, Jesúsdi mit pin tewep wut jĩ. “Raboni”, níjná, “Bohéni”, níjná mit chãjap wut jĩ.

¹⁷ Páant mi pin tewe chah, Jesús caántdih nin pah át níj wut jĩ:

—**Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wã íp pehbó wã páuh laab béj jwahcan caá. Pin teocanjeh, wã údwã panihnitdih nin pah níj naáwádh ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ã níj naáwát tútup be: “Wã íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíh Dios ñíh Dios mun tigaá. Pániha, ã**

pehbó wã páuh laab béjbipna caá”, ã níj naáwát tútup be’, queétdih ma níj, Maríadih Jesús át níj wut jĩ.

¹⁸ Páant ã níjichah joiníh jwí pebhna jwinít, nin pah mi níj jĩ: “Jwí Maádh wã enep be”, níjnít, Jesús caántdih ã naáwát tútatjidih jwiít dih mi naóh yapanap jĩ.

Jesús ã bohénitjidih ã jíghat (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh táo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwí maátadih úmna, jécdih túi nem beedá bojnit, muú dítna bíicdih jwí chúudup jĩ. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yahna, Jesús jwí cãtíh ã jíghop jĩ. Páni jíghnit, nin pah ã níj jĩ:

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh, ã níj jĩ.

²⁰ Páant níj péanit, ãih téihyanadih, ãih jítchanadihbut jwiít dih ã júutup jĩ. Páant ã júutuchah enna, jwí Maáh ã jumati dh jéihnit, búdí jwí weñep jĩ. ²¹ Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwiít dih ã jwúb níj jĩ:

—**Úmcanjeh, ñi túi jumú. Wã íp weemdíh ã wahat pah muntih, wíh táini doonádh ñi naáwát pínah níjná, yeebdíhbut wã wahna caá, ã níj jĩ.**

²² Páant níj péanit, jwiít dih ã póoj jáhanap jĩ.

—**Buu Táini Espíritudih ñi ubuú, ñíh caolih dítdih ã jumati pínah níjná.**

²³ Páant ñijeéh jumna, ã wépatjĩh det í yéj chãjatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det í yéj chãjatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiít dih ã níj jĩ.*

Jesús ã jwúb jíghochah, Tomás ã enát

²⁴ Jesús jwí cãtíh ã jwíh jíghni chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap jĩ. Tomás Jesúsdi jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí níj wát ejni ã jumap jĩ.

²⁵ Túttimah, ã jwúb jumúchah, caandíh nin pah jwí níj jĩ:

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

—Jwiít jwĩ maáh Jesúsdih jwĩ enna beé, jwĩ niijíp jĩ.

Páant jwĩ niijíchah joiná yahna, Tomásboó nin pah ã jíponih niij jepahjehep jĩ:

—Weémboó ãih téihyadh ì péhwatji íitnadh wíih téih tíbjĩh teo encan, ãih páwádih ì jwãagatji íitdihbut teo encan, ‘Á boo pad jũwát dooná yoobópdih caá’, wã niij jenah joicán niit, jwiít dih ã jãh niijjéhep jĩ.

²⁶ Tãttimah bóo domingo yeó jáap caán mũdihjeh jwĩ jwũub míic wáac juyúchah, Tomásbut jwĩjeéh ã jumap jĩ. Pánih míic wáac joinít, niihat jẽcnadh jwĩ jwũub tái nemechah yahna, Jesús jwĩ cãtíh ã jwũub jíghop jĩ. Pánih jíghonit, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—¿Ni jum caá? Dios ã táyat ñijeéh ã jum naáh, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niijnít, Tomásboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadh ì péhwatji íitnadh meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádih ì jwãagatji íitdihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pad jũwáp taga’, ma niij jéihyeé, caandíh ã niijíp jĩ.

²⁸ —Meémboó wã Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandíh ã niijíp jĩ.

²⁹ —Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pad jũwáp. Pánih boo pad jũhna, Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yahna, páant niij jéihnit, búdí ì wẽibipna caá, Jesús Tomásdih ã niijíp jĩ.

Jesúsdih cãacwã ì jéihyat pínah ni-ijná, Juan nin tólih dih ã daacát

³⁰ Jwĩjeéh jum jwũhna, dawá láa jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wẽpatjĩh Jesús ã chãj jútup jĩ. Páant ã chãjatjidih nin tólih dih wã jéih daác beedácan caá. ³¹ Pánih daác beedácan yahna, nin tólih dihjeh wã daacáp be, “Yoobópdih Dios ã wahni Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wũh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandíh jepahnit,

yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jum bípna caá.

21

Jesús Tiberias íim jwẽejdih siete ã bohénitjidih ã jwũub jíghat

¹ Tãttimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias íim jwẽejdih Jesús ã jwũub jíghop jĩ. Nin pah ã jumap jĩ: ² Jwiít biicdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwĩ niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tãtchidih bóo, jwiít chénewã Zebedeo weh, bita chénewã Jesús ã bohénitji, páant moón jwĩ jumap jĩ. ³ Páant moón jwĩ jumachah, Simón Pedro jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém queéj júut mawadh bejna caá wã chãjap, ã niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwĩ bejmi caá, jwĩ niijíp jĩ.

Páant niij, dei juibí, jãáj chóodih waadnít, íimdih jwĩ páud bac bejep jĩ. Pánih páud bac bejnit, niihat chei jwĩ júut mawachah yahna, queejwã ì chũhcap jĩ.* ⁴ Baáb báahachah, Jesús íim jwẽejdih ã ñuhachah, jwĩ enep yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwĩ beh encap jĩ.

⁵ Pánih ñuhna, jwiít dih nin pah ã niij ej uúbh joyóp jĩ:

—¿Wã déewãá, queejwãdih ñi bid jaicá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwĩ niij jepahap jĩ.

⁶ Páant jwĩ niij jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwũub niij ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo bũwáboó ñih ñuodíh ñi yoh báaha en tigaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwã ì chũhachah joinít, jwíih ñuodíh jwĩ wái ñaha bojop yah jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá ì jumachah, jãáj chóoboó jwĩ jéih ub yaccap jĩ.* ⁷ Páant dawá ì jumachah, Jesúsdih jwĩ jwíih jwãáh láa biic yoobó ã yapatjidih náhnit, weémboó, Jesús búdí ã oini,

—Jwĩ Maáh caá, Pedrodih wã niijíp jĩ.

* **21:3** Lc 5.6 * **21:6** Lc 5.6

Páant wā niijíchah joinítjeh, ā tóo dug jwejni yégueh chóodih jwáub duó ámoh chéonit, ñáap báah bejnit, Jesús pebhna ā yaáh ñáan bejep jī. ⁸ Páant ā yaáh ñáan bejchah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jááj chóojíh jwī wái ñáan juibínah jī. Íim tac yoob póhba ā nihcan jīí, táí jwéej buugdíhjah jwī jumap jī. ⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ā chājni táí iigní tū tǎóhjih queejwǎ pan biícđih ā lajachah, jwī enep jī. ¹⁰ Páant jwī ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiítđih ā niijíp jī:

—**Butéh ñi jút maonitđih daocánnit ñi ub jūúwá,** ā niijíp jī.

¹¹ Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnít, ñuodíh watnit, óon coahboó ā wái ñáan jūúwáp jī. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwǎ í jumap jī. Páant moón dawá í jumna yuhna, caán ñuodíh í boloh wáicap jī. ¹² Pánihna, Jesús jwiítđih nin pah ā jwáub niijíp jī:

—**Ñi jeémp jáa jūúwá,** ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, ā pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwī Maáh caá”, niijná, jwiít jwī úbh joí encap jī. ¹³ Páant ā pebh jwī juibínachah, Jesús queéj pan biícđih nah teonit, jwiítđih ā wáuhap jī.

¹⁴ Caán yeó jáapđih ā boo pud jūúwát túttimah, jwiítđih biíc peihcanni láa míc jútna ā chājap jī.

Jesús Simón Pedrodih ā míc wéheat

¹⁵ Páant jwī jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrodih yúpbít namah bejnit, nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—**Simón, Jonás wáuh, ¿queét í oyat chah weemdíh ma oi níit?** ā niijíp jī.

—Wā oina caá, Maá. Wā oyatđih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—**Pánih oina, wíh oveja weh panitđih ma táí inií,** Jesús caandíh ā niijíp jī.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ā jwáub niij úbh joyóp jī, páant mantih:

—**Simón, Jonás wáuh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi níit?** ā niijíp jī.

—Maá, meemdíh wā oina caá. Wā oyatđih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—**Pánih oina, wíh ovejawā panitđih ma táí en dawaá,** Jesús ā niijíp jī.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ā jwáub niij úbh joyóp jī:

—**Simón, Jonás wáuh, ¿weemdíh oyat yoobát níit ma oyop?** ā niijíp jī.

Biíc peihcanni láa “**¿Weemdíh ma oi níit?**” ā niij úbh joyóchah joinít, Pedro bádí jǐgahnit, nin pah ā niij jepahap jī:

—Maá, nihatđih jéihni jumna, meemdíh wā oyatđih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—**Pánih oina, wíh ovejawā panit í jeémát pínahđih ma táí wáuhá.**

¹⁸ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejíhcapboó mapí bejep jī. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míh muj nahđih ma jút ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita í ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ā niijíp jī.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsđih jepahni ā jumát jíib, ded pah Pedrodih bita í mawat pínahđih jéihya naóhna ā chājap jī. Páant niij péanit,

—**Weém ded pah wā chājatđih en-niji jumna, biíc yoobó ma chājaá,** Jesús caandíh ā niijíp jī.

Jesús ā bohéni bádí ā oini nin tólihdih ā daacát

²⁰ Páant ā niij naáwáchahjah, Pedroboó tac púud ennit, weém Juan, Jesús bádí ā oini, queéđih wā ñuún péenachah, ā enep jī. Biícđih jwī péé jeémp láa, weémboó Jesús ā pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdíh eníhcannitđih jútni pínah ded tigaá ā jum?” Jesúsđih niij úbh joiní wā jumap jī.* ²¹ Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsđih nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ā yapbi? ā niijíp jī.

* 21:20 Jn 13.25

22 –Nin baácboó wã jwúub dei jũúwáchah, candih páantjeh wã jumat tútuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniiji jamma, meémboó biíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niijp jĩ.

23 Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, nihat Jesúihwã queétjeh chah búdí ã it míc wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wancan niit”, weemdih queétjeh ã niij míc wéhenap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wancan niit”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwúub dei jũúwáchah, candih páantjeh wã jumat tútuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

24 Pánihna, weemdih jĩ, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdih ã yapatjidih jéihnit, nin tólihndih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdih ã jumatdih jwĩ túi jéihna caá. 25 Dawá biíhdihbut Jesús ã chãjap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihna ã jumuchah, ãta en bũjjácan tagaá”, wã niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jãúwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

1-2 Teófilo, weém, Lucas, meemdíh wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíih daácni núodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbat wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cáacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wat jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtíh, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wat jĩ. 3 Jesús cruzboó ã wanat túttimah, ã jwúub bootjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jígohop wat jĩ. Pánih jígohnt, “Dios nihat cáacwã ã maáh ã jumuchah, caandíh ded pah caá cáacwãdih jepahat náahap”, queétdih apĩ niij naáwáp wat jĩ.

4 Biíc láa Jesús ã bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—‘Túini Espíritudih yeebdíh wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnídh Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhúá. Caán ã niijnídh yeebdíh wãát naáwáp be.* 5 Juan yeebdíh mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdíh Túini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ã wēpat yeebdíh bádí ã wãh bípna caá, át niijíp wat jĩ.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

6 Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biíc dih ã jumuchah, caandíh nin pah ít niij wãbh joyóp wat jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bũ jwiít judíowã jwĩ maáh ma waadmí niít? ít niijíp wat jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Jwĩ íp ã ñioni yeó jáapdihjeh weemdíh maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeéboó jéihnit pínah nihcan caá. 8 Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, Dios ã wēpatdih ã wãh bípna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baác dih moón, Samaria baác dih moón, yuápboó baác nadih moondíh yuh buca wĩih táini doonádih ñi wēp naóh bípna caá, át niijíp wat jĩ.*

9 Páant niij péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wat jĩ. Caandíh ã chéi en ñũũ ñũhuchah, mah tólihdih yap púuh laab béjna, át bũdáh bejep wat jĩ.* 10 Páant Jesús ã púuh laab béjehah, ã chéi en ñũũ ñũhuchah, chéne ángelwã baabní yégueh dũonít Jesús ã bohénitji cátih ít jígo ñũhup wat jĩ.

11 Pánih jígo ñũhnt, queétdih nin pah ít niij wãbh joyóp wat jĩ:

—¿Yeéb Galilea baác dih moón, depánihna jeáboó chéi en ñũh tigaá ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwúub dei jũóh bípna caá, ít niijíp wat jĩ.

Judasjidih jwúub túut nũũmní pínahdih ã ñíwat

12 Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwúub dei bejnit, Jerusalén tútchina ít jwúub jãibínap wat jĩ. Caán jeé Jerusalén pehbítjeh át jumap wat jĩ. 13 Jwúub jãibínit, queétdih chahboó ã jumni tólihdih ít púuh laab béjep wat jĩ. Nin caá queétdih ã wũtna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wũh, Simón Celote wãt jumni, Judas biíh Santiago wũh ít jumap wat jĩ.* 14 Queétdih oncewãjeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biíc dih, míic wáacnit, ít jumap wat jĩ. Nihat biíc

* 1:1-2 Lc 1.1-4 * 1:4 Lc 24.49 * 1:5 Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * 1:8 Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48 * 1:9 Mr 16.19; Lc 24.50-51 * 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ipí uúbáp wut jĩ.

15 Biíc yeó jáap Jesúhwā caán tólihdih míc wáacnit, ciento y veinte ít jumap wut jĩ. Páant i jumachah, Pedroboó queét cātíh ñuhnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: 16 “Wā déewāá, Dios jon jātíh ā niijátji pah buu ā yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasji ā yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajĩ. Judasji beé Jesúsdihtonit pínahdih ā waáwáp jĩ. 17 Pánih chājni pínah jwíjeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jumap yah be”, át niijíp wut jĩ.

18 Judasjiboó Jesúsdihtonit pínah naáwát jíibdih ā jwúubaihichah yahna, queét sacerdotewāboó ít teocap wut jĩ. Pánihna, caán jíibjĩh bainí baácđih ít jíib chājap wut jĩ. Caán baácđih Judasboó míc jōp wái wunniji wálahnit, dáuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñajna, áih wudah át búuh yoh bejep wut jĩ. Áih jónóp tōpna niहत át bac peét bejep wut jĩ. 19 Judas ā yéejatji jíibdih niहत Jerusalén tútchidih moón ít jéih beedép wut jĩ. Pánihna, caán i jíib chājni baácđih Acéldama wut ít búudhdap wut jĩ. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ít chājap wut jĩ.*

20 Túttimah, nin pah queéđdih Pedro át jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Jon jātíh i daacátji pahjeh tibeé Judasji ā yapap be. Davidji ā daacni Salmos i niijní tólihdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Á tewatji yohni ā jumna naáh, niij daácnit, (Sal 69.25)
Biíh ā tewatjidih jwúub túut nuumní, ā tewe naáh’, át niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

21-22 “Páant ā niij daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwúub túut nuumní pínahdih jwiúđdih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh i bejep jĩ. Íjeéh jumni biícđih ñíwat caá náahap, jwíjeéh ā jumap

pínah niijná.* Jesúsjeéh jwí jumachah, jwíjeéh páant péeni, Jesús ā púuh laab béjatjidih jwíjeéh ennidihbat ñíwat caá náahap.* Páant jwí ñíwichah, Jesús ā jwúub bootjidih jwíjeéh naóhni ā jumbipna caá”, Pedro queét Jesúsíhwāđih át niijíp wut jĩ.

23 Páant ā niijíchah joinít, chénewāđih ít ñíwip wut jĩ. Biíc José Barsabás wut jumnidih ít ñíwip wut jĩ. Caán Justo i niij wut ejni wut jĩ. Biíh Matías wut jumnidihbat ít ñíwip wut jĩ. 24-25 Queéđdih ñíonit, Diosdih nin pah ít niij uúbáp wut jĩ: “Maá, niहत cáacwā i jenah joyáđdih ma túi jéihna caá. Judasjidih túut nuumní pínah, nit chénewā jwí ñíonitđih, ded meém ma náahnidih jwiúđdih ma júutá. Jesúsdihtonit cādahni Judasji iiguípna át bejep taga. Caandih túut nuumní, jwiúđ Jesús ā naáwát túutnit biícđih jumni pínahdih ma júutá”, Diosdih ít niijíp wut jĩ.

26 Páant niijnákeh, bidat túut niijná, i ñíwat naanāđih ít púudanap wut jĩ. Matiaíh naá ā jwíih búug jéenechah, caánboó Jesús ā naáwát túutnit oncewājeéh át waadáp wut jĩ.

2

Túini Espíritu ā wēpat queéđdih ā wāhat

1 Pentecostés wut jumni yeó jáapđih* niहत Jesúsíhwā biíc mūđđih ít jwúub míc wáac juyáp wut jĩ. 2 Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jūóhnit, i jumni mūđđih át yeéj yáanap wut jĩ. 3 Niहत íih wao cháh tuu óopát tōpna panihni át jígohop wut jĩ. 4 Pánihna, Túini Espíritu queéđdih ā waadáchah, ā wēpatjĩh bitaíh wéheatna i beh joíca naáhjĩh ít wéhe jwíhip wut jĩ.

5 Caán láa, niहत baácna bej peétnitji judíowā Dios ā wutatđih jepahnit, Jerusalén tútchina ítát wáac juyáp wut jĩ. 6 Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúsíhwā i jumni mūná dawá ít míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, cáacwā yoobó i wéheatnajĩh Jesúsíhwā

* 1:19 Mt 27.3-8 * 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21 * 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51 * 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

ĩ wéhenachah, beh joiná, joí wáhi be-
jnit, nin pah ít míc niíj wéhenap wut
jĩ:

⁷⁻⁸ —¿Dépanih tigaá nit Galilea
baácdih moon yáhna, jwĩih wéheatnajĩh
ĩ túi wéhenachah, jwĩ beh joí? ⁹ Nihat
jwĩih wéheatnajĩh buu wéhena caá ĩ
chãjap: Partia baác, Media baác, Elam
baác, Mesopotamia baác, Judea baác,
Capadocia baác, Ponto baác, Asia
baác, ¹⁰ Frigia baác, Panfilia baác,
Egipto baác, África baác, Cirene tútchi,
Roma tútchidih moonbút jwiít jwĩ
jumap. ¹¹ Biquína judíowã jwĩ jumna
caá. Bitá judíowã nihcannit yáhna,
Dios naáwát dih bohénitbut jwĩjeéh
ĩ jumna caá. Bitá Creta quewadih
moón, Arabia baácdih moonbút
jwĩjeéh ĩ jumna caá. Pánihna, nitboó ĩ
wéhenachah, jwiít nihat jwĩ beh joiná
caá. Queét jwĩih wéheatnajĩh Dios ã
wēp chãjatdih naóhna caá ĩ chãjap, ít
míc niijíp wut jĩ.

¹² Páant niíj joí wáhi bejna, ĩ enni-
dih ĩ joinídhbut ded pah ã yapatdih ít
jéihcap wut jĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitáih wéheatnajĩh
Dios ã wēp chãjatdih ĩ túi wéhe? yeéb
ñi jenah joyóchah, queétjeh ít míc
niijíp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bitá ĩjeéh jumnit nin
pah ít niijíp wut jĩ:

—¿Dépah nit cheha náahdih babh
máihnit, wéhena caá ĩ chãjap! ít niíj
deoh naáwáp wut jĩ.

Pedro cãacwãdih ã naáwát

¹⁴ Pánihna, Pedro once Jesús
ã naáwát túutnit bíícdih ñhñit,
cãacwãdih nin pah át niíj naáwáp wut
jĩ: “Wã déewãá, bíih baácmant jũóhñit,
Jerusalén tútchiboó jumnitbut, buu
ã yapatdih jéihyat túut niijná, nin
wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó.
¹⁵ ‘Queét máihnit caá’, ñi niíj jenah
joyát yoobópdih nihcan caá. Jwiít
judíowã cheibitjeh jwĩpĩ máihcan caá.
Buu cheibitjeh las nuevejeh caá.
Pánihna, jwĩ máihcan caá. ¹⁶ Dios jon
jãtĩh ã niijátji pahjeh buu ã yapna caá.

Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin
pah át niíj daacáp tajĩ:

¹⁷ ‘Péeni yeó jáap tóah jũúwáchah,
nin pah ã yapbipna caá: Wĩih
Túini Espíritu ã wēpatdih nihat
cãacwãdih búdí wã wũhbipna
caá, buca. Pánihna, ñi weh,
ñi weh yatábut wã naáwát dih ĩ
naóh yapabipna caá. Jáap beh
tóahnit oo júmat jíghat panih-
nidih ĩ enbipna caá. Behnit
ĩ oo júmũchah, queétdih wã
naóhbipna caá.

¹⁸ Weemdĩh teo wũhñit neoná,
yaádhdihtub wĩih Túini Espíritu
ã wēpatdih búdí wã wũhbipna
caá. Queétbody wã naáwát dih ĩ
naóh yapabipna caá.

¹⁹ Wã wēpatjĩh úum náah jumnidih
jeáboó baácboobát wã wa-
hachah, ñi enbipna caá.
Baácboó meép panihni, iigát
panihni, tuu jei pánihni ã
jumbipna caá.

²⁰ Jeáboó yeó dupúátdih ã túut
nuumbípna caá. Chei bóo
widhbut meép panih duuni ã
túut nuumbípna caá. Páant ã
yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ã
jwũub dei jũóhni yeó jáap pínah
jãtĩh. Caán yeó jáapdih nihat
cãacwã ĩ en wáhi bejbipna caá.
Pánihna, oboh jumni yeó jáap
ã nihcan niít buca. Yéejnitdih
úum náah jumni yeó jáap jumna
yáhna, yéejat yohnitboodĩh
caán yeó jáap túini yeó jáap ã
jumbipna caá.

²¹ Ded jwĩ Maáhdih ã yéejat yohat
túutni, caán iiguípna ã bejat
déjei ã túi yapbipna caá’, át niíj
daacáp tajĩ. (Jl 2.28-32)

²² “Yeéb wã déewãá, nindih wã
naáwáchah, ñi túi joyoó. Jesús
Nazaret tútchidih bóo Dios ã wēpatjĩh
ã chãj jũutap jĩ, caandĩh Dios ã
wahatjidih cãacwã ĩ jéihyat pínah
niijná. Yeéb caandĩh ennitji ñi jéihna
caá. ²³ Jesús dih mawat náahna, ñi
maátadh ñi wũhup jĩ. Pánih wũhñit,

yeejépwādh cruzboó ñi mawat túutap jī.* Dios jon jātih caandíh ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.* 24 Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó át jwúub booanap tabe. Túttimah, ã jwúub wuncan niít buca. Chah wēpni jumna, wunnidih yuhna, át jwúub booanap tabe, páant mantih. Pánihna, buu páantjeh báadhni caá.* 25 Davidjiboó jon jātih nin pah Jesucristo ã jwúub boo pud jūúwát pínahdih át niij daacáp tajī:

‘Wā Maáh wājeéh āpī jumna caá. Yeó jáap jummat pah Dios wā Maáh wā pebh ã jumuchah, enna, wā úumcan niít.

26-27 Dios, weemdíh oina, wunnit ī jumapboó wíh caolidih ma yohcan niít. Wíh bácahdihbut ma moopát túutcan niít. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úumcanjeh, wā túi jumbipna caá.

28 Pánihna, weemdíh jwúub booanit, wājeéh ma jumuchah, wā túi wēina caá’, át niij daacáp tajī. (Sal 16.8-11)

29 “Wā déewāá, jwī n̄o Davidji ded pah ã jummatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ã wunuchah, ít yohop wut jī. Caandíh ī yohni ítji páantjeh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wíh bácahdih ma moopát túutcan niít’, niij daácna, caanjéh áih pínahjeh át nihjican tagaá. 30-31 Davidji Dios naáwát dih naóh yapani ã jumuchah, Dios caandíh nin pah át niijíp wut jī: ‘Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Ma juma jwúub boonit, meém maáh ma jummatji dée pah, nihat nin baác dih moondíh maáh ã jumbipna caá’, át niijíp wut jī.* Cristodih Dios maáh ã waadáat pínah, ã boo pud jūúwát pínahdihbut nin pah át niij daacáp wut jī: ‘Caán wunnit ī jumapboó páantjeh ã jumcan niít. Áih bácahbut ã moópcan niít’, David át niij daacáp tajī.* 32 Caán Jesús dih beé Dios át booanap be. ã

jwúub booanidih jwiít nihat jwī enep be. 33 Caán Dios ã jéihyepmant bóo buwámant jumni maáh caá. Pánihna, ‘Túini Espíritudih noónboó ma wahaá’, ã íp Dios caandíh ã niijíchah, nin Túini Espíritudih át wahap taga. Buu jwuh Túini Espiritu ã chājatdih ennit, joiná caá ñi chājap. 34 Davidji Dios pebhboó át púuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daácni Jesús íh pínahji tagaá:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: “Wā jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, maáh ma jumúú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdíh eníhcannitdih wā yohbipna caá. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caá”, ã niijíp be’, Davidji át niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

36 “Pánihna, wā déewāá, nindih ñi túi jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túutnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesús jeh jwīpī páini Dios ã wahní Cristo beé”, Pedro cáacwādh át niijíp wut jī.

37 Páant ã niijíchah joinít, búdí jġgah úumnit, Pedrowādh nin pah ít niij úubh joyóp wut jī:

—Jwī déewāá, ded pah tigaá jwī chājbi? ít niijíp wut jī.

38 —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi jwúub túut n̄umú. Páant ñi túut n̄umúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Pánih túut n̄umnit ñi jumuchah, Jesús ã wēpatjīh ñi daabáat túutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdíh Túini Espíritudih ã wāhbipna caá. 39 Jon jātihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jaimená pínahdihbut, nihat caán ã ñíonit pínahdih nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Nihat weemdíh jepahnitdih Túini Espíritudih wā wāhbipna caá’, Dios át niijíp tajī,* Pedro queétdih át niijíp wut jī.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah át jwúub niij wēp naáwáp wut jī, páant mantih:

* 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13

* 2:30-31 Sal 16.10

* 2:39

Is 57.19

—Nin baácdih moón yeejép ì chājatji jīb Dios búdí ã peéh chājbiḡna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túut n̄m̄m̄. Páant ñi chājachah, yeebdíh ã peéh chājcan niít, át niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, dawá jepahnit, ít daabáát túutur wut jī. Pánihna, Jesúíhwājeéh caán yeó jáapjeh tres mil cāacwā chah dawá ít jumur wut jī. ⁴² Yeó jáap jummat pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát túutnit ì bohénachah, ít táí joyóp wut jī. Íih jeémátdih míic pāáh wāhñit, Diosdih wāhñit, bíícdih íp̄í táí jumur wut jī.

Jesúíhwā ded pah ì jummat

⁴³ Jesús ã naáwát túutnitboó Dios ã wēpatjīh wññitdih íp̄í booa júutur wut jī, Dios ã wēpatdih cāacwā ì jéihyat pínah niijná. Páant ì chājachah ennit, nihat ít en wáhi bejep wut jī. ⁴⁴ Jesúíhwā íih bíí déedih míic pāáh wāhñit, bíícdih táinijeh íp̄í jumur wut jī.* ⁴⁵ Íih bíí déedih jīb chāj wāhñit, nihat bííh pah bóo wiñcannitdih queét ì jummat yoobó íp̄í wāh wáacap wut jī. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chājna, yeó jáap jummat pah Dioíh m̄m̄ná míic wáacnit, “Dios táini caá”, íp̄í niij wēi naáwáp wut jī. Íih m̄m̄náboobút míic wáacnit, bíícdih íp̄í táí namah wēi jeémép wut jī. Páant ì chājachah ennit, “Queét táinit caá”, nihat cāacwā íp̄í míic niijíp wut jī. Pánihna, yeó jáap jummat pah bita jáap jepahnitdih táí wññit, jwíih jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jī. Jáap jepahnitbut íjeéh ít míic wáacap wut jī.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjīh ì booaat

¹ Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumuchah, judíowā Diosdih íp̄í wábát horadih Pedro, Juanjīh Dioíh m̄m̄ná ít bejep wut jī. ² Yeó jáap jummat pah Táini Jēc wūt jumurdih ã chéenwā jéih bejcannidih íp̄í wññit chūud jwejep wut jī. Jáap cāac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumur wut jī. Caan

jēcdih chūudnit, caanjīh waadnítdih dinero ãp̄í wábáp wut jī. ³ Pánihna, Pedro, Juanjīh caán m̄m̄ná ì waadát túut chājachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át wábáp wut jī. ⁴ Pedroboó caandíh ennit,

—Jwiítidih ma táí eneé, át niijíp wut jī.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ì wāhbiḡna caá”, caanjéh át niij jenah joyóp wut yah jī. ⁶ Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah yahna, Pedro caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wāhcan yahna, chah táinidih meemdíh wā chājbiḡna caá. Jesucristo Nazaret tútchidih bóo ã wēpatjīh meemdíh wā booa caá. Ma ñah ñuhú. Ñah ñahñit, ma yáac chūi bejeé, át niijíp wut jī.

⁷ Páant niijnít, áih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandíh át wái ñahanap wut jī. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji áih wio wēpép nahna át jumur wut jī. ⁸ Pánihna, caán ñah ñahñit, át yáac chūi bej jwíhip wut jī. Pánih yáac chūi bejnit, ñaáp táamp chūinit, “Dios táini caá. Wā táí jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioíh m̄m̄díh át waad béjep wut jī. ⁹ Pánih yáac chūi bejnit, “Dios táini caá”, ã niijíchah, nihat cāacwā ít enep wut jī. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioíh m̄m̄ Táini Jēcdih chūudni dinero wāhñit caá”, ít niij jéihyep wut jī. Páant ã jibichah ennit, caandíh ded pah ã yapatdih ít en wáhi bejep wut jī.

Dioíh m̄m̄ná Pedro cāacwādh ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowādh ã teo ñuhún péenachah, nihat cāacwā en wáhi bejnit, Dioíh m̄m̄ Salomón ã chājat túutni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna ít míic wáacap wut jī. ¹² Páant ì míic wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī. “¿Wā déewāá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiítidih

* 2:44 Hch 4.32-35

ñi en ñuán? ‘Queétboó Diosdih táí joinít jumna, ñih wēpatjīhjih nindih ĩ jéih yáac chūi bejat túutna caá’, ñi niúj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niúj jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ā wēpatjīh beé caandíh jwī boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwī nuowā Diosdih ĩt táí weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wāhni Jesús ā wāt chah yáaat pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeéboó Jesúsdihi en jūihnitdih wāhni, Pilato caandíh nemat muumánt ā bacaíhichah yuhna, yeéb ā bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ā bacaíhichah yuhna, Jesús túini, táí chājni ā jumuchah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánihi náahcan, cāac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiítidih táí ubni Jesúsboodíh yeéb ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wānnidih ĩ yohochah yuhna, Dios caandíh ā jwáub boonidih jwiít jwī enep be. ¹⁶ Pánihi, caandíh táí jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjīh jwī boonanap be.

¹⁷ “Wā déewāá, yeéb jwī maátajīh Jesús Dios ā wāhni ā jumatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah ĩt niúj daacáp tajī: ‘Cristo yeejép ā yapbipna caá’, ĩ niijátji pahjeh tibeé ā yapap be.* ¹⁹ Būu jwuh yeéb yeejép ñi chājatjidih bádí jīgahnit, táiniboodíh jwáub túut nuumnít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuumúchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ā yoh wāhbiipna caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ā wāhnihi Cristodih jwiítidih ā jwáub wah deyabipna caá, jwiítidih ā teo wāacachah, jwī táí weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, būu Dios pebhboó caá ā jum jwuhap. Dios nihatdih ā ámohat pínahdih jon jātih

ā naáwátdih naóh yapanitdih āt naóh daacát túutap wut jī. Pánihi, nihāt ā naáwátdih chāj péanit, Jesucristodih ā jwáub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah āt niúj naáwáp tajī: ‘Jwī dée Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih jwī Maáh Dios yeebdíh ā wahbiipna caá. Weemdíh ā jwíh naáwát túutatjī pahjeh tigaá caandíhbut ā jwáub naáwát túutbiipna caá.* Pánihi, ded pah ā niúj naáwát pínahdih ñi táí joyoó.* ²³ Det caandíh joicán, ā wātuchah jepahcannitdih Dios ā yohbiipna caá. Dioíhwājeéh queét ĩ jéih jumcan niít’, Moisés āt niúj daacáp tajī.*

²⁴ “Nihat Dios naáwátdih naóh yapanitjī Samuel, ā buudát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ĩt chājap tajī. ²⁵ Jon jātih moón jwī nuowājidih Dios āt naáwáp wut jī. Pánihi naóhna, Abrahamdih ā naáwátjī pahjeh tih jwiítidihbut biíc yoobó naóhna āt chājap wut jī. Nin pah āt niúj naáwáp wut jī: ‘Ma jumadih wā táí chājachah, caánboobút nihāt baácdih moondíhbut ā jwáub táí chājbiipna caá’, āt niijíp wut jī.* ²⁶ Pánihi, jwiítboodíh Moisés ā naóhnihi Dios wāuhdih jwiít judíowādh āt jwíh wahap tajī, jwiítidih ā táí chājachah, yeejép chājnit jwī túut nuumát pínah niijná”, Pedro cāacwādh āt niijíp wut jī.

4

Pedrowādh judíowā ĩ maáta ĩ jūihñat

¹⁻³ Páant cāacwādh Pedro Juanjīh ĩ naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh muudíh wapnit soldadowā ĩ maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna jūibínit, ĩt joyóp wut jī. Páant ĩ joyóchah, Pedrowā nin pah cāacwādh ĩt niúj naáwáp wut jī: “Jesús ā wānat túttimah, āt jwáub boo pud jūúwáp be. Ā boo pud jūúwátdih

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9
19.12-15 * **3:18** Is 52.13-53.12 * **3:22** Dt 34.10
Gn 12.3; 22.18

* **3:14** Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn
* **3:22** Dt 18.15-16 * **3:23** Dt 18.19 * **3:25**

jéihna, áihwā jumna, jwiítbut jwī boopud jūúwát pínahdih jwī jéihna caá”, it niijíp wut jī. Páant ī niijíchah joí íjnit, maátaboó cāacwādh tóo pāa bejnit, Dioih mūúdh wapnit soldadowādh Pedrowādh it juibí tewat túutap wut jī. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdh queétdih úbh joíhna, nemat mūúboó it nemat túutap wut jī. ⁴ Judíowā ī maáta Jesúsdh ī náahcah yuhna, áih doonádh joinít, “Yoobópdih tigaá”, dawá it niij jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúhwā chah dawá jumna, cinco mil neoná it jumap wut jī. Yaádhjeéh ī wehjeébut chah it jumap wut jī.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdh sacerdotewā ī maáta, bita judíowādh waóhnt, Moisés ā wutatjdih bohénit bícdih it míc wáacap wut jī. ⁶ Sacerdotewā ī maáh, Anás wut jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita bícdih it míc wáacap wut jī. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādh ī bid bojochah, soldadowā queétdih it ub juibínap wut jī. Páant ī ub juibínachah, maáta nin pah it niij úbh joyóp wut jī:

—¿Deih wēpatjīh tibeé yeéb caandih ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdih páant chājat túutni? It niijíp wut jī.

⁸ Páant ī niijíchah joinít, Túini Espíritu ā wēpatjīh Pedro nin pah āt niij jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhnt, ⁹ jéih jibcannijidih jwī táí chājatdh úbh joí en níit ñi chājap? ¹⁰ Yeebdih, nihat judíowādhbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ā wēpat beé nindih ā boanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túutni, Dios ā booani, caán ā wēpatjīh nindih jwī boanap be. Pánihna, bñu nin ā jibichah, ñi enna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cāacwā ī náahcannidih Dios ā ñíobipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandih jwī maáh pínah āt

waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cāacwā iiguípna bejnit déjidih táí ubni. Nin baácboó biih táí ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ā jumap, Pedro āt niijíp wut jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yuhna, úmcanjeh, ī wēp bohénachah ennit, it joí wáhi bejep wut jī. Jesús ā bohéat pah ī wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdih Jesúsjeéh jumnit tigaá”, it niij jéihyep wut jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh ā jumuchah, queét maáta Pedrowādh “Yeejép ī chājna caá”, it jéih niij naóh yaccap wut jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ī míc wáacat tólihmant Pedrowādh it bac bej jwuhat túutap wut jī. ¹⁶ Páant ī bac bejat túttimah, queétjeh nin pah it niij míc wéhenap wut jī:

—¿Queétdih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios ā wēpatjīh jéih jibcannijidih it boanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moón páant ī chājatjdih ī jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ī chājcan beé’, jwī jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúh doonádh bitadh jwī bohéat túutca boj jīh, queét maátajeh it míc niijíp wut jī.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowādh jwúub bid bojnit,

—Jesúh doonádh bitadh ñi jwúub naóhca bojoó, it niijíp wut yuh jī.

¹⁹ Páant ī niijíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah it niij jepahap wut jī:

—Páant ñi wutuchah, jepahna ni-hna, Diosboodih yap yohna caá jwīta chājap. ¿Pánihna, dedboodih tigaá jwī jepahbi, Dios ā weñat pínah niijná?

²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwī ennidih, jwī joinídhbut jwī jéih jweéhcan caá, it niijíp wut jī.

²¹ Páant ī niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādh it jwúub niijíp wut yuh jī:

—Jesúh doonádh ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwī peéh chājbipna caá, it niijíp wut jī.

* 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16

Pánihna, cãacwãboó jéih bejcanniji ã túi bejatdih ennit, “Dios wêpni yoobát ã jumna caá”, ï niijíchah joinít, maátaboó Pedrowãdih jéih peéh chãjcanjeh, queétdih ït bacanap wut jĩ. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jĩ.

Jesúhwã ï umcat pínahdih ï úbát

²³ Pedro Juanjĩh bac bejnit, ï chéenwã pebhna jwúb juibínit, judíowã ï maáta ded pah ï niijátjidih queétdih ït naáwáp wut jĩ. ²⁴ Páant ï niijíchah joinít, queét nihát biícđih Diosdih nin pah ït niij úbúp wut jĩ: “Maá, meém jeádih chãjni, nin baácđihbut chãjni, búdí mujđihbut chãjni, nihát báadhñitđihbut chãjni caá.* ²⁵ Túini Espíritu ã wêpatjĩh jwĩ nœo Davidji, meemđih teo wãhni, nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Judíowã nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ï jũihna yuh caá. Cristo ã chãjat pínahdih ï jãhíhmina yuh caá.

²⁶ Dawá nin baácđih moón maáta míc wáacnit, jwĩ Maáh Diosdih, ã wãhni Cristodihbut en jũihna, Dios ã jenah joyátjidih ï yéejáihmi na yuh caá’, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 2.1-2)*

²⁷ “Páant tigaá nin tãtchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowã nihcannit, judíowã biícđih ma wãhni Jesúsđih mawat tãutna, ï míc wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópđih jumni, meemđih túi jepahni ã jumachah yuhna, caandih ï mawih jenah joyóp be.* ²⁸ ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ï chãjap be. Meém ma jéihyatjĩh páant mat niij naáwáp tajĩ. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiítđih ‘Yeéb ñi jwúb bohéat peéh yeejép jwĩ chãjbipna caá’, ï niijátjidih joinít, jwiítđih ma teo wáacá, jwiít meemđih teo wãhñit umcanjeh, míih túini doonádih jwĩ wêp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiítđih ma teo wáacá, tabúp chãhñitđih jwĩ boanachah, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih Jesús ã wêpatjĩh

jwĩ chãjat pínah niijná”, ït niij úbúp wut jĩ.

³¹ Páant ï niij úbúchahjeh, ï míc wáacni muú búdí ãt méménap wut jĩ. Páant ã méménachah, Túini Espíritu ã wêpat queétdih búdí ã wũhachah, umcanjeh Dios naáwátđih ït jwúb naáwáp wut jĩ.

Jesúhwã ï míc pãáat

³²⁻³³ Dios ã wêpatjĩh queét Jesús ã naáwát tãutnit nin pah cãacwãdih ípĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús ã boo pud jãwát tãttimah caandih jwĩ enep jĩ”, ït niijíp wut jĩ. Queét nihátđih Dios búdí ã teo wáacachah, chah dawá Jesúsđih ït jepahap wut jĩ. Biíc yoobó jenah joinít, ïih bií déedih “Wĩh mícjeh caá”, ït niijcáp wut jĩ. Queét nihát ï bíbohat yoobó míc pãáhñit, ïjeéh jumnitđih ípĩ túi teo wáacap wut jĩ.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit ïjeéh ït wihcap wut jĩ. Det wápchi pínah baácđih bíbohñit, muđihbut bíbohñit, ïhđih ípĩ jíib chãj wũhup wut jĩ. Caán jíibđih ub bejnit, ³⁵ Jesús ã naáwát tãutnitđih ípĩ juibí wũhup wut jĩ. Páant ï ub juibí wũhachah, teonit, queétboó ïjeéh jumnit moh yéejnitđih ípĩ jwúb pãáap wut jĩ. ³⁶ Biíc ïjeéh José wũt jumni ãt jumup wut jĩ. Jesús ã naáwát tãutnit Joséđih Bernabé wũt ït búadhđup wut jĩ. ã wũt Bernabé “Cãacwãdih túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjĩh niijná ït chãjap wut jĩ. Caán Leví juma, Chipre quewadih bóo wut jĩ. ³⁷ Pánihna, caanbút ãih wápchidih ãt jíib chãjap wũhup wut jĩ. Pánih jíib chãj wũhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát tãutnitđih wãhñit, bitadih ãt pãáat tãutap wut jĩ.

5

Ananías ãjeéh bóli Safrajĩh ï yeeat

¹ Bitabut Bernabé ã chãjat pah ïtih chãjhip wut yuh jĩ. Newé Ananías wũt jumni, yad Safira wũt jumnih wut jĩ. Queétbut ïih wápchidih jíib chãj wãhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7 * 4:32-33 Hch 2.44-45

túutnitdih Ananías át wūhup wut yah jī. ² Obohjeéhtih, ã jíib chājna yahna, bainíjuh ã wūhat pínahdih ubnit, nihat biíhdih caanjéh át ámohop wut jī. Páant ã chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jī. Pánihna, bainíjuh ub bejnit, Ananías Jesús ã naáwát túutnitdih át juibí wūhup wut jī.

³ Páant ã yeeatdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah át niij jāihñup wut jī:

—Ananías, nemépwã ĩ maáh Túini Espíritudih meemdih át yeeat túutup wut. Pánihna, míih baácdih ma jíib chāj wūhna, caán jíibdih meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jíib chāj wūhat pínah jātih, míih wápchijeh tigaá átih jumap ta yah caá. Pánihna, míih jíib tigaá átih jumap. Páant, míih ã jumuchah yahna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítidihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, át niijíp wut jī.

⁵ Páant ã niijíchahjeh, Ananíasboó át wun buegúp wut jī. Páant ã yapat doonádih joinít, nihat búdí ĩt úumup wut jī. ⁶ ã wunuchah ennit, japata áih bácahdih yéguehjīh pin, cáacdih yohopboó ub bejnit, caandih ĩt baad yóhop wut jī.

⁷ Tres horas túttimah, Ananías áaji ã wunatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jī. ⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Ñíih wápchidih ñi jíib chāj wūhuchah, bóo nit beé yeebdih ĩ jíib chājap? át niijíp wut jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiítidih ĩ jíib chājap be, mit niij jepahap wut yah jī.

⁹ —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih biíc yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwúub jāóhna, meemdihbut míih bácahdih ĩ ub bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wut jī.

¹⁰ Páant ã niijíchahjeh, caántbut mit wun buegúp wut jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán muedih jwúub waád juibínit, míih bácahdih enna,

caántjidihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, ĩt baad yóhop wut jī. ¹¹ Pánihna, Jesúswhã, nihat bitabut caán doonádih joinít, búdí ĩt úumup wut jī.

Jesús ã naáwát túutnit wunnitdih ĩ booaat

¹² Jesús ã naáwát túutnit Dios ã wēpatjīh dawá cáacwādih ĩt booa júutup wut jī, “Dios wēpni ã jumna caá”, ĩ niiját pínah niijná. Queét Jesúswhã Dioíh mued Salomón ã chājat túutni coahjidih ĩpī míc wáacap wut jī. ¹³ Bitã ĩ yéejat peéh chājatdih úumna, queét pebhna bejcan yahna, “Queét túinit caá”, cáacwã ĩpī niijíp wut jī. ¹⁴ Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsdiĥ ĩt jepahap wut jī. ¹⁵ Pánihna, tabúp chūúhñitdih Pedro ã teo jāha booaat pínah niijná, ĩ chéenwã queétdih ĩ lajatjīh namá jwēejdih ĩpī ub juibí jwejep wut jī. Bitã ã muj juibícanitboó booíhna, Pedroíh dadahjeh bueg lájat ĩt náahap wut jī. ¹⁶ Jerusalén tátchi pehbbit jumni tátchinadiĥ moón tabúp chūúhñitdih, nemép jumnitdihbut ĩt ub juibínap wut jī. Pánihna, queét niĥatdih ĩt táı booa beedánap wut jī.

Jesús ã naáwát túutnitdih bita yeejép ĩ chājat

¹⁷ Pedrowādih dawá cáacwã ĩ péenachah enna, sacerdotewã ĩ maáh, ájeéh jumnit saduceowābut Pedrowādih búdí ĩt íjip wut jī. ¹⁸ Pánih íjnit, Jesús ã naáwát túutnitdih teonit, nemat muedboó ĩt nemep wut jī. ¹⁹ Chei Dioíh ángelboó ĩ nemnitjidih át wāt bacanap wut jī. ²⁰ “Dioíh muedná ñi bejeé. Caán muedná juibínit, ded pah Diosjeéh ĩ táı jumat pínahdih cáacwādih ñi táı bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jī.*

²¹ Páant ã niijíchah joinít, baabáchah, Dioíh muedná waad béjnit, ángel ã niijátji pah cáacwādih ĩt jwúub bohénap wut jī.

Caán yeó jáapjeh judíowã ĩ maáta míc wáacnit, Jesús ã naáwát túutnit

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

nemat muúboó jumnitjidih soldadowā ī maátadih ītih ub jūúwát túutap wut yuh jī. ²² Obohjeéhtih, nemat muúná jubínit, queétdih īt bid juicáp wut jī. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwúub bejnit, nin pah queétdih īt niij naáwáp wut jī:

²³ —Nemat muú jēc buujcánni yuh beé. Caán nemni jēcdih wapnit ī pāi ñuhna yuh beé. Páant ī pāi ñuhuchah yuhna, caán jēcdih wātnit, jwī enechah, jwī nemnitji ī wihcap be, īt niijíp wut jī.

²⁴ Páant ī niijíchah joinít, Dioíh muúdih wapnit soldadowā ī maáh, sacerdotewā ī maátabut īt joi wúhi bejep wut jī. “¿Dépah caá ī tóahbi queét pánihna?” queétjeh īt míc niijíp wut jī. ²⁵ Páant ī míc niijíchahjeh, biíh ī pebhna jubínit, queétdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh muúná cāacwādih jwúub bohéna beé ī chājap be. Ñi enbi jwuhú oboh, āt niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ī maáh, āih soldadowājīh bejnit, Jesús ā naáwát túutnitdih īt jwúub tewep wut jī. Obohjeéhtih, cāacwādih úmna, maonit déeji maocanjeh, queétdih īt teo bejep wut jī. “Nitdih jwī puñuchah, cāacwāboó jwiútdih jeejīh ī yohbipna nacaá”, queét soldadowā īt niij jenah joyóp wut jī. ²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús ā naáwát túutnitdih maáta pebhna īt ub jubínap wut jī. Pánih ub jubínachah, sacerdotewā ī maáh queétdih nin pah āt niij jāihñap wut jī:

²⁸ —Yeebdih tubit wutnit, ‘Jesús ded pah ā chājatjidih ñi bohéca bojó’, jwī niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwī niijíchah yuhna, yeéboó nihat Jerusalén tútchidih moondih ñi bohéna caá. Jesúsdih jwī mawatji waó jīb jwiútdih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, āt niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ā naáwát túutnit biúcdih nin pah īt niij jepahap wut jī:

—Diosboó jwiútdih ā naáwát túutap be. Pánihna, caandih jepahnit jumna, ñi naáwát túutcatdih jwī jepahcan niit. ³⁰ Jwī nuowā īpī wēini Dios Jesúsdih āt booanap tajī. Caandihjeh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat túutap jī. ³¹ Jesúsdih ‘Caán túini caá’, niijnit, Dios caandih maáh āt waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant āt chāudat túutap wut jī. Jwiit cāacwā jwī yéejat peéh chājat déejidih túi ubni pínah Jesúsdih āt jummat túutap wut jī. Jwiit judiowā jwī yéejatdih cádahnit, jwī túut nuumúchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, páant āt chājap wut jī. ³² Pánihna, jwiitboó Jesús páant ā jummatdih ennitji, Túini Espiritu ā wēpatjīh caandih jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espiritudih biíc yoobó ā wāhna caá, queétdih Pedro āt niijíp wut jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, chah iijnit, queét Jesús ā naáwát túutnitdih maáta ītih mao yohíhip wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih āt mao yohat túutcap wut jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumuchah, cāacwā caandih “Caán túi chājni caá”, īpī niijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát túutnitdih soldadowādih āt ub bac bej jwuhat túutap wut jī. ³⁵ Páant ī ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Yeéb wā déewāá, ñi maona chaáh buca. Ñi túi jenah joi jwuhú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cāacwādih túi waóhni caá wā jumap’, caanjéh cāacwādih āt niijíp wut yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ājeéh ī péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandih ī mao yohochah, ājeéh péenitji ī bej peét bejep be. Buu queétji ī wihcan caá. ³⁷ Túttimah, cāacwādih ī jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wūt jumniiji Romano cāacwā ī maátadih yohíhna, ājeéhbüt dawá ī péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita

* 5:28 Mt 27.25

caandih ï mao yohochah, nihat ãihwãbut ï bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebdih nindih naóhna caá wã chãjap. Nit Jesúih doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. Ï bohéat Dioih nihcan, Teudaji ã bohéat bũdát pah ã bũd bėjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ã bohéat yoobát ã jumuchah, queédih ñi jéih cádahat túutcan niít. Páant ñi cádahat túutna, yeéb Diosjih míic maona caá ñita chãjap taga, Gamaliel át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdihi tigaá”, maáta ït niij jenah joyóp wut jĩ. Pánih jenah joinít, Jesús ã naáwát túutnitdih ït jwũub bid bojop wut jĩ. Páant ï jwũub waád juibínachah, queédih ït puñat túutap wut jĩ. Páant ï pãi péanachah, “Jesúih doonádih yeéb ñi jwũub bohéca bojoó”, niij jũih péanit, queédih ït bejat túutap wut jĩ.

⁴¹ Páant ï bejat túutuchah joinít, ït jwũub bac bejep wut jĩ. Jesúihwã ï jumath jib, yeejép yapna, búdí ït weñep wut jĩ. ⁴² Pánihna, yeó jáap jumath pah Dioih mũboó, ïih mũnáboobát “Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumna caá”, ïpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúihwã ï ñíwat

¹ Caán láa Jesúih doonádih bohénit ït dao béjep wut jĩ. Pánih dao bėjna, Jesúihwã míicjeh jumna yahna, ït míic jũihñep wut jĩ. Biquína judíowã jumna yahna, Griego wéheatdih wéhenit ït jumap wut jĩ. Queétboó ïjeéh éemp wũnit yaáhdih yeó jáap jumath pah ïih jeémátdih ï túi bíic yoobó wãh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ït jũihñep wut jĩ. ² Páant ï míic jũihñachah jéihnit, Jesús doce ã naáwát túutnitboó bita ãihwãdih bid bojnít, nin pah ït niij naáwáp wut jĩ:

—Dios naáwát dih bohéat jwũih tewat ã jumuchah, jeémátdih jwĩ jéih pãáhcan caá. ³ Pánihna, jwĩ déewãá, siete neonádih ñi ñíwií, jeémátdih pãáhnit ï jumath pínah niijná. Bita queédih “Túinit caá”, ï niijnít, Túini

Espíritu ã wēpat búdí jumnit, túi jenah joinít ñi bidíi. ⁴ Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumath pah Diosdih uúbhñit, ã naáwát dih jwĩ bohébipna caá, ït niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ï niijíchah joinít, “Jũũ. Páant tíi jwĩ chãjap”, nihat Jesúihwã ït niij jepahap wut jĩ. Pánihna, Esteban, Jesúsdihi túi jenah joinít, Túini Espiritu ã wēpat búdí jumnidih ït ñíwip wut jĩ. Bitadihbut ït ñíwip wut jĩ. Nin caá ï wãtna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tútchidih bóo judío nihcan yahna, judíowã ï bohéatdih joinít, ïjeéh waadní át jumap wut jĩ. ⁶ Páant ï ñíonitdih Jesús ã naáwát túutnit pebhna ït ub juibínap wut jĩ. Queét ï ub juibínachah ennit, ï ñíonitdih teo jáhanit, ït uúbáp wut jĩ, Dios queédih ã túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwát dih chah dawá jéihnit ï jumuchah, Jerusalén tútchiboó jumnit Jesúihwã ït dao béjep wut jĩ. Sacerdotewãbut dawá túut nũmñit, Jesúihwãjeéh ït waadáp wut jĩ.

Bitá Estebandih ï tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdí ã teo wáacachah, ã wēpatjĩh dawá láa jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih át chãj júutap wut jĩ. Páant ã chãj júutuchah ennit, cáacwã Jesúih doonádih chah ït joíhip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowã ï míic wáacat mũdih moón caandih ït jũihñep wut jĩ. Queét Teo Wũhñitji wãt jumni poómp ït jumap wut jĩ. Cirene tútchidih moón, Alejandría tútchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ït jumap wut jĩ. Queét wut jĩ Estebandih jũihnit ït jumap wut jĩ. ¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espiritu ã wēpat búdí jumnit, túi jéihni jumna, ã wéhenachah joinít, queétboó caandih bíic yoobó ït nihcap wut jĩ.

¹¹ Bíic yoobó nihcan, íjna, bita ï yee naáwát pínah niijná, ït jib wũhup wut jĩ. Páant ï yeeat túutuchah joinít, nin pah ït niij naóh yacap wut jĩ: “Esteban Moisés ã wãtatjidih Diosdihbut

yeejép ã wéhenachah, jwĩ joyóp be”, ït niij yeenap wut jĩ. ¹² Páant ï niijíchah joinít, cãacwã, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita waóhnitbut Estebandih ït ijip wut jĩ. Pánih ijnit, caandih teonit, ï maáta pebhna ït ub bejep wut jĩ. ¹³⁻¹⁴ Queét ï yeeat túatnitji nin pah ï maátadih ït niij yeenap wut jĩ:

—Nin yeó jáap jumap pah Dioih mūdih, Moisés ã wutatjidihbut yeejép ãpĩ wéhenap be. Nin pah ã niijíchah, jwiit jwĩ joyóp be: ‘Jesús Nazaret tútchidih bóo Dioih mūdih ã yohbipna caá. Moisés ã wutatjidihbut ã jwúub túat nūmbípna caá’, Esteban ã niijíp be, ït niijíp wut jĩ.

¹⁵ Nihat caanjih chūdnit Estebandih ï enechah, ãih móot ángelih móot panih yeh iigní ãt jíghop wut jĩ.

7

Esteban ã míc jãh niiját

¹ Sacerdotewã ï maáh nin pah Estebandih ãt niij úbh joyóp wut jĩ: “¿Nit ï niiját yoobópdihi niit?” ãt niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandih ãt niij jepahap wut jĩ: “Wã déewãá, behnitbut ñi joyóo. Weemdih ï naóh yacat yoobópdihi nihcan caá. Ded pah Moisés ã chãjatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembát biíc yoobó wã jenah joiná caá. Ded pah jwĩ nūowã ï chãjatjidihbut biíc yoobó wã jenah joiná caá. Jwĩ nūo Abrahamji Mesopotamia baácdih ã jumachah, Harán baáboó ã bejat pínah jãtih, Dios nihat jéihni jumna, caandih ãt jíghop wut jĩ. ³ ‘Meém míh baácdih ma déewãdihbut ma cádah bejeé. Páant ma bejechah, wã ñioni baácna meemdih wã waóhbipna caá’, Abrahamjidih Dios ãt niijíp wut jĩ.*

⁴ Páant ã niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baácmant ãt namah jūwáp wut yah jĩ. Pánih yúup jūhñit, Harán baácna jūnit, ït chão jwúuhap wut jĩ. Behe ã wunat túttimah, nin jwĩ jumni baácdih Dios Abrahamwãjidih

ãt jūwát túutap wut jĩ.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baácdih ã jumachah yahna, ãih baác pínahdih caandih ãt wãh jwuhcap wut jĩ. Jibnitjeh ït jumap wut jĩ. Abrahamji ã weh wih jwuhcah, Dios caandih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Meemdih, ma jūimenádihbut nin baácdih wã wãhbipna caá’, ãt niijíp wut jĩ.*

⁶ ‘Túttimah, ma jūimená biih baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queétdih teo wãhñit ï jūmbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma jūimenádih yeejép ï chãjbipna caá.

⁷ Obohjeéhtih, páant ï chãjat jíib, weém caán baácdih moondih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma jūimená nin baácna ï jwúub jūbípna caá, páant muntih. Pánih jwúub jūnit, weemdih jepahnit, ï wēi úbh bípna caá’, Abrahamdih Dios ãt niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandih ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã niijátjidih wã náhniat pínah, yeebút ñi náhniat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma jūimenábut biíc yoobó bóodnit ñi jumú’, ãt niijíp wut jĩ. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép jumachah, ocho yeó jáap túttimah, ãih quehli nah yapat chóodih Abraham ãt bóod yohop wut jĩ. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih ãt weh jumap wut jĩ. Pánihna, Jacobboó docewã ãt weh jumap wut jĩ. Queét doceboó jwĩ nūowã pínah ït jumap wut jĩ.*

⁹ “Queét jwĩ nūowã ï úud Josédih ijnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdih ït jíib chãj wãhup wut jĩ. Páant ï jíib chãj wãhñiji ã moh yéjechah enna, Dios Josédih ãt túi teo wáacap wut jĩ.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã jumachah, Faraón Egipto baácdih moón ï maáhboó Josédih ãt wēi enep wut jĩ. Diosboó caandih páant ãt wēi

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12

* 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21

enat túutap wat jĩ. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácdih moondíh tewat watni maáh pínah át waadánap wat jĩ. Ā pebh moondíhbut maáh át waadánap wat jĩ.*

11 “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ā b̄ugcáh, caán baácndih moón tubit ít moh yéejep wat jĩ. Pánihna, jwĩ n̄owābut jeémát ít jéih bid j̄aicáp wat jĩ.* 12 Egipto baácboó jeémát jumat doonádih joinít, Jacob ā wehdih neoh át jwíh wah bojop wat jĩ. 13 Túttimah ā jwúb wahachah, Egipto baácboó í j̄uibínachah, ‘Weém ñi úd tigaá’, José ā úd jeñénadih át niijíp wat jĩ. Pánihna, Joséboó ā déewādih ā maáh Faraóndih át júutap wat jĩ.* 14 Túttimah, José ā íp Jacobdih ā déewādihbut át bidip wat jĩ. Ā déewā setenta y cinco cāacwājah ít jum jwuhap wat jĩ.* 15 Ā wūh ā bid bojochah joinít, Jacobwā ā wūh pebhna Egipto baácboó ít bejep wat jĩ. Caanná j̄uibínitji ít b̄udáp wat jĩ.* 16 Jacob ā n̄o Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wūt jumni baácboó í wunuchah í yohat pínahdih átát j̄ib chājap wat jĩ. Pánihna, Abraham ā j̄ib chājniji baácboó Jacobíh b̄acahjidih ub bejnit, ā wehboó ít yohop wat jĩ.*

17 “Túttimah, ‘Nin baácdih yebdíh wā wūh̄bipna caá’, Dios Abrahamdih ā niijátji pah toáh j̄úwúchah, Egipto baácboó jwĩ déewā ít cāac poonap wat jĩ. 18 Egipto baácdih í jumachah, bíh maáh Faraón í niijní, át túut n̄umáp wat jĩ. Caán Faraónboó ded pah José ā chājatjidih át jéihcap wat jĩ.* 19 Pánih jéihcan, jwĩ n̄owādih yeejép chājna, í weh jāap túh̄nitdih át mao yohat túutap wat jĩ.* 20 Páant ā yapat cātíh, Moisés pínah ā cāac jumachah, Dios caandíh át túi wēi enep wat jĩ. Pánihna, ā mána tres widh caanbítidih júutcanjeh, íh muúboó ít túi bih bíbohoh wat jĩ.* 21 Pánihat túttimah,

Moisésdih muúboó jéih bíbohcan, ā mána caandíh mujboó ít pahanap wat jĩ. Páant í pahanidih Faraón n̄úm bid j̄uí, ub aab béjnit, mi wūh pah mit behanap wat jĩ.* 22 Egipto baácdih moón túi jéihnitíhdih Moisésdih ít bohénap wat jĩ. Pánihna, caán maáh wūh pah át jumap wat jĩ.

23 “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíboh̄nit, ā déewā judíowādih enedih át bejep wat jĩ. 24 Pánih enedih j̄uibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ā chājachah, Moisés át enep wat jĩ. Páant ā chājachah ennit, ā déedih teo wāacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohop wat jĩ. 25 Pánih chājna, ‘Wā déewā í déedih wā teo wāacachah enna, “Dios jwíitdih túi ubni pínah át wahap taga”, í níj jenah j̄oibípna caá’, Moisés át níj jenah joyóp wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, queétoó páant ít níj jenah joicáp wat jĩ. 26 Bíh yeó jāpdih chénewā ā déewā í míc mawachah, Moisés át enep wat jĩ. Pánih enna, ‘¿Yeéb bícwājah dépanih míc mao tigaá ñi chāj?’ queétdih át niijíp wat yuh jĩ. 27 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, ā déedih yeejép chāj̄niboó Moisésdih át ub too yoh bojop wat jĩ. ‘Meém jwĩ maáh nihcan, jwíitdih watni nihcan caá. 28 ¿Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbut mao yohíh níit ma chājap?’ át níj j̄uñh̄ap wat jĩ. 29 Páant ā niijíchah joí wáhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wat jĩ. Caanná jweí j̄uibíniji áa jumnit, chénewā át weh jumap wat jĩ.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálíh iigní panihnidih át enep wat jĩ. Caán iigát panihat cātíh ángelboó caandíh át jígohop wat jĩ. 31 Páant ā jígohochah, Moisés át en wáhi bejep wat jĩ. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálíh iigní panihni pehb̄it enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp

* 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10 * 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4

wut jĩ: ³² ‘Weém Dios caá. Weemdíjhéh caá ma n̄owã, Abraham, Isaac, Jacob ĩ túi wēi w̄b̄p’, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, ãt en ñahacap wut jĩ. ³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh ãt jw̄ub niij naáwáp wut jĩ: ‘B̄wã wã pebh ñuhna, míh zapatosdih waícanjeh ma too dugú. ³⁴ Wíh cáacwã Egiptoboó jumnit, yeejép yapna, t̄bit moh yéejnit ĩ juñúchah, wã joiná caá. Páant ĩ juñátdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat t̄ut niijná, ma pebh wã dei j̄úwáp be. Pánihna, b̄h conboó ma jw̄ub bejeé’, Dios Moisésdih ãt niijíp wut jĩ.*

³⁵ “Ĭ náahcannijidih yuhna, ĩ maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó ãt wah jw̄uba bojop wut jĩ. ‘Meém jw̄i maáh nihcan, jwiútdih wutni nihcan caá’, ĩ jãh niijjéhnijidih Dios Egipto baácboó ãt wah bojop wut jĩ, queétdih ã n̄mah bac j̄úwát pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigní panihni cátdíh jumni ángeldihbut Dios ãt wahap wut jĩ. ³⁶ Pánihna, Egipto baácboó jumnitji judíowãdih Moisés ãt n̄mah j̄úwáp wut jĩ. Egipto baácboó caán Moisés Dios ã wēpatdih ãt jw̄ih j̄ut waáwáp wut jĩ. Túttimah, M̄j Mac D̄uni w̄t jumniboó ãt jw̄ub j̄utap wut jĩ. Túttimah, m̄ú wihcapboob̄t cuarenta jópchi ĩ jumuchah, Dios ã wēpatdih páant ap̄i j̄utap wut jĩ.*

³⁷ Caán Moisésboó judíowãdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã nihah pah m̄ntih Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih yeebdíh ã wahbipna caá. Caán ñijeéh ã jum̄bipna caá’, Moisés queétdih ãt niijíp wut jĩ.* ³⁸ Moisés m̄ú wihcapboó jw̄i n̄owã bíicdih ãt jum̄p wut jĩ. Sinaí w̄t jumni jeená caandíh naóhni ángeljeéhbut ãt jum̄p wut jĩ. Ĭjeéh jumnit, Dios ã w̄tatdih Moisésboó ãt naóh yapanap wut jĩ, caandíh

jepahnit, Diosjeéh ĩ túi jum̄t pínah niijná. Jwiútdih jw̄i joyát pínahdih ãt naáwáp wut jĩ.*

³⁹ “Pánih j̄óhnitji m̄ú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jw̄ub bejéhna, Moisésdih náahcan, jw̄i n̄owã ã w̄tatdih ĩt yap yohop wut jĩ. ⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ĩt niijíp wut jĩ: ‘Jwiútdih waóhnit pínah Dios panihnitdih ma p̄p w̄h̄ú. ¿Egipto baácboó jw̄i jumuchah, jwiútdih n̄mah j̄óhni Moisés ded pah tigaá ãt bej?’ ĩt niijíp wut jĩ.* ⁴¹ Páant niijnít, queét momo jwi w̄h̄ pah jígohndih orojíh ĩt p̄pap wut jĩ. Pánih p̄p péanit, queét nuñápdih mao ub j̄óhnit, ĩ p̄pnidih cáo w̄h̄na, b̄dí ĩt weñep wut jĩ.*

⁴² Páant ĩ p̄pnijidih ĩ weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cáiwãdih, widhdih, yeodíhbut ĩ wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih átih yohop wut yuh jĩ. Páant ĩ ch̄jatjidih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘ “Yeéb weemdíh yeejép ñi ch̄jap be. M̄ú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowã nuñápwãdih mao cáonit, weemdíh w̄h̄na, ñita túi ch̄j tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

⁴³ Pánih náhnican, Móloc w̄t jumnidih wēnit, áih m̄udíh ñi bíbohó jĩ. Bíh cáí Refán w̄t jumni, caan páh jígohni yeéb ñi p̄pni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdíh peéh ch̄jna, ȳp Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Am 5.25-27)

⁴⁴ “Jon j̄atih moón jw̄i n̄owã m̄ú wihcapboó jumna, Dios ĩjeéh ã jum̄t pínah niijná, nuñáp chóojíh ĩ ch̄jni m̄udíh ĩt bíbohó wut jĩ. Caán m̄udíh Dios ã niijátji pah bíic yobó Moisés ãt ch̄jap wut jĩ. Caán m̄ú díitboó Dios ã w̄tat daacni jeé naaná ãt jum̄p wut

* 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6 * 7:44 Ex 25.9,40

jĩ.* ⁴⁵ Pánihna, queétdih Dios ã naóhni
nin baácdih joiná, Josué jwĩ ñowã
biícdih caán muedíh ít ub juyúp wut
jĩ. Páant í ub juyúchah, Dios queétdih
teo wáacna, caanjíh jumnitjidih át
yohop wut jĩ. David ã jum láabut
caán muedíh ít bíboh jwuhup wut
jĩ.* ⁴⁶ Pánihna, caandíh Dios ã táí
weñechah jéihnit, caán íjeéh ã jum
pínah muedíh chājíhna, David Diosdih
átih uúbup wut yuh jĩ.* ⁴⁷ Obohjeéhtih,
páant ã uúbúchah yuhna, ã wunat
túttimah, ã wáuh Salomónboó Dioíh
muedíh át chājap wut jĩ.* ⁴⁸ Pánih
chājna yuhna, Diosboodíh cáacwã í
chājni muedíh í jéih nemcan caá.
Páant niijnít, Dios naáwátdih naóh ya-
pani nin pah át níj daacáp tajĩ:

⁴⁹ ‘ “Japboó wã chúdat panihni
caá. Caánboó chúdna, nihat-
dih wã wutna caá. Pánihna,
noónboó wíh jícha wã chāi
chúdat panihni caá. Pánih
chāi chúdna, chah wēpni wã
jumna caá. Weém Dios caá.
Páant wã jumuchah, wíh muú
pínahdih ñi jéih teo wāhcan caá.
Wã chooát pínah muedíh wã
náhcan caá.

⁵⁰ Weemjéh nin baácboó nihatdih wã
chājap jí”, Dios ã niijná caá’, át
níj daacáp tajĩ. (Is 66.1-2)

⁵¹ “Jwĩ ñowāji í yap yohat pah
muntih yeebút Diosdih ñi yap
yohna caá. Dios naáwátdih joiná
yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini
Espíritudihbut yehna ñi niijná caá.*

⁵² Jwĩ ñowāji Dios naáwátdih nihat
naóh yapanitdih yeejép ít chājap wut
jĩ. “Túttimah túini yoobát ã jūóh-
bipna caá’, queét í níj naáwá-
chah, jwĩ ñowã ít joijí ta yuh caá.
Obohjeéhtih, páant níj naóh-
nitjidih ípĩ mao yohop wut jĩ.
Pánihna, “Túini yoobát ã
jūóh-bipna caá’, í niijníji Jesús-
dih yeebút ñi mawap be. ⁵³ Dios ã
wutatdih ángelwã Moisésdih ít naóh
yapanap wut yuh jí, jwĩ joyát pínah
niijná. Obohjeéhtih, í wutatjidih jwĩ

bíbohna yuhna, yeébboó caandíh ñi
yap yohna caá”, Esteban át niijíp wut
jĩ.

*Estebandih jee dáhnajíh í yoh
mawat*

⁵⁴ Páant ã niijíchah joinít, queétboó
tubit ít íjip wut jĩ. Pánih íjna, úm
náah jumnit ít jíghop wut jĩ. ⁵⁵ Páant
í íjichah yuhna, Túini Espíritu caandíh
búdí ã teo wáacachah, japboó chéi
en ñahanit, Dios ã yeh iigátdih, Jesús
Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã
ñuhuchahbut Esteban át enep wut jĩ.

⁵⁶ —íÑi eneé! Jeáboó jéweat panihni
ã jumuchah, Jesús nihat cáacwã
úud jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo
buwámant ã ñuhuchah, wã enna caá,
át niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Páant ã niijíchah joinít, queét
tubit íj yapna, ñaacnit, íh molítdih
nem teo, ñáo ñah bejnit, caandíh
ít tewep wut jĩ. ⁵⁸ Pánih teonit,
caán tútchimant wái bac bejnit, jee
dáhnajíh ít yoh mawap wut jĩ. Páant
í yohat pínah jātíh, jih í ñoní yégueh
chóonadih too dug jwejnit, jáap beh
tóahni Saulo wāt jumnidih ít wapap
túatup wut jĩ.

⁵⁹ Estebandih jeejíh í yohochah-
jeh, “Maá Jesús, wíh caolihdih ma
ubú”, át niijíp wut jĩ.* ⁶⁰ Páant niijnít,
bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdíh
yeejép í chājachah yuhna, queétdih ma
peéh chājca bojoó”, niijnít, át wunah
bejep wut jĩ.*

8

Saulo Jesúhwādh yeejép ã chājap

¹⁻² Bitá Jesúhwā Estebanjidih
baad yóhna, búdí ít jūñup wut jĩ.
Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih
í mawachah enna, “Túina caá”, át
níj jenah joyóp wut jĩ. Caán yeó
jáapjeh Jerusalén tútchidih jumnit
Jesúhwādh eníhcan, yeejép ít chāj
jwíhip wut jĩ. Páant í mao jwíhichah,
Jesúhwā Jerusalén tútchimant Judea
baác, Samaria baácnaabut yúup ít
jweí peét bejep wut jĩ. Jesús ã

* 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14

* 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17 * 7:51 Is 63.10

* 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46 * 7:60 Lc 23.34

naawát túutnit pohba it bejcap wut jĩ. ³ Pánihna, Sauloboó Jesúihwādh enihcan, queédih yeejép chājna, iih munnādih waadnít, neonādih, yaádhdihtut teo wái bacnit, nemat muúboó apĩ nemat túutap wut jĩ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúih doonádih ā bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji i juibíni tútchinadih moondih Jesúih túini doonádih ipĩ naawáp wut jĩ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tútchina juibínit, Felipebut caán tútchidih moondih Jesúih túini doonádih āt naawáp wut jĩ. ⁶ Páant ā naawáchah joinít, Dios ā wēpatjĩh jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ā chājachah ennit, caanjĩh moón dawá it túi joyóp wut jĩ. ⁷ Dawá nemép jumnit ā pebh i juibínachah, nemépwāboodih apĩ bac bejat túutap wut jĩ. Páant ā bac bejat túutachah joinít, nemépwā űaácnit, ipĩ bac bejep wut jĩ. Dawá jéih wulicannitdih, jéih bejcannitdihbut apĩ booanap wut jĩ. ⁸ Páant ā chājachah enna, caán tútchidih moón búdí it weñep wut jĩ.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wāt jumni, jióhni āt jumap wut jĩ. Pánihna, caán tútchidih moondih jióhni ded pah i chājatdih apĩ chāj jútup wut jĩ. Páant ā chājachah enna, caanjĩh moón en wáhi bejnit, Simóndih it úumap wut jĩ. Nin pah apĩ niijíp wut yuh jĩ: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, āt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cāacwā i maáta bícdih it niijíp wut yuh jĩ. Queét nihat caandih it túi joi jwáhup wut jĩ.

¹¹ Páant ā chājatjĩh queédih maatápdih āt jútup wut jĩ. Páant ā chāj jútachah enna, queéboó wáhi bejnit, caandih it túi joyóp wut jĩ. ¹² Obohjeéhtih, caandih i joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ā jumatdih, Jesucristoíh túini doonádihbut ā naawáchah joinít,

Simóndih cádahnit, Felipeboodih it joyóp wut jĩ. Pánih túi joinít, i jepahachah enna, Felipe neonádih, yaádhdihtut āt daabánap wut jĩ. ¹³ Simónbut Felipe ā naawáchah joinít, Jesúsdi h ā jepahachah, caandihbut āt daabánap wut yuh jĩ. Páant ā daabáat túttimah, Felipejeéh caanbút āt péenap wut jĩ. Felipe Dios ā wēpatjĩh chāj jútutnit, tabúp chāúhnditdih ā túi booanachah enna, Simón āt en wáhi bejep wut jĩ.

¹⁴ Samaria baácdih moón Dios naawátdih i túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naawát túutnitdih āt juibínap wut jĩ. Páant i jepahat doonádih joinít, Pedro, Juan bícdih, Samaria baácna it wahap wut jĩ. ¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesúsdi h jáap jéihnditdih Diosdi h it úúbup wut jĩ, Túini Espiritu ā wēpat queédih ā jumat pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácdih moón Jesúihwā i jumat jútut pínah niijná, queédih Felipe ātát daabánap wut jĩ. Jesúsdi h jeh it jéih jwáhup wut jĩ. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espiritu ā wēpat queédih āt wih jwáhcap wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjĩh Samaria baácdih moondih i teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu ā wēpat queédih āt jum jwíhip wut jĩ.

¹⁸ Pedrowā i teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu ā wēpatjĩh mácah wéheatjĩh i wéhenachah, Simón āt enep wut jĩ. Pánih ennit, Pedrowā i wēpat déedih náahna, dinerojĩh ātih júb chājĩhip wut yuh jĩ.

¹⁹ —Weembút cāacwādh wā teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu ā wēpat queédihbut ā jumat pínah niijná, weemdíhbut űi wēpat déedih űi wáhuá, āt niijíp wut yuh jĩ.

²⁰ —Míih dinerojĩh Dios ā wēpatdih ma júb chājĩhat yeejép caá. Pánihna, caandih ma júb chājĩhat peéh míih dinero bícdih iiguípna ma bejeé.

²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiit jwĩ chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tabit en űinahnit,

* 8:3 Hch 22.4-5; 26.9-11

tubit íj yaicánniابه caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios á yohat pínah niijná, caandíh ma uúbá. Páant ma chājachah enna, caán ma yeejatdih áta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jāihñup wut jī.

24 —Weemdíh yeéb Diosdih ñi uúbá, ma niijípboó wā bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wā bejihcan caá, Simón át niijíp wut jī.

25 Túttimah, Pedro Juanjīh Dios naáwátidih biih tútchinadih moondíh naáwádih ít bejep wut jī. “Jesús á boo pud jāúwát túttimah, caandíh jwiit jwī enep jī”, Samaria baácdih moondíh ít niij naóh peetép wut jī. Pánihna, caanjīh moondíh bohé péanit, Jerusalén tútchina ít jwúub bejep wut jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih á bohéat

26 Felipe Samaria baáboó á jumuchah, Dioih ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī: “Múu wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jī.

27 Páant á niijíchah joinít, caanna át bejep wut jī. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chājap wut jī. Caán Etiopía baácdih moón í maáh wili Candace wut jumnihíh dinerodih en daoní wut jī. Jerusalén tútchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúub bejna át chājap wut jī. 28 Áih tútchina pátániijīh jwúub bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías á daádni náojidih enna át chājap wut jī. 29 Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah át niijíp wut jī: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jī.

30 Páant á niijíchah joinít, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán náodih Etiopíadih bóo á míic en naáwáchah, át joyóp wut jī.

—¿Ma ennidih ma beh joí niit? Felipe caandíh át niij uúbh joyóp wut jī.

31 —Weemdíh bohéni á wihchah, wā táí beh joicán caá. Wā pebh jui

chúudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jī.

—Júu, niijnít, á pebh át juibí chúudup wut jī.

32 Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah á niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chājap wut jī:

“Ovejadih mawat túut, í teo wáyachah, á ñaáccat pah muntih caanbút caandíh í tewechah, laihcanni á jumbipna caá. Oveja yoócdih í bóodochah, á ñaáccat pah muntih caanbút laihcanni á jumbipna caá.

33 Caandíh í deoh naóhbipna caá. Caán yeejép á chājach yuhna, queétboó caandíh yeejép í chājibipna caá. Pánihna, caandíh í mao yohochah, weh wihcanjeh nin baáboó á buúdbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 53.7-8)

34 Caán náodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías á niijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niit át chājip? ¿Biíhdih naóh niit át chājip, páant á niijná? át niijíp wut jī.

35 Páant á niij uúbh joyóchah joinít, Felipeboó caán náodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúih túini doonádih át naáwáp wut jī. 36 Páant niij béjna, íimdih ít enep wut jī.

—¡Enejáh! Conboó íim caá. ¿Weemdíh ma daabáihcan niit? Felipedih át niijíp wut jī.

37 —Jesúsdih ma táí jepahachah, meemdíh wā daabábipna caá, Felipe caandíh át niijíp wut jī.

—Dios wúuh Jesúsdih weém wā táí jenah joiná caá. Caán Jesús Dios á wahni Cristo á jamatdih wā táí jéihna caá, át niij jepahap wut jī.

38 Páant niijnít, pátáni íoh teonidih át chāwáát túutup wut jī. Caán á chāwáchah, dei ñuhnit, íimna ít dei juibínap wut jī. Pánih dei juibínit, íimdih póbó púud bac bej juibí ñuhnit, Felipeboó caandíh át daabánap wut jī. 39 Daabá péanit, í aab ñuhchah,

Túini Espíritu Felipedih át ubah bejep wut jĩ. Á bũudáh bejehah, Etiopíadih bóo caandih át jwúub encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdi h jephahna, túi wēinit, áih baácna át jwúub bejep wut jĩ. ⁴⁰ Túini Espíritu Felipedih ā ub bejehah, Azoto tútchina át juibínap wut jĩ. Pánihna, ni hat tútchinadi h moondih Jesúih túini dooná di h naóh jibna, Cesarea tútchiboó át juibínap wut jĩ.

9

*Saulo ā túut nũumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Páant Felipe ā chājat pónih, Sauloboó Jesúihwā di h en jūihna, “Queé di h maomi caá”, niijnít, sacerdotewā ĩ maáh pebhna át bejep wut jĩ. ² Caanná juibínit, mawat pínah papélah di h caandih át wúbup wut jĩ. “Damasco tútchiboó judíowā ĩ míc wáacat mũuná di h moón ĩ maátadi h ñi daacá. Weém Jesúihwā di h bid jwinít, queé di h chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wā jwúub ub jūóhmi caá. Pánihna, wā tewat pínah papélah di h weemdí h ñi wāhũú”, Saulo át niijíp wut jĩ.

³ Páant ā niijíchah joinít, caán náodi h ĩ wāhũchah, Damasco tútchina ĩt bejep wut jĩ. Damasco tútchina ĩ toáh juibínachah, japmant iig jéenaat caandih át jígo hop wut jĩ. ⁴ Páant ā iig jéenanachah, Sauloboó át bũug ñájap wut jĩ. Pánih bũug ñájnit, Jesús ā wéhenachah, át joyóp wut jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdí h yeejép ma chāj?” át niijíp wut jĩ.

⁵ “¿Maá, meém déhe tiguaá?” Saulo át niijíp wut jĩ. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemdí h ĩjnit jepahcan, meemjéh tiguaá ma míc yéejana caá. ⁶ Ma ñah ñũhũú. Tútchidi h waad béjnit, ma jamũú. Ma chājat pínah di h meemdí h naóhni pínah ā juibíbipna caá”, Jesús Saulodi h át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ā wéheat di h joiná yuhna, Saulo ā pej jamnitboó cáac di h encan, ĩt joí wáhi bejep wut jĩ. ⁸ Saulo ñah ñũhnit, ā jéih encan, ā pej jamnit áih m̃j nahmant teonit, Damasco

tútchina caandih ĩt wái waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánihna, Saulo biíc peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpan, babhcan, Dios di h búdí wúbhna át chājap wut jĩ.

¹⁰ Damasco tútchidi h bóo Jesús di h jéihni Ananías wut jamni oo júmat dée pah Jesús di h át enep wut jĩ. Páant ā enechah, Jesús caandih át ejep wut jĩ: “¡Ananías!” át niijíp wut jĩ. “Júú, wā jamna caá”, át niij jepahap wut jĩ.

¹¹ “Yoobóp di h wut jamni namá di h, Judáih mũuná bejnit, Tarsodi h bóo Saulo wut jamni di h ma bidií. Caán Dios di h wúbhna caá ā chājap. ¹² Caanbút oo júmat dée jígo hat di h enna caá ā chājap. Á jwúub enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jāhanit, wúbát panihat di h ā enep be”, Jesús Ananías di h át niijíp wut jĩ.

¹³ “Maá, caán míhwā túinit, Jerusalén tútchidi h moondih yeejép át chājap wut be. Dawá cáacwā weemdí h páant ĩ niij naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán ni hat míhwā di h teo nemat túut niijná, sacerdotewā ĩ maátadi h papélah di h daacát túutnit, caán núo ā wēpatjĩh át jūúwáp wut be”, Jesús di h Ananías át niij jepahap wut jĩ.

¹⁵ “Caán Sauloboó wā ñíoni jamna, judíowā nihcannit di h, ĩ maátadi h, judíowā di hbut wā naáwát di h ā naóhbipna caá. Pánihna, ā pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wíih ā jamat jíb, dawá láa yeejép ā yapat pínah di h caandih wā jéihyabipna caá”, Jesús Ananías di h át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jāha wúbhnit,

—Wā dée Saulo, jwĩ Maáh Jesús namáboó meemdí h jígo hni weemdí h ā wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espíritu ā wēpat meemdí h ā jamat pínahbut niijná, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant ā niijíchahjeh, áih quíib dah di h queéj cháa pah jígo hni ā bũug jéenechah, Saulo át jwúub enep wut jĩ, páant mantih. Pánihna, ñah ñũh bac bejnit, át daabáát túutap wut jĩ.

jumap wat jī. Mi wāt Tabita griego wéheatjīh Dorcas it niijíp wat jī. Caánt tái chājnih, moh yéejnitdih mipī tái teo wáacap wat jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jūúwúchah, mit wunah bejep wat jī. Páant mi wunat túttimah, queét miíh bácahjidih tái choc péanit, chah bóo tólihboó it jwejep wat jī. ³⁸ Lida tútchi Jope tútchi tái pebh buegjéh át jumap wat jī. Pánihna, Jope tútchidih moón Jesúhwā, Pedro Lida tútchiboó ā jumap doonádih jātih itát joyóp wat jī. Pánih joinítji chénewādih Pedro pebhna it wah bojop wat jī. Ā pebhna juibínit, “Tabita mi wunah bejep be. Waicanjeh jwī jumapboó jwījeéh ma jūúwá”, Pedrodih it niijíp wat jī.

³⁹ Páant ĩ niijíchah joinít, Pedro ĩjeéh át bejep wat jī. Caánboó ĩ juibínachah, caán muedíh jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna it namah púuh laab béjep wat jī. Tabita ĩjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wúhat túut niijná, dawá yéguehdih mit chājar wat jī. Pánihna, éemp wunnit yaádh Pedrodih ñah púuda bojnit, mi chājnjiji yéguehnadih it júut juñáp wat jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumnitdih át bac bejat tútup wat jī. ĩ bac beedáat túttimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át uúbáp wat jī. Pánih uúbh péanit, miíh bácahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhú, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pud chádap wat jī. ⁴¹ Páant mi pud chádachah, Pedro miíh téihyadih teonit, caántdih át wái ñahanap wat jī. Pánihna, caanjīh moón Jesúhwādih, éemp wunnit yaádhidibut bid bojnit, “Eneé mi jwúub boonap be”, queétdih át niijíp wat jī.

⁴² Páant mi boopat doonádih nihat Jope tútchidih moón it joyóp wat jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih it jepahap wat jī. ⁴³ Pánihna, nuñáp wā chóo teoni, Simón wāt jumnijeéh Jope

tútchiboó maatápdih Pedro át jumap wat jī.

10

Pedro Corneliowādih Jesúh doonádih naáwádih ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tútchiboó cien soldadowā ĩ maáh Cornelio wāt jumni át jumap wat jī. Queét soldadowā Italiano wāt jumni poómp wat jī. ² Cornelio āih muedíh moón biíc dih Diosdih tái jenah joí wēinit, caandíh úumna, yéejat cádahnit, it tái chājar wat jī. ĩgah náah jumnit judíowādih búdí át teo wáacap wat jī. Jesucristodih jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumap pah Diosdih át uúbáp wat jī. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumachah, Cornelio ā uúbúchah, oo jámat pah, Dioíh ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep wat jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wat jī. ⁴ Cornelio caandíh en behnit, úumna, “¿Maá, dedé dih caá ma náah?” át niijíp wat jī. Páant ā niijíchah joinít, ángel nin pah caandíh át niijíp wat jī: “Diosdih ma uúbúchah, át joyóp wat be. ĩgah náah jumnitdih ma wúhchahbut, át enep wat be. Pánihna, bu ma uúbát dih ā jepahbipna caá. ⁵ Jope tútchiboó Simón Pedro wāt jumnidih ub jūúwát náahna, miíh cáacwā dih ma wah bojóo. Caán táini doonádih yeebdíh ā naóhbipna caá. ⁶ Biíh Simón nuñáp wā chóo teonijeéh búdí muj jwéejdih jumni muedíh ā jumna caá”, ángel Corneliódih át niijíp wat jī.

⁷ Páant niijíp péanit, át bac bejep wat jī. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandíh teo wúhndidih, biíc ājeéh jumni soldadodihbut át bid bojop wat jī. Caán soldadoboó Diosdih tái wēini jumna, yeó jáap jumap pah Corneliódih wapni wat jī. ⁸ Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjidih queétdih naóh beedánit, Jope tútchiboó át wah bojop wat jī.

⁹ Biíh yeó jáap dih Jope tútchiboó ĩ toáh juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muedíh chahmant

bóo coahna Diosdih úúbúdih át púuh laab béjep wut jĩ. ¹⁰ Páant ã úúbúchah, caandih nuugúp tubuchah, át jeémíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, ĩ jeémát chājat pónih, oo júmat jíghat déedih át enep wut jĩ. ¹¹ Jeáboó ã jéweah bejechah, chénaoó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei jūúwáp wut jĩ. ¹² Caán chóo diitna dawá nuñúpwā judíowā ĩ jeémca naáhwā míc ĩt jumap wut jĩ. Maiwābut jum, jwébehwābut ĩt jumap wut jĩ. ¹³ Caandih ã enechah, Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wā jeémcan níit. Jwĩ nuowādih ma jeémát túutca naáh yeejépwādih wāpĩ jeémcan beé”, Pedro át niij jepahap wut jĩ. ¹⁵ “ ‘Buu túinit caá’, wā niijnitdih ‘Yeejépwā caá’, ma niijcá bojóo”, Dios Pedrodih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant biic peihcanni láa ã yapachah, caán chóo át púuh laab béjep wut jĩ, buca. ¹⁷ Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh tigaá pánih jíghnidih ã júut?” caanjéh át niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ã niij jenah joyóchah, Cornelio ã wah bojnitboó, Pedro ã jumni muuná ĩt juibínap wut jĩ: “¿Simón nuñúpwā chóo teoníh muú dedboo tigaá ã jum?” cáacwādih ĩt niij úúbh joyóp wut jĩ. Caán muudíh ĩ jéihya naáwáchah, ã jumni muuná ĩt juibínap wut jĩ. ¹⁸ Pánih juibínit, nin pah ĩt niij ej úúbh joyóp wut jĩ: “¿Simón Pedro wut jumni nin muudíh níit ã jumap?” ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁹ Páant ĩ ejechahjeh, Pedro caandih jíghnijidih ã jenah joyóchah, Túini Espíritu caandih nin pah át niijíp wut jĩ: “Pedro, jēchoó biic peihcannit meemdíh bidna caá ĩ chājap. ²⁰ Ñah ñah, dei bejnit, ĩjeéh ma bejeé. Biíh pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queétdih wā jūúwát túutap be”, át niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, Pedro ĩ pebhna át dei bejep wut jĩ. Dei juibínit, queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ninjíh tigaá wā jumap, ñi bid jūóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid jūóh? át niijíp wut jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ĩt niij jepahap wut jĩ:

—Cornelio cien soldadowādih wutni jwiítidih ã wahap be. Caán túi chājni, Diosdih úumnit yéej chājcanni, nihat judíowā caandih ‘Túini’, ĩ niijní caá. Meemdíh Dioíh ángel caandih át bidat túutap wut be, túini doonádi h jwiítidih ma naáwát pínah niijná, Pedrodi h ĩt niijíp wut jĩ.

²³ Páant ĩ niijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wāhnit, ã jumni muúboó át ũo jwuhat túutap wut jĩ. Cheibit Pedro ĩjeéh át bejep wut jĩ. Páant ã bejechah, bita Jope tútchidih moón Jesúíhwābut caandih ĩt pej jum bejep wut jĩ.

²⁴ ĩ bejni daanimant bóo yeó jáapdi h queét Cesarea tútchina ĩt juibínap wut jĩ. Cornelioboó ã déewādi h, ã chéenwādi hbut bid wáacnit, Pedrowādi h át páñap wut jĩ. ²⁵ Pánihna, Pedro Cornelioíh muudíh ã téih waadáchah, Cornelioboó jwāáh bac jūóhnit, áih jí tcha pebh bódi cha át caj yoh ñajap wut jĩ.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandih wái ñahanit,

—Ma ñah ñahúú. Weembút meem pánih cáacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandih át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñahnit, míc wéhenit, Cornelio caandih át namah waad béjep wut jĩ. Caanná waad juibínit, dawá míc wáac páinitdih Pedro át enep wut jĩ.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jon játi h Dios jwĩ nuowādi h nin pah át niij wutap wut jĩ: ‘Judíowā nihcannit biíc di h ñi jumca bojóo’, át niijíp wut jĩ. Pánihna, caán wutatjidih ñijeéh jumnit, wā yap yohatdi h ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowā nihcannitdih ‘Yeejépwā caá’, Dios weemdíh ã

niját tútcan beé. ²⁹ Páant ã nijíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wã bejcan níit’, nijcánjeh, ñi pebhna wã jüúwáp be. ¿Dépanihat tút tibeé ninjñh weemdíh ñi jüúwát tút? át nijíp wut jñ.

³⁰ Páant ã nijíchah joinít, Cornelio boó nin pah át níj jepahap wut jñ:

–Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wã úbúchah, áih ángel túi baabní yeh iigní yégueh duoní, wã pebh ã jíghop be. ³¹ Pánih jíghonit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma úbúchah, meemdíh át joyóp wut be. Jígh náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwuh ã jwúub teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope tútchiboó míh cáacwádh ma wah bojóó, Simón Pedro wut jumnidih ninna queét ï ub jüúwát pínah nijná. Caán biíh Simón, nuñúpwã chóo teoni pebh, búdí muj jwéejdih jumni muudíh ã jumna caá’, caán ángel weemdíh ã nijíp be. ³³ Páant ã nijíchah joinít, meemdíh ï ub jüúwát pínah nijná, wñh cáacwádh wã wah bojop be. Meém túi chãjni jwñ pebhna mat jüúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjñh Diosjeéh jumna, ded pah jwiítidih ã naáwát tútatdih joíhna, jwñ páina caá, Cornelio Pedrodih át nijíp wut jñ.

Pedro Corneliowádh Jesúh doonádh ã naáwát

³⁴ Páant ã nijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih át níj naáwáp wut jñ:

–Buu jwuh yoobópdih wã jéihna caá. Nihat cáacwádh Dios biíc yoobó áihwã pínah ã náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih úmmit, yéejatdih cádahna, ï túi chãjachah, Dios queétdih ã wéina caá. ³⁶ Cáacwã Diosjeéh ï túi jummat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jñ. Caán túini doonádh jwiít judíowádhjeh át jwñh jéihyanap wut jñ. Páant ã wahni caá nihat cáacwã ï maáh. ³⁷ Jesús ded pah ã chãjatji doonádh ñitát joi tagaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá.

Pánih cádahnit, ñi daabáát tútú’, Juan Daabáni cáacwádh ãpñ níj naóh bohénap jñ. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ã chãjatji doonádhbut ñit joi tagaá.

³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatdih Dios búdí át wuhup tajñ. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ã wēpatñh Jesús cáacwádh ã túi teo wáacap jñ. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih ã túi boonap jñ. Dios ájeéh ã jumuchah, páant ã chãjap jñ. ³⁹ Jwñh baácbóó Jerusalén tútchiboobút ni hat ã chãjatjidih jwiít jwñ enep jñ. Túttimah, jwñ maáta judíowã caandíh cruzboó ï péoh dodh mao yohat tútup jñ. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc pehcanni yeó jáap túttimah, caandíh boonit, Jesúsdih Dios át jíghat tútup tajñ. ⁴¹ Páant ã jíghochah yuhna, ni hat cáacwã caandíh ï encap jñ. Jwiít Dios ã ñionitdihjeh ã jíghop jñ. Jesús ã boo pud jüúwát túttimah, ájeéh jeémpnit, jwñ babhbap jñ. ⁴² Pánih jwñjeéh jumna, jwiítidih nin pah ã níj wutup jñ: ‘Nihat cáacwádh nin pah ñi níj naáwá: “Jesúsdih jepahcannit báadhnit, wunnitdihbut ï yéejat peéh chãjat túttni maáh Dios caandíh át waadánap wut jñ”, ñi nijí’, ã nijíp jñ. ⁴³ Pánihna, ni hat Jesúsdih ï jepahachah, Dios ï yéejatdih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwátdih jon jãtñ naóh yapanit caán Jesúsdih níj naóhna ït chãjap wut jñ, Pedro Corneliowádh át nijíp wut jñ.

Judíowã nihcannitdih Túini Espíritu ã jwñh jummat

⁴⁴ Pedro páant ã níj naáwáchahjeh, ni hat caandíh joinítidih Túini Espíritu át waadáp wut jñ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowã judíowã nihcannit yuhna, mácah wéheatñh Diosdih ït wéi naáwáp wut jñ. Páant ï wéi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejnit judíowã ït joyóp wut jñ. Túini Espíritu judíowã nihcannitdih ã waadáchah enna, queét judíowáboó ït en wáhi bejep wut jñ. Pánihna, Pedro

* 10:34 Dt 10.17

caandíh pej jum bejnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

⁴⁷ —Jwiítidih waadát pah mun tigaá nitdihbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chãjachah, queétdih jwĩ daabánachah, ã túimi naniit? át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã wutuchah joiníji ã wēpatjĩh queét judíowã nihcannitdih Pedro át daabáát túutap wut jĩ. Páant ã daabáát túttimah, “Jwĩjeéh ma chão jwáhúú”, Pedrodih ít niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ãjeéh át chão jwáhúhup wut jĩ.

11

Pedro ã chãjat doonádih Jerusalén tãtchidih moón Jesúhwã ã joyát

¹ Judíowã nihcannitbut Jesúsdi h ã jepahat dooná át bej peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnitboó, bita Jesúhwãbut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wut jĩ. ² Páni hna, Pedro Jerusalén tãtchina ã jwáhúb juibínachah, biquína Jesúsdi h jepahnit judíowã, caandíh nin pah ít niij jãihñap wut yah jĩ:

³ —¿Dépanihna, meém judíowã nihcannit pebhboó ma bej? Queét yeejépwãjeéh jeémpnit, Dios jwĩ nuowãdih ã wutajidih mat yap yohop taga, ít niijíp wut jĩ.

⁴ Páant, ã niijíchah joinít, Pedro ni hat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

⁵ —Weém Jope tãtchiboó jumnit, uúbhna, oo jumat jigohat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chéna boó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyúp jĩ. ⁶ Páant ã dei juyúchah, táni ennit, caán chóo diít na maiwã, jwébehwã ni hat nuñúpwãbut ã ñahuchah, wã enep jĩ. ⁷ Caandíh wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah ái niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdíh ã niijíp jĩ. ⁸ ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpcan niit. Yeejépwã, meém jwĩ nuowãdih ma jeémát túutcannitdih wãpĩ jeémpcan beé’, wã niij jepahap jĩ. ⁹ Obohjeéhtih,

páant wã niij jepahachah, ‘Buu “Túini caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojóó’, weemdíh ã niijíp jĩ. ¹⁰ Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwáhúb púuh laab béjep jĩ. ¹¹ Páant ã púuh laab béjehahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni muudíh ít juyúp tajĩ. Cesarea tãtchidih bóo weemdíh ubat túutna, queétdih át wahap tajĩ. ¹² Páni hna, Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niijíp jĩ: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowãdih wã wutajidih náhni dahwacanjeh ma táni bejeé’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, úumcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tãtchidih moón Jesúhwãbut weemdíh ã pej jum bejep jĩ. Caanná juibínit, Cesarea tãtchidih bóoíh muudíh jwĩ waad béjep jĩ. ¹³ Páant jwĩ waad juibínachah, ded pah caandíh ã yapatjidih nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: ‘Dioíh ángel nin muúboó weemdíh jigohnit, weemdíh nin pah ã niijíp jĩ: “Jope tãtchidih míh cáacwãdih wahnit, Simón Pedrodih ma ub jãúwát túutá. ¹⁴ Caán joinít, yeebdíh túini doonádih ã naóhbipna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biíc di h ñi yéejat peéh chãjat déedih Jesús ã táni uúbbipna caá”, ã niijíp jĩ’, Cornelio jwiítidih ã niijíp be. ¹⁵ Páni hna, Jesúh táni dooná queétdih wã jáap naóh jwíhichahjeh, jwiítidih ã waadátji pah mantih, Túini Espíritu queétdihbut ã waadáp jĩ. ¹⁶ Caandíh ennit, Jesús jwiítidih ã niijátjidih wã náhninap jĩ: **‘Juan mahjĩhjah ã daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, yeebdíh ã wēpat búdí ã wãhbipna caá’,** ã niijíp jĩ.* ¹⁷ Páant ã niijátjidih náhnit, Dios queétdih Túini Espíritu ã wúhatdih ennit, ‘Weém Díosdih wã yap yohcan niit’, niijnít, queétdih wã daabáát túutap jĩ, Pedro Jesúsdi h jepahnit judíowãdih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant Pedro ã niijíchah joinít, jwáhúb jãihcanjeh, Díosdih wéinit, nin pah ít míc niijíp wut jĩ.

* 11:16 Hch 1.5

—Joi yáh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguípna ĩ bejat déejidih Dios át tái ubap taga. Pánihna, ĩ yéejatdih cádahnit, ĩ túut nuumúchah, queétdihbut áihwā át chājap taga, ájeéh páantjeh ĩ jumat pínah niijná, ĩt míc niijíp wut jĩ.

Antioquía tátchidih moon jwáh Jesúh doonádih ĩ jepahat

19 Estebandih ĩ mao láa, bita Jesúsdi h jéihnitdihbut judíowā ĩt mao ñuunúp wut jĩ. Pánihna, queét ĩ mawatdih jweinít, yuúp ĩt bej peét bejep wut jĩ. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquía tátchiboó ĩt bejep wut jĩ. Pánih bejnit, Jesúh túini doonádih ĩt naóh peét bejep wut jĩ. Pánih naóh bejna yuhna, judíowādhieh ĩt naáwáp wut jĩ. Judíowā nihcannitboodih ĩt naóh jwahcap wut jĩ.* 20 Obohjeéhtih, biquína Jesúhwā Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquía tátchina juibínit, judíowā nihcannitdihbut jwĩ Maáh Jesúh doonádih ĩt naáwáp wut jĩ. 21 Pánihna, Dios búdí ā teo wáacachah, dawá queétdih joinít, túut nuumná, Jesúsdi h ĩt jepahap wut jĩ.

22 Antioquía tátchidih moón ĩ jepahat dooná ā bej peét bejchah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwā caán doonádih ĩt joyóp wut jĩ. Pánih joinít, queétdih ā bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina ĩt wah bojop wut jĩ. 23 Caanná juibínit, queétdih Dios ā tái teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wut jĩ. Pánih wēinit, queétdih bohénit, nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesúsdi h ĩ tái péenaá. Ded pah ā yapachah yuhna, caandih ĩ tái jenah joí cádahca bojoó”, queét Jesúsdi h jáap jepahnitdih át niijíp wut jĩ. 24 Bernabé tái chājni, Túini Espiritu ā wēpat búdí jumni, Jesúsdi h tái jenah joinít át jumap wut jĩ. Pánihni jumna, queét judíowā nihcannitdih yuhna, búdí ā

teo wáacachah, Jesúsdi h jepahnit chah ĩt dao béjep wut jĩ.

25 Táltimah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wut jĩ. 26 Caandih jwāáhnit, Antioquía tátchina át numah jwúb bejep wut jĩ. Pánihna, caánboó jwúb juibínit, Jesúsdi h jáap jepahnitdih biícdi h ĩt bohénap wut jĩ. Jesúhwājeéh jumnit, biíc jópchi ĩt tái bohénap wut jĩ. Caán Antioquía tátchidih wut jĩ Jesúhwādhieh “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ĩt jwíh niij wut búudhdap wut jĩ.

27 Caán láa biquína Dios naáwátdih naóh yapanit Jerusalén tátchimant Antioquía tátchina ĩt dei juibínap wut jĩ. 28 Biíc newé ĩjeéh jūóhni, Agabo wut jumni, queét Jesúhwā biícdi h ĩ míc wáacachah, caánboó ñah ñuhnit, Túini Espiritu ā niijátidih át jwúb naóh yapanap wut jĩ. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihát baácboó ā jumbipna caá”, át niijíp wut jĩ. Táltimah, Claudio Romano cáacwā ĩ maáh ā jumuchah, Agabo ā niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wut jĩ.* 29 Pánihna, Agabo ā niijíchah joinít, “Jwĩ déewā Judea baácdi h moón Jesúhwādhieh jwĩ teo wáac jíh?” ĩt míc niijíp wut jĩ. Pánih teo wáacnit, det dinero búdí bíbohnit búdí ĩt wāhap wut jĩ. Buúh buugní bíbohnit buúh buugní ĩt wāhap wut jĩ. Bainí bíbohnit bainíjeh ĩt wāhap wut jĩ. Bitá bíbohcanit ĩt wāhcap wut jĩ. 30 ĩ wāh wáacni dinerodih Bernabéwādhieh wāhnit, Jerusalén tátchidih moón ĩ déewā Jesúhwā maátadi h ĩt wahap wut jĩ, bitadi h ĩ pāáát pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih ĩ wāhni dinerodih Jerusalén tátchina ĩt ub bejep wut jĩ.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedrodhiehbut ā nemat túutat

1 Caán láa Maáh Herodes Jesúhwādhieh yeejép chājna, biquína queétdih nemat muúboó át nemat túutat wut jĩ.

* 11:19 Hch 8.1-4 * 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21

ã wuúmp mao behjehechah joinít, jěcdih ít wātap wut jī, buca. Wātnit, Pedroh ennit, ít en wáhi bejep wut jī. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwúubanít, át wéheat túutcap wut jī. Queétdih ít wéheat yayánít, ded pah Dios caandíh nemat muumánt ã ub bacaatdih át naáwáp wut jī.

—Wã naáwátdih Jesús úud Santiagodih, bita Jesúhwādhbut ñi naóh yapanaá, át niijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jī.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowã Pedro ã wihcatdih ennit, búdí ít wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” ít míic niijíp wut jī. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandíh bid bojat túutuchah, áih soldadowã ít bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandíh wapnitji soldadowādh tabít át úbh joí ñunáp wut jī. Pánih úbh joí péanit, Pedroh ít túi wapcatji peéh, queétdih át mao yohat túutap wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumát túut niijná, át dei bejep wut jī.

Herodes ã wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ã jumuchah, Tiro tútchidih moondíh, Sidón tútchidih moondíhbut búdí át íjip wut jī. Caán tútchinadh moón Herodeíh baácdih moondíh jeémátdih ípí juibí jíib chājap wut jī. Pánihna, jwúub jíib chājat túut niijná, Herodes ã íjap yayát náahnit, Cesarea tútchina caandíh enedih ít juibínáp wut jī. Pánih juibínít, Herodes ã pebh bóo Blasto wut jumnidih jwāáhnit, queétdih ã teo wáacat pínah niijná, ít jíib chājap wut jī. Herodesdih ít míic wéheat pínah yeó jápdih Blastodih ít úbát túutap wut jī. ²¹ Pánihna, queétdih ã míic wéheat pínah yeó jápdih, maáh jumna ã dūwát chóodih dūonít, ã chúdatdih juibí chúdnit, caandíh enedih míic wáacnitdih búdí át naáwáp wut jī. ²² Páant ã naáwáchah joinít, niihat míic wáacnitboó “Cāaquíh naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ít niij wēi ejep wut yuh jī. ²³ Páant ít niij ejechahjeh, cáacwã

ít weñatdih náahnit, Diosboodíh ã jwúub wēi naóhcatji jíib, Dioíh ángel Herodesdih wanat át wūhap wut jī. Pánihna, coyíwã caandíh ít jeéméchah, át wanah bejep wut jī.

²⁴ Pedroh Dios ã ub bacaat túttimah, Jesúhwā jíib bejnit, áih túini doonádih ít naóh peetép wut jī. Caán doonádih jepahnít ít dao béjep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojíh Judea baácdih moondíh wáac wūhniji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít jwúub bejep wut jī. Jwúub bejnit, Juan Marcosdhbut íjeéh ít ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojíh Túini Espíritu ã wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúhwājeéh jumnit, biquína Dios naáwátdih naóh yapanít jum, biquína Jesúh doonádih bohénitbut ít jumap wut jī. Nin caá ít wūtna: Bernabé, Simón Eini ít niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjíh bíicdih behni, Saulo yuh buca. ² Pánihna, bíic yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wēina, ít úbhuchah, Túini Espíritu queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Bernabédih, Saulodihbut jātih wāát níwip jī, Jesúh túini doonádih ít naóh jibat pínah niijná. Páant wã níonít ít jumuchah, yeéboó queétdih ñi wahaá”, át niijíp wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha úbhñit, Bernabéwādh ít wahap wut jī.

Bernabéwã Chipre quewana ít bejat

⁴ Túini Espíritu queétdih ã wahachah, Seleucia tútchina dei bej, johlitjíh bejni búdí jááj chóodih waadnít, Chipre quewaboó ít chúh bejep wut jī. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tútchidih juibí, judíowã ít míic wáacat mūná waadnít, caanjíh moondíh Dios naáwátdih ít bohénap wut jī. Juan Marcosbut queétdih teo wáacat túut niijná, íjeéh át bejep wut jī.

6 Pánihna, Chipre quewaboó jamnitdih bohé púud dei bejna, Pafos wūt jamni tútchina ït juibínap wūt jĩ. Caán tútchidih biíc judío Barjesús wūt jamni, “Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jióhni át jamup wūt jĩ. 7 Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wūt jamnijeéh át jamup wūt jĩ. Sergio Paulo, táí jenah joiní jamna, Dios naáwátdih joyát túut niijná, Bernabéwādh át bid bojop wūt jĩ. 8 Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjĩh Elimas ï niijní, Sergio Paulo ã túut nuumcát pínah niijná, Bernabéwādh átih naáwát túutcap wūt yuh jĩ. 9 Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ã wūt jamni, Táini Espíritu ã wēpatjĩh Elimasdh en behnit, nin pah át niij jamup wūt jĩ:

10 —Meém, nemépdih jepahni, ni-hat táiniboodíh yap yohni, tabit yeeni caá. ¿Diosdh táí péelhnitdh ma jãh cádahcan niít? 11 Bũũ meemdíh Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jam jwuhbipna caá. Pánihna, yeó ã chãhatdh ma jéih en jwuhcan niít, Pablo át niij jamup wūt jĩ.

Páant ã niijichahjeh, Elimas át jéih encap wūt jĩ. Pánih jéih encan, caandíh teo wáini pínahdh át bid bejep wūt jĩ. 12 Páant ã yapachah ennit, ï naóhni doonádh joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdh át jepahap wūt jĩ.

Pablo Bernabéjĩh Pisidia baác Antioquía tútchina ï bejat

13 Pafos jélitdh Pablowã johlitjĩh bejni jãáj chóodih jwúub waadnít, Panfilia baácđih bóo Perge tútchina ït chũh juibínap wūt jĩ. Caanná juibínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina át éemp jwúub bejep wūt jĩ. 14 Obohjeéhtih, Pablowãboó jwúub bejcanjeh, Pisidia baácđih bóo Antioquía tútchina ït aab béjep wūt jĩ. Caanná aab juibínit, judíowã ï chooát yeó jáapdh, ï míic wáacat muúboó ït waád juibí chũudup wūt jĩ. 15 Páant ï waád juibí chũuduchah, caán

muúdh wáac joinít maáta Moisés ã wutatjidih, Dios naáwát naóh yapanit ï daacátjidihbut queét míic wáacnitdh ït en naáwáp wūt jĩ. Caandíh en naóh péanit, queét maáta Pablowādh nin pah ït niij jamup wūt jĩ:

—Jwĩ déewãá, nit jamnitdh teo wáacat pínah doonádh ub jũóhna, bũũ ñi naáwá, ït niij jamup wūt jĩ.

16 Páant ï niijichah joinít, Pablowãboó ñah ñuhnit, ï míic wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wūt jĩ:

—Yeéb wã déewãá, judíowã nih-cannit yuhna Diosdh wēnitbut, wã naáwáchah, ñi táí joyoó. 17 Dios jwĩ nuowādh át ñiwip wūt jĩ. Táttimah, Egipto baácboó ï jamuchah, ã teo wáacatjĩh ït cãac poonap wūt jĩ. Pánihna, dawá ï cãac pooat táttimah, ã wēpatjĩh caán baácđant át ub bac jũúwup wūt jĩ.* 18 Táttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jamnit, dawá láa Diosdh ï yap yohochah yuhna, queétdih át cádahcap wūt jĩ.* 19 Canaán baácboó jamnitji siete poómpdh yoh péanit, jwĩ nuowã ï jamat pínah niijná, Dios caán baácđih át wũhup wūt jĩ.* 20 Abrahamdh ã naáwát táttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat táttimah, jwĩ nuowãjidih caán baácđih át wũhup wūt jĩ. Pánihna, caánboó ï jam láa, caán baácđih jamnitdh ï yoh beedáát túut niijná, teo wáac waóhñit pínah maátadh Dios queétdih át ñío wũhup wūt jĩ.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jamni, Dios naáwátdih jwíh naóh yapani át jamup wūt jĩ.* 21 Pánihna, Samuel jam láa, jwĩ nuowãboó queétdih wutni pínah maádh Diosdh ït yójah uúbap wūt jĩ. Páant ï uúbátdih joinít, queétdih ï jwíh maáh pínah Cis wũh Saúljidih Dios át ñío wũhup wūt jĩ. Saúl Benjamín jaimená poómpdh bóo át jamup wūt jĩ. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jam jwuhup wūt jĩ.* 22 Caán ã maáh jamatdh dúuc wáinit,

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31
3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21

* 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S

Davidboodih Dios at jwúb túut nuúm maáh waadánap wut jĩ. “Isaí wáuh Daviddih bid jainít, wã wēina caá. Caánboó wã weñat pínahdihjeh chājna, weemdih ā yap yohcan niít”, Dios at míc niijíp wut jĩ.* ²³ Caán David juma Jesús caá. Pánihna, judíowādh i yéejat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsdih Dios at ñíojip taga. ²⁴ Jesús ā bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowādh nin pah at niij naóh bohénap wut jĩ: ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, túut nuumát júutna, ñi daabáat túutú’, āpĩ niijíp wut jĩ.* ²⁵ Juan bohé péa jūóhna, nin pah cācwādh at niij naáwáp wut jĩ: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi niij jenah joí? ¿“Caán Dios ā wahni Cristo caá”, ñi niij jenah joí niít? Caán ā wahni nihcan caá. Weém oboh jamni caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jūóhni chah wēpni ā jambipna caá’, Juan at niijíp wut jĩ.*

²⁶ “Wã déewā Abraham jumená, yeéb judíowā nihcannit yahna Diosdih wēinitbut, jwiít nihatdih yéejat peéh chājat déedih yohni pínah doonádh jwí joyóp be. Caán doonádh yeebdih naáwát túut caá wã chājap. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, i maáta biíc dih, chooát yeó jáap jumat pah, Dios naáwádh naóh yapanit i daacátjidih i en naáwáchah joiná yahna, queét i beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahni ā jumatdihbut i jéihcap jĩ. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwádh naóh yapanit i daacátji biíc yoobó i chājap jĩ. ²⁸ Jesús ā yéej chājcah yahna, Pilatodih i mao yohat túutap jĩ.* ²⁹ Jon jātih i daacátji biíc yoobó i chāj péanachah, cruzboó i péoh dodhnijidih ab deyanit, jeé íitboó āih bácahdih bita it yohop wut yah jĩ.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandih at jwúb boanap wut jĩ. ³¹ Páant ā booaat túttimah, āihwā Galileamant

Jerusalén tútchina ājeéh péenitjidih dawá yeó jáapna at jígohop wut jĩ. Pánihna, caandih ennitji jumna, ded pah Jesús ā chājatjidih buu bita jwí déewādh naóhna caá i chājap.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán túini doonádh jwiítbut yeebdih naáwádh jwí jūúwáp be. Jesucristodih boanit, Dios jwí nuowādh ā naáwátji jwiít i jumenádh biíc yoobó buu ā yapap be. Páant tigaá Davidji ā jwídh daacátji numpboó Salmo nin pah at niij daacáp tajĩ: ‘Meém wã wáuh caá. Buu nihat cācwā i enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, Dios ā niijná caá’, David at niij daacáp tajĩ.* ³⁴ Caán ā wunuchah yahna, āih bácah ā moópcat pínah niijná, Dios caandih at boanap tajĩ. Á naáwádh naóh yapani Isaías nin pah at niij daacáp tajĩ: ‘“Daviddih wã niijátji pah meemdih biíc yoobó wã túi chājbipna caá”, Cristodih Dios ā niijná beé’, at niij daacáp tajĩ.* ³⁵ Biíh Salmoboó Davidji nin pah at jwúb niij daacáp tajĩ: ‘“Wíih túini, wã oiniíh bácahdih wã moopát túutcan niít”, Cristodih Dios ā niijná beé’, at niij daacáp tajĩ.* ³⁶ Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios ā wutatdih túi jepahnit, āih cācwādh ā túi chājat túttimah, at wunap wut jĩ. Á wunuchah, ā nuowādh i yohopjiboó caandihbut it yohop wut jĩ. Páant i yohat túttimah, āih bácah at moóppip taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ā booniboó āih bácah at moópcap tajĩ. ³⁸ Páant ā moópcatdih jéihnit, nindih ñi túi jéihyeé: Caán Dios ā boonani Jesús ā wun wūhatjijeh ñi yéejatdih Dios ā yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ā wutatjidih jepahíhnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yah caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid jambipna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwádh naóh yapanit nin i niijátji pah yapcat túut

* **13:22** 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * **13:24** Mr 1.4; Lc 3.3 * **13:25** Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29** Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch 1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35** Sal 16.10

niijná, ñi táí chãja chaáh.

41 ‘ “Eneé, wã wēpatdih wã júutachah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wúhi bejbipna caá. Wã wēp chãjat pínahdih ì naáwáchah yuhna, táí jenah joicánnit, ñi wunbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ìt niíj daacáp tajĩ”, (*Hab 1.5*)

Pablo cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

42 Páant niíj naóh péanit, Pablowã ìt bac bejep wut jĩ. Ì bac bejehah, cãacwã queédih nin pah ìt niijíp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiít dih ma jwúub bohénaá”, ìt niijíp wut jĩ. 43 Túttimah, maátaboó wáac jwínitdih ì bacanachah, dawá judíowã, dawá judíowã nihcannit yuhna Diosdih wēinitbut Pablowãdih ìt ñuun bác bejep wut jĩ. Pánih ñuun bác bejnitdih Pablowã nin pah ìt niijíp wut jĩ: “Dios yeebdíh táí oinit, Jesucristodih ã wahatji doonádih buu táí jepahnit, caandíh ñi cádahca bojoó”, ìt niijíp wut jĩ.

44 Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tãtchidih moón nihah beéd jũóh nit pah Dios naáwãtdih joíhna, ìt míc wáac jwíbinap wut jĩ. 45 Obohjeéhtih, judíowã ì maáta dawá wáac jwíbinitdih ennit, búdí ìt íjip wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétoó caandíh jũihna, yehna ìt niijíp wut jĩ. 46 Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh úumcanjeh, nin pah ìt niíj wēp naáwãp wut jĩ:

—Jwiít judíowãdihjeh Dios naáwãtdih ã jwíh naáwãt tãutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jumíhcat jíib, jwiítboó judíowã nihcannitdih naáwãdih jwí bejbipna caá. 47 Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías ã daacátji pah jwiít dihbut páant niíj wutna ãt chãjip taga:

‘ “Judíowã nihcannitdih wã táí ubat pínahdih ì beh joyát pínah niijná, meemdíh ì pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihah baác dih moondíh ì yéejat peéh chãjat déedih wã yohat pínahdih

ñi naáwã”, Dios ã niijná caá’, ãt niíj daacáp tajĩ, (*Is 42.6; 49.6*)

Pablowã ìt niíj naáwãp wut jĩ.

48 Páant ì niijíchah joinít, judíowã nihcannit búdí ìt weñep wut jĩ. “Dios naáwãt táina caá”, ìt niijíp wut jĩ. Pánihna, nihah Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih ìt jepahap wut jĩ. 49 Dios naáwãtdih jáap jepahnitbut caán baácboó ìt naóh peét bejep wut jĩ. 50 Obohjeéhtih, judíowã ì maáta bitadih Pablowãdih ìt íjanap wut jĩ. Páant ì íjanachah, Diosdih jepahíh nitji maáta yaádh, neoná bícdih íjnit, Pablowãboodíh yeejép chãjnit, ñih baác mant ìt ñuun yóh bacanap wut jĩ. 51 Pánihna, caán tãtchidih moondíh Dios ã yohat pínahdih júutna, Pablowãboó ñih zapatos becchídih ìt péoh mao yoh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquía tãtchimant Iconio tãtchina ìt bejep wut jĩ.* 52 Pánihna, Antioquía tãtchidih moón Jesús dih jáap jéih nitdih Táini Espíritu ã táí teo wáacachah, búdí ìt weñep wut jĩ.

14

Iconio tãtchidih moondíh Pablo Bernabéjĩh ì bohéat

1 Pablowãboó Iconio tãtchina jwíbinít, chooát yeó jáapdih judíowã ì míc wáacat muuná caanjĩh moónjeéh ìt waad béjep wut jĩ. Antioquía tãtchidih moondíh ì bohéatji pahjeh mantih táini doonádih caánboobát ìt táí naáwãp wut jĩ. Páant ì naáwáchah, dawá judíowã, judíowã nihcannitbut táí joinít, Jesucristodih ìt jepahap wut jĩ. 2 Obohjeéhtih, joíhcnit judíowã Pablowãdih yee naóh nit, judíowã nihcannitdih ìt joyát tãutcap wut jĩ. 3 Páant ì chãjachah yuhna, maatãpdih Pablowã caánboó jumnit, úumcanjeh Jesúh táini doonádih ìt wēp naáwãp wut jĩ. Pánihna, “Ì naáwãt yoobópdih caá”, cãacwã ì niíj jéihyat pínah niijná, jwiít cãacwã jwí jéih chãjca naáhdih ì chãj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowãdih ãt wãhup wut jĩ.

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

4 Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcannit judíowãjeéh ï péenachah, bitaboó Pablowãjeéh ït péenap wut jĩ. 5 Pánihna, judíowã nihcannit, judíowã, ï maáta bíicdih, “Pablowãdih jee dáhnajĩh yohnit, jwĩ mao yoh jĩh”, ït niij jenah joyóp wut jĩ. 6-7 Obohjeéhtih, páant ï niij jenah joyát doonádih joinít, Pablowã Iconio tátchimant ït jwei bác bejep wut jĩ. Pánih jwei béjna, Licaonia baácđih Listra tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jumnitdihbut ït naóh jibip wut jĩ.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajĩh ï yohat

8 Listra tátchina jubínit, Jesúh táini doonádih ït bohénap wut jĩ. Caanjĩh jéih yáac chũi bejcanni Pablowãdih át joí chúudup wut jĩ. Caán jwíh cáac jumnajeh, aih jítchana yéejni át jumup wut jĩ. 9 Pánihna, ã túi joyóchah jéihnit, “Caán ã boocat pínahdih ã túi jenah joiná caá”, Pablo át niij jéihyep wut jĩ. 10 Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah át wēp niijíp wut jĩ:

—Yoobópđih ma ñah ñuhúá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñuhnit, át yáac chũi bej jwíhip wut jĩ. 11 Caandih ã boanachah ennit, cáacwã búdí ït en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, ñih wéheatjĩh nin pah ït niij wēi ñaacáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩpĩ úbh wēinit dioswã cáac wēéhnit, ït dei jũúwáp taga, ït niijíp wut jĩ. Páant ï niij wēi ñaacáchah yuhna, Pablowã ït beh joicáp wut jĩ.

12 Páant niij jenah joinít, Bernabédih ñih dios Zeuíh wut ït búudhdup wut jĩ. Pablobodih ñih bíih dios Hermeih wut ït búudhdup wut jĩ. Zeusboó Griego cáacwãih dioswã ï maáh, Hermesboó ñih dioswãih naóh yapani wut jĩ. Pánihna, Pablobó naóhni ã jumuchah, naóh yapani Hermeih wut ït búudhdup wut jĩ.

13 Zeusdih úbhnit, ï wēi wúhat múú tátchi jwēejdih át jumup wut jĩ. Pánihna, caán múúđih en daoní

Bernabédih “Zeus caá”, niij jenah joinít, Pablowãdih jwãáát túut niijná, momo jiwíwãdih cháajĩh ï búudhni júdanadihbut tátchi jęcna át ub júúwáp wut jĩ. Caánboó cáacwã bíicdih wēinit, momo jiwíwãdih Pablowãdih átih mao wáhihip wut yuh jĩ. 14 Obohjeéhtih, Pablowã ï chájatdih en wáhinit, cáacwã poómp cátih ñáo waadnít, nin pah ït wēp niij ñaacáp wut jĩ:

15 —Páant ñi chájatdih ñi cádaahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cáacwãjeh mun tigaá. Jwiítđih wēinit, ñi mao wáhca bojoó. Jwiít yeebdih Jesúh táini doonádih naawádih jwĩ júúwáp be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeéb ñipĩ wēini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcanidih ñi wēi cádaahaá. Túut numnit, báadhni Dios yoobátđih ñi jepahaá. Caán jeádih chãj, baácđihbut chãj, mujnadihbut chãj, nihadđih át chãjap wut jĩ. 16 Jon jãtuh Dios nihadđih cáacwãdih dedé ï náahat pahjeh ï chájachah, át enah boj jwuhup wut jĩ. 17 Pánih enah bojna yuhna, ded pah ã jumadđih át túi júutap taga. Yeebdihbut ã oyatđih júutna, mahđih búugát túut, jeémát pínahđihbut apĩ quehat túutna caá. Jeémátđih wáhna, yeebdih apĩ weñat túutna caá, Pablo queéđih át niijíp wut jĩ.

18 Páant ã niijíchah, momo jiwíwãdih cáacwã wēi mao wáhihnit, ït tahca bejep wut jĩ.

19 Cáacwã páantjeh ï weñechah, Antioquia tátchidih moón, Iconio tátchidih moón judíowã bíicdih jubínit, Pablowãdih ñuhún yee naóh péenit, “Jwiítboodihjeh ñi joyoó”, cáacwãdih ït niijíp wut jĩ. Páant ï niijíchah joinít, caán tátchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajĩh ït yohop wut jĩ. “Jáantjeh ã wunah bejep be”, niij jenah joinít, tátchi jwēejboó caandih ït wái bac bejep wut jĩ.* 20 Páant ï ub bac bej yohochah ennit, Jesúhwã Pablo pebh ït míic wáac jubí ñuhup wut

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

jĩ. Páant ĩ míic wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwúub ñah ñuhnit, tútchiboó át jwúub waad béjep wut jĩ. Páניהna, cheibit Pablo Bernabéjĩh Listra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina ĩt bejep wut jĩ.

Pablowã ĩ jwíih bohéniji tútchinadih moondíh ĩ jwúub bohéát

21-22 Derbe tútchina juibínit, caán tútchidih moondíhbut Jesúih táini doonádih Pablowã ĩt naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah, dawá caandíh joinít, túut nuumnít, Jesucristodih ĩt tái jepahap wut jĩ. Páניהna, Derbe tútchidih moondíh bohé péanit, Listra tútchina jwúub joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúub bohéna, queétdih ĩt weñanap wut jĩ. Túttimah, Iconio tútchidihbut, Antioquía tútchidihbut jwúub joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih bíic yoobó ĩt teo wáacap wut jĩ. Caán tútchinadih jumnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ĩt niij naáwáp wut jĩ: “Yeéb yeejép yapna yahna, Jesúsdih ñi cádahca bojoó. Nin baácboó jwĩ jum jwuhuchah, jwiit nihatdih yeejép yapat páantjeh ā jum bipna caá. Páant jwiitdih ā yapachah yahna, Jesúsdih cádahcan, Dios ā jumapboó jwĩ jéih waadbípna caá”, ĩt niijíp wut jĩ. 23 Caán tútchina jummat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhnit pínahdih Pablowã ĩt ñío jwejep wut jĩ. Páניה ñíonit, jeémp jwuhcanjeh úbhna, “Nit meemdíh jepahnitdih waóhnit pínahdih ma tái teo wáacá”, Diosdih ĩt niij úbúp wut jĩ.

Pablowã Siria baácdih bóo Antioquía tútchina ĩ jwúub juyát

24 Pisdia baácdih bóo Antioquía tútchidih moondíh bohé péanit, caán baácmant júóhnit, Panfilia baácna ĩt jwúub dei júwáp wut jĩ. Páניה jwúub dei júóhna, jwíih bejna, bohécanjeh ĩ yapniji Perge tútchidih cháonít, caanjĩh moondíh Jesúih táini doonádih ĩt bohénap wut jĩ. 25 Páניה bohé péanit, Atalia wut jumni jélitdih ĩt dei juyáp wut jĩ. 26 Páניה dei joinít,

johlitjĩh bejni jááj chóodih waadnit, Siria baácdih bóo Antioquía tútchina ĩt jwúub chúuh júwáp wut jĩ. Dios ā jwíih naáwát túutna, queétdih teo jáha úbhnit ĩ wahnit tútchinajeh mantih, Dios ā wutatjidih cháj péanit, ĩt jwúub juyáp wut jĩ. 27 Páניה jwúub joinít, Jesúhwádh míic wáacat túutnit, ded pah ĩ yapatjidih ĩt naáwáp wut jĩ: “Dios jwiitdih bádí ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, ā wépatjĩh cáacwádh boonit, áih táini doonádihbut jwĩ naáwáchah, dawá joinít, ĩ jepahap be. Páניהna, judíowã nihcannitbut joinít, dawá ĩ tái túut nuumáp be”, Pablowã queétdih wahnitdih ĩt niijíp wut jĩ. 28 Páניהna, caánboó Jesúhwã bíicdih maatápdh ĩt jumap wut jĩ.

15

Jerusalén tútchidih Jesúhwã ĩ maáta ĩ míic wáacat

1 Biquína judíowã Judea baácmant bejnit, Antioquía tútchina ĩt juibínap wut jĩ. Páניה juibínit, judíowã nihcannit Jesúhwádh nin pah ĩt niij naáwáp wut jĩ: “Moisés jwĩ nuowádh ĩih quehli nah yapat chóodih ĩ bóodat pínahdih át wutap wut jĩ. Páant ñi bóodcah, Diosboó yeebdíh ā tái úbcan niit”, ĩt niijíp wut jĩ.* 2 Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowádh ĩt míic juihñap wut jĩ. Páant ĩ míic juihñuchah, Jesúhwáboó Pablo, Bernabé, biquína caanjĩh moón bíicdih Jerusalén tútchina ĩt wah bojop wut jĩ. Jesús ā naáwát túutnit, Jesúhwádh waóhnitdihbut Judea baácmant juibínit ĩ naáwátdih ĩ úbh joyát pínah niijná, queétdih ĩt wahap wut jĩ.

3 Páant ĩ wahnitji Fenicia baácna juí, yap júóh, Samaria baácna ĩt juyáp wut jĩ. Páניהna, caán baácnadih moón Jesúhwájĩh míic wáacnit, judíowã nihcannit Jesúsdih ĩ jepahatjidih ĩt naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah joinít, queét bádí ĩt weñep wut jĩ.

* 15:1 Lv 12.3

4 Queét Jerusalén tútchina í juyúchah, caanjîh moón Jesúíhwã, queétdih waóhñit, Jesús ã naáwát tútñit biíc dih, queétdih ít túi wêi jwãááp wut jî. Pánihna, Pablowã Dios ã wêpatjîh ded pah í chãjatjidih queétdih ít naáwáp wut jî. Judíowã nihcannitbut Jesúsdih í jepahatjidih ít naáwáp wut jî. 5 Obohjeéhtih, páant í niijíchah joinít, biquína Jesúsdih jepahnit fariseowã ñah ñuhñit, nin pah ít niijíp wut jî:

—Queét judíowã nihcannitdih ñih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ã wutatji pah ñi chãjaá’, queétdih ñi niij wutúú, ít niijíp wut jî.

6 Páant í niijátdih míic wéheat tút niijná, ãih doonádih Jesús ã naáwát tútñit, Jesúíhwãdih waóhñit biíc dih ít míic wáacáp wut jî. 7 Páant maatápdih í míic wéhenachah, joinít, Pedroboó ñah ñuhñit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jî:

—Wã déewãá, jon ñijeéh wã jumuchah, judíowã nihcannitdih Jesúíh túini doonádih wã naáwáchah joinít, í jepahat pínah niijná, weemdíh ñíonit, Dios ã wahap jî.* 8 Cãacwã ded pah í jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowã nihcannit jwí naóhni doonádih í jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, ãihwã ã chãjatjidih jwiítdih júutna, Túini Espíritudih jwiítdih ã wúhatji pahjeh muntih, queétdihbut ã wúhap jî.* 9 Pánih wúhna, jwiítdih queétdihbut biíc yoobó ã chãjap jî. Queétdihbut caandíh í jepahachah, í yéejatdih át yohji taga. 10 Jwiít judíowã Moisés ã wutatjidih biíc yoobó jwí túi jepahcan caá. Jwí ñowãjibut biíc yoobó ít jepahcap wut jî. Páant jwí túi jepahcah yuhna, ¿dépanihna queét judíowã nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb biíc yoobó ñi wutíh? Pánih wutnit, Dios queétdih ã chãjatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, niijná caá ñi chãjap. 11 Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwí niij jenah joiná caá:

‘Jwiítdih jîgah en oinit, Dios jwí yéejat jîib ã peéh chãjat déeji jwí Maáh Jesús ã túi ubat pah muntih, buu jwuh judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi ubna caá’, jwí niij jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jî.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pablowã jwuh judíowã nihcannitjeéh jumna, Dios ã wêpatjîh ded pah í chãjatjidih í naáwáchah, nihat laihsanjeh ít joí yai ñáh bejep wut jî. 13 Páant í naóh péanachah, Santiago jwuh nin pah át niijíp wut jî:

—Wã déewãá, weemdíh ñi joi jwúhúú. Yeebdíh bainí wã naáwíhna caá. 14 Dios judíowã nihcannitdih túi wêi ennit, ãihwã pínahdih ã ñíwatjidih Simón Pedroboó jwiítdih ã naóh péanap be. 15 Dios naáwátdih naóh yapani, ã daacátji pahjeh tih judíowã nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át niij daacáp tajî:

16 ‘ “Davidji maáh jum láa, nihat ãihwãbut í wun beedép jî. Pánih beednit í jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwúub dei jóhñit, ãihwã panihnitdih wã jwúub chãjbipna caá.

17 Páant wã chãjachah, nihat cãacwã bita judíowã nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbipna caá. ‘Wíihwã ñi jumúú’, wã niij bidnit weemdíh í jepahbipna caá”,

18 jwí Maáh ã niijná caá’, át niij daacáp tajî. (Am 9.11-12)

19 “Páant ã niij daacátjidih náhnit, weém, Santiago nin pah wã niij jenah joiná caá: Judíowã nihcannit, Dios naáwátdih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwí chãjat tútca boj jîh.

20 Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí niij daac wah jîh: ‘Í pãpnidih wêi wúhñiji jeémátdih ñi jeémPCA bojoó. Ñi áa nihcannitjîh ñi yéej chãjca bojoó. Jõp teo maonitji nuñúpwãdih ñi jeémPCA bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwí niij daac wah jîh.* 21 Jon jãtîh, buubut jwiít judíowã jwí míic

* 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44 * 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

wáacat munná, jwĩ chooát yeó jáap jummat pah, Moisés ã wutattjidih ãpĩ bohéna caá. Nihat tutchidih moón caandih jwĩ jéihna caá. Pánihna, weém wã niiját pahjeh tih Jesúsdi h jéihnit judíowã nihcannitdih, niij daác wahat dée caá, bita jwĩ déewã jwiitdih ã ijicat pínah niijná”, Santiago át niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannitdih ã daác wahat

²² Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túutnit, Jesúhwãdih waóhnit, nihat Jesúhwã biíc dih, Antioquía tutchidih moondih ã daácni núodih Pablowãjeéh ub bejnit pínah, Judas, Silasdi hbut ãt ñíwip wut jĩ. Judas ãih bií h wut Barsabás wut jĩ. Queét Jesúsdi h túi jepahnit ã jamachah, bita Jesúhwã queétdih ãt túi wéi enep wut jĩ. ²³ Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ãt niij daacáp wut jĩ:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúhwã Antioquía tutchidih moón, Siria baác dih moón, Cilicia baác dih moondihbut jwiit Jesús ã naáwát túutnit, ãihwãdih waóhnit, nihat ãihwãbut, yeebdih jwĩ túyat túutna caá. ²⁴ Biquína jwĩjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdih dawá wutattidih ãt jepahat túutap wut jĩ. Pánih wutnit, yeebdih ãt tac buggánap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwiitboó queétdih jwĩ wahcah yuhna, queétjeh bejnit, yeebdih páant ãt wutap taga. ²⁵ Pánihna, jwiit nihat biíc yoobó ñi pebhna wahní pínahdih jwĩ ñíwip be. Páant jwĩ ñíonitdih jwĩ oini Pablo Bernabéjeéh jwĩ wahbipna caá. ²⁶ Pablowã jwĩ Maáh Jesucristoí h túini doonádih umcanjeh ã bohénachah, dawá láa bita queétdih ãt puñap wut jĩ. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúh túini doonádih jwĩ naóh cádahcan niit’, ãpĩ niijná caá. ²⁷ Pánihna, jwĩ daácni núodih yeebdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Silasjĩ h Pablowãjeéh ñi pebhna jwĩ wahna caá. ²⁸ Túini Espíritu jwiitdih ã teo wáacachah, ã jéihyatjĩ h nin pah jwĩ jenah joiná caá: Wái

náah jumni wutattidih wutcan, nin pahjeh jwĩ niij wutbipna caá: ²⁹ ‘Nin jwĩ h dios caá’, niij jenah joí pãpnidih wéinit, ã cádah cáagniji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jõp teo maoni ñuñáp wãdihbut ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩ h ñi yéej chãjca bojoó. Nin jwĩ wutattidih jepahna, ñi túi jumbipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdih jwĩ wutap”, ãt niij daacáp wut jĩ.

³⁰ Caán núodih daác péanit, Antioquía tutchina bejnitdih ã wãhat túttimah, queétboó bejna, Antioquía tutchina ãt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Jesúhwãdih míic wáacat túutnit, Jerusaléndih moón ã daác wahní núodih ãt wãhap wut jĩ. ³¹ Páant ã wãhni núodih míic en naóhna, táinijeh ã wutuchah joinít, búdí ãt weñep wut jĩ. ³² Judas Silasjĩ h Dios naáwátdih naóh yapanit jumna, Jesúhwãdih Dios naáwátdih ãt túi bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah joinít, Jesúhwãboó búdí wéinit, Jesúsdi h chah ãt túi jenah joyóp wut jĩ. ³³ Judas Silasjĩ h caanná maatãpdih jumnitji caanjĩ h moondih ã cádah jwãub jũúwúchah, “Ñi túi bejeé”, Antioquía tutchidih moón queétdih ãt niijíp wut jĩ. Páant niijnit, Judaswãdih wahnitji Jerusalén tutchidih moondih ãt túyat túutap wut jĩ. Páant ã niiját túttimah, Judasjeh át jwãub jũúwáp wut jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó bií h jwãub jenah joinít, Antioquía tutchidih át chãwáp wut jĩ. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tutchidih ãt chãwáp wut jĩ. Pánihna, queét, dawá bita biíc dih Jesúh túini doonádih ãt bohénap wut jĩ.

Chéneji Pablo túini doonádih naóh jibidih ã bejat

³⁶ Túttimah, Antioquía tutchidih maatãpdih jumni h Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Chóbe, nihat tutchinadih moón jwĩ jwĩ h naóhnitjidih jwĩ táoh en jibjĩ h, páant muntih, át niijíp wut jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih Ìjeéh àtìh ub bejíhip wut yah jĩ. 38 Caánboó ì jwíih jibichah, Ìjeéh Panfilia baácna juibíniji yahna, biíc yoobó nihcan, àt jwáubah júúwáp wut jĩ. Caán biíc yoobó ã nihcatdih enniiji, Pablo caandíh chéneji àt ub bejíhcap wut jĩ.* 39 Páant ã ub bejíhcah enna, Bernabé Pabloyìh queétjeh túbìt míic niijnít, ìt míic cádahap wut jĩ. Pánihna, Bernabéboó Chipre wut jəmni quewana Juan Marcosdih àt ñamah chúuh bejep wut jĩ. 40 Pabloboó Silasdih ã chéen pínahdih ñíonit, àt ñamah bejep wut jĩ. Pánihna, ì bohénadih bejat pínah jãtìh, “Paá, queétdih en daonít, ma túi teo wáacá”, Jesúíhwã ìt niij úúbáp wut jĩ. Páant ì úúbát túttimah, Pablo Silasjìh ìt bejep wut jĩ. 41 Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácna but juibínit, caanjìh moón Jesúíhwãdih jwáub bohéna, queétdih ìt túi teo wáacap wut jĩ.

16

Timoteo Pablowãjeéh ã bejat

1 Cilicia baácmanat Derbe tútchina juibí, yap bej, Listra tútchina Pablowã ìt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Timoteo wut jəmnidih ìt jwãáap wut jĩ. Æ ìn judío wili, ã ìp Griego cãac wut jĩ. Timoteo, ã ìn biíc dih Jesús dih jepahnit wut jĩ. 2 Listra tútchidih moón, Iconio tútchidih moonbát Jesúíhwã “Timoteo túi chãjni caá”, ìp ì niijíp wut jĩ. 3 Páant ì niijíchah joinít, Pablo Timoteodih àt ñamah bejíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, caán baác dih moón judíowãboó “Timoteo ìp Griego cãac caá”, ì niijíchah joinít, judíowã ì ìjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih àt bóodat tútup wut jĩ. 4 Pánihna, Pablo Silasjìh Timoteodih ñamah jibna, ded ì juibíni tútchidih moondíh Jerusalén tútchidih moón Jesús ã naáwát túttnit, Jesúíhwãdih waóhntit ì daác wahni ñóojidih ìt en naáwáp wut jĩ, caandíh ì jepahat pínah niijná. 5 Páant ì

naáwáchah, Jesúíhwã caandíh chah ìt túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jumat pah chah ìt dao béjep wut jĩ.

Pablo Macedonia baác dih bóodih ã oo jumat

6 Túini Espíritu Asia baácboó queétdih Dios naáwát dih bohénadih àt bejat tútup wut jĩ. Páant ã wahcah, queét Frigia baác dih, Galacia baác dih moondíh ìt bohé jibip wut jĩ. 7 Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ìt bejíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu queétdih caánboó àt bejat tútup wut jĩ. 8 Páant caanná ã wahcah, Misia baác dih yap bej, Troas jélitna ìt dei juibínap wut jĩ. 9 Caanná dei juibínit, ñona, Pablo nin pah àt oo jumap wut jĩ: Macedonia baác dih bóo ã pebh ñuhachah, àt enep wut jĩ. “Jwiít Macedonia baác dih moondíh ma teo wáac júúwá”, Pablodih àt niij bidip wut jĩ. 10 Pánih oo jumniji jáanit, jwíih bií déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwí bejep jĩ. “Dios caán baácna ãih túini dooná dih jwiít dih naáwát túttna caá ã chãjap”, jwí niij jéihyep jĩ. Weém Lucas but Ìjeéh wã bejep jĩ.

Pablowã Silas biíc dih Filipos tútchiboó ì jumat

11 Troas tútchimant Macedonia baácna bejat tút niijná, jélitna dei juibínit, johlitjìh bejni bádí jááj chóodih waadnít, Samotracia wut jəmni quewadih jwí chúuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tútchina jwí chúuh juibínap jĩ. 12 Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwí juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ì jwí jəmni tútchi tají. Oboh jəmni tútchi àt nihcap tají. Caanná maatápdih jwí jumap jĩ. 13 Judíowãih chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, məj jwéejna jwí juibínap jĩ. Caanjìh Diosdih úúbát tút niijná, judíowã ìp míic wáacap tají. Caanjìh juibí chúudnit, wáac jwinít yaáhdih Jesúíh túini dooná dih

* 15:38 Hch 13.13

jwĩ naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiít dih joiníh, Tiatira tátchidih bóli Lidia wūt jəmni mi jəmɤp jĩ. Caánt bádí jíib jəmni yéguehdih jíib chājnih, judío wili nihcan yahna, Diosdih táí wēinih mi jəmɤp yuh jĩ. Obohjeéhtih Jesúih doonádih mit joi jwáhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúih doonádih ã naáwáchah, táí jepahíhatdih Dios caántdih át wáhɤp tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih miíh mɤúdíh moón biíc dih Pablowã ĩ daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiít dih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesúsdih táí jepahnih caá’, niij jenah joiná, wãjeéh jũóhni, wíih mɤúboó ñi chão jwáhɤú, jwiít dih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, miíh mɤúná jwĩ chãwáp jĩ.

Pablowãdih nemat mɤúboó ĩ nemat

¹⁶ Biíh yeó jáapdih Diosdih úbát pebhboojéh mɤntih jwĩ jwúub bejehah, nemép jəmni jwiít dih mi jwãáap jĩ. Caánt teo wühnih jəmna, “Meemdíh nin pah ã yapbipna caá”, cãacwãdih niij naóhna, mi maátadh bádí mit jíib teo wühɤp tajĩ. ¹⁷ Pánihna, jwiít Pablo biíc dih jwĩ bejehah, nin pah mi niij ñaac ñúun péenap jĩ:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wühni caá. Jwiít iiguípna jwĩ bejat déedih ded pah Dios jwiít dih ã táí ubat pínahdih ĩ naóhna caá, mi niij ñaac péenap jĩ.

¹⁸ Maatápdih caandíh páant mi niij tac bɤgá péena, Pablodih ã táí naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niij ñaacáchah joi chɤnít, Pablo tac púud ennit, nemépdih nin pah ã niij jãihñɤp jĩ:

—Jesucristo ã wēpatjĩh meemdíh wã wutna caá. Caántdih cádahni, ma bac bejeé, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajĩ.

¹⁹ Páant ã bacat táttimah, caánt mi jíib teo wühah ã bɤúúchah ennit, mi maátaboó bádí íjnit, Pablo, Silasdihbat ĩ tewep jĩ. Teonit, caán tátchi tac yoóbó juúhna ĩ ub bejep jĩ. ²⁰ Pánih

ub juibínit, peéh chãjat túutnit pebhna jwejni, nin pah ĩ niij naóh yacap jĩ:

—Nit judíowã jwíih tátchidih moondíh tac bɤgánadh ĩt jũúwáp taga. ²¹ Queét jwĩ nuowã ĩ wutatdih cádahat túutnit, biíh wutatdih naóhna caá ĩ chãjap. Jwiít Roma tátchidih moón maáhdih jepahni jəmna, nit ĩ naáwátboodíh jwĩ jéih jepahcan caá, ĩ niijíp jĩ.

²² Páant ĩ niijíchah joinít, dawá Pablowãdih ĩ íjip jĩ. Pánihna, peéh chãjat túutnitboó Pablowãih yégueh chóodih yeo wáyat túutnit, máa nahnajĩh queétdih ĩ puñat túutɤp jĩ. ²³ Páant queétdih ĩ pũi péanachah, nemat mɤúboó ĩ nemat túutɤp jĩ. ĩ nemat táttimah, nemat mɤúboó en daonídih ĩ táí en dawát túutɤp jĩ. ²⁴ Páant ĩ wutɤchah, caán mɤúdíh en daoníboó péeni tólihna queétdih át nemep wut jĩ. Pánih nemnit, máa naanájh ĩh wáunadh át nah chéwep wut jĩ.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasjĩh Diosdih úbhni, ĩt wēi ewep wut jĩ. Páant ĩ wēi ewechah, bita nemat mɤúboó jəmnitbat ĩt joyóp wut jĩ.

²⁶ Páant ĩ wēi ewechahjeh, caán mɤú tabit méménachah, nihat jęcna át waát beed béjep wut jĩ. Nemat mɤúboó jəmnitdih ĩ chéwatji tōpnabat át jwãat beed béjep wut jĩ. ²⁷ Páant ã yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat mɤúboó jəmni inát jweiná caá. ĩ jweyéchah, wã maáta weemdíh ĩ peéh maobipna caá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, ãih íbat naadíh jwãat wáinit, át míic jwãaguíhip wut yuh jĩ. ²⁸ Obohjeéhtih, ã míic jwãaguíhichah ennit, Pabloboó caandíh nin pah át niij ñaac ejep wut jĩ:

—Meemjéh ma míic jwãagca bojoó. Jwiít nihat jwĩ jəmna caá, át niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, queétdih wapniboó “Jíi jũúwá, jíi jũúwá”, át niij ejep wut jĩ. Queét pebhna ñáo ñah bej, méméni, Pablo Silas ĩh jícha pebh át páah yoh ñajap wut jĩ. ³⁰ Pánihna,

queétdih ub bac bejnit, nin pah át niij wáubh joyóp wut jĩ:

—Jesúih jumíhna, ded pah tigaá wá chājbi? queétdih át niijíp wut jĩ.

³¹ —Jwĩ Maáh Jesúsdi h tái jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandíh í jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó ā tái ubbipna caá, Pablowā caandíh í niijíp wut jĩ.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúsdi táini doonádih í naóh péanachah, queétdih wapni áih munná át numah bejep wut jĩ. Caanná numah juibínit, í puñatji yahwítnadih át chocop wut jĩ. Á choc péaat túttimah, Jesúsdi caán ā déewā biícđih í jepahachah, queétdih Pablowā í daabánap wut jĩ. ³⁴ Í daabáát túttimah, queétdih wapniji Pablowādi h jeémát át wáuhap wut jĩ.

Pánihna, caán ā déewā biícđih Jesúsdi jepahnit, búdí í weñep wut jĩ.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādi h í watat pínah niijná, soldadowādi h nemat munná í wahap wut jĩ. ³⁶ Páant í bacaat túttatdi h joinít, Pablowādi h wapniji queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maáta yeebdíh í bacaat túttap wut be. Pánihna, úumcanjeh, ñi bac bejeé, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ā bacaíhatdi h joinít, Pablobó soldadowādi h nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩ yéej chājcan be. Jwiítđih naóh yacnit í niiját pah biíh niij naóhni ā wihcah yahna, ñi peéh chājachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácđih moón jwĩ jumuchah yahna, jwiítđih queét maátaboó cáacwā í enepđih í puñat túttap be. Pái péanit, nemat muúboó í nemep be. Pánihna, jwiítđih í yéej chājatjidi h tícnit, ¿buu cáacwā í encah níit, í bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítđih bacanadi h í jwáwá naáh, át niijíp wut jĩ.

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, soldadowāboó maátadi h naáwádi h í bejep wut jĩ. Pablo Silasjĩh Roma baácđih

moón í jumatdi h jéihna, maátaboó queétdih í puñatji peéh chājat pínahdi h í úumap wut jĩ. ³⁹ Pánihna, queét Pablowā pebh juibínit, nin pah í niijíp wut jĩ: “Yeebdíh jwĩ yéej chājap be. Chéneji páant jwĩ jwáub chājcan níit”, í niijíp wut jĩ. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta íih tútchimant í bejat túttap wut jĩ. ⁴⁰ Páant í niijíchah joinít, Pablo Silasjĩh nemat munná bac bejnit, Lidiaíh munná í bejep tajĩ. Caanná juibínit, Jesúsdi h wā biícđih í míc wáacap jĩ. Pánih míc wáacnit, “Jesúsdi h péena, ñi cádahca bojó”, queétdih í niij wép naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjĩh Filipos tútchimant í bejep jĩ.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúsdi h wādi h í líjat

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét í juibínap wut jĩ. Caanjĩh judíowā í míc wáacat muú át jumap wut jĩ. ² Pánihna, judíowāíh chooát yeó jáap jumap pah ípĩ bejat dée pah Pablowā judíowā í míc wáacat munná í bejep wut jĩ. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwátdih caanjĩh moondíh Pablo át bohénap wut jĩ. ³ Pánih bohéna, nin pah ápĩ niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowā, jwĩ páini, Dios ā wahní Cristo yeejép ā yapat pínah, ā wanat pínah, ā jwáub boo pud jwáwát pínahdi hbut jon játi h moón Dios naáwátdih naóh yapanit í daacáp tajĩ. Wā naóhni Jesúsboó Dios ā wahní Cristo ā jumna caá. Caán caá jwĩ páini, át niijíp wut jĩ.

⁴ Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjĩh moón judíowā, dawá Griegowā Diosdi h jeh wéinit, caán tútchidih moón maáta yaádhbut caandíh joinít, “Yoobópdih tigaá”, í niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Pablowādi h í péenap wut jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, judíowā maátaboó íjeéh péenachah ennit, búdí

It íjip wut jĩ. Pánih íjna, dawá yeejépwādhid bid bojnit, nin pah it niiját tūtup wut jĩ: “ ‘Nit yeejépwādhid chājna caá ĩ chājap’, ñi niij náacá”, queétdih it niij jac wutup wut jĩ. Páant ĩ niij náacáchah joinít, caán tūtchidih moonbút Pablowādhid it íjip wut jĩ. Pánihna, judíowā ĩ maáta Jasón wāt jumniih munná juibínit, cāacwādhid wūhíhna, Pablowādhid it bidip wut jĩ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodíh, bita Jesúhwādhidbut it teo wái bac bejep wut jĩ. Pánih teo wái bac bejnit, tūtchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah it niij naóh yacap wut jĩ:

—Pablowā nihat baácdih moondíh it tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíh tūtchidihbut tac buugánadhid ĩ jainá caá. ⁷ Nin Jasón queétdih áih munná át waadát tūtup wut jĩ. Queét Roma tūtchidih bóo jwí maáh César ā wutatdih yap yohnit, ‘Bíh maáh, Jesús caá ā wāt’, niijnít, jwí maáh ā wutatdih jwiútdihbut ĩ yap yohat tūtup caá, it niij naóh yacap wut jĩ.

⁸ Páant ĩ niij naóh yacachah joinít, nihat cāacwā ĩ maáta biícdih tūbit it íjip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, queétdih ĩ nemcat pínah niijná, Jasón, ájeéh jumnitbut caán tūtchidih moón maátadhid dinero it wūhap wut jĩ.

Pablo Silasjĩh Berea tūtchina ĩ juibíát

¹⁰ Caan chéjeh waícanjeh Berea tūtchina Jesúhwā Pablowādhid it wahap wut jĩ. Caanná juibínitji judíowā ĩ míic wáacat munná it waadáp wut jĩ. ¹¹ Tesalónica tūtchidih moón ĩ jenah joyátjidih Berea tūtchidih moónboó Jesúh doonádhid chah tái joinít it jumap wut jĩ. Pánihna, Jesúh táini doonádhid ĩ joyát tūtumah, “¿Yoobópdihi níit?” niij jéihíhna, yeó jáap jumap pah jon játih moón Dios naáwátdih ĩ daacátjidih ennit, it míic bohénap wut jĩ. ¹² Pánih bohéna, judíowā, Griegowā neoná, maáta yaádh biícdih, dawá Jesúsdih it jepahap wut jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tūtchidih moondíhbut Dios naáwátdih ā bohéat

doonádhid joinít, Tesalónica tūtchidih moón judíowā ĩ maáta caanná it ñuun béjep wut jĩ. Caanná ñuun juibínit, Berea tūtchidih moondíh tac buugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowādhid it íjip wut jĩ. ¹⁴ Páant ĩ íjichah ennit, Pablodih búdí māj jélitna waícanjeh Jesúhwā it numah dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih Silas Timoteojĩh Berea tūtchidih it chāwáp wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tūtchina búdí jááj chóojĩh it numah chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh juibínitji, Berea tūtchiboó it jwúuh aab béjep wut jĩ, páant muntih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum bií”, Silas Timoteodihbut it niijíp wut jĩ. Páant Pablo queétdih át niiját tūtup wut jĩ.

Pablo Atenas tūtchidih ā jumap

¹⁶ Pablo Atenas tūtchina juibínit, Silas Timoteodihbut át pánap wut jĩ. Pánih páina, caán tūtchidih át táoh jib bejep wut jĩ. Pánih táoh jib bejna, caán tūtchidih moón ĩ pāp cáagnitdhid “Jwíh dios caá”, ĩ niijíchah jéihnit, dawá ā jumapdhid enna, Pablo tūbit át jīgahap wut jĩ. ¹⁷ Pánih jīgahnit, judíowā ĩ míic wáacat munná waadnít, judíowā, judíowā nihcannit yuhna, Diosdhid wéinitjĩhbut át míic wéhenap wut jĩ. Yeó jáap jumap pah Pablo caán tūtchi tac yoóbó juúhna en jibnitjĩhbut át míic wéhenap wut jĩ. ¹⁸ Biquína Epicureowā ĩ jenah joyátdhid bohénit, bita Estoicowā ĩ jenah joyátdhid bohénitbut Pabljĩh it míic wéhenap wut jĩ.

—¿Nin wéheat beedcánni ded pah tigaá ā niij wéhe? queét it míic niijíp wut jĩ.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā jumapdhid, ā boo pad jūwátdidihbut ā naáwáchah joinít,

—Caánboó bíh diosnadhid naóhna caá ā chājap, it niijíp wut jĩ.

¹⁹ Tútumah, queét ĩpĩ míic wáac juibí wéhenapboó, Areópago wūt jumapna Pablodih it numah bejep wut jĩ.

—Ma jáap bohéatdhid jwí jéihíhna caá. ²⁰ Jwí joíca naáh doonádhid ma

naáwáchah, jwĩ joíhna caá, queét Pablodih ít niijíp wut jĩ. ²¹ Nihat Atenas tútchidih moón, biíh baácmant jũóhnit caán tútchidih jumnitbut, yeó jáap jumant pah jáap bohéatdih ipĩ míic wéheíhip wut jĩ. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ã naáwátidihbut ít joíhip wut jĩ.

²² Pánihna, Pablo Areópago wut jumapboó ñah ñahnit, caánboó wáac juibínitdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

“Atenas tútchidih moón, dawá pãpnitdih yeéb búdí wēinit, ñi wúbátdih wā jéihna caá. ²³ Nin ñíh tútchidih dawá ñi pãp cáag wēinitdih wā táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wēinit cātíh, biícđih nin pah ñi niij daacátjidihbut wā enep be. “WÉT JWÍ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niij daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát tút caá wā chājap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chāj, nihat baácbóo jumnidihbut át chājap tajĩ. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baácbóo jumnitbut ñi maáh caá. Cāacwā ñi chājni mūdíh jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiítđih báadhdát tútđni, caolíh wáyat tútđni, nihat biíh pah bóo chāj wāhni jumna, jwiít jwĩ teo wáacatđih ñi náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios át jwíh chājap wut jĩ. Caanjíh nihat baácdih moondíhbut át chājap wut jĩ. Pánihna, nihat baácbóo jwiítđih át jwejep wut jĩ. ‘Nin pah bólih maatápdih ñi báadh jwuhbipna caá’, jwiítđih Dios át niij jenah joyóp wut jĩ. ²⁷ ‘Queét weemdíh bidnit, ñi jwāáhbiipna caá’, Dios át niij jenah joyóp wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios yuúp ñi jumcan caá. Jwíjeéh tiguaá ñi jumap. ²⁸ Nin pah biíh át niij daacáp tajĩ: ‘Caandíh míic wéhenit pínah jwiítđih át chājap wut jĩ. Pánihna, jwíjeéh ãpĩ jumna caá’, ít niij daacáp tajĩ. Jon jãtíh moón ñi déewãbut ‘Jwiít Dios weh caá’, ít niij daacáp tajĩ. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’,

niij náhnina, oro, plata, jeejĩh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwíh dios caá’, niij jenah joyátđih ñi cádaahaá. ³⁰ Jon jãtíh moón Diosdih jéihcannit jum jwuhna, ñi yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwuhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, buu láa nihat baácdih moón ñi yéej chājatđih át cádahat tútđap wut jĩ. ³¹ Túttimah, Dios ñi jenahni yeó jáapđih nihat baácdih moón táinitđih, yeejépwāđihbut ded pah ñi chājatđi jíib ñi jíib chājbiipna caá. Pánih chājni pínahdih Jesúsđih Dios nin baácbóo át wahap wut jĩ. Jesús wunnidih yuhna, át jwuhub boonap tajĩ. Pánih boonap, ‘Ded pah cáacwā ñi chājatđi jíib nin wā boonap ñi tái jíib chājbiipna caá’, Dios cáacwāđih át niij jéihyanap wut jĩ”, Pablo Atenas tútchidih moondíh át niijíp wut jĩ.*

³² Páant cáacwā ñi boo pud jwáwátđidih ñi wéhenachah joinít, biquína Pablodih ít deoh naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwí jwuhub joíhna caá, ít niijíp wut jĩ.

³³ Páant ñi niiját túttimah, ñi míic wáacapmant Pablo át bejah bojop wut jĩ. ³⁴ Daocánnit Jesúsđih jáap jepahnit, caán biícđih ít péenap wut jĩ. Biíc newé, Dionisio wut jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesúsđih át jepahap wut jĩ. Biíc wili Dámaris wut jumnih, bitabut Jesúsđih ít jepahap wut jĩ.

18

Pablo Corinto tútchiboó ñi jumant

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jumni Corinto wut jumni tútchina át bejep wut jĩ. ² Caanná juibínit, judío cáac Aquila wut jumnidih át jwāáap wut jĩ. Roma tútchidih moón ñi maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judíowāđih ñi bejat tútuchah, Aquilaboó yad Priscilajĩ bejnit, Corinto tútchina jãtíh ítát juibínap wut jĩ. Aquila Ponto wut jumni baácdih bóo wut jĩ. Pánihna, queét Corinto tútchidih ñi jumuchah, Pablo

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

queét pebhna enedih juibínit, ìjeéh àt chāwáp wut jī. ³ Aquilawā nuñúpwā chóojīh mūddīh teo jíib chāj wāhñit ìt jumap wut jī. Pablobut caán déedih teoní jumna, ìjeéh àt tewep wut jī. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jumap pah, judíowā ì míic wáacat mūuná juibínit, queét Jesúsdi h ì jepahat pínah niijná, judíowā, judíowā nihcannitdihbut Dios naáwátdih àt naáwáp wut jī.

⁵ Silas Timoteojīh Macedonia baácmant Corinto tútchina ì juibínachah, Pablo yeó jáap jumap pah judíowādi h Dios naáwátdih àt naáwáp wut jī. “Jesús caá jwiít judíowā jwī pāini, Dios ā wahni”, āpī niijíp wut jī. ⁶ Páant ā niij bohénachah, judíowā caandīh ìt joíhcap wut jī. Pánih joíhcan yap yohnit, caandīh ìt jūihñap wut jī. Páant ì joíhcatdih enna, queétdih ā cádahatdih jūutna, Pablo āih jih bóo yégueh chóodih tóo dugnit, àt ñéenc mao jéenanap wut jī. Pánih chājnit, queétdih nin pah àt niij jūihñap wut jī:

—Yeéb ñi yap yohatji jíib iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, bñu judíowā nihcannitdih Jesúsdi h doonádi h naáwádi h wā bejbipna caá, àt niijíp wut jī.

⁷ Páant niij péanit, judíowā ì míic wáacat mūumánt bac bejnit, Tito Justo wūt jumniíh mūuná àt waád juibínap wut jī. Caán judío nihcan yahna, Dios yoobátdih wēini wut jī. Āih mūú judíowā ì míic wáacat mūu pébh àt jumap wut jī. ⁸ Crispo wūt jumni, judíowā ì míic wáacat mūddīh bóo maáhji, ājeéh bóli, ā wehbut, Jesúsdi h ìt jepahap wut jī. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo ā naáwátdih joinít, Jesúsdi h ì jepahachah, ìpī daabánap wut jī. ⁹⁻¹⁰ Biíc chei ñocanjeh, Pablo oo jámat déedih ā enechah, Jesús caandīh jíghnit, nin pah àt niij naáwáp wut jī. **“Majeéh wā jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíihwā ì jumna caá. Pánihna, bita meemdīh yeejép ì chājíhichah yahna, úmcanjeh, wā naáwátdih ma naóh cádahca bojóo. Páantjeh ma jumap**

bojca bojóo”, àt niijíp wut jī. ¹¹ Páant ā niijíchah joinít, biíc jópchi tūi beéd, biíh jópchi tac yoób caanjīh moondīh Dios naáwátdih Pablo àt naóh jumap wut jī.

¹² Caán tútchidih Pablo ìjeéh ā jum jwuhachah, Galión wūt jumni, Acaya baácdih moón maáh àt jumap wut jī. Pánihna, caán láa judíowā ì maáta nihhat biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandīh ìt ub juibínap wut jī. ¹³ Pánih ub juibínit, Galióndih nin pah ìt niij yee naóh yacap wut jī:

—Ninboó cāacwā ded pah Diosdi h ì weñat pínahdi h bohéna, Moisés ā wutatjiboodīh ā jepahat túutcan caá, ìt niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ì niij yee naáwáchah joinít, Pablo ā naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowādi h nin pah àt niij jepahap wut jī:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwī maáta ì wutatdih yap yohni ā jumachah nihna, yeebdīh wāta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowā ñi wutatboodīh caán yap yohni ā jumachah, ñíih pínahjeh caá. Caandīh wā jéihcan caá, àt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niijnít, queét naóh yacnitdih āih tólihmant àt bacanap wut jī. ¹⁷ Páant ā bacanachah, Sóstenes, judíowā ì míic wáacat mūddīh bóo maáhdih teonit, Galión ā enepdih caandīh ìt puñap wut jī. Páant ì puñachah enna yahna, Galión àt enah bojop wut jī.

Pablo Antioquía tútchina ā jwúub bejat

¹⁸ Páant ì niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniiji “Wā bejna caá”, niijnít, Jesúsdi h wādi h àt cádah bejep wut jī. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajīh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wūt jumni jélitdih ìt púud dei bejep wut jī. Pánihna, jāáj chóodih ì waadát pínah jātih, judíowā ìpī chājat pah, Pablo Diosdi h ā naáwátdih péanit, àt jwúub waó bojat túutap wut

* 18:18 Nm 6.18

jĩ.* 19 Páñih boja péanit, queét Éfeso tútchina ìt chúuh bejep wut jĩ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo át cádahap wut jĩ. Páñih cádahnit, judíowā ì míc wáacat munná át bejep wut jĩ. Caanná juibínit, míc wáacnit judíowājĩh ded pah Jesús ā jumatdih át míc wéhenap wut jĩ. 20 Páant ì míc wéheat túttimah, caandíh ìjeéh ìt chāwát túutap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Ñijeéh wā jéih chāocán caá. 21 Dios ā náahachah, wā jwúub jūóhbipna caá”, queédih Pablo át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant át chúuh bejep wut jĩ. 22 Páñihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina át aab juibínap wut jĩ. Caanná aab juibínit, caanjĩh moón Jesúhwā míc wáacnitdih ded pah ā chājatjidih naóhñitjeh, Antioquia tútchina át yap bejep wut jĩ.

23 Páñihna, maatápdih caanjĩh jumñiji Galacia baácdih, Frigia baácdih át jwúub jib bejep wut jĩ, páant muntih. Caán baácnadih moón Jesúhwādh ã jwúub bohénachah, chah Jesúsdi ìt túi jenah joyóp wut jĩ.

Apolos Éfeso tútchidih moondíh Dios naáwátidih ā bohéat

24 Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut ā bohé jibichah, Apolos wut jumñiboó, judío cáac Alejandra tútchidih bóo, Éfeso tútchina át juibínap wut jĩ. Caán Apolos túi naóhni jumna, Dios naáwátidih jon jātih moón ì daacátjidih túi jéihñibut át jumap wut jĩ. 25 Bíh caandíh Jesúh túini doonádhbut át bohénap wut jĩ. Páñihna, búdí weñatjĩh caán doonádh át túi bohénap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáatdhjeh át jéihyep wut jĩ. 26 Judíowā ì míc wáacat munná Apolos úmcanjeh, queédih át bohé jwíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ā túi jéih beedácah enna, caandíh bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajĩh Apolosdih ìh munná ìt numah bejep wut jĩ. 27 Páant ì túi bohéat túttimah,

“Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijíchah joinít, Jesúhwā caandíh “Ma túi bejeé”, niijnít, ì daácni núodihbut ìt wūhup wut jĩ, Acaya baácdih moón Jesúhwā caandíh ì túi wēi jwāáat pínah niijná. Páñihna, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjĩh Jesúsdih jepahñitjidih át bohé teo wáacap wut jĩ. 28 Caán tútchidih moón judíowādh nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús tigaá Dios ā wahni, jwiit jwĩpĩ pāini”, cáacwā ì enepdih át niijíp wut jĩ. Páñihna, Dios naáwátidih jon jātih ì daacátjidih ā túi naáwáchah joinít, “Yoobópdih nihcan caá”, ìt jéih niijcáp wut jĩ. Páñih naóhna, Jesúhwādh Apolos chah át jwúub teo wáacap wut jĩ.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

1 Corinto tútchidih Apolos ā jumachah, Pabloboó Frigia baácdih jumñiji jeé yoób páud dei bej, Éfeso tútchina át juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwūhcannit Jesúhwādh át jwāáap wut jĩ. 2 Queédih jwāáhñit, nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jesúsdi ñi jáap jepahachah, Túini Espíritu yeebdíh ā waadnít jĩ? át niijíp wut jĩ.

—Túini Espíritu ā jumatdih jwiitdih ì naóhcan jĩ, ìt niij jepahap wut jĩ.

3 —¿Túini doonádh yeéb ñi jepahachah, ded pah tíi yeebdíh ì nih chāj daabá? Pablo queédih át niij úbh joyóp wut jĩ.

—Juan Daabáni ā naáwátidih ì jepahachah, ā daabáatji pah jwiitdih ì daabánap jĩ, ìt niij jepahap wut jĩ.

4 —Cáacwā ì yéejatdih ì yohochah ennit, queédih Juan át daabánap wut jĩ. Páñih daabána, ì yéejat yohat jéutna ì chājap wut jĩ. Obohjeéhtih, Juan cáacwādh nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ. ‘Wā túttimah jūóhñidih ñi túi jepahaá’, át niijíp wut jĩ. Páant niijná,

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

Jesúsdih niijná át chājap wut jī, Pablo át niij naáwáp wut jī.*

5 Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét ít daabáát túutap wut jī. 6 Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha úbúchah, Túini Espíritu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhnit, ā naáwátdihbut ít naóh yapanap wut jī. 7 Queét niihat doce neoná ít jumap wut jī.

8 Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā í míic wáacat munná waadnít, át bohénap wut jī. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jummat pah úumcanjeh, Dios maáh ā jummatdih naóhna át chājap wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Ā naáwát yoobópdi caá”, ít míic niijíp wut jī. 9 Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cāacwā í enechah, Jesúh doonádih ít yéej naáwáp wut jī. Páant í yéej naáwáchah joinít, judíowā í míic wáacat mummánt Pablobó Jesúhwādh nahmah bac bejnit, Tirano wūt jumniíh munná ít bejep wut jī. Pánihna, caán mūdih yeó jáap jummat pah Jesúh doonádih āpí bohénap wut jī. 10 Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, niihat Asia baácdih moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwī Maáh Jesúh táini doonádih ít joyóp wut jī. 11 Dios ā wēpatjīh jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih chājnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jī. 12 Dios ā wēpat caandih búdí ā jumuchah, áih bácahdih cāacwā í chūáni chóonadh úb bejnit, wunnitdih í cáagachah, ípí boonap wut jī. Ded nemép jumnidih caán chóojīh í cáagachah, nemépwāboó ípí bac bejep wut jī.

13 Obohjeéhtih, bita judíowā jióhnitboó jibnit, nemépwādh ípí bacanap wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih enniti nemépwādh bacáihna, nin pah ítih niij wutap wut yah jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdih jwī wutna caá. Ni

bac bejeé nin newémant”, ípí niijíp wut jī.

14 Esceva wūt jumni, siete ā wehboó páant ít chājap wut jī. Í íip judíowā sacerdotewā í maátajeéh jumni át jumap wut jī. 15 Pánihna, ā weh nemépdih í bacaat déedih, nemépbóó nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Jesúsdih wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeébbodih wā jéihcan caá”, át niijíp wut jī.

16 Páant niijnítjeh, nemép jumniiboó ñaáp jūóhnit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ā puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítina jumnit, caán mummánt queét ít ñáo bac peét bejep wut jī. 17 Páant í yapachah, niihat Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ít úumap wut jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, niihat cāacwā ít míic niijíp wut jī.

18 Dawá Jesúsdih jepahnitji, niihat cāacwā í enechah, í yéej chājatjidih Diosdih ít naáwáp wut jī. 19 Queét cātíh dawá jióhnit ít jumap wut jī. Pánihna, jióhna í enat papélah quiútnajidih caanná úb jūóhnit, cāacwā í enechah, ít cáo yohop wut jī. Caán quiútnaji ā jíib jummatdih í jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jíib pah bóo át jíib jumap wut jī. 20 Páant í chājat doonádih joinít, chah dawá Jesúh doonádih jepahnit, ít táí túut mummáp wut jī.

21 Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yah jī: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tútchina wā jwáub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tútchina enedih wā bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī. 22 Pánihna, Timoteo, Erasto wūt jumnijīh caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah waáwá bojop wut jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chāo jwúhup wut jī.

Éfeso tútchidih moón í jūih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tútchidih ã jumuchah, caán tútchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ãt jũihñap wut jĩ. ²⁴ Demetrio wut jumni, ãih dios wili Artemisa wut jumnihĩh botoni mũũ dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wut jĩ. Bitabut biíc yoobó teonit, ã jĩib chãj wũhna, búdí ãpĩ jĩib tewep wut jĩ. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih ãt niijíp wut jĩ: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh búdí jwĩ jĩib tewatdih ãi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiít dih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cãacwã ã pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijíchah joinít, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baác dih moonbút ã bohéatdih ‘Yoobóp dih tigaá’, ã niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatdih cãacwã yeejép ã wéhebipna caá. Jwĩih dios wili Artemisaĩh mũũdíhbut ã yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baác dih moón, nihat baác nadih moonbút caánt dih wẽi wũbhnitji ã cádahbipna caá”, Demetrio queétdih ãt niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, queétdih ãt niijíp wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wẽpép wili mi jumna caá”, ãt niij jũih ãaacáp wut jĩ.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút ãijna, biíc yoobó ãt niij ãaacáp wut jĩ. Pániñ ãijnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cãacwã ã míc wáacap júduna queétdih ãt wái bejep wut jĩ. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baác dih moón Pablo ã pej jum jibnit ãt jumap wut jĩ. ³⁰ Pablo queét cãacwã dih wéhenadih ã bejihichah yũhna, Jesúihwãboó caandih ãt wahcap wut jĩ. ³¹ Bitã caán baác dih moón ã maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pĩnah niijná dooná ãt wahap wut jĩ. “Cãacwã ã míc wáacapboó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ãt niij naáwát túutap wut jĩ. ³² Dawá caanjĩh míc wáac joinít biíc dih “¿Dépanih tigaá jwiít míc mawat túut jwĩ chãj?” ãt niij jenah joicáp wut jĩ. Queét tabit

ñaácnit, ãt jũih yapanap wut jĩ. Biquína mácah ãt jũih ãaacáp wut jĩ. Bitabut mácah ãt jũih ãaacáp wut jĩ. ³³ Biquína judiowã Alejandro wut jumnidih cãacwã dih ãt naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ã chãjatdih ã yoob naáwát túut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh júutnit, ãt yayát túutap wut yũh jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judiowã ã jumuchah ennit, nihat cãacwã chah ãijnit, biíc yoobó chéne horas pohba ãt ãaac jũih ãũhup wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wẽpép wili mi jumna caá”, ãt niij ãaacáp wut jĩ.

³⁵ Páant ã niij ãaac jũihñuchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadh teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnit, nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tútchidih moón, ãi joyoó. Jwĩih chah wẽpép dios wili Artemisaĩh mũũdíh wapnit jwiít jwĩ jumad dih nihat baác dih moón ã jéihna caá. Jeámant caánt pah jíghni búg jéen júóhndih en daonít jwĩ jumuchahbut ã jéihna caá. ³⁶ Bitã ‘Nin yoobóp dih nihcan caá’, ã jéih niijcán caá. Pánihna, ãi míc jũih cádaahaá. Túinijeh ãi joyoó. ³⁷ Nit yeéb teo júóhndih jwĩih dios wilidih yeejép niij wéhecan, miĩh mũũdíh waad béjnit, ã nũũmcáp be. Pánihna, ãi tái chãjaá. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biíc dih naóh yaquíhna, peéh chãjat túutnitboodih naóh yacadih ã beje naáh. ³⁹ Jwũũb míc wáacna, táinijeh ãi míc wáacáp, búca. Yeéb búũ ãi chãjatji pah ãi jwũũb chãjca bojoó. ⁴⁰ Bũũ yeéb ãi míc jũih ãaacátdih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiít dih ã yohbipna caá’, ã niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ãi niij ãaac jũih ãũhatjidih queétdih táinijeh jwĩ jéih naóhcan niit”, maátadh teo wáacniboó queétdih ãt niijíp wut jĩ. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, ãt niijíp wut jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baác nabut Pablo ã jũibít

¹ Páant ì jũih ñaác yayát túttimah, Pablobóo Jesúihwãdih bid wáacnit, ãt jwúub bohénap wut jĩ, Jesúsdih ì cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wã bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih ãt cádah bejep wut jĩ. ² Caanná juibínit, Dios naáwãtdih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesúihwãdih ãt weñanap wut jĩ. Queétdih Dios naáwãtdih táoh naóh bejna, Grecia baácna ãt juibínap wut jĩ. ³ Pánih juibínit, caán baácndih biíc peihcanni widh ãt chãojwãhup wut jĩ. Caanjĩh jumna, Siria baácna ãt jwúub chũh jũúwíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, judíowã caandih tewíhat doonãdih ãt joyóp wut jĩ. Caán doonãdih joinít, Pablowã Macedonia baácboó bejni namãdih jwúub aáb bejnit, Filipos tútchina ìt pãud dei jayúp wut jĩ. ⁴ Páant ã jũúwãchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wut jumni Pablodih ãt pej jum jũúwãp wut jĩ. Sópater Pirro wũh ãt jumup wut jĩ. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácndih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandih ìt pej jum jũúwãp wut jĩ. Filipos tútchina ì jwúub jayúchah, weém Lucasbut Pablowãdih wã jwúub pej jumup jĩ. ⁵ Pánihna, caandih pej jum jwinítji, Troas wut jumni tútchina ì waóh bej páñap jĩ. ⁶ Páant ì bej páñachah, paacãnni pandih jwĩ jeémát túttimah, jwiítboó Pabljĩh Filipos tútchidih jumnitji, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Troas tútchina jwĩ chũh bejep jĩ. Pánih chũh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chũh juibínit, queét waóh bej pãnitjidih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih chũh juibí jwãáhnit, siete yeó jáap caanná jwĩ jum jwãhup jĩ.

Troas tútchidih moondih Pablo ã naáwãt

⁷ Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúih cáacwã míic wáac jwinít, Jesús ã wunatjidih jwĩ náhni jeémãtdih jwĩ jeémát pínah jãtih, Pablo queétdih Dios naáwãtdih ã bohénap jĩ. Pánihna, Pablo ã pée naáwãt chei,

maatãpdih ã naáwãp jĩ, púú chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwĩ míic wáacap jĩ. ⁹ Pablo ã naáwãchah joinít, jáap behni, Eutico wut jumni, enat jẽcdih bóo naadih ã pũh laáb chũdup jĩ. Pablo jwiítndih maatãpdih Dios naáwãtdih ã bohénachah, Euticodih quíib chei ãt jũóhjp taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ão chũdni ãt pud jéen bejep jĩ. ã pud jéen bejchah ennit, jãtih dei bejnitboó wunnidih ì wái ñahanap jĩ. ¹⁰ Pablo ì túttimah pée dei bejnit, caandih ã juibí ub túhup jĩ. Pánih ub túhnit, nin pah queétdih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. ã báadhna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ã niijíchahjeh, wunniji ã jwúub boonap jĩ. ã jwúub boonachah ennit, queétboó búdí ì weñep jĩ. Pánih wẽinit, chah bóo tólihna jwúub pũh laab béjnit, Jesús ã wunatjidih jwĩ náhni jeémãtdih jwĩ jeémép jĩ, buca. Páant jwĩ jeémp péanachah, maatãpdih Pablo queétdih jwúub bohénajeh, ã daa peetéj jĩ. Páant ã bohé péaat túttimah, jwiít jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina ã juibíat

¹³ Troas tútchidih jumnit, Pablo jãtih jwiítndih Aso tútchina johlitjĩh bejni jãáj chóojĩh ã chũh bej páñat tútup jĩ. Pablobóo namãmant ã bejihp jĩ. Pánihna, Pablo ã niijãtji pahjeh Aso tútchina caandih jwĩ jwãáap jĩ. ¹⁴ Caandih jwĩ jwãáachah, jwĩ bejni jãáj chóodih jwĩjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chóojĩh chũh bejnit, Mitilene tútchina jwĩ chũh juibínap jĩ. ¹⁵ Caán tútchidih juibí yap bej, biih yeó jáapdih Quío quewadih jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wut jumni tútchidih ãonitji biih yeó jáap Mileto tútchina jwĩ chũh juibínap jĩ. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tútchina juibíhna, Asia baácndih maatãpdih ã

jumíhcap jĩ. Pánihna, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwĩ juibínap jĩ.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadih ã naáwát

17 Mileto tútchina jwĩ juibínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadih ã bid bojop jĩ. 18 Páant ã bid bojniti jwĩ pebhna ã juyáchah, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Asia baácdih jumna, ded pah wã chãjatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. 19 Ñijeéh jumna, dedé biih pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesús tũini doonádih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesúsdih chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jái naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewã weemdih ã yéej chãjachah yuhna, Dios ã wēpatjĩh wãpĩ naóh bohénap jĩ. 20 Yeéb Jesúsdih chah ñi tui péeat pínah niijná, yeebdih Dios naáwátdih wã naóh beedánap jĩ. Cãacwã ã enechah, ñih munáboobát yeebdih wã bohénap jĩ. 21 Judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut biic yoobó Dios naáwátdih wã wēp bohénap jĩ. ‘Ñi yéej chãjatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesúsdih ñi tui jenah joyoó’, wãpĩ niij naáwáp jĩ. 22 Pánihna, bũ Túini Espiritu ã wutat pahjeh tih Jerusalén tútchina bejna caá wã chãjap. Caanná juibínit, ded pah wã yapat pínahdih wã jéihcan caá. 23 Obohjeéhtih, tútchi jumat pah Túini Espiritu weemdih nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tútchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdih nemat mũboó ã nembipna caá’, ã niijp be. 24 Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ã oyat doonádih jwĩ Maáh Jesús weemdih ã naáwát tútup jĩ. Páant ã wutatjidih wã teo péa jwuhbipna caá. Caandih wã teo péa beedánit, wã wunat pínahdih wã umcan caá.*

25 “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ã jumatdih wãpĩ naáwáp jĩ. Obohjeéhtih, chéneji jwĩ jwũb míc encat pínahdih wã jéihna caá. 26-27 Pánih jéihna, bũ nin pah yeebdih

wã naóhna caá: Nihat Dios naáwátdih yeebdih wã tui naóh beedánap jĩ. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwátdih náahcannit ã jumuchah, weémboodih peéh chãjat ã wihcan niit. 28 Yeebjéh ñi tui jenah joyoó. Jesúhwã Túini Espiritu yeebdih ã en daawát tútnitdih ñi tui en dawaá. Ovejawãdih en daonit ã en dawát pah Jesúhwãdihbut yeéb ñi tui en dawaá. Dios wũuh wũna, ãih meépjih queétdih ãihwã pínah ãt jib chãjip taga. 29 Weém ninjih wã bejat túttimah, jiwã ovejawãdih ã mawat pah, bita yeejépwãboó Jesúhwãdih yéjanadih ã jũóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúhwãdih ñi tui en dawaá. 30 Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúhwã jwĩ jumna caá’, niijná yuhna, queétboodih ã péeat pínah niijná, bita Jesúhwãdih yeenit, biih naáwátdih ã joyát tútbipna caá. 31 Pánihna, ñi tui chãja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jünit, biic peihcanni jópchi pohba, Dios naáwátdih yeéb nihatdih, wã wēp bohénap jĩ. Caandih ñi tui náhninaá.

32 “Bũ jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma tui en dawaá’, Diosdih wã niij mũbhna caá. ã oyatdih jenah joinit, ñi tui jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandih yeó jáap jumat pah ñi jepahachah, yeebdih ã teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbboó nihat ã ñionit biicdih ãjeéh ñi jumbipna caá. 33 Ñijeéh jumna, ñih dinerodih, ñih yéguehdihbut wih pínah wãpĩ mũbhcap jĩ. 34 Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wih pínahdih wã jib chãjap jĩ. Pánihna, wã náahatdih, wãjeéh jumnit ã náahatdihbut wã tewat jibjih wãpĩ jib chãjap jĩ. Páant wã chãjatjidih ñi jéihna caá. 35 Maatápdih ñijeéh jumna, bádí wã tewechah, ñi enep jĩ. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat tút niijná, yeebbát biic yoobó ñi chãjaá. Jwĩ Maáh Jesús nin pah ã niijátjidih ñi tui náhninaá: **‘Ded biíhdih teo wáacna, chah bádí ã wēibipna caá. Obohjeéhtih, ãihdihjeh ubna, nump ã wēibipna caá’,** ãt niijp

* 20:24 2Ti 4.7

wut jĩ”, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúíhwā ĩ maátadih ã niijíp jĩ.

³⁶ Páant niij péanit, Pablo queét biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ĩ wúbh jĩ. ³⁷ Páant ĩ wúbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jūinít, ãih páo tíbdih ĩ nomop jĩ. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wā encan niit”, ã niijíchah joinít, queét bádí ĩ jĩgahap jĩ. Pánihna, caán jélitna jwĩ dei bejchah, jwĩjeéh queét nihat ĩ pée dei bejep jĩ.

21

Pablo Jerusalén tútchina ã jwúub bejat

¹ Mileto tútchimant bejna, Jesúíhwā maáta Éfeso tútchimant jūinítjidih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Cos wūt jumni quewaboó jwĩ chúuh jūibínap jĩ. Pánih jūibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wūt jumni quewadih chúuh jūibí, yap bejnit, Pátara wūt jumni tútchidih jwĩ jūibínap jĩ. ² Pátara tútchidih jūibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jãáj chóodih jwĩ bid juyúp jĩ. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwĩ bejep jĩ. ³ Pánih bejna, Chipre wūt jumni quewa wáyámant bóo bawámant ã jígohochah, en yap bejnit, Siria baác dih Tiro wūt jumni tútchina jwĩ chúuh jūibínap jĩ. Pánih chúuh jūibínit, bií déedih ĩ ub aabánachah, caanjĩh jwĩ chão jwúuhap jĩ. ⁴ Páant ĩ aabáát pónih, jwiítboó tútchi tacna bejnit, Jesúíhwā dih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih jwãáhnit, biíc semana ĩjeéh jwĩ chão jwúuhap jĩ. Pablo ded pah Jerusalén tútchiboó ã yapat pínahdih Túini Espíritu queéd dih ãt jéihyanap tajĩ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandíh ĩ niijíp yah jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, queéd dih jepahcan, jwĩ bejat pínah yeó jáapdih tútchimant jwĩ jwúub dei bejep jĩ, páant mantih. Nihat Jesúíhwā, ĩ weha mána yaádhjĩh, ĩ wehjĩhbat jwiít dih bádí maj jwéejdih bóo jélit óon coahna ĩ pej jum dei bejep jĩ. Pánihna, nihat óon jumapboó dei jūibínit, bódicha caj yoh ñajnit,

Diosdih biíc dih jwĩ wúbh jĩ. ⁶ Pánih wúbh péanit, “Jwĩ bejna caá”, niijnít, queéd dih pin teo péanit, jwĩ jūóhniji jãáj chóodihjeh mantih jwĩ jwúub waadáp jĩ. Jwĩ jwúub waadáchah en péanit, Jesúíhwā ĩh munná ĩ jwúub aab béjep jĩ.

⁷ Pánihna, Tiro tútchimant bej, Tolemaida wūt jumni tútchina jwĩ chúuh jūibínap jĩ. Caanná chúuh jūibínit, Jesúíhwā dih jwãáhnit, maj teo, biíc yeó jáap ĩjeéh jwĩ chão jwúuhap jĩ. ⁸ Cheibit caán tútchimant bej, Cesarea tútchina aab jūibínit, Felipe pehbboó jwĩ jūibínap jĩ. Caán Felipe Jesúíh táini doonádih wēp naóhni ã jumap jĩ. Jerusalén tútchiboó Jesús ã naáwát tūtnitdih teo wáacnit pínah siete neonádih ĩ ñío láa, Felipedihbat ĩt ñíwip wut jĩ.* ⁹ ã weh yatá chéneha míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩt jumap jĩ. ¹⁰ ĩjeéh daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhuchah, Agaboboó Judea baác mant jūóhni ã dei juyúp jĩ.* ¹¹ Pánihna, jwĩ pebhna jūinít, Pabloíh juyáát tōpdih ubnit, caan tōpjĩh ãih téihya ãih jítchadihbat ã míc chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén tútchidih moón judíowā nin juyáát tōp mínahdih ĩ chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandíh ĩ wūhbirna caá’, ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, “Jerusalén tútchina ma bejca bojoó”, jwiít nihat Pablodih jwĩ wēp niijíp yah jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pabloboó jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jūí? Weemdíh ñi jĩgahaca bojoó. Jesúíh táini doonádih wā naáwát jīb nemat mūboó ĩ nemíhna, ĩ neme naáh. Weemdíh ĩ mawíhnabat, ĩ mawa naáh. Weémboó wā úmcan caá, ã niijíp jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ naáwáchah yahna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

* 21:8 Hch 6.5; 8.5 * 21:10 Hch 11.28

—Dios ã náahatdihjeh ã chãja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁵ Táltimah, jwĩih bií déedih jwũub ámoh péanit, Jerusalén tútchina jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁶ Bitá Cesarea tútchidih moón Jesúhwãbut jwiútdih pej jam bejnit, Mnasón wút jamni pebhna jwiútdih ã numah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdi jepahni át jamap wut jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jamap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

¹⁷ Jerusalén tútchina jwĩ juibínachah, Jesúhwã wéinit, jwiútdih ã jwãáh muj tewep jĩ. ¹⁸ Biíh yeó jáap Santiago pebhna Pabljĩh enedih jwĩ bejep jĩ. Nihat Jesúhwãdih waóhni ã pebh juibínit, ãt pánap tajĩ. ¹⁹ Pánihna, Pablodih ã muj teo péanachah, judíowã nihcannitjeéh jam láa, Dios caandih ded pah ã chãjat tútatjidih Pablo queétdih ã naóh beedánap jĩ. ²⁰ Páant ã naáwáchah joinít, nihat biícđih Diosdih bádi ã weñep jĩ. Táltimah, Pablodih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowãboó Jesúsdi túi jepahnit, Moisés ã wutatjidih páantjeh nihat ã jepahna caá. ²¹ Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowãdih bohéna, Moisés ã wutatjidih át jepahat tútcap wut be. Judíowãdih ã wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútcap wut be. Jwĩ nuowãji ded pah ã chãjatjidih át chãjat tútcap wut be’, ãt niijíp wut be. ²² Queét judíowã Jesúsdi jepahnit ninjĩh ma juyát doonádih ã joimí nacaá. ¿Pánihna, queét ã ãjcat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ²³ Nin pah ma chãjaá: Jwĩjeéh moón chéneha míc Jesúhwã ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Diosdih ãt niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ã péa jwãhcan caá. ²⁴ Pánihna, queétdih numah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chãjaá, ‘Queét táinit caá bũca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, ã niiját péaat jútat pínah niijná, ã waó bojat pínah

jíib meémboó ma jíib chãjaá. Meém páant ma chãjachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdih át nihcan tagaá’, jwĩ déewã ã niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidih ma túi jepahatdih queétdih ã jéihbipna caá.* ²⁵ Obohjeéhtih, judíowã nihcannit Jesúhwãboodih ã jéihyat pínah niijná, jwiútdih jwĩ jenah joyátdih jáantjeh nin pah queétdih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pãpnidih wãhniiji jeémátdih ã ni jeém̄pca bojoó. Meépdihbut ã ni babhca bojoó. Nuñáp̄wãdih jöp teonit maonidih ã ni jeém̄pca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ã ni yéej chãjca bojoó’, queétdih jwĩ niijíp jĩ, Pablodih Jesúhwã maáta ã niijíp jĩ.*

Dioíh muú díitna Pablodih ã tewat

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chéneha míc neonádih numah bejnit, “Queét táinit caá”, Dios ã niiját pínah niijná, Moisés ã wutatjidih ã chãjap jĩ. Pánihna, Dioíh muúná waadnít, ã péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih ã wũhat pínah yeó jáapdihbut sacerdotewãdih ãt naáwáp wut jĩ.

²⁷ Moisés ã wutatji pah siete yeó jáap ã chãjat pínahdih ã péa jũwáchah, biquína judíowã Asia baác̄mant caandih ã nuún jũóhni, Dioíh muú díitna Pablodih ãt enep wut jĩ. Pánih ennit, Pablodih ã ãjcat pínah niijná, dawá cãacwãdih ãt yee naáwáp wut jĩ. Páant ã yee naáwáchah, Pablodih ãjnit, ãt tewep wut jĩ. ²⁸ “Yeéb jwĩ déewãá, jwiútdih ã ni teo wáac jũwãwã. Nin nihat baác̄boó jib bohéna, jwiútdih judíowãdih, Moisés ã wutatjidih, nin Dioíh muúdíhbut nihat cãacwãdih yeejép apĩ bohéna caá. Judíowã nihcannitdih buú Dioíh muúdíh numah waadnít, nindih ã yéejana caá”, ã niij ãaacáp jĩ.

²⁹ Jãtjeh Pablo judío nihcanni Trófimo wút jamni, Éfeso tútchidih bóodih Jerusalén tútchidih ã numah jibichah, ãt enep wut jĩ. Páant ã numah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih Dioíh muú díitna át numah waadáp tagaá”, ãt niij jenah

* 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29

joijí tagaá. Obohjeéhtih, páant ï niíj jenah joyát yoobópdih nihcap jĩ.*

³⁰ Páant ï niíj ñaacáchah joinít, ni-hat caán títchidih moón íijnit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioíh muú diítmant ït wái bac bejep wut jĩ. Páant ï wái bac bejehahjeh, jēcdih ït ñuún nemep wut jĩ. ³¹ Pánih wái bac bejnit, caandíh mao yohíhna, tūbit ï ñaacát dooná Romano soldadowā ï maáhdih át jūbínap wut jĩ. “¡Ni-hat Jerusalén títchidih moón ñaac peét bejna caá ï chājap!” ït niíjip wut jĩ. ³² Caán doonádih joinítjeh, Pablodih pūinit pebhna áih soldadowādh ã numah ñáo juyúp jĩ. Pánihna, queét ï juyúchah ennit, Pablodih ï pūi cádahap jĩ. ³³ Queét pebhna jūinit, soldadowā ï maáh Pablodih nemat muúboó nemat túut niijná, chéne ïtah tōpnajĩh caandíh ã chéwat túutap jĩ. Pánih chéonit, caandíh pūinitdih nin pah ã niíj uúbh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ã chāj?” ã niíjip jĩ. ³⁴ Biquína wáac jūinit mácah jūih ñaac, bita mácah ï jūih ñaacáp jĩ. Páant ï ñaacáchah, soldadowā ï maáh ded pah ï niíjádih át beh joicáp wut jĩ. Pánihna, yoobópdih jéihíhna, Pablodih ïih muú diítina soldadowādh ã ub waad béjat túutap jĩ. ³⁵ ïih muúná ï ub pūuh laab béjehah ennit, íjna, cāacwā caandíh ï teo bid ñuún péenap jĩ. Pánihna, cāacwā ï jwūub dúuc wáicat pínah ni-ijná, páantjeh ï beo pūuh laab béjep jĩ. ³⁶ Páant ï bejehah, dawá queétdih ñuún péenit, “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó!” ï niíj ñaacáp jĩ.

“Yeejép wā chājcap be”, Pablo ã ni-iját

³⁷ Pánihna, Pablodih ïih muúná ï ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowā ï maáhdih nin pah át niíjip wut jĩ:

—Weém meemdíh bainí wā naáwíhna caá, Griego wéheatjĩh át niíjip wut jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niít? ³⁸ ¿Meém Egipto baácdih bóo jwí maátadih yohíhna, cāacwādh

maonitdih muú wihcapboó cuatro milwā dúo wáini nihcan niít? soldadowā ï maáh Pablodih át niíj uúbh joyóp wut jĩ.

³⁹ —Caán nihcan caá. Weembát judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso títchidih bóo caá. Caán títchi oboh jumni títchi nihcan caá. Pánihna, queét cāacwādh weemdíh ma naáwát túutá, Pablo át niíjip wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niíjíchah joinít, Pablodih át naáwáp túutap wut jĩ. Pánihna, Pablo pūuh laab béjat cáyahdh ñuhnit, ï yayát pínah niijná, áih téihyajĩh ã júutap jĩ. Páant ã júutachah, ï ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih ïih wéheatjĩh ã naáwáp jĩ.

22

¹ “Yeéb wā déewāá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chājatji yeebdíh wā naáwát túut caá”, Pablo ã niíjip jĩ.

² Pablo ïih wéheatjĩh ã naáwáchah joinít, laihsanjeh ï joi ñúhup jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niíj naóh yoobánap jĩ:

³ “Weembát judío mun tigaá. Tarso títchidih wāt cāac jumap jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén títchidih wā behep jĩ. Nihat Dios naáwátidih, Moisés ã wutatjidih, jwí nuowā ï naáwátjidihbut Gamaliel weemdíh ã bohénap jĩ. Nihat Dios ã wutat pah, yeéb ñi chājat pah-jeh muntih, weembát wāpí chājap jĩ.* ⁴ Pánihna, Jesúsdi h jephnitdih eníhcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdí pohba wā moh yéjanap jĩ. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaádhidihbut nemat muúboó wāpí nemat túutap jĩ. Bitadidihbut wāpí mao yohat túutap jĩ. ⁵ Pánihna, jwíh sacerdotewā ï maáh, nihat bita jwí maátabut páant wā naáwát pah muntih queétdih biíc yoobó ï naóhbipna caá. Queét jí Damasco títchidih jumnit judíowā ï maátadih wā júutat pínah papélah núodih weemdíh ï daác wūhup jĩ. Pánihna,

* 21:29 Hch 20.4 * 22:3 Hch 5.34-39

caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúihwādh chéonit, wā ub jwúb jūwáchah, queédih ī peéh chājat pínah niijná, Damasco tútchina jwī bejep jī.*

Pablo ded pah ā tút nūmátjidih ā naáwát

(Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Damasco tútchina tóah juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhajeh wēpép yeh iigát weemdih ā yeh iig jāhanap jī. ⁷ Caandih en wūhi bejnit, baácboó wā buugáp jī. Pánih buugnít, wéheatdih wā joyóchah, weemdih nin pah ái niijíp jī: ‘**¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdih ma mawih ñuún péé?**’ ā niijíp jī. ⁸ Páant ā niijíchah joinít, nin pah wā niij jephahap jī: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘**Weém Jesús Nazaret tútchidih bóo ma mawih ñuún péeni caá,**’ weemdih ā niij jephahap jī. ⁹ Wā pej jumnit caán yeh iigátjihjeh it enep wāt jī. Obohjeéhtih, weemdih ā wéheatboodih it joicáp wāt jī. ¹⁰ Pánihna, nin pah wā jwúb niij ubh joyóp jī: ‘¿Maá, ded pah wā chājatdih tigaá ma náah?’ Jesúsdi wā niijíp jī. ‘**Ma ñah ñuhú. Damasco tútchiboó ma waad béjeé. Caanjih ma jumachah, ded pah ma chājat pínahdih meemdih naóhni ma pebhna ā juibíhipna caá,**’ Jesús weemdih ā niijíp jī. ¹¹ Pánihna, caán wēpép yeh iigátjih enniji wā jéih encah, wā pej jumnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco tútchina ī ub bejep jī.

¹² “Caanjih biíc newé Ananías wāt jumni át jumap tajī. Caán Diosdih túi wēi ubhni, nihat Moisés ā wutatjidih túi chājni, caanjih moón judíowā caandih ī túi wēi enni tajī. ¹³ Pánihna, wā pebhna juí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdih ái niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúb enbipna caá, páant muntih,’ ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwúb ennit, caandih wā enep jī. ¹⁴ Nin pah Ananías weemdih ā jwúb niijíp jī: ‘Jwī ñowā ī wēini Dios ded pah meemdih ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini

yoobátidih ma enat pínah, caandih ma joyát pínahdihbut, meemdih át ñiwip taga. ¹⁵ Meémboó áih doonádih nihat cáacwādh bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhhipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwúb tigaá ma chāj? ¡Ma ñah ñuhú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdi jepahni jumna, ma daabáat tútú’, Ananías weemdih ā niijíp jī.

Pablo judíowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

¹⁷ “Túttimah, nin Jerusalén tútchina jwúb joinít, Dioih múná ubádih wā bejep jī. Páant wā ubát pónih, jáana yuhna, oo júmat pah Jesúsdi wā enep jī. ¹⁸ Páant wā enechah, nin pah weemdih ā niijíp jī: ‘**Nin Jerusalén tútchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, ī joíhcan niit. Páant ī joíhcah, nin tútchimant waicanjeh ma bac bejeé,**’ Jesús ā niijíp jī. ¹⁹ Páant ā niijíchah joiná yuhna, nin pah wā jwúb niij jephahap jī: ‘Maá, jatih weém wā déewā ī míic wáacat múnádih waadnít, míihwādh nemat múbóo nemihna, wā mawih ñuún péeatdih nihat queétjeh ī jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih ī mawachah, wēi ennit, maonitih jih ī dūwát chóonadih wā páñap jī. Páant wā chājatjidih jéihnit, weemdih yeejép ī chājcan niit’, Jesúsdi wā niijíp jī.* ²¹ ‘**Weemjeh tigaá meemdih wā wahap, yúp bóo baácndih moón judíowā nihcannitdih wíih túini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdih jepahnit, ma bejeé,**’ Jesús weemdih ā niijíp jī”, Pablo queét íjnitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā ī maáhjeh ā míic wéheat

²² Páant ā niijíchah joinít, judíowā nihcannitdih ā naáwátji peéh joíhcan, nin pah ī niij ñaacáp jī: “¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Nin baácboó ā jumachah, ā túican caá! ¡Caandih mao yohatjeh caá náahap!” ī niij ñaacáp jī. ²³ Nihat cáacwā bádí ī ñaacáp jī. Pánih ñaacnit, tubit ī íjatdih

* 22:5 Hch 8.3; 26.9-11 * 22:20 Hch 7.58

jáutna, biquína jih í dɔwát chóodih í tóo dug yohochah, bitaboó baácdih jáinit, í waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant í chãjachah ennit, soldadowã í maáh íh mɔú diítboó Pablodih ã ɔb waad béjat túutɔp wɔt jĩ. Caanná waád jɔibínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah níjné, ñáñɔp chóo tópnajĩh caandíh át puñat túutɔp wɔt jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cãacwã caandíh í jáih?” át níj jéihíhip wɔt jĩ. ²⁵ Í maáh páant ã níjíchah joinít, í puñat pínah játih soldadowã Pablodih ít chéó dodhdop wɔt jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñáñni ñamp jɔmni soldado maáhdih nin pah át níjíp wɔt jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jɔmɔchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yáñna, ¿weemdíh ma puñat túutmi níit? át níjíp wɔt jĩ.

²⁶ Páant ã níjíchah joinít, caán ñamp jɔmni maáh ã maáh pebhna jɔibínit, nin pah caandíh át níj naáwáp wɔt jĩ:

—¡Maá, ma túi chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã níjíp be, át níjíp wɔt jĩ.

²⁷ Páant ã níjíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna jɔibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? át níjíp wɔt jĩ.

—Jújuh, caanjĩh bóo tigaá weém, Pablo át níj jepahap wɔt jĩ.

²⁸ —Weémboó Roma baácdih bóo jɔmíhna, queét maátadíh búdí dinero wã wáñɔp jĩ, soldado maáh Pablodih át níjíp wɔt jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíh cãac jɔmna, páant wãát jɔmɔp jĩ, Pablo át níjíp wɔt jĩ.

²⁹ Páant ã níjíchah joinítjeh, í maáh, caandíh pãíhñit soldadowãbut ít doo jwáub ñáñɔp wɔt jĩ. Pablo Roma baácdih bóo ã jɔmɔchah yáñna, ã chéwat túutatji peéh búdí át úmɔp wɔt jĩ.

Pablo judíowã í maátadíh ã wéheat

³⁰ Ded pah Pablodih judíowã tɔbit í jáihñatdih soldadowã í maáh yoobát páantjeh át jéihíhip wɔt jĩ. Páñihna,

cheibit nihat sacerdotewã í maátadíh, judíowã í maátadíh yáñ bɔca át míc wáacat túutɔp wɔt jĩ. Pablodih ɔb jáñwát túutníit, nihat wáac jáinít pebhna át ɔb waad béjat túutɔp wɔt jĩ.

23

¹ Pablo queétdih jwãáh en ñáñnit, míc wáac jáinítidih nin pah át níjíp wɔt jĩ:

—Wã déewãá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, át níjíp wɔt jĩ.

² Páant ã níjíchah joinít, sacerdotewã í maáh, Ananías wɔt jɔmni, páant ã níjít peéh, Pablo pebh ñáñnitdih áih jacdih át nem mawat túutɔp wɔt jĩ. ³ Páant ã chãjachah, Pablo caandíh nin pah át níj jáihñɔp wɔt jĩ:

—Meém ma laihca bojoó. Dios meemdíh ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúudnit, ‘Meém Dios ã wɔtatdih yap yohni caá’, weemdíh níjné yáñna, weemdíh páant mawat túutna, meémboó bácah ã wɔtatdih chah yap yohni caá, át níjíp wɔt jĩ.*

⁴ Páant ã níjíchah, bita ã pebh ñáñnit Pablodih nin pah ít níjíp wɔt jĩ:

—¿Sacerdotewã í maáh Dios ã ñíonidih meém yeejép níj jáih níit ma chãjap? ít níjíp wɔt jĩ.

⁵ —Wã déewãá, caán sacerdotewã í maáh Dios ã ñíoni ã jɔmatdih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta níjicán tagaá. Dios naáwátidih naóh yápanit nin pah ít níj daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép níj wéheca bojoó’, í níj daacátjidih weembút jepahni caá, Pablo át níjíp wɔt jĩ.*

⁶ Queét míc wáac chúudnit biquína saduceowã, bita fariseowã í jɔmatdih jéihnit, Pablo nin pah át níj ñaacáp wɔt jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wáñ jɔmna, weembút fariseojeh mɔn tigaá. Nihat wáñnitji í jwáub boo pud jáñwát pínahdih wãpĩ páina caá. Caandíh wã bohéat jáib weemdíh

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5

nemat m̄úboó nemíhna, ì tewep be, ãt niijíp w̄t j̄i.*

7 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh ìt míc j̄ih jwíhip w̄t j̄i. Saduceowã fariseowãj̄ih biíc yoobó ìt jenah joicáp w̄t j̄i. 8 Saduceowã nin pah ìp̄i niijná caá: “W̄n̄nitji ì jw̄úb boo p̄ud j̄úhcan niít. Ángelwã, w̄n̄nitíh caolihnab̄t ì wihcan caá”, ìp̄i niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “W̄n̄nit ì jw̄úb boo p̄ud j̄úh̄bipna caá. Ángelwã, w̄n̄nitíh caolihnab̄t ì jumna caá”, ìp̄i niijná caá.* 9 Pánihna, queét míc wáacnit t̄bit j̄ihna, chah pohba ìt míc j̄ih ñaacáp w̄t j̄i. Biquína Moisés ã w̄tatjidih bohénit fariseowã ñah ñ̄h̄nit, nin pah w̄p̄ép ìt niij ñaacáp w̄t j̄i:

—‘Nin newé yeejép ch̄jni nihcan caá’, jwiít jw̄i niij jenah joiná caá. Biíc w̄n̄niíh caolih, biíc ángel caandíh ã naóh dée caá. Páant ã naáwáchah, jwiít nindih peéh ch̄jnit, Diosdih jw̄ita yap yoh tagaá. Pánihna, jw̄i peéh ch̄jca boj j̄ih b̄ca, ìt niijíp w̄t j̄i.

10 Chah yeejép pohba ìt míc j̄ihñ̄up w̄t j̄i. Páant ì míc j̄ihñ̄uchah ennit, soldadowã ì maáh úmna, nin pah ãt niij jenah joyóp w̄t j̄i: “Pablodih yeejép ì ch̄jmi dée caá”, niij jenah joinít, ì míc wáac j̄uȳpmant Pablodih ìih m̄uná soldadowãdih ãt ub waadaát t̄ut̄up w̄t j̄i.

11 Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jígoh̄nit, caandíh nin pah ãt niijíp w̄t j̄i: “**Ma úmca bojoó. W̄ih táini dooná Jerusalén t̄tchidih moondíh ma naáwát pahjeh m̄untih Roma t̄tchidih moondíh̄but ma naáwáp**”, ãt niijíp w̄t j̄i.

Pablodih judíowã ì mao yohíhat

12 Cheibitjeh, biquína judíowã míc bih wáac j̄inít, nin pah ìt niij míc wéhenap w̄t j̄i: “Jwiít Pablodih jw̄i maocah, jwiítDih Dios ã mawa naáh. Pablodih jw̄i mawat pínah j̄atih, jeém̄p̄can, jw̄i babhca boj j̄ih”, ìt míc

niijíp w̄t j̄i. 13 Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíh̄nit páant niijnít w̄t j̄i. 14 Páant niijnít, sacerdotewã ì maáta, bita ì maáta pebhna j̄uibínit, queétdih nin pah ìt niij naáwáp w̄t j̄i:

—Nin pah jw̄i niij míc wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jw̄i maocah, Dios jwiítDih ã mawa naáh. Pablodih jw̄i mawat pínah j̄atih, jeém̄p̄can, jw̄i babhca boj j̄ih’, jw̄i míc niijíp be. 15 Pánihna, jwiít judíowã nih̄at jw̄i maáta ñi míc wáacapoó Pablo ã jw̄úb j̄úwát pínah niijná, yeebjéh soldadowã ì maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandíh ñi niijí. ‘Pablodih jw̄i jw̄úb úbh joíh̄na caá, páant m̄untih’, ñi niijí. Pánihna, jwiítboó míc bih p̄áinit, ñi pebhna ã j̄yát pínah j̄atih, caandíh jw̄i maobipna caá, ì maátadih ìt niijíp w̄t j̄i.

16 Obohjeéhtih, Pablo jwan w̄úh̄ ded pah ì ch̄jat pínah doonádih ãt joyóp w̄t j̄i. Pánih joinít, soldadowãih m̄uná waád j̄uibínit, ã joyátjidih Pablodih ãt naáwáp w̄t j̄i. 17 Pánihna, Pablo biíc n̄mp̄ jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandíh ãt niijíp w̄t j̄i:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ã joyátjidih caandíh ã naáwát pínah niijná, ãt niijíp w̄t j̄i.

18 Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandíh ãt n̄mah bejep w̄t j̄i. N̄mah j̄uibínit, nin pah ã maáhdih ãt niijíp w̄t j̄i:

—Pablo nemat m̄úboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ã n̄mah j̄úwát t̄ut̄up be, ded pah ã joyátjidih meemdíh ã naáwát pínah niijná, ãt niijíp w̄t j̄i.

19 Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téihyamant teo wái benit, nin pah ãt niij úbh joyóp w̄t j̄i:

—¿DedéDih tigaá weemdíh ma naáwíh? ãt niijíp w̄t j̄i.

20 —Judíowã ì maáta cheibit meemdíh Pablodih ì pebhna ì

* 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

wah bojat túutbipna caá, caandih jwáub úbh joí enat túut ni-ijná. ²¹ Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, í míic bih páibipna caá. ‘Pablodih jwí mawat pínah játih, jeémpcan, jwí babhca boj jíih’, ít míic niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih bũũ páina caá í chãjap. Pánihna, í úbátidih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wũúh soldadowã í maáhdih át niijíp wut jí.

²² —Weemdih ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowã í maáh át niijíp wut jí. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwáub bejat túutap wut jí.

Maáh Félix pebhna Pablodih í wahat

²³⁻²⁴ Pablo jwan wũúh ã jwáub bejat túttimah, soldadowã í maáh chénewã ã nũmp jũmnit maátadih ã pebhna át bid bojop wut jí. Páant ã bid bojnit í juibínachah, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jí: “Doscientos soldadowã yáac chã bejnit pínahdih míic wáacnit, ñi ámohat túutú. Bitá setenta soldadowã caballowãjĩh bejnit pínah, bita docientos soldadowã ítah tũopdih úbnit pínahdihbut míic wáacnit, ñi ámohat túutú. Pabloíh caballowã pínahdihbut ñi ámoh wũhũú. Míic ámoh péanit, bũũ chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi táí úb bejeé”, át niijíp wut jí.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félix dih át niij daacáp wut jí:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wã maáh Félix dih wã daác wahna caá. ¿Ma táí jũm niít? ²⁷ Nin tútchidih moón judíowã nin newé Pablo wũt jũmnidih íjnit, caandih maona í chãjap be. Páant caandih í mao yohat déedih, í pebhna wĩh soldadowãjĩh enedih wã bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ã jũmũchah jéihnit, caandih í maocat pínah niijná, jwí dúuc wáyap be. ²⁸ Páant í mawíhichah ennit, ded pah í jũih ñaacátidih jéihíhna, í maáta í míic wáacapoó caandih wã nũmah bejep be. ²⁹ Caánboó

jwí jũmũchah, queét judíowã í wũtatdihjeh í jũihũap be. Obohjeéhtih, dedé ã yéej chãjatji jíib wũnat pínah, nemat mũúboó nemat pínahbut caandih ã wihcan beé. ³⁰ Bitá míic bih páinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandih wã wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wã bejat túutbipna caá, meémboodih í naóh yacat pínah niijná”, soldadowã í maáh Maáh Félix dih át niij daacáp wut jí.

³¹ Queét soldadowã í maáh ã wũtatdih joinít, chei Pablodih nũmah bejna, púú Antípatris tútchina ít juibínap wut jí. ³² Cheibit queét jíitchajĩh bejnit soldadowã Jerusalén tútchina ít jwáub bejep wut jí. Obohjeéhtih, bita caballowãjĩh bejnitboó Pablodih ít nũmah bejep wut jí. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, í maáh ã daácniji papélah núodih wũhũnit, Pablodihbut caandih ít wũhũp wut jí. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ã jũmatdih át úbh joyóp wut jí. Cilicia baácdih bóo ã jũmatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jí:

³⁵ —Meemdih naóh yacnit í jayúchah, queétdih wã joibípna caá, át niijíp wut jí. Páant niijnít, caandih í wapat pínah niijná, Maáh Herodesjũh mũuná Félix soldadowãdih át úb bejat túutap wut jí.

24

Pablo Maáh Félix dih “Wã yéej chãjcan beé”, ã niiját

¹ Biícjĩh bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewã í maáh Ananías, bita judíowã maáta biíc dih Cesarea tútchina ít ñũun déi juibínap wut jí. Roma baácdih moón í maáta í wũtatdih jéihni Tértulo wũt jũmnibut íjeéh át juibínap wut jí. Tértulo judíowã í naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jí. Pánihna, Pablodih í peéh chãjat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ít waad juibínap wut

jĩ. ² Páant ĩ waád juibíát túttimah, soldadowā Pablodih caanná ĩ ub waád juibínachah, Tértuloboó judíowā ĩ naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wut jĩ:

—Meém túini maáh caá. Jwĩ maáh ma jumuchah, dedé tac buugát wihcan, jwĩ túi jumna caá. Túi jéihni jumna, nihat jwĩih baácdih moondih ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihat jwĩih tútchidih moón meemdih búdí jwĩ wēina caá. ⁴ Meém jĩgah enni ma jummatdih jéihna, meemdih maatápdih tac buugáát túut páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainijeh meemdih jwĩ wéheihna caá. ⁵ Nin cáacwādh tūbit ā tac buugána caá. Nihat baáboó ded pah bohénit, judíowādh ĩ míic eníhcat chājna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdh waóhni caá. ⁶ Dioih munná judíowā nihcannitdh numah waadnit, caán mūdih ā yéjanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwĩ nuowā ĩ wutatdh ā yap yohatji jíb jwĩ peéh chājhip yuh be. ⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias āih soldadowādh numah jūóhni, caandih jwiitdh ĩ dúuc wáyap be. ⁸ Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiitdh ā naóh yacat túutap be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwĩ naóh yacat yoobópdih ā jummatdih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixdh át niijíp wut yuh jĩ.

⁹ Ājeéh juibínit judíowābut Pablodih biíc yoobó Félixdh ĩt yee naóh yacap wut jĩ. ¹⁰ Páant ĩ naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandih át júut jáhanap wut jĩ. Páant ā júut jáhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Dawá jópchina jwĩih baácdih moón jwĩ naóh yacatdih mapĩ túi joiná caá. Páant ma jummatdih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wēinit, meemdih yoobópdih wā naóhbipna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jātihjeh Jerusalén tútchina Diosdh weñedih wā juibínap be. Bitadh úbh joiná, ma jéihbipna caá. ¹² Biíhdih wāpĩ

juihcap be. Dioih mūdih míic wáacnitdh wā míic juihñat túutcap be. Judíowā ĩ míic wáacat mūú díitna, tútchiboobút wā míic juihñat túutcap be. ¹³ Páant ĩ naóh yacachah yuhna, bitadh úbh joí enna, ĩ yee naóh yacatdih meém ma jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Dios jwĩ nuowāji ĩ wēinidih weembút wāpĩ wēina caá. Pánihna, Jesúsdh jepahna, weém Diosdh wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ĩpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā wutatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátdh naóh yapanit ĩ daacátjidihbut wāpĩ jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wannitdh ā jwúub booaat pínah yeó jáapdh wāpĩ páina caá. Túinitdh, yeejépwādhbut biíc yoobó ā jwúub boobipna caá. Páant ā booaat pínadh nihat judíowābut biíc yoobó ĩpĩ páina caá. ¹⁶ Pánih páina, túinijeh wāpĩ chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdih ā niiját pínah, cáacwābut biíc yoobó ĩ niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewā jĩgah náah jumnitdh dinerodih wūhat túut niijná, Diosdhbut wēi wūhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jwúub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Pánihna, Diosdh wā wūhat pínah jātih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā wutatjidih wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioih mūú díitna jumna, caandih wā wūhuchah, bita judíowā Asia baácdih moón weemdih ĩt enep tabe. Páant ĩ enechah, wājeéh míic wáacnit wihcan, míic juihñatbut ā wihcap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejéwā chājatdh enna nihna, queét Asia baácdih moónboó ma pebhna naóh yacadih ĩ jūúwá naáh.* ²⁰ Jwĩ maáta wáac junít, weemdih ĩ úbh joí enechah, ded pah wā yéj chājatjidih enna nihna, queétjeh naáwádh ĩ jūúwá naáh. ²¹ Nin pahjeh ĩ niijmí nacaá: ‘Pablo

* 24:19 Hch 21.17-28

jwĩ míic wáacapboó jumnit, nin pah ā niij ñaacáp jĩ: “Wunnitjidih Diosboó ā jwúub booaatdih jwĩpĩ páñatdih wā bohéatji jíib nemat muúboó weemdih ĩ nemat túutap jĩ”, ā niij ñaacáp jĩ, queét ĩ niijmí nacaá”, Pablo Félix dih āt niijíp wut jĩ.*

²² Páant ā niijíchah joinít, Félix, Jesúih doonádih jéihnit, ĩ naáwát dih āt cádahat túutap wut jĩ. Pánih cádahat túutnit, Pabloodih nin pah āt niijíp wut jĩ:

—Maáh Lisias ā juyúchah, dedé peéh chājat pínah ā jumuchah, meemdih wā naóh bípna caá, āt niijíp wut jĩ.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ub jūóhni soldadowā ĩ maáhdih nin pah āt niijíp wut jĩ: “Maátaíh muuná jwúub ub bejna, míih soldadowā caandih ĩ táii wapa naáh. Obohjeéhtih, ā náahat pah ā chāja naáh. Det ā chéénwábut caandih teo wáacadih ĩ juyú naáh”, āt niijíp wut jĩ.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ājeéh bóli Drusilajih ĩ míic wáacat tólihna āt juibínap wut jĩ. Drusila judío wili wut jĩ. Pánih juibínit, Jesúih doonádih joíihna, Pablodih āt bid bojop wut jĩ. ²⁵ Páant ā bid bojochah, Pablo queétdih nin pah āt niij naóh bohénap wut jĩ: “Bitadih táii chājat caá náahap. Yéej chājat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cáacwā yeejép ĩ chājatjidih Dios búdí ā peéh chājbípna caá”, queétdih āt niijíp wut jĩ.

Páant ā niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Bíih yeó jáap meemdih wā jwúub bidbípna caá, páant muntih, Félix caandih āt niijíp wut jĩ.

²⁶ Pablo ā míic jíib chāj bacat pínah dinerodihbut Félix āt bidip wut jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míic wéheat túut niijná, Félix ā pebhna āt jūúwát túutap wut jĩ. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni āt bacap wut jĩ. Pánihna, judíowā dih weñaíhna, Félix Pablodih

nemat muúboojéh āt cádahap wut jĩ. Porcio Festo wut jumni āt jwúub túut muúm maáh waadáp wut jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ā naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina āt aab béjep wut jĩ. ² Caanná ā aab juibínachah, queét sacerdotewā ĩ maáta, bita judíowā ĩ maáta bíicdih ā pebhna bejnit, Pablodih yeejép ĩt jwúub naóh yacap wut jĩ. ³ Caan pébhna ĩ bejat pínah jātih queétjeh nin pah ĩt míic niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwā dih míic bih páinit, mawat túut jíih?” ĩt míic niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ĩt niijíp wut yuh jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ĩt niijíp wut jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih āt niij jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ā jumna caá. Búutéh caánboó wā jwúub dei bejbípna caá, páant muntih. ⁵ Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdih ĩ pej jam dei bej jwuh naáh, Pablo ā yéej chājachah nihna, caandih ĩ naóh yacat túut niijná, āt niijíp wut jĩ.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina āt jwúub dei bejep wut jĩ. Ā jwúub dei juibíni daanimant, ĩ naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chājnit ĩ naáwápboó āt waád juibí chúudap wut jĩ. Caánboó chúudnit, Pablodih āt bid bojop wut jĩ.

⁷ Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judíowā caán tãahmant ĩt ñuh púuda bojop wut jĩ. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ĩt naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ naáwáchah yuhna, ĩ yee naáwát dih Festo āt jéihcap wut jĩ. ⁸ Páant ĩ naáwáchah joinít, Pablo nin pah āt niij naóh yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowā jwĩ watatdih, Dioh muúdih, Roma tútchidih moón ĩ

* 24:21 Hch 23.6

maáhdihbut yeejép wā chājcap be, át niijíp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judíowādih weñáihna, nin pah Pablodih átih niijíp wut yuh jī:

—¿Jerusalén tútchina ma jwáub aab béjihcan niít? Caanná juibínit, míh doonádih jéihíhna, weemjéh tigaá wā jwáub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wā naóhbpna caá, át niijíp wut jī.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wut jī:

—Maáh César ã wēpat ninjīh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chājatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowādih dedé wā yéej chājcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chājna nihna, wā yéej chājat jīb weemdíh í mao yohatdih wā úmcan caá. Obohjeéhtih, í naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdíh queétdih páantjeh ma wuhuchah, ã táican niít. Pánihna, Roma tútchi jwí chah maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wut jī.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Festo caandíh teo wáacnitdih míc wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdíh wā wahbpna caá, át niijíp wut jī.

Pablo ã chājatjidih Festoboó Maáh Agripadih ã naáwát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ã jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ã waadáchah, Cesarea tútchina caandíh muj tewedih ít dei juibínap wut jī. ¹⁴ Pánih dei juibínitji maatápdih ít jum jwuhap wut jī. Biíc yeó jáap Pabloíh doonádih Agripadih Festo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muúboó ã cádahni, Pablo wūt jumni, ã jumna caá. ¹⁵ Jerusalén tútchiboó wā juibínachah, sacerdotewā í maáta, bita judíowā í maátabut caandíh wā peéh chājatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naáwádih í juyáp jī. ¹⁶ Obohjeéhtih

weém nin pah queétdih wā niijíp jī: ‘Jwiít Roma baácdih moón í maáta nin pah jwípí chājna caá: Det naóh yacnitdih jwípí jwíih naáwát túutna caá. Páant í naóh yacatdih joinít, í naóh yacniboodíh jwah jwí jwáub naáwát túutna caá. Jwiít Romanowā páant jwí chājcah, caandíh naóh yacnitdih jwípí wuhcan caá’, queétdih wā niijíp jī. ¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tútchina wājeéh í juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chājat naáwát muúboó chúudnit, í naóh yacnidih wā bid bojop jī. ¹⁸ ‘Queét judíowā búdí ã yéej chājatjidih í naóh yacmi dée caá’, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih queét naóh yaquíhntji buca dedé ã yéej chājatjidih í jéih naóhcap jī. ¹⁹ ‘Jwíih Dios ã wutatjidih biáboó caá ã bohénap’, niijnít, í íjip jī. Biíc newé, Jesús wūt jumni, wanniiji yuhna, ã jwáub boo pud jūúwátjidih Pablo ã bohéatjidihbut í íjip jī. ²⁰ Weémboó nihat í naáwátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘¿Jerusalén tútchiboó ma aab béjihcan niít? Míh doonádih caanná wā joíhna caá, páant mantih’, Pablodih wā niijíp jī. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, wíh doonádih caánboó ã joyát pínah niijná’, weemdíh ã niijíp jī. Páant ã niijíchah joinít, jwí maáh pebhna wahat túut niijná, caandíh nemat muúboó soldadowādih wā pánat túutap jī, Festo Agripadih át niijíp wut jī.

²² Páant ã niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah át niijíp wut jī:

—Á naáwátidih weembát wā joíhna caá, át niijíp wut jī.

—Cheibit caandíh ma joibípna caá, Festo Agripadih át niijíp wut jī.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejīh búdí míc wáacat tólihna juibínit, ít waad béjep wut jī. Páant í waad béjehah, nihat cáacwā queétdih ennit, búdí ít weñep wut jī. Nihat soldadowā í maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán muúná íjeéh ít waad béjep wut jī. Túttimah, Festo Pablodih át ub jūúwát túutap wut

jĩ. ²⁴ Pánihna, Pablo ã waád jũbíát túttimah, Festo queét míc wáacnitdih nin pah át niíj naáwáp wut jĩ:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwĩjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wã jumachah, ninboó wã jumachahbut, nihat judíowã weemdíh nindih búdí ã naóh yacáp jĩ. Tũbit ñaácnit, ‘Caandíh ma mao yohoó’, chah pohba ã niijíp jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéej chãjatjidih wã jéihcap jĩ. ã yéej chãjatji júb mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwĩ maáh Césardih naáwát túut niijná, ã pehbhoó ã bejat pínahdih ã wúbáp jĩ. ²⁶ Obohjeéhtih, jwĩ maáh Césardih ded pah wã naóh daacát déedih wã jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa biíc dih ñi pebhna caandíh wã jũúwát túutap be. Pánihna, caandíh joinítji jwĩ míc wéheat túttimah, ded pah caandíh wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ã yéej chãjatjidih naóhcah, nemat muúboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcan caá, Festo queédih át niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chãjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Buu míh doonádih jwiít dih ma naáwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih wúbhna, ãih téihyajíh át júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonádih át naóh jwíhip wut jĩ.

² “Maá Agripa, wã déewã ã maáta yeejép weemdíh ã naóh yacatjidih wã naóh yoobáát pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wã wéina caá. ³ Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Jesús dih ã jepahat pínah jãtíh ded pah ã jum jwuhatjidih ã naáwát

⁴ “Nihat judíowã wíih baácboó ã cãtíh wébít jum jwuhna, ded pah wã jumatjidih ã jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jumatjidihbut ã túi jéihna caá.

⁵ Maatápdih fariseowãjeéh wã jumap jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wutajtidih chah jepahnit jwĩ jumna caá. Pánihna, queét judíowã naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ã niiját’, ãta jéih niij tágaá.* ⁶ Dios jwĩ nuowádih ‘Nihat cãacwã ã boo pud jũóhbipna caá’, ã niijátjidih wã páñat júb, buu ã naóh yacni ninboó wã ñuhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judíowã poómpbut ã naáwát dih joinítji jwĩ páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwĩpĩ túi wéi wáhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandíh wã páñat júb weemdíh ã naóh yacáp jĩ. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wunnitdih ã jéih jwúb boocan niit’, ñi niij jenah joi?

⁹ “Jon jãtíh ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat tútat caá náahap’, wã niij jenah joyóp jĩ. ¹⁰ Páant niij jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesús dih jepahnitdih teonit, sacerdotewã ã maáta ã wutadidih joinít, nemat muúboó wã nemat tútatap jĩ. Pánihna, queédih ã mao yohíhichah, weembát biíc yoobó wã mao yohat tútatap jĩ. ¹¹ Maatápdih jwiít judíowã jwĩ míc wáacat muúdíh Jesúhwã ã míc wáacachah, waadní, queédih wã jĩgah náah chãjap jĩ. Jesús dih ã jepahatdih wã cádah tútatap yuh jĩ. Pánihna, búdí íjna, biíh baácna jweí peétnit Jesúhwádih ñuunnít, wã moh yéejanap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.*

Jesús caandíh ded pah ã niijátjidih Pablo ã naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúhwádih ñuunná, sacerdotewã ã maáta ã wépatjíl ã wutajti pah chãjat túut niijná, biíc yeó jáap Damasco tútchina wã bejep jĩ. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwĩ bejehchah, yeó ã yeh iigát chah

* **26:5** Hch 23.6; Fil 3.5 * **26:11** Hch 8.3; 22.4-5

jeámant yeh iig jéenanachah, jwĩ enep jĩ. Weemdíh, wãjeéh bejnitdihbut ã túi yeh iig yóh jwejep jĩ. ¹⁴ Páant ã yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwĩ buug ñájap jĩ. Pánih buug ñájnit, wéheatdih wã joyóp jĩ. Jwĩh wéheatjĩh nin pah weemdíh ái niijíp jĩ: **‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wĩhwãdih mawíh ñuún péé tigaá ma chãj? Wĩhwãdih pánih chãjna, weemdíh caá páant ma chãjap. Pánih chãjna, meemjéh míc yéejana caá ma chãjap. Nuñúpdih ñi chéwechah, íjnit, míc tãpúna, ã míc yéejat dée pah meembát ma míc yéejana caá’, ã niijíp jĩ. ¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wã niijíp jĩ. ‘Weém Jesússeh tigaá, ma ñuún mawíh péeni. ¹⁶ Buu ma ñah ñahuú. Weemdíh teo wãhni ma jummat pínah niijná, meemdíh wã jígohna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wã ñiona caá. Ded pah wã jummatdih meemdíh wã jwúub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá. ¹⁷ Buu meemdíh jígohnit, judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut wĩh doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wã wahna caá. Pánih wahnit, ì jéh yéej chãjcat pínah niijná, meemdíh wã túi wapbipna caá. ¹⁸ Judíowã nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupúat panhipboó jumnitji ì yéej chãjatdih cádahnit túut nuumná, baabát panhipboó ì bejbipna caá. Pánihna, Satanás ã maáh jumupmant queétdih ub bacanit, Dios ã maáh jumupboó wã waadábipna caá. Pánih chãjnit, weemdíh jepahnitdih ì yéejatdih wã yohochah, queét Dios ã ñionitjeéh ì jumbipna caá’, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ’, Pablo át niij naáwáp wut jĩ.**

Pablo Jesúsdi h ã jepahatjidih ã naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ã naáwáchah joinít, caandíh wã yap yohcan jĩ. ²⁰ Pánihna, Damasco tútchidih moondíh wã jwĩh naáwáp jĩ. Túttimah, Jerusalén tútchidih moondíh, Judea baác dih moondíh, judíowã nihcannitdihbut

naóh nit, ‘Ñi yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ã náahat pahjeh ñi chãjaá. Pánih chãjnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá ì chãjap”, bita ì niijbípna caá’, wãpĩ niijíp jĩ.* ²¹ Páant wã niij bohéatji peéh nit judíowã Dioíh muú díitna weemdíh teonit, ì mao yohíhip yuh jĩ. ²² Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdíh ã teo wáacacah, weém ninjĩh ñuhnit, nihat maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdih wã naóhna caá. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwát dih naóh yapanit ì daacátjidihbut wãpĩ bohéna caá. ²³ Nin pah ìt niij daacáp tajj: ‘Cristo Dios ã wahnit pínah yeejép yapnit, ã wanbipna caá. Pánih wanniji, ã waóh boo pud jãóhbipna caá. Pánih jwúub boo pud jãóh nit, yeh iigni panihni nihat judíowã, judíowã nihcannitbut ì yéejat peéh iiguípna ì bejat déedih túi ubni pínah ã jumbipna caá’, ìt niij daacáp tajj.* Páant ì niij daacátji pah weembát biíc yoobó wãpĩ bohénap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Agripadih Diosdih ã jepahat tútat

²⁴ Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—¡Pablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jíib, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jĩ.

²⁵ —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wã naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wã naáwát dih ã beh joiná caá. Pánihna, umcanjeh caandíh wã naóhna caá. Nihat wã chãjat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wã chãjatji doonádih Agripaboó átát joijí tagaá, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwát dih naóh yapanit jon jãtíh ì daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, ¿ma niij

* **26:20** Hch 9.20,28-29 * **26:23** Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

jengah joí niít? Páant ma jengah joyát dih wã jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

28 —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdíh Jesús dih ma jepahat túutíh niít? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

29 —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wã wēibipna caá. Meém Jesús dih ma jepahat pínah, yeéb nihat buu weemdíh joinítbut caandíh ñi jepahat pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdíh wãpĩ uúbhna caá. Weém wã jumat pah yeéb nihatbut ñi jumat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ítah tōpdih wã dawat pah niijná wã chājcan caá, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúdnitbut ñah ñahnit, bícdih ít bac bejep wut jĩ.

31 Pánih bac bejnitji nin pah ít niij míc wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ã chājatji jíib, mawat, nemat mūboó waadáatbut caandíh ã wihcan caá, queétjeh ít míc niijíp wut jĩ.

32 Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat túutcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ã uúbát túttimah, caandíh jwí jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina í wahat

1 Roma tútchidih moón í Maáh César Italia baácdih át jumap wut jĩ. Pablodih, bita nemat mūboó jumnitdihbut Festo soldadowã í maáh Julio wut jumnidih át wapat túutap wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jááj chóojĩh queédih Italia baácna Julio ã numah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã í maáh ã jumachah, áih soldadowã César Augustoíhwã wut jumnitbut í bejep jĩ. 2 Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica

tútchidih bóobut jwiít dih ã pej jam bejep jĩ. Pánihna, Adramítio wut jumni tútchimant jūóhni jááj chóodih jwí waadáp jĩ. Caán chóo Asia baácdih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ. 3 Pánih bejnit, cheibit Sidón wut jumni jélitna jwí juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã túi chājap jĩ. Pánih túi chājnit, caanjĩh moón ã chéenwã dedé ã náahatdih í wáhat pínah niijná, í pebhboó Pablodih ã aabát túutap jĩ. 4 Caanjĩh aabnitji jwúub dei jwinít, caán chóodihjeh mantih jwúub waadnit, jwí bejep jĩ, páant mantih. Jwí bejat déemant johlit ã jwāáh johochah, Chipre wut jumni quewa ã túi jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ. 5 Caan quéwadih yap bej, chúuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácdih jumni Mira tútchina jwí juibínap jĩ.

6 Jwí bejni chóo caán tútchidih ã chāwát pínahdih jéihnit, Julio bíih jááj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyúp tajĩ. Caán ã bid jwiní chóo Alejandría wut jumni tútchimant jūóhni chóo tajĩ. Pánih bid jwinít, caán chóoboó jwiít dih ã numah waadáp jĩ. 7 Johlit ã jwāáh joh buug lájachah, páant mantih, wēpép jéih bejcan, chaíhjih jwí bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wut jumni tútchidih jwí tóah juibínachah, johlitboó jwiít dih tacboó ã ub joh púud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wut jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wut jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ. 8 Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa buwádh chaíhjih bejnit, Túini Jélitna púud bacapdih jwí chāo páh jwuhap jĩ. Caán jélit Lasea wut jumni tútchi pehbbit ã jumap jĩ.

9 Pánih chaíhjih jwí bejchah, mah noój láa, jááj chóojĩh bejat tobohat láa ã tóah jūúwáp jĩ. Pánihna, jwiít dih numah bejnitdih Pablo nin pah ã niij naáwáp yuh jĩ:

¹⁰ —¡Weemdíh ñi joyoó! Bũũ jwĩ be-jechah, ã táican níit. Mah noój láa ã jamachah, nin jááj chóo ã bũũdbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejnibat, jwiítbat jwĩ daáb bũũdbípna caá, ã ni-ijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibat Pablodih ã jepahcap jĩ. Juliobat Pablodih joyáh bojnit, queétboodih ã jepahap jĩ. ¹² Caán ã chãoní jëlitboó mah noój láa jááj chóo ã chãwáchah, ãpĩ táicap wut jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjih tih biíh títchi, Fenice wãt jamni títchi jëlitna ã bejíhip yuh jĩ, mah noój ã yapatdih juibí pã jwuhhat túut niijná. Fenice jëlitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jamap wut jĩ. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwĩ táu pã jwuhbipna caá”, ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

Búdí mäjdiñ noliñat ã jũúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ã táu jũúwáchah, caán chóodih teonit ã táu bejat pínah niijná, ã yoh báahani chodóp dahdih ã jwúub ub yacap jĩ, páant mantih. “Jwĩ táu jéih jááj juibíbipna caá”, niij jenah joinít, jwiítbih ã numah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjih jwĩ jáaj béjep jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, táttimahbitjih caan quéwa chũuhap yoób yeó aáb jũúwápmanñ johlit búdí ã joh jũúwáp jĩ. ¹⁵ Caán johlit jwíih jááj chóo bũwámant tubit ã joh jáhanachah, jwĩ bejatji dée yoób jwĩ jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã pãah joh púud baca bojop jĩ. ¹⁶ Pánihna, Cauda wãt jamni quewadih jéihyepmant bóo bũwámant jwĩ yapap jĩ. Caan quéwa jwiítbih chibít johlitdih ã jáhap jĩ. Páant ã jáhachah, jwĩ wáini baini jááj chóodih, búdí chóo díitna ã ub yacap jĩ. Johlit noliñatjih páantjih búdí ã tobohochah yahna, ã jéih ub yacap jĩ. ¹⁷ Caán chóodih ámhoh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queét jááj chóodih teonit bũujcánni tópnajih caán chóodih ã nah chéwep

jĩ. Pánih nah chéu péanit, “Libia baáboó jwĩ juibími dée caá. Caanjih óon yehbenibit Sirte wãt jamapboó bũug lájat jwiítbih tubit tobohna caá”, niij jenah joinít, jááj chóo wépép ã bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih ã ub deyanap jĩ. Páant ã ub deyat táttimah, jááj chóodihjih johlit ã ub joh bojop jĩ. ¹⁸ Caán johlit dedé ã yaicáp jĩ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jĩ. Páant ã johochah, noliñat búdí jũóhñit, jááj chóodih tubit ã bũug lájap jĩ. Pánihna, jih bũugjéh ã pahat pínah niijná, táttimah bóo yeó jáapdih ã ub bejniji bií déedih ã yoh báaha jwíhip jĩ. ¹⁹ Táttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tópná, máa nahnadihbat ã yoh báhanap jĩ. ²⁰ Maatápdih yeodih cáiwádiñbat jwĩ encap jĩ. Johlit noliñatbat dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jumat pah chah pohba ã tobohohp jĩ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mäjboó jwiít jwĩ bũudmí naniít?” jwiítjih jwĩ niij jenah joyóp jĩ.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih ã jéih bid jeémpcap jĩ. Páant ã bid jeémpcatdih enna, Pablo ã cátiñ jwí ñuhñit, queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wã niijíp yuh be. Jwĩ jũóhcah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwĩ jũúwátji jíibjih nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, bũũ yeebdíh wã jwúub naóhna caá, páant mantih. Ñi úumca bojoó. Jwiít jwĩ bũudcán níit. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wã maáh wã wéini weemdíh ã jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh bũũ chei jíghñit, jwĩ bũudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh jwinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úumca bojoó. Meém Romanowã ã maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chãjatjidih ma naóhbipna caá. Dios túini jamna, ma bejni jááj chóodih moondíñbat biíc yoobó ã wapbipna caá’, weemdíh

ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úumca bojoó. Diosdih táí jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá’, wã niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jãáj chóodih johlit biíh quewāboó ã ãb joh dodhbipna caá, queétdih Pablo ã niijíp jĩ.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático wūt jumni búdí mājdihi jwí jwaoh chúuh bejep jĩ. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwí jwibími naniit?” queétjeh ít niij jenah joyóp tajĩ. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã namah”, niijná, ï jenah enep jĩ. Páant ï jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh át namahap wut jĩ. Maátcanbitjeh ï jwáub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh át namahap wut jĩ. ²⁹ Páant ã yehbe bejehah ennit, búdí ít úumap wut jĩ. “¿Quewa páud bacapdih bóo jeenádih jwí bueg lájmi naniit?” ít niij jenah joyóp tajĩ. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chéne míc chodóp dahna méimant ï yoh daabánap jĩ. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét ï niijjéhep jĩ. ³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíihna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, ï wat deya pahanap jĩ. Pánih chājnit, nin pah ï yee niijíp jĩ: “Caán bainí chóodih waadnít, biíh chodóp dahnadih wawápmant jwí yoh daabábipna caá”, ï niijíp jĩ. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowã ï maáhdih, soldadowãdihbut Pablo nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit nin chóodih teonit ï bejehah, yeebbút ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ï jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tōpnadih ï dúuc bóodop jĩ. Páant ï dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jĩ.

³³ Baabát pínah jãtíh, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna,

bue yeebdíh búdí wã jeémát túutna caá, ñi táí wēp yaáát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwí buecán niit, ã niijíp jĩ.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ãbnit, “Paá, jwiít dih nin jeémátdih ma táí wáhna caá”, Diosdih niijnít, jwiít nihat jwí enechah, pandih ã jeémép jĩ. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēinit jwí jeémép jĩ. ³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwã jwí jumap jĩ. ³⁸ Pánih jeémp péanit, nihat jwí wud jumat túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wuh wááhnadih búdí mājboó ï yoh báaha beedánap jĩ.

Pablowã ï jumni jãáj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jéenechah, pehbit jumni baác dih beh encan yuhna, táí óon ñaj dei páud bac jáuwát, jee dáhna wihcapdih ï wēi enep jĩ. Pánih ennit, “¿Con óonna jwí bueg ñaj jwibí jĩh?” ï niijíp jĩ. ⁴⁰ Pánihna, jãáj chóo ã táí bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tōpnadih ï dúuc bóod yohop jĩ. Páant ï dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tōpnadih ï wat deyanap jĩ. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ï wái aabánap jĩ. Pánih bejna, caán óon coahna ï jwibíhip yuh jĩ. ⁴¹ Obohjeéhtih, jwí bejep yoób yehbenibit biíh óon poómp át jumap tajĩ. Pánihna, jwíih jãáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejep jĩ. Páant ã báagh yoh bejehah, búdí nolihat ã bueg lájachah, jwíih jãáj chóo méimant ã búuhah bejep jĩ.

⁴² Páant ã búuhachah ennit, queét soldadowã nemat muedíh moonjí ï yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ï mao yohíhip yuh jĩ. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowã ï maáh Pablodih táí chājíhna, soldadowãdih queét nemat muedíh moonjídih ã mawat túutcap jĩ. Pánihna, jwéejna ï yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ã

jwíih ñáap báahaat túutap jĩ. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jááj chóodih bóo máa naanádih teonit, ã yaáh ñáan bejat túutap jĩ. Pánih bejnit, nihat jwĩ táí yaáh ñáan jwibínap jĩ.

28

Pablo Malta wāt jumni quewaboó ã jumat

¹ Páant jwĩ ñáan jwibínachah, caan quéwadih moón jwiítidih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wāt jumni quewa caá”, jwiítidih ĩ niij naáwáp jĩ. ² Caan quéwadih moón jwiítidih táí teo wáacnit, páantjeh mah ã bũgúchah, jwĩ cúbũhanachah ennit, ĩ tũu cáo wũhup jĩ. ³ Queét ĩ tũu wawachah ennit, Pablobut tũu wawadih bejnit, ã juí cáwap jĩ. Páant ã cáwachah, tũu chãha bac jũóhni mai Pabloíh téihyadih ã chãacáp jĩ. ⁴ Páant ã chãác ñũhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah ĩ míic niijíp jĩ: “¿Nin newé cãacwãdih mao jweiní naniít? Pánih tigaá búdí nolihatdih ã jweí jũúwúchah yũhna, ã mao jweyátji jíib caandíh peéh chãjna caá ã chãjap. Pánihna, bũu ã wũnbipna caá”, ĩ míic niijíp jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, Pablobó caán maidih tũu cáutna ã wimp yoh cáwap jĩ. Pánihni ĩ ã tubacap jĩ.

⁶ Páant ã chãjachah ennit, caanjĩh moón nin pah ĩ míic niijíp yũh jĩ: “Caandíh ã chalanachah, ã wũn bũngbípna caá”, ĩ niijíp jĩ. Obohjeéhtih, maatápdih ĩ en ñũhuchah yũhna, dedé ã tubacap jĩ. Páant ã tubacat enna, ĩ jenah joyátidih jwáub túut nũumnít, nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ: “¿Caán jwĩpĩ pãp úbħni poómpdih bóona niít?” ĩ niijíp jĩ.

⁷ Publio wāt jumni, ãih jumat jwĩ aabápmant bahnitjeh át jumap jĩ. Publio caanjĩh moón ĩ maáh tajĩ. Pánihna, caán jwiítidih dooná ã wahachah, ãih mũuná jwĩ aab béjep jĩ. Caanná jwĩ jwibínachah, jwiítidih ã táí wēi jwááap jĩ. Pánih wēi jwááħnit, biíc peihcanni yeó jáap ãjeéh jwĩ jumuchah, jwiítidih ã táí chãjap jĩ. ⁸ Publio íp pahat

yoyóp wũna, ã lajachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. ã pebh jwibínit, teo jáha úbħnit, caandíh ã boonanap jĩ. ⁹ Páant ã booaat doonádih joinít, bita caanjĩh moón wũnnit, ã booaat pínah niijná, Pablo pebhna ĩ juyáp jĩ. Pánih jwínítidibut teo jáha úbħnit, ã boonanap jĩ. ¹⁰ Pánihna, búdí wēinit, jwiítidih ĩ táí teo wáacap jĩ. Túttimah, caan quéwamant jwĩ bejat túut chãjachah, jwĩ bejni pínah jááj chóodih dedé jwĩ náahatdih wũhna, ĩ táí yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã jwibíat

¹¹ Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant jũóhni ĩ caan quéwadih mah noój láa át chão jwúhup tajĩ. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinít, caán chóo wũúcdih chéne ĩ pãpniji Cástor, Pólux wāt jumnidih ĩ búúdhnit ĩ ñũhup jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ chúuh bejep jĩ. ¹² Pánih chúuh bejnit, Siracusa wāt jumni tútchidih jwibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ chão jwúhup jĩ. ¹³ Caán chóodih jwáub waadnít, pãú Regio wāt jumni tútchina yoobópdihjeh jwĩ chúuh jwibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh jũóhni johlit jwiítidih ã táí ab bejep jĩ. Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wāt jumni tútchina chúuh jwibínit, jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁴ Caanjĩh moón Jesúíhwã jwiítidih wēi jwááħnit, ĩjeéh jwiítidih biíc semana ĩ chão jwúhat túutap jĩ. Biíc semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwĩ yoób aab béjep jĩ. ¹⁵ Roma tútchidih jwĩ toáh bejchah, Roma tútchidih moón Jesúíhwã jwĩ bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wāt jumni jíib chãjatboó jwiítidih jwááat túut niijná, ĩt juí páñap tajĩ. Túttimah, biíh poómp Romadih moonbút Tres Tabernas wāt jumni úwat pebhboó ĩt juí páñap tajĩ. Pánih queétdih jwááħnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma táí chãjna caá”, Pablo Diosdih ã niijíp jĩ. ¹⁶ Roma tútchidih jwibínit,

Julio ã maáhdih Pablodih ã wáhap jĩ. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biíh muúboó ã jummat túutap jĩ. Obohjeéhtih, ã jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ã wapat túutap jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondih Jesús doonádih ã naáwát

¹⁷ Biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjĩh moón judíowã ã maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã míc wáac juyúchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weémboó jwĩ déewãdih wã yéej chãjcap jĩ. Jwĩ nuowã ã wutatjidihbut yeejép wã niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wã jumuchah, biquína jwĩ déewã weemdih teonit, Romanowã ã maátadih nemat muúboó ã nemat túutap jĩ. ¹⁸ Pánihna, weemdih úbh joinít, queét Romanowã ã maáta weemdih ã bacaíhip jĩ. “Nin newé ã yéej chãjatji peéh mao yohat ã wihcan caá”, ã niijíp jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwĩ déewã ã maáta weemdih bacaat túutcan, íjnit, Romanowã ã maátadih ã jepahcap jĩ. Páant ã jepahcah ennit, nin pah Romanowã ã maátadih wã niijíp jĩ: “Maáh César pehbboó weemdih ñi wahaá”, wã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wã déewãdih wã naóh yaccan niít.* ²⁰ Pánihna, yeebdih eníhnit, ñijeéh míc wéheíhna, wã bid bojop be. Jwiít judíowã jwĩpĩ páini Cristo ã boo pad júúwátdih wã naáwát peéh nin chéoni ítah tópdih wã duoná caá, át niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, queét caandih nin pah ít niij jepahap wut jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míh doonádih jwiítdih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut ã naóhcan be. ²² Obohjeéhtih, nihat tútchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih ã íj enatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejép ípĩ naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwĩ joíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jĩ.

* **28:19** Hch 25.11

²³ Biíh ã jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowã Pablo ã jumni muúná ít jwibínap wut jĩ. Páant ã jwibínachah, táí cheibitjeh jwíh naóh jwíhnihi páú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jĩ. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ã daacátjidihbut át naáwáp wut jĩ. Pánih caandih naóhna, Dios ã wahni, judíowã ã páini Jesús ã jummatdih jéihna, caandih ã jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jĩ. ²⁴ Biquína ã naáwátdih ít jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jĩ. ²⁵ Pánihna, ã bacat pínah jãtíh, queétjeh ã míc íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Jon jãtíh jwĩ nuowã ã jepahcatji biíc yoobó yeebbút ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji, Túini Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ nuowãdih át niij naóh daacáp tají:

²⁶ “Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”, ma niijí.

²⁷ “Maatápdih wã naáwáchah yuhna, joíhcan, yoobópdih ã beh joicán caá. Queétdih wã booanachah, enna yuhna, ã beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih íta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, ã jenah joyátdih íta túut nuum tagaá. Páant ã túut nuumúchah nihna, queétdih ã yéejatdih wãta yoh tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají. *(Is 6.9-10)*

Yeebbút biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. ²⁸ Pánihna, yeéb wã déewãá, nindih ñi jéihyeé. Buu Dios cáacwã ã yéejat yohat pínah doonádih judíowã nihcannitdih ã wahna caá. Pánihna, queétboó caandih joinít, ã jepahbipna caá, queétdih át niijíp wut jĩ. ²⁹ Páant ã niijíchah joinít, íjna, míc wéhenit, queét judíowã ít bac bejep wut jĩ.

³⁰ Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi caanjĩh Pablo ã jumap jĩ. Dedé ã náahatnadih caanjéh ã júb chãj beedánap jĩ. Pánihna, nihat caandíh enedih juibínitdih wēinit, ³¹ Dios maáh ã jumap doonádih, Jesucristoíh doonádihbut úumcanjeh, ãpĩ naáwáp jĩ. Ded caandíh naáwát tútcanni ã wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo bíhdih daacát túttnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúíhwádih wã wahna caá. Jesucristo weemdih ñíonit, áih túini doonádih nihat baácdih moondih ã naáwát tútup jĩ.

² Caán túini dooná pínahdih jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapanitdih “Cãacwádih wã túi chãj bipna caá”, át niij daacát tútup wut jĩ.

³ Caán dooná ã wãúh ded pah ã jumat naáwát caá. Pánihna, caán cãac jumna, David jumená ã juma át jumup wut jĩ. ⁴ Pánih cãac jumna yuhna, jwĩ Maáh Jesucristo Dios wãúh jumna, dedé yéejat wihcanni át jumup wut jĩ. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandih ã wēpatjĩh át jwũub boonanap wut jĩ. Pánih boana, Jesucristo yoobóp dih ã wãúh ã jumatdih cãacwádih át júutup wut jĩ.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemdih oinit, ã wēpatjĩh áih túini doonádih nihat cãacwádih ã naáwát tútup jĩ, caandih túi jenah joinít, ã jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdihbut áihwã pínah ã ñíwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwã, búdí ã oinitdih nin núodih wã wahna caá. Dios jwĩ íip, jwĩ Maáh Jesucristojĩh, yeebdih oinit, ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejíhat

⁸ Nindih yeebdih wã jwíh naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádih nihat baácdih moón ã joiná caá. Queét ã naáwáchah, weembát joinít, búdí wã wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ã wēpatjĩh, jwĩ íip Diosdih nin pah wãpĩ niij úubhna caá: “Paá, meemdih ã túi péeat túina caá”, wãpĩ niijná caá. ⁹ Dios weemdih ã wutuchah wēi jepahnit, ã wãúh túini doonádih

wã túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdih ã teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jumat pah caandih wãpĩ úubhna caá. ¹⁰ Pánih úubhna, nin pahbut wãpĩ niij úubhna caá: “Paá, ¿bũ jwuhna ã pebhna enat túutna, weemdih ma wahmi niít?” wã niijná caá. ¹¹ Túini Espíritu weemdih ã teo wáacat pah muntih, yeebdihbut ã teo wáacat pínahdih wã náah yacna caá, yeéb Jesús dih chah ñi túi péeat pínah niijná. ã wēpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jáha úubihna, yeebdih búdí wã eníhna caá. ¹² Jesúíhwã míic jumna, ã naáwát dih bíicdih míic wéhenit, míic teo wáacna, chah jwĩ túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadih moón judíowã nihcannit túini doonádih joinít, dawá Jesús dih ã jepahap jĩ. Pánihna, maatáp dih ñi pebhboó wã bejíhip yah caá, dawá ñíh tútchidih moondihbut Jesúíh doonádih wã naáwáchah joinít, ã jepahat pínah, yeebút Jesús dih chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wã úudwã panihnit, caandih ñi jéihyatdih wã náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cãacwádih túini doonádih naáwát caá weemdih náahap. Dahwani tútchinadih moondih, tútchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondihbut túini doonádih búdí wã bohéihna caá.

Jesúíh túini dooná ded pah ã jumat

¹⁶ Caán túini doonádih joinít, det Jesús dih túi jepahnitdih Dios ã wēpatjĩh ã túi ubna caá. Caán doonádih jwíh joinít, jwíit judíowã jwĩ jepahap jĩ. Jwĩ jepahat túttimah, judíowã nihcannitbut joinít, ã jepahap jĩ. Pánih joinít, jwĩ jepahachah, jwíit nihatdih bíic yoobó ã wēpatjĩh ã túi ubna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán túini doonádih ã jepahachah, Dios queédih ã túi ubbipna caá”, niij jenah joinít, caán doonádih bohéna, wãpĩ tíccan caá.* ¹⁷ Pánih bohéna,

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21 * 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18

nin pah wāpī niij naóhna caá: “Ded Jesúsdihtái jenah joinídihteh ‘Nin túini caá’, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pah, jon jãtíh nin pah ít niij daacáp tají: ‘Caandíh túi jenah joinít dih “Queét túiniht caá”, Dios ã niij enna caá. Pániht túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéh ít túi jumbipna caá’, ít niij daacáp tají”, wāpī niijná caá.*

Cãacwã ít yéj chãjat

18 Dios jeámant jumni yeejép chãjnit dih ã en íjna caá. Pániht yéj chãjna, ded pah Dios ã jumatiht bita ít jéihyat déedih ít jãhna caá. Páant ít chãjachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih niहत cãacwãdih ã jéihyana caá. 19 Diosdih jwiít cãacwã jwí jéih beedácah yuhna, ded pah ã jumatiht caanjéh jwiít dih át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandíh jwí jéihyat pínah dedé bawat wihcan caá. 20 Diosdih jéih encan yuhna, niहत ã chãjatjiboodíh jwí jéih enna caá. Pániht ennit, “Caán niहत dih Dios búdí ã wēpatjíh ã chãjni caá. Pániht chãjni jumna, niहत ít maáh páantjeh ã jumbipna caá”, jwí niij jéihna caá.* Caandíh jéihna yuhna, det joyáh bojnit dih Dios ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jumatiht jéihcan, meemdíh wã jenah joicáp jí”, det Diosdih ít jéih niijcán niít. 21 Dios ded pah ã jumatiht jéihna yuhna, “Meém niहत ma chãjnidih enna, meemdíh búdí wã wēina caá”, dawá caandíh ít niij naóhcap jí. Queétdih ã túi chãjachah yuhna, queétboó caandíh “Weemdíh ma túi chãjat túina caá”, ít niijcáp jí. Páant caandíh ít joyáh bojatjí jíib ít jenah joyát át buo peét bejep jí.* 22 “Weém túi jenah joiní caá”, ít míic yee niijátjí jíib, jenah joicánnit yoobát ít jumap jí. 23 Pániht jenah joicánnit jumna, Dios niहत jéihni, páantjeh jumnidih ít wēicap jí. Pániht caandíh wēican, “Meémboó niहत jéihni jumna, weemdíh ma

jéih teo wáacna caá”, ít pãpniboodíh ít niij weñep jí. Jwiít cãacwã wãnnit pínah míic jwí jumna yuhna, cãac pah jígohnidih pãpnit, caandíh ít weñep jí. Pániht chãjnit, jíijní, ñãñáp, mai panih jígohnidihbut pãpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandíh ít niij wēi naáwáp jí.*

24-25 Dios niहत chãjni ã jumachah yuhna, caandíh jeh ít wēi naáwát déeji, “Nit caá chah wēpnit”, niij yee jenah joinít, ã chãjnitboodíh ít wēi naáwáp jí. Páant queétdih ít wēi naáwáchah ennit, “Í náahatdih jeh ít chãja naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jí. Páant ã cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép ít chãjat pínahdih jeh jenah joinít, tíic náah jumnidih ít chãjap jí. Pániht yeejép chãjna, íih bácahdihbut ít míic yéjejanap jí.

26 Páant ít yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ít náahatdih jeh ít bid dáhwa naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jí. Páant íi náah chãjat dih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh míicjeh ít yéj chãjap jí. 27 Páant ít chãjat pah muntih, neonábut yaádh dih ít en ñinahat pah neoná míicjeh ít en ñinahap jí. Pániht en ñinahnit, queét neoná míicjeh ít yéj chãjap jí. Pániht yéj chãjnit, ít yéj chãjatjí jíib íih bácah, íih jenah joyátbut páantjeh át yéj bejep jí.

28 Diosdih ít jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, ít niij jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jí, ít jenah joyát déheni pah ã jumatiht pínah niijná. Páant ã cádahat túttimah, chah yeejép yoobát ít yoób jenah joyóp jí. Pániht chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chãjca naáh déedih ít chãjap jí. 29 Pániht yeejép chãjna, buubut nin pah ít jumna caá: Dedé ít en ñinahatdih jeh ít yéj chãjna caá. Ded pah bitadiht chah yeejép ít chãjat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cãacwãdih mao yohnit jumna, chah dawá bíi déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit

* 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27 * 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

jumna, yeejép dooná naóhñitbut ì jumna caá. ³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jīgah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbipna caá”, ì niīj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niīj jenah joinít jumna, bitadihbut páant niīj naóhñit ì jumna caá. Chah yeejép ì chājat pínahdihjen jenah joinít ì jumna caá. Ì mánadih jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ì niiját pah chājcannit jumna, ì déewādih oicannit jumna, bitadih jīgah encan, ì teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ì chājatdih ì cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdih ã yohbipna caá. Páant ã peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ì yéej chājatdih ì cádahcan caá. Pánihna, bita ì yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ã túina caá”, queétdih ì niīj wēi naóhna caá.

2

Dios ã peéh chājat pínah yoobópdih ã jummat

¹ Yeeb cāacwā míicjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwā yoobát ì jumuchah, ì yéej chājat jíib, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi niīj jenah joí? Yeebbút queét ì chājat pahjeh mun tigaá biíc yoobó ñi chājap. “Jwiít yéej chājcah, jwiít dih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih míic wutna caá ñi chājap.* ² Nihat yéej chājnitdih Dios ã peéh chājbipna caá. Yoobópdih chājni ã jumuchah, ã peéh chājatbut yoobópdih ã jummatdih jwī jéihna caá. ³ Cāacwā míicjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niīj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbút biíc yoobó ñi chājat jíib, yeebdíhbut peéh chājat ã jumbipna caá. “Jwī yéej chājachah yuhna, ãpī peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ã peéh chājcan niít”, ñipī niīj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi

niīj jenah joí? Yeebdíhbut Dios ã peéh chājbipna caá. ⁴ Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jīgah ennit, ã peéh chāj jwuhcan caá. Páant ã peéh chājcatdih enna, “Dios wā yéejatdih ã íjcan caá”, ñi niīj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ã túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih pāina caá ã chājap. ⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh ã jīgah enechah yuhna, yeebboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ã peéh chājbipna caá. Ì peéh chājat pínah yeó jáap jātih, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ã peéh chājbipna caá. Yeecanjeh, ã niijátji biíc yoobó ã peéh chājatdih nihat cāacwā ì jéihbipna caá. ⁶ Cāacwā yoobó ded pah ì chājatji jíib Dios queétdih ã jíib chājbipna caá.* ⁷ Det bitadih túinijeh chājnit, Dios queétdih ã wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jummat pah ã pehbboó jumíhñit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ã jummat túutbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, det ì náahatdihjen chājnit, bitadih túi chājcannit, queétboodíh Dios búdí íjnit, ã peéh chājbipna caá. ⁹ Páant ã peéh chājachah, nihat yéejnit yoobó tūbit yeejép ì yapbipna caá. Judíowā nihcannitdih ã peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, judíowā Moisés ã wutatjidih bíbohna yuhna, ì túi jepahcatji jíib queétboodíh chah ã peéh chājbipna caá. ¹⁰ Det túi chājnitdih, “Ñi túi chājna beé”, ã niijbípna caá. Páant ã niijnítidihjen Dios ã túi jummat túutbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi chājbipna caá.

¹¹ Dios nihat cāacwā ded pah jwī chājatdih enna, yeejépwādih, túinitdihbut yoobópdih ã chājbipna caá. Pánih chājna, judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã chājbipna caá.* ¹² Páant biíc yoobó chājni ã jumuchah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã wutatjidih

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * 2:11 Dt 10.17

jéihcannitboó ï yéej chājachah, ï yéejat jíib iiguípna ï bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut ï yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih ï yap yohat jíib”, Dios queétdihbut ã niúj enna caá. ¹³ Caán ã wutatjidih ï en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit táinit caá”, Dios ã niúj encan niít. Obohjeéhtih, ã wutatjidih táí jepahnitboodíh “Nit táinit caá”, ã niúj enbipna caá. ¹⁴ Judíowā nihcannit ï jéihyatjīhjah táí chājna, Moisés ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ï jepahna caá. ¹⁵ Pánih jepahna, caán ã wutatjidih jéihcan yuhna, queét ï jenah joyátmant caán wutat panihni ã jumna caá. Páant ã jumachah, yéej chājat jenah joyát ã jūúwáchah, “Páant wā chājachah, ã táican niít”, ï niúj jéihna caá. Ded táí chājatdih, yéej chājatdihbut ï jéihna caá. ¹⁶ Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cáacwā ded pah ï yéej chājatdih ï jweéatji jíib ã peéh chājat táutbipna caá. Páant tigaá ãih táini doonádih wāpī naóh bohéna caá.

Moisés ã wutatjidih judíowā ï jepahcat

¹⁷ Táini doonádih judíowādih bohéna, nin pah queétdih wāpī niúj naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ã wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judíowā chah táinit jwī jumna caá. Jwiítjeh caá Dioíhwā”, ñi niúj jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipī jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwī táí chājat pínahdih jéih ñíonit jwī jumna caá”, ñipī niúj jenah joiná caá. ¹⁹ “Táí jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwī jéih teo wáacna caá. Jíiát panihnit jumna, dapánapboó jumnit panihnitdih jwī jéih bohéna caá, ded pah táí chājatdih ï jéihyat pínah niijná”, ñipī niúj jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judíowā caán wutatjidih jéihna, táí yoobópdih jéihnit jwī jumna caá. Pánih jumna, det jenah joicánnitdih, wébít panihnitdihbut jwī

jéih bohéna caá”, ñipī niúj jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niúj jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécan? Bitadih nuumát táutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm? ²² Bitá ï áa nihcannitjīh yéej chājat táutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut biíc yoobó ñi áa nihcannitjīh ñi yéej chāj? Judíowā nihcannit ï pāpnidih tabit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá ï pāpni ã ñuhat muunádih waadní, orodih platadihbut ñi nuúm? ²³ “Jwiít judíowā Moisés ã wutatjidih jéihnit jwī jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi táí chājcatdih ennit, “Dios páant wutni ã jumachah, caandíh jwī náahcan caá”, bitá ï niúj jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajī: “Yeéb judíowā wūt jumnit, ‘Diosdih wēinit poómp’, ï niijnít yuhna, Dios ã wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowā nihcannitboó Diosdih yeejép ï naóh peétna caá”, át niúj daacáp tajī.*

²⁵ Jwiít judíowādihjah quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat táutap wut jī, áihwā jwī jummatdih júutat táut niijná. Pánih bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés ã wutatjidih jwī jepahbipna caá”, Diosdih jwī niúj júutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwī jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ã wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjidih ï jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ã niúj enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ã niúj enat pah muntih, queétdihbut biíc yoobó ã niúj enna caá. ²⁷ Dawá judíowā Moisés ã wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ï jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ã wutatjidih

* 2:24 Is 52.5

Ī túi jepahna caá. Páant ĩ jepahachah ennit, Dios jwiít judíowādh nin pah ā niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ĩ jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chājat caá náahap”, ā niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹Judío yoobát ded pah ā jummatdih bũũ wā naóhbipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Ā wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pánihna, āih quehli nah yapat chóodih ā bóod yohat tútat pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyátdih ā tútat nũũmná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios ā niij enna caá. Cāacwā caandíh ĩ wēi naóhcah yuhna, Diosjeh caandíh ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judíowā jwĩ jumuchah, Dios jwiítidih ā wutatji pah bóodnit jwĩ jumuchahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā ni-ijcán caá. ² Judíowā jwĩ jummat jíib, jwiítidih búdí túyat ā jumna caá. Dios naáwátdih jwiítidih āt jwíih wāhup tajĩ, bitadih jwĩ naóh yapaat pínah niijná.*

³ Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewā caán naáwátdih jepahcan, “Ma wutatdih jwĩ túi jepahbipna caá”, ĩ niijátji pah ĩt chājcap jĩ. “Páant queét ĩ niijátji pah ĩ chājcah, Diosbut biíc yoobó ā niijátji pah ā chājbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joí níit? ⁴ ĩNihcan caá! Nihat cāacwā yoobó yeenit ĩ jumuchah yuhna, Diosboó ā niijátji pahjeh ā chājbipna caá. Páant yeeccanni ā jumuchah jéihna, jon jātih David, Dios naáwátdih naóh yapani, ā yéej chājatdih naóhna, nin pah āt niij daacáp tajĩ:

“Wā yéej chājachah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdíh’, ma ni-ijíchah, yoobópdih naóhni ma jummatdih nihat ĩ jéihna caá.

Pánih jéihnit, ded meemdíh ā jéih yap yohcan níit”, āt niij daacáp tajĩ. *(Sal 51.4)*

⁵ Biquína ĩ jenah joyátjĩhjen nin pah ĩta niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwĩ yéej chājachah, Dios yoobópdih ā jummatdih cāacwā chah ĩta jéih taga. Pánihna, jwĩ yéej chājachah, ā túina caá. Páant túini ā jumuchah, jwĩ yéejat peéh chājna, Dios yoobópdih āta chājcan taga”, ĩta niij jenah joi tá yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwĩ yéej chājatdih peéh chājcan, yoobópdih chājni āta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat ĩ yéej chājat jíib āta jéih peéh chājcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ĩta niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cāacwā yeenit jumna, jwĩ niijátji pah jwĩpĩ chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeeccanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwĩ jummatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumuchah, chah jwĩta túi jéih taga. Páant ā jumuchah, jwĩ yeeatji jíib peéh chājat āta wihcan taga. ⁸ Páant niij jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ā jummatdih júutna caá jwĩ chājap. Pánihna, ¿jwĩ yéej chāj jĩih?” ĩta niij jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiítidih ĩ niij yee naóhna caá. Páant ĩ niij yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihat cāacwā ā peéh chājnit pínah jwĩ jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niij jenah joí? ¿Jwiít judíowā bita chah túinit níit jwĩ jumap? Nihcan caá, wā déewā. Nin pah yeebdíh wā jwũub naóhna caá: Jwiít judíowā, judíowā nihcannitbut nihat biíc yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míic jwĩ jumna caá.

¹⁰ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh tigaá ā jumap: “Ded yoobópdih chājni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ā jummatdih ĩ túi jenah joicán caá. Nihat cāacwā yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

* ^{2:28-29} Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * ^{3:2} Sal 147.19-20

- 12 Nihat Diosdih náahcan, tac púud be-
jat pah ít chājap taga. Ded túi
chājni ã wihcan caá. (Sal
14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)
- 13 Īih jacnaboó cāac ĩ yohni jaáh jéwe
lajna ã wīij bacaat pah caá ã
jumup. Wéhena, yeeat mícjeh ĩ
naóhna caá. Mai ã chāacáchah,
āih man cāacdih ã yéejaat pah,
queét yeenit bitadih ĩpī yéejana
caá. (Sal 5.9; 140.3)
- 14 Pánih yeenit, bitadih jió waadaát
pah chājnit, tabit jūihnitbut ĩ
jumna caá. (Sal 10.7)
- 15 Pánihnit jumna, cāacwādih mao
yohíhnitjeh caá ĩ jumup.
- 16 Ded ĩ bejepboó jumnitdih yeejép
chājna, ĩpī moh yéejana caá.
- 17 Bitadih túi chājcan, ĩjeéh ĩ túi jumcan
caá. (Is 59.7-8)
- 18 Diosdih jenah joicánjeh, ĩ jepahcan
caá”, ĩt niij daacáp tajī. (Sal
36.1)

19-20 Páant ĩ niij daacátjidih náhnit,
jwiit judíowā nin pah jwī niij jéihna
caá: “Nihat Dios naáwátji jwīih pínah
caá. Páant ã jumuchah, jwiitdih
caá caandih jepahat náahap”, jwī
niij jéihna caá. ã wutatdih jéihna
yuhna, caandih jepahcan, “Jwiitdih
yéejat peéh wihcan caá”, jwī jéih
niijcán caá. Jwiit judíowā Dios ã
peéh chājnit pínah jwī jummat pah
muntih, nihat baácdih moón judíowā
nihcannitdihbut biíc yoobó ã peéh
chājbipna caá. ã wutatdih nihat
cāacwā jwī túi jepahcan caá. Páant
jwī jepahcah, Moisés ã wutatjidih
joinit, Diosdih jwī yap yohatdih jwī
jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin
pah jwī jéih niijcán caá: “Ma wutatdih
wā túi jepahachah, ‘Túini ma jumna
caá’, weemdih ma niij enmi nacaá”,
jwī jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, āihwā jwī jummat

21-22 Páant niij péanit, jwiit cāacwā
ded pah Diosjeéh jwī túi jummat pínah
ã jenah joyátjidih buu yeebdih wā
naóhbipna caá. Moisés ã wutatjidih
jepah beedácan, jwiit nihat Dios

biíc dih jwīta jéih jumcan tagaá.
Caandih jéihna, caán wutatjidih ded
pah jwī jepahatdih jenah joicánjeh,
det Jesucristoboodih jepahnitdih,
“Queét túinit caá”, ã niij enna caá.
Jon jātih Moisés, Dios naáwát dih
bita naóh yapanitbut caán ã jenah
joyátjidih ít daacáp tajī. Pánihna, buu
ded pah Dios jwiitdih “Nit túinit caá”,
ã niiját pínahdih jwiit nihat cāacwādih
āt jéihyanap taga. Jwiit judíowādih,
judíowā nihcannitdihbut Dios biíc
yoobó ã túi chājna caá.* 23 Yéejnit
míc jumna, jwiit nihat jwī yéej chājna
caá. Jwī túi chājat pínahdih Dios ã
jwīih jenah joyátji pah biíc yoobó jwī
chājcan caá. Dios ã túyatdih yuúp jwī
jumna caá. 24 Páant jwī túi chājcah
yuhna, Dios jwiitdih bádí ã oyochah,
Jesucristoboó jwī yéejat jíib buudáát
panihnidih jíib chājna, jwiitdih át
wan wāhup wut jī. Páant jwī jíib
buudáát dih ã jíib chājachah, “Nit túinit
caá”, jwiit Jesús dih jepahnitdih Dios ã
niij enna caá. Jwiitdih jíib náahcanjeh,
jwī túi chājcatdih át yohop taga. 25 Jon
jātih moón ĩ yéej chājatdih ĩj enna
yuhna, Dios queétdih át peéh chājcap
wut jī. Pánih peéh chājcan yuhna,
yoobóp dih chājni júutat túut niijná,
caanjéh Jesucristodih át wah deya
bojjip taga, jwī yéejat jíib wan wāhnit,
āih meépdih ã yoh wāhat pínah niijná.
Pánih wan wāhna, āih meépdih yoh
wāhatdih jwī túi jenah joyóchah
ennit, Diosboó jwī yéej chājatdih ã ĩj
cádahna caá. Pánih chājnit, jon jātih
moondih ĩ yéejat jíib peéh chājcanjeh,
Jesús nihat cāacwāboodih jwī yéejat
jíib buudáát dih át jíib chājap wut jī.
Páant ã chājachah, Dios ded pah ã
niijátji pahjeh yoobóp dih chājni ã
jummatdih jwiitdih át jéihyanap wut jī.
26 Pánih jéihyanit, Jesús dih jepahnitdih
“Nit túinit caá”, ã niij enatdihbut ã
jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah,
“Dios yoobóp dih chājni caá”, jwī niij
jéihna caá.

27-28 Páant ã chājachah jéihnit, nin
pahbut jwī niij jéihna caá: “Moisés

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16 * 3:21-22 Gá 2.16

ã wutajidih jwĩ jepahachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwĩ jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wã túi chãjat jíib Dios weemdíh ã wēi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá. “Dios ã wutadidih túi jepahat jíib, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, ¿jwĩta niij jenah joi tániit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wãhatjidih túi jenah joinít, caánboodíh jwĩ jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwĩ déewã nin pah ípĩ niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwĩ maáh ã jumna caá. Queét judíowã nihcannitdih í maáh nihcan caá”, ípĩ niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jumna, nihat cãacwãdih í maáh ã jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut jwiít nihatdih biíc yoobó jwĩ maáh ã jumna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wun wãhatjidih túi jenah joinít, jwĩ jepahachah, jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judíowã nihcannitbut biíc yoobó Jesúsdi h í jepahachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wun wãhatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wutajidih jwĩ cádahachah, ã túimi nacaá”, jwĩta niij tániit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahna, Moisés ã wutajidihbut jwĩ jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ã túi jenah joyátji

¹ Bũũ, jwĩ nũo Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwúub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã túi chãjatji jíib “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wã jumup”, ãta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wihcan caá. ³ Páant ã

jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinít, caandíh ãt túi jenah joyóp wut jí. Páant ã túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdi h tigaá’, Dios caandíh ãt niij enep wut jí”, ãt niij daacáp tají.* ⁴ Ded maátidih ã teo wũhachah, caandíh ípĩ jíib chãjna caá. Oboh ípĩ jíib wũhcan caá. Á tewat jíibjeh ípĩ wũhna caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wũhcan, Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, “Nin táini caá”, caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã túi chãjat jíib pohba nihcan caá. ⁶ Pánihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicánjeh, “Nin táini caá”, Dios caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã túi chãjatdih Davidji nin pah ãt niij daacáp tají:

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wēinit, ã túi jumna caá. “Á túi chãjcatdih wã jwúub encan niit”, caandíh Dios ã niijíchah, wēinit, ã túi jumna caá. ⁸ “Nin táini caá. Caandíh dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niij enni wēinit, ã túi jumna caá”, David ãt niij daacáp tají. (*Sal 32.1-2*)

⁹ ¿Judíowãjeh bóodnit í jumuchah, Dios í yéej chãjatdih ãt yohji taniit? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut í yéej chãjatdih ã yohna caá. Pánih jumnit, queét nihat biíc yoobó wēinit, í túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwúub náhniat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios ãt niij enep wut jí. ¹⁰ Nindihbut náhniat caá náahap: ¿Débólíhji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niij enji? ¿Bóodni ã jummat túttimahji taniit? Nihcan wut jí. Bóodni ã jummat pínah jãtíh “Nin táini caá”, Dios caandíh ãtát niij enep wut jí. ¹¹ Á bóodat pínah jãtíh Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jí. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”,

* **3:29-30** Dt 6.4; Gá 3.20 * **4:3** Gn 15.6; Gá 3.6

Dios caandih ãt niij enep wut jĩ. Pãant ã jumatdih jũtat tũt niijnã, Dios caandih ãt bõodat tũtup wut jĩ. Pãnihna, caán ã bõodat pínah jãtih, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowã nihcannit, bõodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ. Pãant biíc yoobó ã niij ennit ĩ jumuchah, Abrahamji jwĩ nũo ã jumat pah queédihbut ĩ nũo mun tigaá ã jumup.* 12 Pãnihna, det bõodnit judíowãbut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ nũoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bõodat pínah jãtih Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jĩ. Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh mũntih, judíowã ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ nũoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bõodnit jumna, “Abraham jwĩ nũoji caá”, niij jenah joiná yũhna, Diosdih ĩ túi jenah joicáh, Abraham ĩ nũoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdih tigaá”, Abraham ã niiját

13 Jon jãtih Dios nin pah Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jĩ: “Meém, ma jumená pínah biícđih, nihát baácđih moón ĩ nũowã pínah ñi jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Pãant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jíib ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandih niij ennit, pãant ãt niij naáwáp wut jĩ.* 14 “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tigaá nihát baácđih moón ĩ nũowã jwĩ jumup”, jwĩ déewã ĩpĩ niij jenah joiná yũh caá. Pãant ĩ niij jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.* 15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cãacwã caandih ĩ yap yohochah ennit, Dios queédih búdí ã íjna caá. Pãnih íjnit, ĩ yap yohatji jíib, queédih ã peéh chãjbipna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jumat pínah jãtih, Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ã jumená panihnit ĩ jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã jumená ĩ jumna caá. Pãnihna, ded pah jwĩ chãjat jíib ã jumená jwĩ jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwĩ túi jenah joyát jíibjeh caá, pãant jwĩ jumup.* 17 Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: “Dawá baácñadih moón ĩ nũo pínah meém ma jumna caá”, Dios Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jĩ”, ĩt niij daacáp tajĩ. Dios wũnnitdih booani, dedé wih jwũhcannidih jumat tũtñidih Abraham ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Pãnihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwĩ jumuchah, “Nit Abraham ã jumená mun tigaá”, Dios jwiítđih ã niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumuchah, Dios caandih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Cúiwã dawá ĩ jumat pah, óonna pahbut ma jumená ĩ jumbipna caá. Pãnih jumnit, dawá baácđih moón ĩ nũo panihni ma jumbipna caá”, Dios caandih ãt niijíp wut jĩ. Pãnih weh wihcan yũhna, “Ã niiját yoobópdih tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Pãant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijátji pah ãt túi chãjap wut jĩ.* 19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih ãt jéih weh chãjcap wut jĩ. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wũdu jumcap wut jĩ. Pãant wũnnit dée ĩ jumuchah yũhna, “Jwiít jwĩ weh wihcan niít”, Abraham ãt niij jenah joicáp wut jĩ. Pãant niij jenah joicán, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jĩ.* 20 “Ã niijátji pah ã jéih chãjcan niít”, ãt niij jenah joicáp wut jĩ. “Dios wẽpni, ã niijátji pah túi chãjni caá”, niij wẽi naóhnit,

* 4:11 Gn 17.10 * 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * 4:14 Gá 3.18 * 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17

caandíh át túi jenah joí cádahcap wut jĩ. ²¹ “Dios ded pah weemdíh ã ni-ijátji pah biíc yoobó ã jéih chãjna caá”, Abraham át niíj jéihyep wut jĩ. ²² “Páant ã niíj jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandíh át niíj enep wut jĩ”, Dios naáwát dih naóh yapani át niíj naóh daacáp tajĩ.*

²³ Páant niíj daácna, Abrahamdih-jeh pohba niíj daácna át chãjcap wut jĩ. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbat jwĩ jéihyat pínah niijná, át niíj daacáp wut jĩ. “Diosdih jwĩ yap yohatji jíib, jwĩ Maáh Jesús dih át wun wáhat túutap wut jĩ. Pánih wunnijidih át jwáub booanap wut jĩ”, jwĩ niíj jenah joyóchah, Dios-boó “Nit túinit caá”, jwiít dihbat ã niíj enna caá.*

5

“Nit túinit caá”, Dios ã niíj ennit ded pah jwĩ jummat

¹ Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá. Páant ã niíj enechah, jwĩ Maáh Jesucristo jwiít dih Diosjeéh ã túi jummat túutna caá. ² Caandíh túi jenah joinít, ã oinit jwĩ jumachah, “Umcanjeh weemdíh jũóh nit, ñi wáubú”, Dios jwiít dih ã niijná caá. Áihwã jumna, táttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán túini yoobát ã jummat pahjeh jwiítbat biíc yoobó jwĩ jummat pínahdih jenah joinít, búdí jwĩ wěina caá. ³ Dawá láa jwiít dih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwĩ wěina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwĩ túi jenah joyát dih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yuhna, búdí jwĩ wěina caá. ⁴ Páant yeejép ã yapachah yuhna, wěinit, caandíh jwĩ túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwĩ jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiít dih ã túi chãjat pínahdih jenah joinít, jwĩ wěi páina caá. ⁵ Pánihna, jwiít wěi páinit dih Dios Túini Espíritudih átát wáhap taga, jwĩjeéh ã jummat pínah niijná. Túini

Espíritu jwĩjeéh jumna, Dios jwiít dih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, nindihbat jwĩ niíj jéihna caá: “Jwiít dih Túini Espíritu ã teo wáacipna caá, Dios pebhna juibí nit, caan páh jwĩ túi jummat pínah niijná”, jwĩ niíj jéihna caá.

⁶ Nin wã naáwát dih jenah joinít, Dios jwiít dih ã túi chãjat pínahdih chah ñi jéihbipna caá: Jwiít jwĩ yéej chãjatdih jéih cádahcan, ã jíib buudáát dih jwĩ jéih jíib chãjchah, Dios ã jenahat láa, Jesucristoboó jwĩ yéejat jíib át wun wáhap wut jĩ. ⁷ Ded túi chãjnidih biíhboó áta wun wáhcana taga. Biíh túi chãjni yoobát dih búdí oinit, úumcanjeh wun wáhni pínah ã jum dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejép wã yoobát jwĩ jum jwáhcachah, jwĩ yéejat jíib Cristoboó át wun wáhap wut jĩ. Páant ã wun wáhcachah, Dios jwiít dih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiít dih wun wáh nit, áih meép ã yohochah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá. Páant niíj enna, jwiít dih iiguípna bejnit déejidih át túi wáhap wut jĩ. Pánihna, yeejép wã jwĩ jum jwáhcachah, ã wun wáhat jĩh “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niíj enatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéih nit, “Buu nit túinit dih en íjcan, wã peéh chãjcan niít”, jwiít dih ã niiját dih chah jwĩ jéihna caá. ¹⁰ Diosdih eníhcannit jwĩ jum jwáhcachah, ã wáuh ã wunat jĩh jwĩ yéejatdih yoh nit, ché naboó jwĩ míic eníhcatt dih Dios át á mohop wut jĩ. Pánih á moh nit, jwiít dih áihwã át chãjap wut jĩ. Páant áihwã jwĩ jumachah, nindih chah jwĩ túi jéihna caá: “Buu Dioíh wã jumachah, weemdíh peéh chãjat wihchah, Jesús boo pad jũóh nit, páuh laab béjni jumna, weemdíhbat ã pebhna ã túi juibí át túutbipna caá”, jwĩ niíj jéihna caá. ¹¹ Páant jwĩ túi juibí át pínahdih wěinit, nindihbat chah jwĩ wěina caá: Buu nin baácboó jwĩ jum jwáhcachah, jwĩ Maáh Jesucristo ã wunat jĩh Dios jwiít dih áihwã át jummat túutap wut jĩ. Páant ã jummat túutatdih

* 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

jéihnit, caandíh bádí jwĩ wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah i chājatji

¹² Jwíih jumni Adán wāt jumni, ā yéej chājachahjeh, nin baácđih yéejat āt jwíih waadáp wut jĩ. Páant ā yéej chājat jíib, wunatbut āt waadáp wut jĩ. Adán ā yéej chāj waáwáchah, nihat jwiítbut yéej chājnit jwīt jum jwíhip wut jĩ. Pánih yéej chājnit jumna, jwiít nihat wunnit pínah míic jwīt jumap wut jĩ.* ¹³ Dios Moisésđih ā wutat tútat pínah jātih, nin baácđih moón jwīt yéej chājap wut jĩ. Obohjeéhtih, páant jwĩ yéej chājachah yuhna, ā wutat wih jwuhcah, caandíh yap yohatbut āt wih jwuhcap wut jĩ. Páant wihcah, caandíh yap yohat peéh chājatbut āt wih jwuhcap wut jĩ. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chājat ā wih jwuhcah yuhna, Adán túttimah jumnit nihat it wunap wut jĩ. Moisés ā jumap pínah jātih, caán wutat ā wih jwuhcah yuhna, caán láa jumnit it wunap wut jĩ. Adán Dios ā wutatjidih ā yap yohatji pahjeh queétjeh chājcan yuhna, queét nihatbut bíic yoobó it wunap wut jĩ. Páant wunnit i jumuchah jéihnit, “Adán ā yap yohochahjeh, nihat jwiítbut bíic yoobó yap yohnit panihnit jwīt jumap wut jĩ”, jwĩ níj jéihna caá. Pánihna, Adán yéej chāj waóhni ā jumatji pahjeh, túttimah nin baácna jūóhni Jesucristoboó túi chāj waóhni āt jumap wut jĩ.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cāacwāđih oinit, ā teo wáacatboó Adán ā yap yohatji pah āt nihcap wut jĩ. Adán bíicjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chājatji jíib dawá jwīt buadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios jwiítđih bádí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, túini yoobát āt chāj wuhap wut jĩ. Jesucristo bíicjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih āt túi ubap wut jĩ, jeáboó jwĩ túi juibíát pínah níj. ¹⁶ Dios cāacwāđih oinit, ā teo wáacat Adán

ā yap yohatji pah āt nihcap wut jĩ. Adán bíicjeh jumna yuhna, ā yéej chājatji jíib, nihat cāacwā Dios ā peéh chājnit pínah jwīt jumap wut jĩ. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwĩ yéej chājachah yuhna, jwiítđih bádí oina, teo wáacnit, Dios jwĩ yéejatđih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit túinit, wā peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwiítđih ā níj enna caá. ¹⁷ Adán bíicjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chājachah, nihat cāacwāđih ā chūúchah, jwĩ wunna caá. Caán yoobóđih tigaá. Páant ā jumuchah yuhna, ninboodíh jwiít jwĩ wēibipna caá: Bua jwuh Dios jwiít cāacwāđih oinit, teo wáacna, Jesucristo bíicjeh ā wunatjĩh jwĩ yéejatđih yohna, “Nit túinit caá”, jwiítđih ā níj enna caá. Páant jwiítđih ā níj enechah, ājeéh páantjeh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh bíic ā yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwĩ jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ā peéh chājnit pínahbut jwĩ jumna caá. Pánihat pah muntih, bíic newé Jesucristo ā túi chājatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwĩ jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwĩ jumuchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítđih ā níj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandíh jepahnit ājeéh páantjeh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁹ Bíic newé Adán Dios ā wutatđih ā yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawáđih Dios āt níj enep wut jĩ. Pánihna, bíih newé Jesucristo Diosđih ā túi jepahat jíib, “Nit túinit caá”, dawáđih Dios ā níj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ā jūúwát pínah jātih, Dios ā wutatđih cāacwāđih Moisés āt naóh yapanap wut jĩ, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwĩ jumatđih jwĩ jéihyat pínah níj. Pánih yap yohnit yoobát jwĩ jumuchah yuhna, jwiítđih bádí oinit, jwĩ yap yohat chah Diosboó jwiítđih bádí āt teo wáacap wut jĩ.

²¹ Jwĩ yéej chājat jíib, jwiít nihat wunnit pínah míicjeh jumna, Dios

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

biícdih jwīta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwādhí bádí oinit, jwī Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jī, jwiít dih ā teo wáacat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiít dih Dios ā niij enechah, caán biícdih páantjeh jwī túi jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwī jummat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ā túi teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² Páant nihcan caá, wā déewā! jwī yéej chājca boj jīh! Jwī yéejat dih yohna, Cristo jwiít dih ā wun wāhuchah, jwiít but ājeéh wunnit panihnit jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jūwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá. Wunniíh bácahjidih bita ī yéej chājat túutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandih jwī jepahcan niit. ³ Nindihbut ñi túi náhninaá: jwiít dih ī daabánachah, Jesúsíhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit jwī jummatdih bitadih júatna jwī chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh bácahdih ī yohochah, jwiít but ājeéh yohnit panihnit jwī jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwī íp nihát jéihni, túi chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā boonachah, jwiít but ā boonit panihnit jwī jumna caá. Pánih boonit panihnit jumna, ā wēpatjīh túut nūmnít, jáap cáac jumnit panihnit jwī jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwā ājeéh jwiít but wunnit panihnit jumna, wunnit ī yéej chāj cádahat pah, jwiít dih but yéej chāj cádahat caá náahap. Ájeéh jwiít but boo pud jūóhniit panihnit jumna, Dios ā weñat pínahboodíhjah chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wunnitjidih yéej chājat

jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcatdih jéihnit, nindihbut jwī túi jéihna caá: Cristodih jwīh jepahna, ājeéh wunnit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jwúub jūwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wunnit panihnit jumna, túi chājat túut niijná, ājeéh jwúub boo pud jūóhniit panihnit but jwī jumna caá. Pánih boo pud jūóhniit panihnit jumna, ā wēpatjīh ājeéh páantjeh jwī jumbipna caá. ⁹ Caandih jéihnit, nindihbut jwī jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud jūwát túttimah, chéneji ā jwúub wuncan niit, páant muntih. Pánih boo pud jūóhniit, wunatdih át yap yohop wut jī. ¹⁰ Jwiít cáacwā jwī yéej chājat jīb, Cristo biíc láajeh wunna, ā jwúub boo pud jūwát túttimah, ded pah chājna, Dios ā wēpatjīh āpī chājna caá, cáacwā caandih bádí ī weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ājeéh wunnit panihnit jwī jummatdih jenah joinit, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúsíh jumna, caánboó wā maáh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, weembát ājeéh jumnit, Dios ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wā jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ā jūwúchah, caandih ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandih ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ā wutatjidih jwī jepahat jīb nihcan, Dios biícdih jwī túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ājeéh át jummat túutap wut jī. Pánih ājeéh jumna, ā teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ā náahatdih yap yohnit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wunnit, jwúub boo pud jūóhniit panihnit jumna, Dios ā náahatboodíhjah ā wēpatjīh túi chājnit ñi jumúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ā jummat

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

15 ¿Páant wā naáwáchah, ded pah tigaá yeeb ñita niíj jenah joí? Dios ded pah jwí chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandíh tái jenah joinít dih át tái ubup taga. Pánih tái ubnit, Moisés ā wutatjidih jepahat jíib át nihcan taga. Pánih tái ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniít? ¿Nihcan caá, wā déewā! 16 ¿Nindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwí maáh ā jumuchah, caandíh teo wāhñit jwí jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwí jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát jwí maáh panihni ā jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyát dih jepahna, iiguípna bejnit pínah jwí jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wāhñit jumna, tái chājnit jwí jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niít? 17 Jātih yéej chājnit ñi jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu jwuh táníni doonádih tái jenah joinít, caánboodíh ñi tái wēi jepahna caá. Pánihna, ñi tūt nuumátdih “Búdí túina caá”, Diosdih jwí niijná caá. 18 Pánih tái wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ā jūwáchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, túiniboodíh jepahna, caandíh teo wāhñit panihnit ñi jumna caá. 19 Ded pah maáta ī jummatdih ñi tái jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéátdih ñi tái beh joyát pínah niijná. Jātih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyát dih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub tūt nuumnít, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ā náahat pahjeh chājnit ñi jummat pínah niijná.

20 Jātih yéej chājat jenah joyát dih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. 21 Caán láa yéej chājna, dedé tái jummatdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jíib iiguípna ñita bej

tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhninit, tíicnit, búdí ñi jīgahna caá. 22 Buu jwuh yéej chājat jenah joyát dih jepah cádahnit, Dioíhwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, ā náahat pahjeh chājnit, ājeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* 23 Nindih jwiít dih tái náhnit caá náahap: Jwí yéej chājat jíib, iiguípna bejnit pínah jwíta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo jwiít dih ā wun wāhatjidih tái jenah joinít, caandíh jwí jepahachah, jwiít dih ājeéh páantjeh Dios ā jummat tūt bípna caá. Pánih tái chājna, jwiít dih ā jíib náahcan niít.

7

Ded pah Moisés ā wutatji

1 Wā déewāá, cāacwā ī wutat ded pah ā jummatdih ñi tái jéihna caá. Cāac ā báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat ā wihcan caá. 2 Páant ā jumuchah, Moisés ā wutatjibat nin pah ā niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojīhjah mi jum naáh”, ā niijná caá. Páant ā wutuchah yuhna, mijeéh bóo ā wunat túttimah, caánt biíhdih mi jéih áa jumna caá. 3 Mijeéh bóo páantjeh ā jumuchah yuhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumup. Obohjeéhtih mijeéh bóo ā wunat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

4 Páant ā nihat pah muntih, yeebbút wā déewāá, Jesúhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit ñi jumuchah, Moisés ā wutatji níih pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pud jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih tái chāj wāhat tūt niijná. 5 Jātih yéej chājat jenah joyát dih jepahna, jwí ñinahatdihjah chājnit, Moisés ā wutatjidih jwí joyóchah, caandíh chah yap yohíhat āpī jíghop jī. Páant jwí yap yohatji jíib, iiguípna bejnit déeji jwí jumup jī. 6 Caán láa Moisés ā

* 6:22 Pr 12.28

wutatji jwiitdih chéoni pah át jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoíhwā ājeéh wunnit panihnit jumna, jwúb watnit panihnit jwī jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh táiniboodíh jwī jéih chājna caá. Páant ā jumachah, Moisés ā wutatji buu jwuh jwīh pínah nihcan caá.

Ded pah jwī yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ā wutatjidih ded pah tigaá jwīta niij? ¿Caán wutat yeejép niit ā jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ā jumap: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojó”, át niij wutap jī. Páant ā niij wutcah, en ñinahat yéejat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih wā jéihyat túttimah, caandíh yap yohíhna, bitáih bií déedih wāpī búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wāta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé wutatdih wā jéihyat pínah jātih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jíib ā peéh chājatdihbut wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojó”, ā niij wutatdih wā jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wāpī chājíhip jī. Páant wā yap yohatji jíib, iiguípna bejni pínah wāt jumap jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ā wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wutatdih yap yohnit, wā yéejat jíib iiguípna bejni pínah wāt jumap jī. Caán wutatboó túi chājat túutni ā jumachah, caandíh wā yap yohatji jíib iiguípna bejni déeji wāt jumap jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wā túi yapbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Yéej chājatboó “táinidih” niijni pah át jumap jī. Pánihna, ā wutatdih jéihna yuhna, wā

yap yohat jíib iiguípna bejni déeji wāt jumap jī.*

¹² Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wā chājap: Moisés ā wutatji túini ā jumna caá. Caán yoobópdih watnit, táinidihjeh ā chājat túutna caá. ¹³ Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguípna ā bejat túut niit? ¿Nihcan caá, wā déewā! Caan póhba ā bejat túutcan caá. Wā yéej chājat caá weemdíh iiguípna ā bejat túutap. Á wutatdih wā jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ā jumna caá”, wā niij jéihna caá. Pánihna, tabit yéej chājni wā jumatdih jéihnit, iiguípna bejni pínah wā jumatdihbut wā jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jī Moisésdih páant át wutat túutap wut jī. Pánihna, caán wutat Dioíh ā jumachah, túini ā jumatdih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wā jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyátidihjeh jepahni wā jumna caá. ¹⁵ Ded pah táinidih chājíhna yuhna, wā chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, niij jenah joiná yuhna, caandíhjeh wāpī chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chājíhcan yuhna, caandíhjeh wāpī chājna caá. Páant wā chājíhcatdih chājna, “Dios ā wutat túini caá”, niijná caá wā chājap. ¹⁷ Weemjéh pohba wā yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jumat jíib, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdíh ā yéej chājat túutna caá. ¹⁸ Wā jenah joyát yeejép míc ā jumatdih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ā wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājcan caá. ¹⁹ Táiniboodíh wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpī chājna caá. ²⁰ Pánihna, wā chājíhcatdih chājna,

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21 * 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā wātna caá.

²¹ Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājíhna yuhna, yéej chājíhatbut āpī jūóhna caá. ²²⁻²³ Dios ā wutatdih búdí wēina yuhna, caolih diítboó míic mawat panihni āpī jumna caá. Pánih jumna, táinidih búdí wā chājíhna yuhna, yéej chājíhatboodíh chah jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguípna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumachah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni āta jum? ²⁵ Jwī Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumap. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi ubbipna caá. Páant ā teo wáacatdih jéihnit, “Jesúsdiwah deyanit, ma teo wáacat tútatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjīh Dios ā wutatdih wāpī jepahíhna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caánboodíh wāpī jepahna caá.

8

Túini Espíritu ded pah jwiítidih ā teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguípna jwī bejat déejidih Jesucristo ā túi ubuchah, áihwā jumna, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh jwī yéej chājat jenah joyátidih jwī jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodíh jwī jepahachah, Dios bíicdih jwiítidih ā túi jummat túatna caá. Páant bíicdih jwī jumachah, jwiít Jesucristoíhwādh bñ dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³ Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiít míicjeh caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Páant ā wutatdih yap yohnit jwī jummat jíib, Dios bíicdih jwī túi jumcap

jī. Caán wutat jwiítidih ā jéih teo wáacah yuhna, Diosboó jwiítidih ā túi teo wáacap jī. Caán ā wūúhdih nin baácboó āt cáac jummat túatap wut jī, jwī yéejat jíib ā wun wáhat pínah niijná. Pánih wun wúhna, Jesús jwī yéejat jíib bñdáát panihnidih āt jíib chājap wut jī. ⁴ Páant ā jíib chājachah, jwiítboó Túini Espíritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumnbloodíh jwī jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wutatdih jéih bñjácán yuhna, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh jwī jéih bñjána caá.

⁵ Det ī ñinahatdihjeh chājíhnit, ded pah ī náahatdih ipī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā náahatdih jenah joinítboó ā wutat pahjeh ipī chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ā túina caá”, ded niij jenah joiní Diosdih eníhcanni jumna, Dios ā wutatboodíh ā jepahíhcan caá. Páant ā jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ī jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espíritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chājbiipna caá”, det niij jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chājbiipna caá”, niij jenah joí cádahnit, Túini Espíritu ñijeéh ā jumachah, yeéb ā náahatboodíh ñi chājna caá. Det Túini Espíritu wihcannitboó Cristoíhwā nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeébboó áihwā ñi jumachah, Túini Espíritu ñijeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíib ñíih bácah ā wunuchah yuhna, caán ñijeéh ā jumachah, ñíih caolih túi booni ā jumna caá. Pánihnit ñi jumachah, Dios yeebdíh “Nit táinit caá”, ā niijíchah, páantjeh ájeéh ñi jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiítidih wahní Túini Espíritu jwíjeéh jumna, Jesúsdiwah ā booaatji pahjeh muntih jwiítidihbut ā boobipna caá. Pánih boonanit, jáap bácah jwiítidih ā chāj wáhibipna caá.*

¹² Wā déewáá, jwiít jwī náahatdihjeh chāj cádahnit, caandíh jwíub chājcat

* 8:11 1Co 3.16

caá náahap. ¹³ Jwĩ weñat pínahdihjeh chājnit jumna, iiguipna bejnit pínah tigaá jwĩ jumnap. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh yéej chājatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwĩjeéh ã jumat pínah jãtĩh, Dios ã peéh chājatdih jwĩ úum jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh “Oini Paá”, úumcanjeh caandĩh jwĩ jéih niijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiít dih nin pah ã niij jéihyana caá: “Yeéb yoobópdi h Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá. ¹⁷ ã weh jwĩ jumachah, “Wã wehdih táinidih wã chāj wūhbi pna caá”, Dios ã niijátji pah, jwiít dih, Jesucristo biíc di h, ã túi chājbipna caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĩ jumat jíib yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wēinit, ãjeéh maáta jwĩ jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ã túi chājat pínah

¹⁸ Buu nin baácboó jum jwuhna, yeejép jwĩ yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah táinit jwĩ jumat pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwĩ yeejép yapatdih “Oboh jumni ã jumna caá”, wã niij jenah joiná caá. ¹⁹ Dios weh jeáboó ãjeéh jumnit, jwiít maáta jwĩ jumat pínahdih búdí eníhna, ni hat Dios ã chājnitjibut ĩ páina caá. ²⁰ Caán ã chājnitji ĩ jwĩh túi jumachah yuhna, cáacboó ã jwĩh yéej chājatji jíib, queébtut biíc yoobó wunnit pínah ĩt jum jwĩhip wut jĩ. Caanjéh pohba páant át bejcap wut jĩ. Diosboó ã chājnitjidih wunnit pínah át jum jwuhat túutap wut jĩ.* ²¹ Dios ã chājnitji wun beednít déejidih táinit ã jwúub chājbipna caá, páant muntih. Dios wehdih ã túi túut nuúm beedáat pahjeh muntih, biíc yoobó ã chājnitjidihbut ã túi túut nuumbipna caá. ²² Obohjeéhtih, buu

ni hat ã chājnitji wunnit pínah míic ĩ jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ã chājnitjibut yeó jáap jumat pah búdí tuba ñaacni panihnit ĩ jum jwuhna caá. Páant ĩ jumatdih jwiít jwĩ jéihna caá. ²³ Jwiít dih Túini Espiritu ã jumachah yuhna, biíc yoobó tuba ñaacnit panihnit jwĩ jum jwuhna caá. Nin baácboó jwĩ jum jwuhachah, caán jwĩjeéh jumnit, jwiít dih túini ã chāj wūhna caá. ã pebhna jwĩ jubínachah, chah búdí jwiít dih ã túi chāj wūhbi pna caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobópdi h ã túut nuúm beedáat pínah, ãjeéh jwĩ túi jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ã wūhat pínahdihbut búdí jwĩ wēi páina caá.* ²⁴ “Páant ã chājbipna caá”, niij wēi jenah joinít, iiguipna bejnit déejidih ã túi ubnit jumna yuhna, páantjeh ã túi túut nuúm beedánit jwĩ jum jwuhcan caá. ã túut nuúm beednít jumna, páant ã chājat pínahdih jwĩta páican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ã chājat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ã túi túut nuúm beedáat pínahdih jéihnit, jwĩ wēi páina caá.

Túini Espiritu jwĩ úubát dih ã teo wáacat

²⁶ Buu túi jéihcannit jwĩ jumachah enna, Túini Espirituboó jwiít dih ã teo wáacna caá. Diosdih ded pah úubát pínahdih jwĩ jéihcah, caán Túini Espiritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, yoobópdi h jwĩ úubát pínah niijná. Jwiítboó búdí úubíhna yuhna, jwĩ wéheatjĩh jwĩ jéih buujácah, jwĩ íipdi h yoobópdi h naóhni jwiít dih ã úubh wáacna caá. ²⁷ Dios ded pah jwĩ jenah joyát dih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiít dih ã úubh wūhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwādi h Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espiritu ãpĩ úubhna caá.

Cristo ã wēpatjĩh yéejatdih túi yap yohnit jwĩ jumat

* 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4

28 Jwiít nihat Diosdih oinit, ã náahatdih chãjnit pínah ã ñíonit jwí jumachah, Dios jwiít dih ãpí táí en daoná caá. Ded pah jwí yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwí táí jenah joyát pínah niijná. Páant ã chãjatdih jwí táí jéihna caá. 29 Jwiít ãihwã jwí jummat pínahdih Dios biíhmah átát jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ã wãúh Jesucristo ã jummat biíc yoobó jwiít dih át jummat túutap wut jĩ, dawá ã úudwã jwí jummat pínah niijná. Páant jwí jumachah, caánboó jwí úud jeñé caá ã jumap.* 30 Biíhmah ãihwã jummat túutnitdih át ñíwip wut jĩ, “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niíj enat túut niijná. Páant niíj ennit, ã pehbóo ãjeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jĩ.

31 Caandíh jéihnit, nin pahbut jwí jéihna caá: Dios ã oinit jwí jumachah, det jwiít dih ã en jũih buájacan niít. 32 Dios ã wãúhdih át wahap wut jĩ, jwí yéejat peéh ã wun wãhat pínah niijná. “Wã wãúhdih tubit oina, caandíh wã wunat túutcan niít”, át niíjcáp wut jĩ. Pánih wahnit, ded pah jwí náahatdihbut ã táí wëi teo wáacnipna caá. 33 Dios jwiít dih ñíona, “Nit túinit caá”, ã niíj ennit jwí jumachah, “Queét yeejépwã caá”, det jwiít dih ã jéih niíj naóh yaccan caá. 34 Cristo jwí yéejat jíib wun wãhna, jwúub boo pud jãóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chãudnit, caán biíc dih nihatdih watni ã jumna caá. Pánih jumna, jwíih pínahdih ãpí úubh wãhna caá, det jwiít dih peéh chãjat túutna, ã jéih naóh yaccat pínah niijná. 35 Cristo jwiít dih búdí ã oyochah, “Queét dih ma oi cádaahá”, bita ã niíjichah yãhna, ã jepahcan niít. Jwiít dih yeejépwã ã yapachah, bita jwiít dih yeejépwã ã chãjachah, jwí nuugáp wunachah, yégueh wihcannit jwí jumachah, jwiít dih tobohat ã jumachah, jwiít dih ã mao yohochah yãhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan niít. 36 Dios naáwát dih naóh yapani páant jwí yapat pínahdih nin pah át

niíj daacáp tajĩ:

“Yeó jáap jummat pah míhwã jwí jummat jíib jwiít dih íjnit, ã mao yohíhna caá. ã mao jeémát pínah owejawã pah jwiít but jwí jumna caá”, át niíj daacáp tajĩ. (Sal 44.22)

37 Páant yeejépwã jwí yapachah yãhna, Cristo jwiít dih oina, búdí ã teo wáacatjĩh wëinit, jwí táí yap yohna caá. 38-39 Jesucristo íhwã jwí jumachah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan niít. Jwí wunachah, jwí báadhdachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yãhna, ã oi cádahcan niít. Ángelwã, nemépwã, nin baác dih moón ã maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míhwãdih ma oi cádaahá”, Diosdih ã niíjichah yãhna, ã jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ã chãjnitboó caandíh ã jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwí Maáh Jesucristo íhwãdih Dios ã oi cádahcan niít.

9

Judíowã Dios ã ñíonit

1-2 Weém Cristo íh jumna, “ ‘Wã déewã, judíowã caandíh ã náahcatdih búdí wã jĩgahna caá’, niijná, yoobóp dih niijná caá ma chãjap”, Túini Espíritu weemdíh ã niíj jéihyana caá. 3 Wíih baác dih moón, wã déewã, Israel ã jaimená, Cristodih ã náahcat jíib iiguípna ã bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewãdih búdí oinit, iiguípna ã bejcat pínah niijná, túut nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ã táí yapat pínah niijná”, wãpí niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant niíj jenah joiná yãhna, wã jéih chãjcan caá. 4 Queét wã déewã Israel jaimená jumna, Dios ã weh pínah queét dih át ñíwip wut jĩ. Ded pah ãihwã ã jummat pínahdih queét dih át naáwáp wut jĩ. Moisés jum láa ãih yeh iigátjĩh queét dih át waáwáp wut jĩ. ã wutatdih Moisésjidi queét dih át jwíih naáwát túutap wut jĩ. Diosdih ã weñat

* 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

pínah m̄uddih queédih át chājat túutap wut jī. Ā túi chājat pínahdih queédih wut jī Dios át naáwáp wut jī.* 5 Jwī n̄owā Abraham, Isaac, Jacob queét biíc peihcannit, jwiít judíowādih cāac waowā ī j̄m̄uchah, jwiít ī j̄mená caá. Jesucristobut, ī j̄ma yoobát át j̄m̄ap wut jī. Caán Jesucristo Diosjeh m̄antih j̄m̄na, nihat chah maáh ā j̄m̄na caá. Yeó jáap j̄mat pah caandih jwī túi wēi naóh jīh. Páant tíi ā j̄m̄ naáh.

6 Páant wā naáwáchah, nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Dios ā naáwátji pah biíc yoobó jwiít Israel ā j̄menádih āihwā pínah át chājcap taga”, ñita niij jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ā j̄mená j̄m̄na ȳhna, Dioíhwā yoobát nihcan caá. 7 Nin pah caá: Biquína Israel j̄mená Abraham j̄mená ī j̄m̄uchah ȳhna, “Abraham j̄mená yoobát nihcan caá”, queédih Dios ā niij enna caá. Nin pah Dios át niijap wut jī: “Obohjeéhtih, ma wūh Isaac j̄mená bácah ma j̄mená yoobát ī j̄mbipna caá”, Dios Abrahamdih át niijap wut jī.* 8 Páant ā niij naáwáchah joinít, nindih jwī jéihna caá: Abraham j̄mená cāac j̄m̄na ȳhna, Diosdih túi jenah joicán, ā weh nihcan caá. Dios ā niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ā j̄mená pohba. 9 Nin pah Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih m̄antih wā jwūb jūwáchah, majeéh bóli Sara ma wūhdih mi túhbipna caá”, át niijap wut jī.*

10 Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh j̄m̄ap wut jī. Queét chénat pah ī íp Isaac jwī n̄o át j̄m̄ap wut jī. 11-12 Ī cāac j̄mat pínah jātih, túini, túicatdih ī chāj jwūhcah, ded pah ī chājatdih jenah joicánjeh, caandih náahna, údyiboodih Dios át ñiwip wut jī. Pánih ñionit, Rebecadih nin pah át niijap wut jī: “Weép jeñé ā

úuddih ā teo wūhbipna caá”, caántdih át niijap wut jī.* 13 Páant ā ñíwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Jacobdih caá wā oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodih wā iiná caá”, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī.*

14 Caandih jenah joinít ¿ded pah tigaá jwīta niij? “Ded pah ī chājatdih jenah joicánjeh, ā náahnidihjeh pánih ñiona, Dios yoobópdih ā chājcan caá”, ¿jwīta niij tániit? ¡Pánihcan caá! 15 Dios Moisésdih nin pah ā niijátjidih jwiítidih náhnat caá náahap: “Det wā náahnitdihjeh wā j̄gah en teo wáacipna caá”, Dios ā niijná caá, át niij daacáp tajī.* Ded pah cāac ā chājatdih jenah joicánjeh caandih ñionit, yoobópdih ā chājna caá. 16 Jwiít cāacwā jwī náahat pah nihcan, ded pah jwī chājat j̄ibbut nihcan, det ā náahnitdihjeh Dios ā j̄gah en teo wáacna caá. 17 Faraón Egipto baácdih moón ī maáhdih ded pah Dios ā niijátjidih náhnit, “Dios ā chājat yoobópdih ā j̄m̄na caá”, jwī niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijap wut jī: “Egipto baácdih moón ī maáh pínahdih meemdih maáh wā waadánap jī, nihatdih wā wēpatdih wā júutat túut niijná. Pánihna, ded pah meemdih wā chājachah ennit, nihat baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ī niij naóhbipna caá”, Dios caandih ā niijap be, Moisés át niij daacáp tajī.* 18 Dios det ā náahnitdihjeh ā j̄gah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ā jepahat túutcan caá. Pánihna, Dios ded pah ā náahatdihjeh ā jéih chājna caá.

19 Pánih chājni ā j̄m̄uchah ennit, weemdih nin pah ñita niij tágaá: “Dios ā náahnitdihjeh ā j̄gah enechah, jwiítboó caandih yap yohna, jwī bujácana niit. Pánih yap yohna, jwī jéih bujácana, ¿dépanih tigaá caán jwiítidih ā peéh chājihna?” niij íjnit, weemdih ñita wūbh joi tágaá. 20 Nin pah yeebdih wāta niij jepah taga:

* 9:4 Ex 4.22 * 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 Ex 33.19 * 9:17 Ex 9.16

* 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15

¿Yeéb cãacwã oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ñita jũih niít? Ded wáam dahdih ã nawachah, ã naoni dahboó caandih nin pah ã jéih niíj jũihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdih nin pah jíghni dah ma nao?” ã jéih niíjcan caá. Pánihna, yeéb Diosdih jũihna, caán wáam dah ã jũihñat pah niijná caá ñi chãjap.* ²¹ Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepjĩhjah muntih dawá mácah jíghni dahnadih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, biíh oboh jumnidihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjah jwiítidih ã jéih chãjna caá.*

²² Iiguípna bejnit pínah ì yéej chãjatdih búdí ã íjatdih júutat túut niijná, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodih júutat túut niijná, queétdih ã peéh chãjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdiñ ì yéej chãjatdih ãt enah boj jwahup wut jĩ. ²³⁻²⁴ Ded pah ã túi jumat, ã wēpatdihbut ã jígh ennitdih ãt jéihyanap wut jĩ. Jwiítidih jãtĩh ãtát ñiojip taga, caán biícđih jumnit, ã wēpat, ã táyatdihbut jwĩ bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiít ã ñionitboó biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jwĩ jumna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani Oseas nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“ Jãtĩh wĩhwã nihcannitjidiñ “Yeéb wĩhwã caá”, wã niíjbipna caá. Jãtĩh wã oicannitjidiñbut “Yeéb wã oinit caá”,* wã niíjbipna caá’, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

²⁶ ‘Wĩhwã yeéb nihcan caá’, ã niíjñitjiboó Dios báadhni weh ì jumbipna caá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon jãtĩh Isaíasbut Israel ã jũimenáđih nin pah ãt niíj daacáp tajĩ: “Dios cãacwã ì yéej chãjatdih búdí íjnit, waícanjah queétdih ã peéh chãjbipna caá. Pánihna,

óondih jenah enna jwĩ buujácac pah, Israel ã jũimená dawá ì jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjah Dios ã túi ubbipna caá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut ãt niíj daacáp tajĩ:

“Jwĩ Maáh Chah Wēpni, biquína jwĩ déewãdih ã túi ubcah, jwiít judíowã jwĩta buúd beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tútchidih moondih peéh chãjna, ã yoh beedáat pahjah muntih jwiítidihbut ãta yoh beedá tagaá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Is 1.9)

Judíowã túini doonáđih ì náahcat

³⁰ Nindih túi náhniat caá náahap: judíowã nihcannit Jesucristodih túi jenah joinít, ì jepahachah ennit, “Nít túinit caá”, queétdih Dios ãt niíj enep taga. Dios biícđih ì túi jumat pínahdih ì bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubup taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ã jũimená judíowãboó “Jwiít Dios ã wutatdih jwĩ chãjachah, caán biícđih jwĩ túi jumbipna caá”, niíj jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wutatjidiñ jepahihna yuhna, ìt jéih buujácac taga. Pánihna, túinit ì jumihna yuhna, ã wutatdih ì jepahcatdih ennit, “Nít túinit caá”, Dios ãt niíj encap taga.

³² ¿Dépanih tigaá túinit jumihna yuhna, ì buujácac? “Dioíhwã jumihna, jwĩ jenah joyátjĩhjah Moisés ã wutatjidiñ jwĩ jéih jepahna caá”, niíj jenah joinít, Diosdih túi jenah joicánjah, ìt jéih buujácac taga. Jesúih túini doonáđih naóhna, nin pah jwĩpĩ niijná caá: “Jwĩ túocni jee dáñ panihni Cristo ã jumna caá”, jwĩpĩ niíj naóh bohéna caá. Det jee dáñdih buug lãjnitboó ì túocni dahdih ípĩ íjna caá. Pánihat pah, Cristoíh doonáđih joinít, túocni jee dáñdih ì íjat pah caandihbut íjnit, Dios biícđih ì jéih jumcan niít. ³³ Páant Dios naáwátđih naóh yapani nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tútchiboó ï tóocat pínah jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandíh tóoc buggnít, ï bugg lájni dahdih cáacwã búdí ï íjibipna caá. Caandíh ï íjihat pah caán tútchidih moón caán jee dáh panihnidih ï náahcatji jíib, wã pebhna ï juibícan níit. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih táí jenah joinítboó wãjeéh jumna, ï táí wēibipna caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tají. (Is 28.16)

10

¹ Israel ã jūimená wã déewã iiguípna bejnit pínah ï jumuchah, búdí wã jīgahna caá. Pánih jīgahnit, Dios queédih ã táí ubat pínahdih náah yacna, búdí wã úbhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ï chājíhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chājíhna yuhna, Dios ded pah ã chājat tūtattidih yoobópdih ípí jéihcan caá. ³ ï jenah joyátjéh táini ï chājíhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ï jéih bujjácan caá. Pánih bujjácan yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ï jenah joicáh, queédih “Nit táinit caá”, ã niij encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih táí jenah joinítboodíh “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá. Pánihna, Moisés ã wutatjidih jwí jepahat jíib táí ubnit jwí jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh táí jenah joí jepahnitdihjeh ã táí ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon jātíh nin pah ãt niij daacáp tají: “Det Dios ã wutatdih táí jepahnitdihjeh ã táí ubbipna caá”, ãt niijíj tají.* ⁶⁻⁷ Páant ã niij daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih táí jenah joinítidihjeh “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah jwíípi niij naóhna caá: Dios ã wahni Cristojeh nin baácboó átát dei juyáp tají. Pánih dei jūiníji ã jumuchah, nin pah ñi niij jenah joicá bojoó: “Jeáboó púuh

laab béjnit, Cristodih ub dei jūóhni pínahdih jwí náahna caá. Wunnitji caolih pebhboó dei bejnit, Cristodih boocat tūttnit, caandíh jwúub ub púuh laáb jūóhni pínahdih jwí náahna caá, jwiítidih ã táí ubat pínah niijná”, ñi niij jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah ãt niij daacáp tají: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátidih ñi bid? Caandíh jéihnit, ñitát bohé tagaá”, ãt niij daacáp tají.* Pánihna, caán jwí bohéni naáwát Cristodih ã táí jenah joyát tūttna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwíípi niij naóhna caá: Det Dios bíicdih táí jumíhna, “Jesús wã maáh caá”, niij naóhnit, “Dios caán wunnijidih ãt jwúub boonanap jí”, ï niij jenah joyóchah, Dios queét iiguípna bejnit déejidih ã táí ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdi h jwí táí jenah joí jepahachah, Dios jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Pánihna, “Jesús wunniji jwúub boo pud jūóhni jumna, ni hat cáacwã ï maáh ã jumna caá”, bitadih jwí niij naáwáchah, ã táí ubnit jwí jumna caá.

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “Det Diosdih táí jenah joinít, ‘Páant ã niiját pah bíic yoobó ã yapbipna caá’, niij jenah joinít, tíccanjeh ï táí wēibipna caá”, ãt niij daacáp tají.* ¹² Dios ni hat cáacwã yoobó ï maáh jumna, det caandíh úbhnitdih táini ã chājibipna caá. Judíowādih, judíowã nihcannitdihbat bíic yoobó ã táí teo wáacipna caá. ¹³ Dios naáwátidih bíih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “‘Wã yéejatdih yohnit, weemdíh ma táí ubú’, det jwí maáhdih niij úbhnitdih ã táí ubbipna caá”, ãt niij daacáp tají.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandíh ï jéih úbhcan caá. Pánihna, ã naáwátidih naóhnit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandíh íta jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ ã naáwátidih naóhnit pínahdih Dios ã wahcah, det áih táini doonádih naóhnit íta wihcan

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16 * 10:13 Jl 2.32

tagaá. Dios naáwátdih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “Túini doonádih naóhniit ī jūúwáchah, jwī túi wēina caá”, át niíj daacáp tajī.*

16 Páant ī daacátji ā jumuchah yuhna, Israel jumená dawá caán túini doonádih ít joíhcap jī. Páant ī joíhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah át niíj daacáp tajī: “Maá, ma naáwátdih queétdih jwī naóh yapanachah yuhna, dawá ī joíhcap be”, át niíj daacáp tajī.* 17 Cristoíh túini doonádih joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cāacwā ī jepahat pínah niijná. 18 Nin pah yeebdíh wā niíj úbh joiná caá: “¿Israel jumená caán doonádih ít joijícan taniít?” ñi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ít joijí ta yah caá. Páant ī joyátjidih tigaá Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī:

“Dioíh doonádih nihat pebhboó ít naóh peetép wut jī. Pánihna, nihat baácđih moón caandíh ít joyóp wut jī”, át niíj daacáp tajī. (Sal 19.4)

19 Pánih jéihnit, nin pah wā jwúub niíj úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel jumená joiná, ít túi beh joijícan ta niít? ñi jenah joyóchah. Ít túi beh joijí ta yah caá. Nin pah Moisés ā niíj daacátjidih yeebdíh wā jwíih náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel juménádih ā niíj naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejépwā caá’, ñi niíj ennitdih wíihwā pínah wā chājbipna caá. Páant wā chājachah, yeéboó jepchá tubnit, queétdih búdí ñi íjbipna caá’, ā niijná caá”, Moisés át niíj daacáp tajī. (Dt 32.21)

20 Isaíasbut úumcanjeh, nin pah át niíj daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemdíh bidcannitboó ī jwāáap be. Weemdíh úbhcanitdih ded pah wā jumátđih wā jéihyanap

be’, Israel jumená nihcannitdih Dios ā niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī. (Is 65.1)

21 Israel jumenáboodíh, nin pah Isaías át jwúub niíj daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemdíh náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī túut numát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíihwā ñi jumúú”, queétdih wā niijíp yah be’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā jumená daocánnitdih Dios ā túi ubat

1 ¿Israel ā jumená Dios ā ñíonitjidih buu láa áta yoh taniít? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Nihcan caá! Queétdih ā yohcan beé. Weembút Israel ā jumá, Abraham jumená ī jumá náahji mun tigaá. Benjamín ā jumená jumni poómpđih bóo caá.* 2 Biíhmah Israel ā juménádih Dios ā ñíonitji ī jumuchah, queétdih át yohcap jī. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel ā jumená ī yéej chājatjidih Diosdih át naóh yacáp jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeéboó ñi jéihcan niít? Nin pah át niíj daacáp tajī: 3 “Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá ít mao yohop be. Meemdíh wēina, nuñúpdih jwī mao cáo wáhat jeé poómpnadihbut ít boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátdih naóh yapanit biícđih jumni weemjéh caá wā judhdap. Páant wā jumát doonádih joiná, weemdíhbut ī mawíhna caá”, át niíj daacáp tajī.*

4 Páant ā niijíchah joinít, Diosboó Elíasdih nin pah át niíj jepahap wut jī: “Meém biícđeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíih cāacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queétdih weémboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal wūt jumnidih queét ī wēi úbhcan caá. Páant dawá ī jumátđih jéihnit, ma úmca bojó”, Dios Elíasdih át niijíp wut jī.* 5 Elías jum láa,

* 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1 * 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14 * 11:4 1R 19.18

daocánnit Diosdih túi wēinit ī jumat pah muntih, buubut daocánnit Israel ā jūimenádih Dios búdí oina, jīgah ennit, āihwā pínah āt nīwip taga. ⁶ Pánih nīonit, “Nī túi chājat jīb yeebdih wā nīona caá”, āt nījcáp jī. Ī túi chājat jīb ā teo wáacna, oinit, jīgah enat yoobát āta nihcan tagaá.

⁷ Páant nīijnít, ¿ded pah tīgáá ā jum? Nin pah caá: “Nit wīhwā caá”, Dios queédih ā nījāt pínahdih Israel ā jūimená búdí ī náahachah yuhna, páant āt nījcáp wat jī. Obohjeéhtih, āihwā ī jumat pínah nīijná, daocánnitdihjeh Dios āt nīwip wat jī. Bitá ā nīocannitboó caandih chah yap yohnit īt jumup wat jī. ⁸ Páant ā yapatdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah īt nīj daacáp tajī:

“Caandih náahcannitdih Dios ūonit panihnit āt chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatdih ā jūutachah yuhna, īpī beh encan caá. Ā naáwátidih joiná yuhna, īpī beh joicán caá. Páantjeh tīgáá buubut queét ī jumup”, īt nīj daacáp tajī. (*Dt 29.4; Is 29.10*)

⁹ Maáh David nin pah caandihjeh muntih āt nīj daacáp tajī:

“Queét Israel ā jūimená búdí jeémátidih, dawá bií déedihbut bíbohnt, wēina, ‘Jwíitdih Dios ā túi wēi enna caá’, nīj jenah joinít, ded pah yéej chājnit ī jumatdih ī jéihcan caá. Páant ī jumachah ennit, queédih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queédih jéih ennit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjeh jumna, búdí jīgah naáh jumnit ī jumna naáh”, āt nīj daacáp tajī. (*Sal 69.22-23*)

Judíowā nihcannitdih Dios ā túi ubat

¹¹ Páant nīijnít, nin pah wā jwūub ubh joiná caá: Israel ā jūimená, Cristodih ī náahcah ennit, ¿Dios queédih yohat yoobát taniít? nī jenah joyóchah. Queédih páant bóo

pohba ā chājcan niit. Páant ā yohcan yuhna, queét Cristodih ī náahcah, buu judíowā nihcannitboodih Dios ā túi ubbipna caá. Judíowāboó ī jepchá tubat pínah nīijná, judíowā nihcannitdih Dios āihwā pínah ā chājna caá. ¹² Judíowā Cristodih náahcan, ī yap yohat jīb, buu láa nihat baácdih moondih dawá túi ubnit, Dios queétboodih ā túi chāj wuhna caá. Pánihna, judíowā yap yohnit ī jumachah, bitadih Dios túi chājna, queét judíowā Cristodih ī jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba ā chāj wuhbipna caá.

¹³ Páant nīijná, yeéb judíowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdih caá Cristo weemdih ā bohéat túutur. Pánih yeebdih bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá. ¹⁴ Páant wā déewádih wāpī nīj naóhna caá, Dios ā túi ubnit nī jumatdih ī jéihyat pínah nīijná. Pánih jéihnit, ijna, túut nūmnit, queétbut Cristodih ī náahachah ennit, Dios queédihbut ā túi ubbipna caá.

¹⁵ Judíowādih Dios ā cádah jwuhachah, nihat baácdih moón judíowā nihcannitboó túini doonádih joinít, Cristodih ī jepahna caá. Páant ī jepahachah ennit, queétboodih ājeéh ā túi jumat túutna caá. Queét judíowāboodih āihwā pínah ā chājachah bácah, nihat baácdih moondih túini yoobát ā jumat túutbipna caá. Āihwā ī jumachah, chah dawá Cristodih jepahnit iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ubbipna caá. ¹⁶ Nin pah caá ā jumup: Cáacwā ī jwíih chājni pan dahdih Diosdih ī wuhachah, “Nin túini caá”, ā nīj enbipna caá. Pánih caanbítidih ennit, nihat judhndihbut biíc yoobó “Nin túini caá” ā nīj enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat túini ā jumachah, āih cácanabut túini ā jumna caá. Páant nīijná, nin pah wā nīj naóhna caá: Jwí nūo Abrahamji Diosdih ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ā nīj enat pahjeh, ā jūimenábut caandih ī túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queédihbut ā nīj enbipna caá.

¹⁷ Biquína judíowā olivo nah Dios

ã bóod yohni cãcana panihnit ï jumuchah, yeéb judíowã nihcannit-boodíh ã bóod yohopjidih ã jwúub dũujnit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihnidih át jwúub dũujáp wut jĩ. Páant niijná, nin pah wã niij naóhna caá: Judíowã ï jumupjidih yeéb judíowã nihcannitdih Dios át jwúub túut nuúm jwejep wut jĩ. Pánih dũujnit panihnit ñi jumuchah, judíowãdih Dios ã túi teo wáacat pah, bũ yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ã ñíwichah jéihnit, “Jwiítboó judíowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cãcana áih náatdih ápi teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cãcanadih ã túi teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwiít judíowãdihjeh Dios jwíih ñíona, máa náat panihnit jwĩ jumna caá. Pánih ñíona, jwĩ dée pínah Cristodih át ñíwip wut jĩ, yeebdíhbut ã túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiítboó judíowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñita niij tágaá: “Biquína máa cãcanadih ï bóod yohat pahjeh Dios biquína judíowãdih át yohop wut jĩ, jwiítboó áihwã jwĩ jummat pínah niijná”, ñita niij tágaá. ²⁰ Páant ñi niiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ï túi jenah joicátji jíib Dios queétdih át cádah jwuhap taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jíibjeh áihwã pínah yeebdíh át ñíwip taga. “Jwiít judíowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah joyóchah, ã túican caá. Yeebbút ñi túi chãja chaáh, queét judíowã ï cádahat pah “caandíh ñi cádahná” niijná. ²¹ Jwíih jumni cãcana panihnit judíowã Cristodih ï jepahcat jíib, Dios yohna, yeéb ã jwúub túut nuumní cãcana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut biíc yoobó ã yohbipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ã túi chãjatdih ñi túi náhninaá. Ëum náah jumni caandíh jepahcannitdih ã peéh

chãjat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeébboó caandíh ñi túi jenah joí cádahachah, yeebdíh ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ã yohbipna caá. ²³ Queét jepahcannit judíowã túut nuumnít, caandíh ï jepahachah, caán ã bóod yohni cãcana panihni ï jumuchah yuhna, queétdih ã jwúub dũujbípna caá, ã ñíonit biícđih ï jwúub jummat pínah niijná. Diosdih dedé bawat wihchah, ã yohnijidih ã jéih jwúub dũujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judíowã nihcannit jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih dũuját pah, Dios yeebdíh áihwã pínah át chãjap wut jĩ. Yeebdíh pánih chãjni jumna, judíowãboó ã jwíih ñíonit ï jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ã yohnitjiboodíh ã jwúub dũuját pínahdih Dios ã bawacan caá.

Dios judíowãdih ã túi ubat

²⁵ Yeéb wã déewã panihnit, “Dios jwiít judíowã nihcannitdih chah ã wéi enna caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná, bũ yeebdíh cáacwã ï jéihca naáhdih wã naóhbipna caá. Nin pah ã jumna caá: Bũ jwuh dawá judíowã Diosdih ï jepah jwuhcan caá. Dios ã ñíonit judíowã nihcannitdih áihwã ã chãjat túttimah, judíowã jwuh jwúub túut nuumnít, caandíh ï jepahbipna caá, bũca. ²⁶ Páant ï jepahachah, queét nihat iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubbipna caá. Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapanit nin pah ït niij daacáp tajĩ:

“Jerusalén tútchimant jũóhni judíowãdih ã túi ubbipna caá. Pánih jũóhniiboó queét Jacob ã jũimená Diosdih ï náahcatjidih ã túut nuumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ã túut nuumúchah, ï yéejatđih wã yohbipna caá. Pánih yohnit, wã niijátji pahjeh queétdih wíhwã wã chãjbipna caá, Dios ã niijná caá”, ït niij daacáp tajĩ. (Jer 31.33-34)

28 Judíowā ī n̄owādhī ā ñíonitji ī jum̄uchah, Dios queétdih búdí ā oyatji pahjeh m̄antih, b̄uu jum̄nitdihbut biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ī jum̄uchah yuhna, Cristoíh doonádih joíhcan, Diosdih eníhcannit ī jum̄na caá. Páant ī eníhcat jíib, b̄uu jw̄uh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonádih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ī eníhcah yuhna, Dios páantjeh queétdih ā oina caá. 29 Pánih oina, ī n̄owādhī Dios ā niijátji pah ī jum̄menádihbut ñíonit, ā oi cádahcan níit. 30 Yeéboó jǎtih Diosdih yap yohnit ñi jum̄uchah yuhna, judíowā ī yap yohochah ennit, b̄uu jw̄uh yeebdíh jíghah ennit, Dios át túi ub̄up taga. 31 Yeebdíh ā jíghah en teo wáacatdih enna yuhna, queétdih páantjeh yap yohnit ī jum̄na caá. Pánih yap yohnit ī jum̄uchah, Dios yeebdíh ā jíghah enat pahjeh queétdihbut biíc yoobó ā teo wáacbična caá. 32 Nin pah caá: “Nihat cáacwā t̄abit yap yohnit ī jum̄uchah, queét nihatdih jíghah ennit wā teo wáacbična caá”, Dios ā niijná caá.

33 ¡Choo! ¡Dios wēpni níit! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jum̄up. Páant ā jum̄uchah, ā jenah joyátdih, ā chājatdihbut jwiít cáacwāboó jw̄i túi jéih beedácan caá.* 34 Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit ít niij daacáp tajī: “Dios jw̄i maáh ā jenah joyátdih det ī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jum̄na, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ī jéih niijcán caá.* 35 Det Diosdih biíh pah bóodih ī wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ā jíib b̄udána caá’, ī jéih niijcán caá”, ít niij daacáp tajī.* 36 Dios nihatdih chājni ā jum̄na caá. Pánih jum̄na, nihat ā chājni áih míic ā jum̄uchah, nihatdih ā wēpatjīh páantjeh ā jum̄at túatna caá. Páant ā jum̄uchah, yeó jáap jum̄at pah caandíh jw̄i wēi naóh jíih. Páant tíi ā jum̄na hah.*

* 11:33 Is 55:8-9

8.6; Ef 4.6; Col 1.16

* 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16

* 12:4-5 1Co 12.12

12

Dioíhwādhī túini chājat caá náahap

1 Dios jwiútdih búdí ā oyatdih náhninit, ded pah ā chājatdihbut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūh̄dhī ī mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míic wūh̄uá, ā náahatdihjeh ñi chājat túat niijná. Páant tigaá náahap jwiútdih, Diosdih jw̄i túi weñaat túat niijná. 2 Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ī chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyátdih túat n̄uum béjna, táinidih chājnit ñi jum̄bipna caá. Pánih túat n̄uumná, Dios yeebdíh ded pah ā náah yacatdih ñi jéihbipna caá. Á náah yacat túini jum̄na, yoobópdihbut ā jum̄na caá. Caán ā náah yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

3 Búdí oinit, Dios weemdíh ā ñíwip jí, cáacwādhī wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jum̄na, nihat yeebdíh nindih wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdihtíi jenah joinít jum̄na, “Dios weemdíh ā teo wáacat pah bóojeh tigaá wā jéih chājat”, niij jenah joyát caá náahap. 4-5 Jwiútdih nihat Cristoíhwā míic jum̄na, áih bácah panihni jw̄i jum̄na caá. Pánih jum̄na, mácah tewatna Dios jwiútdih át wūh̄up taga. Nin pah ā jum̄na caá: Jw̄i bácahdih téihyana, jíthana, quíibna, dawá ā jum̄na caá. Pánihna, biíc bácahjeh jum̄na yuhna, mácah tewatna ā jum̄na caá. Páant jw̄i bácah ā jum̄at pah, jwiútdih Cristoíh bácah panihni jw̄i jum̄uchah, mácah tewatna jwiútdih ā wūhna caá, jw̄i túi míic teo wáacat pínah niijná.*

6 Dios jwiútdih nihatdih ā teo wáacachah, mácah tewatnadih át wūh̄up taga, ā wēpatjīh jw̄i chājat pínah niijná. Biquína jwiútdih Dios naáwátdih naóh yapanit pínahdih át ñíwip taga. Páant ā ñíonit jum̄na, Cristodih ī túi jenah joyát pah bóo

* 11:35 Job 41.11

* 11:36 1Co

bitadibbut ĩ túi naóh yapana naáh. ⁷ Biíhboodih cáacwādh teo wáacni pínahdih Dios át ñiwip taga. Páant ā ñíoni jumna, Dios ā wēpatjīh bitadih ā túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátdih bohéni pínah jumna, caandih ā túi bohéna naáh. ⁸ Biíhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ā túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnitdih bií déedih túi wūhni pínah jumna, túini caolih jumnit, ā wēi wūhna naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah joinitjeh ĩ wutna naáh. Biíhboó jīgah en teo wáacni pínah jumna, ā túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit ñi jummat yoobó yeéb Cristoíhwā túi míic teo wáacat caá náahap.*

Cristoíhwādh ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoíhwādh jummat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinít, túiniboodih chājat pínahdih búdí ñi bidií. ¹⁰ Ñi úudwā yoobátdih ñi oyat pah Cristoíhwā ñijeéh jumnitdih biíc yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnitdih ñi túi míic wáyaá.

¹¹ Dios ā wutat pah chājna, yabhcanjeh, ñi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdih ā pebhna ā ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi úubh cádahca bojoó.

¹³ Jesúíhwā moh yéejnitdih ñi túi teo wáacá. Bitā ñi pebh ĩ juibínachah, queétdih ñi wēi jwāáá.*

¹⁴ Det yeebdih yeejép ĩ chājachah, “Yeejép ĩ yap dáhwa naáh”, niijcánjeh, “Ī túi yapa naáh”, ñi niijí.*

¹⁵ Det wēinitjééh jumna, yeebbát ñi weñeé. Jīgahnit ĩ jumuchah, ĩjeéh ñi jīgah wáacá.

¹⁶ Biícdih ñi túi jumúú. “Weém chah túini caá”, niij jenah joicánjeh, oboh jumnit biícdih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

¹⁷ Bitā yeebdih yeejép ĩ chājachah yuhna, queétdih yeejép chāj jwúubaca bojoó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ā túi chājna caá”, nihāt ĩ niij jéihyat pínah niijná. ¹⁸ Yeéb ñi déewādh túi chājat pínahdih búdí ñi bidií, biícdih túi jummat túut niijná. ¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bitā yeebdih yeejép ĩ chājatjī jīb, ñi jwúub peéh chājca bojoó. Ī yéej chājatjī jīb, Diosboó ĩjnit, queétdih ā peéh chāj bipna caá. Páant ā chājat pínahdih jenah joinit, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “ ‘Weémboó cáacwā ĩ yéej chājat jīb yoobópdih wā peéh chāj bipna caá’, jwī Maáh ā niijná caá”, át niij daacáp tajī.* ²⁰ Páant ā jumuchah, yeébboó nin pah ñi chājaá: Yeebdih en jūihni ā nūgúp wunuchah ennit, ā jeémát pínahdih ñi wūhúú. Ā taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahdibbut ñi wūhúú. Páant caandih ñi túi chājachah enna, búdí ā tíicbipna caá.* ²¹ Bitā yeebdih yeejép ĩ chājachah, queétdih biíc yoobó yéej chāj jwúubacan, túinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadh jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadh Diosjeh tigaá ĩ maáh jummat pínahdih át ñiwip taga. Páant ā maáh waadánit ĩ jumuchah, queét yeebdih ĩ wutuchah, ñi túi jepahaá. ² Det jwī maátadh jepahcannit, Dios ā ñíonitdih yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatjī jīb queétdih peéh chājat ā jum bípna caá. ³ Det túi chājnit ĩ maátadh ĩpī úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéh chājat pínahdih ĩpī úumna caá. Ñi maátadh úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdih ĩ niijbípna caá. ⁴ Dios yeebdih teo wáacat túut niijná, ñi maátadh ā wutna caá, ñi túi jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdih ĩ peéh chājat

* 12:8 1Co 12.4-11 * 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28 * 12:16 Pr 3.7 * 12:19 Dt 32.35 * 12:20 Pr 25.21-22

pínah niijná, Dios queétdih át ñíwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap. ⁵ Peéch chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ā túibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, túinijeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadih caán tewatdih Dios át wūhup taga. Páant ī túi tewechah ennit, yeébbóó ī tewat jíib ñipī jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdih ī jíib chājat túutuchah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ī tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib buudáátdih waícanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ā wutatdih ā túi jepahna caá. ⁹ Ā wutat nin pah caá ā niijíp: “Biíh áajih ñi yéej chājca bojoó. Cáacwādh ñi mao yohca bojoó. Ñi numcá bojoó. Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ā niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadihbut ma oyoó”, ā niij wutatdih jepahna, Dios nihát biíh ā wutatdihbut jwī túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queétdih jwī yéej chājcan niít. Pánihna, queétdih oina, Dios ā wutatdih túi jepah beedána caá jwī chājap.

¹¹ Ūonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ā yapatdih túi jenah joinít ñi jumúá. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínahdih náhnit, ñi túi páñaá. Caandih jwíih jepahna, “Jwiít dih ubudih ā jwúub dei jūóhbiipna caá”, jwī niij jenah joyóp jī. Obohjeéhtih, buu ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh caá ā judhdup. Páant bahnijeh ā judhduchah, jwiít dih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ā jwúub dei jūúwáchah, chei panhipboó yeejép ī chājat waícanjeh ā buudbípna caá. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhdatdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ā yeh iiguíp

panhipboó jumna, túinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwiít mícjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, í náah chājatdihbut jwī bidcat dée caá. Míc jūihnit, míc jepchá tabnitbut jwī jumca boj jīh. ¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwī Maáh Jesucristo ā teo wáacatjīh túinidihjeh ñi chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

¹ Jesús dih jáap jepahnit pah, ā naáwát dih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míc pej jumúá. Ī túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míc niij íjaca bojoó. ² “Weém nihát nuñúpwādh wā jeéméchah ā túina caá”, biquína Ī niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesús dih doonádh túi jéih jwuhcannit, nuñúpwādh jeémpcanjeh, pácahinadihjih Ī jeémpna caá. ³ Det nihát dih jeémpnit, pácahinadihjih jeémpnitboodih “Meém oboh jumni caá”, Ī niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpnitbut nihát dih jeémpnitboodih “Yeejép chājna caá ma chājap”, Ī niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesús dih jepahnit nihát dih jeémpnit Ī jumuchah yahna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ā niijná caá. Āihwā Ī jumuchah ennit, nuñúpwādh jeémpcannitboó queétdih yeejép Ī niij jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesús dih jepahni Dios dih teo wūhni panihni caá ā jumup. Páant āih ā jumuchah, yeébbóó caandih ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ā chājatdih ennit, ā maáhjih “Ma túi chājna beé. Ma túi chājcan beé”, ā jéih niijná caá. Pánihna, Jesús ā jumuchah, āih dih túi teo wáacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandih Jesús ā niij naóh yaccan niít.

⁵ “Dios dih jwī weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwī tewat pínah ā jumna caá”, biquína Ī niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18

* 13:14 Ef

6.11-17

yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih ï wēina caá. Queét biíc yoobó chājcannit jumna yuhna, nihat nin pah ï niij jenah joyó naáh: “Jesús ā náah yacat pahjeh wā chājna caá”, ï niij jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwīpī wēina caá”, niij jenah joinít, jwī maáhdih jepahna caá ï chājap. Bitá “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwīpī wēina caá”, niij jenah joinít, queébtut jwī maáhdih jepahna caá ï chājap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdih ï wēina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó ï niij wēi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiít nihat Cristoíhwā jumna, jwī náahatdihjeh jwī jéih chājcan caá. Báadh jwuhna, jwī maáhdih jwī jepahna caá. Wunnabut jwī maáíhwā jwī jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandih weñaat caá náahap. Jwī wunat pínah jātihbit, āihwā jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwī báahdachah, jwī wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwā jwī jumna caá. ⁹ Báadhndih, wunnitjidihbut, jwī Maáh jummat túut niijná, Cristo wunniji āt jwúub boo pud jūwúp wat jī.

¹⁰ Nihat āihwā jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewā panihnit Jesúsdi h jáap jepahnit ï jumachah, “Dios meemdíh ā peéh chāja naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwī chājatdih jéih beedáni ā jummatdih túi náhnat caá náahap. Ā jumapboó jwī jwībí ñuhachah, biquína jummat pah ded pah jwī chājatjidih ā wúbh joyóchah, jwiít nihatdih jepahat ā náahbipna caá. Páant ā wúbh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojóó.* ¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Nin pah jwī Maáh ā niijná caá:
‘Weém báadhni wā jumachah,
yoobópdih wā niiját biíc yoobó

ā yapbipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém táini, wēpni caá”, weemdíh ï niij, wēi naóhbipna caá’, ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwī jwībí ñuhachah, nihat jwī chājatjidih “¿Dépanih tigaá páant ma chāj?” jwiítidih ā niij wúbh joyóchah, jepahat ā náahbipna caá.

Ñi déedih buggát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiít Jesúsíhwā jwī tóoc buggát panihat pah, numah yéej chāj waóhca boj jīh”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúsíh jumna, nin wā naáwát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihat jeémátidih wā jeéméchah, ā túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jīb, weemdíh peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátidih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niij jenah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá. ¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdi h wā yap yohna beé”, niij jenah joinít, búdi āta jenah joi tágaá. Pánih chāj júutna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wun wūhatdih jéihnit, caán jeémátidih jeémp júutcat caá náahap, “Cristodih ā cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wā chājachah, ā túina caá”, yeéb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Páant ā chājachah, ā túican caá”, bita yeebdih ĩta niij tágaá. Páant ï niiját pínahdih náahcan, “Páant wā chājat ā týuchah yuhna, wā chājcan niít, Jesúsíhwādi h yeejép dooná ā wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumachah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, āihwā jumna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh weñat caá náahap. ¹⁸ Páant

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

jwĩ jumachah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiít dih ã niijbípna caá. Páant ã niiját pahjeh muntih cáacwābut biíc yoobó ã niijbípna caá.

¹⁹ Ded pah biíc dih jwĩ túi jumat pínah, ded pah jwĩ túi míic teo wáacat pínah dih but bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesús dih chah jwĩ túi jenah joibípna caá. ²⁰ Dios ã jeémát túutcannijidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesús dih boó ã en wēican, Jesús dih āta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ã jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojóo. Yoobó dih tigaá nihat jeémát túini míic caá. Páant ã jumachah yahna, biíh pah bóo jwĩ jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biíh boó niijná yahna, en yacnit, āta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ã wutat dih jenah joicánjeh jeémpna, ã yéj chājna caá. Páant jwiít dih en yacnit ã jeéméchah, ã yéj chājat jwĩh jīb caá. ²¹ Nuñúp déep dih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidih but ñi babhbachah enna, biíh Jesús dih boó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yahna, caanbút en yacnit, biíc yoobó āta chāj tagaá. Páant niij jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép āta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ã chājcat pínah, Jesús dih ã túi jenah joí cádahcat pínah but niijná, nuñúp déep dih, poonidih but ñi cádahachah, ã túina caá. ²² “Nihat dih wā jeéméchah ã túina caá”, ñi niij jenah joyá dih Dios dih jeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejép dih chājcani, “Weemdih peéh chājat ã wihcan niít”, niij jenah joiní ã wēina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémát dih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá”, biíh boó niij jenah joiná yahna, caán jeémát dih ã jeémát jīb, caandih peéh chājat ã jambipna caá. Pánihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wā túi chājna caá”, niij jenah joicát jīb, jwiít dih peéh chājat ã jambipna caá.

15

Jwĩjeéh jumnit dih túi teo wáacat

* 15:3 Sal 69.9

¹ Jwiít Jesús dih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébít panihnit dih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwĩ weñat pínah dih jeh chājcat caá náahap. ² Jwĩjeéh jumnit Jesús dih wāboodih jenah joinít, Jesús dih chah ã túi jenah joyát pínah niijná, queé dih teo wáacat ã náahna caá. ³ Cristoboó ã weñat pínah dih jeh chājcan, bita caandih yeejép ã wéhenachah yahna, ã íp ã wutat dih jeh apĩ chājat wut jĩ. Páant ã chājat pínah dih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Meemdih yeejép ã naáwát pah muntih, ma wutat dih wā jepahat jīb, weemdih but yeejép ã wéhena beé”, át niij daacáp tajĩ.* ⁴ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanit daácna, jwiít but Dios dih jwĩ túi jéihyat pínah niijná, ãt daacáp wut jĩ. ã daacát dih bohéna, ded pah Dios jwiít dih ã náah yacat dih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yahna, Dios dih túi jenah joí cádahcan, ã pebhboó jwiít dih ã ub bejat pínah dih náhninit, jwĩ túi wēi jambipna caá. ⁵ Yeebdih wēbhna, nin pah wāpĩ niijná caá: “Paá, queét Jesús dih péenit dih bádí ma teo wáacá, túi wēinit, meemdih cádahcanjeh, túi biíc dih ã jumat pínah niijná. ⁶ Páant queé dih ma túi teo wáacachah, queét nihat biíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ã íp, túini, chah wēpni caá’, ã niij wēi naóhbipna caá”, wāpĩ niij wēbhna caá.

Judíowā nihcannit dih but túini dooná ã jwībát

⁷ Cristo yeebdih ã wēi enat pahjeh muntih, yeebút biíc yoobó bita Jesús dih wādih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Dios dih ã wēi naóhbipna caá. ⁸ Nindh yeebdih wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ã jūwáchah, jwiít judíowāh pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowā nihcannit dih pínah but páant át jūwáp tajĩ. “Yeebdih wā túi chāj bípna caá”, jwĩ nuowādih ã niiját ji pah chājni ã jummat dih jwiít judíowā

jwĩ jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih át wahap tajĩ. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judíowã nihcannitdihbut ã jĩgah en teo wáacachah ennit, yeebbút caandih ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodih át wah deyanap wət jĩ. Ded pah yeebdih ã teo wáacat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Cristo nin pah Diosdih ã niijíp be: **‘Judíowã nihcannit pehbóó bejnit, meemdih numah wēi naóh nit, queét cātíh wã numah wēi eobipna caá’**, Diosdih ã niijíp be”, át niij daacáp tajĩ. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ã niij daacátji pah muntih, nin pah biih naóh yapanibut át niij daacáp tajĩ:

“Yeéb Judíowã nihcannit Dios ã ñionit judíowã biíc dih ñi túi weñeé”, át niij daacáp tajĩ. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ã niij daacátji pah muntih, nin pah biihbut át niij daacáp tajĩ:

“Nihat yeéb judíowã nihcannit Diosdih ñi weñeé. Nihat baác dih moón caandih ñi wēi eweé”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut biíc yoobó muntih nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Isaí jumma nihat cáacwãdih ĩ maáh ã jum bipna caá. Pánihna, judíowã nihcannitdihbut ĩ maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubat pínahdih ĩ jéih bipna caá”, át niij daacáp tajĩ. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judíowã nihcannitdihbut ã túi teo wáacatdih ñi jéihyechah, Dios yeebdih túi jummat túutnit, bádí ã weñana naáh. Pánihna, Jesús dih túi jenah joinít, ã pehbóó yeebdihbut ã ub bejat pínahdih Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh náhninit, ñi túi wēi páñaá.

¹⁴ Wã déewã panihnítá, yeebdih wã bohécah yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jummat túutatdih túi jéihnit, ñijeéh jumnitdih jéih bohénit, túi chājnit yoobát ñi jummat doonádih wã joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobópdih tigaá”, wã niij jenah

joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumuchah yuhna, weemdih oina, nihat judíowã nihcannitdih Dios ã bohéat túutni jumna, úumcanjeh yeebdih bainí wã naóhna caá, ñi túi náhniat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdih ã bohéat túutachah, caandih teo wáhni jumna, Jesucristoíh túini doonádih judíowã nihcannitdih wãpĩ bohéna caá. Páant wã bohénachah, Jesús dih ĩ túi jepahachah ennit, Túini Espíritubó queétdih Dioíhwã ã chājachah, “Nít túinit caá”, Dios ã niij enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wã teo wáhatdih cáacwãdih bádí wãpĩ wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjĩh wã bohénachah joiná, ã wēpatjĩh wã chājachah enna, dawá judíowã nihcannit Diosdih ĩ jepahap be. Caandih bácah yoobópdih wã wēi naáwíhna caá. Bitá ĩ chājatboodih wãpĩ naóhcan caá. Jerusalén tútchidih moondih wã bohé jwíhip jĩ. Túttimah, nihat tútchina jummat yoobó jib bejnit, púú Iliria baác dih jubínit, caanjĩh moondihbut Cristoíh túini doonádih wã túi bohénap jĩ. ²⁰ Bitá ĩ bohénitjidih wã jwúb bohéihcan, Cristoíh túini doonádih joi jwúhcannitdihjeh bádí wãpĩ bohéihna caá. ²¹ Páant wã bohéihat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Á naáwát dih joi jwúhcannitji caandih ĩ joibípna caá. Queét áih túini doonádih joinít, ĩ túi beh joibípna caá”, át niij daacáp tajĩ. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ã bejíhat

²² Nihat tútchinadih moondih caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pehbóobút yeebdih enedih wã bejíhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejíhna yuhna, bádí tewat ã jumuchah, wã jéih bejcap be.* ²³ Nin baác dih moondih naóh péana, dawá jópchi yeebdih enedih bejíhniji buu jwuhna ñi pebhna wã bejbipna caá. ²⁴ España

* 15:22 Ro 1.13

baácdih moondíh bohénadih bejna, yeebdíh wā en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jamna, biícdih búdí jwí wēibipna caá. Bahnijeh jamnit, ñi teo wáacatjīh España baácna wā bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwādh dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwúhat túut caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih ī wūhap be. Páant ī wūhni dinerodih queétdih wahadih wā bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wūhna, queétjeh túi wēi jenah joinít, ī wūhap be. “Páant judíowādh ī teo wáacat ā túina caá”, wā niij jenah joiná caá. Jwiít judíowādhjeh Dios Cristoíh doonádh át jwíh jéihyanap wut jī. Páant ā jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, āih túini doonádh jwí bohénap jī. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowādh ī teo wáac jwūbaat ā túina caá.*

²⁸ Queét ī wāhni dinerodih Jerusalén tátchidih moondíh wūh péanit, España baácna wā bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdíh wā en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí ā teo wáacatdih jwí míic wēhenachah, jwiít biícdih ā túi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristodih túi jenah joinít jamna, Túini Espíritu jwiítidih ā míic oyat túutachah, weemdíh búdí ñi wúbú, wā tewat buoni ā jamuchah yahna, wā túi buujáát pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúíhwā nihcannit weemdíh yeejép ī chājíchah yahna, Dios weemdíh ā wapat pínahdihbut ñi wúbú. Jerusalén tátchidih moondíh dinerodih wā wūhachah, caandíh ī wēi ubat pínahdihbut ñi wúbú. ³² Páant

ñi wúbúchah, Dios ā náahachah, ñi pebhboó wā túi juibíipna caá. Pánih caanná juibínit, ñijeéh jamna, weemdíh ñi weñanachah, ñi pebh wā túi choo jwúhbipna caá. Pánih chooníji España baácna wā bejbipna caá. ³³ Dios jwiítidih túi jamat túutni ñijeéh ā jamu naáh. Páant tií ā jamu nah.

16

Pablo ā pée túyat túutat

¹⁻² Jwí dée wili panihnih Febe wūt jamnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jamni tátchidih moón Jesúíhwādh túi teo wáacnih caá. Dawá cáacwādh teo wáacnit, weemdíhbut mi túi teo wáacap jī. Jwí Maáh Jesúíh wili mi jamuchah, caántdih ñi wēi jwāáá. Caántdih biíh pah bóo ā wihcah enna, ñi wūhuú. Páant tigaá jwiít Jesúíhwādh míic teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut ī túyu naáh. Jesucristoíh doonádh wā bohénachah, queét wājeéh ī tewep jī.* ⁴ Bitá weemdíh ī mao yohíhichah, weemdíh ī teo wáacat júb queétdihbut bainíbit mawat dée ā jedhdap jī. Pánihna, queétdih búdí wā weñechah, nihat judíowā nihcannit Jesúíhwābut queétdih ī wēina caá. ⁵ Aquilawāih muúdh míic wáac joinít Jesúíhwābut ī túyu naáh. Wā oini Epenetobut ā túyu naáh. Caán Asia baácdih moondíh Cristodih jwíh jepah waóhni ā jamap jī. ⁶ María wūt jamnihbut mi túyu naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jī. ⁷ Andrónico, Juniasjīh ī túyu naáh. Queétbut judíowā jamnit, weem páh mantih Jesúíhwā ī jamat júb, nemat muúboó wājeéh ī jamap jī. Cristodih wā jepahat pínah jātih queét itát jepahap tajī. Jwiít Jesúíhwā jwí maátajeéh ī jamuchah, “Yoobópdih chājnit, ipí túi waóhna caá”, nihat queétdih ī niij wēi naóhna caá.

⁸ Jesús ā oyatjīh wā oini Ampliatobut ā túyu naáh. ⁹ Urbanobut ā túyu naáh. Caanbút Cristoíh doonádh

* 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11 * 16:3 Hch 18.2

bohé wáacni caá. Wā oini Estaquisbut ã túyu naáh. ¹⁰ Apelesbut ã túyu naáh. Caán yeejép yapna yahna, Jesúsdiñ ã cádahcatdih ennit, niñat Jesúsíhwā caandíñ ít túi wēi enep wut be. Aristóbuloíñ mūudíñ moón niñat ít túyu naáh. ¹¹ Wā dée Herodiónbut ã túyu naáh. Narcisoíñ mūudíñ moón Jesúsíhwābut niñat ít túyu naáh. ¹² Trifena, Trifosajíñ ít túyu naáh. Queét yaádh jwí Maáh Jesúsdiñ teo wūhna, áihwādhíñ bádíñ ít teo wáacap wut be. Jwí oiniñ Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwí maáhdíñ túi teo wūhniñ mit jumap wut be. ¹³ Rufobut niñat Jesúsíhwā ít wēi naóhni ã túyu naáh. Á ínbut mi túyu naáh. Caánt wā ín panihniñ caá.* ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita íjeéh jumnit Jesúsíhwābut ít túyu naáh. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpas, bita íjeéh jumnit Jesúsíhwābut ít túyu naáh.

¹⁶ Dios ã oyatjíñ yeéb Jesúsíhwā ñi túi míc wúbú. Niñat Jesúsíhwābut yeebdíñ ít túyat túutna caá.

Pablo ã pé wut

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdíñ míc en jūihñat túutnit, bícdíñ ñi túi jumatiñ ít yéjanap wut be. Páant ít chājachah, yeéboó Jesúsíñ naáwátidíñ ñi jepahatjidíñ ñi cádah bejna caá. Páant ít cádahachah enna, ¡ñi túi chāja chaáh! Queétdíñ ñi pej jumca bojoó, yeebdíñ chah ít yéjacat pínah niijná. ¹⁸ Páñih cádahniñ jwí Maáh Jesucristodíñ teo wūhniñ niñcan caá. Yeejép ít en ñinahatdihjeh chājnit ít jumna caá. Queét túini jacjeh ít bohéna yahna, ít yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queétdíñ ít túi joiná caá. Páñihna, queét yee naóhniñdih ñi pej jumca bojoó. ¹⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdiñ túi jepahniñ caá ñi jumap. Páñih túi jepahniñ ñi jumatiñ doonádhíñ niñat ít joyóp wut be. Weembút caán doonádhíñ joinít, bádíñ wā wēina caá. Páñih wēina yahna,

yeebdíñ bainí wā úum yacna caá, “queét yee naóhniñdih ñi jepahniñ”, niijná. Ded pah túi chājatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíñ bádíñ wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahdih ñi jéihyatdih wā náah yacna caá. ²⁰ Páñih jéihniñ ñi jumachah, Dios, jwiítidíñ túi jumatiñ túutni, yeebdíñ ã teo wáacpina caá, nemépwā ít maáh Satanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo yeebdíñ oiniñ, ã túi teo wáaca naáh.

Pablojééh jumnit ít túyat túut

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíñ ã túyat túutna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yah buca yeebdíñ ít túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutachah, daác wūhniñ wā jumna caá. Weembút Jesúsíñ jumna, yeebdíñ wā túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíñ mūudíñ wā jumna caá. Nin mūudíñ Jesúsíhwā ípí míc wáacna caá. Páñihna, caanbút yeebdíñ ã túyat túutna caá. Erasto, nin tútchidíñ moón ít maátalíñ dinerodíñ en daoníbut yeebdíñ ã túyat túutna caá. Jwí dée panihniñ Cuartobut yeebdíñ ã túyat túutna caá.*

²⁴ Jwí Maáh Jesucristo yeéb niñatdih oiniñ, ã teo wáaca naáh. Páant tíñ ã jumnañ.

Diosdih ã wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidíñ jwí wēi jíñ! Caán niñat jéihniñ jumna, yeebdíñ ã jéih teo wáacna caá, wā naóhniñ Jesúsíñ túini doonádhíñ túi jenah joinít, caandíñ ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonádhíñ jon jātíñ moón ít jéih jwuhcap wut jí. Obohjeéhtih, ã naáwátidíñ naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutap wut jí. Bu ã daacátjidíñ jwí enechah, jwiítidíñbut ã jéihyana caá. Páñih jéihyanit, judíowā, judíowā niñcannitdihbut túi ubniñ pínah Jesús ã jumatiñ weemdíñ ã bohéat túutap jí, niñat baácdíñ moón caandíñ ít jepahat pínah niijná.

* 16:13 Mr 15.21 * 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

27 Pánihna, ¡Jesucristo ã teo wáacatjĩh,
Dios biícjeh nihat jéih beedánidih yeó
jáap jumat pah jwĩ wěi naóh jĩh! Páant
tí ã juma nah.

Páant bójeh tigaá wã naáwát.

Pablo

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát túttnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwádih wã wahna caá. Dios weemdíh ñíonit, Jesucristoíh túini doonádih ã naáwát túttni wã jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wã túyat túttna caá. Wã úud panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat túttna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwã ñi jumna caá. Nihat baácđih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úúbhñit, biícđih jumnit pah Dioíhwã jwí jumna caá. Jwiít nihatđih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

3 Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícđih ñi túi jummat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã túi teo wáacat

4 Diosdih úúbhna, “Paá, queét Jesúíhwádih búdí oinit, ma túi teo wáacatđih túina caá”, wãpí niijná caá. 5 Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá. 6 Páant ã túi teo wáacachah, wã naóhñiji Jesúíh doonádih ñi túi joyóp jĩ. 7 Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwúub dei júúwát pínahđih wéi pãinit, ã wēpatjĩh ñi míc túi teo wáacna caá. 8 Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwúub dei júúwáchah, yeebdíh yéejat peéh chãjat ã wihcan niít. 9 Dios jwiítđih ã ñíwip jĩ, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jummat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chãjbipna caá.

Í míc jũihñatđih ã cádahat tútat

10-11 Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yũhna, Cloéwã wã pebhna joinít, ñi míc jũihñat doonádih

weemdíh í naáwáp jĩ. Páant ñi chãjachah, wã úudwã panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah yeebdíh wã wũtna caá: ¡Ñi míc jũihñatđih caanjĩhjah ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi biícđih jummat caá náahap. Jesús ded pah ã jummatđih, ded pah ã bohéatđihbut biícđih ñi túi jenah joyoó. 12 Páant niijnít, nin pah wã naóhna caá. Yeéb biícđih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwã caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwã jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwã caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatđih yoobóđih jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh ãihwã caá”, ñi niijná yũh caá.* 13 Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jummat pínahđih át bohécap jĩ. Weém, Pablo, yeebdíh wũn wũhni nihcan caá. Wã wēpatjĩh nihcan jĩ yeebdíh í daabánap jĩ. Jesús ã wēpatjĩh í daabánap jĩ, ãihwã ñi jummat jútat pínah niijná. 14-15 Crispo wũt jumni,* Gayo wũt jumni,* queét chénewáđihjah wã daabánap jĩ. Bitadih wã daabácap jĩ. Yeebdíh wã daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjĩh weemdíh ã daabánap jĩ”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queédih wã daabátjídih túina caá”, Diosdih wã niijná caá. 16 ¡Cáaj! Estéfanawáđih wã quíib buúdap be. Queédihbut wã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, “Bitadih wã daabácap jĩ”, wã niij jenah joiná caá.* 17 Cãacwáđih daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, ãih túini doonádih naáwát túttna, ã wahap jĩ. Jwiít cãacwã jwí jenah joyátjĩhjah ã naáwát tútcap jĩ. Páant wã naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhjah íta wéi jenah joi tága. Jesúsđih íta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjĩh yoobóđih ãih doonádih weemdíh ã naáwát tútup jĩ, Jesús cruzboó ã

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15

wun wāhatjidih ī tui jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã wēpatdih jūutni caá

18 Jwiít Jesús cruzboó ã wun wāhatji doonádih joinít, caandíh jwī jepahachah, Dios ã wēpatjīh jwiítidih ã tui ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús ã wun wāhatji doonádih joinít, nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jī. Páantjeh át wunjehep wut jī”, ī niij jenah joiná caá.* 19 Páant ī niiját biic yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Cāacwā ī bohéatidihjeh tui jéihna yuhna, weemdíh ī jenah joicát jīb ī būdbípna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 29.14)

20 Diosdih jéihcannit ī jenah joyátjīhjih bádī ī jéihyechah yuhna, Dios ī jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, ã niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cāacwā jwī jenah joyátidihjih bohénit, ī tui jéihna yuhna, jeáboó ī bejcan niit. Moisés ã wutatjidih bohénit, tui naóhnitbut jéihna yuhna, Dios pebhna ī bejcan niit.* 21 Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át niij jenah joyóp wut jī: “Cāacwā ī jenah joyátidihjih jéihnitdih wā tui ubcan niit. Obohjeéhtih, wā wāuh ã wun wāhatdih jenah joinítidihjih wā tui ubbipna caá”, át niijíp wut jī. Jesúih doonádih jwī bohénachah, jepahcannitboó “Oboh ī naáwátjeh caá”, niij jenah joinít, būdnit ī jumbipna caá.

22 Jwiít judíowā nin pah jwīpī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ã wēpatdih ã jūutcah, caandíh jwī jepahcan niit”, jwī niijná caá. Yeéb judíowā nihcannit nin pah nīpī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah ã jumatdih jwī jenah joyátjīhjih beh joicán, caandíh jwī jepahcan niit”, ñi niijná caá. 23 Obohjeéhtih, jwiitboó

nin pah jwīpī niij naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiitidih át wun wāhup tajī”, jwī niijná caá. Páant jwī niij bohéatidih joinít, jepahcannit judíowā nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios ã wahni jwiitidih tui ubni pínah wuncanjeh, jwī maáh ã jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwī pāini nihcan caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Jesúih doonádih ī yap yohna caá. Judíowā nihcannitboó nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Ī yee naáwátjeh caá”, niij jenah joinít, queébtut Jesúih doonádih ī yap yohna caá. 24 Obohjeéhtih, biquína jwiit judíowādih, yeéb judíowā nihcannitdihbut Dios ã ñíwichah, Jesúih doonádih tui joi jepahnit, nin pah jwī niij jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jumna, cāacwādih tui ubat túut niijná, Jesúsdih át wun wāhat túutap tajī”, jwī niijná caá. 25 Páant ã ñíwichah, áihwā jumna, nin pah jwī niij jéihna caá: “Jwiit cāacwā jwī jenah joyát chah Dios át jenah joi tága. Jwiit cāacwā jwī wēpat chah Dios ã wēpna caá”, jwī niijná caá.

26 Páant wā naáwátidih jenah joinít, Dios yeebdíh ã ñíwichah, ded pah ñi jumatdihbut ñi tui jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jumnit caá”, it niij jenah joyóp tajī. 27 Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā ī niijnítidih Dios át ñíwip taga. Pánih ñíona, jéihnitboodíh “Bádī bohéna yuhna, wā jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niij jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ã ñíwichah ennit, “Wā wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih át niij jéihyanap taga. 28 Oboh jumnit, bita ī deohnit, bita ī enah bojnitdihbut Dios át ñíwip taga. Pánih ñíonit, “Jwiit cāacwā jwī jéihyat weemdíh ã jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiitidih át niij jéihyanap taga. 29 Pánihna, Dios pebhboó juibínit, “Wā jéihyatjīhjih

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

wā jūwáp be”, jwī niīj jéihcan niít.
³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiít dih át teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwā jwī jummat pínah niijná. Pánih áihwā jumna, Jesús ā jenah joyát pahjeh muntih Dios jwiít dihbut ā jenah joyát túutna caá. Ā wun wūhatdih jwī túi jenah joyóchah, jwiít áihwā dih “Caánboó túini caá. Wā peéh chājcan niít”, Dios ā niīj enna caá. ³¹ Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani át niīj daacáp tajī: “Weemdíh dedé jūdhdát wihcan caá’, niijnít ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios nihat jéihni, weemdíh ā túi teo wáacap be’, niijnít ī jumna naáh”, át niīj daacáp tajī.*

2

Cristo ā wun wūhatji

¹⁻² Wā úudwā panihnitá, ñi pebhna jwíh juibína, ded pah wā jummatjidih ñi túi náhninaá. Ñi pebhboó wā bejat pínah jātih nin pah wā niīj jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jummatjidih bohéna, jwiít dih ā wun wūhatjidih queédih wā jéihyabipna caá”, wā niīj jenah joyóp jī. Páant niīj jenah joinít, Dios weemdíh ā jéihyani doonádih túinijeh yeebdíh wā naóh bohénap jī, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niīj jenah joicát pínah niijná. ³ Ñijeéh jumna, nin pah wā niīj jenah joyóp jī: “¿Yoobóp dih niít wā bohénap? ¿Jesús dih ī túi jepahmi naniít? ¿Jepahcan, íjnit, weemdíh ī yoh bacami naniít?” niīj jenah joinít, búdí wā úumap jī.*
⁴ Jwiít cāacwā jwī jenah joyátjīh jeh wā naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdíh túinijeh wā bohénachah joinít, Dios ded pah ā wēpatdih ā júutuchah ennit, Jesús dih ñi jepahap jī. ⁵ Pánihna, “Pablo ā túi jéihyatjīh jeh jwiít dih ā jepahat túutcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj júutuchah ennit, Jesús dih jwī túi jenah joyóp jī”, ñi niiját pínah niijná, páant wā bohénap jī.

* 1:31 Jer 9.23-24 * 2:3 Hch 18.9

Túini Espiritu ded pah Dios ā jummatdih ā jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodíh túi jenah joyát caá náahap. Diosdih túi jenah joinít dih nin pah wāpī niīj naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jumna, jwiít dih túi ubat túut niijná, Jesús dih át wahjip taga. Pánih chājna, jeáboó jwī juibínachah, chah túinidihbut jwiít dih ā chāj bipna caá”, wāpī niīj naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétboó ī wunuchah, ī jenah joyátjidih bita ī náhnican niít. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ā chājat pínah jātih, Jesús dih ā wah deyaat pínah dih átát jenah joiijp taga. Jon jātih páant niīj jenah joiná yuhna, jwiít cāacwā dih át jéihya jwuhcap taga. ⁸ Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ī maátaboó ít beh joicáp jī. Ī beh joiná nihna, nihat jéihni, chah wēpni, jwī Maáh Jesucristodih ita mao yohcan taga. ⁹ Dios páant ā niīj jenah joyátjidih cāacwā ī beh joicáh yuhna, ā naáwát dih naóh yapani nin pah át niīj daacáp tajī:

“Caandíh oinitdih ded pah Dios túini ā chājat pínah dih jwiít cāacwāboó encan, joicán, jwī jenah joi jwuhcan caá. Ded pah jwī jenah joyát chah ā túi jumbipna caá”, át niīj daacáp tajī. (Is 64.4)

¹⁰ Páant ā jéihya jwuhcah yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwuhna Túini Espirituboó jwiít dih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ā jenah joyát dih ā túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiít cāacwā biíh ā jenah joyát dih jwī jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiít cāacwā Dios ā jenah joyát dih jwī jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandíh ā jéihyep. ¹² Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyát dih jwī beh joicán caá. Páant jwī beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiít dih Dios ā wūhap jī, ded pah

oinit, ã túi chãjatjidih jwĩ jéihyat pínah niijná. ¹³ Páant ã jéihyanachah, ã wēpatjĩh jwiítbut yeebdíh jwĩ jwũub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah jenah joinít, jwĩ bohécac caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã jéihyanachah, bitadih jwĩpĩ bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdih jepahcannit, Túini Espíritu wihcannit, caán ã bohéatdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niij jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espíritu ã teo wáacchah, ã bohéatdih queét ã jéih beh joicán caá.

¹⁵ Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã bohéatdih jwiít Jesúihwã jwĩ jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jéihcannitboó páant jwĩ chãjachah ennit, Dios ã weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queétboó páant ã chãj?” ã niijná caá. ¹⁶ Páant ã jummat pah jon jãtjih Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Dios nihat jéihni ã jumuchah, jwiít cáacwãboó ded pah ã jenah joyátdih jwĩ jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodíh jwĩ jéih bohécac caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

Obohjeéhtih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ã jenah joyátdih jéihna, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá.

3

Pablo, Apolosjĩh Diosdih oboh teo wãhntjeh ã jummat

¹ Yeéb wã úudwã panihnitá, Jesucristodih jepahna yahna, páantjeh jáap jéihnit pah ã jumna caá. ² Yeebdíh maatápdih wã bohénachah yahna, wébit páantjeh nom jwũhnt dée pah ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdíh wã naóhna caá. Pánihna, nom jwũhntdih jeémãtdih jwĩ wãhcat pah, buoni

bohéatdih yeebdíh wã jéih naóh jwũhcan caá. ¿Dépanihna, páant ã jum?*

³ ¿Dépanihna Túini Espíritu wihcannit pah Dios ã weñat pínahdih ã chãjcan? Túini Espíritu wihcannit pah jumna, tubit míic jéihnit, míic íjanitbut ã jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ã chãjna caá. ⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tubit ã míic íjana caá. Pánih míic íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ã jumna caá.*

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ã niij jenah joiná caá. Páant ã niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit nihat biíc yoobó Diosdih teo wãhntjeh jwĩ jumna caá. Ded pah ã wũtuchah, caandíh jepahntjeh, yeebdíh jwĩ bohénap jĩ. Páant ã wũtuchah, jwĩ bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ã jepahap jĩ.

⁶ Nin pah ã jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jĩ yeebdíh Jesúih doonádh wã jwĩh naáwãp jĩ.* Páant ã momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ã jwũub bohénap be, chah ã jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, ã behana caá. Pánihat pah Diosjeh túat nuumát túatnit, yeebdíh ã jéihyana caá. ⁷ Momni, en daoníbut oboh jumntjeh caá. Diosjeh ã chíhana caá. Pánihna, weém wã túi naáwãchah yahna, Apolosbut ã túi bohénachah yahna, Dios yeebdíh ã jéihyachah, ãnita beh joicán tagaá. Páant ã beh joicán, caandíh ãnita jepahcan tagaá. ⁸ Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ã enechah, biíc yoobó ã jumna caá. Dios ã wēpatjĩh biíc ã túi bohéatdih ennit, ã pebhboó ã jũibínachah, Dios chah ã jũib chãjbipna caá. Obohjeéhtih biíhboó ã túi bohécãtdih ennit, nump ã jũib chãjbipna caá. ⁹ Jwiít nihat Dios ã wũtatdih jepahnt, yeebdíh jwĩ bohéna caá. Yeébboó Dioíh pácahi dée, ãih muú dée ã jumna

* **2:16** Is 40.13; Ro 11.34

* **3:2** He 5.12-13

* **3:4** 1Co 1.12

* **3:6** Hch 18.4-11

* **3:6** Hch

18.24-28

caá. ¹⁰ Dios weemdih ã túi teo wáacachah, weémboó yeebdih wã jwíih bohénah jĩ. Muú chãjna, túini jĩhlo jwio náhdih ñíonit, ï dodhdat dée, weémboó yeebdih wã jwíih túi bohénah jĩ. Túttimah, muú chãjnit dée bita yeebdih ït jwáub bohénah taga. Túini muú chãjnit dée, jwiít bohénitboodih Dios ã wēpatjĩhjih túi bohéat caá náahap. ¹¹ Túini jagáp nahdih ï dodhdat dée, Jesucristo ã wun wãhatjidih wã jwíih bohénachah, ñi jepahap jĩ. ¹² Maatápdih jumni pínah muúdh chãjĩhna, túini máa nahnadih ñíonit, túi chãjat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih muú dée ñi jumachah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wã túttimah jũóhndih Túini Espiritu ã wēpatjĩh yoobópdih bohéat caá náahap. ¹³⁻¹⁴ Pánih chãjna, Jesús jwáub dei jũóhna, muúdh ï túi chãjat dée, ï túi bohéatji jíb, Dios ã túi chãjbipna caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, muúdh ï túi chãjcat dée, ï túi bohécatji jíb, ã túi chãjcan niít. Queét túi bohécannitboó Dios pebhna ï juibínachah yuhna, Túini Espiritu ã teo wáacatjih ï bohécah, Dios queédih ã túi chãjcan niít. ¹⁶ Pánihna, “Jwiít biíc dih Dioih muú dée jwĩ jumachah, Túini Espiritu jwĩjeéh ã jumna caá”, ñi niij túi jenah joyoó.* ¹⁷ Pánih jumna, ãihwãjeh jwĩ jumachah, ded yeéb biíc dih ñi jumatdih ã yéjanachah, Dios caandih búdi ã peéh chãjbipna caá.

¹⁸ Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdih judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinít, yeebjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdih cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut numná, nin pah ñi jwáub niij jenah joyoó: “Weém bainí jéihnih jumna, yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios ã teo wáacatdih búdi wã náahna caá”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁹ Diosboó caandih jepahcannit ded pah ï jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niijná caá.

* **3:16** 1Co 6.19; 2Co 6.16 * **3:19** Job 5.13 * **3:20** Sal 94.11

Páant niijná, nin pah jon jãtjih ãt niij daacát túutap tajĩ: “ ‘Jwiít chah jéihnit caá’, niij jenah joinít dih wã yohbipna caá”, ãt niij daacát túutap tajĩ.* ²⁰ Davidjiboodih biíc yoobó nin pah ãt niij daacát túutap tajĩ: “Weemdih jéihcannit ï jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, ãt niij daacát túutap tajĩ.* ²¹⁻²² Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná yah caá: “Pablo chah jéihni ã jumachah, weém ãih jumna, weembút chah jéihni wã jumna caá”, ñi niij jenah joiná caá. Bitabut Apolosdih, Pedrodihbut biíc yoobó ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcah, túut numát caá náahap. Yeéb jwĩhwã nihcah, jwiít yeebdih bohénitboó ñi hwã jwĩ jumna caá. Dios jwiít dih yeéb nihatdih ãt wãhup taga. Páant yeebdih ã wãhuchah, jwiít nihat yeebdih teo wáacnit jwĩ jumna caá. Yeebdih teo wáacnitdih wãhnit, nin baácboó ñi jum jwãhuchah, páantjeh ã túi chãjbipna caá. Wunnit, ã pebhboó ñi juibínachah, chah túini ã wãhbirna caá. Bũ lãa Dios yeebdih túi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ã teo wáacbirna caá. Pánihna, nihat túini ã wãhni ñi ã jumna caá. ²³ Yeéb Cristoihwã jumna, caánboó Dioih ã jumachah, yeebbút Dioihwã ñi jumna caá.

4

Cristo ã naáwát túutnit ded pah ï jummat

¹ Jwiít yeebdih bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wãhnitjeh caá. Dios cáacwãdih ã jéihya jwãhca naáhdih Pablowãdih ãt bohé jibat túutap taga”, niij jenah joyát caá náahap. ² Det teo wãhnitdih ï maatadihjih túi jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesús dih teo wãhnit jumna, jwĩ Maáh ded pah ã bohéat túutachah, jwiít dih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo túi yoobópdih ã bohécan caá”, yeéb ñi niijíchah yuhna, weémboó wã

jġahcan caá. Bitabut biíc yoobó ĩ ni-ijichah yuhna, biíc yoobó wā jġahcan niít. Weemjébut “Dios ā bohéat tútatjidih wā túi bohécan beé”, wā niij jenah joicán caá. ⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wā bohécan caá”, niij jenah joicán yuhna, “Weém túi yoobópdihjeh bohéni caá. Dedé yéejat jíib weemdih ā wihcan caá”, wā jéih niijcán caá. Jwĩ Maáh Jesucristo-jeh weemdih ennit, “Meém ma túi bohénap be”, niijni pínah caá.* ⁵ Jwĩ Maáh Jesús ā jwúub dei júúwát pínah jätih, yeéboó ded pah jwĩ bohéat, bita ĩ chājatdihbut ennit, “Caánboó jwĩ Maáh ā wútatdih ā túi chājcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwúub dei júóhnit, Jesúsboó ded pah jwĩ bohéatjidih jwiítidih ā naóhbična caá. Jwiít cáacwāboó ded pah biih ā chājatdih, ā jenah joyátidihbut jwĩ jéihcan caá. Jwiítjehbut jwĩ jenah joyátidih jwĩ jéih beedácan caá. Dios-jeh caá ā jéihyep. Pánihna, Jesús jwúub júóhnit, nihat jwĩ chājatjidih, nihat jwĩ jenah joyátjidihbut ā naóhbična caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chājap jĩ”, jwiítidih ā niij naóhbična caá.

⁶ Wā úudwā panihnitá, pánih naóhna, ĩi túi beh joyát pínah ni-ijná, ded pah jwiít Apolosjĩh jwĩ jummatdihjeh wā naáwáp be. Ded pah jwĩ jummatdih ennit, biíc yoobó yeebút ĩi jéih jumbična caá. Dios ā daacát tútatdih jepahna, “Yeebdih bohéni ā jéihyat chah jwiítidih bohéni ā jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wā jéihyep”, ĩi miíc niijcá bojó ⁷ “Caán bohéniiboó chah jéihni ā jumuchah, caandih caá jwĩ náahap”, ĩi niijcá bojó. Nihat ĩi bíbohatdih Dios yeebdih wúhniyeh caá. Jwĩ bohéatdih ĩi joyóchah, Dios caá yeebdih át beh joyánap taga. ĩi jenah joyátjĩh jeh ĩi beh joicáp be. Pánihna, ĩ jéihyatjĩh jeh beh joinít dée, yeebdih nin pah niijcát caá náahap: “Weemdih bohéni túi jéihni ā jumuchah, weembát túi jéihni jumna, Jesúsĩh doonádih weemjéh wā túi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ĩi niij jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioĩh doonádih túi jéih beedánit caá. Jwiítidih dedé judhdát wihcan caá. Túini Espíritu nihat ā wúhni wépat jwiítidih ā jumna caá. Pablowā ĩ wihcah yuhna, jwiítjeh maáta jwĩ jumna caá”, ĩi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesús ā jwúub dei júúwáchah, caán biícidih maáta yoobópdih ĩi jumuchah, āta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ĩijeéh maáta jwĩta jum taga. Nihat yeejép yapat āta péa taga. Obohjeéhtih, páant ā yap jwuhcan caá. ⁹ Weémboó nin pah wā niij jenah joiná caá: “Jwiít Dios ā naáwát túatnitdih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih páinit pah bitaboó ĩ enna caá. Nihat cáacwā, nihat Dioĩh ángelwábut ded pah jwiítidih ā yapat pínahdih jéihyat túat niijná, jwiítidih enna caá ĩ chājap”, wā niij jenah joiná caá. ¹⁰ Pánih ennit, “Jesucristoĩh doonádih naóhna, queét dedé pínah nihcan caá”, jwiítidih ĩ niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúsĩhwā jumna, dedé jéihcat pínah wihcan caá”, yeéboodih ĩ niij enna caá. “Queét wép naóhni nihcah, queétdih jwĩ jepahcan niít”, jwiítidih ĩ niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ĩ túi wép naáwáchah joinít, nihat cáacwā ĩ túat núbipna caá”, yeéboodih ĩ niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdih wéi naóhni, jwiítboodih ĩ iná caá. ¹¹ Jwiít jwĩ bohé jibichah, nungáp tubna, āpĩ taca joótna caá. Jwiítidih túini yégueh wihcan, múbát wihcan caá. Jwĩ naáwáchah joinít, íjna, jwiítidih dawá láa bita ĩ mawap be. Jwĩ jib bohé jwĩhipmant, búbut biíc yoobó ā yapna caá. ¹² Jwĩ náahatdih jíib chājat túat niijná, búdí teonit, jwĩpĩ chúná caá.* Cáacwā jwiítidih yeejép ĩ naáwáchah joinít, yeejép naóh jwúubacanjeh, Dios queétdih ā teo wáacat pínahdih jwĩpĩ úúbhna caá. Yeejép ĩ chājachah yuhna, jwĩpĩ enah bojna caá. ¹³ Yeejép dooná ĩ naáwáchah joinít, “¿Biícidih jwĩ jéih

* 4:4 1Jn 3.19-21 * 4:12 Hch 18.3

jumcan niit?” jwĩpĩ niij jwúubana caá. Nihat cãacwã ï yohni pah jwiít dih ïpĩ enna caá. Jwĩ bohé jwíhipmant bũbut biíc yoobó jwiít dih ï jenah joiná caá.

¹⁴ Caandih daácna, ñi tíicat pínah nihcan, yeéb wã weh panihnit dih oina, ñi túut nũmát pínah dih náah yacnit, páant wã niij daacáp be. ¹⁵ Nin wã naáwát pínah dih ñi jenah joyoó: Weém ñi íp panihni caá. Yeebdih wã bohéat túttimah, dawá Jesúh doonádih bohénit ï jumuchah yuhna, weemjéh beé yeebdih jwíh naóhni. Páant wã jwíh naáwáchah joinít, Jesucristodih ñi jepahap jĩ. ¹⁶ Ñi íp panihnijeh yeebdih oinit, páant wã niij naáwáp be. Ì mána ded pah ï jumatih ennit, wébítbut biíc yoobó ïpĩ chãjna caá. Pánihna, ñi íp panihni ded pah wã jumatih ennit, yeebát biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁷ Páant ñi chãjat pínah dih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wã wahna caá. Jesúh doonádih wã naáwáchah joinít, caanbút ã jepahachah, wã wúh pah wã oini ã jumna caá. Nihat tútchinadih moón Jesúhwádih ded pah bohéna, biíc yoobó wãpĩ chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enniji yeebdihbut ã jwúub náhniabipna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ã jéih bohécan niit. Jwiít dih úmniit, ã jüóhbican nacaá”, ñi niij jenah joiná yah caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwĩ Maáh ã wahachah, waícanjeh ñi pebhna wã juibíipna caá. Juibíinit, páant niij naóhnitabehe ded pah ï chãjat dih wã enbipna caá. Jesúh doonádih ï naáwáchah, ¿Bita ï túut nũm niit? ¿Oboh ï niijátjeh caá? ²⁰ Queét Dios ã wēpatjĩh yoobóp dih ï naáwáchah, queétdih joinítboó jepahnit, ï túut nũmbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh ï naáwáchah, cãacwã ï jepahcat dih wã jéihbipna caá. Jesúhwã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wēpatjĩh ï chãjbipna caá. Oboh naóhna, ï chãjcan

niit. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibíinit, wã jüihñat dih náahcan, ñi túut nũm páñaá. Páant ñi túut nũmáchah, ñi íp pah yeebdih oinit, chaíhjih wã naóhbipna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjnidi ï yohat pínah

¹ Bũ yeebdih bainí wã jwúub naáwát túut caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat doonádih wã joyóp be. Ñi cãtíh túbit yéj chãjni ã íp áadijeh át bíbohop wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ïpĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant ã chãjat dih ñi enah bojna caá.* ² “Jwĩ Maáhdih túi jepahnit, jwiít dih dedé yéjeh wihcan caá”, niij jenah joiná yuhna, tíccan, jĩgahcan, caán yeejép chãjnidi ñi túut nũmát tútcap be. Páant ñi túut nũmát tútcan, bũ páantjeh ã yéj chãjat jíib, yeéb ñi míic wáac juinít, caandih ñi jwúub waadát tútca bojoó. ³ Weémboó ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádih joinít, bádí úbhna wã chãjap be. Pánihna, ñijeéh wã jumath pahjeh, ded pah caandih ã yéjeh peéh chãjat pínah dih Jesús weemdih ã jéihyanap be. ⁴⁻⁵ Páant ã jéihyanachah, nin pah yeebdih wã niij naóhna caá: Caandih ã yéjeh peéh naáwát túut niijná, yeéb ñi míic wáacá. Pánih míic wáacna, ñijeéh wã jumath pah, Jesús ã wēpatjĩh nin pah caandih ñi niij: “Jwĩ jwúub míic wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwã ï maáh ded pah meemdih yeejép ã chãjĩhna, ã chãja naáh, ma jwúub túut nũmát pínah niijná. Pánih túut nũmnít, Jesús ã jwúub dei jüwáchah, ãjééh ma bejat pínah dih meemdih jwĩ náah yacna caá”, caandih ñi niij.

⁶ Pánih yéj chãjni ñijeéh ã míic wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúhwã jwĩ túi jumna caá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, ã táican caá. Nin pah jwĩpĩ niij naáwát dih ñi túi jéihna caá: “Bádí pan pínah dih ã paát

* 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17 * 5:1 Dt 22.30

pínah bainíbitjeh jwĩ widichah yuhna, nihat ãpĩ paa béjna caá”, jwĩ niijná caá. Pánihat pah, biícjeh ã yéejatdih cádahíhcan, nihat Dioíhwã biíc dih míc wáacna, queétdihbut ã yéejabipna caá.*
 7 Jwiít judíowã Pascuadih jeémát pínah chãjnit, nihat paáát pínahdih jwĩih m̄m̄m̄ánt yohnit, paacánni pandihjeh jwĩpĩ chãjna caá. Diosdih jwĩpĩ mao wũhni oveja wũh pah, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ãt wan wũhup tajĩ. Pánihna, paáát pínahdih jwĩ yohat pah yeebdíhbut nihat ñi yéejatdih, ñi cáti h jumni yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ã enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.* 8 Pánihna, túi wēinit, biíc dih jumat túut niijná, nihat yeejép chãjatdih, yeejép jenah joyát dihbut cádahnit, yoobóp dih jenah joinít, jwiít dih túi chãjat caá náahap.*

9 Wã jwĩih daác wahní núodih wã niijátji pah muntih, b̄m̄ wã jwũub niij daácna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Í áa nihcannitjĩh yeejép chãjnit biíc dih ñi jumca bojoó”, wã niij daacáp jĩ. 10 Páant niij daácna, “Jesús dih jéihcannit yeejép chãjnit”, niijná wã chãjcan be. “Jesús dih jéihcannit bií déedih en ñinahnitdih, n̄m̄n̄itdih, pãpnidih wũbh nitdihbut”, niijná wã chãjcan be. Pánih chãjnit nihat pebhboó í jumna caá. Íjeéh jumíhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga. 11 Obohjeéhtih, nin pah niijná wã chãjap be: “Weém Jesús íh caá’, niijná yuhna, nin pah chãjnit biíc dih ñi jumca bojoó: í áa nihcannitjĩh yeejép chãjnit, en ñinahnit, pãpnidih wũbh nit, bitad ih yee naóh yacnit, máihnit, n̄m̄n̄it í jumachah, queét biíc dih ñi jumca bojoó”, niijná wã chãjap be. Pánih chãjnitdih numah jeémecat caá yeebdíh náahap. Queétdihbut yeebdíh í numah jeémíhichah, ñi jepahca bojoó. 12-13 Weém Jesús dih jéihcannitdih í yéejat peéh wã chãjcan níit. Diosboó

queétdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih jwĩjeéh wáac joinít Jesús íhwã í yéej chãjachah, jwiítboó queétdih peéh chãjat caá náahap, í túi túut n̄m̄m̄át pínah niijná. Pánihna, ñijeéh jumni tabit yeejép chãjnidih ñi yohoó. Caandíh ñijeéh biíc dih ñi jumat túutca bojoó.*

6

Jesúíhwãjeh míc ámohat

1 B̄m̄ biíh yeejép yapat doonádih joinít, bainí wã naóhbipna caá. Yeéb Jesús dih jéihnit jumna yuhna, chénewã míc jũihnit, ¿Dépanihna, ã yoobáát pínah niijná, Jesús dih jéihcannit maáh pebhboó ñi bej? Jesús dih jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdíh ã túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh áta teo wáac taga. 2-3 Nindih ñi túi náhninaá: Jwĩ Maáh Jesús ã jwũub dei jũuwáchah, yéejnitdih caán biíc dih jwiít áihwãboó jwĩ wutbipna caá. Ángelwãdihbut jwĩ wutbipna caá. Nin baácboó jwĩ jum jwũhachah, ¿Dépanihna, bainí míc jũihñat ã jumachah yuhna, yeéb Jesús íhwãjeh ñi jéih yoobácan? 4 Queét maátad ih wēi encan yuhna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesús íhwã míc jũihnit, í yoobáát pínah niijná, queétdihjeh naáwádih ñipĩ bej? 5 Ñi tíicat pínah niijná, nindih wã naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jenah joiná yuhna, míc jũihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ã wihcat pah ñi jumna caá. 6 Jesús íhwã mícjeh míc jũihnit, Jesús dih jéihcannit maáta pebhna naáwádih bejna, Jesús dih jepahcannitbut í joyóchah, ñipĩ naóh yacna caá. ¿Pánih chãjna, ñi tíiccan níit?

7 Yeéb Jesús íhwã mícjeh míc jũihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátad ih ñi bid bejchah, ã túiccan caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jum̄ naáh”, ñi niijíchah, chah áta túi tagaá. Bitá í jéih chãj n̄m̄m̄úchah, yeebjéh ñi jéih

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

yoobácah, “Á jumna naáh”, yeebdíh niiját caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeébbóo chah yeejép ñipí chājna caá. Bitá ĩ yeejép chājatdih, ĩ jéih chāj ñuumát dih, biíc yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúíhwā míic jumna yuhna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios pebhboó ĩ bejcan niít. Yeebjéh míic yeecanjeh, yoobóp dih ñi jenah joyoó. Nin pah chājnit, Dios pebhboó ĩ bejcan niít: íí náah chājnit, pāpnidih uúbhnit, ĩ áa nihcannitjīh yéej chājnit, neoná míicjeh chājnit, yaádh míicjeh chājnit, ñuumnít, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadih yeejép doonádih táoh naóh nit, jéih chāj ñuumnítbut Dios pebhboó ĩ bejcan niít. ¹¹ Páant ĩ chājat pah biquína yeébbóo ñi jumna jī. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ā wun wāh nit, ñi yéejatdih āt yohop taga. Pánihna, bñu, Túini Espíritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jumna chah, yeebdíh yéejat jíib ā wihcan caá.

Jwīih bácah jīh yéej chājcat caá náahap

¹² Bñu biíh yeejép yapatdih bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, jwī yéej chājachah, ā túican caá. Biíh jwī chājachah, túini jumna yuhna, jwīih bácahdih, jwī jenah joyátdih yéejana, jwiít dih ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdih cádahíhna yuhna, jwī jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiít dih náahap.* ¹³ “Jwīih wudah jeémpyacat pínah caá”, niijnít, ñuumgúp tubuchah, jwīpí jeémpna caá. Páant jwī chājachah, ā túina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwī túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwī jumna chah, bid jeémát ā wihcan niít. Biquína “Jwīih bácah yaáhdih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwīih bácahdih

chājna, caandíh jwī teo wāhat pínah niijná, āt chājap tajī. Caanjéh caá jwī Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih boo pud jūáwát túatnit, jwiít dihbut biíc yoobó ā wēpatjīh ā boo pud jūáwát túatbipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúíhwā jumna, caán biíc dih biíc bácah dée jwī jumna caá. Génesisboó Dios nin pah āt niij daacát túatup tajī: “Newé yadjīh biíc bácah dée ĩ jumna caá”, āt niij daacát túatup tajī.* Caandíh jéih nit, nin pahbut yeebdíh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ā jumna chah, queét biíc bácah dée ĩ jumna caá. Pánihna, deoh nah jumna wilijeéh ñi jumna chah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúíhwā, ājeéh biíc bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumna? Páant chājat yeejép caá. ¹⁷ Obohjeéhtih yeébbóo Jesúíhwā jumna, ājeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espíritu ñiíh caolihboó ā jumna chah, caán ā jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

¹⁸ Yeebdíh ñi áa nihcannitjīh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéej chājnit nihna, chah jwīih bácahdih, jwī jenah joyátdihbut jwī yéejana caá. Páant jwī chājat túttimah, jwiít dih túat ñuumát chah ā buona caá. Dedé biíh jwī yéej chājachah yuhna, túat ñuumát ñump ā buona caá. ¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Jwīih caolihboó ā jumna pínah niijná, Dios jwiít dih Túini Espíritudih āt wahap jī. Páant ā wahachah, jwiítboó āih mñu pánihni caá jwī jumna.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiít dih ā wun wāhat pínah niijná, jwiít dih ā jíib chājap jī, āihwā jwī jumna pínah niijná. Pánih āihwā jumna, caán jwī maáh ā jumna chah, jwī weñat pínahdih jenah joicánjeh, ā weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

* **6:12** 1Co 10.23 * **6:15-16** Gn 2.24 * **6:19-20** 1Co 3.16; 2Co 6.16

1 BꞰꞰ weemdih ñi wúbh joí daacátjidih wã jepahbipna caá. Nin pah ñit niíj wúbh joyóp tajī: “¿Jwíít Jesúsdiñ jéihnit jwī áa jumuchah, ã túimi niít?” ñit niíj daacáp tajī. Páant ñi niíj daacátjidih ennit, nin pah wã jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, ã túina caá. 2 Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, íí náah chājat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdíh áa jummat caá náahap. 3-4 Páant ñi áa jumuchah, yaádíh bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoíh pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumíhichah, caántdih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéíh bácah ãih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliíh pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumíhichah, caandíhbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ñi bidcan niít. 5 “Diosdih túi wúbát túut niijná, biíc dih jwī jum jwuhca boj jíih”, ñi míc niijíchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, wúbh péanit, túi biíc dih ñi jwúub jumúú. Tubit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājbiipna caá.

6 Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wã wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ã túina caá. Ñi íí náah chājcat pínah niijná, páant wã niíj naóhna caá. 7 Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihat áa wihcannit í jumuchah, áta túi tagaá”, wã niíj jenah joiná caá. Biquínadih áa jummat wēpatdih Dios ã wūhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yuhna, túi jummat wēpatdihbut ã wūhna caá.

8 BꞰꞰ, áa wihcannitdih, éemp wunnitdihbut bainí wã naóhbiipna caá. Yeébboó áa wihcannit ñi jumuchah, ã túibipna caá. 9 Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, íí náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi wúúú.

10-11 BꞰꞰ, yeéb Jesúíhwã áa jumnitboodíh bainí wã naóhbiipna caá. Nin wã jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ã wutat caá. Yaádh í áadih í

cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaádh dih í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míc cádahnitji, biíhdih í áa jumca bojo naáh. Pánih míc cádahnitji queét chénat pahjeh jwúub míc ámohna, biíc dih jwúub jumnit, chah ã túibipna caá.*

12 BꞰꞰ, yeéb bitadih jwuh bainí wã naóhbiipna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdiñ ñi jepahachah yuhna, ñi weha mána yaádhboó í jepahcap jí. Yeéb Jesúíhwã ñi jumuchah yuhna, ñijeéh í jumíhichah, ñi yohca bojó. 13 Biquína yeéb yaádhbut Jesúsdiñ ñi jepahachah yuhna, ñi weha mánaboó í jepahcap jí. Páant ñi jumuchah yuhna, ñijeéh í jumíhichah, ñi cádahca bojó. 14 Yeéb biíc bácah dée ñi jumuchah, biíc Jesúíh jumna, biíh Jesúíh nihcah yuhna, Dios yeebdíh ennit, “Queét wíihwã caá”, ã niijná caá. Pánihna, Jesúsdiñ jepahcannit neoná í weha mána yaádh Jesúsdiñ í jepahachah, queét neonádihbut Dios ã túi chājbiipna caá. Biíc yoobó Jesúsdiñ jepahcannit yaádh í weha mána Jesúsdiñ í jepahachah, Dios queét yaádh dihbut ã túi chājbiipna caá. Páant ñi jumuchah, ñi wehdih ennit, “Queétbut wíihwã caá”, Dios ã niijná caá. 15 Obohjeéhtih biquína Jesúsdiñ jepahcannitboó í weha mána yaádh dih, í weha mánadihbut ípí cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, míc maocat túut niijná, í beje naáh. 16 Obohjeéhtih, túi biíc dih ñi jumuchah, chah ã túina caá. Yeéb Jesúsdiñ jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdiñ í jepahat pínah, Dios queétdih ã túi wbat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbipna caá. Í jepahcan niít”, jwī niíj jéihcan caá.

17 Nin pah nihat Jesúíhwãdih wāpí naóhna caá: Jesucristodih jepahnit, ded pah ñi jummatjidih biíc yoobó ñi jumúú. Páant ñi jummat pínahdih jwī Maáh jéihnit, yeebdíh át jwejep taga. 18 Det Jesúsdiñ jepahnit bóodnitji jumna, í náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, í

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

bóodat tútca bojo naáh. ¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbut Dios biíc yoobó ã enna caá. ã wútatdih jwiít dih jepahat caá náahap. Pánih jepahnitdihjeh ã wēi enna caá. ²⁰ Dios yeebdíh ãih pínahdih ã ñío láa ded pah ñi jumatji pah ñi tút nūmca bojoó. ²¹ Teo wūhñit ñi jumuchah, ã táina caá. Páant ñi jumatdih ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíh watíhna, ã wata naáh. ã táimi nacaá. ²² Dios ã táí ubuchah, bitadih teo wūhñitboó jwí maáih jumna, watnit dée pah ã jumna caá. Bitadih teo wūhcannitboó Jesucristodih teo wūhñit caá. ²³ Jesúhwā ñi jumat pínah niijná, yeéb ñi yéejat jíib át wun wūhup tají. Pánih ãihwā jumna, ã weñat pínahdihjeh yeebdíh chājat caá náahap. Yeebdíh bita Jesús dih ã cádahat tútuchah, queétdih ñi joyáh bojoó. ²⁴ Pánihna, wā údwā panihnitá, Jesús dih jwíh jepahnit, yeéb nihat ded pah ñi jumatji biíc yoobó ñi jumú. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh wēi ennit, ã teo wáac bipna caá.

²⁵ Bū, áa wihcannitdih ñi úbh joyátdih wā jepahbipna caá. Ded pah queét ã chājat pínahdih Dios ã wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátdihjeh wā naóhbipna caá. Dios weemdíh ã jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyátdih ñi túi joyóchah, ã táimi nacaá. ²⁶ Nin pah wā jenah joiná caá: Bū yeó jáapna Jesúhwā tūbit yeejép ã yapna caá. Ñi áa jumuchah, chah ã buobipna caá. Pánihna, áa wihcannit jumna, áa wihcanjeh jumat caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wā niijíchah yūhna, ñi áa pínahdih bid joinít, téihya chéonit, ã táina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodíh chah ã buobipna caá. Ñi áa wihcah, nump yeebdíh ã buobipna caá.

²⁹ Páant niijnít, wā údwā panihnitá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ã jwúub dei jūwát pínah bahñijeh ã

jūdhna caá. Pánihna, ded pah ã weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ã weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ã weñat pínahdih jenah joyát caá náahap. ³⁰ Jwí jīgahat, jwí weñat, dedé pínah nihcan caá. Bií déedih jíib chājna yūhna, bíbohcanñit pah ñi jumú. ³¹ Pánihna, Jesús ã wútatdih táí chājat tút niijná, nin baácboó jumnidih búdí wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ã wútatboodíh jwiít dih táí jenah joyát caá náahap.

³² Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ã weñat pínahdih ñi táí jenah joyátdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Áa wihcannitboó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah ã chājat pínahdih ã táí jenah joiná caá. ³³ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ájeéh bóli mi táí weñat pínah niijná, bií déedihjeh ãpí jenah joiná caá. ³⁴ Pánihna, Dioíh pínahdih ã jenah joicán caá. Yaáhdihbut biíc yoobó ã jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh ded pah mi chājat pínahdih mi táí jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ã weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, táí wēinit ñi jumat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá. Diosdihjeh táí oinit, ã weñat pínahdih jenah joinít, bií déedih jenah joicánjeh, ñi táí jumat pínahdih caá wā náah yacap.

³⁶ Bū, biíh naáwát yeéb japatadih jwūh wā naóhbipna caá. Ñi náhñit yaádh ã behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwí táí jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi ubú. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niit. ³⁷ Obohjeéhtih, biíhboó “Áa wihcanni wā jumuchah, chah ã táibipna caá”, ã niij jenah joí dée caá. Páant caanjéh niij jenah joiná, bita caandíh ã wutcah, ã jenah joyát pah chājna, caanbút ã táí chājna caá. ³⁸ Pánihna, ded ã áa pínahdih ubnit, ã táí chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ã táí chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ã wunçah, caandih cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mijeéh bóo ã wunçah, chéwat déedih ã watachah, ded biih áa wihcannidih náahna, mi jwúb áa jumçah, ã túina caá. Obohjeéhtih, Jesúhdihjeh mi níwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wã niij jenah joiná caá: “Mi jwúb áa jumcan, chah mi wëbipna caá. Túini Espiritu caá weemdih páant ã niij jenah joyát túutap be”, wã niij jenah joiná caá.

8

Pāpnidih i wāhni déep

¹ Buu, biih ñi úbh joí daacátjidih wã jepahbipna caá. Nin pah ñit niij úbh joyóp tají: “¿Pāpnidih i wāhni déepdih jwiit Jesúhwã jwí jeéméchah, ã túimi niit? Í pāpni cáacwã i chājnihjeh caá. Dedé wēpat wihcan caá’, jwí niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tají. Páant niijnít, “Jwiit chah jéihnit caá”, niij jenah joinít pah ñit daacáp tají. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queétdih táinijeh naáwát caá náahap. ² Ded “Weémboó nihatdih túi jéih beedáni caá”, niij jenah joiná yuhna, yoobópdih ã jéihcan caá. ³ Obohjeéhtih, ded Diosboodih jéihni, caandih oina, bitadih ã teo wáacipna caá. Páant ã oyochah, Dios caandihbut jéihnit, “Caán wíih caá. Wã oini caá”, ã niijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih i wāhni déepdih jwí jeéméchah, ã túimi niit?” ñi niij daacátjidih buu jwuh wã jepahbipna caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwí niij jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiitdih teo wáacni caá”, i niij jenah joiná caá. Biquína widhdih, cúiwádih, yeodihbut páant ipí niij jenah joiná caá. Bita jeé doóbnadih, máa nahnadih, nuñupwádihbut páant ipí niij jenah joiná caá. “Nin jwiitdih wēp teo wáacni caá”, i niijní, dawá ã jumna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwí niij jéihna caá: “Dios biícjeh,

caánboó jwí íp caá”, jwí niij jéihna caá. Caán nihatdih át chājap tají. Jwiit cáacwádihbut át chājap tají, áihwã jumna, caandih jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandih Dios nihatdih chājat túutnit, jwiitdihbut át jumat túutap tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwí niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúhwã jumna yuhna, páant i niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdi i jepahat pínah jātih, pāpnidih “Jwiitdih wēp teo wáacni caá”, niij jenah joinít, caandih wēina, i wāhni déepdih ipí jeémép tají. Pánihna, buubut Jesúhwã jumna yuhna, pāpnidih wāhni déepdih jeémpnit, pāpnidih i jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih i túi beh joi jwuhcan caá. Páant niij jenah joinít, “Páant wã jeéméchah, yéejat jíib weemdih ã jumbipna caá”, i niij jenah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedédih jwí jeéméchah, jwí jeémpcahbut, Diosboó biíc yoobó jwiitdih ã enna caá. ⁹ Caán déepdih jwí jeéméchah, ã túyachah yuhna, bita Jesúsdi jáap jéihnitdih jwíta yéjea tagaá. ¹⁰ Pāpnidih i weñat pebhna waadnit, caandih i wāhni déepdih bitajeéh jwí jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdi túi jéihni páant ã jeéméchah, weemdihbut ã túina nacaá”, ã niij jenah joibipna caá. Obohjeéhtih, “Pāpni ã wēpna caá”, páantjeh niij jenah joinít, jwúb jeémpna, ã túi chājcan caá. ¹¹ “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinít, jwí jeéméchah, ã túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwí jumatdih jwí júutat jíib, bita Jesúhwã jwí údwã panihnit, jáap jéihnitdih jwí yéejabipna caá. Jesús queétdih ã wun wāhuchah yuhna, buudnit i jumbipna caá. ¹² Jwí údwã panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwí yéejanap.* ¹³ Pánihna, weémboó wã údwã panihnitdih oinit, queétdih yéejacat túut niijná, pāpnidih wēinit i wāhni déepdih wã jeémpcan niit.

* **8:6** Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17

* **8:12** Mt 25.45

9

Jesús ã naáwát tútutni ded pah ï jummat

¹ Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembát Jesúsdi wã enep jï. Páant caandíh wã enechah, weemdíhbut ã naáwát tútutp jï. Pánihna, ded pah wã chãjíchah, Jesúsboó ã wutachah, ã táina caá. Weém caandíh teo wũhni yeebdíh ãih doonádih wã naáwáchah joinít, ñi jepahap jï.* ² ãih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ã naáwát tútutni nihcan caá”, ï niij jenah joyóchah yuhna, yeéboó weemdíh ã wahatjidih ñi jéihna caá. Wã bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ã wēpatjñh jwiít dih ã bohénap jï”, ñi niij jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ïpñi niijná caá: “Caánboó Jesús ã naáwát tútutni nihcan caá”, ï niijíchah yuhna, queétdih bohéna, ñi tútut nūmátjidih wãpñi naóhna caá. ⁴ Cãacwãdih jwñi bohénachah, jeémát dih babhbatdihbut queétdih jwiít dih wũhat caá náahap. ⁵ Jesús úudwã, Pedrobut, nihat bita Jesús ã naáwát tútutnitbut ï weha mána yaádh biíc dih ï bohé jibichah, ded pah ï náahat dih ïpñi wũhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaáhdihbut jwñi namah jibichah, jwñi náahat dih yeebdíh wũhat áta náahcan tagaá. ⁶ Nihat bohé jibnit dih ï bohénitboó dedé ï náahat dih ïpñi wũhna caá. Pánihna, weém Bernabéjñh jwñi bohénachah, biíh tewat dih jwñi teocat pínah niijná, jwiít chénat pah dih jwñi náahat dih yeebdíh wũhat caá náahap. ⁷ Soldadowã queétjeh ï náahat dih ïpñi jíib chãjcan caá. ï maátaboó queétdih ïpñi wũhna caá. Iguíh momnitboó ïih iguíh quehechah, ïpñi jeémpna caá. Nihat ovejawãdih en daonítboó ïih ovejawãdih ïpñi mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wã niiját jwiít cãacwã jwñi jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah át niij daacáp tajñi: “Momo jiwit trigo tíbnadih ã caóh chũñachah,

ãih jacdih ñi chéoca bojoó, tíbnadih jeémíhna, ã jeémát pínah niijná”, át niij daacáp tajñi.* ¿Páant ã niij daacát tútutna, momo jiwidihjeh niít Dios át jenah joijíp?*” ¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodíh át jenah joyóp tajñi, cãacwãdih jwñi bohénachah, jwiít dih ï túi en dawát pínah niijná. Wãpchidih teonit, jeémát dih ïpñi bidna caá. ¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúsdi doonádih jwñi táini bohénap jï. Páant jwñi chãjachah, jwñi náahat dih yeebdíh wũhat át náahap ta yuh jï.* ¹² Pánihna, bita bohénit dih ñipñi wũhat pah, jwiít dihbut wũhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wũhat yeebdíh ã náahachah yuhna, ñi wũhcah ennit, jwiítboó jwñi úubh tac bũgácap jï. Pánih úubhcanjeh, búdí jwñipñi tewep jï. Jwñi úubúchah, nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Pablowã bií déedih náahnitjeh, ï bohéna caá”, niij jenah joinít, jwñi bohénachah, ñita joiñcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwñi náahat dih jwñipñi úubhcap jï. ¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi táini náhninaá: Dioíh mũnã juibínit, jwiít judíowã sacerdotewãdih nũñupwãdih jwñipñi wũhna caá, Diosdih ï cáo wũhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewãdih, bita caánboó teonitdihbut ï cáo judhni déep dih át jeémát tútutp tajñi.* ¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwñi Maáh Jesucristo jwiít ãih doonádih naóhntidih jwñi bohénit dih át en dawát tútutp tajñi.* ¹⁵ Páant ã wutachah yuhna, weémboó yeebdíh wãpñi úubhcap jï. Bũbut páant niij daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wã chãjcan caá. Weém nũgúp wunna yuhna, wãta úubhcan tagaá. Wã úubúchah joinít, ñi wũhachah, “Weém jíib wihcanni Jesúsdi táini doonádih wãpñi bohéna caá”, wãta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúsdi táini doonádih wã bohéat jíib, Dios ã enechah, weém chah táini caá”, wãpñi niij jenah joiçan caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh

* 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16 * 9:8-9 Dt 25.4 * 9:8-9 1Ti 5.18 * 9:11 Ro 15.27 * 9:13 Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

ã bohéat tútatdih chājcan, tubit wāta jīgah tagaá.* 17 Wā náahat pahjeh āih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdih ī jīb chājat pínahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéhichah, wā bohéhichah yuhna, biíc yoobó āih doonádih weemdih bohéat caá náahap. Ā wutachah joinít, āih táini doonádih wāpī bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdih ā wāhni tewatjeh ā jumachah, wā bohéat jīb wāpī bidcan caá. 18 Pánihna, jīb bidcanjeh bohéna, búdí wā wēina caá. Yeebdih bohénitdih en dawát ā náahachah yuhna, weemboó wāpī wābhcan caá.

19 Páant wā bohénachah, cāacwā jīb wāhcan, weemdih ī jéih wutcan caá. Bitā ī weñat pínahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat tútat pahjeh wāpī bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, bitā ded pah ī jumatih ennit, biíc yoobó wāpī jumna caá, weemdih wēi ennit, táini doonádih wā naáwáchah joinít, ī jepahat pínah niijná. 20 Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bitā judíowādh Jesúsih doonádih bohénit, ded pah ī chājat biíc yoobó weembút wāpī chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdi h ī jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowā jwī nuowā ī wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdih ā túi enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwī nuowā ī wutatdih wāpī jepahna caá. 21 Bitā judíowā nihcannit Moisés ā wutatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah ī jumath pah biíc yoobó wāpī jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, ī jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ā wutatdih wāpī yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdih ā wutachah, caandihbut wāpī jepahna caá. 22 Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdi h chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétdih túi beh joi jwāhcan, “Nin pah chājnit, wāta yéj chāj tagaá”, niij jenah joinít, ī chājcatdih weembút wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná.

Pánihna, nihat ī jumath biíc yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih ī túi jepahachah, Dios queétdih ā túi wut pínah niijná. 23 Jesúsih táini doonádih nihat cāacwā ī joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét ī jepahachah, Dios pehbboó jumna, jwiít biíc di h jwī túi wēibipna caá.

24 Dios pehbboó juibínit, chah táini ā wāhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah ā wutatdih ni túi jepahaá. Nin pah ā jumna caá: Cāacwā nāonit, nihat ī nāwachah yuhna, chah wēpép nāonidihjeh wēinit, táinidih ipī wuhna caá. Pánihna, chah wēpép nāoni dée jwiítbut Dios ā wutatdih túi chājnit, ā pehbboó jwī juibínachah, jwiít di h wēinit, táinidih ā wāhbipna caá. Pánih wēpép nāoni dée, Dios ā weñat pínahdih túi chājat caá náahap. 25 Nin pahbut ā jumna caá: Nāonitboó iih bācahdih ipī wēpana caá. Pánih wēpana, iih bācahdih yéjcaat pínahdih ipī chājcan caá. Cāacwā queétdih wēinit, núojih péeb waoni júdudih ī wāhatdih ipī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wāhni júdu waicanjeh āpī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwīih caolihdih yéjcahcan, Diosdi h wābhni, ā naáwát di hbut jwīpī jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbboó jwī juibínachah, táinidih jwiít di h ā wāhbipna caá. Caán ā wāhni pínahboó ā buudcán niit. 26 Weémboó yoobóp di h jeh nāoni dée, Dios ā weñat pínahdihjeh chājat túut niijná, caandih wāpī túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobóp di h ī mao chūúat pah, weembút Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdi h wā túi jenah joiná caá. 27 Nāonit, míic mao tíohnit iih bācahdih yéjcaat túut niijná, ī náahat di h jeh ipī chājcan caá. Páant ī chājat pah, weembút wīih caolihdih yéjcaat túut niijná, wā náahat di h chājcan, Dios ā weñat pínahdihjeh wāpī chājna caá. Pánih chājnit, Dios pehbboó wā juibínachah, “Bitadi h

* 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

ma bohénachah yuhna, dedé jíb wūhat pínah meemdíh ã wihcan caá”, weemdíh ã niijcán niít.

10

Egipto baácmant jãóhñit ded pah ï yapatji

1-2 Dios pebhboó jãibínit, jwiít dih wëinit, táinidih ã wūhat pínahdih jwiít nihat jwí bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowã jwí ñowã Egipto baácmant jãóhna, ded pah ï yapatjidih jwiít dih táí náhniat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh ï bejehah, Diosboó queétdih wapna, mah pōh panihniñih ãt waáwáp wut jī.* Mij Mac Dñunidih jōpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios ãt chúuh bejat tútup wut jī.* Pánih jumna, Moisésdih ït táí péenap wut jī. 3 Tútchi wihcapboó jumnit, Dios ã wūhni jeémátdih nihat ïpí jeémép wut jī.* 4 Mij wihcah, mah ã bac jãúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih ãt mawat tútup wut jī. Páant ã chãjachah, ã wūhni mahdih queét nihat ït babhbap wut jī. Jee dáhmant ï babhni mah ã bac jãúwát dée, Jesucristobut Túini Espíritudih ãt wūhap wut jī. ï jéih encah yuhna, Jesús ïjeéh ã jib bejehah, ã wūhni Túini Espiritu queétdih ãt teo wáacap wut jī.* 5 Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ã teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandíh ït jepahap wut jī. Bitá dawá caandíh jepahcannitdih wëi encan, Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jī. Pánihna, nihat Egipto baácmant jãóhñit, tátchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ït wun beedép wut jī.*

6 Páant queét nihat ï yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép ï chãjat pah jwí chãjca boj jíh.* 7 Dios ã daacát túttni tólih, Éxodo ï niijnídh, nin pah ãt niij daacát tútup tají: “Queét cáacwã ï pãpnidih wëinit, biíc dih wëi jeémp babh máihna ït chãjap wut jī”, ãt niijíp tají.* Páant ï yéej chãjat pah,

jwiít dih chãjcat caá náahap. 8 Biíh láa biquína yaádh metnit, íí náah ït chãjap wut jī. Páant ï íí náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios ãt mawap wut jī.* Páant ï chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap. 9 Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ït niij jãihñap wut jī: “¿Dépanih tibeé jwiít dih Egipto baácmant ma ãb jãóh? Nin tátchi wihcapboó jwí yabh jibna caá. Dios jwiít dih ã táí en daocán caá”, ït niijíp wut jī. Páant niijnít, Diosdih tac buggána, caandíh ït ïjanap wut jī. Páant ï yéejat peéh, Dios maiwãdih ãt wahap wut jī, queétdih ï chãác mawat pínah niijná.* Páant ï yapatdih jenah joinít, ï chãjat pah jwiít dih chãjcat caá náahap. 10 Biíh láa, biquína nin pah ït míc niijíp wut jī: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswãdihjeh jwí maáta ãt chãj? Jwiít nihat biíc yoobó táinit jwí jumna caá”, míc niijnít, Diosdih ït jãihñap wut jī. Páant ï jãihñat peéh mawat pínah niijná, Dios ãih ángeldih ãt wahap wut jī.* Páant ï chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap.

11 Páant queét ï yapatji jwiít péeni yeó jáapna jumnitdih ã jéihyana caá. ï yapatjidih Moisés ã daacátjidih ennit, táí jenah joinít, biíc yoobó jwiít dih chãjcat caá náahap. 12 “Weémboó Jesús dih wã chah táí jenah joiná caá. Dedé yéej chãjat jenah joyát weemdíh ã jãúwáchah yuhna, wã táí jéih yap yohna caá”, niij jenah joiná, ñi táí chãja chaáh. Páant niij jenah joiná yuhna, jon jãtíh moón ï chãjat pah, ñi jwúub yéej chãjmi nacaá. 13 Jwiít nihat biquí láana yeejép chãjat jwí jenah joiná caá. Páant jwí yéej chãjihichah yuhna, jwí yéej chãjcat pínah niijná, Dios jwiít dih ãpí teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiít dih ãpí júutna caá, jwí yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwí bũjácitdih jéihñit, chah yeejépdih jãhñit, jwiít dih ãpí teo wáacna caá.

* 10:1-2 Ex 13.21-22 * 10:1-2 Ex 14.22-29 * 10:3 Ex 16.35 * 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11 * 10:5 Nm 14.29-30 * 10:6 Nm 11.4 * 10:7 Ex 32.6 * 10:8 Nm 25.1-18 * 10:9 Nm 21.5-6 * 10:10 Nm 16.41-49

Pāpnidih wēicat

¹⁴ Wā chéenwā, nindih ñi túi joyoó: Bitá “Jwĩih dios, jwiítidih teo wáacni caá”, ñi niij pāpnidih ñi weñepboó bejcanjeh, queét ñi chājat biíc yoobó yeebbút ñi chājca bojoó.

¹⁵ Yeéb túi jéihnit jamna, ded pah ñi chājat pínahdih jéihyat túut niijná, nin wā naáwátidih yeebjéh ñi túi jenah joyoó: ¹⁶ Míic wáac jainít, Jesúih meép panihni iguúh macdih babhni, áih bácah panihni pandihbut biícidih jwĩ jeémátidih baini yeebdih wā naóhbična caá. Pánih babh, jeémpna, ã wun wūhatdih jenah joinít, “Túina caá”, jwĩpĩ niijná caá. “Jwiítidih wun wūhna, jwiít ájeéh túi biícidih jwĩ jamuchah, ã wēpat jwiítidihbut ã wūhna caá”, jwĩ niij jéihna caá.*

¹⁷ “Jwĩ jeémpni pan biíc dahjeh ã jamat pah, jwiít nihat biícidih biíc bácah dée jwĩ jamna caá”, niij jéihnit, caán pan dahdih biícidih jwĩpĩ jeémpna caá.

¹⁸ Jwiít judíowā ded pah jwĩ chājatdih ñi jenah joyoó: Dioih mūná bejnit, nuñápdih mao cáo wūhni, Diosdih jwĩpĩ wēina caá. Caandih jwĩ wūhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjih biícwā jwĩ jamna caá. Bitabut pāpnidih ñi wūhnijidih jeémpna, queétbut caanjih biícwā ñi jamna caá.* ¹⁹ Páant niijnít, “Jwĩih dios caá”, niij pāpni, caandih ñi wūhni but “Dedé wēpat ã jamna caá”, wā niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, dedé wēpat ã wihcah yūhna, bita caandih jeémátidih wūhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwāboodihjenah jenah joinít, ñi wūhna caá. Pánih wūh péanit, jwūh jeémpna, nemépwā biícidih ñi jamna caá. Yeébbodih nemépwā biícidih ñi jamatdih wā náah yaccan caá.* ²¹ Nemépwā biícidih jamna, Dios biícidih ñi jéih jamcan caá. Dios biícidih túi jamat túut niijná, nemépwā biícidih jamcat caá náahap. Pánihna, nemépwāidih ñi wūhni jeémátidih ñi jeémpca bojoó. Caandih wūhni

babhatdihbut ñi babhca bojoó. Jesucristo ã wun wūhatdih jenah joinít, caán biícidih jamat túut niijná, áih meép panihni iguúh macdih babhna, áih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* ²² Pāpnidih wūhni jeémátidih, Jesús ã wunatdih jenah joini jeémátidihbut jeémpna, jwĩ Maáhdih ñi íjana caá. ¿Yeébbó Diosdih chah wēpnit niit ñi jamap? ¿Ñi yéejat ã peéh chājatdih ñi jéih jweimí naniit? Nihcan caá. Pánihna, ã íjatdih úmni, nemépwāidih ñi wūhnijidih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadidih oinit, teo wáacat

²³ Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jamna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdih ã wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh ã náahcan caá”, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biih jwĩ chājachah, túini jamna yūhna, jwiítidihjenah, bitadidihbut ã teo wáaccan caá.* ²⁴ Pánihna, jwĩ weñat pínahdihjenah chājcan, bitadidih jwĩ teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

²⁵ Déepdih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ñi wūhni niit? ¿Wā jeéméchah, ã túimi niit?” niij wūbh joicánjeh, jíib chājnit, ñi jeémé. ²⁶ Jwĩ íp Dios nihatdih ã chājni, nihat áih caá. Dedé jwĩ jeémát pínahdihbut chājnit, jwiítidih ã wūhna caá. Pánihna, ã wūhniidih jwĩ jeéméchah, ã túina caá.*

²⁷ Jesúsdih jéihcanni yeebdih ã numah jeéméchah, bejnit, dedé ã wūhuchah, “¿Nin pāpnidih ñi wūhni niit?” niij wūbh joicánjeh, ñi jeémé. ²⁸ Obohjeéhtih, Jesúsdih jáap jéihni but jamna, “Nin déep pāpnidih ñi wūhni caá”, yeebdih ã niijichah joinít, caandih ñi jeémpca bojoó. ²⁹ “Wā jeéméchah, ã túina caá”, niij jéihna yūhna, jeémpnit, jwĩ Maáhdih jáap jéihni boodih yeéb ñita yéaja tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā niijichah joinít, nin pah weemdih

* **10:16** Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20* **10:18** Lv 7.6* **10:20** Dt 32.17* **10:21** 2Co6.15-16 * **10:22** Ex 20.5; Dt 32.21* **10:23** 1Co 6.12* **10:26** Sal 24.1; 50.12; 89.11

ñita niij wábh joi tágaá. “Caandíh wā jeéméchah ā túyatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdíh chājat náah?*

³⁰ Dedédih jeémpnit, ‘Ma wāhat túina caá, Paá’, wāpī niijná caá. Páant wā niijíchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandíh jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemdíh ma niij?’ ñita niij tágaá. ³¹ Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiít Jesúíhwādhíh túi chājat caá náahap, bita jwiítidih ennit, queébtut Diosdih í weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap. ³² Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúíhwādhíhbut yeejép ñi chāj jútca bojoó. ³³ Weémboó dedé wā chājíhna, niihat cáacwā í túi jumaditih jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, Jesúsdi h í jepahachah, Dios queédih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jumát pínahdih jenah joicánjeh, bita í túi jumát pínahdih wāpī jenah joiná caá.

11

¹ Weém Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinít, biíc yoobó wāpī chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbút ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó ñi chājaá.*

Míc wáacnit, ded pah í chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biíc yoobó ñi túi chājna caá. Jesúíh doonádih jwí bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēina caá.* ³ Bwú biíhdih wā naóhbipna caá, yeéb Jesúíhwā míc wáacnit, ded pah ñi chājatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Jwí íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná í maáh caá. Neoná í weha mána yaádh í maáh caá. ⁴ Níih baácđih moón biíhdih jepahat jútna, ñíih waojíh yégueh chóojíh ñipí cáagna caá. Pánihna, Jesúíh neonáboó wábhñit,

Dios naáwátđih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jútat dée chājnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép í chājna caá. ⁵ Yaádhboó wábhna, Dios naáwátđih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan niít”, niiját jútat dée chājnit, í weha mánadih yeejép í chājna caá. Mi áa nihcanni-jeéh yeejép chājnih wili, niihat miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá. ⁶ Yaádhboó íih waojíh yégueh chóojíh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih í jumna naáh. Obohjeéhtih, boj beedáátđih tíicnit, í jih cáaga naáh. ⁷ Diosdih wábhna, neonáboó Dios ā niihat panihni jumna, íih wao dáhjih cáagcat caá náahap. Páant í cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, í niiját jútna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandíh wā wēi jepahna caá”, í niiját jútna caá.* ⁸ Dios cáacwādhíh jwíih chājna, newédih át jwíih chājap wut jí. Túttimah áih páwájíh yaddih át chājap wut jí. ⁹ Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jí. Obohjeéhtih, yadboodíh newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jí. Páant tigaá neoná maáh panihnit í jumna caá.* ¹⁰ Yaádhđih wao dáh jih cáagat caá náahap, í weha mánadih í jepahat jútat túut niijná, Dioíh ángelwā í wēi enat pínah but niijná. ¹¹ Obohjeéhtih, neoná í weha mána yaádh í maáh í jumuchah yuhna, Jesúíhwā jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queédih míc teo wáacat caá náahap. ¹² Dios newédih jwíih chājna, áih páwájíh yaddih át chājap wut jí. Bwú yaádh caá neoná pínahdih í weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá niihatdih ā chājap.

¹³ Míc wáacnit, ded pah ñi jumát pínahdih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih tútchinaditih moón bitaditih í jepahat jútíhna, íih waojíh yégueh chóojíh ípí cáagna caá. Pánihna,

* **10:29** 1Co 8.7-12 * **11:1** 1Co 4.16; Fil 3.17 * **11:2** 2Ts 2.15 * **11:7** Gn 1.26-27 * **11:9** Gn 2.18-23

yaádhboó Diosdih wábhnit, i weha mánadih i jepahat júutna, queétdih waojéh cáagat caá náahap. ¹⁴ Ñi cātíh newé waó yoóc maátmi ã dawúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc duoná, ã tíccan niít?” ñipí niíj jenah joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátmi mi dawúchah ennit, “Míih waó yoóc maátmi duoná, mi túi jíghna caá”, ñipí niíj jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátmi duonít, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chājap. ¹⁶ Páant wā naáwátdih ded biíhboó mácah ã naáwíhichah, nin pahjeh wā jepahna caá: Nihat jwiit yeebdíh bohénit wā naáwátdih biíc yoobó jwípí bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwābut Diosdih wēinit, biíc yoobó ípí chājna caá.

Jesús ã wutni jeémátdih i túi chājcat

¹⁷ Jesús ã wutni jeémátdih buu bainí wā naóhbična caá. Míic wáacnit, Jesús ã wutni jeémátdih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wā wēican caá. Jesús ã naáwátdih biíc yoobó chājcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, ñi míic yéejana caá. ¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús ã wunatdih náhninit, biícđih jeémát túit niijná yahna, ¿Dépanihna, biícđih ñi jeémpcan? Biquína dawá bií dée bíbohñit moh yéejnit biícđih i jeémíhcan caá. Bitaboó i chéenwā biíc yoobó jenah joinítjeh biícđih i jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ípí túi jeémpna caá. Pánih nihat biícđih jeémpcan, ded pah Jesús ã bohéátdih ñi chājcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesúsđih túi jepahñitdih, det Jesúsđih túi jepahcannitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chājcan, ñita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páicanjeh, ñi ub júóhni jeémátdih ñipí jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohñit, túi jeémp chāhcan, nuugúp i wanna caá. Bitaboó búdí iguúh macđih ub júóhñit, bitadih wūhcanjeh, i babh máihna caá. Pánih chājna, “Jesús ã wutni

jeémátdih jeémpna caá jwí chājap”, niijná yahna, yoobópdih ñi niíjcán caá. ã wutni jeémát ã jumuchah, nihat ñi ub júóhni jeémátdih pááhñit, biícđih ñita wēi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, túi biícđih áih bácah pah ñita jum taga. ²² ¡Ñi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubuchah yahna, ñiíh muúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúsíhwā páant yeejép ñi chāj? ¿Dépanihna Jesúsíhwā moh yéejnitdih jíghah encanjeh ñi tíca? ¿Ded pah wā niíjbí? ¿Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēimi naniít? Nihcan caá. Wā wēican niít.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jumat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jí, ã wun wūhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguúh macđih babhñit, jwí túi jeémát pínah niijná: Caandíh eníhcannit i teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át numah jeémép wut jí. Pánih jeémpnit, jwí Maáh Jesús pan júdudih ubnit, ²⁴ **“Nindih ma wāhat túina caá, Paá”**, niíj péanit, ã bohénitdih át ói wūhup wut jí. Pánih ói wūhñit, nin pah át niíjíp wut jí: **“Nin pan wíih bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jíib wā wun wūhbična caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wā wun wūhatdih ñi náhninaá”**, át niíjíp wut jí. ²⁵ Pánih jeémp péanit, Jesús pamapđihbut ub, wábhñit, nin pah queétdih át niíjíp wut jí: **“Nin iguúh mac wíih meép panihni caá. Wun wūhñit, jáap namá dée wā chājbipna caá, Diosjeéh ñi túi jumat pínah niijná. Wā wun wūhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbična caá, iiguípna bejnit déedih ã pehbboó ñi bejat pínah niijná. Pánihna, iguúh macđih babhñit, weemdíh ñi náhninaá”**, Jesús ã bohénitdih át niíjíp wut jí.* ²⁶ Pánih pandih jeémp, iguúh macđih babhbat jumat pah “Jesús weemdíh ã wun wūhatdih wā túi jenah joiná caá”, niíját júutna caá jwí chājap. Pánihna, Jesús ã jwúub dei júúwát pínah jātih páantjeh jwiit

* **11:25** Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

āihwādh pandih jeémpnit, iguáh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ā wutni jeémátdih ded pah ī jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ā wun wāhatdih túi jenah joinít, bita Jesúhwādh oinit, pandih jeémp, iguáh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúh bácahdih āih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandih búdí ā yéej chājna caá. ²⁸ Ded ā jeémát pínah jātih, ā yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ā yéejatdih Diosdih naóh péanit, ā jeémé naáh. ²⁹ Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúh bácah panihni, nin iguáh mac āih meép panihnidih enna, wā yéejat jíib weemdih ā wun wāhatdih wā náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ā babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ā jeéméchah, Diosboó caandih ā peéh chājnipna caá. ³⁰ Jesús ā wutni jeémátdih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jíib, dawá tubáp chūhñit, bitabut it wunah bejep wut jī. ³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdih āta peéh chājcan tagaá. ³² Pánihna, Dios buu yeebdih peéh chājnit, bohéna caá ā chājap, túttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wā úudwā panihnitá, Jesús ā wutni jeémátdih jeémát túut niijná, míic wáacnit, nihatdih páinit, biícđih ñi túi jeémé. ³⁴ Nuugúp tubanitboó ĩh muúboó jum jwuhna, ĩ jeémp wud jum naáh. Pánihna, túinijeh ñi jeémé, Dios yeebdih ā peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna jaibínit, biíh ñi úubh joí daacátjidih wā jepahbipna caá.

12

Túini Espiritu ā jéihyaat

¹ Buu Túini Espiritu ā jéihyaatnadih ñi úubh joyátdih wā jepahbipna caá,

ñi túi jéihyat pínah niijná. ² Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jātih, nemépwā ĩ maáh ñi nuowādh yeenit, ā jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto tútchidih moondih pāpnitdih āt úúbat túutap tajī. ³ Ded Túini Espiritu ā wēpatjīh naóhni, ded nemépwā ĩ wēpatjīh naóhniidihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā niij daácna caá: “Túini Espiritu ā wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ĩ niijcán niít. Obohjeéhtih, nemépwāboó ĩ wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wūúh, jwī Maáh caá’, ĩ jéih niijcán niít”, wā niijná caá.

⁴ Túini Espirituboó jwiít Jesúhwādh teo wáacna, mácah jéihyatnadih āpī wāhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espiritujeh páant āpī teo wáacna caá. ⁵ Ded pah bitadih jwī teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesúskeh jwiít nihatdih ā teo wáacat túutna caá. ⁶ Bitadih mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīhkeh jwiít nihat jwī jéih teo wáacna caá. ⁷ Jwiít nihat Jesúhwādh Túini Espiritu ā wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiítbut bita āihwādh jwī teo wáacat pínah niijná. ⁸ Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdih chājat caá náahap”, ĩ niij jéih naóh yapana caá. Bita ā wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut ĩ túi jéih naóh yapana caá. ⁹ Bita ā wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinít, biíhdih ĩ jéih teo wáacna caá. Bitabut wunnitdih teo jāhanit, ĩ jéih booana caá. ¹⁰ Bitabut cāacwā ĩ jéih chājca naáhdih ĩ chājna caá. Bita Dios ā naáwáchah, ĩ jéih naóh yapana caá. Bita ded Túini Espiritu jumnidih, ded nemép jumnidihbut ĩ beh enna caá. Bitabut ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ĩ jéih naóhna caá. Bita mácah wéheatjīh ĩ naáwáchah joinít, ĩ jéih naóh yapana caá. ¹¹ Pánihna, nihat mácah ā jumuchah yuhna, Túini Espiritujeh ā weñat pínahdih chājnit,

* **11:32** Dt 8.5; He 12.5-11 * **12:11** Ro 12.6-8

queét nihatdih ãpĩ teo wáacna caá.*

Jesúhwã biíc bácah pah jwĩ jummat

¹² Jwĩih bácah biícjeh ã jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chóonabut ã jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ã jumuchah yuhna, nihat jwĩih bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiít Jesúhwã dawá jumna yuhna, jwiít nihat biíc dih ãih bácah dée jwĩ jumna caá.* ¹³ Biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jum, biquína teo wãhñit, bita teo wãhcannitbut jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít nihat mácah jwĩ jumuchah yuhna, jwiít dih teo wáacni Túini Espíritu biícjeh jumna, jwiít dih waadnít, jwiít nihatdih biíc bácah pah ãt chãjap taga.

¹⁴ Jwĩih bácahdih jumni biícjeh nihcan, dawá ã jumna caá. ¹⁵ Jwĩih jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh ãta jum tagaá. ¹⁶ Jwĩih molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh ãta jum tagaá. ¹⁷ Obohjeéhtih, jwĩih bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih joí? Molítjeh jumna, wuúc íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih jōí? ¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwĩ náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiít dih chãjni ded pah ã náahatdih nihat jwĩih bácahdih jumni pínahdih ãt chãjjip taga, jwĩ túi jummat pínah niijná. ¹⁹ Jwĩih bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh ã jumuchah, jwĩta jéih jumcan tagaá. ²⁰ Pánihna, dawá bácahdih jumni ã jumuchah yuhna, biíc bácahjeh ã jumna caá.

²¹ Jwĩih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ã teo wáacat pínahdih wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, ã teo wáacat ã náahna caá. Jwĩih wao dáhboó “Dedé

weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadh wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, caandih ã náahna caá. ²² “Wĩih bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwĩ niij jenah joiníboó chah ã náahna caá. ²³ “Túini jígohcanni caá”, jwĩ niij jenah joiná, túini yéguehdih jwĩpĩ d̄oná caá, túi jígohat t̄ut niijná. Tíicnit, jwĩpĩ jãhna caá, bita ã encat pínah niijná. ²⁴ “Bita ã enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwĩ niij jenah joinídh jwĩpĩ jãhcan caá. “Wēpcanni caá. Túini jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwĩ niij jenah joinídh chah jwĩpĩ túi en daoná caá. Páant tigaá Dios ãt chãjap taga, ²⁵ míic jũihñat dée wihcanjeh, nihat ã túi míic teo wáacat pínah niijná. ²⁶ Pánihna, jwĩih quíib dah t̄abna, nihat bácah ã t̄abana caá. Quíib t̄abat ã yayáchah, nihat jwĩih bácah ã túina caá.

²⁷ Yeéb nihat Corinto t̄at̄chidih moón Jesúhwã ãih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwĩih bácahdih jumni nihat ã chãjat pínah mácah ã jummat pah, yeebbút Jesúh bácahdih jumnit dée, ñi chãjat pínahbut mácah ã jumna caá. ²⁸ Nihat Jesúhwã biíc dih jumnit, Túini Espíritu ã wēpatjĩh mácah jéihyatnadh Dios ãt wũh̄ap taga. Dios ã jwĩih ñíonitboó Jesús ã naáwát t̄utnit ã jumna caá. T̄áttimah, Dios naáwát dih naóh yapanit ã jumna caá. T̄áttimah, ã naáwát dih bohénit ã jumna caá. Túini Espíritu ã wēpatjĩh c̄aacwã ã jéih chãjca naáhdih biquína ã chãjna caá. Biquínaboó w̄annitdih teo jãha w̄abhñit, ã wēpatjĩh ã jéih booana caá. Bitaboó, bitadh jĩgah ennit, ãpĩ teo wáacna caá. Bitaboó, c̄aacwãdh túi waóhñit pínah ã jumna caá. Bitaboó, ã wēpatjĩh, mácah wéheatjĩh ã naóhna caá.* ²⁹ Yeéb nihat Jesús ã naáwát t̄utnit nihcan caá. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanit pínah, nihat ã naáwát dih bohénit pínah, nihat wēp chãjnit pínahbut nihcan caá. ³⁰ Nihat boonit pínah, nihat mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihat mácah wéheatdih jwũub

* 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16 * 12:28 Ef 4.11

túut nuum naoh yapanit pinahbut nihcan caa. ³¹ Jwiit biquinadih nihat jehiyatna a wihcan caa. Diosjeh caa ah caacwadih a jehiyana caa. Chah tui jehiyat pinahdih bidna, jwiit nihatdih caandih badi ubat caa naahap. Obohjehtih, bitadih jwi oyat pinah caa chah naahap. Paniu oina, Tui Espiritu a wepatjih bitadih jwi tui teo waacbpna caa. Jwi oican, Tui Espiritu jwiitdih a teo waacachah yuhna, bitadih jwi tui teo waaccan niit.

13

Oyat

¹ Tui Espiritu a wepatjih macah weheatjih wehenit, bita i weheat, angelwa i weheatjih wehena yuhna, bitadih jwi oicah, dede pinah nihcan caa. Yeej yaaatjeh caa. ² Tui Espiritu a wepatjih Dios a naawachah, jwi jeh naoh yapana yuhna, bitadih jwi oicah, dede pinah nihcan caa. Ded pah Dios a jumatdih, a chajat pinahdihbut tui jehna yuhna, bitadih jwi oicah, dede pinah nihcan caa. Jwiit caacwa jwi jeh chajca naahdih Dios a wepatjih jwi jeh chajat pinahdih tui jenah joina yuhna, bitadih jwi oicah, Dios a enechah, dede pinah nihcan caa.* ³ Nihat jwi bibohatdih moh yeejnitdih jwi wuhachah yuhna, Jesuh doonadih jwi naawat peeh bita jwiitdih i cawachah yuhna, bitadih jwi oicah, Dios jwiitdih wei encan, tuididih a wuhcan niit.

⁴ Bitadih oina, ded pah jwiitdih i yeej chajachah yuhna, yeej chaj jwabacan, tuijeh jwi jumbipna caa. Bitadih oina, jgah ennit, jwi teo waacbpna caa. Queetdih oina, ih bi deedih en ninahcan, ded pah i tui yapachah, jwi ijcan niit. Panih oina, queet jwiitdih i wei enat pinah niijna, ded pah jwi tui jumat, jwi tui yapat, jwi tui chajatdihbut jwi naohcan niit. "Weem nihat jehni caa. Dede judhdad weemdih wihcan caa", niijni pah jwi juncan niit. ⁵ Bitadih oina, queetdih jwi tiicacan niit. Panih

oina, chah tuididih jwiitjeh bibohat tuit niijna, jwi bidcan niit. Panih oina, ded pah jwiitdih baini yeejep i chajachah yuhna, waicanjeh jwi ijcan niit. Jwiitdih i yeej chajatjidih jwi quib buudbipna caa. ⁶ Bitadih oina, yeejep i yapachah, yeejep i chajachahbut, jwi weican niit. Obohjehtih, tui i yapachah, yoobopdih i chajachahbut, jwi weibipna caa. ⁷ Bitadih oina, i yeej chajat doonadih bitadih naohcan, i tui chajihatdih jenah joini, Dios queetdih a tuit nuumat pinahdih jwi tui jenah joi cadahcan niit. Panihna, ded pah jwi yapachah yuhna, jwi oi cadahcan niit.

⁸ "Ni mic oyo", niij watnit, Dios "Paant boojeh tiga. Yeebdih bu oyat naahcan caa", a niijcan niit. Obohjehtih tattimah, Tui Espiritu a wepatjih Dios naawatdih naoh yapaat, macah weheatjih naawatbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pinahdih jehiyatbut dede naahat a wihcan niit. ⁹ Nin baacbo jw yuhna, Tui Espiritu a teo waacachah yuhna, nihatdih tui jeh beedacan, nihat Dios naawatdihbut tui yoobopdih jwi jeh naoh yapacan caa. ¹⁰ Obohjehtih, Jesucristo, tui yoobat jwmi, a jwab dei jwuwachah, nihatdih jwi jeh beedabipna caa.

¹¹ Nin pah jwi jwma caa: Weem webit jwma, webit i jenah joyat, i weheat pahbut, weembut jenah joini, wa wehenap ji. Obohjehtih, bu behe jwma, webit i chajat pah wa chajcan caa. ¹² Nin pahbut a jwma caa: Ma quenalih naajih jwi tui mic encan caa. Panihat dee Diosdih bu jwi jeh encan caa. Tattimah, jwiit chnabo caandih jwi mic jwaa enbipna caa. Nin baacbo jw yuhna, Diosdih jwi jeh beedacan caa. Obohjehtih, a pehbbo juibina, jwiitdih bu a jeh beedaat pah, jwiitbut caandih jwi jeh beedabipna caa.*

¹³ Nin baacbo jw yuhna, jwiitdih nin pah chajat caa naahap: Diosdih tui jenah joi cadahcan, jwiitdih a tui chajat pinahdih paantjeh nahna,

* 13:2 Mt 17:20; 21:21; Mr 11:23 * 13:12 1Jn 3:2

caandih, bitadihbut oi cadahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiít dih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwát dih naóh yapaat

¹ Míic oyat jwiít dih chah ã náahachah yuhna, Túini Espíritu ã jéihyaatnadihbut jwiít dih bidat caá náahap. Dios naáwát dih naóh yapaat wēpat dih chah bidat caá náahap, míic wáac jwinít, ñi jéih míic teo wáacat túut niijná. ² Mácah wéheatjñh naóhniitboó cāacwā dih wéhecan, Diosdihjeh ñi wéhena caá. Túini Espíritu ã wēpatjñh, Dios ã jéihyaat dih ñi naáwáchah yuhna, nihát cāacwā ñpñ beh joicán caá. ³ Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjñh Dios naáwát dih naóh yapanitboó cāacwā boodíh ñi wéhena caá. Diosdih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ã chājat tútat dih chah túi beh joinít, ñi jepahat pínah niijná; ñi jñgahat dih, ñi úumat dihbut ã yayát pínah niijná; páant ñi niij naóh yapana caá. ⁴ Mácah wéhena ãñh caolihdihjeh Túini Espíritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniboó Dioíhwā wáac jwinít dih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihát mácah wéheatjñh ñi wéheat dih náah yacna yuhna, Dios naáwát dih naóh yapaat dih chah wā náah yacna caá. Naóh yapaniboó Dioíhwā dih chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjñh naóhni, caandih jwáub túut nuumníjñh biíc dih naóhniit, Dios naáwát dih naóh yapani biíc yoobó ãñhwā dih ñi teo wáacna caá. ⁶ Wā úudwā panihnitá, weém ñi pebhboó jwibínit, mácah wéheatjñh wā naáwáchah, yeebdíh ãta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã jéihyaat dih naóh yapanit, ded pah jwñ chājat pínah dih naóh bohénit, yeebdíh wā túi teo wáacap jñ.

⁷ Nin pah ã jumna caá: Pelat dih, chíio nahdih yoobóp dih jwñ póojcah, joinítboó jwñ póojat dih ñi beh joicán niít. Bíitat dihbut yoobóp dih jwñ bíitcah, bitaboó jwñjeéh ñi jéih eocan niít.

⁸ Póojat nahdih yoobóp dih jwñ póojcah, joinítboó beh joicán, míic mawat dih teo wáacadih ñi bejcan niít. ⁹ Pánihat dée, joinítíh wéheatjñh yoobóp dih ñi naóhcah, ñi beh joicán niít. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niít. ¹⁰ Nin pahbut ã jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ã jumna caá. Cāacwā ññh wéheatjñh wéhena, ñi míic beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdíh naóhniit wéheat dih beh joicán, jwñ jéih míic wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinítíh wéheatjñh naóhcan, ñi beh joicáh, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwā dih teo wáacat pínah niijná, Túini Espíritu ã wāñni jéihyaatnadih bádí ñi bidí.

¹³ Dioíhwā dih teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjñh naóhniitboódíh jwáub túut nuumát pínah dihbut úubát caá náahap. ¹⁴ Beh joicán yuhna, wññh caolihboó mácah wéheatjñh wā túi úubhna caá. Páant wā úubúchah, wññh caolihdih ã teo wáacna caá. Wññh wéheatjñh wā úubúchah, wññh jenah joyátboodíh ã teo wáacna caá. ¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjñh úubhniit, wññh wéheatjñhbut wā úubhbiipna caá. Mácah wéheatjñh eonit, wññh wéheatjñhbut wā eobipna caá. ¹⁶ Míic wáac jwinít, mácah wéheatjñh Diosdih ñi weñechah, jéih jwuhcanni ñi cātíh jumna, ñi naáwát dih beh joicán, “Páant tigaá”, ã jéih niijcán niít. ¹⁷ “Túina caá, Maá”, yoobóp dih ñi niijíchah yuhna, ñi niiját caán jáap jwiníboodíh ã teo wáaccan niít. ¹⁸ Mácah wéheatjñh yeéb ñi úubát chah weémboó pánih úubhna, wēnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāññ niijná caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih úubhna yuhna, Jesúíhwā jwñ míic wáac jwinít, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná, daocáñni jacnabitjeh ñññh wéheatjñh naóhna, chah wāta wēi tagaá. Díez mil jacnadih mácah wéheatjñh wā naáwáchah yuhna, yeebdíh ã teo wáaccan, wāta wēican taga.

²⁰ Wā úudwā panihnitá, wébít ñi jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó.

Obohjeéhtih, yéej chājatdih jenah joicánnit ì jumat pah yeebbát biíc yoobó ñi jumaá. Behnit ì jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ã jumat pínahdih táí jenah joinít yeebdíh jumat caá náahap. ²¹ Yeébbóó nin pah ñipí niíj jenah joiná caá: “Dios weemdíh táí wēinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi niíj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, Dios ã wēi enat júutat pínah nihcan caá. Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah ã niíj daacátjidih ñi táí jenah joyoó: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wíh judíowā dih peéh chājat túut niijná, ì pebhna biíh baác dih moondíh wā wahbipna caá. Jātih wā naáwát dih naóh yapanit judíowā ñih wéheatjíh jeh ì naáwáchah yahna, ì jepahcap jī. Baa peéh chājat túutna, judíowā ì wéheatdih wéhecannit ì naáwáchah, páantjeh weemdíh ì jepahcan niít’, jwī Maáh ã niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī.* ²² Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwā dih ã wēi enat júutat pínah nihcan caá. Ñi míc wáac juyúchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ã daacátjidih náhnit, Diosdih ì jepahcatji jīb ã peéh chājat pínahdih ì jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwāboó Dios naáwát dih ñi naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ã teo wáaccan niít. ²³ Míic wáac joinít, yeéb dawá mácah wéheatjíh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesús dih jepahcannitboó waád joinít, “Queét mácah wéheatjíh naóh nit jenah joicánnitjeh caá”, ì niíj jenah joibípna caá. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwát dih ñi naóh yapanachah joinít, Jesús dih jepah jwāhcanni nin pah ã niíj jenah joibípna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wā jenah joyát dih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ã niíj jenah joibípna caá. Páant niíj jenah joinít, bódicha caj yoh ñajnit, “Dios, meém nihat jéihni, túini caá”, niijnít, Jesús dih ã jepahbipna caá.

Wáac joinít, túinijeh jumat

²⁶ Diosdih weñat túut niijná, míic wáac joinít, túinijeh chājat caá náahap. Yeéb nihat ñi naáwáchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, nihat biíc dih ñi niijcá bojoó. Túini Espíritu biquínadih ewat ã wāhachah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biíhdih bohéatdih ã wāhachah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ã wēpatjíh mácah wéheatjíh ã naáwáchah, jwūub túut nūm naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espíritu ded pah ã teo wáacachah, Jesús dih chah táí jenah joyát túut niijná, yeebdíh naáwát caá náahap. ²⁷ Mácah wéheatjíh naáwíhna, chénewā, biíc peihcannitjeh biquínajeh ì naáwá naáh. ì naáwát dih jwūub túut nūmníbut ã naáwá naáh, yeéb nihat ñi beh joyát pínah niijná. ²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwūub túut nūmní pínah wihcah, wáac joinít dih ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diítboó Diosdih ã wūbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios naáwát dih biquína ì naóh yapananaáh. Queét ì naóh yapanachah, joinítboodíh táí jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ã naáwát túutni niít?” niíj jéihyat túut niijná. ³⁰ Páant ã naáwáchahjeh, biíhdih Túini Espíritu ã naáwát túutachah, jwíh naóh niboodíh yayát caá náahap, biíh jwūh ã naáwát pínah niijná. ³¹ Nihat biíc dih naóh yapacan, biquínajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat míic wáac joinítboó ì bohéat pínah, ì weñat pínah, chah ì táí jumat pínah niijná. ³² Túini Espírituboo ã naáwát túutachah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólíh caá wā naóhbi, queédíh wā táí teo wáacat túut niijná?” niíj jenah joyát caá náahap. ³³ Páant niíj jenah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúhwā míic wáacnitdih túinijeh ã chājat túutat pah,

* 14:21 Is 28.11-12

yeebdíhbut biíc yoobó ã náah yacna caá. ³⁴ Pánihna, míc wáacna, Dios ã wutajti pah í weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh laihsanjuh í joí chúudu naáh. ³⁵ Úbh joíhna, íh múná jwúb juibínitjuh, í weha mánadih í úbh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac jainít í túi joí ñunátdih í yéjanachah, ã táican caá. ³⁶ Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínahdih páant wá naáwátdih joíhcan, nindih ñi túi jenah joyó: Jesúh táini doonádh yeebboó naóh waóhnt nihcan caá. Yeebjéh caandíh jepahnt nihcan caá. Pánih waóhnt nihcan, nihat biíh tatchinadih moón Jesúhwá yeebdíh í waáwáchah, ded pah ípí chājatdih náhninit, yeebbát biíc yoobó ñi chājaá.

³⁷ Ded “Weém Túini Espíritu ã wēpatjīh Dios naáwátdih naóh yapani caá. Æ wēpatjīh weemdíh ãpí jéihyana caá”, niij jenah joiníboó “Dios ã wutajdih ded pah jwí míc wáacatdih Pablo yoobópdi ã naóh yapanap be”, ã niijí naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wá naáwátdih ã joyáh bojochah, bita caandíhbut í joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wá údwá panihnitá, Dios naáwátdih naóh yapaat túut niijná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínahdih búdí ñi úbú. “Mácah wéheatjīh ñi naóhca bojoó”, niijcát caá náahap. ⁴⁰ Ñi jenah joyát pahjuh chājcan, Dios ã wutat pah táinijeh chājat caá náahap.

15

Jesús ã boo pud jūwát

¹ Buh wá údwá panihnitá, Jesúh dooná yeebdíh ded pah wá naáwátdih wá jwúb náhniabipna caá. Caán doonádh jwíh jepahnt, bhubut jenah joinít ñi juma caá. ² Caán doonádh ñi jepahachah, yeéb iiguipna bejnit déejidih Dios át túi ubup taga. Caán naáwátdih joí cádahcan, ájeéh jumat túut niijná, Dios pehbboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih,

caandíh cádahna, ñi jwíh jepahatji dedé pínah nihcan niit.

³ Weemdíh jéihyani doonádh yeebdíh wá jwúb naáwáp jī. Oboh jumi naáwátjuh nihcan caá. Dios ã niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwí yéjat jíb át wan wāhup wut jī.* ⁴ Páant ã wanat túttimah, áih bácahdih í yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, át jwúb boo pud jūwáp wut jī.* ⁵ Pánih boo pud jūhni, Pedrodih át jíghop wut jī.* Túttimah, ã bohénitjidihbut át jíghop wut jī.* ⁶ Túttimah, áihwá quinientos chah í míc wáac juyáchah, queétdihbut át jwúb jíghop wut jī. Biquína queét ennitjiboó í wanuchah yuhna, nihat bitaboó páantjuh í báadh jwuhna caá. ⁷ Túttimah, ã úd Santiagodih át jíghop wut jī. Pánih jíghnt, nihat ã naáwát túutnidihbut át jíghop wut jī.

⁸ Pánih jíghni jeáboó ã púh laab béjat túttimah, yeejép wá chāj jwuhuchah, wá jepahat pínah jātih, weemdíhbut ã jíghop jī. Páant ã jíghochahjuh, ã boo pud jūwátdih túi jenah joinít, caandíh wá jepahap jī.* ⁹ Jesúhwádh tabit yeejép wá chājachah yuhna, Jesús weemdíh jíghnt, áih doonádh ã naóh jibat túutap jī.* ¹⁰ Páant wá jumuchah yuhna, Dios weemdíh oinit, át jígh enep taga. Pánih jígh en túut numnit, Jesúh táini doonádh ã bohé jibat túutap jī. Pánihna, weemdíh ã teo wáacatjidih búdí wēnit, bita ã naáwát túutnit chah wá teona caá. Obohjeéhtih, wá wēpatjīhjuh nihcan, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wá túi teo wāhna caá. ¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túutnitbut, jwiit nihat páant Jesúh doonádh jwí bohénachah, yeebboó ñi jepahap jī.

Wunnit í jwúb boo pud jūwát

¹² Jesúh doonádh bohéna, ã jwúb boo pud jūwátdihbut jwípi bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwí

* 15:3 Is 53.5-12 * 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34 * 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3

bohénachah joinít, nihat yeéb Jesúsdi h jephahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwĩ boo pud jũóhcan niít”, biquína ñi niíj jenah joí? ¹³ Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó ãta boo pud jũóhcan tagaá. ¹⁴ Jesús ã boo pud jũóhcah nihna, ãih doonádih jwĩ bohéát, caandíh ñi jephahatbat dedé pínah ãta nihcan tagaá. ¹⁵ Páant ã boo pud jũóhcah nihna, Dioíh doonádih yee naóhnitjeh jwĩta jum taga. “Dios Jesucristodih ãt booanap taga”, jwĩpĩ niíj bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah nihna, Jesúsdi h Dios ãta boocan tagaá. Caandíh ã boocah nihna, yee naóhnit jwĩta jum tagaá. ¹⁶ Boo pud jũúwát ã wihcah nihna, Jesús ãta boo pud jũóhcan tagaá. ¹⁷ ã boo pud jũóhcah nihna, caandíh ñi jephahachah yuhna, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdíh ãta jum tagaá. ¹⁸ Páant ã boo pud jũóhcah nihna, Jesúsíhwã wunnit, iiguípna mícjeh íta bej tagaá. ¹⁹ Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdi h jwĩ jephahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwĩ wunat túttimah páantjeh buudná, jwiítboó chah moh yéejnit jwĩta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdi h ãt boo pud jũúwáp tají. Caán caá jwíih boo pud jũóhni. Caán boo pud jũóh waóhni ã jumachah, jwiít ãihwãbat jwĩ boo pud jũóhbipna caá. ²¹ Adán yéej chãj waóhna, ãt wun waáwáp tají. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcani jumna, wunniji ãt boo pud jũóh waáwáp tají. ²² Adán yéej chãj waóhni, ã wunachah, jwiít nihatbat yéej chãjnit, jwĩpĩ wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud jũóh waáwáchah, jwiít ãihwãbat jwĩ boo pud jũóhbipna caá.* ²³ Nin pah ã jumna caá: Jesucristo ãt jwíih boo pud jũúwáp tají. Túttimah, caán ã jwũub dei jũúwáchah, jwiít ãihwãbat jwĩ boo pud jũóhbipna caá. ²⁴ Túttimah, nihat baácdi h moón maáta í wēpatdih, nihat nemépwã í wēpatdihbut yap yoh

beedánit, nin pah Jesús Diosdi h ã niíj naóhbipna caá: “Dáa buca, Paá, weemdíh ma chãjat tútatdih buu wã péana caá. Buu meemjéh caá wutni”, ã niíjbipna caá. ²⁵ Páant ã niíjat pínah jãtíh, Jesús páantjeh maáh ã jum jwuhat caá náahap, nihat Diosdi h en jũihnitdih ã míc mao yap yohat pínah niíjná.* ²⁶ Páant ã yap yohochah, jwĩ jwũub wuncan niít. ²⁷ Dios naáwát di h naóh yapani David nin pah ãt niíj daacáp tají: “Dios nin pah ã niíjná caá: ‘Wã wũúh Jesucristo nihatdih yap yohnit, maáh ã jumachah, nihat caandíh í jephahbipna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jumna, wã wũúhdih wã jephahcan niít’, Dios ã niíjná caá”, David ãt niíj daacáp tají.* ²⁸ Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã ípdih “Dáa, buu nihat meemdíh í jephahna caá. Weembát meemdíh jephahni caá”, Diosdi h ã niíjbipna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jum bípna caá.

²⁹ Biquína yeéb Jesúsdi h jephah jwuhcan, ñi oinit Jesúsíhwã í jumat peéh, í mawachah ennit, nin pah ñi niíj jenah joyóp be: “Jesúsíhwã jumna, boo pud jũóhnit, Dios pehbboó í bejbipna caá”, niíj jenah joinít, queétdih jwũub eníhna, túat nuumnít, ñit daabáát tútup wut be. Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah, páant ñita chãjcan tagaá. ³⁰ Jesúsíh doonádih jwĩ naáwát peéh, jwiít di hbut í mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wã boo pud jũóhcan niít”, niíj jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá. ³¹ Wã jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdíh í mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã naáwáchah joinít, yeéb ñi túat nuumát di h ennit, búdí wã wēina caá. Pánih wēinit, ã tobohochah yuhna, wã naóh cádahcan niít. ³² Nin Éfeso tútchidih dawá jlowã pah íjnit, Jesúsíh doonádih wã naáwát jíib, weemdíh í mawíhip yuh jí. Pánihna, boo pud jũúwát ã wihcah, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Jwĩ boo pud jũóhcan, “Waícanjeh jwĩ

* 15:22 Ro 5.12-18 * 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

wunat pínah jãtìh, jwiítìdìh wëi babh jeémátjeh caá náahap”,* ìpì niiját pah yoobópdi h ãta jam taga. Obohjeéhtìh jwí boo pud jũóhbi pna caá.

³³ Yee naóhni tdi h ñi joyáh bojoó. “Yeejép wãdìh pej jamnit, biíc yoobó yeejép ñi jumbipna caá”, bita ì niiját dìh ñi túi náhninaá. ³⁴ Yeebdìh jwúub túi jenah joinít, yéej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jamnit Diosdìh túi jéihcan, jwiít dìh ã boo pud jũúwát tútat pínahdìhbut jenah joicán, ì yéej chãjna caá. Páant ì chãjatdìh yeebdìh tíicat caá náahap.

Ded pah túttimah jwíh bácah ã jumat

³⁵ Biquína yeéb “Jwí jwúub boo pud jũóhbi pna caá”, jwí niiját dìh páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij úbh joimí nacaá. ¿Ded pah wunnit ì jwúub boo pud jũóhbi? ¿Ded pah ìh bácah ã jumbi? ñi niij úbh joimí nacaá. ³⁶ Pánìh úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidìh ñi jenah joyoó. Jwí momochah, ãih jih bóo chóo ã wunuchahjeh, diítmant bóo ãpì chíih jũóhna caá. ã wuncah, ãta chíih jũóhcan taga. ³⁷ Chíih jũóhni bóo jwí momnidìh biíc yoobó nihcan caá. Pánìhat dée jwí jwúub boo pud jũúwáchah, jwíh bácahbut mácah ã jumbipna caá. ³⁸ Nihat jwí momni chíih jũóhni t ded pah ã jumat pínahdìh Diosboó ãt chãjap taga. Biíhnajìh jwí wid momochah, biíc pah jíghni míic ã chíih jũóhcan niít.

³⁹ Páant ã jumat dée nihat bácah nabut biíc yoobó nihcan caá. Cãacwã, ñuñúpwã, jwébehwã, quee-jwã nihat ìh bácah mácah ã jamna caá. ⁴⁰ Nihat jeáboó jamni, baácboó jamnibut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jamni ã túyat mácah, baácboó jamni ã túyatbut mácah ã jamna caá. ⁴¹ Nihat jeáboó jamnibut biíc yoobó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwãbut mácah ã yeh iigná caá. Cúiwã míicjehbut mácah ã yeh iigná caá.

⁴² Pánìhna, momni mácah ã chíih jũúwát pah, jwí wunuchah, ì yohni bácah jwúub boo pud jũóhna, mácah ã jumbipna caá. Jwí wunuchah, jwíh bácah ã moópbi pna caá. Obohjeéhtìh, jwí boo pud jũúwát túttimah, jwíh jáap bácah ã jwúub moópcan niít. ⁴³ Jwí wunuchah, jwíh bácah ã túi jíghcan caá. Obohjeéhtìh, jwí boo pud jũúwáchah, túini ã jumbipna caá. Jwí wunuchah, jwíh bácah wëpcanni caá. Obohjeéhtìh, jwí boo pud jũúwáchah, túi wëpni ã jumbipna caá. ⁴⁴ Nin baácboó jwí jam jwuhni bácah ã wunbipna caá. Obohjeéhtìh, Dios pebhboó jamni pínah bácah ã jwúub boo pud jũóhbi pna caá. Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdìh Dios ãt wùhup wut jì. Pánìh wãhna, biíh bácah ãjeéh jumat pínahdìhbut ã wãhbipna caá.

⁴⁵ Dios naáwát dìh daácni nin pah ãt niij daacáp tajì: “ã jwíh chãjni newédìh Dios ãih bácahdìh caolíh jéyanachah, ãt caolíh wáyap wut jì. Caán newé Adán ãt wüt jamup wut jì”, ãt niij daacáp tajì.* Obohjeéhtìh Jesucristo, Péeni Adán wüt jamnidìh boonanit, ãih bácahdìh Dios mácah ãt chãjap wut jì. Pánìh caandìh boonanit, jwiít dìhbut ã boobipna caá, ã pebhboó ãjeéh jwí jumat pínah niijná. ⁴⁶ Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdìh Dios ãt jwíh chãjap tajì. Túttimah, jeáboó ãjeéh jwí jumat pínah jáap bácahdìhbut ã chãj wãhbipna caá. ⁴⁷ Dios Adándìh baácjìh ãt chãjap wut jì. Obohjeéhtìh, Jesucristobodìh jeámant ãt wah deyanap wut jì. ⁴⁸ Jwiít nihat Adán jaimená jamna, ãih bácah déedìh jwí bíbohna caá. Jesucristoíhwã jamna, ãih jáap bácah déedìh jwiítbut jwí bíbohbi pna caá. ⁴⁹ Buh nin baácboó jam jwuhna, baácjìh chãjni Adán pah jíghni jwí jamna caá. Túttimah, jeáboó jamna, Jesús pah jíghni jwí jumbipna caá. ⁵⁰ Wã úudwã panìh-nitá, páant wã naáwát dìh jenah joinít, nindìh ñi túi náhninaá: Nin baácboó jwí jam jwuhni bácah, yéejni jamna,

* 15:45 Gn 2.7

Dios pehbboó yéejat wihcapna ã jéih jumcan niít. Moópni pínah jumna, Dios pehbboó moopát wihcapnabut ã jéih jumcan niít.

⁵¹ Jãtih Dios ã jéihya jwuhca naáhdih buu yeebdih wã naóhna caá. Nin wã naáwãtdih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo ã jwúb dei júwát pínah jãtih, nihat jwiít áihwã jwí wuncan niít. Obohjeéhtih, jwí wunat túttimah, jwí wun jwuhcah, biíc yoobó jwiít nihatdih ã túut numbípna caá. ⁵² Biíc láa quib pínah bojat pah jwí túut numát ã jumbipna caá. Péeni póojat nah ã yáanachah, jwiít nihat áihwãdih Dios ã túut numbípna caá. Æ yáanachahjeh, nihat áihwã wunnitji jáap bácah jumnit ì jwúb boo pud júóhbiipna caá. Áihwã báadhnitdihbut ã túut numbípna caá.* ⁵³ Buu jumni bácah wunna, ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ã túut numát túttimah, jwíh jáap bácah jwúb wuncan, ã moópcan niít. ⁵⁴ Páant ã yapachah, Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, áihwã ì jwúb wuncan niít”, át niij daacáp tají.* ⁵⁵ Dios naáwãtdih naóh yapani Oseas nin pah ã niij daacátjidihbut biíc yoobó ã yapbipna caá: “jWunat ã jwúb wihcan niít! Pánihna, buu jwí yéejat peéh wunatdih jwí úumcan caá”,* ã niij daacátji pah jwiít áihwã wëinit, jwí niijbípna caá. ⁵⁶ Moisésji ã wutatdih jéihna yuhna, jwiít nihat jwípí túi jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwí niij jéihna caá. Páant jwí jummatdih jéihnit, jwí wunat túttimah, dedé yéejat peéh chãjatdih úumna, wunatdihbut jwípí úumna caá. ⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wun wühnit, ã jwúb boo pud júúwúchah, jwiít áihwã iiguípna bejnit déeji jwúb boo pud júóhnit, Diosjeéh jummat túut niijná, ã pehbboó jwí bejbipna caá. Páant jwí jummat

pínahdih jéihna, Diosdih bádí wëinit, “Túina caá”, jwípí niijná caá.

⁵⁸ Wã úudwã panihnitá, yeebdih bádí oinit, nin pah wã naóhna caá: Jesúsdih ñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah ì bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdih Jesúh doonádih ñi túi jenah joyoó. Pánih jenah joinit, “Diosdih jwí teo wáhat buudní pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ã chãjat túutatdih túi wëinit, ñi chãjaá.

16

Ded pah dinerodih wáhat

¹ Buu biih naáwãtdih yeebdih wã naóhbipna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúhwãdih teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chãjat pínahdih wã naóhbipna caá. Galacia baácdih moón Jesúhwã míc wáacnitdih nin pah wã chãjat túutat pah biíc yoobó ñi chãjaá.* ² Chooát yeó jáap jummat pah débóo dinero ñi wáhat pínahdih yeéb nihat ñi jwejepboó ñi ámoohoó. Det ì tewat jíib bádí bíbohnit, bádí ì ámooho naáh. Det bainí bíbohnit, bainí ì ámooho naáh. Pánih ámooha, ñi pebhna wã jubínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohbiipna caá. ³ Wã jubíát pínah jãtih, dinerodih ub bejnit pínah neonádihbut ñi ñíwí. Páant ñi ñíwichah, jubínit, Jerusaléndih moón Jesúhwã queétdih ì túi jéihyat pínah niijná, wã daác wáhbipna caá. ⁴ Weemdíhbut Dios ã wahachah, queét biíc dih wã bejbipna caá. Obohjeéhtih, wã jéih jwuhcan caá.

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wã jib bejat pínahdih wã niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúhwã pebhna wã jubíbiipna caá”, wã niij jenah joiná caá.* ⁶ “Maatápdih ìjeéh chão jwühnit, mah noój ã yapat túttimah, biih tútchina wã bejbipna caá. Pánih

* 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14 * 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21

chãonji wã yap bejat túut chãjachah, weemdíh ì jéih teo wáacpina caá”, wã niíj jenah joiná caá. ⁷ Pánihna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wã jib bejat túttimah ñi pebhóo wã juibíipina caá. Butéh bejna, maátcanjeh wãta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatápdih ñijeéh wã chão jwáhhipina caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wã jum jwuhhipina caá.* ⁹ Ninboó dawá wã bohéatdih íjnit, ì bohéat túutcah yuhna, Dios ã teo wáacatjìh búdí wã bohénachah, dawá joiná caá ì chãjap. Pánihna, weemdíh ìjeéh jumát caá náahap. Pánih jumniiji Pentecostés túttimah, ñi pebhna wã bejbipina caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã juibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwí Maáhdih teo wãhni wã jumát pah, caanbút Jesúsdihi teo wãhni caá. Páant ã jumachah, caandíh ñi túi en dawá.* ¹¹ Caandíh yap yohcanjeh, yeéb nihatdih túi joyát caá náahap. Caandíh túi wëinit, wã jumapna ã jwúub jüúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biíh Jesúhwã biícdih ì jwúub juyát pínahdih wã bidna caá.

¹² Apolosdih “Bitá Jesúhwã biícdih Corinto tútchidih moón Jesúhwãdih meembút enedih ma bejeé”, wã wëp niijíp yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ã bejìhna, ã bejmi dée caá.

Pablo ã péé túyat tútat

¹³ Bitá ì yéjaat déedih yap yohat túut niijná, túi jenah joinít jumát caá náahap. Nemépwãbut ì yéjaat déedih úumcanjeh, yap yohat túut niijná, Jesúsdihi ñi túi jenah joí cádahca bojoó. ¹⁴ Pánihna, oinit, bitadihi túi chãjat caá náahap.

¹⁵ Wã úudwã panihnitá, nihat Acaya baácdih moón Jesúsdihi ì jepahat pínah jãtìh, Estéfanawã ì jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét

Jesúhwãdih búdí ìpí teo wáacna caá.* ¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, ì naáwáchah, ñi túi jepahaá. Bitá queét panihnit maáta, bitá Jesúsdihi teo wãhnitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondíh búdí bidna wã chãjap be. Pánihna, ñi wãh nit Estéfanás, Fortunato, Acaicojìh ninna ì juyúchah, búdí wã weñep be. ¹⁸ Yeéb biícdih jumna, yeebdíh ìt weñanap tagaá. Biíc yoobó ninna junít, weemdíhbut ì weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi túi chãjap be”, yeebdíh niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúhwã míc wáacnit yeebdíh ì túyat túutna caá. Aquila, Priscilajìh ìih muúboó míc wáacnit Jesúhwãbut búdí ì túyat túutna caá. “Jwí Maáh Jesúsjeéh ì túi jumna naáh”, niijnít, ì túyat túutna caá.* ²⁰ Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwãbut yeebdíh ì túyat túutna caá. Yeebbút Jesús ã oyatjìh ñi túi míc úúbá.

²¹ Buu nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembát yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

²² Ded jwí Maáhdih túi oicannidih Dios ã peéh chãja naáh. Jwí Maáh Jesús waícanjeh ã jwúub dei jüúwá naáh.

²³ Jwí Maáh Jesús yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh. ²⁴ Jesucristo ã oyatjìh biícdih moon páh yeéb nihatdih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co 4.17 * 16:15 1Co 1.16 * 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeeb Corinto tútchidih moón Jesúíhwádh wã wahna caá.* Dios ã náahat pah, Jesucristoíh doonádh ã naáwát tútutni wã jumna caá. Nin núodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwí túyat tútutna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúíhwábut nin wã daác wahnidih í joyó naáh. ² Jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícđih ñi túi jumat pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

³ Jwiítđih en jígahnit, Dios ãpí teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo ã ípdih búdí wēinit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiítđih náahap. ⁴ Yeejép jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ãpí túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queédihbut jwí teo wáacat pínah niijná. ⁵ Nin baácboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép ãt yapap wut jí. Áih túini doonádh bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tubit yeejép jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwí yapachah, Dios jwiítđih búdí ãpí teo wáacna caá. ⁶ Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwí jéh teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwí jéh teo wáacna caá, ñi jígahat ã yayát pínah niijná. Jwí yeejép yapat pahjeh muntih, yeebút yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacnipna caá”, niij jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niít. ⁷ Pánihna, “Weém yeejép wã yapat pahjeh muntih, queébut yeejép í yapna caá. Dios weemdíh búdí ã teo wáacat pah, queédihbut búdí ã teo wáacachah, caandíh í túi

jenah joi cádahcan niít”, wã niij jéhna caá.

⁸ Bũũ wã údwã panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tubit yeejép wã yapap jí. “Wã jéh bũũjácna niít. Wã wãnbipna caá.*” ⁹ Weemdíh í mao yohbipna caá”, wã niij jenah joyóp yũ jí. Obohjeéhtih, Diosboó páant ãt yapat tútutp tají, “Weemjéh wã jenah joyátjéh wã jéh chájna caá”, wã niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wãnah bejnitđih jwũũb booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap. ¹⁰ “Wã jibipboó búdí tobohat ã jumuchah yũhna, Dios ã teo wáacachah, wã túi yapap jí. Túttimahbut, biíc yoobó muntih ã túi teo wáacatjéh wã túi yapbipna caá”, wã niij jéh caá. ¹¹ Yeeb ñi wũũbchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacnipna caá. Páant ã teo wáacat doonádh joinít, dawá wũũbhnit, “Túina caá, Paá. Pablowádh mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í niijbípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwũũb bejihat

¹² Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá ít chájap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjéh ã náahat pahjeh queédih, bitadihbut túinijeh wã pej jum bohénap jí”, wã niij jéhna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoobópdih wã naáwáp jí. Wã jenah joyátjéh nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjéh, ñijeéh wã túi jumap jí.

¹³⁻¹⁴ Yeebdíh naóh daácna, bũocannijeh wãpí daácna caá, ded pah wã bohéatđih ñi túi jéhyat pínah niijná. Obohjeéhtih, bũũ wã naáwátđih ñi túi beh joi jwũhcan yũhna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahđih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús ã jwũũb dei jũũwũchah, “Pablo jwiítđih ã túi bohénap jí”, weemdíh wēinit, caandíh ñi niijbípna caá. Biíc yoobó yeebdíh wēinit, “Wã naóhniji túini doonádh queét í túi

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32

jepahap jĩ”, weembát Jesúsdih wã niijbĩpna caá.

15-16 Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, Éfeso tátchiboó jum jwuhna, “Queét Corinto tátchidih moón Jesúíhwādh juibí bohénit, Macedonia baácna bohénadih wã bejbipna caá. Macedonia baácboó jumniiji Judea baácna jwúub bejat túut, queét Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túut niijná, queétdih wã en yap bejbipna caá. Ī pebh jumni Judea baácboó wã jwúub bejat pínahdih jéihnit, queétboó weemdíh ĩ túi teo wáacipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yuhna, wã jéih bejcap jĩ.* 17 Ñi pebhna wã bejat pínah doonádih joinít, wã jaibícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jenah joí niít? 18 Páant ñi niij jenah joicá bojóó. Dios ã niijátji pahjeh biíc yoobó ã chājat pah, weembát yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojihbut Dios wūuh Jesucristo ded pah ã chājatjidih yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.* Jesucristo nin baácboó ã cāac jummat pínah jātih, Diosboó ã wūuh ded pah ã chājat pínahdih át naáwáp wut jĩ. Pánihna, Jesucristo ã íp ã naáwátji biíc yoobó át chājap wut jĩ. “Jújuh Paá, ma chājat túutatdih wã chājbipna caá”, át niij jepahap wut jĩ. “Páant wã chājcan niít”, át niijcáp wut jĩ. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih caandíh túi jenah joinít, ã naáwátjih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tigaá ã niiját”, jwĩpĩ niijná caá. 21-22 Jesucristodih jwĩ túi jenah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiítidih, yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. Āihwā jwĩ jummat pínah niijná, jwiítidih át ñíwip wut jĩ. Pánih ñionit, jwiítidih búdí teo wáacat náahna, āih Túini Espíritudih át wahap tajĩ, jwĩih caolihboó ã jummat pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jumachah, yeebdíh chah búdí ã túi chājbipna caá”, Túini Espiritu jwiítidih ã niijíchah, jwĩ túi

jéihna caá.*

23 Būū jwuhna, wã jenah joyátjidih wã jwúub túut nuumátidih yeebdíh yoobópdihi wã naóhbiipna caá. Wã yeenachah, Dios wĩih jenah joyátidih jéih beedáni, ã peéh chājbipna caá. Yeebdíh enedih búdí wã bejĩhna yuhna, “Weemdíh ennit, queét ĩ tíicbiipna caá”, niij jenah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wã jwĩih jayúp jĩ. 24 Diosdih jepahnit ñi jumachah, yeebdíh tabit wutni dée ñijeéh wã jumíhcan caá. Obohjeéhtih, ñijeéh túinijeh jumna, yeebdíh búdí wã teo wáaquíhna caá, Diosdih túi jenah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

1 Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jāihna, yeebdíh búdí wāta jĩgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tátchiboó jumna, jib bejatdih jenah joinít, “Queétdih jwúub jĩgahaihcan, ĩ pebhna wã bej jwuhcan niít”, wã niij jenah joyóp jĩ. 2 Yeéb ñi jĩgahachah ennit, weembát búdí wāta jĩgah tagaá. Pánih míic jĩgahanit, jwĩta míic jéih jwúub weñacan tagaá. 3-4 Pánihna, ñi pebhna bej jwuhcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahat pínah niijná, wã daác wahap jĩ. Ñi míic ámohat pínah jātih bejna nihna, búdí wāta jĩgahap taga. Pánih búdí jĩgahna, jāinít, yeebdíh tíicaihcan, yeebdíh búdí wã oyatdih ñi jéihyat pínah niijná, páant wã daác wahap jĩ. Jwĩ jwúub míic enna, túut nuumnít, túinijeh ñi jumachah enna, wã túi wēibipna caá. Yeebbút ñi túi wēibipna caá. “Queétboó túi jepahnit, túinijeh ĩ jumbiipna caá”, wã niij jenah joiná caá.

Yéej chājnjidih ĩ jwúub waadát túutat

5 Ñijeéh jumni tabit yéej chājni weemdíh ã jĩgahanap jĩ. Yeebdíh bácah chah át jĩgahanap taga. 6 Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ã yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwúub waadát túutcap wut jĩ. Páant

* 1:15-16 Hch 19.21 * 1:19-20 Hch 18.5 * 1:21-22 Ef 1.14

ñi peéh chājatdih náhninit, ã yéejatdih jīgahna, ãt túut nuumúp wut jī. ⁷ Buu, ã yéejatdih quíib buudnít, caandíh ñi míic wáacapoó ñi jwúub waadát túutú. Æ jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ã cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá. ⁸ Caandíh táinijeh ñi jwúub pej jumúú, “Weemdíh í túi oina caá”, wēinit, ã niij jenah joyát pínah niijná. ⁹ Jātih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutuchah, í túi jepahmi niít?” niij jéihíhnit, wā daác wahap jī. Buu ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá. ¹⁰ Buu caán ã yéej chājatjidih ñit jenah joí cádahap wut be. Weembút wā jenah joí cádahna caá. Caán weemdíh ã yéej chājcah yuhna, yeebdíh teo wáacat túut niijná, Cristo ã enechah, ã yéejatjidih wā jwúub jenah joicán niít. Páant wā jenah joicátdih ennit, yeebbút ñi jenah joí cádahbipna caá. ¹¹ Páant caán ã yéejatjidih jwiútdih jwúub jenah joicát caá náahap, ã tíicat yayáchah, nemépwā í maáh, Satanás, ã náahat pah ã chājcat pínah niijná. Æ yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwīta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiít nihatdih ã yéej chājihatdih jéihcannit jwī nihcan caá.

Titodih jwāáhcan, Pablo ã náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibínit, Cristoíh táini doonádih wā naáwáchah, dawá í túi joyóp jī. “Dios ã teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá í jumna caá”, wā niij wēi jenah joyóp jī. ¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā úud panihni Tito, ñi pebhna wā wahnidih jwāáhcan, weémboó búdí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wā bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandíh bididih wā júúwáp be.*

Cristo jwiútdih eníhcannidih ã yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoíhwā jwī jumatdih jenah joinít,

Diosdih búdí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ã jumuchah, Satanás jwiútdih ã yéej chājat túutuchah yuhna, Cristoíhwā jumna, jwiútbuut caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwiútdih ã naáwát túutap be, Satanásdih Cristo ã yap yohatjidih í jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wēinit, nihat caandíh í túi jenah joiná caá. ¹⁵ Cristoíh doonádih jwī naóh peét bejehchah enna, Dios búdí wēinit, “Wā wúúh Cristo panihnit í jumna caá”, ã niij jenah joiná nacaá. Biquína jwī naóhni táini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ã túi ubnit í jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, í jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah í jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwīpí niij naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, tubit yeejép ñi tubaat ã yaicán niít. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioíh táini pebhboó ñi bejehchah, búdí ñi weñat ã yaicán niít”, jwīpí niij naóh bohéna caá. Páant, jwī niij naáwáchah joinít, íjnit, biquína í joíhcah yuhna, bitaboó í túi wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Cristo jwiútdih ã teo wáacchah, áih táini doonádih yoobópdih jwī naóhcah, beh joicán, nihat íta wēi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwátdih bita bohé jibnitboó, jíib náahna, yoobópdih í bohécan caá. Obohjeéhtih, páant í bohéat pah jwiútbuó jwī yee bohécan caá. Dios ã naáwát túutnit jumna, caán ã enechah jéihnit, yoobópdih jwīpí bohéna caá.

3

Pablowā Jesúíhwādh teo wāhñit í jummat

¹ Bitá í niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, weémboó wā niijcán caá. Yeéb weemdíh túi jéihna, “Pablowā yoobópdih ípí bohéna caá”, niij jenah joinít, páant bita í niij daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebbút bitadih páant

* 2:13 Hch 20.1

ñi niij daác wahatdih wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih ñita náah taga. ² Yeebdih jwĩ bohéniji túini doonádih joinít, ñi túut nuumáchah ennit, “Dios ã teo wáacatjĩh Pablowã queétdih ã naáwáchah joinít, ã jenah joyátdih ã túi túut nuumáp taga”, bita ã niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios ã bohéat túutnit jwĩ jamatdihbut ã jéihna caá. ³ Pánihna, jwĩ túi bohénachah, ñi túut nuumátji doonádih joinít, Cristo jwiútdih ã bohéat túutatjidih nihát ã jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, yeebdih jwĩ naáwáchah, ñi túi jepahap jĩ. Cristoíh doonádih jwĩ bohénachah joinít, ñi jwíh túut nuumátji doonádih bita ã joyóchah, yeéboó queétdih jwĩ daác wahat panihnit ñi jumna caá.* ⁴ “Cristo jwiútdih ã wun wáhatjĩh Dios ã túi teo wáacna caá”, ñi niij jenah joyóchah jéihna, jwiútdih “Túini Espíritu búdí ã teo wáacatjĩh Dios naáwátdih queétdih jwĩ túi bohénap jĩ”, jwĩ niij wēi jenah joiná caá. ⁵ Pánih wēinit, “Weém wã jenah joyátdih nindih wã jéih chájna caá”, niijcán, “Dios ã teo wáacatjĩhjuh wã buujána caá”, wã niij jéihna caá. ⁶ Páant ã teo wáacatjĩh áih jáap naáwát, túini doonádih wã túi naóhna caá. Jon jãtih Dios jeé naanádih ã daacátjidih jwĩ nuowádih át jepahat túutap wat jĩ. Obohjeéhtih, caán máa watatdih ã túi jepahat pínah wēpat queétdih át wihcap wat jĩ. Nin jáap naáwátboodih jwĩ jepahat pínah niijná, Túini Espíritu jwiútdih ã teo wáacna caá, Diosjeéh jwĩ túi jamat pínah niijná.*

⁷⁻⁹ Dios ã watatdih jeé naanádih daácnit, Moisésdih ã wáhachah, Dios ã wēpatjĩh Moiséh móot búdí át yeh iiguíp wat jĩ. Moisés jeemánt ã jwúub dei júuwáchah, áih móot yeh iigát ã baáj jwúub bejehah yuhna, quíib ihana, queét Israel jaimenáji caandih át jéih encap wat jĩ.* Jon jãtih Dios ã daácnit watatdih ã wáhachah, ájeéh

ã túi jamat pínah niijná, caandih túi jepahat át náahap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã túi jepahcatji peéh iiguípna át bejep wat jĩ. Páant ã jepahcah yuhna, Moisés ã naóhni watat túini ã jamatdih júutna, Dios búdí ã yeh iigát át jíghop wat jĩ. Buu láa jáap naáwát, túini doonádih Dios ã naáwát túutachah, Túini Espíritu jwĩ jepahat pínahdih ã teo wáacachah, chah túini jamna, chah yeh iigát panihni ã jamna caá. Caán jeé naanádih ã daácnit watatdih jwĩ túi jepahcatji peéh iiguípna jwíta bej taga. Caán watatdih jepahcan, ájeéh jwĩ jéih jumcah yuhna, caán watatdih ã wáhachah, Dios ã túi yeh iigát át jíghop wat jĩ. Obohjeéhtih, buu láa Jesucristoíh túini doonádih jwĩ jepahachah, iiguípna jwĩ bejat déejidih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosjeéh jwĩ túi jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá ã jumap. ¹⁰ Buu láa Jesucristoíh dooná jwiútdih búdí yeh iigní dée ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios ã daác wáhni watat jwiútdih yeh iigcánni dée ã jumna caá. ¹¹ Caán watatdih ã wáhachah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jum jwuhap wat jĩ. Pánihat pah, caán watat túini jamna yuhna, buudní pínah át jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ã buudcán niit. Búdí yeh iigát ã jumachah yuhna, máa watatji buudní pínah át jumap tajĩ. Pánihna, buudcánni pínah jáap doonádih ã wáhachah, chah búdí yeh iigát dée ã jumna caá.

¹²⁻¹³ Moisés áih móot yeh iigát ã baáj jwúub bejehah, yégueh chóojĩh át jáhap wat jĩ, queét Israel jaimená ã encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiútdih nin buudcánni dooná chah iigní dée ã jumachah jéihna, tíccanjeh, yobópdi jwĩ naóhna caá.* ¹⁴ Queét Diosdih jóihcan, ãih jenah joyátdih jáhat dée ã jumachah, Moisés ã daacátjidih át beh joicáp wat jĩ. Buu páantjeh caán daacátjidih ã en naáwáchah joiná yuhna, bíic yobó ã jéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ

* **3:3** Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26 * **3:6** Jer 31.31 * **3:7-9** Ex 34.29 * **3:12-13** Ex 34.33

jepahachahjeh, caán jãhat déedih ã yohna caá. ¹⁵ Yeebdih wã jwãub naóhna caá. Bwãbut queét Israel jãimená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjidih páantjeh ã beh joicán caá. ¹⁶ Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnitdih caán daacátjidih Jesúsboó ã túi beh joyána caá. ¹⁷ Jwĩ Maáhdih jepahnitdih Túini Espíritu ã jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espíritu jumnitdih Diosboó wëi ennit, “Queét yéejat peéh chãjat wihcannit caá”, ã niijchah joinít, “Moisés ã wutajjidih jwĩ túi jepahcatji peéh jwiítidih ã wihcan niit”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jumna, jãhat dée wihcah, Diosdih túi jéihnit, jwĩ úm úbhcan caá. ¹⁸ Jwiít Cristoíhwã móot jãhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwĩpĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chãjna, caán ã jummat pahjeh jummat túut niijná, yeó jáap jummat pah túi túut nũmná caá jwĩ chãjap. Jwiítidih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwĩ túi túut nũmná caá. Pánih táinidih jwĩ túut nũmúchah ennit, “Queét chah túi jenah joiná caá ã chãjap”, bitaboó jwiítidih ã niij jenah joibípná caá.*

4

Jesúih doonádih naóhnit ded pah ã jummat

¹ Túini Espíritu teo wáacni jumna, Dios weemdih oinit, ãih jáap túini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánih bohéna, bita weemdih yeejép ã chãjachah, jĩgahna yuhna, wã bohé cádahcan caá. ² Ded pah wã bohéatdih nihat ã jéihyat pínah niijná, wãpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ã túi beh joyát pínah niijná, yeeceanjeh, ãih túini doonádih yoobópdih wãpĩ bohéna caá. Dios weemdih wëi ennit, “Pablo ã túi bohéna caá”, ã niijná caá. Bitabut wã bohénachah joinít, biic yoobó ipĩ niijná caá. ³ Obohjeéhtih, bita iiguípna bejnit pínah jumna, jãhat dée ã jumachah, wã bohéatdih ã beh joicán caá. ⁴ “Cristo chah túini Maáh

ã jumna caá”, jwĩ niij bohénachah, Diosdih jéihcannit ã maáh, Satanás queétdih ã beh joyát túutcan caá. ãih yeh iigátidih jãhat dée pah caá queétdih ã chãjap. Dios ded pah ã jummatdih Cristojeh cáacwãdih ã túi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá. ⁵ Pánih bohéna, “Weemdih ãi weñeé”, niijcãnjeh, “Jwĩ Maáh Jesucristo-boodih ãi weñeé”, wãpĩ niij naóh bohéna caá. Jwiít Jesúsdihi oina, ãi maáh dée nihcan, yeebdih teo wáacnitjeh caá jwĩ jumap. ⁶ Jon jãtih Dios nihatdih chãjna, “Dupãnapboó yeh iigát ã jumna naáh”, ãt niijíp wat jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jummat túutna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ã jummatdih jéihna, Dios biic yoobó túini ã jummatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúihwã ãih wëpatjĩh ded pah ã chãjat

⁷ Weémboó wëpcanni, oboh jumni wáam dah dée wã jumachah yuhna, Jesucristoíh túini doonádih wã bohé jibat pínah niijná, Dios weemdih ã ãiwipjĩ. Oboh jumni wáam dah diitboó chah táinidih jwĩpĩ yac ámohat dée wã bíbohna caá. Caán túini doonádih wã naáwáchah joinít, cáacwãboó ã túut nũmná caá. “Oboh jumni, wëpcanni wã jumachah yuhna, Diosboó chah wëpni jumna, búdí ã teo wáacachah, ã túi túut nũmúp be”, wã niij jéihna caá. Bitabut, wëpcanni wã jummatdih jéihna, “Dios ã wëpatjĩh ã túut nũmúp be”, biic yoobó ã niij jéihna caá.

⁸ Biquí láana weemdih tubit ã jũhñachah yuhna, Jesúih túini doonádih wã naóh cádahcan caá. Biíh láa ded pah Dios ã weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wã chãjbi?” niijnít, búdí wã jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdih ã teo wáacachah, caandih wã túi jenah joí cádahcan caá. ⁹ Biíh láa bita weemdih eníhcan, Jesúih túini doonádih wã naáwát peéh, yeejép ã chãjna caá. Páant yeejép ã chãjachah yuhna, weemdih cádahcanjeh, Dios ãpĩ

* 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * 4:6 Gn 1.3

teo wáacna caá. Biíh láa ì wun mao jwejni yuhna, ã teo wáacachah, booni páantjeh wã jumna caá. ¹⁰⁻¹¹ Nin baácboó Jesús ã jum jwuhuchah, cáacwã caandíh ìt mao yohop wut jì. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwuhna, Jesúsdih ì mao yohatji pahjeh, ãih túini doonádih wã naóh jibat peéh, weemdíhbut ì mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ã túi wapachah, wã báadh jwuhna caá. Páant weemdíh ã teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ã jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihat cáacwã ì níj jéihna caá. ¹² Weemdíh ì mawíhichah yuhna, yeéboó wã naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá. ¹³ Tubit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wã túi jenah joí cádahcan níit. Jon jãtih Davidbut yeejép ã yapachah, nin pah át níj daacáp tajì: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ã naáwát dih wã naóh yapanap be”, át níj daacáp tajì.* Æ túi jenah joyát pah muntih weembút jwí Maáhdih túi jenah joinít, ãih túini doonádih wãpì naóh yapana caá. ¹⁴ Pánihna, Jesúh túini doonádih wã naáwát peéh bita weemdíh ì mao yohochah yuhna, caandíh wã túi jenah joí cádahcan níit. “Jesucristoíh jumna, caandíh jwúb boonaniboó weemdíhbut ã jwúb boobipna caá. Pánih boonanit, weemdíh ñijeéh ã jumapboó ã waadát túutbipna caá”, wã níj jéihna caá. ¹⁵ Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, yeebdíh teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wãpì bohéna caá. Wã bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdíh oinit, Dios dawá iiguipna bejnit déejidih ã túi ubna caá. Pánihna, dawá caandíh “Túina caá, Paá”, ì níj wēi naóhbipna caá.

¹⁶ Páant jwiít dih ã chãjat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúh túini doonádih wã yabh naóhcan caá. Yeó jáap jummat pah wíh bácah ã wēpca júwúchah yuhna, caandíh chah túi jenah joiná caá wã chãjap. ¹⁷ Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, yeejép

jwí yapatdih búdí wã jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí jubínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wēinit jwí jummat pínahdih wã túi jenah joiná caá. ¹⁸ Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwí enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumnidih buu jwí jéih encan yuhna, ã buudcán níit. Pánihna, nin baácboó jwí ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pebhboó ded pah jwí jummat pínahdih wã túi wēi jenah joiná caá.

5

¹ Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ã jummatdih jéihna, “Jwíh bácahbut buudní pínah ã jumna caá”, jwí níj jéihna caá. Jwí wunuchah, jwíh bácah ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwí wunat túttimah, Dios jáap bácah jwiít dih ã jwúb wúhbipna caá. Caán bácahjìh jwí jwúb wuncan níit. “Pánih jumna, jáap bácahjìh Dios pebhboó jwí jumbipna caá”, jwí níj wēi jenah joiná caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, tubit yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wã jumíhna caá. ³ Yégueh chóodih jwí dawíhat pahjeh ã wáhni pínah jáap bácahboodíh búdí wã páina caá. ⁴ Buu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodíh wã páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíh bácah ã moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jummat túut niijná, jáap bácah pínahdih búdí wã bidna caá. ⁵ Dios jwiít dih jáap bácah ã wúhat pínahdih jãtih át jenah joijíp taga. Pánihna, ãih Túini Espíritudih jwiít dih ã wúhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdíh ã wúhbipna caá”, jwiít dih ã níj jenah joyát túutna caá.

⁶ Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, úumcan, wã jìgahcan caá. Buu nin bácahjìh jum jwuhna, Dios pebhboó wã bej jwahcan caá. ⁷ Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinít, “Æ niijátji pahjeh wã túi yapbipna caá”, wã níj jéihna

* 4:13 Sal 116.10

caá. ⁸ Nin baácboó jum jwuhna, wã wunat pínahdih úumcanjeh, wëi jenah joinít, jáap bácahjĩh jwĩ Maáh Jesucristojeéh búdí wã jumíhna caá. ⁹ Pánihna, Dios pebhboó bejna, wã bej jwuhcanbut, biíc yoobó jwĩ Maáh ã weñat pínahdihjeh wã chãjĩhna caá. ¹⁰ Japboó jubínit, jwiít nihat jwĩ Maáh Jesucristo pebhna jwĩ jubí ñuhbipna caá. Páant jwĩ jubí ñuhuchah, nin baácboó jumna, ded pah jwĩ chãjatjidih enniji jwĩ maáh ã ñiobipna caá. Páant ã ñíwichah, jwĩ jéih jweicán niít. Pánihna, biíc jwĩ Maáh ã weñat pínahdih ã túi chãjatji júb, ã túi wëi naóhbiipna caá. Obohjeéhtih, biíhboó ã túi chãjatji júb, caandíh ã wëican niít. Páant jwĩ yapat pínahdih jéihna, jwiítidih túi chãjat caá náahap.*

Dios jwiítidih ã wëi enat

¹¹ Dios ninboó ded pah jwĩ chãjatdih enna, caán ã weñat pínahdih jwĩ chãjatji júb ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquíhna, cáacwãdih wã wëp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wã teo wáaquíhatdih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdíhbut wã náah yacna caá. ¹² Páant niijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, wã niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ã yee naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiítidih ã bohéna caá”, ñi niiját pínah niijná, páant wã niij naáwáp be. Queét ã túi jíghatdihjeh wëi jenah joinít ã jumna caá. “Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat táican caá”, ã niij naóhna yah caá. Páant niijnít, bita queétdih ã wëi enat pínahdihjeh ã jenah joyát ã táican caá. Obohjeéhtih, ded pah ñih caolih ã jummatdih caá jenah joyát náahap. ¹³ Biquína weemdíh jühnitboó “Pablo tubit yóyah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ã niij jühna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñáihna, páant wã bohé jibna caá. Bitaboó weemdíh eníhcannit, “Pablo ã jenah joyátjijeh

ã yee bohé jibna caá”, ã niijná yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh teo wáacat túut niijná, túi jenah joinít, yoobópdih wã bohéna caá. ¹⁴ Cristo jwiítidih búdí ã oyochah jenah joinít, caandíh jepahna, wã túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biícjeh jwĩ yéejat júb buudáátidih ã júb chãj beedá wáhat túut niijná, jwiítidih ãt wun wáhap wut jĩ. Caandíh jenah joiná, “Wíh pínah caá ãt wun wáhjip taga”, niij jenah joinít, jwiít nihat jwĩ yéejat júb ájeéh wannit panihnit caá jwĩ jumap. Jwĩ yéejat júb buudáátidih júb chãj péanit panihnit jwĩ jumna caá. ¹⁵ Pánihna, Cristo nihat cáacwã jwĩ yéejat júb ãt wun wáhap wut jĩ, caandíh jepahnit, jwĩ náahat pah chãjnitji túut nuumnít, ã weñat pínahboodíh jwĩ chãjat pínah niijná. Caán ã wunuchah yahna, Dios ãt jwáub boonanap tajĩ.

¹⁶ Jwĩ Maáhdih jwĩ jepahachah, ded pah jwĩ jenah joyátidih ã túut nuumnáp be. Jãtĩh nin baácidih bóodih jenah joinít, ded pah cáacwã ã jíghatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwã caá”, jwĩ niij en jwáhap be. Obohjeéhtih, buu páant jwĩ niij jenah joicán caá, buca. Jãtĩh Cristodihbut pánih jenah joinít, “Caánboó cáacjeh caá”, wã niij jenah joyóp yah jĩ. Buu caandíhbut páant wã niij jenah joyátjidih wã túut nuumnáp be. ¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, áih jumna, jenah joyát túut nuumní ã jumna caá. Ded pah ã jenah joyát túut nuumná, ded pah ã chãjatbut túut nuumní ã jumna caá. Jãtĩh ã weñat pínahdihjeh chãjni ã jumap be. Buu, túut nuumná, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã weñat pínahboodíh chãjni ã jumna caá, buca.*

¹⁸ Jwiítjeh páant jwĩ jéih chãjcah, Dios jwiítidih ãt túut nuumnáp taga. Jãtĩh, Diosdih eníhcannit jum jwuhna, ájeéh jwĩ túi jum jwáhap jĩ. Cristo ã wun wáhatjĩh jwĩ eníhcatdih Dios ãt cádahat túutap taga, ájeéh jwĩ túi jum pínah niijná. Pánih chãjnit, jwiítidih bitadidih ãt naáwát túutap be, queétdih caandíh ã eníhcatdih cádahnit, ájeéh ã

* 5:10 Ro 14.10 * 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Nin pah caá ã niij naáwát táutap: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih eníhcannit jwí jumna caá. Jwiít dih bádí bidnit, Jesucristo jwí yéejat jíib ã wan wáhatdih jwí táí jenah joyóchah, áihwá chájnit, jwiít dih ã táí pej jumna caá”, ã niij naáwát táutap jĩ. ²⁰ Pánihna, Jesús ih jumna, cáacwádih nin pah wápĩ niij naóh yapana caá: “Yeebbút Jesucristodih jepahna, táut nuumnít, Diosjeéh ñi táí jumúú”, wá niijná caá. ²¹ Jwí Maáh Cristoboó biícjeh yéejat wihcanni át jumap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã yéej chájcah yuhna, Diosboó caandíh jwí yéejat jíib át wan wáhat táutap wat jĩ. Jwí yéejat jíib buudáát dih Cristoboó át jíib cháj beedá wáhp wat jĩ. Páant ã jíib cháj beedá wáhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoíhwádih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh ã wihcan caá. Wá wáúhdih wéi enat pahjeh mantih, queétdihbut wá wéi enna caá, buca”, ã niijná caá. Pánihna, Cristoíhwá jwí jumachah, Dios táini ã jumat pahjeh mantih jwiít dihbut ã táí jumat táutna caá.

6

¹ Dios yeebdíh bádí oinit, teo wáacna, ñi yéejat peéh át yoh wáhp taga. Jwiít, yeebbút Diosdih teo wáhnit jumna, nindih yeebdíh wá naóhna caá: Áihwá jumna, yeebdíh wá bohéatjdih ñi táí jepahaá. “Wá jepahna caá”, niijná yuhna, ã náahat pah chájcan, dedé pínah áta nihcan tagaá. Dios ã oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá. ² Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“ Wá náahni yeó jáap yeebdíh bádí oina, ñi wábatdih jepahnit, wá teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacnit, yeebdíh wá táí ubup jĩ”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajĩ. (Is 49.8)

Buu caá ã náahni yeó jáap ã jumap. Buu yeebdíh ã táí ubat pínah niijná, caandíh jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ã jumat

³ “Bita wá bohéatdih í jepahcan niít”, niijná, dedé yeejép chájcan, yeejép wápĩ wéhecan caá. ⁴ Túinijeh wápĩ jumna caá, “Pablo Dios ã weñat pínahdihjeh chájna, caandíh táí teo wáhni ã jumna caá”, cáacwá weemdíh í niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejép í chájachah yuhna, weémboó íjcanjeh wá jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wá bohé cádahcan caá. ⁵ Nin pah caá yeejép wá yapap: Cáacwá weemdíh í mawachah; nemat muúboó í nemechah; dawá íjnit, míic wáac junít, í mao yohat táutuchah, yeejép wá yapap jĩ. Weém bádí teona; quíib chei tubachah yuhna, uoca daa jóhna; nuugáp wáanna, yeejép wá yapap jĩ.* ⁶ Í náah chájatdih jenah joicán, wá táí jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwí maáih táini doonádih táí jenah joinít, íjcanjeh, wá táí bohénap jĩ, ñi táí beh joyát pínah niijná. Yeebdíh táí oinit, wá bohénachah, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacatjĩh ñi táí jepahap jĩ. ⁷ Áih táini doonádih naóhna, yeecanjeh, Dios ã wépatjĩh wá bohénachah enna, caandíh teo wáhni wá jumatdih ñi táí jéihna caá. Yoobópdih Dios ã weñat pínahdih chájna, “Pablo yeejép chájni caá”, cáacwá weemdíh í jéih niijcán caá. “Dios ã náahat pah, túinijeh ñi jumúú”, bitadih wá niijíchah, wá táí jumatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ã chájap”, í jéih niijcán caá. ⁸ Biquína weemdíh í táí wéi enechah, bita í wéi encah yuhna, biquína í wéi naáwáchah, bita yeejép í naáwáchah yuhna, wá joyáh bojna caá. Yoobópdih wá bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, í niij naóh yacna caá. ⁹ Nihat cáacwá í enepboó wá bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnit, “Oboh jumnijeh caá”, í niijná caá. Bitá weemdíh í mawachah yuhna, wá báadh jwuhna caá. Í mao yohat táutuchah yuhna, páantjeh

* 6:5 Hch 16.23

wã jum jwuhna caá. ¹⁰ Biquí láana jġahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wã wěina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih túini doonádih bohéna, queétdih bádí jġib jumni wūhat dée pah caá wã bohénap. Biíh pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, bádí bíbohni dée pah wã wěina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moonđih bádí oina, úmcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh bádí wã náah yacatdih wã túi naóh daác beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wã weh panihnit ñi jumuchah, oinit, yeebdíh wã naóhna caá. Yeebdíh wã oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi oi cádahap jġ. Pánihna, yeebdíh bádí wã oyat bíic yoobó weemdíhbut ñi jwúub oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdih ã pej jummat túutcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwã áihwã nihcannitboodíh ñi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, túinidih ápġ chājíhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih ápġ chājna caá. Pánih jumna, bíicdih ĩ jéih jumcan caá. Yeejépdih chājni túi chājíhni yeejépdih ã jéih yap yohcan níit. Ded Jesúsdih jumna, ã naáwátđih ápġ túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih nihcanniboó nemépwã ĩ maáh ã naáwáchah joinít, ded pah Dios ã jummatdih ã jéihcan caá. Queét chénat pah ĩ jenah joyát mácah ã jumna caá. Pánih jumna, ĩ jéih míic pej jumcan caá.

¹⁵ Jesucristo Satanásjġh mácah míic ĩ jenah joyát ã jumuchah, ĩ jéih míic pej jumcan caá. Bíic yoobó Jesúsdihwã Satanáíhwájġhbut mácah míic ĩ jenah joyát ã jumuchah, bíicdih ĩ jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwã jumna, caandíhjih wěinit, jwġ jepahna caá. Bííhdih wěinit, jepahna, áta túican tagaá. Jwiít Jesúsdihwã áihwã nihcannitdih pej jumna, ĩ wěi jepahnidih jwiítbut jwġ wěi jepahat

dée ã tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsdihwã, Jesúsdihwã nihcannitdih ñi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúsdihwã bíicdih, áih m̄ panihnit jwġ jumna caá.* Jon jătih ã naáwátđih naóh yapanit nin pah ĩt níij daacáp tajġ:

“ Weémboó queétdih túi pej jumna, ĩ maáh wã jumbipna caá. Queétboó wġíhwã jumna, weemdíhjih ĩ wěibipna caá’, Dios ã níijná caá”, ĩt níij daacáp tajġ. (*Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27*)

¹⁷ Bitá naóh yapanitbut nin pah ĩt jwúub níij daacáp tajġ:

“ Wġíhwã nihcannitdih ñi cádahaá. Queétdih ñi pej jumca bojoó. Í náah ĩ chăjat déedih yeebboó ñi chăjca bojoó. Páant ñi cádahachah, weémboó yeebdíh wã wěi enbipna caá. (*Is 52.11*)

¹⁸ Pánih wěi ennit, ñi ĩp wã jumbipna caá. Yeébboó wã weh ñi jumbipna caá’, Chah Wěpni Maáh ã níijná caá”, ĩt níij daacáp tajġ. (*2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9*)

7

¹ Pánihna, wã oinitá, nindih ñi túi jenah joyoó: “Ñi yéej chăjatdih ñi cádahachah, yeebdíh wěi ennit, wã túi pej jumbipna caá”, Dios ã níijichah joinít, nihat jwġ yéejatdih jwġ cádah jġíh. Dios ã jġahat pínahdih chājíhcan, yeejépdih jwġ jenah joyátđih cádahat caá náahap. Pánih túut n̄mnít, túi jenah joiná, ã weñat pínahboodíh jwġ chăj jġíh.

Corinto tútchidih moón ĩ túut n̄mát

² Weemdíh ñi jwúub oi jenah joyoó, páant m̄ntih. Nġjeéh jumna, deddih wã yéej chăjcap jġ. Bohéna, yeebdíh wã yéej chăjat túutcan, yeebdíh wã yee dúuc wáicap jġ. ³ Páant níijnít, “Pablodih jwġ túi oicatji jġib jwiítđih peéh chăjat ã jumna caá”, yeebdíh níij jenah joyát túutcan, “Pablo túi chăjni jġí”, wã níij jenah joyát túutna caá. Wã

* 6:16 1Co 3.16; 6.19

jwíih niijátji pahjeh muntih, wã jwúub niijná caá: Yeebdíh búdí wã oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wunna yuhna, bíic yoobó yeebdíh jenah joinít, wã oi cádahcan niít. ⁴ “Queét Corintodih moón túi chãjnit jumna, wã naáwátdih í túi jepahbipna caá”, niij jenah joinít, búdí wã wëina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, yeebdíh páantjeh wã wëi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wã juyúchah, weemdíh chooát ã wihcap be. Páantjeh yeejép wã yapap be. Dawá jãihnitboó “Ma túi chãjcan caá”, weemdíh í niij jãihñap be. “¿Queét Corintodih moón wã oinitboó í túi jum niít?” niij jenah joinít, páantjeh yeebdíh búdí wã náhni dahwanap be.* ⁶ Obohjeéhtih, Dios jĩgahat yayániboó weemdíh teo wáacnit, Tito wã pebh ã juyúchah, weemdíh búdí ã weñanap be. ⁷ “Queét í jwúub túi jumatdih enna, búdí wã weñep be”, weemdíh Tito ã niij naáwáp be. Páant ã niij naáwáchah joiná, weembút búdí wã weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúihwã meemdíh búdí í bidna beé. ‘Yéej chãjnit, Pablodih búdí jwít jĩgahanap taga’, niij jenah joinít, queébtut búdí í jĩgahap wat be. Pánih jĩgahnit, ma daác wahnidih ennit, í túi jepahap tabe”, Tito weemdíh ã niij naáwáchah joinít, chah búdí wã weñep be.

⁸ Wã jwíih daácnijidih wah péanit, “Nin wã wëp naóh daacátjidih ennit, búdí í jĩgahbipna caá. Páant wã wëp naóh daáccan, áta túi taga”, niij jenah joinít, búdí wã jĩgah jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, buu ñi jĩgahat yayát doonádih joinít, weembút wã jĩgahcan caá. ⁹ Buu búdí wã wëina caá. Ñi jĩgahat doonádih joinít, wëina wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, jĩgahnit, túiniboodíh ñi túut nuumát doonádih joinít, búdí wã wëina caá. Dios caá yeebdíh át jĩgahat túutap taga, ñi jenah joyátdih ñi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wã daác wahniboó yéejacan, yeebdíh át túi teo wáacap taga. ¹⁰ Dios ã náah yacat pahjeh

jwí yéejatdih jĩgahna, yéej chãjatdih jwí cádahbipna caá. Pánih jĩgahna, jwí jenah joyátdih túut nuumnít, túiniboodíh jwí chãjbipna caá. Páant jwí túut nuumáchah enna, iiguípna jwí bejat déejidih Diosboó ã túi abbipna caá. Maátcanjeh jwí jĩgahna yuhna, túi túut nuumnít, búdí jwí wëibipna caá, buca. Obohjeéhtih, bitaboó í yéej chãjat jíib queétdih Dios ã peéh chãjat pínahdih jĩgahna yuhna, túut nuumíhcan, iiguípna í bejbipna caá. ¹¹ Yeéb Dios ã náah yacat pahjeh jĩgahnit, ñit túi túut nuumáp taga. ¡Ñi jenah joyoó! Nin pah caá ñi túut nuumát: Buu jwuhna, ded yéej chãjni ã yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ñi túut nuumát túutna caá. Ñi yeejép jenah joyátjidih cádahnit, túut nuumnít, buu ñi túi jenah joyátdih wã jéihyat pínahdih weemdíh ñi náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ñi wëi jenah joi jwúhcatjidih búdí ñit jĩgahap wat be. Ñi yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih búdí umna, túi túut nuumnít, weemdíh jwúub eníhna, búdí ñit bidip wat be. Dios ã weñat pínahdihjeh ñit chãjap wat be. Det yéej chãjnitdih ñit peéh chãjap wat be. “Buu, queét yoobópdih chãjnit caá. Dedé yéej chãjat peéh queétdih ã wihcan caá, buca”, wã niij jenah joiná caá. ¹² Yeebdíh daác wahna, yéej chãjnidih ñi peéh chãjat pínahdih, ã yéej chãjatjidihbut jenah joicánjeh wã daác wahap jĩ. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ã niij jenah joyátdih ñi túi jéihyat pínah niijná, wã daác wahap jĩ. ¹³ Páant ñi túut nuumátidih jéihnit, búdí wã wëina caá.

Tito ninboó jwúub joinít, weemdíh nin pah ã niij wëi naáwáp be: “Queét Corintodih moón í túi túut nuumátidih ennit, wã jĩgahatji ã yayáh bejep jĩ. Pánihna, búdí wã wëina caá”, ã niijíp be. Páant ã niijátidih joinít, weembút chah yeebdíh wã wëina caá. ¹⁴ Tito ñi pebhboó ã bejat túut chãjachah, nin pah caandíh wã niijíp jĩ: “Queét Cor-

* 7:5 2Co 2.13

intodih moón Jesúhwā nin wā daác wahnidih ennit, i tui jepahbipna caá”, wā niijíp jī. Pánihna, ñi tui jepahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wā tíccap be. Titodih wā niijátji biíc yoobó át yapap wut be. ¹⁵ Tito ñi pebhna ã juibínachah, caandih tui wēi jwāáhnit, wā daác wahatdih ñi tui jepahatdih náhninit, yeebdih chah ã oi jenah joiná caá. ¹⁶ Bui tui jepahnit, Dios ã weñat pínahdihjeh ñi tui chājatdih jéihna, túttimah biíc yoobó ñi jepahat pínahdihbut wā tui jéihna caá. Pánih jéihnit, bádí wā wēina caá.

8

Jesúhwā dinero wahnit, moh yéejnitdih i teo wáacat

¹ Bui wā úudwā panihnitá, biíc naáwát ã jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwā míic wáacnit ded pah i tui chājatjidih yeebdih wā naóhbiipna caá. Dios queétdih oinit, bádí át teo wáacap taga. ² Queét tubit yeejép yapna yahna, jwī Maáhdih tui jenah joi cádahcan, bádí i wēina caá. Pánih tui jenah joiná, tubit moh yéejnit jumna yahna, ñih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih bádí i wāh wáacap jī. ³ Weém ennijijeh tiguaá yeebdih wā naáwáp. Queét moh yéejnit yahna, i bíbohat pah bóo i wūhup jī. Nihcan caá. Bádí pohba i wūhup jī. I náahatdih jīb chājat pínahdihbut i wūhup jī. Weémboó páant wā wāhat tútcah yahna, queétjeh jenah joinit, páant bóo bádí weemdih i wūhup jī. ⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih bádí teo wáaquihna, nin pah bóo meemdih jwī wāhnidih queétdih ma wāhú”, weemdih i niijíp be.* ⁵ Pánih wūhna, wā jenah joyát chah i wūhup be. Ñih dinerodih i wāhat pínah jātih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdih wā chāj wāhbipna caá”, Diosdih it niijíp wut be. Páant i niiját túttimah, “Dios ã wutachah joinit, yeéb Jesúh

doonádih bohé jibnitboodih ded pah ñi náahatdih jwī tui teo wáacbiipna caá. Ded pah ñi wutachah, jwī jepahbipna caá”, jwiútdih i niijíp be. ⁶ Nit Macedonia baácdih moón ñih dinerodih i wāhatdih jenah joinit, yeéb Corintodih moondihbut wā jenah joyóp be. “Ninjih moón bádí i wāhat pah queétdih i wāhat pínahdih i ámoh páña naáh”, wā niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinit, Titodih nin pah wā niijíp be: “Meém ñih dinerodih queétdih mat wāh wáac jwíihat tútup wut jī. Pánih jwíihnit, niihat i wāh wáacni dinerodih ma jwáub ámohat tútat tút niijná, i pebhna ma jwáub bej páñaá”, Titodih wā niijíp be. ⁷ Yeéb tui chājnit jumna, jwī Maáh Cristodih ñi tui jenah joiná caá. ã naáwát dui tui jéihnit, ñi tui naóh yapana caá. Caán ã weñat pínahdihjeh bádí chājihna, yeebdih jwī bohéat pah tui oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih tui chājnit jumna, ñih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúhwādih teo wáaquihna, biíc yoobó yeebdih tui wāhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdih wutna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jīgah ennit, moh yéejnitdih bádí i teo wáacatdih yeebdih wā naáwáp be, “Jwiútdih bádí jīgah ennit, queétdih chah jwī wāhbipna caá”, ñi niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wūhachah enna, “Queét Corintodih moón bitadih tui jīgah en teo wáacnit i jumna caá”, wā jéih niijbipna caá.

⁹ Jwī Maáh Jesucristo jwiútdih bádí oina, ã teo wáacatdih jwiútdih tui jenah joyát caá náahap. Nin baácboó ã dei jūwát pínah jātih, Diosjéeh jumna, niihat maáh ã jumachah, caandih dedé judhdat át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácboó dei jūóhnit, ã maáh wēpatdih cádahna, jwiútdih teo wáacat tút niijná, moh yéejni át jumup wut jī. Pánih teo wáacna, jwiútdih moh yéejnit jumna yahna, ãjéeh jwī jumachah, jwiútdihbut dedé judhdat ã wihcan niit. Pánih jīgah

* 8:4 Ro 15.26

ennit, ã teo wáacatdih jenah joinít, jwiútdihbut biíc yoobó bitadiah jġah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wã niġ jenah joiná caá: Ñi jwíih jenah joyátji buu biíc jópchi ã yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ĩ jenah joyát pínah jãtiah, yeéb Judea baácdih moón Jesúihwã moh yéejnitdih jwíih teo wáaquíh jenah joinít ñit jumup wat ĵi. Pánih teo wáaquíh jenah joinít, con jópchidih ñi wãhat pínah dinerodih ñit ámoh jwíhip wat yah ĵi. ¹¹ Pánihna, jãtiah túi wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, buubut biíc yoobó wēinit, ñi wãhat pínahdih wãh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ã wũhu naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni bainí ã wũhu naáh. ¹² Túi biíc yoobó wēinit, ñiíh dinerodih oicanjeh, wãhat caá náahap. Pánih wēi wãhnidih Dios biíc yoobó ã wēi enbipna caá. Obohjeéhtih, bí dée wihcanniboodíh “Dinerodih ma wũhuá”, Dios ã niġcán caá.

¹³ Judea baácdih moón Jesúihwãdih yeebdíh wãhat túutna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ĩ jumna naáh”, wã niġ jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queébtut biíc yoobó ñi túi jummat pínah niġná, páant wã wãhat túutna caá. ¹⁴ Buu yeéb búdí bíbohni jumna, queét bíbohcanitbóodíh ñi jéih teo wáacna caá. Biíh láa, yeéb moh yéejnit ñi jumuchah, queétboó búdí bíbohni, yeebdíhbut ĩ jéih teo wáacnipna caá. Pánih míic teo wáacnit, nihat Jesúihwã túi biíc yoobó jwí túi jumnipna caá. ¹⁵ Jon jãtiah Moisés nin pah ãt niġ daacáp tajĵ: “Chah búdí jeémát ojdih júi yacnibóó ã ubni yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohni be. Bainíjeh ubnibut caán yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohni be”, ãt niġ daacáp tajĵ.*

Titowã Corintona ĩ bejat

¹⁶ Yeebdíh wã oi teo wáaquíhat pah muntih, Dios Titodihbut biíc yoobó oi teo wáaquíhat ãt wãhup taga. Páant ã túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina

caá, Paá”, wã niġná caá. ¹⁷ “Corinto tútchidih moondíh jwúub enedih ma bejeé”, wã niġchah joinít, “Júu, wã bejmi caá”, ã niġ wēi jepahap be. Caandíh wã naáwát pínah jãtiah, yeebdíh búdí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tub bejĵhni ã jumup be.

¹⁸ Caandíh pej jumni pínah biíh Jesúsdih jéihnidihbut ñi pebhna wã bejat túutna caá. ã pej jumni pínahdih nihat nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúihwã búdí ĩ wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúih doonádi h túi bohéni caá”, ĩ niġ wēi naóhna caá. ¹⁹ Pánih wēi naóhni, Judea baáboó wã bejehchah, weemdíh pej jum bejni pínahdihbut caandíh ĩ níwip be. Nihat yeéb Jesúihwã ñi wãh wáacni dinerodih jwí jubí wãhuchah enna, “Queét biíh baácdih moón Jesúihwã jwiútdih oinit, dinerodih ĩ wahachah, búdí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ĩ niġ wēi naóhni caá. ²⁰ Ñi wãhni dinerodih jwí túi en daobípn caá. “Pablowã jwíih dinerodih yee dáuc wána caá ĩt chãjap taga”, ñi niġ jenah joicát pínah niġná, caán nihat túi wēi ennidih Titojeéh wã wahna caá. ²¹ Pánihna, jwí Maáh ã enechah, bitabut ĩ enechah, yoobópdih túi chãjĵhna, biíhdihbut Titojeéh wã wahna caá.*

²² Titowã ñi pebhna ĩ bejehchah, biíhdihbut ĵjeéh wã wahna caá. Caanbút jwí Maáhdih jepahni, túi teo wãhni caá. Dawá láa bitadiah túi oinit, ã teo wáacachah, wã enep be. Yeebdíh túi jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúihwã ĵiíh dinerodih ĩ túi wãh wáacnipna caá”, wã niġ wēi naáwáchah joinít, caanbút yeebdíh teo wáacadih búdí ã bejĵhna caá. ²³ Nit caá ñi pebhna wã wahnit: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wã chéen caá. Jesúihwãdih wã teo wáacachah, caán wãjeéh teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna ájeéh bejnitdih ñi túi jéih jwũhcan caá. Queét chéent pah jwí Maáhdih túi teo wãhna, caandíh túi

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

weñanit caá. Páant ï jumuchah enna, Jesúhwã queétdih ï ñío wahap be. ²⁴ Pánihna, ñi pebhna ï juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumúú. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdih wã naáwátji biíc yoobó ã jumatdih bita Jesúhwã ï jéihbipna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúhwã moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb jãtìh ñitát jéih tagaá. Pánih jéihnit ñi jumuchah, bainíjeh wã jwúub naóh daác wahna caá. ² Yeéb bitadìh búdí ñi teo wáaquíhatdih jéihnit, nihat Macedonia baácdih moón Jesúhwãdih búdí niij wéi naóhna beé wã chãjap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tútchidih moón Jesúhwãboó con jópchi Judea baácdih moondih búdí teo wáaquíhat ï jenah joí jwíhip jĩ”, wã niijíp be. Páant wã wéi naáwáchah joinít, queébtut Jesúhwã moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhat ï jenah joiná caá. ³ Dinerodih ñi ámohochah, ï teo wáacat pínah niijná, nit biíc peihcannit jwí úudwã panihnitdih bũ ñi pebhna wã wahna caá. Páant ï teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wã juibínachah, ñi wãh wáac páini dinerodih ennit, yeebdíh wã naáwátji biíc yoobó ã jumatdih nihat ï jéihbipna caá. ⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wãjeéh ñi pebhna ï juibínachah, ñi wãhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wã naáwátji biíc yoobó ñi chãjcatdih enna, búdí wãta tíic tagaá. Yeebbát búdí ñita tíic tagaá. ⁵ Yeebdíh ï teo wáacat pínah niijná, Titowãdih ñi pebhna wã bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwí teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwí wãh wáacbipna caá”, ñi niijní dinerodih ñi túi bíboh páñat pínah niijná, ï jéih teo wáacbipna caá. Páant ñi wãh wáac páñachah, ñi pebhna wã juibínachah, yeebdíh jwúub wãhat túutat ã wihcan niít. Pánihna, ñi wéi wãhat pínahdih ñi túi bíboh páñaá.

Búdí wãhat caá náahap

⁶ Nindih ñi túi náhninaá: Ded daocánnibitjeh ã momochah, daocánnijeh ã abbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniboó dawá ã abbipna caá. Páant ã chãjat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwíih dinerodih oinit, bainíjeh jwí wãhuchah, Diosboó jwiítidih bainíjeh ã wãhbipna caá. Obohjeéhtih, túi wéinit, búdí jwí wãhuchah, Dios jwiítidihbut chah búdí ã wãhbipna caá. ⁷ Yeéb ñíih dinerodih ñi wãh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwí Maáh ã wãhat túutur”, niij jenah joinít, ñíih dinerodih oicanjeh, wéi wãhat caá náahap. “Bita weemdíh ï wãhat túutuchah, páant bóojeh caá wã wãhur”, niijcánjeh wãhat caá náahap. Bita ï niiját pínahdih jenah joicánjeh wãhat caá náahap. Páant, ñi túi wéi wãhuchah, Diosboó yeebdíh ã wéi enbipna caá.* ⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíh ã wãhbipna caá, ñi bíbohãtjìh bitadìh ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã wãhuchah, chah dawádih ñi jéih teo wáacbipna caá. ⁹ Jon jãtìh David nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Ded túiniboó moh yéejnitdih ã túi wéi wãhna caá. Páant ã wãhuchah, Dios caandíh ã jwúub wãhbipna caá, páantjeh bitadìh ã jwúub túi teo wáacat pínah niijná”, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 112.9)

¹⁰⁻¹¹ Dios jwí momat pínah, jwí jeémát pínahdihbut wãhni,* bitadìh ñi wãhat pínahdihbut yeebdíh búdí ã wãhbipna caá. Páant ã wãhuchah, bitadìh chah ñi jéih teo wáacbipna caá. Dios yeebdíh chah ã wãhuchah, yeéboó túi wéinit, queét Judea baácdih moón moh yéejnitdih ñi wãhndih jwiítidih ñi wãh yapaat túutna caá. Páant ñi wéi wãhuchah enna, queét nihat Diosdih wéinit, “Queét jwiítidih ï teo wáacat túina caá, Paá”, ï niij wéi naóhbipna caá. ¹² Túi wéi wãhni, Jesúhwãdih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí ï wéi naóhbipna caá. ¹³ Páant ñi túi wéi

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

wūhuchah enna, yeéb Jesúhwā ñi jumatdih nihat cāacwā ī jéihbipna caá. Bitá Jesúhwā ñi táí chājatjidih ennit, “Paá, queétboó Jesúh táini doonádih naóhntjeh nihcan, táí jepahnit caá. Pánih jumna, jwiítidih, bitá míihwādiht teo wáacat túut niijná, jwiítidih táí wēinit íih dinerodih ít wahap taga. Páant ī jumatdih meemdíh bádí jwī wēina caá”, ī niij wēi naóhbipna caá. ¹⁴ Queét Judea baácdih moón yeebdíh jenah joinít, bádí oina, nin pah ī niij wēi naóhbipna caá: “Paá, queétidih bádí oinit, ma táí teo wáacachah, queét jwūh jwiítidihbut bádí oinit, ī táí teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih bádí oinit, ma teo wáacatdih táina caá”, ī niijbípna caá. ¹⁵ Dios bádí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiítidih wūn wāhnt, ā táí ubat pínah niijná, ā wūh Jesúsdih āt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah táini ā chājatjidih jenah joinít, “Bádí ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, caandíh jwī wēi niij jíh.

10

Pablo Jesús ā naáwát túutni ā jummat

¹ Būh nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwíh bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwíjeéh jumna, cāacwādiht úmna, jéih naóhcanni pah ā jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úmcanjeh jwiítidih jūih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wut be. Cristo cāacwādiht oinit, teo wáaquíhna, íjcan táinijeh naóhni āt jumap wut jī. Páant táinijeh ā naáwátji pah muntih weembát íjcan táinijeh yeebdíh wā naóh daác wahna caá. ² Pánih íjcan táinijeh naáwíhna yuhna, yee naóhntidih wā wēp naóhna caá. Ñi pebhna wā juibínachah, ñi táí chāja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádaahá, “Pablo jwiítidih jūihná”, niijná. Ñi cātíh jumnit, weemdíh nin pah ī niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit ī jenah joyát biíc yoobó Pablobut ā jenah joiná

caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñalhan, ā weñat pínahdihjeh ā bidna caá. Pánihna, Cristo ā naáwát túutni nihcan caá”, queét ít niij yeenap wut be. Páant niijnítdih bádí wā jūihbipna caá. ³ Diosdih jepahcannit miíc naóhna, queét ī jenah joyátjīhchah ípī niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cāacjeh jumna yuhna, queét ī chājat pah weémboó wā chājcan caá. Weemdíh yeejép naóhntidih Dios ā wēpatjīh caá chah wāpī niijíp. ⁴ Pánihna, Diosdih yap yohntidih weém táí yoobópdiht wā wēp naóhna caá, ī yap yohatdih ī cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wā jenah joyátjīhchah wā jéih cádahat túutcan caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ī yap yohatdih wāpī cádahat túutna caá. Caandíh yap yohnt, ī jenah joyát yeejép ā jummatdih Dios ā wēpatjīh nihat cāacwādiht wā jéihyana caá, yeejép ī jenah joí cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios ā jummat”, niij yee naóhntidih ā wēpatjīh wā cádahat túutna caá. Cāacwā Diosdih ī jéihyat déedih jāhat panihnidih ā wēpatjīhchah wā jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma táí teo wáacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wā jwūub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap.* ⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandíh ñi táí jepahatdih enna, det jwī Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinítboodih bádí wā peéh chājibipna caá.

⁷ Yeéb wíh bácahdihjeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wā jenah joyátboodih ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ā naáwátidih naóh yapaat túutni”, ded niijnítdih nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó ā naáwátidih naóh yapaat túutni caá”, ā niij jenah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah ā niijná caá: ‘Corintodih moondíh Dios weemdíh bohénadiht ā bejat túutap be’, niijnítdih maáh dée ā jumna caá”, ñit niijíp

* 10:5 Ef 6.11-17

wut yuh be. Obohjeéhtih, ã bohéat túutni jumna, wã tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdíh ã bejat túutap be, ãih táini doonádih naóhna, yeebdíh wã teo wáacat pínah niijná. Páant ã naáwát túutni jumna, yeebdíh yéejalíhcan, ñi túi jumat pínah niijná, ãih wēpatjīh yeebdíh wã bohénap jī. ⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdíh úumaíhcan, ñi túi túut nūmát pínah niijná, yeebdíh wã daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah ít niijíp wut yuh be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wēpép ã wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jūóhna, oboh jumnijeh ã jumna caá. Pánihna, ã bohéni doonábút oboh naáwátjeh caá”, ít niijíp wut be. ¹¹ Páant ã niijíchah yuhna, ã niiját pah wã nihcan caá. Wã wēp naóh daác wahat pahjeh muntih, ñi pebhna juibínit, ñi túi túut nūmát pínah niijná, biíc yoobó wēp naóhni wã jumnipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bitá ã jéihyat chah jwiitboó jéihnit caá. Bitá Diosdih ã teo wūhat chah teo wūhniit jwī jumna caá”, ít niij míc weñep wut yuh be. Obohjeéhtih, páant niij wēina yuhna, túi jenah joicánnit, Diosdih túi teo wūhniit nihcan caá. Queét ã jenah joyát pah weémboó wã jenah joicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cāacwã ã maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo ã wutatdih jepahnit, caandíh teo wūhniijeh caá. Yeebdíh bohénadih ã jib bejat túutuchah, wã jepahap jī. Wã jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdíh ã wahachah, yap yohcanjeh, ã wutatdih wã jepahap jī. Páant ã wutatdih jepahnit, Jesúh táini doonádih yeebdíh jwīh bohéni wã jumap jī. Pánih jwīh bohéni jumna, weemdíh wēp naáwát caá náahap. Ded pah wã bohéat pínahdih jwī Maáh weemdíh ã naáwáchahjeh joinít, wāpī bohéna caá. Wã jenah joyátjeh wã bohécan caá. ¹⁵ Yeebdíh yee bohénitji ã wēi niiját pah, weémboó

wã wēi niijcán caá. Bitá ã bohénitjidih ennit “Queétjih weémboó wã túi bohénachah, Cristodih ít jepahap taga”, wã niij wēican caá. Wã tewatdihjeh wã wēi naóhna caá. Yeebdíh jwīh bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwūb bohénadih wã bejínna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwī Maáh ã weñat pínahdih ñi túi chājachah ennit, biíh tútchinadih moondíhbut bohénadih wã bejbipna caá. Pánihna, ñíh baác yehboó bejnit, bitá bohé jwūhcannitboodíh wã naóhbipna caá. Jesúh doonádih joi jwūhcannitdihjeh naóhna, bitá ã bohénitjidih “Wã túi bohéatji jíib queét jwī Maáhdih ã túi péena caá”, wã niijcán niit. ¹⁷ Páant niijnít, jon jātih Dios naáwátjih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Weemdíh dedé jūdhdát wihcan caá”, ã niijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwī Maáh Dios, nihát jéihni, weemdíh ã túi teo wáacap be’, ã niijí naáh”, át niij daacáp tajī.* ¹⁸ Det queétjeh “Jwiit caá túi bohénit”, niij jenah joinítjih Dios ã wēi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwī Maáh Cristo ã niijníboodíh Dios ã túi wēi enna caá.

11

Yeenit ã bohéat ã tobohat

¹ Ded ã túi chājatjidih bitadih ã wēi naáwáchah, āpī túican caá. Páant naáwát ã túicah yuhna, ded pah wã chājatdih bitá yeebdíh ã yeeatdih wã naóh yoobábipna caá. ² Weém jī Jesúh táini doonádih yeebdíh wã jwīh bohénap jī. Dios yeebdíh búdí ã oyat biíc yoobó weembút yeebdíh wã oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ājeéh biícjih ñi jumatdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. ³ Obohjeéhtih, bitá yeejép ã bohéatdih yeéb ñi joyát pínahdih búdí wã úum yacna caá. Jon jātih mai pah jíghni Satanás Evadih búdí át yee naáwáp wut jī. Páant ã yee naáwátjih jepahnit, Eva Dios biícjih mi jumatdih mit

* 10:17 Jer 9.24

cádahap wut jĩ. Páant ã yeeatdih mi jepahatji dée pah muntih, bitaboó ĩ yee bohéatdih yeebbút jepahnit, Cristodih ñi cádahíhatdih búdí wã úum yacna caá.* 4 Det wã bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niij yee bohénadih ñi pebhboó ĩ juibínachah, ñit wēi jwāáhji tagaá. Yeebdíh wã bohéatji biíc yoobó ĩ bohécah yuhna, ¿Dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espiritu ã chājap”, ĩ niij yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandíh wã naáwátji biíc yoobó ĩ naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodíh yeéb ñi jepah? Jesúh túini doonádih wã naáwát túttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodíh ñi túi joí? Páant ñi chājachah enna, Cristodih ñi pée cádahat pínahdih wã úum yacna caá. 5 Queét yee bohénit “Jwiítboó Dios ã bohéat túatnit bita ã wahnit chah jéihnit jwĩ jumna caá”, ĩ niijchah yuhna, “Weém Dios ã bohéat túatni wã jumachah, weemdíh chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. 6 Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwát dih túi beh joiní caá wã jumap. ã naáwát dih wã bohénachah joinít, páant wã jumatdih yeéb ñi túi jéihna caá.

7 Nindih ñi túi jenah joyoó: Yeebdíh Jesúh túini doonádih bohéna, wāpĩ jīb úubhcap jĩ. Páant wã bohéat jīb úubhcanjeh, moh yéejni dée wã jumap jĩ. Pánih jumna yuhna, yeébboó moh yéejcanjeh, ñi túi jumap pínah niijná, yeebdíh wã túi teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wã túi chājcannit beé? ¿Weembút yeebdíh jīb wã niij jĩh, queét bita bohénitdih ñi wēi enat pah, weemdíhbut ñi jwúub wēi enat pínah niijná? 8 Obohjeéhtih, yeebdíh wã bohénachah, biíh tútchinadih moón dawá Jesúhwã ñijeéh wã jumap pínah niijná, ĩh dinerodih weemdíh ĩ wāhap jĩ. Yeebdíh teo wáacat túat niijná, ĩ wāhni dinerodih nūmát dée wã chājap be. 9 Ñijeéh jumna, bií dée bíbohcan yuhna, yeebdíh

dinerodih wāpĩ úubhcap jĩ. Jwĩ úudwã panihnit Macedonia baác dih moón Jesúhwã ñi pebh wã jumachah, nihát wã náahatdih ĩ úb juibínap jĩ. Páant ĩ úb juibínachah, yeebdíh dinerodih wã úubh tac buugácap jĩ. Túttimahbut, yeebdíh wã úubh tac buugácan niít.* 10 Cristo yoobópdih ã naáwát pah, weembút áih jumna, yoobópdih nindih wã naóhna caá: Jesúh túini doonádih jīb wihcanjeh yeebdíh wã bohéatdih búdí wã wēi naóhna caá. Biíc yoobó jīb wihcanjeh wã bohéat pínahdihbut nihát ñih baác dih moondíh jéihnit, páant wã wēi naáwát dih joinít, “Caán dée āpĩ chājcan caá”, ĩ niijcán niít. 11 Yeebdíh dinerodih wã úubhcatjidih jenah joinít, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joí? “Pablo jwiít dih jīb úubhcan, jwiít dih ã oican niít”, ¿ñi niij jenah joí niít? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wã oina caá. Páant wã oyatdih Dios ã jéihna caá. 12 Jīb wihcanjeh páantjeh yeebdíh wã bohébipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh ã bohéat biíc yoobó caá jwiítbut jwĩpĩ bohéna caá”, ĩ yee niijchah joinít, queétdih ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit ĩ bohéatji jīb yeebdíh ĩpĩ úubhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wāpĩ jīb úubhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinít, mácah jwĩ jumapdih ñi túi jéihbipna caá.

13 Pánih chājnit yoobópdih Jesús ã bohéat túatnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiít caá Jesús ã bohéat túatnit”, niij naóhna yuhna, ã wahnit nihcan caá. Páant niijná, wã jumap dée pah ĩ jumíhip yah caá. 14 Pánihna, yeenit jumna, páant ĩ chājat pínahdih wāát jéihyep be. Yeejépwã ĩ maáh Satanásbut biíc yoobó āpĩ chājna caá. Dawá láa caanbút yeena, túini ángel, Dios ã wāhni pah ã míic jíghana caá. 15 Satanás ã chājatdih jéihna, caandíh teo wāhnitbut “Jesús ã wāhnit caá”, niij yeenit, Diosdih teo wāhnit pah ĩ jumíhatdih wāát jéihyep be. Túi chājcannit jumna yuhna, túi chājnit

* 11:3 Gn 3.1-5; 13 * 11:9 Fil 4.15-18

dée pah ī jumíhna caá. Pánihna, Diosboó nihat ī yeeatji jīb queétdih bádí ā peéh chājbipna caá.

Pablo yeejép ā yapatji

16 Būū jwuhna, ded pah wā jumatjidih wā wēi naóhbipna caá. “Pablo ā túi chājatjidih tab wēi naóhniabeh caá”, weemdíh ñi niij jenah joicáh, ā táimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdíh páant niij jenah joiná yuhna, ded pah wā yapatjidih wā wēi naáwáchah, bainíbit ñi joi jwúhú. 17 Yeebdíh pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdíh “Ma yapatjidih ma naáwá queétdih”, ā niijcáh yuhna, ded pah wā yapatdih wā naóhbipna caá. 18 Dawá bitaboó ded pah ī túi chājatjidih wēi naóhna, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbipna caá. 19 Yeebboó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhnitboó ī naáwáchah yuhna, ñi túi wēi joiná caá. 20 Queét ñi maáta dée, yeebdíh bádí ī wutachah, ñi túi wēi joiná caá. Dawá láa ñíh dinerodih ī yee dúuc wáina caá. “Jwiít nihat jéihnit jwí jumachah, jwiít dih ñi túi weñeé”, ipí niijná yuh caá. Biíh láa yeebdíh íjnit, ī mao tícana caá. Páant yeejép yeebdíh ī chājachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi túi jepah? 21 Ñijeéh jumna, “cāacwādih úmni”, ñi niijní, queét ī chājat pah weémboó wā chājcap be. Páant wā chājat pínahdih wā úumatjidih naóhna, wā tícna caá. Queét ī chājat pah chājcan yuhna, Jesús ā wahni wā jumatdih ñi túi jéihyat pínah niijná, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbipna caá.

22 Queétboó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiít judíowā jwí jumachah, jwiít dih ñi weñeé”, yeebdíh ipí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút judío mun tigaá. Queétboó “Jwiít Israel ā jūimená, Dios ā ñíonitji jwí jumna caá”, yeebdíh ipí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ā jūima mun tigaá. Queétboó “Jwiít

Abraham ā jūimená, ‘Yeebdíh wā túi chāj wāhbipna caá’, Dios ā niijnítji caá”, yeebdíh ipí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ā jūima mun tigaá. 23 Queétboó “Cristodih teo wāhnit jwí jumna caá”, yeebdíh ipí niijíp wut be. Páant ī niijíchah joinít, nin pah yeebdíh wā niijná caá: “Weembút Cristodih teo wāhni mun tigaá. Weém caá bácah queét ī tewat chah bádí teoni”, yeebdíh wā niij naóhna caá. Páant niij naóhna, páantjeh jenah joicánnit ī wéheat pah naóhna yuhna, wā tíccan caá. Queét ī teo wāhat chah Cristodih wāpí teo wāhup be. Jesúh túini doonádih wā bohéatji peéh dawá láa nemat mūáboó weemdíh ī nemep jī. Dawá láa weemdíh ī puñup jī. Dawá láa cāacwā weemdíh ī mao yohíhip jī. Páant ī mao yohíhichah, weém yeejép wāpí yapap jī.* 24 Cinco láa jwiít judíowā jwí maáta weemdíh it tewat túutup tajī. Weemdíh ī tewat jumap pah, tabit yéj chājnitdih momo jwi chóo coóh jumni tōpnajīh ī puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdíh ī puñup jī.* 25 Biíc peihcanni láa Romanowā weemdíh teonit, máa doóbhajīh ī puñup jī.* Biíc láa weemdíh mawíhna, jeejīh ī yohop jī.* Biíc peihcanni láa bádí jāáj chóojīh jib bejna, jwí daabáp jī. Biíc láa daabnít, máa naadíh teonit, bádí muj tacdih pah daa jūóh, caán yeó jáap pah táah bej, jwúub pah túo bejat dée wā jumachah, ī ubup jī. Pánihna, caán láa, wā wuníhip jī. 26 Dawá láa Jesúh túini doonádih bohénit, yūup wā jib bejep jī. Pánih bohé jibnit, bádí yeejép wā yapap jī. Biíh láa tobohni mājnadih wā bejep jī. Biíh láa namáboó jib bejehchah, bií déedih chewe mao dúuc wáyat dée ā tobohup jī. Biíh láa wā déewājeh weemdíh ī yéjaíhip jī.* Biíh láa judíowā nihcannitbut weemdíh ī mawíhip jī.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, bádí mājboobút wā jumachah, wunat dée ā tobohup

* 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22 * 11:25 Hch 14.19 * 11:26 Hch 9.23

* 11:26 Hch 14.5

jĩ. Biĩh láa “Jwiit Jesúhwā caá”, niij yeenit, i mawat dée ã tobohóp jĩ. ²⁷ Jesúh tání doonádih bohéna, búdí wāpĩ tewep jĩ. Pánih teona, dawá láa ũocanjeh wā bohé daa jũwáp jĩ. Dawá láa jeémát wihcah, nuugúp tubuchah, tubit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jĩ. Dawá láa dūwát pínah yéguehbut wihcah, búdí cábuhuchah, yeejép wāpĩ yapap jĩ.

²⁸ Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jĩ. Yeó jáap jumat pah nihat Jesúhwā “caandih cádahná”, niijná, búdí wāpĩ náhni dahwana caá. ²⁹ Biic Jesúh ã tubúp chũúúchah, weembút tubúp chũúhni pah wā jumna caá. Bitá Jesúhdih i yéj chājat tútuchah enna, queét yeejépwābóodih búdí wā ijina caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúhwā, wā weh dée ñi jumachah, yeebdih úum yacna, yeejép wāpĩ yapna caá.

³⁰ Páant yeejép wā yapatjidih wēi naóhna, ded pah wā túi chājatdih yeebdih wā wēi naóhcan niit. Obohjeéhtih, wā wēpcatjidih yeebdih wā wēi naóhbipna caá. ³¹ Páant wā naáwáchah joinit, “Yoobópdi caá páant ã niiját”, Dios ã niij jéihna caá. Caán caá jwĩ Maáh Jesucristo íp. Pánihna, yeó jáap jumat pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wā jwíh jepahat túttimahbitjeh, Damasco tútchiboó wā jumachah, caán tútchidih moón i maáh, Aretas nump jumni, weemdih át tewat tútup wat jĩ. Pánihna, nihat Damasco tútchi wáihyat júdu jēcnadih áih soldad-owādi át páñat tút wat jĩ, wā bac bejehah i tewat pínah niijná. ³³ Páant i páñachah enna, wā chéenwā búdí wuhdih weemdih waadát túttnit, wáihyat júdudih jumni muú enat jēcmant i cádah deyanap jĩ. Pánih cádah deyanit, i teo wáacachah, moh yéejni wā jweyép jĩ.*

12

Pablo oo jumat dée ã enat

¹ Bũũ weemdih ded pah biĩh ã yapatjidih wā jwúub naóhbipna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiitjeh caá oo jumat dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwĩjumap”, i niij naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh weemdihbut oo máh enat dée pah ã jíghóp jĩ. Páant ã jíghatjidih yeebdih wā naóhbipna caá. Ded pah weemdih ã jéihyaatdihbut wā naóhbipna caá. ²⁻³ Catorce jópchi jātih Dios weemdih japboó ã ub púuh laab béjep jĩ. Ded pah ã ub púuh laab béjatjidih wā jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh ã ub bej déeji oo jumat pah enatjidih, wā jéihcan caá. Diosjeh caá ã jéihyep.

⁴ ã pehbboó, Paraíso wāt jumapna juibnit, ã naáwáchah wā joyóp jĩ. Jwiit cáacwājeh jwĩ jéih naóh bũũjácát déedih wā joyóp jĩ. Páant caandih wā joyóchah yuhna, weemdih ã jwúub naóh yapaat tútcap jĩ. ⁵⁻⁶ Páant weemdih ded pah ã yapatdih wēi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wā jumadidih wā wēi naóhcan niit. Obohjeéhtih, yoobópdi ã jumachah, wā jwúub naáwáchah nihna, áta túi taga. “Pablo túini oo jumat dée pah enna, Jesús ã wahni nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdih wā náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatjidih, ded pah wā bohéatjidihbut jenah joinit, “Pablo jwĩ Maáh ã bohé jibat túttni caá”, ñi niij jéihyatdih wā náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wā jumadidih ñi jéihyat pínah niijná, bũũ ded pah biĩh wā yapatjidihbut yeebdih wā naóhbipna caá. ⁷ Chah túini oo jumat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wā niij jenah joyát weemdih ã tobohna caá. Páant ã tobohah pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdih yeejép át yapat tútup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wā niij jenah joyát pínah niijná.

⁸ Pánih jumna, biic peihcanni láa jwĩ Maáh Jesúsdi caán yeejép yapatdih ã yohat pínahdih wā úubúp yuh be.

⁹ Obohjeéhtih, weemdih nin pah ã

* 11:33 Hch 9.23-25

niij jepahap be: “Caandih wā yohcan niit. Obohjeéhtih, caandih yohcan yuhna, meemdih búdí oinit, wā tui teo wáacipna caá. Pánih wēpcannijeh jumna, wā oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbipna caá. Pánihna, meemdih búdí wā teo wáacachah ennit, wā wēpatboodih nihát cāacwā ĩ jéihbipna caá”, Jesús weemdih ā niij jepahap be. Páant ā niijichah joinit, wā wēpcatdih wā wēi naóhbiipna caá, ā wēpatjih weemdih búdí ā teo wáacat pínah ni-ijná. ¹⁰ Páant tigaá Jesúh wā jumát jib yeejép yapna, búdí wā wēina caá. Bitá weemdih yeejép ĩ wéhenachah, yeejép ĩ chājachah, ĩ jīgahanachah, dedé biih weemdih yeejép ā yapachah yuhna, wāpī tui jumna caá. Pánih wēpcanni wā jumachah, Jesús ā wēpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yuhna, ā teo wáacatjih wā tui bñjábipna caá”, wā niij jéihna caá.

Corinto tutchidih moondih búdí ā jīgahat

¹¹ Bitá weemdih yeejép ĩ naáwáchah joinit, yeéboó queétdih ñi naóh bóod chñuchah, āta tui tagaá. Obohjeéhtih, páant ñi niijcáh, weemjéh yeebdih wā míc wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumachah yuhna, queét yee bohénit “Jwiit caá bácah Dios ā bohéat tuitnit”, niijnitboó wā chah ĩ jumcan caá. ¹² Ñijeéh wā jumachah, Dios ā naáwát tuitni wā jumát dih júatihna, ā wēpatjih weemdih búdí āpī teo wáacap jī. Páant ā teo wáacachah, dawá láa wunnitdih boonit, nemépwādihtut wā yohop jī. Pánih chājnit, jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih ā wēpatjihjeh wā chāj júatup jī. Weemdih eníhcannit ĩ yéejahichah yuhna, wā chñná yuhna, wā teo cádahcap jī. ¹³ “Pablo jwījeéh jumna, biih tutchidih moondih ā tui chājat pah jwiitdih ā tui chājcap jī”, ¿yeéb ñi niij jenah joi níit? Nihat tutchidih moondih biic yoobó wāpī tui chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdihjeh wíih pínah dinerodih wā úbh tac bñgácap jī. ¿Pánih úbh tac bñgácan, yeebdih

wā yéj chājnit jī? Caán yeejép ā jumachah, wā jīgahna caá. Caán yéjatdih weemdih ñi yohoó.

Ī pebhna ā jwúb jib bejat pínah

¹⁴ Nin wā naáwát pínahdih ñi tui joyoó: Chéne láa juibíniji bñ ñi pebhna jwúb bejat tuit caá wā chājap, páant mantih. Ñi pebhna juibínit, yeebdih wíih dinero pínahdih con láa wā úbhcatji pah, bñ láabut wā úbh tac bñgácan niit. Ñíh dinerodih náahcan, Jesúsdih tui joinit ñi jumát caá yeebdih wā náah yacap. Wébít ĩ mána ĩ náahatdih wāhñit pínah nihcan caá. Obohjeéhtih ĩ mána caá queét wébítboodih ĩ náahatdih ĩpī wūhup. Páant ĩ chājat pah yeéb wā weh panihñit ñi jumachah, wā náahatdih yeebdih wā úbhcan niit.

¹⁵ Ñi íp panihni jumna, yeebdih búdí oinit, nihát wā bíbohatdih wēi wāhñit, yeebdih wā teo wáaquihna caá. Pánih teo wáaquihna, búdí chñná yuhna, wā teo cádahcan niit. Páant yeebdih chah wā oyochah yuhna, ¿yeéb weemdih namp ñi oi níit?

¹⁶ “Pablo jwījeéh jumnit, áih pínah dinerodih āpī úbh tac bñgácap jī”, ñi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdih nin pah ĩt niij jenah joi tagaá: “Jwíh dinerodih moh yéjnitdih ā wūh wáacat tuitnit, jwiitdih jéihcha dúuc wániabeh tagaá”, ĩ niij jenah joiná caá. ¹⁷ Páant ĩ niiját pahjeh chājni jumna, ¿ded pah tigaá caandih wāta nih chāj? ¿Ñi pebhna wā wāhñitdih nit beé yeebdih wā jéihcha nñmát tuitup? Páant wā chājcap jī. ¹⁸ Jātih Titodih ñi pebhna bejat tuitnit, biih Jesúhdihbut ájeéh wā pej jum bejat tuitup jī. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdih ā jéihcha nñmnit jī? “Nñmcánni caá”, ñi niij jéihna caá. Jwiit chénat pah biic yoobó jwī maáh ā weñat pínahdih chājnit caá. Pánih jumnit, yeebdih oinit, tuijeh ā chājat pah, weembát biic yoobó yeebdih tuijeh wāpī chājna caá.

19 Páant wā jāh niijichah joinít, ¿ded pah ñita niij jenah joí? “Caandih jwī wēi niiját pínahdihjeh caá ã bidip”, ¿ñi niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, weém Cristoih jumna, Dios weemdih ennit, “Ma túi chājna beé”, ã wēi niiját pínahdihjeh caá wā náahap. Yeebdih teo wáaquihna, ded pah wā chājatjidih wā naóh beedánap be, jwī Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah niijná. 20 Ñi pehbóo wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chājcah, búdí yeebdih wā úum yacna caá. Páant ñi túi chājcah, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdih búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míc jūih niít? ¿Páantjeh bitaíh bií déedih ñi en ñinah íj niít? ¿Búdí ñi míc íija niít? ¿Biquína páantjeh íih pínahdihjeh bid niít? ¿Búbut páantjeh bitadih ñi yee naóh niít? ¿Yeejép dooná ñi jumatdih ñi cádah jwuhcan niít? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míc wēi niij niít? ¿Túbit ñi míc en naóh cádah jwuhcan niít? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátidihjeh niít ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úum yacna caá. 21 Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut nuumcátidih wā enechah, Dios weemdih áta tíicat túut tagaá. Jon jātih yéej chājnitji dawá páantjeh í yéej chājatdih cádahcah enna, búdí wāta jīgah taga. Í náah chājat, yeejép chājihat jenah joyát, í náahat pahjeh chājatdihbut í cádahcah enna, búdí wāta jīgah taga. Páant ñi chājatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā jaihcat pínah niijná.

13

Pablo ã péé naáwát

1 Jon yeebdih chéneji juibí enniiji buu bejna, biíc peihcanni láa bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi yéej chāj cádahna, túiniboodih túut nuumnit, weemdih ñi túi páñaá. Ñijeéh jumnitdih í yéej chājatdih cádahat túutnit, Moisés nin pah ã niij naóh daacátjidih ñi túi náhninaá: “Dedih

ñi peéh chājat pínah jātih, caán ã yéej chājachah ennit, chénewā, biíc peihcannit í enatji pahjeh í naáwá naáh. Páant moonjéh í naáwát túttimah, ñi peéh chājachah, ã táibipna caá”, Moisés át niij daacáp tají.* 2 Ñi pebhna wā jwúub juibí láa yéej chājnitdih nin pah wā niij naáwáp jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nuumá. Ñi cádahcah, jwúub juibína, wā peéh chājipna caá”, wā niijíp jī. Páant wā niijátji pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chājnitdih, yeéb nihatdihbut, wā jwúub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodihjeh ñi túut nuumá. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chājipna caá. Yúup wā jumuchah, “Wā peéh chājipna caá”, niijná yuhna, ã peéh chājcan niít”, ñi niij jenah joicá bojoó. 3 Cristo ã naáwátidih naóh yapani wā jumatdih ã júutat pínahdih bidna, páant wēpép weemdih ã peéh chājat túutuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ã wēpatjīh yeebdih ã teo wáacátjidih ñi náhnican niít? Yeéb yéej chājnitdih ã peéh chājat pínahbut biíc yoobó wēpép ã jumbipna caá. 4 Jwiit cáacwā jwī wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át wun wuhup wut jī. Pánih wunna yuhna, Dios ã wēpatjīh boo pud júóhni, buu páantjeh báadhni ã jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ã jumap pah weembút wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjīh yeebdih wāta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wājeéh jumna, Dios ã wēpatjīh yeebdih teo wáacadih wā juibíipna caá.

5 Yeéb mícjeh nin pah ñi míc niij úubh joyoó: “¿Ded pah wā chājatji? ¿Yoobópdih Jesúsdi wā jenah joí niít? ¿Caán ã náah yacatdih wā túi jepah niít?” ñi míc niij úubh joyoó. Caandih yoobópdih jenah joiná, ã náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús ñíih caolihboó ã jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandih jenah joicán, ã

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

náah yacatdih jepahcan, áihwã ñi nihcan caá. ⁶ Weémboó caandih túi jenah joiní, ã náah yacatdih jepahni wã jumatdih wã jéihna caá. “Weém Jesúih caá”, niij yeeni wã nihcan caá. Páant wã jumatdih yeebdíhbut wã jéihyahna caá. ⁷ Ñi yéej chãjcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdíh ã túi teo wáacat pínah niijná, búdí wã úbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chãjcatdih wã enechah, weemdíh Dios yeebdíh ã peéh chãjat túutcan níit. Páant ã peéh chãjat túutcah, wã wëibipna caá. Obohjeéhtih wã peéh chãjcatdih ennit, “Pablo Dios ã wëpatjñ queétdih peéh chãjcan, Dios ã wahni nihcan nacaá”, ñi niij jenah joyóchah yahna, wã túi wëibipna caá. Dios weemdíh ã bohé jibat túutatjidih ñi jéihyat pínahdih wã náah yacna yahna, yeéb ñi túi chãjat pínahdih chah wã náah yacna caá. ⁸ Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumátdih enna yahna, yeebdíh wã peéh chãjachah, yoobópdih áta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chãjñhna, yeebdíh wã bohéibipna caá, Dios naáwátdih túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah niijná. ⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ã wëpatjñ yeebdíh peéh chãjat ã náahcah, búdí wã wëibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wã úbhna caá, ã weñat pínahdihjeh ñi túi chãjat pínah niijná. ¹⁰ Dios ã wëpatjñ yeebdíh peéh chãjñhcan, ñi pebhna wã bejat pínah jãtñh wã daác wahna caá, yéej chãjatdih cádahnit, ñi túut nuum páñat pínah niijná. Dios ã wëpatjñ yeebdíh jñgahañhcan, wãpñ túi bohéna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo ã péé túyat túutat

¹¹ Buu wã údwã panihnitá, yeebdíh wã túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinít, táinijeh ñi jumuu. Nin wã naóh daacátdih ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míc teo wáacá, bíicdih túi jumat túut niijná. Páant ñi túi jumuchah ennit, Dios ñijeéh ã jambipna caá. Caán jwiútdih búdí

oinit, míc oyat túutna, jwiít bíicdih ã túi jumat túutna caá. ¹² Jesúihwã jumna, ñi túi wëi úbhú. ¹³ Nihat ninjñh moón Jesúihwãbut yeebdíh búdí ñi túyat túutna caá. ¹⁴ Yeebdíh búdí wã úbhna caá, jwñ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã túi teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ã oyatdih ñi jéihyat pínah, Túini Espíritu ñijeéh ã jumat pínah, yeéb bíicdih ñi túi jumat pínahdihbut wã úbhna caá. Pánih úbhñit, yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã túyat tútat

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeéb Galacia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Nihat wājeéh jumnit Jesúhwābut yeebdih ã túyat tútutna caá. Weém, Pablodih jii Jesucristo ã níwip jii, áih táini doonádh wā naóh jib bohéat pínah niijná. Cāacwā weemdih ã naáwát tútutcap jii. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwí íp caán wunnijidih boonanibut weemdih ã níwip jii. Páant ã naáwát tútutni jumna, nin náodih yeebdih wā daác wahna caá. ³ Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. ⁴ Dios jwí íp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jwí yéejat jíib, át wun wūhup wut jii,* ã teo wáacatjil yeejépwā ã jumat pah nihcan, yéej chājatdih jwí yap yohat pínah niijná. ⁵ Páant ã chājatdih jéihna, “Paá, meém nihatdih jéih beedáni jumna, cāacwādh jīgah ennit, mapí túi teo wáacna caá”, jwí ípdih yeó jáap jumat pah búdí jwí niij wēi naáwát dée caá. Páant tíí jwí niij wēi naáwáp.

Dios cāacwādh ded pah ã túi ubat

⁶ Yeéboó ded pah ñi chājat doonádh joinít, weém búdí wā náhni dahwana caá. Dios yeebdih búdí oina, át níwip taga, Jesúsdih jepahnit, áihwā ñi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebdih búdí ã oyochah yahna, waícanjeh biíh bohéatdih joinít, Jesucristobódh cádahna caá ñi chājap. Páant ñi cádahat doonádh joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh ã tútut nūm?” niij jenah joinít, wā wáhi bejep be. ⁷ Biquína ñi pebh jumnit, yeebdih tac buugána, mácah bohénit, Jesúh táini doonádh ã yéejana caá. Páant yeebdih naóhna, nin pah ã niij yee bohéna

caá: “ ‘Túí ubnit jumat tútut niijná, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá’, Pablo niij naóh bohéna, yeebdih ã nih yána caá. Diosjeéh túi jumat tútut niijná, jwí nuowā ã naáwátjidihbut túi jepahat caá náahap”, ãt niij yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin táini dooná caá”, ã niij naóhniboó táini dooná yoobát nihcan caá. ⁸ Jwiít, Dioíh ángel japmant jūóhni, yeebdih jwí jwíh bohéatjidih mácah jwí bohénachah, jwiítDih Dios búdí peéh chājna, iiguípna ã waha naáh. ⁹ Wā naáwátji pah wā jwūub naóhbipna caá, páant mantih: Yeebdih jwí jwíh bohéatdih ñi túi jepahachah yahna, det yeebdih mácah ã bohénachah, Dios queédih búdí peéh chājna, iiguípna ã waha naáh.

¹⁰ Páant niijná, “Caánboo tigaá túi bohéni ã jumap”, weemdih cāacwā ã niijátidih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdih “Meém ma túi bohéna jii”, ã niijátidihjeh caá wā náahap.* Cāacwādh weñáhnit bohéna, Cristobódh wāta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wūhni wāta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã tútut nūmátji

¹¹ Wā déewā panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebdih wā náah yacna caá: Wāpí bohéni táini dooná cāacwā ã jenah joyátjijeh nihcan beé. ¹² Ded cāacdh wā joiníji doonábut nihcan beé. Bita weemdih ã bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah ã wūh ã jumatdih ã bohénap jii.

¹³ Jesucristodih wā jepahat pínah jātih, jwiít judíowā jwí nuowā ã naáwátjidih wā túi joí waadánap jii. Pánih túi joí waadáni wā jumachah, ded pah wā chājatji doonádh yeéb ñit joií tagaá. Pánih jumnit, Jesúhwā Diosdih yap yohnit ã jumatdih jenah joinít, eníhcan, búdí yeejé chājna, queédih wā túi mao beedá bojíhip yah jii.* ¹⁴ Jwí nuowā ã naáwátjidih

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14 * 1:10 1Ts 2.4 * 1:13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11 * 1:14 Hch 22.3

túi jepahíhna, weém biíc yoobó behnit chah wã táí bohénap jĩ.*

15-16 Obohjeéhtih, wã cáac jummat pínah játih, Dios weemdíh bádí oina, átát ñíojip taga, áih túini doonádih wã bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wã jumuchah yahna, ã náahni yeó jáapdih Jesús ã wahniji ã jummatdih weemdíh ã jéihyanap jĩ. Pánih jéihyanit, judíowã nihcannit pebhboó ã wahap jĩ, áih túini doonádih queétdih wã naáwát pínah niijná. Páant ã wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdíh niij bohéat náah?” cáacwádih wã niij úbh joí encap jĩ.* 17 Jesús áih túini doonádih naáwát tútnit maáta, wã játih ã ñíonit ã jumuchah yahna, Jerusalén tútchina queétdihbut míc wéhenadih wã bejcap jĩ. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemdíh ã náah yacatdih jéihíhna, Arabia baác cáac wihcapboó caandíh úbúdiwã wã bejep jĩ. Caánboó jumniiji Damasco tútchina wã jwúub júbínap jĩ, páant muntih.

18 Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wã bejep jĩ buca.* Caanná chéne semanabitjeh wã jumap jĩ. 19 Jesús áih doonádih ã naáwát tútnit bita maátadih wã jwááhcap jĩ. Obohjeéhtih, Santiago jwí Maáh úddih pohba wã jwááap jĩ. 20 Páant wã daacáchah, wã naáwát yoobópdiwã ã jummatdih Dios ã jéihna caá.

21 Túttimah, Siria baác, Cilicia baácnabut naóh jibidih wã bejep jĩ. 22 Caanná wã jib bejehchah, Judea baácboó jumnit Jesúhwã weemdíh ã jwááh jwuhcap jĩ. 23 Ded pah wã chājat doonádihjeh ítát joyóp tajĩ. “Játiwã jwiít Jesúhwãdih yeejép chājna, túini doonádih jwiít dih cádahat tútniji buca caán doonádihjeh jwúub naóhna caá ã chājap, cáacwã Jesúsdih ã jepahat pínah niijná”, ít niij míc wéhenap wut jĩ. 24 Páant wã túut numát doonádih joinít, “Paá, caandíh mat táí teo wáacap taga”, Diosdih bádí ít niij wéi naáwáp wut jĩ.

2

Cristo ã naáwát tútnit maáta Pablodih ã wéi jwááat

1-2 Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdíh Jerusalén tútchina ã bejat tútuchah, Bernabéjĩh caanná wã jwúub bejep jĩ. Pánih bejna, Titodihbut jwí numah bejep jĩ.* Caánboó judío nihcanni, jwí nuowã ã wutat pah bóodcanni ã jumap jĩ. Caanná júbína, caánboó jumnit Jesúhwã ã maátajeh ã míc wáacachah, judíowã nihcannitdih túini doonádih ded pah wã bohéatdih queétdih wã naáwáp jĩ. Pánih naóhni, ded pah wāpĩ bohéatdih queét ã táí jéihyatdih wã náah yacap jĩ. Pánih jéihcan, wã bohéatdih ã wéicah, wã tewat buudní áta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wã bohéatdih jéihnit, ã táí weñep jĩ. 3 Páant wã naáwáchah wéi joiná, Tito bóodcanni ã jumuchah yahna, “Meembát ma bóodat tútú”, caandíh ã niijcáp jĩ. 4 Queét maáta biíc dih jwí míc wéhe láa, jwiít Jesúhwã nihat biíc dih jwí míc wáacachah, biquína “Jesúsdih jepahnit jwí jumna caá”, niij yeenitbut ít waadáp jĩ. Pánih waadní, judíowã nihcannitdihbut ã bóodat tútup yah jĩ. Obohjeéhtih, buca Jesúhwã jumna, jwí nuowã ã naáwátjidih jepahcan, Jesúsdihjeh jwí táí jenah joiná caá. “Páant jwí chājachah, jwí ípboó jwiít dih ã táí enna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant niij jéihnit jwí jumuchah enna, jwiít dih jéihñat túut niijná, ded pah jwí chājatdih jéihíhna, queét jwíjeéh ít waadáp tajĩ. Pánih waadní, jwí nuowã ã naáwátji biíc yoobó jwiít dih ã jepah beedáat tútup yah jĩ, páant muntih. 5 Páant ã wutuchah yahna, túini doonádih ã jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwí jepahcap jĩ.

6 Pánihna, Jesúhwã ã maáta túini doonádih ded pah wã bohéatdih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judíowã nihcannitdih ma bohénaá”, niij naóhni, weemdíh biíc wutatdih ã bohéat tútup jĩ. Queét Jesúhwã

* 1:15-16 Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * 1:18 Hch 9.26-30 * 2:1-2 Hch 11.30; 15.2

ĩ maátadih “Queétboó chah jéihnit caá”, biquína ĩ niij jenah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdih nihcan caá. Diosboó nihtadih biíc yoobó ã jenah joiná caá.* 7 Queét ded pah wã bohéatdih táí wëinit, “Pedrodih jwiít judíowãdih ã bohéat pínah niijná, Dios át ñiojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowã nihcannitboodih át bohé jibat túutap taga”, ĩ míic niijíp jĩ. 8 Judíowãdih Pedro ã bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jĩ. Weembát judíowã nihcannitdih wã bohénachah, Dios biíc yoobó ã teo wáacachah, queébut ĩ táí jepahap jĩ.

9 Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjĩh, Jesúihwã ĩ maáta yoobát, Dios weemdih búdí ã teo wáacatjidih jéihnit, “Dios yoobópdiĥ át ñío wahap taga, jwĩ déewã nihcannitdih ã naáwát pínah niijná”, ĩ míic niijíp jĩ. Páant niijnít, weemdih Bernabédihbut búdí wëinit, “Jwĩ táí míic teo wáac jĩh”, niijná, jwĩ míic muj tewep jĩ. Pánih muj teonit, “Yeéb jwĩ déewã nihcannitdih ñi bohéatji pah ñi táí naáwá. Jwiítboó jwĩ déewãdihjeh jwĩ naóhbipna caá”, Santiagowã jwiítidih ĩ niijíp jĩ. “Páant tií ã jamu nah”, jwĩ míic niijíp jĩ. 10 Páant niijná, Jesúihwã moh yéejnitdih jwiítidih ĩ teo wáacat túutap jĩ. Weembát moh yéejnitdih búdí jĩgah ennit, wãpĩ teo wáacna caá. Páant niij míic wéhe péanit, jwiít Antioquía tútchina jwĩ jwúub bejep jĩ.

Pablo Pedrodih ã jãihñat

11 Túttimah, Pedrobut Antioquía tútchiboó ã jãibínap jĩ. Obohjeéhtih, jwĩ pebhna jãibíniji, yoobópdiĥ ã chãjcat peéh caandih wã jãihñap jĩ. 12 Nin pah ã chãjap jĩ: Jwĩ nuowã “Jwiít judíowã bóodcannit biíc diĥ jwĩ jeéméchah ã táican caá”, ĩ niijátji ã jamuchah yuhna, Pedroboó jwĩ pebh jwĩh jãibína, jwĩ déewã nihcannit biíc diĥ ã táí míic wëp jwuhap jĩ.* Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã, Santiago ã chéenwãboó ĩ jãibínachah ennit, jwĩ déewã nihcannitdih cádahnit,

Pedroboó “Buu jwinít bóodat tútnit weemdih jãihná”, niijná, ĩjeéh ã jwúub míic wëpcap jĩ. 13 Páant ã yee buugúchah ennit, bita jwĩ déewãbut caandih míic jéih ennit, queébut biíc yoobó ĩ cádahap jĩ. Bernabé yuh buca táí jéihni jamna yuhna, queét ĩ chãjat biíc yoobó caanbát ã cádahap jĩ. 14 Pánih cádahnit, “Nihat Jesúidihjeh jepahnitdih Dios biíc yoobó ã wëi enna caá”, ĩpĩ niij bohéat pah queét ĩ cádahap jĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, nihat Jesúihwã ĩ joyóchah, nin pah Pedrodih wã niij jãihñap jĩ: “Meém judío jamna yuhna, Jesucristodih jepahna, jwĩ nuowã ĩ naáwátjidih ma táí jenah joí cádahap jĩ. Pánih cádahnit, judíowã nihcannit ĩ chãjat pah queét biíc diĥ ma táí jeémp jwuhap be. Obohjeéhtih, buu queétdih cádahnit, jwĩ nuowã ĩ naáwátjidih ma jwúub jepahachah ennit, queét jwĩ déewã nihcannit nin pah ĩ niij jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant ã jwúub jenah joyóchah, queét judíowã ĩ nuowã ĩ naáwátjidih jwiítidihbut jepahat caá náahap’, ĩ niij jenah joiná nacaá. Páant ma chãjat ã táican caá”, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Jesúidih táí jenah joinít diĥ Dios ã wëi enát

15 Jwĩ nuowã judíowãjeh ĩtát jamap tajĩ. Pánihna, jwiítbut ĩ jaimená judíowãjeh mantih jwĩ jamna caá. Pánih jamnit, Dios ã wutatdih jéihnit jwĩ jamna caá. Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannit Diosdih ĩ jéihcan caá. 16 Pánihna judíowã jamna yuhna, caán wutatdih jwĩ jéih jepah beedácatdih jwĩ jéihna caá. Caandih jepahcat jíib “Queét táinit caá”, jwiítidih Dios ã niij encatdihbut jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh táí jenah joinít jwĩ jepahat jíib, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judíowã yuhna, Jesucristodihjeh táí jenah joinít, jwĩ jepahap jĩ, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná. Jwiít cáacwã Moisés

* 2:6 Dt 10.17 * 2:12 Hch 11.2-17

ã wutajidih jéih jepah beedácanit míic jwĩ jumna caá. Pániha, caandíh jwĩ jepahcat jíib, “Queét túinit caá”, Dios ã niij encan niit. Caandíh jéihnit, “Caán wutatdih joí waadánachah, Dios jwiitdih ã túi wēi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá.*

17 Pániha, Cristodih jepahnit, “Queét túinit caá”, Dios jwiitdih ã niij enat pínah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwĩ chājap. Obohjeéhtih, páant jwĩ cádahachah ennit, bita jwĩ déewā caán wutatdih túi jepahat túutnitboó “Queét jwĩ déewā nihcannit pah yéej chājnit ĩ jumna caá”, jwiitdih ĩ niij jenah joiná caá. Páant ĩ niij jenah joyát pah jwiitbut jenah joinít, “Moisés ã wutatjidih cádahat túutnit, Cristo jwiitdih ã yéej chājat túutna caá”, jwĩta niij jenah joí tagaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pániha, “Jesucristodih jepahna, Moisés ã wutatjidih jwĩ cádahat jíib, yéejnit jwĩ jumna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá. 18 Cāacwādhin nin pah wāpĩ niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh túi jumíhna, jwĩ nūowā ĩ naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodíhjih túi jenah joinít, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohéniji jwúub túut nūumnít, “Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwĩ nūowā ĩ naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, niij naóh bohéna, yéej chājni yoobát wāta jum tagaá. 19 Moisés ã wutatjidih weémboó túi jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumatdih jéihna, “Caandíh wā jepahcat jíib, Dios weemdíh ã wēi encan caá”, wā niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, caán wutatdih jenah joí cádahnit, Jesucristoboodíhjih túi jenah joinít, wā jepahna caá. 20 Caánboó weemdíh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ã wun wūhachah, weembút ãjeéh bíicdih wunni pah wā jumna caá. Pánih wunni pah jumna, weém wā jenah joyátjihjih chāj cádahnit, Cristo-

boodíh túi jenah joinít, jepahna caá wā chājap.* 21 Pániha, “Dios jwiitdih búdí ã oyochah, Cristo ã wun wūhat dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ã wutatdih jepahat jíibjih ãjeéh jwĩ túi jumachah, Cristo ã wun wūhat dedé pínah ãta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjih jepahat caá náahap

1 ¡Yeéb Galacia baácdih moón Jesúihwā jenah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ã wun wūhat doonádih yoobópdih yeebdíh wā naáwáp jĩ. Páant wā naáwátidih ñi túi jepahachah yuhna, bññ ¿Dépanih tigaá bitaboó yeebdíh mácah ĩ naáwáchah joinít, ñi jepah? 2 Nindih wāát jenah joí en tigaá: ¿Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jíib niit Túini Espíritu ñijeéh át jwíih jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinít, ñi jepahachah, ñijeéh át jwíih jumap be. 3 Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Cristodih ñi jwíih jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé bññ jwúub túut nūumnít, ñi jenah joyátjihjih Moisés ã wutatjidih jepahna caá ñi chājap? Pánih chājna, jenah joicánnit ñi jumna caá. 4 Túini doonádih ñi jepahatji jíib dawá láa túini yeebdíh át yapjip tagaá. ¿Páant yeebdíh ã túi yapatjidih ñi quíib bññ dá niit? Oboh pohba páant yapna át chājjican tagaá. 5 ¿Ded pah ñi chājatji jíib tibeé Dios yeebdíh Túini Espíritudih át wūhji? ñi jenah joyóchah. Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jíib nihcan, áih túini doonádih joinít, Cristodih ñi jepahat jíib, yeebdíh Túini Espíritudih át wūhup taga. Páant ã jumachah, Jesucristodih ñi túi jepahat jíib cáacwā ĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh yeebdíh ã chāj júutat túutna caá.

Abraham Diosdih ã túi jenah joyát

6 Bññ, jwĩ nūo Abraham ded pah ã chājatjidih jwĩ jenah joyát dée caá.

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22 * 2:20 Fil 1.21

Dios caandíh ã naáwát dih át túi jenah joyóp wut jĩ. “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, Dios ã niijíchah, ã túi jenah joyát jíib, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh át niij enep wut jĩ.* ⁷ Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinít, Abraham ã jwimená panihnit jwĩ jumna caá.* ⁸ Judíowã nihcanitbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jãtíh átát naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib nihát nin baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, át niijíp wut jĩ.* ⁹ Pánihna, Abraham caandíh ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ã túi chãjatji pahjeh, bũ láabut det Diosdih túi jenah joinít dih biíc yoobó ã túi chãjbipna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahíhna, Dioíh wã jumnipna caá”, niij jenah joinídih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá. Nin pah Moisés át niij daacáp tajĩ: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedáccannidih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá”, át niij daacáp tajĩ.* ¹¹ Biíh naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ã niij enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjeéh ã túi jumnipna caá”, át niij daacáp tajĩ.* Páant ã niijátji yoobópdih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jíib “Caán túini caá”, Dios ã niij encan níit. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joiní, ã jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ã niij enbipna caá. Ded weemdíh Dios ã wutat tútatjidih túi jepah beedánijeh Dios biícdih ã túi jumnipna caá”, Moisés át niij daacáp tajĩ.*

¹³ Jwiít nihát caán wutatdih jwĩ túi jéih jepah beedácah, jwiít dih Dios ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat jwiít dih ã jumuchah ennit,

Cristoboó caán ã peéh chãjat déedih jíib chãjnit, jwiít dih át wun wũhup wut jĩ. Caandíh cruzboó ã péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jãtíh nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Ded máa nahdih ã mao yaíhniboó búdí peéh chãjni ã jumnipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.* ¹⁴ Páant ã niij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácbó ã jumuchah, caandíh át yapap tajĩ. Caandíh páant ã yapatji jíib, “Nin baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, Abrahamdih ã niijátji pahjeh tih jwĩ déewã nihcanitdih Dios át túi chãjat taga. Páant Cristo ã wun wũhuchah, caandíh túi jenah joinít, jwĩ jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíh cáacwádih wã wũhbipna caá”, ã niijátji pah jwiít dih át wũhup jĩ.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatji

¹⁵ Wã déewã panihnitá, Dios jwĩ nũo Abrahamdih ded pah ã chãjatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít cáacwã jwĩpĩ chãjatdih yeebdíh wã náhniabipna caá. Jwiít biíhdih nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: “Nin pah meemdíh wã chãjbipna caá”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niijátjidih biíhboó ã jéih jwũub túit nũumcán níit. “Páant ã niijátji pah ã chãjcan níit”, bitaboó ã jéih niijcán níit. ¹⁶ Caán jwĩ niiját pahjeh muntih, Dios jwĩ nũo Abrahamdihbut nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib, nihát baácdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, caandíh, ã jummadihbut át niijíp wut jĩ. Páant niijná, nihát ã jwimená yoobát dihjeh niijná át chãjcap wut jĩ. Biíc ã jwima, túttimah bóo láa jumni Cristodih niijná át chãjat wut jĩ.* ¹⁷ Bũ yeebdíh wã túi jéihya naóhbipna caá: Jwĩ nũo Abrahamjidih “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, Dios ã niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih át wutat tútup wut jĩ, ãih cáacwã ã jepahat pínah niijná. Pánih wutna yũhna,

* **3:6** Gn 15.6; Ro 4.3 * **3:7** Ro 4.16 * **3:8** Gn 12.3 * **3:10** Dt 27.26 * **3:11** Hab 2.4 * **3:12** Lv 18.5 * **3:13** Dt 21.23 * **3:16** Gn 12.7 * **3:17** Ex 12.40

“Abrahamdih wã jwíh niijátji pah, túut nuumcánjeh, biíc yoobó wã péabipna caá”, Dios át niijíp wat jĩ.*
 18 Pánihna, Dios biíc dih jwí túi jumat pínah Moisés ã wutatjidih jwí jepahat jíib nihcan caá. Páant ã jumachah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandih jwí túi jenah joyát jíib áta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandih jwí túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá.*

19 Páant ã jumachah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ã niijátji táttimah, caán wutatdih át naóhji taga, jwiít cáacwã yéej chãjnit jwí jumatdih jwí jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ã naáwátji táttimah, caán wutat jwiít dih át jumap jĩ, púú Abrahamji ã juma Cristo cáac jumnit, ã wun wuh láana. Dios ã wutatdih áih ángelwãboodih Moisésjidih át naóh yapaat túutap wat jĩ. Queét Moisésdih cáacwãdih ít jwúub naóh yapaat túutap wat jĩ.*
 20 Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat túutachah, Dios caanjéh pohba cáacwãdih át naóhcap wat jĩ. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chãjnit, ma jumajih nihát cáacwãdihbut wã túi chãjbipna caá”, Abrahamboodih niij naóhna, caanjéh páant át niij naáwáp wat jĩ.

Cristo nihát Moisés ã wutatjidih ã péaat

21 ¿Dios Moisésdih ã wutatjidih naóhna, Abrahamdih ã niijátjidih “Wã niijátji pah wã péacan niít”, niij niít át chãjap? Páant át niijícan tagaá. Abrahamdih ã niijátji pahjeh biíc yoobó ã péabipna caá. Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wutatdih jepahna, caán láa bácah, ã wutatjidih jwí túi jepah beedánachah, dedé peéh chãjat jwiít dih áta wihcan tagaá.
 22 Obohjeéhtih, jwiít nihát cáacwã yoobó yéej chãjnit míic jumna, jwí yéejatdih jwí jéih cádahcatdih Dios

naáwátboó ã naóhna caá. Páant jwí jumachah, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, jwiít dih Dios ã túi abbipna caá.

23-24 Bua láa, Dios biíc dih túi jumat túut niijná, ã wahní Cristodih túi jenah joinít, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ã jáwát pínah jãtíh, Moisés ã wutatjidih túi jepahíhna yuhna, yéej chãjnit jumna, jwí jéih jepahcap jĩ. Páant jwí jepahcat jíib, Dios búdí ã peéh chãjnit pínah jwí jumap jĩ. Páant jwí jumatdih jéihnit, jwiít dih túi ubni pínahdih jwí bidip jĩ. Pánih bidnit, Cristoíh táini doonádih joinít, caandih jwí jepahap jĩ, “Queét táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enat pínah niijná. 25 Pánihna, Dios biíc dih túi jumat túut niijná, bua Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí jumachah, caán wutatboó jwiít dih bohéni panihni ã nihcan caá, buca.
 26 Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihát Dios ã weh ñi jumna caá. 27 Cristo ã wépatjéh daabánit jumna, caán biíc dih jwí jumachah, “Wã wúuh ã jumat pahjeh tih yeebbút ñi jumna caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá. 28 Pánihna, Cristo biíc dih jumna, chéne poómp jwí nihcan caá. Pánih biíc poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judíowã nihcannit, queét judíowãdih mácah caá’, Dios ã niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojó. Teo wáhnit, teo wáhnit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nít mácah caá”, Dios ã niij encan caá. Pánihna, yeéb nihát Cristoíhwã jumna, biíc poómpjeh tigaá ñi jumap. 29 Cristoíhwã jumna, Abraham jumená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, Diosdih Abrahamji ã túi jenah joyát jíib caandih ã niijátji pahjeh muntih, Jesús dih ñi túi jenah joyóchah, yeebdihbut ã túi chãjbipna caá.

4

Teo wáhnit nihcan, Dios ã weh jwí jumat

* 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

1-2 Ded pah jwiít cãacwã biih jwĩpĩ chãjatdihbut yeebdih wã jwúb náhniabipna caá. Ded ã íp ã éemp wunat túttimah, ãih bií déedih ãih pínah ã jumuchah yuhna, páantjeh wébít ã jam jwuhuchah, caandih en daonít ã jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcah, caandih en daonít ã niiját pah chãjat caá náahap. Pánih jumna, teo wãhni pahjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ã íp ã jenahatji láa ã juyúchah, ãih pínahdih caanjéh ã bíbohbiipna caá. ³ Pánihna, jwiít cãacwã Jesucristodih jwĩ jepahat pínah jãtih, caán wébít panihnit jwĩ jam jwuhup jĩ. Pánih jam jwuhnit, jwĩ nuowã ded pah ã naáwátjidih yap yohatdih úumna, jwĩpĩ jepahap jĩ.*

⁴⁻⁵ Páant jwĩ jumuchah yuhna, ã jenahatji láa ã juyúchah, Dios ã wúúhdih nin baácna át wah bojip taga. Páant ã wah bojni jwĩ wúúh panihnijeh át cãac jumup wut jĩ. Judío wili caandih mi weh jumuchah, Moisés ã wutatjidih caandihbut táí jepahat át náahap wut jĩ. Jwiítboó caán wutatdih yap yohnit jwĩ jumuchah, ã weh yoobát jwĩ jumat pínahdih náah yacna, Dios ã wúúhdih át wun wúhat tútup wut jĩ, jwĩ yéejat peéh chãjat déedih ã jíib chãjat pínah niijná. ⁶ Yeebbút ã weh ñi jumuchah, Dios wúúh Jesucristojeéh jumni Túini Espiritudih yeebdihbut át wah bojop wut jĩ. Páant ñijeéh jumna, ã teo wáacachah, “Paá”, úumcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá. ⁷ Pánihna, ã weh jumna, buu teo wãhni panihnit nihcan caá, buca. Páant ã weh yoobát ñi jumuchah, yeebdih búdí ã táí chãjbipna caá.*

Pablo Galacia baácdih moón Jesúihwãdih ã úum yacat

⁸ Jon jãtih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pãpninadih táí jenah joinít, “Nin pah wã chãjachah, caán weemdih ã táí chãjbipna caá”, ñipĩ niij jenah joyóp yuh jĩ. Pánih chãjnit, Dios yoobát ã teo wáacat

pínahdih bidcan, nemépwã ã teo wáacat pínahdih bidna ñi chãjap jĩ. Pánih chãjna, queédih teo wãhni panihnit ñi jumup jĩ. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ñi jéihyechah, caanbút yeebdih ã jéihna caá. Páant caandih jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cãacwã oboh ã jenah joyátjijeh ã naáwátidih ñi jwúb jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñahna yuhna, ñi bujácán niít. Páant ñi bujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowã ã naáwátidih yap yohatdih úumnit, teo wãhni panihnit ñi jwúb jam? ¹⁰ Buu Diosdih weñat tút niijná, nin pahbut ñi chãjna yuh caá: Jwiít judíowã jwĩ nuowã ã naáwátjidih jepahnit, jwĩ wéi láa ded pah jwĩpĩ chãjat pah yeebbút biíc yoobó ñi chãjna caá. “Pánih chãjna, jwĩ táí jumbipna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. ¹¹ Páant ñi niij jenah joyóchah, yeebdih búdí úum yacnit, “Weém queédih túini doonádih búdí wã bohénachah yuhna, ¿buudni pínah niít át jumup?” wãpĩ niij jenah joiná caá.

¹² Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdih bohé láa, weemdih yeejép ñi chãjcap jĩ. Pánihna, buu biíc yoobó weemdih yeejép chãjcan, nin wã naáwát pínahdih ñi táí jepahaá: Yeebdih bohénadih bejna, Moisés ã wutatjidih jenah joicán, Cristodih-jeh yeebdih wã jepahat tútup jĩ. Pánihna, buu Cristodihjeh wã táí jenah joyát pah, yeebbút biíc yoobó ñi táí jenah joyoó. ¹³ Nindih ñi náhninaá: Túbít wunna, ñi pebhboó chão jwúhni, yeebdih túini doonádih wã jwúh naáwáp jĩ.* ¹⁴ Páant wanni wã jumuchah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjeh, yeéb weemdih ñi bacat tútup jĩ. Pánih bacat tútup, Dioih ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdih ñi táí wéi jwááap jĩ. ¹⁵ Pánih wéi jwááhni, nin pah ñi jumatjidih wã náhnina caá: Weemdih búdí teo wáaquihna, dedé wã náahatdih wãhna,

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20 * 4:13 Hch 16.6

ñih quíbnadih ñita wãat wãh tagaá. Pánih wëinitji yuhna, ¿dépanih tiguaá bũũ wã wihcah, ñi weñatji ã bej? ¹⁶ Wã bohénitji jumna yuhna, ¿bũũ yoobópdih yeebdíh wã naáwátji jíib, weemdíh ñi en jũih níit? ¹⁷ Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwĩ teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, ï jengah joyátboó mácah ã jumna caá. Páant ï niijíchah yuhna, wã bohéátjidih, jwiítidihbut yeebdíh ï cádahat túttna caá. Pánih cádahnit, ïjeéh jumnit, ï bohéátboodíh ñi jepahat pínahdih ï náah yacna caá. ¹⁸ Jwiít cáacwã bita ï túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ãpĩ túina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwĩ jengah joyóchah, ãpĩ táican caá. Ñijeéh jumna, wãpĩ túi teo wáacap jĩ, ñi túi jummat pínah niijná. Bũũ ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi túi jummat pínahdih wã náah yacna caá. ¹⁹ Yeebdíh búdí wã oyochah, wã weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wã náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jengah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tabani wã jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ã jummatji pah yeebbát ñi jummat pínahdih búdí wã náah yacna caá.* ²⁰ Butéh ñijeéh wã jumuchah, áta túi tagaá. Pánih biíc dih jumna, jũihcanjeh naóhnit, yeebdíh wã jéih míic wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jengah joiná caá wã chãjap.

Agar Sarajĩh ded pah ï jummatji

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwũhũũ. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowã jwĩ ñowã ï naáwátjidih ñi jepahna yah caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah ï naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, nin pah Moisés ã daacátjidih wã naóhbipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná: ²² Abraham chénewã át weh jumap wat jĩ. Caandíh teo wãhnih Agar biíc mit wãhũh jumap wat jĩ.* Æ áa yoobát Sarabat biíc

mit wãhũh jumap wat jĩ.* ²³ Pánihna, caandíh teo wãhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumap wat jĩ. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh, Saraboó tab beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumap wat jĩ.

²⁴⁻²⁵ Queét chénewã yaáhdih ded pah ã yapatji jwiítidih ã túi naóhna caá. Teo wãhnih Agardih jengah joinít, Arabia baácboó jumni Sinaí jeéboodíh jwĩ jengah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ã watatjidih át wãhũp wat jĩ, jwĩ ñowã ï túi jepahat pínah niijná. Caán watatdih jepahna, teo wãhnit pah ït jumap jĩ. Pánihna, Agar teo wãhnih mi jummat pah, jwiít cáacwã caán jeéboó ã watatjidih jepahíhnit, jwiítbut teo wãhnit panihnit jwĩ jumna caá. Páant ã jumuchah, caán Sinaí jee pánihni teo wãhnih Agar mit jumap jĩ. Pánihna, caánt teo wãhnih caán jee pánihnih mi jummat pah, bũũ Jerusalén tútchidih moón caán watatdih jepahíhnit, mi jaimená panihnit ï jumna caá. Pánih jumnit, queébtut biíc yoobó teo wãhnit panihnit jumna, Dios weh ï nihcan caá.

²⁶ Obohjeéhtih, teo wãhcannih Saraboodíh jengah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátjidih jwĩ náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ã niijátjidih ã túi jengah joyátji pah, jwiítbut Cristodih túi jengah joinít jumna, Sara mi jaimená panihnit jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, Dios pebhboó jumni jáap Jerusalén tútchidih moon pánihnit jwĩ jumna caá. ²⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwĩ éet Sara ded pah mi yapatjidih jengah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ã yapat pínahdih Dios át jengah joyát tútũp jĩ. Caandíh jengah joinít, nin pah át níj daacáp tajĩ:

* **4:19** Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * **4:22** Gn 16.15 * **4:22** Gn 21.2

“Weh wihcannih, bádí ma wēi ñaacá. Weép jumna tubatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma jumena dáwá jumnit, meemdih teo wāhnih mi jumena chah ī jumbipna caá. Pānihna, ma túi weñeé”, āt niij daacáp tajī. (Is 54.1)

Páant niij daacnit, chah dáwá mi jumena ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni Jerusalén tátchiboó dáwá Jesucristodih jepahnitji ī jumat pínahdih niij naóhna āt chājap tajī. Agardih Abraham ā yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna āt chājap tajī.

28 Pānihna, Dios ā niijátji pahjeh Sara wūh Isaac āt cāac jumap wut jī. Pānihat pah, “Weemdih ma túi jenah joyát jīb, nihat baácđih moondih wā túi chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pah, Cristodih jepahnit ñi jumachah, yeebdihbut āt túi chājap taga. 29 Queét chénewā ā wehdih ded pah ā yapatjibut jwiítđih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji pahjeh Túini Espiritu ā teo wāacachah, Isaacji āt cāac jumap wut jī. Páant ā cāac jumachah ennit, ā úud jeñé Ismaeljiboó caandih enihcan, yeejép āt chājap wut jī.* Būubut ā chājatji pahjeh jwī nūowā ī naáwátjidih jepahíhntboó jwiít Cristodih jepahnitđih yeejép ĩpī chājna caá. 30 Páant yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ā niij daacátjidih jwiítđih túi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijíchah, Dios āt jepahat túutap wut jī: ‘Jwiítđih teo wāhnih wūh, Ismael, míih bíí déedih ā jéih bíbohcan niit. Jwī wūh yoobát Isaacboó caandih ā bíbohbična caá. Pānihna, jwiítđih teo wāhniđđih mi wūhjhīh bíáboó ma bejat túútú’, mit niijíp wut jī”, Moisés āt niij daacáp tajī.* Páant ā niij daacátjidih jenah joinít, jwiít Isaac panihnit jwī jumachah, Dios caandih ā túi chājat pah, jwiítđihbut ā túi chājbipna caá.

31 Pānihna, wā déewā panihnitá, teo wāhnih Agar mi jumena panihcan, teo wāhcannih Saraboó mi jumena panihnit jwī jumna caá.

5

Teo wāhnit panihnit jwī jumatđih Cristo ā cādahat túutat

1 Teo wāhnit panihnit jwī jumcat pínah niijná, Cristo jwiítđih āt wun wāhup wut jī.* Páant ā wun wāhuchah, “Caandih túi jenah joiná, Dios bííđđih wā túi jumbipna caá”, niijnít, caandih ñi jepahap jī. Pānih jepahnit, “Moisés ā wutatjidih wā túi jepahachah, Dios weemdih ā túi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsđih cādahcanjeh, túi wēp ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pānih jumnit, bita ī wutatđih jepahcanjeh, teo wāhnit panihnit ñi jwúub waadca bojoó.

2 Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi túi jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi míc bóodat túutuchah, Cristo yeebdih ā wun wāhatji dedé pínah āta nihcan tagaá. 3 Būutéh wā niiját pah, wā jwúub naóhbipna caá. Ded bóodat túutniboodih nihat Moisés ā wutatjidihbut jepah beedáát caá náahap. 4 Diosjeéh túi jumat túut niijná, caán wutatđih túi jepahíhnt jumna, yeebjéh Cristoboodih ñi cādahna caá. Pānih jepahíhna, Dios yeebdih oinit, ā teo wāacatđihbut míc jāhna caá ñi chājap.

5 Obohjeéhtih, jwiítboó Túini Espiritu ā teo wāacatjīh Cristodih jwī túi jenah joiná caá. Páant jwī túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiítđih Dios ā niij enna caá. Páant niij ennit, ā pebhboó jwī juibínachah, jwiítđih ā túut nūúm péabipna caá. Páant ā túut nūúm péanachah, túinit yoobát jwī jumat pínahdih jwī páina caá. 6 Pānihna, jwiít Jesucristoíh wā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwī jumachah, Dios jwiítđih bííć yoobó ā enna caá.

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

Cristodih táí jenah joiná, bitadidh táí oinit, teo wáacnit jwí jumuchah ennit, Dios jwiítidh ã táí wēibipna caá.

7 Wã déewã panihnitá, yeéb Cristodih ñi táí jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, túini dooná yoobátdih ñi táí jenah joyóchah yuhna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni? 8 Dios yeebdíh ñíoniboó queétdih páant át naáwát túutcan tagaá. 9 Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ã paa béjat pínah niijná, bainíbit paáat túutnijeh ã náahna caá. Pánihat pah, wã túttimah jūóhnt, yeebdíh mácah ī bohénachah, daocánnit yuhna, dawá yeebdíh ī túut nuumát túutna caá.*

10 Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih wã táí jenah joyóchah, weemdíh weñanit, nin pah ã niij jenah joyát túutna caá: “Jwí Maáh queétdih ã táí teo wáacnipna caá, queétdih mácah ī bohéátdih cádahnit, wã bohéátjidih yoobópdi h ī jwúb jenah joyát pínah niijná”, ã niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéjaniboodíh Dios búdí ã peéh chājipna caá.

11 Wã déewã panihnitá, queét mácah naóhnt weemdíh nin pah ī niij yeena caá: “ ‘Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi táí jumbipna caá’, Pablo apī niij naóh bohéna caá”, ī niijná yuh caá. Páant wã bohénachah nihna, queét weemdíh yeejép īta chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ã wun wáhatjidih wã bohéat peéh weemdíh ī jūihna caá. 12 Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép ī chājat peéh, biáboó ī beje naáh.

Oina, wútatdihbut jwí jepahat

13 Wã déewã panihnitá, “Wã wútatdih jepahna, wãjeéh ī táí jumbipna caá”, Dios yeebdíh ñíonit, át niij jenah joicáp jī. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buu caán wútatdih jepahcan, ded pah yeejép wã jenah joyátdihjeh wã chājipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, búdí oinit, ñi táí míc teo wáacá.* 14 Moisésjiboó

nin pah át niij wútap jī: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadidhbut oinit, ma táí teo wáacá”, át niijíp jī.* Pánihna, bitadidh táí oina, nihat biih ã wútatdihbut táí jepahna caá jwí chājap.* 15 Nuñúpwã ī míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjébut tabit míc jūihna caá ñi chājap. Páant ñi chājatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéja beedábipna caá.

Túini Espíritu ded pah jwiítidh ã náah yacat

16 Nin pah yeebdíh wã niij wēp naóhna caá: Túini Espíritu ã teo wáacatjīh ded pah yeebdíh ã náah yacat pahjeh ñi táí jumú. Pánih jumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niit. 17 Ded pah jwiítjeh yeejép jwí náahatdih chājna, Túini Espíritudih en jūihnit dée pah jwí jumna caá. Caán ã náah yacatdih chājna, jwí náahatboodíh jwí chājcan niit. Páant ã jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah joyátdihjeh chājcan, Túini Espíritu ã náah yacatdih chājat caá náahap.* 18 Túini Espíritu ded pah ã náah yacatdih chājnit jumna, “Diosjeéh wã táí jumat túut niijná, Moisés ã wútatjidih táí jepahat caá weemdíh náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

19 Diosdih jepahcannitboó yeejép ī jenah joyátdihjeh chājnit, nin pah ī chājatdih jwiit nihat jwí jéihna caá: Yéj chājnit, yéj chājatdih jenah joinit, tíic jenah joicánjeh íí náah chājnit ī jumna caá. 20 “Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēinit, jíóhnt, míc eníhcannit, míc jūihnit, bita ī bíbohadih en ñinahnt, waícanjeh íjnit, bitadidh teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinit ī jumna caá. Míc en jūihnit, tútchi wahnt, “Yeéb mácah moón caá”, niij en jūihnit ī jumna caá. 21 Bitá ī táí jumuchah en íjnit, máihnt, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jumat joiná wēinit ī bejna caá.

* 5:9 1Co 5.6 * 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10 * 5:17 Ro 7.15-23

Pánihat caá yéej jenah joinít, ìpĩ chãjna caá. Jãtìh yeebdìh wã niiját pahjeh, bũubũt wã jwũub niij naóhna caá: Det pánìh chãjnit Dios ã maáh jumũpboó ì jéih jumcan caá.

²² Obohjeéhtìh, Túini Espíritu ã teo wáacatjìh nin pah jwĩ jumna caá: Dios jwiítidih ã oyatdih jéihnit, túi wéinit, jwiítbũt bitadìh jwĩ oina caá. Ñũmcan, túinìjeh jwĩ jumna caá. Yójahcan, ded pah bita ì chãjachah yũhna, queétdih waícanjeh íjcan, túinìjeh jwĩ jumna caá. Bitadìh túi teo wáacnit, túi chãjnit jwĩ jumna caá. Diosdìh, cãacwãdihbũt ded pah jwĩ niijátjì biíc yoobó péanit jwĩ jumna caá. ²³ “Weém chah jéihni wã jumna caá”, jwĩ niijcán caá. Ded pah yeejép chãjat jenah joyát ã jũwũchah yũhna, caandìh joyáh bojnit, jwĩ chãjcan caá. Páant jwĩ chãjachah ennit, “Moisés ã wũtatjidìh jepahcan, queét yeejép ì chãjna caá”, det ì jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoíhwã jumna, yeejép chãjat jwĩ jenah joyátjidìh jwĩ jepah cádahap jĩ.* ²⁵ Pánìh cádahnit, Túini Espíritu ã náah yacatboodìh wéi jepahnit, jwĩ chãjat dée caá.

²⁶ Pánìh chãjnit, “Wã déewãdìh chah wã jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwĩ míic íjcan, jwĩ déewã ì túi jumũchah ennit, jwĩ en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwã ì míic teo wáacat

¹ Wã déewã panìhnitá, ñi túi míic teo wáacá. Pánìh míic teo wáacnit, biíc ñijeéh jumni ã túi chãjcatdìh ennit, Túini Espíritu ã teo wáacatjìh caandìh ñi túi míic wéhenaá, túut nũmñit, túinìjeh ã jwũub chãjat pínah niijná. Pánìh teo wáacnit, yeéb míicjehbũt ñi túi chãja chaáh, “Yeejépdi chãjná”, niijná. ² Ñijeéh jumnit yeejép ì yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánìh míic teo wáacna, Cristo ded pah ã náah yacatdìh jepahna caá ñi chãjap.

³ “Bitá chah túi chãjni jumna, dedé teo wáacatdìh wã náahcan caá”, ded

niij jenah joiná, caanjéh míic yeena caá ã chãjap. ⁴ Ded pah ñi chãjatdìh jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pánìh jéihna, ded pah ñi chãjat túini ã jumũchah, bitadìh ded pah ã yapatdìh jenah joicánjeh, ñi túi wéibipna caá. ⁵ Jesús jwiítidih ded pah ã náah yacatdìh jepahna, jwĩ jepahcahbũt jwiítjeh jwĩ ñíwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiítidih ì jéih ñíio wũhcan caá.

⁶ Det túini doonádìh bohénitboó queétdìh naóhndìh ì túi teo wáaca naáh, dedé ã náahatdìh ã bíbohat pínah niijná.

⁷ Ded pah jwĩ chãjatdìh jenah joinít, nindìh náhnìat caá náahap: Jwiít cãacwãboó dedédìh jwĩ momochah, caanjéh ã jwũub chíih jũwũchah, caandìhjeh jwĩ bíbohìpna caá. Túinìnadìh ñíonit, jwĩ momochah, túini ã chíih jũóhìpna caá. Obohjeéhtìh, yeejépnadìh jwĩ momochah, táicanni áta chíih jũóh tagaá. Pánìhat pah, jwiít cãacwãdìhbũt biíc yoobó ã jumna caá. Ded pah jwĩ chãjachah, biíc yoobójuh mũntìh jwiítidìhbũt ã yapbìpna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihát jéihnidìh jwĩ jéih tíohcan caá. Pánìhna, “Weém wã túi chãjcatdìh Dios ã encan caá”, ñi niij míic yeeca bojoó.* ⁸ Ded ã weñat pínahdìhjeh chãjna, yeejép ã chãjachah, ã yéej chãjat jíib, íguípna ã bejbìpna caá. Obohjeéhtìh, ded Túini Espíritu ã náah yacatboodìh jepahna, ã túi chãjat jíib, páantjeh Diosjeéh ã jumbìpna caá. ⁹ Dios ã jenahat láa, túi chãj cádahcan, túinidìh jwĩ bíbohìpna caá. Páant jwĩ bíbohat pínahdìh jéihnit, túi chãj chũucán, jwĩ cádahca boj jíih.* ¹⁰ Dedé teo wáacatdìh ì náahachah, jwĩ bũujáát pah bóo, nihát cãacwãdìh jwĩ túi chãj jíih. Jwĩ déewã panìhnit Jesúíhwãdìh bácah, chah jwĩ míic túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã túyat túutat

¹¹ Nin núodìh wã chéen ã daác wũhũp be. Pánìhna, nin péeni

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14 * 6:7 Pr 22.8; Os 8.7 * 6:9 2Ts 3.13

naáwátdih dahwani wā daacátdih ennit, “Pablojeh jwiítdih át daác wahap taga”, ñi niíj jéihbipna caá.

¹² Bũũ queét yeebdíh yee bohénitdih wā jwúub naóhbipna caá. Queét yeebdíh bóodat túutnitboó jwí déewā queétdih ĩ wēi enat pínah niijná, páant ĩ bohéna caá. Jesús cruzboó ā wun wāhatjidihjeh bohéna, queétdih jūihnit, jwí déewā yeejép ĩta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh ĩ bóodat túutna caá.

¹³ Queét bóodat túutnitboó Moisés ā wutajdidih túi jepah beedácan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat túutnit, ĩ bóodat túutna caá. Bitá jwí déewā “Queétboó Gálatasdihi moón Jesúihwādihi ĩt túi bóodat túutap tagaá”, queétdih ĩ niíj wēi naáwát pínah niijná, páant ĩ bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ĩ túi wēi naáwát pínahdihi weémboó wā bidcan caá. Pánihi bidcan, jwí Maáh Jesucristo cruzboó ā wun wāhatjidihjeh cāacwā ĩ wēi naáwát pínahdihi wā náah yacna caá. Weemdíh ā wun wāhuchah, nemép Dioíh nihcannitdih yeejép ā chājat túutuchah yuhna, weémboodíh ā bũjácán niít. Páant yeejép ĩ chājachah yuhna, wā en yaccan niít. ¹⁵ Jwiít Jesucristoíhwā jumna, Dios jwiítdih ā enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwí jumuchah, biíc yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, túiniboodíh jwí túut numúchah ennit bácah, búdí yoobát ā wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wā bohéátdih túi jepahnit, Diosjeéh úamcanjeh ñi túi jumúú. Dios yeebdíh jīgah ennit, ā teo wáaca naáh. Biíc yoobó ā teo wáacat pínahdihi nihat áihwādihi wā náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wā péé naáwátbit caá: Jwí Maáh Jesúsdihi teo wāhni wā jumát jíib, weemdíh ĩ puñat yahwítji páantjeh wíih bácahdihi wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúih túini doonádihi Dios ā naáwát túutni nihcan caá”, weemdíh ĩ jwúub niíj tac bũgáca bojo naáh.

¹⁸ Wā déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo yeeb nihatdih búdí oinit, ā túi teo wáaca naáh. Pánihi náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.
Pablo

* 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17 * 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queédih ã túyat túutat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túutna, yeéb Éfeso tátchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Dios ã náahat pah Jesucristo weemdih ãih túini doonádh ã naáwát túutni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah jói cádahcannitdh wā daác wahna caá.*
² Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícidih ñi túi jumat pínah niijná. Weembát yeebdih búdí wā túyat túutna caá.

Jwiít Cristoíhwādh Dios ã túi chājat

³ Jwiít Cristoíhwā caán biícidih jwí jumachah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íip, jwíih caolihdh búdí ã túi chājna caá. Páant ã túi chājachah jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá.
⁴ Jwiít áihwādh nin pah Dios át chājap wut jī. Nin baácidih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícidih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwiít dh átát ñiojip taga. Pánihna, jwiít Jesúsdh jepahnitdh, “Ma yéejat jíib jumna caá”, jwiít dh ã niijcán niít. ⁵ ã náahat pahjeh jwiít dh oinit, jon jātih nin pah Dios át niijíp wut jī: “Wā wūáh Cristo ã chājatjīh queét wā weh í jumbipna caá”, át niijíp wut jī. ⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūáh ã oiniíhwā jwí jumachah, Dios jwiít dh búdí pohba át túi chāj wūhup taga. Páant ã chājatdh jenah joinít, caandih páantjeh búdí jwí wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jíib buúdáát panihnidih jíib chājna, áih meépdih yohnit, át wun wūhup wut jī.* Pánih wun wūhna, jwiít iiguípna jwí bejat déedih túi ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wut jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat jíib ã wūhatdh jéihnit, Diosboó jwí yéejatdh át yoh wūhup wut jī.* Jwiít dh búdí oi jīgah ennit, ã

jéih beedáátjīh ã wūúhdih páant át túi chājat túutap wut jī. ⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidi dh cáacwādh ã jéihya jwuhcan yahna, buu jwuhna Dios jwiít áihwāboodih át beh joyánap taga. Nin pah caá ã jenah joyátji: Cristo nihat ã chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, namp bóo tólihboó jumnitdhbut Dios ã ñioni yeó jáapdh Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumachah, nihat áih míic ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahdh át wutap wut jī.

¹¹⁻¹² Dios ã náahat pahjeh nihatdh chājnit, jwiít judíowā Cristodih jwíih jepah waóhnitboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabut Diosdh í wēi naáwát pínah niijná, jon jātih jwiít dh át ñiwip wut jī. ¹³ Yéejat jíib iiguípna ñi bejat déedih Jesús ã wun wūhatji doonádh joinít, yeebút ñitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúíhwā ñi jumachah, Diosboó ã naóhni Túini Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wahnit, áihwā ñi jumatdh ã júutna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhachah, Túini Espiritu jwiít dh Dios ã jwíih wūhni caá. Pánihna, ã pebhboó jwí juibínachah, jwiít nihatdh túut nuám péanit, ã bíboh páinidih ã wūh beedábipna caá, ã wūt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúíhwādh ã wúbát

¹⁵ Páant ã chājatdh jéihnit, Jesúsdh ñi túi jenah joyát doonádh joinít, nihat bita Jesúíhwādh ñi oyat doonádhbut joinít, ¹⁶ Diosdh wúbh cádahcan, “Queédih ma teo wáacat túina caá”, wāpí niijná caá. ¹⁷ Nin pahbut jwí Maáh Jesucristoíh Diosdh wāpí níj wúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queédih ded pah ma jumatdh ma jéihyanaá, meemdih chah í túi jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpí níj wúbhna caá: “Queédih túut nuám jwíihna, ma pebhboó í juibínachah, ma túut nuám péaat pínahdh ma túi

* **1:1** Hch 18.19-21; 19.1 * **1:7-8** Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * **1:7-8** Col 1.14 * **1:13** Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * **1:14** 2Co 1.22

beh joyánaá. Jwiít míhwā caanná jwī jwībínachah, chah búdí ma túi chājat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wāpī niijná caá. ¹⁹⁻²¹ Nin pahbut wāpī niij wābhna caá: “Ded pah búdí ma wēpat ā jumatdih queédih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh Jesu-cristodih boonanit, ma jéihyepmant bóo bawámant chúdat tútnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjīh chúdna, nihat maátadih maáh ā jumna caá. Būu lāa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ā jumbipna caá. Jwiít caandih túi jenah joinítidih caán wēpatjīh ma teo wáacatdih queédih ma túi beh joyánaá”, wāpī niijná caá. ²²⁻²³ Páant chah wēpni ā jumachah, Diosboó nihatdih Jesúsdi hāt wūtat tútup taga.* Pánih chājnit, Jesúsdi h wao dāh panihni, āihwādi h āih bācah panihnibut āt chājap taga.* Pánihna, jwiít āihwājeéh jumni nihat pebhboó ā jumachah, āih bācah panihni jumna, ā wēpatdih jwiítbut jwī bíbohna caá.

2

Jīb náahcanjeh, Dios jwiítidih ā túi ubat

¹ Yeéboó Jesúsdi h ní jepahat pínah jātih, yeejép ní chāj jwūhachah, Diosboó yeebdih wūnnit panihnit pah āt enep taga. ² Jātih nin pah nīt jum jwūhup taga: Diosdi h yap yohnit ī túi chājcat pahjeh, biíc yoobó mūntih yeebūt yeejép nīt chāj jwūhup taga. Pánih chājna, nemépwā ī maáhboó ā wūtatdih nīt jepah jwūhup taga. Caán nemépwā ī maáh Dios ā wūtatdih yap yohni būu lāa nin baácboó jumna, cāacwādi hbut Dios ā wūtatdih ā yap yohat tútna caá.* ³ Jātih jwiít ni hatbut caan páh jwī chāj jwūhup jī. Dedé jwī weñat pínahdi h, jwī yéj jenah joyátidihjehbut jwī chāj jwūhup jī. Páant jwī chājachah ennit, Diosboó jwiítidih iijnit, ni hat bita yap yohnit biíc di h, ātih peéh chājap ta yūh caá.* ⁴ Oboghjeéhtih, páant jwī

jumachah yūhna, Diosboó jwiítidih búdí āt oyop taga. ⁵ Pánih oi jīgah ennit, boonit panihnit pah jwiítidih āt chājap taga. Yéj chājnit, wūnnit panihnit jum jwūhna, Jesúsdi h jwī jepahachah, caán biíc di h Diosboó jwiítidih āt boonanap taga. Yeejépwā jwī jumachah yūhna, Dios búdí oi jīgah enni jumna, jwī yéjap jīb iiguipna jwī bejat déedih jwiítidih āt túi ubup taga.* ⁶ Cristodih boona, caán biíc di h jwiítidihbut āt boonanap wūt jī. Cristodih ā booaat túttimah, caandih ā pebhboó chúdat tútnit, jwiít āihwā caán biíc di h jumna, ājeéh maáta jwī jumat pínah niijná, jwiítidihbut ā pebhboó Dios āt chúdat tútup wūt jī. ⁷ Pánih chājna, jwiít Cristoíhwādi h ā oi teo wáacat, débóo búdí ā jumatdih ni hatdih ā júutbipna caá. ⁸ Cristodih jwī túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiítidih ā túi ubna caá. Nindih ní túi náhninaá: Ded pah jwī túi chājachah yūhna, jwiít míicjeh jwī jéih túi ubcan caá. Oboghjeéhtih, Diosboó jīb náahcanjeh jwiítidih āt túi ubup taga. ⁹ Dedé jwī túi chājat jīb ni hcan, jwiítidih āt túi ubup taga. Pánihna, “Wā túi chājat jīb weemdih āt túi ubup taga”, ded ā jéih niijcán caá. ¹⁰ Oboghjeéhtih, jwī túi chājatjī jīb túi ubcan yūhna, jwī túi chājat pínah niijná, jwiítidih āt túi ubup taga. Ded pah jwī túi chājat pínahdi h jātih ātāt jenah joiijp taga. Pánihna, Jesúsíhwā jwī jumachah, ded pah ā jenah joyátjī pahjeh, túi chājat caá náahap.

Jwiít Cristoíhwā jumna, biíc di h jwī túi jumat

¹¹ Nindihbut ní náhninaá: Jātih yeéb judíowā ni hcannit, Dioíhwā nīt jum jwūhcap taga. Páant ní jumachah, jwiít judíowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioíhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwī ií en jwūhup jī. Oboghjeéhtih, cāacwājeh jwiítidih ī bóodochah, Dioíhwā jwī jumatdih júutat pínah ā jumachah yūhna, dawá

* 1:19-21 Sal 110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18 * 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3 Col 3.6 * 2:5 Col 2.13

wā déewā Diosdih ī joyáh bojna caá.
 12 Nindihbut ñi náhninaá: Jǎtih Dios ā wahni Cristodih ñit jéih jwuhcap tajī. Jwiít judíowā Dios ā ñíonitdih mácah jumna, Dios jwiít dih ā naáwátjidihbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeébbóó wíih cáacwā ñi jumna caá. Pánihna, weém yeebdíh wā táí chǎj wāhbiipna caá”, Dios jwiít judíowādihjeh āt níj naáwáp tajī. Yeéb judíowā nihcannitboodíh āt níj naóhcap tajī. Pánih jumna, ded pah ñi yéej chǎjat peéh, yeebdíh táí ubni pínahboodíhbut ñit jéih jwuhcap tajī. Diosdihbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhap tajī. 13 Obohjeéhtih, buu jwuhna, Cristodih jepahna, ā yoh wāhni meépjíh yeéb yuúp jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios āt chǎjap tajī.

14 Jesucristojeh jwiít chéne poómp jumnitjidih biíc poómp pah āt chǎjap taga. Jwiít judíowā, yeéb judíowā nihcannitbut jǎtih tubit miíc eníhcannit jwī jumuchah yuhna, Jesús wun wuhna, jwī miíc íjatji jǎhat panihnidih, āt yoh wāhup tajī. Páant ā yohochah, jwiít áih bácah panihni jumna, biíc dih jwī táí jumna caá, buca.* 15-16 Jǎtih jwiít judíowā Diosjeéh táí jummat túut níj ná, Moisés ā wutatjidih jwī táí jepah beedáhip yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh jwī jepah beedácatji jíib bádí peéh chǎjat jwiít dih ā jumap jī. Pánihna, buu Cristo jwiít dih ā wun wāhatdih táí jenah joiná, Diosjeéh jwī táí jumna caá.* Pánih wun wūhnit, caán peéh chǎjat dih āt ubup wat jī. Jwiít chéne poómp jumnitjidih biíc poómpjeh, áih bácah panihni chǎjna, biíc dih Diosjeéh jwī táí jummat pínah níj ná, āt wun wāhup tajī.*

17 Cristo nin baácboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jwī táí jummat pínah doonádih āt ub jūúwáp tajī. Pánih dei jūóhni jwūub pūuh laab béjna, yeéb judíowā nihcannit Diosdih yuúp jumnit panihnitdih, jwiít judíowā

caandíh pehbbit jumnit panihnitdihbut, caán doonádih āt naáwát túutap wat jī.* 18 Ā wun wāhatjíh jwiít chéne poómp jumnitjidih jwī íp Dios ded pah ā jummatdih āt jéihyanap tajī. Páant ā jéihyanachah, Túini Espíritu jwiít nihatdih biíc yoobó ā teo wáacatjíh úmcanjeh Diosdih jwī táí jéih úbhna caá. 19 Pánihna, yeéb judíowā nihcannit, jǎtih Diosdih jéih jwuhcan, jwī déewā nihcan yuhna, buu yeebbút Jesús dih jepahnit, Dios ā weh ñi jumuchah, jwiít nihat biíc weh pah jwī jumna caá. 20 Jwiít nihat biíc dih Dios ā chǎjni muu pánihni jwī jumna caá. Jesús áih túini doonádih naáwát túutnit, Dios naáwát dih naóh yapanit biíc dih, Dios ā chǎjni muu wēp teo lajat panihnidih āt jwíih jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ā jumna caá.* 21 Jwiít nihat Jesús dih jepahnitdih Dios táí jenah ennit, ā duuj pǎp aabánit, caandíh weñat pínah muu pánihnidih ā chǎjna caá. 22 Yeebdíhbut táí jenah ennit, biíc yoobó jwíjeéh ā duuj pǎp aabáat pah ā chǎjna caá. Pánih chǎjna, jwiít nihat biíc dih Túini Espíritu ā jummat muu pánihni jwī jumna caá.*

3

Judíowā nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ā jummat

1 Páant Dios yeebdíh ā táí teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowā nihcannitdih Diosdih bádí wā úbhna caá. Yeebdíh Jesús dih túini doonádih wā bohéat jíib nemat muuáboó ī nemni wā jumna caá. 2 Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh áih túini doonádih ā naáwát túutap be. Caandíh ñitát joi tágaá.* 3-6 Jon jǎtih ā jenah joyátji pah Dios yeéb judíowā nihcannitdih ā oi teo wáacat pínahdih cáacwā ī jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ā táí jéihyanap jī.* Caandíh yeebdíh

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19 * 2:20 Is 28.16; Mt 21.42 * 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12

wãát naóh daacáp jĩ. Páant wã daacátjidih ennit, “Pablodih Dios át túi jéihyanap taga”, ñi niij jéihbipna caá. Yeéb judíowã nihcannit, jwiít judíowãbut biíc yoobó Jesucristodih jwĩ jepahachah, jwiít nihat biíc dih Dios áihwã pínah ã chãjna caá. Páant ã chãjat pínahdih nihat jwĩ ñuwã ã jéihcah yuhna, bũu jwuhna Túini Espírituboó Jesús áih túini doonádih naáwát túutnidih, Dios naáwát dih naóh yapanitdihbut át jéihyanap taga. Yeéb judíowã nihcannit, jwiít judíowã biíc dih, jwĩ yéejat jíib iiguípna jwĩ bejat déedih, Jesucristodih jwĩ jepahat jíib, Dios jwiít dih át túi ubup taga. Pánihna, jwiít nihat biíc dih áih bácah panihni jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, áih cáacwãdih ã naáwátji pahjeh jwiít nihat biíc dih ã túi chãjbipna caá.*

7 Dios weemdih oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeéb nihat judíowã nihcannitdih ã naáwát túutap jĩ. Pánih naáwát túutnit, Dios ã wēpatjĩh weemdih ã jéihyanap jĩ, wã túi naáwát pínah niijná.

8 Nihat Jesúhwãdih jenah joinít, oboh jumni wã jumachah yuhna, Diosboó weemdih búdí ã oi teo wáacap jĩ, judíowã nihcannitdih Jesucristoĩh túi doonádih wã naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ñi jepahachah, Diosboó yeebdih búdí ã túi chãjbipna caá”, wãpĩ niij naóh bohéna caá.*

9 Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chãjni, ded pah ã jenah joyátji ã jéihya jwuhca naáhdih bũu nihat cáacwãdih wã túi jéihyana caá.

10 ¿Pánih chãjna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwã, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih ã jepahachah, biíc dih áihwã pínah ã chãjachah ennit, nihat áih ángelwã, nihat nemépwãbut Dios chah ã túi jéih beedáatdih ã jéihyat pínah niijná, páant át chãjap wut jĩ.

11 Dios biíhmah páant ã jenah joyátji biíc yoobó, jwĩ Maáh Jesucristo ã wan wãhatjijĩh át chãj beedánap wut jĩ.

12 Pánihna, Jesucristodih jepahnit, áihwã jumna,

umcanjeh, “Weemdih ã túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwĩ túi jéih uúbhna caá. 13 Pánih jumnit, yeéb judíowã nihcannitdih túini doonádih wã naáwát jíib weemdih yeejap yapat doonádih joinít, ñi jĩgahca bojoó. Yeebdih jĩgahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jumap pínah caá. Pánihna, caandih jenah joinít, ñi túi weñeé.

Jesucristo ded pah ã oyat

14 Yeéb judíowã nihcannit, jwiít judíowã biíc dih Jesucristoĩhwã jumna, jwĩ ípdih bódícha caj yoh ñajnit, yeebdih búdí wã uúbhna caá.

15 Dios ã pebh jumnitdih, nihat nin baác dih moondihbut mácah poómp jwĩ jumachah yuhna, áihwãdih biíc weh pah át chãjap wut jĩ. Pánih chãjna, jwiít dih áih wãt át búdhdap wut jĩ.

16 Pánihna, nin pah yeebdih jwĩ íp Diosdih wãpĩ niij uúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espiritujĩh queédih búdí ma teo wáacá, 17 queét Cristodih ã túi jenah joyóchah, áih mũu pánihni, íh caolihboó ã túi jumap pínah niijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chãjna, ã chãja naáh. Máa náatna baác ñumah bejna, bũujcán ã túi tewat dée pah, queébut túi oinit ã jumna naáh, túinijeh ã chãjat pínah niijná”, wãpĩ niijná caá.

18 Nin pahbut wãpĩ niij uúbhna caá. “Paá, Cristo ã oyat ded pah búdí ã jumapdih queédih, nihat bita míhwãdihbut, ma túi beh joyánaá.

19 Jwĩ jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí ã oyatdih ã jéihyat pínah niijná. Páant ã jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedáatdih, ma oyatdihbut queédih búdí ma jéihyanaá, ma náahat pah ã túi chãjat pínah niijná”, jwĩ ípdih wãpĩ niijná caá.

20-21 Ded pah Diosdih jwĩ uúbát dih, jwĩ jenah joyát dihbut caán chah búdí ã jéih chãjna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwĩh caolih díitboó Túini Espiritu ã wēpatjĩh jwiít dih búdí ã jéih teo wáacna caá. Páant ã chãjachah, nihat cáacwã, bũu láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandih búdí ã

* 3:3-6 Col 1.26-27 * 3:8 1Co 15.9

weñe naáh. Ded pah nihat áihwādhíh búdí ã teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo ã táí chā́j wāhatjidihbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí ã jumna nah.

4

Jwiít Cristoíhwā bícdih ded pah jwī jumna

¹ Yeéb judíowā nihcannitdih wā bohéat jíib nemat mūboó jumna, nin pah yeebdíh wā wutna caá. Yeéb Dios ã ñionit jumna, túinijeh jumna caá náahap. ² “Weém oboh jumna caá”, níj jenah joinít, bitadih jáihcannit ñi jumna. Bitayeebdíh yeejép í chā́jachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah í chā́jatjidih ñi jwáub náhnica bojó.* ³ Pánih jumna, yeéb táí bícdih Túini Espiritu ã chā́jatjidih ñi yéejacan níit. Táí bícdih jwī jumna pínahdih jwiít Dioíhwādhíh búdí bidat caá náahap. ⁴ Jwiít nihat bícdih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwī jumna caá. Jwiít nihatdih Dios ã wahní Túini Espiritu bícjeh tigaá. Jwiít nihat Dios ã ñionit ã pebhboó jwī bejat pínahdih bíic yoobó jwī páina caá. ⁵ Caán bíic Jesússeh tigaá jwī Maáh. Caán Jesúsdhijeh tigaá jwiít nihat jwī jepahap be. Jesúsdhijeh jwī jepahat júutna, bíic yoobó daabánit jwī jumna be. ⁶ Caán bíic Diosseh tigaá jwiít nihatdih jáap caolih dée át chā́jap taga. Pánih chā́j wāhna, jwiít nihat jwī íp jumna, jwī Maáh caá. ã maáh jumna nihat chah ã wēpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatdih ã teo wáacna caá, ã weñat pínahdih jwī táí chā́jat pínah níj. Jwiít nihat cātíh ã jumna caá. Páant ã jumna chah, bíic weh dée pah táí jumna caá jwiít dih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, bíic weh dée jwī jumna chah yuhna, ã náahat pah mácah jéihyatnadhíh jwiít nihatdih Cristo át wāhup taga. ⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah át níj daacáp tají:

“Caandíh eníhcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó ã jwáub páuh

laáb juibíat túttimah, áihwādhíh táinidih át wāhup taga”, át níj daacáp tají. *(Sal 68.18)*

⁹ Pánihna, “jwáub páuh laáb juibíat”, ã níjchah, “Nin baácboó jumna, caandíh eníhcannitdih ã yap yohat túttimah, wunnitji í jumna boobút át dei bej wāhup wut jí”, jwī níj jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej wāhni, nihatdih maáh jumna túut níj, Dios pebhboó át jwáub páuh laab béjep wut jí. ¹¹ Pánih páuh laab béjnit, áihwādhíh Túini Espiritudih wah deyana, mácah jéihyatnadhíh át wāhup taga. Biquínadhíh Jesúsíh táini doonádhíh naóh peetát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Túini Espiritu ã naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Jesúsíh táini doonádhíh jáap joinít í táí jepahat pínah níj, wēp naáwát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodíh Dioíhwādhíh duó wáinit, ã naáwát dih í táí bohéat pínah jéihyatdih át wāhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwādhíh át táí wāhup taga, Dios ã weñat pínahdih chā́jnit, jwī táí míic teo wáacat pínah níj. Pánih míic teo wáacna, ded pah Dios ã chā́jat túutuchah, jwī táí jéih chā́jna caá. Pánih jumna, jwiít nihat bícdih Diosdih jwī chah táí jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bácah panihni jumna, wébít ã behat dée pah, bícdih jwī táí behbípna caá. ¹³ Pánihna, jwiít Dioíhwā táí behna, Jesús Dios wāuhdhíh chah jenah joinít, jwíjeéh ã jumna dihbut chah jéihnit, bícdih jwī táí jambípna caá. Pánihat túttimah, táí behnit dée pah jumna, Jesucristo ã jumna pah muntih jwiítbut jwī jambípna caá. ¹⁴ Pánihna, Jesucristo ã wāhni jéihyatnajíh táí míic teo wáacna, wébít dée jwī jumna níit. Wébítboó dedé naáwát dih joinít, ípí táí joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép í chā́jat túutuchah, í jepahna caá. Bita Dios naáwát dih ded pah mácah í yee naáwáchah, ípí táí joiná caá. Cāc wihcanni jááj chóo dée pah

* 4:2 Col 3.12-13

5

Dios weh jumna, ded pah jwĩ jumat

¹ Jwĩ weh jwiĩtdih ennit, biíc yoobó ĩ chājat dée pah, Dios weh ā oinit jumna, caandih jenah joinít, biíc yoobó ñi jumna. ² Pānih jumna, Jesucristo jwiĩtdih ā oyat pah, bitadihbut ñi túi oyoó. Pānih búdí oinit, jwĩ yéejat jíib, caán jwiĩtdih āt wān wūhup wut jĩ. Judíowā Dios ā weñat pínah niijná, caandih oveja wūhndih ĩpĩ mao cáo wūhup jĩ. Páant ĩ mao cáo wūhat dée pah, Jesús jwiĩtdih āt wān wūhup wut jĩ.*

³ Jesúihwā jumna, dedé íí náah jumnidih ñi chājca bojoó. Pānih chājatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitáih bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājcah, yeebdih dooná ā wihcan niít. ⁴ Dedé íí náah jumnidih míic niijcán, jenah joicánnit pahbut míic wéhecan, ñi míic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios túini ā jumachah, āihwādhí túinijeh míic wéheat caá náahap. Pānih míic wéhena, “Jwiĩtdih ma túi chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdih náahap. ⁵ Nindih ñi túi náhninaá: Ded íí náah chājni, ded íí náah chājat jenah joiníbut Dios pebhboó ā waadcán niít. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ā waadcán niít. Pānih en ñinahni bií déedihjeh wēnit, Diosboodih ā jéih wēican caá. Pānih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jumapboó ā juibican niít. Pānihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

⁶ “Páant ñi chājachah, ā túina caá”, ded ā niij yee naáwáchah yuhna, yeébboó ñi joyáh bojoó. Pānih yeejép chājnit Dios ā wutatdih ĩ yap yohatji jíib, búdí ĩjnit, queétdih ā peéh chājnipna caá. ⁷ Pānih yeejép chājnitdih ñi pej jumca bojoó. ⁸ Diosdih ñi jepahat pínah jātih, túi chājcan, dapúát panhipboó ñit jum jwūhup taga. Obohjeéhtih bwa, Jesucristodih jepahna, baabát panhipboó ñi jibna caá, bwa. Pānih jumnit,

túinijeh ñi chājaá. ⁹ Baabát panhipboó jumna, túinijeh ñi jumnipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhnipna caá. ¹⁰ Dios ded pah ā weñat pínahdih ñi bidií. ¹¹ Diosdih náahcannit dapúát panhipboó jumna, yeejép ĩ chājat pah yeébboó ñi chājca bojoó. Páant ĩ túi chājcatdih ennit, Dios naáwátndih naóhna, “Páant ñi chājachah, ā túican caá”, queétdih ñi niijí. ¹² Cáacwā ĩ encah, queét yeejépwā tubit yeejép ĩ chājatdih bitadih míic wéhena, jwĩta tíic tagaá. ¹³ Queét yeejép chājnitdih Dios naáwátndih naóhna, jiiátjĩh jii bídat pah chājna, ĩ chājat yeejép ā jumatdih queétdih jwĩ jéihyana caá. Páant ĩ yéej chājatdih jwĩ jéihyanachah, ĩ túut nuumbípna caá. Pānih túut nuumnít, baabát panhipboó ĩ jumnipna caá. ¹⁴ Pānihat pínah caá nin pah jwĩpĩ niij ewep:

“Ūoni panihni, ma jáa bojoó. Wanni panihnibut, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma jumat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdih ā jéihyabipna caá”, jwĩ niijná caá.

¹⁵ Pānihna, ĩñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah joinít ñi jumna. ¹⁶ Bwa láa cáacwā tubit yeejép ĩ chājachah, yeébboó yeó jáap jumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, túinijeh ñi chājaá.* ¹⁷ Pānih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó. ¹⁸ Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátndih, ñíih bácahdihbut ñi yéejana caá. Yeejépdihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdih yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā túi teo wáacat pínahdih búdí ñi bidií. Caán ā wāhni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wūhnipna caá. Caán túiniboodihjeh wutni caá. ¹⁹ Míic wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pānih wēina, David ā daacátjidi, bita ĩ daacátjidihbut eonit, Túini Espíritu ded pah ā jéihyanachah,

* 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6 * 5:16 Col 4.5

caandihbut ñi eweé. Caolih diitboobút caandih wēinit, ñi eweé. ²⁰ Pánih jumnit, yeéb Cristoíhwā ded pah ā yapachah, biíc yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumna.*

Jesúhwā áa jumnit ded pah ĩ jummat

²¹ Cristojeéh túi jummat túut niijná, bita Jesúhwā ĩ jenah joyátdih ĩ naáwáchah, wēi joinít ñi míic túi jepahaá.

²² Jwī Maáh Jesúsdiñ ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadiñ ñi túi jepahaá.* ²³ Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumchah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumchah, jwiít áihwāboó áih bácah panihni jwī jumna caá. Caanjéh jwiít dih túi ubni ā jumna caá. ²⁴ Pánihna, Cristoíhwā jumna, caandih jwī túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Bui yeéb neoná áa jumnitdih jwah wā jwúb naóhna caá. Cristo jwiít áihwādiñ búdí oina, jwiít dih át wun wūhup wut ĩ. Pánihna, jwiít dih ā oyat pah, yeebút ñi weha mána yaádhdiñ ñi túi oyoó.* ²⁶ Jwiít áihwā jwī jummat pínah niijná, Cristo jwiít dih wun wūhudiñ át dei jūwáp tajī. Pánihna, áih túini doonádiñ joinít, jwī jepahachah, yéguehdih jwī choc yohat pah, jwī yéejatdih át yoh wūhup taga. Áihwā jwī jummat júutat pínah niijná, jwī daabánap ĩ. ²⁷ Pániñ yéejatdih yoh wūhna, jwiít niñat áihwādiñ Dios pebhboó Jesús ā ub bejechah, túini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wíguihat wihcannit, túi jíghnit jwī jumbipna caá.* ²⁸ Cristo áihwā áih bácah déedih āpī túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñiñ bácahdih ñipī míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdiñ túi en dawát caá náahap. Queétoó ñiñ bácah dée jumna, queétdih túi

en daonít, ñiñ bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap. ²⁹⁻³⁰ Jwiít niñat jwīñ bácahdih yéejáihcan, caandih jwīpī túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwā áih bácah dée jwī jumchah, caanbút jwiít dih āpī túi chājna caá. Páant ā túi chājat pah, jwī weha mána yaádhdiñ túi chājat caá jwiít dihbut náahap. ³¹ Nin pah Moisés át niñ daacáp tajī: “Páant tigaá ded newé yad pínahdiñ ubna, ā mánadiñ pahniñ, ájeéh bólijeéhjeh ā jumbipna caá. Pánihna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah dée pah ĩ jumbipna caá”, át niñ daacáp tajī.*

³² Páant ā niñatdih beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih ā jumna caá. Nin pah niñ naóhna caá át chājap: Jwiít niñat Cristoíhwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh biíc pah jwī jumna caá. ³³ Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaádhjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pániñ jumnit, ñi weha mána yaádhdiñ túi oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadiñ túi joyát caá náahap.

6

Ī mána ĩ wehjñ ded pah ĩ jummat

¹ Bui yeéb wébitdih jwah wā jwúb naóhna caá. Jwī Maáh Jesúsdiñ jepahniñ jumna, ñi mána ĩ wutuchah, jíponih niñcánjeh, ñi jepahaá. Páant chājatdih yeebdih Dios ā náah yacna caá.* ²⁻³ Jon jātih Moisés nin pah át niñ daacáp tajī: “Ñi mánadiñ ñi túi chājaá. Pániñ chājna, búdí wēinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, át niñ daacáp tajī.* Páant niñ wutna, jwīñ láa nin pahbut át niñjip wut ĩ: “Páant ñi chājachah, wā niñjatiñ pah yeebdih wā túi chājipna caá”, át niñjip wut ĩ.

⁴ Bui yeéb ĩ mánadiñ jwah wā jwúb naóhna caá. Ñi wehdih tabit jūihniñ, ñi íjaca bojoó. Obohjeéhtih, oiniñ, ñi túi wái behanaá. Dios ā weñat pínahdiñ ded pah ĩ chājat pínahdiñ ñi bohénaá.

* 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9

* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21

Dios naáwátidih ĩ joyáh bojochah, ñi túi joyát túutú.*

Teo wāhñit, ĩ maátabut ded pah ĩ jummat

⁵ Bũũ yeéb teo wāhñitdih jwũh wā jwũub naóhna caá. Yeebdíh wũtnit ĩ peéh chājat pínahdih úmna, queétdih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wēinit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih ñi túi teo wũhũ. ⁶ Yeebdíh wũtnit ĩ enechahjeh túi teona yũhna, ĩ encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wũhñit jumna, Dios yeebdíh ā náah yacat pah túi wēi chājnit ñi jumũ. ⁷ Pánihna, ded pah teo wũhna, cāacdihjeh teo wũhcan, wēinit, jwĩ Maáhboodíhjih ñi teo wũhũ. ⁸ Pánih chājnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chājachah, Diosbut táinidih yeebdíh ā chāj jwũubabipna caá. Ñi teo wũhũchah, cāacwā yeebdíh jíib wũhna, ĩ wũhcahbut, biíc yoobó Dios táinidih ā chāj jwũubabipna caá.*

⁹ Bũũ yeéb queét ĩ maátadih jwũh wā jwũub naóhna caá. Yeebdíh teo wũhñitdih táinijeh ñi chājaá. “Wā wũtatdih ma jepahcah, búdí wā peéh chājbiipna caá”, ñi níj jũihca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwĩ Maáh Jesucristo, Dios pehbboó jumni queétdihbut ĩ Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah ñi chājatdih jéihnit, yeebdíh teo wũhñit ĩ chājatdihbut jéihnit, biíc yoobó ñi chājat jíib ā túi wũhbiipna caá.*

Jwĩt Cristoíhwā ded pah nemépwādh jwĩ jéih yap yohat

¹⁰ Bũũ yeebdíh péeni wũtatdih wā naáwíhna caá. Jwĩ Maáh Jesús nihadidih jéih beedáni ā jumũchah, jwĩt caán biícidih jumna, caandíh túi jenah joinít, nemépwādh yap yohñit jummat caá náahap. ¹¹ Romadih moón soldadowā ĩ maáh nihadidih wāhni míc maona ĩ jāhat chóodih ĩpĩ dũoná caá. Pánihat dée pah yeebbút jwĩ Maáh

Dios nihadidih wāhni jāhat pínahdih ñi ubũ, nemép ā yeeatdih túi yap yohat túut níijná. ¹² Cāacwādhjih pohba nihcan caá jwĩt míc mawat panihni ā jumũ. Obohjeéhtih, wēpép nemépwādh jwĩ míc maona caá. Queét nihadidih jwĩt cāacwādh yeejép ĩ wũtna caá. Jwĩt Jesúhwādh chah eníhcan, Dios ā wũtatdih ĩ yap yohat túutna caá. ¹³ Pánihna, ĩtah chóo panihni, nihadidih Dios ā wāhni jāhat pínahdih ñi ubũ, nemép yeebdíh yeejép ā chājat túutuchah yũhna, ñi túi yap yohat túut níijná. Pánih chājna, míc mao péanachah, ñáo jweicánjeh, wēp ñũhñit panihnit ñi jumbiipna caá.

¹⁴ Túi yap yohñit pínah jumíhna, nin panihnit ñi jumũ: Soldado āih juyáat tũpĩh āpĩ juí wái chéona caá, āih yégueh chóodih ā túi tewat pínah níijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhñit ñi jumũ. Soldado āih tacadidihbut ĩtah chóo āpĩ dũoná caá, caandíh eníhcannit āih caolididih ĩ ñũũp chũúacat pínah níijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ā wēpatĩh túi yoobópdih chājat caá náahap, nemépboó ñíih caolididih ā jéih yéjacat pínah níijná.* ¹⁵ Soldado āih jítchadidih túi wēpép zapatosdih āpĩ dũoná caá, ā túi bejat túut níijná. Pánihat dée, yeebbút Dioíh túini doonádh ñi túi joí cádahca bojoó, jwĩ maáhjeéh túi jumnit, bitadidih naáwádh ñi túi bejat túut níijná.*

¹⁶ Soldado āih bācahdih jāhat naadidih āpĩ ubna caá, caandíh eníhcannit ĩh ñũũpat doóbhñadidih cáo dodhñit, ĩ ñũũpuchah ennit, caán naajĩh ā túi míc jāhat túut níijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ā yee wũtuchah yũhna, ñi joyáh bojat túut níijná.* ¹⁷ Soldado ĩtah waochá páhadidih āpĩ páahna caá, āih wao dáhdidih ā túi wapat pínah níijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ā túi ubatjididih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyádhidih ā yéjacat pínah

* 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9 Dt 10.17; Col 3.25 * 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7

* 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17

niijná.* Soldado íbat naadáh ãpĩ ubna caá, caandáh eníhcannitdih ã túi míc mawat túat niijná. Pánihat dée, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh ded yeebdáh yéjaíhndih Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandáh ñi túi yap yohat túat niijná.* 18 Pánih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosdih ñi túi úbh cádahca bojoó. Pánih úbhna, ñíh pínahdih úbhnit, bitaáh pínahdihbut ñi úbú. Ëonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumú. Nihat Jesúíhwádhbut ñi úbh cádahca bojoó. 19 Pánih úbhnit, weemdíhbut búdí ñi úbú, úmcanjeh Jesúíh túini doonádih yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná. 20 Caán doonádih wã naáwát jíib nemat múboó ítah tǒpjĩh chéoni wã jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhnit, úmcanjeh wã túi wěp naáwát pínah niijná, weemdáh ñi úbú. Weemdáh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ã pée túyat tútat

21 Ded pah wã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wã wahna caá.* Caánboó Jesúsdihtú túi jéihni, jwĩ oini caá. Jesúíh túini doonádih wã naóh jibichah, weemdáh búdí ãpĩ teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna jubínit, nihatdih yeebdáh ã naóhbična caá. 22 Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihnit, ñi jĩgahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandáh wã wahna caá.

23 Jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúíhwã ñi túi jumú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míc oinit ñi jumú. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh. 24 Yeéb nihat jwĩ Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjĩh ã túi chãja naáh. Yeebdáh búdí wã túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

FILIPENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wāhñit jumna, ni hat yeéb Filipos tátchidih moón Jesúíhwā, ñi maáta, yeéb ni hatdih teo wáacnitdihbut túyat tútña, bihdih daacát tútñit, nin náodih yeebdíh wā wahna caá.* ² Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wā úbát jumat pah búdei wēnit, “Túina caá, Paá”, jwí ípdih wāpí niijná caá. ⁵ Túini doonádih wā bohé jibichah, Jesúsdiñ ñi jwíih jepahni yeó jápman, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat tút niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipí wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdei wāpí wēi úbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahñit ñi jumachah, jwí íp Dios yeebdíh táiniboodíh tút nūmná caá ã chājap. Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jūwáchah, yeebdíh ã tút nūm jwíihat pahjeh muntih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumat pínah niijná, ã tút nūm péabipna caá. Páant ã chājat pínahdih wā túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdíh búdei oinit, páant wā wēi jenah joyóchah, ã túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúíh túini dooná ded pah ã jumatdih bitadih wā bohé jibichah, nemat mūboó wā jumachah, āpí túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó āpí teo wáacna caá. ⁸ Jesucristo ã oyatjih yeebdíh búdei wā bidatdih Dios ã jéihna caá. ⁹ Yeebdíh nin pah wāpí niij úbhna caá: “Paá, queédih búdei ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihñit, túi jenah joinít í jumat pínah niijná. ¹⁰ Páñih jumna, ded pah í túi chājat pínahdih í jéihbipna caá. Páñih jéihna, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jūwáchah,

túi chājñit í jumachah, í yéejatji júb queédih ã peéh chājcan niit. ¹¹ Páant í túi chājachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih ni hat cáacwā í jéihbipna caá. Páñih jéihñit, ‘Dios túini, wēpni ã jumna caá’, meemdíh í niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpí niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chājat

¹² Wā déewā panihñitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá: Bū nemat mūboó wā jumachah yuhna, túini doonádih dawá cáacwā joiná caá í chājap. ¹³ Cristoíh doonádih wā bohéatji júb nemat mūboó wā jumatdih ni hat maátaíh mūboó jumñit soldadowā í jéihna caá. Ni hat bita ninjih jumñitbut caandíh í jéihna caá.* ¹⁴ “Pablo nemat mūboó jumna yuhna, Dios ã teo wáacachah, Jesúíh doonádih ã naóh cádahcan caá. Páñihna, jwiítidihbut yeejép í chājachah yuhna, biíc yoobó ã teo wáacatjih jwí naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúíhwā áih túini doonádih bitadih wēp naóhna caá í chājap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tubnit, “Jwiít Cristoíh doonádih jwí bohénachah, cáacwā búdei wēnit, jwiítboodíh í túi péebipna caá”, niij jenah joinít, áih doonádih í bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwā Cristodih í túi jepahat pínah niijná, táinijeh caandíh í bohéna caá. ¹⁶ Queét weemdíh, Cristodihbut oinit, áih doonádih í bohéna caá. Cristoíh doonádih bitadihbut wā túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat mūboó ã wáhatdih jéihñit, queétbut caán doonádih í túi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tubnit weemdíh eníhcan, Cristodih yoobópdiñ oican, cáacwā queétboodíh í en weñatdihjeh náahna, áih doonádih í bohéna yuh caá. Páñih bohéna, nemat mūboó wā jumachah, weemdíh í jgahat tútíhna

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant ĩ chājachah yuhna, Cristoíh doonádih bohé tiguaá ĩ chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, áih túini doonádih ĩ naáwáchah, cāacwāboó caandih ĩ jepahna caá. Bitaboó túi oinit, ĩ bohéna caá. Pánihna, queét nihat ĩ bohénachah, dawá cāacwā joiná caá ĩ chājap. Páant ĩ joyát doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Nindihbut jenah joinít, wā wēina caá: ¹⁹ Diosdih ĩi úbáchah, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh weemdih nemat mūmánt ĩ bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ĩ bacanachah, ĩ mawachah yuhna, weemdih dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdih ā teo wáacatjidih náhnit, cāacwā caandih ĩ weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úmcanjeh, áih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wā tíccan níit. ²¹ Wā jum jwuhna, Cristo ā náah yacat pah wā chājbipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ájeéh wā jumachah, chah āta túi tagaá.* ²² Páant ni-ijná yuhna, wā jum jwuhíhna caá, Cristoíh doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandih ĩ jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbóo bejat túat niijná, wunatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodih wā jéihcan caá. ²³ Cristo bíicdih búdí jumíhna, ā pebhna wā bejíhna caá. Nin baácboó jummat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumachah yuhna, yeebdih teo wáacat pínah ni-ijná, jum jwuhat caá weemdih náahap. ²⁵ Pánihna, caandih jéihna, ĩjeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdih páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih túi jenah joinít, chah ĩi weñat pínah niijná. ²⁶ ĩi pebhna wā jubínachah, Jesús weemdih ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo āt túi teo wáac tagaá”, caandih ĩi níj wēibipna caá.

Cristoíhwā ded pah ĩi jummat

* **1:21** Gá 2.20; Col 3.4 * **1:30** Hch 16.19-40

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhbipna caá: Cristoíh túini doonádih jepahnit jumna, ā jummat tútat pahjeh túi wēpnit panihnit ĩi jumú. ĩi pebhna jubína, wā jubícahbut, áih doonádih bitadih ĩi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, túi bíicdih jenah joinít, túini doonádih chah wēpnit ĩi jumú. Páant ĩi jummat doonádih wā joíhna caá. ²⁸ Yeebdih eníhcannitdih ĩi úmca bojoó. ĩi úmcatdih ennit, Dioíhwā ĩi jummatdih bita ĩi jéihbipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ā túi ubat pínahdihbut ĩi jéihbipna caá. Queét iiguípna ĩi bejat pínahdihbut ĩi jéihbipna caá. Páant tiguaá Dios ā chājbip. ²⁹ Cristodih ĩi túi jenah joyát pínahdih Dios yeebdih āt náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā ĩi jummat júib míic yáihnit jumna yuhna, caandih cádahcannit pínahbut āt náah yacap taga. ³⁰ Con láa ĩi jeéh wā jumachah, weemdih yeejép ĩi chājatdih ĩi enep jí. Būbut weemdih páant ĩi chājat doonádih ĩi joiná nacaá. Cristoíhwā jwí jummat júib, bita yeebdih yeejép chājnit, weemdihbut yeejép ĩi chājachah, jwiit nihatdih bíic yoobó búwat ā jumna caá.*

2

Cristoíhwā túi bíicdih ĩi jummat

¹ Yeéb Cristoíhwā ĩi jumachah, ā oyatjīh yeebdih ā túi weñana caá. Túini Espiritu ĩi jeéh ā jumachah, bitadih oinit, jígah en teo wáacnit ĩi jumna caá. ² Páant ĩi jumachah jéihnit, wā túi wēina caá. Pánihna, bíic yoobó jenah joinít, míic oinit, túinijeh ĩi jummat doonádih joinít, chah wā wēibipna caá. ³ “Weém nihatdih jéihni caá”, ĩi níj jenah joicá bojoó. Bita yeebdih ĩi wēi enat pínahdihbut ĩi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadih túi wēinit, “Caánboó chah túini ā jumna caá”, ĩi níj jenah joyoó. ⁴ Yeéb ĩi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadih ĩi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandih ã jwúub waadát

⁵ Jesucristo ded pah ã jenah joyát pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó.

⁶ Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wã íp biíc yoobó wã jumatdih wã cádahcan niít”, át niíj jenah joicáp wut jĩ.*

⁷ Pánih Dios biíc yoobó ã jumatdih cádahnit, nin baácboó teo wũhni pah át cãac jumap wut jĩ.

⁸ Pánih chãjna, jwiít cãacwã jwĩ jummat pah oboh jumni át jumap wut jĩ. Pánih jumnit, ã ípdih túi jepahna, ã náahat pah át wun wũhup wut jĩ. Yeejépwãdih ípĩ mawat pah, caandih cruzboó ït péoh dodh mawap wut jĩ.*

⁹ Páant ã jumachah, jwĩ íp caandih chah maáh át waadánap wut jĩ, nihat cãacwã caandih ï weñat pínah niijná.*

¹⁰ Pánihna, Jesús ã maáh jummatdih jéihna, jeámant moón, nin baác dih moón, iiguípboó jummatbut bódicha caj yoh ñajnit, caandih ï wëi naóhbi pna caá.

¹¹ “Jesucristo Maáh yoobát ã jumna caá”, nihat ï niíj naóhbi pna caá. Páant tigaá Dios queétdih ã naáwát túutbi pna caá, caandihbut ï weñat pínah niijná.*

Cristoíhwã yeh iignít panihnit jwĩ jummat

¹² Pánihna, wã oinitá, ñijeéh wã jumachah, wã naáwát dih ñi túi jepahatji pahjeh muntih, bũ yúup wã jumachah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi ubnit jumna, Dios maáh ã jummatdih jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh ñi chãjaá.

¹³ Diosjeh ãpĩ túi teo wáacna caá, ã náah yacatdih jenah joinít, jwĩ túi chãjat pínah niijná.

¹⁴ Ded pah ñi chãjat pínahdih wëinit, yeejép wéhecanjeh, bitadih míc jũihcan, táini jeh ñi chãjaá. ¹⁵ Pánih chãjnit, Dios ã weh yéejat wihcannit ñi jumbipna caá. Páant caá yeebdih jummat náahap, yeejépwãjeéh jumna yuhna, ï chãjat pah ñi chãjcat túut niijná. Pánih chãjcan, yeh iigní cúiwã panihnit jumna, queétdih teo wáacnit, táini doonádih bohéat caá náahap.*

¹⁶ Pánih chãjna, Dios naáwát dih cádahcanjeh, bitadih ñi túi bohénaá, queétdihbut ãjeéh ï túi jummat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jũúwáchah, yeebdih búdí wëinit, “Oboh caá queétdih wãt bohéjip taga”, wã niijcán niít. ¹⁷ Cristoíh doonádih yeebdih wã naáwátji jíb, bita weemdih ï mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdih ï mao yohochah nihna, páantjeh wãta wëi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádih ñi jepahatji jíb, bita yeebdihbut yeejép ï chãjachah yuhna, caandih cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wũhna caá. Pánih teo wũhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wã wëina caá. ¹⁸ Páant weemdih ï mao yohochah, Cristo pebhboó wã jummat pínahdih jenah joinít, wãjeéh yeebbát ñi weñéé.

Timoteo ded pah ã jummat

¹⁹ Jwĩ Maáh Jesús ã náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wã wahbi pna caá, jwúub joinít, ñiñ doonádih ã naáwáchah joinít, wã weñat pínah niijná.*

²⁰ Caanjéh yeebdih oinit, ñi túi jummat pínahdih búdí ã jenah joiná caá. Bíih caan pánihni ã wihcan caá.

²¹ Bitá ï weñat pínahdihjeh jenah joiná, Jesucristo ã náahatboodih ï jenah joicán caá.

²² Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chãjnit, wã wũh panihni wãjeéh táini doonádih ãpĩ bohéatdih yeéb ñi jéihna caá.

²³ Pánihna, ninjĩh moón maáta weemdih ded pah ï chãjat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pebhboó wã wahbi pna caá, yeebdihbut wĩh

* 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23

* 2:15 Dt 32.5 * 2:19 Hch 16.1-3

doonádih ã naáwát pínah niijná. ²⁴ Jwĩ Maáh Jesús ã teo wáacachah, waícanjeh weembút ñi pebhna wã bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ã jummat

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo biíc dih ñi pebhna wã jwúub wahbipna caá. Weemdih ñi teo wáacat túutuchah joinít, caán wã úud panihni wãjeéh teona, bita caandih yeejép ã chãjachah yuhna, Dios naáwát dih ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdih búdí ã náhnina caá. Æ tubúp chũúát doonádih ñi joyátjidih jéihna, búdí ã jĩgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ã jenah joyátdih jéihnit, “Caandih ã pebhboó jwúubaat caá náahap”, wã niij jenah joiná caá. ²⁷ Yoobóp dih tigaá caán búdí ã tubúp chũúup be. Wunatbit ã yapap be. Páant búdí tubúp chũúuchah yuhna, Dios caandih jĩgah ennit, weemdihbut jĩgah ennit, caandih ã boonap be. Caán wã chéen ã buúúchah nihna, weémboó búdí wãta jĩgah tagaá. ²⁸ Pánihna, buúú bácah waícanjeh caandih ñi pebhboó wã wahbipna caá, caandih ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembát wã wēibipna caá. ²⁹⁻³⁰ Jwĩ maáih ã jumachah, caandih ñi túi wēi jwáá. Yeebboó weemdih ñi jéih teo wáacadih jũóhcan, caandih ñi wahachah, weemdih ã túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chãjna, ã wuníhip yuh be. Pánihna, caandih, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh túi jenah joyát

¹ Buúú bácah, wã déewã panihnitá, nindih wã naóhbipna caá: Jwĩ maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wã naáwát pah naóh chũucánjeh, biíc yoobó wã jwúub naóhna caá, bita yeebdih ã yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná. ² Ñi túi chãja chaáh! Yeebdih mácah bohénitboó yeejép chãjnit, Diosdih eníhcannit ã

jumna caá. Yeeb Dioíhwã ñi jummat pínah niijná, queét yeebdih quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ã wutatat dedé pínah nihcah, queétdih ñi joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ã chãjcah, “Wíihwã caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdih ã túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumúú”, ã niij yee bohéátdih ñi joyáh bojoó. Túini Espíritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wēinit, jwĩ jepahachah, “Wíihwã caá”, Dios jwiitboodih ã niijcán nacaá. Pánihna, “Jwĩ nuowã ã naáwátji pahjeh wã chãjachah, Dios weemdih ã wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Buúú caandih wã jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwĩ nuowã ã wutatatjidih ã túi jepahíhna yuh caá. Jãtíh weembát biíc yoobó wã chãjap yuh jĩ. Pánihna, “Pablo ã túi chãjat chah weémboó wã túi chãjna caá”, ded ã jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chãjni wã jumap yuh jĩ: Dios ã wutatatji pah, ocho yeó jáap wã cãac jummat túttimah, weemdih quehli nah yapat chóodih ã bóodop wut jĩ. Israel wũúh Benjamín ã jumenaá poómpdih bóo wã jumna caá.* Wã mána judíowã ã jumachah, weembát judío yoobát wãt cãac jumap tajĩ. Fariseo poómpdih bóo jumnit, Moisés ã wutatatji pah wã túi chãjap jĩ.* ⁶ Páant wã chãjatdih ennit, “Moisés ã wutatatjidih Pablo ã yap yohop be”, det ã jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah búdí chãjnihni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúihwãboodih yeejép wã chãj jwuhap jĩ.* ⁷ “Páant wã chãjachah, Dios weemdih ‘Caán túini caá’, ã niij enbipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih, buúú Jesucristodih jepahni jumna, “Caandih túi péeat túut niijná, páant wã chãjatji dedé pínah ãt nihjican tagaá”, wã niij jéihna caá. ⁸ “Caán túini caá”, cãacwã ã niijnidihbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. Páant ã

* **3:3** Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11

* **3:5** Ro 11.1 * **3:5** Hch 23.6; 26.5 * **3:6** Hch

jamuchah, wā Maáh Jesucristo biíc dih wā jamuchah bácah, túini ã jamna caá. Cristodih chah jéihyat túut ni-ijná, wā túi chājatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wā niij jenah joiná caá, b̄ca. ⁹ Pánihna, Cristodih jéihna, ãjeéh túi biíc dih wā jumat pínahdih chah wā bidna caá. Moisés ã w̄tatji pah wā chājachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wā túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdih ã niij enna caá. Cristodih jwī jepahachah ennit, “Yéejat jíib wihcannit ï jamna caá”, Dios jwiít dih ã niijná caá. ¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, jãtjih ded pah wā jenah joyátjidih wā cádahap jī. ã náahat pah túi chājat túut niijná, Dios Jesucristodih ã boo pud jūúwát túutni wēpatdih weembát wā náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã w̄nat pah m̄ntih, caandih wā jepahat jíib, weemdihbut yeejép chājnit ï mao yohbipna nacaá.* ¹¹ Pánihna, Jesús w̄nniji ã boo pud jūúwát pah-jeh m̄ntih, weembát w̄nniji wā jw̄ub boo pud jūúwát pínahdih wā jéihna caá.

Chah wēp ñáoni pah Jesús dih búdi jwī bidat

¹² “Jesús dih túi jéih beedána, caan pah yéejat wihcanni caá”, wā niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut niijná, yeó jáap jumat pah caandih búdi wā bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdih ã náah yacatjidih chāj péanit, ã pehbóo j̄ibína, yéejat wihcanni yoobát wā jumbipna caá. ¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā túi jéih beedána caá”, wā niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jãtjih wā chājatjidih náhnicanjeh, ded pah wā chājat pínahboodih wā jenah joiná caá. ¹⁴ Wēp ñáoni ã ñáwat jíib pínahdih ã bidat pah m̄ntih, weembát wā túi chājat jíib Jesucristo weemdih ã w̄hat pínahdih wā bidna caá. Pánihna, wā túi chājatdih ennit, Dios

weemdih “Wā pebhna ma jūúwá”, ã niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jamna, ded pah wā jenah joyát pah yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó. Obohjeéhtih, mácah ñi jenah joyóchah, Dios yeebdih ã teo wáacbipna caá, yoobópdih ñi jenah joyát pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiít dih ã jéihyaatji pah túi chājat caá náahap.

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ded pah wā chājatdih náhninit, yeebbát biíc yoobó ñi chājaá. Páant jwī chājat pah m̄ntih, bita ï chājatdihbut ñi túi en yacaá.* ¹⁸ Bita “Weém Jesús dih caá”, niijná ȳhna, yeejép chājnitdih dawá láa yeebdih wā naáwáp jī. B̄ubut búdi náhni dahwana, queétdih wā jw̄ub naóhna caá, páant m̄ntih. Queét Cristo cruzboó ã w̄n w̄hatji doonádih joíhcan, páantjeh ï yéej chājna caá. ¹⁹ Pánih joíhcan, queét iiguipna bejnit pínah caá. Yéej chājatdih ñinahnit, ï weñat pínahdihjeh ï bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ï niijná ȳh caá. Nin baác dih bóodihjeh ï jenah joiná caá. ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó j̄m̄nit pínah caá. Páant jwī jamuchah, caanmánt jwī Maáh Jesucristo jwiít dih ubudih ã jūúwát pínahdih p̄ina caá jwī chājap. ²¹ Pánih j̄óhna, jwī moh yéejni bácahjidih ã wēpatjīh túut n̄m̄nit, jáap bácah ã chājbipna caá. Caán ã wēpatjīh nihadidih ã náahat pah ã jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ã boo pud jūúwát túttimah, ded pah ãih bácah ã jumat pah m̄ntih jwiít dihbut túini bácah yoobát ã jéih w̄hbipna caá.

4

Jwī Maáhdih páantjeh weñat

¹ Wā déewā panihnitá, yeebdih búdi wā oina caá. Jesús dih doonádih yeebdih wā bohénachah, ñi túi jepahatjidih náhninit, búdi wā wēina caá. Pánih wēinit, yeebdih búdi wā jenah joiná caá. Pánihna, wā oinitá, jwī Maáhdih

* **3:10** Ro 6.11-13; 8.29; 2Co 3.18; Gá 4.19 * **3:17** 1Co 4.16; 11.1

ñi jwíih jepahatji pah, caandíh ñi túi péenaá.

² Evodiadih Síntiquedihbut nin pah wā wēp wutna caá: Jesúíhwā yaádh jumna, míic íj cádahnit, túinijeh í jumna naáh. ³ Pánihna, wā túi pej jumniá, queét yaádh dih ma teo wáacá, míic ámohnit, túi bíicdih í jwáub jummat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém bíicdih yeejép yapna yuhna, Jesúíh doonádih jwí bohénap jí. Queét yaádhbut Jesúíhwā í jumna chah, Dios áih papélah tólih panihnidih í wātnadihbut át daacáp wut jí. Caán tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwā í wutna daácní á jumna caá.

⁴ Jwí maáíhwā jumna, yeó jáap jummat pah ñi weñeé. Wā jwáub naóhna caá: Búdí ñi weñeé.* ⁵ “Caán túini caá”, niहत í niijat pínah niijná, bitadih túi chājnit ñi jumna. Jwí Maáh á jwáub dei jáúwát pínah bahnijeh á jadhna caá.*

⁶ Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhni dahwaca bojoó. Náhni dahwacanjeh, Diosdih nihatdih naóhna, á teo wáacat pínahdih ñi wáub. Ñi wáubátjidih á jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niiji.* ⁷ Páant ñi chājachah, yeebdíh Dios búdí á teo wáacipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jīgahcanjeh, ñi túi jummat pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jīgahcatdih í beh encan níit.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wā déewā panihnitá, nin wā péenaáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jumnidih, Dios á wēi ennidih, cáacwā “Caán túini caá”, í niij jenah joinídihbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cáacwā í wēi ennidih, yeebút ñi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebdíh wā bohéátjidih, ded pah wā chājatjidihbut náhninit, bíic yoobó ñi chājaá. Páant ñi chājachah, Dios jwiítidih túi jummat túutni ñijeéh á jumbipna caá.

Caandíh í wahatjidih Pablo á wēi naáwát

¹⁰ Būu jwuhna, weemdíh jwáub náhninit, ñi teo wáacatdih wā wēina caá. Pánih wēinit, jwí Maáhdih “Túina caá”, wā niijná caá. “Weemdíh íit quíib būud tágaá”, wā niij jenah joicán beé. Jātih weemdíh teo wáaquíhna yuhna, ñit jéih teo wáaccap taga. ¹¹ Weemdíh ñi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bíih weemdíh á jadhna caá”, wā niijcán caá. “Wā bíbohatjīh wā túi jumna caá”, wāpí niijná caá. ¹² Dawá bíi déedih bíbohna, wā túi jumna caá. Bíi dée bíbohcan yuhna, bíic yoobó wā túi jumna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wā túi jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, bíic yoobó wēinit, wā túi jumna caá. ¹³ Ded pah weemdíh á yapachah yuhna, Cristo á teo wáacatjīh, wā jéih būjána caá. ¹⁴ Pánihni wā jumna chah yuhna, būwat weemdíh á jáúwáchah jéihnit, ñi teo wáacat á túina beé.

¹⁵ Túini doonádih bohé jwíhnit, níih baác Macedoniamant wā bejehchah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúíhwājeh weemdíh dinero wahnit, ñi teo wáacap jí. Bíih tátchidih moón weemdíh í teo wáaccan jí. Caandíh ñi jéihna caá. ¹⁶ Tesalónica tátchidih wā jum jwuhchah,* weemdíh teo wáacna, dawá láa ñi wahap jí.* ¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdíh wáubhna wā chājcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacat jíib Dios yeebdíh á túi chājat pínahboodíh caá wā náah yacap. Pánih jenah joinít, búdí wā wēina caá. ¹⁸ Epafroditojīh weemdíh ñi wahachah, dedé weemdíh á jadhcan caá. Wā náahat chah ñit wahap tabe. Dioíh mawáboó chej jumnidih í cáo wāhatjidih Dios á weñat pah, weemdíh ñi wāhatjidihbut á túi wēina caá.* ¹⁹ Yeéb Jesucristoíhwā ñi jumna chah, dedé ñi náahatdih jwí íp yeebdíh á wāhbipna caá. Caán nihatdih bíbohni jumna, yeebdíh á jéih túi teo wáacna caá. ²⁰ Yeó jáap

* 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18 * 4:16 Hch 17.1 * 4:16 2Co 11.9 * 4:18 Ex 29.18

jumat pah jwĩ íip Diosdih jwĩ weñat dée caá. Páant tií ã juma nah.

Pablo ã pée túyat túut

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoíhwã ã túya naáh. Wãjeéh jumnit jwĩ déewã panihnitbut yeebdíh ã túyat túutna caá. ²² Nihat ninjĩh moón Jesúíhwãbut, Roma tátchidih moón ã maáh ã pebh moon yáh buca, bádí ã túyat túutna caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, bádí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

COLOSENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, jwĩ úud panihni Timoteojĩh yeebdíh túyat tútina, bíhdih daacát tútinit, nin núodih wã wahna caá. Jesúih túini doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdíh ã níwip jĩ. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdi cãdahcannitdih wã daác wahna caá. Jwĩ íp Dios yeebdíh oinit, ã teo wãaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwãdih ã úúbat

³⁻⁴ Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ípdih yeebdíh úúbhna, “Queédih ma teo wãacat túina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá. ⁵ Yoobópdi jumni naáwát Jesúih túini doonádih jwĩh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdíh ã jumat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chãjat pínahdih túi páina, Jesúsdi túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá. ⁶ Caán túini doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwĩh joí láa, “Dios jwiít dih búdí oinit, ã túi teo wãacna caá. Páant ã teo wãacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, ñit níj jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi tút nũmna caá ñi chãjap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán túini doonádih joinít, tút nũm béjna caá ã chãjap. ⁷ Épafras yeebdíh caán túini doonádih át jwĩh bohénap wut jĩ.* Caán búdí jwĩ oini, weem páh Cristoih doonádih naóh cãdahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdíh át túi teo wãacap taga, ñi tút nũmát pínah niijná. ⁸ Pánihna, jwĩ pebhna joinít, ñi túi tút nũmát dih Épafras jwiít dih ã níj naáwáp be. “Túini Espíritu ã teo wãacatjĩh Diosdih, nihat Jesúhwãdihbut queét ã túi oina caá”, ã níjíp be.

⁹ Páant ñi túi chãjat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdíh jwĩpĩ úúbh

cãdahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat, yoobópdih nihcannidihbut Túini Espíritu ã teo wãacatjĩh queédih ma túi jéihyanaá, ded pah queédih ma náah yacatdih ã jéihyat pínah niijná”, jwĩpĩ níj úúbhna caá. ¹⁰ Dios yeebdíh ã teo wãacat pínahdih jwĩpĩ úúbhna caá, áihwã jumna, jwĩ Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi túi chãjat pínah niijná. ¹¹ Nin pahbut yeebdíh jwĩpĩ níj úúbhna caá: “Paá, búdí ma wēpatjĩh queédih ma teo wãacá, bita queédih yeejép ã chãjachah yuhna, oi cãdahcan, biíc yoobó wēinit, ã túi jumat pínah niijná. ¹² Meém queédih míhwã pínah mat chãjap taga. Pánih chãjna, ma pebh yeh iiguípna ã juibínachah, nihat míhwã ã bíbohat pínahdih queédihbut ma wãhbiipna caá. Pánihna, nihat ma teo wãacatdih jéihnit, meemdíh ‘Búdí túina caá, Paá’, ã níj naáh”, jwĩpĩ níj úúbhna caá.

Ded pah jwiít dih Jesús ã teo wãacat

¹³⁻¹⁴ Diosjeh jwiít iiguípna bejnit déejidih át túi úbup wut jĩ. Jãtih nemépwã ã maáh jwiít dih ã wutachah, dupúat panhipboó jumnit, yéejatdih jwĩ jéih cãdahcap jĩ. Oboghjeéhtih, yéejnit jwĩ jumachah yuhna, Diosboó ã wúúh, ã oinidih át wun wãhat tútup wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chãjna, jwiít dih dupúat panhipmant úb bacanit, ã wúúh, ã oini ã maáh jumapna át waadát tútup wut jĩ.*

¹⁵ Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baác dih ã chãjat pínah jãtih jumna, nihat ã chãjatjidih maáh ã jumna caá. Oboghjeéhtih, jwiít cãacwã Diosdih jwĩ jéih encah yuhna, ã wúúhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiít dih ã jéihyana caá. ¹⁶ Dios ã wutachah, Cristo nihat buu jumni pínahdih át jígohanap wut jĩ. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut át chãjap wut jĩ. Nihat ángelwãdih, nin baác dih moón, nihat ã maátadihbut át chãjap wut jĩ. Pánihna,

* **1:7** Col 4.12; Flm 23 * **1:13-14** Ef 1.7; 6.12

Cristo ã wût chah yáaat pínah niijná, nihatdih át chājat túutup wut jī.*
 17 Cristojeh, nihatdih ī chājat pínah jātih jumna, waóhni ã jumna caá. Ā wēpatjīh nihatdih páantjeh ã túi jummat túutna caá.* 18 Nihat jwiít āihwā āih bācah panihni jwī jumuchah, caánboó jwīh wao dāh panihni ã jumna caá. Caán wunni, jwīh waóh boo pud jāóhni, nihatdih maáh yoobát ã jumna caá.* 19 Cristo jwī íp biíc dih biíc bācah panihni jumna, nihat Dios ã wēpat Cristodihbut ã jumna caá. Páant ã jummatdih jwī íp át náah yacap wut jī. 20 Nihat cāacwā jwī íp dih eníhcan, jwīt yéej chājap wut jī. Páant eníhcannit jwī jumuchah, jwī íp Cristodih cruzboó át wan wūhat túutup wut jī, āih meépjīh nihat cāacwā jwī yéejat jíib bāudáatdih ã jíib chājat pínah, ājeéh jwī túi jummat pínahbut niijná. Pānih chājnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut caán biíc dih át túi jummat túutup wut jī.*

Cristo jwiít dih ã túi wūchah, ded pah jwī jummat

21 Yeebút biíc yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jumna, caán biíc dih ñit jéih jumcap jī. 22 Obohjeéhtih, caandíh ñi eníhcatdih cádahat túutnit, bāc ājeéh biíc dih Dios át jwūab jummat túutup wut jī. Cristo ã wan wūhatjīh páant át chājap wut jī. Pānih chājna, ã pehbóo yeebdíh jummat túutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chājat queétdih ã wihcannit”, ã niijbípna caá. 23 Jesúih doonádih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, “Ā niijátji pah, ã pehbóo wā juibínachah, Dios weemdíh táinidih ã wūhbiipna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebdíh ã wūhbiipna caá. Caán táini doonádih nihat tātchinadih moón it joyóp wut yah jī. Weém Pablobut caán doonádihjeh tigaá wāpī naáwáp.

24 Jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristo búdei át yéej chūúup wut jī. Biíc yoobó weembút yeebdíh teo wáacat túut niijná, wā yéej chūúhna yuhna, búdei wā wēina caá. Jwiít nihat Cristodih teo wūhniit jumna, biíc yoobó jwī yéej chūúhbiipna caá. Cristoíh táini doonádih bohéat túut niijná, yeejép ã yapat pínah weemdíh páantjeh ã judh jwuhna caá. Pānihna, yeéb āihwā, āih bācah panihni ñi jumuchah, yeebdíh teo wáacat túut niijná, weemdíh yeejép ã yapachah yuhna, búdei wā wēina caá. 25 Jesúhwādih teo wūhni wā jummat pínah niijná, Dios weemdíh ã ñíwip jī. Páant ã ñíwatdih jéihna, nihat yeéb wā déewā nihcannitdih wā túi naóh bohé jibna caá. Yeebút bāudcānnit ñi jummat pínah doonádih ñi túi jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ã naóh jibat túutup jī.* 26 Caán doonádih jon jātih Dios cāacwādih át naáwát túut jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, bāc āihwādih át túi naóh beedáat túutup be, bāca. 27 Caán doonádih ī jéih jwuhcah yuhna, “Judíowā nihcannitdihbut búdei wā túi chājbiipna caá”, niij jenah joinít, bāc āih cāacwādih caandíh át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ã jéihya naáwát: Cristo yeéb āihwājeéh ã jumuchah, jeáboó chah túyupna ñi juibíbiipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb wā déewā nihcannitbut ñi túi wēi páina caá. 28 Caán Cristoíh doonádihjeh tigaá nihatdih jwī bohénap. Pānih bohéna, “Yeó jáap jummat pah Cristodih túi péenit, caandíh ñi cádahca bojóo”, queétdih jwīpī niij naóhna caá. Dios pebhna juibínit, “Nit ma wūúhdih jepahnit, caandíh túi péenitji caá”, Diosdih jwī niij naáwát túut niijná, ã jéihyaatjīh queétdih jwī túi bohéna caá. 29 Pānihna, chūuná yuhna, Dios weemdíh búdei ã teo wáacatjīh wāpī teo cádahcan caá.

2

1 Yeéb Colosas tātchidih moón,

Jesúhwādih Pablo ã teo wáacat

* 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5 * 1:20 Ef 2.16 * 1:25 Ef 3.2

Laodicea títchidih moónih pínahdihbut búdí wã teona caá. Nihat bita weemdih jéih jwuhcannitih pínahdihbut búdí wã teona caá. Páant wã tewatdih ñi jéihyatdih yeebdih wã náah yacna caá.* ² Nin panihat pínahdih wã teona caá: Wëinit, míic oinit, túi biícdih ñi jumat pínah, “Dios jwiít dih búdí ã túi chãjbipna caá”, ñi niíj jéihyat pínahdih wã náah yacna caá. Dios jon jãtíh ã jéihya jwuhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahdihbut wã náah yacna caá. Caán ã jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowã nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. ³ Caán Cristo nihatdih ã jéih beedána caá. Pánih jéihni ã jumachah, ã teo wáacatjilhéh túi jenah joinít yeéb ñi jumbipna caá. ⁴ Pánih túi jenah joinít jumna, bita yeebdih túi naóhnit pah í niíj yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojipna caá. ⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wã jenah joiná caá. Pánihna, Cristodih túi péenit, túi biícdih ñi jumat doonádih joinít, búdí wã wëina caá.

Jwiít Cristoíhwãdih ã túut nũmát túutat

⁶⁻⁷ Épafra Cristoíh táini doonádih yeebdih ã jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wã Maáh ma jumhá”, Cristodih ñit niíj naáwáp wut jĩ. Ñi jwíihjepahatji biíc yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandih ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandih chah jenah joiná, caandih wëinit, “Búdí ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumhá.

⁸ ¡Ñi túi chãja chaáh! Cãacwã í yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Queét jon jãtíh moón í jenah joyát dihjeh í bohéna caá. Páant í bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó í wutatdihjeh í bohéna caá. Cristoíhboodih í bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoíh dooná ã jumna caá: Caán jwí íp biíc yoobó jumni, Diosjeh tigaá ã jumap. Páant ã

jumachah yuhna, nin baácboó jwí nihat pah át cãac jumap wut jĩ. Cãac yoobát ã jumachah yuhna, ã íp ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut caandih ã jumna caá. ¹⁰ Yeéb Cristoíhwã jumna, Dios ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut yeebdihbut ã jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé ã judhcan caá. Caán Cristo nihat maátadh chah maáh ã jumna caá. ¹¹ Wã déewã Dios ã wutatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ípí bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ñi chãjchah yuhna, Cristoíhwã jumna, bóod yohnit panihnit tigaá ñi jumap. Í bóod yohat pah ñi yéej chãjihat jenah joyát dih Cristoboó yeebdih át yohop taga. ¹² Caandih ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúub pah jũóhna, Jesús dih í yohat, ã jwúub boo pad jũúwát pah ã jumna caá. Páant ã chãjat dée pah chãjnit, ãjeéh biícdih ñi jumna caá. Pánihna, “Dios ã wëpatjilh Cristodih ã boonachah, weemdihbut ã wëpatjilh táiniboodih ã túut nũmbípna caá”, ñit niíj jenah joyóp taga.*

¹³ Yeéb jãtíh wunnit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum jwuhap taga. Obohjeéhtih, bũũ Cristo ã wun wãhatjilh jwí íp yeebdih ãjeéh jumnit pínah át chãjap taga. Jwiít nihat jwí yéejatdih át yohop taga.* ¹⁴ Moisés ã wutatjidih jwí jepahcah, jwiít dih peéh chãjat át jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhnit, jwiít dih ã wun wãhatjilh caán wutatjidih jwí jepahcat jíib bũudáatdih Dios át yohop wut jĩ.*

¹⁵ Cristo pánih wunna, nemépwã í naóh yacat wëpatdih dúuc wáinit, át yohop wut jĩ. Pánih yohnit, nemépwã í maáh biícdih Dios ã yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó ã wunatjilh queétdih ã yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tíicanap wut jĩ.

Cristoíhwã jumna, jwí nũowã í wutatjidih jwí jepahcat

* 2:1 Ap 3.14-22

* 2:8 Gá 4.3,9

* 2:12 Ro 6.4

* 2:13 Ef 2.1-5

* 2:14 Ef 2.15

16 Ñi jeémátdih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jummat pah, widh jummat pah, semana jummat pah, “Buu Diosdih chah jwī weñat pínah yeó jáapna caá”, niij jenah joicán, ñi míic wáaccáh enna, “Queétdih peéh chājat caá náahap”, bita yeebdíh ita niij en tagaá. Páant ñi niijichah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojoó.* 17 Dios jon jātih moondíh páant ñi chājat pínahdih át wutjip taga, táttimah ded pah Cristo ã wun wūhat pínahdih jwiít dih jéihyaat túut niijná. Obohjeéhtih, buu láa Cristo jwiít dih wun wūhñit, ã jwúub boo pud jūwátdih jwī táí jéihna caá. 18 Bitaboó nin pah ipī chājna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih wūbhcan caá”, niij jenah joinít, ángelwādh ipī wūbhna caá, ñi wūbátdih queét Diosdih ñi jwúub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jummat pah jíghatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ipī niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwī chājat biic yoobó, yeéb ñi chājcat jíib, yeebdíh Dios ã peéh chāja naáh”, yeebdíh ñi niijichah yuhna, queétdih ñi joyáh bojoó. 19 Páant niijnítboó Cristo ã wutat pah chājcan, ájeéh ñi jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwā ájeéh jumnit, áih bácah panihni jwī jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiít dih ã wutna caá. Caandíh jwī jepahachah, Diosboó jwiít dih apī teo wáacna caá, caandíh chah jwī jéihyat pínah niijná.*

20 Cristo yeebdíh át wun wūhup taga, yéej chāj cádahnit, táiniboodíh ñi túut nūmát pínah niijná. Pánih túut nūmná, Diosdih jepahcannitboó ñi wutachah, ñi joyáh bojoó.* 21 Queét ñi jenah joyátjīh nin pah yeebdíh ipī niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpan, babhcan, ñi teoca bojoó”, ipī niij wutna caá. 22 Obohjeéhtih dedédh

jwī jeéméchah, waícanjeh apī buudná caá. Pánihna, buudní pínahdih cáacwā ñi jenah joyátjīh ñi wutachah, Dios ã wutat pah nihcan, ñi wutat dedé pínah nihcan caá. 23 Nin pahbut yeebdíh ñi niij wutna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niij jenah joyoó”, ñi niijná caá. Íih bácahdih yeejép chājnit, yeebdíhbut biic yoobó ñi chājat túutna yuh caá. Páant ñi wutachah, jéih beedánit ñi jenah joyát pah ñi chājat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi wutat ã táican caá. Páant cáacwājeh ñi wutat dée nihna, jwī yéej chājatdih jwī cádahíhichah yuhna, jwiít dih ã teo wáaccan caá.

3

1 Cristo waóh boo pud jūóhni ã jumachah, yeéb áihwābut ájeéh boo pud jūóhñit panihnit jumna, ã weñat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Caán jeáboó jwī íip jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, nihatdih wutni caá.* 2-3 Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ã wapna caá, páantjeh ájeéh ñi táí jummat pínah niijná. Jeáboó jwī juibínachah, Dios ã wūhni pínahdih táí jenah joinít, nin baác dih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.* 4 Pánihna, Cristo páantjeh jummat túutni, jeámant ã jwúub dei jūwáchah, nihat caandíh ñi wēi naáwáchah, yeéb ájeéh jumnitdihbut ñi wēi naóhbipna caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jummat

5 Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjīdh ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjīh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājihat jenah joyát dihbut ñi cádahaá. Bíí déedih ñi en ñinahca bojoó. Bíí déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. 6 Bitá pánih yéej chājna, caandíh ñi yap yohochah ennit, queétdih íijna, Dios búdí ã peéh chāj bipna caá.* 7 Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá. 8 Obohjeéhtih, buu caán yéej chājatdih ñi cádahaá.

* 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16 * 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9 * 3:1 Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * 3:2-3 Ro 6.4-11; Col 2.12 * 3:4 Gá 2.20; Fil 1.21 * 3:6 Ef 2.3

Nin pah ñi chãjatdihbut ñi cãdahaá: Ñi ij jenah joyát dih, tãbit íjnit, ñi táoh jãihñatdih, bitadiah yeejép ñi jenah joyát dih, bitadiah yeejép dooná ñi naáwát dih, yeejép ñi wéheatdih, nihat páant ñi chãjatdih ñi cãdahaá. ⁹⁻¹⁰ Pãnihna, yeéboó Jesúihwã jumna, yéej chãjatdih cãdahnit, táiniboodíh túut nãmñit ñit jumap be.* Dios yeebdíh páant át túut nãmát túutap taga, caandíh chah ñi túi jéihyat pínah, caán ã jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pãnihnit jumna, ñi míc yeeca bojoó.* ¹¹ Cristo nihat ãihwãjeéh ã jumachah, Dios jwiít nihatdih biíc yoobó ã enna caá. Pãnihna, judíowã, judíowã nihcanitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwíih wéheatdih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wãhñit, maáta déebut jwí jumachah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihat mácah jwí jumachah yuhna, Jesucristo nihat ãihwãjeéh biíc yoobó ã jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandíhchah jenah joyát caá jwiít nihatdih náahap.

¹² Pãnihna, Dioíhwã, ã ñíonit, ã oinit jumna, nin pah ñi chãjaá: Bitadiah ñi jígah en teo wáacá. “Chah jéihni wã jumna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bitadiah jũihcan, ded pah í chãjachah yuhna, íjcan, táinijeh ñi chãjaá. ¹³ Ñijeéh jumnit ñi náahat pah í chãjcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojoó. Ñijeéh jumnit yeebdíh í túi chãjcah enna, míc íjnit, waícanjeh ñi míc yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Páant ã yohat pah yeebbát ñi íjatdih ñi míc ámohoó.* ¹⁴ Páant wã wutat chah yeebdíh nin pah wã wutna caá: Bitadiah ñi míc oyoó. Pãnih míc oina, nihat biíh wã wutatdihbut ñi jepahbipna caá. Pãnih míc oina, biíc weh pah ñi jumbipna caá. ¹⁵ Biíc bácah panihni jumna, míc jũihcanjeh, bita Jesúihwã biíc dih jwí túi jumat pínahdih

Dios jwiít dih ã náah yacna caá. Páant ã náah yacat pah, yeéb biíc dih ñi túi jumú. Pãnihna, ded pah ñi chãjat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chãjna, ¿bita Jesúihwã biíc dih páantjeh wã túi jummi niít?” niij jenah joyát caá náahap. Pãnih túi biíc dih jumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih ñi niijí.

¹⁶ Cristoíh túini doonádih ñi túi náhninaá. Búdí ã teo wáacatjéh ã naáwát dih ñi túi míc bohénaá. Pãnihna, míc teo wáacat túut niijná, “¡Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chãjachah, meemjéh ma míc yéjabipna caá”, ñi niij naáwá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túut niijná, Salmosjéh, wéi ewatnajéh, Túini Espíritu ã wãhni ewatnajéhbut biíc dih ñi eweé. Caandíh búdí wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij wéi eweé. ¹⁷ Jwí Maáh Jesús dih ñi weñaat túut niijná, ded pah chãjna, ded pah naóhna, táinijeh chãjnit ñi jumú. Cristo ã teo wáacatjéh jwí íp Diosdih wãbhñit, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niijí.*

Ded pah Jesúihwã biícwã í jumat

¹⁸ Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadiah ñi túi jepahaá. Páant tigaá chãjat náahap jwí Maáh Cristoíhwã yaáhdih.* ¹⁹ Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaáhdih ñi túi oyoó. Pãnih oinit, jũihcanjeh, túi waóhñit, queétdih táinijeh ñi jumú.*

²⁰ Yeéb í wehbut ñi mánadiah yap yohcannit mícjeh ñi jumú. Páant ñi jumachah ennit, jwí maáh yeebdíh ã wéibipna caá.* ²¹ Yeéb í mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jũihca bojoó. Pãnih jũihñit, íjanit, queétdih búdí ñita jígaha tagaá. “Í enechah, weémboó wã túi chãjcan nacaá”, ñita niij jenah joi tágaá.*

²² Yeéb teo wãhñit ñi maátadiah ñi túi jepahaá. “Caán ã enechahjeh, wã túi teobipna caá, weemdíh ã wéi enat pínah niijná”, ñi niij jenah joicá

* **3:9-10** Ef 4.22 * **3:9-10** Gn 1.26; Ef 2.10 * **3:9-10** Ef 4.24 * **3:13** Ef 4.2,32 * **3:17** Ef 5.19-20

* **3:18** Ef 5.22; 1P 3.1 * **3:19** Ef 5.25; 1P 3.7 * **3:20** Ef 6.1 * **3:21** Ef 6.4

bojoó. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesúsdih weñaíhna, ñi maátadih yeecanjeh, ñi túi jepahaá. ²³ Yoobópdihi yeéb Cristoíhwā jumna, caandíh túi jepahnit ñi jumuu. Nin baácdih moón ñi maátadih jepahna, Cristodihbut jepahnit ñi jumuu. Ded pah ñi maáta í wutat pah yabhcanjeh, ñi túi tewee. ²⁴ Páant ñi jepahat jíib Cristoboó yeebdíh ā túi chājbipna caá. “Wā pebhboó ñi jayúchah, yeebdíh túinidih wā wūhbiipna caá”, jwĩ Maáh ā niijátji pah ā wūhbiipna caá. Caandíh yeéb ñi túi jéihna caá. Jwĩ Maáh Cristodih yeéb teo wūhniit ñi jumna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, det túi chājcannitdih biíc judhdah wihcan, jwĩ Maáh ā peéh chājbipna caá.*

4

¹ Yeéb maátaboó, ñi pebh moondíh ñi túi wáyaá. Yeebdíhbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, āpĩ enna caá. Páant ā enatdih túi náhninit, ā náah yacat pah yoobópdihi ñi pebh moondíh ñi túi chājaá.*

Nihat queét Jesúíhwā ded pah í jummat

² Túi jenah joinít, yeó jáap jummat pah Diosdih ñi túi uuúbú. Pánih uuúbhniit, ā jepahat pínahdih jéihniit, “Weemdíh mapĩ túi chājna caá, Paá”, caandíh ñi niijí. ³⁻⁴ Jwiitdihbut ñi uuúbú. Cristoíh túini dooná, cāacwā í jéih jwuhca naáhdih bohéna, queétdih jwĩ túi jéihyaat pínah niijná, jwĩ ípdih búdí ñi uuúbú. Páant wā bohéat jíib buu nemat muúboó wā jumna caá. Pánihna, det weemdíh enedih junítidih Dios naáwátidih wā túi naáwát pínah niijná, ñi uuúbát pínahdih wā náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdíh ā wutap.*

⁵ Jesúsdih jepahcannitjeéh jumna, āih túini doonádh queétdih ñi naáwáchah, í joyát pínah niijná, yéej chājcanjeh, Dios ā náahat pah ñi chājaá.* ⁶ Bitadih míic

wéhena, túinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, túi wēi joinít, jéihíhna, yeebdíh í uuúbh joibípna caá. Páant í uuúbh joyóchah, queétdih ñi túi jéih jepahbiipna caá.

Pablo ā péé túyat túutat

⁷ Jwĩ uuud panihni, jwĩ oini Tíquico, Cristoíh túini doonádh bohéna, jwiit biícidih teo cádahcanni ā jumna caá. Nin wā daácnidih ub bejna, ñi pebhna juibínit, nihat wíih doonádh yeebdíh ā naóhbiipna caá.* ⁸ Ded pah wā jummatdih yeebdíh naóhniit, ñi jīgahatdih ā yayáat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wā wahna caá.* ⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wā oini, wā uuud panihni Onésimodihbut wā wahna caá. Caán níih tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ā jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiit ninjīh ded pah jwĩ yapatdih yeebdíh í naóhbiipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat muúboó wājeéh jumni, yeebdíh ā túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut ā túyat túutna caá. Āih doonádh jātih wāat wahap jí. Pánihna, ñi pebhna ā juibínachah, caandíh ñi túi wēi jwāáá.*

¹¹ Jesús “Justo”, í niijníbut yeebdíh ā túyat túutna caá. Nit biíc peihcannitjeh caá wā déewā yoobát pohba weém biícidih Dios naáwátidih í bohéna caá, Cristodih cāacwā í jepahat pínah niijná. Queét weemdíh túi teo wāacnit í jumna caá. ¹² Épafra, ñijeéh jumni, yeebdíh ā túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wāhni mun tigaá. Pánih jumniit, Diosdih uuúbhna, yeebdíh búdí āpĩ uuúbhna caá, “Ded pah ā niijátji pah Dios weemdíh ā túi chājbipna caá”, niij jéihna, Diosdih túi péenit, ā náahat pah ñi chājat pínah niijná.*

¹³ Yeebdíh yoobópdihi wā naóhna caá. Caán yeebdíh āpĩ uuúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondíh, Hierápolis tútchidih moondíhbut búdí āpĩ uuúbhna caá. ¹⁴ Jwĩ oini Lucas,

* **3:25** Dt 10.17; Ef 6.5-9 * **4:1** Ef 6.9 * **4:3-4** Ef 6.18-20; Fil 4.6 * **4:5** Ef 5.16 * **4:7** Hch 20.4; 2Ti 4.12 * **4:8** Ef 6.21-22 * **4:9** Flm 10-12 * **4:10** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * **4:12** Col 1.7; Flm 23

cohni cãacbat yeebdih ã túyat túutna caá. Demas yah buca ã túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwĩ déewã Laodicea tútchidih moón búdí ĩ túyũ naáh. Ninfabat mi túyũ naáh. Jesúhwã miih muúboó míc wáacnitbat ĩ túyũ naáh.

¹⁶ Nin wã wahni náodih ñi míc bohé péanit, Laodicea tútchidih moondihbat ñi wahaá, queétbat ĩ míc bohéat pínah niijná. Queétdih wã wahni náodihbat, yeebbát ñi míc bohénaá.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niij naáwá: “Jwĩ Maáh Jesús meemdih ã wutatji pah ma péanaá”, ñi niijí.*

¹⁸ Weém Pablo, wĩih téihyajihjeh nin túyat túutatdih wã daácna caá. Yeebdih búdí wã túyat túutna caá. Nemat muúboó wã jummatdih náhninit, weemdih búdí ñi uúbú. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **4:14** 2Ti 4.10,11; Flm 24 * **4:16** Ap 3.14-22 * **4:17** Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queétdih ī táyat tútat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin núodih biíhdih daacát túttnit, yeebdíh wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojih, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwī táyat túatna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túat nuumát

² Diosdih úbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túat nuumátji ā táina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwī níj úbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípī chājna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queétdih ípī túi teo wáacna caá. Jesucristo ā jwúb dei júwát pínahdih túi wēi pānit, meemdíh ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Táina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ⁴⁻⁵ Jwī déewā panihnitá, Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jī. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā wēpatjīh yeebdíh jwī naáwáp jī. Páant jwī naáwáchah, Túini Espíritu yeebdíh ā teo wáacap jī, jwī naáwátidih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwā pínah ā níwatdih jwī jéihna caá. Ñijeéh jumnit, yeebdíh jwī túi teo wáacatjidih yeebbút ñi jéihna caá.

⁶ Ñijeéh jumna, ded pah jwī chājatjidih ennit, jwī Maáh Jesucristo ded pah ā jumatji doonádihbut jéihnit, yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. Jesúh túini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, Túini Espíritu yeebdíh ā teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jī.* ⁷ Páant ñi jumat doonádih joinít, nihat níih baác

Macedonia baácdih moón, nin baác Acaya baácdih moón Jesúhwhā ñi jumat pah mantih túat nuumná caá ī chājap. ⁸ Pánihna, jwī Maáh Jesúh doonádih jepahnit, ñi túi túat nuumátji doonádih joinít, bitabut jwī Maáhdih it jepahap wat jī. Níih baácdih moón, Acaya baácdih moonjéhbut nihcan, nihat baácdih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih it joyóp wat jī. Ñi wāt yána caá. Jwiítboó níih doonádih queétdih jwī naóh jwahcah, queét jātih itát joyóp tabe. ⁹ Pánihna, ñi túat nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiítidih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih ípī jwááh naáwáp jī. Ñi pāpninadih úbh cádahnit, Dios yoobátidihjeh wēi úbhnit, ā wutatdih ñi túi jepahatjidihbut ípī naáwáp jī. ¹⁰ Dios wááh jeámant ā jwúb dei júwát pínahdih ñi túi páñatdihbut ípī naáwáp jī. Caán Jesús wunnijidih yuhna, Dios át boanap tajī. Caan tígaá Dios yeejép yoobát ā peéh chājat déedih jwiítidih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatji

¹ Ñijeéh jumna, yeebdíh jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jī. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá. ² “Pablowā jwiítidih enedih ī júwát pínah jātih, Filipos tútchiboó ī bohénachah, íjnit, caán tútchidih moón queétdih yeejép ī chājap jī”, yeebboó ñi níj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítidih yeejép ī chājachah yuhna, úmcanjeh, Jesúh doonádih yeebdíhbut naáwádih jwī juibínap jī. Biquína níih tútchidih moón maáta jwiítidih ī naóh cádahat tútuchah yuhna, Dios ā teo wáacatjīh Jesúh doonádih yeebdíh jwī túi naáwáp jī.* ³ “Pablowā yoobópdih ī naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queétdih ñi weñat pínahdihjeh ī bidna caá”, biquína ī níj yeena

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9

caá. ⁴ Obohjeéhtih, Dios jwĩ jengah joyátdih jéihni nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Jesúh tání doonádih ã naáwát pínah niijná, Pablowādh wā wahbipna caá”, ã niijp jĩ. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājnit caá”, bita ã niij jengah joyát pínahdih jwĩ bidcan caá. Diosboó “Í túi chājna caá”, ã niiját pínahdihjed bidnit, Jesúh doonádih jwĩ naáwáp jĩ.* ⁵ Pánihna, yeebdíh naóhna, tání niiját pah niijcán, ñih bí déedih náahcan, ded pah jwĩ bohéatjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwĩ chājatjidih ã jéihna caá. ⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeéb, bitabut ñi niij jengah joicát pínah niijná, yeebdíh jwĩ bohénap jĩ. ⁷ Jesucristoíh tání doonádih yeebdíh naáwát túatna, Dios ã wahnit jumna, yeebdíh búdí jwĩta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, chāhjed bohéna, yeebdíh jwĩ yójahcap jĩ. Nomanih mi wūhdih táníjed mi en dawát pah yeebdíh jwĩ bohénap jĩ. ⁸ Yeebdíh búdí oinit, wēina, nihat yeó jáap jumat pah tání doonádih jwĩ naáwáp jĩ. Bita jwiítdih ã mao yohíatdih jéihna yahna, yeebdíh jwĩ teo wáac cádahcap jĩ. ⁹ “Jwĩjeéh ã jum láa, ñih bácah ã chūnáchah yahna, búdí ã tewep jĩ”, ñi niij náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātih teo jwíhnit, páú nihat yeó jáap teo tāah bejnit, chei tac yoob póhba ípĩ teo cádahap jĩ. Pánihna, Dioíh tání doonádih naóhnit, jwiítdih tac buggáihcan, ã jeémát pínahdih jíib chājat túat niijná, búdí ã tewep jĩ”, ñi niij jéihna caá.*

¹⁰ “Jwĩjeéh jumna, Dios ã weñat pínahdihjed chājnit, ã túi jumap jĩ”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandíh ã jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép ã jumap jĩ”, ã jéih niijcán caá. ¹¹⁻¹² “Jwiít nihatdih táníjed ã bohénachah, jwĩ túi joyóp jĩ. Biquínadibut jwiítdih ã naáwáp jĩ. Ded ã wehdih ã túi bohéat pah jwiítdih ã túi naáwáp jĩ. Dios ã weñat pínahdih ded pah jwĩ chājat pínah

niijná, búdí ã bohénap jĩ”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdíh át ñiwip wut jĩ, āihwā jumnit, ājeéh ã maáh jumapboó ñi jumap pínah niijná. Páant yeebdíh jwĩ bohéatjidihbut ñi quíib buudcán nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwátdih ñi túi jepahachah náhninit, búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwĩpĩ niijná caá. ã naáwátdih yeebdíh jwĩ bohénachah, nin pah ñi niij jengah joyóp jĩ: “Í jengah joyátjijjed naóhna ã chājcan caá. Dios naáwát yoobát jwiítdih bohéna caá ã chājap”, ñi niij jengah joyóp jĩ. Pánih jengah joiná, caán naáwátdih joinít, Jesúsdi jepahna, táníboodíh túat nūmná caá ñi chājap. ¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwā ã jumat pah yeebbát bíic yoobó ñi jumna caá. Dios ã wahní Jesucristodih queét ã jepahat jíib, ñih baácdih moón judíowā, queétdih yeejép ã chājap jĩ. Pánihat pah muntih, yeebbát Jesúsdi ñi jepahat jíib, ñih baácdih moonjéh yeebdíh yeejép ã chājap taga.* ¹⁵ Queét judíowā jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanitjidih yehna niijnít, ã mao yohop tají. Túttimah, jwĩ Maáh Jesucristodihbut ã mao yohop tají. Túttimah, Dios naáwátdih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodíh ñih tātchimant ã bacanap jĩ. Pánih chājna, Diosdih búdí íjanit, nihat cáacwādhbut ã eníhcan caá.* ¹⁶ Judíowā nihcannit iiguípna ã bejat déedih náahcan, Jesúh doonádih naáwátdih jwĩ bejchah, judíowā jwĩ naáwátdih ã jāhíhip yuh jĩ. Pánihna, Diosdih yehna ã niiját jíib, íjnit, Dios queétdih búdí ã peéh chājbipna caá.

Pablo Tesalónicadih moondíh ã jwūub eníhat

¹⁷ Yeebdíh wā cádah jūwūchah, wíih caolih ñijeéh ã páñap be. Maátcanjed ñijeéh wihcan yahna, yeebdíh búdí jwĩ bidip be. ¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedih jwĩ jwūub bejhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedih wā bejihichah

* **2:4** Gá 1.10 * **2:9** Hch 18.3; 2Ts 3.8 * **2:14** Hch 17.5 * **2:15** Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

yuhna, Satanás jwī jib bejatdih ā jāhap jī. ¹⁹ Yeebdíh Jesúh doonádih jwī naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, bádí jwī wēina caá. Jwī Maáh Jesús ā jwúub dei júúwúchah, ñi jepahatjidih jenah joinít, bádí wēina, “Jwī naóhniji túini doonádih ī túi jepahap jī”, Jesúsdih jwī niij naóhbipna caá. ²⁰ Pánihna, yeebdíh jwī naáwáchah, ñi jepahatji jíib, jwī Maáh jwiítidih ā wēi naáwátidih jéihnit, jwiítbut bádí jwī wēina caá.

3

Timoteodih ā wahat

¹⁻² Pánihna, yeebdíh bádí náhni dahwanit, yeebdíh ā enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwī wah bojop be. Caán jwī úud panihni, weemdíh pej jumni, Cristoíh túini doonádih āpī naáwáp jī. Diosjeh caandíh ā wahachah, weemdíh bádí ā teo wáacap jī. Pánihna, yeebdíh ā bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tútchiboó biícjeh wā pánap jī.* ³ Jesúsdih ñi jepahatji jíib bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wā bohéat túutap jī. “Jesucristodih jwī jepahachah, jwī túut nuumátidih íjnit, áihwā nihcannitboó jwiítidih yeejép ī chājipna caá”, jwī niij jéihna caá. ⁴ Ñijeéh jumna, páant jwī yapat pínahdih dawá láa yeebdíh jwī naáwáp jī. Buu jwī naáwátji pah ā yapatdih ñi jéihna caá. ⁵ Pánihna, ded pah ñi jummatdih bádí jéihíhna, Timoteodih wā wahap jī. “Nemépwā ī maáh queétdih ā yee naáwáchah, ¿queétboó caandíh yehna ī niijná niít? Yehna ī niijcáh, nihat conboó jwī bohéat bádí jwī tewatji buudní ā jumbipna caá”, wā niij jenah joyóp jī.

⁶ Buu Timoteo, ñi pehbhoó juibíniji, ā jwúub juyúp jī. Jwúub junít, “Nihat Tesalónica tútchidih moón meemdíh bádí ī túyat túutap be. Queét Dios naáwátidih túi joiná beé ī chājap be. Túi joinít, Diosdih bádí oinit, ī míc túi oina beé. Yeebdíh náhninit, bádí

wēinit, yeebdíh ī bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, bádí enedih ñi bejíhat pah mantih, queétbut yeebdíh ī bidna caá”, weemdíh ā niij naáwáp jī.* ⁷ Páant ā niij naáwáchah, yeebdíh jwī náhni dahwaat ā yayáh bejep jī. Yeéb Dios naáwátidih jepahnit, ñi túi jummat doonádih joinít, bita jwiítidih yeejép ī chājachah yuhna, bádí jwī wēina caá. ⁸ Yeéb jwī Maáh Jesúsdih ñi túi péenachah, jwíih caolih bádí ā wēina caá. ⁹ Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjīh queét Jesúsdih ī túi péeatdih jéihna, bádí wā wēina caá. Páant weemdíh ma weñaat ā túina caá”, Diosdih wā niijná caá. ¹⁰ Pánih wēinit, yeó jáap, cheibut Diosdih bádí jwī úubhna caá, yeebdíh enat túutna, jwiítidih ā wahat pínah niijná. Yeéb Jesúhwā ded pah ñi túi chājat pínahdih beh joyát yeebdíh páantjeh ā jadhduchah, ñi pebhna jwúub bohénadih jwī bejíhna caá.

¹¹ Yeebdíh jwúub enedih jwī bejat pínah niijná, Satanás ā jāhat panihatdih ī yohat pínahdih jwī íp Diosdih, jwī Maáh Jesucristodihbut bádí jwī úubhna caá. ¹² Pánih úubhna, jwī Maáh yeebdíh ā teo wáacat pínahdih jwī úubhna caá, chah míc oinit, nihatdihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh bádí jwī oyat pah mantih, yeebút biíc yoobó ñi oyat pínahdih wā náah yacna caá. ¹³ “Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh ī chājat pínah niijná”, jwī niij úubhna caá. Páant ā teo wáacachah, jwī Maáh Jesucristo nihat áihwājeéh jwúub dei júóhnit, Jesús jwī íp Diosdih nin pah ā niij naóhbipna caá: “Queét túinit ī jumuchah, queétdih dedé peéh chājat pínah ā wihcan caá”, ā niijbípna caá.

4

Dios ā weñat pínahdih ded pah ī chājat

¹ Buu biíh bohéatdih yeebdíh jwī naáwát túut caá. Ñijeéh jwī jum láa, Dios ā weñat pínahdih ded pah ñi chājat pínahdih jwī bohénap jī. Páant

* **3:1-2** Hch 17.15 * **3:6** Hch 18.5

jwĩ bohéatjidih ñit quíib bũudcáp taga. Páant ñi chājat chah ñi túi jepahatdih yeebdíh búdí jwĩ náah yacna caá.

² Jwĩ Maáh Jesucristo ded pah ā wutatjidihjeh yeebdíh jwĩ naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá. ³ Nin pah ñi jummat pínahdih Dios ā náah yacna caá: Diosdih jepahcannit ī jummat pah yeebbút ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh yeejép ñi chājca bojoó. ⁴ Dios ā enechah, cáacwābut ī enechah, ñi túi áa jumúú. Pánih áa jumnit, mijeéh ñi túi jumúú. ⁵ Diosdih jéihcannit ī áa nihcannitjĩh ĩpĩ metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chājca bojoó. Ñi weha mána yaádhjeéh túinijeh ñi jumúú. ⁶ Mijeéh bóojeéh jumnihdih ñi dáuc wái metca bojoó. Dios nihat ñi chājatdih jéihnit, páant ñi chājat jíib búdí ā peéh chājbipna caá. Jon ñi pebh juibínitji caandíh búdí jwĩ bohénap jĩ. ⁷ Dios jwiítidih í náah chājatdih wutcan, túinijeh jwĩ jummat pínahdih āt wutap wut jĩ. ⁸ Butéh wā naáwátidih weemjéh wā wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant ā wutatdih wā naóh yapanap be. Pánihna, ded caandíh yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodíh ā yap yohna caá. Caán caá Túini Espíritudih yeebdíh wāhni.

⁹⁻¹⁰ Bũũ míc oyatdih yeebdíh bainí wā naáwát túut caá. “Ñi míc oyoó”, Dios ā niúj wutatdih joinítji caandíh túi jepahna caá ñi chājap. Pánih jepahna, nihat ñih baác Macedoniadih moón Jesúhwādh yeeb ñi túi oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumúú. ¹¹⁻¹² Pánih míc oina, biíc dih túinijeh ñi jumúú. Míc jāihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita ī tewatdih tubit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi túi teweé. Pánih teonit, bitaíh bií déedih, ĩih jeémátidihbut tubit ñi uúbh tac bũugáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdíh jwĩ naáwáp jĩ. Caandíh ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét túi chājnit caá”, ī niijbipna caá.

* **4:16-17** Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

Jesucristo ā jwúub dei jũúwúchah, ded pah ā yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Bũũ, jwĩ déewā panihnitá, Jesúhwā ī wunuchah, ded pah ī yapat pínahdih yeebdíh jwĩ naáwát túut caá, tubit ñi jĩgahcat pínah niijná. Jesucristo ā wunat túttimah, Dios caandíh āt jwúub boanap tajĩ. Caan páh muntih jwiít áihwā jwĩ wunat túttimah, jwiítidihbut ā jwúub boanachah, Jesús ā jumapboó ājeéh jwĩ túi jumbipna caá. Páant jwĩ yapat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwā, ñi oinit ī wunat túttimah, ñi bidna yahna, tubit ñi jĩgahca bojoó. Bita Jesúsdih jepahcannit, Jesúsjeéh ī wihcan niít. Pánihna, ī oinit ī wunat túttimah, ī jwúub míc encat pínahdih jéihna, búdí jĩgahnit, ī moh yéejna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit ī jĩgahat pah yeéb ñi jĩgahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesússeh ā naáwátjidih yeebdíh jwĩ naóh yapana caá: **“Queét wíihwā wunnitji ī boo pud jũúwát pínah jātih, wuncannit ī waóh páuh laab béj páican niít”**, Jesús āt niijíp wut jĩ. ¹⁶⁻¹⁷ Nin pah ā yapbipna caá: **“Ñi páuh laab jũúwá”**, Jesús ā niúj ejatdih, ángelwā ī maáh búdí ā ejatidihbut jwĩ joibípna caá. Dios ā wāhni póojat nahjĩh ángelwā ī maáh ā póojochah, jwĩ joibípna caá. Páant ā yáanachahjeh, jwĩ Maáh Jesucristo ā jwúub dei jũúwbipna caá. Páant ā dei jũúwúchah, áihwā wunnitji, Jesús ā boo pud jũúwátji pah muntih, ī boo pud jũúwbipna caá. Queét ī boo pud jũúwúchah, jwiít áihwā wuncannit, ĩjeéh wáac juibínit, wēpép páuh laab béjnit, mah tólihna nihat biíc dih jwĩ Maáh Jesúsdih jwĩ jwááhbipna caá. Pánihna, jwiít nihat biíc dih Jesúsjeéh páantjeh jwĩ jumbipna caá.* ¹⁸ Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadidihbut jwúub naóh yapanaá, Jesúhwā wunnitidih tubit ī jĩgahcat pínah niijná.

5

¹⁻² Bũũ, wā déewā panihnitá,

Jesúíhwā wannit ded pah ī yapat pínahdih ñi jéihna caá, b̄uca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo ã jwáub dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiít cāacwā jwī jéihcan caá. “Náhnica, n̄umní ã juyát pah jwī Maáh Jesucristo ã jwáub dei jūóhbipna caá”, yeebjéh ñi niíj jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwáub naóhcan niít.*

³ Diosdih jepahcannit nin pah ī ni-ijbípna caá: “B̄uu túini láa caá. Cāacwā ã míc maocah, úumcanjeh, jwī túi jumna caá. Yeejép yapat jwiít dih ã wihcan niít”, ī táoh niijbípna caá. Páant ã niijíchahjeh, caandíh ã jepahcatji jíib, Jesús peéh chājadih ã jwáub dei jūóhbipna caá. Yaádh ã weép jáaat dée pah ã jumbipna caá. Wudu jumnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ã jwáub dei jūúwúchah, caandíh jepahcannitji ã yéejat jíib ã jéih jweicán niít.*

⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, wā déewā panihnita, yeébbóo d̄apúnap panhipboó jumcan, baabáp panhipboó ñi jumna caá. Jesús dih jepahcannit, bita ã encat pínah niijná, d̄apúnapboó yeejép ip̄i chājna caá. Obohjeéhtih, yeébbóo páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnica n̄umní ã waád juyát pah, Jesús ã jwáub dei jūúwúchah, ñi wúhi bejcan niít. Yeebdíh peéh chājadih jūóhna ã chājcan niít. ⁶ Jwiít Jesúíhwā jumna, caandíh jéihcannit ã chājat pah jwiít dih chājcat caá náahap. Ŝonit panihnit jumna, ded pah nin baácboó ã yapatdih queét ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ã weñat pínahdih chājat túut niijná, ded pah wā chājbi?” niíj jenah joyát caá jwiít dih náahap. “Waícanjeh Jesucristo ã jwáub dei jūóhbipna caá”, niíj náhninit, túi chājat caá náahap. ⁷ Jesús dih jepahcannit, d̄apúát panhipboó jumna, ŷonit panihnit caandíh ã joicán caá. “Jesús ã jwáub dei jūóhcan niít”, niíj jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chājnit, ip̄i babh máihna caá. ⁸ Obohjeéhtih,

jwiít baabáp panhipboó jumnitdih Dios naáwát dih túi jenah joyát caá náahap. ã weñat pínahdih jenah joinít, yeejép chājcat caá náahap. Soldado míc mawadih bejna, ãtah wao chá páha páahnit, ãih bácahdih jāhat pínah niijná, ãtah chóodihbut ãih tacamant ap̄i d̄uoná caá. Pánihna, soldado ã míc jāhat pah, jwiít Jesúíhwādihbut míc jāhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwíih bácahdihjeh pohba jāhatdih niijná wā chājcan caá. Jwíih caolihdih jāhatdih niijná caá wā chājap. Nin caá jwíih caolihdih jwī jāhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cāacwādihbut túi oyat caá caolihdih jāhat ã jumap. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdíh ājeéh ã ub bejbipna caá”, niíj jenah joyátbut caolih jāhat ã jumna caá. Pánih jāhnit panihnit jumna, Satanás jwiít dih ã yéejat túutuchah, caandíh jwī jéih yap yohna caá.* ⁹⁻¹⁰ Jesucristodih jepahcannit bícdih Dios jwiítboodíh ãt peéh chājíhcap wut jī. Obohjeéhtih, áihwā jwī jumat pínah niijná, jwī yéejat jíib, jwī Maáh Jesucristo jwiít dih ãt wun wūhup wut jī. Pánihna, jwiít áihwā jumnit, nin baácboó páantjeh jumna, w̄anna yuhna, nihat bícdih ājeéh jwī túi jumbipna caá. ¹¹ Caandíh náhninit, Jesús dih ñi túi jenah joyát pínah, ñi jepahat pínahdihbut páantjeh ñi míc teo wáacá.

Pablo queédih bíih ã w̄tat

¹²⁻¹³ B̄uu yeebdíh bainí wā jwáub naáwát túut caá, páant mantih. Ñijeéh jumnit Dios naáwát dih yeebdíh ã bohénachah, ñi túi joyoó. Yeebdíh bohéat pínah niijná, Diosboó queédih ã w̄tuchah, yeebdíh bohénit, bádí ã teona caá. Pánihna, queédih oinit, ñi túi jepahaá. Yeebbút míc oinit, bícdih ñi túi jumá.

¹⁴ Yabhnitdih ñi tewat túutú. Ŝumnitdih, jīgahnitdihbut ñi weñanaá. Wēpcannitdih ñi túi teo wáacá. Bitadih yójahcan, ãjeéh ñi túi jumá.

* **5:1-2** Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* **5:3** Is 13.8

* **5:8** Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17

¹⁵ Yeebdíh yeejép chājnitdih ñi yéej chāj jwúbaca bojoó. Nihatdih túi chājnit, bíicdih ñi túi jumúú.

¹⁶ Ded pah yeejép yapna yahna, Diosdih túi jenah joinít, páantjeh ñi weñeé.* ¹⁷ Caandíh ñi úbh cádahca bojoó. ¹⁸ Yeó jáap jummat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúú. Túi yapna, yeejép yapna yahna, bíic yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ñi jumúú. Pánihatdih Dios yeéb Jesúíhwādhíh ã náah yacna caá.*

¹⁹ Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ã teo wáacatdih ñi jāhca bojoó. ²⁰ Detdih Túini Espiritu ã naáwáchah, queét ĩ naóh yapaíhichah, yeéboó joíhcanit pah ñi jumca bojoó. ²¹ Pánihna, nihat naáwátidih túi jenah joinít, ded túini, ded túicanni ã jummatdih ñi jéihyeé. Pánih jéihna, túinidih jepahnit, ñi náhninaá. ²² Obohjeéhtih, túicanniboodíh, ñi joyáh bojoó.

²³ Jwiít yeebdíh Dios ã túyatdih búdí jwí náah yacna caá. Pánihna, yeebdíh úbhna, “Paá, queét míhwādhíh búdí ma teo wáacá, yéej chājatdih ĩ yap yohat pínah niijná. Meemdíh ĩ túi jenah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queétdih ma túi wapaá”, búdí jwí níj úbhna caá. Páant ã teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo ã jwúb dei jūóhni yeó jáapdih yeéb áihwā túinit ñi jumcipna caá. ²⁴ Diosjeh yeebdíh ñionit, ã niijátji pah yeebdíh ã túut núm péabipna caá.

Pablo ã péé túyat tútat

²⁵ Wā déewā panihnitá, jwiítidihbut búdí ñi úbú.

²⁶ Dios ã oyatjīh nihat Jesúíhwā ñi túi míc úbú.

²⁷ Jwí Maáh Jesús ã enechah, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nin núodih ñi pebhna ĩ ub juibínachah, ni-hat caánboó jumnit Jesúíhwādhíh ñi túi en naáwá.

²⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 5:16 Fil 4.4 * 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

2 TESALONICENSES

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat túttnit, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwĩ íp Dioíhwã, jwĩ Maáh Jesucristoíhwãbut ñi jumachah, nin núodih biíhdih daacát túttnit, yeebdíh wã jwúub wahna caá.* ² Jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ì teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queédih “Túina caá, Paá”, ã niiját

³ Wã déewã panihnitá, yeebdíh úubhñit, “Jesúsdi hah ì túi jenah joyátdih, chah ì míic oyatdihbut ã túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwĩ niiját dée caá. ⁴ Jesúsdi hah ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép ì chājachah yahna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwãdihbut jwĩ túi wēi naóhna caá.

Cristo ã jwúub dei jūwáchah, Dios yeejépwãdih ã peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yahna, Jesúsdi hah ñi cádahcah enna, Dios ã maáh jumapna yeebdíh ã bejat túutbipna caá. Páant ã chājachah, ã jenah joyát yoobópdih ã jummatdih niहत cāacwã ì jéihbipna caá. ⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joiní jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ã peéh chājipna caá. ⁷ Jwĩ Maáh Jesús jeámant jwúub dei jūóhna, búdí tūu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwã biícđih, yeéb yeejép yapnitjidi hah ã túi jumat túutbipna caá. Jwiútdihbut biíc yoobó ã chājipna caá. ⁸ Pánih jūóhna, Diosdi hah, jwĩ Maáh Jesúsdi hah túini doonádhbut jepahcannitdih ã peéh chājipna caá. ⁹ Dios queédih ã peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép ì yapbipna caá. Jwĩ Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ã wēpatdihbut ì jéihcan niít. ¹⁰ Jesús ã jwúub dei jūóhni yeó jáapdi hah áihwã caandíh wēnit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, ì niijbipna caá. Yeéb áih doonádh

jwĩ naáwáchah joinítbut queét biícđih caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queédih ã úubát

¹¹ Yeebdíh Diosdi hah jwĩpĩ úubhna caá, ã náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Nihat áihwãdih páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwĩ úubhna caá, Diosdi hah túi jenah joinít, ã teo wáacatjĩh ded pah ñi chājihatdih ñi buujáát pínah niijná. ¹² Páant ñi túi chājachah, jwĩ Maáh Jesucristoíhwã ñi jummatdih jéihñit, bita caandíh, yeebdíhbut ì túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, ì teo wáacbipna caá.

2

Jesucristo ded pah ã jwúub dei jūwát

¹ Būu jwuh jwĩ Maáh Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jūwáchah, míic wáac jubínit, caandíh jwĩ jwáát pínahdih wã naóhbipna caá.* ² Bita yeebdíh yeena, “Jwĩ Maáh átát jwúub dei jūóh tagaá”, ì niijíchah yahna, ñi úumca bojoó. Biquína “Dios weemdíh páant ã niijíp jĩ”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jĩ”, ìt niij yee tagaá. ³ Pánihna, bita páant yeebdíh ì yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ã jwúub dei jūwát pínah jātíh, Diosdi hah dawá ì yap yohbipna caá. Páant ì yap yohochah, chah yeejép wutni ã jíghbipna caá. Caandíh Dios peéh chājna, iiguípna ã wahbipna caá. ⁴ “Caán niहत maáh caá”, cāacwãdih niij jenah joyát túttnit, Diosboodíh ã weñat tútcan niít. “Weém caá Dios”, niij yeenit, Dioíh muúboó ã waadbípna caá, niहत caandíh ennit, ì wēi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Ñijeéh jumna, páant yapat pínahdih wã naáwátjidi hah ñi náhnican niít? ⁶ Būu caán yeejép wutni pínahdih jāhni páantjeh jwĩ cātíh ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñioni yeó jáapdi hah yeejép wutni ã jíghbipna

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1 * 2:1 1Ts 4.15-17 * 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

caá. ⁷ B̄u caandíh ñi jéih encah yuhna, nemépwā ī maáhboó Dios ā wutatdih cāacwādih ā yap yohat túutna caá. Obohjeéhtih, páant ā chājachah yuhna, yeejép wutnidih jāhni ā bejat pínah jātih caán t̄bit yeejép ā jéih wut jwuhcan caá. ⁸ Ā bejat túttimah b́acah, t̄bit yeejép wutni ā j́ogh̄bipna caá. Páant ā j́ogh̄at túttimah, jwī Maáh Jesucristo ā yeh iigátj̄lh̄ nin baácboó jw̄ub̄ dei j̄óh̄na, ā naáwátj̄h̄ póoj yohat pah, caandíh ā b̄udábipna caá.* ⁹ Caán yeejép wutniboó nemép ā wēpatj̄lh̄, cāacwā ī jéih chājca naáhdih dawá láa ā chāj j̄utbipna caá, queét caandíh ī wēi enat pínah niijná.* ¹⁰ B́dí yeejép ā chājachah yuhna, iiguípna bejnit pínahboó “Caán túi chājni caá”, niijnít, caandíh ī jepahbipna caá. Queét Jesúih̄ doonádih, yoobópdih ā jumachah yuhna, ĩt joíh̄cap tagaá. Páant ī joíh̄cat j́ib, queét iiguípna bejnitdih Dios ā ub̄can niít. ¹¹ Túini doonádih ī náahcat j́ib, Dios queétdih máih̄nit pah ā chājbipna caá, yee naáwátidih ī túi joyát pínah niijná. ¹² “Caán naáwát yoobópdih nihcan caá”, niijnít, yeejép ī wēi chājat̄ji j́ib, Dios queétdih ā peéh chājbipna caá.

Dios āihwādih ā ñíwat

¹³ Yeéb jwī déewā panihnitá, jwī Maáh Jesús ā oinit ñi jumna caá. Nin baác̄dih ā chājat pínah jātih yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios āt̄ ñíwip wut j̄, āihwā ñi jumna pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tigaá”, yeéb ñi niij̄ jenah joyóchah, Túini Espír̄itu yeebdíh āt̄ teo wáac̄ap tagaá, túinit ñi jumna pínah niijná. Pánihna, ā ñíonit ñi jumachah, Diosdih wēinit “Túina caá, Paá”, jwī niiját̄ dée caá. ¹⁴ Túini doonádih jwī naáwáchah, Dios yeebdíh āt̄ ñíwip taga, jwī Maáh Jesucristo jeáboó maáh ā jumachah, yeebbút caán biíc̄dih maáta ñi jumna pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ñi jum̄u. Pánih péena, jwī naóh

bohéátjidih jwī daác wahnidihbut túi náhn̄nit, ñi yap yohca bojoó.* ¹⁶⁻¹⁷ Jwī Maáh Jesucristodih, jwī ĩp Diosdihbut yeebdíh b́dí jwī ub̄h̄na caá, ĩ náah yacat pah ñi chājat pínah niijná. Jwiítidih oina, iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ub̄atdih náhn̄nit, yeó jáap jumna pah b́dí jwī wēina caá. Jesucristo, jwī ĩp biíc̄dih yeebdíh ĩ teo wáaca naáh, wēp ñuh̄nit panihnit jumna, túi chājnit, túi míic̄ wéhenit páantjeh ñi jumna pínah niijná.

3

“Jwiítidihbut ñi ub̄b́”, ā niiját

¹ B̄u jwī déewā panihnitá, jwiítidihbut ñi ub̄b́, jwī Maáh Jesúih̄ doonádih dawá cāacwādih jwī túi bohéát pínah niijná. Yeéb caán doonádih ñi wēi jepahat pahjeh muntih bitadih jwī bohénachah, ĩ túi wēi jepahat pínahdihbut ñi ub̄b́. Pánih jepahnit, bitadihbut ĩ naáwáchah, caán dooná waícanjeh ā bej peét bejbipna caá. ² Jesúih̄ doonádih dawá jepahcan, yéej chājnit jumna, jwiítidih ĩ yeejép chāj̄hichah, Dios jwiítidih ā wapat pínahdihbut ñi ub̄b́. ³ Jwī Maáh Jesús ā niiját̄ji pahjeh chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nemépwā ĩ maáh yeebdíh ā yéej chājat t̄utuchah yuhna, yeebdíh ā teo wáac̄bipna caá, Jesús̄dih túi jenah joinít, nemépwāboodíh ñi jepahcat pínah niijná. ⁴ Páant Dios yeebdíh ā teo wáac̄atj̄h̄, ded pah jwī wutuchah, ñi jepahatdih jwī túi jéihna caá. Páant ñi chāj̄ cádahcatdihbut jwī jéihna caá. ⁵ Dios b́dí ā oyatdih yeebdíh ā túi jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadihbut ñi oyat pínah niijná. Jwī Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih āt̄ cádahcap wut j̄. Páant ā jumna pah muntih, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wā ub̄h̄na caá.

Ā tewat túutat

⁶ Jwī Maáh Jesucristo ā wēpatj̄lh̄, nin pah yeebdíh wā wutna caá: Det Jesúih̄wā jwī bohéátjidih jepahcan,

* 2:8 Is 11.4 * 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2

tewíhcannitdih ñi pej jumca bojoó.
 7 Ñijeéh jumnit, búdí jwĩ teweçah, ñi enep jĩ. Pánihna, jwĩ tewarti pahjeh muntih yeebdíhbut tewart ã náahatdih ñi jéihna caá. 8 Ñíih jeémátidih jíib wihcanni jwĩpĩ jeémpcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh wábh tac buugácat túut niijná, yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut búdí jwĩ tewep jĩ.* 9 Jwĩ bohéátji jíib yeebdíh jwĩta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwĩ tewep jĩ, yeéboó jwiítidih ñi en yacat pínah niijná. 10 Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwĩ niij bohénap jĩ: “Teocannit ï jeémpca bojo naáh”, jwĩ niijip jĩ. 11 Obohjeéhtih, yeéb biquína ñit tewíhcap wut be. Pánih tewíhcan, bitadidih ñit tac buugánap wut be. 12 Pánih tewíhcannitdih jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah jwĩ niij wutna caá: “Bitadidih tac buugácanjeh, ñi teweé, ñíih jeémát pínah jíib”, jwĩ niijná caá.

13 Obohjeéhtih, yeéb jwĩ déewā panihnitá, túi chājna, ñi chuucá bojoó.* 14 Biquína caanjĩh moón jwĩ tewart túutatdih ï yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tíicnit, ï túut nuumát pínah niijná. 15 Obohjeéhtih, Jesúsdiçh cádahnitdih ñi en jūihñat pah, queétdih ñi en jūihca bojoó. Queét ñi déewā, Jesúsíhwā ï jumachah, ï yap yohatdih queétdih túinijeh ñi naáwá, ï túi tewart pínah niijná.

Ñ péé túyat túutat

16 Jwĩ Maáh Jesús jwiítidih túi jummat túutni, yeó jáap jummat pah yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná. Jwĩ Maáh ñijeéh ã túi jumca naáh.

17 Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wíih téihyajĩhjah wā daácna caá. Nihat wā daác wahnidih wíih téihyajĩhjah wāpĩ daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih míic wā daacátidih enna, wā naáwát yoobát ã jummatdih ñi jéihbipna caá. 18 Jwĩ Maáh Jesucristo

yeéb nihatdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
 Pablo

* 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9 * 3:13 Gá 6.9

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin néodih wã daác wahna caá. Jwĩ íp Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jh ãih túini doonádih ã naáwát tút ni wã jumna caá. Jwiít dih Jesús ã pebhboó ã ub bejat pínah dih jéihna, jwĩ wēi pãina caá. ² Timoteo, meemdih Jesúh doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesúsdih ma jwĩh jepahachah, wã wūh panihni ma jumna caá. Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristobut oi jġgah ennit, ã teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Bitã ã yee bohéat dih Timoteodih ã yoobáat tútat

³ Macedonia baácboó jwĩ bej láa Éfeso tútchiboó jubínit, biquína Jesúh doonádih yee bohénit dih jwĩ joyóp jĩ. Páant ã bohéat dih joinít, meemdih caán tútchidih wã cádahap jĩ, ã yee naáwát dih ma cádahat tútat pínah niijná. ⁴ ã ñowã jon jãt ih moón ã jenah joyátj idih páantjeh ã bohénap jĩ. Ded pah ã naáwátj i, ã wãtnadibut ã bohénap jĩ. Queét pánih bohéna, míc íjanit, Dios jwiít dih ã wutat pah ã chãjcap jĩ. ã jéihyatj ihjeh bohéna, Diosboodih ã túi jenah joicáp jĩ.

⁵ Páant ã jumachah enni, meemdih chah wã wēp bohéat tútat jĩ, Jesúhwã bitadib ã oyat pínah, Diosdih ã túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chãjatdih ã úmcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wã bohéat dih yohnit, oboh jumniboodih ã míc wéhena caá. ⁷ Moisés ã wutatj idih bohénit jumíhna yuhna, ded pah ã bohéat dih queétjeh ã beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ã wutatj idih yoobópdih jwĩ bohénachah, túini wutat ã jummatdih jwĩ jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wutatdih jepahnitdih jwūb bohéat caá náahap”, jwĩ niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chãjnitboodih

bohéat caá náahap: Dios ã wutatdih yap yohnit, yeejép chãjnit, ã mánadib mao yohnit, bitadibbut mao yohnit ã jumna caá. Yeej chãjnit, neoná mícjeh, yaádih mícjehbut yeej chãjnit ã jumna caá. Cáacwãdih ubnit, bitadib teo wūhat pínah niijná, queét dih jíib chãj wūhnt ã jumna caá. Yee naóhnt, túini bohéatdih yap yohnitbut ã jumna caá. Pánih chãjnitdih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, ã túat ñumát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesúh doonádih Dios weemdih ã bohéat tútat jĩ.

Dios Pablodih ã oi jġgah enat

¹² Weém yeejép wã chãjachah yuhna, “Pablo wã naáwát dih ã túi bohébipna caá”, niij jenah joinít, jwĩ Maáh Jesús weemdih ã ñíwip jĩ. Páant ã ñíwichah jéihna, “Túina caá”, caandih wã niijná caá. Páant ã ñíoni jumna, ãih doonádih wã bohénachah, ã wēpatj ih weemdih ã teo wáacna caá. ¹³ Páant ã ñíwat pínah jãt ih, Jesúsdih jéih jwūhcan, caandih yeejép wã wéhénachah, ãih cáacwãdibbut yeejép wã chãjachah yuhna,* caánboó weemdih ã ñíwip jĩ. Yeejép chãj jwūhna, “Yeejép chãjna caá wã chãjap”, wã niij jenah joicáp jĩ. Páant wã jéih jwūhcah enna, peéh chãjcanjeh, weemdih ãt oi jġgah enep jĩ. ¹⁴ Pánihna, jwĩ Maáh Jesucristo weemdih búdí oinit, ã túi chãjatdih jéihna, caandih wã jepahap jĩ. Pánih jepahni jumna, ã oyatj ih bitadibbut búdí wã oina caá.

¹⁵ Yeejépwã jwĩ jumachah jéihnit, iiguipna jwĩ bejat déedih túi ubat tútat niijná, Jesucristo nin baácboó ãt dei jūwáp tajĩ. Páant jwĩ naáwát yoobópdih ã jummatdih nihát ã túi jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wã jumap jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chãjni wã jumachah yuhna, Jesucristo weemdih peéh chãjcan, ãt jġgah enep jĩ. Pánih jġgah enna, weemdih ã túi chãjatdih jéihnit, bitabut caandih ã jepahbipna caá.

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

Pánih jepahnit, Diosjeéh ã pebhboó páantjeh ï jumbipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihat cáacwādh chah maáh caá. Caán jwījeéh ã jumchah yuhna, caandih jwī en jicán caá. Caanjéh caá Dios. Biíh wihcan caá. Páant ã jumchah jéihnit, jwiitdih yeó jáap jumat pah caandih wēi naáwát caá náahap. Páant tí ã jum nah.

¹⁸ Timoteo, wã wūh panihni ma jumchah, nindih meemdhí wã wutna caá: Jwiit Jesúhwã waóhntboó meemdhí jwī teo jáha úbh láa, Túini Espiritu ã jéihyanachah, meemdhí jwī naóh yapanap jī. Páant jwī naóh yapaatjidih túi náhnit, Jesúh doonádh wēp naóh bohéni ma jum. Bitá meemdhí joicánjeh yeejép ï chājachah yuhna, caandih ma bohé cádahca bojó. ¹⁹ Jesúsdih túi jenah joí cádahcan, yeó jáap jumat pah caandih ma túi úbú. “Dedé yéej chājat jíib weemdhí ã wihcan níit”, níj jenah joyát túit níjná, mapí jumat pah, túinijeh ma jum. Biquína pánih jumcan, Jesúsdih ítát cádahap tajī. ²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojī ï jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwã ï maáhdih wáát wūh jī, ded pah ã náahat pah queétdih ã chājat pínah níjná. Queét yeejép ï bohéatjidih cádahnit, ï jwūb túit nūmát pínah níjná, caandih wã wūh jī.

2

Jesúhwã míc wáacnit, ded pah ï úbát

¹ Bū nin pah meemdhíjeh wã jwíh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah níjná: Yeéb Jesúhwã míc wáacnit, nihat cáacwādh ní úbú, queétdih Jesúsdih ï jepahat pínah níjná. Pánih úbhna, “Túina caá, Paá”, caandih níjábú ã náahna caá. ² Nihat maátadihbut úbát náahap, míc mawat wihcan, Dios ã náahat pah chājnit, íh cáacwã ï túi jumat pínah níjná. ³⁻⁴ Nihat cáacwã

iiguipna bejnit déedih túi ubat túit níjná, ã wūh túini doonádh joinit ï jepahatdih Dios ã náah yacna caá. Páant bitadih jwī úbúchah, búdí ã wēina caá. ⁵⁻⁶ Biícjeh tigaá Dios. Obohjeéhtih, jwiitboó yéejnit jumna, caán biícđih jwī jéih jumcan caá. Páant jwī jumchah, nihat cáacwã úd jeñé Jesucristojeh jwī yéej chājat jíib át wūh wūh jī, Diosjeéh jwī túi jumat pínah níjná. Jesús ã wūh wūhatji doonádh Dios ã níó láa cáacwādh át jéihya jwíhip jī.* ⁷ Jesús páant ã jumatdih wã naáwát pínah, judíowã nihcannitdih túini doonádh wã bohéat pínahbut níjná, weemdhí ã níwip jī. Yoobópdih meemdhí wã naóhna caá. Wã yeezan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ï chājat

⁸ Queét Jesúhwã mūná jumat yoobó míc wáacnit, biícđih úbhna, neoná yeejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ï úbú naáh. Íjcan, míc jūhñat wihcanjeh úbh waáwát caá náahap. ⁹ Yaádhboó túinijeh yégueh ï dūwú naáh, bitá ï en ínahcat pínah níjná. Tubit mácah jíghni íh waó yoócnadih ï chājca bojó naáh. Bitá ï wēi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí jíib jumni ígní tōpna, yégueh chóonadihbut ï dūcá bojó naáh.*

¹⁰ Queét yaádh ï túi chāja naáh. Pánih chājna, bitaboó queétdih jenah joiná, ï túi jíghatdih jenah joicán, ded pah ï túi chājatboodih ï jenah joibípná caá. Páant tigaá Dioíhwã yaádhđih náahap. ¹¹ Míc wáacna, laihcanjeh, wēinit, bohéatdih ï túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádh bohécan, ï wutca bojó naáh. Laihcan, túinijeh joí chúdnit yaádh ï jum naáh.* Adándih Dios jwíh chājnit, caán táttimah, Evadih át chājap wut jī, caandih teo wáacnih mi jumat pínah níjná.* Caánt Adándih wutnih pínah mit nihcap wut jī. Nemép ã yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mit joyóp wut jī. Páant ã yeenachah joiná,

* **2:5-6** Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14 * **2:7** 2Ti 1.11 * **2:9** 1P 3.3 * **2:12-14** 1Co 11.2-6; 14.34-35 * **2:12-14** Gn 2.7,21-22 * **2:12-14** Gn 3.1-6

Diosdih mit yap yoh jwíhip wut jī.*
 15 Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwíhichah yuhna, yaádh ì wehdih túi en daonít, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ájeéh ì túi jum̄bipna caá. Diosdih cáacwādh̄but oinit, ì túi chājachah, queétdih ã wēi enbipna caá.

3

Jesúhwā ì maáta ded pah ì chājat

1 B̄uu, Jesúhwā ì maátadih ded pah ì ñíwat pínahdih wā naóhbipna caá. Ded queétdih waóhni jum̄íhni túini tewatdih ã bidna caá. Caán yoobópdih tigaá. 2 Jesúhwādh̄i waóhni pínahdih ñíona, yeejép dooná ã wihcat pínah niijná, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Det biíc wilidihjeh bíbohnitdih, túi jenah joinít, túinijeh m̄uudíh waád jūúwát túutnit, túi naóh bohénitdih ñíwat caá náahap. 3 Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jāihcannit, dinero búdí bidcannit, cáacwādh̄i túinijeh chājnitdih ñíwat caá náahap. 4 Pánih ñíonit, ì weha mána yaádh̄dh̄i, ì wehdih̄but yeejép niijcánjeh túi wutnit ì jum̄u naáh. 5 Queétdih túi wutcan, Jesúhwādh̄i but ìta túi wutcan tagaá. 6 Jesúsdih jáap jepahni Jesúhwādh̄i waóhni ã jum̄ca bojo naáh. Jáap jepahnidih ì waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, ãta niij jenah joi tágaá. Páant ã niij jenah joyóchah, Satanásdih ã peéh chājat pah muntih Dios caandíh̄but ãta peéh chāj tagaá. Satanás páant ã niij jenah joyátji jīb, Dios át peéh chājap wut jī. 7 “Caán túi chājni caá”, Jesúsdih jepahcannitboó ì niijnídh̄i maáh ì waadána naáh. Pánih túi chājni jum̄na, nemép ã náahat pah ã chājcah, caandíh̄ dedé yeejép dooná ã wihcan niít.*

Jesúhwādh̄i teo wáacnit ded pah ì chājat

8 Jesúhwādh̄i teo wáacnitjeéh waadát túutnitdih ñíona, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Túi jenah joinít, ì niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dinerodih

uúbh̄cannitdih̄but ñíwat caá náahap. 9 Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwátđih túi jepahnitdih̄but ñíwat caá náahap. 10 Queét waadíh̄nit ded pah ì chājatđih ì jwíh̄ túi ene naáh. Pánih enat táttimah, yeejép chājcannit jum̄na, Jesúhwādh̄i teo wáacnitjeéh ì jum̄u naáh. 11 Ì weha mána yaádh̄but nin pah ì jum̄u naáh: Túinijeh jum̄nit, obohjeh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ì niiját pah chājnit yaádh̄ ì jum̄u naáh. 12 Jesúhwādh̄i teo wáacnit pínahdih ñíona, nin pah jum̄nitdih ì ñíwi naáh: Det biíc wilidihjeh bíbohnitdih, ì weha mána yaádh̄, ì weh, queétdih teo wāh̄nitdih̄but túi wutnitdih ì ñíwi naáh. 13 Páant ì ñíonitboó Jesúhwādh̄i ì túi teo wáacachah, bita queétdih ì túi wēi naóhbipna caá. Pánihna, túini doonádh̄i, Jesucristodih ì jepahatdih̄but úum̄canjeh bitadih ì naóhbipna caá.

Dios naáwát ded pah ã jum̄at

14-15 Butéhjeh ma pebhboó bejíhna caá wā chājap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wāta bej jwuhcan caá”, niijnít, nin núodih meemdíh wā daác wahna caá, queét Jesúhwā míc wáacnit, ded pah ì jum̄at pínahdih ma jéihyat pínah niijná. Jwiít Jesúhwā Dios páantjeh jum̄niíhwā jwí jum̄na caá. Áihwā jum̄na, ã naáwát yoobópdih jum̄nidih jéihna, caandíh̄ jwípí bohéna caá. 16 Jon jātih Jesucristoíh̄ túini doonádh̄i jwí jéih jwuhcap jī. Páant jwí jéihcannidih b̄uu Dios jwiítđih ã jéihyanap be. Nin pah caá ã jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo át cáac jum̄ap wut jī. Túini Espíritu caandíh̄ búdí teo wáacnit, yéejat wihcanni ã jum̄atđih át jūutap wut jī. Ángelwābut caandíh̄ ìt enep wut jī. Á bohéat túutnitboó nihat baácđih̄ moondíh̄ áih̄ túini doonádh̄i jwí bohénap jī. Páant jwí bohénachah, caán doonádh̄i joinít, dawá caandíh̄ ì jepahap jī. “Nihat baácđih̄ moondíh̄ ñi bohénaá”, ã

* 3:7 Tit 1.6-9

niját túttimah, jeáboó Dios caandíh át ub púuh laab béjep wut jĩ. Caán naáwát dih jwiít nihat Jesúíhwá jwĩ tui jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ã jumat

¹ Túini Espíritu nin pah jwiít dih ã jéihyana caá: Jesús ã jwúub dei júúwát pínah jãtíh, biguína ãih túini doonádih joinítji caandíh cádahnit, nemépwã ã yeeat dih ã joibípna caá. ² Páni h joinít, bitadi h ã yee naáwáchah, queétbut ã jepahbípna caá. Páni h yee naóh nit, yeejép chãjna yuhna, “Weemdíh yéjat wihcan caá”, ã ni j jenah joibípna yuh caá. ³ Nin pah ã ni j bohé bípna caá: “Ñi áa jumca bojoó. Jwĩ jeémát túutcanni jeémát dih ã jeémpca bojoó”, ã ni j watbípna caá. Queét páant ã jeémát túutca h yuhna, Diosboó jwĩ jeémát pínah dih wuhna, ni hat dih ã jeémát túutna caá. Jeémát dih bíbohna, caandíh “Túina caá, Paá”, niját caá náahap. ⁴ Ni hat Dios ã chãjni túini caá.* Páni hna, ã wuhni jeémát dih ubna, caandíh “Túina caá, Paá”, ni i jná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ã jeémát túutca h, queét dih ã joyáh bojoó. ⁵ “Ni hat wã wuhni jeémát ã túina caá”, Dios ã niját dih náhnit, “Nin jeémát ma wuhat túina caá, Paá”, nijní t, ã wuhni jeémát dih wēi jeémát caá náahap.

Jesúíhwá dih teo wáacnit ded pah ã jumat

⁶ Páant wã naáwát dih Jesúíhwá dih bohéna, meém, Timoteo, caandíh túi teo wuhni ma jumbípna caá. Jesucristo íh doonádih túi joiníji jumna, Dios naáwát dihbut túi jepahni ma jumna caá.

⁷ Diosdih jéihcannit ã jenah joyátj íh jeh ã bohénachah joyáh bojnit, Dios ã weñat pínahboodíh jeh chãjat caá náahap. ⁸ Ded ãih bácah dih ã wēpanachah, ã túina caá. Obohjeéhtih, ãih bácah dih jeh nihcan, ãih caolih dih ã wēpanachah, chah ã túina caá. Páni h caolih dih wēpana, nin baácboó túi

jum, ã wunat túttimah, jwúub boopud júóh nit, Dios pebhboobát ã túi jumbípna caá. ⁹ Caán yoobóp dih tigaá. Páni hna, ni hat cáacwá dih caán naáwát dih jepahat caá náahap. ¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwĩ teona caá, ni hat Diosdih ã jepahat pínah nijná. Caán páantjeh jumni, ni hat iiguípna bejnit déedih túi ubni jumna, caandíh jepahnit dih jeh ã túi ubbípna caá. Páant ã túi ubat pínah dih jéih nit, jwĩ wēi páina caá.

¹¹ Páant wã niját dih bohéna, Jesúíhwá dih ma túi wutúú. ¹² Obohjeéhtih, jáap ma jumuchah ennit, biguína meemdíh ãta joyáh boj tagaá. Páant ã joyáh bojcat pínah nijná, nin pah queét dih ma chãj júutú: Bitadi h oina, túini jeh naóh nit, túi chãj nit, Jesúsdih ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chãjachah ennit, jáap ma jumuchah yuhna, meemdíh ã joyáh bojcan ní t. Páant ma túi jumuchah, queét meemdíh ã en yachípna caá. ¹³ Páni hna, ma pebhna wã jubíát pínah jãtíh, Dios naáwát dih en naóh nit, Jesúíhwá dih ma túi beh joyánaá. ¹⁴ Jesúíhwá ã maáta meemdíh teo jáha úbh nit, Túini Espíritu ã niját dih ã naóh yapaatj dih ma túi náhninaá. Páant ã teo jáha úbúchah, Dios meemdíh ãih wēpat ã wuhatj dih náhnit, úmcanjeh ma túi wēp bohénaá.

¹⁵ Páant wã niját dih ma túi náhninaá, yeó jáap jumat pah Dios naáwát dih chah ma túi bohéat dih ni hat ã enat pínah nijná. ¹⁶ Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chãjat dih, ded pah ma bohéat dihbut. Yeó jáap jumat pah páant míc ma chãjaá. Páni h chãjna, meemjéh, ma bohénit dihbut iiguípna bejnit déejidih ma túi ubbípna caá.

5

Bitá Jesúíhwá dih ded pah teo wáacat

¹ Búú bainí meemdíh wã jwúub naáwíhna caá, ded pah Jesúíhwá dih ma teo wáacat pínah nijná. Behnitboó ã yéj chãjachah, jéihcan túini jeh

* 4:4 Gn 1.31

naáwát caá náahap. Ma ípdih ma naáwát pah, behnitdihbut táinijeh ma naáwá, í túut nuumát pínah niijná. Ma úudwādh ma naáwát pah japatadihbut táinijeh ma naáwá, queétbut í túut nuumát pínah niijná. ² Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáhdihbut táinijeh ma naáwá. Ma déewā yaáhdih ma naáwát pah, jūihcan, japata yaáhdihbut táinijeh ma naáwá, í túut nuumát pínah niijná.

³ Buu éemp wunnit yaáhdih ded pah ma teo wáacat pínahdih wā naóhbipna caá. Dedh déewā wihcannih éemp wunnihdih teo wáacat caá náahap. ⁴ Obohjeéhtih, éemp wunnih mi weh jumna, mi jūimená jumna, queétboó caántdih í teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wutat pah í chājna caá. Queétdih mi en dawátji pah, queétboó í jwúub en dawá naáh. Páant í chājachah enna, Dios ā túi wēina caá. ⁵ Biíh wili éemp wunnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi páina caá. Pánih jumna, yeó jáap jumat pah Diosdih mi úubhna caá. Páant mi jumatdih ennit, caántdih ñi teo wáacá. ⁶ Obohjeéhtih, biíh wili éemp wunnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinít, Jesúsdih jepahcan, iiguípna mi bejbipna caá. Páant mi jumachah ennit, caántdih ñi teo wáacca bojoó. ⁷ Nin butéh wā wutatdih Jesúhwādhbut ma jwúub naóh yapanaá, í túi chājat pínah niijná. Páant í chājachah ennit, “Í túi chājcan caá”, bita queétdih í jéih niijcán niít. ⁸ Ded ā déewādh túi en daocánni, ā wehdih í índihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, ā naáwát dih ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdih jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

⁹ Dedh éemp wunnih Jesúhwādh teo wáacnitjeéh mi waádihichah, sesenta jópchi chah bíbohni, biícidihjeh áa jumnihjidih ñi waadánaá. ¹⁰ “Caánt táinijeh chājnih caá”, í niijníhdih, mi wehdih túi behan, miíh muúboó bitadih túi waád jūúwát

túutnih, Jesúhwādh teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, táinijeh chājnihdih ñi waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaáhdih ñio péanit, íh wūtnadih ñi daacá.

¹¹⁻¹² Obohjeéhtih, éemp wunnit yaádh jáapwā yaádh buúg í jumachah, íh wūtnadih ma daacca bojoó. “Míhwādh teo wáacnih pínahjeh wā jumnipna caá”, Cristodih niijníh yaádh jumna yuhna, túttimah newédih jwúub bidna, íta jwúub áa jum tagaá. Pánih chājnit, í naáwátji biíc yoobó í péacah, queét yaáhdih peéh chājat āta jum tagaá ¹³ Pánih chājna, nin pahbut íta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mūná yoobó táoh yee naóhni, bita í tewatdih en naóhni, yeejép wéhenitbut íta jum tagaá. ¹⁴ Pánihna, queét yaádh jwúub áa jumnit, í weh jumna naáh. Í weha mána, í wehdihbut í túi en dawá naáh. Páant í chājachah, jwiít Jesúhwādh eníhcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, í jéih niijcán niít. ¹⁵ Buu biquína éemp wunnit yaádh Jesucristodih cádahni, Satanás ā náahatboodih í chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant í chājat pínah niijná, meemdih wā naóhna caá.

¹⁶ Det Jesúhwā í dée wili éemp wunnih mi jumachah, queétboó caántdih í teo wáaca naáh. Páant í teo wáacachah, bita éemp wunnit, déewā wihcannit yaádhboodih Jesúhwā í jéih teo wáacna caá.

¹⁷ Buu Jesúhwā í maátadih ded pah í chājat pínahdih meemdih wā naóhbipna caá. Í maáta queétdih í túi en dawát júb, wēinit í júb chāja naáh. Biquína í maáta, Dios naáwát dih bohénitbut í jumachah, bita maátadih í júb chājat chah, queét bohénitboodih í júb chāja naáh. ¹⁸ Dios naáwát dih daácní nin pah ā niij daacátjidih náhniat caá náahap: “Momo jiwíwā trigodih í caóh chuñuchah, queétdih ñi jac chéoca bojoó, í túi jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tají.* Páant ā daacátji pah mūntih, biíhboó

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7

“Teonidih ã tewatji jíib, jíib chãjat caá náahap”, ãt niij daacáp tajĩ.* Páant ĩ niijátjidih náhninit, Jesúihwã ĩ maátadih wëinit, queétdih ĩ túi jíib chãja naáh.

¹⁹ Jesúihwã maátadih biícjeh yeejép dooná naóhndih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewã, biíc peihcannit biíc yoobó ĩ niijíchah, caandih ĩ naóh yacat yoobópdiã ã jumna caá.* ²⁰ Pánihna, ã yéej chãjatdih ã cádahícah ennit, ñi míic wáacapoó caandih ñi jũihñuú. Páant ñi jũihñuchah joinít, bitabat biíc yoobó yeejép ĩ chãjcan niít.

²¹ Dios, Jesucristo, ã ñionit ángelwãbut ĩ enechah, nin pah meemdih wã wutna caá: Butéh wã naawát pah ma túi chãjaá. Pánih chãjni jumna, biíc diã chah teo wáacnit, biíhdih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúihwãdih biíc yoobó ma chãjaá.

²² Det Jesúihwã ĩ maáh waádihnitdih ma teo jáha úbát pínah jãtíh, yóhancanjeh, ded pah ĩ chãjatdih ma túi en ñuun jwúhuú. Páant túi en jwuhcanejeh ma ñiwichah, queét yeejép chãjnit ĩta jum tagaá. Páant yeejép ĩ chãjachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chãjnitdih waadána nihna, “Queét túi chãjnit caá”, niijní pah mata jum tagaá. Meémboó yéejat wihcanni ma jumhuú.

²³ Buh meemdih jwuh bainí wã naóhbipna caá. Mahdihjeh ma babhna caá. Pánih babhna, wudah tubat, biíh wunatbut meemdih dawá láa ã jumna caá. Pánihna, jiwá iguúh macdihbut bainíbit babhbat caá meemdih náahap, míh bácah ã túi jummat pínah niijná.

²⁴ Maátadih ñi bidatdih jwúub jenah joinít, nin pah wã niij naóhna caá: Biquí láana det ĩ yéej chãjachah, nihat jwĩ jéihna caá. Dios queétdih ã peéh chãjat pínahdihbut jwĩ jéihna caá. Pánihnit maáta ĩ jumíhichah yuhna, queétdih ñi waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yéej chãjatdih

jwĩ jéih jwuhcan caá. Pánih jéih jwuhcan yuhna, túi en ñuunnit, yeejép ĩ chãjachah, jwĩ jéihbipna caá. ²⁵ Caan páh muntih biquína ĩ túi chãjachah, nihat jwĩ jéihna caá. Bitaboó ĩ túi chãjatdih jéih jwuhcan yuhna, túttimah jwĩ jéihbipna caá. Túiniboodih ded pah jwĩ jéih bihcan caá.

6

¹ Buh teo wãhñit jwah ded pah ĩ chãjat pínahdih wã naóhbipna caá. Queét Jesúihwã jumna, ĩ maátadih ĩ túi teo wuhna naáh. Páant ĩ chãjachah ennit, Jesúsdiã jepahnit ĩ jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwĩ bohéatdihbut ded pah ĩ jéih yeejép naóhcan niít. ² ĩ maáta Jesúihwã ĩ jumuchah, queét teo wãhñitbut Jesúihwã jumna, ĩ maátadih ĩta túi wëi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ĩ chãjachah, ã túican caá. Queétdih ĩ túi teo wuhna naáh. Pánih teo wãhna, ĩ déewã panihnitdih teo wáacna caá ĩ chãjap. ĩ maátadih oina, Jesúsdiã jéihcannitdih ĩ teo wãhat chah, ĩ túi wëi jepaha naáh. Páant wã wutatdih queétdih ma jwúub naóh yapanaá.

Ded pah Diosjeéh túi jummat

³ Buh jwĩ bohéatdih mácah naóhñitdih ded pah ñi chãjat pínahdih wã naóhbipna caá. Det mácah bohéna, jwĩ Maáh Jesucristoíh túini dooná diã náahcan, Dios naawát diãbut ĩ túi bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, ĩ túi jéihcan caá. Íjnit pah míic wéhena, míic jũihñat tútnit, ĩ míic eníhcan caá. Bitadiã yeejép dooná ĩ niijátji jíib, queétdih ĩ wëi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míic jũihñitjeh ĩ jumna caá. “Dios naawát diã bohéna, búdí dinerodih jwĩ bíbohíipna caá”, ĩ niij jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohátjĩh wëina, Diosdih jepahna, túi jummat caá náahap. ⁷ Jwĩ jwíh cáca jumna, dedé bií déedih jwĩt ub jũóhcap jĩ. Buhdná, bií déedih jwĩ jéih ub bejcan niít.

* 5:19 Dt 17:6; 19:5

Pánihna, jwĩ bíbohat pah bóojeh weñat caá náahap.* ⁸ Jwĩ jeémátdih, jwĩih yéguéhdihtbut jwúub chah náahcanjeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bií déedih bidna, nemépboó ã yéej chãjat túutachah, nihat yeejépdih chãjnit caá ãta jumup. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chãjatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép ã yapbipna caá. Pánih cádahcan, iiguípna ã bejbipna caá. ¹⁰ Det dinerodih búdí bidna, dedé yeejép ã chãjna caá. Biquína pánih bidnitboó Jesúsdiht cádahnit, búdí jãghna, tabit ã moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ã naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép ã chãjatdih ennit, “Biíc yoobó weembát wã chãjcan niít”, niijnít, biáboó ma jwei béjeé. Túiniboodíhjih ma chãjaá. Ded pah Dios meemdíh ã wutachah, caandíhjih ma jepahaá. Jesúsdiht ma túi jenah joyoó. Bitadiht ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdiht ma cádahca bojoó. Bitadiht túinijeh ma numah jumúú. ¹² Jeáboó ãjeéh jumni pínahdiht Dios meemdíh ãt ñiwip jã. Meemdíh ã daabánachah, Jesúsdiht ma jepahatdih dawá cáacwãdih ma túi naáwáp jã. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó juibínit, páantjeh ma jummat túut niijná. ¹³ Diosboó nihatdih ãt chãjap wut jã. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah ã jummatdih túi yoobópdih ãt naáwáp wut jã.* Dios, Jesucristojih ã enechah, nin pah meemdíh wã wép naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíh wã wutatdih ma túi jepahaá. Jwĩ Maáh Jesucristo ã jwúub dei jãúwát pínah jãtih, ã wutat pahjeh ma chãjaá, cáacwã meemdíh ã naóh yaccat pínah niijná. ¹⁵ ã náahni yeó jáapdíhjih Dios ã wúúhdih ã jwúub wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihat cáacwã ã maáh. Nihat cáacwã ã maáta chah maáh caá ã jumup. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjih ã jumna

caá. Páant ã jumachah, jwiít cáacwã ã yeh iiguípna jéih bejcan, caandíh jwĩ en juicáp jã.* Búú láabut caandíh jwĩ en juicán caá. Caánboodíh jwĩ weñat dée caá. “Meém chah wēpni caá”, caandíh jwĩ niij jãih. Páant túi ã jumna nah.

¹⁷ Dawá bií dée bíbohndih nin pah ma wutúú: “Weemdíh dedé judhdath wihcan caá”, ã niij jenah joicá bojo naáh. ãih bií déedih búndni pínahjih ã jumachah, caandíh ã túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihat jwĩ náahatdih ã wúhachah jéihnit, caánboodíhjih ã túi jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, túinidih chãjnit, bitadiht ãih bií déedih wúhna, túi teo wáacnit ã jumna naáh. ¹⁹ Páant ã chãjachah enna, Dios pebhna ã juibínachah, queétdihbut ã túi chãj jwúubanachah, caánboó páantjeh ã túi jumnipna caá.

Pablo Timoteodih ã pée naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdíh ã naáwát túutnidih ma túi bohénaá. Ma quíib búndcá bojoó. Biquínaboó Diosdiht jéihcannit, jenah joicánnit pah ã wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wã bohéat túi jéihnit ã bohéat caá”, ã niijná yuh caá. Páant ã niij naáwáchah, ma joyáh bojoó. ²¹ Biquína páant ã niij naáwáchah joinít, Jesúsdiht ãt cádahap wut jã.

Dios meemdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * 6:10 He 13.5 * 6:13 Jn 18.37 * 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naáwát túttni jumna, nin núodih meém Timoteodih wã jwúub daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh ï túi jumnipna caá”, ã niijátjidih bitadiah Dios weemdih ã naóh bohéat tútatp jĩ. ² Timoteo, wã wãúh panihni ma jumachah, meemdih búdí wã oina caá.* Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih meemdih oinit, ï jĩgah en teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

³ Diosdih úubhna, yeó jáap, chei jummat pahbat meemdih wã úubhna caá. Pánih úubhni, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tiguaá jwĩ nuowã wēinit, ípĩ jepahat pahjeh muntih, weembút caandih wēinit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chãjat peéh weemdih ã wíhcatdih wã jéihna caá. ⁴ Con láa meemdih wã cádah bejehchah, ma jumátjidih náhninit, majeéh jumnit, túi weñat túut niijná, meemdih wã jwúub eníhna caá. ⁵ Meém Jesúsdi ma túi jenah joyátdih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma íin Eunicebat Jesúsdi ït jwíih jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembút caandih ma túi jenah joiná caá.*

⁶ Meemdih wã teo jáha úubáchah, Dios meemdih ã wēpatdih búdí ãt wūhup jĩ, ã wútat pah bitadiah ma túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã chãjatjidih náhninit, úumcanjeh, ã wēpatjĩh bitadiah chah ma teo wáacá. ⁷ Dios jwiútdih Túini Espíritudih ãt wūhup be, jwĩjeéh ã jummat pínah niijná. Pánih jwĩjeéh jumni Túini Espiritu jwiútdih búdí ã teo wáacna caá, cáacwã ded pah ï jenah joyátdih jwĩ úumcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cáacwãdih oinit, ã

wēpatjĩh queétdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiútdih ã túi jenah joyát túttna caá. ⁸ Pánihna, jwĩ maáih doonádih bitadiah naóhna, ma tíic jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wã bohéat jíib nemat muúboó wã jumachah, wã chéen ma jummatdihbat ma tíicca bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jíib meemdihbat yeejép ã yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijĩ. Páant ã yapachah, Dios meemdih ã teo wáacnipna caá, caandih ma cádahcat pínah niijná. ⁹ Jwiúit iiguípna bejnit déejidih Diosjeh jwiútdih ãt túi ubup wut jĩ. Pánih túi ubnit, jwiútdih ãt ñíwip wut jĩ, áihwã jumnit, jwĩ túi chãjat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwĩ túi chãjat jíib ãt ñíocap wut jĩ. Nin baácđih ã chãjat pínah jãtíh ã jenah joyátjĩ pah jwiútdih oina, ãt ñíwip wut jĩ. Pánih oina, jwiútdih túi ubni pínah Jesucristodih ã wah deyaat pínahdih ãt jenah joyóp wut jĩ. ¹⁰ Pánih jenah joiníji caandih wah deyana, ã oyatdih jwiútdih ã túi jéihyana caá. Páant ã wah deyani Jesús jwiúit áihwãdih iiguípna jwĩ bejat déejidih ãt túi ubup wut jĩ. Caán Jesúsdi jepahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ túi jummat pínah doonádih jwiútdih naáwádih ãt dei jũúwáp wut jĩ.

¹¹ Weemdih ñíonit, Dios ã wahap jĩ, caán túini doonádih wã naáwát pínah niijná.* ¹² Páant ã wútatdih wã jepahatjĩ jíib buu nin nemat muúboó jumnit, yeejép wã yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wã tíic jenah joicán caá. “Wã jepahni Jesús túi wēpni jumna, áih doonádih naáwát túttnit, weemdih ã túi teo wáacnipna caá. Páant ã teo wáacachah, púú ã jwúub dei jũúwáchahna, caandih túi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wã naóhnipna caá”, wã niij jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih túi jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópđih wã bohéatjĩ pah ma chãj cádahca bojoó. ¹⁴ Jwĩjeéh jumni Túini

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

Espíritu ã teo wáacatjĩh Dios meemdĩh ã naáwát túatnidih yoobópdi h ma bohénaá. Caandĩh túi náhninit, máca h ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúihwã weemdĩh cádah tigaá ĩt chãjap. Pãnih tigaá ĩ jwúub jígochãp. ĩjeéh Figelo, Hermógenes wút jumnitbut ĩ cádahatdih ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queét nihat weemdĩh ĩ cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdĩh enedih junít, ã túi weñanap be. Nemat muúboó wã jumachah yuhna, Roma tútchiboó junít, wã chéen ã jumatdih tíc jenah joicánjeh, weemdĩh maatápdih bidniji weemdĩh ã bid juyáp jĩ. Páant weemdĩh ã túi teo wáacat jíib, ã déewãdih jwĩ Maáh ã jĩgah en teo wáaca naáh. ¹⁸ Éfeso tútchiboó jwĩ jumachah, weemdĩh búdí ã teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pãnihna, jwĩ Maáh Jesúsdi h búdí wã uúbhna caá, nin baácboó jwúub dei jüóhñit, caandĩh búdí ã jĩgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúih túini soldado panihni

¹ Meémboó, wã wúuh panihni, Jesucristo meemdĩh oinit, ã teo wáacachah, caandĩh ma túi péenaá. ² Dawá wã bohéatdih joiníji meem jwáh bitadi h ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ã náahat pah túi chãjnit, bitadi h bohé jéihnitbut ĩ jumã naáh.

³ Soldadodih bwat ã jumachah yuhna, ã cádahcat pah mantih, meemdĩhbut biíc yoobó ã yapachah, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Jwiít nihat Jesúihwãdih biíc yoobó ã yapna caá.

⁴ Ded soldado ã maáhdih weñáihna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado nihcanni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjcan tagaá. Pãnihna, soldado ã chãjat pah mantih, meembút Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinít, ã wutat pah ma túi chãjaá. ⁵ Pãnihat

dée, ded ñáoni maáta ĩ wutat pah túi chãjni h, ã wép ñáwat jíibdi h ã jéih bíbohna caá. Pãnihna, ñáoni ã túi chãjat pahjeh mantih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma jubínachah, meemdĩh túinidih ã wúhbipna caá. ⁶ Pãnihat dée mantih, wápchi túi teoniboó ã tewat jíib jeémátidih jwíih bíbohãt caá náahãp. Pãnihna, Dios meemdĩh ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pebhboó ma jubínachah, meemdĩh wéinit, ã túi chãjbipna caá. ⁷ Wã niijátjidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwĩ Maáh meemdĩh ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumãtjidih ma quíib buúdcã bojoó. Caán maáh David juma át jumãp wat jĩ. Wunna yuhna, ã jwúub boo pud jüúwátji túini doonãdih wãpĩ bohénãp jĩ. ⁹ Pãnih caandĩh wã bohéat jíib, yeejép chãjnitdih ĩ nemat pah, weemdĩh ĩtah tópjĩh chéonit, nemat muúboó ĩ nemechah, wã moh yéejna caá. Pãnih jumna yuhna, Dios naáwãtdih wã bohé cádahcan niít. ¹⁰ Dios ã ñíonitdih bohéna, yeejép wãpĩ yapna caá, queétdih Jesucristoíhwã ĩ jumãt pínah niijná. Áihwã iiguípna bejnit déejidih ã túi ubnit pínah ĩ jumachah, queét Diosjeéh ĩ túi jumãbipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdi h caá:

Cristo jwĩ yéejat jíib ã wun wãhat pah mantih, jwiítbut ájeéh wãnnit panihnit, yéejatdih cádahnit jwĩ jumna caá. Pãnih cádahnit, ájeéh jwúub boo pud jüóhñit panihnit, ájeéh páantjeh jwĩ jumãbipna caá.

¹² Áihwã jwĩ jumãt jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwĩ chãj cádahcan, ã maáh jumãpboó caán biícdi h jwiítbut maáta jwĩ jumãbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wã jéihcan caá”, jwĩ niijíchah, caanbút jwiítidih biíc yoobó ã niijbípna caá.*

¹³ Jwiít jwĩ niijátji pah jwĩ chãjca h yuhna, caánboó ã niijátji pahjeh ã chãjbipna caá. Yeecanni

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9

jumna, ã niiját pahjeh chãjni ã jumna caá.

Diosdih táí teo wãhni ded pah ã jummat

14 Majeéh jumnit Jesúíhwãdih bũtéh wã naáwãtdih ma táí náhnianaá. Dios ã enechah, queétdih ma míc jũihcat tútú. Í jengah joyátjĩhjih í míc jũihñũchah, dedé pínah nihcan caá. Pánih jũihna, teo wáaccan, míc yéejana caá í chãjap. Í míc jũihñãtdih joinít, í bũwa jengah joiná caá. 15 Dios naáwãtdih táí jéihnit, caán meemdih ã wũtat pah, bitadiah ãih túini doonãdih yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chãjachah ennit, “Ma táí chãjna caá”, Dios ã niijíchah joinít, ma tíccan niít.

16 Diosdih jéihcannitboó í jengah joyátjĩhjih í míc wéhenachah, ma joyáh bojoó. Páant í míc wéheat dedé pínah nihcah, chah í yéej chãjbipna caá. 17 Páant í yee bohéat, yahwít ã moóp aabát pah, bitadiah í yéejana caá. Páant tigaá Himeneo, Fileto wũt jumnitbũt ít chãjap. 18 Páant í yee bohéatdih joinít, Dios naáwãt yoobãtdih ít cádahap wũt jĩ. Pánih cádahnit, “Jesúíhwã jáantjeh ítát pũh laab béjep be”, queét ít niij yee bohénap wũt jĩ. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúíhwãdih í yéejanachah, caandih ít cádahap wũt jĩ. 19 Obohjeéhtih, páant í yee naóh bohénachah yũhna, Dios naáwãtboó yoobópdih ã jumna caá. Caán ã tút nũmcan niít. Páantjeh biic yoobó ã jumbipna caá. Nin pah Dios naáwãtdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ: “Jwĩ Maáh ãihwãdih ã jéihna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.* “Jesús wã Maáh caá”, niijnítboó, yeejép í chãjatdih í cádaha naáh”, biihboó ãt niij daacáp tajĩ.

20 Jwiít Jesúíhwã nin pah caá jwĩ jumap: Búdí mũboó dawá pamapna ã jumna caá. Biquína oro, platajĩh í chãjni jũm, biquína máa naá, wáam déepjĩh í chãjniibũt ã jumna caá. Pánihna, caán mũú mínah cãacwãdih nũmah jeémpnit, ãih oro,

platajĩh í chãjni pamapnadiah wéi ennit, í jeémãt pínahdih ã cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjĩh í chãjniiboó yeó jáap jummat pah jeémãt cáagat pínah, í yohnidih í yacat pínahbũt ã jumna caá. 21 Pánihat pah, ded yeejép ã chãjatdih cádahnit, oro, platajĩh í chãjni pamap panihni jumna, jwĩ Maáh ã weñat pínahdih ã jéih chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, jwĩ Maáh caandih ã wéi enbipna caá.

22 Meémboó jáap jumna, japata í yéej chãj ñinahatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, túiniboodíhjih chãjna, jwĩ Maáh Jesúsdi chah jengah joinít, bitadiah ma táí oyoó. Pánih oinít, míc jũihcanjeh, íjeéh ma táí jumũú. Nihat Jesúsdi táí wũbhnitbũt biic yoobó í chãja naáh.

23 Jengah joicãnnit í míc jũihñũchah, ma joyáh bojoó. Beh joicãnjeh, míc wũbh joinít, queétjeh chah í míc jũihna caá. 24 Obohjeéhtih, Dios naáwãtdih bohéniboodíh míc jũihcat caá náahap. Pánih jũihcan, nihadiah táí chãjnit, táí bohénit, biicmantjeh íjcan túinijeh jummat caá náahap.

25 ã naáwãtdih joíhcan, mácah niijnítidih íjcanjeh táí bohéat caá náahap. Páant túinijeh ñi bohénachah joinít, Dios ã teo wáacãtjĩh í yap yohãtdih cádahna, túini bohéatboodíh “Caán yoobópdih caá”, í niij jengah joibipna caá. 26 Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwã í maáh ã náahat pah chãjnitji caandih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ã jwũub yéej chãjat tútũchah yũhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, ã wũtatboodíh í jepahcan niít, bũca.

3

Péeni yeó jáapdih ded pah cãacwã í jummat pínah

1 Bũũ, Timoteo, nindihbũt ma táí náhnianaá: Jesús ã jwũub dei jũwãt pínah jãtih, cãacwãdih búdí bũwat ã jumbipna caá. 2 Caán láa, cãacwã bitadiah teo wáacãt pínahdih jengah joicãn, í weñat pínahdihjih

* 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

ĩ jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih ĩ bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadidh chah wã jumna caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Cãacwãdih, Diosdihbut yeejép wéhenit, ĩ mánadihbut yap yohnit ĩ jumbipna caá. Bitá queétdih ĩ túi chãjachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit ĩ jumbipna caá. Diosdih wëicanjeh, búdí yeejép chãjnit ĩ jumbipna caá. ³ Cãacwãdih oican, ĩ jĩgah en teo wáaccan niít. Yeejép doonádih naóhnt ĩ jumbipna caá. ĩ jenah joyátjĩhjah yeejépdih ĩ jéih chãj cádahcan niít. Cãacwãdih tabit yeejép chãjnit, táiniboodíh ĩ en iibípna caá. ⁴ ĩ chéenwãdih yah buca yeejép ĩ chãjbipna caá. Jenah joicánjah chãjnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Queét ĩ weñat pínahdihjah chãjnit jumna, Diosboodíh náahcannit ĩ jumbipna caá. ⁵ Cãacwã ĩ enechah, Diosdih túi wëinit pah jíghnit jumna yuhna, ĩ jenah joyátidih ã túut nuumát pínahdih ĩ náahcan niít. Pánihnitdih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biquína pánih chãjnit bitaíh muunádih waadnít, “Dios naáwátidih yeebdíh bohénadidh wã jũúwúp be”, caanjĩh jumnit yaádhidh ĩpĩ niij yeena caá. Páant ĩ niij yeenachah yuhna, queét yaádh túi jenah joicánnit, yeejép chãjnit jumna, ĩ yee bohéátidih ĩ wëi joiná caá. Queét yaádh búdí ĩ yéej chãjĩhna caá. ⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéátidih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéátboodíh ĩ náahcan caá. ⁸ Jon jãtĩh Egiptodih moón jíóhntjĩ, Janes, Jambres wãt jumnit, Moisésdih ĩt yap yohíhip wãt yah jĩ.* Páant ĩ yap yohíhat pah muntih queét yaádhidh yee bohénitboó túini bohéátidih ĩ en iiná caá. Queét yeejépdihjah jenah joinít ĩ jumna caá. Pánih jumna, Jesúsdiht túi jenah joicán, ãihwã yoobát ĩ nihcan caá. ⁹ Queét ĩ yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjah queétdih ĩ jepahbipna caá. ĩ yee bohéátidih “Caán yeejép bohéát caá”, cãacwã ĩ niij jéihbipna

caá. Janes, Jambresjĩh ĩ yeeatjidih jon jãtĩh moón ĩ jéihyat pah muntih, Jesús ã jwúub dei jũúwát pínah jãtĩh jumnitbut ĩ yeeatdih ĩ jéihbipna caá.

Timoteodih ã jwúub wãt

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wã bohéat, wã jummat, wã jenah joyátidihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Jesúsdiht wã túi jenah joyátidih, ĩjat wihcanjah cãacwãdih oina wã teo wáacat, yeejép yapna yuhna wã cádahcatdihbut ma jéihna caá. ¹¹ Weemdíh yeejép ĩ chãjachah, búdí wã yéej chũúátjidihbut ma jéihna caá. Antioquíá, Iconio, Listra tátchinaboó Jesúh doonádih wã jib bohéat jíib, weemdíh yeejép ĩ chãjatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, ĩ mawíhichah yuhna, jwĩ Maáh Jesúsboó weemdíh ã wã pachah, ĩ jéih maocap jĩ.* ¹² Páant weemdíh ĩ chãjat pah, niht Jesucristoíhwã caandíh ĩ túi péeat jíib, bita queétdihbut yeejép ĩ chãjat pínahdihbut jwĩ jéihna caá. ¹³ Yeejépwã, yeenitbut chah yeejép chãjnit ĩ jumbipna caá. Bitadidh yeena, queétjehbut ĩ yeeatdih joiná, chah yeejép ĩ jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ín, weembát meemdíh jwĩ bohénachah joiná, meémboó mat túi jepahap wãt jĩ. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niij jéihnit, yoobópdih jwĩ bohéátjidih túi náhnit, ma péé cádahca bojoó. ¹⁵ Meém wébít jum láa, Dios naáwátidih mat jéih jwĩhip wãt jĩ. Pánih jéihnit, Jesucristodih túi jepahnit, iiguípna bejni déejidih Dios ã túi ubni ma jumna caá. ¹⁶ Dios naáwátidih niht daácnitdih “Nin pah ma niij daacá”, Diosjeh ãt niij daacát túutwã wãt jĩ. Pánihna, ĩ daacátjidih jwĩitdih bohéat caá náahap, yoobópdih naáwátidih jwĩ túi jéihyat túut niijná. Pánih jéihnit, “Caán yeejép wã chãjatdih cádahat caá náahap”, jwĩ niij jéihna caá. Caandíh bohéna, táiniboodíh jwĩ jéih túut nuumná caá. Pánihna, yeó jáap jummat pah túi chãjat túut niijná, ã naáwátidih bohéat caá

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

naahap. ¹⁷ Ded Dios naawátdih túi míc bohéna, nihat túinidih ã jéih chãjbipna caá.

4

¹ Jesucristo, nihat cãacwã ã Maáh jwúub dei jüöhna, báadhnit, wunnitbut ded pah ã chãjatji jíib ã naóhbiipna caá. Pánihna, caán, ã íip Diosbut ã enechah, meemdíh nin pah wã wëp naóhna caá: ² Yeó jáap jummat pah cãacwã ã joíihichah, ã joíihchah yuhna, Dios naawátdih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, cãacwã ã yéej chãjatdih jéihyanit, “Jwúub yéej chãjcanjeh, túiniboodíh ñi túut numá”, ma niij naawá. Pánih naóhnit, chucánjeh, queétdih ma túi bohé cãdahca bojoó. ³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cãacwã túini bohéátdih ã joíihcan níit. Pánih joíihcan, ã náahatdihjeh chãjihna, ã weñat pínah bohéátdihjeh joíihnit, mácah bohénitbóodíh búdí ã bidbipna caá. Páant ã bidichah, dawá queétdih ã yee bohébiipna caá. Túini bohéátdih cãdahnit, mácah bohénit ã jenah joyátjijeh ã bohéátdih ã joibíipna caá. Pánihna, waícanjeh páant ã yapat pínahdih jéihnit, meémboó Dios naawát, yoobópdih jumnidih, ma bohé cãdahca bojoó. ⁵ Pánih bohénit, queét yeenit pah chãjcat túut niijná, túi jenah joiní ma jumú. Yeejép yapna yuhna, bíic yoobó chãjnit, túini doonádih ma bohé cãdahca bojoó. Pánih cãdahcan, Dios meemdíh ã wutat pah ma túi chãj péanaá.

⁶ Weém Dios ã wutat pah, ã naawátdih wã jib bohéátji jíib weemdíh ã mao yohat pínah bahniijeh caá ã judhdup. ⁷ Wã wunat pínah jãtíh nin pah meemdíh wã naóhna caá: Jesúih túini doonádih Dios weemdíh ã bohéát túutuchah, wã túi bohénap be. Nihat ã wutat pah wã chãj péanap be. Pánih chãjnit, yeejép yapna yuhna, caandíh wã túi jenah joí cãdahcap be. ⁸ Pánihna, wã túi chãjatji jíib jwí Maáh jeáboó ã bíboh páina nacaá.

Nihat cãacwã ded pah ã chãjatdih jéih beedána, yoobópdih jíib wãhni jumna, ã wutatdih wã túi jepahatji jíib, ã jwúub dei jüöhni yeó jáapdih weemdíh ã túi chãjbipna caá. Bitá caandíh oinitbut ã jwúub dei jüúwát pínahdih túi páinit ã jumuchah, jwí Maáh Jesús bíic yoobó queétdih ã túi chãjbipna caá.

Timoteo ded pah ã chãjat pínah

⁹ Waícanjeh wã pebhna ma jüúwá. ¹⁰ Demas wüt jumni chah dawá bíi déedih náahna, weemdíh cãdahnit, Tesalónica tútchina ã jwúub bejep be.* Crescente wüt jumni Galacia baácna ã bejehah, Tito wüt jumnitbut Dalmacia baácna ã bejep be.* ¹¹ Páant ã yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wãjeéh ã chãwáp.* Pánihna, bitá teo wáacnitdih náahnit, meemdíh wã jüúwát túutna caá. Pánih jüöhnit, Marcosdihbut ma numah jüúwá.* Cristóih doonádih wã bohénachah, weemdíh túi teo wáacni pínah caán ã jumbiipna caá. ¹² Tíquicodih Éfeso tútchina wã wahap be.* ¹³ Ninna jüöhna, Troas tútchiboó* Carpo wüt jumniíh muidíh wã jwey jüöhni cúbuh jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadibbut ma ub jüúwá. Wíih papélah náonadih bácah búdí wã náahna caá. Pánihna, caandíhbut ma ub jüúwá.

¹⁴ Alejandro wüt jumni ítahdih teoni weemdíh búdí yeejép ã chãjap be.* Páant ã chãjatji jíib Dios caandíh ã peéh chãjbipna caá.* ¹⁵ Caán Alejandro jwí bohéátdih búdí ã yap yohna caá. Pánihna, caandíh ma túi chãja chaáh, meemdíh yeejép ã chãjcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tútchidih moón ã maáta weemdíh ã jwíih úubh joyóchah, wã chãjatjidih wã bohéátdihbut queétdih wã naawáchah, det weemdíh teo wáacnit pínah ã wihcap be. Æummit, nihat weemdíh ã cãdah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdíh ã cãdahachah

* **4:10** Col 4.14; Flm 24 * **4:10** 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4 * **4:11** Col 4.14; Flm 24 * **4:11** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24 * **4:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8 * **4:13** Hch 20.6 * **4:14** 1Ti 1.20 * **4:14** Sal 62.12; Ro 2.6

yuhna, Dios queétdih ã peéh chãjca bojo naáh. ¹⁷ Weemdih páant ã cádahachah yuhna, jwĩ Maáh Jesúsboó ã teo wáacap be, ãih doonádih wã naóh beedáát pínah niijná, nihat judíowã nihcannit ã joyát pínah niijná. Jiowã panihnit weemdih ã mao yohat déedih ã túi wapap be. ¹⁸ Nihat weemdih yeejép chãjnitdih yap yohnit, jwĩ Maáh weemdih ã wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ã jumapna weemdih ã túi bejat túutbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumap pah “Caán chah túini, chah wēpni Maáh caá”, jwĩ niij jũh. Páant tí ã jumap nah.

Ã pée túyat túut

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ã pebh moonbát ã túyap naáh. ²⁰ Erasto* Corinto tútchiboó ã chãwáp jĩ. Trófimo* Mileto tútchiboó tabúp chũhñit, ã chãwáp jĩ. ²¹ Meémboó mah noój láa jãtih waícanjeh ma jũúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúihwãbat meemdih ã túyat túutna caá.

²² Jwĩ Maáh Jesucristo majeéh ã jumap naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **4:19** Hch 18.2,18 * **4:19** 2Ti 1.16-17 * **4:20** Hch 19.22; Ro 16.23 * **4:20** Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wāhni wā jumuchah, Jesucristoíh doonádih weemdíh ã naáwát tútup jī, ã ñíonitboó Jesúsdi h jephahnit, jwī bohéat pahjeh ī túi chājat pínah niijná. ² Dios yeecanni nin baácđih ã chājat pínah jātih “Wīihwā jeáboó wājeéh páantjeh ī jumbipna caá”, ãt niijíp wut jī. Pánihna, caán túini doonádih jephahnit páantjeh jeáboó ī jumat pínahđih ī jéihna caá. ³ ã ñíoni yeó jáapđih páant ã niijátđidih cāacwāđih weemdíh ã naáwát tútup jī. Weemdíh páant wutni iiguípna jwī bejat déejidih túi ubni caá. ⁴ Pánihna, Jesúih doonádih wā bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdi h ma túi jephah jī.* Meemdíh bohéni wā jumuchah, wā wūh yoobát panihni caá ma jumup. Páant ma jumuchah, nin náodih meemdíh wā daác wahna caá. Dios jwī íp, Jesucristo jwiítđih túi ubni biícđih meemdíh oinit, ī teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadi h moondí h ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó biícđih jwī jum láa, caanjīh moón Jesúihwā ī túi chājat pínahđih bohé beedaát ã judh jwuhup jī. Páant ã judh jwuhuchah jéihnit, meemdíh ī pebh wā chāwát tútup jī, queéđih ma túi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, íih tútchina jumat yoobó Jesúihwā ī maáta pínahđih meemdíh wā ñíwat tútup jī. ⁶ Queét ma ñíonit maáta pínahđih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobóđih chājni caá”, cāacwā ī niijnítđih, biíc wilidihjeh bíbohnitđih ma ñíwií. Páant ma ñíonit ī wehbut Jesúsdi h jephahnit, túi chājnit, yap yohcannit ī jum naáh. ⁷ Jesúih cāacwāđih en daonít, ã naáwátđih bohénit pínahđih ñíona, túi chājnit, “Weém ni hat jéihni caá”, niij jenah joicánnit, biícmantjeh

íjccannit, máihcannit, míc maocannit, bií déedihbut tabit bidcannitđih ma ñíwií. ⁸ Pánih ñíona, íih meúđih bitadi h wēi waadát túttnit, túi jenah joí bitadi h teo wáacnit, yeejép chājat jenah joyátđih páantjeh jumah bojnit, túi yoobóđih chājnit, Dios naáwátđih túi jephahnitđih ma ñíwií. ⁹ Jwī túi bohéatđih jephah cādahcannit ī jum naáh, bita ī bohéatđih joinít, ī weñat pínah niijná. Caán bohéatđih yap yohnitboó ī yeeatđih jéihnit, ī tút nūmbípna caá. Pánihna, Jesúihwā ī maáta pínahđih ded pah ī chājatđih túi ennit, ma ñíwií.*

¹⁰ Dawá ī maátadi h yap yohnit, túi jenah joí wéhecannit, yeenit caá ī jumup. Pánih yeejép chājnitjéeh jumnit, dawá Jesúsdi h jephahna yuhna, judíowāđih Dios ã watatji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitđihbut bóodat túttnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chājat yoobóđih nihcah, queéđih jéihyaat caá náahap, ī tút nūmát pínah niijná. ¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét máca h ī bohéna caá. Páant ī chājachah, tíic náah ã jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinít, dawá neoná, ī weha mána, ī weh biícđih, queéđih jephahnit, túini doonádih ī cādahna caá. Páant queéđih ma bohéat tútca bojoó.

¹² Queét Cretadi h moón ded pah ī jumati h ni hat cāacwā ī túi jéihna caá. Jon jātih naóhni boobát, íjeéh jumni ji yuhna, nin pah ãt niij naáwáp wut jī: “Creta quewadi h moón tabit yeenit, yeejép tac behna míc maonit, búdí jeémíhnit, ī weñat pínahđihjeh chājna, ípí tewíhcan caá”, ãt niijíp wut jī. ¹³ Páant ã niijátji yoobóđih tigaá. Páant ī jumati h jéihnit, queét Jesúihwāđih ma wēp naáwá, máca h bohéatđih cādahnit, Jesúsboodí h ī jwúb jephahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih tút nūmnít, jwiít judíowā jwī nuowā ī jenah joyátjīh jeh ī naáwátđidih, túini bohéatđih yap yohnit ī watatđihbut ī joyáh bojbipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátđih, “Caán yeejép

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

caá”, mácah bohénit ï niijíchah yuhna, Jesúsdiñ tui jenah joinítboó “Caandíh wã jeéméchah, ã táina caá”, ï niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiñ jepahcannitboó yeejép chãjna, yéej chãjatdihjeh ï jenah joiná caá. Pániñ jumna, yeejép chãjna yuhna, “Ã táina caá”, ï niij jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdiñ wã tui jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ï chãjna caá. Páant ï chãjachah ennit, Diosdiñ ï jéihcatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Tãbit yeejép chãjna, Dios naáwátidih yap yohnit, queét táiniboodíh ï jéih chãjcan caá.

2

Titodih tui yoobópdih ã bohéat túut

¹ Páant yeejép ï jumuchah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdih ma bohénaá. ² Pániñ bohénit, behnit neonadíh nin pah ma niij naáwá: “Táinijeh jenah joinít, ñi tui chãjaá, ‘Caán táini caá’, cãacwã yeebdíh ï niiját pínah niijná. Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdiñ tui jenah joinít, áihwãdih oinit, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó”, ma niijí. ³ Behnit yaáhdihbut bíic yoobó ma bohénaá, Jesúsdiñ jepahna, tui chãjnit yaádh ï jummat pínah niijná. Yeejép doonadíh naóhcannit, máihcannit yaádh ï jumna náh. Pániñ jumnit, queétdih bita yaáhdih táini doonadíh ï bohéna náh. ⁴ Pániñ bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdíh nin pah ma bohéat túut: “Ñi weha mánadiñ, ñi wehdihbut ñi oyoó. ⁵ Tui jenah joinít, yéej chãjcannit, ñiñ mædíh jumnitdih ñi tui en dawaá. Bitadiñ tui teo wáacnit, ñi weha mánadiñ tui jepahnit yaádhbut ñi jumna, bita yeebdíh ennit, Dios naáwátidih yeejép ï naóhcat pínah niijná”, ï niij naáwá náh.

⁶ Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, tui

jenah joinít ñi jumna”, ma niijí. ⁷ Meémboó táinijeh ma chãjaá, meemdíh ï en yacat pínah niijná. Yeeacan, táinijeh ma bohénaá. ⁸ Pániñ bohéna, ma tui jenah joyoó, bita meemdíh ï naóh yacat pínah niijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiítidih eníhcannit ï naóh yaquihna yuhna, ï tíicbipna caá.

⁹ Teo wãhnitdih jwãh nin pah ma niij bohénaá: “Ñi maátadiñ wëi jepahnit, yeejép niijcánjeh, ñi tui teo wãhna, queét ï weñat pínah niijná. ¹⁰ Ñi maátáñ bíi déedih ñi numcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumna caá’, queét yeebdíh ï niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi tui chãjachah ennit, Dios jwiítidih tui ubniñ bohéatdih bita ï wëi joibipna caá”, ma niijí.

¹¹ Dios niñat cãacwãdih oi teo wáacna, iiguipna bejnit déejidih ã tui ub beedáñatdih niñat jwiít cãacwãdih ãt jéihyanap taga. ¹² Caandíh eníhcannitboó yeejép chãjatdih ï ñinahatdih Dios jwiítidih ã cádahat túutna caá. Pániñ cádahnit, yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táiniboodíh ã chãjat túutna caá. ¹³ Pániñna, Jesucristo, jwiítidih tui ubni, Dios wëpni búdi ã yeh iigátjñh ã jwãub dei jãwúchah, jwí enat pínah yeó jáapdih wëi páina caá jwí chãjap.* ¹⁴ Caán Jesucristo jwí yéejat jñib buudáatdih jñib chãjna, ãt wun wãhup tají,* niñat jwí yéej chãjatdih cádahnit,* áihwã jwí jummat pínah niijná.* Pániñ yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh wëi chãjnit jwí jumbipna caá.

¹⁵ Páant wã niijátdih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdíh wã náah yacap. Pániñ bohéna, Jesús ã wëpatjñh queétdih ma tui naáwá. ï yéej chãjachah ennit, queétdih ma túut numát túut. Páant ma bohénachah, “Caán ã bohéat dedé pínah niñcan caá”, ï niijcá bojoó náh.

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6 * 2:14 Sal 130.8; Mt 20.28 * 2:14 Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6; 14.2; 1P 2.9

3

Jesúhwã ded pah ã túi chãjat

¹ Nin pahbat queét Jesúhwãdih ma niij bohénaá: “Ñih baácdih moón maátadih jepahnit, táinidihjeh ñi chãjaá. ² Bitadih yeejép doonádi naóhcan, míc jũihcan, bitadih tá teo wáacnit ñi jumúú. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ñi niij jenah joicã bojoó”, ma niijí.

³ Jon jãtih jwiítbut jenah joicãnnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chãjatdih ñinahnit, jéih cádahcannit jwĩ jumap jĩ. Bitadih en jũihnit, en ñinah íjnit, bita jwiítadih ã en jũihñuchah jwiítbut queétdih en jũih jwúubanit jwĩ jum jwuhap jĩ. ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwĩ jumuchah yuhna, Diosboó jwiítadih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wut jĩ, iiguípna jwĩ bejat déejidih ã túi abat pínah niijná. Jwiít jwĩ túi chãjat jíib át wcap taga. Obohjeéhtih, jwiítadih jĩgah ennit,* Túini Espíritudih jwĩjeéh ã jummat túutap jĩ. Pánih jwĩjeéh jumnit, jwiítadih bádí ã teo wáacna caá, jwĩ yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih jwĩ chãjat pínah niijná.* Pánih chãjnit, Dios ã weh jwiítadih át jummat túutap tajĩ. ⁶ Jesucristo jwiítadih wun wãhñit, boo pud jũóhna, ã púuh laab béjehchah, Dios Túini Espíritudih át wahap tajĩ, ã wēpatjĩh jwiítadih ã túi teo wáacat pínah niijná. ⁷ Pánih teo wáacnit, jwiítadih oina, “Caán túini caá”, Dios ã niij enat jíib, ãjeéh páantjeh jwĩ jambipna caá. Pánihna, ãjeéh jwĩ jummat pínahdih jéihna, Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínahdih jwĩ wēi pãina caá.

⁸ Páant wã niiját yoobópdi caá. Pánihna, caandih cáacwãdih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini ã chãjat pínah niijná. Wã daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihat caandih ã túi joyó naáh. ⁹ Pánih joinít, oboh ã jenah joyátjĩhjih ã míc jũihca bojo naáh. ã nuowã ã wãtnadih, Moisés ã wutatjidihbut míc wéhenit,

ã míc jũihñat dedé pínah nihcan caá. Páant ã míc jũihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúhwãdih ã íjanachah enna, “Páant ma chãjca bojoó”, caandih ma niijí. Chéne láajeh caandih páant ma niij naáwá. Túttimah, ã jwúub yap yohochah enna, caandih Jesúhwã ã pej jumca bojo naáh. ¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chãjni ã jumna caá. Pánih yeejép chãjnit, caanjéh tigaá yeejép ã jummatdih bitadih ã jéihyanap.

Pablo ã péé naáwát

¹² Artemas ã bejíchah, ñi pebhna wã wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ã jéih bejcah, Tíquicodih wã wahbipna caá.* Pánihna, caanná ã jũibínachah, meémboó ñahwat jwúub jũóhñit, Nicópolis tútchiboó weemdih ma jwãáap. Caán tútchiboó mah noój láa wã jumihna caá. ¹³ Zenas, ãih cáacwã ã wutatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúh doonádi naóh jibidih ã bejat pínah jãtih, dedé ã náahatdih queétdih ma wãhúú. ¹⁴ Jwĩjeéh jumnit Jesúhwã ded pah ã túi chãjat pínahdih ã jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ã teo wáacat túut niijná.

Pablo ã péé túyat túutat

¹⁵ Nihat wãjeéh jumnit meemdih ã túyat túutna caá. Caanjĩh jumnit jwiítadih oinit Jesúhwã ã túyã naáh. Dios yeebdih bádí oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* **3:4-5** Dn 9.18 * **3:4-5** Ef 5.26 * **3:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * **3:13** Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat muúboó jamni, jwĩ úud Timoteojĩh meém Filemóndih jwĩ túyat tútina caá. Meém jwĩ oini, jwĩ naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jamuchah, nin núodih meemdih wã daác wahna caá. ² Míih muudih míic wáacnit Jesúíhwãdih, jwĩ dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútina caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jamna caá. ³ Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jumat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát ãihwãdih ma oyat doonádih wãpĩ joiná caá. Pánih joinít, meemdih úúbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpĩ niijná caá. ⁶ Jwiít Jesúsdihtúi jenah joinít, biíc yoobó ãihwã jwĩ jamna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjĩh jwĩ túi jambipna caá. “Paá, ma teo wáacatjĩh jwĩ túi jumat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpĩ níj úúbhna caá. ⁷ Bitá Jesúíhwãdih oinit, mat túi teo wáacap wut jĩ, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembát búdí wã wěina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wěi jwãáát tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúíhwãdih oina, ma túi teo wáacatdih jéihnit, buu Onésimo, meemdih teo wãhni, ma pebhna ã jwáub juibínachah, biíc yoobó ma túi chãjat pínahdih meemdih wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jamuchah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat muúboó í nemep jĩ. Ninna weemdih Onésimo* ã en jibichah, caandih Cristoíh túini

doonádih wã naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah joinít, caandih ã jepahap jĩ. Pánihna, buu caanbát Jesúíh jamna, wã wáuh panihni ã jamna caá. Weemdih Cristo naáwát tútina, ã ñioni jamna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wãta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, túi míic oinit jwĩ jamuchah, ded pah caandih ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdih wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtih, meemdih teo wãhni jamna yuhna, át túi teo wáaccap wut jĩ. Obohjeéhtih, buu Cristoíh jamna, tút nuumnít, oboh jamni ã nihcan caá, buca. Weemdih túi teo wáacni jamna, meemdihbut túi teo wáacni ã jambipna caá. ¹² Pánihna, buu caandih búdí oina yuhna, meemdih wã jwáub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat muúboó wã jumat pónih, wãjeéh wãta chãwát tút tagaá, weemdih ã teo wáacat pínah niijná. Páant wãjeéh ã jamuchah nihna, meém weemdih ma jéih teo wáacadih jüóhcah, caánboó meem páh áta jéih teo wáac tagaá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat tút niijná, ãjeéh ma chão jwáuhú”, caandih ma niijichah, wãjeéh caandih wãta chão jwáhat tútup taga. Obohjeéhtih, meemdih pánih wutíhcan, weemdih túi teo wáacni ã jamuchah yuhna, caandih ma pebhna wã jwáub bejat tútina caá. ¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdih ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pahjeh, bahni át cádah jwuhup tagaá, majeéh túinijeh ã jwáub jumat pínah niijná. Ma pebh jwáub juibí jamna, ã jwáub jweicán níit, páant muntih. ¹⁶ Pánihna, buu teo wãhniyeh nihcan, ma úud panihni Jesúíh ã jamna caá. Páant ã jamuchah, caandih búdí wã oyochah yuhna, wã oyat chah meémboó caandih ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwát dih Pabljĩh túi biíc dihtúini bohénit jwĩ jamna caá”, níj jenah joinít, ma pebhna wã bejehchah, weemdih búdí mata wěi jwãáh taga.

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

Páant weemdíh ma wēi jwāáat pah muntih, Onésimodihbut biíc yoobó ma túi wēi jwāáa. ¹⁸ Meemdíh ã yéej chājachah, ã jíib buudánachah nihna, weémboó caandíh wã jíib chāj bipna caá. ¹⁹ Páant wã chājat pínahdih wíih téihyajíhjih daácna caá wã chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúih túini doonádih meemdíh wã naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdíh búdí jíib buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib buudáni ma jumchah yuhna, Onésimo ã jíib buudáatdih meemdíh wã jíib chāj bipna caá. ²⁰ Pánihna, wã dée, wã oini, jwí Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wã wēibipna caá. ²¹ Páant wã naáwát dih ma túi jepahat pínahdih wã jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wã jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh wã daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdíh wã naóhbipna caá: Ñi pebhna wã bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi úbát dih wã jéihna caá. Páant ñi úbát dih ã jepahachah, ñi pebhna jubína wã úwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Ā pée túyat túut

²³ Épafra^{*} meemdíh ã túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ã jummat jíib wājeéh nemat muúboó ã jumna caá.

²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*} yuh buca meemdíh ĩ túyat túutna caá. Cristoíh doonádih wã bohénachah, queétboó weemdíh túi teo wáacnit ĩ jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **1:23** Col 1.7; 4.12 * **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10
* **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

14 Nihat ángelwã Diosdih teo wũhñit caá ï jumup. Pánihna, ã wũúh ã túi ubnitdih ï teo wáacat pínah niijná, jwĩ íp áih ángelwãdih ãpĩ wahna caá.*

2

Cristo ã naáwãtdih jwĩ joyáh bojcat

1 Pánihna, Dios wũúh chah wẽpni, jwiútdih naóhni ã jumuchah jéihñit, caandíh cádahcat túut niijná, jwĩ joiníjdih túi náhninit, jepahat caá náahap. 2 Dios ã wutatdih ángelwã ï naóh yapanachah, cãacwãboó ï yap yohat jíib Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. Ì naóh yapani wutatdih cãacwãdih jepahat átih náahap wut yuh jĩ. 3 Obohjeéhtih, jwĩ Maáhboó ángelwã chah wẽpni ã jumatdih jéihñit, jwiútdih ã túi ubat pínah doonádih jepahat caá chah náahap. Cãacwãdih ã túi ubat pínah doonádih caanjéh ãt jwiíh naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinítjiboó jwiútdih ï jwũub naóh yapanachah, yoobópdih ã jumatdih jwĩ túi jéihna caá. Pánihna, áih túini doonádih joyáh bojna, Dios jwiútdih búdí ã peéh chãjat pínahdih jwĩ jéih jweicán niít. 4 Jesúhwã caán doonádih bohénit, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih Dios ã wẽpatjĩh dawá láa ït chãj júutap wut jĩ. Páant ï chãjat pínahdih Túini Espírituboó ã náahat pahjeh queétdih wẽpat ãt wũhup wut jĩ. Pánihna, ã wẽpatjĩh ï chãj júutachah, ï bohéat yoobópdih ã jumatdih Dios queét joinítidih ãt jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiútdih pah ã cãac jummat

5 Péeni yeó jáapdih Dios ã jáap chãjni baácdih moondíh ángelwã maáta ï jumcan niít. 6 Obohjeéhtih, jwiútdih maáta ã waadábipna caá. Dios naáwãtdih biíc naóh yapaniji nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“Cãacwã oboh jummat ï jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapĩ túi en daoná caá.

7 Maátcanjeh ángelwã ï wẽpat nump cãacwãdih mat jum jwũhat túutap taga. Pánih jummat túutna

yuhna, bũu queétdih wẽpat wũhñit, maáta mat waadánap taga.

8 Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jummat chah caá ï jumup”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Sal 8.4-6*)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, bũu jwĩ wut jwũhcan caá. 9 Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ã jumuchah, ángelwã nump jum jwũhñit, nihat cãacwãdih búdí oina, ãt wun wũhup wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiútdih ã wun wũhuchah ennít, ã wẽpatdih wũhna, Dios Jesúsdih maáh ãt waadánap wut jĩ. Pánihna, bũu chah maáh, túini yoobát ã jummatdihbut jwĩ jéihna caá.*

10 Dios ã náahat pah nihatdih chãjni ã jumna caá. Ì náahat pah muntih jwiútdih ã wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, ã wũúhdih ãt wun wũhat túutap wut jĩ. Jesús yeejép yapna, ã wun wũhatjĩh jwiútdih cãacwãdih yoobópdih túi ubni caandíh Dios ãt chãjap wut jĩ. 11 Det ï yeejatdih yohnit, queétdih túi ubnibut Dios weh ï jumna caá. Pánihna, Dios jwĩ íp ã jumuchah, Jesús jwiútdih áihwãdih **“Queét wã úudwã caá”**, tíccanjeh, ã niijná caá. 12 Jesús ã ípdih nin pah ã niíjãtdih Dios naáwãtdih naóh yapani ãt niíj daacáp tajĩ:

“Dios, ded pah ma jummatdih wã úudwãdih wã naóhbiipna caá. Nihat wũhwã ï míic wáac juyáchah, meemdíh wẽi eonit, **“Chah wẽpni ma jumna caá”, wã niíjbípna caá’**, ã niíjap jĩ”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Sal 22.22*)

13 Nin pahbut biíh ãt niíj daacáp tajĩ:

“Meém chah wẽpni jumna, weemdíh ma túi teo wáacbiipna caá’, ã ípdih ã niíjap jĩ”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Is 8.17*)

Nin ã niíjãtdihbut ãt niíj daacáp tajĩ:

“Dios ã wehdih weemdíh ã wũhuchah, queét biícdih ninjĩh wã jumna caá’, ã wũúh ã niíjap jĩ”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Is 8.18*)

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

14 Pánihna, “**Ā weh**”, ā niijnít jwī jumuchah, Cristo jwiít pah át cāac jumap wut jī. Pánih cāac jumnit, cruzboó wun wūhna, nemépwā ī maáh cāacwādh wunat tútnidih át yap yohop wut jī. 15 Jātih jwiítboó jwī wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwī jumap jī. Pánihna, nemépwā ī maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnidih Cristo át watap taga. 16 Ángelwādh teo wáaccan, jwiít Abraham juméná, Dioíhwā pínahboódh át teo wáacap wut jī. Caandih jwī jéihna caá. 17 Pánihna, jwiít ā úudwā panihnitjeh cāac jumap caandihbut át náahap wut jī. Páant ā cāac jumuchah, jwī yéejatdih yohat túut niijná, ā íp caandih át wun wūhat túutap wut jī. Páant ā wutatdih túi jepahna, jwiít dih jīgah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chājat pah át chājap wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ā jumna caá. 18 Jwiít panihni ā jumuchah, caandih búdí yeejép át yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā yéej chājat túutuchah yūhna, caandih át yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiít dihbut nemépwā ī maáh ā yéejáihichah, ā jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ā túyat

1 Wā déewā, Jesúhwā, Dios pebhboó bejnit pínah ā níonit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ā naáwát túutni ā jumapdih, sacerdotewā ī chah maáh ā jumapdihbut ñi túi náhninaá. Páant ā naáwát túutni jumna, Dios jwiít cāacwādh ā túi ubat pínahdih át bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiít dih át wun wūhap wut jī, Diosjeéh jwī túi jumap pínah niijná. Páant ā jumap doonádh jwīpī naóhna caá. 2 Dios ā chājat túutat pahjeh Jesús át chājap wut jī. Moisésjibat Dios caandih ā wutat pahjeh, áih cāacwādh át túi teo wáacap wut jī.* 3 Cāacwā mūdih ī wēi enat chah, caán chājniboodih ípī wēi enna

caá. Pánihat pah, Dioíh cāacwādh teo wáacni Moisésjidih ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboódh weñat caá náahap. 4 Múú chājni ā wihchah, múú áta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiít dih chājni wihchah, jwiítbut jwīta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihatdih chājni ā jumna caá. 5 Moisés Diosdih teo wūhni jumna, ā wutat pah áih cāacwādh át túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimah ā naáwát pínahdihbut át jéihyanap wut jī. 6 Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wūh jumna, ā íp ā wutat pahjeh jwiít dih en daoní ā jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandih cádahcan, ā pebhna jwī bejat pínahdih wēi páina, áihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioíhwā ājeéh ī chooát

7 Túini Espíritu Dios naáwát dih naóh yapanidih nin pah át níj daacát túutap tajī:

“ **Ḃuu**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandih ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojóó.

8-9 Ñi nuowā tútchi wihcapboó jumna, weemdih ī yap yohop jī. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiít dih ā en daomí níit?” ī níj jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā túi chājatdih ī enep yah jī. Obohjeéhtih, pánih enna yūhna, ī jepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbát bíic yoobó ñi yap yohca bojóó.

10 Weemdih ī yap yohatji jíib queétdih búdí wā líjip jī. Pánih líjnit, “Queétdih yoobópdih wā túi waáwáchah yūhna, weemdih ípī jepahíhcan caá.

11 Pánihna, queétdih wā chooát túutat pínah pebhboó wā waadát túutcan níit”, wā níj jī”, Dios ā níj naóhna caá”, át níj daacáp tajī. *(Sal 95.7-11)*

* 3:2 Nm 12.7

12 Wā déewā panihnitá, jñi túi chāja chaáh! Yéej chājatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jengah joyátdih ñita cádah tagaá. 13 Nin baácboó jum jwuhna, yéej chājcat túut niijná, yeó jáap jummat pah ñi túi míic teo wáacá. Míic teo wáaccan, yéej chājna, “Páant wā chājachah, ã túina caá”, ñita niij jengah joi tágaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá. 14 Pánihna, Cristodih jwí jwíih jepahat pah, caandíh jwí túi jengah joi cádahcan, ãjeéh jwí túi jumbipna caá. 15 ã naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Buu, Dios ã naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh í yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tají. (Sal 95.7-8)

16 ¿Det tigaá Dios ã naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ít jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ã namah bac jüóhñit ít jumap wat jí. 17 Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ã íjichah, tátchi wihcapboó ít wun beedép wat jí. 18 “Wā chooát túutat pínah pehbboó yeebdíh wā waadát túutcan niít”, queétdih át niijíp wat jí.* 19 Diosdih í túi jengah joicát jíib í chooát déejiboó í waadcátjidih jwí jéihna caá.

4

1 Jon jätih moondíh “Wā pehb yeebdíh wā túi chooát túutbipna caá”, Dios át niijíp wat yah jí. Pánih naóhna, jwiítđihbut biíc yoobó niijná át chājap wat jí. Pánihna, ãjeéh túi chooát túut niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap. 2 Jon jätih moón Dios naáwátdih í joyátji pahjeh mantih, jwiítbut áih túini doonádih jwí joyóp jí. Obohjeéhtih, queét joi waóhñitboó joiná yuhna, “Dios ã niiját pahjeh ã chājbipna caá”, ít niij jengah joicáp wat jí. Pánihna, í joiníji dedé pínah queétdih át nihcap wat jí. 3-4 Jwiítboó caandíh túi jengah joinít, Diosjeéh jwí jumachah, jwiítđih ã túi chooát túutbipna caá. Obohjeéhtih, Dios

naáwátdih naóh yapaniji ã daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah í yapbip:

“Queétdih búdí íjñit, nin pah wā niijíp jí: “Í chooát pínah pehbboó waadcán, wājeéh í jumcan niít”, wā niijíp jí”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácđih chāj péanit, nihát áih tewatdih át teo péanap wat jí. ã naáwátdih biíh naóh yapani nin pahbut át niij daacáp tají: “Seis yeó jáap nin baácđih, jeáđihbut chāj péanit, teo cádah jwuhñit, Dios át choonáp wat jí”, át niij daacáp tají. (Gn 2.2)

5 Caandíh túi jengah joicáñnitjidih nin pahbut ã naáwátdih naóh yapani át jwúub niij daacáp tají:

“Queét í chooát déejiboó waadcán, wājeéh í jumcan niít”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Sal 95.11)

6 Jwí nuowā Dioíh doonádih jwíih joinítjiboó caandíh í yap yohat peéh, áihwā nihcan, í chooát déejiboó ít waadcáp wat jí. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh túi jepahñit, áihwā jumna, ãjeéh í túi choobípna caá. 7 Cāacwāđih ã túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios át jwúub níwip wat jí. Páant ã níoni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jópchina jwí nuowā í joyát tättimah, caán ã níoni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ã naáwát túutuchah, nin pah át niij daacáp tají:

“Buu yeebdíh wā naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdíh ñi túi jepahaá”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Sal 95.7-8)

8 Josuéjiboó Dios ã wūhni baácđih jwí nuowāđih át numah juibínap wat yah jí. Obohjeéhtih, “Wājeéh ñi túi choobípna caá”, niijná, caán baácđih í chooát pínahdih Dios niijná át chājcap wat jí. Caán baácđihjeh chooát túutna nihna, biíh í chooát pínah yeó jáapđih áta naóhcan taga.*

9 Seis yeó jáap ã tewat tättimah,

* 3:18 Nm 14.1-35 * 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4

Dios ã chooátji pah muntih, jwiít ãihwãbut ãjeéh jwĩ túi choobípna caá.

¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ãjeéh chooná, jwĩ wái náah jumni tewatdih jwĩ cádahbipna caá.*

¹¹ Pánihna, ãjeéh túi chooát túut niijná, jwiít ãihwãboó caandih túi jenah joinít, ã naáwátidibut jwĩ túi jepah jĩh. Jon jãtih moón jwĩ déewã Diosdih ã yap yohatji jíb ãjeéh túi jumcan, ãt jéih choocáp wut jĩ. Pánihna, queét ã chãjatji pah jwiítboó jwĩ chãjca boj jĩh.

¹² Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaboó jaco wáini eeép naajĩh iidíp duuj lãjapdih jwĩ bóodat pah, ã naáwátidih jwĩ jenah joyóchah, jwiítidih ã túi chãúhna caá. Pánih chãúhna, ded pah jwĩ túut nuumát pínahdih jwiítidih ã jéihyana caá.*

¹³ Ded pah jwĩ jenah joyátidih Diosdih jwĩ jéih bihcan caá. Nihat ã chãjnidihi caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubínit, ded pah jwĩ chãjatjidih caandih naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewã ã chah maáh ã jummat

¹⁴ Dios wũúh, Jesús, ã íip pebhna waadnít, chah maáh ã jumna caá. Pánih wẽpni jumna, sacerdotewã ã chah maáh caá. Sacerdotewã ã maáh Dioih cáacwãdih ã úbát pah, Jesúsbut jwiítidih úbhni ã jumna caá. Páant ã jumachah jéihnit, jwiítboó caandih jwĩ túi jenah joí cádahca boj jĩh.

¹⁵ Jesús cáac jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih ã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwĩ yapachah enna, jwiítidih jĩgah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemépwã ã maáh caandih ã yéej chãjat túutachah yuhna, Jesús yéej chãjcani ãt jumap wut jĩ. Pánih jumna, jwiítidibut ã yéej chãjat túutachah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwĩ yéej chãjcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiítidih ã oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandih jwĩ úbát dée caá. Páant caandih jwĩ úbúchah, jwiítidih oinit, jĩgah enna, ã túi teo wáacbipna caá.

* **4:10** Gn 2.2 * **4:12** Is 49.2; Ef 6.17 * **5:3** Lv 9.7 * **5:4** Ex 28.1 * **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46

5

¹ Nihat sacerdotewã maáta ã chah maáta pínahdih Dios cáacwã cátilh ã ñíona caá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wãhñit jumna, cáacwã ã yéej chãjatji peéh nuñúpwãdih mao cáo wãhñit, biíhdihbut caandih ípĩ wãhna caá, Dios ã enechah, cáacwã ã túi jummat pínah niijná. ² Bitã yéejnit ã jummat pah muntih, sacerdotewã ã chah maátabut yéejnit ã jumna caá. Pánih yéej chãjnit jumna, yéej chãjnitdih jĩgah ennit, ã túi jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit ã jumachah, queét sacerdotewã ã maátadibut yéej chãjat peéh ã jumna caá. Páant ã jumachah, queétjeh ã yéej chãjat peéh, cáacwã ã yéej chãjat peéhbut nuñúpdih mao cáo wãhat caá náahap, Dios ã enechah, ã túi jummat pínah niijná.*

⁴ Sacerdotewã ã chah maáta jumihna, queétjeh ã jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñíonit, ã waadána caá. Jon jãtih Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewã ã chah maáta pínahdihbut ã ñíona caá.*

⁵ Páant queétjeh ã waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewã ã chah maáh pínah caanjéh maáh ãt waadcáp wut jĩ. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh ma jumna caá. Páant ma jumachah, buu nihat cáacwã ã enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, Dios ãt niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

⁶ Biíh láa nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Melquisedec sacerdote ã jumati pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumabipna caá”, ã wũúhdih ãt niijíp wut jĩ. (Sal 110.4)

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jãinít, ã ípidih búdí ãt úbúp wut jĩ. “**Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wunihcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjaá**”, ãt niijíp wut jĩ.* Páant

ã niij wúbúchah, ã íip át joyóp wut jĩ. Pánihna, ã íip ã náahat pah-jeh ã chājihichah enna, ã wúbátdih joiná, caán wunnijidih át booanap wut jĩ. ⁸ Cristo Dios wúúh jumna yuhna, búdí yeejép át yapap wut jĩ. Pánih yapna yuhna, ã íipdih át jepah cádahcap wut jĩ. Pánih jumna, ded pah táí jepahatdih át jéihyep wut jĩ.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandih jepahnitdih táí ubni ã jumna caá. ¹⁰ Páant ã wun wúhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewã í chah maáh Diosboó caandih maáh át waadánap wut jĩ.

Cristoíh doonádih jwĩ jepah cádahachah, búdí ã tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewã í chah maáh ã jummatdih yeebdih chah wã bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwúub naáwíhichah yuhna, yeebboó ñita táí beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdih wã táí jéih bohécán caá. ¹² Maatápdih Cristoíhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, áta táí tagaá. Obohjeéhtih, táí beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdih í jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóóh macdihjeh í nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi táí joiná caá. Jáap bohé jwíihnit í jummat pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóóh macdih nomnit, wébít í jum jwuhna caá. Queét í nihat pahjeh tigaá yeéb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdih í niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit í jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátdih táí míic bohénit í jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétoó í niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátdih chah jéihna, táí behnit panihnit jwĩ jum jíih. Cristoíh doonádih jwíih bohéna,

* **5:8** Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8 * **5:13** 1Co 3.2

nin pah jwĩ jéihyep jĩ: Jwiít cáacwã jwĩ jenah joyátjijeh jwĩ chājachah, dedé pínah nihcap jĩ. Pánih chájna, Diosdih jwĩ weñacap jĩ. Páant jwĩ chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodih táut nuumnit, caandih jwĩ táí jenah joí jwíhip jĩ. Páant jwĩ jwíih jepahachah, nin pah jwiítidih í jwíih bohénap jĩ: Ded pah Jesúíhwádh daabáátdih, jwiít áihwádh í teo jáhaatdihbut í bohénap jĩ. Wunnitji í jwúub boo pud júúwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandih jepahcannitdih Dios ã peéh chājachah, búdí yeejép í yapat pínah ã péacatdihbut í jwíih bohénap jĩ. Páant í jwíih bohéatjidih táí jéihna, chah jwĩ bohé jíih. ³ Diosdih, ã naáwátdihbut chah jwĩ jéih jíih. Dios ã náahachah, jwiít nihat bíicdih páant jwĩ chājbiipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih í cádahbiipna caá. Pánih cádahnit, jwúub yéej chájna, í jéih jwúub táut nuumcán niit. Queét Cristodih jwíih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ã jumap”, ít niij jenah joyóp yuh jĩ. Pánih jenah joinít, Dios queétdih ã táí ubatdih, Túini Espíritu íjeéh ã jummatdihbut ít jéihyep wut yuh jĩ. ⁵ Dios naáwátdih joiná, túini naáwát ã jummatdih ít jéihyep wut yuh jĩ. Nin péeni yeó jáapna Dios ã maáh jumapboó ã wēpatjĩh ã teo wáacatdihbut ít jéihyep wut yuh jĩ. ⁶ Pánih jéihna yuhna, caandih cádahna, Dios wúúhdih cruzboó í jwúub mao yohat pah caá í chājap. Páant í chājachah enna, bita Cristodih í deohbiipna caá. Páant í cádahachah, det queétdih í jéih jwúub táut nuumát táutcan niit. ⁷ Nin pah caá ã jumap: Túini baácdih mah ã júúwúchah, wápchi mínah caanjĩh ã momni táí chíih júóhnit, ã quehechah, ã jeémát pínahdih ã bíbohna caá. Caán baácdih Dios ã táí chájna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ã naáwátdih chah bohénitdih ã táí teo wáacbiipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih

óot jumni pihna, yeejép yílipbut ã chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácdih túi chājcan, Dios ã cáo yohbipna caá. Páant ã cáo yohat pah caandíh cádahnitdihbut ã cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ã túi ubat

⁹ Wā oinitaá, yeebdíh páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodíh wā niij jenah joicán caá. Cristo ã túi ubnit ñi jumachah, túini ñi chājatdih wā jéihna caá. ¹⁰ Jwiít niihat jwí túi chājatji jíib jwí íip jwiítidih āpí túi chājna caá. Caandíh oina, búdí teonit, āihwādih ñipí túi teo wáacna caá. Páant ñi chājachah enna, ã quíib bñdcán niít. ¹¹ Pánihna, ñi jummat yoobó ñi jummat pah bóo bitadih túi oinit, ñi teo wáacat pínahdih yeebdíh jwí náah yacna caá. Páant ñi chāj cádahcat jíib jwí íip ã pebhboó yeebdíh ã túi chājat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. ¹² Yeeb yabh teonit ñi jummatdih jwí náah yaccan caá. Bitá Cristoíhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdíh ã túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinít, caandíh í cádahcan caá. Páant í jumachah ennit, “Wā pebhboó yeebdíh wā túi chājbipna caá”, jwí íip ã niijátji pah ã chājbipna caá. Pánihna, queét í chājat pah, yeebbát ñi chājaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdih Dios ã wēpatjīh nin pah át niijíp wut jī: “Meemdíh búdí wā túi chājbipna caá. Pánih túi chājna, ma jaimenádih dawá wā cáac pooat túutbipna caá”, át niijíp wut jī. Bíih caan páh wēpni wihcah, caán ã wēpatjīhjah át naáwáp wut jī.* ¹⁵ Páant ã niijátjidih náhninit, Abrahamboó ã túi páñachah enna, ã niijátji pahjeh Dios caandíh át túi chājap wut jī. ¹⁶ “Dios ã enechah, yoobópdih niijná caá wā chājap”, jwiít cáacwāboó jwípí niijná caá. Pánihna, chah jumni ã wēpatjīh niijnít, yoobópdih jwí niiját ã jummatdih jwí jútna caá. Páant jwí niijíchah joinít, jwíjéeh míic jūihniboó “Á niiját yoobópdih

tigaa”, niij jéihnit, ã jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdíh wā túi chājbipna caá”, ã niiját yoobópdih ã jummatdih jútat túut niijná, ã wēpatjīhjah át naáwáp wut jī. Páant ã naáwátidih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih ã jumachah, caandíh ã túut nñmcán niít”, Abraham, ã jaimenábut íit niij jéihjip taga. Jwiít niihat āihwābut caandíh jwí jéihna caá. ¹⁸ Dios ã jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ã niiját yoobópdih ã jummatdih jwiítidih ã jéihyana caá. Á niijátidih joiná, ã wēpatjīhjah ã niijátidihbut joiná, caandíh ã túut nñmcát pínahdih jwí jéihna caá. Páant ã jummatdih jéihna, ã pebhna jwiítidih ã ub bejat pínahdih úumcanjeh jwí wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandíh jwí túi jenah joí cádahcan niít. Sacerdotewā í chah maáta cáacwādih úubh wāhat túut niijná, Dios ã jumni tólihna waadnít, wūpni yégueh jāh yaíhni chóodih ípí yap waadáp wut jī.* Páant í chājat pah, jwíh pínahdih Diosdih úubát túut niijná, Jesúsbut Dios pebhna át waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā í chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ã jumapboó jwiít āihwādih ã waóh waadáchah, jwiítbut jwí jéih waadbípna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā í chah maáh Jesús ã jummat

¹ Melquisedecboó* Salem wut jumni tútchidih moón í maáh, caanjéh mantih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úubhni át jumap wut jī. Maátadih Abrahamwā míic mao yap yohnit, í jwúub jūáwúchah, Melquisedec caandíh jwāáádih át jūibínah wut jī. Pánih jwāáh jūibínit, “Nin Abrahamdih búdí ma túi chājaá”, Diosdih át niij úubáp wut jī. ² Páant ã jwāáát pínah jātih, Abrahamboó caandíh eníhcannitdih míic mao yap yohnitji, maátaíh bíí déedih át ub

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17 * 6:19-20 Lv 16.2 * 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6

jūúwáp wut jī. Páant ã ub jūóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, bíc poómpdih Melquisedecdh ãt wūhup wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Túi chājni maáh”, niijná ãt chājap wut jī. “Salem”, niijná, “Túi jumni”, niijná ãt chājap wut jī. Pánihna, caán Salem tútchidih moón ã maáh jumna, “Chah maáh túi jummat túttni”, caandíh ãt niijíp wut jī.* ³ Melquisedec ã mánadih, ã nūowādhbut ã daacát ã wihcan caá. Æ cāc jummatdih, ã wūnatdihbut ã daacát ã wihcan caá. Pánih jumna, páantjeh ã jumna caá. Páant ã jummatdih jéihna, ded pah Dios wūáh Cristobut páantjeh sacerdote ã jummatdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdote ã jummat pah Melquisedecbut sacerdote ã jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ã nihcatdih ñi túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ã túyat pínahdih ãt úúbáp wut jī. Abrahamboó jwī nūowāji ã maáh yoobát jumna yūhna, Melquisedec chah maáh ã jummatdih jéihna, ã ub jūóhni bíc poómpdih caánboodíh ãt wūhup wut jī. ⁵ Moisésji nihat judíowādh páant ãt wūhat tútup wut jī. Pánih wutna, Leví ã jummená sacerdotewā ã jumachah, ã déewā ã wūhat pínahdih ãt ubat tútup wut jī. Æ déewā Abraham ã jummená ãt jumap wut jī. Leví Abraham jumma ã jumachah, ã jummenábut Abraham jummená ãt jumap wut jī. Nihat Abraham jummená jumna yūhna, Leví jummená sacerdotewā jumnit, ã déewā ã wūhatdih ípí ubap wut jī.* ⁶ Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví jumma nihcan yūhna, Abraham ã wūhatdih ãt ubap wut jī. “Meemdíh wā túi chāj bipna caá”, Dios ã niijni Abraham ã jumachah yūhna, Melquisedecboó caandíh Dios ã túi chājat pínahdih ãt úúbáp wut jī. ⁷ Nindih jwiít nihat jwī jéihna caá: Chah jumniboó nūmp jumnidih túi chājat pínahdih āpí úúbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó

pánih úúbhni ã jumachah, Abraham chah ã jummatdih jwī túi jéihna caá. ⁸ Jwiít cācwā jwī wūhatdih ubnit sacerdotewā, cācwājeh jumna, wūnnit pínah ã jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ã wūhndih ubniji báadhni ã jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit daácna, ã wūnatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ãt chājap wut jī. ⁹ Būu moón Leví jummená jumnit sacerdotewā, Dios ã wūhat tútatdih ã ubna caá. Páant ã ubuchah yūhna, Abraham Melquisedecdh wūhna, nihhat Leví jummená ã wūhat pínah panihndihbut Melquisedecdh wūhna ãt chājap wut jī. ¹⁰ Melquisedecdh Abraham wūh láa, ã jumma Levíboó ãt cāc jum jwūhcap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwāáhna, Leví pínahdihbut ãt jwāáap wut jī. Leví, ã jummenábut Melquisedecdh wūhnt panihnit jumna, caán nūmp ãt jumap wut jī.

¹¹ Moisésji wutnit, Leví ã déewādhbut sacerdotewā ãt jummat tútup wut jī. Æ wuttat pahjeh queét sacerdotewā nūñupwādh mao cáo wūhnt, cācwādh ãt úúbh wūhup wut jī, Dios ã enechah, túnit ã jummat pínah niijná. Páant ã chājachah, túi yoobópdih jumna nihna, bíh sacerdotedih jwīta náahcan tagaá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, bíh sacerdote Melquisedec panihndih būu jwī náahna caá. Pánihna, Leví jumma Aarónji ã jummená poómpdih moón sacerdotewādh būu jwī náahcan caá. ¹² Sacerdotewādh Dios tút nūumnít, jwiítidih ã wutatdihbut tút nūumát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidih wuttat túttnit, Leví jumma Aarón ã jummená poómpdihjeh sacerdotewā ãt waadáat tútup wut yūh jī. Páant ã wutuchah yūhna, jwī Maáh Jesús Leví jumma nihcan caá. ¹⁴ Judá jummená poómpdih bóo ã jummatdih jwī túi jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judádh poómpdih moondíh ãt waadacap wut jī. ¹⁵ Caandíh jéihna,

* 7:2 Gn 14.17-20 * 7:5 Nm 18.21

nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Bũ Dios jáap ã waadáni sacerdotewã Melquisedec panihni ã jumna caá.

¹⁶ Jon jãtih jumnit sacerdotewã pínah Dios ã wutat pahjeh Levíih poómpdih moonjéh ít waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Leví juma nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdotewã át waadáp wut jĩ. ¹⁷ Nin pah Dios át niijíp wut jĩ:

“Meém páantjeh sacerdotewã ma jumnipna caá. Melquisedec sacerdotewã ã jummat pahjeh mũntih meembút sacerdotewã ma jumnipna caá”, Dios ã wũhndih át niijíp wut jĩ. (*Sal 110.4*)

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ã wutatdih jepahíhna yuhna, jwiít cãacwã yoobópdih jwĩ jéih jumcan caá. Pánihna, caán ã jwĩih wutatjeh yoobópdih jwĩ jummat pínahdih ã teo wáaccáh, Dios caandíh át cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, jwĩ Maáh ã wun wũhatdih jwĩ túi jenah joyát jíib Dios jwiítidih ã túi ubna caá, ãjeéh jwĩ túi jummat pínah niijná. Páant ã chãjachah, caandíh túi jéih úbhnit, ã pebhboó yoobópdih jwĩ jummat pínahdih jwĩ wẽi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdotewã waadána, ã wẽpatjĩh naóhnit, Dios caandíh át waadánap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã wẽpatjĩh naóhcanjeh, bita sacerdotewãdih át waadánap wut jĩ.

²¹ Cristoboodíh sacerdotewã waadánit, Dios caandíh nin pah át niijíp wut jĩ:

“Weém, ma Maáh, wã wẽpatjĩh meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Pánih wẽp naóhna, meemdíh wã jenah joyátidih wã túut nũmcán níit. Páantjeh sacerdotewã ma jumnipna caá”, Dios Cristodih át niijíp wut jĩ. (*Sal 110.4*)

²² Pánih wẽp naóhna, Jesús jwiítidih ã túi ubat pínahdih niijná, át chãjap wut jĩ. “Cãacwãdih wã túi ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdih át wah deyanap wut jĩ. Pánihna, Jesús ã wun wũhatdih túi jenah joinít, Dios ã niijátjeh yoobópdih ã jummatdih

jwĩ jéihna caá. ²³ Jwĩih jumnit sacerdotewã ã wunuchah, bita ipĩ túut nũm waadáp wut jĩ. Pánihna, dawá sacerdotewã ít jumup wut jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ã jumuchah, caandíh túut nũmní sacerdotewã pínahdih jwĩ náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, ãih cãacwãdih ã úbh cádahcan caá. Pánih úbhna, nihát caandíh jepahnitdih ã túi ubna caá, Dios pebhboó ãjeéh jwĩ túi jummat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiítidih túi ubni ã jumna caá.

²⁶ Cãacwã jwĩ chãjat pah yeejép chãjni nihcan, Jesúsdih yéj chãjat peéh ã wihcan caá. Yeejép wã cãtíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihát cãacwã chah maáh Dios át waadánap wut jĩ. Pánih jumna, Jesús sacerdotewã ã chah maáhbut jumna, jwiítidih túi teo wáacni ã jumna caá. ²⁷ Bitá sacerdotewã ã jummat pah nihcan caá. Queétboó yeó jáap jummat pah nũñp wãdih mao cáo wũhna, queétjeh ã yéj chãjat jíib jwĩih wũhnit, táttimah, cãacwã ã yéj chãjat jíibbut ipĩ wũhup wut jĩ. Dawá láa páant ít chãjap wut jĩ, cãacwãdih Dios ã túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó bíic láajeh wun wũhna, caanjéh ãih bácahdih míic wũhnit, cãacwãdih ã yéj chãjat peéh át jíib chãjap wut jĩ.*

²⁸ Moisésji ã wutat pah sacerdotewã ã maáta pínahdih cãacwãdih ã waadát túutuchah, yéjeh wihcannit ít nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán táttimah, Dios wẽp naóhna, ã wũh páantjeh yéjeh wihcanniboodíh sacerdotewã ã chah maáh át waadánap wut jĩ.

8

Jesús sacerdotewã ã chah maáh jwiítidih ã túi teo wáacat

¹ Caán nihátidih naóhna, nindih bácah yeebdíh naóhna caá wã chãjap: Sacerdotewã ã chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ã jéihyepmant bóo bũwámant ã chũudna

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1

caá.* ² Pánih chúdnit, jwiít áihwādh ãpĩ úbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwā ĩ chājniji Dioíh múúboó sacerdotewā Dioíh cáacwādh ĩpĩ úbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ā chājni múú yoobát diítboó jumna, jwiít áihwādh ãpĩ úbhna caá.

³ Nihat nin baácdih moón sacerdotewā ĩ maáta nuñápwādh ĩpĩ mao cáo wāhna caá. Páant queétdih Dios āt wutap wut jĩ, cáacwā ĩ yéej chājat peéh ĩ jíib chājat pínah niijná. Jwiít dih teo wáacni sacerdotedihbut mao cáo wāhat panihnidih Dios āt wāhat túutap wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ā jíib chājat pínah niijná. Páant ĩ wāhat pahjeh muntih, Cristo jwĩ yéejat jíib caanjéh āt míic wāhap wut jĩ, Dios jwiít dih ā wēi enat pínah niijná. ⁴ Nin baácboó sacerdotewā wāát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdote āta jéih jumcan tagaá. ⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewā nin baácdih jumni Dioíh múúdhjeh ĩ teo wāhna caá. Cáacwā caán múúdh chājna, jeáboó jumni múú pánihi ĩt chājap wut jĩ. Páant ā jumchah, jeejboó Moisésdih Dios áih múú pínahdih chājat túutnit, “Meemdih wā naáwát pahjeh muntih wíih múúdh, nihat caán diítboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chājat túutap”, āt niijíp wut jĩ.* ⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh múú nin baácboó jumni múú chah túini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, ā tewatboó nin baácdih jumni sacerdotewā ĩ tewat chah caá ā jumap. Dios Moiséswādh “Yeebdih wā wutatdih jepahnit, wājeéh ñi túi jumbipna caá”, āt niij naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, jwiít dih “Jesús yeebdih ā wun wāhatboodih túi jenah joinit, wājeéh ñi túi jumbipna caá”, āt niij naáwáp wut jĩ. Queétdih ā naáwátji chah jwiít dih ā naáwát ā jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewā chah wēpni ā jumna caá.

⁷ Ā jwíih wutatjidih yoobópdih jéih

jepahcan, cáacwā ājeéh ĩt jéih jumcap wut jĩ. Ā wutatjidih jwĩ jéih jepahchah nihna, bíih naáwát dih Dios āta naóhcan tagaá. ⁸ Obohjeéhtih, ā wutatjidih ĩ túi jepahcatdih enna, áih cáacwādh jūihna, nin pah āt niijíp wut jĩ:

“Nin wā niiját dih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wíih cáacwā, Israel jumenádih, Judá jumenádihbut jáap naáwát dih wā naóhbipna caá.

⁹ ĩ nūowā Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wājeéh ĩ túi jummat pínahdih queétdih wā naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant wā naáwát dih ĩ joí cádahap jĩ. Páant ĩ cádahatdih ennit, weembát queétdih wā cádahap jĩ. Páant queétdih wā naáwátji pah jwúub naóhcan, mácah wā naóhbipna caá.

¹⁰ Túttimah nihat Israel jumenádih nin pah wā naóhbipna caá: Wā wutatdih yeebdih wā túi náhniabipna caá. Páant wā náhnianachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wā en daobipna caá. Yeéb wíihwā jumna, weemdihjeh ñi úbhhipna caá.

¹¹ Pánihna, caán láa teo wāhnit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit míicjeh ĩ jumbipna caá. Pánih jéihnit jumna, det ĩ déewādh nin pah ĩ míic niij bohécan niit: ‘Ded pah jwĩ Maáh Dios ā jummatdih ma jéihyee’, ĩ niijcán niit.

¹² Pánihna, ĩ yéej chājatjidih yohnit, queétdih peéh chājcan, caandih chéneji wā jwúub náhnican niit”, Dios āt niijíp wut jĩ. (*Jer 31.31-34*)

¹³ Pánihna, jáap naáwát dih naóhna, ā jwíih naáwátji āt cádahat túutap wut jĩ. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwúub túut nūmní ā jumna caá.

* 8:5 Ex 25.40

9

Dioih m̄ú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

¹ Dios Moisésjidih jwíh wutna, ded pah cáacwā caandíh ī weñat pínahdih át naáwáp wut jī. Nin baácđih moón caandíh ī weñat pínah m̄úđih ded pah ī chājat pínahđihbut át naáwáp wut jī. ² Caán m̄úđih nuñáp wā chóojīh ít wāpáp wut jī.* Caán m̄úđiđboó chéne tólih ít chājap wut jī. Í jwíh waád j̄ibíni tólih “Dioih tólih”, ít ni-ijp wut jī. Caán tólihboó ī j̄iđ cáagat nahna át jum̄ap wut jī.* Cáagat naabút át jum̄ap wut jī. Caán cáagat naajih sacerdotewā Diosdih ī wūhni pan naaná át jum̄ap wut jī.* ³ W̄upni yégueh chóojīh ī j̄ah yaíhni t̄ahmant bih tólih át jum̄ap wut jī. Caán “Dios ā jum̄at tólih”, ít niijp wut jī.* ⁴ Caán tólihboó chej jum̄nidih cáagnit ī cáwat naá át jum̄ap wut jī. Caán naá orojīh ī chājni wut jī.* Orojīh ī chājni paihbut caanjīh át jum̄ap wut jī.* Caan páih diítna orojīh ī chājni pamap át jum̄ap wut jī. Caan pámap diítna “maná”, ī niijni át jum̄ap wut jī.* Caan páih diítna Aarónih íoh caj̄at nahbut chíh yabacni jum̄,* Dios ā wut̄atdih ā daác búđhniđi chéne jeé naanábut át jum̄ap wut jī.* ⁵ Caan páih wāap lajni naajih chéne ángelwā orojīh ī p̄ap dodhniđ ít jwāáh ñ̄h̄ap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjīh ā jum̄atdih j̄útna ít chājap wut jī. Pánihna, caanjīh jum̄na, Dios cáacwā ī yéejatdih āp̄i yohop wut jī.* Caán m̄úđih bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jw̄h̄ap.

⁶ Caán m̄úđih ī t̄ai ámohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jum̄at pah jwíh waád j̄ibíni tólihdih waadnít, Dios ā wut̄at pah ĩp̄i chājap wut jī.* ⁷ Sacerdotewā ī chah maáhjeh bih tólihboó j̄opchi jum̄at pah biíc láa ā waadát yeó jáapđihjeh āp̄i waadáp

wut jī. Pánih waadnít, ī maoni nuñáp ī wūhni pínah meépdih caanjīh jum̄ni paih wāapátđih āp̄i chíanap wut jī, caán meépdih ennit, Dios cáacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, āp̄i jéih waadcáp wut jī. Diosdih úbát túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ī jéihca naáh yéej chājatji j̄ibbut meépdih át ub waad béjep wut jī.* ⁸ Páant Dios ā chājatjijīh Túini Espiritu nin pah jwiítđih ā jéihyana caá: Moisésđih ā chājat túutni m̄úđi Dios ā jum̄at tólihboó cáacwā ít jéih waadcáp wut jī. Sacerdotewā ī chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésđih ā chājat túutniđi m̄úđi páantjeh ā jum̄chah nihna, jwiít cáacwājeh Diosdih jw̄ita jéih úbhcan tagaá. ⁹ Diosdih ī weñat m̄úđi ded pah ā jum̄atji, caán diítboó ded pah ī chājatjidiđbut naóhna, jwiít bū moondih nindih Dios bohéna caá ā chājap: Cáacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñáp wāđih mao cáo wūhna yuhna, Dios ā náah yacat pah túinit ít nihcap wut jī. Pánih chājna yuhna, ĩh caolih páantjeh yéejni jum̄na, Diosjeéh ít jéih jum̄cap wut jī. ¹⁰ Nin pah ĩp̄i chājap wut jī: Nuñápđih mao cáo wūh, jeémp, babh, ĩh bácahnadiđ chocna, Moisés ā wut̄atji pah Diosdih ĩp̄i weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, caán wut̄at pah chājna yuhna, ī túut nūmát déedih queéđđih át teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatđih ā naáwát túttimah, jon j̄at̄ih bóo wut̄atboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiítđih t̄ai chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewā ī chah maáh yoobát jum̄nit, átát j̄úw̄ap wut jī. Pánih maáh jum̄na, jeáboó jum̄ni Diosdih weñat m̄úđi yoobátđih át waadáp wut jī. Caán jeáboó jum̄ni m̄úđi nin baácboó cáacwā ī chājni m̄úđi chah túini ā jum̄na caá. ¹² Cristo Dios ā jum̄apboó cabra meépdih, j̄iwi meépdih Diosdih

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6
 * 9:4 Ex 25.10-16 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34

wūhat túut niijná, át ub waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiít dih wun wūhna, āih meép panihnidihjeh át ub waadáp wut jī. Pánih ub waadnít, jwī yéejatdih ā yohochah, jwiítboó páantjeh Diosjeéh jwī jum̄bipna caá. ¹³ Dios Moisésdih ā wut atjiboó “Wannitdih ŋi chūúchah, ŋih bācahdih quei pánihni ā naácna caá”, át niijíp wut jī. Pánihna, ŋih bācah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jwi meép,* jiwīwādih ī cáwatji jōóhjhbut* sacerdotewā queétdih īpī choj jāhanap wut jī. ¹⁴ Páant ī chājachah yuhna, queétdih át tái teo wáaccap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo wūnna, āih meépboodih ā yoh wūhchah, jwiít dih búdí ā teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jum̄na, cruzboó wūnna, Túini Espiritu páantjeh jum̄ni ā teo wáacatjīh, caanjéh āih bācahdih Diosdih át wūhup wut jī. Pánih chājna, jwī yéejatdih yohnit, iiguípna jwī bejat déejidih át túi ubup wut jī. Páant ā túi ubnit jum̄na, “Yéejat peéh weemdih wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jum̄na, Dios, páantjeh jum̄ni ā náahat pahjeh chājnit jwī jum̄na caá.

Jáap naáwát

¹⁵ Moisés ā wut atjidih jepahna yuhna, ī yéejat peéh queétdih páantjeh ā jum̄chah, cāacwā Diosjeéh īt jéih jum̄cap wut jī. Páant ī jum̄chah, nin jáap naáwát dih naóh nit, “Cristoboó ā wun wūhatjīh jeh cāacwādih wājeéh wā túi jum̄at túutbipna caá”, Dios át niijíp wut jī. Páant ā niijátji pah, ī yéejatdih yohnit, ā ŋíonitdih túi ubat túut niijná, Cristo át wun wūhup jī. Páant ā túi ubuchah, páantjeh ājeéh jwiít āihwā jwī túi jum̄bipna caá. Pánih jum̄na, āihwādih Dios ā wūhat pínahdih jwī bíboh̄bipna caá.

¹⁶⁻¹⁷ Cāac ā wunat pínah jātih, ā déewādih ā wūhat pínahdih āpī daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ā buud jwūhcah, āih bií déedih ā déewā ī jéih ub jwūhcan caá. Ā wunat pínah jātih

ā daác jwejni núo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, ā daacátji pahjeh āih bií déejidih ī ubbipna caá. ¹⁸ Páant ā wūncah, caán núo dedé pínah ā nihcat pahjeh muntih, nūñúpdih ī maocah, Dios Moisésdih ā niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.

¹⁹ Dios ā wut atdih Moisésji nihāt āih cāacwādih át naóh beedánap wut jī. Pánih naóh péanit, jwi meép, cabra meépdih mahjīh át widip wut jī. Túttimah, oveja yoócdih ī dūūani, hisopo wut jum̄ni ylip biíc dih nah chéonit, át taj báahanap wut jī. Pánih taj báahanit, Dios ā wut atdih ā daácni tólihdih, nihāt cāacwādihbut át choj jāhanap wut jī. ²⁰ Pánih choj jāhanit, nin pah Moisés queétdih át niijíp wut jī: “Dios nin ā wut atjidih jwiít dih ā jepahat túutap jī, ājeéh jwī túi jum̄at pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ā naáwát yoobópdih ā jum̄atdih jwī jéihna caá”, át niijíp wut jī.* ²¹ Túttimah, caán tólihdih cāacwādihbut ā choj jāhaat pahjeh muntih, Diosdih ī weñat pínah mūúdh, nihāt caán diítboó jum̄nidihbut át choj jāhanap wut jī.* ²² Páant tigaá, Dios ā wut at pah, meépdih yoh wūhat caá náahap, cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Biquí lánajeh cāacdih quei pánihni ā jum̄chah, meépdih yoh wūhcan, mahjīh jeh chocat pínahdih Dios át wutap wut jī. Meép panihni jīh choccannidih, Dios cāaquih yéejatdih ā quib buadcán niit.* ²³ Pánihna, nin baácboó jum̄ni Diosdih ī weñat mūú, nihāt caán diítboó jum̄nibut quei wihcanni panihni ā jum̄at pínah niijná, nūñúp meépdih yoh wūhat āpī náahap wut jī. Moiséswā caán mūúdh jeáboó jum̄ni mūú pánihni īt chājap wut jī. Jeáboó jum̄ni mūú Dioih mūú yoobát ā jum̄chah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ā wun wūhat

* **9:13** Lv 16.15-16 * **9:13** Nm 19.9,17-19 * **9:20** Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28 * **9:21** Lv 8.15
* **9:22** Lv 17.11

²⁴ Nin baácdih bóo Diosdih í weñat muú cãacwã í chãjnidih Cristo át waadcáp wut jĩ. Caán muudíh waadcánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jĩ, Dios ã jumapboó jwiít dih uúbát túut niijná. ²⁵ Nin baácdih moón sacerdotewã í maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ã jumni tólihboó nuñúp meépdih ípĩ ub waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo biíc láajeh wunna, ãih meép panihnidih Dios ã jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jĩ. ²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácdih Dios ã chãjat túttimah, nihat cãacwã jwĩ yéej chãjatji jib, dawá láa caandíh wun wúhat áta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cãac jumnit, át wun wúhap wut jĩ. ²⁷ Nihat cãacwã biíc láajeh jwĩ wunna caá. Páant jwĩ wunat túttimah, túinitdih, yeejépwãdihbut Dios ã ñiobipna caá, yeejépwãdih peéh chãjat túut niijná. ²⁸ Biíc láajeh jwĩ wunat pah, dawá cãacwã jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, Cristobut biíc láajeh át wun wúhap wut jĩ. Túttimah, ã jwúub dei jũóhbiipna caá, páant muntih. Pánih jwúub dei jũóhniit, jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã jwúub wun wúhcan niít. Obohjeéhtih, jwiít caandíh wēi páinitdih ubudih ã jũóhbiipna caá, páantjeh ã pehbboó Diosjeéh jwĩ jumat pínah niijná.*

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

¹ Cristoíh dooná túini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji túini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnit, yeó jáap jumat pah, nihat jópchina nuñúpwãdih mao cáo wúhna, Diosdih ípĩ weñep wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih chãjna yuhna, cãacwã í yéejatdih í jéih yoh beedácan caá. ² Í jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wúhniit, “Buu yéejat peéh jwiít dih ã wihcan caá”, íta niij

jengah joi tágaá. Pánih jengah joiná, nuñúpwãdih mao cáo wúhatdih íta cádah tagaá. ³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah nuñúpwãdih mao cáo wúhna, cãacwã í yéejatdih í jéih quíib buudcán caá. ⁴ Pánihna, jiwí meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwĩ wúhuchah yuhna, jwĩ yéej chãjatdih áta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wúhat

⁵ Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cãac jumat pínah jãtihbit nin pah Diosdih át niijíp wut jĩ:

“Cãacwã nuñúpwãdih mao cáo wúhna, trigo ojdihtut í wúhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cãac jumat túutuchah, ma chãjni bácah meemdíh weñani pínah ã jumbipna caá.

⁶ Cãacwã í yéejatdih ma yohat pínah niijná, nuñúpwãdih í mao cáo wúhuchah, ma wēi encan caá.

⁷ Páant ma wēi encatdih jéihniit, ninboó jumna, ma náahat pah chãjadih wã bejbipna caá. Páant ma naáwát dih naóh yapani ã niij daacáp jĩ”, Cristo ã ípdih át niijíp wut jĩ. (Sal 40.6-8)

⁸ “Cãacwã nuñúpdih í mao cáo wúhat pínah, trigo ojdihtut í wúhat pínahdih queétdih ma náahcap jĩ. Páant í wúhuchah yuhna, ma wēi encap jĩ”, Cristo át jwíh niij naáwáp wut jĩ. Moisés páant queétdih ã chãjat túutuchah yuhna, caandíh Dios át wēi encap wut jĩ. ⁹ Páant niij péanit, nin pah át jwúub niijíp wut jĩ: “Meém ma náahat pah chãjadih wã bejbipna caá”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah, nin pah jwĩ jéihna caá: Jon jãtih nuñúpwãdih í mao cáo wúhatjidih cádahat túutnit, biíh bohéatboodíh Dios naóhna át chãjap wut jĩ. ¹⁰ Pánihna, Jesucristo ã íp ã náahat pah wun wúhniit, jwiít cãacwã jwĩ yéejatdih át yoh wúhap wut jĩ. Biíc láajeh wunna, ãih bácahdíh át wúhap

* 9:28 Is 53.12

wut jĩ, jwiít ãihwã Diosjeéh páantjeh jwĩ jummat pínah niijná.

11 Nihat sacerdotewã yeó jáap jummat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwãdih ipĩ mao cáo wũhna caá. Obohjeéhtih, páant ĩ mao cáo wũhna yuhna, cáacwã ĩ yéejatdih ĩ jéih yoh beedácan caá.*

12 Obohjeéhtih, jwĩ yéejatji jíib Cristoboó biíc láajeh wun wũhna, jwĩ yéejatdih át túi yoh beedánap wut jĩ. Pánih yoh beedá péanit, ã íp pebhna pũh laab béjnit, ã jéihyepmant bóo buwámant, át chúudap wut jĩ. 13 Caanná chúudnit, caandih eníhcannitdih ã íp ã yap yohat pínahdih ã páina caá.* 14 Pánihna, biíc láajeh wun wũhnit, Dioíhwã ĩ yéejatdih át yohop wut jĩ, yéejat wihcannitjeh páantjeh ĩ jummat pínah niijná.

15 Caán yoobópdih ã jummatdih naóhna, Dios naáwátidih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah át niij daacát túutap tajĩ:

16 “Nin pah Dios ã niijíp be: “Túttimah bóo láa nihat cáacwãdih nin pah wã niij naóhbipna caá: “Wã wutatdih yeebdih wã náhnianachah, wéinit ñi jepahbipna caá.

17 Ñi yéej chãjatdih wã jwúub náhnican níit”, wã niijbipna caá, Dios ã niijná caá”, át niij daacát túutap tajĩ. (Jer 31.33-34)

18 Pánihna, jwĩ yéej chãjatdih ã yohochah, jwĩ yéejat jíib sacerdotewã nuñúpdih ĩ jwúub mao cáo wũhatdih jwĩ náahcan caá.

Humcanjeh, Diosdih jwĩ jéih úubát

19 Wã déewã panihnitá, Jesúsboó wun wũhna, ãih meépdih ã yohochah, jwiítboó úumcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandih jwĩ jéih úubhna caá. 20 Pánihna, nin baácidih moón sacerdotewã ĩ maáta ipĩ chãjatji buu láa jwiítidih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwĩ yéej chãjatji jíib ã wun wũhuchah, caán tólihdi h jãh

yáihni chóodih ã yeo dei bejehah,* jáap namá panihnidih át chãjap wut jĩ, Dios ã jumapna jwĩ túi waadát pínah niijná.* 21 Pánihna, jwiítboó Dioíh muu pánihnit jwĩ jumuchah, jeáboó jumna, jwiítidih úubh wũhni Cristo chah wěpni sacerdote ã jumna caá. 22 Páant ã jummatdih jéihna, úumcanjeh, caandih túi jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandih jwĩ úubát dée caá. “Cristo weemdih wun wũhna, wã yéejatdih ã yohochah, buu yéejat jíib weemdih wihsan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jenah joí cádahcan, mahjĩh jwĩ chocat pah, quei wihsannit panihnit jwĩ jummat dée caá.*

23 “Yeebdih wã túi úubipna caá”, ã niijátji pah ã chãjbipna caá. Páant ã chãjat pínahdih túi jéihnit, bitadihbut caandih jwĩpĩ naóhna caá. Caandih jwĩ túi náhniat dée caá. 24 Pánih náhninit, jwĩjeéh jumnitdih oina, teo wáacnit, nihat biícidih jwĩ túi jummat dée caá. 25 Diosdih weñat túut niijná, jwĩ míic wáacat dée caá. Bitá ĩ míic wáacatdih cádahna caá ĩ chãjap. Páant ĩ cádahachah yuhna, jwiítboó jwĩ cádahca boj jĩh. Nin baácboó jwĩ Maáh ã jwúub dei júúwát pínah bahnijeh ã judhna caá. Caandih jéihna, jwiít ãihwã búdí jwĩ míic weña jĩh.

26 Yoobópdih jumni naáwátidih jwĩ jéihna yuhna, “Wã náahat pah wã chãjbipna caá”, jwúub niij jenah joinit, jwĩ yéej chãjachah, Dios jwĩ yéejatdih ã yohcan níit. 27 Páant jwĩ chãjachah, ã tobohna caá. Nihat Diosdih eníhcannitdih peéh chãjnit, iiguípna ã bejat túutbipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwúub yéej chãjnitdihbut biíc yoobó ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínah búdí úum náah jumni caá.* 28 Moisés ã wutatjidih ded ã yap yohochah, judíowã ĩ maáta caán yap yohnidih ipĩ peéh chãjap wut jĩ. Á yéej chãjachah enniti, biíc peihcannit caandih ĩ naóh yacachah, ĩ naáwát yoobópdih ã jummatdih ĩt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, jĩgah

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1 * 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6

* 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11

encanjeh, caandih ìpĩ mao yohop wut jĩ. Biíc peihcannit wihcah, chénewã caandih ì naóh yacachah, ìpĩ peéh chãjap wut jĩ.* 29 Páant ì peéh chãjat chah, Dios ã wũúhdih enihcannitboodih ã peéh chãjbipna caá. Cristo wun wũhna, ãih meépdih ã yoh wũhachah, Dios jwĩ yéejatdih ã yohna caá. Páant ã yohat pínahdih jwiítidih át naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, túttimah caandih yap yohna, jwũub yéej chãjnit, “Jesúih meép oboh jumni ã jumna caá”, ì niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, queétdih oini Túini Espiritudih yeejép naóhna caá ì chãjap. Páant ì chãjachah ennit, Dios queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.* 30 “Det ì yéej chãjatji jíib weém caá wã peéh chãjbip. Wĩihwã jumna yuhna, yeejép ì chãjachah, queétdih wã peéh chãjbipna caá”, át niijíp wut jĩ.* “Yoobópdih tigaá Dios páant niij naóhni ã jumap”, jwĩ niij jéihna caá. 31 Pánihna, Dios chah wēpni ã jumachah, yéej chãjnitdih ã peéh chãjat pínah ãum náah jumni caá.

32 Jãtuh ded pah ñi jumatiidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwĩih jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñit cádahcap tajĩ. 33 Biquí láana cáacwã ì enechah, bita yeebdih yeejép naóhni, yeejép ìt chãjap tajĩ. Biíh láa bita Jesúihwãdih yeejép ì chãjachah enna, yeejép yapnitdih ñit jĩgah en teo wáacap tajĩ. 34 Bitadih nemat muúboó ì nemechah ennit, yeebbút ñit jĩgahap tajĩ. Níih bií déedih ì dúuc wáyachah yuhna, jĩgahcanjeh, “Ã túina caá”, ñit niijíp tajĩ. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wã bíbohat pínah páantjeh ã jumna caá”, niij jéihna, ì dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajĩ. 35 Pánihna, úumcanjeh, Diosdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jíib, yeebdih ã túi chãjbipna caá. 36 Yeejép yapna yuhna, Dios ã náahat pah ñi chãj cádahca bojoó.

Páant ñi chãj cádahcah, “Wĩihwãdih wã pehbboó wã túi jumati túutbipna caá”, Dios ã niijátji pah, yeebdih ã túi chãjbipna caá. 37 Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani át niij daacáp tajĩ:

“Wã wahni ã juibíat pínah bahnitbit-jeh ã judhna caá.

38 Pánihna, wĩihwã, wã náahat pah chãjnit, wã wahnidih túi jenah joinít, ì túi jumati caá. Obohjeéhtih, caandih ì cádahachah, queétdih wã wēi encan niít’, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajĩ. (Hab 2.3-4)

39 Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguípna bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jenah joinít jumna, páantjeh ãjeéh jwĩ jumati caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

1 Nin pah Diosdih túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiítidih ã túi chãjat pínahdih jwĩ túi jéihna caá. ã niijátji pahjeh ã chãj jwuhcah yuhna, “ã niijátji pah yoobópdih ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant ã chãjat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jenah joiná caá. 2 Páant ì túi jenah joyóchah ennit, Dios jon jãtuh moondih át túi wēi enep wut jĩ.

3 Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwĩ jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjĩh nihadidih át chãjap tajĩ. Pánihna, jwĩ enca naáhjidih nihad bũũ jwĩ enni pínahdih át jígoanap wut jĩ.*

4 Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ovejadih mao cáo wũhni, caandih át weñep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedih-jeh Diosdih át wũhup wut jĩ. Pánihna, Dios Abel ã wũhnihoodih chah át wēi enep wut jĩ. Pánih wēi enna, “Weemdih túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, át niijíp wut jĩ. Caán ã wunat túttimah yuhna, ã túi jenah

* 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 Sal 33.6,9; Jn 1.3

* 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19 * 11:3 Gn 1.1;

joyátjidih bohénit, ded pah jwiitboó jwĩ túi jenah joyát pínahdih jwĩ jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdih túi jenah joiní ã jumuchah, Dios caandíh át wēi enep wut jĩ. Pánih wēi ennit, ã wuncat pínah niijná, nihat bácahjah Dios jeáboó caandíh át ãb bejep wut jĩ. Páant ã ãb bejat túttimah, cáacwã caandíh ít jéih bid jucáp wut jĩ.* ⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandíh jwĩ jéih weñacan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Ded caandíh bidniboó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandíh wã túi bidichah, weemdíh ã túi chãjbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ded pah ã chãjat pínahdih ã naáwáchah, át túi jepahap wut jĩ. Pánih jepahnit, ãjeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh biíc dih poboyitdih túi yapat túut niijná, búdí jãáj chóodih át chãjap wut jĩ. Pánih túi jenah joiná, nihat bita yeejép ã chãjachah enna, queédih át pej jumcap wut jĩ. Pánihna, Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Caán túini ã jumna caá”, Dios át niij enep wut jĩ.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios ã wãhni pínah baáchoó ã bejat túutuchah joinít, át jepahap wut jĩ. Caandíh jepahnit, ã jumni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna át juibínap wut jĩ.* ⁹ Páant ã juibínachah, “Nin baácdih yeebdíh wã wãhbiipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baácdih át chãwáp wut jĩ. Caandíh, ã wãh Isaacdih, ã juma Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdíh wã wãhbiipna caá”, Dios át niij naáwáp wut jĩ. Queét caán baácdih moón nihcan yuhna, Diosdih túi jenah joinít jumna, nañúp chóonadih yuh taj cáagni munádh chãjnit, caánboó ít jumap wut jĩ.* ¹⁰ Pánih jumna yuhna, caanjíh ã jum jwuhat pínahdihjah Abraham át jéihyep wut jĩ. Jeáboó

jumni tútchina ã bejat pínahboodíh wēi páina át chãjap wut jĩ. Caán tútchi Diosboó ã jenah joyát pah chãjni ã jumuchah, bũdcán, páantjeh ã jumbipna caá.*

¹¹ Abraham behe, ãjeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ít jumap wut jĩ. Queét chénat pah behnit jumna yuhna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios ã teo wácatjĩh ít weh jumap wut jĩ. “Dios ã niijátji pah ã chãjbipna caá”, Abraham ã niij jenah joyát jíib, Sara mit weh jumap wut jĩ. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, ã wãhndih át enep wut jĩ.* ¹² Abrahamji wunni dée ã jumuchah yuhna, ã jaimená dawá ít cáac poonap wut jĩ. Cúiwádh, óondihbut jwĩ jéih jenah encat pah ã jaimenádhbut jwĩ jéih jenah en bũjácán caá.*

¹³ Queét nihat Diosdih túi jenah joinít, ít bũdúp wut jĩ. “Yeebdíh caán baácdih wã wãhbiipna caá”, Dios queédih ã niijníji baácdih juibícanjah, ít wunap wut jĩ. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios ã niijátji pah, túttimah ã jaimená ã bíbohat pínahdih ít jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ít weñep wut jĩ. Pánihna, “Nin baácdih jibnitjeh jwĩ jumna caá”, ít niijíp wut jĩ.* ¹⁴ Páant niijná, biíh baácdih ã bidatjidih jwĩ jéihna caá. ¹⁵ Pánih bidnit, ã jwíh jumni baácna jwúub bejĩhna nihna, ãta jéih jwúub bej tagaá. Pánihna, “Biíh baácdih jwĩ bidna caá”, niijná, jon jãtíh ã cádahni baácdih niijná ít chãjcap wut jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, chah túini baácboodíh bidna ít chãjap wut jĩ. Caán ã bidni baác jeáboó caá ã jumap. Caánboó ãh tútchi pínahdih Dios átát ámoh péanap wut jĩ. Pánihna, “Dios jwĩ Maáh caá”, ã niijíchah joinít, át tíccap wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Túttimah, Dios Abrahamdih ã wãh Isaacdih át mao cáo wãhat túutap wut jĩ. “¿Yoobópdih niít weemdíh ã túi jenah joi?” niijná,

* **11:4** Gn 4.3-10 * **11:5** Gn 5.21-24 * **11:7** Gn 6.13-22 * **11:8** Gn 12.1-5 * **11:9** Gn 35.27

* **11:10** He 13.14 * **11:11** Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * **11:12** Gn 15.5; 22.17; 32.12

* **11:13** Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12

páant át wutap wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, ā niiját pah át chājap wut jī. “Ma wūúh Isaacjīh ma jūimenádih wā cāac pooabipna caá”,* Dios ā niijátjidih náhnina yuhna, Abraham caandíhjuh mawat túut át chājap wut jī.* 19 “Wā wūúh Isaacdih wā mao wāhuchah, Dios caandíh ā jéih booabipna caá”, Abraham át niij jenah joyóp wut jī. Páant ā mawat túut chājachahjuh, Dios caandíh át cádahat túutap wut jī. Páant ā mawíhni jwúub báadhni pah caandíh ā enechah, ā wūúh ājeéh át jwúub jumap wut jī.*

20 Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih táí jenah joiní jumna, ā weh Jacob, Esaúdhbut “Túttimah, Dios meemdíh búdí ā táí chāja naáh”, át niijíp wut jī.*

21 Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih táí jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātihbit āih wúuat nahjīh too caj űhñit, Diosdih át weñep wut jī. Pánih wēinit, ā wūúh José ā weh chénat pahdih “Meemdíh Dios búdí ā táí chājbipna caá”, át niijíp wut jī.*

22 Túttimah, Joséboó, Diosdih táí jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātih judíowā Egipto baácboó jumnitji ī bejat pínahdih át naáwáp wut jī. Pánih naóhñit, ā jūimená pínah āih bácahjidih ī ub bejat pínahdih át wutap wut jī.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih táí jenah joinít jumna, ā cāac jumuchah, caandíh biíc peihcanni widh ít bih bíbohóp wut jī. Túinibit ā jumuchah ennit, caandíh ít bihip wut jī.* Caán baác dih moón ī maáhdih úumcanjeh, judíowā ī wehdih ā mawat túutuchah, ít jepahcap wut jī.*

24 Túttimah, Egipto baác dih moón ī maáh nūám Moisésdih mit behanap wut jī. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih táí jenah joiní jumna, “Caánt mi wūúh caá”, ī niiját dih át náahcap

wut jī.* 25 Caandíh behanah mi déewāboó wēinit, yeejép ī chājachah enna yuhna, át chājīhcap wut jī. Pánih chājcan, Dioíhwā biíc dih yeejép át yapat wut jī. 26 Dios ā wahní pínah Cristodih cāacwā yeejép ī chājat pínah pah Moiséswādhbut Egiptodih moón yeejép ít chājap wut jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jīb jumnidih ī bíbohadih náahcanjeh, Dioíhwā biíc dih ā jumat jīb bita yeejép ī dehwat pínahdih át űíwip wut jī. Túttimah, ā táí chājat jīb, Dios caandíh ā táí chājat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép ā yapat pínahdih át űíwip wut jī.

27 Diosdih táí jenah joiní jumna, Egipto baác dih moón ī maáh ā ijichah yuhna, caandíh úumcanjeh, caán baácmant át bejep wut jī. Dios jígohcanni ā jumuchah yuhna, jígohnidih ā enat pah ā wutatdih Moisés át jepah cádahcap wut jī.*

28 Moisés caandíh táí jenah joiní jumna, judíowā dih Dios ā táí ubat pínahdih át jéihyep wut jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjeh queét judíowā dih īih jēcnadih oveja wūúh meépjīh át űāñat túutap wut jī. Páant ī űāñatdih ennit, Dios nihat ī jwíih túuhñitdih ā mawat túutni ángelboó judíowā ī jwíih túuhñitboodih át maocap wut jī. Caán oveja wūúhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjeh, ī jumat yoobó ít jeémép wut jī. Caán jeémát, Pascua ī niijní, biíc dih ī jwíih jeémp láa át jumap wut jī.*

29 Túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, “Muj Mac Dūni”, ī niijní mujdih, mah wihcanni namá dih judíowā ít chūuh bejep wut jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih űūun béjnit, muj ā jwúub dūuj yóh lajachah, ít chíic wun beedép wut jī.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, judíowā Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant ít púud bejep wut jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih ít

* 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14 * 11:19 Gn 22.13 * 11:20 Gn 27.27-29,39-40

* 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24

Ex 2.10-12 * 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31

púadup wat jī. Páant bói yeó jáap ī púadat túttimah, caán wáihyat júda át boto jéen bejep wat jī.*

31 Diosdih táí jenah joiníh jumna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wūt jumnih, judíowā en waóhntidih wēi jwāáhnit, mit teo wáacap wat jī. Páant mi teo wáacatji jíib, caán tútchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowā caántboodíh ít maocap wat jī.*

32 Bitá Diosdih táí jenah joinítidih naáwíhna yuhna, queét dawá ī jumuchah, wā jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwátidih naóh yapanitbut, nihat íih doonádih wā naáwíhna yah caá. Obohjeéhtih, queétdih wā naóh daáccan níit. 33 Diosdih táí jenah joinít jumna, biquína bíih baácdih moondíh míic maona, ít yap yohop wat jī. Bitá íih cáacwādh táinihéh ít wutap wat jī. Páant Diosdih ī táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wā teo wáacipna caá”, ā níijátji pah queétdih át teo wáacap wat jī. Bitá táí jenah joinít jumna, jiowā queétdih ī jeémíhichah yuhna, Dios íih jacnadih át nemep wat jī.* 34 Bitá táí jenah joinít jumna, bádí iigátboó jumna yuhna, ít iigcáp wat jī.* Bitá táí jenah joinít jumna, queétdih ī mao yohíhichah yuhna, ít jwei béjep wat jī. Bitá wēpcannitji jumna yuhna, Diosdih táí jenah joiná, wēpépwā ít jumap wat jī. Pánih jumnit, bíih baácmant jūóhntit queétdih eníhcannit soldadowādh míic maonit, ít yap yohop wat jī. 35 Biquína yaádh Diosdih ī táí jenah joyát jíib, ī déewā wunah bejnitjidih Dios át booa wūhup wat jī.*

Obohjeéhtih, bitá Dioíhwā ī jummat jíib, queétdih teonit, bádí yeejép ít chājap wat jī. “Diosdih ma cádahachah, jwī watbipna caá”, queétdih ít ni-

ijíp wat yah jī. Obohjeéhtih, páant ī níijíchah yuhna, jeáboó chah táini pebhboó ī bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wat jī. Páant ī jepahcat jíib, queétdih yeejép ī chājachah, ít wunup wat jī. 36 Bitá Diosdih táí jenah joinítidih yeejép deohntit, bádí ít pūñup wat jī.* Bitadih chéonit, nemat muáboó ít nemep wat jī.* 37 Bitadih jeejíh yohnit, ít mawap wat jī.* Bitadih íih bácahdih tac yoób ít bóodop wat jī. Bitadih íibat naajíh ít mawap wat jī.* Bitá moh yéejnit jumna, oveja chóo, cabra chóodihéh ít duwúp wat jī. Queétdih ñunnit, bitá bádí yeejép ít chājap wat jī. 38 Queét chah táinit jumna, nin baácdih moón yeejépwā bíicdih jumnit pínah ít nihcap wat jī. Queét Diosdih táí jenah joinítboodíh cáacwā ī náahcah, muá wihcapboó, jeéboobút ípí jib bejep wat jī. Pánih jib bejnit, jeé lítboó, baácbóo jumni lítboobát ípí áwup wat jī.

39 Queét nihat caandíh táí jenah joinítidih Dios bádí át wēi enep wat jī. Pánih táí jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdíh chah táini baácdih wā wāhbipna caá”, Dios ā níijníji baácdih ít juibí jwuhcap wat jī. 40 Páant níij naóhna, nin pah Dios níij jenah joiná át chājap wat jī: “Queét wíihwā, túttimah jumnit wíihwābut wā pebhna ī juyúchah, queét nihat bíicdih táinit yoobát wā jummat tútthipna caá”, át níij jenah joyóp wat jī. Pánih jenah joiná, jǎtíh ā chājatji chah táini jwiítidih ā chājbipna caá.

12

Jesúsdih táí jenah joí cádahca boj jíih

1 Queét wā naóhntit dawá Diosdih táí jenah joí cádahcannit ī jummatjidih jéihntit, yéej chāj cádahntit, jwiítbut Jesúsdih jwī táí jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jummat náahap: Náoni ā táí ñáwíhichah yuhna,

* 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31
 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1
 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15 * 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6 * 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23

chodópdih duo béjna, ã jéih wêp ñáocan caá. Yégueh wáupnidih duoná, ã túi jéih ñáocan caá. Páant ã jummat pah Diosdih jwĩ túi jepahíhna yuhna, jwĩ weñat pínahdihjeh chājna, caandíh jwĩ túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwĩ yéj chājatdih cádahat caá náahap. Chah wêp ñáoniboó ã túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ã náah yacat pah jwĩ chāj cádahca bojat dée caá. ² Jesúsdiyhjeh jwĩ túi náhni jĩh. Caanjéh Diosdih túi jenah joí waóhni jumna, jwiítidih túi jenah joyát túutnibut ã jumna caá. Pánihna, caandíh jwĩ túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiítidih ã teo wáacna caá. Cruzboó wunna yuhna, ã ípdih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ. Cruzboó wunat tíic náah jumni ã jumuchah yuhna, ã íp ã jumupboó ã weñat pínahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wunap wut jĩ. Pánihna, buuchah maáh jumna, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúudna caá.*

³ Jesúsdiyh eníhcannit caandíh búdí yeejép ã chājachah yuhna, Dios ã náah yacat pah át cádahcap wut jĩ. Páant ã cádahcatjidih ñi túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép ã chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat túut niijná. ⁴ Bitayeebdíh túbít yeejép chājna yuhna, ít mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ít mao yohop wut jĩ. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép ã chājachah yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. ⁵ Dios yeéb ã wehdih ã naáwátjidih ¿ñi quíib buúd niít? Yeejép ñi yapat pínahdih ã naáwátidih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ:

“Wáuhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wā chājap. Pánih bohénit, wā túut nuumát túutuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wā wutuchah, jīgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wā oinit, “Meém wā wáuh caá”, niúj ennidih wāpĩ bohéna caá, ã yap yohcat pínah niijná.

Pánihna, ã yap yohochah ennit, queétdih wā peéh chājbiipna caá’, Dios ã niijná caá”, át niúj daacáp tajĩ. *(Job 5.17; Pr 3.11-12)*

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjĩh, Dios ã weh ñi jumuchah, yeebdíh bohéna caá ã chājap, chah ñi túi chājat pínah niijná. Det mána ã wehdih ã wutuchah, ã jepahcah, ípĩ peéh chājna caá, ã túut nuumát pínah niijná. Páant ã chājat pah, Diosbut jwiít ã weh jwĩ jepahcah, jwiítidih ã peéh chājbiipna caá. ⁸ Ñi túi chājcatdih ennit, yeebdíh ã naóhcah nihna, ã weh ñita nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wā íp caá”, ñita jéih niijcán tagaá. ⁹ Jwĩ mána jwiítidih ded pah ã bohéátjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiítidih ã peéh chājachah, queétdih jwĩpĩ jepahap jĩ. Pánih jepahnit, jwĩ íp Dios ã túut nuumát túutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ájeéh jwĩ túi jumbiipna caá. ¹⁰ Wébít jwĩ jum jwuhuchah, jwĩ mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wā chājachah, wā wáuh ã túi jumbiipna caá”, ípĩ niúj jenah joyóp wut jĩ. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidih teo wáacna caá ã chājap, caán túini ã jummat pah jwiítbut táinit jwĩ jummat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chājatdih “Caán túina caá”, jwĩpĩ niúj jenah joicán caá. Búdí jwĩpĩ jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwíh jīgahna yuhna, túttimah caandíh jwĩ jenah joyóchah, jwiítidih ã teo wáacna caá, yéj chājcanjeh, jwĩ túi jummat pínah niijná.*

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdíh ã bohéátidih jéihna, ñi jīgah cádahaá. Caandíh chah túi jenah joinít, úumcanjeh, ñi túi weñeé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúsíh namádih bejnit, táinijeh ñi chājaá. Páant yeejép ñi yapachah yuhna, Jesúsdiyh cádahcanjeh, wêpñit panihnit ñi jumbiipna caá.

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9 * 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32 * 12:12 Is 35.3

Yeéb páant ñi jumuchah ennit, bita Jesúíhwã wêpcannit panihnitboobát caandíh chah ì túi jenah joibípna caá.

Dios ã wutatdih jepahcah, ã tobohat

¹⁴ Míic jūihcanjeh, nihat biícđih ñi túi jumúú. Pánih jumna, jwĩ Maáhdih túi jepahnit, ñi yéej chājca bojoó. Det yéej chājcannitjeh jwĩ Maáhdih ì enbipna caá. ¹⁵ ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jwúub yéej chājat pínah ã tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yílip ã jāwat panihni yeebjéh ñita míic yéeja tagaá. Jesúíh namáđih ñi cádahachah ennit, bita āihwābut biíc yoobó ìta cádah tagaá.* ¹⁶ Ñi weha mána nihcannitjeh yeejép ñi chājca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jumca bojoó. Esaúboó ded pah ã jumatjidih ñi túi náhninaá. Diosdih, ã wūhni pínahđihbut náahcanni át jumup wut jĩ. Weép jeñé jumna, ã íp ã wunat túttimah ã ípíh bíí déedih bíbohni pínah át jumup wut yuh jĩ. Dios ã ípdih ã niijníđihbut bíbohni pínah át jumup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdí nūgúp wūna, biíc láa ã jeémát jībjeñ ã bíbohat déejidih oboh jumni pah jenah joinít, ã úudboodíh át wūhup wut jĩ. Pánih chājna, Dios ã wūhat pínahđih át náahcap wut jĩ. Pánih náahcanni ã jumat pah yeéboó ñi jumca bojoó.* ¹⁷ ã úuddih āih pínahđih ã wūhat túttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. ã íp caandíh ã wūhat pínahđih Esaú búdí át náahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yuhna, weép jeñédih ã wūhat pínahđih ã úuddih wūh péanit, Esaúboodíh ã íp át wūhcap wut jĩ. Caandíh ã jái úúbúchah yuhna, túut nūmcánjeh, caandíh át wūhcap wut jĩ.*

¹⁸ Dios Moisésjidih ã wutat túutachah, jwĩ déewã judíowã Dios ã

jumni jeená ìt juibínap wut jĩ. Obohjeéhtih, caanná ì juibíát pah yeéboó ñi juibícan caá. Nin pah queétoó ìt yapap wut jĩ. Dios ã jumni jeé, Sinaí wūt jumni jeená ì juibínachah, búdí iigát át jumup wut jĩ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut át jumup wut jĩ. ¹⁹⁻²⁰ Caanná juibínit, póojat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yáanachah ìt joyóp wut jĩ. Páant ã wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ìt joíhcap wut jĩ. Dios nin pah queéđđih át niij wutup wut jĩ: “Det nin jeedíh chūinitdih jeejĩh yoh mawat caá náahap. Nindih nūñúp ã chūñuchah, caandíhbut jeejĩh ñi yoh mawaá”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, tubit úum náah jumni wutat ã jumuchah, “Jwiítđih ma jwúub naóhca bojoó”, ìt niijíp wut jĩ.* ²¹ Páant ã yapatdih ennit, nihat ì úumuchah, “Búdí úumnit, méména caá wã chājap”, Moisés yuh buca át niijíp wut jĩ.*

²² Páant Diosjeéh ìt jwíh jumup wut jĩ. Obohjeéhtih, yeéboodíh pánihcan caá. Dios biícđih jumat túut niijná, Sión wūt jumni jee pánihpna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniíh, Jerusalén tútchi caá. Yeebbút dawá ángelwã biícđih wēi naáwát túut niijná, ì míic wáacapna ñi juibína caá. ²³ Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíh juibínit biícđih ñi míic wáac juibína caá. Nihat ì wūtnadih ã daácni nūobut jeáboó ã jumna caá. Nihat cáacwāđih ñíoni ã jumupna ñi juibína caá. Bitá túi chājnitji Dioíhwājĩh míic wáacnit yeebbút ñi jumna caá. Dios queéđđih yéejat wihcannit átát chājap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ã wutatjidih jwúub túut nūumnít, “Jesúsboó wūna, āih meépdih ã yoh wūhuchah, yeebdíh wã túi ubbipna caá”, Dios jwiítđih át niijíp wut jĩ. Abelji āih meépdih ã yohochah enna, Dios caandíh maonidih át peéh chājap wut jĩ.* Obohjeéhtih, Jesúsboó āih meépdih ã yoh wūhuchah

* **12:15** Dt 29.18 * **12:16** Gn 25.29-34 * **12:17** Gn 27.30-40 * **12:19-20** Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * **12:21** Dt 9.19 * **12:24** Gn 4.10

enna, Dios jwiít dih át túi ubup wut jī. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeebdíh ã naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jãtíh nin baácboó jumni Moisés Dios naáwát dih ã naóh yapanachah, caandíh ĩ joíhcatji jíib, Dios cãacwãdih át peéh chājap wut jī. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiít dih ã naóh yapanachah jwī joíhcah, queétdih ã peéh chājat chah, jwiítboodíh Dios ã peéh chājbipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ã wéhenachah, baác át méménap wut jī.* Obohjeéhtih, biíh ã naáwát dih naóh yapaniboó Dios túttimah ã niiját pínahdih nin pah át niij daacáp tajī: “Nin baác dih, jeádihbut biíc láa pohba wã cádah méméabipna caá”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tajī. * ²⁷ “Biíc láa pohba wã cádah méméabipna caá”, niijná, nihát ã chājnijidih ã yohat pínahdih naóhna át chājap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ã maáh jumupboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ã jumbipna caá. ²⁸ Pánihna, ã maáh jumupna bejnit pínah jumna, caandíh ã yohcat pínahdih jéihnít, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwī niij jíih. Páant niijnít, ã náahat pah caandíh búdí jwī wéi jíih. ²⁹ Dios wēpni túini yoobát jumna, jwī tuu cáwat pah, det caandíh jepahcannitdih ã yoh beedábipna caá.

13

Dios ã weñat pínahdih ded pah chājat

¹ Bitá Jesúsíhwãdih ñi múic oi cádahca bojoó. ² Ñi jéihca naáhwãdihbut ñi túi wéi jwãáá. Pánih wéi jwãáhna, biquína Jesúsíhwã, jéihcan yuhna, ángelwãdih ĩt wéi jwãááp wut jī.*

³ Nemat muúboó jumnitdih ñi jīgah en teo wáacá. Yeéb ĩjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chājaá. Bitá yeejép ĩ yapachah ennit, yeéb biíc yoobó

yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

⁴ Ñi téihya chéwechah, ã túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi múic cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó. Pánih yeejép chājnitdih Dios ã peéh chājbipna caá.

⁵ Bíí déedih tabit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Yeebdíh cádahcanjeh, wã túi teo wáacbipna caá”, át niijíp wut jī.* Páant ã niiját dih jéihnít, ñi bíbohni bíí déedihjeh wéinit, chah ñi jwúub bidca bojoó. ⁶ Pánihna, úumcanjeh, nin pah jwī niij jenah joiná caá:

“Wã Maáh Dios weemdíh teo wáacni caá. Páant ã jumatdih jéihna, cãacwã weemdíh yeejép ĩ chājat pínahdih wã úumcan níit”, jwī niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

⁷ Yeebdíh waóhñit, Dios naáwát dih bohénitjidih, ĩ túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih ĩ túi jenah joyátji pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ñi túi jenah joyóo.

⁸ Jesucristo páantjeh biíc yoobó jumni caá. Jon jãtíh ded pah ã jumatji pah buubut ã jumna caá. Túttimahbut biíc yoobó ã jumbipna caá. ⁹ Jesúsíh namádih cádahñit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah ĩ bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandíh ñi jeémpca bojoó”, biquína ĩ niij bohéna caá. Páant ĩ niij bohéatdih jwī jepahachah yuhna, Diosdih chah jwī túi jenah joyát pínahdih ã teo wáaccan níit. Obohjeéhtih, Diosboó jwiít dih oinit, ápī teo wáacna caá, Jesúsíh chah jwī túi jenah joyát pínah niijná. Pánihna, ã teo wáacatjīh caandíh túi jenah joinít ñi jumuu.

¹⁰ Jesús cruzboó ã wun wãhatjidihjeh jwī túi jenah joyóchah, jwī yéejatdih Dios ã yohna caá, ájeéh jwī túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewãboó nuñupwãdih ĩ mao cáo wãhna yuhna, cãacwã ĩ yéejatdih

* 12:25 Ex 20.22 * 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * 12:26 Hag 2.6 * 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * 13:3 Mt 25.35-46 * 13:5 1Ti 6.6-10 * 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

It jéih yoh beedácap wut jĩ. ¹¹ Queét sacerdotewã ã maáta jópchi jummat pah nuñúp meépdih Dios ã jumni tólihboó ãpĩ ub waad béjep wut jĩ, cáacwã ã yéej chãjatdih Dios ã yohat pínah niijná. Páant ã chãjat túttimah, ã maoniji nuñúpdih cáacwã ã jumap yehboó ãpĩ cáo yoh beedánap wut jĩ.* ¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wun wãhñit, ãih meépdih át yohop wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohochah, Dioíhwã jwĩ jummat pínah niijná. ¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni ã wunatdih enna, judíowã ã maáta caandíh ã eníhcap wut jĩ. Pánihna, cruzboó ã wun wãhatjidih jwĩ túi jenah jói jĩh. Páant jwĩ jumachah enna, cáacwã jwiítidihbut ã eníhcan níit. ¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwĩ jummat pínah yoobát ã wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwĩ yoób jummat pínah tútchidih páina caá jwĩ chãjap. ¹⁵ Pánihna, Jesús ã teo wáacatjĩh Diosdih jwĩ wëi naáwáchah, caandíh mao cáo wãhat panihni ã jumna caá. Caandíh jwĩ túi weñat dée caá.*

¹⁶ Níjeéh jumnitdih túi chãjnit, ãi teo wáacá. Páant ã chãjat pínahdih ãi túi náhninaá. Pánih chãjna, Diosdih cáo wãhat panihnidih wãhñit, caandíh túi wëina caá ãi chãjap. Páant ãi chãjachah ennit, Dios ã túi wëibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhñitdih túi jepahna, ã wutah pah wëinit ãi chãjaá. Dios queétdih bohéat túttnit, yeebdíh ã túi en dawát tútup tagaá, caandíh ãi yap yohcat pínah niijná. Pánih wutnit ãi jumachah, yeebdíh ded pah ãi en dawátjidih Diosdih naáwát ã náahbipna caá. Pánihna, queétdih ãi túi jepahachah ennit, ãi túi wëibipna caá. Obohjeéhtih, ãi jepahcah ennit, búdí ãi jĩgah tagaá. Pánih jepahcan, ãi ita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiítidih ãi wãbh cádahca bojóo, Diosdih páantjeh jwĩ túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jummat pah túi chãjĩhna, “Yeejépdih chãjna caá wã chãjap”, jwĩ

niij jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdíhbut búdí ãi wãbh, ãi pebhna waícanjeh Dios weemdíh ã jwãbh wahat pínah niijná.

Queétdih ã pé wãbh

²⁰ Jwĩ Maáh Jesús jwĩ yéejat jíib wun wãhñit, ãih meépdih át yohop wut jĩ. Páant ã chãjachah, “Ñi yéejatdih wã yohbipna caá, páantjeh wãjeéh ãi túi jummat pínah niijná”, Dios jwiítidih át niij naáwáp wut jĩ.* Páant niijná jwĩ Maáh Jesúsdi ãi jwãbh boonap wut jĩ. Pánihna, Jesúsboó jwiítidih túi wãbh, chah wëpni, ovejawãdih en daoní panihni jumna, jwiít ãih ovejawã panihnitdih ã túi en daoná caá.* ²¹ Dios caandíh booniji jumna, yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ã weñat pínahdihjeh ãi chãjat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihadidih ã túi tút nãmú naáh, ã náhat pah jwĩ jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah búdí jwĩ wëi jĩh. Páant túi ãi jumna nah.

Á pé túyat tútat

²² Wã déewã panihnitá, yeebdíh nin wã daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdíh wã naóh bohéatdih íjcanjeh, ãi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñat tút niijná, páant wã daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdíh wã jéihyana caá: Jwĩ wãbh panihni Timoteo nemat mãmúboó jumnijidih ãi bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ãi juyáchah, yeebdíh enedih bejna, caandíhbut wã nãmah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihad bita caanjĩh jumnit Jesúhwãbut ãi túy naáh. Nin Italia baácidih moón Jesúhwã yeebdíh ãi túyat tútatna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihadidih wã túyat tútatna caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

* **13:11** Lv 16.27 * **13:15** Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 * **13:20** Ex 24.8; He 10.29 * **13:20** Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Santiago,* jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristodihbut teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwĩ nūowā ĩ jumenaá poómpdih moón, Jesúsíhwā biíh baácnaboó jumnitdih* túyat túttnit, nin núodih wā daác wahna caá.

Dios jwiútdih ã jéihyaat

² Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jenah joyoó.
³ Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsíhwā jehahnit jumna, chah túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. Chah ñi túi jenah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé. ⁴ Jesúsíhwā cádahcan, túi jenah joinít jumat tút niijná, biíc yoobó túi chājnit ñi jumna.

⁵ “¿Ded pah wā chājbi?” níij jéihíhni Diosdih ã wúbú naáh. Páant ã wúbúchah, Dios caandíh ã jéihyabipna caá. Caán nihah caandíh wúbhndih jūihcanjeh, búdí ãpĩ teo wáacna caá, ĩ jéihyat pínah niijná.* ⁶ Pánih wúbhna, Diosdih túi jenah joinít, ã wúbú naáh. “Wā wúbúchah yuhna, Dios weemdíh áta teo wáaccan tagaá”, níij jenah joiní ã jumca bojo naáh. Páant níij jenah joiníboó johlit dedboó ã johochah, búdí māj nolihat ãpĩ tút nūmát pah ã jumna caá. Páant níij jenah joiní, yeó jáap jumat pah biíc yoobó ãpĩ chājcan caá. Diosdih túi jenah joiní nihcan caá.* ⁷⁻⁸ Būū nindih jenah joiná yuhna, cheibit mácah ã jenah joibípna caá. Páant túi jenah joicán ã wúbúchah, jwĩ Maáh caandíh ã jehahcan níit.

⁹ Ded Jesúsíh oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ã waadábipna caá. Páant ã chājat pínahdih jéihnit, ã weñe naáh.* ¹⁰ Ded Jesúsíh dawá bií dée bíbohnidih bita ĩ dúuc wáyachah yuhna, ã weñe naáh. Cháa ã moopát pah

tigaá caán bií dée ã buudáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ã weñe naáh. ¹¹ Yeó aáb jūóhna, tūbit ã chāhachah, cháa diib téh bejnit, ã yúugna caá. Páant ã yúugnachah, ã túi jíghat ã beedná caá. Pánihat pah búdí bií déedih wēinibut áih bií dée biícđih ã buudbípna caá.*

Yeejép chājat jenah joyátdih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsíhwā cádahcanni túi wēini ã jumabipna caá. Páant ã cádahcatji jīb, páantjeh jeáboó Dios ájeéh jumat túttnit, caandíh ã túi chājbiipna caá. “Weemdíh túi oinitdih wājeéh wā túi jumat tútbiipna caá”, ã níijátji pah ã chājbiipna caá. ¹³ Yeejép chājat jenah joyát ã jūúwúchah, “Dios caá weemdíh páant ã chājat tútup”, ñi níij jenah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jenah joicán, cáacwādhbut páant ã jenah joyát tútcan caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwājeh tūbit yeejép ĩ ñinahat pah ĩpĩ jenah joiná caá. ¹⁵ Pánih jenah joinít, yeejép ĩpĩ chājna caá. Páant ĩ chājatji jīb Dios queétdih iiguípna ã bejat tútbiipna caá.

¹⁶ Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ã wātuchah, yeejép wā chājap jĩ”, ñi níij jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdih nihcan caá. ¹⁷ Jwĩ íip Dios jeáboó jumni jwiútdih teo wáacat tút niijná, táinidihjeh bitadih ã wāhat túttna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cúiwādhbut chājni. Pánihna, ĩ jíghat ã tút nūmúchah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ã jumna caá.* ¹⁸ ã náahat pah áih táini doonádh jwĩ jepahachah, ã weh jwĩ jumat pínah niijná, jwiútdih jáap cáac jumnit panihnit át jumat tútjip taga. Pánih jumnit, nihah ã chājnit cáth jwiútdih ã túi wúbúchah, ã jwíh tút nūmnít jwĩ jumna caá.*

Diosdih yoobópdih jepahat

¹⁹ Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwátdih ñi túi wēi joyoó. Pánih

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * **1:1** 1P 1.1 * **1:5** 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17
* **1:6** Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * **1:9** Jer 9.24 * **1:11** Is 40.6-7 * **1:17** Nm 23.19; Mal 3.6 * **1:18** 1P 1.23

caandíh túi joinít, túi jenah joicánnit ï wéheat pah wéhecan, waícanjeh íjnit ñi jumca bojoó. ²⁰ Det íjnit Dios ã náahat pah ï túi chājcan caá. ²¹ Nihat ñi yéej chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cádaahaá. Pánih cádahnit, Dios naáwátidih ï bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumhá. Páant ï bohéatidih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ã túut nuám péabipna caá.

²² Æ naáwátidih joiná yuhna, jepahcan, ñi míc yeena caá. “Wā jepahcah, ã túimi nacaá”, niíj jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ã naáwátidih túi joinít, ã bohéat pah ñi chājaá. ²³ Ded caán naáwátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ã jumna caá: Æih móotdih quenalihjīh ã míc enna caá. ²⁴ Pánih míc en péa bejnit, ded pah ã jíghatdih waícanjeh ã quíib buudná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã enatjidih ã quíib buudcát pah Dios naáwátidih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ã wēibipna caá. Pánihna, caán bohéatidih jepah cádahcannidih wēi ennit, Dios ã túi teo wáacipna caá.

²⁶ Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdi Diosdih ã wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niíj jenah joiná yuhna, yeeatdih ã jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ã wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Dios jwī íp ã náahat pah caandíh jwī weñat túut niijná, nin pah caá jwiítidih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wunnitdihbut yeejép ï yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ï chājat pah jwiítidih chājcat caá náahap.

2

Cāacwādihi biíc yoobó túi chājat

¹ Wā déewāá, jwī Maáh chah túini Jesucristodih jepahnit jumna, cāacwādihi biíc yoobó túi chājat caá náahap. ²⁻³ Orojīh ï chājni tēihya yacat júduna, búdí jíib jumni yéguehdihbut duóni yeéb Jesúhwā ñi míc wáacapna

ã waád juibínachah enna, caandíh ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyupboó ma chúudú”, ñita niij tagaá. Páant niijná yuhna, caanná yeejép yégueh duóni moh yéejni ã waád juibínachah enna, caánboodíh ñita wēi jwāáhcan tagaá. “Con bawáboó ma ñuhú. Baácđihjeh ma chúudú”, caandíh ñita niij tagaá. ⁴ Pánih chājna, cāacwādihi yeejép jenah joinít, túi jíghonitdihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niíj jenah joyát ã táican caá.

⁵ Wā déewā, wā oinitá, weemdíh ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinít, ã maáh jumupboó jumnit pínah niijná, Dios át ñiwip wut jī. “Wājeéh páantjeh ñi jumbipna caá”, Dios caandíh oinitdih át niijíp wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih ã ñiwichah yuhna, yeéboó queétdih ñipí tícana caá. Pánih queétdih tícanit, dawá bií dée bíbohnitdihjeh ñi wēi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohnitboó yeebdíh yeejép ípí chājna caá. Queétjeh yeebdíh naóh yacat túut niijná, cāacwādihi peéh chājat túutnit pebhna ípí teo wái bejna caá. ⁷ Queétjeh Cristodih yeejép ípí wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiít Cristoihwā caá”, niijnit jumna yuhna, caandíh yeejép wéhenitboodíh ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ã táican caá.

⁸ Dios naáwátidih daácniiboó nin chah wēpni wutatdih ã daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadihbut biíc yoobó ma oyoó”, át niíj daacáp tajī.* Caán wutatdih jepahna, ñi túi chājna caá. ⁹ Obohjeéhtih, maáta panihnitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodíh enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ã wutatdih ñi yap yohna caá. ¹⁰ Ded Dios ã wutatdih jepahna yuhna, biíc wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ã yap yohna caá. Páant ã yap yohochah, caandíh peéh chājat ã jumbipna caá. ¹¹ “Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca

* 2:8 Lv 19.18 * 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18

bojó”, Diosjeh át niij wutup wut jī.* Caanjéh muntih, “Căacwădih mao yohca bojó”, át niij wut jī.* Pănihna, det ĩ weha mána nihcannitjĭh yeejép chăjcan yuhna, căacdiĭh mao yohna, Dios ă wutatdiĭh yap yohnit ĩ jumna caá. ¹² Cristo jwiitdiĭh búdí oina, jwĭ túi jumat pínah niijná, bitadiĭh ă oyat tútutna caá. Păant ă wutatdiĭh jepahnitdiĭh, jepahcannitdiĭhbut nĭonit, ded pah ĩ chăjatji jĭbdiĭh ă naóhbipna caá. Păant ă jumuchah, ă wutat pah jwĭ túi chăjat dée caá. ă náahat pahbut jwĭ wéhe jĭĭh. ¹³ Bitadiĭh jwĭ jĭgah encaĭh, Dios căacwădih ă nĭo láa jwiitdiĭhbut jĭgah encanjeh, ă peéh chăjbipna caá. Obohjeéhtih, bitadiĭh jwĭ jĭgah enechah, jwiitdiĭhbut jĭgah ennit, ă peéh chăjcan niit.

Jesúsdih túi jenah joinít, bitadiĭh teo wáacat

¹⁴ Wă déewăá, nindih ĩi túi joyoó: “Weém Cristodiĭh wă túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadiĭh ă túi teo wáaccah, ă niijátji dedé pínah nihcan caá. Păant ă niijáchah yuhna, Dios caandĭh ă túi ubcan niit. ¹⁵⁻¹⁶ Ded Jesúh, Jesúh wili ĩ jeémát pínah wihcaĭh ennit, yeejép yéguehdihjeh ĩ dawáchah ennit, jwiit Jesúhwă queédih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yégueh đonít, túini jeémátđih jeémpnit, ĩi túi jumú”, niijná yuhna, ĩ náahatdiĭh ĩi wăhcaĭh, ĩi niiját dedé pínah nihcan caá. ¹⁷ Pănihna, “Cristodiĭh wă túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ĩi túi chăjcaĭh, Cristodiĭh ĩi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

¹⁸ Nĭijeéh jumni nin wă bohéatđih joíhcanni nin pah ăta niij tágaá: “Weém wăpĭ túi chăjna caá. Meémboó bitadiĭh teo wáaccan yuhna, ‘Cristodiĭh wă túi jenah joiná caá’, mapĭ niijná caá. Jwiit chénat pahdiĭh Dios ă túi ubbipna caá”, ăta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodiĭh túi jenah joiníboó bitadiĭh ă túi chăjachah, caandĭh túi jenah joiní ă jumatdiĭh căacwă ĩ jéihbipna caá. ¹⁹ “Dios biícjeh caá”,

ĩi niij jenah joiná caá. Păant ĩi niij jenah joyóchah, ă túina caá. Obohjeéhtih, păant ĩi niij jenah joiná yuhna, Diosdiĭh ĩi jepahcaĭh, caandĭh ĩi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwăbut ĩi jenah joyát pahjeh mun tigaá ĩ jenah joyóp. Pănih jenah joinít, Dios biícjeh ă jumatdiĭh jéihna, ă wěpatdiĭh úmnnit, queétboó ĩ méména caá. ²⁰ “Cristodiĭh túi jenah joiní wă jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadiĭh teo wáaccan, yoobópdih ă túi jenah joicán caá. Pănihna, Cristodiĭh jepahna yuhna, bitadiĭh teo wáaccanniboó yoobópdih ă jepahcan caá. ²¹ Caán yoobópdih ă jumatdiĭh ĩi jéihyat pínah niijná, jwĭ nuo Abraham ded pah ă chăjatjidiĭh wă naóhbipna caá. Caán ă wăúh Isaac wut jumniđih Diosdiĭh át mao cáo wăhĭhip wut yuh jĭ. Pănihna, jee dáhnajĭh ă cáag aabáni poómpjih ă cáagni tuujih caandĭh át chéo cáagap wut jĭ. Pănih chéo cáagna, Dios ă niijátji pahjeh caandĭh wěinit, ă wăúhdih mawat tút ătĭh chăjap wut yuh jĭ. Păant ă jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandĭh át niij enep wut jĭ.* ²² Păant ă niijátjidiĭh náhninit, nindih ĩi jenah joyoó: Abraham Diosdiĭh túi jenah joiní jumna, ă wutatdiĭh át jepahap wut jĭ. Pănih jepahna, Diosdiĭh ă túi jenah joyátđih át júutap wut jĭ. ²³ Dios naáwátđih naóh yapani ă niij daacátji pahjeh át yapap wut jĭ. “Abraham Diosdiĭh túi jenah joinít, át jepahap wut jĭ. Păant ă jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandĭh át niij enep wut jĭ”, át niij daacáp tajĭ.* Păant ă niij enatdiĭh jéihna, “Abraham Dios ă chéen caá”, căacwă caandĭh ĩi niij wut jĭ.*

²⁴ Pănihna, ded pah Abraham ă yapatjidiĭh jenah joinít, nindih ĩi jéihbipna caá: “Diosdiĭh wă túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandĭh ă jepahcaĭh enna, “Caán túini caá”, Dios caandĭh ă niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdiĭh túi jenah joinít, ă

* 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17 * 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8

túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ã níj enna caá. ²⁵ Páant tigaá Rahab wūt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túinih caá”, Dios át níj enep wut jī. Josué ã wah bojnitji miíh tútchina ī juibínachah, queétdih jwāáhnit, “Wíih muúboó ñi ño jwahúp”, mit níjíp wut jī. Cheibit Josuéwā ī jumupna queét ī jwúub bejehchah, biíh namáboó mit jútup wut jī, “Queétdih eníhcannit maoná”, níjina. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túinih caá”, Dios át níj enep wut jī.* ²⁶ Jwíih bácahdih caolih ã wihchah, jwíta báadhcan tagaá. Pánihna, caolih ã wihchah, jwíih bácahboó dedé pínah āta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, níjina yuhna, bitadidih teo wáaccan, yoobópdih caandíh jwí túi jenah joicán caá. Pánihna, jwí teo wáaccan, caandíh jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ã jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

¹ Wā déewāá, ded Dios naáwátidih cáacwādih bohéna, caán ã bohéatidih caanjébut ã túi jepaha naáh. Pánih bohéna yuhna, ã túi chājatdih enna, caánboodíh Dios chah ã peéh chājat pínahdih ñi jéihna caá. Pánihna, ñijeéh jumnit Dios ã ñíonitjeh ī bohéna naáh. ² Dawá láa nihat jwiít cáacwā yeejép jwípí chājna caá. Ded yeejép níjihat ã jūwáchah yuhna, níjcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chājíhatdihbut āta jéih yap yoh tagaá. ³ Nin pah ã jumna caá: Caballoíh jacdih ítah naabítdih yacnit, āih yapatnaboó tōpnadih jwípí chéona caá. Caandíh púuh laáb chúndnit, caan tōpnadih wáinit, ded jwí bejíhipboó caballodih jwí jéih bejat túutna caá. Bainí naabít ã jumachah yuhna, caandíh jwí wáyachah, caballo jwiítidih ã túi jepahna caá. ⁴ Nin pahbut ã jumna caá: Búdí jāj chóo

ã jumachah yuhna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainíjeh ã jumna caá. Pánihna, búdí johlit ã ãb joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán bainí naajíhjed ded ã bejíhipboó ã jéih íoh teo bejna caá. ⁵ Pánihat pah tigaá jwíih nuúc bainí ã jumachah yuhna, caanjíh níjina, bitadidih búdí jwí yéejana caá. Nin pahbut ã jumna caá: Bainí tuu cúut jumna yuhna, iig ñáhna, dawá máa nahnadih ã iigná caá. Pánihat pah jwíih nuúcjíh níjina, búdí yeejép jwí jéih chājna caá. ⁶ Pánihna, jwíih nuúc tuu cúut panihni ã jumna caá. Jwíih nuúcjíh níjina, jwí jéih míic yéejana caá. Tuu cúut búdí ã iigát pah yeejép pohba jwí chājna caá. Pánih yeejép níjina, nemépwā ī wutat pah jwí chājna caá.* ⁷ Nihat jiadidih moón nuñápwwā, jiijnít, maiwā, dóbohwwā, queejwādihtbut cáacwā ít wutup wut jī. ⁸ Obohjeéhtih, jwíih nuúcjíh yeejép níjina, jwí jéih cádahat túutcan caá. Maiboó cáacdih chāácna, ã yéjaat pah jwiítbut jwíih nuúcjíh yeejép níjina, bitadidih búdí jwí yéejana caá. ⁹ Jwíih nuúcjíh Diosdih wéi naóhna yuhna, caán ã jummat pah jwiít cáacwādih ã chājnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadidih jwí níjina caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmantjeh wéi naáwát, yeejép níjítbut ã bacna caá. Wā déewāá, páant jwí níjíchah, ã túican caá. ¹¹ Bíic meo waócáhmantjeh túini mah, númni mah bíicdih āpí nooj báccan caá. ¹² Wā déewāá, higuera nah olivo tíbnadih āpí quehcan caá. Iguíh nahboó higueraidih āpí quehcan caá. Meo waócáhmant númni mah ã nooj bácachah, túini mah ã nooj báccan níit. Pánihat pah jwiítidih túini naáwát, yeejép níjítbut níjcát caá náahap.*

Túi jenah joyát

¹³ ¿Ñijeéh jumnit biquína túi jenah joinít ī jum níit? Pánih jumíhna, “Bita chah wā jéihna caá”, ī níj jenah joicánjeh, túinijeh jumnit, ī túi chāja naáh.

* 2:25 Jos 2.1-21 * 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26 * 3:12 Pr 18.21

Páant ì chājachah enna, “Queétboó túi jenah joinít yoobát ì jumna caá”, ñi niij jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedih búdí en ñinahna, ì weñat pínahdihjeh jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wā jumna caá”, ì niijcá bojo naáh. Páant niijnít, túbít yeenit ì jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdih náahcannit ì jenah joyát pah, jenah joiná caá ì chājap. Páant Dios queétdih ã jenah joyát túutcan caá. Nemépwā caá páant ì jenah joyát túutap. ¹⁶ Bitadiah jepchá tubnit, queétdih teo wáaquíhcan, búdí míic jūihñatbut ã jumna caá. Pánih míic jūihñit jumna, búdí yeejépdihbut ì chājna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnitdih Dios ã túi jenah joyát túutna caá. Páant ã jenah joyát túutuchah, ìpí túi chājna caá. Pánih túi chājna, míic jūihcan, bitadiah yap yohcan, ìjeéh túi bíicdih jumnit, queét nihadiah bíic yoobó oinit, bitadiah ì jīgah en teo wáacna caá. Pánih chājna, yeeceñeh, ìpí túi jumna caá.* ¹⁸ Pánih míic jūihcan, “Túinijeh ñi jumnú”, bitadiahbut ìpí niij naóhna caá.

4

Nin baácđih bóodih bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míic jūihñit, ñi míic mao? Túi chājíhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chājna, ñi míic maona caá. ² “Caandíh búdí wā náahna caá”, niij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohnidih jūihñit, míic maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh úbhcan, ñi náahadiah ñi bíbohcan caá. ³ Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdihjeh ñipí úbhna caá. Páant ñi úbúchah, Dios yeebdíh ã jepahcan caá. ⁴ Diosdih jéihcannit ì náahat pah yeebbút náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niít? Pánihna, queét ded pah ì chājatdih wēi enna, bíic yoobó chājnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.* ⁵ Dios naáwátdih daácniñi nin

pah ãt niij daacáp tají: “Dios jwíjeéh ã jummat túutni Túini Espíritu jwíitdih búdí oinit, jwí yéej chājíhichah, túbít ã jīgahna caá”, ãt niij daacáp tají. Páant ã niij daacátji oboh jumni nihcan, yoobópdiñ tigaá ã jumap.* ⁶ Pánih oina, Dios jwíitdih búdí ã teo wáacna caá, caandíh jwí túi jepahat pínah niijná. Nindihbut Dios naáwátdih bíih daácni ãt niij daacáp tají: “ ‘Weém bácah bitadiah chah wā jéihna caá’, niijnídiñ Dios ã eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijníboodíh Dios búdí oinit, ã teo wáacna caá”, ãt niij daacáp tají.* ⁷ Pánihna, Diosdih túi jepahnit ñi jumnú. Caandíh jepahnit, nemép ã yéej chājat túutuchah yuhna, caánboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohadiah enna, ã jweibípna caá. ⁸ Diosdih búdí bidnit, ãjeéh túi bíicdih ñi jumnú. Páant ñi jumuchah, caanbút ñijeéh jumnit, yeebdíh búdí ã teo wáacbipna caá. Yéej chājíhadiah jenah joí cádahnit, ñi jwúb chājca bojoó. Pánih cádahnit, túiniboodíhjenah joinít, ñi túi chājaá. ⁹ Ñi yéej chājatdih búdí jīgahnit, ñi jumnú. Yeejép ñi wēi chājatjidih cádahnit, caandíh tíicnit ñi jumnú. ¹⁰ “Yéej chājni, oboh jumni wā jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caánboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, ã túi teo wáacbipna caá. Túttimah, ã pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ã waadábipna caá.*

Bitá Jesúsúhwāđih yeejép niijcát

¹¹ Wā déewāá, yeejép doonádiñ yeéb míicjenah ñi niijcá bojoó. “Caán táicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwí míic oyat pínahdih Cristo ã wutat ã táican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túi chājat pínahdih weemjéh caá wā jéih ñíwip”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, yeebjéh míic watna caá ñi chājap. ¹² Obohjeéhtih, Diosjeh

* **3:17** Pr 1.1–9.18; Stg 1.5 * **4:4** Is 1.21; Jer 3.6–10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * **4:5** Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * **4:6** Pr 3.34; 1P 5.5 * **4:10** Mt 23.12; 1P 5.6

cãacwãdih wutni, queétdih ñíoni ã jumna caá. Cãacwã iiguípna bejnit déejidih caanjéh ã jéih túi ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípna ã jéih bejat túutna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cãacwãdih jwĩ jéih ni-ijcán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwĩ jéihcat

¹³ B_{uu}, nindihbat ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi niúj jenah joiná yah caá: “B_{uu}, cheibit biíh tútchina jibidih wã bejbipna caá. Caanná juibínit, biíc jópchi jam, bií déedih jíb chãjnit, búde dinerodih wã bíbohbiipna caá”, ñi niúj jenah joiná yah caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. T_{uu} jeí maátcanjeh jumnit, biíc mantjeh ã buudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbut maátcanjeh jam jwuhnit, jwĩ buudbípna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wã chãjbipna caá”, niúj jenah joyát caá náahap. ¹⁶ Pánihna, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wã chãjbipna caá”, ñi niúj jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá. ¹⁷ Ded ã túi chãjat pínahdih jéihna yahna, caandih chãjcan, ã yéej chãjna caá.

5

Dawá bií dée bíbohnitdih ã wêp naáwát

¹ Yeéb dawá bií dée bíbohnitboó weemdih ñi túi joyoó. B_{uu} nihát ñi náahatdih ñi bíbohna yahna, túttimah búde moh yéejnit ñi jambipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búde ñi ñaác juñuú. ² Níih bií dée ã moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéguehdih jóoh macwã ã jeémp beedábipna caá. ³ Búde oro, platadihbat ñi ámohochah yahna, moópni jumna, dedé pínah nihcan níit. Yeéb dinerodih oinit, búde ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodih yeéb ñi oyatji jíb, péeni yeó jáapdih yeejép ñi yapbipna caá. Iiguípboó jumnit, búde

ñi moh yéejbipna caá.* ⁴ Yeebdih teo wáhnitdih yeenit, ã tewat jíbdihi yoobópdihi ñi jíb chãjcap be. Pánih jíb chãjcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohochah, Dios ã enna caá. Yeebdih teo wáhnitboó ã tewat jíbdihi náahna, búde ã ñaácna caá. Páant ã ñaácachah, jwĩ Maáh Dios queétdih ã joiná caá.* ⁵ Nin baácboó jam jwuhnit, dawá bií déedih ñi bíbohochah, dedé yeebdih ã judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chãjna caá. Obohjeéhtih, yeebdih Dios ã peéh chãjat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiít cãacwã jwíh momo jiwíwãdih búde jeémát jwípí wáhna caá, búde ã débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehnit ã jamuchah ennit, queétdih jeémát túut niijná, jwípí maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwíwã ã wéi jeémpna yahna, queétdih jwĩ mao jeémát pínahdih ã jéihcan caá. Yeébbó queét wéi jeémpnit jiwíwã panihnit caá ñi jamap. ⁶ Nin pahbat ñipí chãjna caá: Túi chãjnit yeebdih ã yap yohcah yahna, nemat muúboó nemat túutnit, queétdih ñipí mawat túutna caá. Páant ñi chãjat jíbbit Dios yeebdih búde ã peéh chãjbipna caá.

Cristo ã jwúub dei júúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wã déewãá, jwĩ Maáh nin baácboó ã jwúub dei júúwát pínahdih ñi túi páñaá. Wápchi mínah “Wã momnidih mah ã júúwá naáh, túi chíhnit, ã túi quehat pínah niijná”, niijnit, ã túi páina caá. Páant ã páñat pah mantih, yeebbút ñi túi páñaá. ⁸ Jwĩ Maáh ã jwúub dei júúwát pínah bahni- jeh ã judhdatdih jéihnit, yeejép yapna yahna, túi páinit, caandih ñi jenah jói cádahca bojó.

⁹ Wã déewãá, yeéb míicjeh yeejép ñi míic niijcá bojó, Dios yeebdih ã peéh chãjcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Æ peéh chãjat pínah yeó jáap bahni- jeh ã judhna caá. ¹⁰ Wã déewãá, Dios naáwát- dih naóh yapanitjiboó búde yeejép yapna yahna,

* 4:14 Pr 27.1 * 5:3 Mt 6.19 * 5:4 Dt 24.14-15

Dios queédih ã naáwát tútatdih ãt naóh cádahcap wut jĩ. Pánihna, queét ã cádahcat pahjeh mantih, yeebbút biíc yoobó Jesús ã jwúub dei júúwát pínahdih ñi pãĩ cádahca bojoó. ¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit ã jumna caá”, jwĩ niij jenah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon jãtjih bóo Job wūt jumniih doonádih ñit joiijí tagaá.* Caán búde yeejép yapna yuhna, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jĩ. Pánih yeejép ã yapat túttimah, Dios jwĩ Maáh túi jĩgah enni jumna,* caandih búde ãt teo wáacap wut jĩ.

¹² Wã déewãá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cãacwã ã naáwátdih bita ã túi joyát pínahdih náahna, nin pah ãpĩ niijná caá: “Jeá túini ã jumuchah, yoobópdih caá wã niijíp”, ãpĩ niijná caá. Páant ã niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdih ã peéh chãjbipna caá.*

Uúbát

¹³ Ñijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ã uúbá naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ã wēi ewe naáh. ¹⁴ Biíh wanni jumna, Jesúihwã ã maátadih ã bid bojo naáh, yijih ñáinit, jwĩ Maáh Jesús ã wēpatjih caandih ã uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jãha uúbhnit, “Jwĩ uúbát pah Dios ã chãjbipna caá”, ã niij jenah joyóchah, wannidih Dios ã boobipna caá. ã yéej chãjatji jib wanni ã jumuchah, ã uúbáchah, ã yéej chãjatjidihbut Dios ã yohbipna caá. ¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yéej chãjatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhnit, yeéb mícjeh Diosdih ñi uúbá, dedé wunat ã jumuchah, caandih ã booaat pínah niijná. Túi chãjnit ñi uúbáchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ã jumna caá. ¹⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jwiit pah ãt jumap wut

jĩ. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij uúbáchah, biíc peihcanni jópchi biíh jópchi tac yoób mah ãt buugcáp wut jĩ.* ¹⁸ Túttimah, ã jwúub uúbáchah, mah ãt jwúub buugúp wut jĩ. Baácdih mah ã jwúub buugúchah, momni chíhnit, ãt jwúub quehep wut jĩ, páant mantih. Pánihna, Diosdih jwĩ uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéej chãjni ã túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wã déewãá, ñijeéh jumni Dios naáwátdih ã cádahachah ennit, caandih jwúub túut nuumát tútat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát tútntit, caandih ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ã jwúub túut nuumúchah, búde ã yéej chãjachah yuhna, Diosboó ã yéejatdih yohnit, caán iiguipna bejni déejidih ã túi uubbipna caá.* Caandih túi náhninit, ñi túi míc teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Santiago

* **5:11** Job 1.21-22; 2.10

* **5:11** Sal 103.8; 111.4

* **5:17** 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25

* **5:18** 1R 18.42-45

* **5:12** Mt 5.34-37

* **5:14** Mr 6.13; Lc 10.34

* **5:19-20** Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ãih doonádih naáwát túttni jumna, yeéb Jesúíhwã biíh baácna jweí peétnitdih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jweí béjnitji ñi jumna caá.* ² Jon jãtíh ãíhwã ñi jummat pínah niijná, jwí íp Dios ã náahat pahjeh yeebdíh át ñíojip taga. Páant ã ñíonit ñi jummachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh túiniboodíh túut nuumná caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, ãih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jummat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíojip taga. Dios búdí oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Túí wēi pãinit jwí jummat

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih búdí jwí wēi naóh jíih. Caanjéh tigaá jwiítidih jíghah en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwúb boonanap tají, jáap cãac jummit panihnit jwí jummat pínah niijná. Pánih jummit, jwíih bácah ã wunuchah yuhna, jwíih caolih Diosjeéh ã pehbhoó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi pãina caá.* ⁴ Caán túyapboó jumna, jwí jwúb wuncan niít, baca. Dios túini yoobát ã jummatdih ennit, caandíh bainí jwí wēican niít. Caanná jwí juibínachah, túini ã wúhat pínahdih ã bíboh pãina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiítidih ã túut nuúm péabipna caá. Páant ã túut nuúm péaat túut niijná, caandíh jwí túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwí bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapadidih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá. ⁷ Oro yoobát ã jummatdih jéihíhna, cãacwã caandíh í púub enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí jíib jumna

yuhna, ã buudbípna caá. Jesúsdih jwí túi jenah joyátboó oro ã jíib jummat chah ã jíib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh jwí cádahcan niít. Jwí túi jenah joi cádahcah, Jesucristo jwúb dei júóhnit, búdí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiítidih ã ni-ijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwuhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Búbut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá.* ⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumachah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cãacwãdih oinit, í yéejat jíib iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapanitji ít daacáp wat yuh jí. Pánih daácna yuhna, queétjeh caandíh ít beh joicáp wat jí. Pánih beh joicán, búdí jéihíhna, queétjeh ít míic úbh joyóp wat jí. ¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud júóhnit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queédih át jéihyanap wat jí. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã júóhbi? ¿Páant ã júúwúchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwí beh enbi?” Ípí níj míic úbh joyóp wat jí. ¹² Pánihna, Túini Espíritu queédih naóhna, íih pínah nihcan, buu láa moóníh pínah ã jummatdih át jéihyanap wat jí. Páant í joiníji túini doonádihjeh Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ít naáwáp wat jí. Caán doonádih Dioíh ángelwãbut búdí í jéihíhna caá.

Ded pah jwiít Jesúíhwã jwí jummat

¹³ Dios jwiítidih nihát ã túi chãjatdih náhninit, túi jenah joinít ñi jumú. Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ã jwúb dei júóhnit, jwiítidih ájeéh ã ub bejat pínahdih ñi túi wēi pãnaá. ¹⁴ Jesúíh doonádih joi jwúhcan, ñi náahat pahjeh ñit chãjap taga. Obohjeéhtih, buu caandíh jéihna, ñi jwíih jummatji pah ñi chãjca bojóo. Dios weh

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22

* 1:8 Jn 20.29

jumna, caandíh túi jepahnit ñi jumna.
 15 Pánih jumna, yeebdíh ñíoni Dios túini yoobát ã jummat pah, yeebbút ñi túi chãjaá. 16 Jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wã jummat pah, yeebbút yéejat wihcannit ñi jumna”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tají.*

17 Diosdih úbhna, “Paá”, ñi niijná, nihat cãacwã ded pah í chãjatdih ã enna caá. Páant ã enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwuhchah, tíic jenah joinít, ã peéh chãjatdih úmna, yéej chãjcat caá náahap. 18 Ñi ñowã í wutatji dedé pínah nihcan caá. Queét í wutatdih jepahnit ñi jumchah, Cristo ñi yéejat jíib buudáat panihnidih át jíib chãjap taga. Pánih jíib chãjna, platajĩh, orojĩh yeebdíh át jíib chãjcan tagaá. Plata, orobut ã buudáh bejbipna caá. 19 Obohjeéhtih, Cristoboó túini yoobát oveja wãh panihni jumna, wun wãh nit ãih meépjĩh ñi yéejat jíib buudáatdih át jíib chãjap taga. Caandíh ñi túi jéihna caá. 20 Nin baác dih ã chãjat pínah jãtíh, Diosboó Cristo ded pah ã yapat pínahdih átát jenah joyóp wut jí. Páant ã jenah joiníji Cristodih ã wahachah, yeebdíh teo wáacat túat niijná, buu át cãac jumap tají. 21 Pánihna, Cristo ã teo wáacatjĩh Diosdih jepahnit ñi jumna caá. Cristo wunnijidih jwub boonit, ã pebhboó ub páuh laab béjnit, ájeéh biíc dih wutni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinít, jwub boonit, ã pebhna yeebdíhbut ã ub bejat pínahdih ñi jéihna caá. Caandíh jéihnit, ñi wéi páina caá.

22 Jesucristoíh túini doonádih jepahnit, yéej chãjatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, biíc weh pah Jesuíhwãdih ñi túi míic oina caá. Pánihna, “Meemdíh wã oina caá”, niijnít, queédih ñi túi teo wáacá. 23 Yeéb jáap cãac jumnit panihnit Dios weh ñi jumna caá. Jwĩ mána í

cãac jummat túttimah, ípĩ wunna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwĩ jumchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandíh jepahnitdih ã túi túat ñumná caá. Caán naáwát páantjeh ã jumbipna caá.* 24 Jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Yílip ã diib téh wunat pah muntih, cãacwãbut ípĩ wunna caá. Ded cháa, túini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ã yúug jéenna caá. Caan pánihni cãacwã wěpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ípĩ wunna caá.

25 Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ã buudcán niít”, át niij daacáp tají. (Is 40.6-8)

Caanjéh tigaá yeebdíh í naóhni túini dooná.

2

1 Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihat ñi yéej chãjatdih ñi cádah beedánaá. Ñi yeeatdih, “Weém chah túini caá”, ñi niij jenah joyát dih, bií déedih en ñinahnit ñi íj atdih, bitadih oboh ñi dooná jummatdihbut ñi cádahaá. 2 Pánih cádahnit, Dios naáwát dih jéihíhna, caandíh búdí ñi bidíi. Túuh jwuhni wébít jóóh mac búdí ãpĩ bidna caá. Pánih túi nomnit, ã túi behna caá. Caan pánihat pah jwiítbut Dios naáwát dih búdí bidnit, túi jenah joinít, ã túi behat pah jwiítbut jwĩ túi behna caá. 3 Pánihna, yeebdíh wã naóhna caá: Dios ã oyatdih jéihnit jumna, ã naáwát dih túi náhnit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wěp teoni jee dáh panihni ã jummat

4 Cristo choójboó wěp teoni jee dáh panihni ã jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih í náahcat pah, cãacwã caandíh í náahcah yuhna, Diosboó caandíh wéi ennit, át níwip wut jí. Pánihni ã jumchah, caandíh ñi túi jenah joyoó. 5 Yeebbút muudíh í chãjat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna

* 1:16 Lv 11.44-45; 19.2 * 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8

caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebjíh dũj pãp aabánit, áih mũũ pánihni ã chãjna caá, Túini Espíritu ã jumat pínah niijná. Yeéb Dioíh mũũboó teonit áih sacerdotewã panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ã teo wáacatjĩh cãacwãdih mũbhñit pínah, Diosdih wẽi naóhñit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chãjachah ennit, “Ñi túi chãjna caá”, Dios ã niijná caá.

⁶ Jon jãtĩh Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacãp tajĩ:

“ Weém Jerusalén tãtchiboó mũũ pánihni wã chãjna caá. Yoobópdih jumni jeé, mũũ choójboó wẽp teoni panihnidih ñionit, wã jwejna caá. Caandĩh búdí wã wẽi enna caá. Ded caandĩh túi jenah joinít ã jepahatdih ã jĩgahcan niit’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacãp tajĩ. *(Is 28.16)*

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinít, caandĩh ñi wẽi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcannitboó caandĩh ã náahcan caá. Páant ã náahcannidih nin pah Davidji ãt niij naóh daacãp tajĩ:

“ Mũũ chãjnitboó ã yohni jee dáhdihjeh wĩih mũũ panihnidih chãjna, choójboó wẽp teoni panihnidih wã ñiwip be’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacãp tajĩ. *(Sal 118.22)*

⁸ Isaíasjibut nin pah ãt niij daacãp tajĩ: “Caán cãacwã ã tóoc mũũgát jee dáh panihni ã jambipna caá”, ãt niij daacãp tajĩ. *(Is 8.14)*

Páant ã daacãtji pah, Dios naáwãtdih jepahcan, Cristodih cãacwã ã náahcat jíib, tóoc mũũgnít panihnit ã jumna caá. Jon jãtĩh Dios “Páant ã yapbipna caá”, ã niij jenah joyãtji bíic yoobó, Cristodih ã náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ã ñionit jumna, áihwãjeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wũhñit sacerdotewã panihnit bitadih mũbhñit caá. Diosdihjeh teo wũhñit yéejat cádahñit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdĩh ãt ñiwip wut jĩ, ã túi chãjatdih ñi wẽi naáwãt pínah

niijná.* Pánihna, “Dios weemdĩh dupéãt panhipmant ub bacanit, baabát panhipboó ã jwejep be”,* ñi niij wẽi naóhna caá. ¹⁰ Jon jãtĩh oboh jumnit ñit jumjip taga. Bũũ áihwã ñi jumna caá. Jon jãtĩh Dios yeebdĩh ãt jĩgah en teo wáaquíhichah yũhna, ñit jéihcap tajĩ. Obohjeéhtih, bũũ ã jĩgah en teo wáacatdih jéihñit, caandĩh ñit jepahap taga.*

Túi chãjat

¹¹ Wã oinitá, nin baácboó táoh jibnit dée jwĩ jum jwũhna caá. Dios pehbboó caá jwĩ yoób jumat pínah yoobát pohba. Páant jwĩ jumuchah, nin pah yeebdĩh wã wutna caá: Yeejép ñi chãjat jenah joyãtdih ñi chãjca bojoó. Pánih jenah joinít, ñiĩh caolihdih ñita yéjea taga.* ¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cãtĩh jumna, túinijeh ñi jumũũ. Páant ñi jumuchah ennit, “Queét yeejép chãjnit caá”, bũũ niijnítji yũhna, Jesús ã jwãub dei jũóhni yeó jáapdih Diosdih ã wẽi naóhñipna caá.

Maátadih jepahat

¹³⁻¹⁴ Jwĩ Maáh Jesús ã jepahat pah, ñiĩh baácđih moón ã maátadih túi jepahñit ñi jumũũ. Chah jumni maáhdih, caán mũmp jumnit maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chãjnitdih peéh chãjat pínah niijná, túi chãjnitdih wẽi naáwãt pínahdihbut niijná, queétdih ã Maáh ãt wahap taga. Pánihna, Jesúihwã jumna yũhna, queétdih ñi jepahcah, bita yeebdĩh ennit, jwĩ maáh Jesúsdih yeejép ã niijbípna caá. ¹⁵ Túi chãjnit, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicãnnitboó “Queét yeejép chãjnit caá”, niijĩhna yũhna, ã jéih niijcãn niit. Páant ñi chãjatdih Dios yeebdĩh ã náah yacna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, biquína jwĩ cãtĩh jumnit “Weemdĩh wutni wihcan caá”, niij jenah joinít, yeejép ãta chãjĩh taga. Yeéboó Diosdih teo wũhñit jumna, ã náahat pah ñi túi chãjaá. ¹⁷ Pánih áihwã jumna, bitadih

* 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14
Ro 9.25 * 2:11 Sal 119.19

* 2:9 Is 43.21 * 2:9 Is 9.2 * 2:10 Os 2.23;

“Caanbút Dios ã chãjni mun tigaá”, niijjenah joinít, queétdih ñi túi chãjaá. Bita Jesúíhwãdihbut túi oinit, Diosdih úumnit, caandíh ñi túi jepahaá. Ñih baácdih moón ï maáhdihbut ñi túi jepahaá.

Teo wãhñit ded pah ï jumat

18 Bũũ yeéb teo wãhñitdih bainí wã naáwát túut caá. Ñi maáta túi chãjnitdih, jãihñitdihbut biíc yoobó ñi túi jepahaá. 19 Yeéb yeejép ñi chãjcah yuhna, ñi maáh ã peéh chãjachah, Dios ñijeéh ã jumatdih jenah joinít, ijcah, Dios yeebdíh ã wëi enbipna caá. 20 Obohjeéhtih, yeéb yeejép ñi chãjat jíib ñi maáh ã pũñachah, ñi ijcah yuhna, Dios yeebdíh ã wëi naóhcan níit. Ma yéejat jíibjeh caá. Obohjeéhtih, ñi túi chãjachah yuhna, yeebdíh ã pũñachah, ñi ijcah, Dios yeebdíh ã wëi naóhbiipna caá. 21 Pánihñit pínahdih Dios yeebdíh át ñiwip taga. Cristoboó yéej chãjcan yuhna, yeejép yapnit, jwiítidih ã wun wãhup jĩ. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi ijca bojoó. 22 “Caán Cristo yeejép chãjcan, ã yeecap jĩ”, Isaías át niij daacáp tajĩ.* 23 Cãacwã caandíh ï jũihñachah yuhna, ã jũih jwúbacap jĩ. Æ tubana yuhna, “Yeejép ï yapa naáh”, át niijcáp wut jĩ. Obohjeéhtih, “Wã íp yoobópdi chãjni weemdíh, queétdihbut ã náhat pah ã chãja naáh”, át niijjenah joyóp tajĩ.* 24 Caanjéh jwĩ yéejat jíib cruzboó ã wun wãhup jĩ, jwĩ yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodíh jwĩ chãjat pínah niijná. Æih yahwítjĩh jwiítidih át boonanap tajĩ.* 25 Déhenit ovejawã panihñit yeéb iiguípna bejna ñi chãjap yuh be. Obohjeéhtih, bũũ Cristo ovejawãdih en daoní panihnidih ñit jwúb jũoh tagaá, yeebdíh ã túi wapat pínah niijná.*

3

Áa jumnit ded pah ï jumat

* 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5
1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19

1-2 Bũũ áa jumnit yaadá, yeebdíhbut bainí wã naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdíh ï wutuchah, jíponih niijcánjeh, ñi túi jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwãhcannit, Æih doonádih ñi naáwáchah, joíhcanjeh, molít ï nem teona caá. Páant ï nem tewechah ennit, yeébboó jwúb naóhcanjeh, túinijeh queétdih ñi jepahaá. Túinijeh ñi jumachah ennit, ñi jwúb naóhcah yuhna, queétboó Jesucristodih ïta jepah tagaá. 3 Chah ñi túi jíghat pínah niijná, búdí ñi míic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wã túi jíghabi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wã túi yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jíib jumni túi iigní tōpnadih, búdí jíib jumni yéguehdihbut ded pah wã duobí?” ñi niijjenah joicá bojoó.* 4 Obohjeéhtih, Dios ã weh yatá jumna, ñih caolih ã túi jumat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Jũihcan, tabit wutcan, túinijeh ñi jumuu. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh búdí ã wëi enbipna caá. 5 Jon jãtíh moón yaádh Diosdih túi jenah joiná, ï weha mánadih jepahnit, túi jíghonit panihñit ït jumap wut jĩ. 6 Jwĩ éet Saraji mijeéh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnít, caandíh mipĩ túi jepahap wut jĩ. Pánihna, yeebbút túi chãjnit, úumcanjeh, mi weh yatá panihñit ñi jumna caá.*

7 Bũũ áa jumnit neonádih jwãh bainí wã naáwát túut caá. Yeébboó ñi weha mána yaáhdih búdí oina, túinijeh ñi chãjaá, ï túi jumat pínah niijná. Queét yaádhboó nump wëpnit ï jumachah jéihnit, queétdih ñi túi en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinít ï jumachah jéihnit, ded pah ñi chãjat pínahdih ñi míic wéhenaá. Dios yeéb chénat pahdih oinit, át ñiojip taga, Æihwã ñi jumat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi wúbuchah, jãhat panihat wihcah, ã túi jepahbiipna caá.*

Jesúíhwã ded pah ï jumat

8 Bũũ yeéb nihatdih bainí wã naáwát túut caá. Biícidih túi jumnit,

* 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18 * 3:3

ded jġahnidih ennit, biíc yoobó jġahnit, caandih ñi teo wáacá. Yeéb biíc weh panihnit jamna, míic oinit, ñi míic túi chājaá. Oboh jamni pah ñi jumúú. ⁹ Ded yeebdih yeejép ā chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwúabaca bojoó. Ded yeebdih yeejép ā niijichah yuhna, biíc yoobó niij jwúabacanjeh, “Dios meemdih ā túi chāja naáh”, caandih ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdih āt ñiwip taga, yeebdihbut ā túi chājat pínah niijná. ¹⁰ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Ded túi wēi jumíhni, yeejép wéhecan, ā yee naóhca bojo naáh.

¹¹ Yeejép chājatdih cádahnit, táiniboodih ā chāja naáh. Bitajeéh biíc dih túi jumíhna, jūihcanjeh, queétdih ā túi oyo naáh.

¹² Pánih chājnitdih Dios wēi enna, ĩ úúbúchah, ā túi jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih ā eníhcan caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 34.12-16)

¹³ Páant ñi túi chājíhichah, bita yeebdih yeejép ĩ chājcan niit.

¹⁴ Obohjeéhtih, ñi túi chājat jīb, biquí láana yeebdih yeejép ĩ chāj bipna caá. Páant ĩ chājatdih ennit, Diosboó yeebdih ā túi chāj bipna caá. Pánihna, det yeebdih yeejép chājnitdih búdí jenah joicánjeh, ñi úumca bojoó.*

¹⁵ “Cristo wā Maáh caá”, niij jenah joinít, caandihjeh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tiguaá Dios pebhboó wā bejbi?” yeebdih ĩ niij úubh joyát pínah jātih, queétdih túi jepahat túut niijná, Dios naáwátdih túi míic bohé páinit ñi jumúú.* ¹⁶ Páant ĩ úubh joyóchah, queétdih oinit, táinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjeh biíc yoobó ñi túi chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdih oboh yeenit, “Cristoihwā ĩ túi chājachah yuhna, yeejép wā wéhenap be”, niij jenah joinít, ĩ tíicbipna caá.

¹⁷ Ñi túi chājat jīb, yeejép yapna yuhna, “Dios páant ā náahachah, ā táimi nacaá”, ñi niij jenah joyóo. Obohjeéhtih, yeejép ñi chājatji jīb yeejép ñi yapachah, “Wā yéejat jībbeh tiguaá”, niij jenah joyát caá náahap.

¹⁸ Jwī túi chājachah yuhna, yeejép jwī yapachah, Cristo biíc yoobó ā yapatjidih jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ā yéej chājcap jī. Pánih yéej chājcan yuhna, jwī yéejat jīb biíc láajeh ā wun wáhp jī, Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná. Cáacwā caandih ĩ mao yohochah yuhna, Túini Espírituboó caandih āt boonanap tajī. ¹⁹⁻²⁰ Cristoih bácah ĩ yohopji íitboó ā laj jwuhuchah, áih caolihboó Noéji jam láa chíic wunnitji ĩih caolih chéonit panihnit ĩ jumapna āt juibínap wut jī. Caanná juibínit, ded pah ā chājatjidih queétdih āt naáwáp wut jī. ĩ báadh jwuhuchah, Noéjiboó ĩ yéej chājatdih queétdih ātíh cádahat túutap wut yuh jī. Noéwā búdí jāáj chóodih ĩ chājat pónih, ā naóhniitji ĩ jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina ātíh chājap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ĩt jepahcap wut jī. Pánihna, pobyit ā jūúwúchah, Noéwā ĩ chíic wuncat pínah niijná, Dios queétdihjeh jāáj chóona āt waadát túutap wut jī. Queét ocho cáacwābitdihjeh āt túi úbup wut jī.*

²¹ Caandih náhninit, Jesucristodih túi jenah joinít, jwī daabáatdihbut jwī jenah joiná caá. Noéwā ĩ chíic wunat déejidih Dios caán jāáj chóojih queétdih āt túi úbup wut jī. Pánihat dée pah, jwíit iiguipna jwī bejat déejidih Dios Jesucristo ā wun wáhatjīh jwíitdih ā túi úbna caá. Jwíitdih ĩ daabánachah, jwíih bácahdih queí chocat panihni, jwī yéejatdih cádahatdih jwī júutna caá. Jesucristo jwúub boo pud jūóhna, jwíih caolihdih āt boonanap wut jī, jwī túi jumat pínah niijná. ²² Caán Jesucristo ā boo pud jūúwát túttimah, ā íip pebhboó páuh laáb juibínit, Dios ā jéihyepmant bóo búwámant chúudnit, niihat ángelwádh, niihat nemépwádh, niihat nin baác dih

* 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13 * 3:19-20 Gn 6.1-7.24

moón maátadihbut ã wutna caá.

4

¹ Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã lípdih páantjeh át jepahap wut jī. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinít, wēp ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiníboó yeejép yapna, ã yéej chājatdih ã cádahna caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit ī yéej chājatdih ī ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjeh ã chājbipna caá. ³ Cristodih ñi jepahat pínah jātih, Diosdih jéihcannit ī chājat biíc yoobó ñit chāj jwuhup taga. Dedé yeejép chājihna, ñit chāj jwuhup taga. Babh máihna, míic jūih ñaácnit, búdí í náah ñit chāj jwuhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pāpniboodíh wēinit, yeejép ñit chāj jwuhup taga. Būú Cristoihwā jumna, páant maatápdih ñi chājatjidih ñi cádahaá. ⁴ Ñijeéh yeejép chāj pej jumnitjiboó būú ĩjeéh ñi jwúub yeejép chājcat enna, “¿Dépanih tigaá jwījeéh ī jwúub pej jumcan?” ī niīj jenah joiná caá. Páant niīj jenah joinít, ĩjeéh ñi jwúub pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép ī wéhena caá. ⁵ Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñíonit, ded pah ã peéh chājat pínahdih ã naóhbirna caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chājnitdih “¿Dépanih tibeé wā wehdih yeejép ma chāj?” Dios ã niīj jūihñuchah, queétboó ī jéih jepahcan níit. ⁶ Cāacwā ī wunat pínah jātih Dioih túini doonádih ĩt joiijp taga. Pánih joinítji biquína ī jepahcah, bitaboó ĩt túi jepahap tajī. Pánihna, jepahnitjiboó ĩih bácah ã wunuchah yuhna, ĩih caolih Diosjeéh ã túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ã toáh jūúwátdih náhnina, túi jenah joinít, yéej chājat jenah joyát ã jūúwúchah, ñi jumah bojoó. Pánih jumnit, Dios ã náahat pah ñi jéih wúhbirna caá. ⁸ Bitadih ñi túi míic oyat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih míic oinit,

jwiútdih bita ī yeejép chājatdih ĩjcan, quíib būúdnít, jwī míic teo wáacbirna caá.* ⁹ Pánih míic oinit, bita Jesúihwā ĩíih mūúná ī jūibínachah, yeejép jenah joicánjeh, queét dih ñi wēi jwāáá.* ¹⁰ Dios yeéb biquínadih ded pah ñi chājat pínahdih át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, ã wāhni wēpatjīh bita Jesúihwādh ñi túi teo wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ã naáwát tútat pahjeh ã naáwá naáh. Ded bitadih teo wáacni Dios ã wāhni wēpatjīh ã teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoihwā ã wēpatjīh ī míic túi teo wáacna caá”, niīj naóhnit, Diosdih ī wēi naóhbirna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ã būúdcán níit”, Diosdih páantjeh jwī niīj wēi naóh jīh. Páant tíi ã jumú nah.

Jesúihwā yeejép ĩ yapat

¹² Wā oinitá, yeéb Jesúihwā tabit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdíhjih yeejép āpī yap?” ñi niīj jenah joicá bojoó. Yoobópdih Jesúsdiħ ñi túi jenah joyátdih jútat túut niijná, “Páant ã yapa naáh”, Dios ã niijná caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdí ñi weñeé. “Cristobat tabit yeejép át yapjip taga”, niīj jenah joinít, yeebbát yeejép yapna, ñi jéih wēibirna caá. Pánih wēinit, Cristo ã yeh ĩigátjīh ã jwúub dei jūúwátdih nihát cāacwā ī enechah, bainí ñi wēican níit.* ¹⁴ Yeéb Cristoihwā ñi jumát jíib bitaboó yeejép ī deoh naáwáchah yuhna, Diosboó āih Túini Espiritujīh yeebdíh ã teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cāacwādh mao yohnit, nūúmnít, yeejép chājnit, bitaīh tewatdih en naóhnitbut ī jumát jíib yeejép ĩpī yapna caá. Yeébbóó páant ñi chājca bojoó. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristoihwā ñi jumát jíib yeejép yapna, tíiccanjeh, āihwā ñi jumát dih wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niīj weñeé.

¹⁷ Dios jwiútdih āihwādh peéh chājna, yeejép ã yapat túutna caá, jwī túut nūúmat pínah niijná. Jwiútdih jwīh peéh chājna, āihwā jwī jumuchah

* 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7 * 4:9 Ro 12.13 * 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1

yuhna, ¿ded pah áih doonádih jepahcannit ï yapbi? Queétdih chah yeejép ã peéh chãjbipna caá. ¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niij naóh daacáp tajĩ: “Túi chãjnit yeejép ï yapachah yuhna, Dios queétdih ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chãjnitdih búdí ã peéh chãjachah, chah yeejép ï yapbipna caá”, át niij daacáp tajĩ.* ¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ã náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadidh túi chãjatdih ñi cádahca bojoó. Dios nihat chãjni, ã niijátji pah péani ã jumuchah, caán ã teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúhwãdih waóhnit ded pah ï chãjat

¹ Bũ yeéb Jesúhwãdih waóhnitdih bainí wã naóh daacát túut caá. Weembút yeeb páh muntih Jesúhwãdih waóhni wã jumna caá. Cristo yeejép ã yapachah, enniji wã jumna caá. Pánihna, yeh iigátjĩh ã jwúb dei jũwúchah, ã wēpatdih ennit, búdí jwĩ wēibipna caá. ² Dioíhwã ovejawã panihnit ï jumuchah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wã bohéihcah yuhna, ï wutuchah, wã bohéibipna caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wã bohéat jíib weemdíh búdí ï jíib chãjbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.* ³ Nihat jéihnit pah nihcan, jũihcan, túinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá, queét yeebdíh ï en yacat pínah niijná. ⁴ Páant ñi chãjachah, Cristo, ovejawãdih en daonít ï Maáh jwúb dei jũóhnit, “Meémboó wĩhwãdih ma túi bohénap be”, ã niijíchah joinít, búdí jwĩ wēibipna caá. Ájeéh jwĩ jumuchah, jwĩ weñat ã yaicán niít.*

Jesúhwã ded pah ï chãjat

* **4:18** Pr 11.31 * **5:2** Jn 21.15-17 * **5:4** He 13.20 * **5:5** Stg 4.6 * **5:6** Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10 * **5:7** Sal 55.22; Mt 6.25-34

⁵ Yeéb japata Jesúhwã, yeebdíh waóhnitdih ñi túi jepahaá. Yeéb nihatbut “Weém nihat jéihni caá”, niij jenah joicánjeh, ñi míic túi teo wáacá. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“ ‘Weemdíh dedé jũdhdat wihcan caá’, niijnítidh Dios ã jãhna caá, ï bũjácacat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niij jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ã túi teo wáacna caá”,* át niij daacáp tajĩ. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihat jéihnitbut ã jumuchah, weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, ded pah Dios ã wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ã ñíoni yeó jáapdih yeebdíh maáta pah ã waadábipna caá.* ⁷ Ũmcanjeh “¿Dedé weemdíh ã yapbi?” ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi ũmatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ã túi teo wáacbipna caá.*

⁸ Túi jenah joinít ñi jumúá. Jió nuñúpdih jeémíhna, ã ñũ ñũn péeat pah, yeebdíh eníhcanni nemépwã ï maáh Cristodih ñi cádahat pínah niijná, ã yee naáwátdih apĩ jepahat túutna caá. ⁹ Pánihna, nihat baácđih moón Cristoíhwã yeeb páh yeejép ï yapatdih jéihna, nemépwã ï maáh ã yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ã teo wáacbipna caá. Caandíh ñi túi jenah joí cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép ï chãjachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbut niijná, yeebdíh ã teo wáacbipna caá. Yeéb Cristoíhwã biíc weh pah jumna, ájeéh páantjeh ñi jumat pínah niijná, Dios yeebdíh át ñíoqip taga. ¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ã bũdcán niít”, páantjeh caandíh jwĩ niij wēi naóh jíih. Páant tíi ã jumnah.

Pedro ã pé táyat tútat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wã naáwátđih Silvanodih wã daacát tútatp be.* Caán Jesucristodih táí jehnah joiní jumna, wã úud panihni caá. Páant niíj naóh daác wahnit, yeebdíh wã weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ã oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojóo.

¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúíhwã yeebdíh ñ táyat túttna caá. Yeebdíh Dios ã ñíwatji pah mantih, queétdihbut át ñíoji tagaá. Wã wááh panihni Marcosbut yeebdíh ã táyat túttna caá.* ¹⁴ Jesúíhwãdih biíc weh pah jumna, ã oyatjĩh ñi úúbú. Yeéb nihat Cristoíhwã biícđih ñi táí jumúú.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pedro

* **5:12** Hch 15.22,40 * **5:13** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queédih ã táyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ã naáwát túttni, caandíh teo wāhnibut jumna, yeebdíh wā jwúub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih túi ubni, Dios ã jumna caá. Caán yoobóp dih chājni jumna,* jwiít nihat dih oinit, ã teo wáacachah, biíc yoobó caandíh jepahnit jwí jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihat biíc yoobó áihwā jumna, caandíh búdí jwí wēina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesús dihbut ñi túi jéihyechah, yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Nin pah Cristo íhwā ã jummat

³⁻⁴ Dios túini, nihat jéihni jumna, jwiít dih át ñíwip wət jī, áihwā jwí jummat pínah niijná. Páant ã ñíwat dih jéihna, caandíh jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ã wēpatjīh jwiít dih búdí ã teo wáac bipna caá, caandíh jéihnit, túi chājnit jwí jummat pínah niijná. Dawá túini naáwát nah dih jwiít dih át naóh jip tagaá, ã jummat pah jwiít but jwí jummat pínah niijná. Páant ã naáwát jidih ñi túi joyóchah, ã wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ã en ñinahat pah chājcan, yeéboó ã náahat pahjeh túi chājnit ñi jambipna caá. ⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnit but ñi jumú. Pánih jumna, Dios naáwát dih ñi túi míic bohénaá, ded pah yeebdíh ã náah yacat pínah dih ñi jéihyat pínah niijná. ⁶ Dedé yeejép chājihat dih yap yohnit, Dios ã náahat boodíh chājnit ñi jumú. Pánih jumna, dedé yeejép yeebdíh ã yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ã náahat pah chājnit ñi jumú. ⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, túi míic teo wáacnit, nihat bitadibut túi oinit ñi jumú.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jummat pah Cristo ã weñat pínah dih túi chājnit, caandíh chah ã túi jenah joibípna caá.

Pánihna, Cristodih ã túi jenah joyát, bitadibut ã teo wáacat but oboh jumni nihcan níit. ⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ã yeejat dih ã yohat jidih quíib buudníit ã jumna caá. ¹⁰ Wā déewā panihnitá, áihwā ñi jummat pínah dih Dios yeebdíh ã ñíwichah, ñit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandíh túi jenah joí cádahcan, ã náahat pah ñi túi chājjaá. Pánih chāj cádahcan, yoobóp dih ã ñíonit jumna, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínah dih ñi túi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yeejép chājnit nihcan, ¹¹ jwiít dih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ã jumapna ñi túi juibípna caá. Pánihna, áihwā yoobát ñi jumachah, yeebdíh ã wēi jwāáh bipna caá, páantjeh ã maáh jumapboó ájeéh ñi jummat pínah niijná.

Á bohéatjidih ã náhniat tútat

¹² Yeebdíh wā bohéatjidih túi jéihnit, nihat Dioíh doonádih ñi joyát jip pahjeh ñi túi chājna caá. Páant ñi chājchah yuhna, caandíh wā jwúub náhniabipna caá. ¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahni jeh ã judhdat dih jwí Maáh Jesucristo weemdíh ã jéihyanap be. Páant ã jéihyanachah, wā báadh jwuhna, wā bohéatjidih yeebdíh wā jwúub náhniachah, ã túina caá. ¹⁵ Pánihna, nin núodih yeebdíh wā daác wahna caá, wā buudát túttimah nihat wā naáwát jidih ñi túi náhniat pínah niijná.

Cristo ã wēpat

¹⁶ Cristo ã wēpat dih, ã jwúub dei jūwát pínah dihbut yeebdíh naóhna, cáacwā ã jenah joiní naáwát nahjeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wēpni ã jummat dih jwiítjeh jwí enep jī. ¹⁷ Jwí íp Diosboó Jesucristo chah wēpni ã jummat dih jwiít dih ã jútuchah, búdí yeh iigát cātíh ã ñuhap jī. Páant ã ñuhachah, Dios nin pah áí wēp niijíp jī: “Nin wā wūh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, áí niijíp jī. ¹⁸ Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit,

* 1:1 Tit 2.13 * 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

jeámant páant ã niij yáanachah, jwiítjeh jwĩ joyóp jĩ.*

¹⁹ Pánih caandih ennitji jumna, Dios naáwátdih naóh yapanitji ã daacát yoobópdih ã jummatdih jwĩ túi jéihna caá. Páant ã daacátjidih míic bohénit, ñi túi jepahaá. Nin baácdih moón Diosdih jéihcannit dapúát panhipboó ã jumna caá. Nin dapúanapboó jum jwahnit, jon jãtjih ã daacátjidih ñi túi bohénachah, jiiát panihni yeebdih ã túi jéihyabipna caá. Cristo jwúub dei jüóhna, ã lip ded pah ã jummatdih ã túi jéihya beedábipna caá. ²⁰⁻²¹ Nin wã naáwát pínahdih ñi túi beh joyoó: Dios naáwátdih naóh yapanitji ã jenah joyátjihjeh ãt daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó queétdih ã naáwát tútat pahjeh ãt naóh daácjip taga. Pánihna, ã daacátjidih jwiítboó jwĩ jenah joyátjihjeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chãjap”, jwĩ jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacatjihjeh jwĩ jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah ã jummat

¹ Jon jãtjih jwĩ déewã judíowã yuhna, biquína “Dios naáwátdih naóh yapanit caá”, niij yeenit ãt jumap wut jĩ. Páant ã jummatji pahjeh muntih, buubut ñijeéh jummit biíc yoobó yeenit ã jumabipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, ã yee bohébipna caá. Pánih bohéna, Cristoih túini doonádih ã yéjabipna caá. “Cristo ã túi ubnit jwĩ jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwĩ Maáh caá”, niij jenah joicán, ã wutatdih ã jepahcan niít. Páant ã yee bohéat jiiib, waícanjeh Dios queétdih peéh chãjnit, iiguípna ã wahbipna caá. ² Páant ã yee bohénachah joinít, yeejép ã chãjat pah muntih, dawá Jesúihwã biíc yoobó yeejép ã chãjbipna caá. Páant yeejép ã chãjachah ennit, bitaboó túini doonádih yeejép ã wéhebipna caá.* ³ Dawá bií déedih náahna, ã bohéat jiiib búdí jiiib waadánit, ã jenah joyátjihjeh

yeebdih ã yee bohébipna caá. Páant ã yee bohéatji jiiib Dios jon jãtjih queétdih peéh chãjat pínahdih ã jenah joyát pahjeh, iiguípna ã wahbipna caá.

⁴ Jon jãtjih Dios yeejépwãdih ã peéh chãjatjidih ñi túi náhninaá. Caandih jepahcannit ángelwã ã jepahcatji jiiib, iiguípna yohnit, dapúni tólihboó queétdih ãt nemep wut jĩ. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.* ⁵ Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chãjna, nihat queét yeejépwãdih pobyitjih ãt mawap wut jĩ. Queét ã tútat nuumát pínah niijná, Noé queétdih ãtjih bohénap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã jepahcatji jiiib Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, Noéwãdihjeh Dios ã túi ubuchah, queét ocho cãacwãbitjeh ãt túi yapap wut jĩ.* ⁶ Pánihat pah muntih, Sodoma tátchidih moón Gomorra tátchidih moondihbut peéh chãjnit, iigátjih ãt cáo beedánap wut jĩ. Pánih peéh chãjna, táttimah jummit yeejépwãdihbut ã peéh chãjat pínahdih jéihyana ãt chãjap wut jĩ.* ⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjeh ãt túi ubap wut jĩ. Lot túini jumna, Sodoma tátchidih moón Dios ã wutatdih yap yohnit, tubit yeejép ã chãjachah enna, búdí ãt jĩgahap wut jĩ.* ⁸ Caán túini Lot queét túicannitjeéh jummit, yeó jáap jummat pah yeejép ã chãjachah ennit, yeejép ã wéhenachah joinítbut, búdí ãt jĩgahap wut jĩ. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ã túi ubatjidih náhnina, buu láabut biíc yoobó ã túi ubat pínahdih jwĩ jéihna caá. Áihwã yeejép ã yapachah ennit, jwĩ Maáh queétdih ã túi teo wáacabipna caá. Yeejépwãboodih nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chãjna caá ã chãjap. Péeni yeó jáapdih, queét ã nemnitjidih iiguípna ã yoób yohbipna caá. ¹⁰ Bitá yeejépwã ã en ñinahat pahjeh chãjnit, Diosdih yap yohnitdih chah ã peéh chãjbipna caá. Páant

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6 * 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29

yeejép chājnit, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit ñi jumna caá. Pánih jumnit, úumcan, tíccan, “Bita chah wã jéihna caá”, niij jenah joinit caá. Pánih jumna, ángelwādh yeejép ñi naóhna caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ángelwāboó queét yee bohénit chah wēpnit jumna yuhna, Dios ã pebh ñuhnit, táicannit ángelwādh ñi naóh yaccan caá.*

¹² Queét yee bohénitboó ñuñúpwā dée pah jenah joicánnit ñi jumna caá. Jiaboó jwípi bid jui maonit panihnit ñi jumna caá. Jenah joicán, ñi náahat pahjeh ñi chājna caá. Ñi jéihcannitdh deohnit, yeejép ñi wéhena caá. Páant ñi jumuchah, ñuñúpwādh jwí mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguipna ñi yohbipna caá.* ¹³ Queét bitadh yeejép ñi chājatji jīb Dios queétdih ñi peéh chājbipna caá. Yeó jáapdh cāacwā queétdih ñi enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ñi wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwābut waadnit, ñi chājat pah tíic náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ñi yéejana caá.*

¹⁴ Yaádhdh en ñinahnit, ñi yeejép chājihna caá. Páant ñi chājatdh ñi jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naawátdih túi jéihcannitdhbut yeejép ñi chājat túutna caá. Bíí déedih tūbit bidnit ñi jumna caá. Páant ñi jumat jīb, Dios queétdih búdí ñi peéh chājbipna caá. ¹⁵ Pánih túini namádh cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá ñi chājap. Balaam ñi chājatji pah queétdih ñi chājna caá. Balaam, Beor wūh át jumup wut jī. Búdí jīb náahnit, yeej chājadh át bejep wut yah jī. ¹⁶ Páant ñi yeej chājihichah ennit, ñi burro caandih át jūihñup wut jī. Caán wéhecanni ñi jumuchah yuhna, Dios caandih át wéheat túutup wut jī, ñi mínahdh ñi jūihñat pínah niijná. Páant ñi jūihñuchah joiná, Balaam yeej chājadh ñi bejtdih át cádahap wut jī.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ñi jumna caá.

Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihdh johlit ñi wub joh bojochah, mah ñi buggát pah, queét yee bohénitbut cāacwādh teo wāaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tūbit dupánapboó Dios ñi bejat túutbipna caá.* ¹⁸ Queét jéihnit pah cāacwādh ñi bohénachah yuhna, ñi bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ñi niij bohéna yuh caá: “Jwí náahat pah jwí chājachah, ñi túina caá”, ñi niij bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdh jáap jepahnit, ñi yeejatdh cádahnitboodih ñi jwúub yeejép chājat túutihna caá.

¹⁹ Queétdih nin pah ñi niij yee bohéna caá: “Dedé wúatdh jepahat jwiítdih ñi náahcan caá. Jwí weñat pínahdhjeh jwí chājachah, ñi túina caá”, ñi niij yee bohéna yuh caá. Páant niij bohénit, yeejép chājatdh cádahihcan, caandih ñi jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétdih ñi múic yéejana caá. Pánihna, ñi yeejat ñi maáh panihni ñi jumna caá.*

²⁰ Queét yee bohénitboó jwí Maáh Jesucristo jwiítdih túi wubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép ñi chājatdh ñi cádahjip ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih ñi jepahat pínah jātih ñi jumatji chah yeejép pohba ñi chājna caá.* ²¹ Pánih chājnit, túini namádh ñi waadcáh, chah queétdih āta túi tagaá. Caán namádh waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdh ñi cádahachah, chah ñi túican caá. Pánihna, Dios túini ñi wúatdh jepahna yuhna, caandih cádahnit, jwúub yeejép ñi chājachah, chah yeejép caá.

²² Pánih túut ñuñúpná yuhna, jwúub yeej chājna, jwiítdih cāacwā nin jwí niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit ñi chājap: “Mujjió ñi éegnijidih ñi jwúub jeémpna caá. Múudih ñi chocat túttimah, yeejép bepédih ñi jwúub túpúna caá, páant muntih”, jwípi niijná caá.*

* **2:10** Jud 8 * **2:11** Jud 9 * **2:12** Jud 10 * **2:13** Jud 12 * **2:16** Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * **2:17** Jud 12-13 * **2:19** Jn 8.34; Ro 6.6,16 * **2:20** Mt 12.45; Lc 11.26 * **2:22** Pr 26.11

3

Cristo nin baácboó ã jwúub dei jũúwát pínah

1 Wã oinitá, jãtih yeebdíh biíc náó wãát daác wahap jĩ. Pánihna, nin náodih yeebdíh bũũ wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wã daacátji pahjeh, bũũ láabut biíc yoobó yeebdíh wã náhníat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h ñi jéihyat pínah niijná. 2 Dios naáwát di h naóh yapanit ã naóh daacátjidi h, jwĩ Maáh Jesucristo jwiít di h túi ubni ã wut atjidi hbut ñi túi náhninaá. Æ wut at di h jwiít ã naáwát túutni t yeebdí h jwĩ bohénap jĩ.

3 Nindi h ñi túi náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ñinahni t, Jesúih dooná di h túbit deoh naóhni t ã jumbi pna caá.* 4 Nin pah ã ni íj deoh naóhbi pna caá: “Wã jwúub dei jũóhbi pna caá”, Jesús ã ni íjichah yahna, ¿dépani h tigaá ã jígo hcan? Æ jwúub dei jũóhcan ni ít. Nin baác ã jwí h jum at túttimah, jwĩ ñowãji ã wun at túttimah, ni hat biíc yoobó páantjeh ã jumna caá”, ã ni íjbi pna caá.* 5 Páant ni íj deohna, nindi h ã náhnican caá: Dios ã wut atjĩ h nin baác di h, jeá di hbut ãt chãjap wut jĩ. Nin baác mahjeh ã jumuchah, caandí h ãt wáac juyát túutap wut jĩ, baác ã jígo hat pínah ni íj ná.* 6 Páni hat túttimah, pobyitjĩ h nin baác di h moondi h ãt yoh beedánap wut jĩ.* 7 Páni h chãjna, iigátjĩ h ã yoh beedáat pínah jãti h, ã wut atjĩ h muntih Dios jeá di h, nin baác di hbut ã wap jwuhna caá. Péeni yeó jáap di h, caandí h náahcannit di h peéh chãjni t, jeá di h, nin baác di hbut iigátjĩ h ã yoh beedábi pna caá. Páni h peéh chãjna, queé di h iiguípna ã yohbi pna caá.

8 Wã oinitá, nindi hbut ñi túi náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiít jwĩ ni íj jenah joyóchah yahna, Diosboó ã enechah, biíc yeó jáap pahjeh caá. “Biíc yeó jáap bahni jeh caá”, jwĩ ni íj jenah joyóchah yahna,

Dios ã enechah, mil jópchi pah ã jumna caá.* 9 Jwĩ Maáh di h biquína nin pah ã ni íj jenah joiná yah caá: “Dios ã ni íj átji pah chãjat túut ni íj ná, maatápdih ã páina caá”, ã ni íj ná yah caá. Obohjeéhtih, páni hcan caá. Cãacwá di h túi ubíhna, caandí h ã jepahat pínah di h pái jwuhna caá ã chãjap. Biíc cãac di h iiguípna ã yohíhcan caá. Ni hat cãacwã ã yéejat di h jígahni t, táni boodi h ã túut ñumát pínah di h ã náah yacna caá.*

10 Obohjeéhtih, ñumni cãac muú mínah ã náhnicah, ñumú di h ã waadát pahjeh, jwiítboó jwĩ náhnicah, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jũóhbi pna caá. Páant ã jũúwá chah, búdi yáani t, jeáboó ã bũudáh bejbi pna caá. Caánboó jumni t cúiwã, wi dh, yeobút ã i íg beedáh bejbi pna caá. Nin baác, ni hat ninboó jumni, cãacwãbut ã i íg beedáh bejbi pna caá.*

11 Páni hna, “Ni hat ã beedáh bejbi pna caá”, Dios ã ni íjichah joinít, yéejat di h cádahni t, Dios ã náahat pahjeh chãjat caá jwiít di h náahap.

12 Jwĩ Maáh nin baácboó waícanjeh ã jwúub dei jũúwát pínah di h wéi páni t, táni jeh ñi chãjaá. Caán yeó jáap di h jeáboó jumni ã i íg beedáh bejbi pna caá. 13 Obohjeéhtih, Dios ã ni íj átji pahjeh ni hat di h ã túut ñumát pínah di h jwĩ wéi páina caá. Ni hat ã i íg beedát túttimah, jáap jeá, jáap baác di hbut Dios ã chãjbi pna caá. Caán jáap baácboó túi chãjni t jeh ã jumbi pna caá.*

14 Páni hna, wã oinitá, Diosjeéh túi jum at túut ni íj ná, jwĩ Maáh ã jwúub dei jũúwát pínah di h wéi páni t, ñi túi chãjaá.* 15 Maatápdih ã jígo hcan enni t, nindi h ñi náhninaá: Dawá caandí h jepahni t di h ã túi ubat pínah ã judh jwuhuchah, queé di h ã pái jwuhna caá. Biíc yoobó jwĩ dée jwĩ oini Pablodi h Dios ã jéihyanachah, yeebdí h ãt daác wahap tajĩ. 16 Páant míc caá Pablo Cristo ã jwúub dei

* 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18

* 3:4 Ex 12.22

* 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2

* 3:6 Gn 7.11

* 3:8 Sal 90.4

* 3:9 Ez 18.23; 33.11

* 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15

* 3:13 Is 65.17; 66.22; Ap 21.1

* 3:14 Jud 24-25

jūwát pínahdih naóhna, āpī daác wahap. Biquí láana jwī beh joíca naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátdih bita túi jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacátdih ī túut nuumjéhna caá. Ā daacát yoobópdih ā jumuchah yuhna, mácah ī jwúub naóhna caá. Dios naáwátdih ī daácni núonajidihbut páantjeh mun tigaá ī chājap. Páant ī chājat jíib, Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Ā pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah jéihna, ñi túi chājaá. Yeejépwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túut niijná, queétdih ñi joicá bojoó.

¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiítdih túi ubnidih chah ñi túi jenah joyoó. “Weemdíh búdí oinit, ā túi teo wáacbipna caá”, ñi níj náhninaá. Yeó jáap jumat pah “Meém túini, chah wēpni caá ma jumap”, jwī níj wēi naóh jíih. Páant tíi ā jumap nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumat

¹ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih yeebdih wã naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jumni,* ded pah Dios ã jumatdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumat tútnibut át jumap wut jĩ. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwãdih Jesúsboó naóh yapani ã jumap jĩ. Æ naáwãchah joinít, jwiítjeh caandih jwĩ enep jĩ. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandih jwĩ pej jumap jĩ. ² Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumat tútni, nin baácboó ã jũwát pínah jãtjeh ã íp Diosjeéh jumni nin baácboó át cáac jumap tajĩ. Caandih enniti bũũ ãih doonãdih yeebdih wã naóhna caá.* ³ Jwĩ íp Diosjeéh, ã wũũh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna caá. Pánihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ ípjeéh, ã wũũhjeéhbut ñi túi jumat pínah niijná, jwĩ ennijidih, jwĩ joiníjdihbut yeebdih wã naóhna caá. ⁴ Biícidih wẽinit jwĩ jumat pínah niijná, nindih yeebdih wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwĩ jumat

⁵ Dios wũũh jwiítidih ã naóhni bohéatdih bũũ yeebdih wã naóhna caá. Dios túini yoobát jumna, baabát panihni caá. Dedé yéejat wihcah, dupúat caandih ã wihcan caá. ⁶ Jwiít yeejép chãjnit, dupúat panhipboó jumna yuhna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá. ⁷ Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jumat pah muntih jwiítbut jumna, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. Æihwãjeéhbut jwĩ túi jumna caá. Caandih jwĩ jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wũũh Jesucristo cruzboó wun wũhñit, ãih meépjĩh jwiítidih yéejat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸ “Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwĩ

jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwãdih jwĩ túi jenah joicán caá. ⁹ Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjatdih Diosdih jwĩ naáwãchah, caandih ã quíib bũũdbípna caá. “Dios yoobópdih jumni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. ¹⁰ “Weém yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwãdih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wãacat

¹ Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdih wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ã ípdih jwiítidih ã naóh teo wãacipna caá. ² Jwiít yéejnit jwĩ jumachah, jwĩ yéejat Diosdih ã jãhna caá. Dios biícidih jwĩ túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ã wun wũhup jĩ.* Jwiítidihjeh nihcan, nihat baácidih moón jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã wun wũhup jĩ.

³ Dios ã wutat pah chãjna, “Æjeéh wã túi jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijná yuhna, ã wutat pah chãjcan, yeenit caá. Pánih yeenit, Dios naáwãdih ã jéihcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã wutat pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumatdih nin pah jwĩ jéihbipna caá: ⁶ Ded Diosjeéh túi jumni Jesucristo ã chãjatjeh pah muntih caanbút ã túi chãjbipna caá.

Jáap wutat

⁷ Wã oinitá, yeebdih bũũ wã daácni jáap wutat nihcan caá. Jon jãtjeh ñi jéihni wutatjeh tiggá. Yeebdih Jesúsih doonãdih jwĩ naáwãchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jĩ.*

⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ã jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwãdihbut ã oyat túutap jĩ. Dupúat panhipboó ñi jumachah, Cristo nin baácna jũhñit,

* 1:1 1 Jn 1.1,4; 6.68; 1 Jn 2.13-14 * 1:2 1 Jn 1.14,18 * 1:10 Pr 20.9 * 2:1 Ro 6.11-14 * 2:2 1 Jn 4.10 * 2:3 1 Jn 14.15,21,23 * 2:7 2 Jn 5-6 * 2:8 1 Jn 13.34; 15.12

caán dupúatdih ã baabánap jĩ. Pánihna, ã baabáat panhipboó jumnit, Cristo ã oyat tútatdih ñi jepahna caá.

⁹ “Weém baabárboó jumni Dios ã wútatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ã dée panihni Jesúhdih eníhcan, Dios ã wútatdih jepahcan, dupánapboó jumni caá. ¹⁰ Ded ã dée panihnidih oini baabárboó ã jumna caá. Pánih oina, caandíh dedé buugát panihni ã wihcan caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ded ã dée panihnidih eníhcan, dupánapboó ã bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ã chãjatdih ã jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ã jummat

¹² Wébítá, Cristo ã wun wúhatjĩh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. ¹³ Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁴ Wébítá, jwĩ ípdih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátidih túi jepahnit, wép ñuhnit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁵ Diosdih jéihcannit ded pah ã en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwĩ ípdih ã oican caá.*

¹⁶ Diosdih jéihcannit nin pah ã jumna caá: Yeejép chãjatdih ã en ñinahna caá. Bíí déedih wéi ennit, ã bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bíí déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wã jumna caá”, ã níj jenah joiná caá. Jwĩ ípboó páant ã jenah joyát túatcan caá. ¹⁷ Nin baác

ã buudúchah, ded pah cãacwã yeejép ã náah jenah joyátbut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah chãjnitboó páantjeh ãjeéh ã jumbípna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

¹⁸ Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah toáh jũóhna caá ã chãjar. “Cristodih tabit en jũihni ã jumbípna caá”, ã níjíchah, ñiát joiná jĩ. Pánihna, buu dawá ã jũúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahnijeh ã judhna caá”, jwĩ níj jéihna caá. ¹⁹ Queét Cristodih en jũihnit jwĩ cãtíh jumna yuhna, jwiítidih ã éemp yoh bacap jĩ. Páant ã bacatdih ennit, Jesúhwã yoobát ã nihcatdih jwĩ jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwĩjeéh ãta chão tágaá. Jwĩjeéh páantjeh ã jumuchah nihna, Cristodih en jũihnit ã jummatdih jwĩta jéihcan tagaá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu ã jumuchah, yeéb nihat Cristoíh dooná yoobópdih ã jummatdih ñi túi jéihna caá.* ²¹ Yeebdíh naóhna, “Queét ã túi jéihcan caá”, wã níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ã wihcatdih ñi túi jéihna caá. ²² Nin pah caá yeeni ã níjíp: “Jesús Dios ã wahní nihcan caá”, ã niijná caá. Ded “Jesús Dios wũúh nihcan caá”, níj naóhni Jesucristodih, jwĩ íp Diosdíhbut en jũihni caá. ²³ “Dios wũúh Jesús nihcan caá”, níjní jwĩ íp Diosjeéh ã túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wũúh caá”, níjníboó jwĩ ípjeéh ã túi jumna caá.

²⁴ Yeéb Jesúsdihi jwíh jepahnit, ded pah ã jummat doonádih ñi joyóp jĩ. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúsdihi, ã ípdihbut ñi túi pej jumbípna caá. ²⁵ Nin pah Jesús jwiít áihwãdih ã níj naáwáp jĩ: “Yeéb wãjeéh páantjeh ñi túi jumbípna caá”, ã níjíp jĩ.

²⁶ Yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojat pínah níjní, wã naóh daácna caá.

* 2:10 Ro 13.12-14 * 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16

27 Jesucristo yeebdíh Túini Espíritudih ãt wãhãp taga. Ñijeéh jumnit, yeebdíh ã túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ã naóhcan caá. Páant ã bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, ã bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnuú.

28 Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnuú. Pánih jumnit, ã jwúub dei jũúwúchah, úumcan, ñi tíccan niít. 29 Jesucristo túini ã jummatdih yeéb ñi jéihna caá. Pánih jéihnit, nihat túi chãjnit Dios weh ã jummatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwĩ jummat

1 Jwiít dih bainí oican, “Yeéboó wã weh caá”, Dios ã niijná caá. Æ oinit jumna, jwiít ã weh caá. Pánihna, yéej chãjnitboó Diosdih jéihcan, jwiít ã wehdihbut ã jéihcan caá.* 2 Wã oinitá, buu Dios weh jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwĩ jummat pínahdih jwĩ túi jéih jwãhcan caá. Jesucristo ã jígohochah, caandíh ennit, ded pah ã jummatdih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih jéihnit, caán ã jummat pah muntih, jwiítbut jwĩ jummat pínahdih jwĩ jéihna caá. 3 Det Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínahdih pãinitboó yéej chãj cádahnit, ã túi chãjat pah muntih ã tút nuumná caá.

4 Nihat yéej chãjnit Dios ã wãtadidih yap yohnit caá. Dedé yéej chãjat Dios ã wãtadidih yap yohat ã jumna caá. 5 Cãacwã ã yéej chãjatdih yohni pínah Cristo ã cãac jummatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéejat wihcan caá.* 6 Ded Cristo biícidih jumni páantjeh ã yéej chãjca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chãj cádahcan, Cristodih jéihcan, ãih nihcan caá. 7 Wã oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat túi chãjnit Jesucristo yoobópdih ã jummat pah muntih, queébtut yoobópdih ã jumna caá. 8 Obohjeéhtih, yéej chãjniboó nemépwã ã maáh ã jumna caá. Nemépwã ã maáh bácah, biíhmahjeh yeejép chãjni caá. Páant

ã chãjatdih yoh beedáni pínah Dios wãúh nin baácboó ãt cãac jumãp tají.*

9 Det Dios weh jumna, jwĩ íip Dios ã jenah joyát pah queétdihbut ãt jenah joyát túutãp taga. Pánih jenah joinít, ã wẽpat ãjeéh ã jumãchah, páantjeh ã yéej chãjcan niít. 10 Nin pah Dios weh, nemépwã ã maáh wehbut ã jummatdih ñi jéihbipna caá: Túi chãjcanit, ã déewãdih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwã ã maáh weh ã jumna caá.

Jesúhwã ã míc oyat

11 Yeéb Jesucristodih jwĩh jepahnit, “Míc oyat caá náahap”, jwĩ niíj bohéatdih ñi joyóp jĩ.* 12 Caín ã jummatji pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwã ã maáh jumna, ã úuddih ãt mao yohop wãt jĩ. ¿Dépanih tigaá ã úuddih ãt mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandíh yeebdíh wã naóhbipna caá. Caín yéej chãjni jumna, ã úudboó túi chãjni ã jummatdih íijnit, caandíh ãt mao yohop wãt jĩ.*

13 Páant tigaá yéej chãjnitboó yeebdíh ã eníhcan caá. Pánihna, ã en jũihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdíh ã en jũih?” ñi niíj jenah joicá bojoó. 14 Yeejép chãjnit, iiguípna bejnit pínah jwĩ jumãp yah jĩ. Obohjeéhtih, buu jeáboó bejnit pínah jumna, túiniboodíh tút nuumná caá jwĩ chãjap. Jesúhwãdih oina, jwiít dih ã tút nuumát dih jwĩ jéihna caá. Ded cãacwãdih oicanni iiguípna bejni pínah ã jumna caá.* 15 Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandíh ã jumãp. Pánih jumna, Dios ã enechah, cãacdih mao yohni biíc yoobó ã jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jumcan niít”, ñi niíj jéihna caá. 16 Ded pah oyat ã jummatdih nin pah jwĩ jéihna caá: Jwiít dih búdí oina, Diosjeéh páantjeh jwĩ jummat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ã wãn wãhãp jĩ. Páant ã wãn wãhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwĩ niíj jéihna caá. Pánihna, jwiítbut wãna yahna, jwĩ déewãdih

* 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15
Jn 5.24 * 3:16 Jn 15.13

* 3:11 Jn 13.34; 15.12 * 3:12 Gn 4.8 * 3:14

túi oinit, teo wáacat caá náahap.*
 17 Dawá bií dée bíbohni, ã dée panihni moh yéejnidih enna yuhna, caandíh jīgah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá. 18 Pánihna, wā weh panihnitá, “Bitadih wā oina caá”, niijná, jacjeh pohba niijcát caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwĩ jummat

19 Cãacwãdih túi oina, Dioíhwã jwĩ jummatdih jwĩ jéihna caá. Pánihna, ã peéh chãjat pínahdih humcanjeh, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. 20 “Yéejat jīb weemdíh ã jumna nacaá”, jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Dios nihadidih jéihni jumna, jwĩ jenah joyátidihbat ã túi jéihna caá. Pánih jéihna, ãihwã jwĩ jummatdih jwĩ túi jenah joyát pínah niijná, jwiítidih ã teo wáacbipna caá. 21 Wã oinitá, “Dios wã yéejatdih ãt yoh tagaá”, niij jenah joinít, humcanjeh, Diosjeéh jwĩ túi jumna caá. 22 Pánih jumnit, Dios ã wutatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwĩ chãjachah, caandíh dedé jwĩ wúbátdih jwiítidih ã wãhbipna caá. 23 Nin pah jwiítidih ã wutna caá: “Wã wũh Jesucristodih túi jenah joinít, bita ãihwãdihbat ñi oyoó”, ãt niijp wut jĩ.* 24 Dios ã wutatdih túi jepahnitboó ãjeéh ã túi jumna caá. Dios ijeéhbat ã túi jumna caá. “¿Dios wãjeéh ã jum niít?” jwĩ niij jéihíhichah, Dios jwiítidih ã wãhni Túini Espiritu “Jújuh, Dios majeéh ã jumna caá”, ã niij jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcannitdih ded pah jwĩ jéihyat

1 Wã oinitá, “Túini Espiritu weemdíh nin pah ã niij naáwát túutna caá”, niij yeenit, dawá ã jumna caá. Pánihna, Dios ã naáwát túutni ã jummatdih jéihyat túut niijná, ded pah ã naáwátidih ñi túi joyoó. Dios naáwát biíc yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bojoó. 2 Yoobópdih Túini Espiritu ã naáwát túutni nin pah ã niij naóhbiipna caá: “Jesucristo jwiít panihni cãac jumna yuhna, Diosjeh ãt jumap wut

jĩ”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wãhni ã jumna caá. 3 Obohjeéhtih, nemépwã ã maáh ã wãhniboó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã niijbípna caá. Páant niijní Dios ã wãhni nihcan, Cristodih en jũihniíh caá. Cristodih en jũihniíhwã dawá ã jummat pínah doonádih ñitát joi tagaá. Bũũ nin baácboó dawá ã jumna caá.*

4 Obohjeéhtih, yeébbóó, wã oinitá, Dioíhwã ñi jumachah, Túini Espiritu ñijeéh ã jumna caá. Jesúsdih jepahcannit, nemépwã ã maáh ã wēpat chah, Túini Espirituboó ã wēpna caá. Pánihna, yeebdíh ã yee naáwáchah yuhna, caán ã wēpatjĩh queétdih yap yohnit ñi jumna caá. 5 Queétdioó Dioíhwã nihcah, ã bohéatbat Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ã bohéatdih ã túi wēi joiná caá.*

6 Obohjeéhtih, Dioíhwã jumna, ã naáwátidih jwĩ bohénachah, ãihwãboó jwiítidih ã túi wēi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwĩ naáwáchah, ã joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwátidih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni ã jummatdih ñi jéihbiipna caá.*

Dios oini caá

7 Wã oinitá, oyat wēpat Dios jwiítidih ã wãhachah, bita ãihwãdih jwĩ oi jĩh. Det bitadih túi oinit Dios weh ã jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosdih jéihnit, ãjeéh ã túi jumna caá. 8 Dios oini ã jumachah, bitadih oicannit, Diosdih jéihcan, ãjeéh ã jumcan caá. 9 Dios ã wũh biíc jumnidih nin baácboó ãt wah deyanap tajĩ, ã wēpatjĩh Diosjeéh wēinit, páantjeh jwĩ jummat pínah niijná. Pánih chãjna, ded pah ã oyatdih jwiítidih ãt jéihyanap tajĩ.* 10 Oyat yoobát nin pah caá ã jumap: Diosdih jwĩ oyat pah nihcan, jwiítidih Diosboó ã oyat pah caá oyat yoobát ã jumap. Jwiítidih bádí oinit, jwĩ yéejat jīb iiguípna bejat déejidih túi wbat túut niijná, Dios ã wũhdih ãt wun wãhat túutap wut jĩ.

11 Wã oinitá, Dios jwiítidih caan páh bádí ã oyochah, jwiítbat túi míic oyat

* 3:23 Jn 13.34; 15.12,17 * 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7

* 4:5 Jn 15.19

* 4:6 Jn 8.47

* 4:9 Jn 3.16

caá náahap. ¹² Nihat Diosdih encannit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwĩ míic oyochah, Diosjeh jwĩjeéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã náah yacat pah ã oyatjĩh bitadiah jwĩ táí teo wáacna caá.* ¹³ Dios jwiítidih ãih Túini Espíritudih át wãhup taga. Páant jwĩjeéh ã jumuchah, “Dios biícidih wã jumna caá. Wãjeéh caanbút ã jumna caá”, jwĩ níj jéihna caá.* ¹⁴ Jwĩ íip ã wũúhdih nin baácboó át cãac jummat túutup tajĩ, cãacwãdih ã táí ubat pínah niijná. Páant ã cãac jummat túutnijidih jwiítjeh jwĩ enep jĩ. Pánih ennitji, bitadiah jwĩ jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wũúh caá”, niijníjeh Diosjeéh ã táí jumna caá. Diosbut ãjeéh ã táí jumna caá.

¹⁶ Dios jwiítidih ã oyatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwĩ táí jenah joiná caá. Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánihna, ded bitadiah oini Dios biícidih ã jumna caá. Diosbut ãjeéh ã jumna caá. ¹⁷ Pánih Dios biícidih jumna, caandíh, bitadiahbut jwĩ táí oina caá. Pánih oina, cãacwã ã yéejat jíib peéh chãjat yeó jáapdih úumcanjeh, jwĩ táí jumbipna caá. Cristo ã íip Dios biícidih ã jumuchah, jwiítbut nin baácboó jum jwuhna, biíc yoobó caán biícidih jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, ã jwúub dei jũúwúchah, jwĩ úumcan niít. ¹⁸ Ded Diosdih oini ã oyatdihbut jéihna, caandíh ã úumcan niít. Pánih táí oina, jwĩ oinidih jwĩ úumcan caá. Obohjeéhtih, biíhdih úumna, caán ã peéh chãjat pínahdih jwĩ úum jenah joiná caá. Pánihna, jwĩ úumnidih jwĩ oican caá.

¹⁹ Dios jwiítidih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadiahbut jwĩ jéih oina caá. ²⁰ Ded ã dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wã oina caá”, niijná yuhna, ã yeena caá. Biíhdih enna yuhna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá. ²¹ Pánihna, nin pah jwiítidih Jesucristo ã níj wutup jĩ: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidihbut oyat caá náahap”,** ã

niijíp jĩ.*

5

Dios weh yéejatdih ã yap yohat

¹ Det Jesúsdi “Dios ã wahní Cristo caá”, niijnít, Dios weh ã jumna caá. Det jwĩ íip Diosdih táí oinit, ã wehdihbut ã oina caá. ² Diosdih oina, ã wutadidih jepahnit, ã wehdihbut jwĩ oyat yoobópdih ã jummatdih jwĩ jéihna caá. ³ ã wutadidih jepahnajeh, Diosdih jwĩ táí oina caá.* Caandíh oina, jwiítidih ã wutad wái náah jumni nichan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chãjatdih ã jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wēpatdih táí jenah joiná, Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah, jwĩ jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wũúh caá”, níj jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wũúh ded pah ã jummat

⁶ Jesucristo nin baácboó át cãac jumap tajĩ. ã tewat pínah jãtíh, Juan Daabánidih ã daabáát túutup jĩ. Túttimah, cruzboó wun wãhna, ãih meépdih ã yohop jĩ. Pánihna, mahjĩh ã daabáátidih, cruzboó ãih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wũúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Túini Espiritubut “Nin Dios wũúh tigaá”, jwiítidih ã níj jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wũúh ã jummatdih nit biíc peihcannit jéihyanit ã jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ã jéihyanachah, mahjĩh ã daabáátjidih, ãih meép ã yohatjidihbut jenah joinít, Jesús Dios wũúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá. ⁹ Cãacwãjeh ã naáwáchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwĩ niijná caá. Páant niijnítidih jwĩ joiná yuhna, jwĩ íip ã wũúhdih naóhna, cãacwã ã naáwát chah ã jumuchah, caánboodíh táí joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wũúhdih ded táí jenah joiní “Jesús Dios wũúh ã jummat dooná yoobópdih tigaá”, ã níj jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ã wũúhdih ã naáwátidih joyáh

* 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 * 4:14 Jn 3.17 * 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31 * 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18

bojni “Dios yeeni caá”, ã niijná caá.
 11 Nin pah Dios jwiít dih ã niij jéihyana
 caá: “Wã wũúhdih túi jenah joinít,
 páantjeh wãjeéh ñi jumbípná caá”, ã
 niijíp jĩ. 12 Dios wũúh Jesúsdih ded
 túi jenah joiní, Diosjeéh páantjeh ã
 jumna caá. Obohjeéhtih, ded Jesúsdih
 jepahcanni, Diosjeéh ã jumcan niít.*

Juan ã péé naáwát

13 Yeéb Dios wũúhdih túi jenah
 joinít dih naóh daácna caá wã chãjap,
 páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi
 jéihyat pínah niijná.*

14 Dios ã náahat pah caandíh jwĩ
 wũúbúchah, jwiít dih ã joyátdih jwĩ túi
 jéihna caá. Pánih jéihna, wũumcanjeh
 caandíh jwĩ wũúbhna caá. 15 Páant ã
 joyátdih jéihna, “Wã wũúbát dih át wãh
 tagaá”, jwĩ niij jéihna caá.*

16-17 Yeéb ñi dée panihni ã yéej
 chãjachah ennit, Diosdih ñi wũúbú, ã
 yéejat jíib caandíh iiguípna ã wahcat
 pínah niijná. Páant ñi wũúbúchah,
 Dios caandíh ã túut nũumbípná caá,
 ãjeéh páantjeh ã jummat pínah niijná.
 Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh
 náahcan, yap yohnit, ãihwãdihbut
 eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá.
 Pánihniboodíh ñi wũúbát pínahdih wã
 wutcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih
 yap yohat míic caá. Obohjeéhtih, bíih
 yéej chãjat iiguípna ã bejat túutcan
 caá. Pánih chãjnit dih caá wũúbát
 náahap, ã túut nũumát pínah niijná.

18 Dios wũúh Jesús ãihwãdih ã túi en
 daoná caá, nemépwã ã maáh queétdih
 ã yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios
 weh páantjeh ã yéej chãjcan caá”, jwĩ
 niij jéihna caá. 19 “Jwiítboó Dioíhwã
 jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, nihat
 Diosdih náahcannit dih Satanás caá ã
 wutap”, jwĩ niij jéihna caá. 20 “Dios
 wũúh nin baácboó cãac jumnit, Dios
 yoobátdih jwĩ jéihyat pínah niijná,
 jwiít dih ã jéihyanap jĩ”, jwĩ niij jéihna
 caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ã
 wũúh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna
 caá. Jesucristo Dios yoobát jumna,
 páantjeh Diosjeéh jwiít dih ã túi jummat

túutna caá.* 21 Wã weh panihnitá,
 jñi túi chãja chaáh! Pãpnidih ñi wẽi
 wũúbhca bojoó.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Juan

* 5:12 Jn 3.36 * 5:13 Jn 20.31 * 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúíhwādh waóhni, meém Dios ã ñíonihdih ma weh panihnitdihbut wā daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém biícjeh pohba nihcan, nihat túini doonádih jéihnitbut yeebdíh ì oina caá. ² Jwiít nihat caán túini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwí túi jenah joí cádahcan niít. Pánih jumna, yeebdíh bádí jwí oina caá. ³ Dios jwí íp, Jesucristo ã wáúhbut bádí oinit, yeebdíh ì jīgah en teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwí íp jwiít nihatdih ã wútat pah, Jesús ã bohéatdih biquína ma weh panihnit ì túi jepahat doonádih joinít, bádí wā wēina caá.* ⁵ Némá, bue meemdíh wā naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdih jwíh jepahnit jwí jumachah, nin pah jwiítidih ã niíj wútap jī. “**Ñi míc oyoó**”, ã niijíp jī. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwí oyat dée caá.* ⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ã wútat pah jwí túi chājbipna caá. Pánihna, jwíh jepahnit ñi joyátji pah buebut nin pah yeebdíh wā wútna caá: Bitadih oinit, ñi túi teo wáaca.*

Dawá yeenit ì jummat

⁷ Páant niijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ã cáac jummat dooná yoobópdih nihcan caá”, niijnít, dawá ì yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jūihni pah ì jumna caá.* ⁸ ¡Queétdih ñi túi chāja chaáh! Cristodih ñi teo wáhat jíib ñi buecát pínah niijná, ì yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ã chājbipna caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wā jenah joyát caá chah ã túyap”,

niíj jenah joinít, jwí ípíhwā nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwí ípjíh, ã wáúhjīhbut túi biícidih ì jumna caá.*

¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwátidihjeh caá wā bohénap”, niijná yehna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ã juibínachah, caandíh wēi jwááhcanjeh, ñíih muedíh ñi waadát túutca bojoó.

¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chājni caá. Pánihna, caandíh wēi jwááhniiboó yeejép chājnidih teo wáacna caá ã chājap. Páant ñi chājca bojoó.

Á pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yehna, caandíh wā daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb biícidih míc wéheat túut niijná, yeebdíh enedih wā bejínna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihat biícidih jwí túi wēibipna caá.*

¹³ Ninjīh bóli, ma jwan panihnih, Dios ã ñíonih, mi weh meemdíh ì túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Juan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3

* 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin náodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bíicdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bíicdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, míih bácahbut ā túi jumat pínahdihbut meemdih wā úbhna caá.

³ Biquína Jesúhwā wā pebhna jwinít, ded pah ma jumat doonádih jwiít dih ī naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdih āpī chājna caá”, ī niij naáwáp be. Páant ī niijíchah joinít, búdí wā weñep be.* ⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh ī túi chājat doonádih joinít, búdí wāpī wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ī jumachah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwī Maáh Jesús dih yoobópdih jepahni ma jumna caá. ⁶ Biquína queét bohé jibnit jwī pebhna jwinít, jwiít Jesúhwā jwī míc wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādh ā túi oina caá”, jwiít dih ī niijíp jī. Pánihna, ma pebhna ī jwáub jwibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, ī túi jwáub jib bejat pínah niijná. Páant míc teo wáacatdih Dios áihwādh ā náah yacna caá. ⁷ Queét Jesúh túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó ī teo wáacat pínahdih īpī náahcan caá. ⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwāboó queétdih wēi jwāáhnit, jwī teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bíicdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátdih bitadih jwī jéihyana caá.

Diótréfes yeejép ā chājat

⁹ Caanjih moón Jesúhwādh wā daác wahap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótréfes

wāt jumni, caanjéh wutni jumíhna, weemdih át jepahcap wut be. ¹⁰ Pánihna, ñi pebhna wā jwibínachah, ded pah ā chājatdih yeéb Jesúhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép āpī naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpī chājna caá. Jesúhwā áih túini doonádih naóh jibnitdih wēi jwāáhcan, áih mūdih āpī waadát túatcan caá. Bitá caanjih moón Jesúhwāboó bohé jibnitdih ī wēi jwāáachah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ñi wēi jwāáhca bojóó”, āpī niij wutna caá. “Queétdih ñi wēi jwāáat jíb jwiít Jesúhwā jwī míc wáacapboó ñi jwáub waadca bojóó”, āpī niijná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā ī chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboodih ma en yacaá. Túi chājnit Dioíhwā ī jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit ī jumna caá.*

Demetrio ā túi chājat

¹² Demetrio wāt jum niboodih nihat cáacwā ī túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chājatdih enna, túini ā jumatdih ñi jéihna caá. Weembút caandih páant tigaá wā niijíp. Páant wā niiját yoobópdih ā jumatdih ñi jéihna caá.

Ā naóh péaat

¹³ Meemdih chah naáwíhna yuhna, caandih wā daáquíhcan caá. ¹⁴ Waícanjeh meemdih enedih wā bejihna caá. Caanná jwibínit, meemdih wā míc wéhebiipna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ā teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná. Ninjih jumnit jwī chéenwábut meemdih ī túyat túutna caá. Caanjih moón jwī chéenwā nihat ī túy naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Juan

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10 * 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wāhni, yeéb Jesúíhwādhin nin náodih wā daác wahna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, át níwip tagaá, áihwā ñi jummat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ã túi wapna caá, caandíh ñi túi jenah joí cádahcat pínah niijná. ² Dios yeebdíh búdí oi jǐgah ennit, ã teo wáaca naáh, ájeéh ñi túi jummat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah í jummat

³ Wā oinitá, Dios jwiítdih iiguípna jwī bejat déejidih ã túi úbatdih búdí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh í yee bohéatdih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh ñi cádahca bojóo. Caandíh joiná, Jesucristodih ñit túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ã jumna caá. Á túut nuumcán niít. ⁴ Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ñi pebhna ít jwibínap tagaá. Ñijeéh jummit, nin pah yeebdíh í niij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwā ñi jumachah, yeéb bita yaádhjīh ñi yéej chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ã peéh chājcan niít”, í niij bohéna yuh caá. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ã náahcan caá”, í niij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ã peéh chājat pínahdih jon jātih ã naáwátdih naóh yapanit ít daacáp tajī.*

Dios queétdih ã peéh chājat pínah

⁵ Bua nindih ñi túi jéihyechah yuhna, yeebdíh wā jwúub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jummitdih ã bacaat túttimah, íjeéh jummit caandíh jepahcannitdih át mawap wut jī.* ⁶ Biquína ángelwādhin ã chājatjidihbut

ñi náhninaá. Queét Dios ã wuttdih ít jepahcap wut jī. Nump maáta Dios queétdih ã waadánachah yuhna, queétoó chah maáta ít jumíhip wut jī. Pánihna, Dios ã jummat tútatjidih í cádahat jíib dupánapboó yohnit, ítah tōp panihnijīh Dios queétdih át chéo jwejep wut jī. Péeni yeó jápdih queét ã chéo jwejnitdih ã peéh chāj bipna caá.* ⁷ Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbbit jumni tútchinadih moonbát ded pah í yapatjidih ñi náhninaá. Yaádhdhin yeejép chājnit, neoná mícjehbut búdí yeejép ít chājap wut jī. Páant í chājatji peéh Dios queétdih át cáo yohop wut jī. Páant ã cáo yohochah, iiguípboó jummit, yeejép í yapat ã buudcán niít. Pánihna, iiguípboó Dios queétdih ã peéh chājatdih náhninit, caandíh nihat cáacwādhin túi jepahat caá náahap.*

⁸ Páant yeejép í chājatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó biíc yoobó ípī chājna caá. Pánih chājnit, “Oo jámat jígoat déedih wā enechah, Dios nin pah ã chājat tútat be”, niij yeenit, queétjeh íih bácahdih ípī yéejana caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā í maátadihbut ípī jepahcan caá. Ángelwādhin “Queét túcannit, dedé pínah nihcan caá”, ípī niijná caá.* ⁹ Obohjeéhtih, jon jātih Moiséih bácahdih úb bejīhna, ángelwā í maáh Miguel* nemépwā í maáh Satanásjīh ít míc jūihñup wut jī. Pánih míc jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cáacwādhin ã mawachah, áih bácah wīih pínah ã jumna caá”, át niij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ã yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdíh ã peéh chāja naáh”, át niijjéhjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh yee bohénitboó ded pah ángelwā í jummat, Jesucristo ã wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niijnít, ípī yeejép naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejép

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3 * **1:4** 2P 2.1-2 * **1:5** Ex 12.51; Nm 14.29-30 * **1:6** 2P 2.4 * **1:7** Gn 19.1-24; 2P 2.6 * **1:8** 2P 2.10 * **1:9** Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * **1:9** Zac 3.2; 2P 2.11

chājat pínahdih ī tūi jéihna caá. Nuñúpwā jenah joicánjeh īpī chājat pah, queétboó yeejép īpī chājna caá. Páant yeejép ī chājat jīb, Dios queétdih búdí ā peéh chājbpna caá.*

11 Caín ded pah yeejép ā chājatji pahjeh muntih queébtat īpī chājna caá.* Balaam* dinerodih búdí bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queébtat dinerodih bidnit, yeebdíh ī yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandíh ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénit caandíh ī yap yohochah, queétdihbut ā mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queétdih ā peéh chājachah, queét búdí yeejép ī yapbipna caá. 12 Yeéb Jesúsíhwāboó ā oyatdih wēi jenah joinít, bícdih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, ñijeéh īpī jeémpna caá. Pánih jeémpnit, ī weñat pínahdihjeh jenah joinít, bícdih ñi tūi jummatdih ī yéejana caá. Nin pah queét ī jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā buugcát pah, “Bohénit jwī jumna caá”, niijná yuhna, tūi jenah joicánnit jumna, bitadih īpī teo wáaccan caá. Nin pahbut ī jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanni pah ā jumuchah enna, ā mínah caandíh āpī dug yohna caá. Pánihat pah, cāacwādih yee bohénitboó wunnit pah ī jumuchah, Dios iiguípna queétdih ā bejat túutbipna caá.* 13 Nin pahbut ī jumna caá: Búdí mujdih jumni búdí nolihatna muj jwéejdih moópni búdí wíijnidih āpī yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios ā watatdih jepahcannit, cāacwādih īpī yeejép chājap. Nin pahbut ī jumna caá: Dios ā bejat túutni namá panihnidih cáiwā ī bejcat pah, Dios queétdih ā bohéat túutat pah ī bohécan caá. Páant ī yee bohénachah, Dios queétdih peéh chājnit, páantjeh tubit dupánapboó ā jummat túutbipna caá.

14-15 Adán ā jumma Enochoó,* Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah āt niij naóh yapajip taga: “Nihat cāacwādih ñiwat túut niijná, jwī Maáh dawá āih tūinit ángelwā bícdih ā dei jūóhbipna caá. Pánih ñionit, Diosdih náahcannitboó yeejép ī chājatji jīb ā peéh chājbpna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép ī naáwátji jībbut ā peéh chājbpna caá”, āt niijjip taga. Pánih naóhna, yeebdíh yee bohénitdihbut naóhna āt chājip taga. 16 Queétdih ded pah ā yapachah, Diosdih, bitadihbut yeejép īpī wéhena caá. Yeejép jenah joinít, ī náahat pahjeh īpī chājna caá. “Yeéb tūi joinít ñi jumuchah, weém wā tūi jéih bohéna caá”, īpī niijná yuh caá, bita queétdih wēinit, ī tūi jepahat pínah niijná.

Yeebdíh nin pah jummat caá náahap

17 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ā naáwát túutnitboó ded pah ī niij bohéatjdih ñi tūi náhninaá. 18 Nin pah yeebdíh īt niij bohénap wat jī: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátdih, āih cāacwādihbut tubit deohnit, ī náahat pahjeh cāacwā yeejép ī chājbpna caá”, īt niijjip wat jī.* 19 Páant ī niijnítjiboó yeéb bícdih ñi jummatdih ī yéejana caá. Queét Jesúsíh jepahcannit ī jumuchah, Tūini Espíritu íjeéh ā wihcah, ī weñat pínahdihjeh īpī chājna caá.

20 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, yeó jáap jummat pah Tūini Espíritu ā wēpatjīh wúbhnit, Jesucristodih chah ñi tūi jenah joyoó. 21 Pánih chājnit, yeebdíh búdí ā oyatdih náhnit, ā oyat chah jéihyat túut niijná, ā náahat pah ñi tūi chājaá. Pánihna, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh búdí oi teo wáaccnit, páantjeh ājeéh ā jummat túutat pínahdih ñi wēi páñaá.

22 Biquína Jesucristodih tac yoób tūi jenah joinítidih ñi jīgah en teo wáacá, Jesúsíh yoobópdih ī jepahat pínah niijná. 23 Bitaboó yee bohéatdih jepah jwíhndih Jesúsíh tūini doonádih

* 1:10 2P 2.12 * 1:11 Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * 1:11 Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14

* 1:11 Nm 16.1-35 * 1:12 2P 2.17 * 1:14-15 Gn 5.18,21-24 * 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3

ñi wēp naáwá, caandíh jepahnit, iiguípna ì bejcat pínah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép ì chājat pahjeh muntih chājnitdih ñi jīgah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, jñi túi chāja chaáh! ì yéej chājat pah muntih yeebbát biíc yoobó ñi chājcat túut niijná. Ì yéej chājatdih bádí íí enat caá náahap.

Diosdih ã pée wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwī Maáh Jesucristodih wun wūhat túutna, jwiít iiguípna bejnitjidih Dios át túi ubup taga. Pánih túi ubni jumna, yeebdíh ã jéih wapna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, ã pebhboó yeebdíh ã ñūhat túutuchah, yéejat wihcannit jumna, bádí ñi wēibipna caá.* Caanjéh Dios ã jumuchah, caandíh wēi naóhnit, “Meém chah túini, nihatdih Maáh jumna, chah wēpni, nihatdih jéihnibut ma jumna caá”, jwī niij jīh. Caán biíhmahjeh jumni, buubut jumni, páantjeh ã jumbipna caá. Páant ã jumuchah, nihat cāacwā caandíh bádí ì wēi naáwá naáh. Páant tíí ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Judas

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tútat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daác wahna caá. Jwĩ ípboó caandih ã naáwát tútuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwĩ jéihyat pínah niijná. Bahnijeh jũdhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihat wã enatjĩ, jwĩ íp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwũb naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daác wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã jũdhuchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih túi jepahnit, túi wẽinit ã jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daác wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tútchidih moón, Jesúhwãdih wã daác wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon jãtih jumni, bũbut jumni, túttimah, ã jwũb jũóhbipna caá.* Caán ã chúdup pebh Túini Espíritubut nihat jéihni ã oyatjĩh yeebdih ã teo wáaca naáh.*

⁵ Jesucristo ã oyatjĩhbut ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cãacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdih naóhni caá.* Æ wunat túttimah, waóh boopud jũóhni ã jwũb wuncan niít, páant muntih.* Pánihna, nin baácboó jumnit maáta ã chah Maáh caá.* Jwiítidih oina, ãih meépdih yohnit, jwĩ yéejat jíib peéh chãjat déejidih át yohop tajĩ. ⁶ Pánih yohnit, jwiítidih ãihwã chãjna, caandih mũbhñit, wẽi naóhñit pínahdihbut át chãjap wut jĩ, ã ípdih jwĩ teo wũhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wẽpni, nihat jwĩ Maáh ma

jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwĩ niij wẽi naóh jĩh. Páant tíi ã jumna nah.

⁷ Jãaj! Cristo mah tólihjĩh ã jwũb dei jũóhbipna caá.* Páant ã jwũb dei jũwáchah, nihat cãacwã ã enbipna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitjĩ, jwãagnitjibut ã enbipna caá. Æ jwũb dei jũwáchah, nihat nin baácidih moón ã yéej chãjatjidih jéihñit, búdí ã jũibípna caá.* Páant ã yapbipna caá. Páant tíi ã jumna nah.

⁸ Jwĩ Maáh Dios, chah wẽpni, nin pah ã niijná caá: “Weém biíh mah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwũb yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon jãtih wãát jumap jĩ. Bũbut wã jumna caá. Túttimah, wã jwũb jũóhbipna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembút Jesúh túini doonádih wã naáwát jíib yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut ã yéej chãjachah yũhna, Jesús ã teo wáacatjĩh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihat jwĩ Maáh ã jumna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíib Patmos wut jumni quewaboó ã yohni wã jumna caá. ¹⁰ Ninjĩh jumna, biíc chooát yeó jáapdih Túini Espiritu ã wẽpat weemdih búdí ã jumuchah, mũoni pah wã jumap be. Páant oo jumat panihatdih wã enat pónih, wã tãahmant Jesucristo wẽpép ái wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo ái yáanap be.

¹¹ Nin pah weemdih ái niijp be: “**Bũma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tútchidih moón wĩhwãdih ma wa-haá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih**

* **1:4** Ex 3.14 * **1:4** Is 11.2; Ap 4.5 * **1:5** Is 55.4 * **1:5** Hch 26.23; Col 1.18 * **1:5** Sal 89.27

* **1:6** Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * **1:7** Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * **1:7** Zac 12.10;

Jn 19.34,37 * **1:8** Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13

moondíh yuh b̄aca ma daác wahaá”,
ã niijíp be.

¹² Páant ã niijíchah joinít, weemdíh wéhenidih enat túut niijná, wã tac p̄áud ñuh̄ap be. Pánih tac p̄áud ñuh̄nit, orojíh ñ chãjniji siete jii cáagat nahnajih ñ jii cáagni páhanadih wã enep be. ¹³ Caan náhna cãtíh ñuh̄ni cãac pah jígoñni Jesucristodih wã enep be. Æih jítcha páha biíc yoobó b̄uug ñájni yégueh chóodih ã d̄uw̄ap be. Orojíh ñ chãjniji t̄opdih j̄óoh poómp yoób jui wái chéoni ã jum̄ap be.* ¹⁴ Æih waó yoóc túi baabní ã jum̄ap be. Æih quíbnabat t̄u ðopát t̄opna pah ã iiguíp be.* ¹⁵ Æih jítchanabat túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní ã jum̄ap be. Æ wéheat búdí dóo yáaat pah ã yáanap be.* ¹⁶ Æih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwãdih ã bíboh̄ap be. Íbat naá chénaabó jaco jum̄ni eeép naadíh ã chãác tewep be. Yeó iigát pah Æih móot ã yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, Æih jítcha pebh w̄unni pah wã b̄uugúp be. Páant wã b̄uugúchah ennit, caán Æih jéihyepmant bóo téihyãjíh weemdíh teo jáhanit, nin pah ã niijíp be: “Ma úmca bojóo. Weém biíhmah jum̄ni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jum̄na, caandíh wã jw̄úb̄ yohat túttimah páantjeh wã jum̄bipna caá.* ¹⁸ Weém báadhniyeh caá. W̄unni wãih jum̄ap yuh̄ j̄i. Jw̄úb̄ boo p̄ud j̄úoh̄ni wã jw̄úb̄ w̄uncan niit, páant m̄untih. Jw̄úb̄ booni jum̄na, cãacwãdihbut wã jéih jw̄úb̄ boocat túutna caá. Cãacwã iiguípna ñ bejat déedih weemjéh túi ub̄ni caá. ¹⁹ B̄uutéh ma enatjidih ma daacá. B̄uud ded pah ã jum̄atdih, túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwã wã jéihyepmant bóo téihyamant wã bíboh̄nidih ma túi beh joicáh, b̄uud meemdíh wã naóhbipna caá. Orojíh ñ chãjniji siete jii cáagat nahnajih ñ jii cáagni páhanadihbut wã naóhbipna caá. Caán siete cúiwã siete tútchinadih moón wíihwã ñ maáta panihni ñ

jum̄na caá. Queét wã naáwãtdih naóh yapanit ñ jum̄na caá. Orojíh ñ chãjniji siete jii cáagat nahnajih ñ jii cáagni páhana siete tútchinadih moón wíihwã ñ jum̄na caá. Queét wã naáwãtdih joinít ñ jum̄na caá”, Jesucristo ã niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

¹ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jw̄úb̄ niij naáwãp be, páant m̄untih: “Éfeso tútchidih moón wíihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Wã jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwãdih bíboh̄ni caá wã jum̄ap. Orojíh ñ chãjniji siete jii cáagat nahnajih ñ jii cáagni páhana cãtíh jibni caá, ded pah ã iigát jum̄atdih jéihyat túut niijná. Pánih chãjna, yeéb wíihwãdih en bejna caá wã chãjap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wã niij naóhna caá: ² Nihat ñi chãjatdih wã jéih beedána caá. Wíih túini doonádih bitadih ñi naáwãtdih, weemdíh ñi túi jenah joí cádahcatdihbut wã túi jéihna caá. Yeejép chãjnitdih ñi iiãtdihbut wã jéihna caá. “Jesúih túini doonádih naáwát náahna, jw̄iit ã wahnit caá”, bita ñ niijíchah yuh̄na, queétdih joinít, yee naóh̄nit ñ jum̄atdih ñi jéihyep be. ³ Wíih túini doonádih ñi naáwát jib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yuh̄na, queét yeenitboodíh ñi yap yohop be. Pánih yap yoh̄nit, weemdíh ñi cádahcan caá. Páant ñi chãjachah ennit, yeebdíh wã wéina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih túinit ñi jum̄uchah yuh̄na, nin pah weemdíh ñi yap yoh̄na caá. Weemdíh ñi jw̄iíh túi oyatji pah b̄uud biíc yoobó ñi oican caá. Ñi jw̄iíh túi míic oyatji pahbut b̄uud biíc yoobó ñi míic oican caá. ⁵ Pánihna, jw̄iíh oina, ded pah ñi chãjatjidih náhn̄nit, ñi

* **1:13** Dn 7.13; 10.5 * **1:14** Dn 7.9 * **1:15** Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * **1:17** Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

jwúub túut naumá. Ñi yéej chājatdih náhni dahwanit, ñi cádahaá. Pánih cádahnit, wíih túini doonádih jwíih jepahnit, ñi túi oyatji pah bíic yoobó ñi jwúub oyoó. Obohjeéhtih, ñi yéej chājatdih ñi cádahcah, ñíih jiiát panihni wā jwejniidih waícanjeh jwúub dúuc wáyadih wā bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wā niij naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ñi jwíih oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ñi chājap. Páant ñi yéejatdih ñi cádahcat jíib, páant bóojeh, ñi buudbípna caá.⁶ Obohjeéhtih, weemdíh ñi túi oican yuhna, nindih ñi túi chājna caá: Nicolaitas wūt jumnit í yéej chājatdih ñi en iiná caá. Weembút í yéej chājatdih wā en iiná caá.

⁷ ‘íDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādhíh ã naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannitdih wā íip ã jumupboó jumni nah quehedíh wā jeémát túutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó í jwúub wancan niít’, ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwādhíh ã daác wahat tútat

⁸ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niij naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém bíihmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.* Wanni wāih jumup yah jí. Jwúub boo pad jūóhni wā jwúub wancan niít, páant muntih. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá: ⁹ Wíihwā ñi jumat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wā jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios ã wēpatdih bíbohni, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiít judíowā Diosdih

jwí túi jepahna caá”, niijná yuhna, yeebdíh yeejép í yee naáwátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá.¹⁰ Bui yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úumca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnitdih nemat mūboó ã nemat túutbipna caá, weemdíh ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép í chājachah, í mao yohochah yuhna, weemdíh ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdíh ñi cádahcat jíib, yeebdíh wā pehbboó páantjeh wā jumat túutbipna caá.

¹¹ ‘íDet molít jumna, wíihwādhíh Túini Espíritu ã naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannit í wunat túttimah, iiguípna bejcan, wā pehbboó páantjeh í jumbipna caá’,* ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwādhíh ã daác wahat tútat

¹² Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niij naáwáp be: “Pérgamo tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém íibat naá chénaboó jaco jumni eéep naadíh bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā niij naóhna caá: ¹³ Yeéb ñi chājatdih, ñíih tútchidih moón í chājatdihbut wā jéihna caá. Caanjíh moón í maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahnit, Antipas wūt jumni wíih doonádih túi naóhniidih í mao yohop be. Caandíh páant í mao yohochah enna yuhna, weemdíh ñi túi jenah joí cádahca be.

¹⁴ ‘Obohjeéhtih, pánih túi jenah joí cádahcan yuhna, bainí weemdíh ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wūt jumni ñi ã bohéatdih í joiná caá. Jon jātíh Balaam Balac

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2 * 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13 * 2:11 Ap 20.14; 21.8

wūt jumni maáhjidih nin pah át niij bohénap wut jī: “Judíowādih ma yéjaat pínah niijná, nin pah ma chājaá: ‘Dios caá’, wēi ni-ijnít, ñi wūhni jeémátdih queétdih ma jeémát tútú. Ī weha mána nihcannitjīh queétdih yeejép ma chājat tútú”, át niij bohénap wut jī. Jon jātih judíowā caandih joinít, ĩ yéej chājatji pah biíc yoobó man tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut ĩ yéej chājna caá.* 15 Queét ĩ chājat pah bita ñijeéh moón Nico-laitas wūt jumnit yeejép ĩ chājat tútatboodihbut ĩ jepahna caá. 16 Páant ñi yéej chājatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chājnitdih wā chāác teoni íbat naajīh wā peéh chājbiipna caá.

17 ‘ĭDet molít jumna, Túini EspírITU wīhwādih ā naáwáchah, ĩ joyoó naáh! Det weemdih túi jenah joí cádahcannitdih jeámant jumni maná wūt jumni jeémátdih wā wūhbipna caá.* Baabní jeé naanádihtbut queétdih wā wūhbipna caá. Caán jeé naanádiht ĩih jáap wūt wā daácni ā jumbiipna caá.* Bitá caán wūtdih ĩ jéihcan niit. Caán jeé naadíh ubnijeh āih wūtdih ā jéihbipna caá’, ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ā niijp be.

Tiatira tútchidih moón Jesúhwādih ā daác wahat tútat

18 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ā jwúub niij naáwáp be: “Tiatira tútchidih moón wīhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Dios wūh caá. Quíib tuu õopát tõpna panih iigní, jítcha túi itini quenaliht naa pánih yeh iigní wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wā niij naóhna caá: 19 Ñi túi chājatdih wā jéihna caá. Weemdih bitadihtbut ñi oyatdih wā túi jéihna caá. Weemdih ñi túi jenah

joyátdihbut wā jéihna caá. Bitadiht ñi teo wáacatdihbut wā jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdih ñi cádahcatdihbut wā jéihna caá. Jwīh túut nuumnít, ñi túi jepahat chah buu ñi túi chājatdihbut wā jéihna caá.

20 ‘Obohjeéhtih, pánih túi chājnit jumna yuhna, nin pah weemdih ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wūt jumnih,* “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, niij yeenih mi jumuchah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih biáboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, ĩ weha mána nihcannitjīh wīhwādih yeejép mi chājat túttna caá. “Jwīh dios caá”, ĩ niij wēi wūhni jeémátdih queétdih mi jeémát túttna caá. 21 Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wā páñachah yuhna, páant yeejép chājatdih mi cádahíhcan caá. 22 Páant mi cádahíhcat jíib caántdih wā tubáp chūúábipna caá. Mijeéh yeejép chājnitdihbut wā tubáp chūúábipna caá. ĩ yeejép chājatdih túut nuumcán, queétdih chah wā peéh chājbiipna caá. 23 Mi naáwátdih ĩ jepahat peéh, mi weh panih-nitdih wā mao yohbipna caá. Páant wā peéh chājatdih ennit, jéih beedáni wā jumatdih niht wīhwā ĩ jéihbipna caá. Ded pah ĩ jenah joyátdihbut wā túi jéihna caá.* Pánihna, det yéej chājnitdih ĩ yéej chājat jíib wā peéh chājbiipna caá. Det túi chājnitboodih ĩ túi chājat jíibbut wā túi chājbiipna caá.*

24 ‘Obohjeéhtih, biquína yeébbó caánt yeejép wili mi bohéatdih ñi náahcap be. Satanás ā bohéatdihbut ñi joyáh bojop be. Pánihna, yeébbódiht chah wā jwúub wutcan niit. 25 Nindihjeh yeebdih wā jwúub chājat túutbipna caá: Ñi pehbó wā jwúub dei júbíát pínahdih páinit, wā bohéatdih ñi cádahca bojó. 26-27 Det yéejatdih yap yohnit,

* 2:14 Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4 * 2:17 Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50 * 2:17 Is 62.2; 65.15
* 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30 * 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10 * 2:23 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

wã wutadidh jepah cádahcannitidh maáta wã waadábipna caá. Wã íp weemdíh maáh ã waadáat pah, yeebdíhbat maáta wã waadábipna caá. Pánih maáta jamna, nihat baácdih moondíh ñi wēp wutbipna caá, Dios ã weñat pínahdih í tái chājat pínah niijná. Í jepahcah, búdí ñi peéh chājachah, queét í budáh bejbipna caá.* 28 Yeebdíh baáb aáb jūwáchah jamni cáidih wāhñit, ñijeéh weémboó wã jumbipna caá.

29 ‘¡Det molít jamna, Túini Espiritu wíhwādh ã naáwáchah, í joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

3

Sardis tútchidih moón Jesúhwādh ã daác wahat tūtat

1 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: “Sardis tútchidih moón wíhwā, queétdih waóhñidihbat nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Túini Espiritu nihat ã wēpatdih bíbohni caá. Siete cúiwādhbat bíbohni wã jamna caá. Pánih jamna, yeebdíh nin pah wã niij naóhna caá: Ñi chājatdih wã tái jéihna caá. Bitá yeebdíh nin pah í niij jenah joyóp yuh caá: “Queét Jesúh tání doonádih tái jepahnit caá”, í niij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyóchah yuhna, bainíjuh weemdíh jepahna, wannit panihnit ñi jamna caá. 2 Pánih jamna, ¡Ñi tái chāja chaáh! Ñi tái chājcat enna, Dios ã wēican caá. Jáanit panihnit, tái chājnit ñi jamná. 3 Wã naáwátdih ñi jwíh joyátjidih ñi tái jwáub náhninaá. Pánih náhninit, wã weñat pínahdih ñi tái chājaá. Tūtat nūmnít, ñi yéj chājatdih cádahna, tainiboodíh ñi chājaá. Weém wã niijátji pah ñi chājcah, ñi náhnicah, nūmní cáac nūmédih ã jaibíat

pah, yeebdíh peéh chājadih wã bejbipna caá.*

4 ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chājnit niican, quei wíhcanni yégueh ðonít panihnit ñi jamna caá. Pánih jamna, tái baabní yégueh ðonít, wājeéh ñi jibbipna caá. 5 Det wã naáwátdih cádahcannit, queét pah tái baabní yégueh ðonít í jumbipna caá. Weemdíh jepahnitíh wātnadidh wã bíbohni papélah tólihdih íih wātnadidh daácna, wã jwáub wio yohcan niit.* Wājeéh páantjuh í jumbipna caá. Wã íp ã enechah, ángelwābut í enechah, “Nin wíh caá”, wã niij naóhbipna caá.*

6 ‘¡Det molít jamna, wíhwādh Túini Espiritu ã naáwáchah, í joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Filadelfia tútchidih moón Jesúhwādh ã daác wahat tūtat

7 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: “Filadelfia tútchidih moón wíhwā, queétdih waóhñidihbat nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yéejat wíhcanni, tái yoobópdih naóhni wã jamna caá. Jon játi maáh Davidji cáacwādh ã wutadidh pah weembút wã wutbipna caá. Pánih jamna, jéc panihnidih weém wã wātachah, bitaboó í jéih nemcan niit. Wã nemechah, bitá í jéih wātcān niit.* 8 Nihat yeéb ñi chājatdih wã jéihna caá. Ñi pebh jéc panihnidih wã wātat tūttimah, bitaboó yeebdíh í jéih nemcan niit. Bainí tái jenah joiná yuhna, wã naáwátdih, weemdíhbat ñi cádahcap be.

9 ‘Obohjeéhtih, bitá ñi pebh jamnit Satanáhwā caá. “Jwiit judíowā, Dioíhwā caá”, niijná yuhna, wíhwā niican caá. Pánihna, queétdih ñi pebh bódicha caj yoh ñajat tūtnit, “Yeebdíh

* 2:26-27 Sal 2.8-9 * 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15 * 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12

* 3:5 Mt 10.32; Lc 12.8 * 3:7 Is 22.22; Job 12.14 * 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

Dios yoobópdih át oi tagaá”, wã niiját túutbipna caá.* ¹⁰ Wíih túini doonádih yeebdíh wã cádahcat túutachah joinít, ñi túi jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácdih jumnit nihat cáacwã yeejép ĩ yapachah, yeebdíh wã wapbipna caá. Caán láa queétdih tabit yeejép yapat túutnit, ded pah ĩ jumatdih wã jéihyabipna caá. ¹¹ Ñi pebhna wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã jadhna caá. Pánihna, wíih túini doonádih ñi joyátjidih ñi quíib buudcá bojoó. Pánih quíib buudcán, weemdíh páantjeh ñi jepahachah, ñi túi chājatji jíib pínahdih bitaboó ĩ jéih dáuc wáican niít.

¹² ‘Wíih túini doonádih cádahcannitdih wã ĩp pebhboó wã jummat túutbipna caá. Jagáp nahna pah túi wēp ñuhnit panihnit jumna, ã pebhboó páantjeh ĩ jumbipna caá. Ā pebhboó ĩ jumachah, wã ĩpíh wātdih, āih jáap tútchi wātdihbut queétdih wã daácbipna caá, “Nin Dioíh caá”, ã niiját pínah niijná. Āih jáap tútchi Jáap Jerusalén wāt jumni tútchi ã jumbipna caá. Caán tútchi Dios ã jumapmant ã dei jūóhbiipna caá. Caán láa weembút jáap wāt bíbohna, caán wātdihbut queétdih wã daácbipna caá.*

¹³ ‘ĭDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādh ã naáwáchah, ĩ joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Laodicea tútchidih moón Jesúíhwādh ã daác wahat tútat

¹⁴ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niij naáwáp be: “Laodicea tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yeecanni, wã ĩp ded pah ã jummatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ã chājatjidih Maáh wã jumna caá.* ¹⁵ Ded pah ñi jummatdih wã túi jéihna caá. Weemdíh jenah

joinít jumna yuhna, bainíjeh ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jumap: Maatápdih mah chúud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi chāhribut nihcan caá. Pánihni mahdih ñi wēicat pah, túi jenah joicá buugnít ñi jumachah, weembút yeebdíh wã wēican caá. Weemdíh ñi túi jenah joyóchah nihna, chah āta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh, nump yeejép āta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ñi jepahachah, chah yeejép caá. ¹⁶ Pánihnit ñi jumachah enna, búdí wã iiná caá. Yeejép mahdih wã éeg yohat pah yeéb weemdíh tac yoobjéh jepahnitdihbut wã yohbipna caá. ¹⁷ Nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bií dée bíbohni caá. Dedé jadhdad wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios ã enechah, moh yéejnit, yégueh wihcannit, jéih encannit panihnit ñi jummatdih ñi jéihcan caá.

¹⁸ Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdíh wã niij naóhna caá: Orodih ñi jíib chājat pah, ñi yéj chājatdih wã yohat pínahdih ñi wúbú. Yégueh wihcannit ñi tíicat pah, Dios ã enechah, ñi yéj chājatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdíh jepahnit, túi baabní yégueh panihni wã túyatdih wã wāhuchah, ñi ubuú. Túini yégueh daonít ĩ tíiccat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ã enechah, yeebbút ñi tíiccan niít. Quíib cohatdih ñi jíib chājat pah, wã teo wáacat pínahdih ñi wúbú, jéih ennit panihnit Diosdih túi jenah joyát túut niijná. ¹⁹ Nihat wã oinitdih wã túut nuumát túutna caá.* Pánihna, wã oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yoobópdih ñi túut nuumá. ²⁰ Weemdíh ñi joyoó. Ñijeéh jumíhna, ñíih jēc nemni panihnidih ej ñuhna caá wã chājap. Páant wã ezechah joinít, ‘Ma waád jūúwá’, weemdíh ñi niijí. Páant ñi waadát túutachah, biícdih numah

* **3:12** Is 62.2; 65.15; Ap 21.2

* **3:14** Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

* **3:19** Pr 3.12; He 12.6

jeémát pah ñijeéh wā jum̄bipna caá.
 21 Wā boo pud̄ jūúwát túttimah, wā
 íp biíc̄dih weembút wā wutna caá.
 Pánihat pah yeebbút yéejatdih ñi
 yap yohat túttimah, wā pehbhoó
 wājeéh biíc̄dih wā wutat tút̄bipna
 caá.*

22 ‘¡Det molít jum̄na, Túini Espíritu
 wíihwādih ā naáwáchah, ī joyoó
 naáh!’
 ma niij̄ daác wahaá”, Jesucristo
 weemdíh ā niij̄p be.

4

*Jeámant moón Diosdih bódicha caj
 yoh ñajnit, ī weñat*

1 Pánihat túttimah, jeáboó jęc wāt̄ni
 panihnidih wā enep be. Póojat nah
 búdí ā yáaat pah bóo wā joyóchah,
 weemdíh jwíih wéheni āi wéhenap be,
 páant̄ munt̄ih: “Ninna ma púuh laáb
 jūúwá. Túttimah bóo láa ded pah ā ya-
 pat pínahdih meemdíh wā júut̄bipna
 caá. Wā niiját pahjeh tigaá páant̄ ā
 yap̄bipna caá”, ā niij̄p be.

2 Páant̄ ā niij̄chah joinít, Túini
 Espíritu ā wēpat weemdíh búdí ā
 jum̄achah, caanná wā púuh laáb
 juibínap be. Caanná púuh laáb
 juibína, Maáh chúud̄nidih wā enep
 be. 3 Túi d̄m̄ jęlep yeh iigní, jaih
 jęlepni júd̄m̄ tac yoób ā chúud̄ap
 be.* 4 Ā chúud̄ap pebh veinticuatro
 maáta chúud̄ púuda bojnitdihbut
 wā enep be. Túi baabní yégueh
 chóonadih d̄onít, maáta ī d̄wát oro
 júd̄nad̄ih ī d̄wáp be. 5 Wā jwíih
 enni ā chúud̄ap̄mant̄ úm̄ náah jum̄ni
 wedóat, énoh biíc̄dihbut páant̄jeh yána
 ā chājap be. Ā en boj chúud̄ap̄dih
 siete jiiát dahna Túini Espíritu búdí
 ā wēpatdih júut̄ni ā jum̄ap be.* 6 Ā en
 chúud̄ap pebh búdí m̄j pah jígoh̄ni túi
 jęlepni ā jum̄ap be.

Ā chúud̄ap pebh chéna míc
 ángelwā yuhna, mácah jígoh̄nit, nihat
 íih b́acahna dawá quíibna jum̄nit ī
 jum̄ap be.* 7 Jwíih jum̄ni jió d̄m̄ni

* 3:21 Jn 16.33; Ap 5.5 * 4:3 Ez 1.26-28; 10.1
 16.18 * 4:6 Ez 1.22 * 4:7 Ez 1.5-10; 10.14
 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1

pah ā jígoh̄p be. Caán túttimah,
 momo jiwi pah ā jígoh̄p be. Caán
 túttimah, cāaquíh móot pah jum̄ni ā
 jum̄ap be. Caán túttimah, jiijní jao
 pah ā jígoh̄p be.* 8 Queét chéna
 míc dawá quíibna jum̄nit, seis m̄j
 wāpanabut bíbohnit ī jum̄ap be. Íih
 m̄j wāpana chahmant, n̄mant̄but
 dawá quíibna ā jum̄ap be.* Yeó jáap
 jum̄at pah, chei jum̄at pahbut páant̄jeh
 Diosdih búdí wēi naóhna ī chājap be.
 Nin pah ī niij̄p be:

“Túini, túini, túini, Dios jwí Maáh
 chah wēpni caá ā jum̄ap.* Caán
 jon jātih átát jum̄ap jī. B̄m̄but ā
 jum̄na caá. Túttimah, ā jwúub
 jūóhbipna caá”, ī niij̄p be.

9 Páant̄ niij̄ wēina, páant̄jeh jum̄nidih
 “Túina caá”, niijná ī chājap be.
 10 Páant̄ ī weñat pah munt̄ih, vein-
 ticuat̄o maátabut Maáh ā chúud̄ap
 pebh juibí bódicha caj yoh ñajnit,
 caán páant̄jeh jum̄nidih ī weñep be.
 Pánih wēina, ī maáta jum̄na d̄wát
 júd̄nad̄ih ā chúud̄ap pebh ī cádah
 jwejep be. Pánih cádah jwejn̄it, nin
 pah ī niij̄p be:

11 “Meemdíh búdí jwí wēini caá. Jwí
 Maáh chah wēpni, chah túini
 caá. Ma náahat pahjeh ni-
 hatdih chājni ma jum̄na caá.
 Pánihna, meemdíh búdí weñat
 caá náahap”, Diosdih ī niij̄ wēi
 naáwáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wūúhbut

1 Túttimah, jwúub enna, Dios
 ā jéihyep̄mant̄ bóo téihyamant
 chéna boó daác pinni quiít̄dih ā bíboh
 chúud̄uchah, wā enep be.* Siete láa
 wíidahat̄jīh ā néeh teoni quiít̄ ā jum̄ap
 be. 2 Wēpni ángeldihbut wā enechah,
 nin pah ā wēp̄ niij̄ naáwáp be: “¿Ded
 tigaá con quiít̄dih ā néeh tewat̄jidih
 watni pínah? Yéejat wihcannijeh con
 quiít̄dih ā jéih wat̄bipna caá”, ā niij̄p
 be.

* 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19;
 * 4:8 Ez 1.18; 10.12 * 4:8 Is 6.2-3 * 5:1 Is

3 Páant ã niijíchah yuhna, caán quiít dih watni pínah, yéejat wihcannidih ï jéih bid jwícáp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhnit, wunnitbut caán quiít dih ï jéih watcap be. Caán quiít dih en naóhni pínah ã wihcap be. 4 Caán quiít dih wat en naóhni pínahdih ï bid jwícáh ennit, weém búdí wã jwñáp be. 5 Páant wã jwñúchah ennit, bíic veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdíh ã niijíp be: “Ma jwícá bojoó. Con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã jwimená poómpdih bóo caá. Caán chah wěpni jumna, “Jió dwehni”, ï niijní, maáh Davidji jwima ã jumna caá. Caandíh eníhcannitdih yap yohni jumna, con quiít dih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ï niijíp be.*

6 Páant ã niijíchah joiná, Maáh ã chéudup pebh Oveja Wwúhdih wã enep be. Chénena míic dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut ï cātíh ã ñuhup be. Caán ï maoniji pah ã jíghop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ã jumup be. Áih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jumatdih júutna ã chājap be. Áih siete quíibna nihat nin baácboó Túini Espíritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedáát dih júutna ã chājap be.* 7 Caán Oveja Wwúh Maáh pebh jwibínit, Dios ã jéihyepmant bóo téihyament ã bíbohni quiít dih ã wup be. 8 Páant ã wubuchah ennit, chénena míic dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wwúh pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ï weñep be. Queét nihat maáta bíitat dahna árpas ï niijnídih bíbohni, oro pamapnadihbut ï bíbohup be. Caán oro pamapna diít dih túi chej jumni cáwat pínah ã jumup be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioíhwã caandíh ï wúbát panihni ã jumup be.* 9 Pánih Oveja Wwúhdih wēina, nin jáap ewatjīh ï niij ewep be:*

“Meém ï mao yohniji jumna, míih

meépjīh cāacwã ï yéejatdih ma yoh wūhup be, Diosjeéh ï túi jummat pínah niijná. Nihat cāacwã poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baác dih moón meemdíh jepahnitdihjeh míih meépdih yohnit, ï yéejatdih ma yohop be.

10 Dioíhwã ï jummat pínah, caandíh wēi wúbh wūhñit pínahbut niijná, queétdih ñíonit, nihat baác dih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ã daácni quiít dih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ï niijíp be.

11 Páant ï niij eo péanachah, jwúub enna, dawá yoobát ángelwã ï ewatdih wã joyóp be, páant muntih. Maáh chéudnidih, chénena míic dawá quíib jumnitdih, veinticuatro maátadihbut ángelwã ï túi júud ñuh púuda bojop be. Queét ángelwã tubit ï wēp ewechah, wã joyóp be.* 12 Nin pah queét ï niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wwúh, ï mao yohniji nihat cāacwādih wutni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cāacwã ï yéejat jíib ï mao yohniji ma jumuchah enna, meemdíh jwī wēina caá. ‘Chah túini caá’, meemdíh niij weñat caá náahap”, ï niijíp be.*

13 Túttimah, bitabut ï wēi ewechah, wã joyóp be. Nihat Dios ã chājnitji japmant moón, nin baác dih moón, búdí mujdih moonbát, báadhnit, wunnitbut, nihat bíicdih nin pah ï niij wēi ewep be:

“Meém jwī Maáhdih, Oveja Wwúhdihbut yeéb chénewādih jwī túi wēi eona caá. ‘Túinit yoobát caá. Chah wēpnit caá’, jwī niijná caá. Yeebdíh páantjeh niij wēi naáwát caá náahap”, ï niijíp be.

14 Páant ï niij wēi ewechah joiná, queét chénena míic dawá quíibna jumnit “Páant tíi, ï niij wēi ewe naáh”, ï niijíp be. Queét veinticuatro

* 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * 5:6 Is 53.7; Zac 4.10 * 5:8 Sal 141.2; Ap 8.3 * 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10 * 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * 5:11 Dn 7.10 * 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7

maátaboó bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wũhdihbut bádí í weñep be.

6

Daác pinni quiít dih Oveja Wũh ã jwíh watat

¹ Túttimah, caán daác pinni quiít dih Dios ã jwíh néeh tewatjidih Oveja Wũh ã watap be. Páant ã watat túttimah, biíc dawá quíibna jumni bóo “Ma jũwú”, ã niij ejep be. ² Páant ã niij ejat túttimah, túi baabní cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúdni ñúpat tuu bíbohdih maáta í dũwát júdudih Dios ã wũhup be. Páant ã wũhat túttimah, caánboó caandih en jũhndih míc mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

³ Túttimah, Oveja Wũh biíh néeh tewatjidih ã jwũb watap be, páant muntih. Páant ã watat túttimah, biíh dawá quíibna jumni “Ma jũwú”, ã niij ejep be. ⁴ Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo túi dũni ã jũwúchah, wã enep be.* Caán dũni caballojih chúndih nin baác dih moondih míc mawat tútat pínah wẽpatdih, bádí íbat naadíhbut Dios ã wũhup be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

⁵ Túttimah, chenedih wat péaniji biíhdih ã jwũb watap be, páant muntih. Páant ã watachah, biíh dawá quíibna jumni “Ma jũwú”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúdni chodat í jenah enatdih ã bíbohup be. ⁶ Caandih wã enechah, dawá quíibna jumnit cãtíh chúdniboó nin pah ã niijíp be: “Nũgúp láa biíc yeó jáap í tewat jíbjiíh biíc kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih í jéih jíb chãjbiíh caá. Obohjeéhtih, chéhat pahdih í jéih jíb chãj bũjácán níit. Trigo, cebadabut bainí jíb jumni yũhna, bádí ã jíb jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chãjat yíi, jiwá

iguíh mac biíc dih páantjeh ã jumna naáh”, ã niijíp be.

Cuarto ã néeh tewatjidih ã watat

⁷ Túttimah, biíc peihcannidih wat péaniji biíhdih ã jwũb watap be, páant muntih. Páant ã watachah, péni dawá quíibna jumni, “Ma jũwú”, ã niij ejep be. ⁸ Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo wũnnitíh bácah pah jíghndih wã enep be. Caanjíh chúdni “Wũnat tút ni”, wãt jumni ã jumap be. Caán túttimah jũhni “Íguípna bejat tút ni”, ã wãt jumap be. Pánihna, queétdih nin baác dih moondih mao yohat wẽpat pínahdih Dios ã wũhup be. Míc mawat tút ni, nũgúpjiíh wũnat tút ni, jiadih moón nũgúpwãdih tac behanit, túi daocá bũgnítjeh cãacwãdih Dios ã mao yohat tút up be.*

Quinto ã néeh tewatjidih ã watat

⁹ Túttimah, chéna míc ã néeh tewatjidih wat péaniji biíh biúhdih ã watap be, páant muntih. Páant ã watachah, Diosdih cáo wũh cáagat naa númp Jesúhwãdih í maonit caolíhjidih wã enep be. Dios naáwãdih naóhna, “Weém Jesúh caá”, í niijátji jíb queétdih í mawap tají. ¹⁰ Diosdih nin pah queétdih í niij ejep be: “Maá, yéjat wihcanni, yeeatbut wihcanni, ma niiját pah yoobóp dih chãjni caá. ¿Nin baác dih moón jwiít dih maonitjidih débólih tigaá ma peéh chãjbi?” í niijíp be. ¹¹ Páant í niijíchah joinít, Dios queétdih túi baabní yégueh chóodih wũhndih, nin pah ã niij jepahap be: “Ñi choo jwũhũ. Bitã ñi déewã panihndih Jesúhwã, í mao yohndih pínah, yeéb túini doonãdih ñi naáwãtji pah queétdih bohé jwũhna caá í chãjap. Yeebdih í mawatji pah queétdihbut í mao beedãt pínah ã jũdh jwũhna caá. Pánihna, queétdih í mawat pínah jãtíh, bainí ñi choo jwũhũ”, ã niijíp be.

Sexto ã néeh tewatjidih ã watat

* **6:2** Zac 1.8; 6.3,6 * **6:4** Zac 1.8; 6.2 * **6:5** Zac 6.2,6 * **6:8** Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21

¹² Túttimah, biícjĩh bóo téihya ã néeh tewatjidih wat péaniji, biíhdih ã watap be, páant muntih. Caandih ã watachah, búdí baác méméat ã jumap be.* Pánihichah, yeó ã dupúáh bejep be.* Widhbat meép panihni ã duuah bejep be.* ¹³ Maa cãca máa quehedih ã boloh yoh jéena bojat pah cúiwábut ã yúug jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábut ã buudáh bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat quewanabut ã táut numúp be.* ¹⁵ Páant ã yapachah ennit, nin baác dih moón ã maáta jeé íit diít na ã jweí waadáp be. Soldadowã ã maáta, búdí bíí dée bíbohnit, wěpnit, nihat queédih teo wãhñit, teo wãhñit nihcannitbat caanná míc ã jweí waadáp yuh be. Bitabat jeé cãtĩh ã jweyép be.* ¹⁶ Pánih jweinít, jap bóo jeenádih, jee dáhnadihbat nin pah ã niijíp be: “Jwiít dih ma jáh júúwá.* Con Maáh chúudnidih, Oveja Wúúhdihbat búdí jwĩ úumna caá. Pánihna, jwiít dih ma jáhaá, Oveja Wúúhdih jwĩ yap yohatji jíib ã peéh chãjcat pínah niijná. ¹⁷ Caandih yap yohnitdih ã peéh chãjat pínah yeó jáap wãát jumna caá. Caán ã peéh chãjat pínahdih ded pah jwĩ jéih jweicán niít”, ã niijíp be.*

7

144 mil Dioíhwã ã wãt búudhñit

¹ Pánihat túttimah, chéne na míc ángelwãdih wã enep be. Queét nihat pehbóo ã bejep be. Jwíih waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni biíh chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb júúwúpboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejnit, ã bejepmant júúhni johlitnadih ã jáhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí majdihbat johlit ã johcap be. Dedé biíc máa nahdih ã joh jáhacap be.* ² Pánihat túttimah, biíh ángel yeó aáb júúwúpmant ã

júúwúchah, wã jwúub enep be. Dios páantjeh jumniíh wãt áihwãdih búudhdudih júúhna ã chãjap be. Pánih júúhñit, bita chéne na míc bejnitboó, nin baác dih, búdí majdihbat Dios ã yéjeat túutnit pínah ángelwãdih wěpép ã ejep be. ³ “Judh jwuhna caá. Dioíhwãdih ãh mót jumhñadih ã wãtdih wã búudh jwuhat túut caá. Pánih wãt búudhdudat pínah játih nin baác dih, búdí majdih, máanadihbat ã ni yéjea jwuhca bojóo”, queét chéne na míc ángelwãdih ã niij ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioíh wãtjĩh ãh mót jumhdih búudhñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã jumena ã jumna caá”, caán ángel ã niijíchah, wã joyóp be. ⁵ Doce mil Judá jumena ã jumnit ã wãt búudhñit ã jumap be. Bita doce mil Rubén jumena ã wãt búudhñit ã jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser jumena ã wãt búudhñit ã jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón jumena ã wãt búudhñit ã jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulón jumena ã wãt búudhñit ã jumap be. ⁹ Bita doce mil José jumena ã wãt búudhñit ã jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wãt búudhñit ã jumap be.

Dawá baabní yégueh duonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cãacwãdih wã enep be. Nihat baác dih moón, nihat cãacwã poómp mácah wéhenit Cristodih jepahñitji caanjĩh míc wáac ñhñitdih wã enep be. Dawá cãacwã, jenah enna, buujáca naáh, Maáh ã chúudup, Oveja Wúúh pehbúat ã ñuhap be. Túi baabní yégueh duonít, táam núonadihbat ã bíbohóop be. ¹⁰ Queét nihat nin pah ã niij wěi ejep be:

* **6:12** Ap 11.13; 16.18 * **6:12** Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * **6:12** Jl 2.31 * **6:14** Is 34.4 * **6:14** Ap 16.20 * **6:15** Is 2.19,21 * **6:16** Os 10.8; Lc 23.30 * **6:17** Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2 * **7:1** Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * **7:3** Ez 9.4,6

“Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wūúhbut jwiít dih túi ubnit caá”,
ĩ niijíp be.

11 Queét dawá ángelwā Maáh ā chūudupdih, veinticuatro maátadih, chéne na míc dawá quíibna jumnitdihbut ĩ ñuh púuda bojop be. Pánih ñuhnit, cāacwā ĩ wēi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandih queébtut nin pah ĩ wēi naáwáp be:

12 “Páant tigaá. Meém chah táini, ni-hat jéihni, chah wēpni caá. Ma wēpatjīh nihatdih chājni caá. Pánihni ma jumuchah, “Túina caá’, páantjeh niiját caá náahap. Meemdih búdí jwī wēina caá”, ĩ niijíp be.

13 Táltimah, biíc maáh nin pah weemdih ā niij úubh joyóp be: “¿Nit túi baabni yégueh dmonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ĩt jūóh?” ā niijíp be.

14 “Weém wā jéihcan caá. Meémboó queétdih ma jéihna nacaá”, caandih wā niij jepahap be. “Nihat cāacwā tubit yeejé yap láa, Diosdih ĩ cádahcat jīb ĩ mao yohnitji caá.* ĩih yéguehdih ā chocat pah, Oveja Wūúh āih meépdih yohna, ĩ yéjatdih ā yohnit ĩ jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabni chóodih ĩ dmoná caá.*

15 “Pánih dmonít jumna, Dios ā chūudup pebh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut caandih páantjeh ĩ wēi naóhna caá. Dios ĩjeéh jumna, queétdih ā waphipna caá.

16 Chéneji nūugúp ĩ jwúub wuncan niít. Taca jootátbut ā jwúub wihcan niít. Yeó ā wihcah, tubit chāhat ā wihcan niít.*

17 Maáh pebh ñuhni Oveja Wūúh owe-jawādih túi en daoní ā en dawát pah, queétdih ā en daobípna caá.* Owejawādih en daoní ā waáwát pah, meo waócáhna queétdih ā numah bejbipna caá, báadhdat túutni mahdih ĩ

babhbat pínah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wēina, chéneji ĩ jāicán niít”,* weemdih ā niijíp be.

8

Seis ā néeh tewatjidih wat péanit, péenidih ā watat

1 Seis ā néeh tewatjidih wat péaniji péenidih ā yoób watap be. Páant ā watachah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat ĩ yayáh bejep be. 2 Táltimah, Dios pebh ñuhnit siete ángelwādih wā enep be. Biíh queétdih siete póojat nahnadih ā wūhup be. 3 Biíh ángelbut orojīh ĩ chājni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wūhna ĩ cáagat naa pébh ā jui ñuhup be.* Búdí chej jumni cáwat pínahdih caandih ĩ wūhup be, nihat Dioíhwā ĩ úubát biíc dih widnit, Dios ā chūudup pebh jumni oro naajīh ā cáo wūhat pínah niijná.* 4 Páant ā cáo wūhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwā ĩ úubát biíc dih Dios pebh ā chao ñah bejep be. 5 Páant ā cáo wūhat táltimah, caán naadīh bóo tūu tǎóhdih caan pámapna náo yac péanit, baácboó ā puoh jéena bojop be.* Páant ā puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh biíc dih tubit ā yeéj yáanachah, baác ā méménap be.*

6 Táltimah, queét siete ángelwā ĩ bíbohni póojat nahnadih póojat túut ĩ chājap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

7 Biíc ángel ā jwíh póoj waáwáchah, mah cámahni dahna, iigní tūu tǎóhna biíc dih, meép wid jumni, baácboó ā yúug jéenep be. Páant ā yúug jéenechah, tacdih yoób dée buwájeh baác ā iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, yílipbut, ā iigáh bejep be.*

8 Caán táltimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni nahdih ā póojop be. Páant ā póojochah, búdí jee páh bóo, iigní

* 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22

dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdei mujna ã buúg báahap be. Páant ã buúg báahachah, búdei muj tacdih yoób dée meépjeh ã túut numúp be.* ⁹ Caán ã buúg báahapboó búdei mujdih moón queejwã ã wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnabut ã daabáh bejep be.

¹⁰ Caán túttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdei yuyú iigát pah bóo iigní cú, jeámant buúg jéen bejnit, biquí mujna buúg báahnit, meo waócáhnadibut ã chũúup be.* ¹¹ Páant ã buúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túut numúp be. Páant ã óonachah, dawá cãacwã caán mahdih babhna, ã wunup be. Caán cú “Óoni”, ã wüt jumup be.*

¹² Biíc peihcannit ángelwã ã póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, yeó, widh, cúiwãbut tacdih yoób déejeh ã yeh iigát ã buúdháh bejep be. Pánihna, chéne na míc hora pohba yeó ã chãhcap be. Cheibut chéne na míc hora pohba widh, cúiwã ã yeh iigcáp be.*

¹³ Queét chéne na míc ã póojat túttimah, jwúub enna, búdei jao jiijnídih wã enep be. Caán ã niíj ñaacáchah, wã joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wëpép ángelwã buu jwuh póojat túut caá ã chãjap. Páant ã póojochah, chah yeejép yoobát nin baác dih jumnit ã yapbipna caá”, ã niíj ñaacáp be.

9

Quinto póojat nah

¹ Queét chéne na míc ángelwã ã póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, cú pah iigní ángel japmant ã buúg jéen júúwúchah, wã enep be. Numah bóo íitna dei bejnit, ã wätat pínah niijná, Dios llavedih caandih ã wühup be. ² Caanná dei jubínit, ã wätachah, búdei tuu jeí ã bac júúwúp

be. Caán jeí ñahna, yeodih, jeádihbut ã jáhachah, nihat ã dupúáh bejep be.* ³ Caán jeí cãtíh jumnit díguipwã pah jíghnit baácboó ã bej peét bejep be. Dúo ã tuúbát panihnidih bíbohni, cãacwãdih tuúbhna, búdei tubanit pínah ã jumup be.* ⁴ Páant cãacwãdih yeejép ã chãjachah yuhna, yílipdih, máadih, biíh ã momnidihbut Dios ã yéejaat túutcap be. Caán ã wüt búudhca naáhwãdihjeh ã yéejaat túutcap be.* ⁵ Pánih yéejaat túutna yuhna, ã mao yohat túutcap be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát túutcap be. ⁶ Páant ã tuúbúchah, tubit tubanit, cãacwã ã wunat pínahdih búdei ã bidbipna caá. Páant ã bidichah yuhna, queédih Dios ã wunat túutcan niít.*

⁷ Queét díguipwã míc maonit pínah caballowã pah ã jíghop be. Maáta ã dúwát oro júdunadih ã dúwúp be. Íih móot cãaquíh móotna pah ã jíghop be.* ⁸ Íih yoócnabut yaádih waó yoóc pah bóo maátni ã dúwúp be. Íih maobát jíóih maoná pah ã jíghop be.* ⁹ Íih tacadih ítah chóna ã dúwúp be, íih bácahdih jáhat pínah niijná. Íih muj jwãpana ã yáaat, dawá caballowã pütúni chónadih wáinit, míc mawadih bejna, ã ñawat pah ã yáanap be.* ¹⁰ Íih doomántbut tuúbát doóbhna ã jumup be. Pánihna, cinco widh pohba ã tuúbúchah, cãacwã búdei ã tubanap be. ¹¹ Numup bóo tólihdih moón ã maáh ángel queét díguipwãdihbut wutni ã jumup be. Hebreo wéheatjéh caán Abadón ã wüt jumup be. Griego wéheatjéh Apolión ã wüt jumup be. Páant niijná, “Yéeja Beedáni”, niijná ã chãjap be.

¹² Díguipwã cãacwãdih yeejép ã tubúp chũúát túttimah, ã jwúuh yeejép yapatji ã péanap be. Caán túttimah, chéne láa cãacwã yeejép ã jwúuh yapbipna caá, páant mantih.

Sexto póojat nah

* **8:8** Ex 7.17-21 * **8:10** Is 14.12 * **8:11** Jer 9.15; 23.15 * **8:12** Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * **9:2** Gn 19.28 * **9:3** Ex 10.12-15 * **9:4** Ez 9.4 * **9:6** Job 3.21; Jer 8.3 * **9:7** Jl 2.4 * **9:8** Jl 1.6 * **9:9** Jl 2.5

13 Biícjĩh bóo téihya ángelwã ĩ póojat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cãtĩh, wéheat ã yáa bacap be.*

14 Pánih wéhena, caán póojni ángeldih nin pah ã niij naáwáp be: “Éufrates wüt jumni muj jwëejboó queét chéneha míc chéonitji ángelwãdih ma wataá”, ã niijíp be. 15 Páant ã niijíchah joinít, caán ángel queét chéneha míc ã watat túatnitdih ã watap be, dawá cãacwãdih ĩ mawat pínah niijná. Queét ángelwã Dios ã chãjat túatni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh pãina ĩ chãjap be. Pánihna, ĩpãini hora ã juyúchah, nihat cãacwãdih tac yoób déejeh mawat túut caá ĩ chãjap. 16 ĩih soldadowãdih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowãjih chãudnit soldadowã ĩ jumna caá”, ĩ niijíchah, wã joyóp be.

17 Caballowãdih, queétjih chãudnitdih wã enechah, nin pah ĩ jígohop be. Queétjih chãudnitĩh bácah jãhat ĩtah chóona, chod dũni, jeá jaihni, búo jumni chóona dũonítidih wã enep be. Caballowãih waó, jió waoná pah ã jígohop be. ĩih jacmant tũ iigát, ĩtah chej jum wũjini, tũ jeí biícidih ã bacap be. 18 Pánihna, caballowã jacmant bacnijĩh tacdih yoób dée cãacwãdih ĩ mawap be. 19 Queét caballowã ĩih jacmant, ĩih pĩjmantbut cãacwãdih ĩ mawap be. ĩih pĩj mai pah jígohni jumna, caanjĩh cãacwãdih ĩ chãacáp be.

20 Obohjeéhtih, dawá ĩ mao jadhnitboó búdí yeejép ĩ yapachah enna yuhna, ĩ yéej chãjatdih ĩ cádahcap be. Nemépdih ĩ wëi cádahcap be. Orojĩh, platajĩh, bronce wüt jumni ĩtahjĩh, jeejĩh, máajĩh ĩ chãjnidih “Dios caá”, ĩ niij jenah joyátidih ĩ wëi cádahcap be. Caán ĩ pãpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ã jumuchah yuhna, caandih ĩ wëi cádahcap be.*

21 Biíh ĩ yéej chãjatdihbut ĩ cádahcap be. Cãacwãdih ĩ mawat, ĩ weha máha

nihcannitjĩh ĩ yéej chãjat, ĩ nũumát, ĩ jiwátidihbut ĩ cádahcap be. Pánih cádahcan, ĩ túut nũumcáp be.*

10

Bainí papélah quiítbidih ángel ã wã jũúwát

1 Túttimah, biíh wëpép ángel mah tólih diítina ñuhni japmant ã dei jũúwúchah, wã enep be. ĩih wao cháh maí pahni júdu ã jumup be. ĩih móot yeó ã yeh iigát pah ã yeh iiguíp be. ĩih wiona máa iigní pah ã jígohop be. 2 Bainí papélah quiítidih watni ã tewep be. ĩih jéihyepmant bóo wio nah búdí mujna chũi ñuh, wáyámant bóo nah jiaboó ã chũi ñuhup be.

3 Pánih ñuhnit, búdí úum náah jumni ã wëp ejep be. Páant ã ejat túttimah, siete láa énoh ã ñũun puñat pah bóo jupahatdih wã joyóp be. 4 Páant ã jepahachah joinít, wã daác jwĩhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wã daacát túut chãjachah, jeámant weemdih nin pah ĩ niijíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ã niijátjidih ma daacca bojoó”, ã niijíp be.

5 Páant ã niiját túttimah, búdí mujdih, jiadihbut chũi ñuhni ángel ĩih jéihyepmant bóo muj nahjĩh ã júut ñahanap be. 6 Pánih júut ñahanit, nin pah ã niijíp be: “Dios ã enechah, túi yoobópdiwã wã naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdih chãjni ã jumna caá. Japmant moondih, nin baácidih, nin baácidih moondihbut, búdí mujdih, búdí mujdih moondihbut chãjni caá. Bũ páant bóojeh tigaá ã páñat. 7 Péeni ángel ĩih póojat nahdih ã póojochah, ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Dios ã niijátji pah ã yapbipna caá. Jon jãtih cãacwãdih naóhcan yuhna, ã naáwátidih naóh yapanitboodih át túi naóh beedánap wut jĩ. Páant ã niij naáwátjidih bũ jwuh ã chãjbipna caá”, caán ángel ã niijíp be.*

* 9:13 Ex 30.1-3 * 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 * 9:21 Ex 8.15,19 * 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

⁸ Páant ā niiját túttimah, weemdíh daacát tútcanniji ā jwúb naáwáp be, páant mǎntih. Nin pah áí niijíp be: “Búdí mǎjdih jiaboó chǎi ñahni ángel pebhna ma bejeé. Caanná jǎibínit, ā bíbohni papélah quiítbitdih ma ubú”, ā niijíp be. ⁹ Páant ā niijíchah joiná, ā pebhna bejnit, caán quiítbitdih wā úbúp be. Páant wā úbúchah joinít, nin pah weemdíh ā niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíh jeéméchah, belo mac pah ā túi núum jwǎhbipna caá. Obohjeéhtih, ma wǎtat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ā jǎóhbipna caá”, ā niijíp be.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, caán quiítbitdih ubnit, wā jeémép be. Páant ā niijátji biíc yoobó, belo mac pah ā túi núum jwǎhup be. Obohjeéhtih, wā jeémát túttimah, nema bijat panihat ā jǎúwúp be.* ¹¹ Caandíh wā jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdíh áí jwúb niijíp be, páant mǎntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ĩ maátabut, túttimah ded pah ĩ yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ā niijíp be.

11

Dios naáwátdih chénewā naóh yapanit

¹ Túttimah, jenah enat pínah dii doóbdih ángel weemdíh ā wǎhup be. Caán doóbdih ā wǎhuchahjeh, nin pah Dios áí niijíp be: “Wíh mǎudíh ma jenah enbi jwǎhú. Caán mǎudíh jǎibí jenah ennit, weemdíh ĩ cáo wǎhat naadíh, weemdíh wéinitdihbut ma jenah eneé.* ² Obohjeéhtih, caán mǎú jóocmant bóo jǎúhdih ma jenah enca bojó. Caán jǎúh judíowā nihcannitdih wǎhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíh tútchidih, caán tútchidih moondihbut tubit yeejép ĩ chǎjbipna caá.* ³ Wíh doonádih ĩ naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíhwádh wā wahbipna

caá. Páant wā wahachah, jǎiná dúwát chóonadih dúonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ĩ naóhbipna caá”, ā niijíp be.

⁴ Queét naóh yapanit chéne olivo wǎt jǎmni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbut ĩ jǎmna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ĩ ñahna caá.* ⁵ Det queétdih en jǎihnit ĩ yéj chǎjíchah, ĩh jacmant bóo tǎú iigát panihatjǎh queétdih ĩ maobipna caá. ⁶ Queét chénewā ĩ naóh yapaat pah bóo mah ā búgcát pínah wépat ĩ bíbohbiipna caá.* Mǎjdih meép mǎjnajeh tút nǎmát pínah wépatbut ĩ bíbohbiipna caá.* Nin baácdih moondíh jǎdhcabit wǎnatna ĩ wǎhat pínah wépatdihbut ĩ bíbohbiipna caá. Pánihna, ĩ náahat pah bóo ĩ chǎjbipna caá.*

⁷ Páant ĩ naóh yapa péanachah, nǎmp bóo tólihboó jǎmni Namó bac jǎóhnit,* naóh yapanitjǎh míic maonit, queétdih ā maó yohbipna caá.* ⁸ Páant ā mawat túttimah, Jesúsdiĥ ĩ péoh dodh maó yohniji búdí tútchidih bóo namáboó ĩh bácahnaji ā ñajbipna caá. Caán tútchidih moón tubit yeejép wā caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbát ĩ nihat pah ĩ jǎmna caá.* ⁹ Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biíh yeó jáap tac yoób ĩh bácahnaji ā ñajbipna caá. Páant bóí yeó jáap ā ñajachah, nihat baácdih moón ĩ wéi enat pínah niijná, ĩh bácahnajidih ĩ yohat tútcannit. ¹⁰ Queét chénewā, cáacwádh moh yéjanitji ĩ wǎnuchah ennit, nihat baácdih moón búdí ĩ wéibipna caá. Pánih wéina, queét míicjeh bíí déedih ĩ míic wǎhbipna caá.

¹¹ ĩh bácahnaji biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biíh yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih ā jwúb boobipna caá. Páant ĩ boó pad jǎúwúchah ennit, nihat cáacwā queétdih ĩ en wáhi bejbipna caá.* ¹² Pánihat túttimah,

* **10:10** Ez 2.8-3.3 * **11:1** Ez 40.3; Zac 2.1-2 * **11:2** Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * **11:4** Zac 4.3,11-14
 * **11:6** 1R 17.1 * **11:6** Ex 7.17-19 * **11:6** 1S 4.8 * **11:7** Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * **11:7** Dn 7.21 * **11:8** Is 1.9-10 * **11:11** Ez 37.5,10

jeámant wéheat búdí ã yáanachah, ï joibípna caá. Queét chénewādh nin pah ã niijbípna caá: “Ninboó ñi púuh laáb jǎúwá”, ã niijbípna caá. Páant ã niijíchah joinít, queétdih jǎihnitji ï enechah, mah tólihjǎh ï púuh laab béjbipna caá.* ¹³ Páant ï púuh laab béjehchah, baác búdí ã mémébbipna caá. Páant ã méménachah, caán tútchidih bóo dawá mǎná ã bǎgúchah, siete mil cáacwā ï wǎnbipna caá. Bitá wǎncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wǎpni caá”, ï niijbípna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna, chéneji cáacwā yeejép ï yapap be. Páant ï yapat túttimahbitjeh, bíic láa yeejép ï jwǎub yapbipna caá, páant mǎntih.

Péni nahdih ã póojat

¹⁵ Túttimah, péni ángel jwǎh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, jeámant ï wǎp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah ï níj wǎi naáwáp be:

“Jwǎ íp Dios, ã wǎuh Cristo bíicdih nin baácđih moondíh ï wǎtuchah, bǎu jwǎh nihatdih ï jepahat túutna caá. Dios ã maáh jumat ã bǎdcán níit”, ï niijíp be.*

¹⁶ Páant ï niijíchah joinít, Dios pebh chǎudnit veinticuatro maátabut, páah yoh ñajnit, caandíh ï weñep be.

¹⁷ “Maá, meém caá chah wǎpni. Jon jǎtih meém matát jumǎp tajǎ. Bǎubut ma jumna caá. Bǎu jwǎh nihatdih ma wǎtuchah, ma wǎpatjǎh ma jepahat túutbipna caá. Páant ma chǎjachah ennit, ‘Túina caá’, meemđih jwǎ niijná caá.

¹⁸ Nin baácđih moón meemđih jepahcannitboó, ï íjip yah jǎ. Páant ï jepahcatji jíib, bǎu meémboó queétdih búdí íjnit, peéh chǎjat túut caá ma chǎjap.* Wǎnnitjidih ma peéh chǎjbipna caá. Obohjeéhtih, míhwā ï túi chǎjatji jíib, queétbodyđih ma túi chǎjbipna caá. Ma

naáwátdih naóh yapanitji bitá míhwā bíicdih majeéh jumnit, ï túi wǎibipna caá. Maátadih, moh yéejnitdihbut míhwā ï jumachah, ma túi chǎjbipna caá.* Nin baácđih moondíh yéejanitdih bǎu yohat túut caá ma chǎjap”, ï niijíp be.

¹⁹ Páant ï niiját túttimah, jeáboó jumni Dioíh mǎú jéc pǎa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán mǎú díitna, Dios cáacwādh teo wáacat túut niijná, ã naóh daácni naaná ã ñuhah paihdihbut wā enep be. Caandíh wā enechah, búdí úm náah jumni wedóat énoh ã yáanachah, baác méméat bíicdih, mah cámahni dahnabut ã joh bǎgúp be.*

12

Yad wili, Maí Dǎunibut

¹ Páant úm náah jumni ã yapat túttimah, nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih Dios jeáboó ã júutǎp be. Pánih júutni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumachah, wā jwǎih enep be. Míih yégueh yeo páh ã yeh iiguíp be. Caánt widhdih mi chǎi ñuhǎp be. Maáta ï dawát júdu dée, doce cúiwā jumni júudih mi dawúp be. ² Caánt mi weép jáaana, túbit mi ñaacáp be.*

³ Túttimah, jeáboó jwǎub ennit, búdí maí dǎunidih wā enep be. Caán siete waó jumni ã jumǎp be. Waó jumat pah maáta ï dawát júdunadih ã dawúp be. Diez mona jumni ã jumǎp be.* ⁴ Áih pǎjjǎh cúiwādh tacdih yoób dée ã ub pǎi yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáanachah ennit, mi wǎuhdih joó jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ã páñap be.* ⁵ Páant ã pánachah, newé weépdih mi túuhǎp be.* Caán wébít nihat baácđih moón ï maáh pínah ã jumǎp be. Páant Maáh chah wǎpni ã jumachah, cáacwā caandíh ï jéih yap yohcan níit. Páant ã cáac jumachahjeh, Dios ã pebhna

* **11:12** 2R 2.11 * **11:13** Ap 6.12; 16.18 * **11:15** Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27 * **11:18** Sal 2.5; 110.5 * **11:18** Sal 115.13 * **11:19** Ap 8.5; 16.18-21 * **12:2** Mi 4.10 * **12:3** Dn 7.7 * **12:4** Dn 8.10 * **12:5** Is 66.7 * **12:5** Sal 2.9

caanbítidih ã ub ñah bejep be.* 6 Páant mi wũúhdih ã ub bejat túttimah, cãac wihcapboó, Dios ã ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántdih ã en dawáp be.

7 Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ã míc mawachah, wã enep be. Miguel ãih ángelwã biíc dih jũóh nit, Maí Dũni ãihwã biíc dih ã jumupna míc mawadh ã jũibínap be.* 8 Páni h míc maonit, Miguelwãboó Maí Dũniwãdih yap yohnit, jeáboó ã jwúub jumat túutcap be. 9 Páni h yap yohna, caán Maí Dũni, nemépwã ã maáh, Satanás wãt jumnidih, ãihwã biíc dih nin baácna ã yohop be. Nihat baác dih moondih yeeni caá ã jumup.* 10 Túttimah, jeámant nin pah biíh ã wẽp naáwáchah, wã joyóp be:

“Bũ jwũh jwĩ íp cãacwãdih ã táí ubna caá, bũca. Jwĩ íp ã wutatdih yap yohnit ã wihcan caá. Æ wahni Cristodihbut det yap yohnit ã wihcan caá. Nemépwã ã maáh jeáboó jumnijidih baácboó ã yoh jéenanap be. Caán nemépwã ã maáh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jwĩ déewã panihnit Jesúihwãdih ‘Nit yeejépwã caá’, jwĩ ípdih niíj naóh yacna ã chãj jwũhup jĩ.*

11 Queét Jesúihwã Oveja Wũúh meépdih táí jenah joinít, nemépwã ã maáhdih ã yap yohop be. ‘Jesucristo wũn wũhna, jwĩ yéejatdih ã yoh wũhup jĩ’, niijnít, nemépwã ã maáhdih yap yohnit ã jumna caá. Páant táini doonádih ã naáwát peéh, bita queétdih ã mawíhichah yũhna, Cristoíh doonádih ã naóh cádahcap be.

12 Nemépwã ã maáh baácboó yoh jéenani ã jumuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit ãi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jumnit, búdí mujboó jumnitbut

moh yéejnit ãi jumbipna caá. Páni hna, caandih peéh chãjat pínah tóah jũúwúchah jéihna, nemépwã ã maáh búdí ã íjna caá. Páni h íjnit, ãi pébhna jũibína, yeebdih ã moh yéejabipna caá”, ãi niijip be.

13 Miguel caandih ã yohatdih jéihnit, Maí Dũni wébít iindih ã ñũn béjep be. 14 Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jwãpa pah bóo ã wũhup be, cãac wihcapboó mi jij jwei béjat pínah niijná. Caanná mi jũibíát túttimah, biíc peihcanni jópchi táí beéd, biíh jópchi tac yoób Dios caántdih ã en daobípna caá, Maí Dũni caántdih ã yéejacat pínah niijná.*

15 Caanná mi bejehchah, caántdih daabáát túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Dũni ã éguep be. 16 Páant ã éguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baácboó ã dúuc bejep be, ã égniji mah caán íitboó ã nooj yác bejat pínah niijná. 17 Páant ã nooj yác bejehchah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dũni búdí ã íjip be. Páni h íjnit, caántdih bũjácã, mi jũimená, Dios ã wutatdih jepahnit, Jesúih táini doonádih jepahnitdih míc mawadh ã bejep be. 18 Páni hna, Maí Dũni búdí muj jwũejdih bóo óondih ã jũibí ñũhup be.

13

Búdí mujmant aáb jũóhni Namó

1 Páant caán óondih Maí Dũni ã jũí ñũhuchah, caán búdí mujmant Namó jwũh, pah jũinít, ã aáb jũúwúchah, wã enep be.* Caán Namó queét chénewã Dios naáwát dih naóh yapanitjidih maonijeh mantih ã jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumup be. Æih mona jumat pah maáta ã dũwát júdanadh ã dũwúp be. Æih waonádihbut wãt daácni ã jumup be. Caán wãtna “WEÉM CHAH WẽPNI CAÁ”, ã niíj daacát dih enna, Dios búdí ã íjna caá.* 2 Caán Namó jió daacá, wẽpép bejni, tac behni pah ã jumup be. Búdí

* 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7 * 13:1 Dn 7.3 * 13:1 Ap 17.3-12

jítcha jumni, búdí téih chóabut jumni, wēpép ā jumap be. Āih jac búdí jió jac pah bóo ā jumap be.* Maí Duumiboó Namó ā wutat pínah wēpatdih ā wūhup be. Pánih wūhna, queét chénat pah nihat cāacwādh wutat túut niijná, caandíh maáh ā waadánap be. ³ Caán Namodih mao yohíhna, bíic wao dáhdih ĩ búuh baacátji jwúub ñuumní ā jumap be. Pánihna, caán ā jwúub ñuumátjidih ennit, nihat cāacwā en wúhi bejnit, Namó queétdih ā wutuchah, ĩ jepahap be. Nihat áihwā ĩ jumap be. ⁴ Namó ā wutat wēpat pínahdih Maí Duumi ā wūhuchah enna, cāacwāboó bódhica caj yoh ñajnit, caandíh ĩ weñep be. Namodihbut ĩ weñep be. Pánih wēina, nin pah Namodih ĩ níj weñep be: “Bíih meém ma wēpat panihni ā wihcan caá. Det meemdíh míic maona, ĩ jéih yap yohcan níit”, ĩ niijíp be.

⁵ “Chah wēpni caá”, Namodih niijnít, Diosdih yeejép ĩ wéhenachah yuhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjuh maáh ā jumap túutap be. ⁶ Caán Namó Diosdih, áih wútdih, ā jumapdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ā wéhenap be.* ⁷ Dioíhwādh míic maonit, queétdih ā yap yohop be. Páant ā yap yohochah yuhna, Dios ā enah bojop be. Páant caandíh Dios ā wutcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat cāacwā poómp jumap pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondíh Namó maáh ā jumap wūhup be.* ⁸ Nihat Diosdih jepahcannit míicjuh Namó pebh júbí bódhica caj yoh ñajnit, caandíh ĩ weñep be. Dios nin baácdih ā chājat pínah játi, áihwā pínah ĩ wútnadh átát daacáp wut jī. Caán ā daácní tólih Oveja Wūh ĩ maoníh tólih caá. Pánihna, caán tólihdih ĩ wútdih daácca naáhwā míicjuh Namodih ĩ weñep be.*

⁹ ĩDet molít jumna, ĩ joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat muúboó nemnit pínahdih ĩ nembipna caá. Det jwāag

maonit pínahdihbut ĩ jwāag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiít Dioíhwā yeejép yapna yuhna, caandíh táí jenah joí cádahcat caá náahap.*

Baác dítmant jūóhni Namó

¹¹ Túttimah, bíih Namó baácmant ā bac jūwúchah, wā enep be. Oveja wūh chéne jáap mona jūóhnbít pah jíghni úm náah ā wihcap yuh be. Obohjeéhtih, ā wéheat úm náah jumni ā yáanap be. ¹² Pánihna, mujmant jūóhni Namoboó, baácmant jūóhndih maáh ā waadánap be. Páant ā maáh waadániboó, nihat baácdih moondíh mujmant jūóhni Namó, búuh baácnijidih ā weñat túutap be. ¹³ Baácmant jūóhni Namó ā wēpatdih júutnit, búdí iigát déedih jeámant ā buúg jéen jūwát túutap be, cāacwā caandíh en wúhi bejnit, ĩ jepahat pínah niijná. ¹⁴ Mujmant jūóhni ā wutuchah, baácmant jūóhnbóo ā wēpatjīh cāacwādh ā yeenap be. Pánih yeena, jwíh jumni pah jíghnidih ā pápat túutap be. Caán jwíh jumni íbat naajīh ĩ búuh baác yohniji yuhna, ā jwúub boonap be. Páant ĩ chājachah enna yuhna, Dios páantjuh ā enah boj jwūhup be.* ¹⁵ Baácmant jūóhni Namoboó mujmant jūóhni pah jíghni ĩ pāpnijidih caolíh ā jéyanachah, ā wéhenap be. Det caán pāpnidih ĩ wēicat enna, ā mao yohat túutap be. Diosboó caandíh páantjuh ā chāj jwūhat túutap be. ¹⁶ Caán baácmant jūóhni Namó nihat cāacwādh biquína ĩh jéihyepmant bóo téihya páhanadh, bitadh ĩh móot jūhndadh ā daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbhnit, moh yéejnit, teo wūhnt, teo wūhcannitdih, nihat bíic yoobó ā daacát túutap be. ¹⁷ Caán jwíh jumni Namó biquínadh áih wútdih, bitadh áih númerodh daácca naáhwādh ā jíib chājat túutap be.

¹⁸ Caán daacátdih táí jéihyat caá náahap. Dios ā teo wáacátjīh jéihnit jumna, Namóih daacátdih ĩ táí beh

* **13:2** Dn 7.4-6 * **13:6** Dn 7.8,25; 11.36 * **13:7** Dn 7.21 * **13:8** Sal 69.28; Ap 3.5 * **13:10** Jer 15.2; 43.11 * **13:14** Mt 24.24; 2Ts 2.9-10

enbipna caá. Caán número newéih wūt ã jumna caá. Æih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wūúh, ã ñílonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wūt jumni jeejih ñuhni Oveja Wūúhdih wā enep be. Æjeéh dawá, 144 mil cāacwā ï jumnap be. Queét ãih wāt dih, ã lípíh wāt dihbut ñih móot juúhnadh daácnit ï jumnap be.* ² Queétdih wā joyóchah, jeámant áí yáanap be. Búdí dóo ã yáaat pah, búdí énoh ã yáaat pahbut áí yáanap be. Árpas ï niijní bíitat dahna ã yáaat pahbut áí yáanap be. ³ Caanjíh maáh ã chūdup pebh, chéne na míc dawá quíibna jumnit ángelwā, veinticuatro maáta pehbub, queét 144 mil cāacwā ï ñuhap be. Caanjíh ñuhnit, jáap ewatdih eona ï chājap be. Nin baácdih jumnitji yéejat yohnit, ã túi ubnit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih ï jéihyep be. ⁴ Queét ï weha mána yaádh nihcannitjeh yéej chājcannit jumna, Oveja Wūúhdihjeh túi péenit ï jumnap be. Yeejépwājeéh jumnitjidih Diosboó áihwā pínah ã ubnap be. Queétboó áihwā pínah, Oveja Wūúh pínahbut, túi jepahnit ï jumnap be.* ⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míc ï jumnap be.*

Biíc peihcannit ángelwā ï naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó namp biíh ángel ã jiiíchah, wā enep be. Dioíh táini dooná páantjeh jumnidih nihat cāacwā poómp jumat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondíh naóhni ã jumnap be. ⁷ Caán ángel wēp naóhna, nin pah ã niij jéenanap be: “Diosdih ñi úmú. Būū jwuh cāacwādh peéh chājat túut caá ã chājap. Pánihna, caandíh ñi wēi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baáboó jumnidihbut chājni caá. Pánih wēpni ã

jumachah jéihna, caandíh bódicha caj yoh ñajnit, ñi weñé”, ã niijíp be.

⁸ Páant ã niiját túttimah, biíh ángel jwuh nin pah ã niij jéenanap be: “¡Ñi joyoó! Babilonia wāt jumni búdí tútchidih moón wēpnit ï jumachah yuhna, queétdih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadh ï yéej chājat túutap be. Máihnit, bitadh ï wūhachah, queétdih biíc yoobó tubit yeejép ï chājap be. Pánih chājna, ‘Dios caá’, ï niij pāpnidih ï weñechah, queétdih ï en yacap be”, ã niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwā ï niiját túttimah, biíh ángel jwuh, nin pah ã niij jéenanap be: “Det Namodih, ã pāpat tútnidihbut wēinit, ñih móotdih, téihyadh ãih wāt daácnitdih Dios ã peéh chājbipna caá. Dios queétdih búdí íjnit, iiguípna ã wahbipna caá. Caán dūbcanni iiguípboó jumna, queét tubit tubana, moh yéej náah jumnit, tubit ï ñaácbipna caá. Æih ángelwā, Oveja Wūúhbut ï enechah, yeejép ï yapbipna caá.* ¹¹ Caán iigát tūū jeí ã yaicán niit.* Queét tubit jīgah náah jumnit páantjeh ï jumbipna caá. Nihat cāacwā Namodih bódicha caj yoh ñaj wēinitdih, yeejép tubat páantjeh ã jumbipna caá. Yeó jáap jumat pah, chei jumat pah biíc yoobó ï tubabipna caá. Æ pāpat tútnidih wēinit, ãih wāt daácnitdihbut páant yeejép ï yapbipna caá”, ã niijíp be.

¹² Páant yeejép ï yapachah ennit, jwiit Dioíhwāboó ã wutatdih jepahnit, Jesús dih cádahcat caá náahap.

¹³ Túttimah, jeámant ã jwūub wéhenachah, wā joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesús hwā caandíh cádahcannit jumna, ï wunat túttimah, búdí ï wēibipna caá’”, ã niijíp be.

Páant ã niiját túttimah, Túini Espiritu jwuh nin pah ã niijíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdí ï tewatdih péanit, ï choobípna caá. Dios pehbboó ï páuh

* **14:1** Ez 9.4; Ap 7.3 * **14:4** Ex 23.19; Stg 1.18

* **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19 * **14:5** Sof 3.13 * **14:8** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2

* **14:11** Is 34.10

laáb juibínachah, í túi chājatjidih jéihnit, queétdih ã túi chājbipna caá. Pánihna, queét caanná juibínit, búdí í wēibipna caá”, ã niijíp be.

Dios cāacwādh ã ñíwat

¹⁴Túttimah, túi baabní mah tólihjih wā enep be. Caán mah tólihjih nihat cāacwā úd jeñé ã chúudup be.* Caán chúudni maáta í dūwát oro júdudih ã dūwúp be. Biíc íbat túi eeép, pácahidih í bóodat naá déedih ã bíbohóp be. ¹⁵Túttimah, biíh ángel Dios ã jumupmant ã bac jūúwúp be. Pánih bac jūóhnit, mah tólihjih chúudnidih ã wēp ejep be: “Būū jwūh Dios ã jenahat láa ã juná caá. Pánihna, míh pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajíh míh cāacwādh ma ub beedá bojóó”, ã niijíp be.* ¹⁶Páant ã niijíchah joinít, mah tólihjih chúudni ã bíbohni íbat naajíh nin baácdih bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

¹⁷Túttimah, biíh ángel jwūh Dios ã jumupmant ã bac jūúwúp be. Caanbút mah tólihjih chúudni ã bíbohni dée íbat naa múntih ã bíbohóp be. ¹⁸Túttimah, biíh ángel jwūh Diosdih cáo wūhat naa pébh jumni ã bac jūúwúp be. Caánboó caán naadíh bóo tūū iigátdih en daoní jumna, nin baácboó iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac jūóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácdih bóo jumni jiwá iguíha panihni ã túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajíh caandíh ma bóod ub beedánaá”, ã niijíp be. ¹⁹Páant ã niijíchah joinít, caán ángel nin baácdih bóo iguíh pihanadidih ã bóod ub beedánap be. Páant ã bóod ub beedánit, caán iguíh pihanadidih í búūh chuñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pah-jeh tigaá, caandíh náahcannitdih Dios búdí íjnit, queétdih peéh chājna, ã yohbipna caá. ²⁰Pánih yohna, caán tútchi jwējdih í búūh chuñat júádih iguíh pihanadidih í búūh chuñat dée pah yeejép cāacwādh ã mao yohat túutap be.* Caanjíh í mao yohochah, íih

meép ã nooj bác bejep be. Caán meép muj pah ã jumup be. Tres cientos kilómetros ã nooj béjep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée ã numahap be.

15

Cāacwāyeejép íyapat pínahdih siete ángelwā í bíbohát

¹Túttimah, jeáboó enna, úūm náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih weemdíh ã júutap be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jíghatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumup be. Cāacwā í yeejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwādh ã pée peéh chājat túutnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwādh í peéh chājat pínah niijná, queétdih wahat túut ã chājap be.

²Queét ángelwādh wā enat túttimah, búdí mujdih wā enep be. Caan múj túi jélepni tūū iigátjīh widni ã jumup be. Namodih, ã pāpat túutnidih, áih número dih ã daacát túutatdihbut jepahcannitji caán muj jwējdih í ñūhuchah, wā enep be. Caanjíh ñūhnit, Dios ã wūhni árpas í niijni bíitat dahnadidih í bíbohóp be. ³Dios ã yap yohatjidih jenah joinít, Diosdih teo wūhni Moisés ã chājatjidih eona,* Oveja Wūúh ã chājatjidihbut wēi eona, nin pah í níj ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihat baácdih moón í maáta chah maáh caá. Yoobópdih chājni caá.

⁴Nihat cāacwā meemdíh úūmnit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbípna caá.* Meemjéh yeejat wihcanni caá. Nihat baácdih moón yoobópdih ma chājatdih enna, ma pebh juibínit, bódhica caj yoh ñajnit, meemdíh í wēibipna caá”, í niijíp be.*

* 14:14 Dn 7.13 * 14:15 Jl 3.13 * 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * 15:3 Ex 15.1-18
* 15:4 Jer 10.7 * 15:4 Sal 86.9

⁵ Túttimah, jeáboó jwáub ennit, Dioíh muú jęc pãa lajnidih wã enep be. Pánih enna, caán muú diítna, Dios cãacwãdih teo wáacat túut niijná, ã naóh daácni naaná ã ñahat paihdih ã ñajat tólihdihbut wã enep be.* ⁶ Caán muúdih wã enechah, queét siete ángelwãboó yeejépwãdih ã pée peéh chãjat túutnit pínah caán muú diítna jumnit, í yoób bac jãúwáp be, bũca. Túi baabní yeh iigni yégueh chóona dũonít, oro tãpjíh jãóh poómp yoób jui wái chéonit míic í jumap be. ⁷ Páant í bac jãúwãchah, biíc dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwãdih í yoobó oro pamapnadih ã wũhap be. Caan pámap diít dih cãacwã í yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdí íjna, ã peéh chãjat pínah túi yáoni ã jumap be. ⁸ Páant ã wũhchahjeh, Dioíh muú diítna ã yeh iigát, ã wẽpatbut jumna, tũu jeí ã jum peét bejep be. Pánihna, Dios ã wẽpat búdí jumna, queét siete ángelwã í peéh chãjat pónih, tũu jeí muújéh ã jumuchah, ded biíc ã jéh waadcáp be.*

16

Dios cãacwãdih ã peéh chãjat jumni siete pamapna

¹ Túttimah, Dios ãih muumánt ã wẽp naóh bacanachah, wã joyóp be. Queét siete ángelwãdih nin pah ãí níj naáwáp be: “Wã níjãtji pahjeh, bũu baác dih moondih peéh chãjat túut caá wã chãjap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diítboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi puoh jéenabií”, ã níjíp be.

² Páant ã níjíchah joinít, biíc ángel ã bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diítboó jumnidih baácboó ã puoh jéena bojop be. Páant ã puoh jéenanachah, Namoih cãacwã yeejép yaohna jumnit í jumap be. Queét ãih wãt dũonít míicjeh, caan páh jígohnidih í pãpnidih wẽinit í jumap be. Páant í chãjatji jíb, queétdih ã peéh chãjachah, nihat íih bácahnadih dawá yahwítna

ã jumuchah, queét tabit yeejép í tabanap be.*

³ Páant ã puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih búdí mujboó ã puoh báaha bojop be. Páant ã puoh báahanachah, caan múj meépjeh ã jumah bejep be. Wunniíh meép pah ã jígohop be. Páant yeejép meép ã jumuchah, caan mujboó jumnit nihat queejwã í túi wun beedáh bejep be.

⁴ Chénewã í puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih nihat mujnaboó, meo waócáhnadihbut ã puoh báahani ã chũúúp be. Páant ã chũúúchah, meép mujna míicjeh ã túut nuúm beedáh bejep be.* ⁵ Páant ã túut nuumúchah ennit, biíh ángel mujnadih en daoní, nin pah ãí níjíp be:

“Dios, meém yéejat wihcanni caá. Jon jãtih, bũubut ma jumna caá. Pánihna, cãacwã yeejép í chãjachah enna, queétdih peéh chãjna, meép mujna chãjat yoobópdihih tigaá.

⁶ Namoihwãboó míihwãdih maona, meép í yohop be. Páant í mawatji jíb, queétdih meépdihjeh ma babhbat túutat yoobópdihih caá. Páant ma chãjatdih tibeé queét í náahap be”, ã níjíp be.

⁷ Páant ã níjãt túttimah, Diosdih cáo wũhat naajéh ã wéhenachah, wã joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wẽpni caá. Yeeat wihcanni, yoobópdihih tigaá ma peéh chãjap be”, ãí níjíp be.

⁸ Biíc peihcannit í puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih yeodih ã puoh jãhanap be. Páant ã puoh jãhanachah, cãacwãdih ã tehaat pínah níjina, Dios yeodih tabit ã chãhaat túutap be. ⁹ Pánihna, cãacwã tabit wun tehna, Dios queétdih ã peéh chãjatdih jéihnit, caandih yeejép í jũihũap be. Yeejép yapna yuhna, í

* 15:5 Ex 38.21 * 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4 * 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35 * 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44

yéejatdih jġgahcan, ĩ noón cádahcap be. “Dios túini caá”, ĩ niġ wēi naóhcap be.

10 Chénena míic ĩ p̄oh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap diítboó jumnidih Namo ā ch̄udupboó ā p̄oh jéenanap be. Páant ā p̄oh jéenaat túttimah, ā maáh jumupboó ā dupúáh bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tubit tubana, ĩih nuúcdih ĩ néeh ch̄acáp be. 11 Dios queétdih ā yaoh ch̄ajachah jéihna, caandíh yeejép ĩ j̄ihñap be. Queét tubit tubana yuhna, yeejép yahwítna d̄oná yuhna, ĩ yeejép ch̄ajadidih jġgahcan, ĩ noón cádahcap be.

12 Biícjġh bóo téihya ángelwā ĩ p̄oh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap diítboó jumnidih Éufrates w̄t jumni mujna ā p̄oh báahanap be. Páant ā p̄oh báahanachah, caan múj ā jōpah bejep be, yeó aáb j̄úwáp̄mant moón maáta ĩih c̄acwā biícđih ĩ ch̄uhat pínah niġná.*

13 Túttimah, biíc peihcannit nemépwā bubúwā pah jġgohndidih wā enep be. Biíc Maí D̄uníh jacmant ā bac j̄úwáp̄ be. Bíih mujmant j̄óhni Namóih jacmant ā bac j̄úwáp̄ be. Bíih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niġ yeeni baác̄mant j̄óhni Namóih jacmant ā bac j̄úwáp̄ be. 14 Queét biíc peihcannit nemépwā c̄acwā ĩ jéih ch̄ajca naáhdih ch̄aj j̄útnit pínah ĩ jumap be. Nihat baácđih moón ĩ maáta ĩih c̄acwāđihbut ĩ míic mawat tútup be. Páant ĩ míic mawat pínah yeó jáap Dios chah wēpni nihat c̄acwāđih w̄tni jumna, péé míic mawat yeó jáap ā jumachah, caandíh eníhcannitdih Dios ā yap yohbipna caá.

15 Caandíh wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh āi niġ naáwáp̄ be: “**ĬNi joyoó! N̄umní c̄ac ĩi náhnica, n̄umáđih ā j̄ibíát pah, weembút ĩi náhnica, wā dei be-jbipna caá.*** Pánihna, yégueh d̄onít ĩ

tíccat pah, túinidih ch̄ajnit, wā jwúb dei j̄ibínachah, ĩi tíccan niit. Páant wā dei j̄ibíát pínahdih túi p̄ainit, bádí ĩi wēibipna caá”, ā niġjap be.

16 Queét biíc peihcannit nemépwā nihat baácđih moón ĩ maátadidih míic mawat tút niġná, ĩ yoób míic wáacat tútup be. Hebreo wéheatjġh “Armagedón”, w̄t jumupboó ĩ míic wáacap be.*

17 Seis ángelwā ĩ p̄oh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ā bíbohni pamap diítboó jumnidih johlit jumupboó ā p̄oh yohop be. Páant ā puhwuchahjeh, āih m̄umánt Dios wēpép āi niġjap be: “ĬPáant bóojeh tigaá, b̄uca!” ā niġjap be. 18 Páant ā niġjichahjeh, úam náah jumni yoobát énoh wedóat biícđih p̄i, baác bádí ā méménap be.* Jon j̄atih páant bóo pohba baác āp̄i mémécan jġi. B̄uca caá chah baác méméat ā yoób jumap.

19 Páant ā baác méménachah, caán bádí tútchi, d̄uc peét bejna, biíc peihcanni tútchina pah ā ch̄awáp̄ be. Nihat bíih tútchinabut ā boto jéen beedáh bejep be. Caán bádí tútchi, Babilonia w̄t jumni tútchidih moón tubit yeejép ĩ ch̄ajatjidih náhnina, bádí íjnit, Dios queétdih bádí ā peéh ch̄ajap be.* 20 Pánih baác méména, nihat quewana boto daab bėj, jeenáb̄ut ā boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabut ā noón wihcap be.* 21 Dahwani cámahni mah dahna c̄acwāđih ā b̄ug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumap be. Pánihna, queétdih ā b̄ug lájachah, c̄acwāđih tubit ā peéh ch̄ajachah ennit, Diosdih yeejép ĩ j̄ihñap be.

17

Tubit yeejép ch̄ajat tútnih

1 Túttimah, siete pamapnadidih bíbohndidih ángelwājeéh jumni wā pebh j̄ainít, nin pah weemdíh ā niġ naáwáp̄ be: “Ma en j̄úwá. Dawá mujna

* 16:10 Ex 10.21 * 16:12 Is 11.15 * 16:15 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * 16:16 Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11 * 16:18 Ap 8.5; 11.13,19 * 16:19 Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * 16:20 Ap 6.14 * 16:21 Ex 9.23; Ap 11.19

chah ch́udnih dawá ćacwádih tubit yeejép mi ch́ajat tútat peéh, Dios á peéh ch́ajat pínahdih meemdíh wá júutbipna caá.* ² Nihat baácdih moón í maátadih mi wutna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh í yéej ch́ajap be. Páant í ch́ajachah, nihat ćacwábut biíc yoobó í yéej ch́ajap be”, á niijíp be.*

³ Páant á niiját túttimah, Túini Espíritu á wēpat weemdíh búdí á jumuchah, ćac wihcapboó ángel weemdíh á ub bejep be. Á ub jubínachah, duuni Namojih yad wili mi ch́uduchah, wá enep be. Caán Namó wá jwíih ennijeh muntih á jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni á jumup be. Áih waonádih dawá wūt yee daácní á jumuchah ennit, Dios búdí á íjna caá.*

⁴ Caanjíh ch́udnihboó maáta í dawát chóodih mi dawúp be. Caán chóona chod duuni, ñunúp mac pah chítah jumni, dawá oro, búdí jíib jumni jeé tíibna, perlas wūt jumni tíibna biícđih í wid búudhni á jumup be. Oro pamapdihbut mi bíbohó be.* Caán pámap túi jíghni jumna yuhna, caán diítboó búdí yeejép mi ch́ajat á jumup be. ⁵ Caánt yeejép wili miíh móot juhhdih mi wūt daácní á jumup be. Caan wútdih bita í túi jéihcan caá. Nin caá mi wūt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WÚT JUMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉEJ CH́AJATDIH ÑINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁAHAT TÚTCANNIH CAÁ”, niij daác búudhni mi jumup be. ⁶ Dawá Jesúihwádih míic maonit, íih meép í yohochah enna, máihnih pah búdí mi weñep be. Jesúsdi h í cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wá en wúhi bejep be. ⁷ Páant wá en wúhi bejechah ennit, ángel weemdíh nin pah á niijíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wúhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi ch́udni Namó siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wá jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namó játi h

jumni á jumup be. Obohjeéhtih, buu á wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ítmant jumni á bac júóhbipna yuh caá.* Páant á bac júúwát túttimah, iiguípna á bejbipna caá. Nin baác á jumat pínah játi h Dios áihwá pínah í wútdih áih papélah tólihdih á daacáp jí.* Pánihna, á daácca naáhwáboó caán Namó á jwúub jíghochah, í en wúhi bejbipna caá.

⁹ “Buu wá naáwátdih jéihíhna, ñi túi joyoó. Namóih siete waoná, siete jeená panihni á jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi ch́udup be. Caán siete jeená siete maátadih mi wutnit á jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta í maáh jumati jántjeh á buudáh bejep be. Biíh queét túttimah, buu maáh á jumna caá. Biíhboó caán túttimah maáh waadní t, bahni jeh á jumbipna caá. ¹¹ Namoboó játi h jumni, buu wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwúub jumna, maáh á waadbípna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna á bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namóih mona, diez maáta panihnit í jumna caá.* Dawá ćacwá í chah maáta pínah í jumna caá. Obohjeéhtih, queétboó maáta í waad jwuhcan caá. Queét diez maáta biíc yoobó jenah joinít, Namóihwá í jumbipna caá. Pánihna, íih baácdih moón í chah maáh Namodih í waadábipna caá. ¹⁴ Queét diez maáta Namó biícđih bejni t, Oveja Wúuh á ñíonit, caandíh cádahcannit biícđih í jumupna, míic mawadi h í jubíbipna caá. Páant í míic mawachah yuhna, Oveja Wúuh áihwá biícđih queétboodí h í yap yohbipna caá. Caán Oveja Wúuh nihat ćacwá í maáta chah Maáh caá á jumup. Pánih chah wēpni jumna, queétdih á yap yohbipna caá”, ángel á niijíp be.*

¹⁵ Caanjéh muntih nin pah á jwúub niijíp be: “Buu caánt yeejép ch́ajnih dawá mujna chah ch́udnih ded

* 17:1 Jer 51.13 * 17:2 Is 23.17; Jer 51.7 * 17:3 Ap 13.1 * 17:4 Jer 51.7 * 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7 * 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8 * 17:12-13 Dn 7.24 * 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16

pah mi jummatdih wā naóhbipna caá. Caan mújna nin baácdih moón, dawá cāacwā ī jummat pah caá. ¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajih yeejép chājnihdih ī eníhcan niít. Pánihna, queétboó miíh bií déedih, miíh táini yéguehdihbut dúuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi chāobípna caá. Miíh déepdihbut ī jeémpbipna caá. Páant ī jeémp jadhnidihbut ī cáo yoh beedábipna caá. ¹⁷ Dios yeejép chājnihdih yohat túut niijná, queét diez maátadih biíc yoobó ā jenah joyát túutur be, Namodih fih baácdih moón chah maáh ā jummat pínah niijná. Jon jātih Dios ā niijátji pah ā yap beedéchahjeh, Namoboodihbut ā yohbipna caá. ¹⁸ Caánt ma ennihji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wūt jumni búdí tátchi panihni caá. Caán tátchidih moón nihat baácdih moondih yeejép wutnit ī jumna caá”, ángel ā niijíp be.

18

Babilonia tátchi yohni ā jummat

¹ Túttimah, biíh ángel, Dios pebh jumni ā dei jūwúchah, wā enep be. Búdí wēpni jumna, ā yeh iigát nihat baácboó ā túi baabáp be. ² Pánih dei jūinít, caán ángel tabít ā wēp niijíp be: “¡Yohni caá buca! Wēpép Babilonia tátchidih moondih Dios jáantjeh ā yoh beedánap be.* Būc dawá nemépwā, yeejép jwébehwā, cāacwā ī en iinít míicjeh ī jumna caá.*
³ Nihat baácdih moón, ī maáta biícdih, caán tátchidih moón yeejép ī chājachah, ī en yacap be. Páant yeejép ī chājatdih en yacnit, Namodih wēinit, ī jepahap be. Queét nihat dawá bií déedihbut ī en ninahap be. Páant yeejép ī chājatji jīb Diosboó caán tátchidih moondih ā yoh beedánap be”, ā niijíp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah āi niijíp be:

“Wíihwāá, caán tátchidih moón biícdih yéej chājcat túut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queétdih wā peéh chājachah, yeebdíhbut ā chāúhbipna caá.

⁵ Ī yéej chājat caánt yeejép chājnih mi yéej chājatji pah, búdí yoobát ā jumna caá.* Pánihna, weémboó mi yéej chājatjidih wā quíib buudcán caá.

⁶ Pánih quíib buudcán, caántdih búdí wā peéh chājat túutbipna caá. Cāacwādh yeejép mi chājat túutatji pah, caántboodih yeejép yoobát wā peéh chājat túutbipna caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, táinih caá. Éemp wunnih ī moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemdih ā wihcan niít’, mi niij jenah joyóp yuh be. Páant niij jenah joiná, búdí jīb jumnidih mi bíbohó be. Páant búdí jīb jumnidih mi bíbohatji pah mantih, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi niij jenah joyóchah yuhna, náhnicahjeh caántdih peéh chājat pínah ā jumbipna caá. Caánt tabúp chūúh, wun jūinít, nuugúpjijeh mi wunbipna caá. Páant mi wunuchah, caántdih ī cáo yohbipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wēpni jumna, caántdih wā niiját pah yoobópdih wā peéh chājat túutbipna caá”, jeámant āi niijíp be.*

⁹ Pánihna, Dios caántdih peéh chājna, ā cáo yohochah, caán jeidih ennit, nin baácdih moón ī maáta búdí ī jūibípna caá. Queét mijeéh yeejép chājnitji, caán tátchiboó táini bií déedih jīb chājadih ĩpī jūibínap yuh be. ¹⁰ Páant búdí ā iiguíchah enna, queét maáta fih tátchimant jumna, biíc yoobó peéh

* **18:2** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * **18:2** Is 13.21; Jer 50.39 * **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29 * **18:8** Is 47.7-9

chājat pínahdih úumnit, ì en wáhi be-
jbipna caá. Caandih en wáhi bejnit,
nin pah ì niijbípna caá:

“Moh yéejni tútchi caá, Babilonia. Con
búdí tútchi, chah wēpni tútchi
ã jumap yuh be. Obohjeéhtih,
náhnica, con tútchidih Dios ã
peéh chājna caá”, ì niijbípna
caá.*

¹¹ Nihat baácdih moón bií dée
jíib chāj jibnitboó, caán tútchi ã
búudúchah enna, bií déedih jwúub jíib
chāj wáhat pínah wihcat jéihnit, búdí
ì jīgahbipna caá.* ¹² Oro, plata, búdí
jíib jumni jeé tíbna, perlas wāt jumni
tíbnadihbut ì jéih jíib chāj wāhcan níit.
Biíh ì ub jūóhni túini yéguehna, maáta ì
dawát jaihni yégueh chóona, seda wāt
jumni túi itíni chóona, dūuni yégueh
chóonadihbut jíib chājnit ì wihcan
caá. Biíh ì ub jūóhni chej jumni máa
nahna, marfil wāt jumnijih ì chājnidih,
búdí jíib jumni máajih ì chājnidih,
bronce wāt jumnijih ì chājnidih, ìtahjih
ì chājnidih, mármol wāt jumni jeejih
ì chājnidihbut jíib chājnit ì wihcan
caá. ¹³ Biíh ì ub jūóhni ì jeémátdih ì
nūñaat pínah canela wāt jumni, biíh
ì jeémátdih ì nūñaat pínahbut, chej
jumni ì cáwat pínah, mirra wāt jumni
chej jumni dahnadihbut jíib chājnit ì
wihcan caá. Biíh ì ub jūóhni ì jeémát
pínah jiwá iguúh mac, jeémát chājat
yíi, trigo oj, caán tíbnadihbut jíib
chājnit ì wihcan caá. Bitá jiwiwā,
ovejawā, caballowā ì wáini pātúni
chóona biícđihbut jíib chājnit ì wihcan
caá. Queédih teo wāhñit pínahdih
ì ub jūúwúchah yuhna, queédih jíib
chājnit pínah ì wihcan caá. Pánihna,
jíib chājnit pínah ì wihcah enna, queét
ub jūóhñitjiboó búdí ì jīgahbipna caá.*

¹⁴ Caán tútchidih moonjídih jāiná, nin
pah ì niijbípna caá:

“¡Adé! Ì moh yéejna caá. Nihat ì oiniji
ã búudáh bejep be. Nihat túini ì
bíbohnijbut ã búudáh bejep be.
Chéneji ã jwúub wihcan níit”, ì
niijbípna caá.

¹⁵ Queét caán tútchidih moondíh
bií dée jíib chāj wāhna, búdí ì jíib
tewep yuh be. Pánihna, caán tútchidih
yúupmah ì en boj behbipna caá,
“Jwiítđihbut peéh chājna”, niijná.
Páant niij en ñahna, caán tútchidih
búdí ì jīgahbipna caá.* ¹⁶ Búdí
jīgahñit, nin pah ì niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tútchidih
moonjí. Queét caánt yeejép
chājnih mi nihat pah túinidih
ì bíbohop yuh be. Caántboó túi
jaihni, túi dūuni yégueh chóona,
maáta ì dawát chóonadih mi
dawúp yuh be. Oro, búdí
jíib jumni jeé tíbna, perlas
wāt jumni tíbnadihbut búudhni
yégueh chóonadih mi dawúp
yuh be. Páant mi nihat pah con
tútchidih moón ì jumap yuh be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhnica, con tútchi
ã búudáh bejep be”, ì niijbípna
caá.

Nihat dahwani jāáj chóonadih
moón, ì maáta, queédih teo wāhñit,
bita búdí mujboó teo jibnitbut,
caán tútchidih yúup ì enbipna
caá.* ¹⁸ Caanjih enna, caán tútchi
ã iiguúchah ennit, nin pah ì niij
ñáacđipna caá: “Con tútchi nihat
pah, biíh tútchina ã wihcan caá”, ì
niijbípna caá.* ¹⁹ Pánih búdí jīgah
jāinít, nin pah ì niijbípna caá:

“¡Adé! Con tútchidih moonjí moh
yéejnit caá. Túini tútchi yuh
jíi. Nihat jwiít dahwani jāáj
chóona bíbohnit, búdí mujna jib-
nit, con tútchidih bóo bií déejih
jwí jíib tewep yuh be. Obo-
hjeéhtih, bícmantjeh con tútchi
ã búud beedáh bejep be”, ì ni-
ijbípna caá.*

²⁰ Caán tútchidih Dios ã yohochah
ennit, yeéb nihat, ángelwā,
Jesúhwā, áih túini doonádh
naóh jibnit, naóh yapanit
biícđih, búdí ñi weñeé.* Caán
tútchidih moón yeebdih búdí

* **18:10** Ez 26.16-17 * **18:11** Ez 27.31,36 * **18:13** Ez 27.12-13.22 * **18:15** Ez 27.31,36 * **18:17**
Is 23.14; Ez 27.26-30 * **18:18** Ez 27.32 * **18:19** Ez 27.30-34 * **18:20** Dt 32.43; Jer 51.48

yeejép ĩ chājat túutap be. Páant yeejép ĩ chājatji jíib Dios ã peéh chājna caá, buca”, ĩ niijbípna caá.

21 Túttimah, biíh wēpép ángel búdei jee dáhdih ub ñaha bojnit, búdí mujna ã yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ã niijp be:

“Nin jee dáh ã buég báahat pah búdí Babilonia tútchi páantjeh buudní ã jumna caá.* Páant ã buudát túttimah, caán tútchidih chéneji ĩ encan niít.*

22 Caán tútchidih ĩ ewatji ã jwúb wihcan niít. Árpasdi ĩ bíitatji, chíó nahnadi ĩ póojatji, biíh póojat nahnadihub ĩ póojatjibut ã wihcan niít.* Caán tútchidih teonitji ĩ jwúb teocan niít. Jeémát chājna, jeé júdujñ ĩ únat yáaatbut ã laihsan niít.

23 Caán tútchi ã jwúb yeh iigcán niít. Téihya chéonit, ĩ wēi wéheatjibut ã jwúb laihsan niít.* Caán tútchidih moón bií déedih jíib chāj jibnit biíh tútchinadih moondih ĩ en ñinahat túutap be. Pánih en ñinahat túutnit, Diosdih ĩ náahcat pínah niijná, queédih ĩ yéjanap be”, ángel ã niijp be.

24 Caán tútchidih moón Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita áihwādihub yeejép ĩt mao yohop tajī. Nihat biíh tútchidih moonbát Jesúihwādi ĩ mao yohatdih ĩt en yacap tajī. Páant búdí meép ĩ yohatji jíib, Babilonia tútchidih moondih Dios búdí ã peéh chājap be.*

19

1 Babilonia tútchi ded pah ã yapat pínahdih wā enat túttimah, jeámant dawá nin pah ĩi níj wēi ñaacáchah wā joyóp be:

¡Aleluya! Diosdih búdí jwī wēi naóh jíih. Dios jwiitdih túi ubni caá. Nihat cāacwādih wutni, chah

wēpni caá. Pánihna, caandih búdí wēi naáwát caá náahap.

2 Yeecan, yoobópdih peéh chājni caá. Yeejép chājnihdih en yacnit, nin baácdih moón yeejép ĩ chājap be. Pánihna, caántboodih Dios búdí ã peéh chājap be. Áihwādi ĩ mao yohat jíibbut, búdí ã peéh chājap be”, ĩi niijp be.*

3 Túttimah, nin pah ĩ jwúb níj wēi ñaacáchah, wā joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdih jwī túi wēi naóh jíih. Caán yeejép búdí tútchi iig beedni jumna, chéneji ã jwúb jíoghcan niít”, ĩi niijp be.*

4 Queét veinticuatro maáta, chéneha míc dawá quíibna jumnit ángelwā biícdih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah jwī Maáh Diosdih ĩ níj wēi ñaacáp be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” ĩ niijp be. 5 Túttimah, Maáh pebh ñahni nin pah ái niijp be:

“Jwī Maáh Diosdih ñi weñeé. Nihat caandih teo wāhnt, oboh jumnit, maátabut, nihat yeéb áihwā ñi túi weñeé”, ã niijp be.*

Oveja Wūh téihya chéona, ã ñamah jeémát

6 Túttimah, dawá cāacwā ĩ wēi naáwáchah, wā joyóp be. Búdí dóo, énoh ã yáaat pah bóo ái yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih búdí jwī wēi naóh jíih. Bw jwī Maáh yoobát caá ã jumap. Pánihna, jwī Maáh chah wēpnidih jwī wēi naóh jíih.*

7 Bw Oveja Wūh téihya chéwat túut caá ã chājap. Á téihya chéonih pínah wili, túi míc ámoh péanih mi páina caá.

8 Túi baabni yégueh quei wíhcanni chóodih Dios caántdih ã wūhap be. Caán túi baabni yégueh Dioíhwā ĩ túi chājatdih ã júutna caá. Pánihna, ĩ téihya chéwat yeó

* 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21 * 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14

jáap ã jumuchah, jwiít jwĩ wēi jĩh”, ñi niijíp be.*

⁹ Páant ñi niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ã jwúub niijíp be: “Ñindih ma daacá: ‘Oveja Wúuh téihya chéona, ã namah jeémátdih* Dios ã did bojnitboó, túi wēinit caá’, ma niij daacá”, ã niijíp be. Páant niijnáneh tih, nin pah ã jwúub ñúun niijíp be: “Túi yoobópdih tibeé wã naáwát. Dios weemdih ã naáwát túutap be”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijichah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wã chãjap yuh be. Obohjeéhtih, páant wã chãjachah ennit, weemdih nin pah ã niijíp be: “Páant ma chãjca bojoó. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wãhni man tigaá. Ma déewã Jesúhwã, nihat ãih túini doonádih cádahcannit ñi nihat pah weembát Diosdih teo wãhni man tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ã niijíp be. Nihat Dios naáwátdih naóh yapanitboó Túini Espíritu ã wēpatjĩh Jesúh túini doonádih jwĩ naóhna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih teo wãhni mícjeh caá.

Baabní caballojih chúudni

¹¹ Túttimah, Dios ã jumapboó jēc pãa lajni pah ã jumuchah, wã enep be.* Caánboó baabní cabalodih wã enep be. Caanjih chúudni “Yeecanni, yoobópdih chãjni”, ã wãt jumap be. Caandih eníhcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chãjni caá.* ¹² ãih quíibna tũ õopát panih jíghni be.* ãih wao dáhdih maáta ñi dawát júdnadnih dawá ã dawúp be. Bíh wũtbut ã dawúp be. Caán wũtdih caanjéh ã jéihyep be. Bitã ñi jéihcap be. ¹³ ãih yégueh, búdí meép chũhni chóodih ã dawúp be. Caanjéh yahna, bíh wũt jumna, “Dios ã jenah joyátdih naóhni”, ã wãt jumap be.* ¹⁴ ãih soldadowã jeámant moón caandih ñi péenap be. Baabní caballowãjih

chúudnit, túi quei wíhcanni baabní yégueh chóonadnih daonít míc ñi jumap be. ¹⁵ Chénaboó jaco jumni íbat naadih ã chãác tewep be. Caán naá nin baácdih moondih ã yap yohat pínah naá ã jumap be. ã wēpatjĩh ã wũtuchah, bíc caandih ã jéih yap yohcan niít.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tabit ñi yéj chãjatjidih búdí ã íjna caá. Páant ã íjichah, caballojih chúudniboó queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.* ¹⁶ ãih yégueh chóo májih ãih bíh wãt daacni ã jumap be, nihat ñi jéih enat pínah niijná. “NIHAT CĂACWĂ ñi MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ”, ã niij daacni ã jumap be.*

Namodih ã yap yohat

¹⁷ Túttimah, yeojih ñhni ángeldih wã enep be. Nihat jóopwãdih nin pah ã niij ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ã wãhni jeémátdih ñi jeém jũúwã. ¹⁸ Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjih bácahdih jeémát túut niijná, ñi míc wáac jũúwã. ñi maáta, soldadowã ñi maáta, chah wēpni, caballowã, queétdih chúudnit, nihat bitã, queétdih teo wãhni, teo wãhcannit, oboh jumnitbut, queétdih nihatih bácahdih jeémát túut niijná, ñi pã jũúwã”, jóopwãdih ángel ã niijíp be.*

¹⁹ Túttimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, ñih soldadowã bícdih míc wáacnit, míc mawadnih ñi bejchah, wã enep be. Pánihna, baabní caballojih chúudni, ãih soldadowã bícdih ñi jumapna Namowã míc mawadnih ñi juibínap be. ²⁰ Páant ñi míc mawachah, baabní caballojih chúudniboó Namodih yap yohnit, ã tewep be. Bíh Namo, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbut yap yohnit, ã tewep be. Caán yeeniboó jwĩh jũóhni Namodih nihat cãacwã ñi túi jenah joyát pínah niijná, cãacwã ñi jéih chãjca naáhdih dawá chã jũutni ã jumap be. Caán

* 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14
* 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20

ã jútatjĩh Namoih wüt duonít dih, ãih pãpnidih wëinitdihbut ã yeenap be.* Queét chénewãdih yap yohnit ã chéwat túttimah, queét báadhnitdihjeh iiguípna ã yohop be. Caán iiguípboó bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iíg dubcapboó ã jumap be. ²¹ Bitã ãjeéh jumnitjidih baabní caballojih chúudniboó ã chãác teoni íibat naajĩh ã mawap be. Páant ã mawat túttimah, queét jóopwãboó ãih bácahjidih jeémpnit, bádí ã wud jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo ãihwãjeéh ã maáh jummat

¹ Túttimah, bíih ángel jeámant ã dei jüúwáchah, wã enep be. Numah bóo íitdih bóo llavedih, bádí ítah tãpdihbut ã bíbohó be. ² Pãnih dei jainít, Maí Duunidih ã tewep be. Caán Maí Duuni jon jãtih bóo maí chóo duoníji, nemépwã ã maáh, Satanás wüt jumni ã jumap be.* Caandih teonit, mil jópchi pohba yeejép ã chãjcat pínah niijná, ã ub dei jüóhni ítah tãpjĩh ã chéwep be. ³ Pãnih chéó péanit, ã bac jüóhni íitboojéh muntih yohnit, ã nemep be, baác dih moondih mil jópchi pohba ã yecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandih ã jwúub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ã jum jwuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chúudnitdih wã enep be. Cãacwã ã yéejatji jíib, ã peéh chãjat pínah wëpatdih queét maátadh Cristoboó átát wãhap tabe.* Bitadhbut wã enep be. Queétboó Jesúih táini doonádih, Dios naáwãtdihbut ã naáwãtji jíib waó bóod yohnitji jwúub boonit ã jumap be.* Namodih, ãih pãpnidihbut, bódicha caj yoh ñaj wëicannit, ãih móot juúhñadh ãih téihyanadhbut, ãih wãtdih ã daacát tútcap be.* Bitã queétdih ã mao yohat túttimah, ã jwúub boo pud jüúwáp be, páant muntih. Pãnih jwúub

boo pud jüúwáp túttimah, queét mil jópchi Cristo bícdih maáta ã jummat tútcap be. ⁵ Cristoíhwã ã maonitji, wãnnitjibut, ã jwúuh boo pud jüúwáp be. Obohjeéhtih, bitã wãnnitjiboó ã boo pud jüóh jwuhcap be. Jesúihwã mil jópchi maáta ã jummat túttimah, queét jwuh ã boo pud jüóhbipna caá. ⁶ Pãnihna, ã jwúuh boonitboó yéejat wihcannit bádí wëinit ã jumap be. Queét iiguípna bejcan, ã jwúub wãncan níit. Diosdih, Cristodihbut wëi úubh wãhñit jumna, ãjeéh ã wãtbipna caá.*

Cristo nemépwã ã maáhdih ã yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, numah bóo íitboó Dios ã chéó yohat túttniji jwúub wãtni ã jumbipna caá. ⁸ Pãnih bacniji nin baác dih moondih ã jwúub yeebipna caá. Gog wüt jumnitdih, Magog wüt jumnitdihbut ã yeebipna caá.* Pãnihna, queét ã yeeatdih joinít, míic mawadh bejat tút niijná, ã soldadowãdih ã míic wãacbipna caá. Queét soldadowã óon ã dawát pah ã jumbipna caá.

⁹ Nin baác dih bej peétnit, Dioíhwã ã oinit ã jumapna ã ñuh pãud bejbipna caá. Páant ã ñuh pãud bejchah, Dios jeámant iigát wãhñit, queétdih ã cáo beedábipna caá. ¹⁰ Páant ã cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwã ã maáhdih iiguípna ã yohbipna caá. Namodih, “Dios naáwãtdih naóh yapani caá”, níj yeenidihbut ã yohopji-boo muntih ã maáh Satanásdihbut ã yohbipna caá. Caán iigát bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iíg dubcapboó ã jumap be. Caanjĩh páantjeh yeejép ã tababipna caá.

Dios caandih jepahcannitjidih ã yoób peéh chãjat

¹¹ Túttimah, táni baabní bádí chúudatdih Dios ã chúuduchah, wã enep be. Nin baác, jeábut buudná, ã jíghcap be, buca. ¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ã maátabut wãnnitji jwúub

* **19:20** Ap 13.1-18 * **20:2** Gn 3.1 * **20:4** Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * **20:4** Ap 6.9 * **20:4** Ap 13.16-17; 14.9 * **20:6** Ap 1.6; 5.10 * **20:8** Ez 38.2,9,15

boonit, Maáh pebh ñ ñuhuchah, wã enep be. Búdí mujboó buudníti, baácboó buudnítiabut boo pud jüóhntit queét ñuhntit ñ jumap be. Caanjíh ñ ñuhuchah, caán Maáhboó ã daácniji papélah tólihnadih ã watap be. Caán tólihna cáacwã ded pah ñ chãjatjidih átát daácniji taga. Túttimah, biíh tólihdihbut ã watap be. Caán tólihboó Jesúsdi h jephahntijíh wãtnadih ã daácniji ã jumap be.* Pánihna, caán tólihnant en péanit, ded pah ñ chãjatji jíib ã peéh chãjap be.*
 14-15 Pánihna, Dios áihwãdih ã wãt daácniji tólihboó det ñih wãt wihcanntidih peéh chãjnit, iiguípna ã yohop be. Páant iiguípna ã yohntitboó jwúub wunnit panihntit ñ jumap be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wunat ã wihcan níit, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

1 Túttimah, jáap jeá, jáap baácdi hbut wã enep be.* Jwíh jumni jeá, baác, búdí mujbut átát buudáh bejep be. Páant ã buudúchah, ni hat yéejatbut átát buudáh bejep be.

2 Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebhmant ã dei jüúwúchah, wã enep be.* Téihya chéonih pínah túini yéguéh dñonít, mi áa pínahdi h jwãáadi h jüúwát dée pah túi jígoñi ã jumap be.*
 3 Caandíh wã enechah, Maáh ã chãudupmant nin pah áí níij wëp naáwáp be: “Ñi eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwãjeéh jumna caá ã chãjap, buca. Íjeéh jumna, áihwã yoobát ñ jumuchah, caanjéh ñ Maáh ã jumbipna caá.*
 4 Queétdih ã weñanachah, jígahatbut ã wihcan níit. Yéejat wihcah, tabatbut wihcah, ñ jwúub wuncan níit. Tuba juñát wihcah, wun juñátbut ã wihcan níit. Ni hat jon jãtíh yeejép ã jumatji ã buudáh bejep be”, ã níijap be.*

* 20:12-13 Sal 69.28; Ap 3.5 * 20:12-13 Dn 7.9-10 * 20:14-15 Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * 21:1 Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * 21:2 Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * 21:2 Is 61.10; Ap 19.7-8 * 21:3 Lv 26.11,12; Ez 37.27 * 21:4 Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * 21:6 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * 21:7 2S 7.14; Sal 89.26-27 * 21:8 Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * 21:9 Ap 16.1

5 Túttimah, caán chãudni nin pah ã jwúub níijap be: “Ñi eneé. Ni hatdih jáap mícjeh wã chãjna caá”, ã níijap be. Páant níijnít, nin pah weemdíh ã jwúub níijap be: “Búutéh wã níiját túi yoobópdih jumna, wã níijátji pahjeh biíc yoobó ã yapbipna caá. Páant wã níijátjidih joinít, ma daacá”, ã níijap be.

6 Túttimah, nin pah ã jwúub níijap be, páant muntih: “Páant bóojeh tigaá. Weém biíhmah jumni caá. Ni hat wã chãjnidih Maáh jumna, caandíh wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih ñ babhbíhichah, túini mahdih jíib náahcanjeh, queétdih wã wãhbipna caá. Caán mahdih babhntitboó jwúub wuncan, páantjeh wãjeéh ñ jumbipna caá.*
 7 Det yeejépdih yap yohntidih nin pah wã túi chãjbipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí ñ wëibipna caá. Pánihna, weém ñih Dios yoobát wã jumuchah, queétboó wã weh ñ jumbipna caá.*
 8 Obohjeéhtih, det úumna, weemdíh cádahntit, weemdíh náahcannit, yeejép chãjnit, cáacwãdih mao yohntit, ñ weha mána ni hcannitjíh yéej chãjnit, jíohntit, ñ pápnidih wëinit, ni hat yeenit yuh buca iiguípna ñ bejbipna caá. Caán iiguípboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, íg dñbcapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah ñ bejna caá”, ã níijap be.*

Jáap Jerusalén

9 Túttimah, biíc ángel, siete pamapna bíbohntit ã peéh chãjat túutnit ángelwãjeéh jumni, wã pebh ã jayáp be.* Pánih jainít, nin pah weemdíh ã níijap be: “Ma en jüúwú. Oveja Wúuh ã jáap áa jumnihdih meemdíh wã jútbitipna caá”, ã níijap be.
 10 Pánihna, Túini Espiritu jap bóo jeejína weemdíh ã numah púuh laab béjep be. Páant ã numah púuh laab

jaibínachah, japmant Dioíh tátchi, Jáap Jerusalén, ã dei jũwáchah, weemdíh ã júutap be.* Nin pah caán tátchi ã jíghop be: ¹¹ Dios ã yeh iigátjĩh túi yeh iigní tátchi ã jumap be. Búdí jíib jumni jeé túi jělepni, ĩtah naadíh jwĩ túi en yabaca bojat pah, caán tátchi ã jumap be. ¹² Caán tátchi yehmant wáihyat júdu, búdí wúupni jap bóo yoobát ã jumap be. Caán wáihyat júdu dih doce jęcna ã jumap be. Caan jęcna jummat pah biquína ángelwã ĩ wapap be. Caan jęcna jummat pah Israel jaimená doce poómp ĩih wãtna daácní ã jumap be. ¹³ Yeó aáb jũwápmant biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Yeó dei bejepboobát biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Nin chóop yapatboobát biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Biíh chóop yapatboobát biíc peihcanni jęcna ã jumap be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ã lajap be. Caán jeé jummat pah Oveja Wũúh jwiít doce ã naáwát tútnitji, jwĩih wãtna daácní ã jumap be.*

¹⁵ Weemdíh naóhni ángel ã jenah enat pínah oro nahdih ã bíbohó be. Caán tátchidih, wáihyat júdu, jęcnadihbut jenah enat túut ã chãjap be.* ¹⁶ Pánihna, caán tátchi ãih maatát, ãih japat, ãih bũwábut, nihat biíc yoobó míic ã jumap be. Caán ángel ã bíbohni jenah enat nahjĩh caán tátchidih ã jenah enechah, doce estadio ĩ niijní, dos mil doscientos kilómetros maátní ã jumap be. ¹⁷ Caandíh jenah en péanit, caán wáihyat júdu ã wúupatdih ã jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos ĩ niijní, sesenta y cinco metros wúupni júdu ã jumap be. Jwiít cãacwã jwĩ jenah enat pah, caán ángel jenah enna ã chãjap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jělepni jeejĩh ã chãjni júdu ã jumap be. Caán tátchiboó, oroĩh ã chãjni tátchi ã jumap be. Caán oro quei wíhcanni túi en yabacaat ã jumap be. ¹⁹ Caán

wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdí jíib jumni ã jumap be. Jwĩih jumni jaspe wút jumni jeé ã jumap be. Caán túttimah zafiro, ágata wút jumni jeé ã jumap be. Caán biíc peihcanni jeé túttimah, esmeralda, ²⁰ ónice, cornalina wút jumni jeé ã jumap be. Caán seis jeé túttimah, crisólito, berilo, topacio wút jumni jeé ã jumap be. Caán nueve jeé túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wút jumni jeé ã jumap be. ²¹ Caán doce jęcna perla wút jumni jęcna ã jumap be. Caan jęcna yoobó biíc perla dahjeh ã jumap be. Caán tátchidih bóo búdí namá quei wíhcanni túi en yabacaat oro namájeh ã jumap be.*

²² Caán tátchidih Dioíh mũudíh wã en bidip yap be. Obohjeéhtih, ã wihcan be. Caán tátchidih nihat pebhboó jwĩ Maáh Dios chah wěpni, Oveja Wũúhbut ĩ jumap be. Pánihna, nihat caán tátchi Dioíh mũú yoobát be. ²³ Dios, Oveja Wũúh biíc dih ĩ yeh iigátjĩh caán tátchi ã túi baabáp be. Pánihna, yeodíh widhdihbut ã náahcap be.* ²⁴ Nihat nin baácdih moonjí Dios ã yeh baabátna jumna, yoobópdi ĩ túi jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón ĩ maáta caán tátchina jaibínit, nin pah Diosdih ĩ niij wěi naóhbipna caá: “Jáantjeh wĩih cãacwã weemdíh búdí ĩ weñep be. Pánihna, bũu meemdíh jwah wã numah wěibipna caá”, ĩ niijbípna caá. ²⁵ Caán tátchidih bóo jęcna pãa lajni ã jumbipna caá. Caanná dupúat wihcan, caan jęcnadih nemat ã wihcan niít. ²⁶ Nihat cãacwã Diosdih nin pah ĩ niij wěi naóhbipna caá: “Meém chah táini, chah wěpni ma jumuchah, meemdíh nihat weñat caá náahap”, ĩ niijbípna caá.* ²⁷ Yeejépbodíh caán tátchina ĩ ub bejcan niít.* Ded yéj chãjnit, yeenitbut, caán tátchina ĩ jéih waadcán niít. Oveja Wũúh ã bíbohni papélah tólihboó ĩ wãtnadih daácnitjeh caán tátchina ĩ waadbípna caá.

* **21:10** Ez 40.2 * **21:13** Ez 48.30-35 * **21:14** Ef 2.20 * **21:15** Ez 40.3 * **21:21** Is 54.11-12
* **21:23** Is 60.19-20; Jn 8.12 * **21:24** Is 60.3 * **21:26** Is 60.11 * **21:27** Is 52.1; Ez 44.9

22

¹ Tálttimah, báadhdani mujdih caán ángel weemdih ã júutap be. Caan múj túi muj mac baabní,* Dios, Oveja Wúhbut ã chúdapmant noój jãáj jũóhni ã jumap be. ² Caán tátchidih bóo búdí namá tac yoób ã noój jãájap be. Caan múj jwëejdih chénat pah bawá báadhdát tútni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jumat pah quehna, biíc jópchidih doce láa ã quehep be. Caan náh núonabut cáacwã ã boocat pínah ã jumap be. ³ Caán tátchiboó “Caán ã táican caá”, Dios ã niijní ã wihcan níit.* Caán tátchidih Dios, Oveja Wúh biícidih ã chúdat ã jumbipna caá. Pánihna, nihat caán tátchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã wëibipna caá. ⁴ Queét Diosdih ã míic jwãáh enbipna caá.* Ñih móot juáhnadih ãih wát daácnit ã jumbipna caá. ⁵ Caaná dupúát ã wihcah, jiiátidih ã náahcan níit. Jwí Maáh Dios ã yeh iigátjeh ã jumachah, yeó ã yeh iigátidibut ã náahcan níit.* Caán tátchidih moón páantjeh maáta ã jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júúwát pínah bahnijeh ã judhdát

⁶ Tálttimah, caán ángel weemdih nin pah ã niij naáwáp be páant mantih: “Dios nihat nin ã naáwát yoobópdih caá. Æ niijátji biíc yoobó ã yapbipna caá. Jwí Maáh Dios ã naáwátdih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buu láa ãih ángeldih ã wahap be, caandih teo wühnitdih tálttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niijná”, ã niijáp be.

⁷ Tálttimah, Jesús jwuh nin pah ã niijíchah, wã joyóp be: **“iÑi joyoó! Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Det nin tólihboó ã daacátdih táí jenah joí jepahnit, wëinit ã jumbipna caá”**, ã niijáp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihat wã daácnidih ennit, wã joyóp be. Caandih joinít, wã enat tálttimah, weemdih júutni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wã chãjap yuh be. ⁹ Páant wã chãjachah enna, nin pah weemdih ã niijáp be: “Páant ma chãjca bojoó. Meém ma nihat pah, weembút Diosdih teo wühni mun tigaá. Ma déewã Dios naáwátdih naóh yapanit, nihat cáacwã nin tólihdih bóo wátatdih jepahnitbut ã jumat pah weembút biíc yoobó Diosdih teo wühni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niijáp be.

¹⁰ Páant niij péanit, nin pah ã jwúub niij naáwáp be: “Ma daácnit tólih ded pah ã yapat pínahdih Dios ã naáwáp be. Páant ã yapat pínah bahni ã judhdachah, caán tólih ã naáwátdih ma jweéhca bojoó. ¹¹ Caán láa wã naáwátji pah ã yapachah, det yéejnit páantjeh ã yéej chãj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioíhwã túi chãjnit, ã túi chãj cádahca bojo naáh”, ã niijáp be.*

¹² Páant ã niiját tálttimah, Jesúsboó nin pah ã jwúub niijáp be: **“iÑi joyoó! Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Nihat cáacwãdih ded pah ã chãjatji jíib wã wáhat pínahdih ub dei bejat túut caá wã chãjap. Pánihna, wíihwã, táinidih ñi chãjatji jíib, yebdih wã táí chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitjidih wã peéh chãjbipna caá.”** ¹³ Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat tálttimah páantjeh wã jumbipna caá”,* Jesús ã niijáp be.

¹⁴ Det quei wíhcanni yégueh ðonít panihnit yéej chãjatdih cádahnit, ma enni tátchina ã jéih waadbípna caá. Caán tátchidih bóo báadhdát tútni máa nah quehedih ã jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdí ã wëibipna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwã, jióhnit, ã weha mána nihcannitjéh yéej chãjnit,

* 22:1 Ez 47.1,12; Zac 14.8 * 22:2 Gn 2.9 * 22:3 Gn 3.17 * 22:4 Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2

* 22:5 Is 60.19; Ap 21.23 * 22:5 Dn 7.18 * 22:11 Dn 12.10 * 22:12 Jer 17.10 * 22:13 Is

41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * 22:14 Gn 2.9; 3.22

cãacwãdih mao yohnit, pãpnidih wëinit, yeenit yuh buca, caán tútchina ï waadcán niít.

16 “Weém, Jesús, yeéb wíhwãdih ã naáwát pínah niijná wíh ángeldih wã wahap be. Weém maáh David jumma, daaat cúí panihnibut wã jumna caá”, Jesús ã niijíp be.*

17 Túini Espíritu “Ma jwúub dei jũúwú”, Jesúsdiñ ã niijná caá. Jesúsíhwã ã téihya chéonih panihnibut, “Ma jwúub dei jũúwú”, ï niijná caá. Nihat nin wã daacát dih joinítbut “Ma jwúub dei jũúwú”, Jesúsdiñ ï niijí naáh. Taca joótnit, mahdih ï babhbat pah, Jesúsdiñ ï jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túutni mah ã jumna caá. Pánihna, Jesúsdiñ jepahnitdih jíib náahcanjeh, jeáboó ãjeéh páantjeh ã jummat túutbipna caá.*

18 Weém, Juan, nin tólihboó wã daacát dih joinít dih nin pah wã wëp naóhna caá: Det nin bohéat dih biíh

bohéatjñh wid naóhna, Diosdiñ ï yap yohna caá. Páant ï yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ã niiját pahjeh mantih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá. **19** Nin tólihboó daacát dih biquína naáwát dih náahcan, ï wio yohat pah, Diosdiñ ï yap yohna caá. Páant ï yap yohochah enna, báadhdat túutni máa nah quehedih jeémát túutcan, ãih túini tútchinabut ã waadát túutcan niít. Caan náhdih, caán tútchidihbut nin tólihdih wã daacáp be.*

20 Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niijná caá: **“Páant tigaá. Wã jwúub dei bejat pínah bah-nijeh caá ã jũhdup”, ã niijná caá.**

Páant tíí ã jumma nah. Maá Jesús, ma jwúub dei jũúwú.

21 Jwí Maáh Jesús yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, yeéb ãihwã ñi túi jummat pínah niijná. Páant tíí ã jumma nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát. Juan

* **22:16** Is 11.1,10 * **22:17** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **22:19** Dt 4.2; 12.32